
maria
maria

Panzerum latuit Editio Prima.
Coloniae, Conradus de homborch (1480.)

Paratus, Sermones.

Hain 12409
not in Proctor

Stillwell, P86



John Carter Brown
Library
Brown University

Pan

Colo

Pa

Liber ſororum domus ſ: Agnetis
in Dulmonia ⁖

Paratus de tempe ꝯtinēs euā
gelioꝝ de tempe expōnes necnon
de tempe epiſtolarū ſermōes: ela
boratū opus correctiſſimū incipit
feliciter.

Parat⁹
ē iudi
care viuos ⁊
mortuos ꝑ.
Pet. iiij. In
verbis iſtis
deſcribit vltim⁹ aduētus dn̄i .ſ. ad
iudiciū. ad qd dn̄s eſt patus ſi
cut btūs petrus in verbis ꝓpoſitis
atteſtatur. Sciendū autē ꝙ qua
druplex eſt aduētus dn̄i .ſ. in mū
dum. in animā. in morte. ad iudi
cium ⁊ ad qdlibet horum dn̄s eſt
patus venire vt ſcripturarū teſtio
nio cōprobantur. Parat⁹ fuit ad
primū. Oſee. vi. Preparatus eſt
egreſſus .ſ. filij dei ⁊ venit nobis. id
eſt ad noſtrā vtilitatē ⁊ ſalutem.
Iſtud etiā oſtēſum eſt. yſa. vi. vbi
ait pater ad filiū ⁊ ad ſpm̄ſanctū
qn̄ tractauerūt de noſtra redemp
tione. Quē mittā ⁊ quis ibit nob.
Et ait fili⁹. Ecce ego glo. patus ſū
mitte me ⁊ ſic fili⁹ dei veniēs in mū
duz patus fuit ad ōnia ſupplicia
⁊ ad mortē vt liberaret nos: ⁊ hoc
patet in multis argumētis. Primo
ꝙ iheroſolimā aſcendit vbi ſe cru
cifigendū p̄dixit Math. xx. Ecce aſ
cendim⁹ iheroſolimaz ⁊ fili⁹ homi
nis tradetur principib⁹ ſacerdotū
⁊ ſcribis ⁊ cōdemnabūt eūm mor
te ⁊ tradēt eum gentib⁹ ad illuden
dum ⁊ flagellādū ⁊ crucifigēdū.
Scdo ꝙ ortū intrauit vbi iudaz cū
ſuis cohortib⁹ venturū eſſe preſci
uit. Tercio ꝙ inimicis ſuis obuiā
iuit dicens. Quē queritis. Et reſpō
derunt ihesum nazarenū: ipſe ait
ego ſūz. quaſi diceret. Ego patus
ſum mori. Soph. p̄. Prepauit do
min⁹ hoſtiā ſalutarē. id eſt ſeipm̄
pro nobis offerēdo. Eph. v. Dile
xit nos ⁊ tradidit ſeipm̄ pro nob
oblacōem ⁊ hoſtiā a deo in odorez
ſuauitatis. Et quia parat⁹ pro no
bis fuit mori: debem⁹ ⁊ nos pati
eſſe ꝓ ipſo mori: vt cum paulo di
cam⁹ Actu. xxi. Ego nō ſolum alli
gari: ſʒ etiaz mori parat⁹ ſum pro
nomie domini. Et cū petro Luc. xxij
Dn̄e tecum parat⁹ ſum in carcerē
⁊ in mortē ire. Et ꝙuis petrus pa
ratū ſe promiſit. tn̄ fragilitas hu
mana nō pmiſit. vnde ⁊ſi nos fra
giles ſumus ad moriendūz ꝑpa
remus tamē vngenta cūz mulieri
bus ad vngendū. Luce. xxiiij. Reu
tentes mulieres de ſepulcro para
uerūt aromata ⁊ vngenta. glo. In
ſpecta domi ſepultura reuertētes
parāt aromata ⁊ vngēta ꝙ lecta
⁊ audita ⁊ ꝯturbata paſſiōe domi
ni ad opa virtutuz in quib⁹ decla
rauit: ſe conuertūt. Bernh. Tres
mulieres ſunt mēs. lingua. ⁊ ma
nus. Parat mēs aromata ſua an
te omnia cōpaſſionis affectū dein
de rectitudinis zelū: ⁊ inter hec diſ
cretiōis ſpūm. Parat lingua aro
mata ſua q̄ ſunt modeſtia in incre
pādo. copia in exhortando. effica
cia in ſuadendo. Parat ⁊ manus

nota

arōmata ſua penitētiam in carne.
miſericordiam in ope. patientiā in
pſecutione. Paratus eſt etiā dñs
ad ſecūdum aduentū ſcꝫ in animā
Aug⁹. Semꝑ de⁹ ſe p̄ntem exhibꝫ.
ſemꝑ ſe patū offert ſi te patum in
uenerit. et hoc eſt qđ dicit̄. Apoc.
iij. Ecce ſto ad hoſtiū ꝛ pulſo ſi q̄s
audierit vo. meā et aperu. m̄ ianu
am intra. ad illū et cena. cū illo et
ip̄e me. Ecce dñs patus eſt intrare
ſed tuū ē aīaꝫ preparare ꝓuer. xvi.
hoīs eſt aīam preparare. ē aūt pat⁹
intrare ad cenandū. ſꝫ tuuꝫ eſt ꝯui
uium preparare. Iſtud eſt figuratū
in r̄gina heſter que preparauit regi
aſſuero ꝯuiuium et inuitauit euꝫ
dicens Heſter. iij. Obſecro te domi
ne vt venias ad me hodie ad ꝯuiui
um qđ paraui. Rex aūt ſtati patus
fuit et venit. dixitqꝫ rex p⁹ q̄ꝓ vinū
biberet abundāter q̄d petis et det̄
tibi ꝓ qua re poſtulas. ꝛ ſi dimidi
am ptem regni mei pecieris impe
trab. Heſter interp̄tatur preparata
in tempore et ſig̃t animā ſcāꝫ q̄ in
omni tpe dꝫ eſſe pata ad ſuſcipiē
duꝫ deū Aug. Felix q̄ quotidie mū
dat cor ſuuꝫ vt ſuſcipiat habitato
rem deum vt poſſit dicere cū pſal.
Paratum cor meum de⁹ paratum
cor meum Per regē aſſuerū qui in
terpretatur btitudo ſignificat̄ de⁹
qui eſt rex eterne btitudinis. Huic
debemus p cōtricōem. cōfeſſioneꝫ.
ſatiſfactionem nos preparare Iſta
faciunt optimuꝫ ꝯuiuium in aī
ma ꝓuerbi. xv. Secura mens q̄ſi
ꝯuiuium iuge. preparato tali ꝯui
uio in corde debemus eum p duo

tam orationeꝫ inuitare Ip̄e enī pa
tus ē nos exaudire. pſ. Preparatio
nē cordis eorū audiuit auris tua.
Et cum inebriatus fuerit vino cō
punctōnis ꝛ deuotionis dabit no
bis q̄cq̄d pecierim⁹. nō tm̄ dimidi
am partē regni. ſꝫ totū regnuꝫ ſuū
id eſt ſe ipſuꝫ. Paratus eſt etiam
dñs ad tertium aduētū ſcꝫ in mor
tem. vnde pſ. Gladiū ſuum vibrā
uit arcum ſuum tetendit et parauit
illum et in eo parauit vaſa mortis
id eſt inſtrumēta mortis Gladius
enī vibratus ꝛ arcus teſus ſūt pa
rata inſtrumenta mortis que pre
parauit cōtra nos dominus. nam
qui vibrat gladiuꝫ paratus eſt ſe
care. et qui tetendit arcum parat⁹
eſt ſagittare. Gladius āt vibrari
ſolet cōtra illos qui ꝓp̄e ſunt ꝟ cō
tra ſenes debiles et infirmos qui
videntur morti ꝓpinqui Et arcus te
tendi ſolet ꝯtra illos q̄ remoti ſūt
ꝟ iuuenes ſanos ꝛ robuſtos q̄ pu
tant ſe longe eſſe a morte. ſꝫ nō ſūt
nimis ſecuri. qꝛ arcus dni remotiſ
ſimos ita paratus ē occidere ſicut
ꝓpinquos Bern. mors nō miſeret̄
inopie. nō diuicias reueret̄. nō ge
neri cuilibet. nō moribꝫ. nō ipi demi
qꝫ parcit etati vbi qꝫ ſenib⁹ eſt in ia
nuis. iuuenib⁹ in inſidijs Seneca.
Iuuenes cito mori poſſibile eſt. ſe
nes aūt diu viuere impoſſibile eſt.
Aduētus ille nō ſolū patus ē. ſed
etiaꝫ incertus Eccle. ix. Neſcit hō fi
nem ſuū. Bern. Certū ē qꝛ morieris
ſꝫ incertum q̄n vel vbi vł quō. qnī
mors vbiqꝫ te expectat. Tu qꝫ ſi ſa
piēs fueris vbiqꝫ eā expectab. Mat

xxiiij. Eſtote parati q2 qñ non puta
tis filius hominis veniet ¶ Paratꝰ
eſt etiam dñs ad quartum aduen
tum ſcʒ ad iudiciū. p̄. Pet. iiij. Pa
ratus eſt iudicare viuos et mortu
os. ps̄. parauit in iudicio thronū
ſuum et ipē orbem terre iudicabit
in equitate. bene dicit in equitate.
quia eque iudicabit pauperem et
diuitē. magnum et puum. Apoc̄.
xxi. Vidi mortuos magnos ꝛ pu
ſillos ſtantes in conſpectu throni
et libri aperti ſunt. id eſt ꝯſcientie
et iudicati ſunt mortui ex his que
ſcripta erant in libris ſecūdū ope
ra ipſorum. tunc et nos debemus
parati eſſe Judith. xij. Sitis pati
quacunq3 hora audieritis ſonū tu
be Mathe. xxiiij Mittet angelos cū
tuba ꝛ voce magna et ꝯgregabit
electos Glo. cū reprobis a quatu
or ventis celi .i. a q̄tuor finibꝰ mūdi
ſcʒ ab oriēte occidēte aq̄lone ꝛ au
ſtro. Canʒ enī tuba ꝛ mortui reſur
gent Criſ. O q̄ꝫ mag̃ erit vox illius
tube et terribil' cui oīa obediūt ele
menta q̄ petras ſcindit. inferos frā
git. monumēta aperit. vincl'a mor
tis diſſoluit ꝛ vniuſos mortuos re
ſurgere facit et ad iudiciū venire
ꝯpellit. Adeo terribilis erit pctōri
bus r̄epbis iſta vox tube. ſic dicit
Augꝰ. q2 mallent oīa tormēta in
ferni ſuſtinere magis q̄ꝫ iſtā vocē
audire. tūc dicent montibꝰ cadite
ſup nos ꝛ collibꝰ cooperite nos Btī
ergo qui parati ſūt in tali aduētu et
cum ſponſo ad nuptias pñt intra
re Greg̃. Oſi palato cordis ſapere
q̄s poſſit q̄d āmirationis hʒ. ſpon
ſus veniēt. q̄d dulcedinis. intrauerit
cuʒ eo ad nuptias. q̄d amaritudis
ꝛ clauſa eſt ianua. Que aūt ꝛ q̄ꝫta
ſponſus iſte in ꝯuiuio ſuo prepat
nulla lingua ſufficit enarrare. p̄.
Corinth. ij. oculus non vidit. nec
auris audiuit. nec ī cor hominis aſcē
dit que prepauit deꝰ diligentibus
ſe. Augꝰ. Reueā q̄ prepauit diligē
tibus ſe fide nō capit. ſpe nō attin
gitur. caritate nō ꝯprehendit. deſi
deria et vota tranſgredit. acq̄ri pt.
eſtiari nō pt. g̃ nos pareꝰ p bō ope
ra vt percipere mereamur tanta
gaudia nobis prepata Ecc̄i. xviij.
Añ iudiciū parā iuſticiam .i. bona
opera. Sicut enī bona opera prepa
rata ſunt bonis ſcʒ eterna gaudia.
ſic ꝛ mal' prepata ſūt etna ſuppli
cia Eccleſiaſti. xxvi. Qui trāſgredit
ad pctā a iuſticia deꝰ parabit eum
ad romphea. Romphea ē vltīa ſnīa
qñ dicet dñs Jte maledicti in ignē
eternuʒ q̄ paratus eſt dyabolo et
angel' eius. pūerbio. xix. Parata
ſunt deriſoribꝫ iudicia ꝛ mallei per
cutiētes ſtultoꝝ corpa. Mallei pcu
cientes ſunt dura tormētoꝝ infer
naliū diuerſa genera quibꝰ malle
abunt ſtultoꝝ corpa et anime id
eſt pctōꝝ. q̄ peccatores ſtulti dicū
tur. q2 p breui delectatiōe vendide
runt etna gaudia ꝛ ſubiecerūt etna
ſupplicia Ecc̄i. xi. Stultoꝝ infinitꝰ ē
numerus Yſa. xxx. Prepata ē ab
heri tophet a rege. p̄pata dilata
ta et pfunda. nutrimenta eius ig
nis ꝛ ligna multa. flatus enī domi
ni ſicut torrens ſulfuris ſuccendēs
eam Tophet eſt vallis profunda

et ponitur hic ꝓ inferno quí pāra
tus eſt peccatorib⁹ ab heri ⁊ ab il
la die que tm̄ habuít heri ſcꝫ feria
ſecūda que tm̄ habuít heri ſabicet
dm̄cum diem ⁊ nō nudiuſtercius.
tunc angelus cecidit ⁊ infernus fa
ctus fuit Rogem⁹ dominū noſtrū
ihesum chriſtum.

De eodem ſermo .ij.

PRepa te in oc
curſū dei tui Amos iiij. In
v̄bis ꝓpoſitis hortat nos ꝓpħa vt
preparem⁹ nos ad aduētū dn̄i dei nr̄i
ihu xpi ſcꝫ in carnē. in mentem. in
animā ⁊ in iudicium Ad hūc qua
druplicē aduentū debem⁹ nos qua
druplr preparare. Ad p̄mū aduen
tum .ſ. in carnē debe⁹ nos p̄parare p
grāꝝ actōꝫ Ad ſcd̄m aduentuꝫ ſcꝫ
in mentē debe⁹ nos preparare p cor
dis purificationē Ad t̄ciū ſcꝫ i mor
tem p bonoꝝ opeꝝ ꝯgregacioneꝫ
Ad q̄rtum ſcꝫ ad iudiciū p pn̄ie ſa
tiſfactionē. Prim⁹ ḡ aduētus fuit
qn̄ fili⁹ dei de celo deſcēdit ⁊ huma
nā naturā de maria v̄gine aſſump
ſit vt nos ſaluaret et a ptāte dyabo
li liberaret. d̄ iſto aduentu dixerat
ꝓpħa yſa. dn̄s ipē veīet ⁊ ſaluabit
nos yſa. xxxv. Et q̄re nō miſit ange
lū vel aliquē ſanctū viꝝ ꝫ ipē veire
voluit Certe q͛ genus hūanū ꝓpt
pc̄tm̄ p̄moꝝ pentū in talem capti
uitatē ⁊ dyaboli ptātē deueneāt q͛
null⁹ angeloꝝ i celo nec aliq̄s ſcō
rū in mūdo ſufficiēs fuit ad liberan
dū gen⁹ hūanū. Jdō neāriū fuit vt
ipē veniret de⁹ ſi gen⁹ hūanuꝫ redi
mi deret Cōſiliū ḡ inierūt pr̄ ⁊ fili⁹
et ſpūſſanct⁹ q̄s eoꝝ in mūdū deſcē
deret ⁊ gen⁹ hūanū liberaret. ſicut
dicit Yſa. vi. Et dixit pat̄ ad filiuꝫ
⁊ ſp̄m ſanctū. Quē mittā ⁊ q̄s ibit
ex nobis. Et ait filius. ecce ego ſū
preſto mitte me ⁊ ſic fili⁹ dei venit
in mūdū ⁊ gen⁹ humanū liberāuit
et p̄m⁹ hūanaꝫ naturā aſſumpſit
Jſte prim⁹ aduētus an̄ multos an
nos iā p̄teriīt. ꝫ eius memoria ſin
gulis annis pagit̄ ab ecc̄ia. ſcꝫ in
natiuitate xpi. Ad hūc ergo aduē
tū debem⁹ nos p̄parare p laudē ⁊ grā
rū actōes. q͛ licet debeam⁹ oīm tpe
deo gratias agere. tm̄ p̄cipue iſto
tpe debem⁹ recolere ei⁹ incarnatio
nē p quam liberauit nos ⁊ ſibi de
hoc grās agere tenemur. vt hētur
Apoc. x Grās agim⁹ tibi oīp̄s de
us q͛ accepiſti v̄tutē tuā magnaꝫ
ad liberādū. vn̄ mr̄ nr̄a ſancta ec
cleſia i nocte xp̄iſti cātat cāticū lau
dis in grāꝝ actōem dicēs. Grates
nūc oēs reddam⁹ dn̄o. ac Jnde etiā
eſt qd̄ cū cantatur in ſimbolo. Et in
carnat⁹ ē de ſpū ſcō ex maria v̄gine
et hō fcūs ē. tūc inclinat̄ ꝓfunde in
grāꝝ actionē q͛ ꝓ nob̄ hō fieri vo
luit. Quidā monach⁹ quadā vi
ce ſtetit in choro cū p̄dictū verbuꝫ
cantaret̄ et cum aliīs fr̄ibus nō in
clinauit. ſtatim affuit dyabolus ⁊
dedit ei alapam dicens monache
ingrate quomō ſtas ſic erecto col
lo cur nō inclinas cum aliīs. non
audis qm̄ ꝓpter te deus factus eſt
homo ſi ꝓpter me tantū feciſſꝫ ego
ſibi in ppetuum inclinarem. Sic er
go patet de primo aduētu domini

p̄m⁹ aduēt⁹ ſ. in carne

Aug⁹ ponit tres utilitates aduent⁹ dn̄i in hoc maligno ſclo quod abundat niſi naſci laborare mori hec mercimonia regionis nr̄e et ad tales merces mercator ille d[illegible] Et q̄ oīs mercator dat et accipit qd̄ nō ht / dat qd̄ habet et accipit qd̄ nō ht / accepit hic [illegible] ꝑ dicta tn̄. et dedit renaſci reſurgē ⁊ eternaliter viuē ideo venit ad celeſtis negotiator accipe contumeliā et dare honorem ſubire mortē et dare vitā / haurire ignominiā et dare gloriam /

[illegible] de [illegible] li. de [illegible]

Secūdus aduentus .ſ.m mentē fit quotidie ōni hōra. q̄ dn̄s ſpūalit̄ venit ad animā cuiuſlibet ſc̄i hoīs ad habitandū̄ i ea De hoc dicit̄ zacha. ij. Letare filia ſyō q̄ ecce ego venio ⁊ habitabo in medio tui Filia ſyon dr̄ aīa ſācta ⁊ ɔtēplatiua ī̄n qua habitat de⁹ p̄ grām ſuam. qualis autē debet eſſe hō ad cuius animā venire debet. oſtendit Joh. xiiij. vbi dicit Si q̄s diligit me ſermonē meū ſeruabit et pr̄ me⁹ diliget eū et ad eum veniem⁹ ⁊ manſionē apud eū faciem⁹ Ad hunc aduentū dn̄i debemus nos preparare p̄ cordis purificationē Eccī. ij. Qui timent dn̄m ⁊ diligunt deū prēz. parabunt corda ſua ⁊ in cōſpectu ſuo ⁊ ī̄n aduentu eius ſanctificabunt aīas ſuas ⁊ mundabunt. Sanct⁹ em̄ idē eſt q̄ mundus Aug⁹. Felix qui mūdat cor ſuuz quotidie vt ſuſcipiat habitatorem deum Gregorius Penſate frēs kmi quanta ſit iſta ſolennitas habere i cordis hoſpitio aduētū dei. Certe ſi domū veſtram quiſq̄ diues vl̄ prepotēs amicus intraret cū omni feſtinancia domus mundaret̄. ne quid forſitan eſſet q̄ oculos amici intrātis offenderet. Tergat ḡ ſordes praui opis qui deo prepat domū mētis. Hec aūt purificatio cordis debet fieri p̄ puram cōfeſſionem. Bernh. Ama cordis mundiciam ob quā a deo amaris. ama ɔfeſſionē p̄ quā mundaris. reuera vbi frequēs cōfeſſio ibi decor et pulchritudo. Qz cōfeſſio mundat hominez patet p̄ exemplum Quadaz vice duz homines irent ad cōfeſſionez dyabolus ſtans añ eccleſiaz vidēns hoīes intrantes immūdos tāq̄ leproſos ⁊ exeuntes ſplendidos ſic̄ ſol Aſſumpto aūt dyabolo ſpē humana poſuit ſe añ ſācerdotem et cōfitebatur peccata ſua. Sacerdos āt audiens peccata ſua eſſe inhumana ait. tu vtiq̄ dyabolus es ⁊ nō hō. ⁊ r̄ndit p̄mo dyabolus ſum. Cui ſacerdos. ad q̄d huc veniſti. ait illi. vt munder ſic̄ et ceteri qui ad te veniunt tāq̄ leproſi et receſſert mūdi Cui ſacerdos. doles de peccatis tuis. cui demō doleo q̄ non plura cōmiſi. ⁊ ſic euanuit. Terci⁹ aduentus dn̄i ē in morte vniuſcuiuſq̄ hoīs qn̄ venit et ſumit nos de iſta vita. Et iſte aduentus ē valde incertus Apoc. iij Veniā ad te tāq̄ fur et neſcis q̄ hora veniā ad te Glo. fur venit qn̄ mīme ſperat̄. ſic dn̄s venit cū morte qn̄ minime putat̄. vn̄ monet nos dn̄s Mat. xxiiij. Vigilate ḡ q̄ neſcitis q̄ hora ⁊c̄. Illud autē ſcitote qm̄ ſi ſciret pr̄familias q̄ hora fur veniret vigilaret vtiq̄ ⁊ nō fineret pfodi domū ſuā. Ideo ⁊ vos eſtote pati q̄a qua hora nō putatis fili⁹ hoīs venturus ē Ad iſtū aduentuz debem⁹ nos p̄pare p̄ bonoꝝ operū cōgregationē. q̄ q̄cq̄d tūc in pato habem⁹ nobiſcū deferemus et p⁹ ea nichil cōgregare poterim⁹ prouerb vi. Vade ad formicā o piger et conſidera vias eius ⁊ operationes que cum nō habeat ducez qui ei prebeat exemplum. nec preceptorem. nec principē. prepat tamē in eſtate cibū et ɔgregat in meſſe

a iiij

quod comedat in hyeme. Glo. ſic
et tu homo debes tibi preparare in
preſenti vita fructus bonoꝝ ope
rum vnde viuas in futuro quando
opari nõ potes. Exemplũ In qua
dam ciuitate fuit talis conſuetudo
ꝙ ſingulis annis elegerunt ſibi re
gem ⁊ illum nudum poſt annum
ĩn exilium remiſerunt. quod atten
dens ille rex. miſit iſto anno quan
do poteſtatē habuit tantum ꝙ cũ
illuc miſſus fuiſſet abundanter ĩn
ueniret. Ciuitas illa mundum de
ſignat ď qua omnes homines nu
di exeunt et nichil ſecum ducunt
niſi bona operã que premiſerunt q̃
ergo multa premittunt multa in
ueniunt. Quartus aduentus eſt
ad iudiciũ extremum quando ve
nit iudicare omnes gentes. De hoc
dicitur Actu. ij. Et hic qui aſſump
tus eſt a vobis in celum ſic veniet
ad iudiciũ manifeſte quẽadmod
vidiſtis eum aſcendentem in celũ.
vñ ps. Deus manifeſte veniet Lu
ce. xxi. Tunc videbunt filiũ homi
nis venientem cũ poteſtate mag
na Boni videbunt eum letanter. ⁊
mali dolenter. Aug⁹. Mallent re p
bi omne tormentum inferni ſuſti
nere ꝙ faciem diſtricti iudicis vi
dere. Apocalipſ. vi. Tũc dicẽt mõ
tibus cadite ſup nos et petris ⁊c̃.
Quid tũc facturus ſit dicit Joelis
tertio. Congregabo omnes gẽtes
et deducã eos in vallē ioſaphat
et ibi diſceptabo cum eis id eſt ra
tionem exigam ab eis de omnib⁹
peccatis. cogitationibus. locutio
nibus. bonis acceptis et bonis cõ
miſſis. Ad iſtum aduentum debe
mus nos preparare per penitẽtie
ſatiſfactionē. quia modo eſt tem
pus ſatiſfaciendi et gratias agen
di et gratiã inueniendi. quod tũc
non erit Apoc̃. x. Angelus leuauit
manum ſuam ad celum et iurauit
per viuentem in ſecula ſeculorum
⁊c̃. quia tempus non erit ampli
us ſcilicet penitendi et gratiam in
ueniẽdi Criſ. In iſto die non erit
penitentie locus nec ſatiſfactõnis
tempus ex anguſtia omnium rerũ
nichil manet niſi luctus. Ergo de
bemus nos modo preparare ⁊ ra
tionem reddere coram ſacerdote ⁊
pro peccatis ſatiſfacere ne tẽpus
amittamus quod nobis ad penitẽ
tiam tribuit ꝙ nunq̃ recupare po
terimus. Exemplũ ꝙ anie damna
te ſup omnia deplorant tp̃s datũ
ad pñiam ꝙ iſtud neglexerũt Ac
cidit ꝙ quidã vir ſanctus exiſtẽs
in orationib⁹ nocte audiuit vocē
miſerabilit lamẽtantẽ ac ille fuſis
lacrimis rogauit dñm vt ei oſten
deret qđ fletus iſte ſignificaret. Et
ecce appropinq̃nte iſta voce ad eũ
loquens cũ eo. cũq; quereret quis
eſſet reſpondit. ego ſũ anima vni
us peccatoris meam damnationẽ
plangens. ſed ſup omnia alia me
mouent ad flendum et alios dam
natos ꝙ recordemur grẽ ſaluatoris
nobis exhibite et maxime ꝙ tem
pus penitendi nobis a deo datum
neglexinus et non ſatiſfecimus.
potuiſſem⁹ enĩ in vna hora tantā
penitentiã feciſſe ꝙ eternaliter ſal
uati fuiſſemus. Rogem⁹ dñm ⁊c̃.

¶ Sermo tercius de aduentu p̄me do
minice de epiſtola.

Hora ē iā nos
de ſomnō ſurgere Rō. xiij.
In verbis ꝓpoſitis hortat̄ nos apo
ſtolus ſurgere a duplici ſōno. ſcʒ
nature ⁊ culpe. Somn⁹ nature rep
henſibilis eſt q̄nqʒ modis Primo
q̄n homo nimis dormit ⁊ hoc ꝯtin
git ex pigricia. ꝯtra qd̄ dicit̄ Pro
uer. xxiiij. Vſqʒ quo piger dormis
q̄n de ſōno ſurges. ⁊ vbi ſequit̄. et
veniet tibi q̄ſi curſor egeſtas tua
⁊ mēdicitas q̄ſi vir armat⁹ Bernh.
Caue inq̄ꝫ ſerue cū potes nō ſit ſō
nus tuus nō requies laſſa ſʒ ſepul
tura corporis ſuffocati. vn̄ poeta.
Plus vigila ſemp ne ſōno ⁊c̄. Ex
emplū in dauid qui p⁹ ſomnum
meridianū lapſus eſt in pctm̄ cū
berſabee qd̄ nō feciſſet ſi in expedi
tione cū ſuis fuiſſet. nō hiſtoriā.
ij. regū. xi. Scd̄o q̄n hō dormit ex ho
rā debitam Naʒ dicit Eccl̄. iij. Oīa
tempus habent. Eſt enim tempus
dormiendi et tp̄s vigilandi ſicut
iſti qui volūt in nocte tab̄nas fre
quentare. choreas ducere. p⁹ pctā
ſua ambulare. et q̄n eſſet freq̄ntā
da eccl̄ia volūt dormire. De talibus
dicit Job. xviij. Nocte ꝟterūt in di
em. Aug⁹. indecēs eſt xp̄iano ſi ra
dius ſolis in lecto ſuo ip̄m inueni
at Exemplū hēmus in ſāpſone q̄
noctibus ibat ad cōcubinas ſuas
et de die dormiēs ſup genua dalide
cōcubine ſue et abraſis crinib⁹ vi
res amiſit et excecatus ē. Nota hi
ſtoriā Judicū. xiiij. Tercio q̄n hō
tp̄e oratōis dormit. ꝯtra illos dici
tur p̄. Pet. iiij. Frēs ſobrij eſtote
et vigilate in oratōnib⁹ vr̄is. ſʒ heu
multi ſūt tam tepidi in orationib⁹
ſuis ꝙ de facili obdormiūt ⁊ hoc cō
tingit ideo ꝙ nō ſunt accenſi igne
diui amoris Sic obdormierūt ſymō
⁊ alij diſcipuli q̄n dixit eis dn̄s vi
gilate ⁊ orate ⁊c̄ ⁊ cū rediret inue
nit eos dormiētes Luc. xxij. Quar
to cū aliq̄s dormit ī lectōe vł ſmo
ne Eccl̄. xxij. Cū dormiēte loquit̄ q̄
narrat ſtulto ſapiam glō. Stult⁹
eſt q̄ dormit cū audit ſapiam loq̄.
ſed ſunt quidā ſtulti q̄ ſi p totū di
em non dormiſſent q̄n dn̄t audire
aliqua bona tūc dormire incipiunt.
Bernh. q̄ꝫ tū ad debitū cōtinuū ꝓfe
ctus nihil ita deperit d vita mea q̄ꝫ
qd̄ ſōno deputat̄ Exemplū de dor
mientib⁹ infra ſmonē poſſum⁹ ac
cipe de quodā adoleſcēte q̄ p̄dicati
onē beati Pauli obdormiuit et ca
dens de t̄tio cenaculo mortuus eſt.
Quito q̄n hō ex nimia repletione ⁊
ebrietate indecent̄ iacēdo dormit ſi
cut porcus neſciēs vtrū tectus ſit vł
nō. vł vbi ſe ponat. Iſte ſōnus di
cit̄ brutalis. Bernh. Somn⁹ bruta
lis abominand⁹ ē ſuis dei. Sic dor
miuit noe qui inebriat⁹ dormiens
nudatus ē Ibi dicit glō. Nudatō
femorū ſequit̄ ebrietatē ſic libido
ſacietatē. ſic pʒ de ſōno natuē. Ab
iſto ſomno nature rep̄hēſibili hor
tat̄ nos ap̄ł'us ſurgē ⁊ maxime ī
iſto deuoto tp̄e debem⁹ ſomnū et
ebrietatē tpare et ſurgē mane ad
orationes. freq̄ntare eccleſias. au
dire ſermones. et ſic debemus ad

uentuꝫ dei expectare. vñ Job. viij
Si diluculo ſurrexeris ⁊ ad deuꝫ de
precatus fueris ſtatī vigilabit ad
te et pacatū reddet hītaculū tuum
Jdeo dicit dñs Prouerb. viij. Qui
mane vigilat inueniet me. licꝫ em̄
ōni hora poſſit adorari tñ hora ma
tutina magis ydonea ꝑpter ſobrie
tatē. et hoc ē qd obijcit dñs obdor
mienti taleꝫ horā Job. xxxviij. vbi
eras cū me lau. ſil̄ aſtra ma. ⁊ viri
cōtemplatī q̄ iſta horā p̄cipue lau
dāt deū. vñ pſal̄. Media nocte ſur
gebā ad ꝯfitēdū tibi ⁊ ad laudād
te et p̄cipue iſta hora recipit̄ cōſo
latō diuina. q̄a tūc homines ſūt ma
gis ſobrij ⁊ deuoti. vñ dicit̄ Job.
xvi. Viſitas eūm dilu. ⁊ ſubito in
mane Jſtud figuratū ē Exodi. xvi.
vbi dicit̄ ꝙ filij iſrahel collegerūt
manna hora matutina ad ſignifi
canduꝫ ꝙ tunc dulcedo ſpūſſancti
colligēda ē. Scdo hortat̄ nos apo
ſtolus ſurgere a ſōno culpe ⁊ pctī.
homo em̄ exiſtēs in mortali pctō dr̄
dormire ⁊ hoc ꝑpter multa Primo
ſicut homo dormiēs cecus eſt non
videns neqꝫ cognoſcēs damnū in
currit. ſic homo p pctm̄ Sap̄. ij. Ex
cecauit em̄ eos malicia eorum Ma
gnū damnū homo icurrit p pctm̄
Primo ꝙ omnia bona ſua q̄ an̄ fe
cit amittit Jtē grām dei et rēgnum
celoꝝ amittit ⁊ eťna ſupplicia me
retur ⁊ facit ſe ſeruuꝫ dyaboli: iſta
omnia n̄ videt ideo bn̄ dr̄ dormiē.
Secūdo ſicut homo dormiēs nō pōt
ſe defendere ab hoſtib9 ſuis. ſic nec
peccator Homo em̄ habet tres ho
ſtes qui ſemp inſidiant̄ ei. ſcꝫ dya
bolus caro ⁊ mūdus. De p̄mo em̄
dicitur p̄. Pet. v. Frēs ſobrij eſto
te ⁊ vigilate in orationib9 veſtris.
quaſi diceret. dyabolus aduerſari
us veſter tanq̄ leo rugiēs circuit
querens queꝫ deuoret. De ſecundo
ſcꝫ carne dicit aplus Gal̄. v Caro
em̄ ꝯcupiſcit adūſus ſpm̄ Jſti duo
hoſtes frequenter inſidiant̄ pctō
ri dormiēti vt eum occidant Et iſti
duo figurati ſunt p duos latrones
baana rechab q̄ eſboſeth dormi
entem occiderūt. nō hiſtoriam. ij.
Regū. iiij. Eſboſeth iterpretat̄ vir
ꝯfuſiōis ⁊ ſignificat peccatoreꝫ
qui ꝯfūdet̄ in die iudicij Jhere. xx.
Confundet̄ ꝯfuſione vehementi ꝙ
nō intelligūt opprobriū ſempiter
nū qd nulla obliuiōe delebit̄ Jſtū
inueniūt duo latrones ⁊ dyabolus
et caro dormienteꝫ in meridie ⁊ in
hac vita qñ eſſet bene operandum
quia veniet nox in qua nemo opa
ri pōt qui ergo in iſta meridie dor
mit occidet̄ ab inimicis morte eter
na Tertius inimicus eſt mundus
hic inſidiatur homini ⁊ facit eum
dormire in delicijs. diuicijs. digni
tatibus cōcupiſcencijs illicitis. ꝙ
ſicut dicit̄ p̄. Joh. ij. Omne qd eſt
in mūdo aut ē cōcupiſcētia carnis. aut
oculoruꝫ. aut ſupbia vite. Jſti qui
ſic dormiūt in luxuria. auaricia et
ſuperbia. adeo fortiter dormiunt ꝙ
vix aut nūq̄ ante mortē excitant̄.
et vt frequencius in ſōno occidūt̄
ab iſto inimico. vnde figurati ſunt
p ſyſaraꝫ queꝫ Jahel accepit ami
cabiliter ipō neſciente ꝙ inimicus
eius eſſet ⁊ dedit ei lac bibere vt ḡ

uius obdormiret ⁊ texit eū pallio
Cū autē dormiret accepit clauum
⁊ malleū et p tempora trāſfixit in
terraȝ. nota hiſtoriā Judicuȝ. iiii.
Jahel iſtā ptatꝫ vanitaſ ⁊ ſignificat
mundum. nā cuncta que ſub celo
ſūt vanitas ſūt. ſic dī Eccleſiaſtes p̄. B
propinat peccatoribꝰ lac. id ē deli
cias. diuicias ⁊ honores que dul
cia ſūt ſic lac ⁊ opit eū pallio .i. ſpe
longioris vite. Sed cū dormierit id
eſt ſecurū ſe credit pforat tempoā
eius clauo mortis. ⁊ iō qꝛ incerta
eſt mors: ōni tempore vigilaē debe
mꝰ Mat. xxiiii. Vigilate quia neſ
citis qua hora dn̄s vr̄ vēturꝰ ſit Se
neca Certū ē qꝫ morieris ſꝫ neſcis
qūo vbi ⁊ quādo. Tercō dī pc̄tōr
dormire rōne ſomnij. qꝛ aliqn̄ dor
miēs ſōniat qꝫ comedat vel bibat
ſed cū euigilauerit eſuit ſic dicitur
yſaie. Aut aliqn̄ ſomniat qꝫ diues
ſit. ſꝫ cum euigilauerit nihil inueit
Sic ɔtingit amatoribꝰ hꝰ ſeculi q̄
putāt qꝫ iſta tpalia eſuriē ⁊ ſitim
depellē poſſint Sꝫ in futuro cuȝ eui
gilauerint vacui erunt. ⁊ eſurient
vn̄ pſ̄. Dormitauerūt ſōnū ſuū ⁊ nl
inuenerunt ōnes viri diuiciaruȝ in
manibꝰ ſuis. nā ōnia que in mūdo
ſunt vnā aiaȝ replē n̄ poſſet. Sōni
ant etiam ſe eſſe diuites q̄ putant
iſta tēpalia pmanētia ſꝫ cū dormie
rint ſomno mortis nihil inuenīunt
Job. xxvij. Diues cuȝ dormierit nil
ſecū aufert apiet oculos ⁊ nihil in
ueniet. Ideo dī Prouerb. xx. Noli
diligere ſōnuȝ ne te egeſtas oppri
mat. Iſtud figuratū eſt in rege na
buchodonoſor qui dormiēſ in ſtra

to vidit in ſōnijs arboreȝ cuius al
titudo extēdebat ſe ad celū ⁊ latitu
do p mūduȝ ſub ea habitabant be
ſtie terre ⁊ in ea volucres celi nidifi
cabāt ⁊ eſca vniuerſorū in ea. per
quam ſignificatꝫ qꝫ ſub ptāte eius
erāt vniūſi hoies. Et ſeqtur venit ā
gelꝰ de celo dicēs. Succidite arborē
illam ⁊ cum beſtijſ terre erit habi
tacō eiꝰ. Sic ɔtīgit diuitibꝰ et potē
tibꝰ hꝰ ſecl'i qui alijs dn̄ari volūt
mō ſōniando vr̄ eiſ qꝫ ſint potētes
ſed ī futuro ſuccidētur ſic infructu
oſa arbor ⁊ in igneȝ mittētꝫ. Et tūc
erit habitacō eorū cū beſtijs .i. de
monibꝫ Nota hiſtoriā Daniel. iiii
Quarto pc̄tōr dī dormire. qꝛ ſic hō
ſomniat qꝫ laborat ⁊ tamen nihil
lucratur. Sic peccator exiſtens in
pc̄tō mortali nihil lucratꝫ quantū
ad vitaȝ etnā Eccleſiaſtici. xxxiij. Do
na iniq̊rū nō approbat deꝰ. Grego
rius Qui in caritate nō ē ōne bonū
amittit Sic pat; quō vita pc̄cōris
cōpatꝫ ſomno a quo ſōno monet
nos aplꝰ ſurgere ⁊ hoc debꝫ fieri p
mali declinacōem ⁊ boni operacio
nē. Vnde pſ̄. Declina a malo ⁊ fac
bonū. ad ephēſeos. v. Surge q̄ dor
mis et exurge a mortuis et illumi
nabit te xp̄s. Bene dīc pc̄tōreȝ ſur
gere debere a mortuis. qꝛ coram deo
mortuꝰ ē in aīa. Rogemꝰ do. nr̄m.
¶ De euangelio
Vm appropinqua
ret ihs iheroſolis ⁊ veniſſꝫ
betphage Mathei. xxi.
Euangelium iſtud deſeruit duabꝰ
dominicis. ſ. dn̄ice in ramiſ palma

tū quātū ad ſenſum ꝛ factū hiſto
riacū· ꝛ p̄me dnīce aduentus q̄ ptū
ad ſenſum ꝛ factū allegoricū Naz
p hūc aduentū xp̄i in ihr̄l'm ſigni
ficatur allegorice aduentus criſti
in carnē· Appropinquauit enim do
minus ſpiritualiter iheroſolimis
qđ interpretatur viſio pacis· quādo
intrauit eccl'iaz in q̄ eſt viſio pacis
quā intrauit ꝛ viſitauit per cōfeſſi
onem· ſibi etiaz recōciliauit quod
ſignificatur p hoc q̄ ihr̄l'm veniēs
p betphage tranſiuit qđ interpre
tatur dom⁹ bucce ꝛ ſignificat cōfeſſi
nem Ad lrām betphage vic⁹ erat
ſacerdotū ſitus in latere mōtis oli
ueti vnum miliare diſtans a ihr̄l'z
vbi ſacerdotes templi habebant
pecora ſua Venit autem ih̄s p̄mo
in bethaniam ſabbo .ſ. āte palma
rū Et factū eſt ei conuiuium in do
mo ſimonis lepſi· ꝛ martha ei mi
niſtrabat In craſtinum exiuit be
thaniā volens ire in ihr̄l'm ꝛ cum
appropinquaſſet iheroſolimis et
veniſſet vſq̄ betphage ad montez
oliueti tunc miſit duos diſcipulos
.ſ. petrum ꝛ philippum dicens eis
Ite in caſtellum q̄ in ihr̄l'm quod
deſpectiue ꝛ ex indignacōne caſtel
lū dixit· qđ contra vos eſt id eſt co
ram vobis ꝛ inuenietis aſinā allig
tam ꝛ pulluz cū ea· ſoluite ꝛ addu
cite mihi· ſi quis vobis aliquid dix
erit ꝛ contradixerit· dicite q̄ domi
nus hiis opus habet et confeſtim
dimittet vos· Aſina iſta fuit cōmu
nis omnibus ꝛ ideo dicitur ſubiu
gal' q̄ omi dn̄o expoita Hoc totū
factū ē vt impleretur qđ dc̄m eſt p

zachariā ꝓphetā dicētē ix· c· Dicite
filie ſion ꝛ ciuitati ihr̄l'm q̄ dicit
filia ſion a mōte ſion ſup quē con
ſtructa eſt Ecce rex tuus venit tibi
ꝛ ad ſalutez tuā ſi intellexeris ſin
autē cōtra te veniet Venit inquaz
manſuetus vt non ꝓpter potētiam
timeatur ſz vt ꝓpter manſuetudiez
ametur· ſedēs ſup aſinā et ſubiug
lem aſine· Eūtes diſcipuli fecerūt ſi
cut p̄cepat eis ih̄s ꝛ adduxerāt a
ſinā ꝛ pullū ꝛ impoſuerūt eis veſti
mēta ſua ꝛ eum ſupſidere fecerūt
primo ſedit ſuper pullū deinde ſup
aſinuz ꝛ hoc ꝓpt myſteriū· Per a
ſinā intelligitur gētilis· p pullum
iudaicus Primo venit ad iudeos
ꝛ q̄ eū nō receperunt: trāſiuit ad gē
tes· plurima aūt turba ſeq̄bat̄ eū
ꝛ ſtrauerūt veſtimēta ſua ī via alii
ſcindebāt ramos de arborib⁹ ꝛ ſter
nebāt in via Turba autem q̄ p̄ce
debat ꝛ que ſeq̄bat̄ clamabant di
centes Oſanna filio dauid ꝛ ſalua
nos obſecra⁹· q̄i dicerēt· o ih̄u fili
dauid tu es q̄ ad ſaluādum nos ve
niſti bn̄dict⁹ ſit q̄ veit in noīe dn̄i
.ſ. dei pris vel venit in honoē pris

De eodē ſermo· vi·

Benedict⁹ qui
venit in noīe dn̄i Mat· xxi
Bn̄dict⁹ ſit ih̄s xp̄s filius
dei viui q̄ veit in hūc mūduz ad pre
ceptū dei pris· In hac dn̄ica agit̄
de aduētu dei in carnē .ſ. q̄n venit in
hūc mūdū carnē aſſumēs· Scien
dū q̄ xp̄s venit in hūc mūdū ꝓpt̄
mlta Primo vt q̄reret hoīez q̄ pie
rat Lu· xi· Venit fili⁹ hoīs q̄rere ꝛ ſal

uum facere q̄d pietat⁊ genus hu
manuꝫ·homo periẏt quādo de max
ima felicitate in vallem huiꝰ miſe
rie cecidit Augꝰ·Hō cecidit miſeā
biliter deuſ venit miſericordiť·Vi
de O homo quāta ſit felicitas i pa
diſo celeſti vbi nullꝰ triſtatur·nul
lꝰ infirmatur·nullꝰ moriť·vide q̄n
ta ſit miſeria in mūdo vbi ſumꝰ in
exilio ⁊ quaſi in carcere tenebroſo
vbi timor·vbi dolor·vbi ťbulamur
infirmamur ⁊ morimur·ſed venit
filius dei de ſinu pr̄is in exiliuꝫ hꝰ
mundi factus exul ꝑ nobis ⁊ pere
grinus Jhere·xij·Reliqui domum
meam dimiſi hereditatē meā Ber·
Singularis iſta maieſtas humi
liari voluit vt exaltaremur·Exula
re vt repatriaremur·ſeruire vt reg
naremus·⁊ vſq; ad viliſſima opa
humiliatus eſt vt nos ſup oīa bō
cōſtitueret Qꝫ āt filiꝰ dei venerit in
hunc mundū q̄rere pctōrem vt pꝫ
in pabola de oue pdita Lu·xv·req̄
re dō·iij·poſt feſtū trinitatis·Secū
do venit vt pctōreꝫ a pctis reuoca
ret Math·ix Nō veni vocare iuſtos
ſꝫ pctōres ad pn̄iam·vnde diť dn̄s
Cant·vi·Reuertere reuertē ſunami
tis reuertē vt intueamur te Suna
mitis interp̄tatur captiua et ſig̃t a
nimam peccatricē a dyabolo capti
uā quam deus ad ſe vocās dicit·re
uertere·dicit eniꝫ q̄ter reuertē ꝓpť
q̄tuor racōes·Primo ꝓpť meum de
ſiderium ⁊ amorē ꝙ deſidero ex toto
corde vt ad me reuertaris ꝙ delicie
mee ſunt eē cū filiẏs hominuꝫ Pro
uerb·viij Tantum eni deſiderat ⁊
affectat deꝰ pn̄iaꝫ pctōris ꝙ ꝓpter

hoc de celo ad terrā deſcēdit ⁊ mor
tē ſuſtinuit·Reuertē ſcd̄o ꝓpter de
ſideriū ſcōrū angeloꝝ·ꝙ magnuꝫ
eſt gaudiū angeľ dei ſup vno pec
pe·agēte Lu·xv·Orige·Deo ⁊ āge
lis occaſiōeꝫ leticie damꝰ cū in ter
ra ambulantes ꝯuſacōeꝫ hēmꝰ in
ceľ·Bern̄·lacrie pccōꝝ delicie ſūt
āgeloruꝫ Reuertē tcō ꝓpter ꝯfuſio
nē demonū Gre·acrioribꝰ penis af
fligere demoēs n̄ poſſuꝰ q̄ cū pccā
nrā penitēdo ⁊ flendo emēdaꝰ Vn̄
legiť ꝙ mgr̄o Willhelmo viro ſcō i
orone pnoctāti apparuit demō cui
dixit adiuro te ꝑ nom̄ dei vt dicas
mihi q̄d ſit maiꝰ impedimētū tuuꝫ
in animabꝫ·Rn̄dit demō pn̄ia ⁊ cō
feſſio Quarto ⁊uertē ꝓpť ꝓpriā tu
am ſalutē ⁊ vtilitateꝫ·pctōri nihil
vtiliꝰ eſt q̄ ſua ꝯuerſio Non enim
eſſet ſibi ita vtile ꝙ tot miſſe cāta
rentur pro eo q̄t ſunt ſtelle in celo
nec tantū valet intercessio beate v̄
ginis et omnium ſāctorum ſic pe
nitētia Tercō venit vt nobis ſerui
at Mat·ix Filiꝰ hoīs nō venit mini
ſtrari ſꝫ miſtrare·Phil·ij·exinani
uit ſeipſum formaꝫ ſerui accipiēs
Magna dignitas eſſet homini ꝙ
angeli ei ſeruirent·magis ſi deus
ei ſeruit·Vnde Jacob ſeruiuit pro
rachel·q̄uatuordecim ānis in eſtu
et frigore et labore et videbantur
ei dies pauci pre amoris magnitu
dine·Geneſis·viceſimonono·Sꝫ
chriſtus ſeruiuit ꝑ anima hoīs
triginta tribus annis in maxima
paupertate·fame ⁊ ſiti·⁊ ſuſtinu
it pro ea multa opprobria·Et tan
dem mortem·Hec omnia volun

tatis ſuſtinuit pre amoris magni
tudine quam habuit ad animā ho
minis Iob·xv·Maiorē hac dilectō
nē nemo habuit vt animā ſuam
ponat quis p amicis ſuis Noli ergo
o hō ſubtrahere ſeruo tuo xp̄o mer
cedē ſuam p qua ſeruiuit·animam
tuā vel aiaʒ p̄ximi tui malo ꝯſilio
vel exemplo·q qui hoc facit reus ē
ſanguinis criſti quē effudit in cru
ce Vnde dicit Eccī·xxxiiij·Qui effū
dit ſanguinem ⁊ qui fraudem fac
mercenario frēs ſunt Bernha·Si
dominꝰ p̄prium ſanguinem dedit
in preciuʒ redempcōis animaꝝ Nō
tibi videtur grauiorem ab eo ſuſti
nere perſſionem qui ſuggeſtione
mala·exemplo pnicioſo·ſcandali
occaſione·aufert ab eo aias quas
redemit q̄ ab eo qui ſanguineʒ fu
dit illius. Quarto venit vt nos eter
naliter ſaluaret·yſaie·xxxv·Deꝰ
ipſe veniet et ſaluabit nos Hinc ē
q gabriel cuʒ annūciauit beate vir
gini aduentū ſuū ait Ecce ꝯcipies
⁊ paries filiū et voc·no·eius ihs·
qd interp̄tatur ſaluator Ipſe enīʒ ſal
uū faciet p̄p̄l'm ſuum a pctīs eoruʒ

Dominica ſecunda aduentus ſermo·

QVecunq3 ſcri
pta ſūt ad nrām doctrinā
ſcripta ſūt vt p patiētiam
⁊ ſpē habeamꝰ Ro·xv·In p̄poītis vbis
hortatur nos apl's vt libenter ſacram
ſcripturā legere ⁊ audire ſtudeaꝰ.
q q̄cquid ſcribitur ad nrāʒ doctrinā
ſcribitur vt diſcaꝰ q p paciam·i·paſ
ſiōes ⁊ tribulacōes debeꝰ intrare in
regnū celorū·ſic dr̄ Actū·xiiij p mul
tas tribulacōes oportet ⁊c·vt diſ
caꝰ etiā ꝯſolacōem quam pmittit
hijs qui patienter ſuſtinent Math
v·Beati qui pſecucioneʒ patiūtur
p̄pter iuſticiaʒ qm̄ ipſoꝝ eſt regnū
celorū·Sciendū autem q tria ſunt
ſcripta in ſacr̄ ſcripturā q̄ ſi frequēter
hrēmꝰ in mente facerent nobis ō
nes tribulacōes dulces ⁊ leues ad
ſuſtinendū Primuʒ mēoria paſſi
onis xp̄i·Heb·xij·Recogitate eum
qui talem aduerſus ſemetipſum
ſuſtinuit a pctōribꝰ ꝯtradcōeʒ vt
nō fatigemini aīs vr̄is deficientes
q·d·recogitate qualia xp̄s paſſꝰ
eſt p nob a iudeis ⁊ paganis tunc
nō erit vob graue ſi aliq̄d contigerit
vos pati p̄pter xp̄m Ber·nil dulcꝰ
in tribulacōe q̄ paſſiōeʒ xp̄i cogi
tare Quā aſperitatē formidabit ſer
uus·ſi menti eiꝰ occurrat q filij dei
paſſiōe ſit redēptus. Si enī paſſio
nē xp̄i ſp recordaremur ita ſagitta
dilectōis vulneraremur·q p̄pter euʒ
ōnem tribulatōeʒ dulciter patere
mur Iſtd figuratū ē Exod·xv·vbi
dr̄ q filij iſrl' inuenerūt aq̄m in de
ſerto quā p amaritudie bibere ñ po
tuerūt.⁊ oñdit dñs moyſi lignuʒ
qd dū qd naturalr̄ fuit amarū·qd
cū miſiſſʒ in amaras aq̄s dulcorāte
ſūt Per amaras aquas ſignifica
tur tribulacio preſentis vite ſciʒ
paupertas percuſſio·⁊ omne quic
quid patimur nobis valde ama
rum eſt ad paciendū ſʒ ſi inmiſe
rimꝰ lignum crucis amariſſimum
vʒ amariſſimā eiꝰ paſſionē cogita
uerīꝰ· tunc erit nobis totuʒ dulce

Greg̃· ſi paſſio xp̄i ad mēoriā reuo
cet̄ nihil adeo durū ē q̄d nō equo
aīo toleret̄. Exēplū habe⁹ Quidaȝ
iuuenis r̄ligioni ſe dederat ⁊ i p̄mo
anno maxias t̄bulacōes ſuſtinu
it videbat̄ ei ſibi g̃ue ⁊ ſe ſuſtinē
n̄ poſſe. recordabat̄ eni bonoꝝ fer
culorū q̄ in ſeculo edebat ⁊ b̄ebat.
et cibos fr̄m ita nō eſſe ⁊ videbat̄
ſibi dur⁹ veſtitus fratruȝ. recorda
batur carniū ⁊ balneoruȝ et vide
bat̄ ſibi g̃ue ꝙ talib⁹ carē debuit
Tandē tēptacōe vict⁹ habitū depo
ſuit ⁊ monaſteriū exiuit. Cuȝ ſol⁹
p viā pgeret. vidit occurrentem ſi
bi hoiem nuduȝ habētem vulnera
cruētata in manib⁹ pedib⁹ et in la
tere et in capite ſpineā coronā de q̄
fluebat ſanguis in faciē. quo viſo
territ⁹ conabatur aufugē. ſed ſub
tracta ſibi currendi grā cogebat̄
ſtare et audire dicētē Intuē vulne
ra fili cariſſime ſāguie pfuſa ⁊ q̄c
q̄d inſipidū vl̄ amarū guſtab̄ inti
ge in illa ⁊ dulce tibi erit Ego ſū xp̄s
ih̄s q̄ ꝓpt̄ te mortē ſuſtinui. ſtatiȝ
iſte ꝯpūctus rediit ⁊ oēm auſteri
tatē ſuſtinuit ordinis letāter. Sc̄dȝ
q̄d fc̄it nobis tribulacōes dulces
⁊ leues eſt ꝯſideracō pene inferni.
vñ pſ̄. Conuertant̄ pctōres i infer
nū ſcȝ p meditacōem ⁊ ꝯſideracōeȝ
penaruȝ Si eni pctōr vellet ꝯſidera
re illā horribilē penā quā damna
ti ſine fine ſuſtinebūt. Tūc leuis fi
eret ſibi ōmis pena quaȝ h̄ ſuſtine
ret p pctīs ſuis. Pena illa adeo gra
uis eſt ꝙ nō p̄t corde ꝯphēdi. nec
lingua explicari Aug⁹. dic̄ ꝙ oīs
pena q̄ vnq̄ fuit i mūdo n̄ p̄t mini
me pene purgatorij ꝯpari. q̄d tūc
de pena iferni q̄ incōpabilit̄ maior
ē quia ppetua et ſine fine pmāſu
ra. q̄n eni dānati fuerūt in inferno
tot milib⁹ ānorū q̄t ſunt ſtelle in
celo. gutte in aq̄s maris. arena in
terris puluēs i ſole adhuc nō erit
finis ⁊ vt breuit̄ dicā q̄n fuerūt in
inferno tot milib⁹ annorū ꝙ oēs
hoies q̄ vnq̄ fuerūt vl̄ erūt poterūt
numerāre vl̄ cogitaē nec adhuc erit
finis Certe ſi hō vellet frequēt̄ iſta
cogitare tunc leuis fieret ſibi ōmis
tribulacō ⁊ pena pn̄tis vite Iſtud
figuātuȝ eſt. iiii. Regū. ii. vbi dr̄ ꝙ
heliſe⁹ venit iherico vbi erat terra
bona. ſȝ aq̄ peſſima et ſalſa. Cumq̄
rogaſſet eū viri iherico vt dulcora
ret aquā accepit ſal ⁊ miſit i aq̄m
ſalſā ⁊ fc̄ā ē dulcis Per aquā ſal
ſā ⁊ amarā ſignificatur t̄bulatio
preſentis vite que nobis amara ē
Per ſal q̄d mlt̄o amari⁹ ē q̄ ſalſa
aqua ſignificatur pena iferni que
millesies ifinicies maior eſt q̄ tri
bulacō hui⁹ mūdi. Certe illas de
bemus mittere in aquas tribulac
oīs noſtre ⁊ erit nobis dulcis Ex
emplum cū quidā nobilis ordinē
intraſſet ⁊ videret̄ ſibi ordo nimis
auſterus. cogitare cepit de exitu ⁊
ecce apparuit ei dyabolus in ſpecie
ſimee verberans eū cuȝ flagello vſ
q̄ ad mortem Cuȝ laboraret in ex
tremis viſum eſt ei vt beatus Be
nedictus educeret eum de corpore
ad locum ſuppliciorum vbi vidit
deportare vnum magnum princi
peȝ ardentem ⁊ in cathedra ignea
reſidentem ⁊ ante euȝ formoſe mu

lieres ſtabant et facies igneas p
os eius intorquebant Et dixit bea
tus benedictꝰ B fuit princeps lux
uriosus. et potēs Poſt huncvidit
aliū quē demones excoriabant ⁊
cum ſale aſpgebant etvncis ferre
is euꝫ fricabant Et dixit benedictꝰ
iſte fuit crudelis dn̄ator. exactor ⁊
pauperuꝫ oppreſſor. Poſt hecvidit
alium in̄ eq̄ igneo eq̄tantem capa
ignea indutum et capram igneaꝫ
ſupra humeros portantem. Et ait
Benedictus iſte fuit fur ⁊ raptor
cuidam vidue abſtulit capram.
⁊ cuidam monacho capam Et cū
ipſe infirmaretur habitum mona
chi accepit et nō perſeuerauit De
inde vidit aliuꝫ ⁊ plres alios diuer
ſis penis torqueri ſecūdum exigē
tiam meritorum. vidit et igneam
rotam in qua iudas cum tradito
ribꝰ voluendo cruciabatur. deinde
euigilans omneꝫ auſteritateꝫ ordi
nis dulciter acceptauit Tercium
quod facit pn̄tes tribulacōes dul
ces ⁊ leues eſt conſideracio premij
eterni Si ergo homo vellet cogita
re iſtud magnum premiuꝫ quod
dn̄s daturus eſt omnibꝰ qui pſe
cucionem paciunt̄ ꝓpter iuſticiaꝫ
nam tūc aduerſa ſuſtineret dulci
ter. Auguſtinus Vbi merces eter
na tribuitur breue et leue videbit
quod in tribulacōe ſcti graue vi
detur. Tribulacio enī eſt cum fine
merces ſine fine. Bernhardꝰ. Nō
ſunt cōdigne paſſioēs huiꝰ tēpis
ad preteritā culpā que remittitur
Ad pn̄tis conſolacōis graꝫ que
emittit̄ Ad futurā glīam q̄ pmitti

tur Jhero. ad euſtochiū. vt tibi cō
pares paciētiā egredē paulisper
de hoc corpe mortali et depinge ti
bi an̄ oculos mentis mercedē eter
ne retribucionis quā nec oculꝰ vi
dit nec auris audiuit ⁊ cetera ⁊ du
rior eris ſaxo et adamante ⁊ fuſti
nebis q̄ꝗ aduerſa beniuole ⁊ letā
ter iſtud figuratū ē. iiij. Re. iiij. ca.
vbi dicit̄ ꝙ filij ꝓphetaꝫ coxerant
pulmētū de herbis collectis quod
cū coctū eſſet ⁊ guſtarent amariſ
ſimū erat ⁊ clamabāt: mors in ol
la. Et accipiēs heliſeꝰ modicum fa
rine miſit in ollam ⁊ dulcoratū eſt
Per pulmētū amarū ſignificatur
tribulacio pſentis vite que valde
amara videt̄ guſtantibꝰ ſꝫ ſi immi
ſerimus farinaꝫ ſtatim dulcis erit
Per farinam que medulla eſt tri
tici ⁊ dulcis ſignificat̄ gaudiuꝫ eter
ne vite Quia ſicut farinam nemo
numerare poteſt Sic gaudiū eter
num nullum cor eſtimare p̄t. Vn
de Gregoriꝰ Merces ſanctoꝝ que
ꝓmittitur multa eſt ⁊ magna pre
cioſa et diuturna adeo magna ꝙ
nequit eſtimari. adeo multa ꝙ ne
quit ꝯparari Adeo diuturna ꝙ ne
quit numerari. adeo p̄cioſa ꝙ ne
q̄t terminari. Augꝰ. Reuēa q̄ deꝰ
p̄parauit diligentibꝰ ſe. fide nō capi
tur ſpe n̄ attīgit̄. caritate non cōp
hendit̄ur. deſideria ⁊ vota tranſgre
ditur. acquiri poteſt eſtimari nō
poteſt. Bernardus. Ibi erit requi
es a laboribus. pax ab hoſtibus.
amenitas a nouitate ſocietas de e
ternitate. ſuauitas atꝗ dulcedo
de dei viſione et q̄s illic vehemens

non deſideret habitare ⁊ quis non
vellꝫ libenter ꝓ tali felicitate aduerſa
ſuſtinere. Exemplū Virgo quedaꝫ
obſeſſa fuit a demonio qđ dabat
ad omnia interrogata reſpōſum a
qua cū queſitū fuiſſꝫ de gaudio ce
leſti reſpōdit. Gaudium celeſte eſt
inexplicabile. ſed de ipſo modicū
dicā per exemplūꝫ. Ponatur ꝙ ſit
mōs valde altus ⁊ magnus ⁊ cir
cumquaqꝫ circuitus ſit cāpus pla
nus ⁊ centū milia leucarūꝫ plenus
tritico ſeminatꝰ ⁊ q̄libet ſpica ha
beat pulchritudinem ſolis. ⁊ ſtet
homo in montis cacumine vt om
nium illorum ſplendorem poſſit vi
dere. ex illo non poſſet tantūꝫ gau
dium accipere quantūꝫ de minimo
gaudio et minima claritate celi. ⁊
queſiuit iterato. velles ne libenter
illuc eſſe. reſpōdit. ſi poſſibile eſſet
ꝙ poſſem illuc venire ſi eſſꝫ colūna
erectā a terra vſqꝫ ad celum acutiſ
ſimis nouaculꝭ circūfabricata illaꝫ
vellem aſcendere ⁊ deſcendere vſqꝫ
in diē iudicij pro minimo gaudio
celi.

Sermo ſecūdus dominice ſcđe ad
uentus dn̄i de euangelio.

ERūt. ſigna in
ſole ⁊ lūna Luc̄ xxi. In hac
dominica agitꝛ de aduentu
dei ad iudicium Et predicantur in
hoc euangelio ſigna ⁊ anguſtie il
lius temporis. dicit ergo. erunt ſiḡ i
ſole ⁊ luna que ſigna ſecūdūꝫ ma
theum euidentius exp̄mūtur. Tūc
inquam ſol obſcurabitur ⁊ luna
non dabit lumē ſuum. ⁊ ſtelle ca
dent de celo .i. que habēnt ſimilitu
dinem ſtellarum ſcđm vulgi opi
nionem q̄ tunc maxime cadent ad
terrorem pc̄ōrūꝫ. Johel. ij. Sol cō
uertetur in tenebras ⁊ luna in ſāg
uinē āteq̄ꝫ veniat dies dn̄i magnꝰ
⁊ terribilꝭ. Apoca. vi. Terremotus
factus eſt magnus Sol factꝰ ē ſic̄
ſaccus cilicinꝰ ⁊ lūna facta eſt ſic̄
ſanguis. ſtelle celi ceciderunt ſuper
terram. ſigna iſta ſignificant iraꝫ
dei in pc̄ōres. Sequitꝛ i terris p̄ſſura
gentium erit .ſ. de cōcurſu multoꝝ
qui fugient terremotū. maxime de
marinis locis ⁊ inſulis pre confu
ſione ſonitus maris ⁊ fluctuūꝫ ex
tremore hoc audiētes hoīes cōcur
rēt preſſurā faciētes .areſcētibꝰ .i.
hoīes areſcēt hoc ē palleſcēt . p̄ ti
more ⁊ expectacōe malorū ſcꝫ que ſu
peruenient vniuerſo orbi ſcꝫ tempo
re iudicij qn̄ erit tanta terribilitas
q̄nta nō erat ab inicio mundi Nā
virtutes celorum mouebuntꝛ .i. ā
geli ad modū tremētium ſe habēt
vel mouebuntur .i. admirantꝛ de ta
li tribulacōe. tūc videbunt tam fi
deles q̄ꝫ infideles filiūꝫ hominis .i.
xp̄ꝫ qui filius iudicabit .non pa
trem venientēꝫ ad iudiciū. in nube .i.
i aere vbi ſtant : iudicabit. habēs
ſecūꝫ ſigna victorie ſiue crucēꝫ cla
uos lanceam ⁊ coronā ſic̄ dic̄ Criſ
Venientem inquit cum p̄tāte ma
gna ⁊ maieſtate cui nulla erit reſi
ſtēdi virtꝰ ſequitꝛ Hijs āt ſignis q̄
p̄diximꝰ in ſole lūa ⁊ ſtellꝭ tremotu
ſiei icipiētibꝰ ⁊ cū icipiēt fieri leua
te capita veſtra .i. exhilarate cor

da veſtra .i. regnuꝫ dei vos q̄ me ſe
cuti eſtis tūc appropinq̄bit redēp
tio veſtra .i. regnuꝫ dei ⁊ liberamini
ab omnibus anguſtijs veſtris Et
dixit illis ſimilitudinē in qua illos
ſub exēplo arboris docet cognoſce
re ↄſummacōeꝫ huiꝰ ſeculi ⁊ aduen
tū regni dei ⁊ dicit Videte ficulneā
⁊ omnes arbores cuꝫ iam ꝓducūt
ex ſe fructū ꝙpe eſt eſtas .q.d. ſicut
ex fructibꝰ arboris cognoſcit veni
re eſtas . ita ex ruina mūdi ſiue ex
cōſummacōe ſeculi cognoſcit ad
uenire regnū dei qḋ ↄparatur eſtati
⁊ bene ꝙ tunc nemora nrā ⁊ dies
vite etne ſolis claritate fulgeſcunt
ſequit. Amē dico vob ꝙ non p̄teri
bit generatio hec .i. nō conſūmabi
tur genꝰ huānum donec fiunt hec
oīa ſigna q̄ predicta ſunt. Celum
ſidereū nō empireū ⁊ terra trāſibūt
id eſt depoſita priora forma inoua
būtur pmanente tn̄ eadē ſubſtan
tia. verba autē mea nō tranſibūt
quia vtiqꝫ implebuntur que dixi.

De eodem Sermo ix.

Erūt ſigna i ſo
le ⁊c. Lu. xxi. In p̄cedēti dn̄i
ca peregit mater nrā ſācta
eccl'ia aduētum xp̄i in carneꝫ oſtē
dēs caritatē dei ad nos ꝙ ꝓ nrā ſa
lute factus eſt homo vt ſic peccato
rem trahat ad eum p amoreꝫ . In
iſta dominica pagit aduentū xp̄i
in iudiciū qui adeo terribilis ē ꝙ
pauebunt oīs creature q̄bus pec
catorem quem non poterit trahere
p amorem ſaltem trahat eum p ti
morē. Sciēdū autē ꝙ iudiciū extre
mū pauēdū ⁊ timēdū eſt ꝓpt mul
ta. Primo ꝓpt terribilia ſigna p̄ce
dētia iudiciū. de quibꝰ dcm eſt i ex
poſicōe euāgelij Erunt ſigna p̄ter
iſta ſcribit Jhero . q̄ndeciꝫ alia ſig
q̄ue dicit ſe in annalibꝰ hebreorū
inueniſſe. ſꝫ vtꝝ ↄtinue futura ſint
vel interpolatē nō exp̄ſſit . Prima
die eriget ſe mare quadragīta cu
bitis ſup altitudinē omniū mōtiū
ſtans q̄i murus ⁊ hoc erit cuꝫ tam
horribili ſtrepitu ꝙ oēs pauebūt
ſic dicit Lu. xxij. In terris eſt p̄ſſu
ra gētiū ſcꝫ ex cōcurſu multorū pre
ↄfuſiōe maris ⁊ fluctuū Secunda
die tantuꝫ deſcēdet ꝙ vix videri po
teſt. hoc erit ſimilit cū magno ſtre
pitu ꝙ oīs pauebūt ⁊ cōturben
tur. Tercia die belue marine appa
rebūt ſup mare ⁊ dabūt mugitus
horribiles vſqꝫ ad celū qḋ audien
tes hoīes miſerabilit horrebūt et
mugitꝰ eoꝝ ſolus deus intelliget
Quarta die ardebit marē ⁊ omnis
aqua horribilit ꝙ hoīes ex hoc pa
uebūt : Quinta die oēs arbores ⁊
omnes herbe dabunt rorem ſang
uineū ⁊ ſudabunt ſāguinem pre
timore iudicis aduenīētis Eodē die
omnes aues cōgregabūt in vno
cāpo vnūqdqꝫ genꝰ in ordine ſuo n̄
comedētes nec bibentes . ſꝫ iudiciū
aduenīētis iudicis formidātes Si
tantuꝫ timēt volucres . qḋ faciet mi
ſer pctōr . Sexta die ruēt ōnia edi
ficia p totū mundū cū maxio ſtre
pitu ⁊ ſurgꝫ flāma ignea ab occa
ſu ſol ↄtra faciē firmamēti vſqꝫ ad
ortū cōcurrētia . Septima die oīs

lapides collident in quattuor ptes
et vnaqueqꝫ ps collidet aliā ptem
et hoc erit cum horribili sono quē
ſonū ſolus deus intelligit Octaua
die erit generalis terremotꝰ a deo
magnus ꝙ nullus ſtare poteſt ſu
per pedes ſuos quin ad terā ꝓſter
natur. Nona die oēs montes ⁊ col
les in puluerem redigunt⁊ terra
equabit⁊ homines ꝑ timoē cauer
nas intrabūt. Decima die exibūt
homines de cauernis et ibūt velut
amētes nec poterūt mutuo ſibi lo
qui. Vndecima die apiētur ſepul
chra ab ortu ſolis vſqꝫ ad occaſuꝫ
et ſurgēt omnia oſſa mortuoꝝ nu
da ſine carnibꝰ ⁊ ſtabunt ſic ſint
ſup ſepulchra ſua vt nihil ſit ſup
terram et ſub [illegible] qꝺ nō videat⁊ ad
uentum iudicis formidare. Duode
cima die cadēt ſtelle de celo ⁊ eodeꝫ
die ōnia aīalia cōuenīūt ad cāpos
et ꝑ timore horribilit mugebūt nō
comedētia neqꝫ bibētia. Decīatercia
die morīūtur viuentes ⁊ reſurgūt
cum mortuis. Decima quarta die
ardebit celū et terra ⁊ ōnia que in
eis ſūt. Decimaquinta die fiet no
uuꝫ celū ⁊ noua terra et oēs homi
nes reſurgūt. Scđo timendū eſt iu
diciuꝫ ꝓpter tribulationes ⁊ mala
que ꝑcedēt diem iudicij tēpore an
tixpi. quia tūc erit tribulacio tāta
quanta vnꝙ̄ fuit ab inicio mundi
cuius ortū pſecutionē ⁊ morte bre
uiter explanabo. Anticriſtꝰ naſcet⁊
in babilone d tribu dan et circum
cidet dicēs ſe eſſe xp̄m in lege pro
miſſuꝫ ⁊ ideo iudei ei ſpecialiter ad
herebunt. Angelus bonus primo

dabitur ei ad cuſtodiendū ꝑ quā
do ita obſtinabit⁊ i pctis ꝙ dic ſe eſ
ſe deū tūc deſereꝫ eū angelus ⁊ dya
bolus intrabit eū. luxurioſꝰ erit ⁊
ypocrita. ſiīlans ſāctitatē. adeo ſu
pbus et ꝑſūp tuoſus ꝙ ymaginē
ſuā faciet adorаē ⁊ ōnes ſuos i dex
tera ⁊ fronte ſignari. iudei ꝯfitebū
tur eū xp̄m filiū dei ⁊ hoiem. tēpluꝫ
dei reedificabunt ⁊ ibi eū tāꝙ̄ deuꝫ
adorabunt dicētes ante eū nullū
fuiſſe xp̄ianuꝫ ſꝫ ōnes antichriſtos
Quatuor modis decipiet homines
Primo p callidaꝫ pſuaſioneꝫ. ꝑdi
cabit eniꝫ legē nouā callidam eſſe
vel ꝑuā ⁊ iniuſtaꝫ ⁊ mittet ꝑdica
tores ſuos p totū mūduꝫ q̄ ſacram
ſcptuāꝫ falſe exponūt ⁊ ſiīabūt ſe
iuſtos. ⁊ multos decipient Secūdo
p falſa miracula que p magicā ar
tem faciet. qꝛ faciet ymagines loq̄
⁊ futurā ꝑdicē. ignē de celo deſcēdē
diabolū i ſpecie ignis faciet deſcēdē
ſup diſcipulos ſuos ⁊ loqui variis
linguis. ſiīabit ſe mortuū ⁊ faciet
ſe ferri a demoibꝰ p aera q̄ſi celuꝫ
aſcēderit ⁊ reuertet⁊ ⁊ putabitur a
mortuis ſurrexiſſe. faciet qꝫ arboēs
ſbito florē ⁊ areſcere. mare turbai
mortuos ſurgere. hec ōnia faciet
p magicā artē. Tercio decipiet per
munera Ipſe enim inueniet ōnes
theſauros abſcōditos p quos ad
ſequendum ſe inclinabit populos
Quarto ꝯpellet p minas et tormē
ta quos aliter vincere non poteſt.
Tanta enim erit tribulacō et pſe
cucio xp̄ianorum qualis vnꝙ̄ fu
it ꝙ in erroreꝫ ducitur. etiamſi fie
ri pōt electi fideles tanꝙ̄ excōicati

habebuntur. eis nõ vendet. nec ab eis emet niſi qui habent ſignũ antixpi. Demones qui nũc ligati ſũt ne noceant tũc ſoluentur. habebit ſecũ magnos principes reges multos. exhibebit cũcta que in pcedentibus martirib9 impleta ſunt tormenta. et maxime in terra ſãcta et tunc gog et magog. v. Decez trib9 qui vulgariter dicuntur ruſi iudei qui incluſi ſunt inter mõtes caſpios. nõ ita ſunt incluſi qn tandẽ exirent ſi permitterent a regina amazonum ſub cuius regno a dño viuũt tũc exibũt et venient in ihrl'm et ſequentur ſuũ meſſiam ſcz antichriſtũ Poſt hec venient helyas et enoch et predicabũt tribus annis amicti ſaccis et cõuertent iudeos et xpianos qui adheſerũt antixpo. et occidet eos antixps et iacebunt corpora eorũ in ihrl'm in plateis tribus diebus et dimidio et nullus audebit eos ſepelire ꝓpter metum ãtixpi. Poſt tres dies et dimidium reſurgent et occiſores eorũ audient vocẽ talez. helias et enoch aſcendite huc et aſcendent celũ in nube Antixps aũt quindecĩ dieb9 regnabit poſt mortẽ eorũ et ponet ſolium ſuũ in monte oliueti ſb papiliõe et veniet michael et occidet eum ibi. Regnabit aũt tribus annis tm̃ et niſi ab breuiati fuiſſent dies non fieret ſalua omis caro. ſicut dicit Math. xxiiij. Interfecto autem antixpõ nõ ſtatim veniet dominus ad iudiciũ ſed expedduntur quadraginta dies. ꝙ tũ ſpaciũ ſit vſqz ad finẽ mundi nemo ſcit. Miniſtri aũt antixpi poſt mortẽ ſuaz gaudebunt: ducentes vxores dicentes. ꝙuis princeps noſter mortuus eſt tamẽ habemus ſecuritatem viuendi et cum hec dixerint ſtatiz eis ſuperueniet interitus Iudei autẽ cõuertentur ad ſancta eccleſia vſqz ad finem mundi pacifice ꝯquieſcet quia tunc fraudulencia diaboli penitus deficiet.

¶ Sermo tertius ſecũde dominice aduentus. F. x.

Videbunt filiũ hominis venientẽ cum poteſtate magna glõ. mali videbũt vnde confundentur. boni videbunt vnde letẽtur Luc. xxi. In iſta dominica agit de aduentu dñi in iudicium. pmo inuitat nos ad amorem quia in eo xps eſt nobis ſimilis p carnis aſſumptionẽ Ecci. xiij. Oẽ animal eligit ſibi ſimile. ſecũdo incutit nobis terrorem ꝓpter operuz noſtrorũ excuſſionem. vnde ps. A iudicijs enĩ tuis timui. hec duo nobis maxime ſũt neceſſaria. p amorem pficimus in bono Io. xiiij. Qui diligit me mandata mea ſeruabit Et p timorem retrahimur a malo Eccleſiaſtici p. Timor dñi expellit peccatum. Sciendũ autẽ ꝙ multa contingent in iudicio que ſi peccator cogitaueit ſedule traherent eũ ab errore male vite. primũ terribilem aſpectum irati iudicis videre. de quo Aug9. Mallent reprobi ſuſtinere omne tormentũ ꝙ faciem irati iudicis videre. Mal. iij. Quis enĩ ſtabit ad videndũ euz ipſe enĩ quaſi

ignis cõflans ⁊ grauis ad portan
dũ Iſa. xxx. Ardẽs furor eius ⁊ gra
uis ad portandũ Apoc. vi. Tũc di
cent montib⁹ ⁊ petris cadite ſuper
nos ⁊ abſcõdite nos a facie ſeden
tis ſup thronũ ⁊ ab ira agni ꝙ iu
dicis q̃ nũc manſuet⁹ eſt vt agn⁹
⁊ tũc fremẽs erit vt leo Amos. vi
Quaſi leo rugiet. q̃s nõ timebit.
ꝙ horribilis ⁊ timẽdus erit aſpe
ctus iudicis peccatorib⁹. pꝫ p hoc
Iob. xiiij. q̃s mihi hoc tribuat vt
in inferno ꝓtegas me ⁊c̃. Ihero⁹.
Siue comedã ſiue bibam ſiue ali
quid aliud faciaꝫ ſemp inſonare
videtur aurib⁹ meis iſta vox tube
terribilis. Surgite mortui venite
ad iudiciũ Bernħ. Ve mihi miſe
ro cum venerit iſta dies iudicij et
apti erũt libri in quibus omnes
actiones mee ⁊ cogitacõnes p̃ſen
te dño recitabũt. tũc dimiſſo capi
te pre cõfuſione ⁊ cõſcientie ſtabo
trepidus ⁊ anxi⁹ vtpote cõmemo
rans cõmiſſa ſcelerꝝ meorꝝ cum di
citur de me ecce hõ ⁊ opa. Legitur
in vitas patrꝝ ꝙ abbas amon di
xit cuidaꝫ fratri q̃renti ab eo ſer
monẽ edificacõis. vade ⁊ fac taleꝫ
cogitacõeꝫ q̃lem faciũt iſti q̃ ſunt
in carcere. Iſti eñi interrogant vbi
eſt iudex ⁊ qñ veniat ⁊ i iſta expecta
tione penarũ ſuarꝝ plorant crucia
tus. Sic debet homo animã ſuam
obiurgare. d. ve mihi qñdo debeo
ſtare ante tribunal xp̃i ⁊ actuum
meorũ reddere racõem ⁊ ſic dũ me
ditatus fuero potero ſaluus fieri.
¶ Secũdum eſt exprobratio xp̃i
q̃uã faciet pctõrib⁹. obijciet eniꝫ
eis õia beneficia que ipſis impẽ
dit ⁊ primo bñficium paſſionis
crucẽ. lanceã. clauos. coronaꝫ ⁊ ci
catrices vulnerꝝ que in corpe ſuo
habebit. vñ Aug⁹. dñs cicatrices
ſuos idõ ſeruabit: vt in iudicio ho
ſtib⁹ ſuis exprobret ⁊ vt cõuincẽs
eos dicat. Ecce hominẽ queꝫ cruci
fixiſtis. Ecce deuꝫ ⁊ hominẽ cui cre
dere noluiſtis. Videte vulneã que
infixiſtis. agnoſcite latus qđ pfo
raſtis ⁊ ſemp vobis aptuꝫ nec in
trare voluiſtis. Criſ. Xp̃s expro
brabit in iudicõ dicẽs. Ego ꝓpter
vos homo fact⁹ ſum ꝓpter vos alli
gat⁹. illuſus. ceſus. ⁊ crucifix⁹ ſuꝫ
vbi eſt tantarũ iniuriarũ mearuꝫ
fructus. Ecce p̃ciuꝫ ſanguinis mei
quẽ dedi in redempcõeꝫ animarũ
veſtrarꝝ. vbi eſt ſeruit⁹ mea quã
mihi ꝑ precio ſanguinis mei red
didiſtis. Ego ſup gloriã meã vos
habui cum eſſem de⁹ fact⁹ ſum ho
mo ⁊ viliorẽ omnib⁹ rebus me fe
ciſtis. Nã omnẽ rem viliſſimã ħre
ampli⁹ dilexiſtis ꝙ iuſticiã meaꝫ
⁊ fidem. Tũc incipiẽt deflere tantũ
beneficiũ neglectum. Zacha. xij.
Aſpicient in quem ↄfixerũt ⁊ plan
gent ſup ſe planctuꝫ quaſi vnige
ti. Criſ. Plangent ſe iudei videtes
vincẽtem ⁊ viuificantẽ queꝫ quaſi
hominẽ mortuũ eſtimabãt conui
ciantes corpi vulneãto ſcelus ſuũ
negare non poterũt. Plangent ⁊
gentiles q̃ vanis diſputacõnib⁹
philoſophorꝝ decepti irracõnabi
lem ſtulticiam putauerũt eſſe de
um colere crucifixuꝫ. Plangent ſe
xp̃iani pctõres q̃ magis dilexerũt

mūdum ꝗ̄ xp̄m. Plangēt ſe here
tici q̄ puꝝ hoīeꝫ crucifixerūt ꝛ cru
cifixū putauerūt. Plangēt ſe oēs
tribꝰ terre quibꝰ nec reſiſtēdi vir
tus eſt ꝯtra eū nec fugiendi facul
tas a facie eiꝰ. nec pn̄ie locus. nec
ſatiſfactōis tempus ex anguſtia
oīm reꝝ nihil eis manet niſi luctus
Terciū eſt inflexibilitas iudicis
qꝛ ſi beata virgo maria ꝛ oēs ſan
cti rogarent ꝓ vno pctōre nō exau
diret eos etiā ſi poſſibile eſſet qꝛ ſan
guineas lacrimas emitterēt. ꝓū.
vi. Zelꝰ ꝛ furor viri ꝛ iudicis xp̄i
nō pcet in die vindicte nec acqui
eſcet cuiuſꝗ̄ ꝓcibꝰ. nec ſuſcipiet ꝓ
redemptiōe dona plurima. Criſ. tūc
nec diuicie diuitibꝰ. nec pn̄tes ꝓ
filijs mercedeꝫ. nec angeli ſicut ſo
lebāt ꝓ hominibꝰ facient verbum
qꝛ natura iudicij non recipit miſe
ricordiaꝫ. ꝓuer. xi. Non ꝓderūt di
uitie in die vltōis. Bernh. Veniet
dies iudicij vbi plus valebūt pu
ra corda ꝗ̄ aſtuta verba ꝛ ꝯſcīa bo
na ꝗ̄ marſubia plena. q̄n quideꝫ
iudex ille nō fallitur verbꝭ. non fle
ctitur donis. Jhero. Quāto illic elin
gues ꝛ multi feliciores loquacibꝰ
erūt. ꝗ̄ti paſtores pħie. quāti ru
ſtici oratoribꝰ. quāti hebetes argu
cijs ꝓferendi ſūt cyceronis. Quar
tū eſt denudatio oīm pctōꝝ. Eccī.
xi. In fine hoīs denudatio operū
illius. Criſ. Aderit dies illa in q̄ fa
cta noſtra quaſi in tabula q̄dam
depicta demonſtrabūtur. Mat. x.
Nihil opertū qđ nō reueletur ꝛ occul
tum qđ non ſcietur. Bern. Qđ nūc
ꝯfiteri erubeſcimꝰ tunc oībus ma
niſeſtabitur. Tūc reuelabo pudē
da tua in facie tua ꝛ oñdam gen
tibus turpitudinē tuam ꝛ. Corin.
iiij. Veniet dn̄s qui illūinabit ab
ſcondita tenebraruꝫ: ꝛ manifeſta
bit ꝯſilia cordiuꝫ. Daniel. vij. Ju
diciū ſedit ꝛ libri apti ſunt in qui
bus ſcp̄ta ſūt opa hoīm ꝛ ſm̄ hoc
iudicabit. Apoc̄. xx. Judicati ſunt
mortui ex hijs que ſcripta erant
in libris ſm̄ opa illoꝝ. Quintum
eſt defectꝰ omnis auxilij: qꝛ nō au
debit nec angelus nec aliquis ſā
ctus orare pro aliquo damnato.
imo xp̄c qui tantū dilexit hominē
qꝛ dedit ſemetip̄m ꝓ eo tunc gau
debit de damnatiōe eoꝝ. ꝓuer. i.
Ego quoq̄ in interitu veſtro ridebo
beati etiā qui mori ꝓ ſalute hoīm
expoſuerūt letabūtur qñ videbūt
ꝯtumeliā dei vindicare. vnde pſ.
Letabitur iuſtꝰ cum viderit vindi
ctā. tunc nō ꝯpacientur ſācti repro
borū miſerijs. Gregꝰ. Sanctorum
anime ꝗ̄ſi ī nature ſue bonitate mi
ſericordiā habent. iam tunc auto
ris ſue iuſticie ꝯiuncte tante recti
tudine ꝯſtringūtur: vt nulla ad
reprobos ꝯpaſſione moueātur.
Augꝰ. Si ſcirem prēm meū eſſe in
inferno nō plus orarem ꝓ eo ꝗ̄ ꝓ
dyabolo. Sextū eſt redditio ratio
nis omniū que ꝯmiſimꝰ ꝛ obmi
ſimus. de hoc inuenies dn̄ica. ix.
poſt trinitatis. in ſermōe redde ra
cionē. Septimū eſt accuſatio hor
ribilis qua accuſatur peccator de
multis. De iſto inuenies ſabbato
añ letare. hec mulier deprehenſa eſt
Octauū ꝛ vltimum eſt terribilis

ſententia quā dabit iudex ſup dā
natos. zachař. ix. Exibit vt fulgur
gladius eius. i. vltima ſententia
qñ dicit. Jte maledicti ⁊c. Jlla vox
adeo terribilis erit dānatis ꝙ vel
lent ſi fieri poſſet ꝙ nunꝗ̄ eſſent
nati. De hoc dicit Aug⁹. ſup illud
Jo. xviij. Ego ſuȝ vna vox turbata
odijs ferocē. armis terribilē ſine
vllo telo ꝑcuſſit. repulit. ſtrauit.
virtute latētis diuītatis. q̄d iudi
catur⁹ faciet q̄ iudicand⁹ hec fecit
quid regnatur⁹ poterit q̄ moritu
rus hec potuit. Si illa gutta melli
flua tante virtutis fuit ꝙ null⁹ ad
uerſarioꝝ ſuoꝝ ſupra pedes ſtaē
potuit. q̄s poterit audiē illud hor
ribile verbuȝ. Diſcedite a me male
dicti in ignē eternū. O ꝗ̄ amaruȝ
erit ab illo diſcedere cui ſup ōnia
delectabile eſt adherere. Ego mul
tū amariorē gehēnā dico cruciat⁹
remoueri ab illa delectabili dei vi
ſione. Ad quā nos ꝑducat ihesus
qui eſt in ſecula bn̄dict⁹.

Sermo prim⁹ tercie dn̄ice aduen
tus domini

NOlite an̄ tem
pus iudicare quoadusq̄
veniat q̄ ⁊ illūinabit abſcōdita te
nebraꝝ ⁊ manifeſtabit ꝯſilia pri
cipum. ꝑ. Corinț. iiij. Jn verb̄ iſtis
apoſtol⁹ tangit duplex iudicium
male ſuſpicōis ibi. Nolite an̄ tem
pus iudicare ⁊ iudiciū extreme ex
aminacōis ibi. quoadusq̄ veniat
dn̄s ⁊c. dicit ergo iudicaē. id eſt
de incertis modis ſuſpicari: q̄ ſicut
humanū fallitur iudiciū ā̄te tem
pus extremi iudicij. ſ. quoadusq̄
veniat dn̄s ad iudiciū. quia illūi
nabit. id eſt i lumine ꝑducet ab
ſcōdita tenebrarū. i. opa multa ⁊
manifeſtabit conſilia cordiū. i. co
gitacōes ⁊ intencōes: ⁊ apparebit
qua intencōe modo ōnia fiūt. Sci
endū autē ꝙ iudiciū male ſuſpiti
onis vitandū eſt ꝓpter tria. Prio
ꝓpter dnī p̄ceptū qđ diſtricte ꝓhi
bet dn̄s ⁊ etiā ſancti. Luč. vi. Noli
te iudicare: vt nō iudicabimini. Be
da. Jn hoc loco nihil aliud p̄cipi
eſtio. niſi vt ea facta q̄ dubia ſūt
q̄uo fiant in meliorem partem in
terp̄tentur. De aptis autē malis
que bono animo fieri nō poſſunt
ſicut furta homicidia ⁊ ſimilia per
mittiť nobis iudicare: ſꝫ cū miſeri
cordia neſcim⁹ enī qual' futu rus
eſt qui nūc malis ꝑcet ⁊ e cōuerſo
hoc mō iudicauit ſymon mariaȝ
magdalenā dicens intra ſe hic ſi
eſſet ꝓpheta ſciēt vtiq̄ que ⁊ qual'
eſſet que tangit eū: q̄ peccatrix ē
iudicabat eā peccatricē cuȝ tn̄ cor
dis eius ꝯpunctiōem ignoraret ⁊
ideo arguit eū dn̄s Luč. vij. bern̄.
Noli aliene vite curioſus explora
tor eſſe vel temerari⁹ iudex ꝙ ſi ꝓ
priam ab eo actū eſſe rep̄hendas
nec ſic iudices ꝓximū. magis aūt
excuſa intencōem ſi opus non po
teſt excuſari. puta ignorātiā: vel
caſu eſſe factuȝ ꝙ ſic diſſimulacō
nē res excuſat dicito apud temet
ipſum. O ꝗ̄ vehemens fuit nimis
temptatio illa q̄d de me feciſſet ſi
accepiſſet in me ſimiliter ꝑtātem

Secūdo debemus vitare iudicium
ſuſpitionis ꝓpter dubium ⁊ incer
titudinem. Sepe enī humanū fal
litur iudiciū. nullꝰ enim poteſt in
tenciões cordis ſcire niſi dñs Rō. x
vi. Homo videt ea que apparent
in facie. deꝰ aūt intuet̄ corda. imo
hō non pōt̄ ſeipſum iudicare quō
vult tunc alterīꝰ cor iudicare. Nā
dicit Augꝰ. q̄ petrꝰ neſciebat q̄d
in ipō erat qn̄ dicebat. Etſi oportue
rit me mori tecū: non te negabo. de
ceptꝰ fuit in iudicio ſuiipſiꝰ q̄uis
etiam fuit p̄monitus a domio. iō
dicit apoſtolꝰ p̄. Corint̄. iiij. Sȝ ne
q̄ȝ meipſum iudico. id eſt iudica
re valeo: q2 tamen meipſum meli
us cognoſco q̄ᵽ aliquis alius ho
mo. Nihil mihi conſcius ſum ⁊ in
nulla re remordet me ꝯſciētia mea
ſȝ nō in hoc iuſtificatꝰ ſum ⁊ ꝓpter
hoc me iuſtū iudicare nō audeo:
q2 forte habeo aliq̄d occultuȝ q̄d
ego ignoro ⁊ deus ſcit. Et iō dicit
ꝓpheta. Ab occultis meis mūda
me dñe. ꝓuer. xx. Quis pōt dicere
mūdum cor meum. purus ſum a
peccato. Augꝰ. Cum ergo de ſē q̄ſ
q̄ȝ aut penitus nemo vix poſſet ꝓ
ferre veram ſententiaȝ quō poteſt
de alio iudicare. Tercio vitanduȝ
eſt iudicium ſuſpitionis: q2 mag
num peccatuȝ eſt. Augꝰ. de occul
tis alieni cordis temere iudicare
pctm̄ eſt. Sciendū auteȝ q̄ aliqn̄
mo2tale pctm̄ eſt aliqn̄ veīale aliqn̄
nullum ſm̄ q̄ᵽ ex diuerſis ꝓcedit.
Hugo dicit q̄ iudicium male ſuſ
picōnis aliquando procedit ex in
nata fragilitate: q2 naturaliter hō
ꝓnior eſt ad malum q̄ᵽ ad bonūȝ
Si tale iudiciuȝ ſit ſine cōſenſu ra
tionis veniale eſt. ſi cum conſenſu
mortale eſt. ita tamē ſi mortale eſt
illud q̄d iudicat ⁊ ex leuibꝰ ſignis
verbi gratia. Si homo videret du
os colloquētes ſimul ⁊ ex fragili
tate conciperet ſuſpicōnem malia
cū hoc dubitaret tūc ratio n̄ ꝯſen
tiret. Si autē diffinitiue ⁊ firmiter
crederet̄ q̄ malum tractarent tūc
cōſentiret ratio. Augꝰ. dicit. ſi ſuſ
picōes vitare non poſſumꝰ: quia
homies fragiles ſumus: ſȝ iudicia
tamē ⁊ diffinitiuas ſentētias cōti
nere debemꝰ. aliqn̄ ꝯtingit ex me
ra malicia ſm̄ tuliū vt quando ho
mo ex ſeipō malus eſt ex hoc q̄ cō
ſciꝰ eſt ſue malicie facilit̄ de aliis
malū ſuſpicatur. ſm̄ illud Eccleſia
ſtes. x. In via ſtultus ambulans
cuȝ ipſe ſit inſipiēs oīs ſtultos
eſtimat. Exemplū habemus in ſi
mone mago in actibꝰ apoſtolorū
qui cū eſſet magus ⁊ miracula p
artem magicaȝ faceret. ſuſpicaba
tur q̄ apoſtoli etiaȝ miracula per
iſtā artē facerent ⁊ veniēs ad eos
voluit illam artē ab eis pecunia ꝓ
curare. Aliqn̄ ſit ex inuidia ⁊ ex ini
micicia qn̄ homo inuidet alteri diſ
plicet ei q̄cquid agit ⁊ ex facili ſuſ
picatur in malū ex eo q̄ ſemp int̄
p̄tatur in peioreȝ partem q̄cquid
vidit vel audit de eo. Exempluȝ de
iudeis qui inuidebāt xp̄o ⁊ ideo ſuſ
picabantur q̄ ſigna ſua in beelze
bub principe demoniorū feciſſet.
Aliqn̄ ꝯtingit ex conſideracōne de
fectus aliorū qn̄ ſ. aliquis plus

reſpicit defectꝰ alioꝝ ꝙ ꝓprios ⁊ iu
dicat ſe meliorē alijs ⁊ alios vilio
res ſe. Sic iudicauit phariſeꝰ pu
blicanū qn̄ dixit. grās tibi ago do
mine: qꝛ nō ſum ſicut ceteri hoim
raptores. iniuſti. adulteri. ⁊c̄. Lu
ce. vi. Cōtra quos dicit dn̄s. Mat.
vij. Quid vides feſtucam in oculo
fratris tui ⁊ trabē in oculo non vi
des. Ro. ij. Inexcuſabilis es o homo
q̄ iudicas. in q̄ eni alterū iudicas
teipm̄ ꝯdēnas. Aliqn̄ enī ꝯtingit
ex ſupbia ⁊ ꝯtemptione ꝓximi. ſu
pbus enī eo ꝙ ꝯtemnit paupem
iudicat eum viliorē diuite ⁊ diuitē
meliorē. De quo Jacobi. ij. ſi intro
ierit vir ꝯuentū veſtrum ānulum
aureū habens cū veſte candida in
troiret autē paup in ſordido ha
bitu ⁊ intendatis in eū qui indu
tus eſt veſte p̄clara ⁊ dixeritis. tu
ſede hic bene. pauperi aūt dicatis
tu ſta illic aut ſede ſub ſcabello pe
dum meorū. nōne iudicatis apud
voſmetipſos ⁊ facti eſtis iudices
cogitationū iniquarū. tales ſimi
les ſunt tam mercātatoris qui iudi
cat illū meliorē eſſe qui melioribꝫ
veſtibꝰ eſt indutus: ⁊ illū peiorē
qui vilioribꝰ indutꝰ eſt. Nō ſic iu
dicat ſūmus ⁊ ſupmus iudex. ſ. de
us. Et hoc patꝫ in diuite ⁊ lazaro.
lazaꝝ paupem ⁊ nudū iudicauit
diuite meliorē. Exemplū legit̄ de
quodā rege deuoto qui multū re
uerenter ſolebat ſalutare paupes
de quo cū mirarentur pncipes ſui
rogauerūt fratrem ſuū vt ab eo
quereret cauſam huiꝰ. Quo facto
accepit rex ciſtam vnā deauratā
replens eam oſſibꝰ mortuorū. ali
am vilem bitumine ⁊ pice linitā
repleuit auro ⁊ gemmis ⁊ cōuoca
tis principibꝰ ⁊ dixit vt iudicarēt
que eſſet melior: ⁊ iudicauerunt
deauratā eſſe meliorē. qua aper
ta inuenerūt plenā oſſibus mor
tuorū vilibus: ⁊ aliam plenā au
ro ⁊ gemmis. Et ait rex ad eos. er
ratis iudicando qđ deforis eſt. de
us autē intuetur cor. Sepe enim
induti veſtibꝰ precioſis pleni ſūt
omni malicia: ⁊ qui vilibus veſti
bus induūtur ſepe redolent virtu
tibus. Ideo nolite ſm viſum ocu
lorum iudicare. Aliquando cōtin
git ex auaricia. Seneca Auarus vi
dens regē eſtimat predonem vidēs
paupem eſtimat furem. Job. xv
Cum pax ſit ille inſidias ſemp ſuſ
picatur. Eccī. ix. Cūcti dies diuitis
pleni ſunt laboribus ⁊ erumis nec
p noctem requieſcūt. Auguſtinꝰ
diuitias inueniſti ⁊ requiem pdi
diſti. die ſollicitꝰ ⁊ nocte pauidꝰ.
ſemp egenus. Legitur ꝙ quidā
philoſophꝰ mortuis parentibus
magnū theſaurū de patrimonio
eſt cōſecutus ⁊ ſtatī per ſollicitu
dinem. nec dormire. nec philoſo
phie operā dare poterat. tandem
totum theſaurū in vnam maſſā
redegit. Quod videns fur quidam: to
ta nocte ei inſidiabatur ⁊ ſibi au
ferre conabatur ⁊ ponēs maſſam
ſub caput ſuū dormire non potuit
Fur autem putans eum dormire
cepit trahere maſſam: ⁊ philoſo
phus cepit clamare trahe viriliter
⁊ tūc tu ⁊ ego dormire poſſumus.

fiūt autē aur̄ abſtulita tūnc pħs
quieuit. Aliq̄n autē [illegible] cōtingit ex
longa experientia ſicut dicit pħs
in ſecūdo metheoroꝝ [illegible]s ſunt
maxime ſuſpicioſi: qꝛ [illegible]totiens
experti ſunt alioꝝ defectus. qñ ali
quid vident: vel audiūt q̄d eis diſ
plicet de facili ſuſpicātur malū: qꝛ
timent q̄ forte cōtingat in iſto ca
ſu ſicut pri⁹ multotiens exp̄ti ſūt.
Exemplū in ſene thobia q̄ cū eēt
cecus audiuit balatū edi quem ei
vxor ſua adduxerat ⁊ ſuſpicabat̄
dicens. eſt furtū videte ne forte ali
cuius ſit iſt̄d. excuſatur qꝛ timuit
de malo.

Feria q̄rta quatuor tempor̄
Sermo. xxi.

Cum audiſſet
iohānes in vinculis opera
xp̄i. Mat. xi. Cūq̄ iohānes bap.
eſſet incarceratus ab herode ⁊ sciret
ſe moriturū ⁊ ire ad inferos dubi
tauit. vtrū xp̄s p̄ ſe vel p̄ aliū vel
let liberare ſanctos de inferno. Ideo
miſit diſcipulos ſuos ad eum di
cens. Tu es qui venturus es: quaſi
diceret. libēter ſcire ex quo iturus
ſum ad inferos q̄d poſſē illuc nū
ciare. iſta expoſitio eſt Grego. po
teſt etiā aliter exponi ⁊ magis lit
teraliter ⁊ eſt ſenſus. Johānes p̄
dicauerat de iheſu q̄ ipſe eſſ; xp̄s
quem ꝓphete p̄dixerant. diſcipuli
aūt iohānis non plene crediderūt.
ideo miſit eos ad iheſum vt ſigna
eius ⁊ miracula viderent ⁊ p̄dicati
onē ei⁹ audirent ⁊ ſic crederent ſie
rent dicit. Cum autē iohānes exi
ſtens in vinculis herodis opa xp̄i
⁊ miracula ⁊ doctrinam audiſſet
miſit duos de diſcipulis ſuis: qui
plene nō crediderūt eum eſſe xp̄m
⁊ ait illi ꝟ iheſu p̄ diſcipulos. Tu
es qui venturus es. id eſt quem p̄
phete futurū predixerūt. an alium
expectamus. Cumq̄ diſcipuli ſic
dixiſſent ad iheſū. Rñdens iheſus
dixit eis. eūtes dicite iohāni q̄ au
diſtis ⁊ vidiſtis: quaſi dicerē. ope
ra mea que vidiſtis: ⁊ verba ſiue
doctrina q̄ audiſtis teſtantur me
eſſe xp̄m. Nam ego facio iſta ope
ra que ꝓphete de xp̄o predixerūt ce
ci vident. claudi ambulant. ſurdi
audiunt. leproſi mūdantur. mor
tui reſurgūt. hec ꝓphetauerat yſa
ias de xp̄o. xxxiij. ca. Domin⁹ ipſe ve
niet ⁊ ſaluabit nos. tunc aperien
tur oculi cecoꝝ: ⁊ aures ſurdorū
patebūt. tunc ſaliet ſicut ceruus
claudus ⁊ aperte erūt lingue mu
toꝝ ſeq̄tur. paupe̅s euangeliſan
tur actiue ꝟ euangeliſant ⁊ predi
cant q̄d ante neſcierunt ⁊ beatus
qui nō fuerit ſcandaliſat⁹ in me.
id eſt beatus qui non dubitauerit
me eſſe xp̄m filiū dei ⁊ hominis ſicut
vos dubitatis. Illis autē. id eſt di
ſcipulis iohānis abeuntib⁹ cepit
iheſus dicere d̄ iohāne ad turbas
cōmendans eū. ſ. de animi ſtabili
tate. de veſtiū aſperitate. de officij
dignitate. Primo ꝯmēdabat eum de
animi ſtabilitate dicens. quid exi
ſtis ꝟ exiuiſtis in deſertum videre.
q̄ſi diceret. cū iohānes eſſet in deſ
to olim multis ānis vos exiſtis in

deſertū vt eū videretis. q̄d volebatis videre volebatis videre arūdinē
vento agitatā. q. d. putabatis q̄
iohes erat mobilis ꝛ inſtabil' vt
arūdo que ad oēm ventū mouet'.
non ſic iohes non fuit arundo. q̄
nulla aduſitas nulla penuria po
teāt eū flectere vel mouē de animi
ſtabilitate. Deinde cōmendat eū
de veſtiū aſperitate. vn̄ ſequit' q̄d
ergo exiſtis videre hoīem delicatū
mollib' veſtitū. ſ. veſtibus. q. d.
Johes non fuit delicat' in veſtib'
mollibus: ſʒ habuit duꝝ veſtimē
tū de pilis cameloꝝ ſicut ſolitari'
in deſerto habere poteāt. Qui mol
libus veſtiūtur in domib' regum
ſunt. greg. Nemo exiſtimet in cul
tu atq; ſtudio p̄cioſaꝝ veſtiū pec
catū deeſſe: q̄ ſi hoc culpa nō eſſʒ
nullo mō dn̄s iohem de veſtimēti
ſui aſpitate laudaſſet. Aug'. In
oībus cultib' nō vſus rerū: ſʒ libi
do vtētis culpāda eſt. Tercio ꝯmē
dat eū in officij ſui digtate: q̄ nū
cius xp̄i erat. Vn̄ dicit. Quid exi
ſtis videre volebatis videre ꝓphaʒ
hic eſt enī de quo legit' ꝛ ſcriptuʒ
eſt Mal. iij. verbū p̄ris ad filium
Ecce mitto angelū ꝛ nunciū meuʒ
iohem ante faciē tuā ꝛ an̄ manife
ſtacōem tuā in hūanitate q̄ p̄pa
bit viā ante te pnūciando aduen
tum tuū ꝛ p̄dicando pn̄iam. Et iō
iohānes non ſolū eſt ꝓpheta: ſʒ eti
am quē alij ꝓphete p̄dixerunt ven
tuꝝ ipſe digito demōſtrauit

¶ De euāgelio. F. xiij.

Ecce mitto āgelum meū ante faciē tuam
Mal. iij. Verba ſunt p̄ris ad filiū
volens eū mūdo p incarnacōʒ ma
nifeſtare. In quib' verbis pmittit
nob celeſtis pr̄ ſe miſſurū ꝛ oñſu
rā beatam faciē ſuā in miſſiōe filij
ſui: q̄ pr̄ eſt in filio ꝛ fili' in patre
hanc faciē bn̄dictā ſcī patres mlt̄
tū cum magno gaudio ꝛ deſiderio
deſiderauerāt. Vn̄ ait moyſes. Ex
odi. xxxiij. Dn̄e ſi inueni grām in
cōſpectu tuo oñde mihi faciē tuaʒ
pſ. Oñde nobis faciē tuam ꝛ ſal
ui erim'. Sciendū aut̄ q̄ merito
deſiderabāt faciē illā: q̄ ſup ōmia
deſiderabil' eſt. Et hoc ꝓpter tria q̄
iſta facies nos oms̄ ſaluos fecit.
ſcd̄o q̄ multū deſiderabilis ꝛ pl
chra ad vidēdum fuit. tercō q̄ in
ea totū gaudiū celi cōſiſtit. Prio
facies bn̄dcā dn̄i nr̄i ihu xp̄i nos
oēs ſaluos fecit in hoc q̄ tātas ꝯ
tumelias ꝛ opprobria ꝑ nob ſuſ
tinuit. pſ. Oñde faciē tuaʒ ꝛ ſalui
erim'. ſi enī nob iſta facies nō eſ
ſet miſſa ꝛ oñſa nunq̄ fuiſſemus
ſaluati. Nā ꝓpter nr̄a pc̄tā auertāt
pr̄ noſter celeſtis faciē ſuā a nob
ſicut dicit' Yſa. lix. Iniq̄tates vr̄e
diuiſerūt inter vos ꝛ deū vr̄m ꝛ pec
cata vr̄a abſcōderūt faciē eius a vo
bis. Iſtud figurat' p̄. Re. xiiij. vbi
ait dicēdo ad abſolon q̄ interfecerāt
fr̄eʒ ſuū amon. Reuertat' in domū
ſuā ꝛ faciē meā non videat. Abſo
lon interp̄tat' amaricatio ſiue ira
p̄ris. Et ſignificat primū hoīem q̄
trāſgrediēdo mandatū p̄rem ſuū

celeſtem ad iracūdiam ꝓuocauit
Iſte interfecit frēm ſuū ⁊ aīmā
ſuaꝫ qn̄ mortaliter peccauit ⁊ ideo
deiectꝰ eſt d paradiſo a faciē domini
cū tota poſteritate ſua pluſq̄ quinq̄
milibꝰ annoꝝ ⁊ eiectꝰ eſt in talem
damnationem ꝙ nō poterat ſaluꝰ
fieri ſi nō videret faciem xp̄i. Ideo
iſti patres clamauerūt ad dominū
vt miſereretur eoꝝ ⁊ mitteret eis ſu
am faciē dicētes. Illuminat vultū
ſuum ſuper nos ⁊ miſereatur no
ſtri. quaſi dicerent. O domine deus
miſerere nobis ſedētibus in tene
bris ⁊ mitte nobis faciem tuā ad
illuminādum nos. Sic clamabāt
ſancti in limbo. clamabant etiā ſi
militer exiſtētes in hoc ſeculo. iij.
Re. v. Vniuerſa terra deſiderabat
videre faciē regis ſalomonis. Sa
lomō interp̄tatur pacificꝰ ⁊ ſignifi
cat xp̄m q̄ pacē facere potuit inter
deū ⁊ hoīem ⁊ ideo eū deſiderabant
vn̄ pſ. Oſtende nobis faciē. Tan
dem miſericordia motꝰ pater cele
ſtis dixit filio. Mal. iij. Ecce mitto
angelū. q. d. miſſurꝰ te ſum ad ter
ram vt facies hoīem ſaluū ⁊ p̄mit
to nūcium meū. ſ. iohānem bap
tiſtam qui prenūciet te venturū ⁊
hominē ſaluaturū. Vnde dicitur.
iij. Re. viij. Cōuertit rex faciem ſu
am ⁊ bn̄dixit omni eccleſie. O q̄
felix rumor ⁊ delectabilis ad audiē
dum ꝙ ſententia maledictōis con
uertitur in donū bn̄dictionis. Cuꝫ
autem veniſſet facies illa bn̄dicta
ſuſtinuit ꝓ nobis multas ꝯtume
lias ⁊ ſupplicia: vt noſtra deleret
pctā. Mat. xxvi. Expuerūt in faci
em eius ⁊ velauerūt ⁊ palmas in
faciem eius miſerunt. Tren. iij. De
dit percutienti ſe maxillam. vn̄ ait
yſaie. l. Faciē meā non auerti ab
increpātibus ⁊ ꝯſpuentibꝰ in me
Bernh. Facies illa pulcherrima
in quā deſiderant angeli proſpice
re. ex multis percuſſionibꝰ ⁊ ſputis
difformiſſimā facta fuit: ita vt lepro
ſo ſimilis videretur. yſa. liij. Nos re
putauimꝰ eū quaſi leproſum ⁊ vi
dimꝰ eum quaſi nō habentē ſpeciē
neq̄ decorem. aſpectꝰ in eo nō erat
quaſi abſcōditus eſt vultꝰ eius.
Gloſa. Abſcōditꝰ erat ſputo iude
orū ⁊ ſanguine ſuo de ſpinea coro
na fluente ſimul mixto. ōnia iſta
ꝓpter ſalutem noſtraꝫ ſuſtinuit.
vnde pſ. ait nobis. Reſpice in faci
em xp̄i tui. Bernh. O homo reſpi
ce in faciem xp̄i tui. vide eū dorſo
flagellato latere ſauciatum. Ca
put verberibꝰ punitū. manibus ⁊
pedibꝰ ꝑfoſſum. Reuolue a latere
ad latus. a capite vſq̄ ad pedes ⁊
inuenies vbiq̄ dolorem. vbiq̄ cru
orem. reſpice igitur in faciem xp̄i
tui. Sic patet quō faciem iſtā ſan
cti patres deſiderabāt: quia omnes
ſaluos fecit. Secūdo deſiderabant
quia multū pulcher ⁊ deſiderabilis
ad videndū fuit. Ipſe enim xp̄us
ad lrām fuit pulcherrimus hoim
pſ. Specioſus forma pre filijs ho
minū. vnde legitur Luc. ij. Cū pu
er ihesus p̄ntatus fuit in templū
⁊ ſymeon eū vidiſſet tanto gau
dio de eius pulchritudine repletꝰ
fuit ꝙ amplius viuere non cura
uit: ſꝫ dixit. Nūc dimittis ſeruum

tuū dn̄e domine· ac̄· Gen̄. xlvi· Nūc le
tus moriar: q2 vidi faciem tuaz ⁊
nō immerito pulcher erāt habuit
enim pulchrū patrem ⁊ pulchrā
matrē: ⁊ q2 omne ſimile generāt ſi
bi ſimile· Pater ei9 deus eſt q̄ adeo
pulcher eſt q2 angeli a tpe creati
oīs ſue nunq̄ auerterūt oculos
a facie ſua quocūq3 etiā mitteren
tur· ſicut dicit̄ Mat. xviij· Angeli
eo2 ſp vident faciez pr̄is mei q̄ in
celis eſt· De hac pulchritudīe pa
tris celeſtis dicit̄ ſap. xiij· vbi loq̄
tur de pulchritudine creatura2 q̄
bus delectantur gētiles putauerūt
eas eſſe deos dicit· Sciatis q̄to is
dn̄ator eo2 ſpecioſior eſt· ſpeciei ei
gn̄ator hec ōnia cōſtituit: ſ3 ex hoc
q2 ſpeciei generator eſt· merito ge
nuit filiū ſpecioſū· Mater etiaz ei9
pulcherrima virgo fuit Heſter. ij
Erat enim formoſa valde ⁊ incredi
bili pulchritudīe oīm oculis grō-
ſa ⁊ ama· videbat̄· Bernh· hanc feci
ſti dn̄e ad ymaginē bonitatis tue
oñdens in ea vt artifex: magiſteri
um pietatis tue· Et q̄uis pulcher
rima virgo fuit· tn̄ nunq̄ ab aliq̄
cōcupiſci potuit qm̄ intantū reple
ta fuit grātia ſpūſſancti q2 effudit
ſe in oīs aſpicientes ſicut radi9
a ſole extinguit in eis oīs libidi
noſas cogitatiōes· dicit epyphā
nius. Quotiēs ioſeph in mariā aſ
piciebat ſplendorē a facie eius in
modū radij ſolis exire videbat· ſi
cut a facie moyſi qn̄ de mōte ſy
nai deſcendit vbi cum dn̄o locut9
fuerat· tante pulchritudinis fuit
maria q2 apoſtoli rogabāt ſāctū

lucam q̄ fuit pictor· q̄tin ad memoriā
poſtero2 vultum eius aliquo colorē
figuraret Ille ymaginē figurabat
rudib9 notis ⁊ ſeqnti die angelo
operante pulcherrimā inuenit ⁊ pl'
chris colorib9 pfectaz que adhuc
rome dicit̄ eſſe· Ex quo pr̄a mater
adeo pulchri fuerant: merito ge
nuerunt filiū pulch2· Legitur in
aliq̄bus libris q2 cum xp̄s p̄dicā
do terrā circuiret q̄dam vice vidit
eum quidā magnus magiſter ⁊
pbs ⁊ admirās faciei eius pulcri
tudinē ait q̄cquid vnq̄ legi de no
bilitate cōplexiōm inuenio in iſto
hoie· Si aliq̄s deo2 hūanā formā
debuiſſet aſſumpſiſſe non poſſet
nobiliorē ⁊ pulchriorem elegiſſe
Tercio facies iſta bn̄dicta deſiderā
bilis eſt in aſpectu: q2 totū gaudi
um celi cōſiſtit in ea· Bern̄· Eterna
erit omniū ſolēnitas deū facie ad
faciē intueri ⁊ ei9 viſioni ſine defe
ctu pfrui Job. xxxiij· Videbit faci
em in iubilo ⁊ tali gaudio qd ex
plicari non pōt lingua Ideo horta
tur nos ppheta dicens. Querite fa
ciem eius ſemp Inueniūtur enim
in iſta pulchritudine faciei tria.
Primū inimicicia2 quo ad prēm
recōciliatio. Secūdum omniū do
lo2 noſtro2 alleuiatio· Terciam
eterne vite ppetuatio ppt iſta tria
cōpatur de9 pulcherrimis viris tri
bus qui legūtur in ſacra ſcptura
ſ. abſolom· moyſi ⁊ ioſeph· Primo
dico per faciē iſtā pulcherrimā fa
cta eſt recōciliatio inter prēm cele
ſtem ⁊ peccatorez ⁊ ideo figuratus
eſt p pulchrū abſolonez· de quo

dicitur. Regū. iij. Porro ſicut ab
ſolon pulcher fuit in ōni iſrahela
decorus nimis a veſtigio pedis vſ
qꝫ ad verticē non erat in eo vlla
macula. Abſolon interp̄tatur pax
patris ⁊ ſignificat ihesum xp̄m q̄
fecit pacē inter nos ⁊ celeſtem pa
trem: qꝛ cū ꝓ nobis ſuſtinuit nos
patri recōciliauit Sicut dicit apo
ſtolus ad Rō. v. Recōciliati ſum⁹
deo p morte filij eius ⁊ inter om̄s
filios iſrł. hoc eſt inter oēs ange
los vidētes deum non eſt aliquis
adeo pulcher ⁊ decorus. ſiue āgeli
ſiue archāgeli. ſiue cherubin. ⁊c̄.
ſicut xp̄s. nec miruꝫ ſicut em̄ luna
ſplendorē a ſole recipit ſic angeli
cum omnib⁹ creaturis rōnalib⁹.
eſſe ⁊ pulchꝛ eſſe ⁊ ſemp eſſe rece
perunt a xp̄o dei filio ergo a veſti
gio humanitatis. ad verticē diui
nitatis nullā maculaꝫ q̄s in eo in
ueniet: qꝛ ipſe eſt cādoꝛ lucis eter
ne ⁊ ſpeculū ſine macula d'ne ma
ieſtatis exiſtit. Sicut dicitur ſapi
entie. vij. Ibi ergo pax perpetua
eſt tunc null⁹ timoꝛ a demone ſiue
inferno inerit nobis: ſꝫ pulchritu
do pacis cum xp̄o in omnib⁹ ſan
ctis erit in eternū. yſa. xxxv. Sede
bit popul⁹ meus in pulchritudīe
pacis in req̄e opulenta ī taberna
culis fiducie. Secūdo inuenitur in
facie iſta bn̄dicta omniuꝫ dolorū
⁊ penarū ⁊ tribulationū leuiatio
Ideo figurat̄ p pulchꝛ vitū moy
ſen. De quo dicit Joſephus qꝛ tan
te pulchritudinis erat qꝛ nullus
adeo ſeuer⁹ fuit qui eius aſpectui
non adhereret. multiqꝫ dū eum p

plateaꝫ ferri cernerent occupatio
nes q̄s habebant deſererent. Moy
ſes interp̄tat̄ liniens ⁊ ſignificat
xp̄m qui dū p̄ſtiterit nobis facie
ſue aſpectū delectabilem oēm quē
cūqꝫ ꝑpeſſi ſum⁹ in hac vita delet
luctū ⁊ dolorem. Sicqꝫ eo viſo om
nis ſeueritas animi in manſuetu
dinē vertitur ⁊ om̄es occupacōes
quas in mūdo vnq̄ ſenſim⁹ in no
ſtrā quieteꝫ ⁊ in dei vacacōem mu
tabūtur ⁊ om̄s quas paſſi ſum⁹
tribulacōes obliuioni tradētur.
dicit em̄ Fulgētius Qꝫ ſi anima eſ
ſet in omnib⁹ penis inferni ⁊ vide
re poſſet hāc delectabilem faciem
nullā ſentiret penam. Tercio inue
nitur in hac bn̄dicta facie vite et
ne ꝑpetuatio. Ideo figurat̄ p pul
chꝛ vitꝫ ioſeph. De quo Geneſis
xlix. Joſeph fili⁹ accreſcēs ⁊ deco
rus aſpectu. filie ⁊ puelle virgīes
⁊ mulieres diſcurrent p murum. ſ.
qn̄ duceretur p egiptū vt viderent
eius pulchritudinē Joſeph inter
p̄tatur appoſitio: qꝛ delectabilē e⁹
faciē nobis in eterna vita manife
ſtat indefinēter ⁊ immortalitatem
⁊ eternitatē nobis apponit ⁊ accreſ
cit. Interp̄tatur enim accreſcens
Prouer. xvi. In hilaritate vultus
vita regis. Glō. Quia qui cūqꝫ hi
larem vultū xp̄i videre meret̄ ipſi
in eternū cūꝫ ip̄o viuere dabit̄. tūc
vtiqꝫ p murū ad videndū eum di
ſcurrēt. qn̄ anime ſancte iocūdita
te replete ⁊ imortalitate ſtabilita
te hūanitatē ⁊ diuinitatē eius per
petue ⁊ delcābiliter ꝯtemplantur
Eterna em̄ vita cōſiſtit in cōgrega

tione hūanitatis ꝛ diuinitatis Joh
xvij. Hec eſt vita eterna vt cogno
ſcant te ſolū deū ꝛ quē miſiſti ihe
ſum xp̄m. yſa. lx. Tūc videbis ꝛ af
flues ꝛ mirabit̄ ꝛ dilatabitur cor
tuū pre gaudio. De iſta facie dic̄
Criſ. ꝙ omīs pene non pn̄t ↄpari
illi pene quā hn̄t damnati ex hoc
ꝙ iſtā faciē non dn̄t videre: ꝛ me
lius eſſet animaȝ eſſe in inferno ꝛ
faciē illam videre ꝙ̄ in celo ꝛ nō vi
dere. Jſtud bn̄ figuratū eſt in ab
ſolon. ij. Re. xiiij. q̄ cuȝ miſſus eēt
habitare in ihrl'm ꝛ regis tamen
faciē non debuit videre. ait ad io
ab. Obſecro ergo vt videā faciem
regis. Quid enim mihi pdeſt habi
taē in iheruſalē ex quo faciē regis
nō debeo videre.

¶ Dn̄ica quarta F. xiiij

Gaudete i dn̄o ad phil. iiij. qm̄ inſtat le
ta feſtiuitas natiuitatis xp̄i qn̄do
gaudiū fuit factū angelis ꝛ homi
nibꝰ. ideo hortatur nos apl's ad
gaudendū. Sed ꝙ gaudium mł
tiplex eſt. ſpecificat de quo ſit gau
dendū dicit ꝙ gaudere debemꝰ in
nulla alia creatura ꝙ̄ in ſolo deo.
Sūt autem quidam qui gaudent
in peccatis. q̄dam in delicijs mun
danis. De primis. ſ. qui letātur in
peccatis dicitur. puer. ij. Letātur
cum malefecerint ꝛ exultant in re
bus peſſimis qđ idem eſt ac ſi ho
mo gauderet in hoc ꝙ cecidiſſet in
lutū. Peccatū enim immūdiſſimū
lutū eſt. bern̄. Non ita fetet caro
putridꝰ in conſpectu hominū ſicut
peccator in ↄſpectu dei ꝛ angeloꝝ
ergo ſtultū eſt gaudere in pctis.
De iſto luto dicit pſ. Eripe me de
luto vt nō infigar. Jtē gaudiū pec
catoruȝ ſimile eſt ac ſi piſcis gau
deret ꝙ hamū inueniſſet. Augꝰ.
Gaudet piſcis cuȝ hamū inuenit
ꝛ eſcam deuorāt: ſed cum piſcator
eum trahit torquebit viſcera eius
Sic peccator gaudet de peccati dele
ctacōe nec ſciens ꝙ ſequitur eter
na pena. Piſcator etiā piſci eſcaȝ
oſtendit ꝛ ſub eſca hamū abſcon
dit. Sic dyabolus oſtendit pecca
tori delectacōnem peccati ꝛ ſub ea
abſcondit eternaȝ penam inferni.
Ex quo peccatū adeo periculoſum
eſt. ideo fatuū eſt in eo gaudere.
Jtem gaudiū peccatoris eſt ac ſi
aliquis gauderet de hoc ꝙ funicu
lum haberet in collo quo debet ſuſ
pendi. Prouer. v. Jniquitates ſue
capiūt impiū ꝛ funibus peccato
rum ſuorū conſtringūtur. Jtē le
gitur in vitas patrū ꝙ angelus di
xit cuidam ſolitario veni oſndam
tibi fatuitates hominū ꝛ oſtendit
ei tres viros. Primꝰ faciebat onꝰ
de lignis: ſed cum pre grauedine
leuaē non potuit plura ligna ſup
addidit. Secūdꝰ hauriebat aquā
de puteo cum magno labore ꝛ cū
hauſiſſet effundebat in terram.
¶ Tercius portabat trabem in hu
meris ꝛ debuit intraē in oſtium ꝛ
ponebat trabem per tranſuerſum
et impediebat ſeipſum ꝙ intrare
non poterat et ait angelus. Hac

fatuitate laborāt peccatores. poſt
ꝙ peccauerūt gaudent ⁊ glorian
tur de pctō ⁊ ſic addūt pctm̄ pecca
to ⁊ grauant onꝰ ſibiipſis. Et bō
opa ſua que cū labore acumula
uerūt p pctm̄ amittunt: ⁊ per ino
bedientiā oſtiū regni celeſtis ſibi
p̄cludūt. Quidā autē gaudent in
delicijs mundanis ⁊ hoc eſt valde
malū ꝓpt̄ tria. Primo ꝙ gaudiū
huiꝰ mūdi icertū ⁊ breue eſt. Job
xx. gaudiū ypocrite ⁊ mali xpiani
ad inſtar puncti. Job. xxi. Tenent
tympanū ⁊ cytharam ⁊ gaudent
ad ſonitū organi ducūt in bonis
dies ſuos ⁊ ad inferna deſcendūt
Quid ꝓfuit ſalomoni omne gau
diū oīs delicie ſue. de ipſo legi
tur ꝙ tantis delicijs affluebat et
tamen mortuꝰ eſt habuit ſexagi
ta reginas ⁊ octoginta ꝯcubinas
famulā autem multam nimis. le
gitur etiā in Luc. xij. de diuite qui
dixit anime ſue. epulare. comede.
bibe. habes multa bona ⁊ annos
plurimos: ⁊ dixit ei dominꝰ. Stul
te hac nocte repetent a te animā
tuā demones ⁊ ſic factū fuit. vnde
dicūt damnati. Sap. v. Quid ꝓfu
it nobis ſupbia ⁊ diuitiarū iactā
tia quid ꝯtulit nobis. tranſierūt
velut vmbra. Secūdo fugiendum
eſt gaudiū huiꝰ mūdi: ꝙ ex ore
dei maledictū eſt. Luce. vi. Ve vo
bis diuitibꝰ qui habetis hic ꝯſo
latōnem veſtram. Criſ. hec dictio
ve dicitur in ſcripturis de hijs qui
non euadēt ſupplicia ⁊ de morte et
na. Itē Luc. vi. Ve vobis qui nūc
ridetis quoniā plorabitis ⁊ flebi

tis. de iſtis dicit̄ Apoc. xviij. Quā
tum glorificauit ſe ⁊ in delicijs fu
it tantum date ſibi luctū ⁊ tormē
tum. Legitur ꝙ quidā delicatus
intrauit ordinē ciſtercienſiū qui
recolens gaudiorū mūdanorum
temptari cepit de exitu. anima eiꝰ
igitur in infernū ꝑducitur vbi vi
dit demones animā diuitis mag
no gaudio portari ⁊ ait lucifer. ac
cipite eū ⁊ glorioſe ſicut ꝯſuetus
eſt ſup cathedrā collocate: ⁊ poſu
erūt ſup cathedram ferream ardē
tem ⁊ ait lucifer ꝓpinate ſibi ſicut
ſolitus eſt. ac illi ſtatim ereum li
quorē candentē in os eius infude
runt. quo infuſo p omnia mēbra
eius effuderūt: ⁊ ait lucifer. addu
cantur ioculatores qui eum letū
faciāt ⁊ venerūt ſtatim duo demo
nes cū tubis ardētibus ⁊ appoſue
rūt auribꝰ ſuis flantes ꝙ ſcintille
p os ⁊ nares ⁊ oculos euolabāt:
⁊ ait lucifer. ponat̄ in lectū delica
tū ⁊ adducant̄ ſibi mulieres. ſtatim
ꝓiecerūt eum ſup lectum ardētem
ſulfure pice repletū ⁊ veniebāt ſer
pētes igniti ⁊ ſtringebāt collum
āplexātes ⁊ buſſe os eius p oſcula
corrodebant. hijs viſis redijt ad
corpꝰ ⁊ vitam auſterā poſtea du
xit: ⁊ omnia gaudia mūdi ꝯtemp
ſit ⁊ ad eterna gaudia peruenit.
Tercio fugiendū eſt gaudiū mū
di: ꝙ aufert oīe gaudiū ſpiritu
ale. Bernh. Delicata eſt dīna con
ſolatio que non dabit̄ admittēti
bus alienū. mater nō lactat filiū
qñ comedit alia cibaria. ſic deus
nō dabit hoi ſpūale gaudium ꝙ

diu delectatur in gaudijs huiꝰ mū
di. Iſtud figuratum eſt Exo. xvi
vbi dicitur ꝙ diu filij iſrahel habe
bant formā quaꝫ tulerāt de egip
to non dedit eis dominꝰ māna. Et
cum veniſſent in terrā ꝓmiſſam ⁊
comediſſent de fructibꝰ illius ter
re defecit eis māna. Exemplū. No
bilis quidā intrauit ordinē ciſter
cienſiū ſub tali ꝯdicōe ꝙ ſi liceret
ſibi carnes comedere. Cumqꝫ alij
frēs ꝯmederent pulmēta ⁊ ipſe ci
baria delicata. vidit pulcherrimā
dn̄am refectoriū intrantē quam
ſequebat̄ pulcherrimꝰ puer ferēs
in manu ſua pixidem ⁊ accepit de
pixide ⁊ dedit in pulmētum ſingu
loꝝ fratꝝ. Ipm autē ꝑtranſiuit de
quo cum multū turbaret̄ ⁊ fleret
nocte apparuit ei btā virgo cum fi
lio ſuo dicēs. Ecce ego ⁊ filiꝰ meus
miniſtrauimꝰ fratribꝰ tuis q̄ con
temnūt delicata cibaria de celeſti
dulcedine. Etiā tibi miniſtrabimꝰ
ſi talia ꝯtēpſeris ⁊ ſic factū eſt. Id
circo nō eſt gaudēdū in mūdi de
licijs: ſꝫ in dn̄o ſicut docet apl̄s: quia
in eo tale gaudiū inuenit̄ qḋ lin
gua explicare non pōt ⁊ loqui nō
ꝑt. pſ. Guſtate ⁊ videte qm̄ ſu. eſt
dn̄s. quicunqꝫ hoc gaudiū ſemel
guſtauerit illi nulla mūdi gaudia
poſtea ſapiūt. ſicut ille q̄ mel come
dit poſtea ei aliꝰ cibus nō ſapit.
vnde ait Eccl̄i. xxiiij. ſpūs meꝰ ſup
mel dulcis. De iſta dulcedine dicit
Augꝰ. introducis aliqn̄ in affectū
mētis introrſū. neſcio in quaꝫ dul
cedinē q̄ ſi ꝑficiatur in me neſcio
q̄d aliud ſit niſi vita eterna. Dicit
etiā hugo in ꝑſona anime. Quid
eſt illud dulce qḋ in dei recordacō
ne aliqn̄ me tangere ſolet ⁊ taꝫ ve
hemēter tamqꝫ ſuauiter afficere vt
iā tota a me ipſa alienere ⁊ neſcio
quo abſtrahi incipiā. ſubito enī
innouor ⁊ bn̄ mihi eē incipit vltra
ꝙ dicere ſufficiā. Exultat animus
cor illuminat̄. deſideria iocūdant̄
in obliuiōeꝫ venit omniū ꝑteritoꝝ
rū doloꝝ ꝑpeſſio ⁊ neſcio vbi ſum
Bernh. Si vna gutta eterne dulce
dinis tantū inebriat ꝙ homo vbi
ſit neſciat. q̄d erit in regno celorū
vbi fons totiꝰ dulcedīs effluēs vi
detur ſine fine Rogemꝰ dn̄m ihm
xp̄m vt ad illū fontem ⁊c̄.

Miſerunt iudei
ab iheroſolimis ⁊c̄. Joh.
p̄. Nota ꝙ q̄dam putabāt ioh̄eꝫ
eſſe xp̄m ꝓmiſſum in lege. alij pu
tabant heliam eſſe xp̄m qui trāſ
latus eſt in paradiſum ⁊ creditur re
uerſurus quē tunc putabāt rediſ
ſe. Alij putabant ꝙ aliquis reſur
rexiſſet a mortuis. vnde oēs ꝯflue
bant ad eū ⁊ baptiſabātur etiaꝫ
ſcribe ⁊ phariſei. Int̄ ceteros qua
dam die venit ih̄s. tunc iohānes
ꝑhibuit de eo teſtimoniū dicens
Ecce agnus dei ecce qui tollit pecca
ta mūdi. Qḋ audientes phariſei
ſcientes auteꝫ eum eſſe de ꝑntela
ioſeph putabant enī eum eſſe fi
lium ioſeph carpētarij ⁊ de vili ca
ſtello nazareth. Scientes autē ꝙ
iohānes baptiſta eſſet de nobili
parentela: ꝙ filiꝰ ſacerdotis ⁊ de

honeſta ciuitate ihr̄lm indigtū ſūt
ꝙ tam vilis deberet eis p̄poni vole
bant magis iohēm ſibi p̄poni vt
flecterent eū a teſtimonio xp̄i mi
ſerūt ſacerdotes a ſcribas vt p blā
dicias eū abſtraherent a teſtimo
nio xp̄i. Vnde dicitur· miſerūt iu
dei ab iheroſolimis ſacerdotes a le
uitas trās iordanē in bethaniam
vbi tūc baptiſabat vt interroga
rent eū: dicentes Tu q̄s es a cōfeſ
ſus eſt publice a nō negauit verita
tem a cōfeſſus: ꝙ non ſū ego xp̄s
et interrogauerūt eum q̄d ergo
helias es tu a dixit nō ſum· hic ne
gat iohēs ſe eſſe heliā ſ alio loco
dr̄ · ſi vultis ſcire iohēs ipē ē helias
hoc ſoluit̄ ſic de iohāne dicit̄ Lu
ce· p̄· Ipſe p̄ibit ante illuz in ſpū a
virtute helie: ꝙ ſicut helias aduē
tum xp̄i ad iudiciuz p̄dicabit· ſic
iohēs primum p̄uenit· Johānes
ergo in ꝯſpectu erat helias a non
in carne· qd ergo dn̄s fatet̄ de ſpū
hoc negat iohānes de carne· Dixe
runt iterū: ꝓpheta es tu a reſpōdit
non ſum ſimplex ꝓpheta: ſ pluſꝙ
ꝓpheta: ꝙ non pnūcio futuꝝ: ſed
oſtēdo pn̄tem· Dixerūt ergo quis
es vt reſpōſum dem9 hijs qui nos
miſerūt· quid dicis de teipſo· Ego
ſum vox clamantis in deſerto a in
hoc mūdo· quid clamabat· dirigi
te viam a preparate vos vt de9 habe
at viam veniēdi ad vos ſicut dicit̄
yſa· p̄· Sicut ipſe diu p̄dixit a qui
miſſi erāt ex phariſeis interroga
uerūt eum quid ergo baptiſas ſi
tu non es xp̄s: neq3 helias neq3 ꝓ
pheta· reſpondit iohānes di· ego
baptiſo vos in aq̄ tm̄ a nō in ſpū·
ꝙ nō poſſuz dimittere pctā: ſ tm̄
baptiſo corpa veſtra in ſignuz fu
turi baptiſmi qd erit per xp̄m qui
baptiſabit vos in ſpū: ꝙ ipſe hȝ
poteſtatē dimittēdi pctā: ille iam
inter vos eſt a inter vos ꝯuerſat̄ a
vos nō agnoſcitis euz· vn̄ ſequit̄
medius autē veſtrum ſtetit a int̄
vos ſtetit· Ad lrām xp̄s ſtetit int̄
eos quē vos neſcitis a non agno
ſcitis vera cognicōne vel medius
eorū erat a in cordib9 eorū· ſ· qn̄ le
gebāt de eo in ſcripturis: ſ tn̄ nō
cognoſcebāt eo ꝙ ſcripturas nō
intelligebant· Ipſe eſt qui p9 me
venturus eſt: ꝙ ante me factus eſt
q· d· antepoſit9 eſt mihi· poſt me
ergo venit: ꝙ poſtmodū nat9 aū
me aūt fact9 eſt· ſ· in dīa diſpoſiti
one ꝙ̄ ego in natura fact9 Cuius
non ſū dignus vt ſoluā corrigiaȝ
calciamēti eius qd eſt minimū a
infimū ſeruitiuȝ· Hec in bethania
facta ſunt trans iordanē vbi erat
iheſus baptiſat9

De eodem ſermo· xv·

Dirigite viā do
mini ſicut dicit yſaias ꝓ
pheta Jo· p̄· in hac dn̄ica agitur d
aduētu dn̄i in mentē ſiue in aīam
ideo hortat̄ nos iohēs bap· a etiā
ꝓphe yſa· xl· vt nos ad talē aduē
tū p̄pem9 dicit· Dirigite viā dn̄i a
p̄parate vos vt dn̄s inueniat viā ve
niēdi ad vos· Sciend̄ aūt ꝙ ad ad
uentū dn̄i in mētē ſūt tria neccāria

Primū eſt vt deſiderēt. Secūdum
vt hoſpitiuȝ ꝑpetur. Terciū vt in
uitetur. Debemꝰ enī eum deſiderare
p feruentē dilectōem. hoſpitiuȝ ꝑ
pare p cordis purificacōem. inui
tare p deuotā orōem Primo dico
debemꝰ eū deſiderarē p feruētem di
lectōem non enī pt diu abeſſe vbi
ſic deſideratē. Aggei. ij. Veniet deſi
deratus cūctis gentibꝰ ⁊ omni hoī
qui eius aduentū ex amore deſide
rat. ſiue ſit pauper ſiue ſit diues ſi
ue infirmꝰ ſiue ſanꝰ ſiue nobilis
ſiue ignobilis: qꝛ nō eſt pſonaꝝ
acceptor deus. ſꝫ in ōni gente qui
diligit euȝ acceptꝰ eſt illi. ſicut di
citur. Jo. xiiij. Si quis diligit me
ſermōem meū ſeruabit ⁊ manda
ta mea ⁊ pater meꝰ diliget eum ⁊
ad euȝ veniemꝰ ⁊ manſiōem apd
eum faciemꝰ. ſ. pater meus ⁊ ego
⁊ ſpūſſanctꝰ in anima ſua. Deſide
remus ergo aduentū eius ex toto
corde noſtro ⁊ ex tō anima ⁊ ipſe
ſine dubio veniet ad nos. puer.
x. deſideriū ſuū dabi. iuſtis. vñ pſ
Deſideriū pauperꝝ ⁊ humiliū exau
diuit dñs Iſtud figuratū eſt Lu.
xix. qꝛ cū veniret dñs iericho zache
us eū toto corde deſiderauit videre
⁊ qꝛ ſtatura puꝰ erāt ⁊ cū ꝑ turba
nō poſſet eum accedere ꝑ cucurrit
⁊ aſcendit in arborē vt videret illū
ꝑtereūtem. huius deſideriū videns
dñs venit ad eū dicens. zachee fe
ſtinās deſcēde qꝛ ho. in do. tē. q. d.
deſideriū tuum cogit me vt hodie
in domo tua optet me manere: ⁊
intrauit in domū ſuā ⁊ ſaluū fecit
eū in anima. Si ḡ volumꝰ vt dñs
veniat in domū nrām debēmꝰ cum
zacheo. tanꝙ̄ zachei puſilli ⁊ hūi
les eſſe: qꝛ hūilibꝰ dat deus grāȝ
ſicut dicit Jacobꝰ. ſicut aq̄ deſerit
mōtes ⁊ fluit ad valles. ſic gratia
ſpūſſancti deſerit ſupbos ⁊ fluit ad
corda humiliū. vñ dicitur Ecci. iij
q̄to maior es tanto te hūilia in oī
bus ⁊ inuenies grām coraȝ altiſſi
mo. Debemꝰ etiā cum zacheo aſcē
dere arboreȝ ⁊ crucē p paſſiōis xpī
memoriā que maxime accēdit de
ſideriū noſtrum ad dei dilectōem
bern̄. Super omnia te mihi reddit
amabilē bone iheſu calix queȝ bi
biſti opꝰ noſtre redēptionis quis
non repetē ad ſpem. q̄s non accēde
retur ad dei dilectiōem q̄ videret in
cruce corpis eiꝰ diſpoſicōnem. Hȝ
enī caput inclinatū ad oſculand
brachia extēſa ad amplexādum
manꝰ pforatas ad largiēdum. pe
des affixos ad nobiſcū manendū
latus aptum ad diligendū. totuȝ
corpꝰ extenſum ad ſe totū nobis
impciendū. Ecce homo hoc modo
debes arborem crucis aſcendere ⁊
videre ihm. qui ſic aſcendit ⁊ eum
deſiderat ſine dubio inueniet euȝ.
2 Secūdo debemꝰ ei hoſpitium pre
pare p cordis purificacōem. Gre
goriꝰ Penſate frēs cariſſimi quā
ta ſit iſta ſolēnitas habere in cor
dis hoſpitio aduentū dei. Certe ſi
quiſq̄ȝ diues vel prepotens domū
nrām intrare deberet oī feſtinātia
domꝰ noſtra mūdaretur ne q̄d for
taſſis eſſet qd oculos amici intrā
tis ipedire vel offenderet Tergat
ergo ſordes praui opis qui ꝑpat

deo domū mentis: hec autē purifi
catio vel mūdificatio debet fieri p
veram ꝯfessionē. Bernh. vbi fre
quēs ꝯfeſſio ibi decor ⁊ pulchritu
do. Iſtud figuratū eſt in decem le
proſis. Lu. xvij. quibꝰ ait dominꝰ.
Ite oſtēdite vos ſacerdotibus ⁊ fa
ctū eſt duꝫ irent: mūdati ſūt. Per
decem leproſos ſignificātur decē
ꝑceptorū trāſgreſſores qui lepro
ſi ſunt corā deo. ſicut enī leproſus
ſeꝑatur a ꝯſortio hominū ſic pec
catores ꝓpter immūdiciam pctōꝝ
ſeꝑantur a ꝯſortio dei ⁊ angeloꝝ
Si autem volunt mūdari debent ſe
oſtendere ſacerdotibꝰ ⁊ tūc virtus
ꝯfeſſionis tanta eſt. ꝙ poſtꝗ̄ per
uenīāt ad ſacerdotes mūdantur
ſicut patet in iſtis decē leproſis:
dum irent mūdati ſunt. vt pš. di
xi ꝯfitebor aduerſuꝫ me iniuſtici
am meā ⁊ tu remiſiſti. Et qđ dicit
ſponſa. Cant. v. Peſſuluꝫ meum
oſtij mei apui dilecto meo ⁊ ecce
declinauerat ⁊ deinatꝰ. indinauerat
glo. oſtiū firmatur peſſulo ꝗ̄đ in
mentē non aperit ꝯfeſſio. Peſſu
lū autē oſtij homo tollit qn̄ ꝓpoſi
tum ꝯfitendi aſſumpſerit ⁊ in ip
ſo ꝓpoſito confitendi xp̄c declinat
⁊ deinatꝰ. indinat: qꝛ paratus eſt vt i
troeat. Si ergo pctā tua humilit
ꝯfeſſus fueris dominꝰ domū tuā
itrabit. Exēplū in iairo archiſina
gogo. Mat. ix. qui acceſſit ad ihe
ſum dicēs. domine filia mea modo
defuncta eſt: ſꝫ veni in domū meaꝫ
⁊ pone manū tuam ſup eam ⁊ vi
uet: ⁊ ſurgēs iheſus ſeq̄batur eū
⁊ intrauit domū eius ⁊ ſanauit fi
liam eius. Puella mortua. eſt ani
ma in mortali peccato exiſtēs. Au
gꝰ. ſicut vita corpis eſt anima ſic
vita anime eſt deꝰ: qꝛ ſi anima de
ſit corpori moritur corpꝰ ſic anima
moritur ſi deſerit eam deꝰ qđ fit p
pctm̄ mortale. Debet autem pctōr
accedere ad ihm ⁊ ad ꝯfeſſorē qui
ſedit loco dei ⁊ dicere ei. Dn̄e filia
mea mortua eſt .i. anima mea ſcꝫ
in pctīs: ſꝫ veni in domū meaꝫ ⁊ ve
niet ſtatim. dn̄s paratus eſt venire.
ſurrexit enī ſtatim ⁊ ſeq̄batur euꝫ
⁊ ſanabit filiā eiꝰ. Tercio debemꝰ 3
eū inuitare p deuotaꝫ orōem. Exo.
xx. In oī loco vbi mēoria erit nōis
mei veniā ad te: ſꝫ hec oratio debet
eē deuota alias nō hꝫ efficaciam.
yſido. Longe eſt a deo animꝰ qui
in orōe ſecularibꝰ negocijs eſt oc
cupatus. Q2 oratio dn̄ venire ꝯ
pellit figuratū eſt. ij. Eſdre. vbi di
citur ꝙ dariꝰ rex fecit cenā oībus
pn̄cipibꝰ. cxxvij. ꝓuinciaꝝ ea no
cte expgefactus ꝓpoſuit tribus cu
bicularijs ſuis q̄ſtionē quid forti
us eēt in mūdo ꝓmittēs ei mune
ra. qui ſapiētius rn̄deret. in craſti
nū venerūt illi corā rege ⁊ hoſpiti
bus ſuis. Et dixit primꝰ regeꝫ eſſe
fortiorē: qꝛ hō preeſt ōibꝰ creatu
ris rex ꝑeſt hominī ⁊ ad nutuꝫ eiꝰ
ōmia fiūt. quē vult interficit. queꝫ
vult viuere ꝑmittit. Secūdus di
xit vinuꝫ eſſe fortiꝰ: qꝛ rex nō ꝑeſt
hōibus niſi ſapiā ⁊ aī fortitudie ⁊
vinū facit regē fatuū ğ fortiꝰ eſt.
Terciꝰ noīe zorobabel dixit muli
eres eſſe ſup iſta duo. Nā reges ⁊
vini plantatores. de mulieribus

naſciuntur. ⁊ etiam ab eis capiun
tur. ⁊ p mulieribꝰ res. corpa ⁊ oīa
que hn̄t exponunt periculo Mora
liter. iſte rex deꝰ eſt q̄ eſt rex regū
⁊ dn̄s dn̄antiū. cuius potentie nul
lus reſiſtere pōt. quem vult inter
ficit. quē vult viuere pmittit. quā
tumcūqꝫ potens: tn̄ vincit eū vnū
ſ. humilitas beate marie virginis
⁊ lacrime fideliū. Maria deo in vir
ginitate placuit tn̄ ex humilitate
deum ↄcepit. Ecce quō vnū humi
litatis marie iſtū fortē regē vicit ⁊
ad ſe traxit. quō aūt naſcit vnū:
niſi plantatur. ⁊ vnde vini planta
tores: niſi a muliere. Per mulierē
aūt ſignatur deuota orō. Vnde ha
buit beata vgo maria vnū humi
litatis: niſi ex deuocōe orōnis ⁊ ↄtē
placōis quibꝰ a pueritia ſua ſp̄ in
tenta fuit. Nā ſicut dicit Ihero. A
pueri cia ſua cū eſſet triū annorū
i tēplo ab orōnibꝫ ⁊ ↄtemplationi
bus nunq̄ vacauit. quibꝫ humili
tatē ⁊ alias vtutes quibꝰ plena fu
it: hauſit. Et iſta deuō orō ſignata
eſt p mlierem ꝓpter quā dei filius
pr̄iam ſuā dimiſit: ⁊ ad eā in hūc
mundū venit. Vn̄ ipſa dicit can.
ſ. Cū eſſet rex in accubitu ſuo ſ. fi
liꝰ in ſinu pr̄is: nardꝰ mea ſ. deuo
ta orō mea dedit odorem ſuū. Ber.
O dor bonꝰ qui de hac valle plora
cōis aſcendit ad ipſū q̄ regis accu
bitū grāta ſuauitate reſperſit: ⁊ fi
liū dei de celo ad terrā attraxit. ſic
pꝫ de virtute orōnis quō deū attra
hit. Si ḡ volumus q̄ deus velit ad
nos venire debemꝰ eum p deuotam
orōem inuocare.

Jn die natiuitatis dn̄i.
Sermo. xvi.

PArvulus na
tus eſt nobis ⁊ filiꝰ da
tus eſt nobis. Yſa. ix.
Jn verbis ꝓpoſitis poſſumus duo
notare. ſ. filij humilitatē. ⁊ patris
liberalitatē. Primū ibi. natus eſt
nobis. Scd̄m ibi. ⁊ filiꝰ datus eſt
nobis. Circa primū ſciendum q̄
xp̄s multis modis oñt hūilitatē
ſuā in humanitate ſua. Primo in
hoc q̄ pauperem ⁊ humilem mrē
de q̄ naſceret̄ elegit. Potuiſſet em̄
ditiſſimā reginā mundi elegiſſe:
ſed voluit pauperem hr̄e mrēm vt
nobis oñderet pfecte humilitatis
exemplū. Luce. i. Reſpexit humili
tatē ancille ſue que adeo paupercu
la fuit vt dicit ihero. q̄ per acuma
colum victū ſuum adq̄ſiuit. ſicut
dicit Criſ. q̄ vix vnam tunicā ha
buit. ſuper illū locum Math. ij. Jn
uenerunt puerū cū maria ⁊c. non
in lecto aurato recumbentē. nō dy
ademate coronatam ſed vix vnam
tunicā hn̄tem. non ad ornamentū
corpis: ſed ad tegumentū nudita
tis: qualem hr̄e poterat carpenta
rij vxor pegre ↄſtituta. Scd̄o: q̄ vo
luit hr̄e humilem domū in q̄ naſce
ret̄. ſ. diuerſoriū qd̄ erat domꝰ cōis
p quā publica via tranſibat. Be
da. Naſcitur xp̄s non parentum do
mo: ſed in diuerſorio ⁊ in via. q̄
p incarnacōis miſteriū factꝰ ē via
q̄ nos ad pr̄iam vbi veritate ⁊ via
pfruimur: adduceret. greḡ Naſci
tur xp̄us in diuerſorio: vt nobis

manſionē faceret in celo Tercio quia
voluit hīc humilē lectū.ſ.preſepi
um. Luc. ij. Reclinauit eum in pre
ſepio: nō in lecto aureo. Beda. Du
ri preſepis anguſtia ↄtinet: cui ce
lum ſedes eſt: vt nos per celeſtia
gaudia ditaret: qui panis eſt an
geloꝝ preſepi reclinat vt pabulū
iumentoꝝ quia nos q̄ſi ſua aīalia car
nis ſui frumento reficiat. Grego.
O q̄ ammirabilē coartacōm ꝛ pe
grinacōm ſubijt: qui ↄtinet orbē
ab inicō. captat penuriā ꝛ eam in
ſemetipſo decorat. Nimiꝝ ſi voluiſ
ſet: venire poterat mouendo celū.
ↄcutiendo terraꝫ. emittendo fulmi
na. non aūt ſic ꝓceſſit. non enī per
dere venerat ſꝫ ſaluare. volebat ab
ipſis primordijs humanā ↄculca
re ſupbiam atqꝫ rōem. ideo a ſup
bis inueniri non pt Quarto quia
humile indumentuꝫ habuit. vili
bus enī pannis fuit inuolutꝰ Lu.
ij. Pannis eū inuoluit: non ſerico
vel biſſo vel purpura. Beda. Qui
totuꝫ mundū vario veſtit ornatu
pannis vilibus inuoluit: vt nos
ſtolam primā accipe valeamus
p quem oīa facta ſunt. manus pe
deſqꝫ aſtringunt: vt manꝰ noſtre
ad bonū opus exerceant. ꝛ pedes
noſtri ad viam pacis dirigantur
Vnde angelus dn̄i qn̄ nunciauit
paſtoribꝰ xp̄m natum ait. Hoc ſi
gnum vobis. inuenietis infantem
pannis inuolutū Augꝰ. Signum
ſalutis eſt fidelibꝰ humilitas ſal
uatoris q̄ eſt oppoſita ſuperbie. p
quā mors ſuperat. nam per ſuper
biā ſalutē amiſimus. ideo nēcē eſt

vt per humilitatē redeamus. Quin
to quia humilibꝰ.ſ. paſtoribꝰ natiui
tatē ſuā nunciauit. Lu. ij. Erāt pa
ſtores in eadē regione vigilantes
ꝛ cuſtodientes vigilias noctis ſu
per gregē ſuū: ꝛ ecce angelus dn̄i
ſtetit iuxta illos ꝛ dixit. Annūcia
bo vobis gaudiū magnū: quia natꝰ
ē vobis ſaluator mundi. Glo. Nā
tas xp̄i primo nunciat paſtoribꝰ
quia paupes erant. nā ꝓpter paupe
res venit in hunc mundū. ꝛ ipſo
rū eſt regnū celoꝝ Ma. v. Ps. ꝓpt
miſeriā inopū ꝛ gemitū pauperuꝫ
nunc exurgam dicit dn̄s Yſa. lxi.
Ad euāgelizādum pauperibꝰ mi
ſit me dn̄s. Beda. Quā multa hodie
gēmis ꝛ auro fulgēt altaria. quā
tis vbiqꝫ pallijs ꝛ aurifrigis pari
etes adornant. putas quia ad hꝰ di
uertēt angeli ꝛ ad pānoſos hōies
declinabūt. ſi ita ē: cur paſtoribꝰ
ouiū magis apparuē q̄ terre regi
bꝰ. q̄ tēpli ſacerdotibꝰ Sexto: q̄a
ſubditꝰ erat: ꝛ ſubtꝰ eſſe ſuis pnti
bꝰ. Lu. ij. Deſcēdit cū eis ꝛ venit na
zareth ꝛ erat ſubditꝰ eis Ber. q̄s
quibꝰ. deus hoībꝰ In quo ↄfundē
tur quidā q̄ obedire pntibus ſuis
nolūt. ꝛ maxie clauſtrales q̄ pre
latis ſuis dedignant obediē Amb.
Subditio iheſu q̄ ſubditꝰ erat pn
tibꝰ ſuis non erat nēcitatis ſed hu
militatis. ꝛ ideo magis ↄmenda
bilis. In hoc docemur quia pntibus
deamus non ſolū reuerentiā: ſꝫ eti
am obiam exhibere. Septimo: quia
humilem familiā elegit. ſ. piſcato
res paupes Ma. iiij Ambulās ih̄s
iuxta mare galilee vidit duos frēs

petrum ⁊ andream ⁊c̃. Et ꝓcedens
vocauit alios duos de naui. ſ. iaco
bum ⁊ iohem Vnde aug⁹. Nõ ele
git reges aut ſenatores ꝯpletas
⁊ oratores: ſed elegit plebeos pau
peres. indoctos. piſcatores faciens
eos pbos ⁊ predicatores. Octa
uo ꝙ iohanni ſe ſubdidit: qñ ab
eo baptizari voluit. Math. iij. Ve
nit ihesus ad iohannem vt ab eo
baptizaretur. Johannes autem
prohibebat dicens. ego a te debeo
baptizari: ⁊ tu venis ad me? Reſpõ
dit ihesus. ſine modo: id eſt pmit
te impleri id ad quod perueni ad
te. ſic enim decet nos: id eſt te ⁊ me
decet implere omnem iuſticiam:
id eſt perfectam humilitatem.
¶Nota tres ſunt gradus humili
tatis. Primus eſt ſe ſubdere ma
iori ⁊ non preferre equali ⁊ hic vo
catur ſufficiens. Secund⁹ ſe ſubde
equali ⁊ nõ preferre minori. hic
dr̃ abundans. Terci⁹ eſt ſe ſubdẽ
minori in quo eſt oĩs iuſticia. hic
dr̃ ſuperabundãs. hunc impleuit
xp̃us. Vñ dicit Sic decet nos iple
re oẽm iuſticiã. i. ſupremũ gradũ
humilitatis. Nono ꝙ rex eſſe no
luit. Jo. vi. dicit̃ ꝙ cũ ſaciaſſet. v.
milia hominũ de quinqꝫ panibus
⁊ duob⁹ piſcibus volebat eũ po
pulus facere regem: ꝙ dicebat ꝙ
ſub tali rege non oporteret eos pa
ti aliquem defectũ. Quod cũ cogno
uiſſet ihesus fugit in montẽ ſolus.
Ber. Humilitas eſt ꝯtempt⁹ ꝓprie
excellentie. ſicut fecit xp̃s. Vñ cri
ſoſto. Xp̃s fugit cũ eum regẽ fa
cere vellent: erudiens nos hũanas
contemnere dignitates ⁊ in hoc ſe
culo humiliari vt in futuro poſſi⁹
exaltari. Decimo in diſcipulorũ
pedum ablucõe. Jo. xiij. Cumqꝫ la
uiſſet pedes diſcipulorꝝ ⁊ recubuiſſ:
ait. Scitis quid fecerim vobis vos
vocatis me magiſter ⁊ domine. ſi
ego laui pedes veſtros dominus ⁊
magiſter ⁊ vos debetis alter alteri
us lauare pedes. exemplum enim
dedi vobis vt quemadmodũ feci
vobis: ita ⁊ vos faciatis. Vnde cri
ſoſ. Vbi ſunt qui deſpiciunt ꝯſer
uos ſuos. vbi ſunt qui honores ex
petunt ꝓditoris ſui? Dominus pe
des lauit. tu vero lutum. puluis et
cinis teipſũ extollis. Vnde aug⁹.
qui ad pedes lauandos inclinatur
humilitas eius in corde excitatur.
Vndecimo in hoc ꝙ aſinã voluit
⁊ non equitare. Mat. xxi. Criſ. Co
gnoſce homo humilitatẽ venientis
conſidera ſpeciem aduentus eius
non aſcendit ſup feruidum equũ.
Qui gloria iactantie corpus hꝫ re
pletum: nõ hꝫ in circuitu ſplendẽ
tes gladios aut cetera armorꝝ or
namenta. Sed quid? Ramos fron
dentes teſtimoniũ pietatis. ſedẽs
ſup aſinam amicã pacis ⁊ tranqͥl
litatis. Duodecimo in hoc ꝙ mor
tem ꝓ nobis ſuſtinuit. Ad phil.
ij. Humiliauit ſeipſũ formã ſerui
accipiens factus obediens vſqꝫ ad
mortem. Aug⁹. O quanta humili
tas xp̃i. humiliauit ſe vſqꝫ ad icar
nationẽ. vſqꝫ ad mortalitatis hu
mane pticipacõem. vſqꝫ ad dya
boli temptacõem. vſqꝫ ad ꝓpli irriſi
onem. vſqꝫ ad ſputa ⁊ vincula. ala

paſs ⁊ flagella vſq3 ad mortem. Et
ſi nimis parū eſt: hic tunc aliquid
de gn̄e mortis eſt addendū. mortē
aūt crucis q̄ ignominioſior erat.
Vnde ber. Quanto ſe minorē fecit
in humanitate tanto maiorem ex
hibuit in bonitate. ⁊ quanto pro
me vilior: tanto mihi carior. ſic pa
tet de humilitate filij. De liberālita
te pr̄is require alibi.

Exijt edictuz a
ceſarē auguſto vt deſcribe
retꝰ vniuerſus orbis. qd yperbolice
dictū eſt ⁊ pro maiori pte vniuer
ſus orbis. Hec deſcripcō primo fa
cta eſt a preſide ſirie cirino q̄ miſſꝰ
fuit in ſiriā ⁊ iudeā vt ibi primo in
ciperet ſcribere. qꝛ ibi dī eſſe medi
um terre. ⁊ ibant omnes iudei: vt
profiterentur ſinguli in ciuitatem
ſuam: de qua oriundus erat. ¶
Aſcendit autē ⁊ ioſeph a galilea
de ciuitate nazareth in iudeam ci
uitatē que vocatꝰ bethleē: vt pfite
retꝰ cum maria vxore ſua pregnan
te. Factū eſt aūt cum eſſet ibi tps
vt pareret: ⁊ peperit filiū ſuuz pri
mogenitū. Vnde beda. Non poſtq̄
aliuz: ſed preter hunc nullū ⁊ pā
nis eū inuoluit ⁊ reclinauit euz in
preſepio. qꝛ non erat ei locus ali
us in diuerſorio. diuerſoriū dice
batꝰ. qꝛ comunis domꝰ erat ⁊ diuer
ſi ibi conueniebant. Erat aūt platea
cōis inter duas domus hn̄s intro
itum ⁊ exitū ad vtrumq3 vicū deſu
per coopertum vbi feſtiuis diebus
ciues conuenerant ad colloquendū
⁊ ibi fuit factum preſepe pauperū

nōitate: qui venientes de villis ⁊ a
lia hoſpicia hr̄e nō poterant. Hāc
intrauerunt maria ⁊ ioſeph eo qꝛ
paupes erant: ⁊ alia hoſpicia oc
cupata eſſent. Adduxerunt autē
bouem ⁊ aſinū: vt bouem venderēt
⁊ inde darent tributa: ⁊ aſino bea
ta virgo grauida veheretꝰ. Iſta aī
malia cognoſcentes creatorem ſu
um flexis genibꝰ. ſm illud. Cog
nouit bos poſſeſſorē ſuum ⁊ aſinꝰ
preſepe dn̄i ſui. Et paſtores erāt in
eadē regione vigilantes ⁊ cuſtodi
entes vigilias noctis ſup gregem
ſuū. Et ecce angelus dn̄i ſtetit iux
ta illos: ⁊ claritas dei circūfulſit il
los ⁊ timuerūt timore magno. ꝓp
ter inconſuetam angeli apparicōm
⁊ ſubitam claritatē ⁊ dixit illis. no
lite timere: ſed gaudete. euāgelizo
vobis ⁊ annunciabo vobis gaudi
um magnū. qꝛ natus eſt nobis ⁊
angelis ⁊ hoibus pariter. qꝛ ex ſal
uacōne hoīm creuit gaudiū ange
loꝝ. Hodie ſaluator mundi qui ē
xp̄s in ciuitate dauid in bethleem
Et hoc vobis ſignū. inuenietis infā
tem pannis inuolutū ⁊ poſitum in
preſepio. Et ſubito facta eſt cū an
gelo mltitudo milicie celeſtis lau
dantium ⁊ dicentium Gloria in al
tiſſimis deo ⁊c̄ ¶ De euangelio
¶ Sermo. xvij.

Inuenietis in
fantē pannis inuolutuz ⁊
poſitum in preſepio. Lu. ij. O q̄ le
ta annūciatio ⁊ oī accepcōne dig
na. ante incarnationē nemo eū in
uenire potuit licet eum cū magno

deſiderio ſancti patres quęrerent.
Ceſſet nūc q̄rela illius aīe ſcē que
dicebat Can. iij. Queſiui illū ⁊ nō
inueni: ſed ecce nunc ab angelo ꝑ
mittit̄ inueniri. Sciendū aūt ꝙ in
uentus eſt a tribus generib⁹ hoi
num ⁊ in trib⁹ locis. Primo inue
nit̄ a paſtoribꝰ ⁊ hoc in preſepio.
Scd̄o a regib⁹ ⁊ hoc in diuerſorio
Tercio a pn̄tib⁹ ⁊ hoc in templo.
Primo inuenit̄ a paſtorib⁹. p pa
ſtores ſignant̄ hūiles ⁊ ſimplices
hoīes: q̄ querunt dn̄m in ſimplici
tate cordis ſui. illi inuenient eum.
Vnde ſap̄. i. In ſimpli. cor. q̄ri
te illū: qm̄ inuenit̄ ab his q̄ non te̅
ptant illū. Apparet aūt his qui fi
dem hn̄t in illū. Glo. Simplicitas
eſt puritas intencōis ⁊ innocētia
opis: qn̄ nulla duplicitas eſt inte
rius: ſed totaliter cor ꝯuertit̄ in de
um: nec reflectit̄ in ſuum ꝯmodū:
vel fauorem hoim. Ideo dicit domi
nus Iere. xxix. Cū queſieritis me
in toto corde vr̄o inueniar a vobis
In toto corde. i. ſimplici mēte ⁊ n̄
duplici Qui em̄ querit eū duplici
corde non inueniet eū. ſic herodes
qui ſil̄abat eum velle q̄rere pue
rum ⁊ adorare eū ⁊ tn̄ intendit eū
interficere: ⁊ ideo nō inuenit eum:
licet multa milia puerorꝝ acciperet
ꝓpter hoc ⁊ occideret Paſtores au
tem q̄rentes eū corde ſimplici inue
nerunt eū in preſepio. Lu. ij. inue
nietis aūt eū. i. puerꝝ pannis inuo
lutum. poſitū in preſepio. In q̄b⁹
verbis tangunt̄ tria. Primū eſt
ꝙ inuenerunt puerꝝ: in quo ſigni
ficat̄ puerilis puritas. Scd̄m eſt
ꝙ inuenerūt eū pannis inuolutū
⁊ ſignificat̄ voluntaria pauptas.
Terciū eſt ꝙ inuenerunt eū in pre
ſepio: in q̄ humilitas ſignificatur
Hec tria debet hō hr̄e qui deū vult
inuenire. Primo puritatē ſiue ca
ſtitatē. q2 mundi ⁊ caſti dn̄t eſſe
qui deū volunt inuenire. Vnde pſ̄
In terra deſerta ⁊ inuia ⁊ inaquoſa
i. ſine humore carnaliū deliciarū.
ſic in ſcō ⁊ in mūdo deſiderio cordis
apparui tibi. q. d. ſi q̄ſieris me mū
do ⁊ caſto corde in ſcō deſiderio tūc
apparebo tibi: ⁊ ſic me inuenies.
Scd̄o debet hr̄e voluntariā pauper
tatem qui xp̄m vult inuenire. Qd
ſignificat̄ per hoc ꝙ inuenerūt eū
panniculis pauperib⁹ inuolutū.
Vnde ber. Xp̄s paupēm matrem
elegit q̄ vix hēbat pānos ad inuol
uendum eū. ⁊ cum tanta eſſet nc̄i
tas: nullam audet angelus facere
pelliū mentionē. Nā tale eſt iudi
ciū mundi. Aut ergo mund⁹ falli
tur. aut iſte errat Sed diuinam ꝓ
uidentiā impoſſibile eſt errare: er
go mund⁹ fallitur. Si g̊ deū vis in
uenire debes eum q̄rere in volunta
ria pauptate. qd̄ eſt ꝯtra auaros
qui q̄runt bona tpalia: in quibus
nō inuenitur dn̄s. Ozee. v. In gre
gib⁹ ſuis ⁊ in armento ſurgent ad
q̄rendum dn̄m ⁊ non inuenient:
ablatus eſt ab eis. Tercio dꝫ ha
bere humilitatē qd̄ ſignificatur p
hoc ꝙ inuenerunt eū in preſepio
⁊ nō in lecto aureo. Greg̃. O q̄ꝫ am
mirabilis humilitas qui totū ꝯti
net orbē in preſepio reclinatur. ab
inicio humilitatē captata in ſeipō

deo ất Nimiꝝ ſi voluiſſ; veniſſe po
tuiſſet mouendo celū· concutiendo
terrā· emittendo fulmina· non au
tem ſic ꝓceſſit: non enī p̄dere ſꝫ ſal
uare venit· volebat ab ipſiſ p̄mor
dijs humanā ꝯculcare ſupbiam·
ideo a ſupbis inueniri non potuit·
De iſtis tribꝰ dicitur Job· xxviij·
Sapia vero vbi inuenit̄: nec inue
nitur in terra ſuauiter viuentiū ⁊
in luxurioſiſ cordibus Abiſſus di
cit non eſt in me· Abiſſus dicitur
ab a qđ eſt ſine ⁊ baſis fundamē
tum· ⁊ ſignificat auariciā que eſt
ſine fundamento· Ecc̄i· xiiij· Inſati
abilis eſt oculꝰ cupidi· ⁊ mare lo
quitur non eſt in me· Mare facili
ter tumet ⁊ aſcendit· ⁊ ſignificat
ſupbiam In ſuperbis non inueni
tur dñs· qꝛ ibi libēter hoſpitatur
dyabolus rex ſupbie Secundo in
uentus eſt a regibꝰ· Per reges q̄
eum per longa terraꝝ ſpacia que
ſierunt ſignificant̄ vere diligētes·
Vere magna dilectio fuit ꝙ eum
p tanta terraꝝ ſpacia queſierunt
Nota hoc totum euangeliū de die
ephie Cum natus eſſet ihs· Itē;
magna dilectio erat: quando eum
coram rege herode aſſerebāt ꝙ tūc
mortem non timebant· Johis· xv
Nemo maiorem dilectionē; habe
re poteſt vt animā ⁊c̄· Inuenerūt
enī eum in diuerſorio ⁊ via cōmu
ni· qꝛ omnibus ꝯmunis eſt: ⁊ ab
omnibꝰ ꝯmuniter inueniri poteſt
qꝛ non eſt pſonarum acceptor de
us: ſed in oī gente q̄ diligit eū; ac
ceptus eſt illi: ſiue ſit pauper· ſiue
diues· ſiue infirmꝰ· ſiue leproſus·

Circa iſtam inuenciōem tria nota
Primo: qꝛ inuenerunt eum p ſtel
lam· Secundo inuenerunt eum cū
maria matre eius· Tercio inuene
runt eum cū muneribꝰ Per ſtellā
deſignat̄ nobis dei grā ſine q̄ non
inuenit̄ xp̄s· qꝛ ipſe dicit Jo· xv·
Sine me nihil poteſtis facere id ē
ſine mea grā· ſi aūt gratiā non hē
mus recurramꝰ ad mariā eiuſ ma
trem: que plena eſt gratia· qꝛ cū;
illa eū inuenies· ſicut iſti reges·
Bern̄· Virgo hec regia fratres ca
riſſimi via eſt p quā xp̄s venit ad
nos· Studeamꝰ ergo p ipſam venī
re ad gratiā dei p quam acceſſum
habeamus filiū· O benedicta inuē
trix gratie· genitrix vite· mater ſa
lutis eterne· p te nos ſuſcipiat qui
per te datus eſt nobis Per mune
ra autem per que ipſum inuenire
debemꝰ: ſignātur bona opa q̄ vult
ſibi offerri· Exo· xxiij· Non appare
bis in ꝯſpectu meo vacuꝰ· Fuerūt
tria munera· ſ· auꝝ· thus ⁊ mirra
Auꝝū eſt dilcō· thꝰ orō· mirra car
nis caſtigatio· Reqre de ſingulis
Tercio inuētus eſt a pn̄tibꝰ· Lu·
ij· Cū factus eſſet ihēſus annorū;
xij· Iſtud totū; euangeliū re q̄· in
dn̄ica in octa· ephie· Cūq; inueniſ
ſent eū: ait mr̄· Ego ⁊ pr̄ tuus· ſ· io
ſeph pr̄ putatiuꝰ q̄rebamus te do
lentes· Per iſtos duos q̄ dolentes
q̄rebant ihēſū ſignat̄ ꝙ cū dolore
cordis q̄rere debemus deū quē peccā
do amiſimꝰ ſed non cum gaudio·
Ber· O bone ihēſu quomō te cum
gaudio inueniam ⁊c̄· Inuenerūt
aūt eū in templo: nō in lecto· nō in

foro·non in lu᷑do·qꝛ ibi non iueni
tur·Can.iij·Surgā a lecto acidie
⁊ deliciaꝝ:⁊ circuibo diligenter:⁊
inueſtigabo quē diligit aīa mea·
Job·xxviij·Non inuenit̄ in terra
ſuauiter viuentiū·Jnuenerunt eū
in medio doctoꝝ ⁊ predicatoꝝ.nā
pctōres libenter dn̄t audire verbū
dei:qꝛ ibi pn̄t deum inuenī·Prou·
ij·Si ſapiam inuocaueris.ſ.audi
endo cor tuū:ſciam dei inuenies ꝙ
deum vel dei cognitionē Jnuener̄t
eum etiā poſt triduū p qd ſignificā
tur tres ptes pnīe.ſ.ↄtritio·cōfeſ
ſio ⁊ ſatiſfcō·p9 illa tria iuenit̄ de9
Quicunqꝫ ḡ pctōꝛ peccando grām
dei amiſit:querat eū cum dolore ⁊
maxime iſto tpe q̄ de9 puer fact9
eſt·qꝛ pueri facilius precibus pn̄t
inclinari·Jſtud pꝫ per exemplum
Monialis quedā exiens ordinem
ſeducta a iuuene p ꝓceſſum tpis
iuuenis eā deſeruit:⁊ facta eſt pu
blica meretrix·P9 mlt̄os vero an
nos cepit ſtatum ſuū recognoſcē
in quo ante fuit:⁊ illū miſerū ſta
tum in quo tunc erat Cumqꝫ ḡ co
gitaret de diſtricto dei iudicio in q̄
reddituca eſſet racōnem de oī tem
pore vite ſue·de oī verbo.de oī cogi
tacōne·⁊ de oī opere deſperāuit di
cens·Pctā mea ſunt ſuper nūm a
rene maris:quō ego rōem reddā
coram tam ſtricto iudice.Cū aūt
eſſet in ecclīa in quadā feſtiuitate
xp̄i ⁊ audiret predicare ꝙ ille di
ſtrict9 iudex eſſet paruulus fact9
ꝓpter ſalutem peccatoꝝ cepit cogi
tare intra ſe dicēs O ſi poſſem ego
miſera grāꝫ corā iſto puero inue
nīe·Et oībus egreſſis poſt primā
miſſam:ipſa ſola remanſit imagi
nem beate virginis marie cū ma
gnis lacrimis orāſa ⁊ dicēs·O bn̄
dcē puer iheſu xp̄e:q̄ ꝓ ſalute pec
catoꝝ veniſti in hūc mundū:⁊ pu
er fact9 es ꝓpter pctōres paſſus et
crucifix9 depꝛecoꝛ te p dilcōnem il
lam qua dilexiſti genus humanū
qn̄ in hunc mundum venire dign̄
tus es ⁊ p benedcām infantiā tuā:
et p benedictā virginem mariā q̄
te in hac nocte pura virgo peperit
et mundo edidit:q̄tenus miſerea
ris mihi miſere peccatrici·Et ecce
vox pueri audita eſt dicentis.O
filia mea dilcā·dimiſſa ſunt tibi ō
nia pctā tua·vade in pace ⁊ ampli
us noli peccare·Rogem9 dn̄m ihe
ſum xp̄m:vt dimittat nobis ſicut
iſti mulieri omnia pctā nr̄a.

¶ Alius de eodem·
¶ Sermo·xviij·

Apparuit beni
gnitas et humanitas ſal
uatoris noſtri dei:non ex operib9
iuſticie q̄ fecimus nos:ſed ſcḋm mi
ſericordiā ſaluos nos fecit·Ad ty
tum·iij·q·d·Saluatoꝛ noſter deus
oſtendit nobis ſuam miſericordi
am largam in hoc ꝙ ꝓ nobis fac
tus eſt hō·Nam fecit nos ſaluos
ꝓpter ſuam miam:non ꝓpter nr̄a
merita·qꝛ nunꝙ meruim9·Jn ver
bis iſtis ꝓponit nobis paul9 miaꝫ
dei quā p humilitatē ſuā nobis ex
hibuit:inſtruens nos vt etiā debe
am9 ꝓximis nr̄is mieo pa exhibē

Sciendum aũt ꝙ ſeptẽ ſunt ope
ra mĩe que tenemur ꝓximis nr̃is
q̃ nobis xp̃s exhibuit. Primum
eſt eſurientẽ cibare. Neemie. viij.
Mittite ptem eis q̃ non preparaue
runt ſibi. Iſtud opꝰ mĩe exhibuit
nobis miſericors deꝰ: qui cibauit
nos: ⁊ cibat omni tp̃e p grãm ſu
am: non tm̃ cibo materiali: ſed eti
am ſpirituali ꝟ corpe ſuo benedcõ
quẽ ſacerdos ſingulis diebꝰ offert
in altari ꝓ nobis miſeris pctõribꝫ
quẽ recipit ſacerdos nõ ꝓ ſe ſolo:
ſed ꝓ omni ꝑplo xp̃iano. Vñ ait
dñs in cena qñ accepit panẽ ⁊ fre
git ⁊ benedixit dicẽs. Accipite et
manducate. hoc eſt corpꝰ meuꝫ. O
benedcẽ iheſu xp̃e concede nobis vt
nunq̃ ex hoc ſeculo ſepemur: niſi
prius tuo benedcõ corpe cibemur.
Secunduꝫ eſt ſitientẽ potare. Pro
uer. xxv. Si eſurierit inimicꝰ tuus
ciba illũ. ſi ſitit potũ da illi. Iſtud
opus mĩe exhibuit nobis deꝰ. qꝛ
cũ adhuc eſſemꝰ eius inimici venit
de celo: ⁊ refocillauit nos miſeros
ſanguine ſuo queꝫ ꝓ nobis in cru
ce effudit. ⁊ adhuc dat nobis bñ
dictũ ſanguinẽ ſuum in potũ in al
tari quẽ ſacerdos in pſõna totius
eccẽ ⁊ populi fidelis ſumit. Iſtum
potũ primo ꝯpmauit qñ accipiens
calicẽ benedixit dedit diſcipulis ſu
is dicens Accipite ⁊ bibite ex hoc
omnes: hic eſt enĩ calix ſanguĩs
mei qui ꝓ multis effundet i remiſ
ſionem oĩm pctõrum. Effuſum au
ſum aũt fuit in cruce: qñ de mani
bus ⁊ pedibꝰ effluebat Vnde ber.
Bibe de calice dñi. bibe nunc o aĩa
mea. Ingredere ⁊ bibe: apta ſunt
tibi cellaria. Pocula ſunt vulnera
vnde non ſtillat vinum: ſed fluit
abundãter. bibe. inebriare. laua
re. bibe ne penas horreas. Inebri
are ne mundũ diligas. lauare ne
ſorde fetras. Terciũ eſt nudum ve
ſtire. Yſa. lviij. Cum videris nudũ
operi eum. Iſtud opus miſerico:
die exhibuit nobis xp̃s Nos ante
nudi eramꝰ: ⁊ omni gratia nuda
ti: qñ primam veſtẽ innocentie in
pdiſo peccando amiſimus. Sed
miſericors deus deſcendit ꝓ nobis
naſcẽs vilibꝰ pannis eſt indutꝰ
ſicut dicit bernardꝰ. Vt nos ſtola
innocentie reinduceret: in cruce mo
riens ꝓ nobis eſt nudatus vt ſto
la eterne iocunditatis nos veſtiret.
Veſtis autẽ iſta qua vult nos in
eternitate veſtire eſt quadriptita
Prima ps eſt iuuentꝰ ſine ſenio.
Secunda ps eſt gaudiũꝫ ſine tri
ſticia. Tercia ſecuritas ſine pauo
re. Quarta vita ſine morte Quinta
eſt hoſpites colligere. Math. xxv.
Hoſpes erã ⁊ collegiſtis me. Iſtd
opus miſericordie exhibuit nobꝭ
miſericors deus. nos enĩ eramus
hoſpites ⁊ exules. qꝛ eiecti fuimus
de paradiſo ꝓpter pctã noſtra in
exilium hꝰ mundi. ⁊ nuſq̃ potui
mus inuenire requiem in hoc mũ
do. ⁊ qñ exiuimus de hoc exilio: ve
nimꝰ in aliud qd erat grauius hoc
eſt ad limbũ inferni. ⁊ ſic ſemper
eramus exules quocunqꝫ diuerte
bamꝰ nos. Vnde pš. Heu mihi.
qꝛ incolatus meus ꝓlongatus eſt
Tandem reſpexit miſericors deus

nos ⁊ deſcendit de celo in hoc exili
um: ⁊ factus eſt ꝓ nobis paup: ⁊
exul homo vt nos reduceret ad ſu
um hoſpicium. Vnde ait diſcipul
anteq̄ aſcenderet. Joh. xvi. Vado
pare vobis locū. In domo patris
mei manſiones multe ſunt Aug⁹
in pſona xp̄i Cum eſſes longe in
exilio ego veni vt reducerē te. ſgin
ta trib⁹ annis queſiui te ⁊ ne lupo
rum ore lacereris collegi te. in hūe
ris meis portaui te. patri meo red
didi te. laboraui. ſudaui. ſanguinē
fudi. vitam meā morte expoſui vt
te mihi cōiungerem: ⁊ in eternā vi
tam reducerem. Quintū eſt viſita
re infirmos. Vnde eccī. vij. Non te
pigeat viſitare infirmos. ex hoc ei
in dilcōe dei firmaberis Iſtud op⁹
miſericordie exhibuit nobis miſe
ricors deus. Nos enī ante āduentū
dn̄i eramus grauati diuerſis infir
mitatibus. eramus ceci. claudi. le
proſi. Adeo ceci eramus vt benedi
ctam faciem xp̄i videre non potui
mus priuſq̄ hō fieret Adeo claudi
eram⁹ q̄ nihil boni facere potuim⁹
quo poſſem⁹ ad regnū celoꝝ pue
nire. Leproſi eram⁹. q̄ ſicut lepro
ſus ſepatur a conſortio hominū:
ita ſepati eram⁹ a cōſortio dei ⁊ an
geloꝝ. Cum igitur tantis infirmi
tatib⁹ grauati eſſem⁹ ⁊ nemo nos
ſaluare poſſet: venit miſericors de
us de celo in huic mundū ⁊ viui
ficauit nos: ⁊ vulneratus eſt ꝓ no
bis vt nos ſanaret. oculi eius vela
ti ſunt: vt nos illuminaret. tanq̄ le
proſus conſputus eſt vt nos a pec
catis mundaret. Vnde aug⁹. Ma
gnus ad nos venit medicus. quia
magnus vbiq̄ iacebat egrotus.
De ꝓprio ſanguine ſuo nobis me
dicamen cōfecit. Bernh. Agnoſce
o homo q̄ grauia fuerunt anime
tue vulnera ꝓ quibus neceſſe fuit
xp̄m dn̄m crucifigi: ſi nō fuiſſent
ad mortem ſempiternā: nunq̄ ꝓ
eoꝝ remedio moreretur xp̄s. Sex
tum eſt captiuos liberare ⁊ viſita
re. Hebre. xiij. Mementote inquit
paulus vinctoꝝ. Iſtud opus mi
ſericordie exhibuit nobis deus.
Eramus enī captiui in carcere dy
aboli fere quinq̄ milibus annoꝝ
ita q̄ nullus: nec patriarcha. nec
ꝓpheta potuit nos liberare. omnes
quantūcunq̄ ſancti ad iſtuꝫ carce
rem deſcenderunt. Tandem miſeri
cors deus miſertus noſtri venit in
hunc mundū: ⁊ ꝓ nobis captus ⁊
ligat⁹ eſt: vt nos a captiuitate dy
aboli liberaret. Vnde grego. O ineſ
timabilis dilectio caritatis: vt ſer
uum redimeres filium tradidiſti
in captiuitatem. Septimū ſepelire
mortuos. Eccleſiaſtici. vij Mortuo
ne ꝓhibeas gratiam ⁊ non ſubtra
has miſericordiā. Glo. Ad elemo
ſinam pauperuꝫ ptinet ſepultura
mortuoꝝ. Iſtud opus miſericor
die exhibuit nobis xp̄s qui ꝓ no
bis mortu⁹ eſt ⁊ ſepultus Vn̄ ber.
Vide o hō quo amore dilexit te cri
ſtus. ꝓ te mortuus eſt vt te a mor
tuis ſuſcitaret: ꝓ te ſepultus eſt:
vt in te vitia ſepeliret. Rogem⁹ do
minum iheſum chriſtum ac

Factuz ē vt diſceſſerunt ab eis angeli in celū: paſtores loq̄bātur ad inuicē. Tranſeam⁹ vſq; bethleē ⁊ videa⁹ hoc verbū qđ factū eſt. i. rem q̄ facta eſt vel verbū dei qđ incarnatū eſt. qđ dn̄s. i. tota trinitas fecit. i. incarnari inſtituit. ⁊ venerūt feſtinantes ⁊ inuenerūt mariā ⁊ ioſeph ⁊ infantē poſitū in preſepio. Vidētes autē cognouerunt illud qđ dictum erat de verbo. i. filio dei eſſe dictū. ⁊ eſt ſnīa talis Videntes circa puer impleta que dcā erant illis ab angelis: cognouerunt puerū eſſe filiū dei: ⁊ omnes q̄ audierūt mirati ſūt. Maria autē ꝯſeruabat oīa verba hec ꝯferens ea in corde ſuo. quicq̄d retulerat ei angelus. quicq̄d audiuit a paſtoribꝫ ꝯgregauit in corde. ⁊ reuerſi ſūt paſtores ad gregē ſuum glorificātes corde ⁊ laudantes ore deū in oībus q̄ audierant ab angelis ⁊ viderant ꝓpriis oculis. Viderant inq̄ ſicut dictū eſt ab angelis ad illos Gl. In hoc glorificauerūt ꝙ non aliť inuenerūt q̄ angeli ad ipſos dixerunt.

De eodem ſermo.

Sermo. xix.

Videamus hoc verbum qđ factuȝ eſt. qđ fecit nobis dn̄s ⁊ oſtendit nobis. Luc. ij. Videam⁹ fratres cariſſimi hoc verbū. i. filiū dei qui fact⁹ eſt ꝓ nobis hō oculis mentis. Secūdū autē ꝙ filiū dei debemus videre oculꝭ interioribꝰ duplici ſpē in hac vita. ſ. ſub ſpē humili in preſepio iacētem. ſub ſpecie miſerabili in cruce pendentē. In futura aūt vita etiaȝ videbiť ſub duplici ſpē. mali videbunt eū in ſpecie horribili in iudicio preſidentē. boni ſpecie delcābili in celo regnantē. Primo debemus eū videre ſub ſpecie humili in pſepio iacentē. recolendo quō ſe ops de⁹ ꝓ nobis humiliauit Vere magna humilitas eſt ꝙ de⁹ immortalis ꝓ nobis factus eſt mortlis. Ille magnus ⁊ incomprehenſibilis deus quem totus non capit orbis ⁊ quē celi capere nō poterant: in vili preſepio cōcluditur iumentorum ⁊ paruo lacte paſtus eſt q̄ paſcit omnes creaturas. Unde beda. Vili preſepis anguſtia ꝯtinetur ⁊c̄. Nota ꝙ fili⁹ dei quinq; modis humiliauit ſe ĩ natiuitate. Primo. qꝛ pauperem mrēm elegit Secūdo qꝛ vilem domum elegit in qua naſci voluit. Tercio: qꝛ vilem lectuȝ habuit. Quarto: qꝛ vile indumentuȝ habuit Quinto: qꝛ vilibꝰ. ſ. paſtoribꝰ primo nūciari voluit. De iſto inuenies in ſermone. paruul⁹ natus eſt ⁊c̄. Secundo debemus eū videre in ſpecie miſerabili pendenteȝ in cruce. Treno. i. O vos omnes q̄ tranſitis ꝑ viam ⁊c̄. Unde bern. in pſona xpi. Vide o homo quid ꝓ te patior. ſi eſt dolor ſicut quo crucior. ad te clamo qui ꝓ te morior vide penas quibus afficior. vide clauos quibus ꝯfodior: cum ſit tant⁹ dolor interior ⁊ exterior. Planct⁹ ē

grauioꝛ dum te ingratū experioꝛ.
Vnde leo papa. Omnis creatura
ꝯpatitur creatori ſuo patienti. ſol
obſcurat̃. terra mouet̃. petre ſcin
dunt̃. ſepulchra aperiuntur. moꝛ
tui egrediunt̃. velum templi ſcin
dit̃. miſer hō non ꝯpatitur ꝓ quo
ſolus deꝰ patitur. Vide ergo o homo
creaturarū ꝯpaſſionem: hoc ꝓuo
cat te ad ꝯpatiendū ⁊ ſimilia tole
randū. Vnde bern. Vult benignꝰ
dux deuoti militis vultū ⁊ oculos
in ſua ſuſtolli vulnera: vt illiuſ ex
hoc animū erigat: ⁊ ſuo exemplo
ad tolerandū reddat foꝛtioꝛē. Itē
vide eius caput inclinatum: hoc ꝓ
uocat te ad humilitatē. Vnde au
gꝰ. Humiliauit ſe xp̄us princeps
tuꝰ ⁊ tu ſupbis. caput humile aſ
ſit. membꝝ ſuperbum abſit. vide
manꝰ perfoꝛatas hoc ꝓuocat te ad
largitatē. latus aptum: hoc ꝓuo
cat te ad caritatē. vide totū coꝛpꝰ
eius ⁊ nihil inuenies in eo niſi ſig
na pfectiſſime caitatis hoc te ꝓuo
cat ad ſpem. Ber. Quis non rape
tur ad ſpem: q̃ eius coꝛpꝰ attēdit.
Hȝ caput inclinatū ad oſculandū
brachia extenſa ad amplexandū
manꝰ perfoꝛatas ad largiendū la
tus apertū ad diligendū. pedes af
fixos ad nobiſcū ꝯmanendū. totū
coꝛpꝰ extenſum ad ſe totuȝ nobis
impendendum. Iſtis ſeptē modis
debemꝰ eum videre oculis mentis
in hac vita. Secundo in futura vi
ta videbit̃ duobꝰ mo. mali i ſpe
cie terribili in iudicio preſidētem
De iſta viſione dicit auguſti. Mal
lent reprobi omne toꝛmentuȝ ſu
ſtinere: q̄ faciē irati iudicis videre
Mal. iij. Quis ſtabit ad videndū
eum. Ipſe enim q̄ſi ignis ꝯflans
Eſa. xxx. Ardens furoꝛ eius ⁊ gra
uis ad poꝛtandum. Apocalip. vi
Tunc dicent montibꝰ ⁊ petris. ca
dite ſuper nos ⁊ cooperite nos a fa
cie ſedentis ſup thronū: ⁊ a facie
agni v iudicis qui nunc eſt vt ag
nus māſuetus ⁊ erit vt furens leo
Amos. iij. Quaſi leo rugiet: quis
non timebit. Iſta viſio figurata
eſt apocalip. pri. Ex oꝛe ſedentis in
throno ꝓcedit gladius ex vtraqȝ
parte acutus. vidit filium hoīs
v chriſtum. ex oꝛe eius ꝓcedebat
gladius ex vtraqȝ parte acutus.
Per gladium iſtum ſignificatur
vltima ſententia que dabitur cō
tra peccatoꝛes. de qua dicit̃ zach.
ix. Exibit vt fulgur gladius eius
v vltima ſententia quando dicit.
Ite maledicti. Etiam gladius iſte
ex vtraqȝ pte ſcindens eſt. q2 ſcin
dit coꝛpus ⁊ animā. q2 tunc arde
bit ppetue anima cum coꝛpore.
Boni aūt videbunt eū in ſpē delcā
bili in celo regnantem. Vnde pſa.
xxxiij. Regeȝ in decore ſuo videbūt
Job xxxiij. videbis faciē eius in iu
bilo Iſta viſio figurata eſt in regi
na ſaba que venit ihrl̄m videre re
gem ſalomonē. iij. Re. x. Que cum
multa ⁊ mira audiſſȝ in terra ſua
de gloria ⁊ ſapiētia ſalomonis ve
nit in ihrl̄m cum camelis poꝛtanti
bus aromata ⁊ auꝝ ⁊ lapideſ pre
cioſos ⁊ obtulit regi. Et videns ſa
pientiaȝ ſalomonis ⁊ domū quā
edificauerat. ⁊ cibos menſe illiꝰ

ꝛ habitacula ſeruoꝝ ꝛ ordinatio
nem miniſtrantiū: ꝛ veſtes eoꝝ ꝛ
pincernas: ꝛ holocauſta q̄ offere
bant̄ non hēbat vltra ſpm̄. ij. Pa
ral. ix. Pre ſtupore non erat in ea
ſpūs. Glo. Conſiderando ſapiam
eius non hēbat audaciā temptā
di vlterius. Venerat autē temptare
eū in enigmatibus. expoſuit autē
ei ſalomon oīa que ꝓpoſuerāt. nec
quicq̄ fuit qd ei non ꝓpiciuȝ fece
rat. Quo audito non hēbat vltra
ſpm̄ v̄ audaciā interrogandi. Di
xitq; ad regē. verus eſt ſermo quē
audiui in terra mea ſup ſermoni
bus tuis ꝛ ſup ſapia tua: ꝛ nō crede
bam narrantibus mihi: donec ipa
veni ꝛ vidi oculis meis: ꝛ ꝓbaui
qd media pars mihi nunciata non
fuit. Maior eſt ſapia tua ꝛ opera
tua q̄ꝫ rumor quē audiui. beati vi
ri tui q̄ ſtant corā te ꝛ audiūt ſapi
entiam tuā. Rex ſalomon in terp̄
tatur pacificus: ꝛ ſignificat regē
xp̄m qui pacē fecit inter deuȝ ꝛ hoi
nem. de cuius gloria ꝛ dignitate nunc
multa predicant̄. Regina ſaba ē
anima ſcā: que regnū ſuuȝ bene re
git v̄ corpus ꝛ ſenſus interiores. hec
venit poſt hanc vitam in celeſtem
iheruſalem videre regem v̄ xp̄m de
quo tanta audiuit Pſa. xxxiij. O
culi tui videbunt ciuitateȝ iheruſā
lem. Et iterum pſa. xxxiij. Regem
in decore ſuo videbunt omnes ſan
cte anime. Debet aūt venire regina
ſaba v̄ anima ſcā cum muneribus
.ſ. aromatibus auro ꝛ lapidibus pre
cioſis. Per aromata bene redolen
tia ſignificat̄ deuota orō que redo
let in ꝯſpectu dn̄i Vnde pſ. Diriga
tur dn̄e orō mea ſicut incenſum in
ꝯſpectu tuo Per aurum qd eſt op
timū metallum ſignificat̄ caritas
que eſt maxima virtutum Per la
pides precioſos ſignificant̄ opera
miſericordie Iſta demus nobiſcū
portare qn̄ ituri ſumus ad regem ſa
lomonē v̄ xp̄m. Apoca. xiiij. Opa
enim illoꝝ ſequūtur illos. Ihero.
Sola miſericordia comes eſt defū
ctoꝝ. ſed ille rex miſericordie regi
ne ſabe v̄ anime ſcē plura bona re
donauit. dedit eīn ei omnia q̄ volu
it ꝛ petiuit. p qd ſignificatur q̄ꝫ oī
a bona opera noſtra modica ſunt
reſpectu p̄mij qd deus redditurus
eſt nobis totum illud qd hic pa
timur. ꝛ qd boni facimus eſt reſpcū
premij celeſtis: q̄ſi vna gutta aq̄
reſpectu totius maris. tunc pōt dice
re regina ſaba Maior eſt gl̄a tua
q̄ꝫ rumor quem audiui in ſeculo ꝛ
probaui q̄ꝫ media ps: imo milleſi
ma ps mihi nūciata a predicato
ribus non fuit. Sed inter omnia mi
rabat̄ veſtes miniſtrantiuȝ ꝛ pin
cernaꝝ ꝛ dapiferoꝝ ꝛ aliorum. q̄
quiq; ſm̄ ſua officia erant veſtiti:
vt in tanta multitudine famulan
tiū quiuis poterat cognoſci cuius
officij erat. Per has veſtes ſigni
ficant̄ iſte mirabiles ꝛ precioſe ve
ſtes quibus veſtiuntur ſancti in reg
no celoꝝ: que ſunt quadripertite
Prima ps eſt iuuentus ſine ſeio
Secunda gaudium ſine triſticia.
Tercia ſecuritas ſine pauore Q̄rta
vita ſine morte. Rogemus.

¶ Alius de eodem.
¶ Sermo. xx.

Gaudete et lau
date ſil' deſerta ihrl'm. qꝛ
ↄſolatus eſt dñs populum ſuum
Yſa. lij. Deſerta ihrl'm ſunt aīme
ſcē que deſeruerunt gaudia hui⁹
mundi. Illas hortatur ꝑpheta ad
gaudendū. Scđo ponit gaudij rati
onem. primū ibi. gaudete. ſecūdū
ibi. qꝛ ↄſolatus eſt dñs. Circa pri
mum ſciendū ꝙ gaudere debemus
in dño ⁊ non in alio. require in do
minica quarta in aduentu in ſmo
ne Gaudete. Circa ſecundū ſcien
dum ꝙ dñs cōſolatur tria gña ho
minū Primi ſunt pro peccatis ſuis
lugentes. Mat. v. Beati q̄ lugent:
qm̄ ipſi ↄſolabunt. Glo. Beati q̄
lugent pro peccatis ſuis vel alioꝝ
Vnde ber. Luctus eoꝝ qui pſeue
rantiā non hñt: non merent cōſo
latōem. Alios inquit lugentes vi
deo: ſed ſi de corde ꝓcederent lacme
non tam facile ilico ſoluerent in
riſum. Nunc aūt cum abundanti
us ocioſa ⁊ ſcurrilia verba ꝓfluāt
ꝙ̄ prius lacrime. lacrimas hmōi
de hijs eſſe non arbitror. quibꝫ cō
ſolatio diuina ꝓmittit. qñquidē;
poſt illas tam facile ↄſolatio vilis
amittitur. delicata eſt enī; diuina
ↄſolatio que non dabit admittē
tibus alienā. Quicūqꝫ autem vult
a dño ↄſolari: debet in luctu ꝓ pec
catis ſuis pſeuerare. Conſolat au
tem dñs lugentes pro peccatis h⁰
modo ꝙ miſericorditer eis pctā di
mittit. Eccī. xvij. O ꝙ̄ magna mia
dei: ⁊ ꝓpiciatio illius ↄuertentib⁹
ad ſe. Eccī. ij. Pius ⁊ miſericors ē
deus ⁊ in tribulationib⁹ remittet
pctā ⁊ in luctu pro pccīs dimittit
aūt tribus modis. ſ. libenter. letan
ter ⁊ frequenter. De primis duobꝫ
modis patet in filio ꝓdigo cui pī
occurrit ⁊ in amplexu ⁊ in oſculo
⁊ ornatu ⁊ ↄuiuio recepit. Lu. xv.
De tercio dicit aug⁹ Nec criminis
quātitas. nec hore extremitas. nec
tpīs breuitas quemꝙ̄ excludit a
venia vbi fuerit pfecte voluntatis
pmutatio. O ꝙ̄ magna cōſolatio
eſt iſta pctōribus. Exemplū in la
trone qui in cruce dixit. Dñe mem̄
to mei. Etiam legitur in vitiſpatꝝ
ꝙ quidā latro venit ad heremitā
multū; de pccīs ſuis dolens rogās
eum vt ipſū ad ſuā ſocietatē ſume
ret. ille vero noluit ſed deſpexit eū;
in corde ſuo eo ꝙ̄ oībus diebꝫ vite
ſue magnus pctōr fuiſſet. Cū aūt
latro in eodē; heremo cellā facere
voluiſſet: ⁊ arborem preſcinderet:
arbore preſciſa cito corruit: ⁊ ipſū
oppreſſit. Statim vidit heremita ā
gelos venīetes: ⁊ animā eius ſine
purgatorio ad celū ducentes Iſte
licet nil boni fecerat: ſola tamē vo
luntas ipſum ſaluauit. Ecce mag
na ↄſolatio peccatorib⁹. Grego.
Qui multos ſanatos in ſuis infir
mitatibus videm⁹: quid aliud ꝙ̄
miſericordie pignus tenem⁹. Se
cundo ↄſolat humiles ⁊ abiectos
exaltacōem eis in futuro ꝓmitten
do. Lu. xviij. Qui ſe humiliat exal
tabitur a deo in futuro ſeculo: nō
dicit de hac exaltacōe q̄ fit in hac

vita· qꝛ aliter exaltat mūd⁹ ⁊ ali
ter deus· Mundi exaltatio ē ſicut
ventus· Ventus em̄ eleuat illa q̄
nullius ſunt valoris· ſicut paleas
pulueres ⁊ ſimilia: ⁊ dimittit ea
que ſunt ponderoſa ⁊ p̄cioſa.ſ.au
rum ⁊ argentum ⁊ lapides precio
ſos· ſic mund⁹ exaltat eos q̄ apd
deum nullius ſunt valoris ⁊ ꝓijcit
eos poſtea in eternā damnacōem
Vnde pſ̄· Vidi impiū exaltatum
⁊ tranſiui: ⁊ ecce nō erat inuētus
locus eius· Exemplum de diuite
epulone qui exaltatus fuit in hoc
mundo ⁊ poſtea ſepultus eſt in in
fernū· Dn̄s autē qd mund⁹ depri
mit in futuro eleuabit Iob·v· Po
ſuit humiles in ſublime· Vn̄ pri·
petri·v· Humiliamini ſub po· ma
nu dei: vt vos exal· in tp̄e viſitatio
nis ⁊ in die iudicij qn̄ dicit· venite
bene· ⁊c· Tercio cōſolatur dn̄s in
tribulacōe patientes ipſā i dulce
dinem vertendo vel ſaltē mitigan
do·ij· Cho·i· Benedictus deus q̄ ꝯſo
latur nos in oī tribulacōe noſtra
Vnde ber· Quantūcunq̄ ſeuiat tri
bulatio non putas te derelictū a
deo: ſed memineris ſcriptum eſſe·
Pſ̄· Cum ipſo ſum in tribulacōe
Exemplū in beato ſtephano: cui
lapides torrentes dulces erāt qꝛ vi
dit celos apertos ⁊ ihesū ſtantē ⁊c·
Actuum·vij· ⁊ in tiburcio q̄ dixit·
Videtur mihi ꝙ ſuper roſeos flo
res incedam: qn̄ ſup ardentes pru
nas nudis pedibꝰ ambulauit· ⁊ i
multis alijs ſanctis· Iſtud figurā
tum eſt dan̄·iij· vbi nabugodono
ſor rex vidit in fornace ignis cum

tribus pueris angelū ſimilē filio
dei· Nota hiſtoriā· Quarto cōſola
tur dn̄s gaudia mundana fugien
tes: ⁊ ad ſpiritualia anhelantes·
Iſtud figuratum eſt exo·xvi· vbi
di· ꝙ dū filij iſrahel habuerūt for
mam quā tulerant de egipto: nō
eſt eis datū manna· ⁊ cū venirent
ad terram ꝓmiſſam ⁊ comederent
de fructib⁹ illius terre ablatū eſt
eis manna Quicūq̄ ergo vult reci
pere ꝯſolacōm diuinā ⁊ aliquam
ſpūalem dulcedinē debet vitare cō
ſolationem mundanā: ⁊ ſꝑ inten
tus eſſe diuinis ⁊ celeſtibus· Exē
plum· Quedā dn̄a deuota delicias
ſeculi fugiens frequenter ſe orōni
bus ⁊ deuotionibus mancipauit
ſpecialiter circa infantiā xp̄i affici
ebatur· ⁊ ſepe rogauit dn̄m: vt ſi
bi oſ̄dere dignaretur faciē pueri
cie ſue: ⁊ ecce in quodā feſto nati
uitatis xp̄i ipſa ſola in ecc̄a oran
te: aſtitit puer pulcherrimus arri
dens ei· Ipſa aūt neſciens q̄s eēt
q̄ſiuit puer ab ea ſi ſciret Aue ma
ria· Illa r̄ndit· ita ſcio· Reſpondit
puer· dic mihi· ⁊ fecit Et cum dn̄a
diceret· benedictus fructus ventris
tui: dixit puer· Ego ſum ille fruct⁹
⁊ euanuit· ⁊ illa iubilando clama
uit· reuertere puer cariſſime: redi
dulciſſime ꝑ triginta dies non ceſ
ſans clamare· ⁊ ecce triceſima die
venit ihs dicens· Veni ad me di
lecta· qꝛ delicias ſeculi fugiſti: ⁊ in
me delectata fuiſti: ⁊ vtere delicijs
quas tibi preparaui Illa ſtatim ex
pirans cū eo migrauit in celū·

In principio erat

verbū·glo·in pr̄e filius erat·Sed
querit·Quare poſuerit ſub noīe
principij ⁊ non ſub noīe p̄ris vel
dei·Ad hoc dicendum ſ̄m auguſ·
q̄ pater in ratiōe patris dei igno
tus erat·Vnde iohēs cum debuit
oſtendere filium eſſe deū eternum
in ſubſtantia cum eo qui eſt pat̄:
ſi poſuiſſet p̄rem non fuiſſet intel
lectus·q̄ nomen dei incognitum
erat multis·nomen principij om
nib⁹ erat notum·vel ſic in princi
pio erat verbū·i·filius vnius erat
ſubſtantie cū eo qui dr̄ eſſe prin
cipiū diſtinct⁹ ab illo·Vel ſic·In
principio erat verbum·i·verbum
erat idē principiū cum p̄re·Et ver
bum erat apud deum:ſic ↄtinuat
Criſoſ·q̄ dixerat principio erat v̄
bum·ne crederet aliq̄s q̄ hoc dixiſ
ſet de verbo platiuo q̄d trāſit ⁊ nō
manet:ſed tm̄ ab aliquo p̄cedit·
ideo adiunxit·Et verbuꝫ erat apd̄
deū·i·coeternum ⁊ coeq̄le ipſi·⁊ de
us erat verbū·Nā ſi verbuꝫ eſt eq̄
le deo ⁊ coeternuꝫ:cum nulla crea
tura poſſit ad tantā excellentiam
eleuari:vt ſit deo coeq̄lis ⁊ coeter
na niſi ſit deus Seq̄tur q̄ verbum
erat:⁊ de⁹ erat verbum·hoc verbū
erat in principio·i·idem principi
um de principio cū patre qui eſt
principiū ſine principio·apud de
um p̄ equalitatē ⁊ diſtinctionem
Omnia viſibilia ⁊ inuiſibilia·per
ipſum verbū facta ſunt·⁊ ſine ipō
factū eſt nihil·Q̄d eſt omne facti
bile aliq̄n futuꝝ in exn̄tia·In ipō
vita erat·i·in verbo q̄d eſt in vita
erat vita·vel ſic·Q̄d factū eſt in ip
ſo verbo·ſ·incarnacō·paſſio·reſur
rectio ⁊ ſimilia hmōi·vita erat·i·
cauſa vite nobis·Sequit̄·⁊ vita·i·
xp̄s vita hominum·lux cum homi
num naturā ſibi in vnitate pſone
vniuit:vt infirm⁹ oculus hominū
radios fulgoris ſui ſuſtinē poſſet
Ante incarnationē enī lux erat in
ſe ⁊ in angeloꝝ oculis ⁊ nō homi
num qui non poterāt ſolem in ro
ta intueri·⁊ ideo ſol nube ſe induit
⁊ ſic factus eſt lux·Vnde p̄s·Exor
tum eſt in tenebris lumen rectis
corde:miſericors ⁊ miſerator ⁊ iu
ſtus dominus·Yſa·ix·Populus
qui ambulabat in teneb̄s vidit
lucē magnam h̄itantibus i regio
ne vmbre mortis lux orta eſt eis·
Et nota q̄ dicit lux hominuꝫ:⁊ nō
lux iudeorū:q̄ p̄ verbi incarnatio
nem deus notus factus eſt omni
bus:qui notus tantum erat iude
is,quia lex moyſi qui aliquod lū
men erat:quaſi clauſa erat intra
limites iudee:ſed tranſfuſa eſt in
omnes gentes per chriſtuꝫ·Et lux
in tenebris lucet:id eſt in medio
erroris·Fuit enim tempore incar
nationis caligo ydolatrie ⁊ infide
litatis quaſi in ſummo ⁊ iudei qui
olim deum coluerant:tunc diuiſi
erant per ſectas erroris·Vn̄ yſa·
liij·Ecce nos omnes quaſi oues er
rauimus vnuſquiſq̄ꝫ in viam ſuā·
⁊ dn̄s poſuit in eo animū noſtrū·
Et tenebre eam non ↄprehenderūt·
·i·iudei tenebroſi iſtam lucem nō
perceperūt·q̄ non ſunt illūinati·⁊

hoc non eſt propter defectū lucis:
ſed ꝓpter vitium eorum qui nolu
erunt oculos aperire ad lucē. Vn
criſoſ. Sicut ſolari radio non eſt
frui niſi aperientē oculos:ita neq̄
hac claritate ꝑticipaꝛ:niſi vehem̄
ter expandentē anime oculum ne
claudas ianuā huic luci:ꝛ multa
frueris voluptate. Sequit̄. Fuit hō
miſſus a deo:cui nomē erat iohēs
Hic venit in teſtimoniū ꝛ ad teſti
moniū ꝑhibendū:vt teſtimoniū
ꝑhiberet de lūie ꝛ xp̄o nato de vir
gine:ſicut radius de ſole ſine aliq̄
eius corrupcōe vel diminucōne. vt
omnes crederent in xp̄m:ꝑ illū.ſ.
iohēm teſtificantē. q.d. Non fuit
xp̄o neceſſarium iohis teſtimoniū ꝓ
pter ſe:ſed ꝓpter iudeos q̄ ſplendorē
non poſſent ferre: ſi immediate et
nude veniſſet ad eos. Ideo ſignan
ter dicit de lūie ꝛ non de luce. Diſt
ēm̄ lux ꝛ lumen:ſicut fons ꝛ riu9.
Lux enī eſt in ꝓpria natura actus
lucis ꝛ diffuſio in aliquo ſuſcepti
bili. ꝛ ob hoc vt notetur neccitas te
ſtimonij ex ꝑte ſuſcipientis:ꝛ nō
ex ꝑte lucis dixit de lūie:non de lu
ce. Et ꝙ apud hoīes indignior iu
dicatur ille qui teſtimonium ꝑhi
bet q̄ꝫ ille ꝓ quo. ſubditur. Et non
erat ille.ſ.iohēs teſtificās lux:ſꝫ vt
teſtimoniū perhiberet de lumine.
quaſi diceret. Lucifer non ē ſol:ſꝫ
teſtimoniū ꝑhibet ſoli. Ita iohā
nes nō erat lux:ſed ideo venit vt te
ſtimoniū perhiberet de lūie ꝛ de in
carnata diuinitate Diuinitas in ſe
lux eſt. diuinitas in carne lumen
eſt. ſed ꝙ lumen non eſt lux ſed a
luce:ne crederet aliquis ꝙ ita chri
ſtus eſſet a deo ꝙ non de9. Ideo ſe
quitur. Erat lux vera ꝛ naturalis
ꝛ immutabilis: nō per participa
tionem ſed ꝑ eēntiam. Per hoc ꝙ
dicit̄ lux:notatur ꝙ immutabilis
eſt fons toti9 luminis. per hoc aūt
ꝙ dicitur vera:notat̄ ꝙ ſit immu
tabilis ꝛ non ꝑ participacōm ſed
omnia illuīans Vnde ſeq̄tur. que
illuminat: quadruplici luīe.ſ. na
ture. grē. doctrine. miraculoꝝ:om
nem hoīem venientē in hunc mū
dum. Sed q̄ritur. qm̄ ſi ipſe illu
minat omnem hoīem:quō tot fūt
non illuminati. Solutio. Quantū
ad eū ꝑtinet omnem hoīem illūi
nat. Si autem quidam claudētes
oculos mētis lucis radios ſuſcipe
noluerint nō a lucis natura obtē
peratio eſt illis:ſed a malicia ſua
ſicut ab introitu oībus apto ꝛ nl̄
lo ꝓhibente: qui voluntarie foris
remanſerit a ꝓpria malicia perit.
Aliter aug9 reſpondit dicens. Ip
ſe illuminat omnem hoīem ꝛ nul
lus illūinatur niſi per ipſum:ꝛ po
nit exemplū. Si in aliqua ciuitate
poſſet ſolus vn9 magiſter ciuita
tis eſſe:non ꝙ omnes doceant̄ ſed
omnes qui docent̄ per ipſū docen
tur. Sequit̄. In mundo erat Vnde
aug9. Lux que illuminat oēm hoī
nē venientē in hunc mundū huc
venit ꝑ carnem. ꝙ cū hic eſſꝫ per
diuinitatem a ſtultis ꝛ cecis ꝛ ini
q̄s videri non poteſt. de quibus ſu
pradictum eſt. Et tenebre eū nō ꝯ
nouerūt ꝛ ideo dicit̄. in mūdo erat
Erat aūt in mundo eſſentia diuini

tatis tanq̃ regens ⁊ cõtinens: q̄d
creauit. ⁊ mundus .i. vniuerſitas
creature p ipſum fact⁹ eſt quaſi p
ſapiam ⁊ artem artificis .i. patris
noſtri. Vnde pſ. Omnia in ſapia
feciſti. Et mund⁹ .i. amator mũdi
eum non cognouit .i. p approbati
onem. q: ſeruiũt creature plus q̃
creatori. Seq̃tur. In ppria venit .i.
in mundũ qui ſuus dicitur: vt po
te ab eo factus. vel inter iudeos q̄
ſui erant ppriij vt populus peculia
ris. Vel in naturã humanã quã
cõdidit ⁊ ſibi vniuit: vt omnes ſa
nãt. ⁊ ſui .i. quiq3 homines ab eo
conditi: vel precipue iudei cogna
ti eius. eum conditorem ſuum nõ
receperunt per fidem ⁊ obedientiã
⁊ creditur q: nulli receperunt eum
Ideo ſubdit. Quotquot autẽ ſiue
iudeus ſiue gentilis ſiue pagan⁹
ſiue ſeruus ſiue liber. ſiue paup. ſi
ue diues. ſiue maſculus. ſiue feĩa.
ſiue puer. ſiue ſenex receperunt eũ
p fidem ⁊ obedientiã. dedit eis eq̃
liter ſine acceptione perſonarum:
filios dei fieri per gratiam adopcõ
nis. ex hoc eĩ qui naturaliter eſt
fili⁹ dei factus eſt naturalis filius
hominis vt ſua poteſtate filios ho
minũ etiam faceret filios dei. Vnde
ad galath. iij. Vos omnes eſtis fi
lij dei p fidem in xp̄o ihesu. Sed q:
poſſunt amittere ius filiationis ⁊
hereditatis. Ideo dicit. Dedit eis po
teſtatem filios dei fieri. Non dr. fecit
eos filios dei: ⁊ oñdendo hortamur
ad ſtudium bone vite. Sed que
ri poſſet quib⁹ data eſt poteſtas.
Ideo ſubdit. His qui credũt in no

mine eius. id eſt in re nominis ei⁹.
Et cuius nominis. Glo. Emanuel
quod eſt nobiſcum deus. quaſi di
ceret. His qui credunt chriſtum eſ
ſe verum deum ⁊ verum hominem
data eſt hec poteſtas. Et licet ſint
multi articuli quos credere oportz
Iſte tamen facit ſpecialiter filios
dei. Congruũ enim eſt vt qui cre
dunt filium dei eſſe filiuz hominis
vt ppter dignitatẽ ſue nature quã
in illo adorant fiant filij dei. ⁊ quo
modo hec generacõ diſtet a carna
li: oñdit euangeliſta ſubiũgens
Qui non ex ſanguinibus. quaſi di
ceret. Hi filij dei nõ generantur ſi
cut filij hominuz ex commixtione
ſanguinis: ſcilicet viri ⁊ mulieris
concupiſcentia vtriuſq3 mouente
dicit. Qui id eſt filij dei. non ex ſã
guinibus maris ⁊ femine. neq3 ex
voluntate carnis id eſt concupiſcẽ
tia mulieris carnem quam ſuam
poſuit. q: de viro facta eſt. Et adaz
de eua dixit. Hoc nũc os ex oſſibo
meis ⁊ caro de carne mea Seq̃t ne
q3 ex voluntate viri .i. concupiſcen
tia viri. ſed ex deo nati ſunt .i. ver
bum caro factum. Auguſtinus di
xit. q: omnes qui receperunt eum:
dedit eis poteſtatem vt filij dei fiãt
⁊ q: ex deo nati ſunt: ne vobis hoc
incredibile videretur: quaſi ſecurita
tem faciens: ait deum ex hoie na
ſci. quaſi diceret. Quid miraris ho
mines ex deo naſci attende deuz ex
homine natum. Vnde ait Verbũ
caro factũ eſt .i. filius dei factus eſt
fili⁹ hominis vt filios hominũ faci
at dei filios: ex vnione diuinitatis
de

et humanitatis in vna pſona. Et
hitabit i nobis ⁊ i nrā natura vel
inter nos. Baruth .iiij. In terris
viſus eſt ⁊ cū hoibus ↄuerſatus
eſt. Et vidimus gloriā eius per vo
cem lapſam de celo: ⁊ p miracula
cognouim⁹ eum eſſe filiū dei. Vn̄
addit. gloriā quaſi vnigeniti a pa
tre ⁊ qualem decet vnigenitū pr̄is
⁊ vidimus eū ⁊ cognouimus. ple
num grā ⁊ veritate ⁊ omnis gratie
fontem ⁊ omnis bonitatis.

Alius de eodem.
Sermo. xxi.

LVx i tenebris
lucet: ⁊ tenebre eam non
ↄprehenderunt. Joh. i. In verbis
ꝓpoſitis notantur duo. Primum
eſt ſaluatoris noſtri circa nos pec
catores benignitas. Secundū eſt
pctōrum circa dei benignitatē tar
ditas. Primū ibi. lux in tenebris
lucet. Secundū ibi. ⁊ tenebre eam
non ↄprehenderunt. Circa primū
eſt ſciendū q̄ per lucē intelligitur
xp̄s. qd ait Joh. viij. Ego ſum lux
mundi. Comparatur autē xp̄s luci
ꝓpter ſimilitudines multas quas
hȝ cū luce. Primo q̄ ſicut lux tene
bras fugat ⁊ domum illūinat: ſic
xp̄us luce grē ſue fugat tenebras
pctōrum: ⁊ illūinat domū mentis
⁊ aiam. Jo. xij. Ego lux in mundū
veni: vt oīs qui credit in me illūi
netur p me: ⁊ in tenebris non ma
neat. Ro. iij. Abijciam⁹ ergo opa
tenebraꝝ ⁊ peccata que ducūt ad
tenebras ⁊ induamur arma lucis

⁊ bona opera q̄ ducūt ad lucēm
veram. ſ. ad xp̄m: vt in die iudicij
honeſte ambulem⁹. Vnde dn̄s io
han. viij. Qui ſequit̄ me non am
bulat in tenebris: ſed habebit lu
men vite. Sed heu quidā ſunt qui
magis diligunt tenebras. Jo. iij.
Lux venit in mundū: ⁊ dilexerunt
hoies magis tenebras q̄ lucem.
Erant eni̅ opera eoꝝ mala: ⁊ q̄ ma
le agit odit lucē ne arguant̄ opa
eius: ⁊ non venit ad lucem. Sunt
aūt tria genera hoim que lucē vi
dere non pn̄t ſignificata p tria ge
nera animalium q̄ lucē videre nō
pn̄t. ſ. noctua. veſpertilio ⁊ talpa.
Noctua habet nimis de humoribꝫ
i cerebro vt dicit raban⁹: ⁊ illi hu
mores fluunt ad oculos ei⁹ ex pre
ſentia ⁊ virtute lucis: ⁊ impediunt
viſum eius ne lucem videat. Per
hoc ſignificant̄ luxurioſi qui exce
cant̄ per libidinē ſuam: ne verū lu
men ⁊ deū agnoſcant. Sic exceca
ti fuerūt duo ſenes qui in ſuſannā
exarſerūt. De quibus di. dan. xiij.
Exarſerunt in ↄcupiſcentia eius ⁊
declinauerūt oculos ſuos vt nō vi
derent celū: neq̄ recordarent̄ iudi
cioꝝ iuſtoꝝ. Nota hiſtoriā ibidē.
Per veſptilionem ſignificant̄ ſu
perbi. Veſpertilio mus eſt ⁊ qua
drupes aial vt alia animalia: ⁊ ſu
per alios mures ſe extollit volan
do. Sic ſuperb⁹ cum ſit hō ſicut ali
us hō. ⁊ ſit de eadē terra fact⁹ ⁊ ad
eandē terrā rediturus: tn̄ vult ſe
extollere ſuper alios: nō videns fra
gilitatē ſuā: nec cognoſcēs poten
tiā diuinā opponit ſe deo Vn̄ gre.

Cũm omnia vicia fugiant deũ: ſo
la ſupbia oppõit ſe deo. ⁊ hec eſt
magna cecitas ꝙ ſupbus nõ cog
noſcit deũ: ⁊ ei ſe oppõit non ad
uertens ꝙ ipſũ ad nihilũ redige
re poſſit qñ vult Sic excecatus fuit
ſennacherib qui obſedit ihrlm ⁊
dixit ꝙ deus eoꝝ non eſſet ita po
tens ꝙ poſſet eos liberare manu
ſua Eadem nocte pcuſſit dñs de ex
ercitu ſuo. lxxxv. milia viroꝝ ⁊ ip
ſe reuerſus eſt in terram ſuã cum
oraret in templo dei ſui beſrath: p
cuſſus eſt a filijs ſuis. Nota hiſto
riam ibidẽ. Per talpam intelligũ
tur auari q̃ diligunt terrena. Tal
pa hitat in terra ⁊ non venit ad lu
cem. Habet enĩ oculos ſub cute et
non videt. ſic auarus totũ ſtudiũ
ſuum ponit ad iſta terrena. ⁊ hꝫ
oculos ſub cute. ꝗꝛ iſta tempalia
⁊ terrena reſpicit: ⁊ non ſuperiora
Jſtud figuratum eſt thob. ij. vbi
dr̃ ꝙ ſtercora yrundinũ ceciderunt
ſup oculos thobie: ⁊ cecus factus
eſt Per thobiã qui interpretatur
ductus ad luctum: ſignificat aua
rus qui ſuſtinet ppetuum luctum
in pñti vita p ↄtinuam curam in fu
tura ꝑpter dãnacõem ppetuã. Per
ſtercora yrundinum ſignificant
bona tempalia. Juxta illd ad phi
lippenſes. iij. Omnia arbitror vt
ſtercora vt chriſtum lucrifaciam
Jſta ſic replent oculos auari inte
riores ꝙ nõ videt deũ creatorem ſu
um: nec cogitat ſe morituꝝ Sic co
gitauit ille diues q̃ excecatus fuit
tantum ꝙ dixit anime ſue Lu. xv
Anima habes multa bona poſita
in annos plurimos. requieſce. cõe
de. bibe ⁊c. Et dixit ei dñs. Stulte
hac nocte demones repetent aĩaꝫ
tuã. que cõgregaſti cuius ſunt vel
erunt. Et factuꝫ eſt ita. Ecce quan
tum auaricia excecat hoiem ꝙ nõ
cognoſcat mortẽ nec fragilitatem
ſuã. Exemplũ legitur de quodam
vſurario q̃ cum iaceret in agone ⁊
ſacerdos eũ inungeret: oñt ſibi ſi
gnum crucis q̃rens ſi cognoſceret
imaginem dñi noſtri ihesu xp̃i p
ſe crucifixi. Reſpondit. non cogno
ſco illum ligneũ ihesũ: ſed iſtuꝫ ar
genteuꝫ quem in ciſta teneo p va
dio repoſitum: ⁊ ſic in tali cecitate
miſerabiliter mortuꝰ eſt ⁊ damna
tus eternaliter ¶ Secundo xp̃s cõ
patur luci p aliam ſimilitudinẽ.
Lux ſtatim cuꝫ aperitur feneſtra
vel hoſtiũ domuꝫ ſubintrat ⁊ illui
nat eã: ſic dñs ſtatĩ cum aperitur
domus ↄſcientie p cõfeſſionem in
trat dñs ⁊ illuiat eã Apo. iij. Ego
ſto ad hoſtium ⁊ pulſo: ſi q̃s ape.
intra. ad illũ: ⁊ cenabo cum illo. ⁊
hoc eſt qd dicit ſponſa Cantic. v.
Peſſulũ hoſtij mei aperui dilecto
meo ⁊ ecce declinauerat. i. demittus
inclinauerat ſe q̃ſi expectans. ape
rui ſibi: ꝗꝛ paratus erat introire: ip
ſe ſp eſt paratus nobiſcũ eſſe: ſꝫ nõ
ſumus pati ipſuꝫ recipere. ꝗꝛ ipſe
dicit prouerbioꝝ viij. delicie mee
eſt eſſe cũ filijs hominum. Vnde
de illis can. ij. En ipſe ſtat poſt parie
tem. ſ. pctõrum noſtroruꝫ. ꝗꝛ pctã
nrã ſunt parietes inter deũ ⁊ nos.
⁊ diuidunt nos a deo. ſicut dt yſa.
lix. Sed iniq̃tates vr̃e diuiſerũt int

deum ⁊ vos. Retro hunc parietem
ſtat dñs reſpiciens per feneſtras
aſpiciens p cancellos. Per fene
ſtras ſignificant magna pctã per
cancellos pua. per hec reſpicit ſi ali
quã apturam poterit inuenire. p
quã intret Qui aũt dño pulſante
non aperuerit: in futuro pulſabit
⁊ non aperiet ei. Lu. xiij. Cũ intra
uerit pſ familias ⁊ clauſerit hoſti
um: incipietis foris ſtare ⁊ clama
re dñe domine aperi nobis ⁊ reſpõ
debit. neſcio vos. Tercio xp̃s cõ
patur luci. q2 lux cõmunis eſt om
nibus. Actu. x. Non eſt pſonarũ
acceptor deus: ſiue ſit paup. ſiue
diues ⁊c̃. Quicũq3 eum inuocaue
rit ipſe paratus eſt lumen grẽ ſue ſi
bi impartiri. Math. v. Solem ſuum
oriri facit ſuper bonos ⁊ malos. ⁊
pluit ſup iuſtos ⁊ iniuſtos grãm
ſuam ⁊ miſericordiã: nullum pctõ
rem ſpernit quantũcunq3 fetidũ.
Legit q2 quedã mulier q̃ multis
annis publica meretrix fuerat: q̃
dam die vidit deportari corp9 xp̃i
in pixide ⁊ cepit cogitare. heu me
miſerã: quõ auſus ſum ſtare in cõ
ſpectu illius qui omnia pctã vidit.
quẽ tantũ offendi qui tantum p
me ſuſtinuit. Tandẽ cogitabat q2
quondã audierat predicare q2 de9
eſſet oĩbus cõmunis ⁊ ideo in diuẽ
ſorio in via cõmuni naſci voluit vt
oĩbus ſe cõmunẽ exhiberet. ⁊ ideo
in cãpo crucifigi ⁊ mori voluit. q2
ipſe eſt flos campi: ⁊ ab oĩbus
capi põt. ⁊ hec cogitans cõpuncta
eſt. cucurrit cũ lacrimis ad ſacer
dotem: ⁊ cecidit in lutũ ante pedes
eiũs: ⁊ ait. Dñe iheſu xp̃e qui p ſa
lute pctõrum natus es de maria v
gine ⁊ ſuſpenſus in cruce miſerere
mei peccatrice ſm magnam miã3
tuam. Et audit vox de pixide. vade
filia dimiſſa ſunt tibi oĩa pctã tua
⁊ ampli9 noli peccare ⁊ ſic factum
eſt. Adhuc ſunt alie cãe quare cri
ſtus compatur luci: de q̃re ſabba
to ante dñicam Judica.

Dñica infra octauas natiuitatis.

Sermo. xxij.

Quoniam eſtis filij dei miſit deus ſpm̃ filij
ſui in corda veſtra. Gal. iiij. In ver
bis iſtis notant duo. Primũ eſt
hoĩs dignitas ibi. qm̃ eſtis filij dei
Secundũ eſt dei liberalitas ibi. mi
ſit deus. Dignitas p3 in hoc q2 hõ
põt fieri filius dei ſi vult. Sciendũ
aũt q2 multa ſunt que faciunt hoĩ
nem filium dei. Primum eſt fides
Joh. pri. Dedit eis ptãtem filios
dei fieri his qui credunt in nomie
eius. Gal. iij. Omnes filij dei eſtis
p fidem in xp̃o iheſu Si autem filij
ſumus ⁊ heredes. Qui autem non
credunt in eum ſicut iudei ⁊ paga
ni ſunt filij dyaboli ⁊ poſſidebunt
hereditatẽ patris ſui qñ dicet eis
Ite maledicti in ignem eternũ ⁊c̃
Filij aũt dei ſunt qui credunt eum
factum eſſe filium hoĩs. Sic nos
poſſemus fieri filij dei: ⁊ poſſem9
hereditatẽ celeſtem poſſidere: quã
do dicet nobis. Venite benedicti
⁊c̃. Secundũ qđ facit hoĩem filiũ
dei eſt miſericordia. Ipſe enĩ3 eſt

pater miſericordiarum. ſicut dicit
apl's. ij. Chor. i. Benedictus deus et
pater dn̄i noſtri iheſu xp̄i pr̄ miſe
ricordiarum. Et ideo filij eius debent
eſſe miſericordes. Unde lu. vi. Eſto
te miſericordes ſicut et pr̄ veſter mi
ſericors eſt. Eccl'i. iiij. Eſto pupillo
miſericors vt pr̄ et mater eius et eris
tu altiſſimi filius et tunc inuenies
miam coram patre celeſti. Mat.
v. Beati miſericordes: qm̄ ipſi mi
ſericordiā conſequentur. Sed immi
ſericordes non inuenient miſericor
diam apud prēm celeſtem. Unde
dixit diues in penis exiſtens. Pa
ter abrahā miſerere mei. Et r̄ndit
ei. Fili recordare qui accepiſti bo
na in vita tua. quaſi diceret. Modo
vocas me prēm: ſed non potes me
us modo eſſe filius. Sed recorda
re q filius eſſe potuiſſes: ſi miſericor
diam pauperi lazaro exhibuiſſes
¶ Tercium qd' facit hoīem filium
dei eſt turbatio. Prouerb. iij. Quē
diligit deus corripit et quaſi pater
in filio complacet ſibi. Hebre. xij.
Quem diligit dominus caſtigat. fla
gellat eni̅ omnem filiū quem reci
pit. Un̄ aug. Si exceptus es a paſſi
one flagellorū: exceptus es a nūo
filiorum. Noli ergo iniquo ſenſu
eſſe et puerili: et dicas. Plus amat
pater meus fratrem meum cui p
mittit facere quicquid vult q̄ me
q ſi me ſemel mouerem cōtra eius
iuſſionem: ſtatim flagellum inue
nirem: ſed potius gaudeas flagel
lis. q tibi ſeruatur hereditas. Il
lis ad tempus parcit: quos in eter
num damnabit. Non timeas er

go flagellari: ſed exheredītari. Un
de Gregorius. Niſi correctis deus
hereditatem dare diſponeret: eru
dire eos per moleſtias non cura
ret. Prouerbio. decimotercio. Qui
parcit virge odit filium. qui aūt
diligit: inſtanter erudit. Apocal.
iij. Ego quos amo arguo et caſtigo
Deus filijs ſuis non parcit: quibus
ſeruat hereditatem. Sed quibus he
reditas non debetur: illis parcit. il
li pſperantur. Gregor. Ideo eni̅ do
minus quibuſdam parcit vt in p
petuum feriat. Ideo hic ferit non
parcendo vt in ppetuum parcat.
Non conqueramur ergo de verbe
re dum habeamus eterna premia
in retributionem. ¶ Legitur de quo
dam ſancto patre qui ſingulis an
nis conſueuit infirmari. turbatus
eſt in vno anno dum non infirma
retur et dixit. modo deus oblitus eſt
mei: q non viſitat me ſicut cōſue
tus fuit. Et rogauit dominū vt viſi
taret eum: et iterum egrotauit. Quar
tum eſt dilectio inimicorum. Math.
v. Diligite inimicos veſtros: bene
facite his qui vos oderunt. orate p
pſequentibus: et calumniantibus
vos vt ſitis filij patris veſtri qui ī
celis eſt. qui ſolem ſuū oriri facit
ſup bonos et malos. et ſup amicos
et inimicos. Et ideo dicitur pri. Jo
han. iij. In hoc manifeſtati ſunt fi
lij dei et filij dyaboli. Omnis q̄ nō
diligit fratrem ſuū ex deo nō eſt.
pri. Joh. iiij. Qui autē diligit fra
trem ſuum ex deo natus eſt. Deus
enim tantum dilexit inimicos ſuos
q ppter eos ſuſtinuit mortem in

cruce patrem exorabat dicēs. pa
ter ignoſce illis q̄ neſciunt quid
faciunt. Quintum eſt pax. Unde
math. v. Beati pacifici: quoniam
filij dei vocabūtur. Ideo dixit dn̄s
ad dauid. i. paral. xxij. Filius qui
naſcetur tibi erit vir quietiſſim9:
pacificus vocabit̄. Ipſe erit mihi
in filiū et ego ero illi in patrem Rn̄
fili9 ſimilis eſt patri: hoc ꝓuocat
patrem ad dilectionē filij Cū aūt
deus ſit pacificus diligit filios pa
cificos. Pacifici aūt non poſſunt
eē qui ſunt in mortalib9 peccatis.
q̄ vbi eſt leſa ꝯſcientia: ibi non ē
pax. Yſa. lvij. Non eſt pax impi
is dicit dn̄s: et vbi non eſt pax ibi
non habitat dn̄s. q̄ in pace fact9
eſt locus eius Unde apl's. ij. Cho
rin. xiij. Pacem habete: et deus pa
cis et dilectionis erit vobiſcū Sex
tum eſt caſtitas ſiue mundicia.
Unde apl's. ij. Chor. vi. Immun
dum ne tetigeritis et ego recipiam
vos et ero vobis in patrē et vos eri
tis mihi in filios et filias dicit om
nipotens dn̄s. Dn̄s em̄ cui ſit mun
dus non vult hr̄e immūdos filios
Unde monet nos apl's ad ephe.
v. Eſtote imitatores dei ſic̄ filij ka
riſſimi. Unde dn̄s iohem euange
liſtam matri ſue in filiū aſſigna
uit ꝓpter caſtitatē ſuam qn̄ dixit.
Mulier ecce fili9 tuus.

Erat pater ihe

ſu. ſ. ioſeph pr̄ putatiu9 et
mater eius mirantes ſuper his q̄
dicebant̄ de eo. ſ. ab angelis et pa

ſtorib9 et a ſimeone: et benedixit il
lis ſimeon. et hoc factum fuit qn̄do
obtulerunt puerū in templū qua
dragēſima die. ſ. in die purificatio
nis Tunc benedixit illis ſimeon. ſ.
marie et ioſeph: et dixit ad mariā
matrem eius. Erat aūt ꝓphecia qd
dixit. Ecce poſitus eſt hic. ſ. xp̄s in
ruinā infideliū: et in reſurrectionē
multoꝝ in iſrahel credentiū. Vel
ſic. in ruinā ſtantiū. i. ſtare putan
tium: ſicut ſcribaꝝ et phariſeorū.
et reſurrectionem cadentiū. i. ſe ceci
diſſe cognoſcentiū Math. ix. Non
veni vocare iuſtos. i. illos qui ſe iu
ſtos rēputant: ſed peccatores id ē il
los qui ſe peccatores recognoſcūt
Sequit̄. et in ſignum cui ꝯtradice
tur. Poſitus eſt iſte xp̄s in ſignū
federis et reconciliacōis inter deū
et hoīem. Yſa. vij. Dn̄s ipſe dabit
vobis ſignum. Ecce virgo ꝯcipiet
et pa. fi. Huic ſigno ꝯtradicūt om
nes increduli. ſ. iudei et pagani et he
retici. deinde ꝓphetauit de paſſione
eius dicens. et tuā ipſi9 animā per
tranſibit gladius. q. d. gladi9 ip
ſius eſt dolor ipſi9 paſſionis quā
oculis tuis videbis: ptranſibit aiā
nam tuā. Non em̄ potuit tam di
lectum filiū crucifigi videē ſine ma
gno cordis dolore. Unde di. Dolo
res quos effugit maria filiū ſuum
pariens: hos ſuſtinuit ipſū mori
videns. deinde ſubdit cām ipſius
paſſionis dicens. vt reuelent̄ ex
multis cordib9 cogitacōes Crucifi
xo aūt dn̄o peccauerunt iniq̄ iude
orum cogitacōes q̄ vſq; huc latue
runt in cordib9 ipſoꝝ Ante incar

natioñe in e m̃ xp̄i omnes meſſiã expectauerunt: ſed ipſo nato qui dam ei adheſerũt. quidã reſpuerũt ⁊ ita praue cogitacões eoꝝ reuela te ſunt in paſſione xp̄i. vel ſic poſi tus eſt hic. ſ. xp̄s ad hoc venit vt re uelent̃ ex multis cordibꝰ cogitati ones antiquoꝝ pᷓm ꝗ latebãt in ſacris ſcripturis ꝙ qđ expectabãt tunc manifeſta tũ fuit. Sequitur. ⁊ erãt ibi anna ꝓphetiſſa filia pha nuel de tribu aſer. ⁊ vixerat cuꝫ vi ro ſuo annis ſeptem a virginitate ſua. Hec ꝓceſſerat in diebus ſuis .i. ꝑfecte etatis fuerãt ⁊ vixerat cũ viro ſuo annis ſeptem a virginita te ſua .i. a tpe virginitatis amiſſe. Et hec vidua erat ad annos. lxxx iiij. que non diſcedebat de templo .i. circa templũ frequens erat: nõ ẽ intelligẽdũ ꝙ ſp in tẽplo fuit Je iunijs ⁊ orõibus ſeruiens die ac nocte: non ꝙ in templo dormiret: ſꝫ ſeruiebat die ac nocte .i. aſſidue Et hec ꝓphetiſſa anna ipſã hora ſu peruenit: qñ. ſ. maria ⁊ ioſeph pu erum obtulerũt in templo: ſupue niens inꝙ̃ cõfitebatur dño .i. lau dabat dñm. ⁊ loq̄batur de illo oĩ bus qui expectabant redẽptioneꝫ iſrl': non ſoluꝫ tpalem a tirannide herodis: ſed etiam ſpũalem a tirã nide dyaboli. ⁊ vt pficerent omnia ſm legem dñi offerentes. ſ. pueꝝ. ⁊ ſupple ad ammonicõem angeli: fugerunt in egiptũ. ſm alium eu angeliſtam vbi ſeptẽ annis man ſerunt: ⁊ tandẽ mortuo herode ⁊ re gnante archelao ãmoniti p ange lum reuerſi ſunt in nazareth ciui tatem de hac fuga lucas pretermit tit: ſed matheus pleniꝰ ponit. Pu er autẽ creſcebat corpore: natura diuina ſapientiam ꝓpriam reuela bat. cõfortabatur inꝙ̃ pleniꝰ ſapi entia. ⁊ grã dei erat in illo.

De eodem euangelio.
Sermo. xxiij.

Poſitus ẽ hic .i. xp̄s in ruinã .i. in ſignũ cui ꝯtradicetur. Lu. ij. De iſto ſig no predixerat yſa. vij. Dominus ipſe dabit vobis ſignum. Ecce ꝯci piet ⁊ pariet filium. Jſte chriſtꝰ eſt filius nobis datus pro ſigno Poſſumus aũt in iſto filio accipe re multiplex ſignũ Primũ eſt hu militas in incarnacõe. Secunduꝫ poteſtas in miraculoꝝ opatione. Terciũ caritas in paſſione Quar tum ſeueritas in iudicij diſtrictõe De primo ſigno humilitatis dixit angelus ad paſtores nato dño Luce. ij. Annuncio vobis gaudiũ magnum qđ erit vniuerſo mũdo ꝙ natus eſt hodie ſaluator qui ẽ xp̄s dñs in ciuitate dauid: ⁊ inue nietis infantẽ pannis inuolutum ⁊ in p̄ſepio poſitũ. Vere hoc fuit magnũ ſignũ pfecte humilitatis ꝙ ille qui ẽ rex celi ⁊ terre ſic ſe exi nanire voluit vt infans fieret. Vn apl's ad phil'. ij. Exinaniuit ſeip ſum formã ſerui accipiens. Item magnũ ſignũ humilitatis fuit ꝙ tam humilem mrem. tam humilẽ domũ. tam humilem lectum. tam

humiles diſcipulos eligere voluit
de quib9 inuenies in natiuitate dñi in
primo ſermone. paruulus rc̄. Vñ
aug. Erubeſcas ergo o hō qui ſup
bus es. q2 humilis fact9 eſt deus.
Item ſignū ſalutis eſt fidelibus
humilitas ſaluatoris q̄ opp oſita
eſt ſupbie. nam p ſuperbiā ſalu
tem amiſimus: ideo nc̄e eſt: vt per
humilitatē recupemus. Secundo
dēmus ꝯſiderare in xpō ſignū diui
ne potentie & hoc in miraculorum
opatione. De hoc ſigno dī ioh. vi
qñ dñs de quinq2 panib9 & duob9
piſcib9: ſatiauit quinq2 milia hoi
num Illi hoies ergo cū vidiſſent ſi
gnū qd fecerat: dicebāt cognoſcē
tes p hoc potentiā ſuam. hic eſt ve
re ꝓpheta qui venturus eſt in mun
dum. Item magnū ſignū fecit qñ
in nuptijs aquā in vinū mutauit
Jo. ij. Hoc iniciū ſignoꝝ ihēſus fe
cit & manifeſtauit gloriā ſuam &
diuinitatis ſue potentiā. Item ma
gnū ſignū potentie fuit q2 omnes
inimicos ſuos vnico verbo ꝓſtra
uit dicens. Ego ſum Iſtud terribi
le ſignum eſt oībus inimicis ſuis
& peccatorib9 Vnde aug9. Si illa
gutta melliflua tante virtutis eſt
.ſ. ego ſum. q2 nullus aduerſario
rum ſuoꝝ ſupra pedes ſuos ſtare
potuit. Quis poteſt audire iſtud
terribile verbum. diſcedite a me
maledicti in ignem eternum. Hec
ſigna potentie dei deberent timē om
nes peccatores. Vnde pſ. Turba
bunt gentes & timebunt qui inhi
tant terram & terreni peccatores a
ſignis. Tertio inuenim9 in xpō ſi
gnū perfecte caritatis. Et oñt no
bis in ſua paſſione de hoc ſigno.
Math. xij. dicit ad iudeos q̄rentib9
ſignum de celo xp̄us. Generatio
mala & adultera ſignum querit &
non dabit ei aliud ſignum: niſi ſi
gnum Jone ꝓphete. Lu. xi. Sicut ei
ionas fuit in ventre ceti tribus di
ebus & tribus noctibus: ita erit
filius hominis & chriſt9 in ventre
terre & in ſepulchro mortu9 ꝓ ſa
lute hominū. Sicut ionas in mari
pro ſalute peiclitantium. Nota hi
ſtoriam. q. d. in hoc accipite ſignū
perfecte caritatis q2 ego pro vobis
mori volo. Vnde ioh. xv. Maiorē
caritatem nemo habet: vt animā
rc̄. Vnde bern. O bone iheſu tu ma
iorem caritatem habuiſti: q2 non
ſolum pro amicis: ſed etiam ꝓ ini
micis & peccatoribus. animam id
eſt vitam poſuiſti Vnde apoſtol9
ad roma. v. Cum adhuc inimici
eius eſſemus: reconciliauit nos
deo patri in ſanguine ſuo. De iſto
dicitur geñ. ix. Ponam arcuꝫ me
um in nubib9 celi & filium meū po
nam in altitudinē crucis: & erit ſi
gnum federis & caritatis & pacis
inter me & terram & homines in ter
ra viuentes Iſtud ſignū caritatis
debemus ſp habere ante oculos &
debem9 ſtudere in hoc: vt hēamus
pacem & caritateꝫ cū deo & ꝓximo
noſtro Vnde yſa. xi. Leuabit dñs
ſignū & filiū ſuuꝫ leuabit in cruce
in ſignū caritatis & pacis. & ꝯgre
gabit diſpſos & illos qui diſperſi
ſūt in cordib9 ſuis p irā. p inuidiā
p rancorē. q. d. Si diſpſa ſunt cor

da veſtra p irã vel inuidiã vel ran
corem. r̃ſpiciate ſignũ caritatis qđ
domin⁹ in cruce nobis oñdit qui p
inimicis ſuis paſſus eſt ⁊ p eis pa
trem exorauit. Et ꝯgregate corda
vrã per mutuã caritatẽ. Rẽto debe
mus ꝯſiderare in xp̃o ſignũ ſeueri
tatis qđ oñdet in iudicio. Luc. xxi.
Erũt ſigna i ſole ⁊ luna ⁊c̃. ſol ob
ſcurabit̃ ⁊ luna nõ dabit lumẽ ſu
um. ſtelle de celo cadẽt. i. a ſub que
hȝ ſimilitudinẽ ſtellaꝝ que ſcđm
vulgi opinionẽ ſtelle dicũtur. Et
virtutes celoꝝ mouebũtur. i. tam
ſeuer⁹ erit iudex iſte ꝙ ſi poſſibile
eſſet etiã angeli ꝯtremiſcent ꝺ an
uẽtu eius. Apoc. vi. Terremot⁹ fa
ctus eſt mgñ⁹. ſol fact⁹ eſt niger
ſic ſaccus cilicin⁹ ⁊ luna facta tõ ſi
cut ſanguis ⁊ ſtelle. i. aſtᷓ ceciderũt
q̃ tunc maxie dñs faciet mutari ⁊
cadere ad terrorẽ pctõꝝ. Mat. xxiiij.
Et videbũt ſignũ filij dei viui. i. xpȝ
cũ ſignis q̃ñ vulneꝝ ⁊ cicatrici
bus. vñ Aug⁹. Jdeo cicatrices ſer
uauit vt in iudicio hoſtib⁹ ſuis ex
probret ⁊ vt ꝯuincẽs eos dicat. Ec
ce hoiem quẽ crucifixiſtis. Ecce deũ
⁊ hoiem quẽ credere noluiſtis. vi
dete vulnera q̃ infixiſtis agnoſcite
latus qđ pupugiſtis: ⁊ ꝑpter vos
apertum eſt nec intrare voluiſtis.
Apoc. vi. Tũc dicent mõtib⁹ ca di
te ſup nos. De iſta materia ſatis
inuenies dñica. ij. in aduẽtu in ſer
mone Videbũt filiũ ⁊c̃. Jſtud ſig
num debet hõ frequẽter añ cordis
oculos habere. vñ Greg. Jllũ diem
fr̃es ante oculos ponite ⁊ q̃cquid
graue cernit̃ pua mitigat̃ ꝯpatio
ne. vñ Jherō⁹. Siue comedam ſiue
bibã ſiue aliq̃d aliud faciã ſemp
videtur aurib⁹ meis inſonaẽ illa
vox tube terribil'. Surgite mortui
venite ad iudiciũ ⁊c̃.

In circũciſione dñi. F. xxiiij.

Apparuit benig
nitas ⁊ hũanitas ſaluato
ris noſtri dei nõ ex opib⁹ iuſticie
q̃ fecim⁹ nos: ſȝ ſcđm ſuã miſericor
diã ſaluos nos fecit. Tytũ. iij. Jn
verbis ꝑpoſitis oñdit nobis apl's
largã dei miſericordiã erga nos
miſeros peccatores qui nos ſal
uos fecit. nõ ꝑpter noſtra merita:
ſȝ ꝑpter largiſſimã ſuã miam. Sci
endũ autẽ ꝙ domin⁹ oſtendit ſuã
miſericordiã circa pctõrem multis
modis. pmo in hoc ꝙ ſe ſtatiȝ nõ
vindicat cũ homo peccat. Tren. iij.
Miſericordie dñi multe: ꝙ non ſu
mus conſumpti. ꝙ non defecerũt
miſeratiões eius: ſȝ miſericorditer
expectat: vt ꝯuertatur ⁊ agat pe
nitẽtiam. Ezech. xviij. Viuo ego di
cit domin⁹ nolo mortẽ peccatoris:
ſȝ vt magis ꝯuertatur ⁊ viuat. p
pter qđ ꝑpheta ãmirans dixit. Eze
ch. xviij. Et q̃re moriemini domus
iſrahel ꝯuertimini ⁊ venite. quaſi
diceret. Cum de⁹ expectat vos ⁊ pa
ratus ſit vobis miſereri ⁊ vitã eter
nam tribuere quare vultis mori.
vnde Aug⁹. Erubeſcat humana pi
gricia plus vult deus miſereri ꝙ
vos p miſericordia laborarẽ. vnde
Bernh. Miſericordia tua domine
ſup me que non poterit explicari

ſermone ꝙ benigna qm̄ liberalis
ꝙ gratuita ·ego peccaui ⁊ tu diſſi
mulabas· ego non continebaꝫ a
ſceleribus ⁊ tu cōtinebas a vulne
ribus·prolongabam multo tem
pore iniquitatē meam ⁊ tu prolon
gabas pietatē tuam: ⁊ nō ſolum
expectat: ſed etiaꝫ ad ſe benigne
reuocat ⁊ munera promittit ·Ma
thei·xi· Venite ad me omnes qui
laboratis ⁊ oneāti eſtis onere pec
catorum: ⁊ ego reficiam vos ſcili
cet celeſti gaudio·Vnde Auguſti
nus·Mḡna dei miſericordia auer
ſos benigne reuocat ⁊ q̄ ferre nos
potuit vt reuertamur muneā pro
mittit: ⁊ ſi per ꝓmiſſa reuocare nō
poterit ꝑ minas attrahit· Ezechi
elis·xiiij·Conuertimini ad me et
agite penitētiam ⁊ non erit vobis
in ruinam iniquitas veſtra·quaſi
diceret·alioquin erit vobis iniqui
tas veſtra in eternam damnatio
nem·Si vero reuocatus ad miſeri
cordiam vel miē neglexeris: dolet de
us ꝙ te condemnare debet·Vnde
Yſaye ꝑmo· Heu ego cōſolabor
ſuper hoſtibus meis ⁊ vindicabor
de inimicis meis·Criſoſtom⁹·De
us inuitus compellitur cum mag
no dolore peccatores cōdemnare:
non enim ſic dolet ꝙ ab eis offen
ditur: ſed quaſi violenter cogitur
ꝑdere qui omnes cupit ſaluare.
Sicut rex benign⁹ audiens crimi
noſas perſonas lege quidem cō
pellente·dat ipſe mortis ſententi
am ⁊ tamen miſericordia mitigā
te ſuper eas·lacrimas emittit et
vult eas adiuuare: ſed nō poteſt

cōdicente ſibi iuſticia vn̄ Greḡ·
Tam longo tempore cōminatur
iram ⁊ tam miſericordie expectat
quia ne peccatores punire debeat
rogari vult ipſe qui iudicat ·Do
minus facit ſicut homo quidam
de quo legitur ꝙ erat pacientiſſi
mus ⁊ nūq̄ iratus viſus fuit· cui
nunq̄ poterant tanta mala infer
ri quin paciēter ſuſtinuit·Fama
ſonuit de eo per totam terram ꝙ
non poſſet ad iracūdiam prouo
cari·Iuuenis quidam laſciuus ⁊
diſſolutus volens eum probare.
acceſſit ad euꝫ vbi ſedebat portās
ſecum ſaccū plenum piſis·ſtans
ante eum proiecit eum cum piſa:
vna in faciem ſuam qd cum ipſe
pacienter ſuſtinuit·proiecit ſecū
dam ⁊ terciam ⁊ ꝑ cōſequens om
nes alias ac ille tacuit· Iuuenis
autē abijt afferens fabas ⁊ iterū
in eum ꝓicere cepit· At ille ait·Fi
li rogo te vt ceſſes proicere me·Si
aliquid de me volueris: pete ⁊ da
bo tibi· Ille vero abijt afferens la
pides paruos ⁊ proiecit in eū ter
Senex vero euaginans gladium
vibrauit eum dicens·fili ſi nō ceſ
ſaueris gladius iſte ſcindet te per
mediū· Iuuenis autem afferens
mḡnos lapides ⁊ lutū ⁊ proiecit
in eum·Cumq̄ omnino nō ceſſaret
neq̄ ꝑ preces neq̄ ꝑ minas.furre
xit ſenex dicēs· Heu quia cogor te
interimere ⁊ interfecit eum·ſic pec
cator facit·Primo in deuꝫ proicit
parua peccata·ſcilicet inutiles co
gitacōes ocioſa verba: ⁊ quia de⁹
nō ſtatim vindicat: proicit in euꝫ

magna ꝛ mala opa. Et tandē3 du
cūt in ꝯſuetudinē facere mala qđ
eſt grauiꝰ ꝛ deꝰ paciēter expectat.
ſperans eū ꝯuerti. Reuocat eu3 ad
ſe ꝑ p̄dicatores. Largit̄ munera.
.ſ. ſanitatē corpis ꝛ bona tempora
lia ꝛ bona naturalia. ꝓmittit ma
iora .ſ. vita3 eternā minatur penā
eternā. poſtea flagellat ꝑ infirmi
tates ꝛ aduerſitates. Cū vero vide
rit eum nolle meliore3 fieri interfi
cit eu3. Itē patet miſericordia dei
in hoc ꝙ nullū peccatorem ꝗ̄tum
cūq3 fetidū ꝯtemnit. vnde Augꝰ.
Q uecūq3 nc̄itas cogit peccatorem
ad penitētia3. nec criminis ꝗ̄titas
nec tempis breuitas. nec vite enor
mitas. nec hore extremitas queꝗ̄
excludit a venia ſi fuerit ꝑfecte vo
lūtatis ꝑmutacō. vnde bernħ. Nō
abhorruiſti penitētem latronem.
non lacrimantē peccatricē non ca
naneam ſupplicantē. non in adul
terio deꝑ̄henſam. non ſedētem in
teloneo. nec ſupplicantem publi
canū ꝛ diſcipulū te negante3. nec
ipōs crucifixores tuos. vnde Augꝰ
Q ui multos ſanatos videmꝰ quid
aliud ꝗ̄ miſericordie pignꝰ tene
mus. Nullꝰ ergo deſperet de miſeri
cordia domini ꝗ̄tumcūq3 etiā pec
cauerit. Legitur ꝙ quidā latro om
nibꝰ diebꝰ ſuis latrocinia exercue
rat ꝛ nunꝗ̄ aliquid boni fecerat.
quadā die tranſibāt duo frēs he
remū in quo latitabat latro ꝛ ipſe
videns eos ꝯpunctꝰ eſt cucurrit
poſt eos ꝛ clamabat vt ſtare dig
narentur. Illi vero timētes ne eos
decipe vellet velocius cucurrerūt.

Ipſe vero currens poſt eos clama
bat vt eius ꝯfeſſionem dignarē
tur audire. illi magis currētes eū
timebāt. latro vero cicius currēs
cecidit de rupe ꝛ ꝯfracto collo ex
pirauit. Illi vero fratres viderunt
angelos venientes ꝛ animā eius
ſine purgatorio ad celū deducen
tes. Item pat3 miſericordia dei in
hoc ꝙ totaliter dimittit vnde bern
har. Sic ex toto dimittit vt nec iā
damnet vlciſcendo. nec ꝯfundet in
properādo. ſic enim aliqui ſunt ꝯ
donātes iniuriam vt non vlciſcan
tur: ſepius tamen improperant.
Sūt ꝛ alij qui lic3 ſileant manent
tamen: ꝛ alta mente repoſitū ran
corem tenent in animo. longe ab
hijs benignitas diuinitatis natu
re Ignoſcit plenarie. non punit
vlciſcendo. nec impropat ꝯfundē
do. nec recordatur corde retinendo
Ezech. xviij. Si autē impius egerit
penitentiam de omnibꝰ iniquitati
bus ſuis omniū iniquitatū ſuaru3
quas opatus eſt non recordabor
Vnde Bernħ. O qualis ꝛ quanta
eſt iſta miſericordia dei que ſic ex
toto dimittit. vt peccatore3 ꝯuer
ſum non minꝰ diligat ꝗ̄ illu3 qui
nunꝗ̄ maculam ꝯtraxit aliquā.
Exemplū in filio ꝓdigo que3 poſt
reuerſiōem pater tantū dilexit ꝗ̄
tum aliū qui nunꝗ̄ receſſerat. Itē
in petro quē poſt trinam negatio
nem principē apoſtoloꝝ ꝯſtituit.
Item in beata maria magdalena
cui poſtea tam familiaris fuit ꝛ in
multis alijs.

Poſtq̄ cōſum
mati ſūt dies octo a nati
uitate vt circūcideret puer vocatū
eſt nomē eius ihs. qđ interp̄tatur
ſaluator. natus em̄ fuit ad ſalutē
nrām. Origenes. nomē iheſu nomē
glorioſū ōmiqꝫ cultu digniſſimuʒ
nomen qđ ē ſup ōne nomē non
debuit primuʒ ab hoie noiari nec
ab hoie ꝓferri in mūduʒ: ſꝫ ab an
gelo. vn̄ ſequit̄. qđ vocatuʒ eſt ab
angelo priuſq̄ in vtero ꝯcipetur
.ſ. a virgie maria

Ⱶ De eodēʒ ſermo .ij. f. xxv.

Sument filij iſ
rahel de ſanguine agni ⁊
ponent in ſupliminaribꝰ domorū
Erit autē ſanguis vobis ſignuʒ in
edibꝰ in quibꝰ eritis ⁊ videbo ſan
guinē ac trāſibo vos. nec erit in vo
bis plaga cū pcuſſero terrā egip
ti Exo. xi. Nota ſenſū iſtius hyſto
rie. Legitur in Exo. iij. Qꝫ filij iſrl̄
fuerāt captiui in egipto ſb̄ ptāte
pharaonis ānis multis ⁊ erāt in
magna afflictōne ⁊ clamauerunt
ad dominū vt mitteret liberatoreʒ
Dominꝰ autē miſertus eorū miſit
ad moyſen dicens Vide afflictōeʒ
populi mei ⁊ audiui clamorē eoꝝ
⁊ veni vt libereʒ eos de manu pha
raonis ⁊ ducam eos in terrā lacte
⁊ melle fluentē. Volo autē prius
pharaonē plagare ⁊ totam terrā
egipti. Sed vos filij iſrahel debetis
accipe ſanguinem cuiuſdam ag
ni ⁊ ſignare cum eo oſtia domorū
veſtrarū. Et cuʒ venero ⁊ plagaue
ro terrā egipti quācunqꝫ domū in
uenero ſignataʒ ſanguine illo nō
plagabo. Per filios iſrahel q̄ erāt
ſub poteſtate pharaonis in egip
to ſignificat̄ genus humanū: qđ
erat ſub poteſtate dyaboli regis
egypti. id eſt tenebrarū fere quin
qꝫ milibus annorū ⁊ per nulluʒ li
berari potuit. Et clamabāt āntiquī
patres ad dominum: vt mitteret
eis liberatorem. Tandem miſeri
cordia motus miſericors dominꝰ
deſcēdit ⁊ liberauit eos de poteſta
te dyaboli Per ſāguinēʒ agni im
maculati intelligitur ſanguis ihe
ſu chriſti. Vnde prima Petri pri
mo. Non corruptibilibꝰ auro ⁊ ar
gento redempti eſtis: ſed p̄cioſo
ſanguine agni immaculati ⁊ incō
taminati iheſu chriſti. Hic eſt ag
nus ille quem ꝓpheta. Yſaie. xvi.
diu deſiderauit dicens. Emitte ag
num domine dominatorem terre.
Hic eſt etiam agnꝰ ille quem io
hānes baptiſta iaʒ veniſſe demō
ſtrauit dicens. Ecce agnus dei ecce
qui tollit peccata mūdi. Agnus il
le hodie ſanguinē ſuuʒ pro nobis
fudit vt nos introduceret in terrā
fluentē lac ⁊ mel. id eſt in eterna
gaudia celorum. Sciendū autem
q̄ ille agnus bene[dict]ꝰ ſāguinē
ſuū ꝑ nobis fudit ſeptem vicibꝰ
vt nos lauaret a ſeptem peccatis
mortalibꝰ quibus eum. heu ſepe
offendimꝰ Primo fudit in circūci
ſione ſua. hoc fecit cōtra primum
peccatū mortale ſcilicet ſupbiam.

Nam primꝰ homo erexit ſe cõtra
deum ꝑ ſupbiam cupiẽs ſe aſſimi
laṙe deo ⁊ xp̄s aſſimilauit ſe pecca
tori qñ humiliauit ſe tm̄ ꝙ circū
cidi voluit tãꝗ̄ peccatoꝛ nõ ꝙ pec
catū aliqḋ aſſumeret: ſ ſignū pec
catoris · id eſt circūciſionem · Cir
cūciſio enim inſtituta fuit contra
originale peccatū ſicut modo bap
tiſmꝰ niſi ꝙ circūciſio regnum nõ
aperuit: ſ ad ſinuʒ abrahe ſtans
trãſmiſit vbi redemptõnem expe
ctabant · Xp̄s autẽʒ non habuit
originale peccatuʒ: q2 cõceptus fu
it ⁊ natus ſine peccato ⁊ ideo circū
ciſione nõ indiguit · Sed tamẽ vt
pro noſtra ſupbia ſatiſfaceret iõ
ſe in circūciſiõe humiliauit ⁊ ſan
guinẽ ſuum fudit · Secundo fudit
ſanguinẽ ſuum in orõne · Nam di
citur Luc · xxij · Cuʒ appropinqua
ret hora paſſionis ſue ait diſcipu
lis ſuis · Sedete hic donec vadam ⁊
orem · Et receſſit ab eis qñtum eſt
iactus lapidis ⁊ flexis genibus
orabat patrem ſuū dicens · Pater
ſi fieri poteſt trãſeat a me calix iſte
veruntamen non ſicut ego volo:
ſed ſicut tu ⁊ factꝰ eſt ſudoꝛ eius ſi
cut gutte ſanguinis · decurrentis
in terram · Hūc ſanguinem fudit
contra ſecūdum mortale peccatuʒ
ſ. acidiã qua ſepe deuʒ offendimꝰ
Ipſe enĩ orabat non vt oratione
indigeret: ſ vt nobis formã oran
di daret · ſicut dicit gloſa · Tercio
fudit ſanguinẽ ſuum in flagellati
õne qñ eum nuduʒ ad ſtatuam li
gauerũt ⁊ cum virgis ⁊ flagellis
tantū ꝑcuſſerũt ꝙ a planta pedis
vſqʒ ad verticẽ nihil integrū rema
ſit · Hūc ſanguinẽ fudit cõtra ter
cium peccatū mortale. ſ. luxuriam
Nam ipſe carnẽ ſuam tantum ca
ſtigauit ꝙ de omnibus membris
ſuis fudit ſanguinẽ · hoc eſt cõtra
voluptuoſos qui õnia ſua deſide
ria carnis volũt adimplere ⁊ coꝛ
pus ſuū in nullo caſtigare · Quar
to fudit ſanguinẽ ſuuʒ in corona
tione · Nam poſtꝗ̄ flagellauerũt
eum · induerũt eum veſte coccinea
id eſt rubea tanꝗ̄ regi ꝑ deriſione
⁊ ponẽtes eum ſupra cathedraʒ ⁊
impoſuerũt ei coronam ſpineaʒ ⁊
ꝑcutiebant caput eius arundine
ita ꝙ ille acutiſſime ſpine benedi
ctuʒ caput eius penetrabãt ⁊ ſan
guis eius fluebat in faciem eius
mixtus ſputo quod expuebãt in
facieʒ eius · ita ꝙ facies eius bene
dicta videbat̃ tanꝗ̄ eſſet leproſa
⁊ infatuabãt eū flectentes genua
⁊ dicentes · Aue rex iudeoꝛuʒ: ⁊ ad
omnia iſta nihil reſpondit: ſ pati
enter ſuſtinuit · Vnde dicit̃ Ihere ·
xi · Quaſi agnꝰ manſuetus qui poꝛ
tatur ad victimã · Iſay · liij · Quaſi
agnꝰ coram tondente ſe obmutu
it · Hunc ſanguinem fudit cõtra
quartū mortale peccatū quo deuʒ
ſepe offendimꝰ. ſ. contra iram · Ip
ſe eniʒ cum ſibi malediceret̃ nõ re
maledixit · cum ꝑcuteretur non re
ꝑcuſſit quod eſt contra iracūdoſ
qui ſe ſtatim vindicare volũt ⁊ ni
hil ſuſtinere poſſunt niſi iraſcant̃
Quinto fudit ſanguineʒ ſuum in
manuū ꝑforatione quãdo ſcilicʒ
ille manꝰ benedicte clauis ferreis

ſūt infixe cruci ⁊ fuerūt pforate in
quibꝰ maximā penam ſuſtinuit ⁊
ex quibꝰ multū ſanguinē effudit
ex eo ꝙ in manibꝰ multe vene con
ueniūt. Hūc ſanguinem fudit cō
tra q̄ntum mortale peccatū.ſ. aua
riciā qua deū ſepe offendimꝰ vnde
Bern. Vide o homo ſpeciem ihesu
xp̄i in cruce pendētis. Manus ha
bet pforātas in ſignū ſue maxime
largitatis: ꝙ paratus eſt dare quic
quid petierimꝰ. qd eſt cōtra aua
ros qui ſemp habēt manꝰ paratas
ad recipiendū ⁊ non ad dandū.
Et ſicut adam extendit manū ad
mandatū frangendū. ſic xp̄s extē
dit manū ad pforandu in. Sexto
fudit ſanguinē ſuum in pedū af
fixiōe qn̄ benedicti pedes eiꝰ clauis
ferreis cruci ſūt affixi in quo etiā
maximā penā ſuſtinuit ⁊ multū
ſanguinis effudit: ex eo ꝙ ibi mlt
te vene ⁊ nerui cōcurrūt. Hūc ſan
guinē fudit contra ſextū mortale
pctm̄.ſ. gulam. Adam em̄ pedibꝰ
iuit ad arborē vbi gulā ꝯmiſit ꝑ
qua fueramꝰ omnes maledicti: ⁊
xp̄us pedes ſuos cruci affigi fecit
vt ꝑ noſtro peccato qd p gulā cō
miſimꝰ ſatiſfaceret ⁊ a maledictiō
ne quā p eam incurrimꝰ liberaret
qd eſt contra pctōres quoꝝ pedes
parati ſunt ad gulam.ſ. ad taber
nas. comeſationes ⁊ alia pctā. ꝑ
uer. p̄. pedes eoꝝ ad malū currūt
Septio ⁊ vltimo ſanguinē ſuū fu
dit in lateris apertiōne qn̄.ſ. longi
nus latus eiꝰ pforauit ⁊ ꝯtinuo ex
iuit ſanguis ⁊ aq̄. Hūc ſanguinē
fudit ꝯtra ſeptimū mortle pctm̄ ſ.

deū offendimꝰ.ſ. inuidiā. bern̄. Vi
de em̄ xp̄m in cruce pendētem. ha
bet em̄ latus apertum in ſignū pfe
cte caritatis. Vere ei idcirco de ſuo
ſanguine fudit vt oſtēderet ꝙ ex
toto corde ſuo nos diligeret ⁊ pa
tus eſt oēm vindictā de corde ſuo
dimittere ſi veniā poſtulauerimꝰ
Et hoc bn̄ oñdit in longino qui cū
cecus eſſet a caſu oculos ſuos ſan
guine xp̄i tetigit ⁊ ſtatī illumina
tus eſt. Iſtud eſt ꝯtra inuidos qui
non diligūt proximos ſuos. ſic ptz
qm̄o iſte agnꝰ.ſ. filiꝰ dei ihesus xp̄s
ꝑ nobꝭ ſanguinē ſuū fudit vt nos
a poteſtate dyaboli liberaret. Iſto
ſāguine debemꝰ ſignare oſtiū cor
dis noſtri: vt igredientes ⁊ egrediē
tes ſp videamꝰ paſſiōe xp̄i ⁊ etiā
frequēti memoria habeamꝰ cogi
tando ꝙ p mortē ſuā ⁊ ſanguinē
ſuū liberati ſumꝰ a ptāte dyaboli
⁊ reducti in hereditatē nrām de qua
eiecti eramꝰ. Exemplū poſſumꝰ ac
cipe de quadā virgine d qua leg i
tur. Q₂ quidā rex eiecit eā violent
de hereditate parentū ſuarū que
cū nulliter inueniret defenſorē ſi
ue adiutorem in terra ſua. cōtigit
ꝙ quidā iuuenis venit de aliis p
tibus ⁊ iniuit ꝑ ea bellum tali pa
cto ꝙ ſi ipſe in bello moreret ꝙ ip
ſa deberet arma ſua cruētata ⁊ ve
ſtes in cubiculū ſuū reponere ⁊ il
lis viſis ſemp haberet memoriā
fidelitatis ſue quā ſibi exhibebat
⁊ qn̄ amici eius inſtarent ꝙ duce
ret viꝝ. deberet dicere. ego volo me
de hoc deliberare ⁊ tūc deberet intra
re cubiculū ⁊ inſpicere arma cru

entata ⁊ recordare fidelitatis ſue.
ꝙ ꝓ ea mortuꝰ eſt. Accidit aūt ꝙ
ille tam diu bellauit ꝙ iſtā heredi
tatē recuperauit ⁊ ille in bello mor
tuꝰ eſt. Ipſa autē fecit q̄d ꝓmiſeāt
Et cū amici eiꝰ inſtarent vt nube
ret. ipſa intrabat cubiculum ⁊ vi
dens arma cruentata ōnino nube
re recuſabat. Per iſtā puellā ge
nus humanū deſignatꝛ qd ex he
reditate ſua expulſū fuit ꝑ decep
tionē dyaboli ⁊ in toto mūdo non
inuenit adiutoriū tūc venit q̄dam
iuuenis de alienis ꝑtibꝰ ⁊ xp̄c de
ce lis ⁊ morti ſe expoſuit ⁊ ꝑ mortē
ſuā hereditatē noſtrā recuꝑauit.
Nos ḡ arma ſua cruētata in cubi
culo cordis noſtri ſꝑ habere debe
mus ⁊ fidelitatis nobꝭ exhibite nū
q̄ obliuiſci ⁊ cū hꝰ nullū aliū ſibi
ꝑponere Q̄d nobis p̄ſtare dignetꝛ
re x angelorꝝ ihesus ⁊c.

Sermo p̄. in epyphia. f. xxvi.

Factū eſt autē
vt baptiſaretꝛ ōnis popu
lus ⁊ ihesu baptiſato ⁊ orāte aper
tū eſt celū ⁊ deſcendit ſpūſſanctꝰ
corꝑali ſpecie ſicͭ columba ſuꝑ ipſū
⁊ vox de celo facta eſt Tu es filius
meꝰ dilectꝰ in te ꝯplacui mihi ⁊ ip
ſe ihesus erat incipiēs ānorꝝ q̄ua
ſi trigita vt putabatꝛ filiꝰ ioſeph.
Lu. iij. ita lectum eſt in hac nocte
Sciendū autē ꝙ in hac nocte: vel
die duplex feſtū ꝑagit mater nrā
.ſ. ſācta ecclā. Primū eſt feſtū ado
racōnis q̄n magi eū adorauerūt
⁊ munera obtulerūt. Secūdū aūt
eſt feſtū baptiſacōnis q̄n eum io
hānes baptiſauit. Cum enī eſſet
ih̄s tredecim dierꝝ venerūt magi ⁊
adorauerūt eū ⁊ obtulerūt ei mu
nera. Eadē die trāſactis. xxix. ānis
cū eſſet ih̄s. xxix. ānorꝝ ⁊ tredecim
dierꝝ baptiſatꝰ eſt a ioh̄e. Proptꝛ
iſtud duplex feſtū legitꝛ hodie du
plex euāgeliū. vnū in nocte tm̄ in
locis ꝯuentualibꝰ. aliud in die in
ſingulꝭ eccleſijs. Primū qd in no
cte legitꝛ eſt de baptiſmo xp̄i q̄uo
eum ioh̄es baptiſauit. Secundū
qd legitur in die deſcribit beatus
mattheꝰ in quo legitur q̄uo magi
eū adorauerūt. Circa primū ſcien
dū ꝙ lucas dicit ꝙ iohānes fuit
in deſerto vſq; ad triceſimū annū
etatis ſue ⁊ tūc facta eſt ad eū vox
dn̄i dicens. ꝙ iret ⁊ p̄dicaret bap
tiſmū pnīe ⁊ baptiſaret ⁊ venit io
hānes circa iordanē ⁊ cepit p̄dica
re ⁊ baptiſare. Factū eſt autē vt
baptiſaretꝛ ōnis ꝑplꝭs a iohanne
venit ⁊ ih̄s ad eū vt baptiſaretur
ab eo Iohānes ꝓhibuit eū ⁊ hūi
liauit ſe dicēs. Ego debeo a te bap
tiſari: ⁊ tu venis ad me vt te bapti
ſem. Rn̄dit ihesus. ſine modo ⁊ ꝑ
mitte impleri id ad qd veni. Sic eī
decet nos ⁊ me ⁊ te implere omem
iuſticiā. i. ꝑfectā humilitatē. tunc
baptiſauit eū iohānes i iordane:
⁊ venit ſpūſſanctꝰ in ſpecie colūbe
ſuꝑ eum ⁊ vox pr̄is audita eſt. tu
es filiꝰ meus dilectus in te mihi cō
placui. Nūc autem videre debemꝰ
quare ſpūſſanctus voluit accipere
ſpēm columbe. ſciendū ꝙ ꝓptꝛ hoc

q̄ oēs qui volūt accipe ſpm̄ ſcūm
debēt hēre ſpēm columbe. Hʒ autē co
lūba ſeptem ꝓprietates q̄s ſpūali
ter debem⁹ habere ſi volum⁹ ſepteʒ
dona ſpūſſancti accipe. Prima ꝓ
prietas eſt q̄ gemitū hʒ ꝓ cantu.
Non enī ſolet letanter cantare ſicͭ
alie aues: ſʒ gemere. In hoc datur
intelligi q̄ omēs qui volūt ſpiritū
ſanctuʒ accipere debēt fugere gau
dia ⁊ delicias hui⁹ ſeculi ⁊ ſemper
in gemitu eſſe. Iſa. lix. Quaſi colū
be meditantes gemem⁹. Iſido. q̄
diu ſum⁹ in hoc ſeculo ſēper geme
re ⁊ flere debem⁹ reminiſcētes q̄m
grauia ſūt mala que cōmiſim⁹ q̄
dulcia gaudia celi q̄ amiſi⁹ q̄ hor
ribilia tormēta inferni q̄ meruim⁹
Vnde Bernh. In oīb⁹ opib⁹ tuis
o homo memorare nouiſſima tua
mortis horrorē. tremendū iudiciū
gehēne penaʒ. pn̄tis vite miſeriā.
⁊ fragilitateʒ ꝓpriam. Si in hm̄oi
meditacōīb⁹ pſeueras nō faciet
domi⁹ ſine cōſolatione te eſſe ⁊ cō
plebitur ōīno i te qd pollicetur
veritas dicēs. Beati qui lugēt quo
niam ipſi cōſolabūtur. Ex talib⁹
gemitib⁹ ⁊ meditationib⁹ acqui
ritur primū donum ſpūſſancti qd
ſcd̄m Aug⁹. dicitur fuga mali ⁊ pec
cati. Hoc fit qn̄ homo incipit deum
quaſi prēm timere ex caritate ⁊ ca
uet ne offendat euʒ in aliquo pec
cato. vn̄ puer. xiiij. Sapiēs timet
⁊ declinat a malo. Iſtud donū timo
ris eſt homini valde neceſſariū ad ſa
luteʒ. Eccī. i. Qui ſine timore eſt nō
poterit iuſtificari ⁊ ſaluari. Secun
da ꝓprietas columbe eſt q̄ alienos
pullos paſcit qn̄ videt derelictos a
pn̄tib⁹ ſuis quorum. ſ. pn̄tes occiſi
ſūt vel capti vel mortui. In hoc da
tur nobis doctrina q̄ oīs qui vo
lūt accipe ſpūm ſanctū debēt liben
ter paſcere paupes pupillos ⁊ pe
regrinos ⁊ derelictos ⁊ eorū neceſſita
tib⁹ ſubuenire. Per hoc acquirit
ſecūdum donum ſpūſſancti. ſ. pie
tas. Iſtud donū ꝓuocat in homie
cordis cōpaſſionē vt ſi videat ho
mo ꝓximū ſuum turbatū q̄ cum
eo turbetur p cordis cōpaſſiōem
⁊ ſi viderit flentē. ſecū ploret. ſicut
xp̄c fecit qn̄ mariam magdalenā
flenteʒ vidit. Et ſi viderit aliquē in
corpore afflictū ipſe ex toto corde
doleat. Iſtud donuʒ eſt nobis val
de neceſſarium: q̄ miſericordes miſe
cordiam cōſequētur. Tercia ꝓprie
tas colūbe eſt ſimplicitas. Eſt enī
animal ſimplex ſine felle ⁊ ſine do
lo. ſic debēt homines eſſe qui volūt
accipere ſpūm ſanctum. Math. x.
Eſtote ſimplices ſicut colūbe: q̄ ſi
cut dicitur puer. iij. Cuʒ ſimplici
bus ſermocinatio eius. Ideo dicit
Sap. p̄. in ſimplicitate cordis que
rite illū. Math. vi. Si ocul⁹ tu⁹ fu
erit ſimplex: totū corpus erit luci
dū. i. ſi intentio tua ſimplex fuerit
⁊ ſine dolo: omnia opa tua bona
ſūt. Per hoc acquirit terciū donū
ſpūſſancti. ſ. donū ſcientie. Actus
hui⁹ doni eſt docere homiem recte
cōuerſare in medio nacionis praue
⁊ pūerſe. Vnde Aug⁹. Sciētia eſt
cognitio humanarū ⁊ diuinaruʒ
rerū q̄ ſcilicʒ homo ſciat diſcerne
re inter bonū ⁊ malū inter diuina

humanum ꝛ ſciat ſm hoc in mun
do cōuerſari ꝙ deū non offendat
et tamen cū hoc irreprehenſibilez
ſe oſtendat Vnde aplus ad Rō.
xij· prouidentes bona non tantum
coram deo ſed etiam coraȝ homini
bus Quarta ꝓprietas columbe eſt
ꝙ libenter ſolet eſſe in cauernis pe
trarū. Per hoc ſignificatur ꝙ qui
volunt ſpm̄ſanctuȝ accipe debent
libenter habitare p meditationeȝ
in foraminib⁹ petre ꝛ in vulnerib⁹
xp̄i. petra em̄ erat xp̄us ſecūdum
apoſtolum· vnde dicit xp̄us anime
ſācte Cantic· ij· veni amica mea co
lumba mea in foraminibus petre
quaſi diceret· Pone meditationes
tuas in vulneribus meis cogitan
do qualia ꝓpter te paſſus ſuȝ Vn̄
Bern̄· vbi ducā firmā ꝛquiē niſi in
vulneribus xp̄i Tanto illic ſecurior
habito quāto ille potētior ē ad ſal
uanduȝ· Per iſtud acquirit̄ quar
tum donū ſpūs ſācti.ſ. donū fortitu
dinis qd hominē fortē facit ad ſuſti
nenduȝ aduerſa· vn̄ Bern̄· vult be
nignus dux deuoti militis vultū ꝛ
oculos in ſua ſuſtolli vulnera vt il
lius ex hoc aīm erigat ꝛ ſuo exem
plo ad tolerandū reddat fortioreȝ
Vn̄ Greg· ſi paſſio xp̄i ad memo
riā reducit̄ nihil adeo durū eſt qd
nō equo animo toleret̄ Quīta ꝓpri
etas colūbe eſt ꝙ meliora grana ſo
let eligere et viliora abijcere Per
hoc ſignificat̄ ꝙ omnes qui volūt
accipere ſpiritū ſanctū debēt melio
res doctrinas eligere Debēt em̄ ſin
gulorū doctrinas audire ꝛ ↄuerſa
tiones videre ꝛ ex ōmbus illis opti
mum ad imitandū eligere Et exin
de acquirit̄ donū q̄ntum qd eſt do
nū cōſilij Deſcribit̄ em̄ ſic conſiliū
Conſiliuȝ eſt exquiſita ſeu cogitata
ratio alicuius faciendi: vel non fa
ciendi· vnde Eccleſiaſtici triceſimo
ſeptimo. Cor boni conſilij ſtatue
tecum. diuerſi diuerſa docēt et ſua
dent ꝙ de hijs omnibus homo me
lius eligere ſciat hoc eſt donū con
ſilij. Vnde Eccleſiaſtici. vi· Conſili
arius ſit tibi vn⁹ de mille· quaſi di
ceret· de mille doctoribus elige vnū
quem ſequaris ſcȝ xp̄m Thob· q̄r
to Omni tempore cōſilia tua in cri
ſto maneant· Sexta ꝓprietas co
lumbe eſt ꝙ ſolet iuxta aquas ſede
re vt viſa vmbra accipitris in aq̄
effugiat. Et p aquas ſignificat̄ ſa
cra ſcriptura iuxta quam ſedere de
bemus libenter audiendo ꝛ legēdo
eā vt in ea videre poſſimus accipi
tris vmbram ꝛ dyaboli conantis
animam accipere· Vmbra autem
dyaboli eſt peccatuȝ· quia vbicūqȝ
videtur vmbra accipitris· non lon
ge eſt accipiter· ſic vbicunqȝ eſt
peccatum adeſt dyabolus· et iſtaȝ
vmbram in ſcripturis cognoſcere
poſſumus ſcilicet quid ſit peccatū.
Et ideo libenter debemus apud eaȝ
ſicut columbam reſidere· Ideo chri
ſtus dicit de anima ſācta Cant· v·
Oculi eius ſicut columbe ſup riuos
aquarum. Per hoc acquiritur ſex
tum donū ſpiritus ſancti ſcilicet do
nuȝ intellectus· hoc eſt ꝙ homo p
iſta terrena que videt ſciat ītellige
re celeſtia que non vidit· vt ſcilicet
per creaturas quas videt intelligat

creatorem quẽm non videt. Rõ. p̃.
Inuiſibilia dei a creatura mũdi ꝑ
ea que facta ſunt intellecta conſpi
ciũtur. verbi gratia Si videt homo
aliquam claritatem in aliqua crea
tura ſcꝫ ſole luna vł ſtella p hoc po
teſt intelligere ꝙ creator eius mul
to clarior ſit. Si videt pulchritudinẽ
in flore p hoc poteſt intelligere ꝙ
creator eius ſit pulchrior Si videt
ſapienciam in ſerpente vel etiam
formica. per hoc poteſt itelligere ꝙ
creator eius ſit ſapiencior ⁊ ſic de
alijs. ſapien. xiij. A magnitudine
ſpeciei et creature cognoſcibiliter
poteſt creator earuꝫ videri Job. xij.
Jnterroga iumenta ⁊ docebunt te ⁊
volatilia celi ⁊ indicabunt tibi. lo
quere terre ⁊ reſpõdebit tibi ⁊ nar
rabũt ea piſces maris. Hoc ergo
eſt donum intellectus ꝙ homo per
iſta que vidꝫ poſſit intelligere cre
atorem ſuum quem non videt. vñ
pſalmiſta. Nolite fieri ſicut equus
et mulus in quibus non eſt intel
lectus. ¶ Septima proprietas co
lumbe eſt ꝙ quãdo quieſcere vult
volat ad nidum ſuum vł feneſtrã
et nuſꝙ̃ alibi quieſcit. Sic patet
in columba noe. que emiſſa nõ in
uenit vbi q̃eſceret pes eiꝰ. ſꝫ reuer
ſa eſt ad feneſtram arche Vnde in
tranſmarinis partibus quãdo ob
ſeſſa eſt aliqua ciuitas a ſarace
nis habent columbas aliarum ci
uitatum quibus alligant litteras
et faciunt eas volare et iſte nunꝙ̃
requieſcunt donec ad feneſtras ſu
as reuertuntur Per hoc ſignifica
tur ꝙ illi qui volunt accipere ſpiri
tum ſanctum non debent requiem
querere in iſtis rebus trãſitorijs.
ſed debent volarẽ per meditationes
ſuas ad nidum ſuum vnde venerũt
id eſt ad cõtemplationem rerum
celeſtium ⁊ in deũ a quo venerunt
et ad quem creati ſunt. ibi inueni
ent requiẽ ⁊ nuſꝙ̃ alibi. vnde pſ̃.
Quis dabit michi pennas ſicut co
lumbe ⁊ volabo ⁊ requieſcam. Ideo
dicitur de contemplatiuis yſa. lx.
Qui ſũt iſti qui vt nubes volant et
quaſi columbe ad feneſtras ſuas.
Per hoc acquiritur ſeptimum do
num ſpiritus ſancti ſcilicet donuꝫ
ſapiencie id ẽ ſapide ſciencie. quã
do ſcilicet homo ex cõtemplatione
ſupernorum incipit habere celeſtẽ
dulcedinẽꝫ ⁊ ſapere. vnde Yſidorꝰ
Sapiencia tantummodo eterna cõ
templatꝫ ⁊ in iſtis iocundatꝫ Iſtud
donum ſapiencie habuit beatus
Augꝰ. quãdo dicebat. Introducis
me aliquando in affectum multuꝫ
inuſitatuꝫ introrſus. neſcio in quã
dulcedinẽ. que ſi perficiatur in me
neſcio quid ſit aliud vita eterna ſi
illa non eſt. Exemplum de duabus
beguttis contemplatiuis que ſole
ſedebant in quadam caſã in carniſ
priuio et aſſabant pullum. Et in
cipientes de deo loqui. tam dulcit
cõfabulabantur ꝙ nec eſuierunt
nec ſicierũt nec aliquid ſenſerunt
ſed in quodam iubilo ſederunt per
totam quadrageſimam vſqꝫ ad fe
ſtum paſche. tunc a caſu venit qui
dam et intrauit caſam dicens. vt
quid ſedetis hic incluſe. Reſponde
runt. carniſpriuium eſt. volumus

fugere ſeculi vanitates que preci
pue iſto tp̄e fiunt Jlle dixit Erra
tis. exite quia feſtū paſche eſt ꝛc̄.

¶ De eodem euangelio. F xxvij.

C Vm nat⁹ eſſet
ihēſus in bethleē iude. hoc
dicit ad differentiā alteri⁹ bethleē
que eſt in galilea. Jn diebus hero
dis regis Ecce magi venerūt ab ori
ēte. i. ab illa plaga vel regione mū
di que eſt iudee ad orientē; Vene
runt in quā. ihēroſolimā dicentes.
vbi eſt q̄ natus eſt rex iudeorum.
Nota ꝙ iſti fuerūt reges ꝛ cū hoc
philoſophi ꝛ fuerunt de genē ba
laam q̄ ꝓphetauerat de ſtella et de
ortu ſaluatoris Jſti ergo de gene
re balaam expectabāt ſtellā; futu
ram ꝛ elegerūt aliq̄s ex ſe q̄ aſcen
derūt q̄ndam montē ꝛ ibi orantes
rogauerunt dn̄m vt eis iſtā ſtellā
oſtēdere dignaret. Et ſic dicit Criſ.
in die natiuitatis xp̄i. Cum eſſent
iſti tres in eodē monte orātes vide
runt quādā; nouā ſtellā q̄ nō erat
in firmamēto cū alijs ſtellis. ſ; mo
dicum diſtabat a t̄ra. et apparuit
puer pulcherrim⁹ in medio ſtelle
in cuius capite crux ſplendida fuit
viſa ꝛ audierūt vocē dicentem. Jte
velocius in terrā iuda ꝛ ibi iueni
etis nouū regē natū illi offerte mu
nera veſtra. Tūc illi cōtinuo cū co
mitatu magno in dromedarijs in
t̄ra. xiij. dies venerūt. Si querit quō
in tam breui tp̄e illuc venire potue
runt dicendum ꝙ ille puer quem
querebāt eos illuc bene ꝓducere po

terat ꝛ forte dicat licet ab oriēte ve
nerūt non tn̄ de longinq̄s ꝑtibus
Sed ab oriēte. i. ab illa plaga mū
di que eſt iudee ab oriēte. ſed quia
ignorabant locū natiuitatis xp̄i ꝑ
rexerūt ad potenciorē; ciuitatē ihē
ruſalem ſc; iudee vbi erat ſedes re
gni putantes ꝙ tā; glorioſus nō
niſi in glorioſa ciuitate naſci debe
ret Cū ergo veniſſent ihēroſolimā
interrogauerūt dicentes Vbi eſt
qui natus eſt rex iudeoꝝ. vidim⁹
enī ſtellā eius in oriente ꝛ venim⁹
adorare eum. Audiens aūt rex he
rodes turbatus eſt. Timuit enī ne
aliquis de regio genere nat⁹ eſſet
qui eijceret eum de regno Jpſe enī
non fuit de regio genere ſ; alienige
na. Et ōnis ihēroſolima turbata ē
cum eo. i. ſimulauerūt turbacionē
ꝓpter fauorē herodis. poti⁹ enī gau
derent ꝙ de genere eoꝝ rex naſcere
tur. ꝛ ꝯgregās herodes omnes ſcri
bas ſciſcitabat ab eis vbi xp̄s na
ſceret. ꝛ vbi ꝓphete xp̄m naſciturū
predixiſſent. at illi dixerunt i beth
leem iuda ſic enī ſcriptum eſt. per
ꝓphetā; Micheam ſexto capitulo.
Et tu bethleem terra iuda nequa
q̄ꝫ minima es in principib⁹ iuda.
ex te enī exiet dux qui regat popu
lum meū iraħel. Tunc herodes clā
vocatis magis diligent didicit ab
eis tempus ſtelle que apparuit eis
et mittens illos ire in bethleem. di
cens. Jte interrogate de puero dili
genter ꝛ cum inueneritis eum renū
ciate michi vt ꝛ ego veniēs adorē;
eum. hoc nō intēdebat ſed volebat
eum occidere. Qui cum audiſſent

herodē abierūt ⁊ ecce ſtella quā
viderant in oriente āntecedebat eos
vſqꝫ dum veniens ſtaret ſupra di
uerſorium. vbi iacebat puer. vidē
tes autem ſtellam gauiſi ſūt gau
dio magno valde et intrantes do
mum. id eſt diuerſoriū. inuenerūt
puerū cū maria matre eius. Vn
de Criſoſtomus. Non dyademate
coronatū ⁊c̄. vt ante habitū eſt.
Et procidentes adorauerunt eum.
Viderunt enim hominem ⁊ adora
uerunt deū. Et apertis theſauris
ſuis obtulerunt ei munera aurū.
tus. ⁊ mirram. Caldei enim hmōi
munera offerre ꝯſueuerūt. Vn̄ Ber
nard. Aurum obtulerunt virgini
ꝓpter inopie ſubleuationē. Thꝰ
contra ſtabuli fetorem. Mirram
propter pueri conſolationē vł' for
te pro miſterio factum eſt. ¶ Au
rum ad tributum. Thus ad ſacri
ficium. Mirra ad ſepulturam mor
tuorum pertinet. In auro vt oſtē
datur regis potēcia. in thure ſacer
docium. in mirra eius ſepultura. Et
reſponſo accepto in ſomnis ne re
dirent ad herodem per aliam viam
reuerſi ſunt in regionem ſuam. ig
norante herode.

¶ Alius de euangelio. F. xxviij.

VBi eſt qui na

tus eſt rex iudeorum Ma
th. ij. verba ſunt magorum Rex il
le quem magi querunt eſt rex celi
et terre ⁊ omnium que in eis ſūt.
Iſte habet teſtimonium in natiui
tate ſua ꝙ rex erat ſicut hic patet
⁊ etiam in morte ſuā quando pila
tus ſcripſit ſuper crucē Iheſus na
zarenus rex iudeorū In iſto rege
notantur tria Primum ꝙ potens
eſt ⁊ ideo metuendus Secundum
ꝙ iuſtus ⁊ ideo honorandus Ter
tiū ꝙ eſt liberalis ⁊ ideo diligēdꝰ.
Iſta tria decet habere regē ſcilicet
potenciam iuſticiam ⁊ liberalita
tem Rex ille potēs eſt ſm̄ diuinita
tem ſuam ⁊ ideo metuendus eſt.
Ihere. x. quis non timebit te o rex
gencium. q. d. totus mundus me
rito debet te timere. quia tu es rex
omnium celeſtiū terreſtrium ⁊ in
fernorū Potencia huius regis pa
tet in lucifero q̄ ſe ei oppoſuit quē
ipē cum omnibus ſuis in infernū
proiecit de quo nunq̄ in perpetuū
liberabunt̄. ſic ꝓijcientur qui ſe ei
opponūt. ſi enī angelis nō pepcit.
nec nobis pcit. Iſtā potentiā huiꝰ
regis debemus freq̄nter ante ocu
los habere ⁊ humiliare nos corā
eo. p̄. Pet. v. Humiliamini ſub potē
ti manu dei. Secundo rex iſte iuſtꝰ
ē ⁊ diſtrictus in iudicando. vn̄ pſ.
Iuſtus es domine ⁊ rectū iudiciū
tuum. ⁊ ideo debemus eum honorā
re ſcilicet preceptis eius obediēdo.
Magna enī reuerencia eſt regi ꝙ
ſubditi eius mādata ſeruāt. ⁊ ma
gna irreuerencia quando mādata
eius cōtemnunt. Adeo diſtrictus ⁊
iuſtus eſt iſte rex ꝙ trāſgreſſores
mādatorū ſuorū nō pmittit impu
nitos. aut hic aut in futuro. Iſtud
patet p exēpla in illis q̄ decē p̄cep
ta tranſgrediūt̄. Primū preceptū
ſiue mandatum eſt Non adorabis

deos alienos · ↄtra hoc peccauerunt
filij iſrł q̄ vitulū adorauerūt ꝓpter
qđ de ipīs p manū moyſi dominꝰ ·
xxiij · milia interficit Exo · xxxij · Itē
adorauerūt beelphegor ydolū ma
diā itaqꝫ occidit đ eis · xxiiij · milia
Nūi · xxv · Itē ↄtra hoc peccauit oco
ſias qn̄ miſit ad eū accaron vt ↄſu
leret eū de infirmitate ſua quādo ia
cuit in lecto ſup quē aſcenderat · nō
deſcendit ſꝫ mortuus eſt · iiij · Re · p̄ ·
nota hiſtorias · Sic adhuc peccāt
omnes illi qui in infirmitatibꝰ ſuis
ↄſuluūt antiquas vetulas ⁊ alias
trufas · talibꝰ ſepe ↄtingit ſicut ↄti
git ocoſye · quia nō poſuit ſpem ſu
am in deum · ideo pmiſit euꝫ mori ·
Secundū preceptum eſt Non aſſu
mes nomē dei tui in uanum ⁊ non
blaſphemes nomen dei tui · Cōtra
hoc peccauit ſennacherib rex ſirie
qui blaſphemauit nomē dei ſui đ i
cens · ꝙ deus non poſſet liberare fi
lios iſrł de manu ſua · ꝓpter qđ occi
dit dn̄s de populo ſuo vna nocte cē
tum · lxxxv · milia virorꝫ ⁊ ſibi pep
cit ad tempus vt ageret penitenci
am ſi vellet · Sed cum nō emēdaret
ſe · ſed adoraret in templo dei ſui to
raſch · filij ſui ſeáſar ⁊ adrēmalech
interfecerunt eum · Nota hiſtoriā ·
quarti Reguꝫ decimonono · Exem
pluꝫ In bononie ptibus duo ſocij
et ↄpatres in ↄuiuio diſcūbebāt
quibus oblatus eſt gallus quē vnꝰ
illorū accepto cutello vt moris eſt
diuiſit in fruſta ⁊ pip cuꝫ liquorē
vini ſup fudit Quo facto alter ait ·
profecto ↄpater ſic ↄplicuiſti gal
lum hunc vt etiam ſanctus petrus
ſi vellet reintegrare nequiret · Cui
mox ⁊ ſubito retulit alter ⁊ ſi etiā
xp̄s imparet in perpetuū nō reſur
geret Ad hanc vocem gallus vinꝰ
et plumis coopertus reſilijt alas p
cuſſit ⁊ cantauit totūqꝫ liquorē pi
peris ſup illos diſperſit · ⁊ ſtatim
illi blaſphemi lepra percuſſi ſunt
que plaga poſteris eorꝫ inheſit ·
Quidam etiam miles duxit in con
ſuetudinem iurare per oculos dei ·
quadam die dū in ludo ſchakorū
ſic iuraret · ↄtinuo ambo oculi eiꝰ
ceciderunt ei de capite ſup aſſerem
et cecus permanſit · ¶ Tertiuꝫ pre
ceptum eſt Sabbata ſanctifices ·
Contra hoc peccauit Salphaach
qui collegit ligna in ſabbato · ꝓpt
quod precepit eum dominus lapi
dari · Numeri decimoquinto · Nota
hiſtoriam · Legitur ꝙ quidam ru
ſticus preuignum arare coegit in
feſto beate marie magdalene ⁊ cū
hoc inuitꝰ puer fecerat · Ecce fulmē
ſtatim de celo cecidit ⁊ boues extin
xit · et illuꝫ qui hoc mandauerat in
cepit cremare · tandem fugit ad ec
cleſiam beate marie magdalene ve
niam petēs ⁊ ſanatus eſt · ¶ Quar
tum eſt honora patrem et matreꝫ
Contra hoc peccauit cham qui de
riſit patrem ſuum propter quod
maledictionem incurrit ipſe et po
ſteritas eius · ¶ Iteꝫ abſalon qui
inhonorauit patrem ſuum propt
quod perijt in anima · ſecundi Re
gum decimooctauo · Exempluꝫ pu
ella quedam conſueuerat matreꝫ
ſuam ſepe turbare ⁊ noluit eā pla
care Cumqꝫ in extremis ↄfiteret ·

cõſuluit ei ſacerdos vt veniã a ma
tre poſtularet. qđ illa renuit et no
cte mortua eſt. nocte illa cuȝ eſſet
ſacerdos in eccleſia i orationibus
ſuis audiuit voceȝ miſerabiliter cla
matem o wy o we heu ꝙ nata ſuȝ
in mundo. tunc adiurauit eam ſa
cerdos ꝙ diceret ſibi quid eſſet et
reſpondit. ego ſũ anima illius vir
ginis ⁊ quia matrem meam ſepe
turbaui et plagaui eternaliter ſũ
damnata. Quintum eſt non occi
das contra hoc peccauit cayn qui
fratreȝ ſuum occidit ⁊ eternaliter
ē maledictus Geñ. iiij. Itē Achab
et ieſabel qui propter vineam inte
fecerunt naboch ⁊ ſanguis eoruȝ
miſerabiliter in eodem loco eſt fu
ſus Nota hiſtoriaȝ. iij. Re. xxi. Sex
tum eſt nõ mechaberis. propter
hoc dominus fere totum mundũ
deleuerat per diluuiuȝ preter octo
animas que in archa ſunt ſalua
te. Geñ. vij. Item quinqȝ ciuitates
ſodomorum. ſodoma. gomorra. ſe
bais. ſela. ſegor perierũt Geñ. xix.
Exemplũ Iuuenis quidam luxuri
oſus volebat quadaȝ nocte ire ad
concubinam ſuã ⁊ cum veniret ad
quendam ponteȝ inuenit eum fra
ctum ⁊ ſtatiȝ affuit vnus in equo
nigro dicens. aſcende poſt me ſup
equũ ⁊ ego trãducam te. Cum ipſe
aſcendiſſet p̃cipitauit eũ ad aquã
et ſummerſit. erat autē dyabolus.
Septimũ eſt nõ facies furtum. cõ
tra hoc peccauit achor qui furatus
eſt pallium coccinium ⁊ regulam
auream. Cum aũt capetur iherico
precepit eum dominus lapidari.

nota hiſtoriã Ioſue. vij. Octauũ ē
non falſuȝ teſtimoniũ facies. ꝯtra
hoc peccauerũt duo ſacerdotes qui
accuſabant ſuſannaȝ ꝓpter quod
occiſi ſunt nota hiſtoriã Daniel.
xiij. Nonũ eſt nõ cõcupiſces vxorē
proximi tui. ꝯtrā hoc peccauit aby
melech qui abſtulit abrahē vxo
rem ſuam ꝓpter qđ plagauit euȝ
dominus et domũ eius. Concluſerat
enī dominꝰ omnem vuluã abyme
lech nota hiſtoriam Geñ. xx. Deci
mũ eſt nõ deſiderabis res alienas
et omnē rem immobilem ⁊ omne
quod eſt ꝓximi tui. ꝯtra hoc pecca
uit heliodorus q̃ voluit ſpoliare tē
plũ ihrl'm et auferre q̃ ſua nõ erãt
ꝓpter quod plagauit eũ dominus.
Venit enī quidã iuuenis armis
aureis armatus ſedens in equo ter
ribili valde ⁊ equus priores calces
cum impetu eliſit heliodoro et pro
iecit euȝ ad terrã. ⁊ appropinquã
uerunt alij duo iuuenes decori val
de qui flagellauerunt eum multis
plagis ⁊ mortuũ reliquerũt. oran
te autem Onia ſũmo pontifice reui
xit. Nota hiſtoriaȝ. ij. Mach. iij. Ec
ce ꝙ iuſtus ⁊ diſcretus ē iſte iudex
ergo debemꝰ eum adorare ⁊ prece
pta eius ſeruare. Tertio rex iſte ē
liberalis ideo debemꝰ eum diligere.
Certe magna liberalitas eſſet ꝙ
rex daret paupi decē talenta argē
ti. ſꝫ rex ille vult dare homini peteti
decem milia talentorũ. hoc promit
tit Math. xviij. dicens. Simile eſt
regnum celorꝝ ⁊ filius dei ihs xp̃s
homini regi qui vult rationem po
nere cũ ſeruis ſuis. et oblatus eſt

ei vnus qui debebat ei decem milia
talentoꝝ. cum aũt non haberet vn
de redderet iuſſit eũ venundari vxo
rez ⁊ filios ⁊ omnia que habebat
et reddere ſibi. ꝓcidens aũt ſeruus
ille dixit. pacientiam habe in me
et omnia reddã tibi. Miſertus aũt
dñs ſerui illi⁹ dimiſit illũ et omne
debitũ dimiſit illi Rex ille eſt ihe ſ⁹
xp̃s Apoc̃. xix. Rex regum et domi
nus dominanciũ. qui vult rõnem
ponere cũ ſeruis ſuis de omnib⁹ q̃
fecimus ſcꝫ cogitatione. locutiõe.
opacione. omiſſione. Per decem
milia talenta q̃ dimiſit ſeruo petẽ
ti ſignificant̃ decẽ preceptoꝝ tranſ
greſſores q̃ omnia vult nob̃ dimit
tere ſi veniã poſtulauerimus vnde
Bern̄. Excedit pietas ihu omnium
criminũ noſtroꝝ qualitatem quã
titatem ⁊ immẽſitatẽ Ecce q̃ꝓ libera
lis eſt iſte idcirco debem⁹ eũ dilige
re. et ſi dilexerim⁹ eum ꝑfecta cari
tate õnia peccata noſtra dimittit.
vnde p̃ma Pet. iiij. Caritas operit
multitudinem peccatoruꝫ quanta
cunqꝫ etiam fuerint.

Sermo infra octauas epiphanie.
S. xxxi.

PRobetis q̃ ſit
voluntas dei bona bñpla
cens ⁊ ꝑfecta ad Rõ. xij. In verbis
ꝓpoſitis facit apoſtolus duo. Pri
mo hortat̃ nos ad faciendu ꝫ dei vo
luntatẽ Secũdo oñdit voluñtatis dei
qualitatẽ. Primuꝫ ibi. ꝓbetis q̃ ſit
voluntas dei vt ſciatis eã adimple
re. ſcḋm ibi. bõ beneplacens ⁊ ꝑfe
cta Bõ eſt qꝛ docet declinaȓ malũ.
beneplacẽs ẽ qꝛ docet facere bonuꝫ
ꝑfecta qꝛ ducit ad regnuꝫ celorum
Sciendũ aũt qꝫ voluñtas dei ẽ mlti
plex Prima voluñtas dei ẽ vt munde
mur a peccatis nr̃is p̃. Theſſ. iiij.
Hec ẽ voluñtas dei ſanctificatio vrã
⁊ mũdacio. Iſtud figuratũ ẽ Ma
th. viij. vbi dr̃ qꝛ q̃dam leꝓſus ve
nit ad ihesũ dicẽs. dñe ſi vis potes
me mũdare et ſtatiꝫ ꝯ̃dit volo mũ
dare ⁊ ſis mũdus. Per leꝓſuꝫ ſigñ
peccatoꝛ q̃ immũdus ẽ in cõſpectu
dei magis q̃ꝫ aliq̃s leꝓſus in ꝯſpe
ctu hoim. H ſi vult mũdari debet ve
nire ad ihesũ p cordis ꝯtritionẽ di
cens cum ps̃. A pctis meis mũda
me dñe ⁊ voluñtas dei pata eſt d. vo
lo mũdare ⁊ ſis mũdus ⁊ dimitto
tibi ⁊ lauo te ab omni delicto tu o
Eze. xviij. Nolo mortẽ peccatoris.
ſed volo magis vt ꝯuertat̃ p mun
diciaꝫ ⁊ viuat eternalit̃. tantũ pla
cet deo mũdicia qꝛ nõ vult habita
re niſi i mũdo corde vñ Bern̄. balſa
mus ⁊ grã dei vas puꝝ requirit.
vñ aplus p̃. Theſſ. iiij. ſciat vnuſ
quiſqꝫ vas ſuũ poſſidere in mũdicia
vas ⁊ corp⁹ Deut. xxiij. ſint caſtra
tua mũda ⁊ nichil appareat in eis
feditatis ne derelinquã te Itẽ tan
tũ placet deo mũdicia qꝛ dñs mun
dũ hoiem amicũ ſuũ appellat. ꝓu.
xij. q̃ diligit cordis mũdiciã amicũ
habet regẽ ſcꝫ xp̃m Itẽ tãtũ placꝫ
deo mũdicia qꝛ ſolũ mundi deũ vi
debũt Mat. v. Bt̃i mũdo corde quo
niam ipſi deũ videbunt. vñ Heb.
xij. Sequimi ſanctimoniã ⁊ mun
diciaꝫ ſine qua deuꝫ nemo videbit

debem⁹ aūt mundiciaꝫ acquirere
duobuſ modis· ſcꝫ per verbi dei au
ditionem ⁊ p purā cōfeſſionē· De
primo ſcꝫ verbo dei dī Joh· xiiij· Jā
vos mundi eſtiſ ꝓpter ſermonem
quem audiſtis· Sepe em̄ cōtingit
ꝙ pc̄tōꝛ audit vnū verbum in ſer
mone de quo capit tantam ꝯtritio
nem ꝙ ſi haberꝫ mille pc̄tā morta
lia dominuſ dimitteret ſibi omnia
Exempluꝫ Paulus heremita vidit
homines intrantes ecc̄iam int̄ q̄s
vidit vnuꝫ nigrum ⁊ tenebroſum
vt carbonem ⁊ duo demones duce
bant eum catenatū gaudentes et
ſaltantes· ⁊ angeli ſequebant̄ tri
ſtes ⁊ flētes· Cūq3 v̂teret ſe ad ora
tionem ⁊ ad fletuꝫ ꝓ eo ꝙ viderat
eum ſic catenatum· ſurgens auteꝫ
ab oratione vidit eum claꝝ ⁊ pul
chrū ⁊ ſolutū ⁊ angelos circa eūꝫ
letantes ⁊ demones remotos cōfu
ſos ⁊ flentes· Et reuelatum eſt ei
ab angelo ꝙ ille pc̄tōꝛ audito v̂bo
dei cōtritus in ecc̄ia mundat⁹ eāt
ab omni peccato· Secundo munda
mur p cōfeſſionem· Vnde Bernh·
ad quandaꝫ virginem· ama mun
diciam ob quam amaris· ama cō
feſſionem p quā mūdaris· reuera
vbi frequens cōfeſſio ibi pulchri
tudo· Jſtud figuratum eſt in deceꝫ
leproſis quibus dixit dominus·
Jte oſtendite voſ ſacerdotibus ⁊ fa
ctum eſt dum irent· mundati ſunt
Tanta eſt virtus confeſſionis q̄n
homo concipit propoſitum cōfitē
di priuſ q̄ꝫ veniat ad ſacerdotē mū
datur et abſoluit̄ ab omni pecca
to Jta vt ſi in tali propoſito more
retur omnino ſaluaretur· Quid au
tem confeſſio mundat patet p ex
emplum· Quidaꝫ ſanctus ep̄s ſte
tit et vidit multos homines intrā
tes eccleſiam inter quos quidam
habebāt ſanguionlentas facies·
quidā nigras· quidā ſplendidas
deinde vidit duas meretrices intrā
tes habentes nigerrimaſ facies ⁊
ſāguinea mixtaſ toto coꝛpore dif
formes Poſt modicuꝫ tempus vi
dit illaſ reuertentes ſic ſolē ſplen
didas ⁊ rogauit dn̄m vt dignaret̄
ſibi viſionem illam reuelaē· ⁊ ecce
apparuit ei āgelus dicēs Jſte due
mulieres multiſ annis meretrices
publice fuerunt et intrantes eccle
ſiam confeſſe ſunt et mundate ab
omnib⁹ peccatis· Qui ſanguinolē
taſ facies habebant iſti ſunt detra
ctores vaniloquia ⁊ riſus amātes
et vanitates ſeculi· Qui āt nigras
facies habent iſti ſunt falſarij tra
ditores et vſurarij Et recedente an
gelo intrauit ep̄us et retulit popu
lo· Jſta monent nos ꝙ omnes con
fiteri debemus ⁊ cū cōfeſſi fuerim⁹
omnium noſtꝝ facies mūdate ſūt
debem⁹ ergo libenter cōfiteri ⁊ au
dire verbū dei vt mundemur a pec
catis nr̄is quia hec eſt volūtas dei
Scd̄a voluntas dei eſt vt ſim⁹ miſe
ricordes Math· ix· Miam volo ⁊ n̄
ſacrificium id eſt plus volo miſeri
cordiam q̄ꝫ aliquod ſacrificiū ſine
mia Prouer· xxi· facere miſeicordi
am plus placet deo q̄ꝫ victime· De
mus aūt in trib⁹ eſſe miſeicordeſ·
in elemoſinaꝝ largitione· in ꝓxio
rū cōpaſſione· i iniuriaꝝ dimiſſio

ne. De primo zach. vij. miſericor
diam ⁊ miſeracões facite vnuſquiſ
q̄ cum ꝓximo ſuo Prouer. xx. qui
obturat autem ſuam ad clamorẽ
pauperis. ipſe clamabit et non ex
audietur. Exemplũ de diuite epu
lone Luce. xvi. Gregoriꝰ Qui micã
panis laſaro non dedit in mundo
miſericordiam queſiuit in inferno
nec obtinuit. De ſecundo ſcilicet
cordis compaſſione dicitur in iob
qui omnia ſua ꝑdiderat ⁊ non ha
bebat vnde pauperi ſubuenire: ha
bebat compaſſionem ſecum ⁊ fle
bat iob. xxx. Flebam quondã ſu
per eũ qui afflictus erat ⁊ compa
tiebatur ei anima mea de quo cõ
mendauit dñs Job. ij. dicẽs. Nun
q̃d ꝯſideraſti ſeruũ meum Job ꝙ
nõ ſit ſimil' ei in t̃ra Gregoriꝰ. plꝰ
eſt ꝯpaſſio ꝙ donũ datũ nũꝙ vere
ꝯpatitur q̃ qd neceſſariũ ꝯſpexerit
ꝓximo negat. q̃ eñ de corde ꝯpati
tur pauperi de ſe ipſo dat ⁊ non de
ſuis bonis Vnde Greg. Qui exteri
ora largit' rẽ extra ſeipſum prebꝫ
Qui autẽ fletũ aut ꝯpaſſionem tri
buit ꝓximo ſuo aliq̃d de ſeipõ dat
De t̃cio ſcꝫ de iniuriarũ dimiſſione
dr̃ Luce. vi. dimittite ⁊ dimittemĩ
Eccĩ. xxviij. Relinque ꝓximo nocẽ
ti te ⁊ deprecanti tibi pctã ſoluent'
vnde Augꝰ. multa ſunt genera ele
moſinarũ q̃ cũ facimus iuuant vt
pctã nobis dimittant'. ſed inter ea
nihil eo maiꝰ ꝙ cũ ex corde dimit
timus quod in nos quiſq̄ peccauit
Quare non dimittat q̃s fratri ſuo
pctũ vt ei dimittat dñs totũ. ꝙ tũ
autem diſplicet deo non dimittere
ptꝫ in ſeruo nequam Math. xviij
ꝙ tũ vero placet dimittere ptꝫ in q̃
dam exemplo Duo milites erant
frẽs carnales quorũ vnꝰ luſit cum
ſeruo ſuo in ſcakario ⁊ iactabant
inuicẽ verba iocoſa vt moris eſt.
tandem ſeruꝰ amiſſo ludo ex irã cũ
dño ſuo contendere cepit ⁊ eũ inter
fecit. clamq̄ receſſit Tandem peni
tentia ductus papã adijt ſcelus il
lud cõfitebatur cui cũ papa peni
tẽtiã iniũxiſſet ãmonuit eũ vt ſi fi
eri poſſet ꝙ frẽm occiſi placarꝫ. A
bijt ille ⁊ iniunctã penitentiã pro
poſſe peregit Poſt longũ tempꝰ
venit ad locum vbi frater occiſi
morabatur ⁊ a nemine eſt agnitꝰ
In die autem paraſceues accedẽs
ad eum procidens ante pedes eiuſ
dicens ego ſum ſeruus ille qui fra
trem tuum occidit. parce mihi ꝓp
ter illum qui hodie pro nobis eſt
occiſus Cumq̄ ſerui vellent eum
occidere. ipſe miles eleuans ſeruũ
de t̃ra oſculabat' eum ⁊ delictũ ſibi
dimiſit. Cumq̄ miles ille eccleſiã
intraret et crucifixum ſicut moris
eſt illa die adorare vellet. Crux illi
aſſurrexit ⁊ accedens blande ãplex
abatur ⁊ oſculabatur eum dicẽs.
qui hodie ꝓpter me. illi qui in te de
liquerat dimiſiſti ego dimitto ti
bi quicq̃d in me vnq̃ deliquiſti. et
vitam eternã dabo tibi. Rogemꝰ
dominum ⁊c.

Cum eſſet ieſꝰ
annorũ duodecĩ aſcẽdenti
bus parentibꝰ eius ſcilicet maria
⁊ ioſeph patre putatiuo. in ihrl'm

ſecūdū ꝯſuetudinem diei feſti ſcili
cet paſche Ter i anno cōſueuerūt
ōnes in ihrl'm venire .ſcȝ i paſcha
Penthecoſtē et ſcenophegia qđ ē
loi frote. Conſummatiſq; diebus.
ſeptem quibus percelebrat̄ iſtud
feſtū. cuȝ redirent. maria ⁊ ioſeph
remanſit puer ihesus in ihrl'm nō
ꝓpter negligentiam ſȝ p diuinam
ꝓuidentiam. et non cognouerunt
parentes eius ⁊ non aduerterūt q̄
maneret Conſuetudo fuit ſic dicit
Beda q̄ cuȝ iudei ibant in iheruſa
lē ad feſta ibant viri in vna turba
et femine in alia et pueri vtrobiq;
ire poterant. ⁊ ita ſimiliter domi ſe
parati redibant. Putabat autem
maria q̄ ihe ſ9 eſſȝ in turba virorū
⁊ ioſeph econuerſo putabat q̄ eſſȝ
ē i turba mulierū. vnde ſequitur.
eſtimantes euȝ eſſe in comitatu id
in turba. venerunt iter vni9 diei. de
ihrl'm ſcȝ eodē die quo egreſſi ſūt
de ihrl'ȝ. ⁊ querebāt eū ſcilicet ſecū
da die inter cognatos et notos ⁊
vicinos. ⁊ non inuenientes eum.
reuerſi ſūt in iheruſalem ſcȝ tercia
die requirentes eum. ⁊ factum eſt
poſt triduum inuenerūt euȝ in tē
plo. Ecce deuocō q̄ valet ad ſapien
tiā. ſedentē. Ecce humilitas q̄ vbi
humilitas ibi ſapiēcia. Prouerb
xi. In medio. in medio etenim attē
tio. Ideo ſedebat in medio vt me
lius audiret et intelligeret Non
q̄ doctrina indigeret. ſed q̄ nobis
exemplum docendi et aduertendi
daret. doctorum. ergo diſcrecio Ec
cleſiaſti. vi. In medio doctoꝝ ſta
et ſapientiam eorum ex corde con

iūge. audientē illos ⁊ interrogā
te eos Ecce diſcipline rect9 ordo. p̄
mo audire. deinde ex auditis diſcu
tere et interrogare. Eccī. xxij. audi
tacens et pro reuerentia accedet ti
bi bona gracia. Stupebant autem
omnes qui eum audiebant ſuper
prudentia. interrogando ⁊ opponē
do reſpōdendo ⁊ ſoluendo Johan
nes. nūq̄ ſic locutus eſt hō. ⁊ viden
tes ſic admirati ſunt. Et dixit mat
ad illum fili quid feciſti nob ſicut
remaneres nobis ignorantib9. Ec
ce alloquitur dulciter et dixit ſibi
vt patȝ qđ nō fuit icrepacio de ei9
abſentia. Dic ergo o fili mi dilecte
quid ⁊ ꝓpter quid. Sciebat enī q̄
non remanſit ſine cauſa quaſi dice
ret. nos non fecimus quia non fu
it noſtra negligentia ſed tua volū
tas et prouidencia. Ecce ego ⁊ pat
tuus ſcȝ ioſeph pater putatiu9 do
lentes querebamus te. id eſt cum
magno dolore. in quo inſtruimur
q̄ nos qui peccando deum amiſi9
eum cum dolore cordis querere de
bemus non cuȝ gaudio. vnde Bern
quō te inueniam o bone ihesu quē
mat tua vix dolens inuenit. et ait
ad illos ihesus quid eſt q̄ me que
rebatis ſcȝ inter cognatos ex par
te mee matris cuȝ potius deberetis
me querere in domo patris mei ⁊
in templo nec eſt increpacio. vnde
Beda non q̄ eū quaſi filium q̄rit
ſed quis ergo verus pat ſit inſinu
at vnde ſeq̄t. Neſciebatis q̄ in his
que patris mei ſunt. ſcilicet dei. q̄
non habeo alium patrem. oportet
me eſſe. fili9 enī ſum in ptāte pris

mei ſic intelligendū eſt de hijs lo
cis ⁊ in tēplo et in opibus In hoc
docuit ſpūalia tempalibꝰ debere p̄
poni ſeq̄tur. ⁊ ipſi. maia ⁊ ioſeph
non intellexerūt. quia nō poterāt
adhuc plene capere miſteria: non
intellexerunt inquā. verba que lo
cutus eſt ad eos ⁊ quid vellꝫ innu
ere ꝙ ſicut ad patrem ſic ad ipſuꝫ
pertinet temptia ſpūalium guber
nacō. quia quorum eſt vna maie
ſtas horum eſt vna ſedes et vna
domus non ſolū naturalis ſed etiā
ſpūal' Job. xvij. Omnia mea tua
ſunt ⁊ tua mea ſunt. ſequitur ⁊ deſ
cendit cuꝫ eis ⁊ venit nazaret. Glō
quia deus ⁊ homo erat nunc excel
ſa deitatis. nunc infima ꝓfert hu
militatis et pietatis ⁊ ideo ꝯmēda
bilis ⁊ in hoc docemur ꝙ non ſolū
pentibus reuerentiaꝫ. ſꝫ etiā obedi
entiā debeꝰ exhibere exo. xx Honoā
prēm tuum ⁊ mrēm tuā. ſequit̄. ⁊
mater eius ꝯſeruabat ōia verba
hec ꝯferens ea in corde ſuo non ſo
lū verbū ſed etiam facta vt poſtea
euāgeliſtas d his īformaēt. ⁊ ihs
ꝓficiebat etate. gloſā. iuxta natu
rā hois de infātia ad iuuētuteꝫ pro
cedēdo. ⁊ ſapiētia ⁊ ſapientiaꝫ qua
plenus erat paulatī audiendo vel
gracia ḡciosus erat apud deuꝫ et
hoies vl' ſic ꝓficiebat etate quo ad
cremētū corpis ⁊ ſapiētia ad intel
lectū ⁊ gracia q̄ ad anime affectuꝫ
apud deuꝫ ⁊ ad honorē dei ⁊ hois
id eſt ad vtilitatem hominū qui in
terra habitant.

Sermo de euangelio. F.xxx

D

Olentes que
rebaꝰ te Lu. xij. Quāto res
que perditur eſt precioſior hec ſi nō
inuenitur tanto magis augmenta
tur dolor et ideo cū beata v̄go ma
ria queſiuiſſet puerū ihm ⁊ nō in
uenisſet eū non eſt mirū q̄n doluit
In hoc oñditur ꝙ illi qui pdiderūt
ihm peccādo q̄rere debēt eum lacri
mabilit̄ ⁊ pſeuerāt̄. ſed multi ſunt
qui q̄runt ⁊ nō inueniunt eū q̄ neſ
ciūt quō qn̄ ⁊ vbi debent eum que
rere. Super hoc notandum ꝙ tria
ſunt necāria ad hoc ſcꝫ vt ſciamus
quō ſit querēdus ⁊ quando ⁊ vbi
Circa primuꝫ nota ꝙ tribꝰ modis
eſt querendꝰ. ſcꝫ dolenter. diligēt̄
⁊ pſeuerant̄. Primo debemus euꝫ
querere dolenter ſic mater dolenter
querit filium dilectum quem amī
ſit Sic cū lacrimis et amaritudine
cordis querē debeꝰ deū quē peccādo
amiſiꝰ. nō cū gaudio vnde Bernħ
O bone ihu quō te cū gaudio inue
niam quē mater tua vix dolens in
uenit. videꝰ ꝙ homo cū perdit filiū
coi mortis iudicio ncārio eum mo
riturum lacrimabiliter dolet eū ſē
p Sic iacob doluit icōſolabilit̄ de
morte ioſeph Geñ xxxvij. et ſic ſa
ra doluit de abſētia filij ſui Thob
xi. pmo multi dolent de amiſſione
rei tēpalis licet vniuerſalis ſit q̄n
to magis dolere debent qui ſalua
torem ſuum peccando amiſerunt
⁊ cum magnis lacrimis querere de
bent. Sic queſiuit eum mala mag
dalena cū audiſſꝫ eum eē in domo
ſymonis venit et proiecit ſe āte pe

des eius ⁊ inuenit remiſſioneꝫ pec
catorum Similiter petrꝰ cuꝫ negaſ
ſet ſaluatorem ſuū egreſſus fleuit
amare ⁊ inuenit graciaꝫ. Secundo
debemus querere deū diligenter ⁊
nō tepide ſed cum magno amoē ⁊
magna diligētia. ſi enim homo ita
diligenter quereret deū ſicut drag
mam pditam ſine dubio inueniꝛꝫ
eum. Deut. iiij. Si queſieris dñm
deum tuum ex toto corde inuenies
eum Luc. xv. que mulier habens
dragmas decem ⁊c̄. ſi ergo mulieꝛ
taꝫ diligenteꝛ querit dragmā vnā
cum tñ ad huc habeat nouē q̄uo
tunc nos qui tātū habeꝰ vnum ſo
lum deum ſi eundem pdiꝰ cū mag
na diligentia querere debemꝰ qui
etiaꝫ ꝓmittit ſe inueniēdū. Math.
vij. querite et inuenietis omnis ei
qui querit ſciliceꝫ me diligenter. in
ueniet me. Tercio debeꝰ euꝫ quere
re pſeuerāt id eſt omni tēpe. vnde
ps̄. Querite faciem eiꝰ ſemp quia
ſemp indigemꝰ. ergo ſemp que
rere debemus. Sed multi ſunt qui
nolunt deum q̄rere in ꝓſperitate ſꝫ
tm̄ in aduerſitate. ⁊ ꝑ tāto immit
tit eis ſepe tribulaciōes et aduerſi
tates et infirmitates et hmōi vt q̄
eū in ꝓſpeitate querere nolebāt ſal
tem ↄpulſi nccitate querant eum.
Iſtud figuratum eſt in ioab q̄ ab
ſolon querere nolebat niſi priꝰ ſuc
cēderet eius ſegetes No hiſtoriā.
ij. Re. Et filius prodigus noluit re
dire ad patreꝫ niſi cogēte inopia
Luc. xv. Vnde pſa. xxi. Venit ma
ne et nox ſi queritis querite quaſi
d. ſi vultis q̄rē q̄rite nō ſoluꝫ in no
cte aduerſitatis ſed etiam mane. i.
in diebꝰ ꝓſperitatis. Secundo vidē
dum eſt tēpus quando querendus
eſt dominus. multi querunt et nō
inueniunt quia non q̄runt tēpo
re ↄgruo ⁊ debito Tempus cōgru
um et debitum eſt vita preſens. q̄
cūqꝫ in hac vita querit dñm inuei
et euꝫ. in futura fruſtra querit. qꝛ
nō inueniet. vnde Iſa. l v. Querite
dominum dum inueniri pt. id eſt
dum viuis in hac vita. qꝛ poſt hāc
vitam inueniri nō pōt. vnde Criſ.
Cum thalamus fuerit clauſus et
intrauit rex videre diſcūbentes tūc
malis erit deſperacō quia amplꝰ
non eſt locus vel tempꝰ inueniēdi
graciaꝫ vnde apl's. ij. Coꝛ. iiij. Ecce
nunc tempꝰ acceptabile ecce nunc
dies ſalutis. quia nunc eſt tēpꝰ in
ueniendi miaꝫ Lu. xiii. Cōtendite
intrare per anguſtam portaꝫ dico
enim vobis qꝛ multi q̄rūt intraē
et non poterunt. ſicut fatue v̄gines
quibꝰ dicitur Amen dico vobis neſ
cio vos q non intromittaꝫ vos mō
quia non intromiſiſtis me cum ad
hoſtiuꝫ veſtrum pulſarē. mō ſtat
dominus ad hoſtiū noſtrū ⁊ pul
ſat: nō optet eū longe q̄rere Apoc.
iij. Ego ſto ad hoſtiū ⁊ pulſo. Ape
ri ergo ei cito vt non declinet a te.
ſi recedet non poteris eum inueniē
Cū ſponſa dicit Cant. v. Vox pul
ſantis dilecti mei. aperi mihi ſoroꝛ
mea amica mea ſpoliaui me tunica
mea et non eram parata ⁊ paulo
poſt ſurrexi vt apirē dilecto meo ⁊
ille declinauerat atqꝫ tranſierat q̄
ſiui illum et non inueni vocaui et

non reſpondit mihi. Nec mirum
Ad hoſtium enī tuū pulſauerat
et tu noluiſti apire ei. Tercio debe
mus attendere. locum multi enim
querunt dominum et non inueni
unt. quia non querunt eū in loco
vbi eſt querendus. Tria autem
genera hominū non inueniunt eū
ſcilicet ſuperbi auari et luxurioſi.
Vnde dicitur Job vicesimo octauo
vbi inuenitur ſapientia ſcilicet in
creata et vbi locus intelligentie ei9
Mare dicit non eſt in me. Abiſſus
loquitur non eſt mecum non inueni
tur in terra ſuauiter viuentium ſa
pientia ſcilicet increata id eſt de9
non inuenitur in mari. Mare facili
ter tumet et aſcendit et ſignificat
ſuperbos qui ſe extollunt in cordi
bus in illis nō inuenitur dominus
quia cum talibus libenter hoſpita
tur diabolus Per abiſſum ſignifi
catur auaricia que eſt ſine baſe et
fundamento. quia non implebit
pecunia. et in talibus non inueni
tur dominus. Nec eciā inuenitur in
terra ſuauiter viuentium id eſt in
cordibus luxurioſorū qui viuunt
ſecūdum cordis ſui deſideria. vnde
dicit Cant. iij. In lectulo meo que
ſiui quem diligit anima id eſt deū
quē merito diligere deberem. et nō
inueni ſcilicet in lecto voluptatis. Sed
inuenitur i preſepio pānis vilib9
inuolutus Luce ſecūdo Inuenietis
infantem pannis et cetera. in quo no
tatur humilitas quia in cordibus
humilium inuenitur dominus. In
uenitur etiam in templo Nam ma
ter eius maria et ioſeph inuenerūt
eū in templo. Per templū quod
domus oracionis dicitur ſignifica
tur quod deus inuenitur in deuotione
oracōnis per internam dulcedinē
Vnde Hugo i pſona anime. quid
eſt illud dulce quod in recordacione
dei aliquādo me tangere ſolet et
tam vehementer. tāquam ſuauiter affi
cere ſolet vt iam tota a me ipſa ali
ener et neſcio quo abſtrahi incipi
am. ſubito enim innouor et bene in
eſſe incipit vltra quam dicere ſufficiam
Nūquid ille eſt dilectus meus quēſo
dic michi vt ſi denuo venerit obſe
crem eum ne recedat ſed ſēp mecum
permaneat. Et rēſpōdet Hugo. Ve
re eſt dilectus tuus qui viſitauit te
venit non vt totum ſe infundat. ſed
vt guſtandum ſe prebeat. et vt ad
affectum trahat. et in futuro ſe ti
bi in ppetuo dabit poſſidendum.

Dominica poſt octauas epipha
nie. ſermo. xxi.

Cantate dño. i.

canticis laudate dominum
quia mirabilia fecit. annunciate hoc
in vniuerſa terra yſai. xii. Verba
propoſita ſunt ſcripta in epiſtola hodi
erna in quib9 facit propheta duo
Primo hortatur nos ad laudādū
deum propter mirabilia que propter
noſtram ſalutem opatus eſt dicēs
Cantate dño quia mirabilia fecit
Secūdo hortatur nos ad pdicādū ſiue
ānunciādum populis mirabilia ei9
vnde ſubdit annunciate hoc Quā
propter ad laudem et honorē dei intē
do vobis aliqua de mirabilib9 eius

predicare ſed prius auxiliuz ei⁹ im
ploremus ⁊c̄. Sciendum mirabilia
dei nobis exhibita ſunt infinita in
ter que ſunt duo que ſuper omnia
ſunt mirabiliſſima Primuz eſt dei
incarnacio Secundum eſt corporis
eius conſecracio. Circā primuz no
ta q̄ incarnacio dei fuit mirabilis
propter duo. primo q̄ mirabilibꝫ
ſignis cum fieret fuit manifeſtata
Circa primuz nota q̄ incarnacio
xp̄i fuit mirabilibꝫ ſignis longo tē
pore ante prefigurata Primo per
virgaz q̄ floruit ſub aaron. Scd̄o
p vellus quod maduit ſub gedeon
Tercio per portam quam vidit eze
chiel. Quarto p montem queꝫ ex
poſuit daniel De p̄mo ſcꝫ virga aa
ron legit̄ Numeri. xvi. vbi dicit̄ q̄
chorē datā abiron ↄtēderunt p epi
ſcopatu contra aaron. idcirco cuꝫ
ducentis q̄nquāginta cōplicib⁹ ſu
is perierūt ⁊ t̄ra apta eſt ſub pedi
bꝫ datan ⁊ abiron ⁊ d̄glutiuit eos
tunc iratus populus voluit moyſē
et aaron lapidaē. venit ignis de ce
lo et combuſſit de populo ſuo qua
tuordecim. milia ſed aaron arripi
ens thuribuluꝫ cucurrit. inter vi
uos ⁊ mortuos ſtans ⁊ plaga ceſſa
uit Tunc moyſes accepit virgas
duodecim ⁊ ſcripſit in eas duodecī
nomina rogans dominuꝫ vt daret
eis ſignum vt ſcirent quem vellent
habere in ep̄m. Eadeꝫ nocte virga
aaron in qua erat nomē eius ſcri
ptū floruit ⁊ amigdala tulit Per
iſtud incarnacio dei eſt prefignata
per virgam aaron que ſola int̄ oēs
floruit ſignificatur maria quā dn̄s

ſolā int̄ omēs virgines in m̄rem
elegit. per hoc q̄ contra naturā flo
ruit ſignificat̄ q̄ maria ↄtra cōmu
nem curſum nature ſine viro conce
pit. p hoc q̄ amigdala tulit quod
cibus dulcis ē ſignificat̄ q̄ maria
ꝓtulit nobis celeſtem cibuꝫ ſcilicꝫ
xp̄m qui noſter cib⁹ factus ē dul
ciſſimus Joh. vi. Ego ſum panis
viu⁹ q̄ de celo deſcēdi. ſi quis mādu
cauerit ex hoc pane viuet i eternū
⁊c̄. De ſecūdo ſigno ſcꝫ vellere gede
onis. Legit̄ Judic̄. vi. Gedeon fuit
iudex et dux ſup filios iſrl̄ qui cuꝫ
deberet pugnare cōtra q̄tuor reges
ſ. oreb. ſeb. zebee ⁊ ſalmana. Dixit
ad dn̄m. Si ſaluum facies p manū
meaꝫ populū iſrl̄ ſicut locutus es
ponam vell⁹ hoc lane i terraꝫ ſi ros
in ſolo vellere fuerit et in omni t̄ra
ſiccitas: ſciam q̄ p manum meaꝫ
ſicut locutus es liberabis populuꝫ
iſrl̄. factumq̄ eſt ita. Per iſtud ſig
nificatur incarnacō dei. ſicut enim
ros repleuit totum vellus ſoluꝫ et
tota terra ſicca permanſit. Sic ma
ria virgo ſola in toto mundo reple
tur rore celeſti .i. filio dei ⁊ ſicut vel
lus cepit roreꝫ ſine detrimento. ſic
maria filium dei. Vnde pſalmiſta
deſcendit ſicut pluuia in vellus. De
tercio ſigno ſcilicet porta ezechiel
nota. Cum ezechiel eſſꝫ in captiui
tate babilonis et cogitaret de tem
plo quod fuit iherosolimis et diſ
poſicione eius tunc oſtendit ei do
minus ſpirituale templum. quod
erat fere p oīa ſil̄e tēplo ſalōnis
in quo tēplo cū vidiſſꝫ m̄lta mirabi
lia. inter cetera vidit vnam portam

clauſam et dictum eſt ei ab ãgelo
Hec porta clauſa erit ⁊ vir non trã
ſibit per eam et erit clauſa in ſem
piternum. Per hoc etiaꝫ ſignifica
tur incarnacio chriſti. quia ſicut do
minus tranſiuit per portam clauſã
ita chriſtus natus eſt de maria vir
gine ipſa in ptu virgo pmanẽte.
non eſſet mirum ſi homo tranſiret
p portaꝫ apertam. ſed ſi tranſiret p
clauſam portaꝫ hoc eſſet valde mi
rabile Talis eſt differẽtia inter mu
lierem pregnantem et beatã virgi
nem mariam. Sicut enim lumẽ ſo
lis tranſit per vitream feneſtram
et clauſam ſine eius fractione. ſic
chriſtus natus eſt de maria virgi
ne ipſa incorrupta permanẽte. De
quarto ſigno ſcꝫ monte danielis.
legitur daniel. ij. Nabuchodono
ſor rex babilonis vidit ſompnium
horribile. et perterritus de viſione
euigilauit et oblitus quid viderat
Conuocatis omnibus magis ſuis
et comminabatur eis mortem. ſi nõ
dicerent ei ſompnium et interpreta
cionem eiꝰ qui dixerũt nõ eſt ſub
celo qui hoc poſſiꝫ facere ſed dic no
bis ſompnium et dicemus tibi inter
pretacionem. Tunc pcepit rex om
nes ſapiẽtes interfici. Et ingreſſꝰ
eſt daniel qui erat ibi captiuus ro
gauit inducias per vnã noctem a
rege. Et nocte cum eſſet in oracõi
bus reuelatum eſt ei miſterium.
et ingreſſus ad regem ait. Tu vide
bas coram te ſtatuã grãdeꝫ ⁊ ẏma
gineꝫ cuiꝰ caput ⁊ collum erant de
auro pectus et brachia ex argẽto
venter et femora ex ere. tibie autem
ferree pedum quedam ps ferrea.
quedam ps fictilis ⁊ terrea. Poſt
hec videbas montem magnum de
quo monte lapis abſciſus eſt ſine
manibꝰ lapis ille pcuſſit ſtatuã i
pedibꝰ et ↄtriuit eaꝫ. Per iſtud ite
rum ſignificatur incarnacio xp̃i.
p ẏmaginẽ quã vidit rex ſignifica
tur preſens ſeculũ. in imagine illa
erat triplex materia. Prima p̃cio
ſiſſima ſcꝫ aurum ⁊ argentũ. Secũ
da fortiſſima ſcꝫ es ⁊ ferꝝ Tercia
viliſſima ſcꝫ lutũ. Per iſtaꝫ tripli
cẽ materiam ſignificãtur tria que
erant ĩ mũdo. Per p̃cioſũ ſcꝫ aurũ
⁊ argentum ſignificatur auaricia
Per fortem materiã ſignificat̃ ſup
bia Per vilem ſcꝫ lutum ſignificat̃
luxuria. Iſta tria ſunt quibꝰ totus
mundus repletus eſt vnde dicitur
p̃. Iohã. ij. Omne quod ẽ in mũdo
aut eſt cõcupiſcẽtia carnis ã oculo
rum aut ſuperbia vite. ſic patet de
ſtatua. Poſt hec abſciſſꝰ eſt lapis
ſine manibus id eſt chriſtus na
tus ẽ de maria v̉gine ſine viro. ⁊ la
pis ille deſtruxit ẏmaginem illam
id eſt mundi vanitatem per doctri
naꝫ et exempla In hoc q̃ factꝰ eſt
puer deſtruxit ſuperbiam. In hoc
q̃ factus eſt pauper deſtruxit aua
riciã In hoc q̃ d v̉gine naſci voluit
deſtruxit luxuriam. Vnde in nocte
natiuitatis õnes ſodomite p totũ
mundum mortui ſunt. Circa ſecũ
duꝫ nota q̃ natiuitas ſua maniſe
ſtata fuit quatuor mirabilibꝰ ſig
nis Primum in vineis engaddi q̃
balſamum pfert. que in eadem no
cte cũ xp̃s natus eſt floruerunt et

fructum protulerūt·liquorem de
derunt Per hoc ꝙ floruerūt ſignifi
catur ꝙ ille natus eſſet quē iſaias
ↄtra naturā de btā virgine ꝓpheta
uerat naſciturū· Per hoc ꝙ liquo
rem balſami dederūt ſignificatᷣ ꝙ
ille natus eſſet· qui p virgā aaron
florentē ·fuerat ꝑfiguratꝰ Per hoc
ꝙ fructuꝫ ↄtra naturam ꝓtulerūt
ſignificatur ꝙ ille natus eſſet qui
balſamo ſāguinis ſui·mūdū de et
na morte eſſꝫ redempturus· Secūdū
ſignū fuit in tēplo pacis qđ rome
corruit tpe illo qñ criſtꝰ naſciturus
fuit p totū mundū pax fuit & quo
multū gauiſi romani tēplū pacis
ↄſtruxerunt pulcherrimuꝫ et poſu
erunt in illud ymagineꝫ romuli:q̄
primo romam cōſtruxerat Et que
ſierūt ab ydolo apollinis q̄ꝺ in tē
plū iſtud ſtare poſſet·qui reſpōdit
quouſqꝫ virgo pareret At illi dixe
runt ergo in eternum ſtabit impoſſi
bile enim putabant ꝙ virgo pare
ret· et iđ ſcripſerūt ſup oſtiuꝫ tem
pli· Templū pacis in eternū· Sed
in illa nocte qua virgo peperit tem
plū corruit ſic peperiſſe virginem
nunciauit· Terciuꝫ ſignū fuit qđ
ſibilla oſtendit impatori· Cū eniꝫ
octauianus auguſtus p totuꝫ mū
dum feciſſet pacē volebant euꝫ ro
mani p deo colere tunc impator q̄
ſiuit ab illa ꝓphetiſſa· ſi eſſet aliq̄s
maior eo aliqñ naſciturꝰ· At illa
in die natiuitatis domini oſtēdit
ei circulum aureum circa ſolem et
in medio circuli virgineꝫ pulcher
rimaꝫ puerū in brachio tenenteꝫ
et dixit ſibilla ceſari·hic puer ma

ior te erit· tunc rex ꝑcepit ne de cete
ro deꝰ vocaretur · Quartū ſignū eſt
ſicut dicit Criſ·Cum tres magi in
oriente eſſent in quodaꝫ monte et
orarent vt ſtella de qua ꝓphetaue
rat balaaꝫ eis oſtenderetur· appa
ruit quedā ſtella i aere in qua ap
paruit forma pulcherrimi pueri
qui puer habuit in capite crucem
ſplendidam et audierūt vocē dicen
tem Ite velocit in iudeam ibi inue
nietis nouū regem iudeoꝝ natum
Qui ſtatim ꝓgentes tredecim die
venerūt in iheruſaleꝫ dicētes· Vbi
eſt qui natus eſt rex iudeorū· vidi
mus enim ꝛc̄· De iſta re q̄re in epi
phania· domini.

V Enit ieſus.ad

iohānem a galilea in ior
danem vt baptizaret ab eo· Criſ·
Non ꝙ ipſe peccatorum remiſſio
nem reciperet per baptiſmum· ſꝫ vt
ſanctificatas aquas relinqueret p
modum baptizandi Auguſti Ideo
baptiſari voluit ꝙ voluit facere qđ
aliis baptiſādis impabat facien
dum· Iheronꝰ· Iđ auteꝫ baptiſa
ri voluit in baptiſmate ſuo vt bap
tiſma cōfirmaret· Johānes autem
ꝓhibuit eum p humilitatē dicens
Ego debeo a te baptiſari ꝛ tu venis
ad me· Rñdens iheſus dixit ei ſine
modo ꝛ pmitte impleri id ad qđ ve
ni· ſic enim decet nos ·id eſt me et
te· implere omnem iuſticiam ꝛ per
fectam humilitatem ·tunc dimiſit
euꝫ·id eſt aſſenſū prebuit· vt bap
tiſaret eum· baptiſans autem iħs
cōfeſtim deſcēdit de aqua· Rabanꝰ

ꝙ ergo nobis dñs ſui corporis in
tinctu baptiſmi lauacrum dedica
uit vt nobis poſt acceptum bap
tiſma celi aditũ patẽ ⁊ ſpm̃ ſãctũ
dari demon ſtrarẽ· vñ ſequitur· Et
apti ſunt celi ⁊ vidit ſpiritũ ſanctũ
ſicẽ columbã deſcẽdentẽ ⁊ venientem ſu
pra ſe Et ecce vox de celo dicẽs· h ẽ
filiꝰ meꝰ dilcũs in quo mihi bñ cõ
placui· ꝯ placitũ meũ cõſtitui vt p
euz placitum implerem· ꝯ hominẽ
liberatem· ipſum audite·

De eodem· ſ· xxxii

Sic nos decet implere õnez iuſticiam· glõ
i· pfectam humilitatem Sup iſto
verbo dicit gloſa ꝙ triplex eſt hu
militas· ſcz ſufficiens· abundans
et ſupabundans· humilitas ſuffi
ciens eſt ſubdere ſe maiori et non
preferre ſe equali Abundans eſt
ſubdere ſe equali et nõ preferre ſe
minori· ſupabundans eſt ſubdere
ſe minori· hanc hũit chriſtꝰ qñ ſb
didit ſe iohãni i baptiſmo· In hoc
euangelio hortatur nos exemplo
ſuo dominꝰ ad pfectã humilitatẽ
que maxime eſt nob neceſſaia ad
ſalutẽ ꝙ dicitur Luce· xiiij· Omnis
qui ſe humiliat in hoc ſeculo: exal
tabitur in futuro ⁊ econtra· Scien
dum autem ꝙ multa ſunt que poſ
ſunt nos ad humilitatẽ puocare
primũ eſt exẽplũ humilitatis xpi
vnde Augꝰ humiliauit ſe chriſtus
princeps tuus et tu ſupbis· caput
humile aſſit· mẽbrum ſupbuz ab
ſit· vnde Berñ· Intolerabilis pru
dentie ẽ vt ibi ſe maieſtatis dominꝰ
exinaniuit· inflietur vermiculus et
tumeſcat· fuit autem chriſtus hu
milis in ingreſſu ⁊ egreſſu· vñ Au
guſtiꝰ· O quãta humilitas chriſti
humiliauit ſe vſqʒ ad incarnacio
nez vſqʒ ad immortalitatis humane
participationem· Vſqʒ ad diaboli
temptacõem· vſqʒ ad populi deriſi
onem· vſqʒ ad ſputa· ad vincula·
alapas ⁊ flagella· vſqʒ ad mortẽ
Et ſi nimis parum ẽ· de genere mor
tis aliquid eſt addendum· Mortez
autem non quãlibet ſed crucis que
ignominioſior eſt· ecce habe humi
litatis exemplum· ſuperbie medi
camentum· quid ergo intumeſcis
o homo o pellis morticinia· quo tẽ
dis· O fomes fetida quid inflaris
Vnde Bernhard· Quid magis ad
mirandum· quid magis deteſtan
dum quid grauiꝰ puniendum ꝙ̃
ꝙ vides dei filium in regno celorũ
ſummum· nouiſſimum factum in
regno hoĩnuz apponat adhuc hõ
ſe magnificare ſuper terraz· Augꝰ
Medicina timoris eſt huilitas ſal
uatoris Erubeſcat homo eſſe ſuper
bus pro quo humilis factꝰ eſt deꝰ
De humilitate xriſti require de na
tiuitate chriſti· in ſmone· Paruu
lus ⁊ c̈· Secundo poteſt nos ad hu
militatẽ puocare conſideracõ ꝓprie
fragilitatis Berñ· Ad exerciciuz
huilitatis pdeſt aſſidua memoia
ꝓprie fragilitatis· Augꝰ· Humili
tas eſt ex intuitu ꝓprie condicioĩs
et ſui conditoris: voluntaria mẽtis
inclinacio· Bernh· Vide homo vñ
veneris ⁊ erubeſce· vbi ſis et inge
miſce· quo vadis et contremiſce·

Jtem attendē quid fuiſti āte ortuꝫ
et quid es ab ortu vſqꝫ ad occaſuꝫ
et quid eris poſt hāc vitā. ꝑfecto
ſcis ꝙ non eras. poſtea de vili ma
teria es factus. menſtruali ſāguie
nutritus. viliſſimo panno inuolu
tus. attende ad quem finē tendas
cinis es ⁊ in cinereꝫ ibis. Quod at
tendens abraham dixit Geñ. xviij
Loquar ad dominum meum cum
ſim cinis ⁊ puluis Jdeo imponitur
nobis cinis vt attēdaꝰ finē noſtꝝ
et fragilitatē vt humiliemur. Vñ
Ber. ad eugenium papam. Salu
bris copula eſt vt cogitans te ſum
mum pontificem attendes pariter
te viliſſimū cinerem non fuiſſe ſed
eſſe Legitur de rege Criſciſe in ſpe
culo hiſtoriali Cum videret corā ſe
exercitum innumerabilem. atten
dens ꝙ totus ille exercitꝰ infra cen
tum annos ɔuertendꝰ eſſet in pul
uereꝫ dixit. Regem tāti et tā mag
ni exercitꝰ me vocāt homines. ego
vero fateor me regeꝫ pulueris. vn
de Bern. O homo attēde quis te fe
cit. de q̄ te fecit. qualem te fecit. De
us eſt qui te fecit ⁊ eum timeas de
terra fecit vt non ſuperbias. et ad
ymaginē ſuam te fecit vt eum dili
gas. Ad quid fecit vt ad finem de
bitum tēdas. eterna queras. cadu
ca ſpernas. Pauo viſis pulchris pē
nis ſuperbit. extendit caudam vt
rotam. ſed viſis vilibus pedibꝰ de
ponit caudam. Sic homo viſa ſua
vilitate et fragilitate. humiliatur
intra ſeipſum. Gregoriꝰ. Quanto
magis quiſqꝫ ſeipſum vidit. tanto
minus ſibiipſi placꝫ. et quāto ma

ioris gracie lumē ſibi recipit. tāto
amplius ꝙ de ſe plangere debeat
agnoſcit. Tercio poteſt nos ad hu
militatem reuocare memoria mor
tis Eccleſiaſti. vij. Jn omibus ope
ribus tuis mēorare nouiſſima tua
et in eternum non peccabis. Bern
hardꝰ Nouiſſima hominis cinis
et vermis. vnde āntiqui patres hu
miliauerunt ſe poſuerunt cinerem
ſuper cinerem id eſt ſuper caput
in memoria mortis. Vnde conſue
tudo fuit imperatoris quondam
ꝙ prima die coronationis. ferens
latomus diuerſa genera marmo
rum dicens. videat dominus impe
rator de quo genere marmoris ve
lit ſibi fieri ſepulchrū. hoc fiebat
vt per memoriam mortis humili
aretur. Legitur enim ꝙ iohannes
patriarcha fecit ſibi ſepulchrum
imperfectum et in magnis feſtiui
tatibus cum eſſet in loco honoris
conſtituerat ſibi quendam qui di
ceret ei. domine imꝑfectū eſt ſepul
chruꝫ tuum. iube illud perfici quia
neſcis q̄ hora mors venit. Quarto
pōt nos ad humilitatem ꝓuocarē
cohitacio hoīnuꝫ humiliuꝫ ⁊ pau
perū ⁊ eorū ɔuerſacō Legit̃ ei. Ecci
xiij qui coīcat ſupbo induet ſupbiā
⁊ econtrā q̄ coīcat huilibꝰ addiſcet
humilitatē. pſ. Cū ſācto ſāctꝰ eris
vnde legitur ꝙ Odo ēps pariſieñ
ſp deſpectos pauperes ante ſe poſu
it in menſa et alios a latere. Req̄ſi
tus autem quomō iſtos deſpectos
ſic poſſꝫ tolerarē. Rñdit ꝙ q̄daꝫ no
bilis rex hoc ipſū docueāt ſcꝫ iob di
cēs Viſitans ſpeciē tuā ñ peccab.

Quinto pt hominez ad humilitatē
reuocare multiplex vtilitas humi
litatis Require infra poſt feſtū tri
nitatis in ſmone Humiliamini.

¶Alius de eodem ſ.xxxiij.

Flete cū flētib⁹

Ad rō. xij. In hac epiſto
la apoſtolus hortatur nos ad mlͭ
ta inter cetera hortatur nos ad flē
dum. Sciendum autem ꝙ flere de
bemus multipliciter. Primo debe⁹
flē peccata noſtra. vnde Iſidorus
Eſto tam pronus ad lamēta ſicut
fuiſti ad peccata. grauia enim pec
cata grauia deſiderāt lamēta. Pſ.
Exitus aquarum deduxerunt ocu
li mei quia non cuſtodierunt legē
tuaʒ. Hoc modo fleuit ſanctus pe
trus quando dominuʒ negauerat
Math. xxv. Egreſſus foras fleuit
amare Jero⁹ petꝝ ter dn̄m negan
tē amare lacrime in locuʒ ſuū reſti
tuerunt Amb. O petre doce me q̄d
profuerunt tibi lacrime tue. ſʒ do
cuiſti ilico. nam qui lapſus es an
teꝗ fleres. poſtꝗ fleuiſti elect⁹ es
vt alios regeres. Greg. O petre laċ
me tue que culpas abluunt graci
am reſtituūt ⁊ maiora ꝓmittunt
Hoc modo fleuit etiaʒ maria mag
dalena et dimiſſa ſūt ei peccāta mlͭ
ta Aug⁹. Sciat ſe culpabiliter do
rum qui deflet dampnum tempoāle
vel mortem amici. ⁊ dolorem pecca
ti lacris non oſtendit. ſed fletus
iſte debʒ fieri cū ꝓpoſito amodo nō
peccādi. Jero⁹. qui pctōr eſt pecca
ta ſua deplangat ⁊ animō peccaē
caueat Greg. qui e mꝫ peccata ſua
plangit nec tamē deſerit: penē gra
uiori ſe ſubicit Bern̄. Luct⁹ eorum
hui pſeuerātiam non habent non
meretur conſolacionez. Alios inq̄t
lugentes video. ſed ſi de corde lacri
me procedant non tam facile ilico
ſoluerentur in riſum. nunc autem
cū abundancius ocioſa ⁊ ſcurrilia
verba ꝓfluant ꝗ̄ prius lacrime: la
crimas hmōi de hijs eſſe non arbi
tror quib⁹ conſolacō diuina ꝓmit
titur quando q̄de poſt illas tā faci
liē cōſolacō vilꝭ admittitur. Delica
ta ē eniꝫ diuina ꝯſolacō. nō dabitꝭ
admittētib⁹ aliena. Debe⁹ ergo ꝑ
ſeuerātē deflere peccata noſtra Hūc
fletū docuit nos xp̄s ꝑ hoc ꝙ i cru
ce fleuit. ſic dicitꝭ Heb. v. crux enim
deſignat ſtatum penitētie. Secūdo
debemus flere pro pctīs alienis vlꝭ
aliorum Ecc̄i. xxij. ſup mortuuꝫ plo
ra defecit enim lux eius ſuper fatu
um plora deficit eni ſenſū Per mor
tuum et fatuuꝫ ſignificatꝭ pctōr q̄
fame ſe ipſū interficit in anima. de
hoc debem⁹ flere non gaudere. Jhē.
ix. quis dabit capiti meo aquam
et oculis meis fontem lacrimaruꝫ
et plorabo die ac nocte interfectos
filios populi. Ecc̄i. xxxviij. Fili in
mortuum ſcilicet in anima. ꝑduc
lacrimas et quaſi dura paſſus in
cipe lacrimare id eſt plora eū in q̄
moritur in anima ac ſi morteꝫ paſ
ſus eſſet in corpore et multo plus
Bern̄ Nūꝗ̄ ſunt viſcera in te pieta
tis qui plāgis corpus a quo receſ
ſit anima et nō plangit animaꝫ a

qua d̄ceſſit de⁹. Sed heu multi ma
gis deflent mortem corporis q̄ȝ ani
me. Contra quos dicitur. Jheremie
xxij. Nolite flere mortuū in corpo
re neq̄ȝ lugeatis ſuper eum fletu.
Plangite eum qui egreditur de ec
cleſia id eſt qui peccādo egreditur
de communione omnium ſāctorū
et a participacōne omnium bono
rum q̄ fiunt in eccleſia. Sic fleuit
ſamuel ſuper ſaul quādo peccauit
per inobedientiam et dominus eie
cit eū de regno. primi Regum. xv.
Hunc fletum docuit nos dominus
quando fleuit ſuper lazarū mor
tuum Jo. xi. Lazarus enim mortu
ūs et fetens ſignificat peccatorem
in mortali peccato exiſtentē. Tercō
debemus flere miſeriam proximorū
peccatorum p cōpaſſionē Rō. xij.
Flere cum flentibus debetis Job. x
xx. Flebam quondam ſup eo qui
afflictus erat ⁊ compaciebat̄ ani
ma mea pauperi Eccī. vij. Nō deſis
plorantib⁹ cū ꝯſolacōe ⁊ cū lugen
tibus ambula ihere. xiij. Plorans
plorabit anima mea et ocul⁹ me⁹
deducet lacrimas quia captus eſt
grex domini mei. hoc mō fleuerūt
cum iob amici eius Job. ij. Viden
tes dolorem iob poſuerunt pulue
rem ſuper caput ſuū et ſederunt cū
eo in terra ⁊ fleuerūt. Hunc fletum
docuit nos chriſtus cū defleuit de
ſtructionem iheruſalē Luce decīo
nono. Videns iheſus ciuitatem fle
uit ſuper eam Jtem fleuit quādo
vidit mariam magdalenam flen
tem Johannis vndecimo. Et lacri
matus eſt ieſus. Gregorius. Pl⁹

eſt compaſſio q̄ȝ donum Exteriora
largiens rem extra ſeipſum prebȝ
Qui autem fletum ⁊ tribulacionē
tribuit proximo aliquid de ſeipſo
dat. Quarto flere debemus pro di
lectione patrie ſiue deſiderio viſionis
diuine Pſalmiſta Super flumina
babilōis illic ſedimus et fleuim⁹
Gregorius. Contemplatur mens
qui ſunt illi angelorum chori que
ſocietas ſanctorum ſpirituū. que
maieſtas eterne viſionis dei ⁊ am
plius plangit. Quia bonis peren
nibus deeſt. q̄ȝ flebat prius q̄ndo
mala eterna metuebat. Jrriguum
quippe ſuperius accipit anima cū
ſe laſciuijs celeſtis regni deſiderio
affligit. Jrriguum vero inferius
accipit anima cū inferni ſupplicia
metuendo pertimeſcit. Legitur de
ſancto Arſenio q̄ȝ ſemper ſudariū
ferebat propter fluenta lacrima
rū ex deſiderio ſaluatoris. Similit̄
et petrus. Vnde dauid. Fuerunt
mihi lacrime mee panes die ac no
cte: dum dicit̄ michi quotidie vbi
eſt deus tuus. Auguſtinus da mi
chi domine in hoc exilio panem
lacrimarum quem eſurio ſuper co
piam deliciarum Gregori⁹. Luctu
ſuo anima paſcitur. cum ad ſuper
na gaudia flendo ſubleuatur ⁊ in
tus quidem doloris ſui gemitum
tolerat ſed eo refectionis pabulū
percipit q̄ vis amoris per lacrias
emanat Quinto debemus flere ex
deuocione quādo ſcilicet anima ex
dulcedine dei experta deflet abſen
ciam ſponſi ſui chriſti. Auguſtin⁹
Quanto quiſq̄ȝ ſanctior et ſanctis

deſiderijs plenior. tanto eius in ora
tione fletus vberior. Impaciens enim
amor eſt: nec lacrimis medius ſit
niſi amori detur quod amatur. Exē
plum domina quedam deuota deli
cias ſeculares fugiens toto deſide
rio ad ſuperna anhelabat et preci
pue circa infanciam chriſti multū
afficiebatur et frequenter rogabat
dominum vt oſtenderet ſibi facieꝫ
puericie ſue et ecce in quadā feſti
uitate natalis domini ipſa ſola ex
iſtente in oracionibus et flente ex
deſiderio ſaluatoris. apparuit qui
dam puer pulcherrimus arridēs
ei ipſa autem neſciens quis eſſet.
queſiuit ab eo ſi ſciret Aue maria.
reſpondit puer. predic michi. et fe
cit ſic. Et cum diceret Benedictus fru
ctus ventris tui dixit puer. ego ſuꝫ
ille et euanuit. Illa vero lacriman
do clamauit Reuertere puer cariſſi
me. per triginta dies non ceſſans
clamare et flere. Et ecce triceſima
die venit ihesus dicēs. veni ad me
dilecta mea. quia delicias ſeculi fu
giſti et in me delectata fuiſti. veni et
percipe delicias quas tibi prepa
raui et illa ſtatiꝫ expirans migrauit
ad xpm ad quē nos perducat. etc.

Nupcie. facte ſūt

in chana galilee Johan.
ij. Quidam dicūt q sponſus illarū
nupciaꝝ fuit Johānes euangeli
ſta ſed non eſt pbabile quia nup
tie iſte facte ſunt poſt vocacōeꝫ apo
ſtolorum quibus interfuit iohan
nes. vn̄ non eſt credibile q poſtea
receſſerit vt vellꝫ vxorem ducere q
vſq virginitatem ſeruauerat In
chana galilee. Chana eſt nomen
ville in qua facte ſunt nupcie in p
uincia galilee. et erat mater ihesu
ibi. vocata ad nupcias. vocatus ē
autem et ihesus et diſcipuli eius for
te ideo vocati ſunt quia conſangui
nitate coniuncti erant. et deficiente
vino in iſto cōuiuio quod fuit ſig
num paupertatis. dicit mater ihu
ad eum vinum non habēt. ſponſus
et ſponſa et hoc fuit ſignum q alter
cōiugum erat de parentela marie
vel forte ambo quia aliter non dix
iſſet de defectu vini. et dic ei. i. matri
ihesus nō offenſus nec arguēs ma
trem. Gratuꝫ enim ei fuit q cōpaſ
ſa erat paupertati eoꝝ. ſed vt oſtē
deret ſe eſſe filium dei ex parte pa
tris et ex eius poteſtate ſe ſigna factu
rum. nō ex parte matris. Vnde ſe
quitur. quid tibi et michi eſt muli
er. q. d. ſcilicet qi diceret Quid ha
beo de te vnde poſſim iſtud miracu
lum facere Miracula que facio illa
non facio p humanitatem quaꝫ a
te habeo. ſed p deitateꝫ quā habeo
a patre meo celeſti. p eum eniꝫ poſ
ſem dare vinum ex aqua factuꝫ. nō
autē ex pte tua. ſed ex parte tua da
turus ſum vinum ſanguinis mei
in cruce ſed non modo. vnde ſequi
tur. nondum venit hora mea id ē
tempus vel oportunitas vt dem vi
nuꝫ ſanguinis mei quod ex te ha
beo. a te eniꝫ habeo carnē que pu
mietur in cruce ſicut vinū i torculari
et tūc fluet vinū ſāguinis mei. ſeqt
dicit mater eius miniſtris. i. ſeruitori

buſ cõuiuiĩ· quecũq₃ dixerit vobis
filius meus hoc facite· q· d· licet ne
gare videatur tamẽ faciet· nouerat
enim eum mater pium ⁊ miſericor
dem· Erant autem· ibi· ſcilicet in do
mo ↄuiuij· lapidee ydrie ſex poſite
⁊ vaſa aquatica· ſm cõſuetudinem
iudeorũ ⁊ purificacõnẽ· habuerũt
enim ↄſuetudinem iudei ſcdm tra
dicões phariſeorꝫ vt ſepe manuſ
lauarent quocienſcũq₃ rem aliquã
manu ↄtingerẽt· ꝑ hoc putabãt ſe
phariſei ſcõs ⁊ mundos pl⁹ repu
tantes exteriorem· mundiciam ꝙ
interiorem· capientes ſingule me
tretas binas vel trinas· Quelibet
idria capiebat metretas binas vel
trinas· ſequit̃· dixit eis· id eſt mi
niſtris· ihẽſ⁹ rogatus a matre· im
plete ydrias aqua ⁊ impleuerũt eas
vſq₃ ad ſummum· et dixit eis ihe
ſus haurite nũc ⁊ ferte architricli
nio· Architriclinus dicitur maior
int̃ conuiuantes in triclinio· Tricli
nium autem dicitur domus habẽs
ordines menſarum ſicut refectoria
fratrum· ⁊ tulerũt· architriclinio
Cũ autem guſtaſſet architriclin⁹
aquam vinum factã· id eſt vinũ
factum ex aqua· ⁊ non ſciebat vn
de eſſet vinum iſtud· miniſtri aũt
ſciebant qui hauſerant aquã voca
t ſponſum architriclinus admi
rans vini bonitatem ꝙ ſm ↄmunẽ
conſuetudinem ꝑmo debuit ꝓpina
ri· ⁊ dicit ei ſcilicet ſponſo· Omnis
hõ faciens conuiuium in ꝑncipio cõ
uiuij· vinum bonum ꝓpinabit ⁊ po
nere ſolet ad menſam ad bibẽdũ
inuitatis ⁊ cũ inebriati fuerunt ap

ponit illud vinum quod deterius ẽ
id eſt quod minus bonum eſt· tu
autem ſeruaſti vinum bonum· vſ
q₃ adhuc· id eſt vſq₃ ad finem cõ
uiuij contra generalem cõſuetudi
nem terre Ex hoc patet ꝙ optimũ
vinum fuit illud quod fecerat· vn
de dicit Criſoſtom⁹· Generale eſt
omnibus miraculis chriſti ꝙ ad
aliud terminantur ꝙ̃ natura poſſi
bilis· Hoc inicium ſignorũ fecit ihe
ſus in chana galilee· Primum ibi
Alibi enim multa ſigna prius fece
rat ⁊ manifeſtauit gloriam ſuam
id ẽ deitatis ſue potẽciam· ⁊ credi
derunt in eum diſcipuli eius· non
tunc primo ſed tunc amplius·

Dominica prima· f· xxxiiij

Nupcie facte ſũt

in chana galilee· Duplices
dicuntur nupcie· ſcilicet carnales
⁊ ſpũales· Carnales ſũt inter virũ
⁊ mulierem· Spirituales inter deũ
⁊ animam· de carnalibus nupcijs
dicitur in euangelio hodierno In
quibus nupcijs duo ſunt conſide
randa· ſcilicet nupciarũ dignitas
⁊ nubẽtiũ qualitas· Dignitas nup
ciarum primo conſiſtit in auctori
tate conſtituentis ſcilicet dei· Deus
enĩ inſtituit ordinem matrimonij·
alios ordines inſtituit papa· ſicut
ergo reprehẽſibilis eſſet ⁊ excom
municanduſ· qui ordinem ↄſtitutũ
a papa violaret· Ita multo magis
reprehenſibilis eſt qui ordinem
quem deus inſtituit violat In ali
is ordinib⁹ dat̃ ann⁹ ꝓbacõnis· ſ

iſtum ordinem vult de⁹ inſepabili
ter obſeruari· Item patet digtas
matrimonij in hoc q̄ in ſacro loco
conſtitutum eſt ſcꝫ in paradiſo ⁊
in ſacro tempore ſcilicet ante pctm̄
Item in hoc q̄ dominus matrimo
nium pſonaliter honorauit p pre
ſentiam ſuā ⁊ matris ſue ⁊ diſcipu
lorū ſuorum Circa ſecūdum ſcꝫ q̄li
tatē nubentiū req̄rūt tria ſcꝫ q̄ ſit
intētio recta· dilectio vera et fideli
tas perfectā· p̄mo rquirit q̄ ſit ibi
recta intentio ſcꝫ q̄ vir non ſumat
vxorem et vxor virum propter pe
cuniam vel propter libidinem· ſ;
propter ꝓlem pcreādam ⁊ propt
pctm̄ incōtinētie vitandū· Primo
dico ꝯiugij copula non debet fieri
propter pecuniam q̄ tales magis
viderētur matrimoniuꝫ cōtrahere
ꝓpter auariciaꝫ q̄ꝫ propt deum· Il
li non vocant deum ad ſuas nupci
as ⁊ beatā vgīnē mariaꝫ· ſed poti⁹
mammonā ⁊ diabolum principeꝫ
auarorum· Exemplum fuit quidaꝫ
pbr̄s habens filiam quam duo du
cere conabant· vnus eorum diues
erat ⁊ fatu⁹· alter pauper ⁊ ſapiēs
Et ait pbr̄s· malo dare filiam meā
viro indigēte pecuniaꝫ q̄ꝫ pecunie
indigēti viro· Nō q̄ mlta mala ꝯ
tingunt ex hoc q̄ aliqui ꝓpter pecu
niaꝫ filias ſuas dant viris antiq̄s
Item coniugium non debet fieri ꝓp
ter libidinem exercendaꝫ· ſ; prop
ter prolem pcreandam· De hoc dix
it angelus ad thobiam Tho· vi·
reddēs racōem quare diabol⁹ inter
feciſſet ſeptem viros qui ſaram fi
liam raguelis duxerāt Hij namq̄
qui ita coniugiū ſuſcipiunt vt deū
a mente ſua excludant ⁊ ſue libidi
ni ita vacent ſicut equus ⁊ mulus
in quibus non eſt intellect⁹· habꝫ
dyabol⁹ poteſtatē ſup eos· tu vero
cuꝫ ſuſceperis eam ingreſſus cubicu
luꝫ tuū p tres dies continens eſto
ab ea ⁊ nl aliud q̄ꝫ orōnibꝫ vacab
cum ea· trāſacta autem nocte tcia
⁊ accipiens vginem cū timore do
mini amore filiorum magis· q̄ꝫ li
bīne ductus vt bn̄dictiōem filijs
ꝯſequaris· Legit de ſancto paſnu
cio qui omnibus diebus vite ſue
auſteram vitam duxerat· orauit
dn̄m vt dignaretur ſibi oñdere cui
ſcōꝝ ſimil eſſꝫ in merito ⁊ rn̄ſuꝫ
eſt ei q̄ ſimil eſſet quodā dn̄o pr
ime ville oñdens ei villā· Ille abijt
⁊ venit in domū illius domini ⁊ q̄ſi
uit ab eo ſecrete dicens· Rogo do
mine vt ſtatū vite veſtre mihi dig
nemini reuelare quia reuelatum ē
mihi a domino q̄ ego ero vobis ſi
mil'm meritis· Qui reſpondit· pa
ter bone vxorem meam duxi non
cauſa libidinis ſ; cā prolis ad cul
tum dei ⁊ nūq̄ꝫ eaꝫ cognoui niſi ta
li intencōne Ecce in hoc patet q̄ꝫ tā
mercedem poterunt mereri matri
monium recte ſeruantes· Debent
etiam parentes filios ad cultuꝫ dei
inſtruere qui ad hoc ſunt procre
ati Dicit gregorius q̄ quidaꝫ ha
buit filium circa quinq̄ꝫ annos et
valde diligenter docuit eum male
loqui ⁊ nomē dei blaſphemare et
qn̄ ei aliq̄d mali obſteterit do male
dixit quadā die dum pater euꝫ te
nuit i brachijs ⁊ puer male loq̄re

tur ſicut ſolitus fuit. vidit demo
nes venientes et clamauit o pater
Ecce mali homines veniunt qui me
volunt tollere. Quod cum dixiſſet
arripuit eū dyabolus de brachijs
patris ⁊ cuȝ corpe ⁊ anima dedux
it Secundo requiritur in cōiugio ve
ra ⁊ mutua dilectio in cuius ſignū
ſponſus in deſponſacione oſculatꝛ
ſponſam in aliquibus terris quia
oſculum eſt ſignum dilectōis Itē
annulus qui datur ponitur in digi
tum illum a quo procedit vena ad
cor ad ſignandūȝ ꝙ ex toto corde
ſe mutuo diligere debēt. vnde legi
tur Thobie. x. ꝙ raguel ⁊ anna do
cuerunt filiam ſuam quando receſ
ſit ab eis cum viro ſuo ꝙ deberet di
ligere maritū ſuum plꝰ ꝙ̄ patrem
⁊ matrem ⁊ ſibi plꝰ obedire Exem
plum in micol que plus dilexit vi
rum ſuum dauid ꝙ̄ patrem ſuum
ſaul. qn̄ enim ſaul pſequebatꝛ da
uid ⁊ poſuit ſatellites ante domuȝ
eius nocte vt mane egrediente in
terficerēt dauid. micol depoſuit eū
per feneſtram ⁊ poſuit ſtatuaȝ ſup
lectuȝ eius ⁊ pellem caprinam ad
caput eius ⁊ operuit eū veſtimen
tis ⁊ ſic decepit patrem ſuū. Nō hi
ſtoriam. p̄. Re. xix. Similiter viri
debent diligere vxores ſuas in ſig
num huius mulier de carne et oſ
ſe viri facta eſt. Vnde adam euigi
lans dixit Hoc nunc os ex oſſibꝰ
meis et caro de carne mea. prop
ter hoc homo id eſt vir relinquet
patrem et matrem et adherebit
vxori ſue. et erunt duo in carne
vna Eccleſiaſtici ſeptimo. Mulier
ſi tibi eſt ſit tibi quaſi anima tua
Exemplum in rachel pro qua ſer
uiuit Jacob quatuordecim annis
et videbantur ſibi dies pauci pre
amoris magnitudine. vt dicitur
Geneſis viceſimonono. Sed heu
multi non diligant vxores ſuas
ſed potius contendunt cum eis.
cum tamē apoſtolꝰ dicat ad Eph
v. Viri diligite vxores veſtras et
nolite amari eſſe ad eas Item pro
uerb. v. Letare cū muliere tua ado
leſcentule. non dicit contende. ſed
multi reputant vxores ſuas quaſi
ancillas ſuas. cum tamen dominꝰ
volens muliereȝ facere dixit. facia
mus ei adiutorium ſimile ſibi. nō
ancillam. ⁊ ideo non fecit eaȝ de pe
de ne eſſȝ eiꝰ ancilla. nec de capite vt
non eſſet eius domina. ſed de late
re vt eſſȝ eius ſocia. Certe viri me
rito deberent honorare mulieres
Nam dicitur Prouerb. xij. Mulier
diligens corona eſt viro ſuo et Ec
cleſiaſtici. xxvi. Sicut ſol oriens in
mundo. ſic mulieris bone ſpecies
in ornamentuȝ domus eius. Eccle
ſiaſtici. xxv. Beatꝰ qui habitat cū
muliere ſenſata. merito debemus
honorare ſexum muliebrem qm̄
dominus honorauit euȝ nam om
nem carnis ſue ſubſtantiaȝ ſūpſit
a muliere n̄ a viro Heſter. vi. Me
rito honorabitꝛ quē rex voluit hono
rare vn̄ mulieres hn̄t illud priuile
gium ꝙ ipſe portare poterunt au
rū et ſericū et varium opus qd nō
oēs viri Tercio requiritur in ꝯiugio
diſcrecio ꝙ homo ſit diſcretus et
diſcernere ſciat tempꝰ ⁊ moduȝ. lo

cum a menſuram. De iſto dī Eccľa
ſtes. iij. Tempus amplexandi et
tps ab amplexib⁹ abſtinēdi Au
guſtin⁹ dicit. ꝙ xp̄iani debēt qn̄qȝ
conuenire cum vxoribus. quando
qȝ nō. In diebus pceſſionis et ie
iuniorū eſt abſtinendū vt facili⁹
poſſit impetrari qđ poſtulať Item
tempore quādo vxor eſt grauida.
Itez tpe menſtrui. vn̄ Leuiť. xviij.
Ad mulierem que patitur mēſtru
um non accedas. dicit Ihero⁹. ꝙ
tunc concipiunť membris damna
ti ceci claudi leproſi et infirmi. Itē
ſeruandus ē debitus mod⁹ Ihero.
Non iquit viri ab alienis mulieri
bus tm̄ abſtineant ſed etiaȝ in ſu
is temporibus et modis obſeruēt
Homo non debet beſtiali modo co
gnoſcere vxorez ſuā Item locus. ū
in loco ſacro vel publico. Itez men
ſurā ne faciat cum conatu vltra mē
ſuraȝ ꝙ̄ poſſit. dicit quedam glō.
ſuper illo. p̄. Coř. vij. Omnis vehe
mens amator ꝓprie vxoris adulter
eſt. hoc eſt intelligendum quando
concupiſcencia adeo magna eſt ꝛ ī
moderata qn̄ cognoſceret eam ac
ſi nō eſſet ſua. Itez debet eſſe diſcre
tus in reddendo debitū Si em̄ muli
er eſſet verecūda nec audēt petere
debitum ipē vir debet ſibi exhibere
ne nimis ſtimuleť ꝛ in pctm̄ cadať
in hoc caſu meretur vitam eternā.

Dominica ſecunda. f. xxxv.

NUlli malū p
malo reddentes Rō. xij. In
verbis iſtis docet nos apl's vindi
ctā in corde nō tenere. ſȝ exēplo xp̄i
p malo reddere bonū ꝛ nō ɔuerſo
Nota ꝙ dicit beatus Bern̄. Quidā
reddūt malū p malis et hij nō ſuť
boni Quidaȝ reddūt mala p bonis
et hij peſſimi ſunt. Quidaȝ reddūť
bona p bonis et hij mali non ſunt
Quidam reddunt bona p malis ꝛ
hij optimi ſunt. Primo dico ꝙ q̄
dam reddunt mala pro malis et
hij boni non ſunt. ſicut dicit Bern̄.
ſed hij boni non ſunt ꝛ regnū celo
ruȝ nō impetrabunt quo nō perue
niunt niſi boni. Sic fecit abſalon q̄
interfecit amon eo ꝙ ſororem ſu
am thamar violaueāt ꝛ queſiuit
euȝ dauid ob hoc occidere ꝛ expu
lit eum de ihrl'm q̄ fugiēs latuit ī
geſſur apud tholomei regē ieſſur
tribus annis. nota hiſtoriā. ij. Re
gum. xiij. ſicut diſplicuit dauid ꝙ
abſalon vindicauerat ſeipſum: ſic
diſplicēt deo ſi vindicam⁹ noſmeť
ipſos malum p malo reddentes.
vnde ait dn̄s Luce. vi. Diligite ini
micos veſtros et benefacite hijs q̄
vos oderunt et orate pro pſequen
tibus et calūniantib⁹ vos vt ſitis
filij patris veſtri qui in celis ē quī
ſolem ſuum oriri facit ſuper bonos
et malos et pluit ſuper iuſtos et ī
iuſtos Glō. Sȝ diceret aliq̄s p fur
to et rapina nullus interficeretur
ſi non debemus malū p malo red
dere. Rn̄detur. Iuri licet quod tibi
non licet Si em̄ pro re tibi ablata
quiſ ꝙ̄ ſeruato iuris ordie fuerit oc
ciſus. non tu ſed ius occidit euȝ.
Si autez iuris ordine pretermiſſo
quem ꝙ̄ occideris homicidij reus

eris·noli ergo malū ꝑ malo reddere·ſ₃ deo ſerua vindictā Rō·v·Mibi vindictā et ego retribuā·Exemplū de quodā milite q̄ dimiſit ſuo ſuo qui occidit fratrē ſuū ꝓpter q͛d crucē xp̄i eū honorauit·Requiē domini cā infra octauas ephie in ſermōe
De rebetis·Item quidā reddūt mala ꝑ bonis et hij peſſimi ſūt ſicut iudas et iudei·vnd͛ pſ̄·Retribuebāt michi mala pro bonis·hoc nunq̄ licuit fieri nec vnq̄ licebit·ymmo in veteri teſtamento quando licitū fuit odire inimicos ſic dicit Mat·v·Audiſtis quia dictu₃ eſt antiq̄s diliges proximum tuum et odio habebis inimicū tuum·tamen nū q̄ licitum fuit facere malu₃ pro bono ymmo etiā infidelib⁹ cauendū eſt Exemplu₃ de raab meretrice q̄ ꝓpter acceptionem exploratorum cum omnib⁹ ſuis ab excidio liberā ta eſt et populo dei adiūcta eſt·nota hiſtoriam Joſue·ij·vnde apl̄s Heb·xi·Adherebat fide v raab ꝓpter fidelitatē ſuā nō periit·Exemplū·miles cum vidiſſet quendā latronem duci ad ſuſpendiu₃ miſericordia motus rogauit vt eruerentur oculi eius et in domo ſua penitenciam ageret et ſic factū ē et tenuit eū multis ānis tradēs ei claues oīm rer₇ ſuar₇·quadā nocte paſche cu₃ miles iuit ad matutīas et vxor ei⁹ infirma in lecto maneret·venit ſeruus cecus inficiēs eā ſuccēdit caſtrū et arripiēs filiū militis et aſcē dit turrim Quod intelligēs miles turbatus eſt valde·Et clamauit ille de turri·iſta eſt merces veſtra q̄ liberaſtis me de patibulo·et certe niſi vobiſipſi oculos eruatis iſtum filium interficiam At ille miles ſimulauit ac ſi oculi eſſent ſibi eruti·et dixit cecus qualem dolore₃ ſuſtinuiſtis in eruitione ocul₇·ait miles·magnum·Ait latro adhuc hēs oc͛los·At miles pl⁹ diligēs filium q̄ oculos fecit ſibi erui oculos·Et q̄ſiuit latro ſic ꝑus·q̄ vidit q̄ ſibi viſum fuit q̄ ſibi cor extra here͛t a corpe·nūc ſcio inquit latro q̄ oculos ꝑdidiſtis·ſed iſtu₃ filiū non rehabebitis et ſtatim precipitauit ſeipſum cum infante·Ecce q̄ infideliter fecit domino ſuo S₃ mlͭ to infidelius et peius facit peccator xp̄o domino qui nos ſua morte et ſāguine ſuo liberauit de eterna dānatione·qui peccator quantū in ſe eſt xp̄m crucifigit cum mortaliter peccat et ſeip̄m in infernum precipitat Heb·vi·Rurſus crucifigētes ſibimetipſis filiu₃ dei O quāta fidelitas fuit q̄ pro nobis animā ſuā poſuit·quā fidelitatem nunq̄ obliuiſci debemus Eccī·xxix·Gracia₃ et fidelitatem fideiuſſoris tui ne obliuiſcaris Dedit enī ꝑ te animam ſuam Fideiuſſor ille xp̄s eſt qui pro nobis morti ſe expoſuit vt nos ab eterna morte liberaret·quociēs ergo mortaliter peccamus paſſionē eius renouamus et malū ꝑ bono ſibi reddim⁹·Tercij ſūt qui reddūt bona pro bonis et hij mali nō ſūt·Iſtud eſt quedam curialitas et honeſtas ſed non meritum·Sic fecit rex aſſuerus mardocheo qui nunciauit regi q̄ duo janitores palacij

ſui ſcꝫ bachata ⁊ thaga volebant
euꝫ interficere. ꝓpter hoc exaltauit
rex eum Heſter. v. Et licet iſtud eſt
curiale ⁊ honeſtum tamen nõ eſt
meritoriũ Mat. v. Si eñ diligitis
eos qui vos diligunt quam merce
dē habebitis. quaſi diceret nullã.
et ſi benefeceritis eis qui benefece
runt vobis quam mercedē habebi
tis in celo. Nonne ⁊ hoc publicani
faciũt. hoc eſt naturale ymmo aīa
lia irracionalia plus diligũt illos
qui bñfaciunt ſibi. ſic patꝫ in cani
bus Vnde glõ. amare amantē na
turale eſt. inimicũ autē amare ca
ritatis ē. Math. v. Et ſi ſalutaueri
tis frēs veſtros tantũ. quid ampli
us facitis. nonne ethnici hoc faci
ũnt ⁊ gentiles. Qꝫ naturale ſit dili
gere benefacientem patꝫ in leone
Quodam tempe cum xpiani trãſi
rent ad terram ſanctam ad belluꝫ
antiochenuꝫ. miles quidam vidit
leonē fatigari a ſerpente ⁊ accedēs
adiuuit leonem. qui ꝓpter bñficiuꝫ
toti exercitui in fame conſtituto. fe
rarum adducebat magnam mul
titudinem et tantum dilexit ſuum
militē cũ nauigare deberent ⁊ nau
te nollent eũ ſecum recipe aliquã
diu natans poſt ipſuꝫ tandem ſub
merſus eſt Si tantam fidelitatem
habꝫ brutũ animal a natura mltō
magis homo racionalis debet vltrā
progredi ad perfectaꝫ dilectioneꝫ
et non ſolum amare amicos et be
nefactores. ſed etiam inimicos Rẽ
ti ſunt qui reddũt bona pro malis
⁊ hij optimi ſunt ⁊ ſequũtur chri
ſtum tanq̃ patrem qui dilexit nos

cum adhuc eſſemus inimici eius
q̃ propter nos mortem ſuſtinuit.
Eph. ij. Propter nimiam caritateꝫ
qua dilexit nos xpus cum adhuc
inimici eius eſſemus ⁊ mortui eẽ
mus in peccatis viuificauit nos.
chriſtus pro nobis turpiſſimam
mortem paciens Item bona ꝓ ma
lis tribuit quãdo ꝓ crucifixoribus
ſuis orauit Luce. vi. Diligite inimi
cos veſtros ⁊ benefacite eis ⁊c.

Cum deſcendiſ
ſet ihesus de monte. Mat.
viij Miſtice in deſcenſu de mõte no
tatur humilitas incarnatiõis eiꝰ
quia deſcendit de monte id eſt de ce
lo in vallem huiꝰ miſerie. ⁊ ſecute
ſunt eum turbe multe ⁊ multitudo
miſericordiarũ ſuarum quaꝝ non
eſt numerus. ⁊ ecce leproſus veni
ens adorabat eum. lepra eſt pecca
tum animaruꝫ noſtraꝝ. Ideo deſcē
dit de celo vt lepram animaꝝ nrã
ruꝫ ſanguine ſuo mundaret. dicēs
ſi vis domine potes mundare. ⁊ ex
tendens ihesus manum tetigit euꝫ
dicens volo mũdare. ⁊ cõfeſtim mũ
datus eſt. a lepra eius. Cum eniꝫ
ihesus extēderet manuꝫ in cruce ho
mo mũdatus ē a lepra peccati Ipē
peccata nrã abſtulit in cruce ꝑ paſ
ſionē. ⁊ ait illi ihesus vide nemi di
xeris Ad lrãm hoc dixit leproſo cu
rato vt nos doceret fugere vanam
glīam ꝓpt̄ qd ſeqt̄. vade oñde te ſa
cerdoti. ꝑ hoc innuitur qꝫ ñ ſufficit
paſſio xpi ad ſalutēꝫ niſi ſeqtur cõ
feſſio. vnde ſi volumꝰ ſaluũ fieri debe
muꝰ nos oñdere ſacerdotibꝰ ꝑ ꝯfeſſi

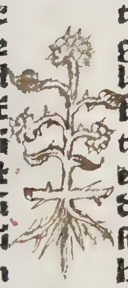
onem ſequitur. ⁊ offer munus tu
um quod precepit moyſes in teſti
monium illis. vt ſciant te ſanatuȝ
et poſtea non expellãt te Fuit em̄
preceptum in lege vt mundati le
pra offerrent ſacerdotibꝰ munera.
ſequitur. Cū at̄ introiſſet caphar
naum acceſſit ad eum centurio ro
gans eum dicens. dn̄e puer meꝰ.
⁊ famulus meꝰ. iacet in domo pa
raliticus ⁊ male torquetur. videns au
tem iheſus fidelitatē centurionis ꝙ
pro ſeruo ſuo tam ſolicitꝰ fuit pro
miſit ſe eum ſanaturū. vn̄ ſequit̄.
et ait. illi iheſus. veniã ⁊ curabo eū.
Ecce benignitas ſaluatoris q̄ parata
eſt omni petenti. et videns centurio
ait. dn̄e non ſum dignus vt intres
ſub tectum meum ſꝫ tantuȝ dic ver
bo ⁊ ſanabitur puer meus. Crede
bat em̄ ꝙ licet abſens eſſet corpo
re tamen preſens erat deitate ⁊ ꝙ
omni infirmitati precipe poſſꝫ. vn
de ſequitur. Nam et ego homo ſuȝ
ſub poteſtate dn̄i mei conſtitutus
habens etiam milites ſub me. qui
ſub poteſtate mea cōſtituti ſunt. ⁊
dico huic vade et vadit ⁊ alij veni
⁊ venit ⁊ ſeruo meo dico fac hoc ⁊ fa
cit. quaſi diceret Si ego qui ſub po
teſtate alterius cōſtitutus ſuȝ. me
is precipere poſſum et obediūt mi
chi. multo magis tu qui ſub nulli
us poteſtate es ⁊ dominꝰ es omni
um creaturaꝝ potes p̄cipe infirmi
tati ꝙ recedat et obediat tibi. Au
diens aūt iheſus miratus eſt. tan
tam fideȝ. et ſequentibus ſe dixit.
amen dico vobis ꝙ multi venient
ab oriente ⁊ occidente ⁊ recumbēt.

⁊ letentur. cum abrahaȝ yſaac ⁊
iacob in regno celorū. filij autem
regni eijcient. ⁊ iudei. in tenebras
exteriores. id eſt in infernū. ibi erit
fletus ⁊ ſtridor dentiuȝ. Et dixit ihe
ſus centurioni. vade ⁊ ſicut credidi
ſti fiat tibi ⁊ ſanatus eſt puer ex
illa hora.

De eodem die ſermo in euangeliū
F. xxxvi.

Extendens ihe
ſus manum tetigit eū ſcꝫ
leproſum Mat. viij. In verbis iſtis
notantur duo Primū eſt magna
miſericordia ſaluatoris. Secundū
miſera cōditio peccatoris primuȝ
patet in hoc ꝙ leproſo manū ſuã
extendit. ſecunduȝ in hoc ꝙ pecca
tor lepſo cōpat̄. Circa p̄mū nota
ꝙ ſaluator extendit manum ſuaȝ
in cruce multis modis. Primo ex
tendit manum ſuam cruentatam
ad reuocandum peccatoreȝ. domi
nꝰ fec̄ ſic̄ nobiles q̄ volētes reuoca
re aues ſuas errantes. oſtendūt eis
carnes ſuas cruentatas vt eas ſic
alliciãt ⁊ reuocēt Sic deus volens
peccatorem errantē reuocare. oſtē
dit in cruce manus cruentatas. q.
di. Vide manꝰ meas ſanguineas
et cogita qualia ꝓpt̄ te paſſus ſuȝ
et reuertere ad me vt amara paſſio
mea in te non amittetur nec ãnul
letur. Heu multi ſunt ſicut aues in
gurgitate ⁊ ſaturate que ad recla
mationes nolunt redire. vn̄ ꝯque
ritur dominus Prouer. p̄. Extendi
manū meã nec erat qui aſpiceret

deſpexiſtiſ omne conſilium meum.
ego quoqꝫ in interitu v̄ro ridebo Se
cundo extendit dominus manuſ ſu
as extenſas in cruce ad ſuſcipien
dum peccatorem reuertentē. Yſa.
lxv. Extendi manꝰ meas ad ꝑplm̄
incredulum q̄ ambulat in via non
recta poſt cogitationes ſuas expā
di enī vt recipem eos qui redire vel
lent. Exemplū in ꝓdigo cui occur
rit pater ⁊ amplexabatur eum be
nigne ſuſcipiens Luce. xv. Iſtud
figuratum eſt Gen̄. viij. vbi dicit
ꝙ cum nō inueniret columba vbi
requieſceret pes eius. reuerſa eſt
ad archam ⁊ extendēs noe manū
ſuam intulit eā in archam. p colū
bam que nuſꝙ̄ inuenit requiez in
mūdo. ſignificat anima que nuſꝙ̄
inueniet requiez niſi in xp̄o. Si ali
qn̄ egreditur archam .i. eccleſiam
per pcm̄ quod ſeparat animam
ab eccleſia .i. cōmunione omnium
fidelium tūc nunꝙ̄ inueniet requi
em niſi in xp̄o. Debemus redire ad
archam p penitenciam. tūc noe .i.
chriſtus paratus eſt recipe eam
ad graciā ſuam. vnd dominꝰ dicit
anime peccatrici Ihere. iij. Tu aūt
fornicata es cuz amatoribꝰ multis
tamen reuertere ⁊ ego ſuſcipiā te.
Tertio extendit in cruce manꝰ pfo
ratas ad largiendū petentibꝰ q̄c
quid pecierint. vnde Bern̄. Quis nō
reparetur ad ſpē ⁊ impetrādi fidu
ciam qui viderit corpis xp̄i diſpoſi
tionem in cruce habet caput incli
natū ad oſculandū. brachia extē
ſa ad amplexandū. manꝰ pfora
tas ad largiendū. vn̄ pſ. Dixi do



mino deus meꝰ es tu in manibꝰ tu
is ſortes mee. Vide ergo o hō has
manꝰ ⁊ ne deſpes ꝙ q̄cq̄d pecieris
impetrabis. vn̄ dn̄s Io. xvi. petite
et accipiet de hac manu dī Mat.
ix. venit q̄dā ad ihesū dicēs. dn̄e fi
lia mea defū. ē veni ⁊ pone manum
ſup illā ⁊ veit ihesus ⁊ reſtituit ei
vitam. ſi g̃ filia tua .i. aīa tua mor
tua ē in pcīs reſpice illā manū lar
gā in cruce pforataz ⁊ implora eiꝰ
largitatem. ipſe ſine dubio dabit
tibi .i. anime tue vitam eternā Quar 4
to dominꝰ in cruce extendit manū
eleuatam ⁊ erectam. ad percucien
dum peccatorem ſi nō fuerit cōuer
ſus ad eum. vn̄ dicit de filijs iſra
hel quando peccauerunt. pſ. Eleua
uit manū ſuaz ſup eos vt ꝓſterne
ret eos in deſerto Exo. iij. Extendaz
manum meam ⁊ pcuciā egiptuz
.i. peccatorem tenebroſum. hec eſt
manuſ dn̄i que pcuſſit de exercitu ſē
nacherib vna nocte. c. lxxxv. milia
virorū Nō hiſtoriaz. iiij. Re. xviij.
Vide ergo o pctōr hanc manum
eleuatam ad pcuciendū ⁊ ptimeſ
ce. Quīto extēdit dn̄s manꝰ in cruce
dependētes ⁊ hoc ad ſuſtinēdū ſiue
deportandū pctōrem ꝙ diu eſt in
peccatis ne cadat i ꝓfundū īferni
Solet enī aliqn̄ xp̄s depingi cū ma
nu dextra dependēte in trām ad de
portandū pctōrem. vn̄ pſ. Cū ceci
derit nō collidetur ꝙ dn̄s ſupponit
manū ſuaz Iſtud figuratū ē Mat.
xiiij. vbi dī ꝙ cū petrus ābularet
ſupra mare ad dominum ⁊ incipe
ret mergi eo ꝙ dubitaret. extēdēs
ihesūſ manū apprehēdit eū dicens

Modice fidei quare dubitaſti? Per
petrum ambulantem ſignificatur
peccator qui ambulat ſuper mare
huius mundi quod plenuz eſt pe
riculis. hic ſtatim cum peccat me
rito caderet in profundū inferni. ſi
deus eū manu miſericordie ſue nō
ſuſtentaret. Trenoruz. iij. Miſeri
cordie domini quia nō ſumus con
ſumpti quia nō defecerūt miſerati
ones eius Sexto oſtēdit dn̄s i cru
ce manū aptam ad reficiendū nos
ſua gratia ⁊ benedictōne Vn̄ pſ̄.
Aperis tu manum tuam ⁊ imples
omne animal benedictōe. glō. ma
nū .i. benignitatē potēcie tue qr om
nia in eius ptāte ſunt. ⁊ iples om
ne animal ſcz rōnale qd poteſt bn̄
dici benedictōe .i. grā tua. Prouer
bioꝝ. xxxi. Manū ſuam apit iopi
.i. peccatori. qr inops ⁊ paup eſt ⁊
ab ōni gratia. manū ſuaz aperuit
in cruce ⁊ adhuc aperit omni tpe
ſi pati ſumus grām accipere. homi
nis enī eſt preparare cor ad recipiē
dam gratiam. et tūc patus eſt in
fundere grām. ſicut dicit̄ pūerbi.
xvi. Vide ergo manū domini i cru
ce aptam ⁊ prepara te ad grām reci
piendā Iſtud figuratū eſt Ezech.
ii. vbi dicit dn̄s ad ezechielez. api
os tuū ⁊ comede q̄dcūqꝫ tibi do. et
aperuit ei manus in qua erat liber
inuolutus. ad literā fuit cedula cō
uoluta ſicut rotulus. et dixit dn̄s.
fili hominis comede volumē iſtud.
et cum comediſſet factū eſt in ore
ſuo ſic mel dulce. Per manū iſtaz
ſignificat̄ benignitas dei. p librūz
iſtū ſignificatur grā dei q̄ cibat ho
minez ſed liber iſte fuit clauſus in
manu p hoc ſignificatur qꝫ tanta
dulcedo celeſtis incluſa eſt qꝫ nul
la lingua poteſt explicarē ⁊ ideo cō
patur melle. vnde ſequit̄ qꝫ factuz
eſt in ore eius ſicut mel dulce. Sed
anteq̄ȝ daret ei librū dixit aperi os
tuū ⁊ implebo illud .i. prepara cor
tuum ad recipiendam gratiā ego
paratus ſum tibi infundere eam.

NOn falſum te

ſtimonium dices Rō. xiij.
In epl'a huiꝰ dn̄ice nos docet apo
ſtolus precepta dn̄i. inſtruens vt
ea obſeruemus inter que octauū
eſt iſtud. Non falſum teſtimoniuz
dices in quo prohibetur omne mē
dacium Mendacium ſecundū Au
gꝰ. eſt falſa ſignificatio vocis cum
intentione fallendi. Debemus au
tem mendacium vitare ꝓpter mul
ta. Primo quia ſacra ſcriptura ꝓ
hibet in diuerſ locis. Eccī. vij. No
li velle mentiri omne mendacium.
aſſiduitas enī eius non eſt bona.
Secundo debemus vitare mendaci
um quia peccatum eſt dyabolicum
et omnes excogitantes mendaci
um filij ſunt dyaboli. Primū eniz
mendaciū excogitauit dyabolus
in padyſo quando dixit. nequaq̄ȝ
moriemini ſed eritis ſicut dij. Gen.
iij. nota hiſtoriam. Vn̄ ait dn̄s de
dyabolo. Joh. viij. Vos ex patre
dyabolo eſtis Cum loquit̄ menda
cium ex ꝓprijs loq̄tur. qr mendax

eſt ⁊ pater eius ⁊ homo mendacij
et homo mendax filius eſt dyabo
li quantum ad imitationem Joh.
viij. Vos ex patre dyabolo eſtis ⁊
deſideria eius vultis facere. id ē mē
tiri Tertio quia mendacium eſt
quoddam venenum quod occidit
animam ſapien. primo Os quod
mentitur necat animam vnde dic
dauid ad adoleſcentez q̄ mēciebat̄
ſe interfeciſſe ſaul. os em̄ tuū locu
tum ē ↄtra te ⁊ ſtatī iuſſit eū inter
fici. Nō hiſtoriā. ij. Re ⁊ Quarto de
bem⁹ vitare mendaciū ꝓpter vilita
tem eius. vili⁹ em̄ ⁊ turpi⁹ ē menti
ri q̄ꝫ furari Ecc. xx. potior eſt fur q̄ꝫ
aſſiduitas viri mendacis ⁊ viri q̄
habet in ↄſuetudine mentiri et tñ
ambo pditionē hereditabunt Jdeo
peior videtur homo mendax q̄ꝫ fur
quia fur nocet homini in rebus ex
terioribus. ſed mendax ei nocet in
anima ſcilicet quando fecit euz fal
ſum credere ⁊ etiaz in fama ⁊ in ho
nore quos homo pl⁹ diligit q̄ꝫ res
tempoāles. ⁊ ideo bene dicitur pec
catum dyabolicum. quia aufert ho
mini animam ſuam. ⁊ ideo ipē ↄpa
tur regi ſodomorū q̄ dixit ad abra
ham Gen̄. xiiij Da michi animas
cetera tolle tibi. vn̄de omnes men
daces ſunt de familia eius prouer
biorū. xxix. Princeps qui libenter
audit verba mendacij omnes mi
niſtros habet impios Quinto debe
mus vitare mendaciuz quia domi
nus odit multum ꝓuerb. vi. Sex
ſunt que odit dominus ⁊ ſeptimū
deteſtat̄ anima eius. oculos ſubli
mes. linguā mendacē. man⁹ effun

dentes innoxiū ſanguinē. cor ma
chinās cogitationes peſſimas. pe
des veloces ad currendū in maluz.
proferentem mendaciū. teſtez fal
lacem ⁊ eum q̄ ſeminat inter frēs
diſcordiam Qꝫ deus multuz odiat
mendaciuz patet in hoc q̄ꝫ domin⁹
ſepe mendaces acriter punit Exem
plum in ſaphira ⁊ ananya Actu.
v. nō hiſtoriam. p⁹ miſſionē ſpūſ
ſancti augebatur numerus creden
cium multi em̄ venditis ōmibus po
ſueruīt ꝓ̄ preciū an̄ pedes apoſtoloꝝ
Ananias ⁊ ſaphira vendito agro
ptez precij preſentauerūt apoſto
lis ⁊ ptem reſeruabant Petrus au
tem ſciens hoc in ſpū dixit ananie.
Dic ſi tanti agruz vendidiſti p̄cij.
qui cuz diceret ſic. dixit petrus Cur
temptauit ſathanas cor tuuz ⁊ mē
tiri audes. ⁊ ſtatim cecidit et expi
rauit. Cum allatū eſſet corpus viri
venit mulier ⁊ ſibi ſimile contigit.
Ex hoc patet quomodo deo diſplice
at veritatem non ſeruare. Item pa
tet in duobus ſenioribus qui men
dacium dixerunt de ſuſānna Nota
hiſtoriam danielis. xiij. Etiā vult
deus q̄ꝫ infideli non menciatur ſed
veritas ſibi ſeruetur quod patet i
Joſue qui fregit fedus quod pro
miſſuz fuit gabonitis. Nō hiſtori
am Joſue. ix. ⁊ quō eum dn̄s ꝓpte
rea puniuit patz. ij. Re. xij. Sexto
debem⁹ vitare mendaciū ꝓpt̄ penā
eternā inferni q̄ ſequit̄ ꝓu. xix. te
ſtis falſus nō ipunit⁹ erit ⁊ q̄ loq̄t̄
mēdaciū n̄ effugiet Apoc xxxi. oī
bꝫ mēdacibꝫ ps il. erit ſta. ar. ig. ⁊
ſul. ꝓuerb. xx. Suauis eſt homini

panis mēdacij et poſtea implebit
os eius calculo Calculus eſt lapis
ignitus. vnde diues ille qui in mē
dacijs multū peccauerat i lingua
plus cruciabatur. petens guttam
aque ad refrigerandā linguā ſuā.
vnde ſalomō Prouerbiorum. xxx.
Vanitatē et mendacia longe fac
a me domine. Quale peccatū ſit mē
daciū require in ſūma viciorū ⁊c.

¶ De eodem die ſermo in euangeliū
d. xxxviij.

AScendēte ihe
ſu in nauiculam ſecuti ſūt
eū diſcipuli eius. et ecce motus ma
gnus factꝰ eſt in mari ita vt operi
retur fluctibus. ipē autem dormie
bat ⁊ acceſſerunt ad eum diſcipu
li. ſuſcitauerūt eum dicentes. Dn̄e
ſalua nos. perimus Et dixit eis ihs
Quid timidi eſtis modice fidei qua
re dubitaſtis. ſi potentem me ſup
terram habere cognouiſtis quare
non creditis. q̄a in mari potēs ſū.
Tunc ſurgēs imperauit vētis et ma
ri ⁊ facta eſt trāquillitas magna.
Aſcendente ihu in nauiculam ſecu
ti ſūt eū diſcipuli eius Math. viij.
In verbis iſtis poſſumus duo no
tare. Primū eſt xp̄i circa nos ma
xima caritas ibi. Aſcendente ihu ī
nauiculam Secundū eſt diſcipulo
rum circa xp̄m fidelitas. ibi ſecuti
ſunt eum ⁊c. Circa primū nota ꝙ
xp̄s volens oſtendere ſuam ꝑpetuā
caritatē q̄ nos dilexit venit ad ma
re huius mundi ⁊ nauem ꝓpter nos
aſcendit. Per nauē iſtā ſignifica
tur crux xp̄i in qua mortē ſuſtinu
it ꝓpter noſtrā ſalutē quā ipē aſcē
dit voluntarie nō coactus Yſa. liij.
Oblatꝰ ē quia ipſe voluit. Compa
tur aūt crux xp̄i naui ꝓpter quatu
or. Primo ꝓpter diſpoſitionis ſimi
litudinem Nauis enī in principio
ſui capitis eſt ſtricta et ſimilit̄ in
pedibꝰ et medio lata. ſic crux xp̄i ī
principio et in capite adeo ſtricta
erat ꝙ non habuit tantum vbi ca
put ſuum reclinaret Crux enī diſpo
ſita erat ſicut thau ⁊ deſup nō ha
buit lignū in quo xp̄s caput recli
nare poſſet. quod cōqueritur Ma
thei. viij. Vulpes foueas habent ⁊
volucres celi nidos. ⁊ filius marie
non habet vbi caput ſuū reclinet.
Per vulpes que ſuū habēt greſſū
ſuauē et ſua uē pellē ſignificant de
licati qui maxime querūt ꝯmodū
corporis ſui. Itē ſunt fouee i terra qr
non querūt niſi terrenū cōmodū.
non attendētes futurū incōmodū.
Per volucres celi intelligunt ſuper
bi qui corde in nubibus volant ſu
per alios ſe extollendo. qui vadunt
erecto collo. nō attendentes ꝙ xp̄s
habuit caput inclinatū quia non
habuit vbi caput reclinaret. vnde
Bern. Xp̄s humiliter paſſus re
delicatis Exemplū. ducıſſa quedā
tam delicate carnem ſuā tenens vt
cōmunibus aquis manus lauare
nollet: ſed aquam de rore celi colli
gi fecit lectū ſuū aromatibꝰ redo
lere faciebat non recolens ꝙ xp̄s
tā dura paſſus fuiſſet Quapropter
dominus carnem ipſius tantū affli
xit ꝙ totū corpus eius putruit ⁊

caro paulatim in fruſta cecidit.
⁊ totam domū intolerabili fetore
repleuit: ita ꝙ nulla ancillaꝝ nec
aliquis ſeruoꝝ: nec quiſꝙ̃ ad eaꝫ
accedere poſſet: ⁊ ſic miſerabiliter
mortua ē. Attendant hoc q̄ nimis
delicate nutriunt carnem ſuā attē
dentes ꝙ xp̄s non habuit vbi ca
put ſuū reclinaret. Beda Viſa paſ
ſione xp̄i q̄s tam delicioſus q̄ nō
abſtineat carnem. quis tam ſup
bus ꝙ ſe nō humiliat. reſpiciat
ſupbus ⁊ videat humilitatē xp̄i.
reſpiciat carnis decus: et videat
amaritudinem. Item ſcđo nauis
in medio eſt lata: ſic crux chriſti
in medio eſt lata. ꝙ extēſis mani
bus pendebat in cruce. Yſa. xxv.
Extendit man⁹ ſuas ſicut natans
O ꝙ̃ lata erat nauis iſta in q̄ adeo
extēte erant man⁹ ꝙ omnes vene
eius dinūari poterant. Dicit eī au
g⁹. ꝙ crucifixores q̄ fecerant fora
mina in cruce: qn̄ vna man⁹ erat
infixa ꝑpter nimiā diſtantiā foꝛami
num alia man⁹ nō poterat extēdi
ad aliud foramen. ⁊ ne oporteret
eos aliud foramen facere: traxerūt
aliā manum cū funib⁹ ad aliud fo
ramen: ⁊ intm̄ ipſuꝫ extenderūt ꝙ
oīa oſſa eius nūari potuerūt. Hoc
videtur tangere pſalm dicit. Fo
derunt man⁹ meas ⁊ pedes meos.
dinumerauerunt oīa oſſa mea. q.
d. In foſſione manuū ⁊ pedū tan
tum me extenderūt ꝙ omnia oſſa
mea numerare potuerūt. Vn̄ ber.
O amantiſſime iuuenis q̄d cōmi
ſiſti vt talia patereris. qđ ſcelus tu
um. q̄ culpa tua. q̄ cā tue mortis.

que occaſio occiſionis tue. Ego ſū
cauſā tue mortis. occaſio occiſiōis
tue. Illicita cōcupiſcētia traxit adā
ad arboreꝫ: te xp̄e perfecta caritas
traxit ad mortē. Item tercio nauis
iſta fuit ſtricta in fine. Fuit etiam
crux xp̄i adeo ſtricta: ꝙ vnus pes
ſup alium affigeretur. Dicunt tm̄
tres claui fuiſſe. duob⁹ enim affi
xe manus: ⁊ vno affixi fuerunt pe
des ambo. ⁊ hoc fuit penoſius ꝙ̃ ſi
duo fuiſſent claui. O ꝙ̃ arta erat
finis iſtius nauis: qn̄ in fine vite
ſue ex nimia amaritudine clama
uit. Deus deus meus: vt q̄d me de
reliq̄ſti. Berna. Defuit xp̄o in cru
ce terra. pedi lignū. capiti amict⁹.
lateri amicus cōſolationis. Secun
do cōparatur crux xp̄i naui ꝑpter
potus amaritudinem. ſolet enim
in naui tranſeunti mare eſſe cib⁹
durus ⁊ potus amarus. ſic xp̄s in
naui crucis habuit cibū ⁊ potum
amariſſimū. Vnde pſ. Dederūt in
eſcā meam fel: ⁊ in ſiti potauerūt
me aceto. ꝑpter amaritudinē felli
compatur. Dicunt enī euāgeliſte
cū diceret. Sitio. impoſuerunt ſpō
giam arundini: ⁊ dederūt ei acetū
felle mixtum. Super iſto verbo dicit
bernar. Quid ſitis dn̄e quid ſitis.
ergo ne pl⁹ te cruciat ſitis ꝙ̃ crux.
De cruce ſiles: ⁊ de ſiti clamas. q̄d
ergo ſitis. Veſtram inq̄t ſitio ſa
luteꝫ. veſtrū gaudiū. plus anima
rum veſtraꝝ ꝙ̃ corporis mei cruci
atus me tedet. Vnde bernar. Ani
ma precioſa non auro vel opib⁹
redempta: ſꝫ ſanguine agni imma
culati ꝑpter te fons vite aceto po

tatur. Attendē quantū ꝫ vales. qn̄
tum ꝓ te datum ſit. ne te trudas
in ꝑditionem. Iſtum potū quem
xp̄s in cruce bibit debemus attende
re vt etiam aliq̄ patiamur. Vnde
ber. Non ē cibus adeo aridus qui
non efficiatꝛ ſapidꝰ ſi illius aceto
quo dn̄o ꝓpinatum eſt ↄdimento
fuerit ꝑparatus. Tercio crux xp̄i cō
patur naui ꝓpter penarū multitu
dinem. ſicut eni naues tranſeūtes
mare multas ſuſtinent tribulacō
nes: ſic xp̄s in cruce ſuſtinuit mul
tas anguſtias ⁊ tribulacōnes. du
ra verbera. duriora vulnera. duriſ
ſima mortis ſupplicia. Trenoꝛ. i. O
vos omnes q̄ tranſitis ꝑ viam at
tendite ⁊ videte. Vere multa ſuſti
nuit in naui crucis. patiebatꝛ eni
in oībus ſenſibꝫ. in viſu eo ꝙ vidit
m̄rem ſuā amariſſime turbatam
Vnde bern. O bone iheſu ꝙ grauiꝛ
foderis exterius in corpe: ſed mul
to acriꝰ interiꝰ in corde ex cōpaſſio
ne matris tecū omnia pticipātis
Item in auditu. qꝛ audiuit eorum
blaſphemias dicentiū Vach qui
deſtruit templū dei: ⁊ in triduo ree
dificat illud. alios ſaluos fecit ſeip
ſum ſaluare non p̄t. Item in odo
ratu qꝛ crucifixꝰ erat in loco caluа
rie vbi malefici occidebanꝛ. ⁊ ideo
fuerūt ibi cadauera ⁊ oſſa mortu
orum. quoꝝ fetore cruciabatur.
Item in guſtu. qꝛ ꝓpinauerūt ſibi
acetū felle mixtum. ſicut dictum ē.
Itē in tactu. qꝛ a planta pedis vſqꝫ
ad verticem nō erat in eo ſanitas.
Ecce quantas tribulacōes xp̄s in
naui crucis eſt ꝑpeſſus. Quarto

crux xp̄i ↄpatur naui qꝛ nauis trā
ſit de vna terra in aliā. ſic cruce ⁊
tribulationibꝫ. anguſtijs tranſiꝛ
de p̄nti miſeria ad vitam eternam
Actu. xiiij. Per multas tribulatio
nes oꝫ intrare in regnum celoꝝ Lu
ce vlti. Oportuit xp̄m pati: ⁊ ſic in
trare in gloriā patris. Igiꝛ ſi ipſe
hinc ſine flagello non exijt q̄ ſine
pctō huc venit: ⁊ ſine pctō ꝑman
ſit. quō flagellis digni non eſſent
qui cum pctō venerunt ⁊ viuendo
plus peccauerunt. Vnde iheroni.
Quis ſcōrum ſine tribulacōe coro
natus eſt. q. d. nullus. Vnde dici
tur in euangelio hodierno. ſecuti
ſunt eū diſcipuli in naui. qꝛ omēs
tribulacōes ⁊ penas ſunt ꝑpeſſi ꝓ
pter xp̄m. ⁊ exemplo illoꝝ oꝫ nos
pati: ſi volumꝰ ad regnū celoꝝ per
uenire. i. Pe. ij. Xp̄s paſſus eſt ꝓ
nobis vobis relinquēs exemplū
vt ſeq̄mini veſtigia eius Exemplū
patiendi ꝓpter deum poſſumꝰ acci
pere in quodā paganoꝝ principe
qui nouiter ↄuerſus ⁊ baptiſatꝰ
eſt ⁊ in cōflictu ↄtrā paganos gra
uiter vulneratus eſt. Cumqꝫ time
rent xp̄iani ne ꝓpter hoc vacillaret
ↄſolabātur eū dicentes. Gratias
agas deo ꝓ cuius honore tu es vul
neratus Rn̄dit. tali ↄſolatione nō
indigeo: ſed doleo magis ꝙ nō ha
beo niſi quatuor vulnera ꝓpter ihē
ſum: qui ꝓpter me multa vulnera
ſuſtinuit: etiā infinita.

Dominica quarta.
Sermo. xxxix.

SVp omnia ca
ritatem hn̄tes q̄d eſt vin
culū pfectionis Col.iij. In verbis
iſtis hortatur nos apl's ad carita
tem que eſt mater oīm virtutū ⁊
bonoꝝ Vnde amb. Caritas eſt mr̄
oīm virtutū que omnes informat
ſine q̄ nulla eſt vera virtus. Scien
dum aūt ꝙ caritas nobis nc̄aria
eſt ꝓpter multa. ꝗ ſine caritate nl̄
la opera ſunt meritoria Vnde gre.
Omne mandatū: ⁊ quicq̄d preci
pit̄ in ſola caritate ſolidat̄. Sicut
enī multi rami arboꝝ ex vna radi
ce ꝓcedunt: ſic multe virtutes ex v
na caritate generant̄ ⁊ non hn̄t a
liquid viriditatis rami boni opeꝛis
ſi non manſerint in radice carita
tis. q̄ſi. d. Non habet aliq̄d meriti
bonū opus ſine caritate. Chor̄. xi
ij. Si habuero ꝓpheciam ⁊ futuro
rum reuelacōem ſiue cognicōem.
caritatem aūt non habuero nihil
mihi ꝓdeſt Talis aūt fuit balaā
q̄ multis milibus annoꝝ ante in
carnacōem xp̄i ꝓphetauerat de ea.
Nume. xxiiij. Oriet̄ ſtella ex iacob
⁊ tamen damnat⁹ eſt. ꝗ caritatē
non habuit. Silr̄ ſaul q̄ legitur ꝓ
ꝓphetaſſe pri. Re. x. ⁊ cayphas Jo.
xi. Collegerunt pontifices ⁊ phari
ſei ⁊c̄. Etſi nouerim oīa miſteria.
Colo. xiij ⁊ ſi nouerim omīa ſecre
ta vtriuſq̄ teſtamenti q̄ human⁹
intellcūs capere non p̄ōt ſine ſpūa
li grā: ſicut apoſtoli habuerunt.
Caritatem aūt ſi non habuero ni
hil mihi ꝓdeſt. Sicut iudas q̄ diu
fuit apoſtolus ꝗ eis dictū eſt ma
thei. xiij. Vobis datū eſt noſſe
miſteriū dei. ſed ꝗ iudas in carita
te non permanſit: nihil ſibi ꝓfuit.
Ita etiam dyabolus ſecreta nouit
Eze. xxviij. Omne ſecretū non eſt
abſconditum a te. Et ſi habuero
omnem ſcientiā quam humana
mens p̄t comprehendere: caritatē
non habuero: nihil mihi ꝓdeſt. ſi
cut ſcribe ⁊ phariſei. de quib⁹ dici
tur Luce. xi. Ve vobis legiſperitis
q̄ tuliſtis clauem ſcīe: ipſi non in
troiſtis: ⁊ eos q̄ introibant ꝓhi
buiſtis. Vnde aug⁹. Cū audiſſet
vitā anthonij: ait. heu indocti rapi
unt celū: ⁊ nos cū ſcīa noſtra in in
fernū dimergimur. Si enim ſcīa a
liquem beatū faceret: multi demo
nes beati eſſent Etſi habuero om
nem fidem ⁊ pfectaꝫ de oībus que
oportet credere: fidē dico ita firmā
⁊ pfectam vt montes transferam
⁊ transferri a deo impetrem. Ma.
xxi. Si fideꝫ habuero ⁊ non heſita
uero: ⁊ ſi dixero monti huic. tolle
te: ⁊ mitte te in mare: ita fiet. Cari
tatē non habeaꝫ nihil ſum ⁊ nihil
mihi ꝓdeſt ad vitā eternam adq̄
rendam. Sic fuit alexander mag
nus q̄ habuit tantā fidem ad deū:
cum vellet includere iudeos int̄ mō
tes caſpios: rogauit dominū celi:
vt montes ſe eleuarent ⁊ ſe inuicē
ꝯiungerent: ita vt fieret locus im
meabilis. ſicut dicit ioſephus in
hiſtorijs: tñ nihil ꝓfuit ſibi quin
ſit damnatus. ꝗ caritatē non ha
buit. vel ſc̄m aliam glo. p montes
intelligunt̄ demones. ⁊ eſt ſenſus
Si habuero tantā fidem: vt demo

nes de obſeſſis corporibus eijciã.
caritatem aũt non habuero nihil
mihi ꝓ deſt. Sic fuerunt exorciſte
iudeoꝝ qui ꝓpter quaſdã ↄiuracõ
nes eiecerant demones. De quib⁹
dĩ Lu. xi Si ego eijcõ in beelzebub
demonia: filij veſtri in q̃ eijciunt.c
Etſi diſtribuero omñes facultates
meas in cibos paupeꝝ q᷑ eſt ma
xima benignitas ꝛ liberalitas. cari
tatem non habuero nihil mihi ꝓ
deſt. Sicut multi philoſophi qui
adeo benigni ꝛ libeᷓles fuerunt ꝙ
nullum egentem videre poterant:
quin eis mentib⁹ ſuis ſubuenerẽt.
Sicut ſocrates ꝛ ceteri. nihil tamẽ
ꝓfuit eis ad vitã eternam. qꝛ cari
tatem pfectam non habuerũt. Et
ſi tradidero corpus meum: non tã
tum bona mea ita vt ardeam: q̃ſi
diceret. Etſi caſtigauero corp⁹ me
um tantum vt memetipſuꝫ occide
rem: caritatem aũt non habeam:
nihil mihi ꝓdeſt. ſicut aliq̃ paga
ni qui ſeipſos occidũt putãtes ſic
placere dijs ſuis. Et ſaraceni q̃ cor
pus ſuũ miſeᷓbiliter affligunt. ie
iunijs. virgis. flagellis. ꝛ phari
ſei qui alligabant ſpinas ad fim
brias q̃ eas pungerent: nihil tñ
ipſis ꝓfuit: qꝛ caritatẽ non habu
erunt. Item dicit apl's .i. Chor. xi
ij. Si linguis hominũ loquar ꝛ an
geloꝝ. caritatem non habeam fa
ctus ſum ſicut es ſonans ꝛ cimba
lum tinniens. In hoc videt̃ tangẽ
re p̃dicatores ꝛ doc̃ores ſñ caritate
exiſtentes: qui alijs ꝓſunt: ꝛ ſibi
ipſis nihil. q. d. Si fuero ita facun
dus ꝛ eloquẽs ꝙ loquar linguis

hominum .i. ſecularium. ꝛ angeloꝝ
.i. ſpiritualium caritatẽ non habe
am: ſimilis ſum eri ſonanti quod
alijs ſonat ꝛ ſeipſũ ↄſumit. ꝛ cim
balo tinnienti: q᷑ alios delectare
facit ex ſua dulcedine: ꝛ ſe pati cõ
ſumit. Sic qui predicat alijs vtili
a ꝛ loquitur delectabilia ꝛ dulcia
abſqꝫ caritate: ſibi nihil valet ad
eternam vitã. Aug⁹ Si in te intrat
ſapientia ſalomonis. fortitudo ſã
ſonis. pulchritudo abſolonis. a
gilitas azaelis. diuitie creſi. ptãs
octauiani. inuicta gloria alexãdri
diuturnitas enoch: ꝛſi caritatem
non habueris nihil ꝓficies Si fu
eris paup ꝛ languidus omnibus
diebus vite tue. ſicut laſarus qui
iacebat ad ianuam diuitis vlceri
bus plen⁹ cupiens ſaturari de mi
cis que cadebãt de menſa diuitis:
caritatem aũt nõ habueris nihil
tibi ꝓdeſt. Job legit̃ habuiſſe ſep
tem milia ouium. tria milia came
loꝝ. quingenta iuga boum. quin
gentos aſinos ꝛ multã familiam
nimis: que omnia pdidit. inſuper
plagatus fuit in corpore ꝙ a plan
ta pedis vſqꝫ ad verticem non erat
in eo ſanitas: ꝛ ſedens in ſterqui
linijs teſta ſaniem radebat. hoc to
tum ſine caritate ſibi non ꝓfuiſſꝫ
Vnde aug⁹. Sine caritate hec pñt
hẽri: ſed non ſine caritate ꝓdeſſe.

Simile ẽ regnũ
celoꝝ hoi q̃ ſeminauit ſe
men bonum in agro ſuo. Ma. xiij.
Homo iſte deus eſt. ager mund⁹

eſt. ſemen ſunt ſācti homines. Cū
aūt dormirent homines ꝟ cum apo
ſtoli dormitionem acceperant. et
eccleſiaꝝ prelati negligenter age
rent venit inimicus homo ꝟ diabo
lus: ⁊ ſupſeīnauit zizaniā ꝟ hereti
cos ⁊ falſos doctores: in medio tri
tici: ⁊ abijt ⁊ abſcondit ſe. Unde
pſ̄. Inſidiatur in abſcondito qua
ſi leo in ſpelunca ſua. Cum autem
creuiſſ; herba ꝟ ſemen quod ſemi
nauerāt: apparuit herba ⁊ zizania
Per herbam intelligitur ſcientia
ſiue ſacra ſcriptura. Unde pſ̄. Qui
dat herbam ꝟ ſcienti am ſeruituti
hominum ꝟ ſeruis ſuis hominibꝰ:
quaſi diceret. Cum creuiſſet ſacra
ſcientia p doctores ⁊ predicatores
tunc apparuit zizania ꝟ hereticorū
falſa doctrina. Accedentes aūt ſer
ui patriſfamilias ꝟ angeli dei: dix
erunt ei. nonne ſemen bonuꝫ ſemi
naſti in agro tuo ꝟ in eccleſia ꝟ in
apl'os ⁊ xp̄ianos. unde ergo ha
bet zizaniā ꝟ hereticos. et eſt q̄ren
dum unde mali ſic orti ſunt. ⁊ ait il
li dn̄s. inimicus homo ꝟ dyabolꝰ
fecit hoc q̄ eſt inimicꝰ humani gē
neris Serui aūt patriſfamilias ꝟ
angeli dei dixerunt ei. vis: imus ⁊
colligimus eaꝰ Et videt non. da
tur enim locus pnīe. q2 fieri pōt q2
ille qui hodie malus eſt: in breui
p grām dei pt̄ fieri bonus ne forte
colligentes zizania eradicetꝭ triti
cum ꝟ aliqueꝫ malum qui in futu
ro pōt fieri bonus ſimul occidatis
cum permanēte malo. ſinite vtra
q2 creſcere vſq2 ad meſſem ꝟ ad diē
iudicij. ⁊ in tempore meſſis id eſt

in die iudicij dicam meſſoribus ꝟ
angelis. Colligite primum zizani
am ⁊ alligate ea in faſciculos ad
comburendum: eternaliter. ſ. malos
Triticū autem id eſt bonos cōgre
gate in orreum meum id eſt in re
gnum celoꝝ eternaliter. Vel aliť
Homo ille xp̄us eſt qui ſemen bo
num ⁊c̄. Semen id eſt verbum dei
p predicatoēs in agro ſuo ꝟ in cor
de fidelium. Cum dormierūt homi
nes per acidiam ⁊ negligentiā ve
nit inimicus humani generiꝭ ſcili
cet dyabolus qui inſidiať homini
in omni loco. omni hora: ⁊ ſuper
ſeminat zizaniā ꝟ mala opera: vel
mala deſideria que impediunt ne
bonum ſemen quod verbo ſemina
tum fuerit fructum faciat in homi
ne. Nolite ergo dormiē in ſomno
acidie. Prouē. vi. Vſq2quo piger
dormis. quando de ſomno ſurges
pri. Pet. v. Fratres ſobrij eſtote.
q2 aduerſarius veſter dyabolꝰ
quaſi leo circuit rugiens: querēs
quem deuoret. cui reſiſtite ⁊c̄.

De euangelio.
Sermo. xl.

Colligite pri

mū zizania: ⁊ colligite ea
in faſciculos ad cōburendum. triti
cum autē congregate in orreū me
um. Mathei. xiij. In verbis iſtis
deſcribuntur duo. ſ. pena damnā
dorum ⁊ premium ſaluandoꝝ. pri
mum ibi. Colligite. Secūdum ibi.
triticū. Circa primum nota q2 pe
na damnandorum eſt multiplex.

Primã pena eſt ignis. Yſa. vlti.
Ignis eoꝝ non extinguetur ⁊ in
extinguibilis eſt ꝙ ſi totum mare
ſupfunderetur: non extingueret
Apoca. xx. Qui nõ eſt inuentus in
libro vite ſcriptꝰ. miſſus eſt in ſta
gnum ignis hoc erit in die iudicij
qñ dicetur. Ite maledicti in ignez
eternum. Ma. xxv. Sed ab iſto ig
ne non equaliter ꝯburuntur dam
nati. Sed ſm ꝙ magis et minus
peccauerunt. Sicut a nõſtro igne
materiali aliter vritur palea: ali
ter lignuz. De igne purgatorij di
cit augꝰ. ꝙ excedit omnem penaz
que vnꝗ̃ excogitata fuit in hoc ſe
culo. Et tanta eſt differentia inter
ignem purgatorij: ⁊ ignem infer
ni: ſicut eſt inter ignem materialē
⁊ ignem depictum. Sed ignis ta
mē inferni milleſies grauior eſt ig
ne purgatorij. Vnde exemplum.
Homo quidã grauiter decũbens
rogauit deũ vt eũ de mundo tolleret
Cumqꝫ ſepius petiuiſſet: aſtitit ei
angelus dicens. Miſſus ſum ad
peticõnem tuam implendã. Elige.
aut duobꝰ diebus eſſe i purgato
rio: aut duobꝫ annis ſic infirmari
Et ille gauiſus elegit primũ ⁊ mor
tuus eſt ⁊ deductus in ignem pur
gatorij. Poſt vnã horam diei venit
angelus dei quē videns dixit Quis
es tu? Ait. ego ſum angelus dei q̃
apparui tibi in ſeculo. Ait ille. Ab
ſit: tu non es angelus. angeli nõ
mentiuntur. tu autē mentitus es.
Promiſiſti enĩ mihi ꝙ tm̃ duobꝫ
diebꝰ deberem eſſe in purgatorio.
ego autē fui hic innumerabilibꝫ

annis. Ecce ſi tanta eſt pena ignis
purgatorij ꝙ vna hora videbatur
ſibi infiniti anni: quantam tũc pu
tas eē penã inferni. attendant hoc
peccatores. Secunda pena eſt fri
gus. Vnde iob. xxiiij. Tranſibũt
ab aquis niuiũ ad calorem nimi
um. Ma. viij. Ibi erit fletus ⁊ ſtri
dor dentium. Fletus erit ibi de fu
mo ignis. ⁊ ſtridor dentium de ni
mio frigore. Yſa. vlti. Vermis eo
rum non moritur. Vermis ille nõ
eſt corpalis vel materialis ꝙ nul
lum animal ibi remanebit preter
hominez. Sed vermis iſte ē remor
ſus ꝯſcientie remordens animam.
Augꝰ In inferno ſi ſit ſtimulus pe
nitudinis ⁊ remorſus conſcientie
nulla tñ erit correctio voluntatis.
Yſa. xiij. Tortiones interiꝰ ⁊ dolo
res exteriꝰ ſuſtinebunt: ⁊ quaſi p
turiens dolebunt Exemplũ de quo
dam religioſo q̃ audiuit animaz
deplangentem damnacõnem ſuã
require in ſermone Prepara te.
Quarta pena ē fetor. ſ. ſulphuris.
Vnde pſ. Ignis. grando. nix. gla
cies. ſpiritus ꝓcellarum pars cali
cis eoꝝ. Apoca. xx. Pars illorum
erit in ſtagno ardenti ⁊ in igne et
in ſulphure. Vnde bernardus dic
ꝙ nunꝗ̃ fetuit vnus putridus ca
nis in ꝯſpectu hominuz: ſicut pecca
tor in cõſpectu dei ⁊ angeloꝝ. Heu
qualis erit ibi fetor vbi tot cõgre
gabunt peccatores Peccator ſimi
lis eſt putrido ouo quod ꝗ̃diu in
tegrum eſt non fetet: ſed quando
frangitur tunc exalat fetor eius.
ſic peccator ꝗ̃ diu viuit in hoc ſclo

non fetet ſed qñ venerit in infernũ
ſentietur fetoꝛ eius. Quinta pena
eſt fames ⁊ ſitis. Pſa. lxv. Serui
mei comedent ⁊ vos eſurietis. ſer
ui mei bibent ⁊ vos ſitietis Ibi erit
tanta inopia ꝙ nec vnã guttam a
que hĩe poterũt: vtʒ in diuite epu
lone. luc. xvi. Vnde gre. Diues ille
guttã aque petijt: qui prius micã
panis laſaro negauit. Sexta pena
eſt fletus. Ma. viij. Ibi erit fletus
⁊ ſtridoꝛ dentiũ. Fletus ille nõ eſt
coꝛpalis ſed ſpũalis .i. doloꝛ interi
oꝛ. qꝛ damnati non hñt lacrimas
materiales. ꝑ fletum igiť intelligi
tur doloꝛ Ihero. Tanta erit in ifer
nõ vis doloris: ꝙ mens ad aliud
dirigi non pt̃: niſi ad qd̕ vis dolo
ris repellit. Sed ſi ſingulis diebus
quibꝰ erunt damnati in inferno:
vnaʒ guttam lacrime emitterent
materialem: plus exirent aque ꝑ
ꝓ ceſſum tp̃is ꝙ omnia vaſa hꝰ
mundi capere poſſent. immo pluſ
ꝙ̃ omnia maria aquas ꝯtineant.
Septima pena eſt tenebroſitas.
Mat. xxij. Ligatis manibꝰ ⁊ pedi
bus mittite eũ in tenebras exterio
res. Vnde gre. Ignis infernaľ cre
mationem hʒ: ſed lumen non ha
bet. erit tñ in inferno aliq̃d occul
te luminis quo damnati videẽ poſ
ſint vnde doleant: non vnde letenť
Vident enĩ vſqꝫ ad diẽ iudicij glo
riam beatoruʒ de qua augmentať
doloꝛ eoꝝ Octaua pena eſt hoꝛroꝛ
tam loci ꝙ̃ demonũ. Iob. x. Ibi ſẽ
piternus hoꝛroꝛ inhitat. Idẽ iob
xx. Vadent ⁊ venient ſup eos hoꝛ
ribiles. Exemplũ. legiť quedã ſan

cta femina habuiſſe filiũ in oꝛdie
ciſtercienſi. qui temptatꝰ dixit ma
tri ꝙ non poſſet auſteritatem oꝛdi
nis ſuſtinẽ. Cui mater. Et quõ po
teris penas inferni ſuſtinere: ſi apo
ſtatauẽris. Cui ille Ora ꝓ me deũ
vt modicũ poſſim experiri de penis
inferni. ⁊ orante illa audiuit filiꝰ
hoꝛribilem poꝛcoꝝ clamorem. ⁊ vi
debať illi ꝙ omne toꝛmentum hꝰ
mundi non poſſit hoꝛrori illi ꝯpa
rari quẽ habuit ex illo ſonitu. et
cum pre timore deficeret: ꝯfoꝛtauit
eum mr̃ ſua ⁊ ſonitꝰ ceſſauit ⁊ ille
in oꝛdine pſeuerauit. Si talem hoꝛ
rorem habuit ex modico auditu
qualem tunc hẽbit de viſu: qñ vid̕
bit tot innũerabiles demones hoꝛ
ribiliſſimos. Nona pena ẽ ꝙ mo
ri non pñt. Apoc. ix. Deſiderabũt
mortẽ ⁊ mors fugiet ab eis. Augꝰ
Quare in inferno mors optatur ⁊
non inueniť. qꝛ quibꝰ vita in hoc
ſeculo offerť ⁊ noluit agere pñiaʒ:
in inferno mortẽ querunt nec pote
runt inuenire. Greg̃. Fit miſeris
mors ſine morte. finis ſine fine. de
fectus ſine defectu. qꝛ mors ſemper
viuit. ⁊ finis ſp incipit ⁊ defectus
deficere neſcit. mors punit ⁊ nõ ex
tinguit. Augꝰ. Doloꝛ ꝑmanet vt
affligat: ⁊ natura ꝑdurat vt ſenti
at. qꝛ vtrumqꝫ non deficit ne pena
deficiat. Iob. xx. Luet q̃ fecit oĩa:
⁊ tñ non extingueť. Gl. vt ſine fi
ne crucietur. qñ enĩ fuerunt in ifer
no tot milibus annoꝝ quot ſunt
ſtelle in celo. gutte in mari. arena
in terra. pulueres in aere. ⁊ quan
tum poſſent omnes hoĩes nũare

in mūndo vel cogitare adhuc non
erit finis. Attendant hoc pctōres
q̄ nolunt hic breuē penā ſuſtinere
nec agere pn̄iam. Decima pena ē
defectus oīs ſpei ⁊ ɔſolacōis Vnde
ber. Quid erit cū viderit ſe iſta mi
ſeranda ɔditio oī ſpe ⁊ ɔſolacōne
nudatam. in illas tenebras exteri
ores ɔcurri. ⁊ ab illa beatoꝝ eccīa p
petua excogitacōe excludi. Ita em̄
priuatur ɔſolacōe oī qꝛ non cōpa
tientˀ eis. Sed gaudebunt de eorū
damnacōe. Vnde pſ̄. Letabitˀ iu
ſtus cū viderit vindictā. Gre. Bea
toꝝ anime: q̄ſi in nature aīe ſue bo
nitate miam habent: Naz tunc au
toris ſue iuſticie ɔiuncte: tanta re
ctitudie ɔſtringūtˀ: vt nulla ad re
probos ɔpaſſione moueantˀ

Dn̄ica in. lxx.
Sermo. xli.

Sic curritevt cō
prehendatis. i. Chorin. ix.
Per curſū iſtum intelligitur vita
pn̄s. Aug⁹. Quid ē aliud vita nrā
niſi quidā curſus ad mortem. veli
mus aūt ſiue nolim⁹ quālibet die
vnā dietam facim⁹ ad mortē. Vn̄
iob. ix. Dies mei velociores ſūt cur
ſore. Ex quo ꝑ vita nrā quidā cur
ſus eſt ad mortem: ideo docet nos
apl's quō debeam⁹ currere dicēs.
Sic curritevt ɔprehendatis illū m
poſt quē curritis. q. d. ſic viuite in
hac vita vt cōprehendatis vitam
eternā ad quā creati eſtis. Si aūt
currere volum⁹ vt ɔprehendam⁹:
debem⁹ quatuor modis currere. Pri
mo celeriter ſiue feſtinanter Ber.
Vita breuis eſt: via longa. ſi vis
ad metam puenire: incipe celeiter
currere ⁊ tranſire Ad hoc aūt vt ce
leriter curram⁹ ſūt duo nobis ncā
ria. Primo vt ſim⁹ interi⁹ vacui. ſe
cundo vt ſim⁹ exterius exonerati.
Primo dico vt ſimus interi⁹ vacui
a pctōrum ſordibus. Qui ꝑ eſt re
pletus pctōrum ſarcinis abiiciat
ea. qꝛ nimis grauē faciunt hoīem
ad curſum. Vnde pſ̄. Sicut onus
graue grauate ſunt ſup me. De ꝑ
uedine peccati dicit gre. Pctm̄ qd
per pn̄iam nō deletur mox ſuo pō
dere ad aliud trahit. Sicut ptꝫ in
dauid q̄ de accidia ſiue de ocio ceci
dit in ɔcupiſcentiā. de ɔcupiſcētia
in adulteriū. de adulterio in homi
cidiū Item debemus foris eſſe exone
rati bonis tpalibus vt poſſim⁹ eo
veloci⁹ currere poſt xp̄m Vnde pe
trus. Ecce nos reliq̄mus oīa ⁊ ſecu
ti ſumus te. Ma. xix. Vnde ber. Be
ne petre non ad inſipiam tibi: nō
em̄ potes eum ſeq̄ oneratus Exem
plum in adoleſcente qui oīa man
data ſeruauerat: ſed abrenuncia
tio tpaliū retraxit eū a deo. Mat. x
ix. Exemplū in ludentibꝰ qui diſcal
ciant ſe vt velocius currant Videa
mus etiā exemplū in ſimeis q̄ ſine
calceis euadunt: ſed cū calceis ca
piuntˀ Propterea ait apl's hebre.
xii. Deponentes oē pond⁹ malicie
. ſ. rerum tpaliumᷓ circūſtantias
⁊ ſine pctō p patientiā curram⁹.
Iſtud figuratuꝫ eſt in heliſeo: qui
cū araret relictis bob⁹ cucurrit p⁹
heliā. Helizeus interpretatˀ ſalua

toꝛ· ⁊ ſignificat hoīem volentē ſal
uare aīam ſuam: hic debet relinq̄
re res tpales ⁊ currere poſt heliaz
ꝟ xp̄m Secundo debem⁹ currere di
recte· Yſa·xl· Rcā s facite ſemitas
dei veſtri q·d· dū vultis currere ad
deū: currite ſemitas dirigētes vos
ꝟ virtutes Vnde ps̄· Ibunt de vir
tute in virtutē: ⁊ videbit ab eis de
us deoꝝ in ſyon in diuina ſpecula
tione· Iſtas ſemitas dirigētes ad
deum debemus currere ⁊ dimittere ꝯ
munes vias quas maioꝛ ps popu
li ambulat·ſ· vias pctōꝛum q̄ val
de late ſunt: ⁊ multi ambulant p
eas: ſed via dirigens ad deū arta
eſt ⁊ pauci ambulant p eam Ma
th·vij· Iſtud figuratuꝫ eſt in cur
ſu azaelis qui dr̄ curſoꝛ fuiſſe velo
ciſſimus q̄ſi vnus de capreis·ij·Re
ij· Iſte cucurrit malum curſum: ⁊
ad malū finem pduxit· Cucurrit
em̄ poſt abner volens eum interfi
cere· Abner aūt fugiens rogauit
eum vt ceſſaret perſequi eum alio
quin pforaret eum· Cumq̄ƺ nollet
ceſſare: abner verſa ad euꝫ haſta
pforauit eum ⁊ mortuus eſt· Per
aſael intelligitur pctōꝛ q̄ currendo
de pctō in peccatū: videtur pſequi
abner ꝟ xp̄m· Actu·ix· Saule ſau
le quid me pſequeris: ſed dn̄s ro
gauit eum ſepe vt ceſſaret a curſu
malo: ⁊ hoc p predicationes·p in
ternā inſpirationem: ſed qn̄ videt
q̄ᵽ non vult ceſſare: vertit ad eum
haſtaꝫ diſtricte iuſticie: ⁊ pfodit
eū eternaliter· Tercio debemus cur
rere diſtricte ⁊ prudenter· debemus
vno die ſic currere q̄ᵽ alio die etiā

currere poſſimus Quidā em̄ ſic in
diſtricte currunt vno tempe: ⁊ p⁹
q̄ᵽ ſic cucurrerunt: alio tpe currere
non pn̄t· Sicut illi qui nimis indi
ſtricte volunt viuere: ⁊ caſtigāt ſe
ieiunijs· orōnibus· vigilijs q̄ᵽ pce
dente die non pn̄t deo ſeruire· qui
quidem indiſtricte currunt q̄ᵽ lon
ge ante tps curſum vite ꝯplent qn̄
ſeipſos indiſtricte debilitant ⁊ ꝯſu
munt· Contra tales dicitur ad ro
ma·xij· Rōnabile obſequiū in do·
De talib⁹ dicitur pu'er·xix· Qui ni
mis feſtin⁹ eſt pedibus: offendit
ꝟ ledit ſe· Glo· Ille ex feſtinacōne
offendit: qui ex indiſcreta coꝛpis
maceratione infirmitatē acquirit
Non habet callidus hoſtis efficati
us machinamentū ad tollendam
de coꝛpore delcātionem· quā ſi effi
cere poſſet vt incaute ⁊ ſine racōe
ambulet· Iſte indiſcretus curſus
figuratus eſt pri· macha·vi· Cū
q̄ƺ antiochus veniret cōtra filios
iſrahel ad pugnā cum multis ele
phantibus eleazar videns vnum
elephantē eminentioꝛē pfodit eū
in vmbilico ⁊ cadens elephas op
preſſit eum ⁊ mortu⁹ eſt· Eleazar
ſignificat hoīem indiſcrete curren
tem: cū elephantem ꝟ coꝛpus ſuū
indiſcrete occidit ante tempus ſu
um: ipſe ſub elephante cadit id ē
aīam cū coꝛpore interficit· q̄ᵽ moꝛ
taliter peccat· Caro em̄ ita doman
da eſt vt non ſupbiat· ita nutriē
da vt non intereat· Quarto debemus
currere pſeuerante: nō debemus ceſ
ſare a bono donec pueniā⁹ ad finē
⁊ apprehēdam⁹ iſtud poſt qd cur

rimus ī vitam eternā. Vn̄ apl'ſ
pri. Cho. vi. Sic currite vt ɔpreheñ
datis Ma. x. Qui pſeuerauerit vſq̄
in finē hic ſaluus erit. Jheron9. Non
em̄ incepiſſe ſed pfeciſſe v̄tutis ē.
Remigius. nec inchoantib9 ſed per
ſeuerantib9 premiū tribuit. Vnde
greg. In caſſum q̄ppe currit ſi cep
tū iter ante terminū deſerat. Apl'ſ
ij. thi. iiij. Cur ſū ɔſūmaui. fidē ſer
uaui: idō repoſita eſt m̄ corona iu
ſticie. Et xp̄us dicebat in fine vite
ſue Jo. xvij. Opus ɔſūmaui qd̄ de
diſti m̄ vt faciā. et xp̄s dixit in horā
mortis. cōſummatū eſt. Nihil em̄
prodeſt curſus bone vite: niſi ɔſūme
tur bono fine. Nā ſi hō centū annis
bonā vitam habuiſſet: et in fine re
troiret: eternaliter damnaretur. De
quo legitur exemplū in vit. pa. Quī
dā latro venit ad quendā heremitā
multū de pccīs ſuis ɔterens. quem
cū deſpexiſſet: et in ſocietatē ſuā ſu
mere nollet latro ſibi heremitariū
facere vellet: arborē preſcidit: et p̄
ſciſa cito corruit et oppreſſit eū. he
remita aūt vidit q̄ angeli aīam
ei9 ad pādiſū deferebant: et indig
nās ait q̄ plus ɔſolacōis de9 feciſ
ſet latroni q̄ ſibi q̄. xx. annis deo
ſeruiuiſſet et nunq̄ p angelos ɔſo
lat9 fuiſſet. et ex hoc decreuit poti9
eē latro q̄ heremita. et capt9 in la
trocinio: mox ſuſpēnſus et damna
tus fuit.

¶ De euangelio.

¶ Sermo. xlij.

Simile ē regnū
celoꝝ hoī p̄rifamilias qui
exijt primo mane ɔducere opera
os in vineā ſuam. Ma. xx. Gre. Pr̄
familias ɔductor nr̄ eſt: qui hʒ vi
neam .i. vniuerſā ecclīam: qui ab
abel iuſto vſq̄ ad vltimū electū q̄
in fine mūdi naſciturus eſt. quot
ſcōs pdidit q̄ſi tot palmites miſit.
Ad erudiendū aūt dn̄s plebē ſuā:
quaſi ad excolendā vineā ſuā nul
lo tpe deſtitit operarios mittere. q̄
prius p pr̄es et poſtea per doctores
deinde p pphetas. ad extremum p
apl'os quaſi p operarios in vinee cul
tura laborauit. Sequitur. q̄ exijt pri
mo mane ɔducere operarios ſuos in
vineā ſuam. Mane fuit ab adam
vſq̄ noe. Conuentiōe aūt facta ex
denario diurno: miſit eos in vineā
ſuam. Denarius hʒ imaginem: p
quā ſignificatur retributio laboris.
Et egreſſus circa horā terciā vidit
alios ſtātes i foro ocioſos et c̄. Hora
tercia fuit a noe vſq̄ ad abrahā.
et dixit illis. Jte et vos in vineā me
am. et qd̄ iuſtū fuerit dabo vobis.
Illi aūt abierunt. Iterū aūt exijt
circa ſextam et nonā horas: et ſilr
fecit. Sexta hora fuit ab abrahā
vſq̄ ad moyſen. Nona hora a mo
yſe vſq̄ ad mortem xp̄i. Circa vn
decimā vero exijt et alios inuenit in
foro ſtantes ocioſos. Vndecima
hora eſt ab aduentu xp̄i vſq̄ ad
diē iudicij. Vocatur hora tercia. ſex
ta. nona ille hebraicus pp̄l'us. Ad
vndecimā aūt gentiles vocantur. vn
de ſequitur. Et dicit illis. qd̄ hic ſta
tis totā die .i. ab inicio mundi vſ
q̄ nunc ocioſi. Dixerūt. q̄ nemo nos
cōduxit. nemo nobis viā vite pre

dicauit Nullus ad eam ꝓpheta vel
p̄riarcha venerat ante xp̄m. Dicit
ḡ eis. Ite ⁊ vos in vineā meam Cū
aūt ſero factum eſſet .i. cū dies to
tius mundi ad veſpeꝝ dedinaſſet
dixit dn̄s vinee ꝓcuratori ſuo. pa
ter filio ⁊ filiꝰ ſpiritui ſcō. qꝛ pater
opatur ꝑ filium: ⁊ filius ꝑ ſpūm
ſanctuꝫ. vel ꝓcuratori .i. alicui an
geloꝝ. voca operarios ⁊ redde illis
mercedeꝫ ſuā incipiens a nouiſſi
mis. A nouiſſimis incipit. qꝛ qui
in aduentu ſunt vocati ad regnū ſi
ne aliq̄ tarditate: venerunt eq̄les
his. q̄ ab inicio mundi inceperūt
Omnes quidē idem celum hn̄t: ſed
ſtella dīt in claritate a ſtella Cum
ḡ veniſſent q̄ circa vndecimā horā
venerant. ſ. gentiles acceperunt ⁊
ipſi ſingulos denarios .i. eandem
ꝯformitatem cū his qui ab inicio
mundi ſunt vocati. Venientes aūt
primi arbitrati ſunt qꝛ plus eēnt
accepturi: acceperunt ⁊ ipſi ſingu
los denarios .i. ſinguli acceperunt
vnum denariuꝫ tm̄ ſicut alij .i. ean
dem beatitudinē tn̄ qui plus erit ī
terris: plus premij hēbit in celis.
Sicut omnes ſtelle ſūt in vno ⁊ eo
dem firmamento: tn̄ vna lucidior
eſt altera. Seq̄tur. Et accipientes
murmurauerunt adūſus p̄rēmfa
milias dicentes Hi nouiſſimi vna
hora fecerūt ⁊ ſimiles nobis feciſti
qui portauimꝰ pondꝰ diei ⁊ eſtus
Vnde gre. Queri pōt quō murmu
rari dicunt̄ qui ad regnū celoꝝ vo
cantur. Celoꝝ enī regnū nullꝰ ac
cipit q̄ murmurat: nihilominus
q̄ accipit murmurare pt. Criſoſt.

Non oꝫ omnia que in parabolis ſūt
ſcḋm totū qḋ dicit̄ inueſtigare: ſed
intencōnem ꝓpter quā ꝯpoſita eſt
intelligere: ⁊ nihil vltra ſcrutari.
Nō ḡ inducit hoc vt oñdat aliq̄s
eſſe inuidie morſus: ſed oñdit hos
tanto petitos eē honore qꝛ ad inui
diā alijs poterit generare: ſi inui
dia inter eos eſſet. ⁊ pōt locus ille
intelligi ſic̄ ille in euangelio de di
uite ⁊ laſaro vbi dī. Hi qui volūnt
ad nos venire non pn̄t. ſicut enī il
li q̄ nihil volunt niſi qꝛ pn̄t tranſiē
ſicut nec iſti murmurant nec inui
dent qui eternā felicitatē acceperūt
Sed ſicut iſtud ꝯditionaliter intel
ligit̄ acſi diceret̄. ſi volūnt tranſire
non pn̄t. ita ⁊ in hoc loco cū ꝯdicō
ne intelligit̄. qm̄ ſi primi murmu
rarent aduerſus patremfamilias
qꝛ nouiſſimis ipōs par feciſſet: do
minꝰ ad inſtantiā eoruꝫ querimo
niam ſic rn̄dere poſſet. Sequit̄. At
ille rn̄dens vni eoruꝫ dixit. Amice
nō facō tibi iniuriā. nōne ex dena
rio diurno ꝯueniſti mecū. Nō ei ꝓ
miſi tibi cōformitatem meam. tol
le quod tuum eſt ⁊ vade. reddo ei
tibi ſcḋm opus tuum. volo autem
⁊ huic nouiſſimo dare ſicut ⁊ tibi
An non licet mihi facere quod vo
lo. quaſi diceret. nonne poteſtas
iudicis eſt ſcḋm iuſticiā facere. vel
miſericordiā cui vult impendere.
An oculus tuus neq̄ eſt qꝛ ego bo
nus ſum. quaſi diceret. nunq̄d be
nignitas mea eſt tibi occaſio ne
quicie. Sequit̄. Sic erūt nouiſſimi
primi ⁊ primi nouiſſimi. adapta
tio eſt parabole. quaſi diceret. Sicut

dictũ eſt primi in labore erunt no
uiſſimi in mercede·⁊ q̃ primi ſunt
merito aliqñ precedunt a nouiſſi
mis:⁊ nouiſſimi ꝟ viles ⁊ abiecti
in ſceleribꝰ·aliqñ preueniẽt meri
tis in pñcipio iuſtiores·Criſ·Jdeo
primos eẽ nouiſſimos futuros no
uiſſimos ꝑmos dicit:nõ vt nouiſſi
mi digniores ſiẽt ꝑmis:ſed vt oñr
⁊ nulla interſit dia vel tpis cã·Qꝫ
aũt dicit·multi ſunt vocati:pauci ve
ro electi:non ad ſuperiores ptinet:ſꝫ
ad gentes·qm̃ in ipſis gentibꝰ vo
cati ſunt multi·pauci eligẽdi·mlt
ti ei ad fidem veniũt·ad celeſte em̃
gaudiũ pauci pducunt·Pleriqꝫ
em̃ deũ vocibus oſequunt·moribꝫ
autem fugiunt ⁊c̃·

¶ De eodem ſermo·ij·

¶ Sermo·xliij·

Quid hic ſtatis
tota die ocioſi Ma·xx·Jn
his verbis reprehendit dñs pigꝛs
⁊ ocioſos q̃ nec deo:nec ꝓximis:nec
ſibi ipſis vtiles ſũt·Sciendũ autẽ
ꝙ pigricia ⁊ ociũ vitanda ſunt ꝓpt
multa· Primo ꝙ ſacra ſcriptura
tales reprehendit·Prouẽ·vi·Vade
ad formicã o piger ⁊ oſidera vias
eiꝰ ⁊ diſce ſapiam:q̃ tñ non hꝫ du
cem cꝰ exemplũ ſequat·nec prece
ptorem cꝰ verbo ad hoc doceatur·
nec principẽ a quo puniat ꝓpter
negligentiã:q̃ oia hõ hꝫ Jn eſtate
ſibi cibũ ogregat:vt comedat in
hyeme·Gloſ·Si tam puſillũ aial
principe carens rõis exps:nec du
cem hñs ad poſterꝝ ſe ꝓuidit:mlt

tõ magis tu hõ ad imaginẽ dei odi
tus ad videndũ glãm eius vocatus:
xp̃m oductorem hñs ⁊ ducẽ:debes
in pñti vita fructus bonoꝝ operuꝫ
ogregare quibꝰ viuas in etno tpe
Eccĩ·xiiij·Ante obitũ tuum opare
iuſticiã·ꝙ nõ eſt apud inferos in
uenire cibũ·Eccẽs·ix·Qdcunqꝫ põt
facere manꝰ tua inſtanter opare·
ꝙ nec opus:nec rõ:nec ſciã nec ſa
pia erit apud inferos:ſed merces
opis·nec rõ· ꝙ non ꝓſunt ibi ari
ſtotilis argumenta:nec artiuꝫ ar
gutie·nec ſapia·nec ſcie ſũt ibi ad
excuſandũ ſiue excuſacõem·Secõ
debemus vitare ociũ·ꝙ deo multum
diſplicet·Vñ Mat·xxv·Jnutilem
ſeruũ ꝓiice in tenebras exteriores
ibi erit fletus ⁊ ſtridor dentiũ Ma·
vij· Oĩs arbor q̃ non facit fructuꝫ
bonũ:excidet ⁊ in ignẽ mittet· Exẽ
plũ de ficulnea infructuoſa Lu·xi
ij·dixit dñs turbe ſimilitudinẽ hãc
Arborem fici hẽbat quidã planta
tam in vinea ſua:⁊ venit querens
fructũ in ea ⁊ nõ inuenit·Dixit ãt
ad cultorẽ vinee Ecce tres anni ſũt
ex q̃ veni q̃rens fructũ in ficulnea
hac ⁊ nõ inueni·ſuccide ẽ illam vt
quid etiã terrã occupat·At ille rñ
dit·Dñe dimitte illam etiã hoc an
no vſqꝫ fodiã circa illam·⁊ mittaꝫ
ſtercora:⁊ ſi fecerit fructũ nõ ſucci
det·ſin aũt ſuccidã illam· Hõ iſte
xp̃s eſt qui hꝫ vineã ꝟ eccãm in q̃
hꝫ plantatam ficulneã ꝟ xp̃ianũ·
a quo q̃rit fructũ ꝟ bona opa·q̃ ſi
non fecerit fructũ boni operis iubꝫ
eũ ſuccidi ꝟ cõmittit prelato vel p
dicatori ꝙ ãnũciet ſibi ꝙ ẽ ſuccide

dñs ⁊ in ignem eternum mittēd⁹
ſi non fecerit fructū. q₂ terram fru
ctuoſam occupare nō dꝫ. Ocioſus
enī nō eſt dign⁹ vt vadat ſup ter
ram. q₂ hō naſcitur ad laboreꝫ. Cō
querit̃ aūt ꝙ in trib⁹ annis nō fe
cerāt fructū. q₂ quidā ſunt q̄ nec in
puericia: nec in iuuētute: nec in vi
rili etate opa bona facere volunt ⁊
illi inutiliter occupant terrā quos
dñs merito ſtatim tanꝗ̄ infructuo
ſas arbores ſuccideret: niſi eēt ſua
maxima mīa. Tren. iij. Mīa dñi ē
ꝙ non ſum⁹ cōſumpti. q₂ nō defece
runt miſeracōes eius. Et niſi interue
nirent bonoruꝫ hoīm preces: ꝓpter
quas dñs ſepius pcit pctōribus
Sicut pꝫ in ſegor cui pepercit dñs
ꝗ̄diu erat ibi loth. Geneſ. xix. Et
hoc eſt qđ dī ꝙ cultor vinee r̄ndit
Dñe dimitte eam etiā hoc anno do
nec fodiā circa illam ⁊ mittā ſter
cora. Per foſſionem pt̄ aſſignari
mors quā predicator nunciat pec
catori vt ſic retrahat eum a pctō.
Ec cī. vij. Memorare nouiſſima tua
⁊ in eternū non peccabis Per ſter
cora ſignificant̃ fetida pctā q̄ pec
cator dꝫ abijcere. q₂ corā deo vilia
ſunt. Tercio debemus vitare ociū q₂
dyabolo multū placet. Iſtud figu
ratum eſt iudi. i. vbi dī ꝙ adonibe
ſech amputauit regib⁹ quos cepe
rat ſummitates manuū ⁊ pedum
Adonibeſech interpretatur dom⁹
egenoꝝ ⁊ damnatoꝝ. hic omnes
quos capit mutilat: ⁊ preſcidit ſū
mitates manuū ⁊ pedum. q₂ facit
eos pigros ad bene opandum: ⁊
fortes ad mala opera agendum.

Quarto debemus vitare ocia. q₂ hoī
multū nocent ꝓpter multa. Pri
mo: q₂ homo ocioſus facit dyabo
lo locū in aīa ſua. in occupato enī
bonis operib⁹ non hꝫ locū dyabo
lus. Ihero. Sēp aliqđ boni facito vt
te dyabol⁹ inueniat occupatū q₂ ſi in
ueniat hoīeꝫ ocioſū vacuū a bonis
cogitationib⁹ ⁊ operibus: immit
tit ei malas cogitacōes. Unde legi
tur in vitaſpatꝝ ꝙ quidā mona
chus temptabat̃ a ſpiritu forni
cationis. Qđ cū dixiſſet cuidā ſan
cto ſeni: ille ꝓ eo orabat ⁊ quadā
nocte vidit illum monachum ſedē
tem: ⁊ ſpiritum fornicacōnis in di
uerſis mulierum formis ante illū
ludentem: ⁊ ipſum cum illis delcā
ri. Et ecce angelus dixit ad ſenem
Ex culpa monachi eſt ꝙ ſpiritus
fornicationis impugnat eum. q₂
delectatur in malis cogitationib⁹
Si vult elongari a ſe ſpiritum for
nicationis: aſſumat laborem: ſcili
cet ieiunando. vigilando ⁊ orando
Quod audiens ille cepit ſe exerce
re in laboribus: ⁊ temptatio ceſſa
uit. Quinto ocium nocet homini
in hoc ꝙ homo ad omne peccatū
ſiue malum eſt inclinatus ⁊ preci
pue ad luxuriam. Bernar. Omni
um temptationum ⁊ malorum co
gitationū ſentina eſt ocium. terra
enī ex ocio ꝓfert malas herbas.
ſic ocium ꝓfert vitia Prouerbio.
xxiiij. Per agrum hominis pigri
tranſiui: ⁊ p vineam viri ſtulti: et
ecce totum repleuerunt vrtice ope
ruerunt faciē eius ſpine. Exemplū
habem⁹ in dauid ⁊ ſalomone. ꝗ̄

dūi dauid fuit occupat⁹ bellis: et
ſalomō edificijs nō peccauerūt: ſʒ
qn̄ vacauerūt ocio dd ꝯmiſit adl
terium cū berſabee. ij. Re. xi. Et ſalo
mon infatuat⁹ amore mulierꝝ. iij.
Re. xi. Sexto ociū nocet hoi. qꝛ hō
ocioſus perdit tps. Ber. Non pa
ruꝫ eſtimes tps qd in factis vel di
ctis expendit̃ ocioſis. volat ei ver
bū irreuocabile: nec aduertit inſi
piens qd amittit. Itē ber. Nihil ꝓ
cioſius tpe: ſed heu hodie nihil re
putat̃ vilius tpe. Precioſitas em̄
tpis oñditur in hoc: qn̄ in vna ho
ra hō pt̄ ꝓmereri dimiſſionē pene
eterne ⁊ eternā gloriā. Exemplū.
Accidit qꝫ quidā vir in orōe exn̄s
audiuit ⁊c̄. require in ſermone Pre
para te in aduentu. Septimo no
cet ociuꝫ hoi. qꝛ in nouiſſimo tpe
oꝫ nos reddere rōnem. Vnde bern.
Omne tps tibi impenſū requiretur
a te quomō ſit expenſū. ⁊ ſicut ca
pillus non peribit de capite: ſic mo
mentum de tpe. Vnde ancel. O lig
num aridū ⁊ inutile eternis ignibꝰ
dignū: quid in illo die rn̄debis de
tpe cū exiget̃ a te vſqꝫ ad ictū ocu
li omne temp⁹ viuendi tibi impen
ſum. Octauo hō ocioſus dei incur
rit maledcōem. qd figurat̃ in hoc
qꝫ dn̄s ficulneā maledixit quaꝫ in
uenit ſine fructu. ſicut legit̃ in ma
th. xxi. Nono qꝛ locus ocij nō eſt
in celo vbi operarij remunerantur.
Mat. xx. voca. operarios ⁊c̄. Nec eſt
in paradiſo terreſtri: in quo poſuit
deus hoiem vt operaret̃ Gen̄. ij. nec
eſt in purgatorio Vn̄ pſ. In labo
re hoim non ſunt: ⁊ cū hoibus nō
flagellabunt̃. Erit igitur in infer
no ⁊ ꝯturbat̃ tanq̄ arbor infructuo
ſa. Ma. iij. Omnis arbor que non
facit fructū bonum excidetur ⁊c̄.

Dn̄ica in ſexageſima.
Sermo. xliiij.

Libenter glori
abor in infirmitatib⁹ meis
vt inhabitet in me virtus xp̄i ⁊ grā
xp̄i. ij. Chorꝝ. xij. Videns apoſtol⁹
qꝫ multi fatui ſunt qui iactant ſe ⁊
gloriant̃ in talibus in q̄bus non
eſt gloriandū. reprehendens eos
oñdit in quib⁹ ſit gloriandū. Qui
dam enī gloriant̃ de peccatis ſuis.
q̄dam de fortitudine. q̄dam de po
tētia. q̄dam de diuitijs. q̄dā de ſa
pia. quidā de pulchritudine: q̄dā
de viribus corpis. q̄dam in bonis
operib⁹ Omnes tales reprehendit
apls dicens. in talib⁹ non eſt gl'i
andū. Quanta ſtulticia ⁊ quantuꝫ
pctm̄ ſit gloriari in talib⁹ pꝫ in ſa
cra ſcriptura. Quidā gloriant̃ in
peccatis ſuis que ꝯmiſerunt. ⁊ eſt
magna ſtulticia. ⁊ eſt idē ac ſi hō
iactaret ſe de hoc qꝫ in lutū cecidiſ
ſet. nā vnum pctm̄ plus fetet corā
dn̄o q̄ lutū coram nobis. Vn̄ ber.
Non ita fetet putrid⁹ canis in con
ſpectu hoim: ſicut peccator in ꝯſpe
ctu dei ⁊ angelorꝝ. ⁊ ideo fatuū eſt
in tali immundicia gloriari. Con
tra hoc dicit pſ. Quid gloriaris i
malicia ⁊c̄. O miſer peccator dilexi
ſti iniq̄tatem magis q̄ loq̄ verita
tem: ꝓpterea deſtruet te deus ⁊ dā
nabit te in finem ⁊ eternaliter. E

euellet radicē tuam̄ de terra viuen
tiū ⁊ ſepabit te de vita eterna ⁊ h°
eſt q̄d di eccī·x· Qui gl'atur in ma
licia ⁊ iocundat: deuorabit ⁊ de no
ticia xp̄i delebit. Vnde gre. Nihil
adeo diſplicet deo ſicut corda erecta
poſt pctm̄. Iſtud namqꝫ eſt peccatū
dyaboli. Dyabolus enim gl'atur ſe
malū egiſſe. Vnde legit in vit. pa.
ꝙ quidam puer ſacerdotis dormi
uit in tēplo ydolorū vbi vidit prin
cipē demoniorū in cathedra reſiden
tem ⁊ oms̄ demones aſſiſtentes ⁊
gl'antes de pctīs ſuis Vnꝰ gl'aba
tur ꝙ in q̄dam terra guerras ſuſci
taſſet ⁊ multi ibidē occiſi eēnt. Ali
us gl'iabatur ꝙ tempeſtates ma
gnas ſuſcitaſſet: ⁊ multas naues
ſubmerſiſſet. Alius gl'abat ꝙ p
xl. annos vnū monachum temptaſ
ſet: ita ꝙ in vnā fornicacōm cecide
rat ⁊ aliī de ſilibus gl'abant. Om
nes enim q̄ de malicia ſua gl'antur:
de familia dn̄i non ſunt. ſed q̄d peſ
ſimū eſt quidā gloriant de mali
cia quā non fecerit. Talis fuit ado
leſcens q̄ gloriabat ſe ſaul regē
occidiſſe cū tn̄ nō fecerit: ⁊ ait da
uid. Os tuū locutū eſt ꝯtra te: ⁊ fe
cit eū interfici Nō hiſtoriā. ij. Re. ⁊
Talibꝰ dicet rex dauid ⁊ xp̄s in iu
dicio. Os tuum locutū eſt ꝯtra te
⁊ occidet eū eterna morte. Quidā
aūt etiā gloriant in potentia ſua:
q̄d fatuū eſt qꝛ incerta eſt potētia
hꝰ mundi. qꝛ hodie eſt hō potens:
cras mortuꝰ. ⁊ tunc vnꝰ vermis ē
potentior eo. Ihere. ix. Non gl'etur
fortis de fortitudie ſua. Yſa. v. For
titudo vr̄a ſicut fauilla ſtuppe. Gl'.
Fortitudo hoīs eſt ꝯtra deum ſicut
ſtuppa lini ꝯtra ignē. Nabugodo
noſor rex babilonis non timens
deū ſuū gloriabat de potentia ſua.
⁊ deus mutauit eū in beſtiā: donec
cognoſceret ſe hēe oīa ex deo. Da
ni. iiij. Nota hiſtoriam. require dn̄i
ca quarta pꝰ trinitatis in ſermōe
non ſunt ꝯdigne. Quidā aūt glo
riant in diuitijs ⁊ hoc eſt fatuū. ⁊
eſt idē acſi hō gloriaretur de hoc ꝙ
hēet funem in collo quo deberet ſuſ
pendi. Thi. vi Qui volūt diuites
fieri incidunt in laqueū ⁊ in temp
tationē dyaboli: ⁊ in deſideria mul
ta ⁊ nociua que mergunt hoīes in
interitum Vnde ihereme. ix. Non
glorietur diues in diuitijs ſuis. Ecc.
x. Qui gloriatur de ſubſtantia ſua
vereatur ne deueniat in paupertatē
Luce. xij. Legitur de quodā diuite
qui gloriabatur ꝙ tot fructus hē
ret ꝙ nō poſſet locare. ⁊ ꝓponebat
deſtruere horrea ſua ⁊ maiora face
re. ⁊ dixit anime ſue Aīma: habes
multa bona cōſtituta in annos plu
rimos requieſce. comede. bibe. epu
lare. Et dixit ei dominꝰ Stulte hac
nocte repetent a te dyaboli animā
tuam: que congregaſti cuiꝰ erūt.
Et ſic factum eſt. Vnde dicunt dā
nati ſapient. v. Quid profuit no
bis ſuperbia: ⁊ diuitiarum iactan
tia quid contulit nobis. Tranſi
erunt ſicut vmbra Vnde habemꝰ
exemplū. Quidā milites venerūt
ad domū cuiuſdā diuitis vt pecu
niā mutuarent: ⁊ videntes gloriam
eiꝰ liberos ⁊ vxorē eius ꝯmēdabāt
multū. Rn̄dit diues militibus. Si

deus mihi diceret. Dimitte q̄ hēs ⁊
intra padiſum ego nollem facere
Cūq̄ʒ dicti milites reuerſi fuerant
in hoſpicia ſua. ſeq̄nti mane audi
uerūt pulſare cāpanas ⁊ dicebāt
ꝙ ille diues iſta nocte ſubitanea
morte ꝑijſſet. Et dixerūt milites oī
a vſq̄ʒ in euū perdidit qm̄ ꝓ gl'a ſu
a ſpreuit padiſum Quidā glorian
tur in pulchritudīe corpis ſui: ⁊
hoc eſt mag̃ ſtulticia. ꝙ iſtabilis
eſt ⁊ non diu durāt Hodie em̄ ali
q̄s eſt pulcher ⁊ cras morit̃: ⁊ de
ſpectiſſim⁹ efficit̃ ad videndū. Vn̄
cōpatur flori. Yſa. xl. Oīs caro fe
num. ⁊ omis hō ſimilis eſt feno. ⁊
oīs gl'a eius ⁊ pulchritudo eius in
q̄ gloriat̃ quaſi flos feni. areſcit fe
num ⁊ decidit flos. Fenū qd hodie
viret ⁊ florem pulcherrimū habʒ
cras preſcindit̃ ⁊ areſcit ⁊ in nihi
lum redigit̃. Sic caro hoīs q̄ pul
chra apparet hodie: p⁹ modicū cū
hō non ſperat moritur ⁊ in nihilū
redigit̃. Vnde ber. Quid gloriaris
in pulchritudīe o hō. attende q̄d
fuiſti in vtero m̄ris. deinde in quā
tis miſerijs vixiſti. ad vltimū cibꝰ
vermiū facturus es Aug⁹ Si de pl'
chritudīe gl'aris: pulchrior eſt
cauda pauonis q̄ꝫ facies tua quā
depigis. Legit̃. iiij. Re. ix. ꝙ ieſabel
ſtetit in turri vt oſſderet pulchritu
dinem ſuā: ⁊ depīxit oculos ſuos
ſtibio: ⁊ ornauit caput ſuū: quare
precipitata ⁊ ſanguis ei⁹ aſperſus
eſt in parietes: ⁊ ē ꝯcultata equo
rum vnguibꝰ. Quidā gloriātur in
ſapia mundana. qd etiā ſtultum
eſt ⁊ Chorīn. iij. Sapia h⁹ mundi
ſtulticia eſt apud deū Tales ſunt
ſimiles ligno putrido qd in nocte
lucet ⁊ nō in die. Sic ſapientes h⁹
mundi q̄ꝫ diu ſunt in hoc ſeculo vi
dent̃ ſapientes: ſed in futuro appa
rebit ꝙ fatui fuerūt. Vnde dī Ihe
re. ix. Nō glorietur ſapiens in ſa
pīa ſua: hoc eſt in ſapīa mūdana
qua hō ſapiens eſt ad malū. Ihe
re. iiij. Sapientes ſunt vt faciant
mala: bene aūt facere neſcierunt.
Iac̄. iij. Nō eſt iſta ſapia deſurſuʒ
ſed terrena ⁊ dyabolica. Iſta ſapi
entia fuit achitofel. Cui⁹ ꝯſilium
fuit in iſrahel ꝙ ꝯſuleret deū: ⁊ tn̄
mala morte interijt. Cuʒ aūt dediſ
ſet abſolō ꝯſilium vt occideret pa
trem ⁊ regnaret ꝓ eo ⁊ pī nutu dei
euaſiſſet: abijt achitofel ⁊ ſeipſuʒ
ſuſpendit. ij. Re. xvij. Yſa. xxix. Pe
ribit ſapia a ſapientibus In om
nibꝰ iſtis non ē gloriānduʒ. In q̄
bus aūt gloriandū ſit oſt̄t aplus
dicens. Si gloriari oꝫ que infirmi
tatis mee ſunt gloriabor.

Cum turba plu
rima ꝯueniret: ⁊ de ciuita
tibꝰ ꝓperaret ad iħm: dixit. Exijt q̄
ſeiat ſemen ſuum. Lu. viij. Qui ſei
nat ⁊ hʒ officiū ſeminandi. ſ. filius
dei exijt de ſinu patris in munduʒ
ſeminare ⁊ ad ſeminandū ſemen
ſuum ⁊ euangeliū vel verbū dei. Et
dum ſeminauit aliud ſemē cecidit
ſecus viam ⁊ ꝯculcatum eſt ⁊ volu
cres celi comederūt illud: ⁊ aliud
cecidit ſupra petram ⁊ natū ad ho
ram: ⁊ poſt ſtatim aruit. ꝙ nō hē

bat humorem. Et aliud cecidit in
ter ſpinas: ⁊ ſil exorte ſpine ſuffo
cauerunt illud. Et aliud cecidit in
terram bonā. ⁊ ortum fecit fructuʒ
centuplū. Hec dicens clamabat.
q̄ hʒ aures audiendi audiat. hec
infra. Marci. iiij. Et cū intraſſet do
mum cū diſcipulis ſuis: ⁊ eſſet ſo
lus interrogauerūt eum diſcipuli
eius q̄ eſſet hec pabola. Quib⁹ ipē
dixit. Vobis datum eſt. ſ. a patre
meo noſſe miſteriuʒ regni dei. i. in
telligere occulta miſteria ſacre ſcri
pture. ceteris aūt in pabolis vt vi
dentes foris humanitatē non vide
ant intus diuinitatē. vel vidētes fo
ris miracula: nō videant intus v̄tu
tem operantem. ⁊ audientes foris
verbū: non intelligant intus ſpiri
tualem intellectū Eſt aūt hec pabo
la. Semen eſt verbū dei. qd aūt ſe
minatū cecidit ſecus viam: hi ſūt
qui audiūt ſine intellectu ⁊ deuocōe
deinde poſtq̄ audierint venit dya
bolus p multas ſuggeſtiones: et
tollit verbū de corde eoꝝ ne creden
tes ſalui fiant. Nā qd ſupra petrā
ſunt illi q̄ ſuſcipiunt verbū dei. ſic
ſemen ſupra petrā cadit ⁊ natum
ad horā areſcit. qꝛ nō hʒ humorē.
hi ſunt q̄ cū audierint verbū dei ia
cū gaudio ſuſcipiūt illud ⁊ cuʒ de
uocōe aliq̄. ſed deuocō illa nō diu
durat. ⁊ hi radicē nō hñt. qꝛ ad
tps credunt deo ⁊ adherent ei ⁊ in
tpe temptacōis ⁊ tribulacōis rece
dūt a deo qꝛ adueniēte aliq̄ tribula
cōe bonā vitā iceptā deliquūt Qd
aūt ſemen in ſpinis cecidit hi ſūt
auari q̄ audiunt verbū dei: ⁊ a ſoli
citudinib⁹ ⁊ diuitijs ⁊ voluptatib⁹
vite a predicacōib⁹ euntes ſuffo
cantur ⁊ non referūt fructū Diuitias
vocat ſpinas q̄a ſic ſpine ledunt
corp⁹ ita diuitie aīam in hac vita
p ꝯtinuā curam. in futura per eter
nam penā. Qd aūt ſemen cecidit
in terrā bonam ⁊ fecit fructū centu
plū: hi ſunt deuoti q̄ in corde bono
⁊ optimo audiūt verbū dei: ⁊ fru
ctū afferunt in paciēcia. igit̄ terra bo
num fructū per paciam reddit. qꝛ
nulla ſunt bō q̄ agimus ſi non eq̄
ꝓximoꝝ mala toleramus.

¶ De eodem ſermo.

¶ Sermo. xlv.

HEc dicēs clama
bat ihs Lu. viij. Sciendū
ꝗ legit in ſacra ſcriptura de tripli
ci clamore dñi Clamauit viuens.
clamauit moriens clamabit ad iu
diciū veniēs. Clamauit viuens ꝓp
ter tria vt pctā relinq̄mus tpalia
ꝯtemnam⁹. vt celeſtia appetam⁹.
Primo clamauit vt pctā reliqua
mus. ⁊ hoc figuratū eſt in clamo
re illo qn̄ laſaꝝ a morte ſuſcitauit
Joh. xi. Clamauit voce magna. la
ſare veni foras. Per laſaꝝ mortu
um ſignificat̄ pctōr mortu⁹ in ani
ma. Vnde aug⁹. Sicut vita corpis
eſt anima: ita vita anime eſt de⁹.
Sicut ergo morit̄ corpus qn̄ ſepa
tur ab anima: ita moritur anima
qn̄ ſepatur a deo qd fit p peccatū.
Yſa. lix. Peccata veſtra diuiſerūt
inter vos ⁊ deum veſtꝝ. Item ſicut
mortu⁹ non p̄t operari ſic peccator

non pōt facere opa viua q̄ꝺiu eſt
in mortali pctō· Vnde aug⁹ Qui in
caritate non eſt oē bonū amittit:
intellige q̄ntum ad eternā remūe
rationē. Iſtum pctōrem mortuuꝫ
in aīa clamat dn̄s vt reſurgat per
pn̄iam. Et dr̄ ibi ꝙ cū lacrimis in
tribulacōe ſpūs clamauit dn̄s la
ſaꝝ de monumento exire. In quo
docet nos dn̄s ꝙ flere ⁊ turbari de
mus ꝑ pccīs nr̄is quib⁹ deū offen
dim⁹ per ꝯtricōem ⁊ clamare p cō
feſſionē Judith· vij· Cūqꝫ holofer
nes impugnaret filios iſrl̄: ⁊ dice
ret pōtifex ꝙ ꝓpter pctā ſuſtinēnt
talia· fact⁹ eſt aūt fletus magn⁹ ⁊
vlulat⁹· ⁊ p multas horas clama
uerunt dicentes· peccauim⁹ iniuſte
egimus Sed tu q̄ pius es miſerere
nobis · Et reſpexit dn̄s clamorem ⁊
fletū eoꝝ: ⁊ libauit eos de māu ho
lofernis· Sic ⁊ nos clamare dēm⁹ cō
fitendo pctā nrā: et dn̄s liberabit
nos de manu dyaboli. De iſto clāo
re legit̄ Jone· iij· Cūqꝫ niniuite pec
caſſēt ꝯtra deū: miſit dn̄s ionā ⁊c̄.
Scd̄o clamauit dn̄s vt iſta tpalia
ꝯtemnam⁹ Lu· viij· Ihs hec dicēs
clamauit· Qui hꝫ aures audiēdi
audiat· ⁊ poſuit quandā pabolaꝫ
dicens Quidā ſeminauit bonū ſe
men ⁊ vnū ſemen cecidit inter ſpi
nas ⁊ ſpine ſil̄ exorte ſuffocauerūt
ſemen ⁊ nō fecit fructū· qd poſtea
expoſuit dn̄s ꝙ ſemen eſt verbuꝫ
dei· per ſpinas diuitie deſignātur:
q̄ impediunt ne verbum dei faciat
fructū in cordib⁹ diuitū· Cūqꝫ hoc
diceret ihs: clamabat voce magn̄
vt eo magis hoīes attēderent· ⁊ ꝯ
ꝯparauit eas ſpinis vt ꝯtemnēdas
demrāret· Sicut enī ſpine pungūt
carnē: ita diuitie aīam· qꝛ diuitie
cū magno labore ⁊ cura acq̄runt̄·
⁊ ſolicitudine cuſtodiunt̄· Vnde
gre· Non laborioſi⁹ q̄ꝫ terrenis deſi
derijs eſtuare· nihil quietius q̄ in
hoc mundo nihil appetere· Multa
tormenta patit̄ diues auarus· qꝛ
ſp timet amittere bona ſua· Job· x
v· Cū pax ſit ⁊ ſecuritas: inſidias
ſuſpicat̄· Vnde ſen̄· Auarus vidit
regem ⁊ eſtimat predonem: videt
paupem ⁊ eſtimat furem· Eccs· v
Saturitas diuitis non ſinit eū dor
mire· Aug⁹· Diuitias inueniſti: et
req̄em pdidiſti· die ſolicit⁹· nocte
pauidus· ſemp egenus Exemplū
de quodā pbo req̄re poſt feſtū tri
nitatis in ſermone· Mortu⁹ eſt di
ues· ¶ Tercio clamauit dn̄s vt ce
leſtia appetamus· Jo· vij· Stabat
ihēſus ⁊ clamabat. Si q̄s ſitit veni
at ad me: ⁊ bibat· ſi q̄s deſiderat
vitam eternā veniat ad me· qꝛ ego
ſum via· veritas ⁊ vita: ⁊ bibat de
fonte viuo· Vnde pſ̄· Sitiuit aīa
mea ad deū fontem viuū· Aug⁹ Si
tiuit aīa mea ⁊c̄· veniſti ad ipſum
et bibis de torrente ipſius q̄ntum
vis· quō vis· q̄ꝺiu vis· ſp ſatiatus
ſemp bibis· qꝛ ſp delectat te bibē·
nec vnq̄ faſtidis· nunq̄ inuenire
pōt aīa ſacietateꝫ: niſi in aſpectu di
uine faciei· Vnde pſ̄· Satiabor cū
apparuerit gl̄a tua· Ber· Etna erit
oīm ſolennitas deū facie ad faciē
intueri· eius dulcedīe ſine faſtidio
ſatiari· ei⁹ viſione ſine defectu per
frui· Vnde ancel· Quid deſideras

anīa: qđ amas caro mea. Ibi erit
quicq̄đ amatis: quicq̄đ deſideratis
Ibi erunt bona anīe ⁊ corpis q̄lia
nec oculus vidit: nec auris audi
uit: nec cor hōis cogitauit: ideo cla
mat dn̄s vt talia appetamus. Cla
mat etiā dn̄s quodāmodo per os
pauperis. ad cui⁹ clamorem obtu
rant multi aures ſuas. Prou. xxi.
Qui obturat aurē ſuā .ſ. ad clamo
rem pauperis: ipē clamabit ⁊ non
exaudiet. Iſtud p;; in diuite epu
lone q̄ non audiuit laſarum vt ei mi
cā panis dediſſet. poſtea petijt gut
tam aq̄ ⁊ non ē exaudit⁹. Scđo cla
mat moriens. Ma. xxvij. Ihs cla
mans voce magna emiſit ſpiritū.
Quid aūt clamauit expreſſit Lu.
xxiij. Clamauit voce magna. i ma
nus tuas dn̄e commendo ſpm̄ meū.
Vn̄ ber. Aſcendit xp̄s in altum: vt
longius exaudiret. fortiter clama
uit vt nullus excuſaret. clamori la
crimas addidit vt hō compateretur.
Vnde ibero⁹. Oīs creatura compatit
creatori ſuo morienti. ſol obſcura
tur. terra mouet. petre ſcindunt.
velū templi diuidit. ſepulcra ape
riunt. mortui reſurgunt. miſer hō
non compatitur. p quo ſolo xp̄s pa
tit. ¶ Tercio clamat ad iudiciū ve
niēs. Yſa. xlij. Dn̄s ſicut leo fortis
egredit ſicut vir preliator ſuſcita
bit zelum vociferabit ⁊ clamabit
ſup inimicos ſuos confortabit. Glo. tā
excelſa ⁊ horribili voce contra repro
bos clamabit: vt cardines celi et
fundamenta terrarum quatiantur.
Hunc clamorē audient mortui et
reſurgēt. Chor. xv. Canet enī tu
ba ⁊ mortui reſurgēt. Vnde ibero.
Siue comedā ſiue bibā ſiue aliq̄đ
aliud faciam: ſp videt in auribus
meis ſonare illa vox tube. ſurgite
mortui venite ad iudiciū. q̄ terribi
lis erit vox iſta malis dī apoc. vi.
Tunc dicēt mōtib⁹ cadite ſup nos
⁊ petris. abſcondite nos a facie ſe
dentis ſup thronum Ma. xxv. Ite
maledcī. Qui alios clamores dm̄ au
dire noluerūt: tunc audient illam
terciā ſiue velint ſiue nolint. Vnde
aug⁹. Si illa melliflua gutta. ego
ſum tante vtutis fuit q̄ null⁹ adū
ſarioꝝ ſup pedes ſtare potuit: q̄s
poterit audire illud horribile ver
bum. Ite maledcī in ignem ⁊c.

Dn̄ica in quinquageſima
¶ Sermo. xlvi.

Caritas patiēs
ē benigna ē ⁊c. Cho. xiij. In
verbis ppoſitis oñt aplus duo q̄
ſunt nobis neccāria ſi volum⁹ carita
tem ſeruare .ſ. paciā in aduerſis. ⁊
miſericordia in p̄ximis. Primum
tangit cū dicit. Caritas patiens ē
q. d. Qui caritatē vult hr̄e ad deū
debet eſſe patiens in aduerſis ⁊ be
nign⁹ ⁊ miſericors in p̄ximoꝝ ne
ceſſitatib⁹. Circa primum nō q̄
paciam diligere debem⁹ ppter ei⁹
multiplicem vtilitatē. Primū eſt
q̄ paciā facit hoīem martirem.
Vnde grego. Sine ferro vel flāmis
martires eſſe poſſum⁹ ſi paciam
veraciter in animo obſeruam⁹ vt
cantatur de beato martino. O ſcīſ
ſima aīa quā ſi gladius pſecu to

ris non accepit: tñ palmã martirij nõ amiſit. Et de ſcõ iohe euãgeliſta dicit Hiero. Licet pſecutor ſãguinẽ ſuũ non effuderit: tñ martiriũ in aĩa habuit. qꝛ patiens in tribulationibꝰ ꝛ voluntatẽ patiendi habuit. Magis meretᷣ qui hꝫ voluntatẽ patiendi qꝫ qui inuitꝰ patitur qꝛ ille non hꝫ meritũ. i. Pe. iiij. Nemo vẽm patiatᷣ quaſi homicida aut fur aut maledicꝰ aut alienoꝝ appetitor. Vnde tulius. Paciã eſt honeſtatis aut vtilitatis cã. reruꝫ arduaꝝ ꝛ tribulationuꝫ voluntaria ac diuturna perpeſſio. Cã honeſtatis eſt ppeſſio cũ quis p fideꝫ xp̄i potiꝰ eligit mori qꝫ negando viuere. vtilitatis vero cã cum quis ꝓ ſalute gregis mori eligit. voluntaria dĩ. qꝛ qui oĩno inuitus patitᷣ: non hꝫ meritũ. Secundũ eſt qꝫ paciã hoĩem filiũ dei facit. Prouẽ. iij. Quẽ diligit deꝰ corripit: ꝛ quaſi pr̃ in filio ſic ꝯplacet ſibi. Augꝰ. ſi acceptus es. require in ſermone Rm̃ filij dei eſtis in tercio mẽbro. Vnde gre. Electi quiqꝫ timent ne vltio quã ſuſpẽdiᷣ in fine grauior ſeruetᷣ. feriri pñna correctione deſiderant ꝛ dolorẽ vulneꝝ medicinã ſalutis putãt. Gaudere dꝫ infirmus: qñ videt celeſtẽ medicũ ſe intromittere de eiꝰ cura ꝛ ex hoc ſperare ſalutẽ. Vnde gre. deſpatis egris quicqd popoſcerint: dare precipiũt. ꝛ eis quã reduci pñt ad ſalutẽ que appetunt dari ꝯtradicũt. Sic eſt de dãnandis. eis in oĩbus bene ꝓſperatᷣ. ꝛ ſaluãdi tribulacõim patiuntur. Augꝰ. Hic vre. hic ſeca ne i eternũ peas. Exemplũ legitᷣ de quodã pr̃e ſcõ quẽ ſingulis annis viſitauit dñs p infirmitateꝫ. ſed vno anno eũ nõ viſitauit: turbatus ẽ ꝛ dixit. Mõ dñs oblitus ẽ mei. Terciũ eſt qꝫ paciã facit hoĩem inuincibilẽ. Nobile vincendi genus eſt paciã. vincit qui patitᷣ vinci. Si vis vincere: diſce pati. verus enĩ patiens a toto mũdo non vinceretᷣ. Per paciam namqꝫ vincit tormenta illata. dyaboli teptamenta ꝛ ſeipſũ. Vnde gre. Tribꝰ modis virtus paciẽ exerceri ſolet. Alia nãqꝫ ſunt a deo. alia quã ab aduerſario. alia quã a ꝓximo ſuſtiemus. A ꝓximo namqꝫ pſecucões ꝛ damna ꝛ ꝯtumelias. Ab antiquo aduerſario temptamenta. A deo flagella toleramꝰ. Qꝫ p paciam vincit hõ tormenta dicit augꝰ. Nihil fortius hoĩe hñte caritatẽ. caritas p paciam oĩa vincit. Exemplũ in beato vincentio quã dixit ad daciũ. Videbis me plꝰ poſſe quã torqueor. qꝫ ipſe quã torques. Et cũ patienter tormenta ſuſtinuit: quod daciꝰ videns ſe victũ fatebatᷣ. Item paciã vincit dyabolũ. qꝫ cũ dediſſet dyabolo poteſtatẽ temptãdi ꝛ flagellandi beatũ iob: quis accepiſſet ſibi oĩa bona. oẽs liberos ꝛ ſanitatẽ corporis: ꝛ tñ dyabolus non poterat ſuperare. Sed beatꝰ iob eũ per patiẽtiam vicit. qꝛ in oĩbus his non peccauit iob labijs ſuis: neqꝫ ſtultum quid ꝯtra deũ locutus eſt p impaciam. Sed dixit. Dñs dedit dñs abſtulit. ſicut dño placuit ita factum eſt. ſit nomen dñi benedictũ.

¶ Legitᷣ qꝫ quedã demoniaca venit

ad quendā ſcūm viꝝ ⁊ dedit ei ala
pā. ⁊ ille patienter accipiens pre
buit ei aliam ſcḋm mandatum dn̄i
Tunc demon cepit clamare. o vio
lentia mandantis me pellit hinc.
⁊ ſtatim demon exiuit. q꜡ p patiē
tiam eū vicerat. Quartū eſt q꜡ pa
cīa xp̄m imitat᷑. j. Pe. ij. Xp̄s paſ
ſus eſt ꝓ nobis vobis relinq̄ns ex
emplum vt ſeq̄mur veſtigia eius
Vult xp̄s vt aliq̄ patiamur: ſicut
⁊ ipſe paſſus eſt. Vnde legit᷑ luce
vlti. cū ipſe comediſſet de piſce aſ
ſo: dedit reliq̄as diſcipul' ſuis. Au
g⁹. Piſcis aſſus eſt xp̄us paſſus
Vnde pſ. Quid retribuā dn̄o pro
oībus his q̄ retribuit mihi. Cali
cem ſalutaris accipiā. i. paſſiones
tribulacōes patient᷑ ſufferā. Et ta
libꝰ qui ꝓpter eū nihil ſuſtinere vo
luit exprobrabit in die iudicij paſ
ſionē ſuam quā ꝓpter eos ſuſtinu
it ꝓ qua nihil ſibi reddiderūt. vn̄
criſ. Xp̄s exprobrabit in iudicio
pctōribus req̄re dn̄ica ſecunda in
aduentu ⁊c̄.

Aſſūpſit ihe
ſus duodecim diſcipulos
ſuos ⁊ ait illis. Ecce aſcendim⁹ iho
ſolimā ⁊ ꝯſummabunt᷑ oīa q̄ ſcri
pta ſunt de filio hoīs. i. marie. Tra
det᷑ em̄ gentibus ad illudendū. fla
gellandū ⁊ crucifigendū. ⁊ tercia
die reſurget. ⁊ nihil ipſi hoꝝ intel
lexerūt. ⁊ erat verbū abſconditū
ab eis ⁊ nō intelligebāt q̄ dicebā
tur. Factū eſt aūt cū appropinqua
ret ihericho: cecus quidā ſedebat ſe
cus viā mendicans. ⁊ cū audiſſet
turbā pretereuntē: interrogabat
q̄d hoc eēt. dixerunt autē ei q꜡ ihs
nazaren⁹ tranſiret. ⁊ clamauit nō
tm̄ clamore exteriori: ſed etiā inte
riori dicēs. fili dauid miſerere mei
Sciebat eī ex lege q꜡ de ꝓgenie da
uid xp̄s naſceret᷑. ideo vocauit eū fi
liū dauid. Et qui preibāt increpa
bant eū vt taceret. Ipſe vero mul
to magis clamabat. miſerere mei
In quo dat᷑ intelligi q꜡ q̄nto pluā
occurrūt impedimenta: tanto ma
gis clamandū eſt ad dn̄m. Stās
aūt ihs iuſſit eū adduci ad ſe. ⁊
cū appropinq̄ret interrogabat eū
dn̄s. q̄d vis vt faciā tibi. At ille di
xit. Dn̄e vt videā. Et dixit ihs. reſpi
ce. fides tua ſaluū te fecit. ⁊ cōfeſti
vidit ⁊ ſeq̄batur eū magnificans
eū: ⁊ oīs plebs vt vidit dedit lau
dem deo.

De euangelio.

Sermo. xlvij.

Stans aūt ihe
ſus iuſſit eū duci ad ſe. lu
ce. xviij. In verbis iſtis notantur
duo. Primū eſt dei erga pctōres
mia. Scḋm pctōris gratie ꝯfidētia
Primū ibi. Stans aūt ihesus. ſecū
dum ibi. iuſſit eū duci ad ſe. Circa
primū nota q꜡ tribus modis ſtat
dn̄s. Stat cōtra pctōrem. ꝓ pecca
tore. ⁊ iuxta pctōrem. Primo ſtat
ꝯtra pctōrem peccatum eius impe
diendo. q꜡ q̄nq꜡ impedit pctōrem
q꜡ non pōt tanta peccata ꝯmittere
quanta libenter vellet ſi ꝑmittere
tur. Iſtud figuratū eſt nume. xxij
vbi dicitur q꜡ cū balaam ꝓgeret:

ĩn aſina ad maledicendũ populũ
dei: ſtetit angelus euaginato gla
dio ↄtra eũ ⁊ non pmiſit eũ facere
illud pctm̃ qd in aĩa ↄceperat. Aſi
nus aũt vidit angelũ euaginato
gladio ⁊ non ꝓpheta ⁊ declinauit
in via vel de via. ⁊ iratus ꝓpheta v
beribꝰ reduxit aſinũ ad viam. Pꝰ
ea ſtetit angelus inter duas ſepes
vineaꝝ: ⁊ timens aſinꝰ declinauit
ad parietẽ ſepis ⁊ attriuit pedem
ꝓphete. ⁊ ꝓpheta percuſſit eũ. Tercio
ſtetit angelꝰ in anguſto loco vbi
nec ad dexterã nec ad ſiniſtraꝫ de
clinare poterat. ⁊ timens aſinꝰ ceci
dit ſub pedibꝫ ꝓphete: quem cũ ter
cio percuteret dicens. Vtinã haberem
gladiũ: occiderem te. Rñt aſinus.
Cur percuſſiſti me tribꝫ vicibus. Et
rñdit. qꝛ illuſiſti me tribꝫ vicibus
Protinꝰ aperuit dñs oculos ꝓphe
te ⁊ vidit angelũ ſtantẽ ⁊ dixit an
gelus. Peruerſa ẽ via tua ⁊ mala
⁊ niſi aſinꝰ declinaſſet occidiſſem
te. Sic impediuit eũ ne pctm̃ illud
cõmitteret. ſic adhuc ſepe dñs im
pedit aſinũ .i. corpus: ne ꝓpheta .i.
animus malũ qd ↄcepit perficiat
Aliqñ impedit per infirmitatẽ. ali
qñ p tribulacõem. Exemplũ in re
ge abimelech: q̃ abſtulerat abra
he vxorẽ ſuam ⁊ impediuit eũ dñs
p infirmitateꝫ ne eã tangeret. No
ta hiſto. Geñ. xx. Legit in legẽda
ſancti thome canthuarienſ. q cũ
quidã ad ſepulchꝝ eius veniſſet
⁊ ſanitatẽ corporis impetraſſ: cogi
tare cepit ſi forte ſanitas expediret
aĩe ſue: ⁊ reuerſus ad ſepulchꝝ:
rogauit vt ſi non expediret ei ſani
tas corporis q tunc rediret infirmi
tas ⁊ ſtatim rediit infirmitas. Se
cundo ſtat dñs iuxta pctõrem: ex
pectans ſi reuerti velit: paratus eſt
eum recipe. Iſtud figuratũ eſt in
ceco iſto de quo dĩ q dñs ſtetit et
expectabat eũ ⁊ q̃ſiuit quid vellet
Et cũ peteret illuĩari: ſtatim dñs
paratus fuit ⁊ illũiauit eũ. Per cecũ
ſignificatur pctõr quẽ excecat ma
licia ſua. Sicut dĩ ſap. ij. Excecauit
enĩ eos malicia eorũ: qui ita exce
catus eſt q non vidit damnũ pec
cati: nec eternã mortẽ: nec cognoſ
cit creatorem: nec ꝓpriaꝫ fragilita
tem. Sed benignus dñs nr̃ iheſus
xp̃s ſtat omni tpe iuxta eũ: ⁊ pa
tus eſt eũ recipe ad grãm ſuã. De
quo dicit ſponſa cantic. ij. En ipſe
ſtat poſt parietẽ noſtrum .i. retro
parietẽ reſpiciens p feneſtram p
ſpiciens per cancellos. Per parie
tem ſignificatur pctm̃ qd ſeparat
hoiem a deo. Yſa. lix. Pctã veſtra
diuiſerunt inter vos ⁊ deum vr̃m.
retro illũ ſtat deus reſpiciens p fe
neſtras ⁊ cancellos. p feneſtras
ſignificant pctã magna. p cancel
los pua. Omnia iſta impediũt ne
dñs intrare poſſit ad cor hoĩs. Et
qui mõ dño ſtante ⁊ pulſante nõ
aperiunt: in futuro ſtabunt ⁊ pul
ſabũt. nec aperiet eis. Lu. xiij. Cũ
intrauerit pr̃ familias et clauſerit
oſtium tunc incipient foris ſtare
⁊ pulſare dicentes. Dñe domine a
peri nobis. Et rñdebit. neſcio vos
ſicut pꝫ in fatuis virginibus. Ma.
xxv. Tercio ſtat dñs pro peccato
re coram patre tanq̃ aduocatus

interpellendo. Iſtud figuratū eſt
neemi. viij. vbi dr̄. Stetit eſdras
ſcriba ſupra gradū ligneū quē fe
cerat ad loq̄ndum. Eſdras interp̄
tatur mīa dn̄i: ⁊ ſignificat xp̄um
quē miſericors pr̄ dn̄s nobis miſit
de quo ter. Pr̄ miſit in mundum
ſaccū plenū mīa .i. xp̄m: que mīa
in corrupcōe ſacci .i. in vulneracōe
ne ſui corpis appuit: qn̄ ex oī pte
ſanguis mie diſtillauit. Hic igit̄
eſdras .i. xp̄s ſtetit ſup̄ gradū lig
neū in cruce quē fecerat ad loquē
dum. ſ. p nobis: ⁊ nr̄is peccatis deo
patri reconciliādo qn̄ dixit. Pr̄ di
mitte illis. q2 neſciunt q̄d faciunt
Ecce q̄ ſapienter allegat p nobis
ſic ſapiens aduōtus. Primo allo
quit̄ iudicē blandis verbis ⁊ dul
cibus vt animū ſuum mitiget. Sic il
le aduocat9 xp̄s primo alloq̄tur
eū vocans pr̄em ipſū. q. d. Ex quo
pr̄ meus es ⁊ ego fili9 tuus ſū tibi
obediens vſq3 ad mortē nō potes
filio tuo negare peticōem ſuā. Di
mitte g̊ eis pcc̄ā ſua. q2 p eis ſatiſ
feci. Iſa. xlvi. Ego feci ⁊ ego ferā.
q. d. Ego traho ad me forefactum
hoīs. q2 ego feci ⁊ facio p eis emē
dam. q2 hō p ſe ſatiſfacere non p̄t
non ſoluʒ tunc: ſed etiā adhuc ad
uocatus nr̄ eſt in celo .i. Io. iij. Si
quis peccauerit aduocatū hēmus
apud pr̄em iheſū xp̄m iuſtū. ⁊ ipē
eſt ꝓpiciatio p pcc̄is nr̄is. Vn̄ ber
nar. Securā acceſſum hēs ad deū o
hō. habes filiū ante patrem. ante
filiū habes mrēm. Mater oſt̄ filio
pectus ⁊ vbera. fili9 oſt̄ patri cica
trices ⁊ vulnera. non poteſt ibi eē

aliqua repulſa: vbi tot concurrunt
caritatis inſignia.

In capite ieiunij.
Sermo. xlviij.

Theſaurizate
vobis theſaurum in celo.
Mat. vi. Nota q̄ quadruplex eſt
theſaurus. ſ. terrene pecunie. rede
ptionis humane. ocōmis virtuoſe
⁊ celeſtis patrie. Prim9 eſt ↄtem
nend9. ſecundus diligend9. terci
us ↄgregand9. quartus deſideran
dus. De primo theſauro. ſ. terrene
pecunie dr̄ Eccī. xxxi. Beat9 diues. ſ.
qui inuent9 eſt ſine macula. Glo.
⁊ qui poſt aurū non abijt a deo nec
ſperauit in theſauris pecunie. q̄s eē
hic ⁊ laudabim9 eum. Notabiliter
dicit: nec ſperauit in theſauris pe
cunie. non eīm eſt ponenda ſpes i
theſauro pecunie terrene: ſed eſt ↄ
temnend9 ꝓpter quatuor. Primo
q2 deſiderium hoīs ſatiare non p̄t
Prouer. xv. Melius eſt paruū cum
timore dn̄i q̄ theſauri multi ⁊ inſa
tiabiles .i. non ſatiare valentes aī
mam hominis. Bern. Anima ſoli
us dei capax. ceteris occupari po
teſt: impleri non poterit. Auguſti
nus Cum anima ad ↄtemplandū
deum ſit creata. iure eīm non ſuffi
cit in eo q8 dn̄s nō eſt. Vnde aū
orbis terrarū ſit ante deū reſpcū dei
quaſi vna gutta reſpectu toti9 ma
ris: non ſufficit implere animam
hominis. Vnde alexander magn9
cū totum mundū circuiret: ⁊ om
nia regna ſibi ſubiugaret q̄ſitum

fuit ab eo qn̄ ↄtentus eſſet: tradit
Si vnus hō totum mundū haberet:
adhuc ſibi non ſufficeret. ergo nō
debemus querere ſufficientiā in the
ſauro pecunie ſed in deo. qꝛ dicit a
pl's. ij. Chor. iij. Sufficientia nrā
ex deo eſt. Ambro. Oibus oia eſt
deus. ſi eſuris cibus eſt. ſi ſitis po
tus eſt. ſi indiges curari medicus
eſt. ſi auxilio virtus ē. ſi tenebras
fugis lux eſt. ſi mortem: vita eſt.
Auguſt. Si inheſero tibi ex oi me
moria: nuſq̄ eſt labor ꝛ dolor. ꝛ vi
ua eſt vita mea plena in te. qn̄ au
tem plen9 tui nō ſum: oneri mihi
ſum quoniā tu implens ſubleuas
eum. Sic ergo patet ꝙ theſaurus
pecunie non ſatiat: ideo eſt contem
nendus. Secundo contemnend9
eſt theſaurus pecunie: qꝛ incertus
eſt. cito enim amittitur. Math. vi
Nolite vobis theſaurizare theſau
ros in terra: vbi erugo ꝛ tinea de
molitur: id eſt conſumit. vbi fu
res effodiunt ꝛ furantur. Theſau
rizate vobis theſauros in celo vbi
neq; erugo: neq; tinea demolitur.
ꝛ vbi fures non effodiunt: neq; fu
rantur. De incertitudine huius
theſauri dicit pſal. Theſaurizant
ꝛ ignorant cui congregabunt ea.
Sicut videm9 frequenter ꝙ multi
cum maximo labore ꝛ ſolicitudie
congregant theſauros: ꝛ cum mi
nus putant moriuntur. ꝛ alij poſ
ſident qui nunq̄ ſibi ſemel grates
dicunt. Vnde dixit dominus diui
ti auaro: qui ampliare volebat or
rea ſua. Require ſupra. ꝛ Luce du
odecimo. Gregorius Eadem nocte
ſublatus eſt: qui multa tempora
fuit preſtolatus: vt qui in longū
ſibi ſubſidia colligendo proſpice
ret: nec ſubſequēte diez vel vnum
quidem mane videret Contemnen
dus eſt ergo theſaurus pecunie:
qꝛ incertus eſt: ꝛ hominem incer
tum reddit. ¶ Tercio contemnen
dus eſt: qꝛ hominem a deo trahit
ꝛ pecuniā pro deo colere facit. Au
g9. Quicquid hoiem a deo trahit
hoc de9 eius eſt. ꝛ hoc facit theſau
rus Mat. vi. Vbi eſt theſaurus tu
us: ibi ꝛ cor tuū. Tot ergo habet
hō deos quot habet res a deo retra
hentes. Ozee. x. Iſrl' ſm multitu
dinez fruct9 ſui multiplicauit ſibi
altaria: ꝛ iuxta vbertatē terre ſue
exuberauit ſimulachra. Qui ergo
cor ſuū frequenter ponit in theſau
ro: ipſum ꝓ deo colit Exemplū de il
lo diuite in cuius corpore non eſt
inuentū cor. Require in ſermone.
abrahe facte ſunt. Quarto ↄtēnen
dus eſt. qꝛ iram dei ꝓuocat. Jaco.
v. Theſaurizatis vobis iram i no
uiſſimis diebus: ſupple vos auari
Auguſ. Neſcis miſer cum theſau
ro pecunie ire: pariter ꝛ cumulari
Vnde dicit dn̄s zacha. v. Jra mag
na iraſcor ego ſup gentes opulē
tas. hoc facit in nouiſſimo. tūc nō
ꝓderunt theſauri pecuniaruz. Pro
uerb. x. Non ꝓderunt theſauri im
pietatis. i. theſauri qui modo per
impietatē ſiue contra miſericordi
am ↄgregantꝰ: non ꝓderunt in die
iudicij. qꝛ dicitur ꝓuerbiorum. vi.
Zelus ꝛ furor viri. i. xp̄i nō parcet i
die iudicij: nec acqͤſcet cuiuſq̄ p

cibus nec ſuſcipiet ꝑ redemptiōe
dona plurima. Bern̄. veniet dies
illa in q̄ plus valebit ꝯſcientia bō
q̄ꝫ marſubia plena. qn̄ dicet̄. Ite
maledicti in ignē eternū. Secūdus
theſaurus. ſ. redempcōnis hūane.
eſt theſaurꝰ ille quo genꝰ huma
nū redemptū fuit de dyabolica po
teſtate: vel captiuitate. ſ. p̄cio ſan
guis dn̄i noſtri ihesu xp̄i. De iſto
theſauro dictuꝫ eſt. p̄. petri. p̄. Nō
corruptibilibꝰ auro ⁊ argēto redē
pti eſtis: ſꝫ p̄cioſo ſanguine agni
immaculati ⁊ incōtaminati ihesu
xp̄i De iſto theſauro dictū eſt Nū
xx. vbi orauit moyſes dicēs Exau
di dn̄e clamorē populi huiꝰ ⁊ ape
ri eis theſaurū tuuꝫ fontē aque vi
ue. Ad p̄ceptum dn̄i pcuſſit moy
ſes petram bis ⁊ egreſſe ſūt aque
largiſſime p clamorē populi. Per
aquā intelligitur amor ⁊ deſideriū
antiquoꝝ patꝝ q̄ deſiderabāt ad
uentū xp̄i ihesu i carne. Per petrā
ſignificat̄ caro xp̄i ſicut dicitur. i.
Cor. x. Petra auteꝫ erat xp̄s. Hec
petra pcuſſa fuit bis. ſ. in flagella
tione ⁊ in crucifixiōe: ⁊ egreſſus ē
theſaurꝰ aque viue. i. theſaurꝰ p̄
cioſi ſāguinis ihesu xp̄i ita largiſ
ſime q̄ꝫ per oīs ptes corpis ema
nauit qn̄ xp̄s nos liberauit. Suffe
ciſſet autē ad redemptiōem gene
ris hūani minutiſſima gutta ſan
guinis ihesu xp̄i: ſꝫ data eſt copia
vt ex abūdātia bn̄ficij virtꝰ inno
teſceret diligētis. Iſte ergo eſt the
ſaurus aq̄ viue quē antiqui p̄res
q̄rebant ⁊ deſiderabāt ⁊ ſibi dari
petebāt. tandē miſertꝰ dei filius ve

nit in hūc mūduꝫ ⁊ latus ſuū lan
cea apiri faciens. de corde ſuo the
ſauruꝫ ꝓtulit quo hoīem redemit.
vnde Luc. vi. Bonꝰ homo. i. xp̄s de
bono theſauro cordis ſui ꝓfert bo
nuꝫ. i. p̄ciū noſtre redēptionis Rō
cum ſancti p̄res in limbo intellexiſ
ſent. vehemēter gauiſi ſūt ſicut q̄
theſauꝝ magnū inueniſſet. Job
iij. Quaſi effodiētes theſauꝝ gau
dent vehemēter cum inuenerīt ſe
pulchrū. Theſaurus iſte. ſ. p̄cioſi
ſāguinis ihesu xp̄i ſemp eſt in ar
cha recordendꝰ ꝓpter ꝯtinuā paſſi
onis xp̄i memoriam Mat. vi. vbi
eſt theſaurꝰ tuus: ibi eſt ⁊ cor tu
um. q. d. theſaurꝰ ſanguinis ihesu
xp̄i quo redēptus es q̄tidie debet
eſſe in corde tuo. Bern̄. Memor ero
q̄ꝫ diu vixero laboruꝫ quos ꝓtulit
xp̄s in p̄dicādo fatigationū in diſ
currendo. vigiliaꝝ in orando. tēp
tationū in ieiunādo. lacrimarū in
cōpatiēdo. inſidiaꝝ in colloquēdo
poſtremo tormentoꝝ. ſputoꝝ. co
laphoꝝ. ſubſānationū. exprobra
tionuꝫ ⁊ clamoꝝ. Bern̄. Quotidia
na debet eē hoīs lectio dn̄ice paſſi
onis recordacō Tercio eſt theſau
rus opacōnis virtuoſe Thob. xij.
Bō eſt orō cū ieiunio ⁊ elemoſina
magis q̄ꝫ theſauros auri condere
Iſte theſaurꝰ eſt ꝯtrariꝰ theſauro
pecunie: q̄ꝛ ille acq̄ritur p tpaliuꝫ
acquiſicōem Iſte p tpaliū largiti
onē. vnde Mat. xix. Si vis pfectus
eſſe vende oīa q̄ habes ⁊ da pau
peribus ⁊ habebis theſaurū in ce
lo. Item ille nō proderit in die ne
ceſſitatis. ſcꝫ in iudicio. Iſte autē

ꝓderūt multū Thob. iiij. Quo pote
ris ita eſto miſericors. ſi multū fu
erit tibi abūdāter tribue. ſi exigu
um fuerit exiguū libenter impertiri
ſtude. Premiū eniꝫ bonū: theſauri
ſas in die neceſſitatis: qm̄ elemoſina
ab omi pctō ⁊ a morte liberat ⁊ nō
patiet aīam ire in tenebras exteri
ores. hoc fit in die iudicij qn̄ mali
ibūt in tenebras exteriores: ⁊ boni
recipiūt mercedē ſcḋm laborem eoꝝ
Tūc ei theſaurꝰ bonoꝝ operū pla
cabit iram iudicis Iſtud bn̄ figu
ratuꝫ eſt Ihere. xli. vbi dr̄ ꝙ cū yſ
mahel occidere vellet decē viros di
xerūt. Noli nos occidere habemꝰ
enī theſauros abſcōditos in agro
frumēti ordei olei ⁊ mellis. Per fru
mentū ſicut triticū qḋ eſt granuꝫ
nobiliſſimū. deſignat caritas. q̄ ē
maria virtutū. p ordeū qḋ eſt aſpe
rū ſignatur pnīa: ſꝫ p oleū ſignat mīa
⁊ p mel ſignatur orō deu ota. Iſta de
bent eſſe abſcōdita in agro cordis
p hūilitatē ne amittant p vanaꝫ
glaꝫ. Greḡ. Maligni ſpūs iter no
ſtꝝ q̄ſi quidā latrunculi obſident.
depdari autē deſiderat. q̄ theſauꝝ
in via publice portat Iſtud figuā
tū eſt in regē Ezech. Qui oñdit nū
cijs babilonis theſauros domus
dm̄: ⁊ ideo poſtea babilonij venie
bant ⁊ ōnia abſtulerūt. nō hiſto
riā yſa. xxix. Rētus theſaurꝰ eſt ce
leſtis pñia Mat. xiij. Sile ē regnū
celoꝝ theſauro abſcōdito in agro
Glō. ager eſt bō ꝯuerſatio in qua
theſaurꝰ celeſtis abſcondit donec
vita finita recipiat: ſicut cuilibet fi
deli ꝯmittit. Deut. xxviij. Aperiet
dn̄s deus tuꝰ theſauꝝ ſuū optimū
celū Iſte theſaurꝰ eſt deſiderādus
quia infinitꝰ Sap. vij. Infinitꝰ eſt
theſaurꝰ hoibus in quo. q̄ vſi ſūt.
pticipes facti ſūt amicicie dei. Iteꝫ
ꝙ eſt ſecurꝰ ꝙ inamiſſibilis. Ma
th. vi. Theſauriſate vobis theſau
ros in celo vbi neqꝫ erugo neqꝫ ty
nea demolit. ⁊ vbi fures non effo
diūt neqꝫ furātes: ⁊ ꝙ dictū eſt ꝙ
theſaurꝰ pecunie trahit hoiem a
deo ⁊ pecuniaꝫ p deo colere facit. ḡ
ꝯtēnendꝰ eſt theſaurꝰ iſte. Augꝰ.
Quicq̄d hoiem a deo trahit deꝰ eiꝰ
eſt. q̄ ergo cor ſuū ponit freq̄nter
in theſauro ipm̄ p deo colit. Exem
plū. legit in ciuitate pariſienſi. q̄
dā diues mortuꝰ debuit ꝯdiri ⁊ ex
tractis viſcerbꝰ non inuenerūt cor
illiꝰ ⁊ ſtupefacti. queſierūt a q̄daꝫ
magiſtro. ſi etiā homo poſſꝫ viue
re ſine corde. Rn̄dit ꝙ non. Sꝫ ꝙ
ſcriptū eſt. vbi eſt theſaurꝰ tuus.
ibi ⁊ cor tuū. querite iuxta pecuni
ſuā ⁊ forte inuenietis: ⁊ ſic factū ē
ē̄go theſauriſate vobis theſauros
in celo. Ad quod pducat nos ⁊c̄

Feria ſexta F. xlix.

Eſtote pfecti ſic
et pat veſter celeſtis pfe
ctus eſt. Mat. v. Nota deus pater
noſter eſt ꝓpter quatuor racōnes
Primo rōe creacōnis Scḋo rōe
miſeracōnis. Tercio racōe ꝓcura
tionis Qrto rōe hereditarie pmiſſi
onis. Prio deꝰ dicitur pat noſter
rōe creacōis ꝙ nos fecit ⁊ creauit

Deut. xxxiij. Nōne ipē pať tuꝰ qui
poſſedit ⁊ fecit ⁊ creauit te glō. fec̄
corpꝰ. creauit animaȝ. poſſidet to
tū. ergo merito eum diligere debe
mus ſicut filiꝰ prēm. Bernħ. ſi na
turaliter filiꝰ amat prēm carnalē
à quo ptēȝ corpis aſſumpſit ꝙ̄to
magis debet amare prēm celeſteȝ
q̄ corpus ⁊ animā ex nihilo fecit.
Si oculo vel manu careres multuȝ
eum amares q̄ ea tibi daret. ꝙ̄to
ẽgo diligēdus eſt ille pater q̄ om
nia mēbra ⁊ vitam ⁊ animā dona
uit nobiliſſimā. Bern̄. O homo co
gita q̄leȝ te fecit. nempe ſm corpꝰ
egregiā formā. ſm animā ymagi
nem creatoris inſigneȝ. rōnis pti
cipeȝ. beatitudinis capacē: ſȝ tu mi
ſer pctōr deū qui te genuit dereliq̄
ſti: ⁊ oblitꝰ es dei creatoris tui. tñ
ipſe dicit. reuertere ⁊ ego ſuſcipiā
te. Secūdo deꝰ eſt pater noſter rōe
miſeracōnis. ſicut eñ pater miſe
retur noſtri. Ps. Quomō miſeret̄
pater filiorū miſertus eſt dominꝰ
timentibꝰ ſe: qm̄ ipſe cognouit fi
gmentū noſtꝝ fragilitatē ⁊ pnita
tem ad peccandū. Iſtud figuratū
eſt in filio ꝓdigo. quē pater reuer
tentē benigne ſuſcepit ⁊ miſericor
dia motꝰ cecidit ſuper collū eius ⁊
oſculatꝰ eſt eū. Per filiū iſtuȝ qui
bona ſua ſuſcepta male cōſumpſit
ſignificatur pctōr qui bona tempo
ralia a deo ſibi tradita, ſ. vires. ſen
ſus. ⁊ fortitudinē ⁊ ſanitatē ⁊ tem
pus in ſeruitio mūdi ⁊ dyaboli cō
ſumpſit. Tñ ſi ad patrem ſuū cele
ſtem p penitētiā redierit miſerebi
tur ſui ⁊ eū ſuſcipiet ⁊ euȝ tan tū di
ligit ſicut aliū filiuȝ qui nunꝙ̄ ab
eo receſſit. Bernħ. O que ⁊ qualis
⁊ ꝙ̄ta eſt miſericordia dei. Req̄. ſu
pra in ſermōe Apparuit benig. ⁊c̄.
Sicut patuit in petro quē pꝰ ↄuer
ſionem intantū dilexit ſicut alios
apoſtolos imo plus: qꝛ eū princi
pem apoſtoloꝝ fecit ⁊ in paulo cui
poſt ↄuerſionē plura ſecreta reue
lauit ꝙ̄ alijs apoſtolis ⁊ innume
rabili mḡnitudie. Tercio deꝰ ē pa
ter noſter racōe ꝓcuracōnis: qꝛ ſi
cut pater ꝓcurat filijs ſuis nec̄itatē
ſic pater celeſtis ꝓcurat vel ꝓuidet
nobis nec̄aria. Mat. vi. Nolite ſolli
citi eſſe dicētes. q̄d mādu cabimꝰ
aut quid bibemꝰ aut quo operie
mur. ſcit eñ pater celeſtis qꝛ hijs
ōmibꝰ indigetis. Reſpice volatilia
celi non ſeminãt neq̄ metūt. non
cōgregant in orreo ⁊ tñ pater ve
ſter celeſtis paſcit illa ꝙ̄to magis
paſcet vos. Cōſiderate lilia agri q̄
mō creſcūt. Salomō in gloria ſua
nō eſt veſtitꝰ ſicut vnū ex iſtis Si
ergo deus fenū vel lilium ſic veſtit
ꝙ̄to magis vos ſi eū dilexeritis ſic
patrem veſtrū celeſtē. Si credideri
tis ei. adhuc eñ eſt ideȝ deus q̄ iu
deos q̄draginta annos in deſerto
pane celeſti pauit: ⁊ potū de petra
dedit: ⁊ ita in veſtitu ꝓuidit: qꝛ per
quadraginta ānos veſtimēta eo
rū non ſunt attrita nec cōſumpta.
ſicut dicitur. Deut. viij. Quis eos
ita cuſtodiuit qꝛ nō erat in tribu
bus eoruȝ infirmus. Si ergo ſic ꝓ
uidit iudeis. multomagis chriſti
anis neceſſaria ꝓcurabit. Multa
maiora dat chriſtianis ꝙ̄ iudeis

dedit ei illis mãna ad edẽdũ Xp̄i
anis autẽ dat carnem ſuã ad mã
ducandũ. Illis dedit aquã de petra
ad bibendũ iſtis ꝓpinat ſanguinẽ
ſuũ· quẽ de latere ſuo fudit Illis de
dit terrã ꝓmiſſionis· iſtis dat reg
nũ celoꝝ Xp̄s deus p̄r noſter rõe
hereditarie ꝓmiſſiõis· ſicut ei pat
dat filijs ſuis hereditatẽ ſuã: ſic de
us dat a ꝓmittit hereditatẽ ſuam
eternã.ſ.regnũ celoꝝ Luc· xij· Noli
te timẽ puſill⁹ grex: qm̃ ꝯplacuit
patri veſtro vobis dať regnũ· pu
ſilli ſunt hũiles oĩs quoꝝ eſt he
reditas regnũ celoꝝ Mat· v· Beati
paupes ſpũ· ⁊ humiles qm̃ veſtꝝ
eſt regnũ celoꝝ· Iſtud figuratũ eſt
in filijs yſai· q̃ minim⁹ fuerãt .ſ.dd
vnct⁹ fuit i regẽ· ſicut dr̃· p̄· Re· xvi
Nõ ei magnis p elacõem: ſȝ puis
p humilitatẽ habiť regnũ celoꝝ.
Ad qđ ꝑducat nos ac̃.

Dñica inuocauit F. I.

Ecce nũc tps ac
ceptabile ecce nũc dies ſa
lutis· ij· Cor· vi· dicit etiã Ecc̃· xxxix
Oĩa enim tpe ſuo q̃rent· Nã que
libet res in tẽpe quo magis valet
eligenda eſt a q̃renda Ideo apl's
volens nos exhortare ad pñiam·
ꝓponit nobis oportunitatẽ tpis
ad pñiam agendã vt ſic nos alli
ciat ad penitẽdũ: dicens. Ecce nũc
tps ac· ac̃· a p⁹ hanc vitã non erit
tps penitẽdi. Nota tria ſũt q̃ dñt
nos ad pñiam ꝓuocaẽ Tpis opor
tunitas Noſtra nc̃itas a penitẽtie
vtilitas· De primo dicit in verbo
ꝓpoſito. Ecce nũc tempus accepta

bile ⁊ cõueniens eſt temp⁹ preſen
tis vite ad penitẽtiam: a poſt hãc
vitam nõ erit temp⁹ penitẽdi· pro
pterea iurauit angelus p viuentẽ
deum q poſt hoc temp⁹ non erit
ampli⁹ tempus penitẽtiam agen
di. Apoc̃· x· Bernh· nequaq̃ veniã
inueniẽt qui nũc tempus aptum
perdunt. Criſo⁹· Omni rei magis
oportet parcere q̃ tempori· Aurũ ſi
ꝑdideris recuperare potes· ſi vero
tempus ꝑdideris nunq̃ reſumes
Age ergo miſer peccator nũc peni
tentiã: quia neſcis ſi cras viues Apo
calipſ· ij· Age penitẽtiã· ſi quo mi
nus veniã tibi cito Bernh· Peni
tenti veniã ſpopondit: viuẽdi cra
ſtinũ non ſpopondit. Exemplũ de
anima que planxit temp⁹ ꝑditũ.
Require ſupra in ſermõe. Prepa
te in fine· Scd̃o debet nos ad peni
tentiã ꝓuocare nr̃a maxia nc̃itas
quia omes peccauim⁹ a egem⁹ pñia
ſi volumus ſalui fieri· Lu· xiij· Niſi
penitẽtiã egeritis: oẽs ſimul peri
bitis· Apoc̃· ij· Memẽto vnde exci
ris a age pñiam: alioquin ꝑibis.
Nã ſi hõ omnia bõ feciſſet q̃ hõ fã
cere pt̃ a ſi in vno pc̃õ abſq pñia
mortu⁹ fuerit ſine dubio dãnabiť
Exemplũ· erat pariſi⁹ q̃dã ciuis
habens filiũ tenẽs ſibi magiſtrũ
qui eũ informaret. Cũq infirmaẽ
tur puer· vocať ſacerdos· ꝯfitetur
a moriť Magiſter pueri rogauit
deũ vt ſibi de ſtatu pueri reuelarẽ
a cum eſſẽ in oracõe apparuit pu
er lamẽtabiliter dicẽs ſe eſſe eter
naliter damnatũ· Stupefact⁹ ille
queſiuit cauſã ſue damnacõis

cum tñ eſſet ꝯfeſſus. Rñdit puer
poſt ꝯfeſſiōez venit cogitatio tal'
in mentē meā ꝙ dolui ꝙ bō patris
mei deberem relinqre ⁊ delicias ſe
culi ⁊ in tali cogitatione mortu⁹ ⁊
damnat⁹ ſuȝ. Tercio debet nos ad
pñiam ꝓuocare multiplex ei⁹ vti
litas. Prima ē ꝙ p pñiam delētur
pctā. Ezechi. xviij. Si impius ege
rit pñiam ab omnib⁹ iniqtatib⁹
ſuis vita viuet ⁊ nō morietur oīm
iniqtatum quas opatus eſt non
recordabor. Actu. iij. Penitemini ⁊
cōuertimini vt deleātur pctā veſtrē.
Exemplū. erat quidā demoniac⁹
qui ōia hoim pctā de quib⁹ inter
rogabat̄ reuelabat. Cūq3 interro
gat⁹ fuiſſet de quodaȝ milite. Rñ
dit ōia pctā ſua ſcripta habeo in
libro meo. Tūc dñs ſu⁹ q̄ habuit
eū ſuſpectū de adulterio cum vxore
ſua duxit eum ad illū demoniacū.
Cū aūt eſſet in via egit pñiam do
lens ſe peccaſſe. Et cuȝ non poſſet
hīe ꝯfeſſorē ꝯfitebat̄ laico ⁊ venie
tes ad demonez. q̄ſiuit pnceps de
illo milite. Cūq3 ille libꝝ ſuuȝ api
ret: clamauit. heu heu ōia deleta
ſūt. vnū pctm̄ non inuenio illius
militis: heri ōia ſciui. Scd̄o pñia
ſniam ꝯtra pctōrem latā mutat.
Ihere. xviij. Si pñiam egerit gēs
illa a malo ſuo. qd̄ locut⁹ ſum ad
uerſus eā non agā: ⁊ ego pñiam
ſu p malo qd̄ cogitaui vt facerem
eis recipiā. Exempluȝ in niniuitis
ꝯtra q̄s dedeāt dñs ſniam p os io
ne ꝓphete dicēs. Adhuc. xl. dies ⁊
niniue ſubuertet̄. Et ſurrexit rex d
ſolio ⁊ indut⁹ eſt ſacco ⁊ ſedit in ci
nere ⁊ clamauit dicēs. Hoīes ⁊ iu
mēta non guſtēt q̄cq̄ nec paſcan
tur ⁊ ꝯuertat̄ vir a via ſua mala.
Quis ſcit ſi ꝯuertat̄ ⁊ ignoſcat de⁹
et reuertat̄ a furore ire ſue ⁊ nō pi
bim⁹. Et vidit de⁹ opa eoꝝ: ꝙ ꝯuer
ſi ſūt ⁊ miſert⁹ eſt de⁹ ſup malicia
quā locut⁹ eſt vt faceret eis ⁊ non
fecit. Nō hiſtoriā Jone. iij. Tercio
p pñiam bona pdita reſtaurātur
vñ legit̄. Geñ. xl. Tres adhuc ſūt
dies p quos recordabit̄ pharao
miſterij tui ⁊ reſtituet te in gradū
priſtinū. Tres dies ſunt tres ptes
penitētie. ſ. ꝯtritio. ꝯfeſſio ⁊ ſatiſfa
ctio. Per hos rēſtituet rex pharao
⁊ xp̄s in gradū priſtinū ipſuȝ ho
minem. hoc eſt qd̄ dixit pater ad
ſeruos. hoc eſt xp̄us ad angelos
de filio pdigo penitēti. Cito ꝓferte
ſtolaȝ primā ⁊ induite illū ⁊ reſti
tuite ei innocētiā ⁊ ſtatū priſtinū
⁊ date ānulum in manu eius ⁊ bo
na opa q̄ pdiderat: reddite ei. Nō
parabolam Luc. xv. Bern. Mirabil'
bōitas dei q̄ ſic ignoſcit reo. ꝙ nec
penitētem dānat vl' ciſcēdo. nec con
fundit impropando. nec min⁹ dili
git imputādo. Quarto p penitētiā
homo celoꝝ regnū acq̄rit. Math.
iij. Penitētiam agite ⁊ appropinq̄
bit regnū celoruȝ. ſi rex faceret cla
mare ꝙ quicūq3 pſius veniēt. mil
le marcas acciperet. certe multi il
luc ardenter currerent. Sȝ rex cele
ſtis clamat regnū dare ꝓ pñiaꝫ
pauci curant nec currūt. Sed qui
dā ſunt ſicut ſymea. que guſtata
ſupioris nucis cortice: ſtatī nucē ꝓ
icit: ꝙ ad dulcedinē nuclei non p

uenit. Sic pctõr pniam ſuã ꝓpter
aliquã difficultatem ꝓijcit: q̄ ad
dulcedinē ſpūalis ꝯſolacōis non
ꝑuenit. Greg. Si multū appetis qđ
te mulcet. prius bibito qđ dolet. Ex
emplū. Iouinianus habuit in pa
lacio ſuo duo dolia vini. in vno fu
it dulce vinū: et in alio amarū. Qui
cūqꝫ voluit bibere dulce vinū: opor
tebat prius guſtare amarū. Sic qui
cūqꝫ vult bibere in regno celorū de
fonte eterne claritatis et iocūditatis
oportet eū primo bibere et guſtare
de amaritudine pnīe. Nā xp̄s ſic ꝑ
ſonaliter venit ad regnū celorū qui
grauē pniā fecit omnibus diebus vite
ſue. non ꝓ ſuis: ſed ꝓ noſtris pctīs.
Bern. Age pniam hoc tibi ꝑdicat
ſtabulū. hoc tibi ꝑſepe clamat. hoc
tibi membra infantilia loquūtur
hoc lacrime et vagitus euāgeliſant
Luc. vlt. Oportebat xp̄m pati et ita
intrare in gloriā ſuā. quanto magis
nos pctōres. Rogemus.

Ductus ē ihesus

in deſertū vt temptaretur a
dyabolo. Ad lrām deſertū eſt illđ
ſpaciū inter ihrlm et iherico vbi il
le incidit i latrones. illuc duxit eū
ſpūſſanctus ſtatim qn̄ fuit baptiſa
tus: et cū ieiunaſſet. xl. diebus et. xl.
noctibus poſtea eſuriit. Et accedens
teptator dixit ei .i. dyabolus Si filius
dei es, dic vt lapides iſti panes fi
ant: dyabolus ſolet temptare hoies
illo vicio ad qđ homo eſt magis
inclinatus Et ideo cum videret hoiem
eſurientē eum temptauit vicio gu
le. qui rn̄dit ei ſcriptū eſt. Deut.
viij. Nō in ſolo pane viuit homo:
ſed in omni verbo qđ ꝓcedit de ore
dei. intētio moyſi in hoc fuit q̄ iu
dei credebāt q̄ deus nō poſſet eos
ſaciare niſi in pane materiali: ſed
moyſes dicit. q̄ ſolo verbo deus pōt
eos ſaciare. Rabanus dicit. q̄ ſicut cor
pus humanū non pōt viuere ſine
terreno cibo. Ita aia non pōt viue
re ſine verbo dei. procedere aūt ver
bū de ore dei dicitur cum voluntatē
ſuā ſcripture teſtimonio reuelat.
Et q̄ non potuit eū vincere ꝑ gu
lam teptauit eum ꝑ vanā gloriā
vnde ſeqtur. Tūc aſſumpſit eum
dyabolus: et duxit eum in ſanctā
ciuitatē. id eſt iheruſalē et ſtatuit
eū ſuper pinnaculū templi. Pinna
culū erat ſedes doctorū ſuper tem
plū de qua docebāt populū et hoc
ſepe cum vana gloria. Et dixit ei. ſi
filius dei es mitte te deorſum. Scri
ptū enim eſt: q̄ angelis ſuis mā
dauit de te vt cuſtodiant te in om
nibus viis tuis ne forte offendas ad
lapidem pedem tuū. Hoc male ex
poſuit dyabolus. nam hoc nō eſt
ſcriptum de xp̄o: ſed de quolibet iu
ſto. chriſtus non indiget cuſto
dia angelorū: ſed ipſi angeli debēt
cuſtodire hominē ne offendat pe
dem .i. affectacōem ſuam. ad lapi
dem. id eſt peccatū. Ait illi rurſū
ihesus. ſcriptū eſt. Deut. vi. O ho
mo: nō temptabis dominū deū tu
um. in hoc q̄ proijciā me ſponte de
templo. cū bene poſſū ꝑ gradus
deſcendere. Temptare deū eſt q̄ ho
mo ſine cauſa dat ſe ꝑiculo vt vi
deat ſi deus velit eum eripe. Deinde

cepit eūm tēptaꝛ̄ de auaricia Iteꝝ
aſſumpſit eū in montē excelſū val
de ⁊ oñdit ei ōnia regna mundi ⁊
gloriā eius. Non oñdit ei ad ocu
lū ōnia regna mūdi: q̄ ſm hūani
tatē ſuam. xp̄s nō potuit longius
videre q̄m aliꝰ hō. Sȝ expoſuit ſibi
ōnia regna dicēs. verſus illaȝ pla
gā eſt grecia Illac eſt roma Illac
alexādria Illac india Ibi abūdat
auꝝ Ibi vinum ⁊c̄. Et dixit ei. Hec
ōnia tibi dabo ſi cadēs adoraueris
me. Dixit ei ihs. vade ſathanas.
ſcriptū eſt. Deut. vi. Dñm deū tuū
adorabis ⁊ illi ſoli ſeruies. q.d. Ego
ſum hō ⁊ tu non es deꝰ. ergo nō de
beo te adorare: ſȝ deū meuȝ. Et nota
ꝙ dyabolꝰ ſumpſerat ſpēm hoīs
qñ temptauit eū ⁊ qñ duxit eum.
Tūc reliquit eū dyabolꝰ ⁊ acceſſe
rūt angeli ⁊ miniſtrabāt ei.

In quadrageſima ſermo de euan
gelio. B. ii.

Dvctus ē ihesꝰ
in deſertū a ſpū vt tēptaꝛ̄
tur a dyabolo. Mat. iiii. In princi
pio q̄drageſime legitur quō deus
fuerat tēptatus: ⁊ hoc ꝓpter duo.
Primo ad innuendū ꝙ tūc magis
tēptat dyabolꝰ hoīes cū incipiūt
deo ſeruiē ⁊ ſibi ꝯtradicere. Eccū. ii.
Fili accedēs ad ſeruitutē dei. ſta in
timore ⁊ animaȝ tuam p̄para ad
tēptacōem. Greg. Hoſtis noſter
q̄to magis ſibi ꝯtra bellare cōſpi
cit. tanto magis impugnaꝛ̄ ꝯten
dit Illos enī pulſare negligit q̄s
quieto iure poſſidere ſe ſentit. Exē
plū de quodaȝ q̄ vidit ſupra do
mū cuiuſdaȝ heremite multos de
mones. Require dñica Induite vos.
Item legitur de temptacōe dei. ad
innuendū ꝙ nullꝰ ſine tēptacōne
viuē pt ex quo xp̄s tēptari voluit
Bern. Nuſq̄ eſt ſecuritas fratres
neq̧ in celo. neq̧ in p̄adiſo. multo
minꝰ in mūdo In celo cecidit ange
lus a p̄ntia diuinitatis In p̄adiſo
adam de loco voluptatis In mūdo
iudas de ſcola ſaluatoris. Augꝰ.
Premunitos vos eē volo neminē
ſupra terrā abſq̧ temptacōe victu
rū vt cum forte tollitur aliq̄ temp
tatio aliā ſecurus expectet. Exem
plū Quedā virgo religioſa multū
temptabatur a ſpū fornicacōis
⁊ orauit dñm vt liberaretur ab il
la temptatiōe ⁊ ſic factū eſt: ⁊ ſta
tim cepit eā dyabolus tēptaꝛ̄ in fi
de xp̄iana Tunc iteꝝ rogauit deū
inde liberari: ⁊ venit ad eā angelꝰ
dicēs. Putas ꝙ poſſis viuē in hoc
mūdo ſine tēptacōne. nēce eſt vt al
terā iſtarū habeas: ⁊ elegit virgo
temptacōem primā tanq̄ hūanā
refutans ſecūdā tanq̄ dyabolicā.
Sciendū ꝙ temptacōni dyaboli re
ſiſtere debemꝰ multis modis. Pri
mo p deuotam orōem Mat. xxvi.
Vigilate ⁊ orate ne intretis in tēp
tacōem. Augꝰ. ideo p̄mūtur iuſti
vt preſſi clamēt. ſ. in eccleſia et cla
mātes exaudiātur. exauditi glori
ficent deuȝ. Yſidorꝰ. Hoc eſt reme
diū eorū qui viciorum temptamē
tis eſtuāt. vt quotiens tangātur
vicio totiēs ſe ad orōem ſubdant
q̄ frequēs oratio viciorum impu

gnacõem extinguit Jſtd figuratū
eſt Exo·xvij·vbi dicit·Q̄ꝫ cuꝫ filij
iſrl̄ pugnarēt ꝯtra amalech·mo
yſes aſcendit montē ⁊ orauit·Cū
ꝙ leuaſſet man⁹ ad deū vincebat
iſrl̄·Cū autē paululū remittebat
vincebat amalech·Quo ꝯpto aa
ron ⁊ hur q̄ cuꝫ eo erāt ſuppoſue
rūt ei lapideꝫ: ⁊ ex vtraq; pte ma
nus ei⁹ ſuſtentabāt aaron ⁊ hur:
ꝙ grādeu⁹ erat·Exemplū·Quedā
puella alexādrina noīe ob amorē
ſeruāde caſtitatis cuidā cellule ſe
incluſit p·x·ānos p foramē nutri
mentū accipiēs·nullū videre potu
it hoīem·ad quaꝫ venit beata Me
lania querens qūo ſe a temptati
one dyaboli defendere poſſet Jlla
rn̄dit·A pncipio diei vado op⁹ fa
ciens ex lino·poſtea p ſcōs pāiar
chas·ꝓphetas·apl̄os·martires·
virgīes·cogitando diſcurro·certis
horis cibū ſumo·appropinꝙte veſ
pe cū magna q̄ete dn̄m glorifico
⁊ finē vite mee cuꝫ bona ſpe paciē
ter expecto·Scd̄o reſiſtere debem⁹
dyabolice temptationi p ieiuniū·
Mat·xvij·Hoc gen⁹ demonioꝝ
nō eicitur niſi in oracōe ⁊ ieiunio
P̄·Petri·v·Frēs ſobrij eſtote ⁊ vi
gilate ꝙ aduerſari⁹ veſter dyabo
lus tanꝙ leo rugiēs circuit q̄rens
quē deuoēt cui reſiſtite fortiter·Si
ergo inuenerit hoīem pinguem ⁊
ebriū ⁊ gulofū citi⁹ capit eū·quaꝫ
ſobriū ⁊ ieiunū Jſtud figuratum
eſt in iudith que poſt ieiuniū am
putauit holofernis caput·Nō hy
ſtoriā Judith·xiij·Per holofernē eꝫ
ſignificat̄ dyabol⁹ cui debem⁹ am

putare caput ⁊ ptātem tēptandi
⁊ hoc p ieiuniū·Legitur ꝙ q̄dam
noīe nicola⁹ venit ad ſanctuꝫ An
dream dicens·dn̄e·lxx·annis libi
dini carnis ſeruiui: ⁊ quotienſcū
ꝙ abſtinere ꝓpono tēptatio vincit
me·Nūc autem rogo vt ores deuꝫ
pro me·Qd audiens Andreas mi
ſertus eſt eius·fleuit ⁊ orauit p
eo dicēs·Non comedā donec ſciaꝫ
ꝙ domin⁹ miſerebit̄ iſtius ſenis ⁊
cum quinq; dieb⁹ ieiunaſſet venit
ad eū vox dicens·Exaudit⁹ es pro
ſene·Sꝫ ſicut tu ieiunijs te afflixi
ſti·ita ſē ſenex affligat ⁊ cum ieiu
naret liberat⁹ eſt temptacōe·Ter
cio debem⁹ reſiſtere dyabolo p cō
feſſiōem·Sicut eniꝫ latrones alie
nāt ſe ab illis qui reuelant ſecreta
eoꝝ·ſic dyabol⁹ alienat ſe ab illis
q̄ reuelant in ꝯfeſſiōe ſecreta ſua·
Ecci·xxvij·Si denudaueris archa
na ei⁹ non pſequeris p⁹ eum ⁊ nō
pfecte ſequeris eū: ⁊ ei⁹ amiciciaꝫ
ꝫ amittas Jhero⁹·Reuelata tradi
tione cōfuſus recedit inimic⁹·Exē
pluꝫ·Cum q̄dam dn̄a ante altare
oraret ⁊ lacrimis ſe multū cruciā
ret·vidit q̄dam ſanct⁹ dyabolū ſu
pra caput ei⁹ ſaltantē ⁊ gaudentē
⁊ adiurauit eū vt diceret ſibi cām
leticie·q̄ dicebat gaudeo de hoc ꝙ
hec mulier cuꝫ tantis lacrimis va
dit ad infernū·habet enī occultuꝫ
peccatum qd pre verecūdia nō au
det cōfiteri ⁊ putat ſe cū lacrimis
ſaluari·tunc āmonuit eam ſacer
dos vt ꝯfiteretur dicēs·quid vidiſ
ſet cum cōfeſſa fuiſſet vidit ſacer
dos dyabolū ꝯfuſum ⁊ triſteꝫ rece

dere. Quarto debem⁹ reſiſtere dya
bolo ⁊ temptationib⁹ ſuis p confi
dentiã ſiue p ſpem in deũ. ij. paliꝑ.
xx. Confidẽter ſtate ⁊ videbitis au
xiliũ domini ſup vos. Numeri. xiiij
Domin⁹ vobiſcum nolite timere.
Aug⁹. Magna cõſolatio mẽbris
ex capite: debet ↄſiderare qui temp
tatur. ꝙ ſibi ſbueniat qui p expe
rientiã temptacõnem non ignorat.
Hebre. iiij. Nõ habem⁹ pontificem
qui nõ poſſit ↄpati infirmitatib⁹
noſtris. temptatũ autez p õnia ꝓ
ſimilitudie abſqȝ pctõ. Qui dyabo
lũ vicit in ſe paratus eſt euz vincere
in mẽbris. Heb. x. Fidelis de⁹ qui
non patiẽ vos tẽptari ſupra id qȝ
nõ poteſtis: ſȝ faciet etiã cum tẽp
tatione ꝓuentũ vt poſſitis ſuſtinẽ
vñ dixit angel⁹ Joſue. v. Cõfortaẽ
⁊ eſto robuſt⁹. noli timẽ: ꝗꝛ tecũ
eſt dñs. Exemplũ quidã dyabol⁹
occurrit beato mẽtino q̃rens quo
tenderet. Rñdit quocũqȝ me domi
nus dixerit: illuc tendo. cui demõ
quocũqȝ ieris dyabol⁹ tibi inſidia
bitur. Rñdit martin⁹. dñs mihi
adiutor. nõ timebo. qȝ audiens
ille ſtatim euanuit. Quĩto debem⁹
reſiſtere temptacõnib⁹ dyaboli p
humilitatẽ. Debem⁹ eniz caput ſu
ꝑbie dyabolo cõterere. ſicut dicit
dñs Geñ. iij. Ipſa conteret caput
tuũ ⁊ ſupbiam tuã p calcaneũ ſu
um ⁊ humilitatẽ ſuaz ⁊ tu inſidia
beris calcaneo eius ⁊ humilitatis
eius. Has inimicicias ponã inter
te ⁊ mulierẽ ⁊ ſemẽ eius ⁊ ſemẽ tu
um. vñ legitur ꝙ btũs Anthoni⁹
vidit laqueos inimici ſup terraz
extẽſos ⁊ ſuſpirãs dixit. heu quis
hos laq̃os pt trãſire ⁊ audiuit vo
cem dicentez ſibi. Hũilitas ſola p
trãſeat. Rogem⁹

Feria quarta. F. lij.

Quicũqȝ fecerit

voluntatez patris mei q̃ in
celis eſt. ipſe me⁹ frat ſoror ⁊ mẽ
eſt Math. xij. In verbis iſtis dñs
duo facit. p̃mo hortaẽ nos ad faci
endũ patris ſui voluntatem. ſecũdo
declarat facientiũ vtilitatẽ. primũ
ibi. Quicũqȝ fecerit voluntatẽ pris.
ſecũduz ibi. Ipſe me⁹ frat. ⁊c̃. Cir
ca primuz nota ꝙ voluntas dei cõſi
ſtit in tribus .ſ. vt a mala vita ad
deũ ↄuertamur. vt in bõ vita fortiẽ
exercemur. ⁊ vt in bona vita finali
ter pſeueremꝰ. Primo voluntas dei
conſiſtit in hoc vt a mala vita ad
deũ ↄuertamur. Ezech. xviij. Nun
q̃d voluntatis mee eſt mors impij
dicit dñs. nolo mortẽ peccatoris:
ſȝ vt magis cõuertaẽ ⁊ viuat. q. d.
Nolo mortẽ pctõris: ſȝ magis vt ↄ
uertaẽ ad me ⁊ viuat eternaliẽ: ⁊
ideo pctõrem nõ ſtatim punit cuz
peccat: ſȝ miſericorditer expectat.
Treñ. iij. Mie dñi: ꝗꝛ nõ ſumus cõ
ſũpti ſuppleſtatim cũ peccauimus
ꝗꝛ nõ defecerũt miſeracões ei⁹. Au
g⁹ Erubeſcat hũana pigricia vult
ille pl⁹ miſereri q̃ꝫ nos a miſeia li
berari. Tardius ſiq̃dem videẽ ei eẽ
pctõri veneã dare. q̃ꝫ ipſi pctõri ac
cipe. pl⁹ cruciat eũ paſſio miſeis
q̃ꝫ ipſũ miſeruz paſſio ſui. diſſiliat
g̃ de⁹ pctã hoim ꝓpter pniaz: ꝗꝛ vo
luntas ſua eſt vt ↄuertanẽ ⁊ viuãt:

⁊ iō expectat. Greg. q̄ſquis viuit ⁊ delinq̄t . idcirco miſeratio dĩna eũ tollit vt ab iniq̄tate ſua ↄpeſcat Bern. Miſeratio tua dñe ſup nos Req̄ in ſ. Apparuit benig. Scḋo volũtas dei ↄſiſtit in hoc vt bona vita fortit̃ exerceamur. p̄. petri. ij. Sic eſt volũtas dei vt bn̄. obmuteſcere faci. impru. hoim ignorãtiaꝫ. ſ. vt bō opa faciēdo ꝓficiatis. Iſta duo ei ſibi inuicē coīcari debēt. ſ. vt malũ relinq̄mus ⁊ bonũ faciamꝰ. Tercio volũtas dei conſiſtit in hoc vt in bō vita quã incħoamꝰ pſeueremus. Jo. vi. Hec eſt volũtas eiꝰ q̄ miſit me p̃ris vt oē qḋ dedit mihi nō pdã ex eo. Sola pſeuerãtia facit vt nō pdatur hō: q2 vt dicit̃ Mat. xxiiij. Qui pſeuerauerit vſq3 in finem hic ſaluꝰ erit Iheroꝰ. nō enim incepiſſe: ſ3 pfeciſſe virtutis eſt. Remigius. Nō incħoãtibꝰ: ſ3 pſeuerãtibus p̃miũ tribuit̃. yſi. Tũc placꝫ deo nrã ↄuerſatio qñ bonuꝫ qḋ incħoamꝰ. fine pſeuerãtiē implemꝰ. Circa ſm nota q2 triplicē vtilitatē ↄſequitur q̄ facit volũtatē dei. Primo in oꝛōibꝰ exaudit̃. Scḋo amicicie dei ↄiũgitur. Tercio regnũ celorũ meretur. De p̃mo Jo. ix. Scimꝰ qm̃ pctōꝛes non exaudit deꝰ: ſ3 ſi q̄s dei cultoꝛ eſt hũc exaudit ⁊ voluntatē eiꝰ facit. ij. Macħ. i. Det vobis coꝛ ōnibꝰ vt colatis eũ ⁊ faciatis eius volũtatē: ⁊ ſequit̃ ſtatim Exaudiet oracōes veſtras ⁊ recōcilietur vobis. Si ergo fecerimꝰ eius volũtatē ad eum ↄuertēdo. ipſe exaudiet oꝛōes nrãs culpaꝫ remittēdo. ſicut p3 in filio ꝓdigo. Qui cuꝫ reuerteret̃ ad patreꝫ ſuũ recōciliatus eſt ſibi ⁊ exaudiuit oꝛōem ſuã ⁊ plꝰ dedit q̄ꝫ petiuit. Rogauit eñ vt acciperet cuꝫ in mercenariũ ⁊ ipſe recepit eum in filiũ. Secũdo qui fecerit voluntatē dei eius amicicie coniũgitur. Mat. xij. Quicũq3 fecerit voluntatē patris mei qui in celis eſt. ille meꝰ frater ⁊ mater eſt. O q̄ꝫ magnũ eſt q2 xp̄us vocat homines fratres. Hebreoꝛũ. ij. Non cōfundit̃ fratres eos vocare. illos. ſ. qui volũtatem eius faciũt. Secure ergo poſſumꝰ accedere ad xp̄m tanq̄ꝫ ad frēm noſtꝝ. Bernħ. An trepidas accedere ad xp̄m. frater eñ tuus ⁊ caro tua eſt. Ideo bene figuratus eſt p ioſeph queꝫ frēs ſui vendiderũt ⁊ tñ ipſe poſtea miſertus eoꝛũ benigne recepit ⁊ deoſculans eos fleuĩt ſupra ſingulos maxime tñ ſup minimũ fratreꝫ ſuum Ioſeph idē eſt qḋ ſaluatoꝛ ⁊ ſignificat xp̄um ſaluatorem mũdi cuius fratres ſunt omēs xp̄iani. Hij fratres totiens eum vendũt q̄tiens ꝓ aliqua re tempali: vel peccato eum relinquũt ⁊ peius euꝫ vēdũt q̄ꝫ Joſeph fratres eius vendiderũt Illi vendiderũt ioſeph ꝓ. xxx argētis Iſti vendunt xp̄m proviliſſimis temptacōibꝰ ⁊ delectacōibꝰ. Ipſi ioſeph vendiderũt ⁊ hedum ꝓ eo occiderũt. Iſti auteꝫ rurſus xp̄m crucifigũt ſicut dicit apoſtolꝰ ad heb. vi. Rurſus crucifigētes filiũ dei. Xp̄s tñ peccatores reuertētes benigne recipit tanq̄ꝫ fratres cariſſimos Per hoc q2 ioſeph maxime ſup mi nimũ frēm ſuum

miſertꝰ fuerit. ſignificat̃ ꝙ xp̄us
maximo pctõri aliqñ maxie miſe
ret̃. minimꝰ em̃ xp̄i frat̃ eſt maxi
mus pctõr. Rõ. v. Ubi ſupabũda
uit delictũ ſupabũdauit ⁊ grã. Ex
emplũ in btõ petro ⁊ beata maria
magdalena. Tercio q̃ volũtatẽ dei
faciũt regnũ celoꝝ ꝓmereñt Mat.
vij. Nõ oĩs q̃ dicit mihi dñe dñe:
intrabit in regnũ celoꝝ. ſ; q̃ facit
volũtatẽ patris mei q̃ in celis eſt
intrabit regnũ celorum. vñ dicat
vnꝰquiſq; cũ pſ̃. Doce me facere
volũtatẽ tuã: q2 deꝰ meꝰ es tu. Sp̃s
tuꝰ bonꝰ deducet me in terrã rectã
⁊ vitã eternã quã nobis ꝯcedat
a p̃ſtare dignet̃.

Feria ſexta. F. liiij.

Surge tolle grabatũ tuum ⁊ lectũ tuum ⁊

ambula. Jo. v. Nota ꝙ ſurgere de
bemꝰ ad quatuor. ſ. ad deſerendu;
pctm̃. ad opandũ bonu;. ad pug
nandũ ꝯtra dyabolũ: ⁊ ad venien
du; in iudiciũ. Primo debemꝰ ſur
gere a peccato vt pctm̃ deſeramꝰ.
Ephe. v. Surge qui dormis ſupple
pctõr: ⁊ exurge a mortuis ⁊ illumi
nabit te xp̄us. Notabiliter dicit.
exurge a mortuis. Qui em̃ dormit
in pctis mortuus eſt in anima: q2
pctm̃ occidit animam. Sap. xvi.
Homo autẽ occidit q̃dem ꝑ mali
ciã aĩam ſuã. Si aũt vult homo re
ſurgere a pctõ dñs paratus eſt per
grãm ſuã illũinare. iõ dicit: ⁊ illu
minabit te xp̄s Ancelmꝰ non ideo
hõ gratiã non h;: q2 deꝰ non dat.
ſ; q2 homo nõ eſt paratus accipe.
deꝰ em̃ ſp paratus eſt dare. puer. x
vi. Hoĩs eſt aĩam p̃parare Iſtud fi
guratũ eſt Actu. xij. vbi dicit̃ ꝙ pe
trus dormiebat in carcere vinctus
catenis duabꝰ: et angelus domini
excitauit eũ dicens. Surge veloci
ter. Per petrũ dormiẽtem in carce
re ſignificatur peccator dormiẽs ĩ
pctõ mortali. Iſte vinctus eſt cate
nis duabꝰ. Prima catena ſunt ꝓ
pria pctã. puer. v. Iniq̃tates ſue
capiũt impiũ ⁊ funiculo pctõꝝ ſu
orũ cõſtringetur. Scda catena eſt
ptãs dyaboli cui ſe ſubiecit ⁊ cuiꝰ
ſeruꝰ factꝰ eſt Jo. viij. q̃ facit pctm̃
ſeruꝰ eſt pcti. ij. petri. ij. A quo q̃s
ſupatꝰ eſt eius ſeruꝰ eſt. ſicut em̃
ſeruꝰ non p̃t facere niſi qd vult do
minꝰ eius. ita homo pctõr non p̃t
facere qd vult: ſ; qd dñs eius. ſ. di
abolꝰ vult. Criſ. Anteq̃ peccemꝰ li
beri ſumꝰ: ſ; ſi ſemel opibꝰ dyabo
li nos obligauerimꝰ. iam noſtra
virtute euadere nõ poſſumꝰ: ſ; cu;
dei adiutorio Aug. velle meũ tene
bat inimicus ⁊ catenã m̃ fecerat
⁊ me cõſtrinxerat. q̃ppe ex volũta
te puerſa facta eſt libido ⁊ dũ ſer
uitur libidini. facta eſt cõſuetudo
⁊ du; nõ reſiſtit̃ facta eſt nc̃itas ⁊
iõ angelꝰ domini excitauit petru;
dicẽs. Surge velocit̃ anteq̃ pctm̃
in ꝯſuetudinẽ ⁊ nc̃itatẽ ꝑducatur
Iſta autẽ ſurrectio fit ꝑ ꝯfeſſionẽ
⁊ ꝑ ꝯtricõem ⁊ ſic ſoluitur pctõr a
catenis ⁊ vinculis dyaboli. Exem
plũ in paulo primo heremita. qui
vidit quẽdam pctõrem vinctum
duci a demonibꝰ. Req̃. ſupra. in f.
ꝓbetis. Secũdo debemꝰ ſurgere a

pigriciavt bō opemur Jo.v. Sur
ge tolle grabatū tuū ⁊ ābula.q.d.
O piger hō ſurge a lecto pigricie
⁊ tolle lectū tuū.i.deſere pigriciā ⁊
ābula de virtute ī virtutē Vñ pu.
xxiiij. vſqȝ quo piger dormis.⁊ qñ
de ſomno ꝯſurges. puer.vi. vade
ad formicā o piger:⁊ diſce ac ꝯſi
dera vias eius ⁊ ſapiaȝ.cū ei non
habeat p̄ceptoreȝ q̄ doceat eā ver
bo nec principē.i.rōem tñ p̄parat
cibū in eſtate quē ꝯmedat in hye
me.modo eſt eſtas in vita iſta.q̄c
q̄d mō ꝯgregam⁹ in futurā vita in
ueniem⁹ Item ſi ꝯſiderare vellem⁹
ꝙ ꝓ omni tpe rōem debem⁹ redde
re.libēter oparemur bonū. Bernh
Omne tps tibi impēſum. Re.in f.
Quid hic ſtatis circa finē. Itē ſi co
gitare vellet hō ꝙtum eū ȝ ſuſtinē
oportebit ꝓ pc̄tis cōmiſſis.libenter
opareĩur in vita iſta.ſ.ꝙ ꝓ quoli
bet pc̄tō mortali debet agere ſeptē
nem penitētiā. Bern. O ſi videris ꝙ
multa debeas agere cognoſcēs ꝙ
nihil eſt ꝙ agis.libēter ḡ ſurgere
debem⁹ ad opandū ꝓ peccatis cō
miſſis penitētiaȝ vt pueniam⁹ ad
eternā patriā.⁊ hoc figuratū eſt.
iij.Re.xix. vbi angel⁹ tetigit heliaȝ
dormientē dicens. Surge comede.
grādis ei tibi reſtat via:⁊ ecce ad
caput ei⁹ ſb̄ cinerici⁹ panis ⁊ vas
aque ⁊ cū comediſſet.ambulauit
in fortitudine cibi illi⁹ vſqȝ ad mō
tē dei oreb. Per heliaȝ dormientē ſi
gnificatur acidioſus qui debȝ ſur
gere a pigricia ſua ⁊ comedere pa
nem ſub cinericiū.i.artam pniam
ſumere ⁊ bibere aquā lacrimarū ⁊

ſic puenirē poterit ad montē domi
ni.i.ad regnū celoꝝ. Bernh. Noli
te negligere.nolite tardare ad ce
leſtia feſtinātes.grandis ei vobis
reſtat via. Tercio debem⁹ ſurgere
parati ⁊ armati vt cōtra dyabolū
pugnem⁹. yſa.xxi. Surgite pn̄cipes
⁊ arripite clipeos Pn̄cipes ſūt ho
mines q̄ dn̄antur viciis ⁊ cōcupi
ſcēciis carnis ſue. Iſti debēt ſurge
re ꝯtra hoſtes ſuos ⁊ accipe arma
turā dei.ſ.bona opa vt poſſint ſta
re adūſus inſidias dyaboli:qꝛ nō
eſt nob̄ colluctatio adūſus carnē
⁊ ſanguineȝ.i.hoīes tm̄:ſȝ adūſus
pn̄cipes tenebrarū.i.demōes q̄ in
ſidiātur nob̄ vbiqȝ. Leo pp. Nō de
ſinit hoſtis vbiqȝ decepcōis laq̄os
p̄tendere ⁊ quō fidē credētiū corrū
pat inſtat. Nouit ei cui adhibeat
eſt⁹ cupiditatis.cui illecebras gu
le.cui imponat incitamēta luxurie.
cui infūdat vir⁹ inuidie.oīm diſcu
tit ꝯſuetudies.ventilat curas.ꝯſi
derat affect⁹:⁊ inq̄rit cās nocēdi.
vbi quēꝙ viderit ſtudioſius occu
pari.vñ bene figurat⁹ eſt ꝑ goli
ath q̄ filios iſrl̄ impugnāuit.cōtra
quē ꝓceſſit dauid cū baculo ⁊ qn̄
qȝ lapidib⁹ ⁊ vicit eū amputās ſi
bi caput. Dauid interp̄tat̄ manu
fortis ⁊ ſignificat quēlibȝ xp̄ianū
q̄ debȝ pugnare ꝯtra goliā.i. dia
bolū cū baculo ſancte crucis ⁊ qn̄
qȝ lapidib⁹.i.vulnerib⁹ ihēſu xp̄i
ea iugiter ī corde meditādo. Quar
to ſurgere debemus vt ad iudiciū
veniam⁹ Johel.iij. Conſurgēt gē
tes ⁊ aſcendēt in vallem ioſaphat
qꝛ ibi ſedebo vt iudiceȝ oīs gētes

in circuitu. ſicut dicit᷑. iiij. ſententia
rū Veniēte dn̄o ad iudiciū boni le
uabūtur ad eū in aera ſup vallez
ioſaphat: qꝛ ibi iudicabūt in aere
Mali autē remanebūt i terra quā
dilexerūt. De iſta reſurrectōe dicit
Jhero⁹ Siue bibā ſiue ɔmedā. Re.
in f. Videbūt filiū hoīs Mat. xxv.
Media nocte clamoꝛ fact⁹ eſt. ecce
ſpōſus venit. tūc ſurrexerūt omēs
virgīes ille. ⁊ om̄s boni ⁊ mali ſur
gūt. Seq̄tur. Et que pate erant in
trauerūt cū eo ad nuptias. ſ. eter
nas. q̄s nobis p̄ſtare digneẗ. ac.

Dn̄ica. ij. F. liiij

Hec eſt volūtas

dei ſāctificatio vr̄a. ⁊ Theſ
ſa. iiij. q̄ritur a ſapiente. Sap. ix.
Quis poterit cogitaē q̄d velit de⁹. ⁊
huic q̄ſtioni rn̄dit paul⁹ qui rap
tus eſt vſq₃ ad terciū celū. ibi audi
uit archana q̄ non licent homī lo
qui. Dicit em̄ ꝙ volūtas dei. eſt ſā
ctificatio veſtra ⁊ mundicia. Pūt
aūt hic tria notari. ſ. primū a qui
bus mūdari debem⁹. ſecūdū mun
dos nos tenere. terciū ꝑ q̄d mūda
ri debem⁹ Circa primū nota ꝙ mū
dari debem⁹ a pctō Jhere. iiij. laua
a malicia coꝛ tuū. Nā malicia ma
culat aīa₃ ſicut immūditia coꝛp⁹.
Jhere. ij. Maculata es in iniq̄tate
tua. ps Coꝛrupti ſūt ⁊ aboīabiles
facti ſūt in iniq̄tatib⁹ ſuis Mat. xv
De coꝛde exeūt cogitacōes vt homi
cidia. detractōes. adulteia. hec ſūt
que coīnquināt hoīem. Bern̄. Nū
q̄ꝫ feret vn⁹ putrid⁹ canis in ɔſpe
ctu hoīm. ſicut peccatoꝛ in cōſpectu
dei ⁊ angeloꝛu₃. Exemplū in vitas
patrū de angelis q̄ obturauerunt
nares in cōſpectu cuiuſdā luxurio
ſi. Re. in f. Non ſumus cōcupiſcen
tes. Ab iſta ergo immūdicia ſan
ctificari ⁊ lauari debem⁹. q̄d figu
ratū eſt. iiij. Re. v. vbi p̄cepit hely
ſe⁹ naaman leproſo dicens Laua
re ſepties in ioꝛdane ⁊ mūdaberis
Per lepram ſignificatur immūdi
cia peccati. ꝑ ſeptenam locionem
ſignificatur ꝙ homo lauari debet
a ſeptē peccatis moꝛtalib⁹. de qui
bus omnia alia oꝛiūtur. Circa ſe
cūdum nota ꝙ lauari ſiue mūda
ri debem⁹ propter tria. Primo: qꝛ
xp̄s nos ſanguine ſuo lauit Apo
ca. p̄. Dilexit nos ⁊ lauit nos in ſā
guīe ſuo a peccatis noſtris. Quia
ergo ta₃ p̄cioſo ſanguine ⁊ liquo
re loti ſum⁹ merito nos mūdos ſer
uare debem⁹. Bernh. Mittitur vir
gīs fili⁹ dei altiſſimi. iubet᷑ occidi
vt vulneā noſtra p̄cioſo ſangui
nis ſui balſamo mederentur In ve
teri teſtamento p̄ceptum fuit qui
tangebat moꝛtuū immūdus ha
bebatur ſeptem dieb⁹ ⁊ conſoꝛtio
hominū ⁊ ſeptimo die aſpergeba
tur a ſacerdote ſanguine hyrcoꝝ
vel thauroꝝ ⁊ tunc mūdus habe
batur. Sed vt xp̄s nos mūdifica
ret nō lauit nos ſanguine hyrco
rum aut thauroꝝ: ſꝫ ꝓprio ſangui
ne. ad Thitū. ij. Dedit ſemetipſu₃
pro nobis vt nos redimēt ab om
ni iniquitate ⁊ mūdaēt ſibi popu
lum acceptabilē. Secūdo debem⁹
mūdari vt deo ſeruire decēter poſſi

mus· Ipē vero nō vult hīc niſi mū
dos in ſuo ſeruitio: cū ipſe pſona
lis ſit mūdus Eccl·x·ſm pn̄cipem
populi ſic ⁊ miſter eius vn̄ dixit le
uit·q̄ ſibi miniſtrabāt de tēplo Le
uit·xix·Scī eſtote ⁊ mūdi qm̄ ego
ſanctꝰ ſū ⁊ mūdus·ps̄·Ambulās
in via immaculata hic m̄ miniſtrē
bat·Qꝫ n̄ vult immūdos hr̄e i ſer
uitio ſuo pꝫ Exo·z·ico q̄ cū tenē vel
let archā deo duz declinaret de cur
ru cecidit ⁊ expirauit: qꝛ ea nocte
cū vxore ſua dormierat·nō hiſtori
am·ij·Re·vi·Tercio debēmꝰ mūda
ri vt dn̄s i nobis hitare poſſit. aīa
em̄ eſt templū dei qd niſi mundū
fuerit non in eo hitabit·Neſcitis
qꝛ templū dei eſtis vos ⁊ ſpūſſcūs
hitat in vobis·p·Cor·iij·ſi q̄s aūt
templū dei violauerit diſpdet illuz
deꝰ Bern̄·Balſamꝰ eſt grā dei vas
puꝝ reqrit. ſi ḡ eſt in aliquo ma
culatū debꝫ mūdari Greg̃·Peſate
frēs kmi·Re·in ẞ·Prepa te in oc·
Circa terciū nota qꝛ mūdari debeꝰ
multis modis Pͦio p lacrimas ꝯ
tritiōis Augꝰ Remittēs q̄cquid ſor
dis pꝰ baptiſmi purificatiōꝫ ꝯtra
xit·optet vt lauet ſaltē lacris ꝯtri
tionis ſi vult introire in regnū celo
rū vnde aq̄ lacrimaꝝ figurata eſt
p mare eneū, in quo ingreſſuri in
templū: manꝰ ⁊ pedes lauabant·
ſic ingreſſuri in templū ⁊ regnū ce
loꝝ debēt lacrimis lauaē manꝰ ⁊
bonas opacōnes ⁊ pedes ⁊ affectō
nes·Rſi·Qualis fuit tibi ad peccā
dū intentio·talis ſit ad penitēduz
deuotio·Augꝰ·Si totus vertar in
fletū vt non ſint gutte lacrimarū

ſꝫ abundātia flumis·Signe tn̄ nō
potero deflere cuz tanta ſint mala
mea vt omnē dolorez ſua mutant
mgnitudie·Bern̄·Exite lacrime
exite aperiētur caractere miſeri ca
pitis mei·⁊ erūpāt gutte lacrima
ruz ſicut flumina·ſi forte ſufficiūt
abluē maculā quibꝰ iram dei me
rui Augꝰ Iſta aqua ſe lauit petrꝰ
quādo poſt trinā negacōem exijt
foras et fleuit amare ⁊ dominꝰ di
miſit ſibi·Ambroſiꝰ·O petre doce
me·Reqre in ſermōe·Flete cuz flē
ti·Gregꝰ·O petre ibidem·Iſta aq̄
lauit ſe maria magdalena ⁊ ab ō
nibꝰ peccatis ſuis mūdata eſt Au
gꝰ·Sciat ſe culpabiliter durū ibi
dem·Secūdo debemus mūdari per
elemoſinarū largicōnem·Luc·xi·
Date elemoſinaz ⁊ omnia mūda
erūt vobis Thobie·xij·Elemoſina
eſt que a morte liberāt ⁊ ipſa eſt q̄
purgat peccatū Vnde dixit daniel
ad nabuchodonoſor Peccata tua
elemoſinis redime: ⁊ iniq̄tates tu
as miſericordijs pauperū: forſitan
ignoſcat delictis tuis·Daniel·iiij
Augꝰ·Miſericordie medicina tol
lit peccata·Exemplum·Petrus te
lonariꝰ inuitus videre potuit pau
peres·nec elemoſinā vnq̄ dabat
Quadā die dum pauperes ſeden
tes ad ſolem rogarent ꝓ elemoſi
na dixerūt intra ſe·Si aliquis ab
eo vnq̄ accepit elemoſinā ⁊ cum
omēs dixerūt non·vnus ait·Ego
vadam ⁊ mihi dabit ⁊ veniēs ad
eum maximas inſtātias ſibi fecit
Cumqꝫ multotiēs recuſaēt paup
non ceſſauit rogare·tandē cum in

mis importun⁹ fieret ille indigna
tus arrepto pane iactauit in pau
pem. quē accipiēs paup recessit ꝛ
comedit. Post paucos dies cepit
egrotari petrus vſqꝫ ad mortē: ꝛ
videbat̄ ſibi quadā nocte ꝙ debe
bat racōeꝫ reddere corā deo ꝛ om
nib⁹ ſanctis ꝛ omnia opa eius in
ūēta ſunt mala. volentes autē eū
rape demones: oſtēſa eſt elemo
ſina quā non volūtarie dederat. ſ.
panis quē iactauerat in paupem
ꝛ intercedētib⁹ ſanctis miſſus eſt
redire ad vitam: ꝛ euigilās ait. O
ſi vn⁹ panis quē non volūtarie de
di tantū mihi pfuit. ꝙtum pfuit
hiis q̄ volūtarie ſuas elemoſinas
largiūtur: ꝛ ſtatiꝫ ōnia bona ſua
dedit paupib⁹. rogans ſeruū ſuū
vt eū occulte ad alienā pruinciaꝫ
duceret ꝛ ōnia venderet ꝛ pauperi
bus p̄cium erogaret Tercio debe
mus mūdari p cōfeſſiōem. Quar
to p p̄dicatiōem. de iſtis duob⁹
Re. in f. Probetis. Rogemus

De eodem sermo. lv.

MVlier chana
nea a finib⁹ illis egreſſa
clamabat Mat. xv. Per mulierēꝫ
iſtā que clamabat in nēītate poſi
ta ad deum. docemur quādo in nēī
tate ſum⁹ ad dominū clamare de
bemus. Eſt auteꝫ quadruplex nēī
tas que ſolet homines ad clamā
dum prouocāre. Primuꝫ eſt nēītas
aque. Secūduꝫ ignis Terciū gla
dii euaginati. Quartum beſtie fe

rocis. Primo ſolent clamare qui
ſunt in nēītate maris. p hoc ſignt̄
hoīes qui adhuc fluctuāt in picu
loſo mari hui⁹ mundi. qđ multo
piculoſi⁹ eſt ꝙ veꝝ mare eſt: qꝛ in
vero mari de decē nauib⁹ vix perit
vna nauis. In mari vero hui⁹ mū
di vix inter deceꝫ ſaluatur vna ani
ma. Bernh. Pericula hui⁹ mūdi
probat trāſeūtiū caritas ꝛ pereū
tiū multitudo. Aug⁹ Amas ſeculū
abſorbet te. amatores ſuos vorarē
nouit. Bernh. Heu mihi qꝛ vndi
qꝫ mihi bella. vndiqꝫ michi tela.
vndiqꝫ mihi tēptamenta. vndiqꝫ
mihi pericula. quocūqꝫ me vertaꝫ
nulla ſecuritas ꝛ que mulcent ꝛ q̄
moleſtāt timeo: ꝛ eſuries ꝛ ſ̄fectō
ꝛ ſomnus ꝛ vigilie ꝛ labor ꝛ req̄es
militant cōtra me. Non minus ſu
ſpect⁹ eſt iocus ꝙ ira. Ex quo ergo
tanta ſūt picula in mari h⁹ mūdi
neceſſe habem⁹ clamare ad dn̄m
ſicut legit̄ de beato petro Mat. xiiii
Cū ſup mare ambularet ad ih̄m
ꝛ ppt dubitacōem incipet mergi
clamauit voce magna dicēs. Dn̄e
ſaluuꝫ me fac: ꝛ certe multo picu
loſi⁹ eſt illud mare quo ſubmergi
tur corp⁹. Ideo magis eſt hic cla
mandū Aug⁹. vt liberēmur clame
mus ne forte i p̄ſſuris ꝯſentiam⁹
iniq̄tati et irrecupabiliter abſor
beamur. paratus eſt eni clamorem
noſtꝝ exaudire Ihere. xxviii. Cla
ma ad me ꝛ ego exaudiā te. Ps.
Ad dn̄m cum tribularer clamaui
ꝛ exaudiuit me. Exemplū duo ſco
lares ſocii renūciātes ſeculo clau
ſtꝝ ingreſſi ſunt: ſꝫ dyabolꝰ ꝯpta

tũt vnũ vehemẽter vt ad ſeculũ re
diret. q̃ tẽptationi non valens reſi
ſtere. cepit ſociũ ſuũ incitare vt ſe
cũ ad ſeculũ rediret. ipſe autẽ horta
batur ipm vt in clauſtro manẽt ⁊ ip
ſe nullomõ ↄſentiẽs dixit vias tu
mecũ ⁊ ↄducas me. q̃ ait eam⁹ pri
us ⁊ ſalutem⁹ btãm virginẽ Cũq̃
veniſſent an̄ altare ſoci⁹ ille cepit
cũ lacrimis orare ꝓ illo vt tẽptatio
eũ non ſuparet ⁊ cũ diuci⁹ oraret.
ille q̃i in extaſim rapt⁹ vidit btã
virginẽ lacrĩas illi⁹ cuz pallio ſuſ
cipientẽ ⁊ filio ſuo oñdentẽ ⁊ dicen
tẽ. O fili q̃ ſemꝑ patus es exaudi
re clamãtes ad te. Reſpice has la
crimas ⁊ audi clamorẽm ſerui tui
Cui fili⁹ O mr̃ ob reuerentiã tuã ⁊
clamorez ſerui mei ille liberabitur a
tẽptatione ⁊ viſo diſparuit Ille ãt
q̃ſi de ſõno euigilãs ſociũ adhuc
flentẽ ⁊ orantẽ inuenit ⁊ dixit ei ꝓ
cidẽs ante pedes eius. Hodie orõi
bus tuis ⁊ meritis beatẽ virgĩs li
berat⁹ ſuz ab õni temptacõe. Rede
am⁹ ideo ⁊ deo ⁊ beate virgĩ ſeruia
2 mus. Scd̃o ſolẽt hoiẽs clamare qñ
ſũt in nc̃itate ignis. Per q̃s ſigni
ficantur illi qui tẽptacões ab igne
paciuntur male ↄcupie. q̃ ignis mlt
tos ↄbuſſit etiã valde elcõs ſicut
dd̃ ⁊ ſalomonẽ. vñ Iohel̃ .i. Ad te
dñe clamabo: q̃r ignis .i. male ↄcu
piſcẽtie ↄmedit ſpecioſa deſerti .i.
viros valde pfectos ↄſũpſit in hoc
mũdo: ⁊ flãma .i. luxurie ſuccẽdit
õnia ligna regionis .i. omẽs hoies:
q̃r vix eſt aliquis in mũdo qui nõ
tẽptetur a mala ↄcupia. Ideo nc̃e
habem⁹ clamare ad dñm orõib⁹

noſtris deuotis ⁊ lacrimis hũc ex
tinguẽ ignez. Pſ. Dei ſeru⁹ quoti
ens tangitur aliq̃ vicio toties orõni
ſe ſubdat: q̃r freq̃ues oracõ impu
gnacõem viciorum extinguit Aug⁹
Ideo pmũtur iuſti vt pſſ clamẽt
⁊ clamãtes exaudiãtur: ⁊ exaudi
ti deũ glorificent. Exemplũ. Quidã
tẽptabatur vehemẽter a ſpũ forni
cacõnis ⁊ cum ampli⁹ reſiſtere nõ
poſſet. ꝓſternebat ſe ante crucifi
xum ⁊ cuz lacrimis clamabat ad
dñm. Dñe coronã corporis a te ha
beo ãpli⁹ me defendere nõ valeo: ſꝫ
peto vt mihi gratia tua ſbueniat.
Nũc reddo tibi coronã quam a te
habeo defende eã: ⁊ cum clamaret
ſtatim õnis tẽptatio ceſſauit ⁊ ipſe
in caſtitate pſeuerauit. Tercio ſo
lent hoies clamare qñ vident gla
diũ euaginatũ ad occidẽduz. Per
gladiũ iſtuz ſignificatur vltima ſen
tẽtia diſtricti iudicis quo de⁹ vult
ſe vindicare de õmib⁹ inimicis ſuis
De quo dicitur Ezech. xxi. Exacuat⁹
eſt gladius dñi ⁊ limat⁹ .i. purga
tus ⁊ ſplendid⁹ fact⁹: vt ſit in ma
nu interficiẽtis .i. xp̃i iudicis q̃ da
bit ſentẽtiam vltimã ↄtra peccato
res Iſte gladius eſt adeo acut⁹ q̃
non ſolũ animã: ſꝫ etiã corp⁹ inter
ficit: q̃r ambo poſt diẽ iudicij eter
naliter cruciabũtur Ideo limatus
.i. ſplendid⁹ eſt q̃ ab õmib⁹ videri
pt ⁊ eſt in manu interficientis vt
ꝓmpt⁹ ſit ad interficienduz. Deu
te. xxxij. Si acuero vt fulgur gladi
um meũ ⁊ arripuerit iudiciũ ma
nus mea reddã vlciõem hoſtibus
meis ⁊ hijs q̃ oderũt me retribuã

Iſte gladius figurat⁹ eſt. Apo͞c. i.
Vbi vidit iohānes dn̄m ſedētem
⁊ ex ore eius ꝓcedebat gladius ex
vtraq; pte acutus. p quē ſignifi
catur vltima ſentētia dei q̄n dicet.
Ite maledicti in ignē eternū. Iſtū
gladiū ſemꝑ debem⁹ habere ante
cordis oculos cogitādo ſentētiam
diſtricti iudicis vt peccatū fugia
mus. Job. xix. Fugite a facie gla
dij modo pn̄iam agendo: q2 vltor
iniq̄tatis eſt gladi⁹ ⁊ vindicabit
ōnia peccata que non fuerūt p pe
nitentiā deleta ps̄. Niſi cōuerſi fu
eritis gladiū ſuum vibrauit ⁊ da
bit vobis ſentētiam ſi nō egeritis
pn̄iam in hac vita. Yſa. p̄. Si volu
eritis ⁊ audieritis me. bona terre
comedetis ⁊ bonis eternis pfruemi.
Si autē nolueritis ⁊ ad iracūdiā
me ꝓuocaueritis. gladius deuorā
bit vos ⁊ eternaliter dānabit. Di
cam⁹ ergo cum ꝓpheta dauid. De
gladio maligno eripe me. ſi ērgo
volum⁹ effugere gladiū iſtū debe
mus clamarē ad dn̄m p puram cō
feſſiōez pctā noſtra ſacerdoti qui
vicem hꝫ dei: manifeſtarē. ſicut dd̄
q̄n peccauerat ⁊ videbāt angelū dei
ſtantē euaginato gladio. clama
uit ad dn̄m ↄfitendo peccatū ſuū
dicens. Ego ſum pctōr inique egi
⁊ ſtatim domi⁹ miſertus eſt eius.
Nota hyſtoriā. ij. Re. xxiiij. Req̄re
dn̄ica p⁹ feſtū trinitatis in ſermo
ne. Oēs vnanimes. Exemplū. Erat
quidā miles valde laſciu⁹ iuuenis
⁊ diſſolut⁹ non timens deū nec vo
lens cōfiteri. Cumq; vxor ei⁹ mone
ret eum vt cōfiteretē. omino renuit.

Cūq; illa deuote oraret dn̄m vt il
lū illuminare dignaretur: q̄dam no
cte ille rapitē ⁊ ad iudiciū ducitē
vbi vidit diſtrictū iudicē ſedētem
in aere gladiū ex vtrāq; pte acutū
hn̄tē ⁊ accuſabāt eū angeli q2 cō
fiteri nollet. Cūq; vellet iudex ſup
eū ſn̄iā dare dixerūt angeli. vxor
e⁹ deuota ⁊ caſta p eo p̄ces ⁊ lacri
mas fudit: ⁊ miſert⁹ eius iudex. re
miſit eū ad vitā vt ſuū ſtatū emē
daret. De mane cū ille euigilaret.
inuētus eſt can⁹ in capillis ⁊ lon
gā hn̄s barbā ⁊ recitans q̄ ſibi ↄ
tigerant: vel acciderāt. ↄfeſſus eſt
⁊ q̄diu vixit perſeuerauit in pn̄ia
Quarto ſolent hoīes clamare q̄n 4
vident beſtiā ferocē ſe deuorare vo
lentē. Beſtia iſta eſt diabol⁹ p̄. ix.
v. Aduerſari⁹ veſter dyabol⁹. 7c.

Feria q̄rta. F. vi.

Fili⁹ hois non
venit miniſtrari: ſꝫ miniſtrarē ⁊
dare animā ſuā in redēptionem p
multis Mat. xx. Iſtis verbis oñdi
tur quare fili⁹ dei venerat in mun
dū Circa qd̄ ſciendū q2 xp̄us vene
rat in mūdum q̄tuor modis. Pmo
tanq̄ ſeruus vt nob̄ miniſtraret. Se
cūdo tanq̄ medicus vt nos ſalua
ret. Tercio tanq̄ pacific⁹ vt nos
deo patri recōciliaret. Q̄rto tanq̄
ſaluator vt nos oēs ſaluaret. de p̄
mo Mat. xx. Fili⁹ hoīs non ve. mi.
ſꝫ mini. venit hūiliter non vt dn̄s
ſꝫ vt paup ſeru⁹ vn̄ apl's Phil. ij.
Exinaniuit ſemetipſum formā ſer
ui accipiēs ⁊ non ſolū ſeru⁹ ſeruo

tū vt papa: ſ; vt ſeruꝰ ſeruoꝝ dya
boli ⁊ pctōꝝ ſeruiens ꝑ pctis eoꝝ
vñ dicit pſa. xliij. Seruire me feci
ſti in pctis tuis o homo ⁊ ꝑbuiſti
mihi laborē iniqtatibꝰ tuis. P ꝗ
graues labores habuit i ſeruitio
xxxiij. ānis. in ſeruitio. in diſcurrē
do. in p̄dicando. in orando. in vigi
lando. ad vltimū vitam exponēdo
⁊ hoc totū fecit ꝑ p̄cio anime no
ſtre. Ve ergo illis qui tā fideli ſer
uo p̄cium ſuū detraxerūt ⁊ detraxe
rint ⁊ animas ſuas nō p̄ſtauerit
Tales ſunt ſimiles illis q̄ ſangui
nem ſuū in cruce effuderūt Eccī. xx
xiiij. q̄ effundit ſanguinē ⁊ q̄ frau
de facit mercenario. frēs ſunt ⁊ pa
ri pena digni ſūt Quid erit de illis
q̄ non tm̄ aīam ꝓpriā: ſ; etiā malo
cōſilio ⁊ exēplo: deo multas aīas
auferūt. Bern̄. Si dn̄s ꝓprium ſan
guinē dedit in redēptiōem aīarum
nō videt tibi ab eo grauiorē ſuſti
nere pſecutiōē q̄ ſuggeſtiōē mala.
exēplo pniciōſo. ſcādali occaſiōe
auertit ab eo aīas q̄s ſanguine
ſuo redemit ꝗ ab illo q̄ ſanguinē
illius fudit. Scdō venit tanꝗ medi
cus vt nos ſaluaret. pſa. xxxv. dn̄s
ipē veniet ⁊ ſaluabit nos. tūc ape
rientur oculi cecoꝝ ⁊ aures ſurdorū
patebūt. tūc ſaliet ſicut ceruꝰ clau
dus ⁊ aperta erit lingua mutoꝝ.
omnia iſta ad litteram fecit xp̄s
Spūaliter autē p infirmitates hꝰ
mōi ſignificatur pctm̄. Peccator
em̄ dicitur cecus Sap. ij. Excecauit
eos malicia eoꝝ. ita excecat pec
catorē p peccatū ꝗ lumē non ꝯgno
ſcit ⁊ deū nec damnū peccati ⁊ eter

nam damnatiōem. vñ dicūt dam
nati. Sap. v. Errauimꝰ a via equi
tatis ⁊ lumē iuſticie nō luxit nob
⁊ ſol intelligētie nō eſt ortus nob
Itē ſurdꝰ eſt peccator: qm̄ non au
dit xp̄um ad oſtiū pulſantē. nec
p̄dicatorem p̄dicantē ⁊ clamantē
de quibꝰ pſ. Furor illis ſm ſimi
litudinē ſerpentis ⁊ aſpidis ſurdi
obturātis aures ſuas que non ex
audiet vocem incātantis: vel incā
tantium. Glō. dicit. ſerpens ne vo
cem incātantis audiat. vnā aurē
terra aliā obturat cauda. Sic pec
cator vnā aurem obturat terra ⁊
terrenorū amore. aliā cauda ⁊ ſpe
lōgioris vite. Itē muti ſūt pctōres
q deo dignas laudes dicere non
poſſunt. Eccī. xv. Non eſt ſpecioſa
laus in ore peccatoris ⁊ nō eſt deo
accepta Itē claudi ſunt pctōres: q
in via dei non recte ambulauerūt
vel ābulent. puer. p̄. Pedes eorū
ad malū currūt Ab ōnibꝰ iſtis in
firmitatibꝰ ſanat dn̄s animas q̄
volūt ſuſcipe eiꝰ medicinā Augꝰ.
Nītum cuiq; in medico eſt venit ſa
nare egrotū: ſ; ipſe egrotꝰ ſe pimit
qui p̄cepta medici ſeruare n̄ vult
Xp̄s medicus cecos illuminauit
quādo patrem ſuū manifeſtauit.
vñ ait. Pater manifeſtaui nomē
tuū hominibꝰ Aures aperuit quā
do in p̄dicatiōe clamauit. Qui ha
bet aures audiendi audiat. Clau
dos ſicut ceruos ſalirē fecit quādo
terrena cōtemnere ⁊ celeſtia appe
tere docuit. Ceruus em̄ deſerit val
les ⁊ ſcandit mōtes. ſic ⁊ nos infe
riora relinquamꝰ ⁊ ſuperiora appe

tamus. Jtē tercio q̄n venit ad ſpino
ſa ⁊ lutoſa trāſilijt. ſic xp̄s ſpinas
.i. diuitias ⁊ lutū .i. luxuri ā nos tñ
ſilire docuit. ligua apuit q̄n pmā
agere: cōfiteri ⁊ orare nos informa
uit. Tercio mō venit fili9 dei in mū
dū tanq̄ pacific9 mediator vt nos
patri recōciliaret. heb. x. Deſcēdēs
fili9 dei in mūdum ait patri. holo
cauſtomata ⁊ p pctō tibi non pla
cuerūt tūc dixi. ecce venio. de9 pat
offenſus fuit ab hoib9 in tantū vt
null9 q̄tumcūq3 ſanct9 ad regnū
celoꝝ pmitteret. Unde p̄res antiq̄
offerebāt oues ⁊ boues ⁊ ſacficia
multa vt deū placarent: ſ3 parū p
fuit. vñ cōpatiēs fili9 dei miſero hoi
ait. Pat ex quo holocauſta hoim
tibi non placent. o p̄r ecce venio.
Glō. ad meipm̄ offerendū. Et cū
ſeipm̄ in cruce obtuliſſet p ſāgui
nem ſuū recōciliati ſum9 deo. Sicut
eni3 quondā in aliquib9 terris re
cōciliatio fiebat p effuſiōem ſan
guinis alicui9 aialis. ſic fiebat re
cōciliatio inter deū ⁊ hoiem p effu
ſionē ſanguis xp̄i. vñ Rō. v. Cu3
inimici eſſem9 recōciliati ſum9 deo
patri p mortē filij eius. Quarto venit
xp̄s in mūdum tanq̄ ſaluator vt
nos ſaluaret. Luc. ix. Fili9 hois nō
venit aias pdere: ſ3 ſaluare. yſa. xx
xv. De9 ipſe veniet ⁊ ſaluabit nos.
Aug9. Xp̄s venit ſaluator pditis
redēptor venditis. vñ ait angelus
ad mariā. Ecce cōcipies ⁊ paries fili
um ⁊ vocabis nomē eius ih̄s q8
interp̄tat ſaluator. Ipſe eni ſaluū
faciet populū ſuū a pctīs eoꝝ. Au
g9. Quid eſt ihesus niſi ſaluator.

ergo ꝓpter teipm̄ ihesu eſto mihi
ihesus ⁊ vt nos ſaluaret. nō ange
lū miſit: ſ3 ipſemet venit qꝛ nullus
angel9 ſuffeciſſet ad p̄cium redēp
tionis. Preciū eni redempcōnis de
buit eſſe equalens vel p̄cioſi9 om
nib9 redimēdis. Nulla autē creatu
ra adeo p̄cioſa fuit. ergo ſol9 deus
redimere debuit. q̄ plus oibus p̄
cioſior fuit. Jō dicit yſa. xxxv. De9
ipſe veniet ⁊ ſaluabit nos. ſalua
uit nos redimēdo. non auro vel ar
gēto: ſ3 ꝓprio ſanguine vt oñderet
q̄tū nos diligeret. Bern. Suffeciſ
ſet ad redēpcō3 generis hūani mi
nutiſſima gutta ſāguis ihesu xp̄i
ſ3 data eſt copia vt ex mundacōe
bñficij virt9 innoteſceret diligētis.
Rogem9.

Feria ſexta. F. lvij.

Homo quidā

erat paterfamilias q̄ plā
tauit vineā ⁊ ſepem circūdedit ⁊ fo
dit i ea torcular ⁊ edificauit in eā
turrim ⁊ locauit eā agricolis ⁊ pe
gre pfect9 eſt. Mat. xxi. p̄rfamilias
de9 eſt. Nota qꝛ triplex eſt vinea. ſ.
iudea. ſcā eccā. fidelis aia. De prio
dicit yſa. v. Vinea dn̄i exercituū
dom9 iſrl eſt. hanc plantauit vine
am. quādo eos de egipto liberauit
⁊ in terrā pmiſſionis deduxit. Ps.
Vineā3 de egipto trāſtuliſti eieci
ſti gētes. ſup. de t̄ra pmiſſa ⁊ plā
taſti eam. ſup. in iudeam. circūdedit
eam ſepē .i. cuſtodiam angeloꝝ ⁊
multa bñficia vinitorib9 .i. iudeis
p̄ſtitit. Ipſi econuerſo nuncios ſu
os. id eſt ꝓphas ſuos male tracta

uerũt: ⁊ tandẽ cum veniret fili⁹ dei
de vinea eũ eiecerĩt ⁊ occiderũt Vñ
cõ queritur dñs in die paſceue per
os eccẽ dicens. Popule me⁹ qd fe
ci tibi aut i q̊ ↄtriſtaui te rñde mi
hi. Ego eduxi te de terra egypti ⁊
mãna cibaui te ⁊ introduxi te in t̃
ram ſatis bonã. Quid vltra debui
facere tibi ⁊ nõ feci. Ego quidẽ plã
taui te vineã meam ſpecioſiſſimã
⁊ tu facta es mihi nimis amara.
aceto nãq₃ felle mixto ſitim mea₃
potaſti: ⁊ lancea lat⁹ pforaſti ſal
uatoris tui Vinea iſta eſt iudea ꝓ
p ter pctã ſua deſtructa eſt ⁊ in et̃
nũ non replantabit: ⁊ ideo dicta
de ea ſufficiũt. Scdo mater eccã di
citur vinea dei. De hac vinea dicit̃
Math. xx. Simile eſt regnũ celoꝝ
p̃ri familias q̊ exijt primo mane
cõducere operarios in vineã ſuam.
Greg⁹ Paterfamilias ↄductor nr̃
eſt q̊ habet vineã ⁊ vniuerſale₃ ec
cleſiã. q̃ ab abel iuſto vſq₃ ad vlti
mũ electũ qui in fine mundi naſci
turus eſt quot ſcõs ꝓtulit q̃ſi tot
palmites miſit In vinea iſta xp̃s
vitis eẽ voluit ⁊ nos palmites ſu
mus eius A xp̃o em̃ dicimur xp̃ia
ni Joh. xv. Ego ſũ vitis vos palmi
tes. Scdo vinea iſta figurata erat.
Gen̄. ix. Vbi dicit̃ ꝙ noe planta
uit vinea₃. bibitq₃ vinũ ⁊ inebria
tus eſt ⁊ dormiuit nudat⁹ eſt ⁊ il
luſus eſt a filio ſuo chã. Per noe
figuratur xp̃s q̊ plãtauit vineã ⁊
ecclã₃ de cui⁹ vino ⁊ feruẽti amore
inebriat⁹ eſt tantu₃. ꝙ morti ſe ex
poſuit ꝓ amore noſtri ⁊ nudat⁹ eſt
in flagellacõe ⁊ in cruce ⁊ illuſus ẽ

a filio ſuo ⁊ a ꝑplo iſrahelitico. In
hac vinea aliqui incipiũt labora
re hora p̃ma. ſicut illi q̊ in pueicia
deo ſeruire incipiũt. Alij hora tcia
ſicut illi qui in iuuẽtute. Alij hora
ſexta. ſ. illi q̊ in virili etate. Alij ho
ra nona ſicut illi qui in ſenectute.
Alij circa horam vndecimã. ſicut il
li qui ĩ decrepita etate deſeruire in
cipiũt: ⁊ omnes habebũt eundem
denariũ. ſ. regnum celorum. Sed ſi
cut ſtella picta differt a ſtella verã
in claritate. ſic ſancti differũt in re
muneracõe Quilibet eni₃ recipiet
mercedem ſcdm laborem ſuu₃ qui
magis laborauerint magis recipi
ent. Ideo dicitur. Math. xx. Cum
ſero factũ eſſet. id eſt cum dies to
tius mũdi ad veſpera₃ declinaſſet
vel cui dies mortis vniuſcuiuſq₃ ve
niſſet dixit domin⁹ vinee ꝓcurato
ri ſuo ⁊ pater filio vel alicui ange
loru₃. Voca operarios ⁊ redde illis
mercedẽ ſuam. id eſt ſm laborem
ſuum. Tercio fidelis anima eſt vi
nea dei Ihere. ij. Ego plantaui te vi
neam meã electam. q̃ſi diceret. O
fidelis anima ego te plantaui ⁊ vt
mihi ſis vinea. ego te elegi. Exal
tauit em̃ deus hoiem ſup om̃s cre
aturas ⁊ elegit inter oẽs ⁊ ad ſimi
litudinẽ ⁊ ymaginẽ ſuam eum for
mauit. Iſtã vineã anime locauit
agricolis ⁊ ↄmiſit vnicuiq₃ aĩam
ſuã colendã ⁊ cuſtodiendã vt fru
ctus bonoꝝ operꝝ ferat. debet Ego
vineã ſuã cuſtodirẽ ne fures vel la
trones vel beſtie intrẽt ⁊ hoc debet
fieri p cuſtodiã quinq₃ ſenſuũ. de
bet enim homo cuſtodire oculos

ſuos ne mala videāt que cor cōcu
piſcere pōt. pſa. xxxiij. Qui claudit
oculos ſuos ne videat malū iſte in
excelſis hītat. Eccī. ix. Auerte faci
em tuā a muliere cōpta ⁊ non cir
cūſpicias ſpeciē illius. ꝑpter ſpeci
em enī mulieris perierūt multi: ⁊
ex hac ↄcupiſcētia q̄ſi ignis exar
deſcit. hac cuſtodia caruit dauid
qui berſabee vidit ⁊ cōcupiuit. No
ta hyſtoriā. ij. Re. xi. Similiter ⁊ ſā
cerdotes q̄ ſuſannā ↄtemplabāt
⁊ ſpēs decepit eos. Daniel. xiij. Itē
aures ne audiāt malū ⁊ detractio
nes. Eccī. xxviij. Sepi aures tuas
ſpinis ⁊ audire noli linguā men
dacem. id eſt detrahētem. Bernh.
Qui detrahentē libenter audit ſimi
lis erit illi. Eccī. xxviij. Seras auri
bus tuis facito. Hac cuſtodia ca
ruit eua que audiuit vocē ſerpētis
⁊ cōſenſit. Item os ſuū ne loq̄tur
malū. ꝓuer. xiij. Qui cuſtodit os
ſuū cuſtodit animā ſuā ⁊ qꝛ mors
⁊ vita in manib⁹ lingue ⁊ poteſta
te lingue. Hac cuſtodia caruit ado
leſcēs q̄ mentiebat̄ ſe ſaul occidiſ
ſe. Et dixit ei dauid. Os tuū locu
tum eſt cōtra te: ⁊ iuſſit eum occi
di. ij. Re. p̄. Item pedes ſuos ne am
bulent quo non debent. Eccā. iiij.
Cuſtodi pedem tuū ingrediēs do
mū dei. q. d. Si vis ingredi domum
dei ⁊ regnū celoꝝ debes cuſtodire
pedem tuū a via mala. vñ pš. Ab
omni via mala ꝓhibui pedes meos
vt cuſtodiā mādata tua. Hac cu
ſtodia caruit dyna que ingreſſa
eſt incaute tentoriū pr̄is ſui ⁊ ideo
oppreſſa fuit a ſichem. ſi domi mā

ſiſſet non ſibi hoc accidiſſet. Gen.
xxxiiij. Itē man⁹ ſuas ab illicitis
tactib⁹. pſā. lvi. Beatus vir cuſto
diens man⁹ ſuas ne faciant omne
malū. Hac cuſtodia caruit achar
q̄ furabat̄ de anathemate iericho
clamidē preciosam ⁊ aureā regulā
⁊ lapidat⁹ eſt. Joſue. vij. Item cor
ſuum ab immūdis cogitacōib⁹
⁊ malis cōcupiſcencijs. ꝓuer. iiij
Omni cuſtodia cuſtodi cor tuum
qꝛ ab ipſo vita procedit. Hac cuſto
dia caruit ille ſacerdos cui dixit da
niel. ↄcupiſcētia tua ſubuertit cor
tuū. Daniel. xiij. vnde pš. Cor mū
dū crea in me de⁹. Qn̄ homo ſic ad
hibet cuſtodiā ad vineā ſuā. tūc
deus etiā adhibet angeloꝝ cuſto
diam. Pš. Angelis ſuis deus man
dauit de te: vt cuſto. ⁊c̄. Bernh. O
q̄ꝫ pius ⁊ bon⁹ es dn̄e qui non es
cōtentus noſtroꝝ fragilitate mu
rorum: ſꝫ ipſis hominū cuſtodijs.
angeloꝝ cuſtodiā ſuppōis. Ihe
ro⁹. Non pōt eſſe tuta omnis caro
niſi ſāctorū angeloꝝ cuſtodia mu
niretur. In hac vinea debet eſſe tor
cular. Math. xxi. Et fodit in ea tor
cular. Per torcular ſignificat̄ paſ
ſio domini noſtri iheſu xp̄i: qꝛ ſicut
in torculari vinū de vua exprimit̄.
Ita ī torculari crucis vinū ſangui
nis iheſu xp̄i de omnib⁹ mēbris
eſt expſſum. Vnde ipſe dicit. pſa
ye. lxiij. Torcular calcaui ſolus.
Iſtud torcular debet eſſe in vinea
anime p cōtinuam memoriā ⁊ ſic
anima inebriabitur illi vino ſan
guinis iheſu xp̄i qꝛ non ſentit oēs
tribulacōnes pn̄tis vite. Bernh.

Nil dulciꝰ in tribulacōe ꝗ͂ paſſio
nem xp̄i cogitare. Nō ei ſentit ſua
qui xp̄i deuote recogitat vulnera.
Exemplū. Cū quidā martir diuer
ſis penis vulneraret̄ vel torq̄retur
⁊ ille paciēter pateret̄. dixit tyran
nus. Quenam eſt cā vt tantas pe
nas tā pacient̄ ſuſtinē potes. Rn̄
dit ille crux xp̄i quā i corde porto
oīa tormēta facit dulcia. Cui ille
hoc in te faciā expiri ⁊ iuſſit eū ſcī
di p mediū ⁊ cor extrahi ⁊ in fru
ſta diuidi. Quo facto in q̄libet fru
ſto inuentū eſt ſignū ſācte crucis
Rogemꝰ.

Dn̄ica. iij. ſ. oculi. F. lviij.

Ambulate i di

lectōe ſicut xp̄s dilexit vos
⁊ dedit ſemetipſū ꝓ nob. Eph. v.
In verbis iſtis ꝓpoīt nobis apl̄s
dilectōem dei quā habuit ad nos
vt eū in hoc imitemur q̄ tantū di
lexit nos: vt aīam ſuā daret ꝓ no
bis Jo. xv. Maiorē hac dilectiōem
nemo hꝫ vt animā ſuā ponat q̄s
ꝓ amicis ſuis. Notandū ꝙ domiꝰ
dedit ſemetipm̄ ſiue vitam ꝓ nob
q̄tuor modis. Primo in p̄cium re
demp cōis. Scd̄o in ſignū dilectiōis
Tercio in monimentū recordacō
nis. Q̄rto in exemplū imitacōnis
Primo dico dedit vitam ſuā ꝓ no
bis in p̄cium redēptionis Mat. xx
Filiꝰ hominis nō venit miniſtrari
ſꝫ miniſtrarē: ⁊ aīam ſuā dare in re
demp cōeꝫ ꝓ multis. O ꝗ͂ta digna
tio eſt: miſtrat ⁊ ſeruit nobis cui
miniſtrāt angeli. O ꝗ͂ grauit̄ ſer
uiuit nobis triginta tribꝰ āniſ in

fame ⁊ ſiti ⁊ eſtu ⁊ labore in p̄dic
tionibꝰ ⁊ multis pſecucōnibus ⁊
tribulatiōibꝰ quas ꝓ nobis ſuſt
nuit ⁊ tandē vitam ſuā in noſtro ſ
uitio cōſūpſit. Et q̄re ſeruiuit nob
tam ḡuiter. certe ꝓ aīa noſtra ſi
iacob ꝓ rachel. non ḡ debemꝰ ſib
ſubtrahere p̄cium ſuū ꝓ quo fu
uit. ſ. aīaꝫ nrām. Eccī. v. Ne ledas
ſeruū in veritate opantē. neqꝫ mer
cenariū dantē animā. Qui autem
deo mercedē ſuā ꝓ qua vſqꝫ ad ef
fuſionē ſanguinis ſuiuit: abſtra
hit. ſimil̄ eſt illi q̄ eius ſanguine
effuderūt in cruce. Eccī. xxxiiij. Qui
effudit ſanguinē. Req̄. ſupra in F.
Filius homīs. Secūdo dedit ſemet
ip̄m ꝓ nobis in ſignū dilectōnis.
Joh. xv. Maiorem caritatē nemo
habet vt animā ſuā ⁊ vitam ſuā
ponat quis ꝓ amicis ſuis. Si enī
incipiente te mergi: amicus tuus
ſe p̄cipitaret vt te liberaret m̄gna
eſſet dilectō. Sic xp̄s fecit pro no
bis qd̄ figuratum eſt in Jona qui
pro ſalute aliorū ſe p̄cipitari fecit
Nota hiſtoriā Jone ſecūdo. Jonas
interp̄tatur columba ⁊ ſignificat
xp̄m ſup quem apparuit ſpiritus
ſanctꝰ in columbe ſpecie. Per marē
ſignat̄ mūdus ꝓpter diuerſa peri
cula. In iſto mari fuimꝰ ante icar
nacōem domini in magna neceſſi
tate. Ita ꝙ om̄s ꝗ͂tumcūqꝫ ſancti
ſꝑ deſcenderūt in infernū. Sꝫ venit
xp̄s filius dei viui ⁊ dedit ſemetip
ſum in morteꝫ vt nos a morte libe
raret. vn̄ dicit ipſe. ſicut ionas fu
it in ventre ceti tribꝰ diebꝰ ⁊ tribꝫ
noctibꝰ; ita erit filius hominis in

ꝛde terre. Augꝰ. Vide o hõ quo
mō te dilexit deꝰ vt eiꝰ veſtigia
miteris. ꝑ te factꝰ eſt paup in mū
o vt te ditaret in celo. ꝑ te captꝰ
ſt vt te a captiuitate liberaret dyabo
i. ꝑ te ligatꝰ eſt vt te a pctõꝝ vin
ulis abſolueret. ꝑ te flagellꝰ ceſus
t te ab eternis flagellis erueret. ꝑ te
dicatꝰ eſt vt te ab eterno iudicio
ene dānationis liberaret. ꝑ te ſpi
ea corona coronatꝰ eſt vt te eter
alit coronaret in cel. ꝑ te vulne
atꝰ vt vulnera tua ſanaret. ꝑ te
ortuꝰ eſt vt te ab eterna morte ſuſ
itaret. ſurrexit vt a pctīs ſurgas.
ſcēdit vt pꝰ eū aſcendas Tercio de
it vitā ſuā ꝑ nob in monimētū
cordationis vt nunq̄ obliuiſca
ur ſui. Eccī. xxix. Grām fideiuſſo
s tui ne obliuiſcaris. Dedit ei ꝑ
aiam ſuā ⁊ vitā. Fideiuſſor iſte
ſt xp̄s. totꝰ mūdus p ſentētiam
atris dānatus fuit ad eternam
ortē per pctm̄ primoꝝ pn̄tū. Et
i nullꝰ eſſet in mūdo q̄ ei ſbueni
poſſet. ꝯpatiēs ei filiꝰ dei venit in
ūduz. fideiuſſit ꝑ eo. Pōt tn̄ hic
pmo ꝑ tanta mḡna te fideiubere.
optet euz qnq̄ relinq̄re domū.
niq̄ hereditatē. qnq̄ vitā ſuā. ſic
xp̄s fideiuſſor noſter fecit Ihere.
i. Reliq̄ domū meā. dimiſi heredi
tē meā. dedi dilcām aiā meā in
anibꝰ inimicoꝝ meoꝝ. domꝰ ē
hū. hereditas eſt ſynagoga Iſta
nia reliquit ꝑ nobis. inſup vitā
poſuit Iſtiꝰ fideiuſſoris nūq̄ ob
uiſci debemꝰ. Exemplū de puella
fuit exheredita. req̄. s̄ in ƀ. Su
ēt filij iſrl in vltimo mēbro. Rē

to dedit ꝑ nobis vitam ſuā in exē
plū imitacõis. ſ̄. Jo. iij. Ille ꝑ nob
aiam ſuā poſuit ⁊ nos debemꝰ pro
fratribꝰ animas ponē. ſi animas
debemꝰ ꝑ fratribꝰ ponere: multo
magis res. Greḡ. Qui tpe tranq̄l
litatis non dat tunicā ꝓximo ſuo
q̄uo in pſecutione daturꝰ eſt ani
mā ſuā. Non ſolū autē ꝑ fratrib;
imo plus debemꝰ ponere vitā nrā;
pro xp̄o qui ꝑ nobis ſuā vitam po
ſuit: ſicut petrꝰ q̄ dixit Jo. xiij. Ani
mā meā pono ꝑ te. Qui licet deum
poſtea negauerat: tn̄ gallo cantā
te fleuit ⁊ penituit. O quot ſunt q̄
deū quotidie negāt: ſi non ore tn̄
ope Tytū. ij. Cōfitent ſe noſſe deū
factis corde tn̄ negāt: ⁊ non ter ſi
cut petrꝰ. imo centies vel milleſies
aliqui peccādo negant xp̄m ⁊ non
bis. imo multotiēs gallū cantare
audiūt ⁊ tn̄ cum petro non flent.
neq̄ penitēt. Gallus eſt p̄dicator
Job. xxx. Quis dabit gallo intelli
gentiā. q. d. None xp̄s deꝰ noſter
mittēs diſcipulos ad p̄dicandū
dixit. Non eñ vos eſtis qui loqui
mini: ſ; ſpūs patris veſtri q̄ loqui
tur in vobis

Erat iheſꝰ eijci
ens demoniū ⁊ illud erat
mutū. Luc. xi. Dicit ꝙ erat cecus ⁊
hic erat mutꝰ ⁊ cecus ⁊ demoniacꝰ
homo ille. Et cū eieciſſet demoniū
locutꝰ eſt mutꝰ viſū auditūq̄ rece
pit: ⁊ ammirate ſūt turbe. Quidā āt
ex eis dixerunt. ſ. pharisei ⁊ ſcribe
hoſtes xp̄i ex inuidia In beelſebub
pncipe demonioꝝ eijcit demonia

beelſebub erat de⁹ acharon q̄d in
terp̄tatur vir vel domus muſcaꝝ.
Nā in tēplo ei⁹ immolabātur mł
ta pecora ⁊ ꝓpter̄ ſanguinē ʒ fuerūt
ibi multe muſce in tēplo eius. ideo
iudei in deriſionē gentiliū vocabāt
eū beelſebub. i. deū muſcaꝝ. Et alij
tēptantes euʒ ſignū querebāt ab
eo de celo: q̄ iſtis ſignis cōtradice
re non poterāt: q̄ manifeſta erāt
Rogabāt eū vt oñderet eis aliq̄d
ſignū de celo. ſicut helias q̄ fecit ſi
gnū. ſ. igneʒ ⁊ ſamuel q̄ petiuit vo
ces de celo ⁊ pluuiā. p̄. Re. xij. Si ta
lia ihe ſus feciſſet volebāt eum ca
lūniaſſe ⁊ dixiſſe q̄ ex naturalib⁹
cauſis accidiſſʒ nō ex ſua potētia.
ideo nō dedit eis ſignū. Ipſe autē
vt vidit cogitacōes eoꝝ dixit. Om
ne regnū in ſe diuiſū deſolabit̄. ſ.
vbi principes ⁊ habitātes nō con
cordāt: ⁊ dom⁹ ſupra domuʒ cadet
. i. familia vni⁹ dom⁹ deſtruit aliaʒ
⁊ ſic regnū illud peribit ⁊ deſolabi
tur p diſcordiā inhabitantiuʒ. Si
ergo vn⁹ demon cōtrariat̄ alteri ⁊
expelleret eū. q̄uo poſſet ſubſiſtē
vnde ſeq̄tur. ſi ergo ſathanas in
ſeipſō diuiſus eſt. q̄uo ſtabit reg
nū eius. q. d. non p̄t p̄ſiſtere. ptʒ
ergo q̄ non eſt veꝝ q̄d dicitis me
eijcere demoniū in beelſebub. P⁹
ea excuſat ſe alio mō iudei hēbant
inter ſe aliquos q̄ p coniuracōnes ⁊
p inuocacōem nois domini eijcie
bāt demones hoc ipſi xp̄ō non at
tribuerūt. vnde ſeq̄tur. Quia dici
tis in Beelſebub me eijcere demo
nia filij veſtri. i. exorciſte. in quo ei
ciūt. q. d. quaſi diceret. Si hoc q̄d ipſi

faciūt attribuitis deo: quare ho
attribuitis diabolo q̄d ego ſimil
facio. i. vel filios vocauit apoſtolo
qui fuerūt iudei: ⁊ demones eijci
bāt ⁊ eis nō inuertebāt: ſʒ tm̄ xp̄
⁊ hoc ex inuidia. ſeq̄tur. Ideo ip
iudices veſtri erūt. i. dabūt ſent
tiā ſup vos in futuro: quia ipſi ſc
unt nequitiā ⁊ inuidiam veſtrā
Cuʒ fortis armatus cuſtodit atr
um ſuuʒ. i. domū ſuam: in pace ſu
ōnia que poſſidet. Si autē fortio
ſupueniēs eijceret eum vniuerſa
arma eius aufert in quib⁹ cōfide
bat ⁊ ſpolia ei⁹ diſtribuet. quaſ
diceret. dyabol⁹ quaſi fortis ⁊ a
mat⁹ poſſedit mūdum vſq; nun
Nūc autē veni ego qui multo fo
tior ſum ipō ⁊ auferaʒ ſibi ōnia a
ma ſua. i. omnē poteſtatē ⁊ ſpolia
ei⁹ diſtribuaʒ. i. peccatores quo
ſpoliatus eſt: reddā gratie dei p̄
mei ⁊ hoc ideo faciaʒ: q̄ mihi eſt
cōtrarius. Et ſequitur: qui nō eſt
mecū ꝯtra me ē: quaſi diceret ego
volo vos offerre deo. ſathanas āt
cōtrariū vult. q̄uo ergo dicitis q̄
ego p eum eijciā demonia: cū ipſe
ſit mihi ꝯtrarius. ſeq̄tur. ⁊ q̄ non
colligit mecuʒ diſpgit. q. d. ego ve
ni in mūdum vt colligā diſperſos
⁊ ipſe conatur diſpgere collectos
Et q̄ ſic cōtrarius eſt mihi patet
q̄ nō p eum eiciam demonia. ſeq̄
tur. Cum immūdus ſpirit⁹ exiret
ab homine. ambulat per loca ina
quoſā. i. non aquoſa: ſed arida.
querens requiē ⁊ non inuenit req̄
em. i. manſiōem. dicit reuertar in
domū meam vnde exiui. q̄ſi dicerʒ

quōdaꝫ cū vos iudei eſſetis in egip
to· obſeſſi eratis in vno demone quē
adorastis ydoluꝫ egipti· ſꝫ ab illo
liberati fuiſtis p moyſen ⁊ aaron·
nūc autem reuerſus eſt ad vos cuꝫ
alijs ſpiritibꝫ ſeptē peioribꝫ quē nūc
factū eſtis peiores q̄ fuiſtis· ſeq̄tur Et
cū venerit iuenit eā ſcobꝫ mūdataꝫ
⁊ hoīs phariſeoꝝ tradicōnibꝫ· ſco
babāt enī illud qd foris erat ſꝫ nō
qd intus Sepe enī man9 lauabāt
⁊ raro ɔſcīaꝫ ⁊ mlta talia i tradicō
nibꝫ ſuis poſuerāt· ⁊ ꝓpt h° peiorē ſu
ſtinebāt q̄ āte ſuſtinuerāt Maio
rē ei miſeriā ſuſtinuerūt ſub tito ⁊
veſpaſiano q̄ ſub pharaone· vn̄
ſeq̄t· ⁊ fiūt nouiſſima hoīs illi9 pe
iora p̄oribꝫ· factū ē āt cū hec dicēt
ſ. hec q̄ dcā fūt· extollens vocē q̄dā
mulier de turba dixit illi· btūs ven̄
ter qui te portauit ⁊ vbera que ſux
iſti· Ita dicebat martella que erat
ancilla marthe· ⁊ n̄ potuit ſuſtinē
blaſphemias deo illatas· ſꝫ in ɔfu
ſionē iudeorū ɔmendabat dn̄m ie
ſū ⁊ matreꝫ eius· At ille dixit ei· q̄n
imo· beati qui audiūt verbuꝫ dei ⁊
cuſtodiūt illud· Criſ· non fuit hoc
reſponſū repudiās matrē· ſꝫ oſten
dēs q̄ nihil ei ꝓfuiſſꝫ ptus· niſi val
de beata ⁊ fidelis fuiſſet Beda eadē
autē dei genitrix ⁊ inde quidē beata
quē verbi dei miniſtra eſt facta tpal
Sed multo beatior quē euſdem ſēp
amande cuſtos manebat eterna·

¶ Dominica tertia· F· lix·

Erat ihesus ei

ciens demoniū ⁊ illud erāt
mutū· ⁊ homo erat demoniacus ⁊
mutus Luc· xi· et ſm matheū erat
cec9· Et cū eieciſſꝫ de9 demoniuꝫ· lo
cutus eſt mut9 ⁊ viſū recepit Jhero
nimus Oꝫ dn̄s fecit tria in illo homie
mutus loquit· cecus videt· ⁊ obſeſ
ſus a demonio liberatur· Iſta tria
ſigna facit quotidie dn̄s in pctōre
q̄ p iſtum infirmū homineꝫ deſign̄
tur Pctōr enīꝫ mutus eſt· cecus ē
⁊ obſeſſ9 eſt· Primo mutus eſt q̄
diu eſt in pctō mortali· nō pōt ali
quā laudē dicere q̄ ſit deo accepta
Eccleſiaſti· xv· Nō eſt ſpecōſa laus
in ore pctōris· q̄ deo n̄ eſt accepta
Jō mutus eſt pctōr quē non poteſt
orare ita quē de9 audiat q̄diu eſt in
peccato mortali Job· ix· Scim9 quē
pctōres non audit deus· ps· Iniq
tateꝫ ſi aſpexi in corde meo non ex
audiet dn̄s· Gregorius Quando
is qui diſplicet ad intercedendum
mittitur· irati animus ad deteriora
prouocatur· Hanc mutacōnem fa
cit dyabolus in homine· Dyabol9
enim facit ſicut lup9 Lupus capit
ouem per guttur ne emittat voceꝫ
non per pedeꝫ· ⁊c̄· Sic dyabolus p
mittit homines ire ad eccleſiā dare
elemoſinas· quē ſcit eis talia non ꝓ
deſſe ante confeſſionem· quia dicit
Eccleſiaſti· xxxiiii· Dona iniquorū nō
approbat dominus nec reſpicit in
oblacōnem impioruꝫ· nec in mul
titudine ſacrificiorum ſuoꝝ ꝓpicia
bit peccatis eoꝝ· Gregori9· Quic
quid in ſacrificiō dei ex ſcelere offer
tur omnipotentis nō placat iram
ſed irritat· Hoc ſciens diabolus p
mittit hoīes elemoſinas darē ⁊ of
ferre· ſꝫ impedit ne homo cōfiteat

tenēdo eū p guttur ſic lupus ouē
Exemplū. Quedā dña obſeſſa veīt
ad cōfeſſionez ⁊ libēt fuiſſz cōfeſſa
ſed diabolus tenebat linguā eius
ꝙ non poterat loqui. Et innuebat
ſacerdoti p manꝰ ꝙ nō poſſet loq̄.
et ait ſacerdos. Ex quo loqui ñ po
tes ore. ſaltez corde loquaris intra
temet ipſā dolēs de pctīs tuis Qd
cum illa feciſſet ſtatim ex ore eius
rana exiliuit ⁊ euanuit. ⁊ tunc illa
cepit pctā ſua ex ore cōfiteri. Quā
do autē peccator p ↄfeſſionem loq̄
incipit. poſtea oracio eius ⁊ laus
⁊ bona opa deo ſunt accepta. Vñ
dauid poſtq̄ cōfeſſus fuit pctm̄ ſu
ū ⁊ egiſſet penitentiā dixit. Dirupi
ſti domine vincula mea q̄ dediſti
mihi graciā ↄfitēdi pctā mea. mō
ſacrificabo tibi hoſtiā laudis Quia
modo tibi ſunt accepta ſacrificiā
mea. ⁊ elemoſine ⁊ laudis. q̄ ante
ↄfeſſionem fuerūt tibi ingrata. Et
nomē dñi inuocabo oracionibus
meis. q̄ modo audis quas ante ↄ
feſſionem nō exaudiſti. Circa ſecū
dū notandum ꝙ homo iſte ec̄ cecꝰ
fuit et ſignificat pctōres qui ceca
ſūt p pctm̄ Sap. ij. Excecauit eos
malicia eorū ⁊ neſcierūt ſacramē
ta dei Glō. v̄ penā ⁊ gloriam. Adeo
enī; homo excecat̄ p peccatū ꝙ nō
videt penā eternam quā; meruit
quā merito vidē deberz ocul' cordis
ipſā ſepe cogitando pſ̄. Conuertā
tur pctōres in infernū. interioribꝰ
oculis vidēdo penā eterna; de qua
Jhere. p̄. Quid tu vides iheremia. R
Rñdit ollā video ſuccēſā. per olla;
ſuccēſā ſignificatur pctō;⁊ pena ſcz

inferni in qua coquūt̄ pctōres Si
peccator illā; frequēt āte oculos
haberet forſitan ſe a pctō abſtine
ret Exēpluz duo fratres tēptati vt
ad ſeculū redirent ↄdixerūt ⁊ cū re
ceſſiſſent ⁊ eſſent in via dixerūt ad
inuicem. Ecce nos miſeri p modica
dlectacōe ſcl'i habebiꝰ ppetua tor
mēta inferni. ⁊ ſic redierūt ad here
mū. quos equalis corpulētie pa
tres incluſerūt in equalibus locis
⁊ dabāt eis equalē victū p annū
eos ↄſiderātes. inuenerunt vnum
macellentiſſimū ⁊ pallidu;. Qui re
quiſitus dixit ꝙ hoc ideo eſſet. q̄ ſē
per cogitaſſet de penis inferni q̄s
meruerat Et aliꝰ erat pulcher et
corpulentꝰ. ⁊ dixit ꝙ hoc eſſet iō
q̄ ſepe cogitaſſz de miſericordia ⁊
in hoc ſemp delectabatur. Et iudi
cauerunt patres eq̄lem eorum pe
nitentiam ad deū. Hāc autē pena;
iferni pctōr nō videt ideo cecus eſt
nec videt dei miſericordiā et eum q̄
pcit ei de die in diem vt ↄuertatur
nec videt gloriam futuram quam
ꝑmiſit dominꝰ omnibꝰ q̄ ſe a pec
catis abſtinēdo deo fidelit̄ ſeruiūt
Sed quō viſum recipe debeat docet̄
in thobia q̄ vnxit oculos ſuos fel
le. p amaritudine; fellis ſignifica
tur amaritudo quam debet habere
pctōr ꝑ pctīs ſuis Bern. Nequaq̄
ſum penitēs ſi nō illecebras oīs de
lectacōnis poſtpoſuero. ſi non in
amaritudīe mētis ⁊ afflictione cor
pis ſatiſfacio. Iſidor. ille peītentiā
digne agit qui reatu; ſuum ſatiſfa
ctione legitima plangit. cōdem
nādo ſe id eſt de flendo que geſſit

[t]anto deplorando ꝓfundiꝰ. quāto
[e]xtitit in pctō prodiuiꝰ. Circa ter
[t]iuȝ nota ꝙ homo iſte fuit demo
[n]iacus ſic ⁊ peccator. q̈a quot pec
cata mortalia peccātor ꝯmiſit tot
habet demones in anima ſua. Et iō
beata maria magdalena dicebat̄
obſeſſa ſeptē demonibꝰ qꝛ ſeptem
pctīs mortalibꝰ fuit implicata. Nūc
quidaȝ inueniūtur centū vel mille
demonibꝰ obſeſſi quibus eſſet mi
nis ſi vno eſſent obſeſſi. Quid er
go. erit de illis qui tot obſeſſi ſunt
demoībus quō ſaluabūtur. Oportet
ne deſperent. faciant ſicut btā mala
magdalena fecit ⁊ inuenient gra
tiaȝ ⁊ miſericordiam apud deum
ſicut ipſa qn̄ cū tota fiducia cucur
rit ad xp̄m ⁊ ipſe dimiſit ſibi om
nia pctā ſua. Bern̄. O hō ne deſpe
res te mutari poſſe in meliꝰ Si eniȝ
tm̄ potuit dyabolus vt te de excelſo
virtutū piecit in ꝓfundū viciorum
quāto magis poterit te deꝰ ad ſum
mū bonū reuocare ⁊ nō ſolū ad id
reſtituere qđ fuiſti. ſed multo bea
tiorem ꝙ priꝰ videbaris efficere.
Augꝰ Nemo de pietate di diffidat
qꝛ maior eſt eiꝰ miſericordia ꝙ no
ſtra miſeria Tardius ſiquidē ei videt̄
eſſe peccatori veniam dare ꝙ ipſi
pctōri accipe Sic feſtiat pctōrem
abſoluere a tormēto ꝯſcientie. q̄ſi
plus cruciet euȝ ꝯpaſſio miſeri ꝙ
ipſum miſerꝝ cōpaſſio ſui. Grego.
Nullū pctōreȝ cōtemnit q̄ pctōres
redimere venit. Bern̄. Non abhor
ruiſti penitētem latronem. non la
crimātem peccatricē. non chana
neam ſupplicātem. nō in adulterio

deprehēſaȝ. non ſedētez i teloneo n̄
ſupplicātem publicanū. n̄ diſcipu
lum te negātē. nec ipſos crucifixo
res tuos Gre. Qui mltos ſanatos
videmus. quid aliud ꝙ miſericor
die pignus tenemus. Exemplum
de muliere que corpꝰ xp̄i ꝯculcauit
Require in ſmone. Procidēs autē
ſeruꝰ ille. Rogemus dominum.

¶ Feria quarta. f. lx.

Honora patrē

tuum ⁊ matrē tuaȝ Math
xv. verba iſta lecta ſunt in euāge
lio hodierno ⁊ ſcripta ſūt Exodi. x
x. Sciendum autem ꝙ parentes de
bemus honorare duobꝰ modis. ſci
licȝ reuerentiam exhibēdo. et neceſ
ſaria miniſtrādo. Primo debeꝰ ho
norarē parentes reuerentiā debitaȝ
exhibēdo ⁊ ſeruicium Eccī. iij. Qui
timet deū honorat parentes ⁊ q̄ſi
dominis ſeruies hiis qui te genue
rūt in ſubſtantia ope ⁊ omi patiē
tia. ſic honorauit xp̄s parentes ſu
os qui erat ſubditus illis ⁊ obedi
ens Luc. ij. Deſcendit qꝫ cum eis et
ſubditus erat illis Qui autē cōtra
riū fecerit illi veniet maledictio dei
tal' Exo. xxi. Qui maledixerit patri
aut matri. morte morietᷣ ſup. eter
na. Sicut patet in abſalon qui of
fendit patrem ſuum ⁊ mala morte
interijt. ij. Re. xviij. Exemplū. q̄dā
puella ſolebat matrem ſuaȝ ſepe
turbare Require in ſermone Vbi
eſt qui natus eſt. attendant hoc
q̄ pntes turbare ſolent. Thob. iiij
Honorē habebꝭ mrī tue ꝙ diu vixe
ris. memēto q̄ ⁊ quāta ꝑpᵉ te ſuſti

nuit·ſeđ mlˀti ſunt ſic canis·Canis
cuꝫ magna ſollicitudine nutrit ca
tulū ſuū·ꝭ qn̄ catulusˀ ſeneſcit mo:
ꝺet ſe cum mr̄e ꝓ oſſe ſicut cū alieo
cane·Sic multi cū magna diligen
tia nutriuntur a pentibus ſeđ qn̄
ſeneſcūt·tunc ꝓ modica re cōtēdūt
cum eis ſicut cum alienis·ſicut ꝓ
vno lecto vlˀ ꝓ olla vel ꝓ vaſe vel cō
ſimili re Talesˀ attendāt qđ dicitur
Eccleſi·iij·Maledictusˀ a deo qui ex
aſperat patrē vel matrem ſuaꝫ Se
cūdo debemꝰ honorare pentes eis
necāria miniſtrādo Eccī·vij·Hora
patrem tuum ꝛ gemitusˀ mr̄is tue
ne obliuiſcaris memento qm̄ niſi
ꝑ illos nō fuiſſes et retribue illis
quō et illi tibi Glō· vt ſic illi te nu
trierūt·ita tu nutrias eos·cum in
digēt ſi potes·Sic honorauit xp̄s ma
trē·qꝛ q̄ꝫ diu vixit curā eiusˀ habuit
ꝛ cū moreret̄ cariſſimo ſuo ioħi cō
miſit Exēplū poſſumꝰ accipe in aīali
bus Job·xij·Interroga iumēta ꝛ
docebunt te·volatilia celi ꝛ indica
bunt tibi·Exēplū legit̄ de gruibꝰ
ꝙ qn̄ ſunt in mutacōe pēnarū ꝛ vo
lare n̄ pn̄t iuuenes eoꝝ adducūt
eis victū·Sic debēt filij ſenibꝰ ſuis
pentibꝫ facere·Seđ heu multi non
faciūt ſicut grus·ꝭ ſic vultur·qui
pentes ſuos ad tēpus nutrit·ſed
quādo vidit ꝙ multū ꝯmedunt·
morſibus eos perimit· Sic multi
ad modicū tēpus nutriūt pentes
ſuos·ſed ſtatim incipiunt habere
tediū ꝛ optant eis mortē·Exēpluꝫ
Quidā homo deſponſauit duosˀ fili
os ꝛ vnam filiā ꝛ dedit eis fere to
tū qđ habuit·Quodam tempe p
rexit ad domū filij·ſenioris qui be
nigne recepit eū·ſed poſt mēſem
vnū cepit habere tediū dicēs·pat·
qn̄ vultis viſitare aliū filium·Ipſe
autē aduertens ꝙ tediuꝫ ſui habe
ret·prexit ad aliū filiuꝫ et ille fecit
ſicut primꝰ Poſtea venit ad filiaꝫ
ꝛ ꝯtigit ſibi ſimile Ille autēꝫ mlˀtū
dolēs rediit domū ꝛ compauit for
tem ciſtā cum tribꝰ ſerisˀ·ꝛ ēpleuit
eā terra ꝛ lapidibus·ꝛ vocatis il
lis tribus pueris ſuis dixit·Noue
ritis me habere vnā ciſtā quā neſ
citis accipite claues ꝛ poſt morteꝫ
meā aperite ꝛ diuidite inter vosˀ q̄c
q̄đ in ea inueneritis Illi gauiſi per
mittebāt patri q̄cq̄đ volebat·Eo
mortuo cōuocatis amicis aperuerūt
ciſtā ꝛ inuenerūt terraꝫ ꝛ lapides
ꝛ litterā in q̄ erat ſcriptū·Fatuus
eſt qui tātū dat filijs ꝙ ipſū men
dicare oꝫ·hoc cōperi in filijs meis
Quod audiētes illi ꝯfuſe receſſerunt
Nō ſic ē faciendū ſeđ pentibus eſt
ſubueniendūꝫ non ſolū in hac vita
ꝭ eē in futura vita pentibꝰ eſt ſub
ueniendū qn̄ ad taleꝫ etatē puene
rūt ꝙ ſe ipſos iuuaē non poterunt
Eccī·iij·Elemoſina patris tui non
erit in obliuione et ꝓ pctō mr̄is re
ſtituetur tibi bonū·Pro pctō mr̄isˀ
vocat̄ elemoſina q̄ dat̄ ꝓ deletōne
pctōꝝ mr̄is·q·d·nō debes obliuiſ
ci pr̄is tui ꝛ mr̄is poſt mortē·ꝭ de
bes ꝓ pctīs eoꝝ elemoſinā daē·Si
enī hō diligit parētes in vita·debꝫ
eē diligere poſt morteꝫ qn̄ magis
indigēt·Exēpluꝫ in rege mino q̄ ha
buit patrē nomine belū quē mlˀtū
dilexit in vita ſua·ꝛ poſt mortē libē

ter ei ſbueniſſ3·a edificauit ſibi pul
cherrimū pallacium ponēs in eo
ymaginē pris ſui de auro factaȝ ⁊
poſuit corā eo menſā·ſup quaȝ ob
tulit ſingul' dieb⁹ optima fercula
⁊ fecit ea ibi comedere·putans ſic
ibi patri ſubuenire iuxta morē gē
tiliū·Si taleȝ fidelitatē habuit gen
til' q̄ nihil d' deo ſciuit mlto magis
debȝ xpian⁹ pentibus ſuis ſubue
nire. Sȝ heu multi ſunt qui nō faci
unt ſicut ille minus ·ſȝ ſic euilmero
dach rex babilonis·qui timens ne
pat' ſuus de morte reſurgeret·corp⁹
pris ſui ſūptū de ſepulchro ſecuit
⁊ diuidebat in tcentas ptes ⁊ de
dit tricētis vulturib⁹ ad deuorādū
dicēs·mō ſum ſecur⁹ q̄ nō reſurgȝ
pater me⁹ niſi iſti vultures pitre ɔ
gregent·Euilmerodach interptā
tur inſipiēs et ſignificat illos qui
inſipient' pris ſui hereditatē conſu
munt ⁊ ſibi nō ſubueniūt·ſed paſ
cūt inde vultures i·demones·qn̄ in
ſeruicio diaboli ⁊ mala ſocietate il
la bona cōſumunt·p quib⁹ aliqn̄
prēs eorū vitam expoſuerūt·Quā
tū autem deo diſplicet q̄ filij penti
bus nō ſubueniūt·ptȝ p exemplū
Vir quidā dedit filio ſuo vxorem·
tradēs ei oīa bona tali ɔdicione q̄
eū q̄diu viuēt nutriret. Cūq3 eū p
aliqd temp⁹ nutriuiſſet cepit de die
in diē expēſas ⁊ cibaria ſibi ſbtra
here ⁊ ad vltimū dedit ſibi cibū ſer
uorū·Quadā die cuȝ veniret pat' feſ
ſus de agro·filius ⁊ vxor eius eū vi
dētes·pullū queȝ aſſauerāt abſcō
derunt in capſaȝ quouſq3 recederet
cūq3 pater receſſiſſet ⁊ fili⁹ pulluȝ

de capſa accipe vellet. Rana mag
na exiliuit ⁊ in faciē eius vngulas
p circuitū validiſſime fixit·Cumq3
vellet eaȝ remouere ⁊ nō poſſet vo
cat⁹ eſt faber vt eā cū forfice detra
heret·At rana in fabrū ita horribi
liter reſpexit q̄ p̄ timore in terrā ce
cidit dicens Non eſt rana ſed dya
bolus ego nō accedam·ſed ille mi
ſerabilit' expirauit ·Rogemus·

¶Feria·vi·ante letare· Fl.xi

Qui biberit aquam quam ego do non

ſitiet in eternum Joh·iiij·Nota q̄
domin⁹ dat multiplicē aquaȝ·Pri
ma eſt ſacri baptiſmatis illa ē no
bis multū neceſſaria·q2 ſine ea ne
mo poteſt intrare in regnum celoꝝ
hanc aquam dedit nobis chriſtus
qn̄ in aquis iordanis baptiſatus
eſt ⁊ aquis virtutē dedit vt celū no
bis apire poſſent Joh·iij·Niſi q̄s
renatus fuerit ex aqua ⁊ ſpū ſācto
⁊c·vnde dicitur Mat·iij·Aſcēdit
ihs de aqua ⁊ ecce aperti ſunt celi·
Glō·Dum xp̄s aquas iordanis ſu
bijt·celi ianuaȝ nob pandit·Iſta
aqua tantā habet virtutem vt ho
minem ab omnibus peccatis mū
dum facit·vnde figuratuȝ fuit·iiij
Regū·v·vbi helizeus dixit ad na
aman leproſuȝ·vade ⁊ lauare ſep
ties in Jordane ⁊ mundaberis·Et
ſic factum eſt Per ſeptuplicem lo
cōnem notatur q̄ homo a ſeptem
peccatis mortalib⁹ i baptiſmo mū
datur Si āt immediate decederȝ ſic
ſtatim ad celum eleuaretur·Iſta
aqua etiā figurata fuit·iiij·Re·vij·

vbi dicit̃ ꝙ in tẽplo ſtabant duo
decim boues reſpicientes ad orien
tem. ⁊ occidentem. ad meridiem.
⁊ ad aquilonem ⁊ portabant ma
re eneuȝ id eſt lauatoriuȝ cum aq̃
in quo ſacerdos ingredientes tem
plum ſe lauabant. Per mare ene
um ſignificatur aqua baptiſmi q̃
ſcelꝰ lauare debemus Per duode
cim boues qui aquam portabant
ſignificantur duodecim apoſtoli
qui baptiſmuȝ ꝑ quatuor mũdi ꝑ
tesꝰ predicabant. quibus dictũ eſt
Ite in mundum vniuerſũ baptiſã
tes eos in nomine pr̃is ⁊ filij ⁊ ſpi
ritusſancti. Iſta forma verboruȝ di
ligenter eſt obſeruãda. ſi aliquis
mutat ordineȝ verboꝝ vt ego bap
tiſo te: i nomine filij ⁊ patris ⁊ ſpi
ritusſcĩ. non eſt baptiſmꝰ. vel ſi ali
quisꝰ interponat vt ego te baptiſo
in nomine pr̃is affer aquã ⁊. fi ⁊.
ſpũſſcĩ. non eſt baptiſatus. Hec
baptiſatio ſi fieret in alio liquorẽ
ꝙ in aqua ſciliȝ in vino in ceruiſia
⁊c. non eſt baptiſmꝰ. Secũdo dedit
nobis aquã ſue ſcẽ doctrine ⁊ iſtru
ctõnis Eccĩ. xv. Aqua ſapientie ſa
lutaris potauit illũ ſciliȝ hominem
iħm criſtũ. De iſta dicitur Apoc̃. x
xxij. Oſtẽdit mihi fluuiuȝ aque vi
ue ſplendidum tanq̃ criſtallũ ꝓce
denteȝ de ſede dei ⁊ agni. Per fluui
um iſtum ſignatur ſacra ſcriptuã
de q̃ fluit aqua viua ⁊ iſta ẽ doctri
na que hominem ad vitã eternam
ꝑducit Joħ. iiij. Qui biberit aquã
quã ego do ſcȝ aquã ſacre ſcripturẽ
fiet in eo fons ſaliens in vitã eter
nã Et bene ſacra ſcriptura compa

tur fluuio ſiue fluẽti aq̃. quia ad
moduȝ fluuij doctrina ſacra fluit
de p̃mo fonte .i. de deo in apl̃os de
apoſtolis in ſucceſſores eoꝝ ſcȝ p̃
dicãtes. de p̃dicatoribus in audiẽ
tesꝰ ⁊ audiẽtesꝰ mũdificat ⁊ fecũdat
Johan. xv. Jam vos mundi eſtis
ꝓpter ſmonẽ queȝ locutus ſuȝ vob
Exemplũ de beato paulo p̃mo he
remita Require in ſmone. Probe
tis dñica infra octauas epiphãie
dñi Tercio dedit nobis xp̃s aquaȝ
ſui lateris. Jo. xix. Vnusꝰ militum
lancea latus eiꝰ apuit ⁊ ↄtinuo ex
iuit ſanguis ⁊ aqua Iſtud figuã
tuȝ fuit. Ezech. xlvij. vbi ezechieli
oſtẽſũ eſt templũ. ⁊ ecce aque ĩdũ
dantes ex latere dextro templi exi
bãt. ⁊ omnes ad quos puenit aq̃
iſta ſalui facti ſunt Per templum
iſtd̃ ſigtur corpꝰ xp̃i Jo. ij. Soluite
templũ hoc ⁊ in tribꝰ diebꝫ excita
bo illud hoc aũt dicebat de templo
corp̃is. Corpꝰ eniȝ xp̃i ſolutũ fuit
in morte ⁊ poſt mortẽ reſuſcitatum
fuit in reſurrectõne. de cuiusꝰ latere
dextro aqua ſaluberria ꝓfluxit et
omnes ad quos puenit aqua iſta
ſalui fcĩ ſunt. ⁊ hoc ẽ qd̃ canit eccã
tempe paſcali Vidi aquã egrediẽ
tem de tẽplo ⁊c̃. Hanc aquã antiq̃
pr̃es ſibi dari petebant. Vñ moy
ſes dicebat Nũi. xx. Exaudi domie
clamorẽ ꝑpl̃i huius ⁊ aperi eis the
ſaurũ fõtem aque viue. et cũ moy
ſes ad p̃ceptuȝ dñi petrã bis pcuſ
ſit cũ vga. egreſſe ſũt aque largiſ
ſime ita vt omnis populꝰ biberȝ et
iumẽta Per petrã deſignat̃ xp̃s p̃
Coi. x Petra aũt erat xp̃s. hec bis

pauſſa fuit· ſcȝ in flagellacōe ⁊ cru
cifixione ⁊ egreſſe ſunt aq̄· tam de
oculis q̄ꝫ de latere ita largiſſime ꝙ
totus mūdus eſt in eis ablutus.
Quarto dat dominꝰ ſuis ſuis aq̄m
gracie ſalutaris Jo.iiij. dixit domi
nus ad mulierem chananeaȝ· Si
ſcires donum dei ⁊ quis eſt qui dic̄
tibi da mihi bibē tu forſā petiſſes
ab eo ⁊ dediſſ ȝ tibi aquā viuam ꝰ
graciaȝ ſuā viuificātem· Deꝰ enim
eſt fons viuus ſic dic̄ Pſal. Sitiuit
aīa mea ad deū fonteȝ viuū· Bern̄.
Deus eſt omnia in omnibꝰ. ſi eſu
[illegible] eſt· ſi ſitis fons eſt· De fō
te [illegible] debemꝰ petere aquā viuā cū
[illegible] dicēdo· Da mihi hāc aquā
viuaȝ vt nō ſiciam in eternū· Dn̄s
patus eſt dare Apoc̄.xxij· Sitienti
dabo de fonte aque viue gratis· Si
cut enim aqua naturalis ꝯmunis
eſt omnibꝫ trāſeuntibus ita deus
dat cōmuniꝰ aquā gracie ſue oībꝫ
deſiderantibus· tam paupibꝰ q̄ꝫ di
uitibus· vnde dī yſa.lv. Omēs ſiti
entes venite ad aquas dicit dn̄s.
nō vllum excepit niſi qui eſt indiſ
poſitus ad recipiendū· Anſelmus
Non ideo homo grāȝ nō habet ꝙ
deꝰ non dat· ſed quia homo non ē
patus recipe ⁊c̄. Proū.xvi. homi
nis eſt p̄parare animaȝ· debet aūt
preparare ſe p humilitatem cordis
ſui. ſicut enim aqua deſerit mōtes
⁊ fluit ad valles· ſic gracia dei deſe
rit ſuperbos ⁊ fluit ad humiles vñ
dicitur· Jacobi.iiij. Quia ſupbis re
ſiſtit deꝰ humilibꝰ aūt dat graciā
vñ. pſ̄. Inter medium monciū per
tranſibunt aque· dic̄ aūt pluralit̄

aque. ꝓpter ſeptuplicē grām ſpūſ
ſcī· hec aqua gracie diuine ſanat ī
aīa omnes īfirmitates. vñ figura
tū eſt Jo.v. Erat aūt iheroſolimis
ꝓbatica piſcina q̄nq̄ porticꝰ ha
bēs· in his iacebat multitudo max
ima languētiū· cecoꝝ· claudoꝝ· ari
dorū· expectantiū aque motuȝ· ibi
dic̄ Glō· Ceci ſunt qui non habent
lumē fidei. Claudi ſunt qui non vi
dēt ꝙ nō poſſunt opari. Aridi qui
quicq̄d agunt ſine pinguedīne ca
ritatis faciunt· Vñ expectāt aque
motum in qua fiebat ſanitas per
āgelū. Aque mocio grām ſpūſſan
cti ſignificat. ꝙ oēs infirmitates
ſanare poteſt· ⁊ ideo cū magno deſi
derio debemꝰ expectare Job.xij. Si
cōtinuerit aquas ſcȝ grē. omnia
ſiccabūtur. ſi aūt emiſerit eas ſub
uertet terram· i· omne terrenū qđ
eſt in hoīe. Hec piſcina habȝ quin
q̄ꝫ porticus p qđ notat̄ ꝙ aque gra
cie diuine adquiruntur maxīe per
quinq̄ꝫ vulnerū xp̄i recordacōem
Exemplum de quodam temptato
qui ante ymaginem crucifixi gra
ciā inuenit ⁊ temptacōes ſupauit
Require in dn̄ica.xviij. in ſmone
Grās ago deo meo· Quinto dat do
minꝰ aquam ꝯtrite lacrimacionis
Felix enim eſt cui datur hec aqua
ad deflendum pctā Jhere.ix. Quis
dabit capiti meo aquam ⁊ oculis
meis fontem lacrimarum ⁊ plora
bo die ac nocte Augꝰ. ſi totus ver
tar ī fletū Require ſup̄ in ſermone
Hec eſt volūtas dei· Bern̄. Exite la
crime· Ibi dic̄ hanc aquā dedit do
minꝰ petro qñ ptꝰ trinam negacō

nē reſpexit eū · ipſe foras iuit ⁊ fle·
amare Quez effectū habuit aqua
hec Re dō·x· i b Vides ibs ciuitatē·

Dominica quarta F·lxij·

Illa que ſurſum eſt

ihrlm libera ē q̄ ē mr̄ nr̄a· Gal· iiij
Per ciuitatē iſtā Jrlm quā cōme
dat nobis apl'us ſignificat regnū
celorū qd ꝯmendat a q̄tuor dicōi
bꝫ Prio a ſitus habilitate quia in
alto ſita eſt · cū dicit que ſurſuz eſt
Scdo mō a pacis trāquillitate·ideo
vocat ihrlm i· viſio pacis·Tercio
modo a tributi libertate · vn̄ dic̄ li
bera eſt· Quarto mō a ciuiū carita
te·vn̄ dic̄ que eſt mr̄ nr̄ā · qꝛ ibi di
ligūt ſe omnes ſicut filij vni9 mris
Primo mō cōmendat in hoc ꝙ in
alto loco ſita eſt ſcz i celo empirio
Eccī·xxiiij·Ego in altiſſimis habito
⁊ thronus me9 in colūna nub·No
tādū autem ꝙ in ciuitate que in al
to eſt poſita ſolent inueniri quatu
or ꝯmendabilia· Primū eſt ſecuri
tas qꝛ ſecurior eſt ciuitas in mōte
excelſo ꝙ̄ in valle Sic i excelſa ciui
tate maior ē ſecuritas ꝙ̄ in hac val
le miſerie vbi nulla ē ſecuritas Ber
Heu mihi qꝫ vndiqꝫ mihi bella Re·
in ſmone Mulier chananea· Jtez
Bern̄·Caro ſuggerit michi mollia
mund9 vana·dyabolus aduerſa·
Quotiens aliqua cogitacō carnal
mentem importūe pulſat·de cibo·
de potu·de ſōno ceteriſqꝫ ſimilibus
ad carnis curā ptinentibus ·caro
mihi loquitur Quādo vero de ambi
cōne ſcl'i·de iactātia·de arrogātia·
cogitacō vana in corde verſatur de

mūdo eſt·Cū autez ad irā vel iracū
diam vel amaritudinem puocātur
mens mea tūc diabolica ſuggeſtio
eſt·Jſti aūt ſunt hoſtes qui ſemꝑ
impugnāt hominē ⁊ ideo nūꝙ̄ pōt
eſſe ſecuritas in hac vita·ſꝫ qn̄ p
ueneri9 ad illam ciuitatē que ſur
ſuz eſt in excelſo throno celoꝝ·tūc
eri9 ſecuri ab iſtis Ber·O ciuitas
dei ſecura manſio paterna·totum
ꝯtinens qd delectat· ppl's ſiue mur
mure·incole quieti hoīes nullā ha
bētes indigētiā·O ꝙ̄ glorioſa dcā
ſunt de te ciuitas dei Scdm eſt ſani
tas qui eni habitāt i loco eminen
ti ſolent ſaniores eſſe ꝙ̄ hij·qui hi
tant in palude·Jbi ergo in illa ſu
perna ciuitate dei nulla ē infirmitas
qꝛ ibi null9 eſt infirm9 · null9 cec9
null9 claud9·null9 īfirmat·nullus
ibi morit·Apoc·xxi·Mors vltra nō
erit neqꝫ luct9 neqꝫ clamor ſꝫ nec vl
lus dolor Aug9·Juuētus ibi nūꝙ̄
ſeneſcit·ibi ſenect9 nūꝙ̄ marceſcit
ibi vita terminū neſcit·Jnnocēti9
Jn regno celeſti eſt fortitudo ſine
debilitate·ſanitas ſine infirmitate
pulchritudo ſine diffoꝛmitate vita
ſine morte·Anſelm9· Quid amas
o aīa·⁊ caro mea quid deſideras·
ibi erit·quicquid deſideratis quic
quid amatis·ſi delectat vos longa
vita ⁊ ſalubris · ibi erit ⁊ ſana et
nitas ⁊ eterna ſanitas· qꝛ iuſti in
ppetuum viuēt ⁊ ſalus iuſtorum
a dn̄o·Terciū eſt ſuauitas ſiue de
licie qꝛ in ciuitatib9 i mōte poſitis
ꝓpt aeris ſanitatē ſuaui9 ē ⁊ delicio
ſi9 habitaē·ꝙ̄ in ciuitate in valle
lutoſa poita·ſic i ciuitate ſupna mul

do maiores sūt delicie ꝙ̄ in hac val
le miſerie Ancelm⁹. Omnes delicie
que fuerūt ab inicio mundi ⁊ ſunt
et erūt vſq; ad diem iudicij in hoc
mundo minores ſunt reſpectu illi⁹
ſanitatis. ꝙ̄ ſit vna gutta reſpectu
toti⁹ maris Bern̄. Tanta eſt iocū
ditas ⁊ ſuauitas illius patrie ꝙ ſi
nō liceret ibi eſſe niſi per vni⁹ mo
menti moram. omnes dies huiꝰ
mundi pleni delicijs cōtemnerent̄
Cui ɔparata omnis aliūde ſuauitas
dolor eſt ōne dulce amarū eſt. om
nis iocunditas meror. omne decus
fetidum. omne quodcūq; delecta
re pōt moleſtum. cum dei bonitas
in infinitū excedit omnē bonitatē.
Aug⁹. Ibi erit ōnis plenitudo ob
iecta viſui. ōnis armonia reſonās
auditui. ōnis dulcedo influēs gut
turi. omnis ſanitas ſbiecta tactui.
fragor omniū aromatū fumigās
olofactuj. ſola p̄guſtacō illi⁹ gau
dij. plus valz ꝙ̄ omnes delicie h⁹
mūdi. pſ̄. Guſtate ⁊ videte qm̄ ſu
auis eſt dn̄s. hāc guſtauerat Au
g⁹. qn̄ dixit Introducis me. Req̄re
in ſermone Gaudete. Bern̄. Si vna
gutta illi⁹ gaudij ſic inebriabat.
multo magis totus fluct⁹ Si dei ve
ſtigia tantū hn̄t ſuauitatis: q̄t ha
bet ergo de⁹ q̄ eſt fons totius gau
dij. Petrus cū guſtaſſet i mōte op
tabat ſic ſemp p̄manē dicēs. Dn̄e
bonū eſt nos hic eſſe. faciam⁹ hic
tria tabernacula Exemplū d̄ illo q̄
cogitans de illo v̄ſiculo. Qm̄ mille
anni añ oculos tuos. Rogauit do
minū oñdere ſibi minimū gaudiū
r̄gni. Req̄re dn̄ica. xv. ſ. p̄mū querite r̄gnū dei. Quartū ē claritas. q̄ in
ciuitate i alto poſita maior eſt cla
ritas ꝙ̄ in ea q̄ in palude eſt vnde
freq̄nter nebule ⁊ vapoēs aſcēdūt
In illa em̄ ſuperna ciuitate eſt ma
xima claritas Apoc̄. xxi. Ciuitas il
la non eget ſole q̄ luna vt luceant
in ea nam claritas dei illuminat eam
Inſup fulgebūt corpora ſanctorū
ſicut ſol qn̄ primo fuit creatus. q̄
tūc fuit ſeptupliciter clarior ꝙ̄ nūc.
quia ꝓpter tranſgreſſionē p̄mi ho
minis ſex partes amiſit ſue clarita
tis. ſicut dicit gloſa ſup yſa. xxx.
Quāta putas erit claritas vbi tot
cōueniunt ſoles Thob. xiij. Beat⁹
ero ſi fuerint reliquie ſeminis mei
ad videndum claritatem ciuitatis
ihrl'z Exemplū de quodā demone
q̄ dixit de claritate Req̄re i ſermōe
Primū querite regnū dei. Circa ſe
cundū nō ꝙ ciuitas celeſtis ɔmen
dat a pacis trāq̄llitate. ido interp̄
tatur ihrl'm i. viſio pacis Pax em̄
eſt ibi p̄fecta. yſa. xxxij. ſedebit po
pulus me⁹ i pulchritudine pacis.
in requie opulenta. in tabernacul'
fiducie. ido dicit̄ viſio pacis. quia
ibi videbimus deū q̄ nob' pacē fecit
ſuo ſanguine ⁊ in eius viſione pa
cem habebim⁹. vnde dn̄s ait Ioh.
xvi. In mūdo preſſurā habebitis.
in me aūt pacem. Pſ̄. Delectabū
tur ſācti in multitudine pacis. An
ſelmus. Si pax ⁊ ſecuritas ibi defi
ceāt ibi eſt certe illud gaudiū qđ
nunꝗ̄ deficit. certi erūt nunꝗ̄ illud
ſua ſponte amiſſuros. nec deuz ab
eis ablaturum. nec aliquid deo po
tenci⁹ deuz et illos ſeparaturū. Cir

ta tercium notandũ ꝙ ciuitas cele
ſtis ꝯmẽdat a libertate. vñ dicit.
libera ē. Ibi enĩ hõ erit liber ab om
ni ſeruitute qua mõ grauat̃ i hoc
mũdo. nũc cogit hominẽ princeps
terre. nũc ꝓpria caro ad ſeruiẽduȝ.
quidã ſeruiũt peccatis. qꝛ q̃ faciũt
pctm̃ ſerui ſunt peccati. quidaȝ di
uicijs ſicut auari. quidã dyabolo
ab õnibꝫ iſtis liberi ſunt et erũt ſã
cti. Et illaȝ libtatẽ quã mõ habȝ ai
mus. cogitandi quocũqꝫ vult. illã
tũc habebit caro ⁊ corp⁹ hominis.
qꝛ in ictu oculi tranſibit ab oriẽte
in occidentem. ita ꝙ nihil obſtare
poſſit neqꝫ mur⁹ neqꝫ aliquod ob
ſtaculum. ſcd̃m ꝙ dicit Anſelm⁹
Erit ciuitatis illi⁹ vna in omnib⁹ ⁊
inſepabilis in ſingulis volũtas li
bera. ab omni malo liberata. ⁊ im
pleta omni bono fruẽs indeficien
ter eternoꝝ iocũditate gaudioꝝ.
oblita culpaꝝ nec idõ ſue liberati
onis oblita vt liberatori ſuo nõ ſit
grata. Circa quartũ nõ ꝙ ciuitas
celeſtis ꝯmendat̃ a ciuiũ caritate.
vñ dicit. mat̃ nrã eſt q. d. Omnes
q̃i frẽs vni⁹ matris ꝯcordabimus
ibi et mutuo diligem⁹ Tanta erit
cõcordia et caritas ꝙ q̃libet felici
tatẽ alteri⁹ ſuam reputat. ⁊ ď ea ſi
cut de ſua iocundat̃. Anſelmus In
illa pfecta caritate innumerabili
um angeloꝝ ⁊ hominũ. nullus mi
nus diligit aliũ q̃ ſeipm̃. Nõ alit̃
quiſqꝫ gaudebit ꝑ ſingulis q̃ ꝑ ſe
ipſo. Bern̄. Quid igitur in illa cele
ſti ciuitate eſt ſinguloꝝ. hoc eſt p
caritatẽ omniũ. vna erit õmiuȝ lin
gua iubilacio indefeſſa. vn⁹ affcũs
amor etern⁹. vnũ erit ibi gaudiuȝ
vna pax. ſufficiẽcie et̃nalis trãq̃lli
tas Ibi enĩ erit angeloꝝ et homi
num vnuȝ gaudiuȝ. vnũ colloqui
um. vnum cõuiuiuȝ Aug⁹. Beata
illa ciuitas. magnũ in ſe bonũ vide
bit. ꝙ nulli ſupiori. nullus inferior
inuidebit. ſicut nũc Sed vnuſquiſ
qꝫ tantuȝ gaudebit de alteri⁹ felici
tate quantum de ſua propria.

De eodem. F. lxiiij.

Abijt ieſ⁹ trãs
mare galilee ⁊ ſequebatur
euȝ multitudo magna Jo. vi. In
iſtis verbis duo ſunt cõſideranda.
primo quid p mare intelligatur.
ſecundo quid p multitudinẽ q̃ euȝ
ſequebat̃. Circa p̃mũ nõ ꝙ p ma
re mundus ſignificat̃ ꝓpter multa.
Primo ꝓpter amaritudineȝ. Nam
mare habet aquã amariſſimaȝ et
tñ piſces in hoc ꝯcurrentes delectã
tur in hoc hitare. Sic delectacio h⁹
mundi amara eſt anime. licet ho
mines aſſueti nõ cognoſcãt ſȝ dele
ctent̃ in eis Job. xxx Eſſe ſub ſenti
bus delicias ꝯputabũt. De amari
tudine hui⁹ aque dr̄ Apoc. viij Mlt̃
ti mortui ſũt de aq̃s .i. de mũdi deli
cijs. qꝛ amare facte ſũt. ſ. p⁹ mortẽ
Prou. v. Nouiſſima illi⁹ amara q̃i
abſinthiũ Jhe. v. Vide q̃ malũ ⁊
amaꝝ ſit dereliq̃ſſe dñm deũ tuũ.
De delicijs h⁹ ſeculi q̃ amar̃ erũt
poſt mortẽ dr̄ Apo. xviij. Quãtũ gl̃i
ficauit ſe q̃s in delicijs. tm̃ date ei
luctũ ⁊ tormẽtũ. ſic patet in diuite
epulone Luc. xvi. Exemplũ ď quo
dam monacho q̃ vidit animam cu

uſdā diuitiſ duci ad infernū Req
e in ſermone Gaudete in dño· Se
ūdo· mūdus ꝯpatur mari ꝓpť iḣa
ꝯitanciuȝ pſecutionem· ſic enī pi
ſces maris hñt multos hoſtes in
ſidiātes ⁊ pſequētes eos· ſic in mū
do multi ſūt pſecutores· pš· Mľti
ſūt q̄ pſequūtur me· ſ· mūd9· caro·
⁊ dyabolus Mūd9 inſidiať pmittē
do longā vita ⁊ mētiť Job· xxi· du
cūt in bōis dies ſuos ⁊ in pūcto ad
infernū deſcēdūt Aliqñ inſidiatur
dādo pſpitatē in bonis tpalib9 Eſt
enī mūdus ſic iudas q̄ dixit iudeis
Quēcūq3 oſculat9 fuero ipſe ē tene
te euȝ ⁊ ducite euȝ caute· Jta dicit
mund9 dyabolꝰ· quēcūq3 oſculatuſ
fuero pſpitate tpali· ipē ē quē tra
do vob̄ tenete eū ⁊ ducite eū caute
⁊ pmittite eū viuē ſcd̄m ſuā volun
tatē Gre· Cōtinu9 ſucceſſuſ tpaliū
certū eſt future calamitatis indici
um Secūdus hoſtis ē caro· iſta in
ſidiať p malas ꝯcupiſcēciaſ Galꝰ·
v· Caro cōcupiſcit aduerſuſ ſpm̄·
Ecc̄i· xviij· Poſt ꝯcupiſcencias tu
as nō eas ⁊ a volūtate tua auerte·
Terci9 hoſtis ē dyabolus q̄ inſidia
tur in ōni loco nob̄ ⁊ in ōni tpe p̄·
Pe· v· Sobrij eſtote ⁊ vigilate ꝙ
aduerſari9 vr̄ dyabolus tanꝙ leo
rugiēs circuit q̄rens quē deuoret·
Grauis ē iſte hoſtis ꝙ nō ē ſolus
ſꝫ habȝ infinitos ſocios· vñ pš· Re
ſpice inimicos meos qm̄ multiplica
ti ſūt ⁊ odio iniq̊ oderūt me Exem
plū Quodā tpe btūs martin9 trā
ſiuit iuxta quēdā fluuiū vidit mľ
tos mergos in flūme piſcib9 inſi
diātes ⁊ q̊ſdā capiētes· ⁊ ait For
ma demonū hec ē· inſidianť incau
tis· capiūt neſciētes· captos deuo
rāt· ſaturari nequeunt deuoratis·
Terco ſicut in mari nō ē loc9 man
ſionis· ſic nec i mūdo Heb· xiij· Nō
habemus hic manentē ciuitatē ſꝫ
futurā inq̄ramus Aug9· Nihil ali
ud eſt pñs vita ꝙ curſus ad mor
tem in quo nemo vel paululū ſtaē
vel tardius ire pmittitur· ſed pari
modo omnes vrgemur· Felix ē er
go qui edificat in alia vita certam
manſionem· ex quo hic māſioneȝ
diu habere nō poterit· Exemplū·
legitur ꝙ quidā dux grecoruȝ cū
eſſet in extremis reſpiciēs domos
et caſtra ſua ingemiſcēs dixit O do
mine de9 quantū ꝯtēnendus ē mū
dus· ꝙ ego q̄ tot habui caſtra et
palacia in quib9 ſolebā habitaē
et hoſpitari· mō neſcio vbi hac no
cte debeo deuenire et q̄s debeat me
hoſpitare· Quāto ſic ſūt mľta picu
la in mari ſic in hoc mūdo ſunt mľ
ta picula Bern̄· Pe[r]icula hui9 mū
di pbat trāſeunciū raritaſ ⁊ peun
ciū multitudo· amas ſeculū abſor
bebit te· amatores ſuoſ ſolet vora
re· nō ptere illiſ Multo piculoſior ē
mund9 ꝙ vel mare· ꝙ in vero ma
ri ſubmergiť tantū corpus Jn mū
do ſbmergiť aīa· Et inť multaſ na
ues ⁊ hoīes nauigantes in mari
vix ſubmergiť vn9 Sed in hoc mū
do inter multos vix ſaluabiť vn9·
Exemplū Quidam clericuſ āmoni
tus a ſuo epō vt alijs bñficijs reſi
gnatis vnuȝ tantū reſeruaret· qui
ait· temptabo vtrū pluib9 bñficijs
poſſum ſaluari· Tūc eps adiurās

precepit ei vt ad eum rediret ⁊ de
ſtatu ſuo reuelaret. Mortuꝰ ergo appa
ruit epō dicēs. eternalit̄ ſe damna
tū ꝓpter auariciā Et poſt multa. q̄ſi
uit ab eo dicens. Viuit ne adhuc
aliq̄s ſup terram Cui rn̄dit eps. q̄
mō ſic q̄ris. qui dixit. Certe poſt q̄
fui mortuꝰ multitudo magna ad in
fernū deſcendit q̄ non credebā tot
homines eſſe in mūdo. Quinto ꝯpa
tur mūdus mari. q̄r ſicut nemo p̄t
tranſire mare niſi p nauī vt ad aliud
litus perueniat Sic nemo p̄t trāſire
pericula huiꝰ mūdi vt ad vitaȝ eternā
perueniat niſi p nauim pnie Sap.
xiiij. Tranſeūtes mare p ratē ⁊ na
uim liberati ſūt. p nauiȝ iſtā ſigni
ficat penitēcia Lu. xiij. Niſi pniam
egeritis oēs ſimul peribitis. ⁊ ſicut in
mari ſecurior ē magna nauis q̄ par
ua. ſic ſecurior eſt magna pnia q̄
parua Hoc mare trāſiuit xp̄s p ma
gnā pniam et grauē quam egit p
noſtris peccatis ⁊ nō p ſuis. Bern.
Age pniaȝ hoc tibi p̄dicat ſtabu
lum. hoc tibi preſepe clamat. hoc
mēbra infantilia loquunt̄. hoc la
crime ⁊ vagitus euāgeliſant. yſa
ie. xliij. Seruire me feciſti in pc̄cis
tuis ⁊ ꝓpter peccata tua ⁊ p̄buiſti
mihi laborem in iniquitatibꝰ tuis
quaſi dicēt. ꝓpt̄ iniq̄tatē tuaȝ labo
reȝ pnie ſuſtinui. Et ſequebat̄ euȝ
multitudo magna ⁊ oēs ſancti p
tribulaciones ⁊ paſſiones ad reg
nū celoꝝ peruenerūt Bern. Facta p̄
cedenciū patꝝ recolamꝰ ⁊ nō erūt
grauia que toleramꝰ. Exemplū de
quodam iuuene qui religioneȝ ſu
ſtinere nō potuit ſed exiuit. cui oc
currit xp̄s Require in ſermone Om
nia quecūq̄ ſcripta ſunt.

¶ Feria quarta. F. lxiiij.

PReteriens ihe
ſus vidit hominem cecum
a natiuitate ⁊c̄. Per cecuȝ iſtū ſig
nificatur homo peccator. peccatuȝ
em̄ excecat hominem Sap. ij. Exce
cauit eos malicia eoꝝ. Sciendū au
tem q̄ quinq̄ ſūt principalit̄ pec
cata q̄ excecāt hominē. Primū eſt
auaricia et hoc figuratū ē Thob.
ij. vbi dī q̄ ſtercora yrūdinuȝ ceci
derūt ſup oculos thobie et cecus fa
ctus eſt Thobias interpretat̄ du
ctus ad luctū ⁊ in p̄nti vita ꝓpt̄ ꝯti
nuā curam ⁊ in futuro ꝓpt̄ eternaȝ
dānacionē Stercora irūdinū ſunt
tēpalia bō phil. iij. Oīa arbitror vt
ſtercora. Iſta excecāt hominē q̄
nō ꝯgnoſcit deū creatorem ſuū Ex
emplū. vſurariꝰ quidaȝ in agone
iacēs rogatꝰ ē ab amicis ſuis q̄ de
um inuocaret ⁊ oſtenderunt ei imagi
nē crucifixi dicētes. vtꝝ ꝯgnoſcēt.
rn̄dit. nō cognoſco illū ligneū iſte
ſū ſȝ illū argēteū quē hēo in vadio
in ciſta repoſitum ⁊ in tali cecitate
mortuꝰ ē. vn̄. Exo. xxiij. Non accipi
as munera q̄ excecāt etiaȝ pruden
tes. Scd̄m pc̄tm̄ qd̄ excecat hoīem
eſt ſupbia. Iſtud figuratū ē in ſede
chia q̄ regali dignitate elatꝰ alij re
gi. ſ. babilonie ſubditꝰ eē noluit.
ideo cepit eū ⁊ eruit ſibi oculos. ſic
oēs ſupbi q̄ nolūt ſbditi eē. ſȝ ſp
volūt ſe alijs p̄ferre. ceci ſunt q̄r vi
detur eis q̄ tales ſunt quales nun
q̄ erunt. vnde dictum eſt cuidam

ſupbo q̄ glolabat̄ ꝙ nulli⁹ indige
ret Apoc̄·iij·tu dicis diues ſū ⁊ nl̄
li⁹ egeo ⁊ neſcis ꝙ miſer es ⁊ miſe
rabilis paup nud⁹ ⁊ cecus·Glō.
miſer es in vita miſeābilis i fama
et paup in bonis opibꝫ ⁊ nud⁹ vir
tutib⁹ ⁊ cec⁹ ꝙ decept⁹ es eo ꝙ tpa
lia pmanēcia credis·Exēplū in ala
xādro magno q̄ adeo excecat⁹ fuit
p ſupbiā·ꝙ cū ōnes regiones ſibi
ſubiugaſſet·volebat adiē padiſū
Reǭre in ſermōe Qui ſe exaltat hu
miliabit̄ dn̄ica p⁹ trinitatis·Terti
um peccatū qd excecat hominē eſt
luxuria Iſtud figuratū eſt Iudic̄.
xvi·In dalida meretrice q̄ exceca
uit ſamſonē·Dalida meretrix ſig
nificat luxuriā ſiue carnis ɔ̄cupiſ
cēciam·p ſamſonē q̄ eam adama
uit ſignificat̄ q̄libet peccator q̄ ſeq̄
tur ɔcupiſcenciaꝫ ſue carnis·Ipſa
tradit eum in manib⁹ inimicoruꝫ
ſuoruꝫ·i·demonū·Ecci·xviij·Poſt
ɔcupiſcencias tuas ne eas ⁊ a vo
lūtate tua auertere·Si pſtas anime
tue·i·vite ɔcupiſcēcias faciet te in
gaudiū inimicis tuis ſicut patuit
in ſamſone ꝙ inimici eius exceca
uerūt eum ⁊ illuſerūt ei Greḡ·Car
nal̄ delectacio menteꝫ quā inficit
ɔſtituat·videre veri luminis clari
tateꝫ ne valeat·ꝫ vñ inferi⁹ delecta
tur·inde ad ſupnā caligīnē faſciat̄
Sic excecati fuer̄t duo iudices q̄ in
ſuſannā exarſerūt·De quib⁹ dicit̄
Daniel·xiij·Declinauerunt oculos
ne viderent celū nec recordarent̄ iu
diciorꝫ iuſtorū Aug⁹·Ve eis dn̄e
qui auerterūt ſe a lumine tuo et de
ſixi ope carnali delectant̄·ſic exceca

ta fuit illa mulier que ſeipſam ob
amoreꝫ interfecit Reǭre poſtea in
ſermone Non ſim⁹ ɔ̄cupiſcentes
Quartū pc̄m̄ qd excecat homineꝫ
eſt ira·Vnd Iob·xvij·Caligauit
ad indignacionē oculus me⁹ Gre.
p iram veritatis lux amittitur ſicut
ſcriptū eſt·ſol non occidet ſup ira
cundiā vrām Cui menti iracūdia
confuſionis tenebras mittit·huic
deus radiuꝫ ſue cognicōnis abſcō
dit·Idem gregori⁹ dyabolus ſan
ctos viros q̄s in tēptacione vincere
nō pōt·p irā ſepe mitit̄ eos excecare
vt ſic eos tanq̄ cecos ducat ad fo
ueam peccati·vnd Soph·p̄ tribu
labo eos et ambulabūt vt ceci·Dy
abolus em̄ facit ſicut piſcator qui
pturbat aquaꝫ vt piſces nō viden
tes hamū intrent·Et ſicut coruus
veniēs ad cadaueā p̄mo eruit ſibi
oculos·ſic dyabolus p̄mo excecat
homines p irā ne lumen veritatis
agnoſcāt·vñ Catho·Impedit ira
animū ne poſſit cernere veꝝ Et tūc
inclinatus eſt ad ōne malū ſcꝫ pec
catū·Iratus em̄ nō pcit patri nec
mri ſorori nec fratri·Quītū pc̄m̄
qd excecat hominē ē inuidia Inui
dēs em̄ nō videt bonuꝫ pximi ſui et
quicq̄d malū eſt hoc vidꝫ ⁊ hoc ɔ̄
ſiderat ⁊ hoc recitat·vñ figuātum
eſt·p̄·Re·iij·p heli q̄ nō poterat vi
dere lucernam domini anteq̄ extin
gueretur et tunc vidit eā extinctā
quā prius nō vidit ardentē·Sic in
uidus non videt bonū opus ⁊ luci
dum pximi ſui·ſꝫ extinctū ⁊ malū·
vñ Gregori⁹ Mens inuidi cū alie
no bono affligitur·de radio ſolis

obſcuratur. Ipſi enī ſunt quaſi no
ctue lucem bonorū operū videre nō
valentes. ſ malorū operꝝ tenēbras
ſemp cōſiderātes Ecc. xiiij. Nequā
eſt oculus inuidi qꝛ nō poteſt vide
re bonum alterius vñ Mat. xx. An
oculus tuꝰ nequam eſt quia ego
bonus ſuꝫ Bonus eſt dominꝰ quia
dat vnicuiqꝫ ſcd̄m ſuam miſericor
diam. Sed nequā eſt oculus inui
di. quia hoc videre non poteſt qꝛ do
minus proximo dederit plus ſibi
Greḡ. Attendāt inuidi quāte ſint
cecitatis. q̄a alieno ꝓfectu deficiūt
et aliena leticia ꝯtabeſcūt. ⁊ d alie
na melioracione deteriores fiūt. Ex
emplū duo viri venerūt ad quēdaꝫ
regē petētes ſibi ſbueniri vnꝰ eoꝝ
erat inuidꝰ ⁊ alter auarus. ⁊ reſpō
dit rex qꝛ q̄cq̄d vnꝰ peteret hoc ſibi
daret ſimpliciter ⁊ alteri daret du
pliciter. Auarus aūt diſtulit pete
re cupiens ſibi duplicem porcionē
dari. Inuidus aūt inuidit ſibi du
plum dari ⁊ ſic pecijt ſemetipſum
vno oculo p̄uari vt ſic ſociꝰ ſcilicꝫ
auarus ambobꝰ oculis p̄uaret̄ et
ſic factū eſt. vñ vꝰ. Inuidus vt no
ceat i ſua damna meat. Peccatōr
aūt excecatus pctōrū ſordibꝰ mul
tis modis illūmat̄ Aliqñ p corpis
afflictōnem. Greḡ. Oculos q̄s cul
pa claudit pena aperit Iſtud figu
ratū eſt in balaā q non vidit āge
lū. ſed poſtq̄ pcuſſus fuit aſinꝰ ⁊
corpus: ꝓphetā aīa ſigtur. ꝓphe
ta enī ⁊ aīa nō videt angelū ⁊ deuꝫ
nō cognoſcit niſi priꝰ aſinus ⁊ cor
pus pcuciat̄ p infirmitates et tri
bulaciones. Exemplū in rege Na
buchodonoſor qui dum deū ſuum
nō cognoſceret dictū eſt ſibi fenū
vt bos comedes ⁊ ſeptem tempora
mutabuntur ſup te donec ſcias qꝛ
altiſſimꝰ dominetur in regno homi
num. danielis quarto nota hiſto
riam Require poſtea in ſermone.
Non ſimꝰ cōcupiſcentes. vł Nō ſūt
cōdigne. Secundo illuminatur pec
cator p diuinam inſpiracionem.
Iſtud figuratū eſt Actu. ix. in pau
lo quem dominꝰ pcuſſit in via ⁊ fa
ctus ē cecus et miſit ei ꝓphetaꝫ ſuū
ſcꝫ ananiam ⁊ graciam ſuam qui
dixit. Dominus ihēſus xp̄us miſit
me ad te qui apparuit tibi i via vt
videas ⁊ implearis ſpiritu ſancto
et ſic paulus recepit lumē poſt tri
duum. Sic peccator poſt triduum
penitencie recipiet lumen gracie.
ſcilicet poſt contricionem. cōfeſſio
nem et ſatiſſactionem. Augꝰ. Pe
nitencia cecis viſuꝫ reſtituit. vicia
fugat. virtutes exornat. mētē mu
nit ⁊ roborat. Tertio illuminatur
peccator p mortis cōſiderationem
Iſtud quoqꝫ figuratū eſt p hoc qꝛ
dominꝰ cecū illuminauit et ſup ocu
los eiꝰ linuit lutū. ſic peccator de
bet ponere lutū ſup oculos cordis
cōſiderādo ſe d luto factū. vñ Iob.
xxx. Compatus ſum luto et aſſila
tus ſum fauille ⁊ cineri Bern. Stu
de cognoſcere teipſuꝫ quia melior
es cum teipſum cognoſcis q̄ ſi te
neglecto curſum ſideruꝫ cognoſce
res. Gregoriꝰ Quanto q̄s ſeipm
minꝰ videt ⁊c̄. Require in ſermone
Sic decet. Quarto illuminat̄ pctōr
p cōfeſſionis lotōem Iſtud figura

tum eſt in hoc q̄ cū dn̄s illumina
ret cecū dixit ei. vade ad natatoria
ſiloe ⁊ laua. q̄ abijt. lauit ⁊ vidit.
Aque ſiloe vadūt cū ſilencio et ſig
nāt ꝯfeſſionē q̄ debet fieri ſb̄ ſilen
tio. in aq̄s .i. cōfeſſione ſic debet ſe
pctōr lauare et illuminabit̄ in aīa
et lumē grē ⁊ cognicionis recipiet
Exemplū in dyabolo q̄ vidit hoīes
immūdos accedere ad ꝯfeſſionē et
claros ⁊ mūdos redire. Quinto illu
minat̄ pctōr p paſſionis xp̄i recor
dacionē Iſtud figuratū ē p thobi
am q̄ illuminatus erat p fellis vn
ctōez. Fel qd ē amarū ſignat ama
riſſimā xp̄i paſſionē Mat. xxiiij.
Dederūt ei bibere vinū felle mixtū.
Iſto felle deb; homo vngē oculos
cordis ſui Treñ .v. Recordare paup
tatis mee ⁊ tranſgreſſiōis mee ab
ſinthij ⁊ fellis. Certe ſi homo vellz
illam amariſſimā xp̄i paſſionem
videre iueniret vtiq; in ſe q̄ modi
cū eēt qd ꝓ xp̄o pateret̄ Inueniet
etiam q̄ graue ſit pc̄m̄ pro quo
xp̄s tanta voluit pati ⁊ talia ſuſti
nere. Rogemus.

Feria ſexta. f. lxv.

Eamus et nos

⁊ moriamur cū eo .i. cū do
mino nr̄o ihesu xp̄o Io. xi. Verba
ſunt btī thome apl̄i ad cōdiſcipu
los in quib⁹ hortat̄ eos vt cū domi
no moriāt̄. Sciendū aūt q̄ quidā
moriunt̄ in dn̄o. quidā ꝓ dn̄o quī
dā cum dn̄o. quidā a dn̄o In dn̄o
moriuntur omnes boni xp̄iani qui
in fide xp̄iana ſine peccato mortali
decedunt. De talibus dicit̄ Apoc.
xiiij. Beati mortui qui in dn̄o mori
untur. Sed attendendū eſt q̄ nul
lus poteſt mori in domino niſi vixe
rit in domino. ſic em̄ in homine nō
poteſt mori aliqd membrorū niſi
qd vixerit i homine ſic nullus pōt
mori in dn̄o noſtro ihu xp̄o niſi fu
erit membrū ihu xp̄i. Debem⁹ aūt
viuere in xp̄o q̄tuor modis. Primo
ſicut mēbrū in corpe. Scd̄o ſicut ra
mus in vite. Tertio ſicut piſcis in
aqua. Quarto ſicut ſalemander in
igne. Primo debem⁹ viuere in xp̄o
ſicut membrū in corpe p fraternā
compaſſionē. ſicut em̄ cum vnum
membrū patitur: cōpaciunt̄ ōnia
membra ſicut dicit apoſtolus Sic
nos omnes debem⁹ muicē cōpati
vt ſi vnus noſtrū patitur. cōpati
debemus. vnde apoſtolus ad Rō.
xi. Omnes vnū corpus ſumus in
domino. alter aūt alterius mēbra
Secundo ſicut ram⁹ in vite p firmā
adheſionem. quia palmes ſepata
a vite inutilis eſt ⁊ in ignem ꝓicit̄
Joh. xv. ego ſum vitis vos palmi
tes. Sicut palmes nō poteſt facere
fructum niſi māſerit in vite. ſic nec
vos: niſi in me manſeritis Mane
te in me ⁊ ego in vobis Qui manet
in me ⁊ ego in eo hic fert fructum
multū. q̄r ſine me nihil poteſtis fa
cere. nihil meritoriū ſaltē Si quis
in me nō manſerit mittetur foras
ſicut palmes ⁊ areſcet ſupple abſci
ſa. et colligent eū Gloſa. Angeli
in iudicō vel in morte ⁊ in ignē mit
tēt. Tertio ſic piſcis i aquā. piſcis
quocūq; ſe diuertit ſemp h; aquā
preſentē ⁊ ante oculos. Sic etiā ho

mo debet viuere in hoc ſeculo qua
ſi in aqua Quia deꝯ ſemp̄ ē pſens ⁊
videns omnia opa ſua. cogitacio
nes ⁊ deſideria In omni loco oculi
domini ꝯtemplant̄ bonos ⁊ malos
Hebreoꝝ. iiij. Omnia nuda ⁊ aper
ta ſūt oculis eius. Quarto ſic ſale
mander in igne qui nō poteſt viue
re niſi ſit in igne ⁊ quādo exit ignē
ſtatiꝫ moritur. Sic qui vult viuere
in domino ſemp debet eſſe in igne
caritatis. qꝛ qui caritatē nō habet.
licet viuat ī corpe. in aīa tn̄ mortu
us eſt. p̄. Joh. iiij. Deus caritas eſt
et qui manet in caritate in deo ma
net ⁊ deus in eo. Predictis ergo q̄
tuor modis debemꝯ viuere in domi
no. et tunc poſſumus mori in domi
no. et tunc erimus de illis de quibꝫ
dicitur Beati mortui qui ī domino
moriuntur Actuum. xvij. In ipſo
viuimus morimur et ſumus. Qui
dam autēꝫ moriuntur ꝓ domino ſi
ue ꝓpter dominū. quorū tria gene
ra ſunt. Primi ſūt ſancti martires
qui ꝓpter dn̄m ſūt martiriſati. qꝛ
aliq̄ ſūt ſubmerſi. aliq occiſi aliq̄
ſuſpēſi. aliq̄ aſſati. aliq̄ rotati. aliq
excoriati. Scdi ſūt q̄ morte deſiderāt
ꝓpter xp̄m ſuſtinē. q̄ pſecuciones.
tribulacōnes. infirmitates. paup
tates ⁊ hmōi pacient̄ ſuſtinēt ꝓpt̄
xp̄m. d quibꝯ ps̄. Dn̄e ꝓpt̄ te morti
ficamur. tota die eſtimati ſumꝯ ſic
oues occiſionis Oues que ducunt̄
ad occiſionēꝫ non clamant nec re
pugnāt. ſic ſācti paciēter ſine ma
ledictione. ſine repugnacōe aduer
ſa ſuſtinere ꝓpt̄ xp̄m dn̄t ⁊ ſic mori
unt̄ ſpūaliter ꝓ dn̄o Greg. ſine fer

ro ⁊ ſinē flāma martires eſſe poſſu
mꝯ ſi pacienciā in aīo veracit̄ ꝯſer
uamꝯ. Tercij q̄ ꝓ dn̄o moriūt̄ ſūt
qui p abſtinenciā ⁊ macerationēꝫ
carnē ſuā ⁊ carnalia deſideria morti
ficāt. Coloſenſ. tertio. Mortificate
membra veſtra que ſūt ſup terrā.
fornicacionē immūdiciā. libidinē.
ꝯcupiſcenciā malam. et auariciaꝫ
que eſt ydolorūꝫ ſeruitus. ꝓpter q̄
venit ira dei in filios diffidencie. in
quibus ⁊ vos ambulaſtis aliquā
do qn̄ vixiſtis in illis. talis morti
ficacio corpis. eſt vita anime Rō.
viij. Si ſecūdū carnē vixeritis mo
riemini. ſi aūt ſpiritu facta carnis
mortificaueritis: viuetis. Quidam
vo moriunt̄ cū dn̄o quoꝝ duo ſūt
genera. Primi ſunt qui mortē xp̄i
in ꝯtinua memoria habent p cor
dis ꝯpaſſionem. Phil. ij. Hoc ſē
tite in vobis ſup̄. p cordis ꝯpaſſio
nem. qđ ⁊ in xp̄o ihū fuit p crucis
paſſionē Bern̄. Quid eſt homo q
non ꝯpateris paſſioni xp̄i. nō ꝯ
doles eius dolori. nō ploras in eiꝯ
flagellis. non gemis in eius erum
nis. cū omnis creatura eius paſſ
oni ſit ꝯpaſſa. aer obſcuratus eſt
ſol ī tenebras verſus ē. petre ſciſſ
ſunt apta eſt tellus cū apireť la
tus. et dum celeſtis ſol moreretu
in terris. ſol terrenꝯ horreb at in c
lis. qui ergo xp̄o ꝯpatit̄ moritu
cum eo. Secundi qui moriūtur c
domino ſunt illi qui ita deo per ca
tatem ſunt ꝯiuncti qꝛ nulla mor
a deo eos poteſt ſeparare. Rō. viij
Quis nos ſeparabit a caritate xp
tribulacio ꝟ afflictio corporis. a

anguſtia ⁊ tribulacõ mẽtis· an fa
mes· ãn periculũ ⁊ met⁹ mortiſ an
gladius ⁊ mors· q·d· nullo modo
pñt iſta ſepare hoiẽ habẽtem cai
tatẽ a deo. Cant· viij· fortis ẽſt vt
mors dilectio· Glõ· pmo fortior qz
pter amorem dei hõ ↄtẽnit morte z
Aug⁹ Nichil fortius homine habẽ
te caritatẽ amãtem eñi nulla pena
nulla mors poteſt ſepare a deo· ſed
cũ eo pat⁹ eſt mori· vnde ait petr⁹
Luce· xxij· Dñe paratus ſum tecũ in
mortem ⁊ in carcerẽ ire· qđ vtiqz fe
ciſſet ſi fragilitas permiſiſſet· ⁊ ſi
placuiſſet. Quicũqz ergo ſic morit
cũ xp̃o paſſioni ſue cõpaciendo vl
pat⁹ p eo mortẽ ſuſtinendo: ille etĩ
am viuet cum xp̃o Rõ. vi. Si mor
tui ſumus cũ chriſto· credimus qz
ſimul viuemus cum chriſto. Equi
tas enim exigit vt qui cũ xp̃o ſuſti
nuit: cũ xp̃o regnz ij. Thimot· ij·
ſi mortui ſumus cũ xp̃o ↄuiuem⁹
ſi ſuſtinebi⁹ ⁊ cõregnabimus· vñ
Theſſ· iij· talib⁹ mortui eſtis ⁊ vi
ta vrã abſcõdita eſt cũ xp̃o in deo·
Cũ xp̃s apparuerit tũc ⁊ vos appa
rebitis cũ ipſo in gloria Quarto
quidã moriunt a dño Ezech xviij·
Anima q̃ peccauerit ip̃a morietur
videlicz illi q̃ p peccatũ a deo ſepa
rãtur· tales licz viuãt i corpore mor
tui tñ ſũt in anima. Aug⁹· ſicut vi
ta corporis eſt anima· ita vita ani
me eſt de⁹. ſicut ergo morit corp⁹
qñ ab eo ſeparatur anima· Ita ani
ma morit qñ ſeparatur ab ea deus
⁊ hoc fit per peccatũ Iſaie q̃nq̃ge
ſimonono· Iniq̃tates veſtre diuiſe
ſũt int deũ ⁊ vos ⁊ diuiſerũt ⁊ ſepa

rauerunt vos a deo veſtro et tales
moriuntur a domino. ⁊ ſignificati
ſũt p lazarũ qui moriebat abſente
domino· Si enim dñs fuiſſet apud
eum non fuiſſet mortu⁹. Ideo dixit
martha ad ihesũ. Dñe ſi fuiſſes h
⁊ apud frẽm meũ. frat meus nõ
fuiſſz mortu⁹ In quo ſpiritualit in
telligitur· qz ille cũ quo eſt de⁹ non
moritur in anima. ſed a quo ſepa
ratur de⁹ per peccatũ ille moritur
⁊ bene p mortuũ lazarũ ſignificat
pctõr mortuus in anima· ppt duo
Primo racõe fetoris· ſic enim iſte
lazarus fetebat in conſpectu homi
nũ· Ita pctõr fetet in ↄſpectu ange
loruz et dei Iohel· ij· Aſcẽdit fetor
eius ⁊ peccatoris· ⁊ aſcendit putre
do eius qz ſuperbe egit ⁊ cõtra do
minuz ſuperbe peccãdo erexit Et iõ
fetor eius aſcendit ad dominum.
Bernardus· Nunq̃ fetuit vn⁹ ca
nis putridus in conſpectu homi
num ſicut peccator in conſpectu
angelorum et dei· Exemplum in vi
taſpatrum de angelo qui obtura
uit nares in conſpectu peccatoris
Require in ſermone Non ſumus
concupiſcentes. Secundo racione
ſtricte ligacõnis qz ſic lazar⁹ erãt li
gatus manib⁹ ⁊ pedibus inſtitis
ſic peccator ligatus eſt peccatorz
vinculis Prouerb· v· Iniquitates
ſue capient impiuz ⁊ funiculis pec
catorum ſuorum conſtringet. Ita
ligatur peccator vinculis peccato
rum qz per ſe redire non poteſt vel
reſurgere non poteſt: niſi diuina g̃
cia adiuuetur· Oſee· xiij· Perdicio
tua ex te eſt. tãmodo ex me auxi
la

tum tuũ. Dñs autẽ ſẽp patꝰ ẽ nos
adiuuaẽ ⁊ viuificaẽ ſic lazarũ viui
ficauit. ſia morte pcͣi liberai cupi
mus. Dicat ergo q̃libꝫ pctõr qui
mortuꝰ eſt pctõ cũ pſal. Dñe viui
fica me ⁊ ſi pfecto corde credit ⁊ in
deũ ſperauit vitã recipiet Joha. xi
Qui credit in me etiam ſi mortuus
fuerit viuẽt.

Dñica in paſſione ſ. lxvi.

SI ſãguiſ hirco
ruꝫ aut thaurorꝝ ⁊ cinis vi
tulorꝝ aſperſos inquinatos ſancti
ficat ad emũdacõem carniſ. q̃nto
magis ſãguiſ xp̃i. q̃ p. ſſ. ſemetip
ſum obtulit imaculatũ deo viuẽti
emũdabit ↄſciam nrãꝫ ab opibꝰ
mortuiſ id ẽ pctĩs Heb. ix In veteri
teſtamẽto p̃ceptuꝫ fuit ꝙ q̃ tange
bat mortuũ immũdꝰ eãt ſeptẽ die
bꝰ ⁊ a ↄſortio hominũ ⁊ ſeptĩa die
aſpgebat euꝫ ſacerdos ſanguine
hircorꝝ vł thaurorũ ⁊ mũdus tũc
habebat. Xp̃ſ ãt vt mũdaret noſ
a pccĩs noſtris nos aſpſit nõ ſãg
uine hircorꝝ ã thaurorum. ſ; lauit
nos ꝓprio ſãguine. In predcĩs aũt
verbis poſſuꝰ notare vtilitatẽ ſãg
uinis ⁊ paſſioniſ xp̃i. Eſt aũt mul
tiplex vtilitas in ſãguine xp̃i Pri
mo tangit̃ ꝫ ſcꝫ ꝙ lauit nos a pec
catis noſtris. Berñ. Mittit̃ filius
altiſſimi. filiꝰ virginis occidi iube
tur. vt vulnera nrã p̃cioſo ſui ſãg
uinis balſamo mederet̃ Gñs hũa
nũ erat adeo vulneratũ p pctm̃ ⁊
infectũ lepra ꝙ a planta pedis vſq;
ad verticẽ non erat in eo ſanitas.
ſicut dicit yſa. p̃. Et ita vulneratus
eſt criſtꝰ ꝙ a capite vſq; ad pedes
nihil i eo erat ſãitatis ſic dic̃ Ber.
Et effudit ſanguineꝫ ſuũ ex omni
bus membris vt nos a lepra mũda
ret Exemplũ. erat quidã rex q̃ ha
bebat famulũ qui infectus eãt lep̃
⁊ dictũ ſibi erat a medicis ꝙ non
poſſet ſanari ñ balnearet̃ ⁊ laua
retur in ſãguine humano ⁊ cũ nul
lũ amicum haberꝫ qui ꝓ eo ſãgui
nẽ ſuũ fundere vellet. venit dñs ⁊
fecit ſe occidi ⁊ ſuo ſãguine ſeruũ
ſuum ſanauit. quis audiuit vnq̃
taleꝫ caritatẽ Rex iſte xp̃ſ eſt. huꝰ
homo qui infectus erat ⁊ a ↄſortiõ
dei ⁊ ãgelorꝝ eiectꝰ tanq̃ leproſus
a ↄſpectu hoim. et nulluꝫ habuit a
micũ qui eũ ſanare poſſet. ⁊ mitꝰ
filius dei venit in hũc mũdum ⁊ ef
fudit ſanguinẽ ſuũ ſeptẽ vicibꝰ vt
eum a ſeptẽ peccatis mortalibus
mũdaret req̃re in ſmone Sumẽt de
ſanguine Secundo ſanguis criſti
redemit nos de p tãte tenebrarꝫ za
cħ. ix. Tu aũt in ſanguine teſtam̃
ti .i. chriſti filij tui eduxiſti vinctos
de lacu id eſt de lymbo Col. p̃. Eri
puit nos de ptãte tenebrarũ ⁊ trã
ſtulit nos in regnuꝫ filij ſui quod
ſcꝫ regnum filiꝰ ſuuſ ſanguine ſuo
emit Apoc̃. q̃nto. Occiſus es dñe
⁊ redemiſti nos i ſanguine tuo. O
q̃ precioſe redẽptus eſt homo. p̃.
Pe. p̃. nõ corruptibilibꝰ auro ⁊ ar
gento redempti eſtis. ſed precioſo
ſanguine agni incõtaminati ⁊ ima
culati ihu xp̃i. qđ non attendunt
multi qui ꝓ modica delectacõe dia
bolo animas ſuas vendunt. Augꝰ
Attende o hõ ne tibi vileſcas. Ber

Non gutta ſiue vnda ſāguinis p qui
cq ptes corporis largit emanauit
qn te xp̄s redemit. Pro iſtā redēpti
one tenemur ei ad ppetuā ſuitutē
quā requirꝫ a nobis in die iudicij
Crit. Xp̄s exprobrabit in iudicio
require ſmone Videbūt filiū hois
Apoc. xxij. Plangēt ſup ſe plāctū
magnū quaſi vnigeniti qꝛ inno cēs
dn̄s occiſus ē. Tercio ſāguis xp̄i
eſt nobis adiutorium ꝯtra hoſtes
Habe9 enī triplicē hoſtem Prim9
eſt caro que impugnat nos p con
cupiſcētias malas. Gal. v. Caro
ꝯcupiſcit aduerſus ſpiritū ſꝫ ſang
uis criſti mortificat omnes carna
les motus Iſtud figuratū eſt Exo
xvij. vbi dicit Eleuās moyſes vir
gaꝫ percuſſit aquas fluuij ꝛ verſa
eſt in ſanguinē et piſces que erāt
in flumine mortui ſūt. p piſces ſig
nificātur motus carnales. vl̄ ꝯcu
piſcētie que nutriūt in aquis deli
ciarū ꝛ tunc aque in ſanguinē ver
tūtur ꝛ piſces moriūt. quando ad
memoiā dn̄ice paſſionis delicie re
frenant ꝛ motus carnis depmunt
Ber. viſa criſti paſſione quis tam
delicioſus qui ſe nō abſtineat. q̄s
tam luxurioſus qui ſe nō ꝯtineat
Exēplū de quodā qui multum tēp
tabat a ſpū fornicaciōis ꝛ ante cru
cifixū liberat9 eſt Require in ſmōe
Mulier chananea Scd̄s hoſtis eſt
mūd9 qui impugnat bonos p ad
uerſa ꝛ tribulacōes Iob. xvij. In
mūdo preſſurā hēbitis. has debet
homo vincere ſāguine ihū chriſti
Iſtd̄ figuratū eſt Apoc. xix. vbi vi
dit iohēs chriſtū et veſtitus erat

veſte aſpſa ſanguine. p qd̄ ſignifi
catur corpus eius cruentatū ꝛ ſeq̄
batur eum multitudo p qd̄ ſignifi
cātur ſcī qui eius paſſionem in me
moria habētes ipſū ſuſtinēdo ad
uerſa imitant Ber. Vult benign9
dux deuoti militis vultū et oculos
in ſua ſuſtolli vulnerā vt illi9 ex hoc
animū erigat ꝛ exēplo ſuo reddat
ad tolerādū forciorē. Non enīꝫ ſen
tiat ſua dū illius vulnera intuetur
Greg̃ Si paſſio criſti ad memoriā
reuocet nihil adeo durꝫ eſt qd̄ non
equo animo toleratur Ber. nihil
dulci9 in tribulacōe q̄ꝫ paſſionem
criſti meditari Quā enī aſperitatēꝫ
formidabit ſeru9 ſi mēti ei9 occur
rit qꝛ filij dei ſāguie ſit redēptus Si
enim criſti paſſionē ſēp recordare
mur ita qꝛ ſagitta dilectōnis vulne
raremur q̄t ꝓpter eius paſſionem
dulciter pateremur Exemplum in
beato ignacio qui nullis tribulaci
onibus potuit vinci nec penis. et
cū quereret ab eo quō tam fortis
eſſet. Rn̄dit crucē domini mei ihēſu
xp̄i i corde meo habeo q̄ oīa vince
re facit q̄ꝫcūqꝫ poterint mihi infligi
Tercius hoſtis eſt dyabolus qui
impugn̄t per malas ſuggeſtiones
Iſte eꝰ vincit ſanguine ieſu criſti
Iſtud figuratum eſt Apoc. xij. vbi
dr̄ qꝛ iohēs vidit dracone magnūꝫ
habentem ſeptē capita. qui ſignifi
cat dyabolū cum ſeptem vicijs ſcꝫ
mortalibus pctīs et mihael ꝛ āge
li pugnabāt cū dracone et vicerūt
eūꝫ p ſanguinem agni. i. ihū criſti
Ber. vbi firma ꝛ tuta requies eſt ꝛ
niſi i vulneribꝫ ihū xp̄i tāto illic ſo

curioꝛ habito. quãto ille potentioꝛ
eſt ad ſaluandũ. premit corpus ꝑ
voluptates. fremit mũdꝰ ꝑ aduer
ſitates. inſidiatur dyabolus ꝑ ſug
geſtiones. non cado. ꝙ vulnerum
dñi recordabor. Quantũ dyabolꝰ ti
met virtutẽ paſſionis xp̄i ⁊ crucez
ptꝫ ꝑ exẽplũ. Apud tholetũ erãt q̃
dam nigromãticꝰ ad quẽ venit mi
les depaupatꝰ vt eũ ditarꝫ pmit
tens ſibi ſeruicium. qui quadam
nocte duxit eum ad ſiluã vocãs ad
ſe dyabolũ. Qui cũ veniſſet dixit ei
dñe iſte miles vellet vobis ſeruire
ſi velletis eũ ditare. qui dixit hoc fa
ciã ſi michi homagiũ fecerit. Cumq
rñderet miles ſe facturũ. Ait dyabo
lus. ſic loquaris. Abnego patrez
⁊ filiũ ⁊ ſpm̃ ſãctũ. Et ille obſtupu
it ⁊ ſigno crucis ſe muniuit. Quo
facto ſtatim euanuit demon cum
ingẽio et ipſe ꝑ crucem liberatꝰ eſt
Rogemus dominũ.

Dixit ieſus turbis iudeoꝝ
Johannĩ viij. Quis ex vobis
arguet me de pctõ ⁊ arguere põt
vel accuſare ꝙ vnq̃ pctm̃ fecerim
ſi ⁊ ex quo veritatẽ vobis dico. quare
non creditis michi. Qui ex deo ⁊ q̃
deum diligit. verba dei audit ꝓpte
rea vos non auditis ꝙ ex deo non
eſtis. Rñderunt iudei et dixerũt nõ
ne bene dicimꝰ ⁊ verum dicimus.
ꝙ ſamaritanus es tu. ⁊ odis nos
tanq̃ ſamaritanus ⁊ demoniũ ha
bes id eſt obſeſſus es. reſpõdit ie
ſus. ego demonium nõ habeo ſed
glorifico prẽm meũ. quaſi dicerꝫ
nõ curo de veſtra contumelia quia
nõ curo gloriã meam ſꝫ pr̃is mei.
Jhero. Qui non q̃rit gloriã nõ ſẽtit
ꝯtumeliaꝫ. et vos inhonoratis me
ꝑ ꝯtumeliã vrãm. ego autẽ gloriã
meã non quero. quaſi dicerꝫ. licet
mihi cõtra honorez meũ loquami
ni. ego tamen non vindico ſꝫ patri
meo ꝯmitto ꝓpter quẽ ſuſtineo. vñ
ſeq̃t. Eſt qui querit gloriã ſcilicet
pr̃. ⁊ iudicꝫ. ⁊ vindicet ꝯtumeliaꝫ
meã. Amẽ dico vobis ſi quis ſmo
nez meũ ſeruabit ⁊ precepta mea
ope impleuerit mortem non vide
bit in eternũ ⁊ non experietur mor
tẽ etnam. Dixerunt ergo iudei. nũc
cognouiꝰ q̃a demoniũ habes ⁊ nũc
audiuimꝰ quia inſanus es. Abra
ham mortuꝰ eſt ⁊ ꝓphete ⁊ tu dicis.
Si quis ſermonem meũ ſeruabit
mortem nõ guſtabit in etnuꝫ. nũ
quid tu maior es prẽ noſtro abra
hã. ⁊ q̃ mortuꝰ ẽ ⁊ ꝓphete mortui ſũt
quez teipſũ facis. ⁊ fingis. Rñdit
iheſus Si ego glorifico me ipſum
gloria mea michil eſt. quo ad vos
quia vos michil reputatis me. eſt
pr̃ meꝰ qui glorificat me. quaſi di
cerꝫ. vos arguitis me de iactantia
⁊ inſãnia ꝙ me ipſum ꝯmendo ſed
non eſt ita. pater meꝰ honorauit
me in baptiſmo in monte thabor
quẽ vos dicitis ꝙ deꝰ veſter eſt. q̃ſi
dicerꝫ Ille idem quẽ vos ꝓ deo coli
tis eſt pat̃ meꝰ. ⁊ nõ cognouiſtis
eũ ego autẽ noui eũ. quaſi diceret
Jdeo a me diſcẽ poteſtis q̃s ſit ſi vul
tis ⁊ ſi dixero. ꝙ non ſcio eũ ero ſi
milis vobis mẽdax. Ego ſcio euꝫ et
ſmonẽ eiꝰ ſuo. Et quia iudei ẽputa
bãt abrahã maiorẽ eo ideo ſubdit

Abrahã pr̃ veſter exultauit vt vi
deret diem meũ ⁊ cũ gaudio deſide
rauit videre incarnacioẽm meam
vidit ⁊ gauiſus. eſt ⁊ p ſpm̃ ſãctũ
intellexit me venturũ in mũdũ ⁊ de
hoc gauiſus eſt. vidit em̃ i figura
tres angelos vidit ⁊ vnum adora
uit p q̃d intellexit filiũ dei eẽ incar
nandũ. p duos alios legeꝫ et ꝓphe
tas p̃dicãtes eius incarnacõnem
Item qñ arietẽ in arbore pẽdentem
vidit. ipſum crucifixũ intellexit. iu
dei autem non intellexerũt hoc. vñ
ſeq̃tur. dixerũt autẽ iudei ad eum.
Quinquaginta ãnos nõdũ habes
⁊ abrahã vidiſti. dic̃ eis ih̃s Amẽ
dico vobis anteq̃ȝ abraham fieret
ego ſum. nõ dicit ego fui. q2 deitas
preteritũ nõ hȝ nec futurũ ſed ſem
per preſens Iudei autem nõ intellex
erunt. vnde ſequitur. Tulerunt er
go lapides iudei vt iacerent in euȝ
ieſ9 aũt abſcõdit ſe ⁊ exiuit d̃ tẽplo

In dominica paſſionis. f. lxvij.

Tulerunt lapi

des iudei vt iacerent in eũ
ihẽſus autem abſcondit ſe ⁊ exiuit
de templo Johan. viij. In verbis
propoſitis duo notantur. Primũ
eſt iudeorum malignitas ꝯtra crĩ
ſtum. Secundum eſt chriſti erga
iudeos benignitas. Malignitas iu
deorum patet in hoc q2 illum lapi
dare volebant qui eis tanta bona
fecerat. Infirmos eoruȝ curaueãt
cecos illuĩnauerat claudos ambu
laẽ fecerat. leproſos mundauerat
pane ſuo ſaturauerat. viam ſalu
tis predicauerat. ⁊ tamen volebãt
euȝ lapidare. q̃d cõqueritur Joh.
viij. Multa bona opera oſtendi vo
bis ꝓpẽ quod horum vultis me oc
cidere ⁊ lapidare. Per iſtos iude
os ſignificantur mali chriſtiani q̃
bus chriſtus benefitia plurima
contulit animam ⁊ corpus dedit
bona temporalia. naturalia. ſacra
mentalia contulit. ſuo ſanguine re
demit. ꝓ ipſis mortem ſuſtinuit. ⁊
tñ lapidãt euȝ peccatis ſuis. Quot
em̃ pc̃tã faciũt tot lapides contra
eũ mittunt. Ezechiel. xvi. lapidãt
te lapidibus ⁊ renouant paſſionẽ
tuam pc̃tis ſuis Hebreorũ. vi. Rur
ſum crucifigẽtes filium dei. Quoci
ens enim peccator iterat pc̃tã ꝓ q̃
bus chriſtus crucifixus eſt totiẽs
renouat eius paſſionem ⁊ mittit
ꝯtra eum lapidem. ꝯparatur em̃ȝ
pc̃tm̃ lapidi ꝓpẽ multa Primo ꝓpẽ
g̃uitateȝ Lapis ei grauis eſt ⁊ ten
dit ſemp deorſuȝ ſic peccatũ grauẽ
eſt ⁊ ſẽp deorſum tendit. et trahit
hominem ad aliud peccatũ Greg̃
Pc̃tm̃ q̃d per penitentiã nõ deletur
mox pondere ſuo ad aliud trahit.
Vnde dixit dauid Sicut onus g̃ue
grauate ſunt ſuper me iniquitates
mee. Cũ enim vnũ peccatuȝ cõmiſe
rat cũ vxore vrie. ſtatĩ traxit eũ ad
aliud ſcȝ homicidiũ. Nõ hyſtoriã
ij. Regũ. xi. ⁊ tãdẽ trahit hoiem ad
ꝓfũdum inferni. Exodi. xv. Deſcẽde
rũt in ꝓfundũ quaſi lapis. Omẽs
lapides hui9 mũdi nõ pñt vnã ani
mã dimergẽ. ſȝ vnũ peccatũ dimer
git hominem ad ꝓfundum inferni
Exẽplũ de heremita q̃ oĩbus diebꝰ
vite ſue ſeruiuit deo. ſed in fine vi

te fuē voluit latro fieri ⁊ capt9 occi
Secundo
ſus eſt ⁊ dānat9 ē. Secūdo cōpat̄
pctm̄ lapidi ꝓpter infructuoſitatē
q2 ſemē qđ cadit ſup lapidem nō
poteſt fructū pfectū facere. qđ licz
aliqn̄ p̄mo videatur virere. tamē n̄
facit fructum. Luc. viij. Aliud ceci
dit ſupra petrā ⁊ natū z ad horam
aruit. q2 non habuit humorez. ſic
omne bonum factū z in pctō morta
li non facit fructū in perpetuū. licz
bonū hic videat̄ aliquo mō. tamen
in futuro ſeculo nō fructū q2 non ē
meritoriū q2 non habz humorez
caritatis Greg. Qui caritatē nō ha
bz omne bonū pdit. Ideo apoſtol9
impropat cōuerſis dicēs. quē fru
ctū habuiſtis tūc ſcz cum eſſetis in
pctis in q̄bus nunc erubeſcitis. q
d. nullum fructum Rō. vi. Exēplū
in ſaul qui multū bellauit pro po
pulo dei ſed q2 in pctis fuit domi
no nō placuit. Nec etiā elemoſine
facte in pctō mortali fructum faci
unt Ecci. xliij. Dona iniquorū non
approbat dominus. nec reſpicit
impiorū. nec in multitudine ſacri
ficiorū ſuoꝝ ꝓpiciabit̄ pctis eorū
Exemplū petr9 damian9 dic̄ q2 qui
dā ep̄s vidit benedictū papā poſt
mortē in magno equo ſedētē ⁊ dū
quereret qūo ſibi eſſet. inquit gra
uit̄ torqueor. ſ; in miſericordia dei
non deſpero ſi mihi adiutoriū pre
beat̄ vade ad ſucceſſorē meū iohē z
⁊ dic ei vt in tali apoteca ſūmam
pecunie accipiat pauperib9 ꝑ me
diſtribuat multa data ſunt ꝑ me
ſ; non ꝓſunt michi. quia de rapina
fuerunt et ideo elemoſine eaꝝ fru
ctum non fecerunt. Tertio peccā
tū cōpatur lapidi ꝓpter duriciam
q2 ſicut lapis durus eſt ita homo
indurat̄ per peccatū Jhere v. Indu
rauerūt facies eoꝝ ſupra petrā et
noluerunt reuerti ad dominū Job
xli Indurabit̄ cor eius ſicut lapis
⁊ ſtringet̄ ſic malleatoris inc9 Qūto
magis intus pcutit̄. tanto magis
induratur. Sic q̄dam pctōres quā
to magis corripiūtur et flagellāt̄
a dño tanto magis indurāt̄. ſicut
pharao de quo dicit̄ Exo. vij Indu
ratū eſt cor pharaonis. ⁊ cū domi
n9 multociēs eum flagellaueāt ⁊
cū emolliri nollet ſubmerſit eū in
mari rubro. Exēplū Burcardus q̄
dā rex friſonū indurat9 eſt in pec
cātis. vt cū baptiſari deberet ⁊ vnū
pedē i lauachro intinxiſſ;. alterū re
trahēs interrogauit. vtꝝ plures
ſocioꝝ ſuoꝝ eſſēt in inferno an in
paradiſo. Et audiēs plurēs eſſe in
inferno alteꝝ pedē retrahēs dixit
Melius eſt ſequi plurēs q̄ paucio
res. Et accedēs ad eū diabolus ait
Bene feciſti. Ego quarta die in cō
pabilia dona tibi dabo. Et ecce q̄r
ta die ſbitanea morte iterijt Quar
to peccatū cōpat̄ lapidi ꝓpter ſep
rādi cōſuetudinē Solet eni de lapi
dis fieri mur9 qui ſeparat vnā rez
ab alia. Sic peccatū fac̄ murū int̄
deū et hominē ⁊ quot pctā homo
cōmittit tot lapides in muro poit
qui euz a deo diuidit. yſaie quinq̄
geſimonono Peccata veſtra diui
ſerunt inter deum et vos. ſed iſte
murus in hac vita deſtrui poteſt
per confeſſionem ⁊ penitentiam.

Sed poſt vitã iſtam ita firmabit
q nūq̄ deſtruet. Vnde dixit abra
ham ad diuitem iacētē in inferno
Chaos magnū firmatū eſt inter
nos et vos Luce. xvi. In iferno eni
nulla eſt redēpcio. Aug⁹. Cū infer
ni puteus infelices recepit. claudet
ſurſū et aperietur deorſū. ac dilata
bitur in pfundū. nullū ſpiramen.
nullus liber anhelitus clauſis reli
quet detrudētur illic maledicētes.
neſciunt a deo qui deum ſcire nolu
erunt. Exēplū quidā homo mal⁹
erat habēs duos filios. vn⁹ vidēs
pctā patris nolens ſecū cōuerſari
heremū intrauit. alius ſequebatur
patrē et in pctis vitā ducētes. ābo
mortui ſunt. Quod ille audierat he
remita Rogauit deū vt de ſtatu eo
rū ſibi reuelaret. Rapit igitur ad
infernū et ducitur in locū vbi vidit
diuerſa genera tormentorū et eos
nō vidit Tunc duxit eū angelus
ad magnū puteū tectum magno
lapide. Cumq̄ deponeret lapidē exi
bat fum⁹ ignis et clamores lamē
tabiles audiebant. et pater et frater
exierūt cū flamma ignis inuicē tā
q̄ canes ſe mordētes et ſibi mutuo
maledicētes Et dixit pater maledi
ctus ſis tu fili. qr ꝑpt te iniuſta bo
na cōgregaui. et ideo eternaliter ſū
damnat⁹ et e cōtra dixit fili⁹. male
dictus ſis tu pr̄ qr tu me pcreaſti et
mihi bona talia hereditaſti p qui
bus eternaliter ſū dānat⁹ et ſic mor
dentes et maledicētes in puteū ce
ciderunt. et lapide ſuppoſito ait an
gel⁹ nūq̄ in ppetuū inde exibūt. Et
ille ad ſe reuerſus vitā in bono fini
uit. Secundo notatur benignitas dei
circa pctōres in hoc q nō vindica
bit ſe ſtatim cum volebāt eū lapi
dare. vnde dicit Jo. viii Q abſcō
dit ſe exiuit de tēplo. De iſta miſeri
cordia q nō vindicat ſe ſtatim dicit
Treñ. iii. Miſericordie dei q nō ſu
mus cōſumpti. qr n̄ defecerūt miſe
racōnes eius diſſimulat enī pctā
hoim ꝑpt pniam. Gre. q̄ſ qq̄s viuit
et delinquit idcirco miſeracō diuina
hūc tolerat. vt ab iniquitate ſe cō
peſcat Ber. Miſeracō tua dn̄e Req
re in ſmone Apparuit benignitas
Sz quid pdeſt expectacō ſi n̄ ſeqt
peitudo. tumul⁹ ē dānacōnis dicē
te dn̄o. Hec feciſti et tacui. arguā
te et ſtatuā cōtra faciē tuā. pſa. xl
x Expectat dn̄s vt miſereat. noſtri
et idcirco relaxata exaltabitur. p
cēs nobis Quāto eni magis cōdeſ
cēdit nobis ex miſericordia tanto
magis exaltabit et puocabitur cō
tra nos eius iuſticia ſi non fecerim⁹
emendā. Exēplū de quodam viro
potētiſſimo qui non potuit ad irā
prouocari. Require in ſmone ſup

Feria quarta. ß. lxviii

Oues mee uocē
meā audiūt et ſequūt me
et ego vitā eternam do eis. Joh. x.
In verbis dn̄s duo facit Primo ad
ſequēdū ſe fideles allicit. Secundo
ad ſeqn̄dū ſe pmia pmittit. pmū
ibi oues mee etc. ſcd̄m ibi et ego vi
tā eternā etc. Circa pmū ſciēdum q
debem⁹ xp̄m ſequi quinq̄ modis.
pmo ſicut ouis paſtorē. ſecūdo vt fi
li⁹ patrē. tercio vt cecus ducē. q̄rto

vt ſuus dn̄m ⁊ q̄nto ſic aie⁹ amicū
Primo debem⁹ ſequi xp̄m ſic ouis
paſtorē3 Jhere. xij. No͞ ſum turba
tus te paſtorē3 ſequens ⁊ Job. x.
Oues mee ⁊c̄. Sequūt̄ autē̄ paſto
rē̄ ꝓpter duo ſc3 vt ab eo paſcātur
⁊ cuſtodiāt̄. vn̄ Ezech. xxxiiij. Ego
paſcam oues meas dic̄ dn̄s. Paſcit
autē̄ oues ſuas xp̄s mlt̄iplicit̄. ſc3
paſtu nature doctrine. grē̄. eucari
ſtie ⁊ glīe. Primo paſtu natuē̄ p̄s̄
dn̄e q̄ paſcis me a iuuentute mea
Vere mirabilit̄ paſcit nos deus. q̄
de terra panē̄. de vite vinū. de arbo
rib⁹ fructū. de aquis piſces. i cibu3
nob̄ tribuit. Mirabile videbat̄ ꝙ
de q̄nqꝫ panib⁹ ⁊ duob⁹ piſcibus
quinqꝫ milia hominū ſaciauit. S3
illd ē̄ adeo mirabile ꝙ ſingulis āis
totū mūdū paſcit de paucis g̃nis i
terrā ꝓiectis. ſed iſtud dicit̄ magis
mir꜡ ꝙ inuſitatū. Scdo paſcit nos
paſtu doctrine p expoſicōnē̄ ſcrip
turā꜡ Ezech. xxxiiij. In paſcuis vbri
mis paſcā eos ⁊ oues meas i mō
tib⁹ excelſis. Iſidor⁹. Scripturaru3
ſanctarū altitudines quaſi mon
tes paſcue ſūt. In his paſcuis ſcri
pturarū ſāctaru3 paſcit̄ anima. ꝙ
dicit̄ Mat̄. iiij. non in ſolo pane vi
uit homo ſ3 in omni verbo qd̄ ꝓce
dit de ore dei ⁊ p̄dicatoris p que3
loquit̄ de⁹. de quib⁹ dixerat domi
nus Jhere. iij. Dabo vobis paſto
res ſm cor meū ⁊ paſcā vos ſciētia
⁊ doctrina. Tercio paſcit xp̄s oues
ſuas paſtu grē̄. Iſtd figuratu3 eſt
Exodi. iij. vbi dicit̄ ꝙ moyſes paſ
cebat oues ⁊ minauit grege3 ad in
teriora deſerti vbi dn̄s in rubro ar
denti apparuit ei. Moiſes eſt xp̄s vl̄
p̄lat⁹ vices gerēs xp̄i p q̄s oues
ad interiorā in paſtu veniūt. qn̄ ex
teriores cōſolacōnes relinquūt et
interiorē̄ querunt ibi domin⁹ in ru
bro ardēti iſtius corporis apparet
et ſpūali dulcedie paſcit. Quarto
xp̄s paſcit oues ſuas paſtu eucā
riſtie ſc3 corpe ⁊ ſanguie ſuo. hoc
figuratū eſt. ij. Re. xij. vbi dicitur.
Q3 erat quida3 paup in quadam
ciuitate hn̄s quandam ouiculam
quā emerat ⁊ in tantum dilexit ꝙ
pauit ea3 pane ſuo et de calice ſuo
potauit eā. et fecit eam in ſinū ſuo
dormire. Per iſtu3 pauperē̄ virum
ſignificatur xp̄s qui pauper ꝓpter
nos factus eſt in hoc mundo. Iſte
habuit ouiculam vnam. id eſt ge
n⁹ humanū quam emerat ſangui
ne ſuo precioſo quā in tantū dilex
it ꝙ pauit eam pane ⁊ corpe ſuo
ſacramentali. ⁊ dat ei potum de ca
lice ſuo ⁊ ſanguine3 ſuum ad bibē̄
dū ⁊ facit eam dormire in ſinu ſuo
⁊ ꝓmiſit ei requiem eternā in reg
no ſuo vn̄ Bern̄. Bonus eſt paſtor
ille qui dat carnem ſuam in cibū
⁊ ſanguinē̄ in potum. anima3 in p̄
ciū. Quinto paſcit xp̄s oues ſuas
paſtu glorie ⁊ leticie eterne. ps̄.
Spera in domino et fac bonitatem
⁊ inhabita terrā ⁊ vita3 eternam
inhabitabis ⁊ paſceris in diuicijs
eius. vnde Ezech. xxxiiij. Viſitabo
oues meas ⁊ liberabo eas de oib̄
locis in quibus diſperſe fuerāt ait
domin⁹ deus in die nubis caliginis
⁊ in die iudicij et congregabo eas
de terris et inducam eas in t̄rā ſu

am ⁊ in celeſtem patriam ⁊ paſcā
eas in montibꝰ vberrimis ⁊ excel
ſis ibi requieſcent in herbis virentibꝫ
et in paſcuis pinguibꝰ paſcentur.
Paſcue iſte cōmendant̄ ex eo ꝙ in
monte ſunt ꝓpter ſecuritatē. ꝙ ſunt
vberrime ꝓpter copioſitatē. ꝙ pin
gues ꝓpter delectabilitatē. ꝙ viren
tes ꝓpter ſpecioſitatē. Iſta omnia
inueniunt̄ in illis paſcuis regni ce
leſtis. ſic ergo patet q̄re oues xp̄i
ſequi debeant xp̄m .ſ. vt ab eo paſ
cant̄ Secūdo ſolent oues ſequi pa
ſtorem vt ab eo cuſtodiantur. De
hoc dicit̄ Io. x. paſtor bonꝰ animā
ſuam ⁊ vitam ponit ꝓ ouibus ſuis
ſcʒ ad defendendū a beſtijs Sūt au
tem tres beſtie que legunt̄ oues in
feſtare ſcʒ leo. vrſus. ⁊ lupꝰ. De p̄
mis duabus dicit̄ p̄. Re. xvij. ꝙ cū
paſceret dauid oues venit leo ⁊ vr
ſus ⁊ acceperunt ſibi ouem Ipē au
tem ābos occidit ⁊ eruit ouē ſuā
Per dauid ſignificat̄ xp̄s qui pa
ſtor eſt ouium ſuarū ſcʒ hominum
Per leonē qui ouibꝰ inſidiat̄ ſig
nificatur dyabolus p̄. Pe. v. Adū
ſarius veſter dyabolus tanꝙ leo
rugiens circuit querens quē deuo
ret. Per vrſum qui etiā inſidiatur
ouibus xp̄i ſignificatur caro. ſiue
corpꝰ hominis que ſemꝑ inſidiat̄
anime ꝑ malā ↄcupiſcēciā Gal.
v. Caro cōcupiſcit aduerſus ſpiri
tum. et bene ꝑ vrſum ſignificatur
caro. quia ſicut vrſus ſequit̄ dulce
dinem mellis. ita caro diligit volu
luptatem. Vrſus debilis eſt in ca
pite ⁊ fortis in brachio. ſic ⁊ caro.
ꝑ caput ſume cogitacionē per bra
chia delectacionē et cōſenſum In
capite ergo debilis eſt. q̄a cogita
tio debilis eſt ſi non ſequūtur alia
duo ſcʒ delectacio ⁊ conſenſus. ſic
patet de duabꝰ beſtijs q̄ pſequun
tur oues ſcʒ de leone et vrſo ⁊ de di
abolo et carne Tercia beſtia eſt lu
pus Ioh. x. Lupꝰ rapit ⁊ diſꝑgit
oues. Per lupū ſignificat̄ mundꝰ
ſiue homines mundum diligētes
Iſti pſequūtur oues xp̄i ⁊ bonos ⁊
ſimplices amatores dei et imitato
res. vn̄ ait dn̄s diſcipulis ſuis Ma
th. x. Mitto vos ſicut oues in medio
luporū Greg. Sic agni inter lupos
mittimur vt ſenſuʒ ſeruātes inno
cencie. morſum malicie nō habea
mus Talis agnꝰ fuit apoſtolus q
ait p̄. Cor. iiij. Maledicimur et bn̄
dicimus. pſecucionē patimur et
ſuſtinemus. Ab iſtis tribꝰ beſtijs
cuſtodit xp̄s oues ſuas. licet eas p
ſequant̄. tamē cuſtodit eas xp̄s nē
ab eis capiātur ⁊ deglutiant̄. pſ.
Cuſtodit dominꝰ omnes diligen
tes ſe. vn̄ dicit̄ Ioh. x. Oues mee
vocem meā audiūt ⁊c. ⁊ nō pibūt
in eternum. Secundo debemꝰ ſequi
xp̄m tanꝙ filij patrem. Ipſe ē pa
ter omniū noſtrum Math. xxxiij.
Vnus eſt pater veſter qui in celis
eſt Solet em̄ filiꝰ ſequi patreʒ ꝓpt̄
duo vt eum ab inimicis defendat
Secūdo vt hereditatē ſuā augmen
tet. Abſente em̄ patre interduʒ ho
ſtis inſurgere ſolet ↄtra filiū. ſicut
patet in abſalon. qui cū patreʒ ſu
uʒ relinqueret ab inimico ſuo ſcʒ io
ab interfectus eſt. Sic fiet omnibꝫ
q̄ a patre celeſti ꝑ peccatuʒ ſepati

fuerint. ab inimico ſcȝ dyabolo per
ſecutionē ſuſtiebūt. ⁊ ſic pȝ p̄ mū.
Scḋo ſeq̄t filiꝰ patrē vt hereditatē
ſuā augeat. ſepe eī pr̄ illi filio q̄ eū
plus diligit ⁊ reueret̄. maiorē ptē
hēditatis tribuit. ſic iacob qui de
dit filio ſuo ioſeph ſpecialem here
ditatē extra oēs filios ſuos videli
cet ſychem. Sic deus illis filijs qui
eum magis diligūt et ſequuntur.
magis dabit de hereditate i regno
celoꝝ. ſicut patet Luc̄. xv. In filio
ꝓdigo qui ſe a patre elongauit.
omnē hereditatē amiſit ⁊ cōſump
ſit. et alij filio q̄ ſecum pmanſit de
dit omnia ſua dicens Fili tu ſemp
mecū es et oīa mea tua ſūt. Tercō
debemꝰ ſequi dn̄m ſicut cecus ducē.
yſa. lv. Dedi te ducem et precepto
rem gentibus vniuerſis. in adam
excecati ſumꝰ. yſa. xlij. Quis cecus
niſi ſeruꝰ meus ſcȝ homo quē crea
uerā vt mihi ſeruiret. Cecus factꝰ
eſt p pctm̄. illuminat̄ q̄dāmō per
fidē ſȝ nō pfecte. vnde q̄i ceci ſumꝰ
q̄ videmꝰ nūc p ſpeculū i enigma
te ⁊c̄. ſicut dr̄ p̄. Cor. xiij. Excecatur
etiā miſera aīa p pctm̄ actuale ſȝ il
luminat̄ p grām Augꝰ. Aīa verſa
a deo obtenebrat̄. ꝯuerſa ad dn̄m
illuminat̄ Duplici aūt cā cecus du
cē ſequit̄ ne ledat̄. ⁊ inſtruat̄ Dya
boli ſequaces in lapidē offenſiōis
impingūt ⁊ pedē aīe ledūt. q̄ ducē
ſequunt̄ malignū. Dei aūt ſequa
ces offendicula declināt. Prouerb.
iiij. Ducam te p ſemitas iniq̄tatis
quas cū ingreſſus fueris nō arta
buntur greſſus tui et currens nō
habebis offendiculū Glō. Sicut

mali hic medio curſus offendūt.
⁊ duce ceci inſtruunt̄ Sic q̄ dei ſūt
imitatores ab eo informant̄. ſcȝ p
doctrinā predicationis. vnde legi
tur Luce nono. Q̄ turbe ſecute ſūt
xp̄m et ipſe accepit illos et loque
bat̄ eis de regno dei. Quarto debeꝰ
ſequi xp̄m ſicut ſeruus dominum.
vt dilectōnem quā ad deū habeꝰ
oſtēdaꝰ. De quo dicitur Luce vice
ſimo tercō. q̄ iheſu eunte ad paſſi
onem ſequebatur eum turba mlt̄
ta populi ⁊ mulierū que plange
bāt eum. ſic ſequi debemus eū cō
paciēdo ſibi ⁊ ſimiliter aduerſa ꝓp
ter eum ſuſtinendo. p̄. Petri ſecun
do. Xp̄s paſſus eſt pro nobis: vo
bis relinquēs exemplum vt ſequa
mur veſtigia eiꝰ. Quinto debemus
ſequi chriſtum ſicut amicus ami
cum. Nam ſolet amicus ſequi ami
cum vt ei reuerenciam et honorem
prebeat. vn̄ legit̄. ij. Re. xix. Q̄ ad
honorem dauid cum reuerteret̄ de
bello cōtra abſalon berzellai gala
adites ſenex valde traduxit regē
patus vltra etiam ꝓſequi illū. Sic
xp̄m imitari debemꝰ ecc̄ias frequē
tando. corpꝰ eius ad honorē ip̄ius
per plateas ſequendo.

Feria ſexta. F. lxix.

Expedit vobis

vt vnꝰ moriat̄ homo ꝓ po
pulo et nō tota gēs peat Ioh. xi.
Verba ꝓpoſita loquebatur ſpiri
tus ſanctus p os cayphe. In quibꝰ
verbis exprimitur vtilitas paſſio
nis et mortis chriſti. Nota q̄ mors
xp̄i expediens fuit angelis in celo

ſanctis in lymbo. hominibus in mū
do. Primo expediēs angelꝭ in celo.
qꝛ p morte xpi angeloꝝ ruina ē re
pata. vñ apl'us ad Eph. i. ꝓpoſuit
dñs inſtaurare in xpō ꝫ p xpm q̄ i
celis ſūt. glō ꝫ numerū angeloruꝫ
diminutuꝫ adimplere Et hoc tāgit
dominus in illa pabola Lu. xv. q̄s
ex vobis homo qui habet centum
oues ꝛ ſi pdiderit vnam nonne di
mittit nonagintanouem in deſto
et vadit ad illam quam pdiderat
et querit donec inueniat eam. Cū
aūt inueniat eaꝫ ponit ſup hume
ros ſuos ꝛ veniens domum ꝯuocat
amicos ſuos ꝛ vicinos dicens. Con
gratulamini mihi omnes quia in
ueni ouem meam quam pdiderā.
Homo iſte eſt deus qui ꝓ nob̄ ho
mo fieri voluit qui habuit centum
oues Centum oues ſunt nonagin
tanoueꝫ ꝛ vna. Per nonagintano
neꝫ ſignificant nouē chori angelo
rū. p vnā ſignificat homo q̄ locum
lucifeꝛi replere debebat. Ex iſtiꝰ oui
buꝰ vna pdita eſt ꝫ hō. q̄n peccauit
et de padiſo eiectꝰ eſt. ꝛ poſt dimi
ſit nonagintanouē ꝫ nouē choros
angeloꝝ in celo. qꝛ dñs deſertuꝫ di
cebat q̄ꝛ diu homo in eo non erat
ꝛ venit in hunc mundum querere
ouē pditam quā q̄ſiuit plus q̄ꝛ tri
ginta ānis cū magno labore. ꝛ cuꝫ
inueniſſet eā poſuit ſup humeros
ſuos ꝛ ꝑportauit in domū ſuā. ꝛ hoc
fecit quādo crucem ſup humeros
accepit et ad locū paſſionis porta
uit vbi ꝓ peccatis noſtrisꝰ mortem
ſuſtinuit. ꝛ in die aſcēſiōis ſue ouē
ſuam cum leticia magna in domū
ſuam ꝫ celum portauit. Et tunc aīt
ad angelos Cōgratulamini mihi
quia inueni ouē meā q̄ perierat. ꝛ
tunc factū eſt gaudiū magnū. q̄ꝛ
reſtaurata eſt ruina angeloruꝫ. ſic
patet primo quō morſ xpi expedi
ēs fuit angelis in celo Scdo mō ex
pediēs fuit ſāctis patribꝫ in limbo
quia per eius mortē de captiuitate
ſunt liberati. Zach. ix. Tu autem
dñe in ſanguine teſtamēti tui ꝫ p
ſanguineꝫ ihſu xpi filij tui eduxi
ſti vinctos de lacu in quo non erat
aqua ꝫ gratia Iſtud figuratū eſt
Nū. xxxv. vbi dicit Qꝫ pꝰ morteꝫ
ſummi pōtificis. homicide q̄ expul
ſi fuerant de terra ſua reuertebāt
in terrā ſuā. Adā homicida fuit qꝛ
per peccatū occidit ſemetipm ꝛ to
tum genꝰ hu manū ꝛ expulſus fuit
de padiſo ꝫ de terra viuencium in
exilium huiꝰ mūdi. ꝛ poſtea cū oī
poſteritate ſua deſcēdit in lymbuꝫ
et p nullum poterat ind eripi ꝛ in
terrā ſuā reuerti niſi p mortē ſūmi
pontificis ꝫ xpi. Xpus enī dicitur
pontifex qꝛ officiū habuit pōtificisꝰ
Officiū pōtificis in veteri lege erat
orare ꝓ peccatis ꝑpli ꝛ hoc fecit xps
Lu. xxiij. Pater dimitte eis qꝛ neſci
unt q̄d faciūt Qꝫ fideliꝰ orauit oñ
dit paulꝰ hebreoꝝ. v. Cū clamore
valido ꝛ lacrimis. Itē officiuꝫ pōti
ficis fuit pro pctis populi victias
offerre. hoc fecit xps pōtifex nr̄ q̄ ſe
ipm obtulit ꝓ pctis nr̄is Heb. x.
Deſcendēs filiꝰ dei in mūdum hūc
ait holocauſtamata ꝛ ꝓ pctō tibi
nō placuerūt. tunc dixi ecce venio
Glō. Omīa holocauſta antiquoꝝ

patrum q̄ obtulerunt pro peccato
primi hominis deo nō placuerunt.
Tunc filius dei miſertus noſtri di
xit patri. ecce ego venio ad meipm̄
offerendum ꝓ peccato hominis. p
mortē ergo huiꝰ ſummi pōtificis.
ſancti patres liberati fuerūt de lim
bo. ergo expediens fuit eis xp̄i paſ
ſio. Tercīo mō chriſti paſſio expe
diens fuit hominibus in mundo ꝛ
hoc in multis. ¶ Primo vt cyrogͣ
phum dyabolo ↄtͣ hominē datū.
p ſanguinē xp̄i deleret Col. ij. de
lens qd aduerſū nos erat cyrogra
phum decreti qd erat ↄtrariū no
bis Augꝰ. Eua a dyabolo peccatuȝ
mutuauit. cyrographū ſcripſit. fi
deiuſſorē dedit ꝛ vſqȝ ad poſterita
tem creuit. tunc em̄ a dyabolo pec
catum mutuauit qn̄ ↄtra p̄ceptuȝ
dei ſue praue ſuggeſtioni ↄſenſit.
Cyrogͣphū ſcpſit qn̄ manū ad po
mū porrexit. Fideiuſſoreȝ dedit qn̄
adā pctō ↄſētire fecit. ꝛ ſic vſqȝ ad
poſteritatē creuit. qꝛ tō poſteritas
ptāti dyaboli ſubiecta eſt ꝛ merito
Nā pentes nri adā ꝛ eua fecerunt
emptionē cū dyabolo ꝛ vēdiderūt
genꝰ humanuȝ ꝓ vno pomo q̄ſi ꝓ
nihilo. vn̄ ↄqueritͬ ꝓpheta yſa. lij.
Gratis venūdati eſtis. ſup hmōi
emptione erat ſcriptū cyrogͣphū
ꝛ p̄uilegiū etne dānacionis ꝛ nō
poterāt deleri n̄ p ſanguinē xp̄i ihe
ſu. vn̄ miſertꝰ dānacōis nr̄e venit ī
hūc mūdū delens qd aduſuȝ nos
erat cyrogͣphū decreti ſic dī Col.
ij. Glō. pctm̄ ade quod dyabolus
tenebat q̄ſi cautionem decreti mor
tis etne. deletū ē ſāguine xp̄i fuſo
in cruce. vn̄ yſaie. xliij. Ego ſū q̄ de
leo iniq̄tates vr̄as Bern̄. Agnoſce
o hō q̄ꝫ grauia fuerunt vulnera aīe
tue. ꝓ quibus nc̄e fuit xp̄m dn̄m
vulnerari. Sȝ ſi nō eēnt hec ad mor
tē ſēpiternā. nūq̄ꝫ ꝓ eoꝝ remedio
moreretͬ. ſic ergͦ pateȝ quō p ſangui
nē ihesu xp̄i deletū eſt cyrogͣphū.
Cū aūt deletū eſſet p ſanguineȝ xͣ
cyrogͣphū nr̄e dānationis eodeȝ
ſanguine ſcriptū ē aliud cyrogra
phū nr̄e redēptionis ꝛ ſaluatiōis.
Erat āt ſcriptū cyrogͣphuȝ nr̄e ſal
uationis in ouino pgameno. cuȝ
ferreis pēniſ ꝛ rubeo incauſto Oui
na pellis fuit corpus dn̄i nr̄i iheſu
xp̄i que ouis fuit vēdita trigita de
nariiſ a iuda traditore ꝛ ad mortē
ducta fuit vt inde pgamenū fieret
de cuiuſ ductu dicit Yſa. liij. ſicut
ouis ad occiſionem ductus eſt ꝛ
ſicut agnus corā tondēte ſe obmu
tuit ꝛ non aperuit os ſuum. Secū
do ouiſ iſta ducta eſt vt pelle ꝓpria
denudaretur Johannis. xviij. Co
hors autē ꝛ tribunuſ ꝛ miniſtri iu
deorū ↄprehenderūt iheſum ꝛ liga
uerunt eum ꝛ duxerūt eum ad an
naȝ primū ꝛ primo vbi data eſt ei
alapa. deinde ductꝰ ligatuſ ad cay
phā. vbi ſic dicitur Luc. xxij. Ve
lauerunt faciem eius ꝛ pcuſſerūt
eum dicentes. ꝓphetiſa nobis xp̄e
quis eſt qui te percuſſit. ꝛ expue
runt in faciem eius. deinde ductus
ad pylatū vbi accuſatus ē de mul
tis criminibus quoꝝ erat innocēs
Deinde ductus ad herodem q̄ ſpre
uit eum ꝛ induit euȝ veſte alba ꝛ
illuſit tanq̄ꝫ fatuum ꝛ nō ſane mē

is. deinde iterū ductus ad pylatū
a quo iudicatus ē ad mortē. ſic pa
tet quō ouis iſta ē empta ⁊ ducta
ad mortē vt inde ꝑgamenū fieret.
Poſtea ſolꝫ ouis excoriari ſic xp̄s
eſt excoriatus tanꝙ ouis qn̄ pyla
tus eū veſtibꝰ exui fecit ⁊ nudum
ad colūnam figi fecit ita virgis et
flagellis verberaṙ fecit ꝙ a planta
pedis vſqꝫ ad verticeꝫ nō erat in eo
ſanitas ſic dicit yſaias ꝓpħa. Ber.
Volue ⁊ reuolue corpꝰ iheſu xp̄i a
planta pedis vſqꝫ ad verticem ⁊ ni
hil inuenies niſi dolorem. nihil ni
ſi merorem. ⁊ ne caput eius mane
ret inexcoriatum impoſuerūt ſibi
ſpineā coronā quā cū arundine in
fixerūt ⁊ inculſerūt capiti eius. ꝙ
ſpinarū aculei benedictum caput
eius penetrauerūt. vt ſanguis eiꝰ
in faciem eius decurreret. ſic patet
quomodo ouis iſta eſt excoriata.
Poſtea ſolet pellis extendi quan
to plꝰ pōt ſup lignū. Sic iſta bn̄di
cta pellis iheſu xp̄i ⁊ corpus eiꝰ ex
tenſum fuit ſup lignū crucis De q̊
intelligi pōt illud pš. Extendens ce
lū ſic pellē Celū ⁊ celeſte corpus
iheſu chriſti. extenſuꝫ fuit in cruce
ſicut pellis extenditur de quo fit ꝑ
gamenum In tantum fuit extēſuꝫ
corpus iheſu xp̄i ꝙ ōnia oſſa eius
dinumerari poterant qꝛ ſicut dicit
Augꝰ. Qꝛ foramina manuuꝫ ⁊ pe
dum nimis diſtabāt vt affixa vna
manu. alia attingere non poterat
foramen. vnde cum funiculis tan
tuꝫ diſtenderūt ꝙ iuncture mēbro
rum manifeſte apparuerūt. Hoc ē
quod dicit dn̄s ꝑ pſaľ. Dinumera
uerūt oīa oſſa mea. q. d. In tantuꝫ
me extenderūt ꝙ oīa oſſa mea di
numerare potuerūt. ſic patet quō
cutis iſta ē extēſa. Poſtea ſolꝫ eri
gi in aerem ⁊ ad ſoleꝫ extractis hu
moribꝰ exſiccaṙ ſic cutis huiꝰ ouis
⁊ caro xp̄i cū cruce fuit erecta in mō
te caluarie ↄtra ſoleꝫ ⁊ intrīn extra
ctis humoribꝰ exiccatꝰ ꝙ d ipō di
cit pſaľ. Oſſa mea ſic cremiū aruē
runt. ⁊ ſic fenū ꝑcuſſus ſū ⁊ aruit
cor meū. vn̄ ex maxima arefactōe
ſiue ſiccitate potū petebat dicens.
Sitio ⁊ nō potuit habere guttam
aque ⁊ dabāt ei acetū bibere felle
mixtū ⁊ mirratū. qd cuꝫ guſtaſſet
noluit bibere. qꝛ ꝓpṫ amaritudinē
non potuit Et ecce cuꝫ homines nō
cōpaterent̄ eius ſiccitati aquā mi
niſtrando. ſol ↄpatiebat̄ ſibi radi
os ſubtrahēdo Bern̄. Dū ſol celeſtis
moreret̄ i ṫris. ſol terreꝰ horrebat
in celis. Sic patꝫ quō exiccata eſt
pellis iſta vt ꝑgamenuꝫ fieret in q̊
cyrographuꝫ noſtre ſaluationis
ſcriberet̄ Facto aūt ꝑgameno ſcri
ptū eſt cyrog̃phuꝫ. Quō certe nō
molli penna ſꝫ acuta ⁊ ferreo ſtilo.
ſicut btūs Job ꝓphauerat. Quis
mihi det vt exarent̄ ⁊ ſcribent̄ in li
bro ſtilo ferreo. Stilus ferreꝰ fuit
lancea que latus eius penetrauit
et claui ferrei qui manꝰ ⁊ pedes ꝑ
tranſierunt. Tam groſſe fuerūt lit
tere ſcripture illiꝰ ꝙ ī latere eiꝰ ma
nus poni potuit ⁊ ꝑ manꝰ digitus
tranſire. vn̄ dixit dn̄s ad thomam
oſtendēs ei vulnera in manibꝰ In
fer digitū tuū ⁊ vide ⁊ tange manꝰ
meas ⁊ affer manum tuam ⁊ mit

te in latus meum. O ꝙ magna erāt
hec ſcriptura quā ideo magnā eſſe
voluit. ne ꝑ obliuionē a cordibus
hominum deleretur. Malach. iij.
Scriptus eſt liber monumenti v
litteraūl cyrographum perpetue
recordationis. Ideo in eccleſijs an̄
oculos noſtros depingitur ne ob
liuiſcamur. Vn̄d Deut. xxviij. Erit
vita tua quaſi pendens ante te vt
legas in eo hodie et omni tempo
re. Et quid debem⁹ in ea legere. cer
te tria que erant in eo ſcripta de q̄
bus Eze. ij. Expandit librum corā
me q̄ erat ſcriptus intus et foras.
et erant in eo ſcripte lamētatiōes
et carmen ⁊ ve. Liber expaſſus eſt
corpus chriſti expaſſuꝫ in cruce.
ſcriptus erat intus ⁊ foras. ꝙ nō
ſolum habuit dolores exteri⁹ ſed
etiam interius in anima ex cōpaſ
ſione ſue dulciſſime matris quaꝫ
turbatiſſimā vidit iuxta crucē ſtā
tem ⁊ lamētantē Bern̄. O bone ihē
ſu ꝙ grauiter foderis extra. ſꝫ mul
to magis foderis intra ex cōpaſſi
one matris tecū omnia ꝑticipan
tis. Et erāt in eo ſcripte lamentaci
ones q̄s faciebat in cruce ꝓ ꝑctis
nr̄is ⁊ redēptione nr̄a. qn̄ cū lacri
mis ⁊ clamore valido orauit pr̄em
ſuum. ſic dicit apl̄s Heb. v. Cum
clamore valido ⁊ lacrīs offerens
.ſ. p̄ces ad patreꝫ ꝓ nob lamētabi
liꝫ etiā ꝓpter hoc ꝙ ſua amara paſ
ſio in multis pctōrib⁹ eēt ꝑdita q̄
nollēt eā ſibi facē vtileꝫ ⁊ fructuo
ſā. vn̄ Jero⁹. Fleuit xp̄s i cruce cū
paſſio ſua ſufficeret ad redēptionē
oīm̄ ctoꝝ ꝓfuit tn̄ ad ſaluteꝫ pauco

rū. Scd̄o erat in eo ſcriptuꝫ carmē
et canticū leticie ſiue gaudiuꝫ om
nium beatoꝝ qui ꝑ eius paſſionē
ſalui ſiunt. Luc. x. Gaudete et exul
tate quia nomina vr̄a ſcripta ſunt
in libro vite. Item gaudiū omniū
peccatorū ſcriptū erat in eo qd̄ pꝫ
ex hoc ꝙ ꝓ crucifixoribus orauit. ⁊
ꝙ latronem ſero penitentem ſecū
in ꝑadiſum introduxit. hoc p̄t eſſe
magnū gaudiū ⁊ ſolacium omni
bus peccatoribus penitēciam agē
tibus Bern̄. O bone iheſu nō abhor
ruiſti cōfitentē latronem. nō lacri
mantem peccatricē. nō diſcipuluꝫ
te negantem. nec ip̄os tuos crucifi
xores. Tertio in eo erat ſcriptū. ve
eterne damnationis illis qui ſūt
ſanguine xp̄i redempti ⁊ iterū pec
cando ſe dyabolo ſubdiderūt De q̄
bus pſal. Deleant de libro viuen
cium ⁊ cum iuſtis nō ſcribantur.
De talibus dicit Apoc̄. xx. vbi dici
tur ꝙ iohānes vidit dn̄m ſedentē
in throno ⁊ iudicantē magnos ⁊
puſillos ⁊ apertus eſt liber vite ⁊
qui non̄ eſt inuentus in libro vite
miſſus eſt ſcꝫ in ſtagnū ignis. hoc
erit in die iudicij qn̄ mali mittent
in profundum inferni. tunc erit eis
eternaliter ve ⁊ ve. vn̄d dicit aīma
damnata Jhere. xv. Ve mihi ma
ter mea. quare me genuiſti. Jhere.
xlv. Ve mihi miſero. quia addidit
dominus dolorem dolori meo ⁊ re
quiem non inueni. Et merito dicēt
peccatores. qui in peccatis laborāt
et laborem conſciencie in iſta vita
habent ⁊ poſt hanc vitam eternū
dolorem habebunt. Rogemus.

Hoc ſentite in
vobis qđ ⁊ in xp̄o ih̄u ad
Phil.ij In ep̄la hodierna ꝓponit
nob aplꝰ paſſionē dn̄i nr̄i iheſu
xp̄i ꝓuocās nos ad cōpaſſionē·et
eſt ſēſus·hoc ſentite ī vob p ↄpaſſi
onē dn̄i nr̄i iheſu xp̄i·qđ in xp̄o fu
it p crucis paſſionē·Sūt āt tria q̄
dn̄t nos ad ↄpaſſionem ꝓuocare·
Primū ē penarū multiplicitas Se
cundū ē paciētis caritas·Terciū
eſt paſſiōis vtilitas Circa p̄mū nō
ꝙ pēa ſua fuit multiplex·Prio ex
eo ꝙ ab amico ſuo fuit tr̄ditꝰ Ma
gnꝰ dolor ē qn̄ amicꝰ ab amico tra
dit·maior qn̄ dn̄s a ſuo·maximꝰ
qn̄ pr̄ a filio·Oīa iſta fuerūt in paſ
ſione xp̄i·Ipē em̄ fuit iude amicus·
dn̄s ⁊ pr̄·⁊ cū amicꝰ tradiderit eū·
augmētauit penā ſuā vn̄ dicit ps̄·
Si inimicꝰ meꝰ maledixiſſ; michi
ſuſtinuiſſe; vtiq; Et ſi is q̄ oderit
me ſuper me magna locutꝰ fuiſſ;
abſcōdiſſem me forſitā ab eo·Tu
vero hō vnanimꝰ dux meꝰ et notꝰ
meus q̄ mecum dulces cibos capie
bas·Mat·xxvi·Qui intingit mecu;
manū ī paropſide hic me tradet·vn̄
dicebat ad iudā cū eū oſcularetur
Amice ad q̄d veniſti·q̄ſi di·habui
te p amico·tractaui te amicabilit
vt q̄d ḡ veniſti me tradere iudeis·
Scđo ꝙ ab illis paſſus ē de q̄rū ꝓ
genie natꝰ ē ſc; a iudeis ⁊ q̄bꝰ mul
ta bn̄ficia ↄtulerat·Grauiꝰ em̄ ali
q̄s patit ⁊ torq̄tur cū offendit ab
eis quibꝰ benefecit q̄ ſi ab aliis in
feſtatur·Ipſe em̄ eduxerat eos de
terra egipti d ſeruitute pharaōis·
et traduxit p mare rubrum·⁊ plu
it illis manna quadraginta diebꝰ
in deſerto et defendit eos ab omni
bus inimicis eorū ⁊ fuit ſuper eos
in columna ignis vt luceret eis per
noctem ne lederentur a ſerpentibꝰ
in deſerto et tande; traduxit in ter
ram fluentem lacte et melle·Ad
vltimū natus eſt de genere eoru;·
et venit ad eos vt eos ſaluos face
ret et ipi crucifixerūt eum·vn̄ Jo·
x·Multa bona opera opatus ſum
vobis ꝓpter quod hoꝝ vultis me
occidere·Et ideo cantat ſacerdos in
perſona xp̄i·Popule meus quid
feci tibi aut in quo cōtriſtaui te·
reſponde michi·q̄a eduxi te de ter
ra egipti·paraſti crucem ſaluatori
tuo·pſal·Amici mei et ꝓximi mei
aduerſum me appropinquauerūt
et ſteterūt·Tertio mō ꝙ tam turpiſſima
morte mori debuit·ſ·morte
crucis qđ erat patibulū latronu;
et furū tunc tp̄is et maledictꝰ dice
batur q̄ in eo moriebat Et ipm lig
nū maledictū habebat·vn̄ nullus
iudeorum lignu; illud tanq̄ male
dictu; portare voluit·ſed ad maio
rem ſui cōtumeliā ſibi impoſuerūt
et āgariauerūt q̄nda; paupem ſy
monē q̄ eum iuuabat Augꝰ·Crux
tūc erat ſuppliciū latronū·nūc trā
ſit ad frōtes īpatoꝝ·Quarto ex eo ꝙ
cū latronibꝰ pati ⁊ reputari debuit
In maiorē em̄ ſui ↄtumeliā crucifi
xerūt eū inter duos latrones·q̄ſi eti
am malefactor eſſet·Quinto ꝙ eti
a; opprobrioſa verba obiiciebāt
dicentes·Vah q̄ deſtruit templū

dei ⁊ i triduo reedificat illᵭ Alios
ſaluos fec ſeipm nō pt saluū facē.
ſi rex iſrahel ē deſcēdat nūc ᵭ cruce
et credimꝰ ei. ↄfidit i deū liberet eū
nūc ſi vult. Dixit em̄. ꝙ filiꝰ dei ſū.
hec ⁊ multa alia blaſphemabāt.
Sexto eo ꝙ mrēm ſuam dilectiſſi
mā adeo turbataꝫ iuxta crucē ſta
re cernebat. de hoc itrinſecꝰ grauiꞇ
turbabaꞇ. Bern̄. ¶ O bone ihu ꝙ
grauiꞇ doleris ex. ſ; multo magis
doleris itra ex ↄpaſſiōe mrīs tue te
cū oia pticipātis. Hec em̄ oia dn̄t
nos ad ↄpaſſionē ꝓuocaē Nā irra
tōnabiles creatuꝫ ſūt ↄpaſſe Ber.
Quid ē hoc qᵭ nō ↄpateris Reqre
in ſmōe Eamꝰ ⁊ nos. Scdo dꝫ nos
ad ↄpaſſionē ꝓuocare pacietis ca
ritas. Vere ad nos magnā carita
tē xps habuit q ꝓ nr̄is culpis mor
tē ſuſtinē voluit. pſa. liij. Ipē vulne
ratus ē ꝓpꝫ iniqtates nrās ꝓ. Joh.
iij. In hoc cognouimꝰ caritatē dei
qm̄ ꝓ nob aīam ſuā poſuit ⁊ vitaꝫ
dedit. Jo. xv. Maiorē hac caritatē
nemo hꝫ vt aīam ſuā ⁊ vitā ponat
qs ꝓ amicis ſuis. Bern̄. O bone ihe
ſu tu maiorē caritatē habuiſti. qa
ꝓ inimicis tuis aīam tuaꝫ poſuiſti
Rō. v. Cū inimici eſſemꝰ recōciliati
ſumus deo ꝑ mortē filij eiꝰ Bern̄. O
ꝙ ḡtuita dilectio ⁊ iaudita caritas
regeꝫ gl'e ꝓ deſpectiſſimo v'miculo
crucifigi. qs audiuit vnq̄ tꝫ lia. qs
vidit huic ſimile. vix enīꝫ ꝓ iuſto
moriꞇ qs. Ipē xps pro iniuſtis ini
micis mortuꝰ ē. Augꝰ. Vide o hō q
amore. reqre in ſmone Ambulate
Bern̄. Si xps tot mēbra habuiſſꝫ
qt fuerūt ſtelle in celo ⁊ vnū qᵭ q

ꝑ ſe vnū corpꝰ habuiſſet. oia mor
ti tradidiſſet. anq̄ vnā aīam in in
ferno reliqſſet Jdo cōpatur pelica
no q ſeipm occidit vt ſāguie ſuo
pullos ſuos viuificare poſſit. ps. Si
milis factꝰ ſū pelicano ſolitudinis
Iſta dilectio dꝫ nos merito ad cō
paſſionē ꝓuocare Bern̄. O duri ⁊ i
durati filij adā qs nō emollit tan
ta benignitas rcā. beata. flāma. tā
ingēs amoris ardor. taꝫ vehemens
amator. q ꝓ taꝫ vilibꝰ ſarcinulis.
taꝫ p̄cioſas merces expēdit Bern.
Aſcendit xps in altuꝫ vt ab omībꝰ
videreꞇ. valide clamabat vt ab oi
bus audireꞇ. clamori lacrīas addi
dit vt hō ↄpatereꞇ q ad hunc dolo
reꝫ nō ↄmoueꞇ. ⁊ ad hūc fletū n̄ cō
uertiꞇ. ḡuior ē terra durior ē petra.
fetido ſepulchro fetidior. Tercio dꝫ
nos ad cōpaſſionem ꝓuocare vtili
tas. paſſionis Require in ſermōe.
Chriſtus mortuꝰ eſt. Rogemus.

CUm appropin
quaret iheſꝰ iheroſolimis
et cetera require dominica prima i
aduentu domini. Nota breuiter hi
ſtoriam huius diei. Ante ſex dies.
ſolennis. paſce. id eſt ſābbato an
te feſtum palmaruꝫ. venit iheſus
in betaniam. quē erat ciuitas par
ua non longe a iheruſaleꝫ. vbi la
zarus fuerat mortuus quem ſuſci
tauit iheſus. ſcilicet poſt triduum
ſepulture eius. et facta eſt ei cena
ibi. in domo ſymonis. leproſi quē
dominus curauerat a lepra. ⁊ mar
tha miſtrabat ad mēſā. ⁊ lazarꝰ.

quem ſuſcitauerat in breui. vnꝰ
erat diſcūbentium Multi aūt inde
orum de ihrl'm venerāt illuc. ꝙ au
dierant iħm ibi eſſe. non aūt ꝓpē
ihesum tm̄ ſed etiam vt laſaꝝ vide
rent quē ſuſcitauerat ihesus a mor
tuis. Veit aūt maria magdalena
illuc portans pixidē vngenti preci
oſi ⁊ vnxit pedes ihesu. ꝙ nudis pe
dibꝰ ambulauit ⁊ extersit capillis
suis Et cū veniſſet bethfage ad mō
tem oliueti que eſt villa in latere
montis oliueti miſit duos diſcipu
los. ſ. petꝝ ⁊ philippū dicens eis.
Ite in caſtellū. ſ. ihrl'm quod ꝯtra
vos eſt .i. corā vobis. ⁊ inuenietis
aſinā alligatam ⁊ pullū cum ea:
ſoluite ⁊ adducite mihi: ſi q̄s vob
dixerit .i. ꝯtradixerit. dicite ꝙ dn̄s
his opus hꝫ ⁊ confeſtim dimittet
eos. Aſina iſta fuit oībus cōmu
nis. Quicūqꝫ in ea opabat̄ dabat
ei pabulū illa die. ⁊ religauit eāꝫ
ante portam in biuio ⁊ pullꝰ ad ſi
miles vſus nutriebat̄. diſcipuli
fecerant ſicut preceperat illis iħs.
⁊ adduxerunt aſinā ⁊ pulluꝫ ⁊ po
nentes veſtimenta ſup eum. ſ. pul
lum: poſtea eū deſup ſedere fecerūt.
ſed ꝙ indomitꝰ erat pullꝰ deſcēdit
⁊ ſedit ſup aſinam ⁊ cū approꝑin
q̄ret ad deſcenſum montis oliueti
Plurima aūt turba deſcēdentium
cū eo qui ſecū veneāt de bethani
a: ſtrauerunt veſtimenta ſua in vi
a. turba aūt multa que ꝯuenerat
ad diem feſtū paſche in iheruſalē
⁊ pueri ⁊ plebiculi iheroſolimoꝝ
cum audiſſent ꝙ ihesus venit ihe
roſolimā tollentes ramos oliuaꝝ
⁊ palmaꝝ: exierunt obuiā ei de ci
uitate. ⁊ qui precedebant ⁊ ſeque
bant̄ vnanimiter clamabant. Be
nedictꝰ ſit qui venit in nomine do
mini .i. qui venit ad honorē dei pa
tris. Et quidā phariſeoꝝ inuiden
tes ꝙ eum turbe ſic ꝯmendabāt:
dixerunt ei vt diſcipulos ſuos in
creparet ne ita clamarent. Et r̄nit.
Si hi tacuerint lapides clamabūt
Nam in paſſiōe dn̄i diſcipulis ta
centibꝰ pre timore: petre ſciſſe ſūt
⁊ clamauerunt illū eſſe dn̄m mun
di. Et cuꝫ appropinquaret ciuitati
iheruſalem ⁊ audiēt tantū clamo
rem hitantium in ciuitate: cepit
ihesus flere ſup eam dicens. Si co
gnouiſſes .i. ſcires q̄d ego ſcio. ⁊
tu ſubaudi fleres. quō exultas ꝙ
neſcis mala que ventura ſunt ſup
te. ꝙ inimici tui circūdabunt te ⁊
non relinq̄nt in te lapidem ſup la
pidem: qm̄ deſtruetur ⁊ hitatores
tuos occident ⁊ captiuos ducent. ⁊
hoc ꝯtinget tibi: eo ꝙ non cogno
uiſti tempꝰ viſitacōis tue .i. aduen
tum xp̄i in carne. Illud impletuꝫ
fuit ſub tito ⁊ veſpaſiano. Et cū in
traſſet vrbem ꝯmota eſt tota ciui
tas dicens. Quis eſt hic? Populi
aūt venientes cū eo dicebant. hic
eſt iħs ꝓpheta a nazareth. ⁊ ſta
tim ihesus intrauit in templum: ⁊
vidit in eo vendētes oues ⁊ boues
⁊ numularios ſedentes. Phariſei
ꝓpter auariciā ſuam pmittebant
i tēplo vēdi oues ⁊ boues vt venie
tes a longinquis oblacōnes inue
nirent. ⁊ poſuerūt numularios q̄
darent pecuniā mutuo indigētibꝰ
m .v.

Sed q non licebat eos accipe vſu
ram: cogitabāt dolū ⁊ recipiebāt
colobia ⁊ munuſcula.ſ.pullos an
ſeres vuas ficus ⁊ hmōi. Videns
dn̄s hanc auariciā: eiecit oēs de
templo: ⁊ menſās numulariorū
ſubuertit: ⁊ nemo audebat ei reſi
ſtere. q videbāt a facie ei⁹ quedā
ſplendorem eradiare: q̄ territi nō
audebant ꝯtradicere ⁊ acceſſerūt
ad eū ceci ⁊ claudi in tēplo ⁊ cura
uit eos. videntes aūt phariſei mi
racula q̄ faciebat ⁊ pueros clamā
tes in templo ⁊ dicētes Oſanna fi
lio dauid indignati ſunt Veneāt
eīm maxima multitudo puerorū de
ciuitate in templū vt viderent ihm
⁊ ſpiritu ſcō inſtigante eos: ceperūt
clamare. Oſanna filio dauid ⁊ ſal
ua nos obſecram⁹ filii dauid neſci
entes tn̄ quid dicerēt. q ſpūſſan
ctus loq̄batur p eos. qd audiētes
phariſei: indigti ſunt ⁊ dixerūt. au
dis q̄d iſti dicūt. Jheſus aūt dixit
eis. Nūq̄d legiſtis qd.ſ. ꝓpheta de
me ꝓphetauerat. d. Ex ore infantiū
⁊ lactentiū pfeciſti laudē. q. d. hoc
ꝓphetauit de me ꝓpheta dauid: vt
cū ego hō fierem: non ſolū pueri ſ
etiā adulti deberent me laudare et
benedicere. hoc mō impletum eſt.
Poſtea venerūt gentiles quidā ad
philippū dicentes dn̄e volum⁹ ihe
ſum videre. req. feria. ii. p⁹ ramos
palmarū Per totū illū diem predi
cabat ⁊ docebat in tēplo: ⁊ veſpe
exibat in bethaniā: ⁊ ibi manebat
p noctem. ⁊ mane redibat in tem
plum ⁊ predicabat

Item de eodem
Sermo. lxxi

CUm appropi
quaſſz ihieroſolimis Mat
xxi. Legit in euangelio hodierno
q dn̄s veniēs in ihr̄lm multis mo
dis eſt honoratus ⁊ receptus: ⁊ qm̄
ſpūaliter ventur⁹ eſt in mentē vel
ſacrāliter in feſto paſche: ideo debe
mus eū eiſdē modis ſpūaliter ho
rare. Primo honorauerunt eū diſci
puli ei⁹ q mandatis ei⁹ obedierūt
qn̄ mandauit eis vt adducerent ſi
bi aſinā: hoc mō debemus deū hōra
re preceptis ei⁹ beniuole obediēdo
Magn⁹ ei honor eſt dn̄o terreſtri
qn̄ famuli ſui ſibi libēter obediūt.
⁊ econtrario magna verecundia: qn̄
ei⁹ mandata ꝯtemnunt. ſic eſt deo
multū gratū q ſibi libēter obedi
mus. Eccī. xxxii. Audi tacens ⁊ hu
militer reſpice qd tibi dr̄. ⁊ p reue
rentia quā exhibes deo in obedien
do: accedȝ tibi bona grā ⁊ dn̄s dat
tibi grām ſuā. Jo. xii. Qui m̄ mini
ſtrat: me ſeq̄tur per obiam. ⁊ vbi
ego ſū: illic ⁊ miniſter meus erit ſi
ne illo hōre non poſſum⁹ ad vitam
eternā puenire. qd pȝ math. xix.
vbi venit quidā adoleſcens ad ihe
ſum dicens Mgr̄ quid faciā vt hē
am vitam eternam Qui ait Si vis
ad vitam ingredi: ſerua mandata
dei. Que autē ſunt mandata pȝ in
ſermone Abrahe facte ſunt ꝓmiſ
ſiones. Sedo honorauerunt eū turbe
obuiā ꝓcedendo ⁊ tanq̄ regē ⁊ do
minū honorifice ſuſcipiēdo. Sic de
mus eū ſpūaliter hōrare obuiādo

ꝓcedere ꝑ veram cordis ↄtricõem.
q̄ ↄtritio dr̄ quaſi ↄtraitio ⁊ obui
atio. q̄ pctõr per ↄtricõem cordis
vadit de ſtatu malo in bonuꝫ ⁊ de
pccīs in virtutē. ⁊ vadit ita obui
am dn̄o qui ſꝑ paratus eſt nobis
appropinq̄re ſi volumꝰ ei appropin
quare. Vnde dr̄ iaco. iiij. Appropi
quate deo ⁊ appropinq̄bit vobis.
appropinq̄ deo ꝑ cordis ↄtricõm ⁊
appropinq̄bit tibi per grē infuſio
nem. Ber. Benignus deus qui pri
mus eſt in acceſſu ⁊ vltimꝰ in receſ
ſu. Apo. iij. Ego ſto ad oſtiū ⁊ pul
ſo ſi q̄s audierit vocē meā ⁊ aperu
erit mihi ianuā intrabo ad illū.
Can. ij. En ſtat poſt parietē nr̄m
.ſ. pctõrum noſtroꝝ: qui paries ē
inter nos ⁊ deū Yſa. lix. Iniq̄tates
veſtre diuiſerūt inter vos ⁊ deū ve
ſtrū. Retro illū parieteꝫ ſtat ꝓſpi
ciens ꝑ feneſtras. aſpiciens ꝑ cā
cellos ⁊ vidit ſi aliquā apturā poſ
ſit inuenire per quā intret. Per fe
neſtras ſignificant̄ magna pctā.
ꝑ cancellos parua pctā que impe
diūnt deū ne intrare poſſit ⁊ qn̄ ei
aperit̄ ſtatim intrat qđ fit per con
feſſionē. Vnde dicit ſponſa canti.
v. Peſſulū hoſtij mei aperui dilcõ
meo: ⁊ ecce declinauerat q̄ patus
erat intrare. In hoc apparet virtꝰ
ↄfeſſionis. q̄ ſtatim cuꝫ hō ↄcipit
voluntatē ↄfitendi dn̄s intrat ⁊ di
mittit ſibi pctā. q̄ ſtatim cū ipſa
peſſulū retraxerit de hoſtio priꝰ q̄
aperiret hoſtiū paratus fuit dn̄s.
ſic anteq̄ hō veniat ad ↄfeſſioneꝫ
dimittē ſibi pctā ſua. Iſtud figu
ratum eſt in x. leproſis qui mūda
ti fuerunt anteq̄ venirent ad ſacer
dotem. Lu. xvij. Exemplū. Quidā
latro videns religioſos tranſeun
tes ad ſiluā in q̄ latuit: ↄtritus cu
currit poſt eos volens ↄfiteri. At il
li putantes q̄ eos occidere vellet:
fugerunt. ⁊ ipſe currens pꝰ eos ce
cidit de rupe. ⁊ fracto collo expira
uit. ⁊ viderūt illi angelos venientes
⁊ aīam eius in celum deducentes.
Tercio honorauerunt eū veſtimenta
ſua ꝓſternendo in via. Per veſtim
ta ſignificantur bona tpalia. Gre
g̃. Quid aliud ſunt iſta bona tpa
lia q̄ corpis veſtimenta. Iſta au
tem demus ſternere in via: ⁊ pau
peribꝰ erogare qui dicunt̄ via. q̄
in hoc mundo tanq̄ via ↄculcant̄.
⁊ nihil reputant̄ Deum ergo hōra
mus cū pauperibus elemoſinam
erogamꝰ. Prou. iij. Honora dn̄m
de tua ſbā in membris ſuis ⁊ pau
peribus. q̄ ipſe dicit math. xxv.
Qđ vni ex minimis meis feciſtis:
mihi feciſtis. Prouer. xiiij. Hono
rat dn̄m qui miſeret̄ pauperi. Exē
plum Quidā multum diligēs pau
peres: ipſos ſingulis diebꝰ viſita
bat ⁊ eoꝝ pedes lauabat. Quadā
die dū aliquos inuitaſſet ⁊ oībus
aquā dediſſet: vidit iuxta ſe quen
dam pauperrimū ſtantē. qui cum
extenderet manꝰ ſuas: videbātur
magna foramina in eis. ⁊ ſangui
ne fluentes. Qđ videns ille obſtu
puit dicēs. O quantū dolorem hꝫ
hō ille in manibꝰ. ⁊ cū verteret ſe
⁊ q̄reret aquā: ille diſparuit ⁊ tur
batus eſt ille. ⁊ mirabat̄ quid fu
iſſet. Nocte apparuit ei dn̄s dicens

Alijs dieb⁹ me in membris meis
recepiſti: ſed hodie a te pſonaliter
ſum recept⁹. ⁊ q me in pauperib⁹
meis hõraſti: ego te in regno meo
honorabo. Quarto honorauerunt
eũm laudib⁹ benedicendo: qñ dixe
runt. benedcũs qui venit in noĩne
dñi. Vnde ⁊ nos debemus deum omi
tpe benedicere ⁊ laudare. Thob. ii
ij. Omni tpe benedic deũ. Idem. xij
Benedicite deũ celi: ⁊ coram oĩb⁹
viuentib⁹ cõfitemini ei ⁊ laudate
eum. q fecit vobiſcum miam ſuã.
Ps. Laudate deũ omnes gentes ⁊
hoc p deuotas orõnes. Quantũ deo
placet vt eũ honoremus orõnibus
noſtris pz per exemplũ. Miles qui
dam predo captus fuit ab impea
tore frederico ⁊ ſuſpenſus. quem cũ
preteriret quidã alius miles dixit
ſeruis ſuis. Pulcher miles fuit ille
At ille clamare cepit deponite me
adhuc viuo: nolite timere. Cunq
veniſſent ad eũ ⁊ queſiuiſſent quõ
adhuc viuere poſſet. rñdit. q̃uis
pctõr fui tñ deum ſingulis diebus
honoraui. ſcẽ trinitati. iij. pater nr̃
cũ totidem aue maria dixi. quinq
pr̃ noſter. v. vulnerib⁹ ihesu xp̃i.
cũ totidẽ aue maria. Angelo meo
vnum pr̃ noſter ⁊ vnũ aue maria
quaten⁹ me non pmitterent mori
niſi poſtq̃ corp⁹ xp̃i ſumerem. vn
de mori non poſſum niſi poſtq̃ cõ
feſſus fuero ⁊ corpus xp̃i accepero
Vnde rogo ppter deũ vt vocetis mi
ſacerdotez qui me cõicet. qd ⁊ fece
runt. ⁊ cũ cõfeſſus fuiſſet ⁊ cõicaſſz
tradidit deo ſpm̃. Rogemus dñm

Feria tercia.

Sermo. lxxij.

Ego quaſi ag

nus manſuetus q̃ portat
ad victimã. Ihere. xi. Nota xp̃s cõ
parat ſe agno qui immolabat in
veteri teſtamento p peccato popu
li q ipſe eſt verus agn⁹ qui immo
latus eſt pro pctõ totius mundi.
Vnde cum iohẽs baptiſta vidiſſz
eum quadã die ambulantem ait
ad diſcipulos ſuos Ecce agnus dei.
ecce q̃ tollit pctã mundi. Io. i. Cuz
enĩ olocauſta p peccatis primi ho
minis in veteri teſtamento a patri
bus dño non placerent. nec iram
dei pr̃is placare poſſent: miſertus
noſtri fili⁹ dei ait patri. ſicut dicit
heb. x. Olocauſtomata p peccatis
non placuerũt: tunc dixi. ecce venio
Glo. ad meipſum offerendũ pro
peccatis hoim. Inde eſt q peticõm
ſiue miſſionem hui⁹ agni yſayas pe
tebat cũ magno deſiderio dicens
Yſa. xvi. Emitte agnum dñe dña
torem terre de petra. nullo enĩ pre
cio redimi poteram⁹ niſi illi⁹ ſang
uine. Vnde i. pe. i. Non corruptibi
lib⁹ auro ⁊ argento redẽpti eſtis:
ſed precioſo ſanguine agni incon
taminati ⁊ immaculati ihesu xp̃i.
Nota q agn⁹ ille q̃ immolabat in
veteri teſtamento debat eſſe ſine
macula. ſic agn⁹ iſte xp̃s fuit ſine
oĩ macula peccati. i. Pe. ij. Qui pec
catũ non fecit: nec inuentus eſt do
lus in ore eius. Et hoc non ſolũ p̃te
ſtabant amici ſui: ſed etiã inimici
in hora paſſionis ſue. Nã pilatus

ait. Non inuenio cãm in hoīe iſto
⁊ neq; herodes. Lu. xxiij. ⁊ iudas.
peccaui tradens ſanguinē iuſtum.
Mat. xxvij. Ecce ſic pȝ ꝙ agn⁹ iſte
fuit ſine macula. Deinde agn⁹ im
moland⁹ ſolebat pelle denudari.
ſic agn⁹ iſte denudatus fuit in fla
gellacōe: qñ exuerunt eū veſtibus
ſuis: ⁊ nudū ad columnã ligabãt
⁊ virgis ⁊ flagellis intm̄ pcuſſerēt
ꝙ a planta pedis vſq; ad verticem
capitis nō erat in eo ſanitas. Sci
endum aūt ꝙ xp̄s nudat⁹ fuit du
plr. tanq̄ hō qui incidit in latro
nes: ⁊ ſic ſe nudant ſcurriones. de
primo dī gene. xxxvij. ꝙ filij ia
cob oderunt frēm ſuū ioſeph. nec
poterant ei quicq̄ pacifice loqui.
⁊ inierunt cōſilium quō eū occide
rent. Quodã tpe dum miſiſſet eū
pī ad frēs ſuos in campū: apprehē
derunt eū ⁊ ſpoliauerūt eum tuni
ca ſua ⁊ vendiderūt eum gentilib;
p. xxx. denarijs: ⁊ tunicã eius ſan
guine aſperſerunt ⁊ miſerūt patri
ac ſi fera eū occidiſſet. Ioſeph idē
eſt ꝙ ſaluator: ⁊ ſignificat xp̄um
ſaluatorem nr̄m. hunc oderūt fra
tres .i. iudei. de quoꝝ gñe nat⁹ fuit
quē miſit pī celeſtis ad frēs .i. ad
iudeos vt eos viſitaret. Ipſi autē
apprehenderunt eū ⁊ ſpoliauerunt
eū tunica ſua .i. vita ſua vel corpe.
⁊ tunicã illam .i. corpus ſanguine
aſperſerunt .ſ. in lateris apertione.
quã tunicã cum pī vidiſſet: ait. fe
ra peſſima .i. inuidia iudeoꝝ deuo
rauit filiū meum ioſeph .i. ihesū.
Et q̄ peſſima fera fuit ⁊ quãta cru
delitas ꝙ illū nudauerūt qui eos
xl. annos in deſerto veſtierat: itaq;
veſtimenta eoꝝ ⁊ calciamenta nō
ſunt ꝯſumpta. Ipſe texit eos nube
p diem ꝯtra ardorem: ⁊ ipſi ſuſpē
derunt eū in ſolem. Ipſe texit eos
columna ignis p noctē ꝯtra tene
bras. ⁊ ipſi velauerūt ſibi oculos
ne lucē videret. Ipſe liberauit eos
de ptãte gentiliū ⁊ ipſi tradiderūt
eum in manus gentiliū. vnde ait
pilatus ad ihesū. Gens tua ⁊ pon
tifices tui tradiderūt te mihi. Ipſe
aūt ſpoliauit ꝓpter eos egiptū cō
mittens eis cū eos educeret ꝙ pete
rent a vicinis ſuis vaſa aurea ⁊ ar
gentea ⁊ veſtes precōſas ⁊ ornamē
ta diuerſa que oīa deduxerunt. Et
ipſi econtra ſpoliauerunt eū veſti
bus ſuis ⁊ nudū crucifixerunt. ſic
pȝ quō nudus fuit xp̄s tanq̄ hō q̄
incidit in latrones. Scdō denuda
tus fuit ſicut ſolent denudari ſcur
riones. Iſtud figuratum eſt. ij. Re
vi. vbi dī ꝙ cū dauid duceret ar
chã dei in ihrl̄m: indutus ē ephot
lineo: ⁊ pſallebat corã archa dn̄i
cū muſicis inſtrumentis .ſ. citha
ra: ⁊ vidit eū micol vxor ſua ſalien
tem ante archã: ⁊ deſpexit eum in
corde ſuo. Poſtea cū repoſita eſſē
archa: ſubſannauit eū dicēs Q̄
glorioſus fuit hodie rex. nudat⁹.
diſcooperiens ſe quaſi vn⁹ de ſcur
ris. Per dauid interpretat̄ xp̄us
qui nudat⁹ fuit in paſſione ſua. p
micol q̄ deriſit eū reputans eū q̄ſi
vnū de ſcurris ſignificat̄ ſinago
ga q̄ deriſit eū in paſſione ſua mul
tis modis .ſ. in domo cayphe: vbi
velauerunt faciē ſuã ⁊ dederunt ei

alapas dicentes · ꝓphetiſa nobis
xp̄e quis eſt qui te ꝑcuſſit. Lu. xx
ij. Et in coronacōne: qn̄ genua ſua
flectebant ante eū ꝛ dicebāt. Aue
rex iudeoruꝫ: ꝛ dabant ei alapas
Mat. xxvij. Alios ſaluos fecit: ſeip
ſum non pōt saluū facere. ꝛ hoc di
cebāt ei in cruce: ꝛ dabāt ei bibere
acetū felle mixtū ꝓ vino tanꝗ̄ ſcur
rioni. Nunꝗ̄ ſcurrio tam vilia paſ
ſus eſt: ſicut ille dauid .i. xp̄s. quia ſi
cut in cithara trahuntur ꝛ exten
dunt corde vt ſonitū faciāt: ſic mē
bra xp̄i ꝛ nerui extenſi fuerunt in
cruce. de q̄ cithara dulciſſimi ſoni
reſonabant: q̄ ſunt octo verba q̄
xp̄us in cruce loq̄batur. Duo loq̄
batur ꝓ bonis. duo ꝓ malis. duo
ꝓ mundo duo ꝓ ſeipſo. Pro bōis
prim⁹ ſonus erat. Mł'r ecce fili⁹ tu
us. ſecund⁹. ecce mr̄ tua. Soni iſti
ſunt dulces ꝛ delectabiles oībus
bonis quos dn̄s reputat frēs ſuos
ꝛ filios mr̄is ꝛ dei p̄ris: ꝛ ideo here
ditatē regni cū xp̄o poſſeſſuri ſunt
Itē malis prim⁹ ſonus erat. Pr̄ di
mitte illis. quia neſciunt q̄d faciunt
Scd's ſon⁹. Amen dico tibi. quia ho
die mecū eris in paradiſo. Iſti ſoni
valde dulces ſunt p̄cc̄oribus. quia fi
li⁹ dei erat ꝓ eis .i. Jo. ij. Si q̄s pecca
uerit: aduōcatū hēm⁹ apd' p̄rem ihe
ſum xp̄m ꝛ ipſe erit ꝓpiciacō ꝓ pec
catis. Iteꝫ dulcis ſon⁹ eſt quia latro
ni ſero penitenti ꝓ vno verbo oēm
culpā dimiſit: ꝛ ſine pena in paradi
ſum introduxit. Item ꝓ toto mūdo
prim⁹ ſonus fuit: ſitio .i. ſalutē to
ti⁹ mundi deſidero. Ber. Quid ſitis
dn̄e. q̄d ſitis. vr̄am inq̄t ſaluteꝫ ſi

tio viam gaudiū. plus veſtrāꝝ ani
maruꝫ ꝗ̄ corpis mei ſentio crucia
tus. Scd's ſonus fuit. conſummatū
eſt. ſ. quicq̄d ꝓ ſalute humani ge
neris pati debuit. Pro ſeipſo pri
mus ſon⁹ fuit. de⁹ de⁹ me⁹ vt quid
dereliq̄ſti me. Scd's. pr̄ in man⁹ tu
as commendo ſpm̄ meū. Iſti ſūt ſoni
quos verus dauid .i. xp̄s in citha
ra cantabat ꝛ micol .i. ſinagoga de
ridebat eū q̄ſi vnum de ſcurris. Id
circo imitatores xp̄i nō doleant: ſi
a malis illudant. Ber. Quātumcun
qꝫ abiectus fuero in iheſu xp̄o abiecti
or eſſe non potero

Feria quarta.

Sermo. lxxiij.

Poſt biduum

paſcha fiet ꝛ fi. ho. tra. vt
cru. Mat. xxvi. verba ſunt ihu xp̄i
ad diſcipulos ſuos. In quibus v̄bis
dn̄s oñt q̄tuor mēbra ſuā morteꝫ
aggrauantia. Primū. quia mors ſu
a fuit ignominioſiſſima. quia in iudeoꝝ
paſcha mortē ſuſtinuit quādo om
nes iudei congregati fuerunt. Vn̄ di
cit. P⁹ biduū paſcha fiet. Om̄es
enī iudei vbicūqꝫ terraꝝ morabā
tur: in feſto paſche conueniebant in
ihr'lm epulantes ꝛ conuiuantes. cū
leticia magna paſcha ꝑagebāt.
ꝛ tunc in tam iocūdo tp̄e. tā ſolen
ni feſtiuitate: coraꝫ tanta multitu
dine ꝑploꝝ. gentiliū. grecoꝝ ꝛ iu
deoꝝ q̄ illic conuenerant tam ignomi
oſā mortē ſuſtinuit. Maior contume
lia eēt regi terreno vel alicui nobi
li: ſi corā multitudine viliū ꝑploꝝ

ignomiīā ſuſtineret. quāto ma
gis celeſti regi. De rege ſedechia
quē rex babilonis cepit: ⁊ eū vīn
ctū catenis duxit in babilonē ⁊ fa
cto magno cōuiuio fecit adduci ſe
dechiam: ⁊ coram oībus ignomi
nioſe tractauit eū. de qua ignomi
nia ille tantū doluit ꝙ ex triſticia
mortuꝰ fuit: vt legit̄ ī here. lij. Mul
to magis rex celeſtis ihesus xp̄us
dolore potuit repleri: qn̄ corā mul
titudine tanta ignoīoſe tractatꝰ
fuit. Sedechias eīn patiebatur in
terra aliena: ipſe xp̄s ī patria ſua
Jlle patiebatur ab inimicis. Jſte
ab amicis ⁊ cognatis ⁊ diſcipulꝫ.
Vnde dicit per ꝓphetam. Aīci mei
⁊ ꝓximi mei aduerſū me appropi
quauerunt. Jlle illuſus fuit coraꝫ
vno rege ⁊ vna vice: iſte illuſus fu
it corā multis principibꝫ: ⁊ pluri
bus vicibꝫ. Primo corā anna ad
quem primo duxerunt eū. qui cū
interrogaſſꝫ de doctrina ſua: rn̄dit
ei ihesus. Ego palam locutus ſum
vobis ⁊ docui in ſinagoga vbi oēs
cōuenerunt ⁊ in occulto locutus ſū
nihil: quid me interrogas. Jnter
roga eos qui me audierunt: tunc
vnus miniſtrorū dedit ei alapā di
cens. Sic rn̄des pontifici ⁊ miſit eū
annas ligatū ad cayphā. Scd̄o
ibi illuſus fuit coram caipha vbi
ſm̄ lucā velauerunt faciē eius ⁊ ꝑ
cutiebant faciem ſuā. ⁊ interroga
uerūt eum dicentes. Propheciza
xp̄e quis eſt qui te ꝑcuſſit. Mat.
xxvi. Tunc expuerunt in faciē eꝰ
⁊ collaphis eū cedebāt. Aug. Hec
aūt paſſuſ eſt vſqꝫ mane in domo
cayphe: ⁊ cū facta eſſet dies cōue
nerunt ſeniores ⁊ principes pleb
⁊ ſacerdotum: ⁊ duxerūt illū in cō
ſiliū ſuum dicentes. Si tu es xp̄us
dic nobis palam. Et ait illis. ſi di
xero vobis: non creditis mihi. Lu.
xxij. Et ſurgens oīs multitudo du
xerunt eū ad pilatū: ⁊ dixit pilatꝰ
Quā accuſacōm fertis cōtra hoīeꝫ
hunc. Rn̄derunt. Si non eſſet hic
malefactor: non tradidiſſemꝰ euꝫ
tibi. Lu. xxiij. Ceperunt eū accuſa
re dicentes. Hunc inuenimꝰ ſubu
tentem gentem nr̄am cōmouit eīn
ꝑplm̄ a galilea vſqꝫ huc. Audiēs
pilatus ꝙ galileus eſſet: ⁊ de ptā
te herodis: miſit eum ad herodem
Tercio illuſus fuit coram herode.
Herodes viſo eo gauiſus eſt gau
dio magno valde. Erat eīn multo
tp̄e cupiens videre ihesū: eō ꝙ au
dierat multa de eo ⁊ ſperabat ali
qd̄ ſignum ab eo fieri. Jnterroga
bat eū multis ſermonibꝫ: ⁊ ipē ni
hil rn̄dit. Spreuit auteꝫ eum hero
des cū exercitu ſuo ⁊ familia ⁊ illu
ſit indutuꝫ veſte alba tanq̄ fatuo
⁊ non ſane mentis ⁊ remiſit eum
ad pilatū: ⁊ ſic tercio illuſus ē ab
herode. Quarto illuſus eſt corā pi
lato a militibꝰ eius qui poſtq̄ fla
gellatus eēt ſicut dī math. xxvij.
ſuſcipientes ihesum in pretorium
cōgregauerunt ad eum vniuerſaꝫ
cohortē: ⁊ exuentes euꝫ veſte ſua:
clamidē coccineā circūdederunt ei
⁊ plectentes coronā de ſpinis poſu
erūt ſup caput eius ꝑ diademate
⁊ arundinem in dextera eius ꝑ ſcep
tro ⁊ genuflectētes ⁊ añ eū illudebāt

ci dicentes Aue rex iudeoꝝ ⁊ expu
entes in faciem eius acceperūt arun
dinē ⁊ ꝑcutiebāt caput eius ⁊ da
bant ei alapas Quinto illuſus fu
it coram oī ꝑplo. Mat. xxvij. Prin
cipes aūt ſacerdotū illudentes eū
cū ſenioribꝫ ⁊ ſcribis dicebant. Si
rex iſrl' eſt: dſ̄cēdat de cruce: ⁊ credi
mꝰ ei. Confidit in dño: liberet eū
nunc ſi vult. Dixit em̄. ꝙ filius dei
ſum. Pretereuntes aūt blaſphēa
bant eū mouentes capita ſua ⁊ di
centes. Vach q̄ deſtruit templū
dei: ⁊ in triduo reedificat illud. ſal
ua temetipſū. ſi filiꝰ dei es deſcende
de cruce. Sic ḡ patꝫ quō mors xp̄i
fuit ignoīoſiſſima: eo ꝙ ī paſcha
li tpe qñ oēs ꝯuenerant: corā tan
ta mltitudine ignoīam ſuſtinuit
Scdo oñditur in verbis ꝓpoſitis ꝙ
mors xp̄i fuit amariſſima. Qd per
pendit ex eo ꝙ tenerrimā carneꝫ
habuit ⁊ virgineā tanꝙ de ſole na
tus. ſ. de ipſa v̄gine maria. Vñ ſe
quit. ⁊ filiꝰ ho. tra ⁊ filiꝰ vnius te
nerrime virginis. ⁊ iō tenerrimā
carnē habuit. Et quanto hō eſt te
nerior: tanto pena eiꝰ amarior. Au
gꝰ. Dolor indiciū bone nāe eſt. Et
in xp̄o erat optima natura. Et ideo
pena eius amariſſima. Et ideo bñ
figuratꝰ eſt p dauid. ij. Re. peñ. Ip
ſe eſt q̄ſi tenerrimꝰ ligni vermicu
lus. ꝙ ille vermis molliſſimus eſt
cū tangit. Sed cū tangit aliqd: in
tactu ſuo durus ē valde. ꝙ duriſſi
mum lignū pforat ⁊ ꝯſumit. Iſta
fuerūt in dauid erga ſubditos ſu
os ⁊ in preſſuris ſiue tribulationi
bꝰ ſuis mollis ⁊ mitiſſimꝰ erat. Sꝫ

ꝯtra hoſtes ſuos: ⁊ in ſolio iudicij
duriſſimꝰ erat Oīa iſta inueniunt
in xp̄o: in preſſuris ⁊ paſſioībꝰ mi
tiſſimꝰ erat Ihere. xi. Ego q̄ſi agnꝰ
man. q portat ad victi. Cum em̄ ꝑcu
teret: non repcuſſit. cū maledice
ret non maledixit. Iſa. liij. Quaſi
agnꝰ coram tondente ſe obmutuit
Ité mitiſſimꝰ eſt erga ſubditos ⁊
pctōres pnīam agentes. qd pꝫ in
latrone ſero penitente: cui ꝓpt vnū
verbum oīa pctā dimiſit. d. hodie
mecū eris in padiſo. Cōtra inimi
cos aūt ⁊ pctōres duriſſimꝰ eſt vt
pꝫ in lucifero quē ꝓpter vnū pctm̄
eternaliter dānauit Et in adā quē
ꝓpter vnaꝫ inobiam de paradiſo
eiecit ⁊ in multis alijs Quondā ſic
auſterꝰ fuit: ſed poſtꝙ humanita
tem aſſumpſit mitior factus eſt: ſed
ī ſolio iudicij iterū diriſſimus erit
intm̄ ꝙ ſi oēs ſcī ſanguineas lacri
mas funderent poſſent p vno pctōre
non poſſent eum demollire. Tunc
em̄ oñdet vulnera ſua ⁊ cicatrices
crucē ⁊ clauos ⁊ lanceā. Aug. dñs
ideo cicatrices ſeruauit. reꝗ. in ſer
mone Videbūt ſi. Zach. xij Tunc
aſpicient in quē ꝯfixerunt ⁊ plan
gent ſup ſe planctū q̄ſi ſup vnige
nitū. Criſ. Plangēt ſe iudei. reꝗre
in ſermone predcō. Sic pꝫ ꝙ durꝰ
erit ille ligni vermiculus in iudicō
quando tangit: q in paſſione ſua
tangebat. tenerrimus fuit ⁊ ideo
mors eius amariſſima Tercio oñ
ditur in verbis prepoſitis ꝙ mors
xp̄i fuit turpiſſima. Vnde ſeꝗtur.
tradetur vt crucifigat. ꝙ turpiſſi
mū genꝰ mortis fuit crux ꝙ ſuppli

cium latronū. ⁊ maledict⁹ diceba
tur oīs q̄ pependit in ligno. Vn̄ di
cebant iudei in ꝯſilio ſuo Sapi. ij.
Morte turpiſſima ꝯdemnem⁹ eū.
Greḡ. Ad hoc vnigenit⁹ dei fili⁹ for
mam nr̄e infirmitatis ſuſcepit. ad
hoc inuiſibilis non ſolū viſibilis: ſʒ
etiā deſpect⁹ apparuit. ad hoc cō tu
meliā. ludibria. illuſionem oppro
bria. paſſionū tormenta tolerauit
vt ſuperbū non eē hoīem doceret
humilis de⁹. Origen̄. Xp̄s multa
ſuſtinuit ne pauca m̄ ſufficerent.
amara ne amara me fugerent vo
lūtaria ne voluntas m̄ deſit. vtilit:
vt vtilitas m̄ aſſit. Rogem⁹

In cenā domini.
Sermo. lxxiiij.

Accepit iheſus

panē ⁊ benedixit: fregit ⁊
dedit diſcipulis ſuis. d. Accipite et
comedite. hoc eſt corp⁹ meū. Mat.
xxvi. Hodie frēs cariſſimi ſūmus
ſacerdos iheſus xp̄s primā miſſaʒ
celebrauit: ⁊ in poſteꝝ per totam
eccām fieri ordinauit. Vn̄ de expo
ſicōe miſſe breuiter audiam⁹ Miſ
ſa a diuerſis diuerſimode exponi
tur. a ſublimib⁹ ſublimiter. a ſub
tilib⁹ ſubtiliter. a ſimplicibus ſim
plr̄ exponi pōt Quantū ad p̄ntem
expoſicōm. officiū miſſe ſignificat
filij dei incarnacōem Solent aūt p
ferri in miſſa quedā ſonora voce. ſ.
cantus. orōnes. epl̄a. euangeliū ⁊
ſil̄ia. ⁊ iſta vt freq̄ntius ſig̃ficant
quandā leticiā. Quedaʒ ſubmiſſa
voce pferuntur: vt ſecreta. canon.
ſilentiū ⁊ ſil̄ia ⁊ iſta vt frequenti⁹
ſignificant quandā triſticiā. Pri
mo introit⁹ miſſe fit voce ſonora.
qđ ſignificat deſideriū antiquoruʒ
p̄rm qui cū gaudio magno deſide
rabant filij dei incarnacōm. Vnde
ber. Ardorem deſiderij p̄rm ſuſpirā
tiū in carne xp̄i p̄ntiam. freq̄nter
cogitans ꝯpungor. ⁊ in memetipō
vix ꝯtineo lacrimas Ita pudet me
tpīs ⁊ mēſurabiliū tpm horis. cui
nāqꝫ ingerat tātū gaudiū h⁹ grē
exhibitio. Qn̄tum antiq̄s intulit
ſola pmiſſio. Aug⁹. Sciebant an
tiq̄ xp̄m venturū eſſe: ⁊ oēs qui cu
piebant dicebant. O ſi hic inueni
at me illa natiuitas. o ſi qđ credo in
ſcripturis videā oculis meis Pſa.
lxiiij. Vtinā dirumperet celos ⁊ de
ſcenderet. Exo. iiij. moyſes ait Mitte
dn̄e quē miſſurus es. dđ. dn̄e incli
na celos tuos ⁊ dn̄de. Simeon. Pu
tas videbo. putas durabo qn̄ veni
et. Sed iſte introitus duplicat. qꝛ
duo erant loca in quibus p̄rēs ad
uentū xp̄i expectabant. ſ. in limbo
⁊ in mundo P⁹ hoc ſequit̄ voce ſo
nora kyri heleyſon nouē vicib⁹.
p̄ qđ ſig̃ficat̄ deſideriū. ix. ordinū
angeloꝝ. Credunt̄ aliq̄ cecidiſſe
q̄ deſiderabant incarnacōem dn̄i
vt p hoc coꝝ ruina reſtauraretur
Nā de quolibet ordine viʒ nouē or
dinum angeloꝝ credunt̄ aliq̄ ceci
diſſe. P⁹ hec ſequitur voce ſonora
gloria in excelſis deo. qđ angeli le
gūtur primo cantaſſe in natiuitate
dn̄i. Vnde p illū cantuʒ ſignat̄ na
tiuitas xp̄i. Canticū illud p̄mo ſo
li ep̄i cantabant. Sed ſimachus

papa aduertens ꝙ ſacerdos ē an
gelus dñi: inſtituit ꝙ quilibet ſac
dos illū angelicū cantum cantare
poſſet vel pt: ſed angeli non canta
bant niſi tm̄ · gloria in excelſis deo ·
et in ter · pax · ho · bo · vo · et qđ ſequit̄
addidit ſcūs hilarius de iuſſu the
leſphori pape · Poſtea vertit ſacer
dos faciem ſuā ad pplm dicens ſo
nora voce · dñs vobiſcū · per qđ ſig
nificatur ꝙ in natiuitate ſua oñt
mundo faciem iocundā quā pres
diu deſiderauerant. Moyſes dixe
rat exo · xxxiij · dñe ſi inueni grām
in oculis tuis: oñde mihi faciez tu
am et ſalui erim⁹ · Sci in limbo · De
us miſereatur noſtri: et benedicat
nos deus · Heſt · xv · Valde mirabi
lis es dñe: et facies tua plena grā
rum · Ecce quō deſiderabant illam
faciem benedcām Tandē mia mo
tus venit in mundū et oñt faciem
et ideo ſacerdos oñt faciem ſuā ad
pplm · Poſtea ſequuntur orōnes ·
per qđ ſignificatur ꝙ in epyphā
nia a magis fuit adoratus · Mat ·
ij · Deinde ſequitur epiſtola · p qđ
ſignificatur predicatio iohānis ba
ptiſte: qui precedebat xp̄m: ſicut
epiſtola euangelium · Ita ipē pre
nunciauit aduentū domini in mū
do et in limbo · Et ex hoc factū ē gau
dium magnū patribus in limbo ·
ſanctis in mundo · et angelis in ce
lo · et ꝓpter hoc triplex gaudiū ſta
tim ſequit̄ triplex cant⁹ · ſ · gradu
ale · quod ſignat gaudiū patrū
in limbo · Alleluya quod ſigt gau
dium angeloꝝ in celo · Seqntia: q̄
ſignat gaudiū ſcōrum in mundo ·

Poſtea ſeqtur euangeliū: qđ ſig
nat predicacōm xp̄i · tunc ob reue
rentiā illoꝝ ſcōꝝ verboꝝ ſtam⁹ · et
capita nudam⁹: ſed legit̄ euāgeli
um verſus aqlonem et p aqlonem
ſolet dyabol⁹ deſignari · Nā p pre
dicacōem euangelij dyabolū ſupa
mus · et iō tunc ſcē crucis ſigno cō
tra dyabolū nos munim⁹ · poſtea
ſequit̄ credo · qđ ſigt predicacōm
aplorum qui fidē xp̄ianā per mū
dum predicabāt · nam dñs miſit
eos binos et binos ad predicandū
poſtea iterū ſacerdos vertit faciem
ſuā ad pplm · p qđ ſignificatur ꝙ
xp̄s in die palmaꝝ vertit faciem
ſuā vt iret in ihrlm ſuſtinere mor
tem p nobis Tunc ſequit̄ canticū
laudis · ſ · offertoriū · per qđ ſigfica
tur ꝙ cū laude et canticis · florib⁹ et
palmis receperūt eū: tunc ſolent
hoīes offerre quilibet ſcdm ſuū poſ
ſe · per qđ ſignificat̄ ꝙ cū dñs tem
plū intraſſet: vidit diuites multa
offerre et quedā paupcula obtu
lit duo minuta et dixit dñs ꝙ plus
oībus obtuliſſ; Poſtea fit quod
dam ſilentiū · per qđ ſignificatur
poſtꝙ intrauit in ihrlm i die pal
marū et ſic honoratus eſſet: inierunt
cōſilium iudei ſecreto ſilentio quō
eū morti traderent · Judas ſecreto
cōſiliatus eſt cū eis · et infra illud
ſilentiū vertit ſe ſacerdos ſubmiſſa
voce dicens · Orate p me: quaſi tri
ſtis ſit quod ſignificat triſticiam
xp̄i quā habuit appropinquante
paſſione · ꝙ triſtis erat aīa ſua
vſqȝ ad mortē · Poſtea incipit ſo
lenniter cātare prefacōm et longi⁹

⁊ ſolenniꝰ cantat: ꝙ in tota miſſa
vnq̄ Per qđ ſignificat ille longꝰ
⁊ dulciſſimꝰ ſermo quē in cena fe
cit. L⁊ eñ antea dulcit̄ predicaue
rat: tñ nunq̄ ita longū ⁊ dulcē ſer
monē feciſſe legit̄. Quē ſermonē
ſcripſit ſolus iohēs ⁊ ſolet legi in
mandato Poſtea chorus cātat ſo
lenniter ſcūs qđ ſignificat leticiā
aplōꝝ quā hēbant ex leticia illiꝰ
ſermonis ⁊ cōiōnis corporis xp̄i qđ
ibi perceperunt vel leticiā angeloꝝ.
Deinde inclinat ſe ſacerdos añ alta
re ⁊ orat ſubmiſſa voce. ꝑ qđ ſig̃fi
catur orō xp̄i in monte oliueti qñ
ſudauit ſanguinē ⁊ dixit. Pr̄ ſi fie
ri pt̄ tranſeat a me calix iſte: verū
tñ nō ſi. e. vo. ſed ſi. tu Tunc erigit
ſe ſacerdos ⁊ facit tres cruces. per
qđ ſignificatur ꝙ ter orauit ſic. Et
tunc fit ſilentiū ꝑ totū choꝝ. ꝑ qđ
ſignificat̄ fuga aplōrum q̄ relicto
eo oēs fugerunt: nec audebāt loq̄
Quicq̄d loquit̄ ſacerdos in illo ſilē
tio hoc fit ſubmiſſa voce ⁊ aliqñ oī
no tacet. Per qđ ſignificat̄ ꝙ xp̄s
in paſſione interrogantibus ſub
miſſa voce humiliter rñdit. aliqñ
oīno tacuit ⁊ nihil rñdit. Ante ele
uacōem corporis xp̄i facit ſacerdos
ſex cruces. per qđ ſignificat̄ ꝙ an
teq̄ xp̄s fuit in cruce leuatꝰ ſex vi
cibus iudici fuit p̄ntatus Primo
anne: ⁊ ibi collaphiſatus Scđo ca
yphe ⁊ ibi ꝯſputus ⁊ velatus Ter
cio pilato: ⁊ ibi falſe accuſatus.
Quarto herodi: ⁊ ibi alba veſte il
luſus eſt. Quinto pilato reductus
eſt: ⁊ ibi flagellatus. coronatus:
⁊ illuſus. Sexto in loco iudicij ite
rum pilato p̄ntatus fuit: ibi adiu
dicatꝰ morti. Poſtea eleuat̄ corpꝰ
xp̄i. qđ ſignificat crucifixionē. De
inde calix: qđ ſignificat ſanguinis
xp̄i in cruce effuſionē. Deinde a de
poſicōe calicis vſq̄ ad. nobis. ſiūt
octo cruces. ꝑ qđ ſignant̄ octo ver
ba in cruce. Primū. pr̄ dimitte il
lis. Scđm. amen dico tibi. Terciū
mlr̄ ecce filiꝰ Quartū. ecce mr̄ tua
Quintū heli. Sextū: ſitio. Septimū
ꝯſummatū eſt Octauū. in manus
tuas. Tunc dicit aliq̄ntulum alte
nobis. qđ ſignificat ꝙ xp̄us mag
na voce expirauit. poſtea fit puū
ſilentiū. qđ ſig̃ficat tp̃s quo xp̄us
iacuit in ſepulchro Tunc leuat ſa
cerdos corpus xp̄i de corpali. qđ
ſignificat reſurrcōm xp̄i ⁊ facit cū
eo. v. cruces. qđ ſignificat ꝙ quin
q̄ vicibus ipſo die reſurrectionis
apparuit. poſt hoc ſequit̄ alta voce
pater nr̄. quod ſignificat gaudiū
beate marie virginis ⁊ diſcipulo
rum de xp̄i reſurrectōe poſt hoc cā
tat ſacđos. Pax dñi: qđ ſignat ꝙ
reſurgens xp̄s pacē diſcipulis nū
ciauit. Qꝫ aūt hoſtia frangitur in
tres ptes ſig̃t ꝙ paſſio xp̄i ꝓfuit
triplici ꝓplo. ſ. patribꝰ in limbo. ſā
ctis in mūdo ⁊ angelis in celo. In
de cantat̄ canticū leticie. agnꝰ dei:
qđ ter cantat̄ ꝓpter triplex gaudi
um predcū triplicis ꝓpli. Poſtea
ſumit ſacerdos ſacrm̄ in pſona to
tius eccē. in primitiua eccā oēs fide
les ſingulis diebꝰ cōicabant. poſt
ea cōmunicabant dñicis diebus
tm̄. poſtea ſtatutū eſt ꝙ ſolꝰ ſacẽ
dos ſumit in pſona oīm. Poſtea

ſequitur cōio qđ ſignat grāꝝ acti
onem ꝓ tanto beneficio Tunc uer
tit ſe ſacerdos qđ ſigt vltimā ap
paricōm ihū qn̄ oñt faciē ſuā diſci
pulis ⁊ corā oībꝫ eiꝰ in celū eſt ele
uatus· poſtea vertens ſe dicit orō
nes· qđ ſignificat ꝙ xp̄s aſcēdit in
celū ⁊ orat ꝓ nobis apđ p̄rem tan
ꝗ̄ aduōtus Vltimo vertit ſe ſacer
dos ad ꝑplm̄ ⁊ dat benedcōem· per
qđ ſignificat vltimꝰ aduentus xp̄i
qn̄ oñdet faciē ſuā elcīs cū benedcō
ne· d· Venite benedicti pa· ⁊c̄·

Ipſo die paraſceues
Sermo· lxxvi·

O Vos oēs qui
tranſitis p vi· attē· ⁊ vi· ſi
eſt do· ſi· do· meus· Treñ· v· Verba
ꝓpoſita ſunt ſcripta in libro lamē
tationū quē iheremias ɔſcp̄ſit· In
q̄bus verbis dn̄s ɔq̄ritur lamēta
biliter dolorem ſuū amariſſimuz:
quē ꝓpter nos hodie ſuſtinuit· pri
mo inuitat nos ad ſui ɔpaſſionez
d· O vos om· q̄ tranſi· p vi· at· ⁊ vi·
Scđo oñt doloris ſui nullā eſſe cō
paratonē cū ſubdit· videte ſi eſt
do· ſi· do· me· q· d· Nunꝗ̄ fuit dolor
tam amarꝰ ⁊ tam miſerabilis· Et
hoc pꝫ ex ſex articulis· Primo· qꝛ
traditꝰ fuit in mortē a ꝓprio p̄re a
quo ꝓceſſit: ⁊ hoc fuit miſerabile
Scđo traditꝰ fuit in mortez a ſpiri
tuſcō qui ab ipſo ſicut a patre ꝓ
cedit· ⁊ hoc fuit miſerabilius Ter
cio traditꝰ fuit in mortē a ſemetip
ſo: ⁊ hoc fuit miſerabiliſſimū· Q̄r
to· qꝛ traditꝰ fuit in mortez a diſci
pulis ſuis ⁊ hoc etiā fuit miſerabi
le Quinto qꝛ traditꝰ fuit in mortez
a cognatis ⁊ cōſanguineis ſuis: ⁊
hoc fuit miſerabilius· Sexto· qꝛ trā
ditus fuit in mortē a ꝓpria matre:
q̄ eum genuerat· ⁊ hoc fuit miſera
biliſſimū· Oīa iſta p̄figurata erāt
in veteri teſtō vt patebit in ꝓceſſu
ſmonis Primo dicit ꝙ mors xp̄i
fuit miſerabilis· qꝛ traditꝰ fuit in
mortē a ꝓprio p̄re ſuo a q̄ genitus
eſt· Ro· viij· Proprio filio ſuo nō
pepcit deꝰ: ſꝫ ꝓ nobis oībus tradi
dit illū· glo· in mortē· Et hoc eſt q̄đ
xp̄s dicit p ꝓphetam iob· xvi· Ma
nibꝰ impioꝝ tradidit me· glo· p̄r
meꝰ celeſtis· ⁊ hoc fuit miſerabile
ꝙ tradidit euꝫ potiꝰ in manibꝰ im
pioꝝ ꝗ̄ bonoꝝ· qꝛ impij impie eū
tractabāt· vn̄ dixit p̄r filio cū mit
teret eū in mundū· Eccl̄i· ij· Oē qđ ti
bi applicatuꝫ fuerit: accipe ⁊ in do
lorē ſuſtine ⁊ in humilitate tua pa
ciētiam habe· Xp̄s aūt obediuit huic
precepto p̄ris vſqꝫ ad mortē· vnde
phil· ij· Xp̄s factus eſt ꝓ no· obe·
vſ· ad mor· mor· au· cru· Bern· Me
mentote aūt frēs· xp̄us ne pderet
obiam pdidit vitā· Hinc ē ꝙ dn̄s
dixit petro Jo· xviij· Mitte gladiū
tuū in vaginā· calicē queꝫ dedit m̄
p̄r: non bibam illum? q· d· Pꝫ me
ſuſtinere mortē quam dedit m̄ pa
ter meus· Ex quo patet ꝙ paṫ tra
didit in mortē ꝓprium filium· ⁊ q̄
re ⁊ que fuit cauſa? certe ꝓpter pec
cata nr̄ā: non ꝓpter ſua· vnde apo
ſtolꝰ ad roma· viij· Pro nobis oī
bus tradidit illuꝫ ⁊· ꝓ peccatis no
ſtris Et hoc eſt quod pater de filio

dicit yſa. liij. Propter ſcelus popu
li mei percuſſi illū. O deus pr̄ q̄ntum
percuſſiſti filiū tuū dilectū cū a plā
ta pedis vſqȝ ad verticē capitis nō
erat in eo ſanitas O quantum pr̄
percuſſit filiū ſuum: cū ipſe in cruce
pre magno dolorē clamauit. Deus
deus meus vt quid dereliq̄ſti me?
Iſtā paſſionē preponit nobis fi
li⁹ dei ih̄s xp̄us. d. iob. xix. Miſere
mini mei miſe. mei ſal. vos a. mei.
q̄ ma. do. teti. me. O q̄ꝫ grauis fuit
iſte tact⁹ de quo vitā finiuit Iſtud
figuratū eſt. iiij. Re. iij. vbi dr̄ q̄ cū
obſeſſa eſſet quedā ciuitas in ter
ra moab rex moab timens multū
nullū ſciens redemptorem: necītate ꝯ
pulſus obtulit primogenitū ſuū
ſup murū in olocauſtū dn̄o vt eū
dn̄s liberaret Quo facto hoſtes ſta
tim receſſerunt ⁊ liberata ē ciuitas
Per ciuitatē iſtam ſignificatur mū
dus q̄ obſeſſus erat ab hoſtib⁹ ⁊
demonib⁹ plus q̄ꝫ. v. milib⁹ anno
rum ⁊ nullū potuit hr̄e liberatorē.
Tandē rex celeſtis obtulit filiū ſu
um vnigenitū in arā crucis ⁊ ſic li
berati ſumus a ptāte inimicoꝝ no
ſtroꝝ. Jo. iij. Sic deus dilexit mun
dum vt filiū ſuum vnigenitū daret
vt oēs qui credunt in ipſū nō pere
ant: ſed hēant vitam eternā. Gre.
O ineſtimabilis dilcō caritatis vt
ſeruū redimeres filiū tradidiſti.
Scd̄o ſpiritusſctūs tradidit xp̄um
in mortē: q̄n ꝯſilium dedit iudeis q̄
xp̄um occiderent per os caiphe.
Jo. xi. Vos neſcitis quicq̄ꝫ: nec co
gitatis quid. ſ. expediat q̄ expedit
vobis vt vnus moriatur hō pro ppl'o

⁊ non tota gens pereat. Hoc aūt a
ſemetipſo nō dixit caypħas. Cri
ſoſ. Ore ſuo vſus eſt ſpiritusſctūs.
Ab illo ergo die cogitauerunt eū
interficere. Ex quo pȝ q̄ ſpiritusſā
ctus ꝯſiliū dando tradidit eum in
mortem p ſalute generis humani
Iſtud figuratū fuit. ij. Re. xvij vbi
dr̄ q̄ quidā malus ꝯſiliarius noīe
achitofel ꝯſilio ſuo hoc effecit: q̄
dauid expulſus fuit de ciuitate ſu
a ⁊ regno. Et erat quidā bonus cō
ſiliarius noīe thuſi qui dedit bo
num ꝯſiliū ꝯtra illud ⁊ diſſipauit
malū ꝯſilium. ⁊ factū eſt de ꝯſilio
ſuo q̄ abſalon pulcherrim⁹ ſuſpē
ſus eſt in arborem ⁊ occiſus. ⁊ p⁹
mortē ipſius abſalonis dauid re
dijt in ciuitatē ⁊ regnū ſuum. Per
malū ꝯſiliariū intelligitur dyabol⁹
qui malo ꝯſilio ſuo effecit hoc q̄
hō eiectus eſt de padiſo: ⁊ de reg
no celoꝝ ad qd̄ creatus erat Per
bonum ꝯſiliarium intelligitur ſp̄us
ſanctus cuius ꝯſilio factum eſt q̄
abſalon pulcherrimus i. xp̄s ſpe
cioſus forma pre filijs hominum
ſuſpenſus eſt in arborem crucis. ⁊
occiſus eſt. ⁊ poſt mortē h⁹ homo
redijt in ciuitatē ⁊ in regnum ſuū.
Tercio xp̄s tradidit ſemetipſū
in mortem p noſtra ſalute. Ephe.
v. Xp̄s dilexit nos: ⁊ tradidit ſe
metipſū p nobis in mortē; p ſalu
te nrā. Ihere. xij. Dedi dilcām ani
mam meā ⁊ vitam in manib⁹ ini
micoꝝ eius. Vnde iuit obuiā ini
micis ſuis dicens. Quē q̄ritis? Rn̄
derunt. Ih̄m nazarenū. ⁊ ait. ego
ſū. Si ergo me q̄ritis ſinite hos abire

Ecce quō pro ſalute nr̄a tradidit
ſemetipſū in mortē. Iſtud figura
tum eſt in iona qui cū eēt in mari
et nauis periclitaret̄: ait ad eos q̄
ſecū erant. tollite me ⁊ mittite me
in mari ⁊ ceſſabit tempeſtas: ⁊ ꝓ
iecto eo in mari om̄es alij liberati
ſunt. Sic xp̄s dedit ſemetipſum in
mortē vt nos a morte liberaret. qd
fuit maximū ſignū caritatis. Jo.
xv. Maiorē hac dile. ne. ha. vt ai.
ſu. po. quis ꝓ ami. ſuis. Bern. O bo
ne ihesu tu maiorē caritatē habui
ſti. q2 non ꝓ amicis: ſed ꝓ tuis ini
micis aīam tuam poſuiſti. Eccl̄i. xx
ix Grām fideiuſſoris tui ne obliuiſ
caris. dedit enim ꝓ te aīam ſuam.
Quarto tradit9 fuit in mortē a diſ
cipulis quib9 oēm iuſticiā ⁊ ami
ciciā exhibuerat: quoꝝ vnus eo
rum vendidit eū. ſ. iudas alius eū
negauit. ſ. pētrus. terci9 relicto ſin
done nud9 ab eo aufugit. ſ. iohes.
⁊ om̄es alij diſcipuli relicto eo fu
gerunt q̄ ante ꝓmiſerant ſe cū eo
morituros. Qd ꝯquerit̄ iob. xix. di
cens. Frēs meos longe fecit a me:
⁊ noti mei q̄ſi alieni receſſerūt a me
Frēs ſuos reputat dn̄s diſcipulos
ſuos: attn̄ ipſi reliq̄runt eū: ⁊ tra
diderūt eum in man9 inimici. Iſtd
figuratū fuit in ioſeph quem frēs
ſui vendiderunt gentib9 de conſilio
vnius noīe eoꝝ iudas. Joſeph in
terpretat̄ ſaluator ⁊ ſignificat cri
ſtū ſaluatorem toti9 mundi. Iſte
vendit9 fuit ab vno fratre ſuo diſ
cipuloꝝ iuda ⁊ traditus in mani
bus inimicoꝝ ſuoꝝ ⁊ in mortem ⁊
hoc factū fuit in falſitate ꝑ oſculū
pacis. Legit̄. ij. Re. xx. ꝙ ioab a
maſon ꝑ oſculū doloſe interfecit.
ſic vna manu tenens mentū qua
ſi oſculans eū ⁊ dixit. ſalue frater
mi: ⁊ alia manu interfecit eū. Sic
iudas acceſſit ad eum dicens. aue
rabi: ⁊ oſculatus eſt eū. ⁊ ꝑ oſcu
lum tradidit eum in mortē. q2 di
xit iudeis. Quemcunq3 oſculat9 fu
ero: ipſe eſt tenete eū. Et ait ihus
ad iudā. Amice ad quid veniſti.
Oſculo tradis filiū hoīs. Attendi
te ḡ filij cariſſimi ꝙ mirabile eēt
ꝙ a diſcipulis ſuis traditus. nega
tus ⁊ derelict9 fuerat. ⁊ videte ſi ē
dolor ſicut dolor eius. Ihero. dicit
ꝙ xp̄us magis doluit ꝙ iudas de
ſperauit ⁊ veniā nō petijt: ꝙ de h°
ꝙ vendiderat eū. Quinto traditus
fuit a cognatis ⁊ cōſanguineis ſu
is. i. de gente iudeoꝝ. de quoꝝ gn̄e
natus fuit qui tradiderunt eū gē
tib9. ſ. pilato ⁊ herodi. Vnde ait
pilatus ad ihesum ioh. xviij. Gēs
tua ⁊ pontifices tui tradiderunt te
mihi. Quid feciſti. Lu. xxiij. Pila
tus cōuocatis principibus ſacer
dotum ⁊ magiſtratibus ⁊ plebe di
xit. obtuliſtis mihi hoīe3 q̄ſi auer
tentē ꝑplm: ecce eum coram vobis
interrogans nullam cām inuenio
in homine iſto Joh. xviij. Rn̄derūt
iudei. Si non eſſet hic malefactor
non tradidiſſemus eum tibi. Ex
quo patet quō ꝯſanguinei ei9 tra
diderunt eum in mortē. Iſtud figu
ratum eſt iudicū. xv. in ſamſone
ad quē venerunt cognati ⁊ ꝯſang
uinei ſui dicentes venim9 vt lige9
te ⁊ tradam9 in man9 philiſtijm ⁊

ecce ſamſon pmiſit ſe ligari: ⁊ ab
is trahi ad inimicos ſuos. p ſam
ſonē fortiſſimū ſignificaē xp̄us q̄
adeo fortis fuit ꝙ vno verbo ōs ini
micos ſuos ꝓſtrauit Cum eni veni
rent cū magna turba cū fuſtibꝫ ⁊
gladijs vt eū caperent: ꝓceſſit eis
obuiā. d. Quem q̄ritis. Cūq; dixiſ
ſent. ihesū nazarenum. Et rn̄t. ego
ſum. ⁊ audito hoc verbo: abiert re
trorſū ⁊ ceciderunt in terrā. Ex quo
ꝑ; eius fortitudo. Samſon ꝓſtra
uit mille viros mandibula aſini:
xp̄us ꝓſtrauit multa milia vnico
verbo. In hoc apparet ꝙ bene ſe de
fendiſſet ſi voluiſſet: ſed noluit.
imo pmiſit ſe voluntarie capi tan
q̄ ſamſon ⁊ in man⁹ inimicoꝝ tra
di. Sexto traditus eſt in morte a
mr̄e ſua q̄ eum ad hoc genuit: vt
morte p ro gn̄e humano ſuſtinēt
Vnde dicit dn̄s p ꝓphetam Ihere
miā. xv. ad mrēm Ve mihi mater
mea: vt q̄d genuiſti me in vniūſa
terra: omnes ꝯn̄dicunt m̄. Itē do
lorem habuit xp̄s ex p̄te mr̄is cū
videret eā turbatiſſimā iuxta cru
cem. Jo. xix. Stabat iuxta crucem
maria mr̄ ihesu: ⁊ ideo eā bene vide
re potuit. ⁊ ea viſa maiorē dolorē
ſuſtinuit Ber. O bone ihesu ꝙ gra
uiter doleris ex̄: ſed multo grauī⁹
doleris intra ex paſſione mr̄is tue
tecū oia pticipantis. Et ſic dupli
cē habuit. ſ. ex p̄te ſui ⁊ ex p̄te ma
tris. Vnde dicit p ihere. xx. De vul
ua egreſſus ſū: vt viderem laborē
⁊ dolorem mr̄is mee De dolore ma
tris dicit aug⁹. Illa pia mr̄ cōmo
ta dolore. vlulans pectora delicata

ꝯtundens: ita oia membra ſua fa
tigauerat vt ſenſu deficiens vix p
uenire potuit ad xp̄i funus. Cum
ḡ hunc dolorem mr̄is videret quē
plangendo. tundē do. lacrimando
vlulando faciebat. ſpecialem dolo
rem cordis ſui cōpatiendo ſuſtine
bat Ber. Nec lingua loq̄. nec mēs
cogitare valebit q̄nto dolore int⁹
tenebatur aīa marie cū iuxta cru
cem ſtaret: ⁊ eum patientē videret
Attn̄ ipſa maluit filium crucifigi
q̄ gen⁹ humanum non liberari.
Prouī. xxx. Per tria mouet̄ terra:
⁊ quartū ſuſtinere non p̄ōt. Per
terram ſignificat̄ maria. q̄ ſic ter
ra portat nos ne cadam⁹ in abiſſū
ſic maria portat nos per grām ſuā
ne cadam⁹ in infernum. Et ſic ter
ra ꝓfert nobis fructū vnde viuim⁹
in hoc mundo: ſic maria portat no
bis fructū ventris ſui vnde viuem⁹
eternaliter in celo Terra iſta .i. ma
ria mouetur .i. tremet ꝓpter tria ſic
in maria fuerunt tria .i. tres paſſi
ones que grauit̄ ſuſtinere potuit.
Primum eſt amariſſimus dolor
quem habuit filius ſuus in flagel
lacōe q̄n nud⁹ ligatus fuit ad colū
nam: ⁊ intantū virgis ⁊ flagellis
ceſus ꝙ a planta pedis vſq; ad ver
ticem non erat in eo ſanitas. Se
cundus dolor fuit amariſſimus:
quē ſuſtinuit in filij ſui coronacōe
q̄n indutus veſte purpurea ⁊ coc
cinea: impoſuerūt capiti ſuo coro
nam de ſpinis pro dyademate. ⁊
arundinem i manu pro ſceptro ⁊
arundine percutientes caput eius il
ludebāt. ⁊ flectentes coram eo ge

nuā ꝛ dicentes. Aue rex iudeorum
Iſtud grauiter maria ſuſtinuit.
¶ Tercius fuit amariſſimus dolor
quē ſuſtinuit filiꝰ eius dilectus in
crucifixione qn̄ manꝰ eius ꝛ pedes
clauis ferreis pforabāt. ꝛ intm̄ oi
a mēbra eius in ligno crucis extē
debant ꝙ oia oſſa eiuſ nūari pote
rant. vnde pſ. Dinūauerūt oia oſ
ſa mea. Ancel. Dn̄a mea miſericor
diſſima quos fontes lacrimaꝝ di
cā erupiſſe de pudiciſſimis tuis o
culis cū ꝓſpiceres vnicū filiū tuū
innocentē corā te ligari. flagellari
ꝛ mactari. quos fletus credam pfu
diſſe pijſſimū vultū tuum cū ɔſpi
ceres eundē filium tuū in cruce ſiē
culpa extendi ꝛ carnē de carne tua
ab impijs crudeliter diſcerpi. Et
licet maria grauiter ꝓpter predcā
tria moueret̄ ꝛ ɔtremiſcerꝫ: tn̄ ea
ſuſtinuit vt genꝰ humanū non p
deret̄ ſed quartū nullo mō ſuſtine
re potuit. ſ. hūani generis pdicōm
Si enī poſſibile eēt ꝙ maria. c. fili
os habuiſſet: oēs p redempcōe ge
neris humani in mortē tradidiſſꝫ
Sic ergo pꝫ ꝙ maria filiū ſuū in mor
tem tradidit. qꝛ in mortē eius ɔſē
ſum dedit: magis volens eū mori:
ꝙ hoiem dānari. Iſtud figuratū ē
iiij. Re. vi. vbi dr̄ ꝙ cū ciuitas q̄dā
ſamaria noie circūuallata eſſet ꝛ
victualia deficerēt ciuitati. Mlr q̄
dam mactauit filiū ꝛ comedit cū
alia muliere. quo ɔ̄eſto: alia mu
lier abſcondit filiū ſuum ꝛ clama
uit illa q̄ filium ſuū mactauerat
ad regem. d. O dn̄e mi. hec mlr ꝛ
ego coximꝰ filiū meū ꝛ comedimꝰ

hec aūt abſcondit filiū ſuum. A
diens rex hanc rē: ſcidit veſtime
ta ſua ꝛ deinde laborabat ad hoc q
cītas illa liberata fuit. Per ciuit
tem illā intelligit̄ mundꝰ q̄ obſe
ſus erat ante paſſionē xp̄i ab in
micis ꝛ demonibꝰ. p mulierem q
mactauit filiū ꝛ coxit: ſignificatu
maria q̄ ɔſenſū ad hoc dedit vt fil
us ſuꝰ mactaret̄ ꝛ in cruce decoq̄r
tur ꝓ eo ꝙ mundꝰ ab hoſtibꝰ ſui
liberaret̄. Ber. Maria ſēp ſolicita
erat pro ſalute gn̄is humani ꝛ q̄
uis cū magno dolore filiū ſuū mo
ri vidit: maluit tn̄ filiū ſuū crucif
gi: ꝙ genꝰ humanū ppetue ɔdem
nari. Amb. Stabat iuxta crucē ma
ria: non ſolū vt mortē filij ſui ɔſide
raret: ſꝫ vt mundi redēptionē expe
ctaret.

¶ Item de paſſione.
Sermo. lxxvi.

NOlite me vo
care noemi qd eſt pulcra
ſed vocate me marā ꝛ amaram. qꝛ
valde me amaritudie r̄pleuit op̄s
Ruth ꝛ. Verba ꝓpoſita q̄daꝫ mlr
loq̄batur in veteri lege ex magna
amaritudine cordis ſui q̄ amiſeāt
viꝝ ſuū ꝛ dilcōs ſuos filios. Et bene
ɔueniūt beate marie virgini: q̄ ho
die amiſit dilectū filiū ſuum. vnde
bene dici pn̄t de illa pulcherrima
virgine maria. Nolite me vocare
noemi ꝛ pulchrā: ſed vocate me a
marā: qꝛ op̄s deus repleuit me oi
amaritudine: eo ꝙ dulciſſimū fili
um meuꝫ amiſi turpiſſima morte
q̄m vnq̄ aliq̄s ho paſſus ē. Cōſue

tudo eſt apud honeſtos hoīes q̄
qn̄ aliq̄ honeſta filiū amittit: oēs
ↄſanguinei ⁊ vicini ⁊ alie bone dn̄e
veniunt ad eā ⁊ ↄſolant̄ eam: ⁊ de
plorant cū ea morte dilecti filij ſui
Sed hodie btā virgo maria perdi
dit filiū ſuū dilectū pulchriorē ⁊
amabiliorē puez q̄ vnq̄ mr̄ pe
perit in hoc mundo. ⁊ illū pdidit:
nō iuſta morte: ſ; morte turpiſſiā
qn̄ vidit eū corā oculis ſuis tanq̄
latronē ſuſpendi: ⁊ ideo oēs boni
hoīes. mulieres ⁊ viri. iuuenes ⁊ ſe
nes dn̄t ↄpati ⁊ miſereri tā turba
tiſſime mr̄i ⁊ tā innocēti puero ei⁹
⁊ tam miſerabilr̄ pendēti ⁊ dn̄t cū
ea flere. Sciendū q̄ btā virgo ma
ria habuit triplicē amaritudinē
ſiue cordis dolorem. Primo ex eo
q̄ dilcūm filiū ſuū in tantis nē̄ta
tib; ⁊ tribulationib⁹ ↄſtitutum vi
dit: ⁊ in nullo ſibi auxiliū prebere
potuit. ideo bene amari cordis eſſe
potuit. Si eni ſibi in aliq̄ ſubueniē
potuiſſet dolor ei⁹ nō tant⁹ fuiſſet.
Multū vere amara eē potuit qn̄ vi
dit dilectū filiū ſuū toto ſuo corpe
nudū in cruce coram oī pp̄lo pende
re ſic de vtero ſuo nat⁹ fuerat ⁊ nō
ſinebat̄ eū tegere pallio ſuo Legi
tur gen̄. ix. q̄ noe biberat vinū ⁊ in
ebriat⁹ eſt dormiens in tabernacu
lo ſuo nudat⁹ qd videns fili⁹ eius
chā deriſit eū. qd cū alij duo filij
ſui. ſ. ſē ⁊ iaphet audiſſēt: turbati
ſūt ⁊ impoſuerunt palliū ſuū ſuis
humeris ⁊ incedentes retrorſū: ne
viderent nuditatē pr̄is: operierūt
eū pallio ſuo: ſ; maria multo ma
gis turbari potuit qn̄ vidit filium

ſuū dilcūm nudū nec ſibi eū pal
lio opeiri licuit Illi doluerūt q̄ pr̄
ab vno filio deriſ⁹ fuit. maria pl⁹
dolere potuit: qn̄ vidit filiū ſuū deri
deri ab oī pp̄lo. Illi doluerūt q̄ pr̄
eius in tabernaculo nudatus fuit.
maria pl⁹ dolere potuit: q̄ fili⁹ ei⁹
in coī campo corā infinitis nud⁹ pe
pendit. Noe dormiens nudat⁹. de
riſus fuit. xp̄s vigilans nudatus
fuit ⁊ illuſus. Rn̄ maria oīa iſta vi
dit: nec ſibi ſbuenire potuit: meri
to amari cordis eſſe potuit. Item
multū amara eē potuit: qn̄ dilcūs
eius fili⁹ in cruce hauſtū aque pe
tijt: nec ſibi licuit miniſtrare. q̄ ſi
poſſibile fuiſſet libent̄ pp̄inaſſ; ſā
guinē de corde. lac de vbere. aiaʒ de
corpe. Legit̄ gen̄. xxi. q̄ mr̄ q̄dā
agar noīe ancilla abrahe cū vni
co filio ſuo errabat in q̄dam ſoli
tudine in q̄ non erat aq̄ ⁊ ſitiuit fi
li⁹ eius ad mortē. q̄ p abrahā cū
pane ⁊ vtre aque dimiſſa. cūq; vi
deret eum filiū ſiti deficere. ⁊ morti
appropinq̄re poſuit eū ſub arbore
q̄dam in vmbra ↄtra eſtū ſolis. ⁊
receſſit ab eo q̄ntum arcus iacere
pt: ne videret filiū ſuū morientē. ⁊
ſedēs leuauit vocē ſuā ⁊ fleuit. ⁊ ex
audiuit dn̄s vocē flet⁹ eius ⁊ miſit
ei angelū qui ↄſolabat̄ eā. ⁊ oſn̄t
ei puteū de quo hauſit aquā: ⁊ re
focillauit puez. Multo maiorē do
lorē habuit maria ex pte filij ſui
q̄ illa. q̄ illa vidit filiū ſuuʒ ſitim
patientē in ſolitudine vbi nō erat
aq̄. maria aūt vidit filiū ſuū ſitim
patientē nō in ſolitudine: vbi aq̄
nō defuit: ſed in optima terra vbi

Illa permiſit filios ſuos occidi ꝓpͤ
deū ſuum creatorem: iſta pmiſit fi
lium ſuū occidi ꝓpter miſeꝝ pctō
rem. Illa permiſit filijs ſuis manꝰ
ꝛ pedes abſcindi. iſta pmiſit filio
ſuo manꝰ ꝛ pedes clauis ferreis p
fodi ꝛ latus aperiri. Illa permiſit
occidi ſeptē filios. ſi maria ſeptē
filios habuiſſet: omnes morti tra
didiſſet anteꝙ̄ hō mortuꝰ fuiſſet ꝛ
redēptus non fuiſſet. Ber. Si xp̄s
tot membra habuiſſet: quot ſūt
ſtelle in celo: ꝛ vnumqdqꝫ mēbꝝ
per ſe corpꝰ habuiſſet: oīa morti
expoſuiſſet: anteꝙ̄ genꝰ humanū
in inferno reliqſſet. ſic ꝛ beata vgo
maria priuſꝙ̄ genꝰ humanum re
demptū non fuiſſet ſi tot filios ha
buiſſet: omnes morti expoſuiſſet.
ꝛ ſecum oīa per cōpaſſionem per
tuliſſet. Sic ergo pꝫ tercius dolor
marie quē habuit ex pte generis
humani qd videbat in fide pericli
tari. Rogemus ipſam ꝛc̄

¶ In die paſche.
Sermo. lxxvij.

Paſcha nr̄m

immolatus eſt xp̄us.
itaqꝫ epulemur ꝛ. Cho.
v. In verbis iſtis facit apl's duo.
Primo reducit nobis memoriaꝫ
paſſionis xp̄i. Scd̄o hortatur nos
ad corporis xp̄i percepcōnem Pri
mū ibi. Paſcha nr̄m immolatus
eſt. q. d. xp̄s eſt immolatus ꝛ oc
ciſus eſt ꝓ nobis ſicut agnus paſ
chalis quē iudei in liberacōe ſua de
terra egipti immolauerunt ꝛ occi
derunt. Nā ſicut illi p agnum paſ
chalem liberati fuerūt de egipto:
ſic nos per agnū iſtum. ſ. xp̄m de in
ferno. nota hiſto. exo. xij. Cūqꝫ vel
let dn̄s liberare filios iſrl' de ptāte
pharaonis: precepit vt tollerent
agnū quendā qui eſſet ſine macu
la ꝛ illū derent comedere aſſum ig
ni: non crudū ꝛ ſemicoctuꝫ: nec co
ctum aq̄. ꝛ ſanguine eiꝰ derent ſi
gnare ſuplimmaria domoꝝ ſuaꝝ
Per filios iſrl' q̄ capti fuerunt in
egipto ſb ptāte pharaonis ſigna
tur totū genus humanū qd erat
ſub ptāte pharaonis regis egip
ti ꝛ tenebraꝝ plus ꝙ̄ quinqꝫ mili
bus annoꝝ. ꝛ p nullū potuit libe
rari. Tandē miſertus dn̄s noſtri:
miſit agnū ſuū ꝛ filiuꝫ eius vnige
nituꝫ ihesum xp̄m. de quo yſayas
ꝓphauerat ꝛ deſiderauerat clamā
do ad deū ꝛ dixit Emitte agnū dn̄e
dn̄atorem terre. Yſa. xvi. Et p ſan
guinē iſtius agni liberati ſumꝰ de
ptāte dyaboli ꝛ pe ꝛ. Non corrupti
bilibꝰ auro ꝛ argento redēpti eſtis
ſed precioſo ſangne agni incōta
minati ꝛ immaculati ihu xp̄i. De
iſto agno dr̄ ihere. xi. Quaſi agnꝰ
mā. q̄ por. ad victi ꝛ ad mortē. Sic
fuit xp̄s manſuetus in paſſione ꝛ
patienter mortē ſuſtinuit ꝓ pcc̄is
nr̄is. Nā cū male tractaret verbis
ꝛ verberibꝰ nō ſe vindicabat: non
contradicebat. Yſa. liij. Quaſi agnꝰ
coram tondēte ſic obmutuit. Iſtū
agnū dedit nobis pr̄ celeſtis in ci
bū. Vn̄ hortat nos apl's ad come
dendū cū dicit. Itaqꝫ epulemur.
Quō aūt iſtū agnū demꝰ comedere

p3 in illo quē filij iſrl̄ comederūt.
De illo dicit q̄ debuit eē ſine ma
cula. p qđ ſignificat̄ q̄ oēs volen
tes comedere de iſto agno benedcō
.ſ. ihēſu xp̄ō debēt eſſe ſine macula
pcc̄i .ſ. mundi a pcc̄ō. Vñ apl̄s p̄.
Cho4.xi. Probet autē ſeipſum hō
vt3 .ſ. mundꝰ ſit a pcc̄i macula. ⁊
ſic de pane illo edat: ⁊ de calice bi
bat. Qui indigne manducat ⁊ bi
bit iudiciū ſibi mādecat ⁊ bibit
⁊ reꝰ erit corpis dn̄i ⁊ ſanguinis.
Glo. Ac ſi ipſū interficeret. Amb.
Qui indigne xp̄m ſumit: idem eſt
ac ſi ipſū interficiat. Augꝰ. Magis
peccat qui xp̄m tradit pcc̄orib⁹
membris: q̄ iudas qui tradidit
eum crucifixoribꝰ iudeis. De iuda
dicit dn̄s. Ve illi p quem filiꝰ hoi
nis tradet̄. In ſempiternū ve illi q̄
ad menſam dn̄i accedit indignꝰ.
Judas tradidit xp̄m iudeis. iſte
tradit eum demonib⁹ qñ ponit eū
in loco demonū. Ille vendidit pro
argento. iſte vendit pro vili pcc̄ō
De iuda dixit dn̄s. Qui intingit me
cum manū in parapſide: hic me tra
det. Manū cum dn̄o in parapſidem
mittit: qui cū pcc̄ō ad dn̄icam mē
ſam accedit ⁊ q̄uis dn̄icum corpꝰ
aſſumit: non tñ ad vitam eternā:
ſed ad ſuā damnacōem mādu cat
Aug. De vno pane accepit petrꝰ
⁊ iudas: petrus ad vitam: iudas
ad morte3. Vnde cantat eccl̄a in ſe
quentia q̄dam. Sumunt boni. ſu
munt mali ⁊c̄. Ber. ponit exēplu3
in flore .ſ. faba. Jdē flos ſit mel in a
pib⁹. venenū in aranea. ſic ide3 cor
pꝰ in bonis vita. in malis mors ē.

Vnde iob. xx. Panis eiꝰ .ſ. corpꝰ
eius .ſ. xp̄i in vtero illiꝰ id eſt pec
catoris vertet̄ in fel aſpidū intrin
ſecus. Quātum autē diſplicet dn̄o
q̄ immundi accedunt ad corpis
cōionem p3 in oſa. qui cū tetigiſſ3
archā in qua erat manna ſcūm:
ſtatim cecidit ⁊ expirauit: eo q̄ ea
nocte cu3 vxore ſua dormierat. qđ
videns dauid timuit archā indu
cere in domū ſuam. nota hiſto. ij.
Re. vi Gre. Intuendū eſt quantu3
delinq̄t qui ad corpus dn̄i reꝰ acce
dit Si ille morte mulctatur qui ar
chā dn̄ici corpis figurā geſtantē
minori q̄ debuit reuerentia tetigit
ſi dauid tunc timuit figurā corpo
ris dn̄ici inducē in domū ſuā: qui
adeo bonꝰ erat ⁊ pfectus q̄ dn̄s de
eo dixit. Inueni viꝝ ſm̄ cor meū.
Multo magis debet xp̄ianꝰ time
re exñs in peccatis corpus xp̄i ad
os ſuū ſumere. Si centurio dixit. do
mine non ſū dignus vt intres ⁊c̄.
Quō tu pcc̄ōr preſumis in os tuum
ſumere. Si iohēs baptiſta ſāctiſſi
mus inter natos mulieꝝ ɔtremu
it ⁊ non audebat tangere vertice3
xp̄i: quō tu miſer pcc̄ōr ſciens te
in peccatis audes eius corpꝰ man
ducare. Et tñ licet nullus poſſit ſe
reputare dignū: nemo tñ debet ꝓp
ter hoc cōionem pretermittere ſi eñ
dolet de pcc̄is ⁊ ɔfeſſus fuerit: dn̄s
p ſuā miā3 implebit qđ in nobis
deficit Exemplū mōchus quidā p̄
parauit ſe ad cōionē qñtum potuit
Cū pꝰ agnꝰ dei in orōne iaceret vi
dit i manibꝰ ſacerdotis pueꝝ ihm
q̄ſi in cruce pendentē ⁊ oīa vulneā

eius ſanguine fluebant Turbatꝰ
ḡ timuit ⁊ reputauit ſe indignū ⁊
non cōicauit cū alijs dicā miſſa cū
eſſet in orōe: apparuit ei beata vir
go dicēs. Cur hodie nō ſumpſiſti
corpꝰ filij mei. Ille rn̄dit non dig
num ſe eſſe. Btā virgo rn̄dit. Tu
te cogitas indignū: ⁊ quis p̄t eſſe
dignus. Roga eū vt te faciat dig
nū: ⁊ vide ne cetero ſimile facias.
Scđo notandū ꝙ agnꝰ paſchalis
comedebat̄ igni aſſatus. p qđ ſig
nificat̄ ꝙ illi qui corpꝰ xp̄i digne
volunt ſumere dn̄t eſſe accenſi ig
ne caritatis ad deū ⁊ ꝓximū Vnde
precepit dn̄s leuit̄. vi. dicēs. Ignis
in altari meo ſēp ardebit: quē nu
triet ſacerdos ſubijciēs ligna ma
ne ⁊ veſpe per ſingulos dies. Gre.
Altare dei eſt/cor nr̄m in quo dꝫ ar
dere ſp ignis caritatis: quē mane
⁊ veſpe nutrimus dum xp̄m indi
catū mane ⁊ veſpere crucifixū reco
limus. Bern. Sp reddat te m̄ ama
bilem calix quē bibiſti. opus nr̄e
redemptōis. Videat autē quilibet
quō nutriat ignē in altari cordis
ſui ꝙ non imponat ignem alienū
.ſ. luxurie. inuidie. male ꝯcupiſcen
tie: ne ſibi ꝯtingat ſicut nadab ⁊
abiu qui ignem alienū obtulerīt
coram dn̄o in thuribulis ſuis: ⁊ e
greſſus ignis a dn̄o v̄ de celo: ⁊ ex
tinxit eos. nota hiſto. leui. x. Et ſic̄
dicitur numeri. xvi. ꝙ Chore ⁊ ſui
ꝯplices. cc. ⁊ quinquaginta: qui
inuidebant aaron ⁊ moyſi de prin
cipatu cū ſtarent coram domino:
⁊ haberent thuribula in manibꝰ
egreſſus eſt ignis de thuribulis:
⁊ deuorauit eos omnes. Sic cōtin
get illis qui ignem inuidie habēt
in cordibꝰ ſuis ꝓ igne dilectionis
Jō quilibet ꝓbet ſe anteꝗ̄ accedat
q̄ ſi non hēat caritatē ad deū excō
municatur ab apl̄o. i. Cho. xvi.
Qui non diligit dn̄m iheſū: ſit ana
thematiſatus .i. excōicatus. Vnde
talibꝰ ꝯſulendū eſt qui non habēt
caritatē ⁊ deuocōem: ꝙ abſtineāt
ſe quouſqꝫ deuote poſſint accedē.
dūmō ſine aliorū ſcādalo poſſint
ſuperſedere. Etſi non inſtat nc̄itas
nulla tn̄ neceſſitas vel ſcādalūꝫ de
bet ꝯpellere ꝙ aliquis i pctō mor
tali cōicet Debet habere dilcōnem
ad proximum vt prius reconciliet
quos turbauit ſi cōmode pōt ⁊ di
mittet omnē rancorem Mat. v. Si
offers munꝰ tuum ad altaē ⁊c̄. ſic
faciendū eſt qn̄ ad menſā dn̄i ac
cedimꝰ. Exemplūꝫ de quodam epō
qui rogauit deū: vt ſibi on̄deret q̄
digne cōmunicarent. ⁊ hoc in die
paſche: ⁊ cum ſinguli venirent ad
eccām: vidit quoſdā rubicundos
quoſdā vero lucidos. Poſt hec ve
nerunt multe mulieres que etiam
hūerunt diuerſas facies inter q̄s
vidit duas meretrices publicas
nigerrimas facies hn̄tes: que pꝰ
miſſam ita ſplendide apparuerūt:
ꝙ nullā maculam hūerunt. Cum
ſup hoc epūs nimis multū mirare
tur venit ad eū angelus dicēs. Illi
qui ſplendidas facies habēt ſunt
qui ſācte ⁊ iuſte in caritate viuūt.
Qui rubicundas facies hn̄t: ſunt
qui detractiones. riſus. vanitates
⁊ vaniloquia amant. Qui vero ni

graſ facieſ habēt. ſunt luxurioſi.
homicide. vſurarij. qui mortalibꝰ
ſūt inuoluti. Due autē meretrices
qn̄ ingreſſi ſunt eccām ſunt ↄtrite
⁊ pmiſerīt ſe caſte victuras: ⁊ dn̄s
dimiſit illis oīa pctā ſua. Tūc epſ
cōuocauit oēs ⁊ rem eis apuit p
ordinē. Ac illi ↄtriti ⁊ ↄfeſſi oēs lu
cidi facti ſunt: ⁊ tūc acceſſerūt ad
mēſaȝ dn̄i. Circa terciū notandū
ꝙ p̄ceptum fuit comedētibus ag
nū ꝙ baculos in manibꝰ tenerēt.
Sic qui volunt manducare de iſto
agno debēt habere baculuȝ in ma
nu. i. fidem catholicā. Sicut baculꝰ
tenet ⁊ iuuat hominē ne cadat: ſꝫ
viriliť vadat. ſic fides tenet hoīeȝ
ne cadat in infernuȝ: ſꝫ pueniat in
vitam eternā ſine fide eñ non p̄t
ſaluari. vn̄ apl's ad Heb. xi. Cre
dere opʒ accedentē ad deū: ꝙ eſt
vnꝰ deus de maria natus ⁊ non ſit
aliꝰ deus in celo ⁊ in terra. Debemꝰ
autē in hoc ſacramēto ſimpliciter
credere q̄ nobis dicunť ⁊ nihil am
pliꝰ ſcrutari: ꝙ humanꝰ intellectꝰ
non p̄t ↄprehēdere virtutē huius
ſacramēti. Eccī. iij. Altiora te ne q̄
ſieris ⁊ fortiora te ne ſcrutatꝰ fueris
ſꝫ que p̄cepit deꝰ illa cogita ſemp.
Amb. Auferať argumentū vbi fi
des q̄ritur. Greg. Fides non habet
meritū vbi racio humana prebet
experimentū. Sunt autē multa in
hoc ſacramēto que ſimpliciter cre
dimꝰ. Primū ꝙ ille panis quē of
fert ſacerdos poſt ↄſecracōem nō
eſt panis: ſꝫ caro xp̄i ⁊ vinū poſt ↄ
ſecracōeȝ non eſt vinū: ſꝫ ſanguis
xp̄i. Exemplū. Cum beatus grego
rius quādā mulierē cōmunicaret
⁊ dixit. Corpꝰ domini noſtri iheſu
xp̄i pficiat tibi in. ac̄. Illa ſubriſit
Ille cōtinuo manū retrahēs inter
rogauit quare rideret. Que rn̄dit.
Quia panē quē manibꝰ meis feci
dicis eſſe corpꝰ xp̄i. Tunc beatus
Gregoriꝰ orauit dn̄m ⁊ corpꝰ xp̄i
factū eſt ad inſtar digiti hominis
⁊ ſic ad fidē eam retraxit. Et iteruȝ
orauit ⁊ formā priorem accepit ⁊
tūc tradidit illi ad edenduȝ. Item
opʒ credere ꝙ i ſingulis hoſtijs
xp̄s ſit totus: ⁊ in ſingulis ptibꝰ
hoſtie totus ⁊ tantus ſit in vna p
te hoſtie quātus in integra: vel in
pluribꝰ. Exemplū quidam in die
paſche expectauerat donec oēs
cōmunicauerāt. tunc ſacerdos de
fectum vidēs: hoſtiam diuiſit qd
ille videns dubitare cepit. vtrum
xp̄us tantus eſſet in particula q̄
tus in integra ⁊ cum accepiſſet in
os eius mutata eſt in carnē ſciliȝ
in magnitudineȝ pollicis ita ꝙ de
glutire nequiret. Vnde nimiū tur
batus flexis genibꝰ flere cepit. ro
gās deum vt errori ſuo ſm̄ ſuā mi
ſericordiā ſibi ignoſcēt ⁊ cōtinuo
corpꝰ xp̄i in priſtinā formā redijt
⁊ ſic deglutiuit. Item opʒ credere
ꝙ tantuȝ valet corpus xp̄i ↄſecra
tum a malo ſacerdote ſicut a bono
Quia dicit Augꝰ. Q2 deformitas me
dici nō impedit effectuȝ medicine.
Sic vim ſacramēti non mutat vita
miniſtri. ſicut nō ſit deterius de de
teriori. ſic nec meliꝰ de meliori. Ro
gemus.

Maria magdalena ⁊ maria mater iacobi maioris ⁊ iohānis emerūt aromata: vt venientes ad ſepulchꝛū vngerent iheſum. Et valde mane vna ſabbatoꝛū. i. prima die poſt ſabbatū que nunc dn̄ica dicitur venerūt. i. venire ceperūt ad monumentū oꝛto iam ſole. i. ſole oꝛtū faciente: et dicebāt ad inuicem. dū appropinquauerūt monumēto. Quis reuoluet nobis lapidē. i. id eſt deponet ⁊ reſpicientes viderūt reuolutū lapidem. ſup̄. p angelū erat quippe magn⁹ valde. Et introeūtes in monumentū viderūt iuuenē. i. angelū in ſpecie iuuenis: ſedētem a dextris. i. ad dexterā loci illi⁹ vbi iacuerat coꝛp⁹ xp̄i iheſu. coopertum. i. indutū ſtola candida. i. veſte alba: ⁊ obſtupuerūt. Qui dixit illis Nolite expaueſcere iheſū queritis nazarenū crucifixum. ſurrexit nō eſt hic. Ecce locus vbi poſuerūt illū: ſ; ite dicite diſcipulis eius ⁊ petro: q̄ p̄cedet vos in galileā. Quia petrus eū negauerat. ideo ſpecialiter eūm nominauerat ne deſparet. Ibi eū videbitis ſicut dixit vobis antē q̄ moꝛietur.

Item de eodem
Sermo. lxxviij.

Ecce locus vbi poſuerūt eum. i. xp̄m iheſum Marci vlt. Verba iſta loq̄batur angel⁹ ad mulieres oſtēdens locum vbi iacuerat coꝛpus iheſu. ſ. ſepulchꝛū. Circa quem locū ſepulchꝛi tria ſūt notanda. Primū q̄ factū fuerat de petra. Secūdū: q̄ nouū. Terciū: q̄ hoſtiū eius grādi erat lapide clauſū. Scd̄m ſpūalē intellectū p ſepulchꝛū i quo coꝛp⁹ xp̄i fuit poſitū ſignificat̄ quilibet xp̄ian⁹ qui hodie coꝛp⁹ xp̄i accepit ⁊ in animā ſuā collocauit. Per hoc autē q̄ fuit ſepulchꝛū de petra ſignificat̄ q̄ qui recipit coꝛp⁹ xp̄i debet eſſe firm⁹ tanq̄ petra in bono ꝓpoſito pſiſtēdi ⁊ in p̄ma quā incepit vſq; ad finē pſeuerādi. Non enim qui incepit: ſed qui pſeuerauerit hic ſalu⁹ erit. Tales qui nō pſeuerant in bono ꝓpoſito qđ inceperūt ſ; recidiuāt ſimiles ſūt iudeis q̄ in die palmarū cum magno honoꝛe xp̄m tanq̄ regē receperūt ⁊ poſtea in breui tanq̄ latronē turpit̄ eiecerūt. Talib⁹ eſſet vtili⁹ q̄ eum nō recepiſſent. vn̄ dicit̄. Turpi⁹ eicit̄ q̄ nō ſuſcipitur hoſpes. Notandū q̄ peccatū iſtud. ſ. recidiuatio multa mala facit. Primū eſt q̄ homo ōia bona ſua que fecerat amittit qn̄ recidiuat. vnde Ezech. xviij. Si auerterit ſe iuſt⁹ a iuſticia ſua ⁊ fecerit iniq̄tatem oīs iuſticias q̄s fecerit nō recoꝛdaboꝛ. Eccl̄i. ix. Qui in vno peccat multa bona pdit. Exemplū in heremita q̄ multis ānis deo ſeruierat ⁊ in fine vite ſue voluit latro fieri ⁊ capt⁹ occiſus eſt ⁊ damnat⁹. Secūdū eſt q̄ peccatoꝛ quando recidiuat ⁊ peccatū facit deum iterato crucifigit. Heb. vi. Rurſus crucifigentes ſemetipſis filium dei ⁊ oſtētui habētes. gloſa.

Pctm̄ fuit cauſa crucifixiõis xp̄i
⁊ quodammodo xp̄m crucifigit·
vñ quicūq; iterat pctm̄ quodam
mõ xp̄m rurſū crucifigit dū itrāt
cām ſue crucifixiõis· De talibus
ↄqueritur dñs p ꝓphetam dauid
dicēs· Sup dolorē vulnerū meoꝝ
addiderūt Job·xvi· Concidit me
vulnere ſup vulnꝰ· vnde Hugo de
ſācto victore.ſ.in pſona xp̄i dicit·
O xp̄iane ſerua tibi ſalutē; tuam·
ego ꝑ illa mortuꝰ ſum . ſi illa; ami
ſeris iterū mori non poſſum:ſ; no
li mihi iniuriā facere· Quia ſi ſalu
tem tuā morte mea reſtituta· volū
tarie peccando amiſeris · q̄tum in
te eſt iterū crucifigis· iteꝝ me mo
ri cõpellis. Exemplū adoleſcens q̄
dam ſituā; intrabat vbi meretri
ces habitabāt· volens peccare:⁊
occurrit ei xp̄s in ſpecie monachi
capa indutus ⁊ dixit· O fili mi re
uertere· malam volūtatē; ↄcepiſti
dilecte fili reuertere A c ille quō vo
catis me filiꝰ cum non ſum filius
veſter. Cui dominꝰ· imo filiꝰ meus
es:q̄ ego redemi te ſanguine meo
⁊ eleuata capa oſtēdit corpꝰ ſuū;
p totū ſanguine cruētatum· Et di
xit dominꝰ· Memento q̄ta pro te
paſſus ſum ⁊ ne me peccatis tuis
iterū crucifigas Tūc ille ad pedes
eius cecidit ⁊ veniam poſtulauit·
Et ait illi dominꝰ· Vade ⁊ amplꝰ
noli peccare dimiſſa ſūt tibi õnia
peccata tua Terciū eſt q̄ qñ pecca
tor peccatū reitrāt peior fit q̄ ante
fuerat ⁊ magis induratᷣ· ij· petri· ij
Si refugiētes coīnq̄nationes mun
di i cogniciõne x̄· his rurſus impli

cati ſuperātur· ſiūt eis poſteriora
prioribꝰ peiora q̄ tūc grauior erit
ad reſurgendū ⁊ ꝓnior ad peccan
dum · Iſtud figuratū eſt in vxore
loth. que reſpiciēs retro verſa eſt
in lapidē; ſalis:⁊ beſtie ſilue lam
būt eam· Nota hyſtoriā Geñ·xix
Vxor loth vadens de ʒodoma ad
montē· ſignificat animā ↄuerſa;
a pctis ad deum· ſi reſpexerit retro
ad pctā p̄terita ⁊ reiterat· vertetᷣ i
lapidem· Sicut lapis grauis eſt ⁊
immobilis:ſ; ꝓnus ad cadendū
non impeditꝰ deorſū;· ſic pctōr erit
erit grauis ad opandū ⁊ grauis
ad reſurgēdū ⁊ ꝓnus ad cadend
Greg· pctm̄ qd p pnīa; non dilui
tur· mox ſuo pondere ad aliud tra
hit Itē fit immobilꝭ ad bonū faciē
dū· ps· Fiat immobilis q̄ſi lapis
⁊ tūc veniēt beſtie ſilue ⁊ lambūt
eum ⁊ demões inferni temptabūt
eum amplꝰ q̄ ante· Quia vbi ſpi
ritus malignꝰ eiectus fuerit de ani
ma p penitētiam ſi reuertitur p re
cidiuacõnem ducit alios ſeptē ſe
cū vt habitēt ibi ⁊ ſiūt nouiſſima
hoīs illiꝰ peiora prioribꝰ ſicut dici
tur Mat· xij· Cū immundus ſpūs
exierit ab hoīe· Exēplū;· Cõuerſus
q̄dā apoſtatauerāt ordinē cirſterci
enſiū ⁊ factꝰ eſt latro ⁊ priꝰ facere
audebat q̄ aliq̄s ſocioꝝ ſuorū; ⁊
tandē capitᷣ ad iudiciū ducitᷣ ⁊ q̄ſi
tū fuit cur tāta ſcelera auſus ꝑpe
trare fuerit· q̄ reſpōdit· Poſtq̄ iacē re
pi in pctis ita delectābar in peccādo
ita q̄ oīs armonia hꝰ mūdi ñ videre
batᷣ mī adeo dulcis ſic ſonꝰ ille quē
faciebāt hoīes guttture ſuo qñ eos

ſtrãgulaui vel cultro mactaui. Rẽ
tum eſt ꝙ deꝰ p iteracõem pctõꝝ
difficilioꝛ fit ad placandũ: ꝗ vul
nus iteratũ tardius ſanatᷣ vñ dñs
dicit de talibꝰ. Ihere. ij. O ꝙ̃ vilis
facta es nimis iterans vias tuas.
Iſtud figuratũ eſt Iudicũ. xi. vbi
dicitᷣ ꝙ filij iſrł eiecerũt iepte de ter
ra ſua. poſtea nccitate cõpulſi vene
rũt ⁊ eiꝰ auxiliũ poſtulauerũt Ipe
autez exprobrauit eis ⁊ dixit. Nõ
ne vos eſtis q̃ odiſtis me et eieci
ſtis me de domo pr̃is mei ⁊ nũc ve
nitis ad me nccitate cõpulſi ⁊ gra
uiꝰ fuit ad exaudiẽdũ eos Tandẽ
cũ multũ inſtarent adq̃euit Glõ.
per iepte qđ interp̃tatur aperiẽs
ſignificatᷣ xp̃s. qui p mortẽ ſuam
nobis apuit ianuas celi. Hic eici
tur de domo ſua .i. de anima que do
mus dei eſt in qua hitat p gratiã
ſpũſſancti. p̃. Coꝛ. iij. Templũ dei
eſtis vos ⁊ ſpũſſanctꝰ habitat in
vobis. Eijcitur autẽ p pctm̃. ſpũſ
ſanctus aufert ſe a cogitacõibꝰ
que ſunt ſine intellectu ⁊ coꝛripietᷣ
.i. expellitᷣ a ſupueniẽte iniq̃tate ⁊
ſi poſtea eius auxiliũ inuocauerit
difficiliꝰ exaudiet: et tñ quotienſ
cũq3 peccatoꝛ redit ipſe exaudit ex
pectãs miſericoꝛditer: vt ſe pctõꝛ
emendet. Si autẽ emendare ſe ne
glexerit. tandẽ eum cõdemnabit.
Yſa. xxx. Propterea expectat dñs
vt miſereatᷣ noſtri: ⁊ idcirco exal
tabitᷣ ⁊ puocabitᷣ cõtra nos eiꝰ iu
ſticia ſi non fecerimꝰ emendã. Si
cut videmꝰ ꝙ mgr̃o diſcipulo coꝛ
rectõnem pmittẽte diu pcit: ꝫ qñ
videt ꝙ deterioꝛ fit g̃uiꝰ flagellat.

ſic facit deꝰ. Exemplũ Miles quidã
habuit caſtrũ in alta rupe ſupra
mare q̃ inuenit quodã tpe adul
teꝝ quẽdam cum vxoꝛe ſua ⁊ gla
dio extracto voluit eã occidere. ac
illa pſternẽs ſe ante illũ veniaz po
ſtulabat dicens ſe nũꝙ̃ velle talia
attẽptare. Miles autẽ miſertꝰ ſue
vxoꝛi apprehẽdit eã ⁊ duxit eaz p
decem paſſus de camera ſua dicẽs
pco tibi nunc de cetero ne feceris.
nec vir veniat. ſi autẽ venerit pmit
to tibi ꝙ ducam te adhuc viginti
paſſus verſus mare. Illa autez vi
dẽs ꝙ ſic leuiter trãſire poſſet. ite
rũ eſt reuerſa. Tunc duxit eam p
xx. paſſus longius a camera ſua
verſus mareᷣ pmittẽs ſi tercio veni
ret duceret p. xxx. Illa tercio depre
hẽditur ⁊ p trigita paſſus vlteriꝰ
ducitᷣ et in triceſimo paſſu fuit fi
nis rupis vbi p̃cipitauit eã in ma
re ⁊ ſbmerſa ẽ. ſic dñs pcit ſemel
bis ter vel multotiẽs. ad vltimũ p̃
cipitat in gehẽnã. ſic p3 primuz
q̃uo debemꝰ eſſe firmi p ↄſtantiã
in bono incepto ⁊c. Naz locus in q̃
poſituz fuit coꝛpꝰ xp̃i erat exciſus
de petra. Scđo fuit nouũ p qđ ſig
nificatᷣ ꝙ omnes qui volũt digne
coꝛpꝰ xp̃i ſuſcipe. dñt eſſe noui ſi
ue renouati a veteribꝰ pctĩs Sunt
autez q̃tuoꝛ modi q̃bus renouari
debet homo ſpũaliter q̃ modi repe
riũtur in creaturis. Pꝛĩa ſpecies ẽ
in ſerpẽte qui cum ſenuerit pellis
eiꝰ adeo induratᷣ ꝙ non p̃t ſe bene
mouere. tũc abſtinet ſe a victu p
aliqđ tempus. deinde trãſit ad ar
tũ fo ramẽ ⁊ ibi deponere antiquã

pellē cõtrahit ꝛ ſic renouatur In hoc
ſignificat̄ renouatio ꝑ arctā penī
tentiā. Quādo enī pctōꝛ inueterat᷒
eſt ꝑ pctm̄ ita induratur ꝙ nō p̄t
ſe mouē ad bene opandū. Sꝫ ſi re
nouari voluerit. debet ſicut ſerpen
tes ꝑ arctam pn̄iam deponere anti
quā pellē .i. antiquam ꝯſuetudinē
peccādi ꝛ ſic renouat̄ ad bene ope
randū vnde dn̄s dicit Mat. x. Eſto
te prudētes ſicut ſerpentes vt .ſ. re
nouamini ꝑ arctam pn̄iam. ſicut
ſerpētes ꝑ arctum foramē: ꝙ arta
eſt via q̄ ducit ad vitam. Secūda
ſpecies renouacōnis eſt in aquila
que cū inueterata fuerit. curuitas ro
ſtri eius in tantū creſcit ꝙ cibū cape
non p̄t: ꝛ tunc ad petrā roſtꝝ col
lidit ꝛ curuitatē roſtri amputata ꝛ
ſic cibū ſumens iuueneſcit. ꝑ aq̄
lam iſtā ſignificat̄ auarus: ꝙ hꝫ
incuruatū roſtꝝ nimis ad iſta ter
rena ꝛ iō non p̄t ſumere cibū ſpū
alem quo dn̄s ſuos paſcit: ꝙ ſpū
alia ſibi n̄ ſapiūt ꝙ diu hꝫ roſtrū
incuruatū ad iſta terrena. Bernh.
Delicata eſt diuina ꝯſolatio nō da
bit̄ admittētib᷒ aliena. qui enī cō
ſolacōem in terrenis hn̄t non ſen
tiūt ſpūalem dei dulcedinē. Si aūt
talis vult renouari: vt cibū ſpūa
lem ſumē poſſit. debet curuitatē ter
renoꝝ amputare ad petrā .i. xp̄m
cōſiderando ei᷒ paupꝑtatē quā ipē
habuit in egreſſu. in ꝓgreſſu ꝛ in
egreſſu In ingreſſu fuit adeo pau
ꝑ ꝙ nec domū nec curias nec fami
lias habuit: ſꝫ in diuerſorio nat᷒
ꝛ in pan̄is vilibus inuolut᷒ et in
p̄ſepio reclinatus fuit In ꝓgreſſu

.i. in toto tp̄e vite ſue fuit adeo pau
per ꝙ nō habuit vnde tributū ſol
uere poſſet. nec ꝓprium equū ha
buit: ſꝫ cōmunem aſinū aſinauit.
In egreſſu paupꝑ fuit: quia nō ha
buit vbi caput ſuū reclinauit. Ma
th. viij. vulpes foueas habēt Ad
iſtā petrā debet auarus amputa
re amorē terrenoꝝ. cogitādo pau
ꝑtatē xp̄i. Bern̄. Magna abuſio ꝛ
nimis magna ꝙ miſer vermicul᷒
q̄rit diues fieri ꝑ quo de᷒ maieſta
tis miſer eſſe voluit Tertia ſpecies
renouacōnis eſt in accipitre q̄ ſin
gulis an̄is mutat pēnas ſuas. Qn̄
ei inſtat temp᷒ ſuum extēdit alas
ſuas ad auſtralē ventū qui natu
raliter dulcis eſt .i. ad miam diuinā
in eā ſpē ſuam ponēdo ꝛ ꝯſiderādo
ꝙ magna eſt mīa dei cōuertētib᷒
ad ſe ꝛ tali conſideracōe incaleſcit
homo ad amorē dei ꝛ ꝓicit veteres
pēnas .i. antiq̄ pctā in ꝯfeſſione ꝛ
in nouū hoīem renouat̄. Quarta
ſpecies renouacōis eſt in ceruo qn̄
ſeneſcit pilis ꝛ cornib᷒ grauatur
ꝛ oculi caligare incipiūt. Tūc ex
trahit ſerpentem narib᷒ ſuis a ca
uerna ꝛ comedit eū: ꝛ ex illo vene
no incipit interi᷒ intumē ꝛ ex eſtu
ſitire ꝛ ex ſiti deſiderat fontē ꝛ cū de
fonte bibit ſtatī pilos ꝛ cornua ꝓ
ijcit ꝛ oculi ei᷒ clareſcūt ꝛ ſic totus
renouatur. Hoc mō debet renoua
ri homo pctōꝛ qn̄ peccatis eſt gra
uat᷒ Per pilos ſignificātur pctā
cogitacōnum. Luce. xij. Capilli ca
pitis veſtri numerāti ſunt. Glō. ca
put eſt intelligēcia. capilli cogita
tiones quas domin᷒ omēs nume

rat. Per co2nua ſignificãtur pctã
opationũ ꝛ maxie ſupbia. Pctõꝛ
itaqꝫ ꝗuatur pctis cogitacõis. ope
racõnis: ꝛ excecatᷓ p maliciã ita ꝙ
ñ ꝯgnoſcit deũ creatorẽ ſuũ. Sap.
ij. Excecauit em̃ eos malicia eoꝝ.
ſi vult ꝛ̃nouaĩ debet comedere vene
num ſerpentis .i. cogitare penã in
ferni quã meruit pctis ſuis ꝛ poſt
ea debet deſiderare ad deũ fontẽ vi
uũ ſicut dicit pſ. Queadmodũ de
ſiderat ceruꝰ ad fontes aq̃ꝝ: ita de
ſiderat aĩa mea ad te deꝰ. Bern̄. De
us eſt õia in oĩbus. ſi ſitis. fons
eſt. ſi eſuris. cibus eſt: ꝛ qñ guſta
ueris de dulcedie huiꝰ fontis. reno
uaris in hoie ꝛ picis antiq̃s pilos
ꝛ co2nua .i. cogitacõnes malas ꝛ
opa quibꝰ grauatꝰ fuiſti ꝛ ꝛ̃cipis
lumẽ oculoꝝ incipiẽs ꝯgnoſcere
creatorẽ tuum. ſic pꝫ quõ renoua
ri deb emꝰ ſi digne volumꝰ xp̃i co2
pus in ãducãre. Tercio lapis mag
3 nus a duobꝰ ſuit ad hoſtiuꝫ mo
numẽti. p hoc ſignificatᷓ cuſtodia
co2pis xp̃i quã recepimꝰ. pu̾. iiij.
Omni cuſtodia cuſtodi co2 tuũ: q2
ab ipſo vita ꝛ mo2s pcedit. Vita
q̃diu deꝰ eſt in co2de: ſꝫ mo2s qñ p
pctm̃ ſepatur a co2de. Augꝰ. ſicut
vita co2pis eſt anima: ita vita aĩe
eſt deꝰ ꝛ ſicut mo2itur co2pꝰ qñ ſe
patur ab eo anima. ita mo2itᷓ ani
ma quãdo ſepatur ab ea deꝰ ꝛ hoc
ſit p peccatũ. Yſa. lix. Pctã veſtra
diuiſerũt .i. ſepacõnem fecerũt in
ter vos ꝛ deum veſtrũ: ꝛ ita mo2tui
eſtis in anima veſtrã. p̃. Re. xxvi. Fi
lij mo2tis eſtis: q2 non cuſtodiſtis
dñm veſtrũ regem. Cuſtodiamus

ergo diligẽter regem noſtrũ quẽ
in hoſpitio co2dis noſtri recepimꝰ
vt nobiſcuꝫ maneat ꝛ non mo2ia
mur: ſꝫ eternaliter viuamꝰ qd no
bis p̄ſtare dignetᷓ ille qui ꝛc.

Dñica prima pꝰ paſcha.
Sermo. lxxix.

OMne qđ natũ
eſt ex deo vicit mũduꝫ p̃.
Jo. v. q. d. õnis homo q̃ ex deo eſt
ꝛ filiꝰ dei eſſe voluerit. debet pugna
re ꝯtra mũdum ꝛ vincere eũ: q2 q̃
diligit mũdum non p̃t diligere de
um. Jacobi. iiij. Neſcitis qm̃ ami
cicia huiꝰ mũdi inimica ẽ deo. Qui
ergo amicus voluerit eſſe hꝰ mũ
di inimicꝰ dei cõſtituitur. p̃. Joh.
ij. Nolite diligere mũduꝫ neqꝫ ea
que in mũdo ſunt. Si q̃s dilexerit
mũdum non eſt caritas dei in illo
Sciendũ ꝙ tria ſunt quibꝰ impu
gnat nos mũdus. ſ. Luxuria. Aua
ricia ꝛ ſupbia. vnde p̃. Jo. ij. Om̃e
qđ natũ eſt in mũdo: vel eſt ꝯcupi
ſcẽtia carnis .i. luxuria. aut ꝯcupia
oculoꝝ .i. auaricia aut ſupbia vi
te. Con̄ cõcupiſcentiã carnis pug
nare debemꝰ p caſtigacõeꝫ ꝛ abſti
nentiaꝫ: q2 caro ꝯcupiſcit aduſus
ſpũm .i. ꝯtra ſalutẽ aĩe. ſicut dicit
aplˀs Gal. v. ꝛ ideo non debemus
eas ſequi. Ecci. xviij. Poſt cõcupi
ſcentias tuas ne eas ꝛ a voluntate
tua auertere. Caro em̃ vult ſuauitᷓ
et delicate viuere. bene comedere ꝛ
bibere: ſꝫ non eſt ei cõſentiendũ: ſꝫ
caſtigãda eſt. ſicut dicit aplˀs. Ca
ſtigo co2pꝰ meuꝫ ꝛ in ſeruitutẽ re

bigo Gal. v. Qui xpi ſunt carnem
ſuam crucifixerūt a vicijs ⁊ ↄcupi
ſcencijs. Exemplū quidā iuuenes
miſerūt quādam meretricem ad
cellam cuiuſdā heremite vt puoca
ret eum ad peccandū. Que veniēs
ante cellā dixit ſe errare rogās vt
recipet eā ne a beſtijs deuoraret.
qui miſert⁹ eius intromiſit eam.
At illa cepit ſollicitare euȝ verbis
⁊ ſignis mūdanis nudans ſe ad
ignem Ille autē ſentiens motum
carnis fugit ad interiora celle ⁊ ac
cepta candela digitos ꝓprios com
burebat dicēs intra ſe. Miſer ſi cū
iſta peccauero quomō igneȝ eter
nū ſuſtinebo. cum iſtum ignē taȝ
grauiter ſuſtineo: ⁊ hoc p totam
noctem quotiēſcūqȝ ſenſit motuȝ
vſqȝ dum omēs digitos cōbuſſiſ
ſet. Iuuenes vero in domū irruen
tes inuenerūt illam a diabolo ſuf
focataȝ ⁊ heremitam cōbuſtā ma
num habētem ⁊ ꝓcidētes ad pedes
eius iuuenes. rogauerūt euȝ vt ſu
is ꝑcibus illam miſeraȝ reſuſcita
ret. qđ ⁊ fecit. Cūqȝ ſurgeret dixit
ꝙ vidiſſȝ flāmā ignis a ſūmo celo
vſqȝ ad ꝓfundū inferni deſcenden
tem in quā ꝓici debuiſſet: ⁊ tūc vi
tam emēdabat. Secūdo mūdus
temptat per auariciā dando bona
tempalia p que multos decepit ⁊
adhuc decipit. Greg⁹. Continu⁹
ſucceſſus rerū tempalium. certuȝ
eſt future calamitatis indicium.
Mūdus ſicut iudas qui dixit iude
is. Quēcunqȝ oſculatus fuero ipſe
eſt tenete eum mūdus dyabolis
Quēcunqȝ oſculat⁹ fuero p tempo

ralīū ꝓſperitatē ipſe eſt quem tra
do vobis. Iſtū vincere debem⁹ p cō
temptū rerū tempalīū cum aplo
ad Phil. iij. qui ait. Omnia arbi
tror vt ſtercora vt xpm lucrifaciā
⁊ quare: ꝙ omnia vana ſūt ⁊ deſi
derīū anime implere non pnt Au
g⁹. Cum anima ad cōtemplandū
ſit creata. iure ei non ſufficit in eo
qđ de⁹ non eſt vnde cū orbis terra
rū ſit ante deum ⁊ reſpectu dei qūa
ſi vna gutta aque. Reqre ſupra in
ſermōe Theſauriſate. ⁊ ideo ōmia
ſunt cōtemnēda ⁊ deus in quo eſt
ſufficientia noſtra ſolus eſt appe
tendus Amb. Omnib⁹ omnia de⁹
eſt. ſi cura indiges medicus eſt. ſi
auxilio virt⁹ eſt. ſi tenebras fugis
lux eſt. ſi mortē vita eſt. Greg⁹. Ni
hil laborioſi⁹ ꝙ terrenis deſiderijs
eſtuare. nihil quietius qūā in hoc
mūdo nihil appetere, nam cum la
bore acquirūtur. cum timore cuſto
diūtur. cum dolore amittūtur. Ex
emplū. Quidaȝ vſurari⁹ cum mul
ta bona cum magno labore acqſi
erat ⁊ magno timore cuſtodierat
in fine doluit ꝙ ea derelinqre debe
ret ⁊ fecit coraȝ ſe portare vaſa ar
gentea ⁊ magnū ſuuȝ theſaurū di
cēs. O aīa mea mane mecuȝ om
nia iſta tibi dabo ⁊ alia plura acq̄
ram Cūqȝ vrgeret eū dolor mortis
dixit. Ex quo nō vis mecū manere
ↄmitto te dyabolo ⁊ ſic expirauit
Aug⁹. O mūde mūde ſi tātū allicis
trāſiens. qđ faceres ſi pmaneres.
Tercio mūdus temptat hoīes per
ſupbiam ⁊ exaltacōem. nam fere
omēs homīes exaltari cupiūt ⁊ do

minari·hāc debem⁹ vincere p hūi
litatē·damnū q̄d ex hoc ſequit̄ cō
ſiderādo·naz qui ſe exaltat in hac
vita hūiliabit̄ i futura ſicut dicit̄
Lu·xiiij·⁊ etiā·xviij·thob·iiij·Su
pbiā nunq̄ in tuo ſenſu aut i tuo
verbo dn̄ari pmittas·ab ipſā enī
ſumpſit iniciū ōnis pditio·Bern̄·
Jniciū omnis pcti ⁊ cauſa ōnis p
ditionis eſt ſupbia·Adūſus hāc
ſuper caput tuū cornu crucis hēre
memēto vt nō eleueris in ſupbiā
vn̄ mūdus ſimilis eſt vēto·vent⁹
eleuat q̄ nulli⁹ ſunt valoris.ſ.pul
ueres cineres ⁊ ſiliā que lōō ſunt
vt aurum ⁊ argentū dimittit·Sic
mūdus eleuat illos in hac vita q̄
nulli⁹ ſunt reputacōis ⁊ valoris
corā deo ⁊ bonos dep̄mit:ſʒ in futu
ro ɔtrariū videbit̄ Sap̄·vi·Exiguo
ɔceditur mia·potētes autē potent̄
tormēta pacientur·vn̄ dicūt dānati
Sap̄·v·Quid pfuit nob̄ ſupbia?
aut diuitiarū iactantia q̄d ɔtulit
nobis? Exēplū in diuite epulone
q̄ de ōmib⁹ diuicijs ſuis nō potuit
habere vnā guttā aque·Luc̄·xvi·
Jſtā ſupbiā debet hō vincere p fra
gilitatis ſue ɔſideracōez·Bern̄·Vi
de hō vnde veneris ⁊ erubeſce·vbi
ſis ⁊ ingemiſce·q̄ vadis ⁊ cōtremiſ
ce·Gen̄·iij·Puluis es ⁊ in puluerē
reuerteris Eccī·x·Quid ſupbis tra
⁊ cinis·Jhero⁹·Quo ſupbiat qui
ſemp ſecū ſentētiam portat·Bern̄
O homo cogita q̄s te fecit·qualez
te fecit·ad quid fecit·De⁹ eſt q̄ te
fecit·de terra fecit vt nō ſupbias·
Qualē fecit·ad ymaginē ſuā te fe
cit in natura ad ſimilitudinez in
gratia vt eū diligas ad q̄d fecit?
vt ad finē debitū tendas·eterna
queras·caduca ſpnas·Sic patet
quomō debem⁹ vincere mūdum ⁊
ōnia que in eo ſunt.ſ.cōcupiſcenti
am carnis p abſtinētiaz ⁊ afflicti
onem·cōcupiſcentiā oculoꝝ p cō
temptū ⁊ ɔſideracōnem inſtabili
tatis diuitiaꝝ·ſupbiam ſiue pom
pam p mortis cōſideracōez·Exem
plū·Erat quidā magn⁹ magiſter
qui in facie hōis ɔgnoſcebat oēs
eius cōplexiones·q̄d audiens qui
dam ali⁹ magiſter in remotis pti
bus·miſit nūcios illuc pbare vtꝝ
vera eēnt faciēs rogare vt ad eū
veniret ⁊ ſibi de cōplexionib⁹ ſuis
doceret·nam multa ⁊ magna d̄ eo
audiuiſſet·qui videns nuncijs di
xit·Dicite dn̄o veſtro vt faciat fa
ciē ſuā depingi ⁊ mittat mihi ego
non poſſum venire·q̄d ⁊ factū eſt
Cūq̧ magiſter faciem vidiſſet rīn
dit·Si domin⁹ veſter habet faciez
talem·ſciatis euz luxurioſiſſimū·
auariſſimū ⁊ ſupbiſſimū·Et reſpō
derunt nūcij non·vtiq̧ domin⁹ no
ſter eſt caſtiſſim⁹ largiſſim⁹ ⁊ hu
milim⁹ Et reuerſi dixerūt domino
ſuo·q̄d magiſter ille dixerat·Qui
ait·verū dixit magiſter·Ego enim
naturaliter ſum inclinat⁹ ad luxu
riam:ſʒ p maximā abſtinētiam ⁊
afflictōem me viriliter defendo Jſte
auar⁹ ſum valde:q̄ omnia que vi
dent oculi mei ɔcupiſcentia deſide
rat·cōtra q̄d ſemp ⁊ frequēter co
gito falſitatē ⁊ inſtabilitatē reruz
temporaliū:q̄ hoiem derelinquūt
⁊ a morte liberāre nequnt ⁊ neſcio

vtrū hodie vel cras ea derelictur⁹
ſum. Ideo ea largiter que poſſideo
diſtribuo. Itē ſupbus ſum valde
ſʒ cogito quid futur⁹ ſiʒ poſt mor
tem: qꝛ terra ⁊ cibus vermiū: ⁊ ideo
non orno me veſtib⁹ ꝑcioſis. nec
cupio magna edificia: qꝛ domus
mea vix erit ſeptem pedū ⁊ de ani
ma neſcio quid ſit futurū.

De eodem. ſermo. lxxx.

Videte manus
meas. Jo. xx. Iſta verba
loq̄batur dn̄s ad thomā qui īter
ꝑtatꝰ abiſſus p queʒ ſigur pctōꝛ
qui mergetꝰ in abyſſum inferni ſi
non fuerit ꝯuerſus ad dn̄m vt er
go reuertatur oñdit ei dn̄s man⁹
ſuas. ſ. ad reuocandū dicēs. O pec
cator vide man⁹ meas interiorib⁹
ocul cordis ⁊ noli eſſe incredul⁹: ſʒ
fidelis fidē hn̄s pfectā que eſt cuʒ
opib⁹: ſʒ fides ſine opib⁹ mortua
eſt. Sciend̄ ꝙ man⁹ dn̄i ſunt qua
druplices quas debem⁹ videre ocu
lis cordis. viʒ plaſmatrices. redēp
trices. punitrices. remuneātrices
De p̄mis dicit. Ps̄. Man⁹ tue dn̄e
fecerūt me ⁊ plaſmauerūt me. De
ſecūdis. yſa. xlix. In manib⁹ meis
deſcripſi te. De tercijs Job. xix. Ma
nus dn̄i tetigit me. De q̄rtis. ps̄.
Extēdit manū ſuam in retribuēdo
Circa primū nō ꝙ videre debemus
man⁹ dn̄i que nos plaſmauerūt
De quib⁹ Job. x. Manus tue dn̄e
fecerūt me ⁊c. In manib⁹ iſtis oñ
ditur potētia dei magna quā vide
re debem⁹ vt hūiliemur ꝑ. petri. v
Hūiliamini ſub potēti manu dei q̄
potēs eſt: qꝛ ſicut d̄ nihilo creauit
vos. ita p pctā veſtra in nihilū re
digere ꝑt vos. vn̄ dicit dn̄s Ihere.
xviij. ſicut lutū ꝟ terra in manu fi
guli ſic vos in manu mea. q. d. Sic
figul⁹ habet poteſtatē faciendi ol
lam de terra ⁊ poſtea cōfringendi
ſic ⁊ ego ꝑtātem habeo in nihilū
redigēdi qui d̄ nihilo vos plaſma
ui. Cū ergo tam potēs ſit manus
dn̄i null⁹ preſumat p ſupbiam ſe
opponere illi. Yſa. xlv. Ve qui cō
tradicit factori ſuo teſta de ſamijs
terre ꝟ talis q̄ ꝯtradicit factori ſuo
deo ꝟ ſe ei opponit p pctm̄ teſta ꝟ
olla de ſamijs terre ꝟ d̄ fictilib⁹ ter
re. Samios eſt ciuitas vbi ars il
la fuit inuēta. inde ſamia dicitur
vaſa de terra facta. De iſta manu
dn̄i dicitꝰ Daniel. v. Baltaſar rex
babilonis fecit grāde ꝯuiuiū cum
ctis pn̄cipib⁹ ⁊ ꝯcubinis ſuis ⁊ ꝑ
cepit afferri vaſa dn̄i que tulerat
patꝰ ſu⁹ nabuchodonoſoꝛ de tēplo
ihrl̄m q̄ fuerāt ſanctificata ad ſer
uitiū diuinuʒ de quib⁹ nulli fuit li
citū bibere niſi miniſtris tēpli ⁊ de
illis bibebat ipſe ⁊ pn̄cipes ⁊ cōcu
bine eius. Et ob hoc irat⁹ deus mi
ſit manū ſuam ꝯtra eū cuʒ ſederet
in ꝯuiuio vidit quādam manū ꝯ
tra ſe in pariete tria ſcribentē ver
ba. ſ. Mane thetel phares. Et ꝯtur
bat⁹ rex cōmouit oīs magos ſu
os dicēs Quicūq₃ hāc ſcripturā le
gerit ⁊ eius interꝑtatiōem dixerit
purpura veſtietꝰ ⁊ munerib⁹ dite
tur. Cūq₃ nullus eoꝝ legere ſcire
vocat⁹ eſt daniel qui exponēs ait

Noſti rex ꝙ deus excelſus dederat
patri tuo regnū iſtud ⁊ nō ↄgno
uit ipm nec regratiabat̃ ei ſicut de
buit. ideo ꝓiecit eum dominꝰ de reg
no ⁊ fecit eum ſimilē feris. ꝙ fenū
ſicut bos comedebat donec ad ag
nicōem ſui rediit Tu q̃ꝫ cum ſcires
ōnia hec. aduerſus eū elevatꝰ es
⁊ vaſa eius ꝓphanaſti: tradens ea
manibꝰ immūdis ⁊ bibens ex eis
deos tuos laudaſti qui nec viuūt
nec ſentiūt. deum tuū qui flatum
tuū in manu ſua habet non hono
raſti. Ideo manꝰ eius potētiſſima
ſcripſit hec contra te Mane thetel
phares. i. numerꝰ. appenſio. diui
ſio. Per mane q̃d interp̃tatur nu
merus. ſignificatur ꝙ dominꝰ nu
merauit regnū tuum. i. compleuit
vel finē dedit. Quia q̃ fecit te regē
ex quo oppoſuiſti te ei. vult dn̄ati
onis tue facere finē. Per thetel q̃d
interp̃tat̃ appenſio. ſignat̃ ꝙ om
nia opa tua bona ⁊ mala appēdit
dn̄s in ſtatera ⁊ inuenit̃ minꝰ ha
bere in bonis: ⁊ idō nō diucius viues
ſꝫ morieris. Per phares q̃d inter
p̃tat̃ diuiſio ſignificat̃ ꝙ tu diuide
ris ab oibꝰ bonis tuis ⁊ a regnō tuo
⁊ inimici tui diuidēt regnū tuū in
ter ſe. Eadē nocte cyrus ⁊ darius
reges pſarum ceperūt babilonē
⁊ occiderūt regem ⁊ diuiſerūt ſibi
regnū ⁊ omnia que habebat. Ecce
q̃ꝫ potens eſt iſta manꝰ domini q̃
tantū regem ad nihilū redegit q̃
ſe ei oppoſuerat Iſtam manū oſtē
dit dominꝰ cuilibet pc̄tōri dicens.
Vide manꝰ meas ⁊ cōſidera poten
tiā meā: ꝙ ſicut te creaui ſic te in

nihilum poſſum redigere Vide er
go pc̄tōr manū iſtam ⁊ ſcripturā
quā ↄtra te ſcripſit lege Mane the
tel phares. Mane interp̃tatur nu
merꝰ. i. dn̄s numerat ōnia opera
tua verba ⁊ cogitacōes. vn̄ Lu. xii.
Capilli capitis v̄ri oēs numerati
ſūt. caput eſt intellectꝰ capilli ſūt
cogitacōnes quas oēs numerat
dn̄s tam bonas q̃ꝫ malas. O q̃ꝫ ter
ribilis eſt iſta ſcriptura. ſi dominꝰ
numerat cogitacōes q̃d erit de ver
bis ocioſis q̃ numerat. ꝙ de eis
reddituri ſumꝰ rōnem Mat. xii. De
ōni verbo ocioſo q̃d locuti fuerint
hoīes ſup terram reddent rōem in
die iudicii: ⁊ non ſolū verba ⁊ co
gitacōes: ſꝫ etiā vias ⁊ greſſus oēs
nūaturus eſt ⁊ nūat Iob. xxxi. Ip
ſe vias meas ↄſiderāt ⁊ oēs greſſus
meos dinumerat Greg̃. Sic deꝰ vi
as vniuſcuiuſꝙ ↄſiderāt. ſic greſſus
dinūerat vt nō minutiſſimas cogi
tatiōes nec minutiſſiā verba que
apud nos vſu viluerūt: eiꝰ iudicio
nō diſcutiāt̃ Dinumerat autē oēs
greſſus nr̄os tam bonos q̃ꝫ malos
vt ꝓ malis vindictā tribuat ⁊ ꝓ
bonis vitam eternā impendat. Exē
plū in vitas patrū. Legit̃ ꝙ q̃dā
ſenex hitabat in heremo cuiꝰ cella
ſtabat a fonte per magnū ſpaciū
ita cū vellet aquā hēre totam diē
expēdebat in eūdo. Sꝫ cū vellet la
bori ſuo pcere ⁊ cellam iuxta aquā
transferre. vidit angelū dn̄i ſe ſe
quētem: et cum q̄reret ab angelo
q̃d quereret. Rn̄dit. Ego ſū angel
lus dn̄i miſſus dinūerat̃ greſſus
tuos vt ſemp quilibet greſſus ſpe

ciale p̄miū recipiat. Quo audito
cellam longius cōſtruxit a fonte.
Vide ſecūdā ſcripturā Thetel q̄d
interp̄tatur ſtatera vel appēſio. p
hoc ſignificat q̄ deus in iudicio vel
in morte ōia opa noſtra vult pō
derare in ſtatera. Prouer. xvi. Pō
dus et ſtatera iudicia ſūt dei. i. dn̄s
iudicabit ōia opa noſtra ſm pō
dus et ſtaterā. Ambroſi⁹. Omnia
opa noſtra pōderarē vult domin⁹
ſm intencōem noſtrā et noſtri cor
dis ꝓpoſitū. Intentio em̄ operi tuo
nomē imponit. Prouer. xvi. Appen
dit corda domin⁹: q̄ ſpirituū pōde
rator eſt. Glō. i. cogitationū inten
tionū deſideriorū. omnia em̄ eque
pōderat: vt equo iudicio ſingula
puniat et p̄miat. Tunc autem qn̄
domin⁹ omnia ſm intentiōem iu
dicabit. tantū ponderabit obul⁹
paupis. q̄tū talenta diuitis. tan
tū vnū pater noſter dictū cum de
uotiōe. q̄tum integꝝ pſalteriū ſi
ne deuotiōe et tedio. Criſ. Non em̄
paucitatē oblati: ſ; copiam affecti
onis et affect⁹ domin⁹ intuetur. Be
da. Acceptabile eſt deo q̄cquid bo
no animo obtulerim⁹ q̄ cor. non
autē ſubſtātiā; dn̄s penſat. nec p
pendit q̄tum in ſacrificio: ſ; ex q̄
to corde pferatur. Exemplū. Rex q̄
dam edificauit templū p̄hibēs ne
aliq̄s ad hoc elemoſinā daret vo
lens totū de ſuo bono edificare. Erāt
autē bona paupcula vidua et deuo
ta q̄ libēter ad hoc edificiū elemo
ſinas dediſſet ſ; q̄ manifeſte non
potuit. tn̄ aſinis qui ad ſtructurā
onera portauerūt qn̄ ante domū
eius trāſibant pabulū miniſtra
bat. Cōſūmato ope ſcpſit rex ſup
hoſtiū templi. Iſtud templū edifi
cauit rex ſolus et null⁹ alius. Et ve
nit angel⁹ domini et deleto illo titu
lo ſcripſit ſic aureis lr̄is. hoc tēplū
edificauit paupercula vidua q̄ aſi
nis pabulū miniſtrabat. Vide ter
ciā. phares. i. diuiſio p q̄d ſignifi
cat q̄ in die iudicij diuidetur boni
a mal. ſicut dicit Mat. xiij. Exibūt
angeli et ſepabūt malos d̄ medio
iuſtoꝝ. Idē. xxv. Et ſtatuet oues a
dextris edos vero a ſiniſtris. Tunc
dicet domin⁹ hijs qui a dextris e⁹
erūt. Venite bn̄dicti p̄ris mei. etc̄.
Deinde diuidet malos a ſe et a con
ſortio ſāctoꝝ ōium et a vita eterna
qn̄ dicet. Diſcedite a me maledicti
in ignē eternū qui patus eſt vob̄
dyabolo et angelis eius. o q̄ gra
uis eſt hec diuiſio. Criſ. dicit. Qz
nulla pena poteſt cōpari pene illi
quā habent dānati ex hoc q̄ debēt
diuidi ab illa facie benedicta. De
manib⁹ redēptricib⁹ dicitur. pſa.
xlix. In manib⁹ meis deſcripſi te o
homo. deſcpſi inq̄ te non pēna vel
incauſto ſicut ſcriptorēs: ſ; clauis
ferreis et ſanguine meo. O dn̄e ihe
ſu xp̄e de⁹ meus q̄ groſſa fuit hec
ſcriptura q̄ adeo magna fuit q̄ in
vulnerib⁹ manuū digitus inferri
potuit et in vulnere lateris integra
man⁹ ſicut dicitur in p̄nti euange
lio. Thoma infer digitū tuum. etc̄.
Has manus oſ̄dit nobis dn̄s in
cruce multis modis. Req̄. dn̄ica. ij
p⁹ octauas ephie in ſ. Extendens
ihesus manū tetigit eū.

o. ij.

CRiſt⁹ paſſus ē
p nobis vobis relinq̄ns
exemplū vt ſeq̄mini veſtigia eius
p̄.p̄tri.ij. In iſtis verb̄ reducit̄ no
bis ad memoriā paſſio dn̄i noſtri
ihesu xp̄i & hoc ꝓpter tria. Primo ne
tantū beneficiū dei obliuioni tra
dam⁹. Sc̄do vt a pct̄is caueamus
Tercio vt aduerſa ꝓpter eū ſuſti
neam⁹. De primo dicit̄ Ecci.xxix.
Grāꝫ fideiuſſoris tui ne obliuiſca
ris. dedit em̄ p̄ te animā ſuā & vitā
Fideiuſſor noſter xp̄s eſt q̄ vt nos
redimeret a morte quaꝫ pct̄is no
ſtris meruim⁹ animā ſuā poſuit.
Iſti⁹ fideiuſſoris obliuiſcūtur oēs
ingrati. Bern̄. Nihil deo ita diſpli
cet ſicut ingratitudo. vias em̄ ab
ſtrahit gratie & vbi fuit illa g̃ra
iam locū non hꝫ & acceſſuꝫ nō in
uenit. Maxie autē referre grās do
debem⁹ de caritate quā nobis exhi
buit in hoc q̄ p̄ nobis hō fact⁹ eſt
& crucifix⁹ Jo.xv. Maiorē hac dile
ctiōem nemo hꝫ vt animā & vitaꝫ
ponat q̄s p̄ amicis ſuis. Bern̄. Sꝫ
tu bone ihesu maiorē caritateꝫ ha
buiſti: q̄ p̄ inimicis animā tuam
poſuiſti Apl̄s ad Rō.v. Cū inimi
ci eſſem⁹ recōciliauit nos deo p̄ri
ſanguine ſuo. Apoc̄.xi. Grās agi⁹
tibi ōmipotēs deus: q̄ accepiſti vir
tutem magnā ad liberandū nos
Bern̄. in pſona xp̄i. vide o homo
quid p̄ te patior. ad te clamabo q̄
p̄ te morior. vide penas quib⁹ affi
cior. vide clauos quib⁹ ↄfodior. cū
ſit tant⁹ dolor interior & exterior. plā
ct⁹ eſt grauior: dū te ingratū expe
rior. Quātum rep̄hensibiles ſunt in
grati de tanto bn̄ficio p̄ꝫ in creatu
ris irracōnabilib⁹. Quidā naute
cū applicuiſſent ad litus viderunt
leonē trahi a dracone ad ſpelun
cam & accurrētes cuꝫ armis draco
nem inuadūt & opprimūt & leoneꝫ
liberant q̄ non ingrat⁹ de tanto be
neficio: q̄ oī tempe quo illic mo
rabātur quotidie de captis feris
q̄ptuꝫ ↄſumere poterāt apportauit.
Erubeſcāt ergo oēs racōnales cre
ature. ſ. hoīes. hui⁹ beſtie exemplo
igrati eſſe de bn̄ficijs a deo accep
tis q̄ eos de ore draconis infernal
liberauit. totus em̄ mūdus nō poſ
ſet ſibi ad plenū regratiari p̄ vna
gutta ſanguinis ſui. Bernh̄. Nō
gutta: ſꝫ vnda ſanguinis emana
uit largiter p̄ q̄nq̄ꝫ partes corpis
q̄n te xp̄us redemit. Apoc̄.v. Occi
ſus es & redemiſti nos deus in ſan
guine tuo: & ideo merito debem⁹ ei
grās agere Thob.xij. Bn̄dicite de
um celi & c̄. q̄ fecit nobiſcuꝫ miſeri
cordiā ſuam Vere magna miſeri
cordia dei & caritas q̄ ꝓpter nos mi
ſeros homo fieri voluit & crucifigi
Ideo debem⁹ euꝫ bn̄dicere laudaē
& ei regratiari. Exēplū. Monach⁹
q̄daꝫ ſtetit in choro infra credo q̄n
alij inclinabāt ad illud verbū. Et
homo fact⁹ eſt. crucifix⁹ etiā p̄ no
bis. nō inclinauit. tūc affuit ei dy
abolus dās ei alapaꝫ dicēs. O mo
nache ingrāte nōne debes te inclina
re deo q̄ p̄ vobis tanta fecit q̄ mor
tem p̄ vobis ſuſtinuit & hō factus
eſt Si ꝓpt̄ me tm̄ feciſſet. ego vellē

ſibi in ꝑpetuū ſubſtratis iacere.
Secūdo reducit nobis ad memo
riā paſſio domini noſtri vt a pctīs
caueam⁹. q̄ ſubdit Aug⁹. Omne
genus pcti prouenit ex eo ꝙ nos
appetim⁹ que xp̄us ɔtempſit: ⁊ q̄
fugim⁹ que ipſe ſuſtinuit. Conte
pſit diuitias: q̄ ſemp paup fuit
in ingreſſu. in ꝓgreſſu. in egreſſu.
Nā in ingreſſu in mūdum nō ha
buit domū in qua naſceret. lectuꝫ
in quo poneretur. ſericuꝫ in quo vol
ueretur: ſ; in diuerſorio gemitus. in
p̄ſepio poſitus. pānis vilib⁹ inuo
lutus fuit. In ꝓgreſſu paup fuit:
q̄ nunꝙ̄ redditus. nunꝙ̄ hereditā
tē. nunꝙ̄ poſſeſſiōem habuiſſe le
gitur. non habuit tantū vt cenſuꝫ
ſuū ſolueret. In egreſſu paup fu
it: q̄ non habuit vbi caput ſuuꝫ
reclinaret. Mat. viij. Vulpes foue
as habent ⁊c̄. Delicias etiā ɔtem
pſit q̄ ſemp in laborib⁹. in fatiga
tionib⁹: ⁊ in p̄dicationib⁹. in diſ
curſib⁹. in doctrinis vitam duxit.
Ps̄. Paup ſum ego ⁊ in laborib⁹ a
iuuentute mea. ſup̄. fui ꝓpter vos.
Iteꝫ cōtempſit dignitates ⁊ hono
res: q̄ cum vellent eum regē facere
fugit Jo. vi. Ideo iſta ōnia ɔtemp
ſit ſic vt nobis cōtemnēda oſtēde
ret. Multa etiā aduerſa ſuſtinuit
vnde Bernḃ. Dura verba duriora
verbera diuerſa mortis ſupplicia.
Treṅ. p̄. O vos omēs qui tranſitis
⁊c̄. Et iteruꝫ recordare pauptatis
mee ⁊ trāſgreſſionis mee. potus
abſintij ⁊ fellis. Recordare in quā
q̄d ꝓpt̄ te ſuſtinui ⁊ ꝓpter peccata
tua. Noli ergo iterū peccare ne me

iterū crucifigas. Pctōres enī nūc
quidam deum rurſum crucifigūt
Heb. vi. Quādo pctm̄ iterant q̄d
fuit cauſa crucifixionis. iterū deū
crucifigūt. Ps̄. Sup dolorem vul
nerū meorū addiderunt. Hugo de
ſancto victore in pſona xp̄i. O xp̄i
ane ſerua tibi ſalutē. ego pro illa
mortu⁹ ſum. ſi illaꝫ amiſeris. iterū
non poſſum mori: ſ; nolo mihi in
iuriā facias. Quia ſalutē tuā mor
te mea reſtitutaꝫ volūtarie peccan
do amiſeris. qn̄tum in te eſt iterū
me crucifigis. iterū me mori cōpel
lis. Exemplū de adoleſcēte volente
ire ad meretricē. Re. in die paſche
in ḃ. Ecce locus vbi poſuerūt eum.
Tercio reducit ad memoriaꝫ paſ
ſio xp̄i ꝓpterea vt ꝓpter eam ſimili
ter adūſa ſuſtineam⁹. p̄. petri. ij.
Xp̄s paſſus eſt pro nobis vobis
re. ⁊c̄. Bern̄. Vult benign⁹ dux de
uoti militis vultū ⁊ oculos in ſua
ſuſtolli vulnera: vt illi⁹ ex hoc ani
muꝫ erigat ⁊ exemplo ſuo ad tole
randū reddat fortiorē. Quā enim
aſperitateꝫ formidabit ſeru⁹ ſi mē
ti ei⁹ occurrat ꝙ filij dei paſſiōe ſit
redemptus ſi enī xp̄i paſſiōeꝫ ſem
p recordaremur: ita ſagitta amo
ris vulneraremur ꝙ nil p̄ter eum
nobis ſapet: omnēq; tribulacōꝫ
⁊ dolorē dulciter pateremur. Gre
g⁹. ſi paſſio xp̄i ad memoriā reuo
cetur nihil adeo duꝝ ꝙ nō equo aīo
toleretur. Bern̄. Nil dulcius in tribu
lacōe ꝙ̄ paſſiōeꝫ xp̄i cogitare. Exē
plū Juuenis q̄dam religioſus eſt
factus ⁊ in p̄io anno maxias tēp
tatiōes ſuſtinuit. videbat enī ſibi

graue q̃cq̃uid facere vel ſuſtinẽ de
beret recordabat̃ bonoꝝ ferculoꝝ
q̃ in ſeculo habuerat ⁊ videbatur
durus veſtitꝰ fratruꝫ. recordabat̃
molliũ veſtiũ ⁊ breuit̃ videbãtur ſi
bi õnia dura q̃ in clauſtro fuerũt ⁊
q̃bus vti debuerat ⁊ recordabatur
oim̃ quibꝰ carere debuerat. Tandẽ
tẽptatione victꝰ habitũ depoſuit:
monaſteriũ exiuit. Cũq꜠ ſolus viã
pgeret vidit occurrentẽ ſibi hoĩeꝫ
nudũ habentẽ vulnera cruentata
in manibꝰ ⁊ pedibꝫ ⁊ in latere ⁊ in
capite ſpineã coronã de qua flue
bat ſanguis in faciẽ eius. quo vi
ſo territꝰ conabat̃ aufugere: ſꝫ ſb
tracta currẽdi grã cogebat̃ ſtaẽ ⁊
audire. Intuẽ fili kmẽ vulneã ſan
guine pfuſa. Et q̃cquid amaꝝ gu
ſtaueris intinge in ill' ⁊ dulce tibi
erit. Ego ſũ ihẽſus xp̃s qui ꝓpter te
mortẽ ſuſtinui. Statim ille ↄpũctꝰ
redijt ⁊ oẽm auſteritatẽ ordis pa
ciẽter ſuſtinuit.

De eodem. ſermo. lxxxi

Cognoſco oues
meas. Jo. x. Oues xp̃i ſũt
q̃ xp̃o ſecuiũt ⁊ ip̃m diligũt. has ↄ
gnoſcit ex q̃tuor ſignis q̃ iuenimꝰ
in oue. Primũ ẽ mãſuetudo. Ouis
eſt aĩal manſuetũ ⁊ paciẽter tole
rãs adũſa. nõ defendit ſe cornibꝰ
ſicut vmcornꝰ nec dentibꝰ vt lupꝰ
nec vngul' vt leo. nec calcibus vt
equꝰ nec veneno vt vipera. nec cla
more: bo vt porcus: ſꝫ tacẽs ſuſtinet
mortẽ in nullo ſe defendẽs. ſic ſuꝰ
dei paciẽter ⁊ mãſuete adũſitates
ꝓpter deũ ſuſtinere dꝫ exẽplo xp̃i.

yſa. liij. Sicut ouis ad occi. du. eſt
⁊ q̃ſi agnꝰ co. tondẽte ſe obmu. p.
petri. ij. Cũ malediceret̃ non male
dixit ⁊c. cũ pateiebat̃ non repati
ebat. cũ ↄſpueret̃ nõ reſpuebat: ſꝫ
oia hũiliter ſuſtiebat. In q̃ exem
plũ ſuſtinẽdi oñdebat. p̃. petri. ij.
Xp̃s paſſus eſt p nob' vobis. ⁊c.
Rõ. xij. Nõ vos defẽdẽtes kmi: ſꝫ da
te loci ire. Heb. xij. Recogitate eũ
q̃ talem adũſus ſeip̃m a pctõribꝫ
ſuſtinuit ↄtradictõe; vt nõ fatige
mini aĩs veſtris deficiẽtes. q. d. Re
cogitate q̃lia xp̃s a paganis ſuſti
nuit ⁊ a iudeis ⁊ q̃ paciẽter ⁊ non
erit vob' graue ſi q̃d paciamini ꝓp
ter eũ. Greg. Si paſſio xp̃i ad me
moriaꝫ reuocet̃ nihil adeo duꝝ q̃d
non equo aĩo toleretur. Exemplũ
Cum q̃dam multa tormẽta letan
ter ſuſtinuiſſet. q̃ſiuit tyrãnꝰ quo
modo tãta tormẽta cum tanta pa
cientia ⁊ leticia ſuſtinẽ poſſet. Rñ
dit. Non eſt mirũ q̃ xp̃i ſerui letã
ter ſuſtineãt cuꝫ ſignaculũ crucis
in cordibꝰ habeãt. Ac ille hoc in te
ꝓbabo: ⁊ fecit eũ ſecari p mediũ ⁊
cor eꝰ diuidi ⁊ inuenit in eo ſignũ
crucis: ⁊ viſo hoc miraculo fidem
recepat. Secundo inuenimꝰ in oue 2
obedientiã: q̃ obediẽs eſt voci pa
ſtoris ſui ſic ſeruꝰ dei debet eſſe obe
diẽs voci paſtoris ſui. ſ. xp̃i. Jo. x.
oues mee vocẽ meam audiũt ⁊ p
ceptis meis obediũt ⁊ ego vitam
eternã do eis. Mat. xix. venit adole
ſcẽs ad deũ dicens. magiſter bone
q̃d faciã q̃ habeaꝫ vitam eternã. ⁊
reſpõdit ihẽſus. Si vis ad vitaꝫ in
gredi ſerua mãdata dei ⁊ obedias

mādatis dei. Actu. v. Obediē opor
tet deo. p̄. Re. xv. Melior eſt obediē
tia q̄ victime. ꝓpter inobedientiā
enī adā eſt eiect⁹ de padiſo. ſaul
de regno. vxor loth verſa ē i ſtatu
am ſalis Gen̄. xix. Saul eſt eiect⁹
de regno. vnde p̄. Re. xv. Pro eo ꝗ
abiecisti ſermonem dn̄i abiecit te
dn̄s ne ſis rex. Item omnia mala
hui⁹ ſeculi ex iobediētia ꝑuenīūt.
vt pȝ Deut. xxviij. Si audire nolu
eris vocē dei tui vt cuſtodias ⁊ faci
as ōnia mādata eius. mittet dn̄s
ſup te famē ⁊ ſitim ⁊ increpatiōeȝ
⁊ ōnia mala donec cōterat te. Ideo
inferiora noſtra non obediūt no
bis: ꝗ nos deo vel illi qui loco ei⁹
eſt nō obedim⁹. Debet enī hec obe
dientia ꝓcedere ex caritate Jo. xiiij
Si diligitis me. mandata mea. ſ.
ex dilectōne ſeruate: ꝗ coacta ſer
uitia nō placent deo. Quidā enim
nolūt obedire deo niſi cogātur. ſic
pharao qui obediuit deo qn̄ eum
flagellauit: ſ; quādo plaga ceſſa
uit obedire noluit. Et ideo tandē in
mari rubro ſubmerſus fuit vt hēt
Exo. ix. Sic q̄dam adhuc ſūt q̄ no
lūt obedire deo: niſi qn̄ ſunt in ma
gnis nc̄citatibus vel infirmitatib⁹
⁊ cum euaſerūt. tales vt ante ſūt.
Illi tandē ſicut pharao ſbmergū
tur in mari rubro ⁊ in inferno Nō
ſic debēt facere oues xp̄i: ſ; ex cari
tate debēt obedire p̄ceptis domini
et anteq̄ tranſgrediātur mortem
ſuſtinere. Exemplū. ij. Mach. vij.
In ſeptē fratrib⁹ ⁊ matre ſua q̄s
cum anthioch⁹ cogit cōtra legē
carnes porcinas comedere. Reſpō

derūt omnes. parati ſumus poti⁹
mori q̄ paternas leges p̄uaricari
Tūc rex iuſſit ſartagines ⁊ ollas
eneas ſuccendi: ⁊ arrepto primo
abſtracta cute capitis ꝓiecit i ſar
taginem. Deinde ꝓcidit ſūmitates
manuū ⁊ pedum alijs aſpicienti
bus. deinde ꝓiecit eum in ſartagi
nem adhuc ſpirantē. Eodeȝ modo
ſunt omēs cruciati anteq̄ contra
p̄ceptuȝ dei facerent: vt carnes por
cinas comederent. Sed heu multi
iam multi maiora facerēt anteq̄
vnū digitū amitterent. tales non
ſunt oues xp̄i Tercio ouis eſt ani 3
mal fructuoſū valde ⁊ vtile: ꝗ om
nia que in ea ſunt vtilia ſunt. ſ. lac
lana. cutis ⁊c̄. Sic ſeruus xp̄i debȝ
eſſe in omnib⁹ vtilis ⁊ fructuoſus
In cogitacōne. locucōne. operacō
ne. cōuerſacōe ⁊ exemplo. p̄. Thi
mo. iiij. Exemplū eſto fidelium in
verbo. in cōuerſatiōe. in caritate.
in fide ⁊ in caſtitate Aug⁹ Sic ſe de
bet ſeru⁹ dei exhibere: vt nemo ſit
qui eū videre nō velit. audire non
deſideret. filiū dei eum eſſe dubitet
vt illud in eo impleat̄. fauces ei⁹
dulcedo ⁊ tot⁹ deſiderabilis Bern̄.
Putas ne parū eſſe bene viuere.
bn̄ viuis ſi ordinaliter ſi ſocialiter
ſi hūiliter viuis. ordialiter tibi. ſo
cialiter ꝓximo. hūiliter deo. Ordi
naliter viuis ſi ſtudeas omēs vias
tuas in cōſpectu tuo cōſiderare: vt
caueas tibi a pc̄tō ⁊ proximo tuo
a ſcandalo. Socialiter viuis ſi ſtu
deas amari ⁊ amare affabilem et
blandū exhibere. ſupportare paci
enter. imo libēter infirmitatē cor

piſ ⁊ moꝝ. Humiliter viuis ſi ſtude as exſufflaē ſpm̄ ſupbie ⁊ quotiēs adeſſe ſentis. om̄no neges aſſenſū Qui aūt non fuerint oues xp̄i vti les ⁊ fructuoſe. accipiēt talem ſen tentiā Mat. xxv. Seruū inutilē ꝓij cite i tenebras exteriores ⁊c̄. Mat. iij. Oīs arboꝛ q̄ non fert fructū bo nū excidet̄ ⁊ in ignez mittet̄. Terto ouis eſt aīal valde ſobriū ⁊ mode ſtū in cibo ⁊ potu. Suſtētatur eniz in modicis expēſis. ſ. crudis herbis. ſic ſeruꝰ dei debet eē parus ⁊ moderā tus in victu ſm̄ illud apli p̄. Thi mo. vi. Hn̄tes alimēta ⁊ quibꝰ te gamur hijs ↄtenti ſumꝰ. Seneca. Victꝰ tuus ſit facilis nō ad volun tatē: ſꝫ neccitatē. palatū tuū fames excitet n̄ ſapoēs. deſideria tua par uo redime: qꝛ hoc tm̄ curare debes vt deſināt. Augꝰ Si q̄d mādu cas ⁊ bibis ad refectōem coꝛpis tui ſu ſtentacōnemqꝫ mēbroꝝ gratias agēs ei q̄ tibi moꝛtali tribuit iſta ſolacia cibꝰ et potus tuꝰ laudant deū. Si vero debitū modū excedis ⁊ violentia ingurgitas: q̄ tas lau des tua lingua reſonat. vita blaſ phemat. Guloſi igit̄ ⁊ ebrioſi nō ſunt xp̄i: ſꝫ porcꝰ dyaboli. vn̄ Mat. viij. Cum dn̄s eijceret demōes de obſeſſo dixerīt. Si eijcis nos hinc mitte nos in gregē poꝛcoꝝ qd̄ fe cit Intrauerūt eīm poꝛcos ⁊ p̄cipi tauerūt eos in mari ⁊ ſbmerſi ſūt Vbi dicit glō. Niſi q̄s vixerit mo re poꝛci diabolꝰ in eo ptātem non accipit. Qui aūt frequēter in ebri etate. in gula viuere voluerit moꝛē poꝛcoꝝ. quādoqꝫ dyabolꝰ ptātem in eo deo ꝑmittēte accipit. Exēplū quidā; erat bibulꝰ qui frequēter tabernas viſitare cōſueuit Quadā die cum eſſet ebriꝰ ⁊ multa mala inutilia ꝓferret. inter cetera dixit cuidā. vis animā meā emere ꝓ vi no. Ille rn̄dit ego emā. Et ille da mihi vinū ⁊ habe animā meaz poſt moꝛtē: qꝛ tūc in nihilū redibit: ⁊ il le emit Qd audiens dyabolꝰ intra uit tabernā in ſpecie hominis que rēs ſi aliq̄ mercimonia eſſent ibi venalia Tunc ait vnus vis emere animā ſocij quā emi ab eo. Cui ille. Ego emā: ⁊ emit eaz. Cūqꝫ pe giſſet dixit. O viri qui eſtis p̄ntes quero a vobis. q̄d videt̄ vobis iu ris eſſe ſi homo emit equū nonne debet habere frenū cum equo. Et cum oēs dicerent q̄ ſic. Statī arri puit illū ⁊ detulit ꝑ aera cū coꝛpe ⁊ anima. Ecce ſi ouis xp̄i fuiſſet lu pus infernal̄ eum ſic nō detuliſſꝫ.

Rogemꝰ

Dn̄ica. iij. F. lxxxij.

Obſecro vos tā

q̄ꝑ aduenas ⁊ peregrinos abſtinē vos a carnalibꝰ deſiderijs q̄ militant aduerſus animā ↄuer ſacōem veſtraz inter gētes hn̄tes bonā. p̄. petri. ij. Vtile eſt peregrinis vt informētur a q̄bꝰ abſtinē ⁊ ca uere debeant in diuerſis locis vbi tranſire debēt. Nos autē q̄diu hic ſumꝰ in p̄nti vita peregrinamur a dn̄o: ſꝫ qualit̄ ad patriā venire de beamꝰ docet nos petrꝰ in verbꝫ ꝓpo ſitis. Nō hic tria. Primo p̄ntez vi

tam pegrinacōez eſſe inſinuat cū
dicit Obſecro vos tanq̄ aduenas
a pegrinos. Scd̄o a q̄b⁹ abſtīere
debam⁹ cū dī abſtīmē a carnalib⁹
deſ. Tercio q̄liter ↄuerſari debea⁹
informat cū ſubdit. ↄuerſacōez ve
ſtrā inter gentes Circa primū no
ta q̄ p̄ñs vita dicit̄ pegrinatio ꝓp
ter tria. Primo: q̄ ſicut pegrinus
multis miſerijs affligit̄. ſ. fame. ſi
ti. calore. frigore. ⁊c̄. Sic homo q̄
diu eſt in p̄nti vita multas ſuſtiet
miſerias Job. xiij. Homo nat⁹ de
muliere breui viuēs tpe repletur
multis miſerijs Aug⁹. P̄ñs vita.
vita fragilis que q̄to magis ꝓce
dit. tanto magis ad morte accedit
vita fallax plena laqueis mortis
nūc gaudeo. ſepe triſtor. nūc vigeo
ſepe infirmor. nunc viuo. ſtatim
morior. nūc felix appareo. ſtatī mi
ſer. nūc rideo. ſtatim fleo. ſicq̄ oīa
inſtabilitati ſubiacēt. vt nec vna
hora homo in ſtatu ſuo ꝑmaneat
hinc fames. hinc ſitis. hinc calor.
hinc frigus. nunc timor. hinc tre
mor. hinc languor. hinc dolor. exu
berat Sequit̄ hec importuna mors
que miſeros hoīes mille modis ra
pit. hūc febrib⁹. illuz opprimit do
loribus. hūc ſuffocat. alijs illum
interimit laqueis. hūc cruciat fer
ro. illū corrumpit veneno. hūc pe
rimit flāmis. illum diuerſis peri
culis. Sic ergo tanq̄ pegrini mul
tis incōmodis et miſerijs exponi
mur. Secūdo: q̄ pegrinus nunq̄
vel raro eſt ſecur⁹. ſic q̄diu ſum⁹
in hac vita nunq̄ poſſum⁹ eſſe ſe
curi: quia infinitos habem⁹ inimi
cos inſidiātes nobis. ſcȝ dyabolū
mūdum ⁊ carnem. Ps. Multi ſūt
qui ꝑſequūtur me ⁊ tribulāt me
Bernħ. Heu mihi quoniā vndiq̄
bella. vndiq̄ mihi tela volant. vn
diq̄ mihi temptamēta vndiq̄ pe
ricula quocūq̄ me verto nulla ſe
curitas eſt ⁊ q̄ mulcēt: ⁊ que mole
ſtant timeo: ⁊ eſuries ⁊ refectio et
ſomn⁹ ⁊ vigilie labor ⁊ requies mi
litant cōtra me. non minus ſuſpe
ctus eſt mihi iocus q̄ ira ⁊ vtinaȝ
ſi maligni ſpirit⁹ ſoli īpugnarent
nos ſuggeſtionib⁹ ſuis ⁊ nihil no
cerent homīes. ꝑniciosiſſimis exē
plis. ꝑſuaſionib⁹. adulacōnibus
detractionib⁹ alijſq̄ mille modis
propter iſta non ſumus ſecuri in
hac vita. Inſup non ſumus ſecuri
in hac vita. vtrū ſimus in gratia
dei vel non. Eccāſtes. ix. Nemo ſcit
vtrū odio vel amore dignus ſit: ſȝ
omnia vſq̄ in futurū incerta reſer
uātur. vnde oꝑtet nos eſſe in cōti
nuo timore Job. xxxi. Semper enī
q̄ſi tumētes ſup me fluctus timui
deū: ſȝ de malis dicit̄. Ecde. viij. ſūt
impij qui ita ſecuri ſunt q̄ſi iuſto
rū facta habeāt: ⁊ ſeq̄tur racio: q̄
non ꝓfertur cito cōtra malos ſen
tētia. Ideo filij hominū abſq̄ vllo
timore ꝑpetrant mala: ſed reuera
q̄to expectat diutius tanto puni
et grauius. ſic patet q̄liter p̄ſens
vita dicit̄ pegrinatio. Scd̄o docet
btūs petrus a quib⁹ abſtinendū
ſit in hac pegrinacōe ſi volumus
ad celeſtē patriā ꝑuenire. p̄. petri
. ij. ibi dicit. Abſtinere nos a car
nalib⁹ deſiderijs que militant ad

uerſus animā. Carnalia deſideria
ſūt maxie gula ⁊ luxuria in q̄bus
caro maxie delcātur. Sūt aūt duo
q̄ nos trahūt a carnalibꝰ deſideri
is. Primū eſt ſi cōſideramꝰ q̄d cti
git ꝑmis pntibꝰ q̄ carnis deſideri
um ſeq̄bant: qꝛ eiecti erant de pa
diſo voluptatis in miſerias pn̄tis
ſeculi ⁊ tota poſteritas eoꝝ. Ideo
nos dicimur pegrini: qꝛ de aliena
terra venīꝰ ⁊ pegrinamur in iſta.
Jō dicit petrꝰ. Obſecro vos tanꝙ̄
aduenas ⁊ pegrinos abſtinē vos
a carnalibꝰ deſiderijs. q. d. Cōſide
rate ⁊ attēdite qꝛ ꝓpter carnalia de
ſideria aduene facti eſtis ⁊ de pa
diſo eiecti in hāc pegrinacōez. Et
cauete a deſiderijs carnis ne ſil'e
vobis ↄtingat in futuro ſeculo Rō
viij. Si ſm carnez vixeritis: morie
mini: qꝛ expellemini d paradiſo cele
ſti ſicut adā a terreſtri. Secūdo poſſu
mus trahi a deſiderijs carnis. ſi ↄ
ſideremꝰ ad quid in hoc mūdo po
ſiti ſumꝰ. Nō eīn̄ poſuit nos hic de
us tanꝙ̄ manſuros vt hic delicias
habeamꝰ: ſ3 vt pegrinos tm̄ qui
non hn̄t certum locū manendi: ſ3
ābulant de loco ad locū donec ad
patriā ſuaz redeant. ſic ⁊ nos ad
Heb. xiij. Nō habemꝰ hic manen
tē ciuitatē: ſ3 futurā inquiramꝰ: ⁊
ibi inueniemꝰ delectacōes anime
⁊ corpis. pſ. Delectacōes in dexte
ra tua vſq3 i finē. Quibꝰ priuabi
tur ōnis qui delectatiōes hic q̄rit
carnales. Luc. xvi. Fili recordare:
qꝛ bona recepiſti in vita tua ⁊ laza
rus ſimilit' mala. nūc vero hic ↄſo
lat'. tu vero cruciaris. Job. xxi. Du
cūt in bonis dies ſuos: ſ3 in pūcto
ad infernū deſcendūt. Tercō docet
nos btūs petrꝰ qualiter debeamꝰ
nos habere inter gētes cū q̄bus
cōuerſamur. cū dicit. Cōuerſacōe3
veſtrā inter gētes habere bonam.
Sciendū qꝛ multa requirūtur ad
hoc vt pegrinꝰ bene cōuerſet'. Pri
mū eſt qꝛ debita ſua ſoluat anteꝙ̄
exeat: ſ3 ſi non ꝑt perſoluere debet
veniam poſtulare. Sic quilibet hō
qui eſt pegrinꝰ in hac vita ⁊ tēdit
ad vitam eternā. primo debet deo
pſoluere debita ſua p ſatiſfactōe3.
Et qꝛ heu tanta ſūt debita noſtra
qꝛ pſoluere nequīmꝰ debemꝰ hūi
liter petere veniā3 dicēdo pater no
ſter ⁊c. dimitte nob' debita noſtra
ſic faciebat dd dicēs Aduena ego
ſum apud te ⁊ pegrinus. remitte
mihi priuſꝙ̄ abeam. Et dominꝰ be
nigniſſimꝰ paratus eſt oīa dimitte
re dicēs Petite ⁊ dabit' vobis que
rite ⁊ inuenietis Lu. xi. Secūdo pe
grinꝰ debet ambulare cū3 bona ſo
cietate. nō eni3 ſecurus vadit qui
ſolꝰ ambulat. Ecci. iiij. Ve ſoli. q̄
ſi ceciderit nō habet ſubleuātem.
Criſ. Tūc maxime tēptando dya
bolꝰ inſtat cum hoiem inuenit ſo
lū. Ideo tēptauit euam qn̄ inuenit
eā ſolam. Peregrinꝰ ergo deb3 eli
gere bonā ſocietatē. pſ. Cum ſan
cto ſanctꝰ eris. Seneca cū illis con
uerſare q̄ te meliorē facturi ſūt vel
quos tu meliores efficere potes. ij
Theſ. iij. vultis denūciamꝰ vobis
ſrēs: vt abſtineatis vobis ab ōni
fratre ambulante inordinate. Ecci.
xiij. Qui tangit picem inquinabi

caũit ab ea. Tercio dꝫ pegrinꝰ iniu
rias paciẽter ſuſtinẽ vt. ſ. nõ trahe
at cuilibꝫ fatuo nec litiget ꝓ quo
libet obulo. imo ſi neccẽ eſt de ſuo ꝑ
dat ꝓ pace hñda. Exemplũ in yſa
ac q̃ cũ pegrinatꝰ eſſet in gerara
incole terre illiꝰ multis iniurijs af
flixerũt eũ obſtruẽtes puteos q̃s
foderat. Ipſe autẽ non ↄtẽdit: ſꝫ pa
cifice inde receſſit amittẽs puteos
Nõ hyſtoriã Geñ. xxvi. Sic pegri
nus ſpũalis debet vincere adũſa
ꝑ paciam Lu. xxi. In paciã veſtra
poſſidebitis aĩas veſtras. Xp̃i no
bile genꝰ vincẽdi eſt pacia. vincit
q̃ patitur. ſi vis vincere diſce pati.
Qrto pegrinꝰ non debet ſe multũ
onerarẽ. Sic pegrinꝰ ſpũalis non
debet eſſe oneratꝰ pluribꝰ diuicijs
ꝛ honoribꝰ ꝛ dignitatibus: ſꝫ ſuffi
cit ſibi vt hẽat neccãria. vñ p̃. Thi.
v. hñtes alimẽta et q̃bꝰ tegamur
hijs ↄtenti ſimꝰ. Mercatores enĩ q̃
multũ onerati ſũt diuicijs nõ va
dũt ſecuri ꝛ non ſũt liberi ſicut pe
grini: qꝛ oportet eos ſoluẽ teloneũ
vbi pegrini nõ ſoluũt. Item q̃ mltũ
cum portat non põt feſtinãter am
bulare. vñ dixit petrꝰ ad ihm Ma
th. xix. Ecce nos relinq̃mꝰ oĩa. ꝛc̃.
Bern̄. Bñ petre ꝛ ñ ad inſipientiã
tibi. nõ enĩ ſequi oneratꝰ poteras.
Exemplũ in adoleſcente q̃ dixit ad
ihm. Quid faciã vt pueniã ad vi
tam eternã. Cui dñs. Vade ꝛ vende
õia que hẽs ꝛ da paupibꝰ et ſeq̃
re me ꝛc̃.

¶ De eodem F. lxxxiij

TRiſticia vĩa v

ṽtetur in gaudiũ Jo. xvi. Hic ↄſo
latur dñs amicos ſuos qui tribu
latiões ſuſtinent ꝓpter eum ꝓmit
tens eis gaudiũ eternũ. Sciendũ
qꝛ duplex eſt gaudiũ quo ſuos ↄ
ſolatur dñs. ſ. ſpũale ꝛ eternale.
ſpũali in pñti. eternali in futuro.
Gaudiũ ſpũale ꝓuenit ex tribus
Primo ex ſecuritate ↄſciẽtie. ꝓ
uer. xv. Secura mens q̃ſi iuge ↄ
uiuiũ. Richardꝰ de ſancto victore.
Bona ↄſciẽtia nihil eſt iocũdi
us nihil ſecuriꝰ. p̃mat corpꝰ. tra
hat mũdus. terreat dyabolꝰ ꝛ illa
erit ſecura. ſecura cũ corpꝰ morief
ſecura cũ anima corã deo pñtabit
ſecura cũ vtrũqꝫ in die iudicij an
te tribunal iuſti iudicis ſtatuet.
Bern̄. Conſciẽtiã bonam faciũt
in nobis duo. pñia ꝛ continẽtia. ſ.
qñ ꝑ pñiã peccata ↄmiſſa puni
mus ꝛ ꝑ ↄtinẽtiam deinceps puni
enda nõ ↄmittimꝰ ypſi. Nulla pena
grauior mala ↄſciẽtia. Vis autem
nunq̃ triſtis eſſe bñ viue. Bernh.
Cõſciẽtia aut bona ꝛ non tñquil
la: et alia trãquilla ꝛ non bõ. alia
bona ꝛ tranq̃lla. alia nec bõ nec trã
q̃lla. Bona ꝛ nõ tranq̃lla eſt eorũ
q̃ iã ↄuerſi ad dñm cogitãt ãnos
ſuos in amaritudie. Tranq̃lla ꝛ ñ
bona eſt eoꝝ qui in ſpe peccãt ꝛ di
cũt in corde eoꝝ. Deꝰ iſta nõ requi
ret. iſta maxime eſt adoleſcentiũ.
Bona ꝛ trãquilla eſt eoꝝ qui car
nẽ ſpiritui ſubdiderũt: ꝛ cum hijs
qui oderũt pacẽ ſunt pacifici. hec
eſt requies anime. in hac requiẽ
capit anima. Nec bona nec trãquil
la ẽ eoꝝ qui in multitudie pctõꝝ

deſperant· Scdo ꝓuenit gaudium
ſpūale ex premiorū ↄſideratione·
Mat·v· Gaudete ⁊ exultate: quia
merces veſtra multa eſt in celis·
Greg⁹ Merces q̄ nobis ꝓmittitur
mḡna eſt ⁊ p̄cioſa ⁊ diutina· adeo
magna ꝙ neq̄t numerari· adeo p̄
cioſa ꝙ neq̄t cōpari adeo diutina
ꝙ nequit t̄minari· Aug⁹ Illud qđ
preparauit ſe diligētibꝫ· fide non ca
pitur· ſpe non attingitur· caritate
non cōprehēditur· deſideria ⁊ vota
trāſgreditur acquiri p̄t· eſtimari
non p̄t· Anſelm⁹· Meditetur mēs
mea illud· loquatur lingua mea·
amet cor meū· eſuriet illud anima
mea ſiciat illud caro mea· deſidēet
tota ſubſtātia mea: donec intrem
in gaudiū dm̄i mei· Aug⁹ Feſtine
mus ingredi in illam ciuitatē vbi
nichil effluit· nihil intus qđ faſti
diatur· nihil foris qđ appetatur·
vbi rex veritas· lex caritas· poſſeſ
ſio et̄nitas· Ibi erit ōmis pulchri
tudo obiecta viſui· ōmis dulcedo
influēs guſtui· ōmis ſuauitas ſub
iecta tactui· oīs armonia r̄ſonās
auditui· Conſideratio iſtorū gene
rat leticiā cordis Tercio prouenit
gaudiū ſpūale ex diuinitatis medi
tatione· Ps· In meditacōne mea
exardeſcit ignis .ſ. caritatis ⁊ ſpiri
tualis gaudij· Hugo dicit in pſo
na anime· q̄d eſt illud dulce qđ i
dei recordacōne aliq̄n me tangere
ſolet ⁊ tam vehemēter ⁊ tam ſuauit̄
afficere vt iā tota alienor ⁊ neſcio
quo abſtrahi incipiā· ſubito enī
innouor ⁊ bn̄ mihi eſſe incipit vl
tra q̄ꝫ dicere ſufficiā· Exultat ani⁹

cor illuminat̄· deſideria iocūdant̄
In memoriā venit omniū p̄terito
rū dolor ꝫ ꝑpeſſio ⁊ neſcio vbi ſuꝫ·
Aug⁹· Aliq̄n introducis me domi
ne in affectū multum inuſitatū in
trorſus· neſcio in quā dulcedineꝫ·
que ſi ꝑficiat̄ in me· neſcio quid
erit vita eterna ſi iſta nō eſt Bern
h· guſt⁹ ille nihil aliud q̄n irrita
mentū deſiderij ⁊ incētiuū amoris
ſicut ſcriptuꝫ eſt· qui edūt me ad
huc eſuriēt: ⁊ q̄ bibūt me adhuc
ſitient· Os meū apio ad te domie
⁊ attraho ſpūm ⁊ nō nūq̄ꝫ ocul̄
clauſis ad te inhiāti mittis michi
in os cordis qđ non licet mihi lo
qui q̄d ſit· Saporem quideꝫ ſencō
⁊ dulcedinē adeo cōfortantem vt ſi
ꝑficeretur in me nihil vltra q̄rereꝫ
Aug⁹· Rm̄ de torrente voluptatis
cuius vna gutta maior ē oceano
qui ſemel q̄ꝫtum poſſibile eſt pſe
cte guſtauerit· reſtat vt in eo ōmis
ſitis ſecularis extinguat̄· Bernh·
Si vna gutta et̄ne dulcedinis tantū
inebriat ꝙ hō vbi ſit neſciat· quiđ
erit i regno celorꝫ vbi bibem⁹ de fō
te dulcedinis toti⁹ influētie ſine ſi
ne· ⁊ ſic pꝫ de p̄io· Scđo ↄſolabit̄
dn̄s in futuro gaudio et̄nali· Jo·x
vi· Iteꝝ videbo vos ⁊ gaudebit cor
veſtrū Illud gaudiū ↄmendabile
eſt a trib⁹· Primo: qꝛ plenuꝫ ſine
defectu· Secūdo: qꝛ puruꝫ nulla tri
ſticia pmixtū· Tercio: qꝛ ꝑpetuuꝫ
⁊ nunq̄ꝫ terminandū de pleitudi
ne dicit̄· Deut· viij· Omniū rerum
abūdantia pſrueris· Judicū· xiiij
Tradet vobis deus locum vbi nul
lius rei erit penuria Greg· Que lin

gua dicere aut q̄s intellect⁹ capere
ſufficit q̄ta ſint illa ſup̄ne felicita
tis gaudia· Anſelmus· Ibi erunt
gaudia corpis ꝛ aĩe qualia nec
ocul⁹ vidit nec auris audiuit nec
cor homĩs cogitauit· ſm omnem
ſenſum erit ſufficiẽtia cõpetentiũ
cõmodorum ſine omni indigẽtia
Ide· Quid p multa vagaris o ho
mo querẽdo bona anime tue ꝛ cor
dis tui· Ama vnum bonuz in quo
ſunt õia bona ꝛ ſufficit· Quid emĩ
amas caro mea· q̄d deſideras aĩ
na mea· Ibi enim eſt quicquid
amas quicquid deſideras· Si dele
ctat pulchritudo· fulgebũt iuſti ſi
cut ſol Si ſana ꝛ ſalubris vita Ibi
eſt ſana eẽnitas ꝛ eterna ſanitas·
q: iuſti in ppetuũ viuent Si melo
dia· Ibi angeloꝝ chori ꝯſonãt ſi
ne fine· Si voluptas de torrente vo
luptatis ſue potabit eos de⁹ Si ſa
piẽtia· Ipſa dei ſapiẽtia oſtendit
ſeipſam eis· Si amicicia· diligẽt de
um pluſq̄ ſeipos ꝛ inuicem tanq̄
ſeipõs ꝛ deus illos pluſq̄ ipſi ſeip
ſos· Si cõcordia omnib⁹ erit vna
voluntas: q: nulla illis erit niſi dei
ſola voluntas· Si omnipotẽtia· Om
nipotẽtes erunt ſue voluntatis vt de
us ſue· Nam ſicut deus poterit q̄d
vult p ſeipſum Ita poterũt illi q̄d
volũt p illuz· Si diuitie ꝛ honores
deus ſuos ſeruos ſupra cõſtituet
imo filij ꝛ dij vocabũtur ꝛ erunt·
Si ſecuritas· certi erũt q nunq̄ et
nullaten⁹ illud bonũ deerit in futu
rum· Secũdo ꝯmẽdabile eſt regnũ
celoꝝ: q: puꝝ ꝛ non pmixtũ aliq̄
triſticia· ſicut p̄ſens gaudiũ mun
di: q: hic riſus dolore miſcebitur
ſic nõ erit ibi Apoc· vij· Absterget
deus omnẽ lacrimaz· ꝛc̄· yſa· lxv·
Obliuiõe tradite ſũt anguſtie pri
ores· Bern̄· Ibi erit req̄es a labori
bus· pax ab hoſtibus Amenitas
de nouitate· ſecuritas de eternitate
ſuauitas atq3 dulcedo de eterna dei
viſione· Et quis nõ illic vehemen
ter habitare deſideret pp̄ter pacem pp̄
ter amenitatez ꝛ eternitatẽ· pp̄ter
dei viſiõez Aug⁹ Erit ciuitatis illi⁹
vna in omnib⁹ ꝛ inſepabilꝭ in ſin
gulis voluntas libera· ab omni ma
lo liberata ꝛ õni bono impleta· fru
ens indeſinẽter eternoꝝ iocũdita
te gaudioꝝ· oblita culparuz· nec
ideo tamẽ ſue liberacõis oblita vt
liberatori ſuo ſit ingrata Quãtum
autẽ attinet ad ſcientiã racõnalẽ
memor eſt p̄teritoꝝ maloꝝ ſuoꝝ
Quãtuz autem ad experientẽ ſen
ſum: p̄rſus immemor Tercio gau
diũ celi eſt ꝯmẽdabile: q: eternuz
ſine fine pmãſuruz· yſa· xxxv· Leti
cia ſempiẽna ſup capita iuſtoruz
ꝛ· ſup mentes ipſoꝝ Io· xvi· Iteꝝ
videbo vos ꝛ gaudiũ veſtrũ nemo
tollet a vobis· Greg̃· Merces que
pmittitur adeo mḡna eſt q̄ neq̄
eſtimari· adeo multa q̄ nequit cõ
pari· adeo diuturna q̄ neq̄t nume
rari Aug⁹ Ipſe finis erit noſtroꝝ
deſideorũ qui ſine fine videbitꝛ· ſi
ne faſtidio amabitꝛ· ſine fatigacõ
ne laudabitꝛ hoc mun⁹ hic affcũs
hic actus perfect⁹ erit õib⁹ ſicut
ipſa vita eterna cõis· Ad quam
nos pducat· ꝛc̄·

Sit ōnis homo

velox ad audiēdū tardus
ad loq̄nduꝫ.Jacobi.ꝑ.Btūs iaco
bus docet nos in verbis ꝓpoſitis
cōpeſcere linguaꝫ a multiloquio.
Nam de ōni verbo ocioſo q̇d locu
ti fuerint homīes ſup terrā reddēt
racōem in die iudicij ſicut dicitur
Math.xij.Sciendūꝫ ꝙ loquēs de
bet attēdere quatuor.primo quid
loquatur.ſecūdo cui loquat̄.tercō
quādo loquatur.quarto quomō
loquat̄.Primo quid loquat̄ attē
dere debet.debet autē loqui de deo
⁊ non que ſunt cōtra deum.ꝑ.Pe
tri.iiij.Si q̄s loquit̄ quaſi ſermo
nes dei.vquicūqꝫ voluerit loqui.lo
quat̄ de deo ⁊ non que ſunt cōtra
deum.Eph.iiij.Omnis ſermo ma
lus ex ore tuo nō ꝓcedat:ſꝫ qui bo
nus eſt ad edificacōem vt det gra
tiam audientibus.Jhero⁹.ꝑcioſa
lingua que nō niſi de diuinis rebus
nouit verba cōſtruere ⁊ ſanctū os
vn̄ celeſtia eloquia ꝓferūtur.Jdeo
caue ne quid loq̄ris q̇d veniat in
reprehenſiōem.lapis emiſſus eſt
ſermo ꝓlatus.qua ꝓpter diu cogi
tandū eſt anteꝗ̄ ꝓferat̄.Job.xxi.
Supponite digitum ori veſtro.q̄ſi
diceret.Claudite os veſtruꝫ ⁊ cogi
tate q̄d loqui debeatis.Os em̄ q̇d
ſemp ſtat aptum ad loquēdum.
eſt ſicut vas ſine cooptorio hoc ei
cito coinq̄nabitur.Nūi.xix.Vas
q̇d non habuit coopculuꝫ ⁊ liga
turam deſup immūduꝫ erit.Exem
plū legit̄ in vitas patꝝ ꝙ quidaꝫ
ſanct⁹ tulit tribus ānis lapidē in
ore vt aſſueſceret ſilentiū.Secūdo
debet attēdere homo cui loq̄tur.Ec
cle.xxij.Cū ſtulto non multuꝫ loq̄
ris.ꝓuer.xxvi.Nō rn̄deas ſtulto
ſcḋm ſtulticiā ſuaꝫ ne ſibi ſimilis vi
dearis.Et ibidē dicit.Reſpō de ſtul
to ſcḋm ſtulticiā ſuam ne ſibi ſapi
ens videatur.Quomō autē ſtulto
ſit reſpōdendū dicit gloſa.Quidā
ſunt ſtulti qui ōnino ſunt incorri
gibiles qui q̄to plus arguuntur
tanto peiores efficiūtur.talib⁹ nō
eſt reſpondēdum.vnde domin⁹ reſ
pondere noluit herodi nec pilato.
Quidā autem ſunt corrigibiles ⁊
hoc dupliciter:vel ꝑ ſuauē reſpon
ſionem vel ꝑ auſteram:⁊ talibus
eſt reſpondēdum ſcḋm ſtulticiā ſuā
⁊.ſcḋm ꝙ eorū ſtulticia requirit.qn̄
qꝫ ſuauiter qn̄qꝫ auſtere.ꝓuer.ix.
Noli arguere deriſorē ne oderit te
argue ſapiētē ⁊ diliget te.ꝓuer.
xvij.Plus ꝓficit correptio apud
ſapientē ꝗ̄ ſeptem plage apud
ſtultū.Exemplū Johes arguebat
herodem ⁊ ideo eū incarcerauit ⁊ de
collauit.Math.xiiij.Et de talib⁹
dicitur ꝓuer.xxix.Viro qui corri
pientē ſe dura ceruice cōtemnit re
pentin⁹ ei ſuperueniet interitus ⁊ eū
ſanitas nō ſeq̄tur.Eccī.xix.q̇ odit
correctiōem minuetur vita.Quid
autē circa tales faciendū ſit docet
dn̄s Math.xviij.Argue frēm tuū
ſi te non audierit.⁊c̄.ſit tibi ſicut
ethnicus ⁊ publican⁹.Re.feria.iij
ante letaē.Tercō debet attēdere ho
mo qn̄ loq̄tur.eſt em̄ temp⁹ loq̄n
di ⁊ temp⁹ tacendi.vt patꝫ Eccle.

iiij. Jhero⁹. ſit ſermō tu⁹ modeſtus
a ſuo tempe pferendus. Raban⁹
Si loq̄ delectat puide vt mateia ſit
honeſta locus cōgru⁹. ſermo bre
uis. verbū aptū ꝛ debito tempe
prolatū. ſicut dicit̄ Eccī. xx. Ex ore
fatui reprobat̄ parabola: qꝛ non di
cit eā debito tempe. q. d. lꝫ aliqñ
ſtult⁹ dicat ſermōem verum tñ re
probat̄. ex eo qꝛ non dicit eū debi
to tempe. Debet ergo valde dilige̅
ter attendere debitū tempus ꝛ nō
pri⁹ loqui q̄ꝑ optet. Eccī. xxxij. Ado
leſcens loquere in̄ cauſa tua vix: ꝛ
ſi bis iterrogat⁹ fueris. habeat ca
put reſponſum tuū. hoc eſt ꝯtra il
los qui pri⁹ reſpondent q̄ꝑ interro
gātur. Qui indiſcrete loq̄tur eſt ſi
milis ciuitati q̄ eſt ſine muro. prū.
xxv. Sicut vrbs patēs ſic qui non
pt loquēdo cohibere ſpūm ſuum.
Jtē eſt ſicut dom⁹ ſine oſtio. que
ſine cuſtodia eſt quā intrat q̄cun
ꝗ vult. Pš. Pone dñe cuſtodiā
ori meo ꝛ hoſtium circūſtantia la
bijs meis. puer. xiij. Qui cuſtodit
os ſuū cuſtodit aīam ſuā: qꝛ mors
ꝛ vita in manib⁹ lingue. Exemplū
in adoleſcente q̄ gloriabat̄ interfe
ciſſe ſaul. cui dixit dd. Os tuū lo
cutū eſt ꝯtra te ꝛ ſtatim fecit occi
di eū. Nota hyſtoriā. ij. Re. p̄. Q̄rto
debet homo attēdere quomō loq̄t̄.
Col. iiij. Sermo veſter ſemp in grā
tia ſit ſale conditus vt ſciatis quō
oporteat vnicuiꝗ loqui. Jſtū ſalem
accepit homo ante baptiſmū qñ
dicitur ſibi. Accipe ſalem ſapiētie
ꝛc. Si ergo ſcis cōdire pulmenta
tua. quare non ſcis cōdire verba
tua. Aug⁹. Eligis cibos q̄s come
dis ꝛ cur non eligis verba que lo
quaris. Eccle. v. Ne temere q̄d lo
quaris ꝛ cor tuū non ſit velox ad
loquēdum ſermōem. Greg⁹. Ob
ſecro diſce qualiter debeas vnicui
ꝗ loqui. Rabanus. Loqui ante q̄ꝑ
didiceris pſumpcōnis eſt. ſubuer
ſio ſcripture. error moris deſtructō
fidei. diſſipatio religionis. turba
tio pacis deceptio ſimpliciū. indi
gnatio pitoꝝ. nihil incorrigibili
us inter frēs. nihil intolerabilius
int̄ ciues. nihil piculoſi⁹ inter mi
tes. nihil turpius inter honeſtos.
yſido. Qua depdita eſt loq̄ndi eſt
racio q̄ vel bonū bene vel malū ſiue
bonū male. vel malū bene pfertur
Bonū quippe bene loq̄tur. qui ea
que recta ſunt hūiliter annūciare
videtur. Malū loquit̄ male qui qd
libet viciū ſuadere conatur. Bonū
male loq̄tur qui qdlibet rectū ar
rogāter pdicare ſentitur. Malū be
ne loq̄tur qui aliqd viciū narran
do deteſtat̄: vt ab hoc hoīes auer
tant̄. Jhero⁹. ſemp linguā tuā de
bonis loqui aſſueſce ꝛ auditū tuū
ad bonoꝝ magis laudē q̄ꝑ ad ma
loꝝ vituperatiōem accōmoda. Yſi
dorus. Diſce bene loqui corde ore ꝛ
ope. Corde bene loquit̄ qui carita
tem nō ſimulat. Ore bene loquit̄
q̄ alios docet ꝛ manſuete corripit
Ope bene loq̄tur q̄ alios bonis ex
emplis edificat. Corde male loq̄t̄
qui interius cogitacōes noxias ꝛ
meditacōes meditatur. Ore male
loq̄tur qui p eo qd male agit fla
gellatur ꝛ murmurāt. Opere male

loq̄tur qui male viuēdo exēplis ſu
is alios ad p̄ue agend informat.
Exemplū de male loquētib⁹ refert
greg⁹ in dyalogo Hō quidā hn̄s
filium qn̄q₃ annoꝝ quē valde dili
gēs docuit turpit̄ loqui ⁊ male q̄
tiens amo ſuo aliq̄d obſtitiſſet q̄
dā die cu₃ pater teneret eū in bra
chijs ⁊ male loq̄ret̄ vidit demōes
venietes Et clamauit. O pat̄ nam
⁊ demōes venīūt ⁊ volūt me tollē.
qd cū dixiſſet arrept⁹ ē a dyabolo
⁊ viuus deduct⁹ eſt in infernū.

De eodem F.lxxxv.

Cum autē vene
rit ille ſc₃ ſpūſſanct⁹ argu
et mūdum ⁊ mūdi amatores vel
mūdanos pctōres de pctō qd ↄmi
ſerūt de iuſticia quā obmiſerunt
de iudicio qd non timuerūt Job.
xvi. In hijs v̄bis deſcribit̄ effect⁹
ſpūſſancti venietis ad cor homis:
q̄ arguet ⁊ reph̄endet homine₃ de
cōmiſſis ⁊ obmiſſis. Sciendū au
tē q̄ homo habet arguētes .ſ. ꝓpri
am cōſcientiā. deum ⁊ hominē ⁊ ꝓ
ximū. Primo arguit̄ homo a pro
pria cōſcientia p remorſū peccati.
Jhere. ij. Arguet te malicia tua ⁊
auerſio tua icrepabit te: ⁊ ſeq̄tur
Vide q̄ malū ⁊ amarū ſit te dereli
quiſſe dn̄m deū tuum. Yſido. Nul
la pena eſt grauior mala ↄſciētia
vis autē nunq̄ eſſe triſtis. bene
viue. Qui autē male viuit ſemper
turbatam habet conſcientiā ⁊ ver
mem intus rodentē. licet foris leta
ri videatur. De bonis autem eſt cō
trariū. Richard⁹ Bona cōſcientia
nichil eſt iocūdius. Req. in dn̄ica
iij. p⁹ paſcha in ſ. triſticia veſtra.
Secūdo habet homo arguentē deū
q̄ arguit tripliciter .ſ. verbo. facto
⁊ ſigno Arguet eī verbo ſcripture
Nam ſacra ſcriptura eſt quaſi ſpe
culū pctōri. omnes maculas ſuas
vt abluat ⁊ abſtergat. ij. thimo.
iij Omnis ſcriptura diuinus inſpi
rata vtilis eſt ad docendū. ad ar
guendū vt pfect⁹ ſit homo: ad oē
bonū opus inſtruct⁹: ſ₃ quidā ſūt
ſimiles ſerpēti qui obturat aures
ſuas ad vocem incātatoris. ſic ipi
obturāt aures ſuas ad vocem p̄di
catoris ⁊ nolūt audiē q̄ arguant̄
ſicut iudei qui cōtinuerūt aures ſu
as cū eis beatus ſtephan⁹ ſcriptu
ra₃ ſacrā p̄dicaret vt habet̄ Actu.
vi. Exemplū. Quidā princeps erāt
p̄do nunq̄ volens ↄfiteri. quē cum
vxor ſua moneret vt ſe emēdaret.
Reſpōdit. credis q̄ infern⁹ ſit. ne
quaq̄. p̄dicatores p̄dicant talia
vt homies terreāt ⁊ munera acci
piant. Quadā nocte demōes eum
rapiūt ⁊ ad infernu₃ deducūt. Qd
videns vxor ſua oracōi ſe dedit ro
gans deū vt de ſtatu ſuo reuelaret
ſibi. Et ecce mane inuenit corpus
viri in lecto exuſtū vt carbonem ⁊
in manu eius lrām i qua erat ſcp
tū. Nō cert⁹ ſū de eo qd predicato
res p̄dicant ⁊ cert⁹ ſum q̄ infern⁹
eſt in quo in eternū cruciabor Itē
arguit domin⁹ facto. ſ. flagellando
ſicut pater filiū ſuum. p infirmita
tes ⁊ adūſitates Heb. xij. Noli ne
gligere fili mi diſciplinam patris

ſui · neq̧ fatigeris cum ab eo corri
pieris De⁹ em̄ omnem filiū quem
recipit flagellat ⁊ corripit. Apoc̄.
iij. Ego quos amo arguo ⁊ caſti
go. Gregori⁹ Ideo hic domin⁹ qui
buſdam pcit vt eos in ppetuū fe
riat. Ideo hic ferit nō parcēdo vt in
eternū parcat Electi ergo quādo q̧
timēt · ne vlcio que ſuſpenditur in
fine grauior ſeruet̄ · feriri paterna
correctōne deſiderant · ⁊ dolorē vul
nerum ſalutis medicinā putāt Ex
emplū Quidam ſanctus paẗ erat
qui ſolebat ſingulis ānis infirma
ri · vno anno cum non infirmaret̄
ɔtriſtatus eſt dicēs · Nō dominus
oblitus eſt mei ⁊ ſtatim infirma
tus eſt · Item arguit dn̄s ſigno vel
exemplo quādo ſcʒ homini oſtēdit
qualiter alios flagellauerit · ſicut
fur arguit̄ cū ei patibulū oſtēdit̄
ps̄ · Arguā te ⁊ ſtatuam te ɔtra fa
ciem tuā · q · d · Oſtendā tibi malo
rū penam vt n̄ cōmunices eis · Ad
ephe · v · Nolite ɔmunicare opib⁹
infructuoſis tenebrarū ſʒ poti⁹ redar
guite · Qʒ aut̄ dn̄s peccatores pu
niuit ptʒ in multis · in pharaone ·
in ſodamitis · i vitulo aureo · i ſena
cherib · Qualiter aūt dn̄s puniuit
decem preceptorum trāſ greſſores
Require ſup̄ in epȳa in ſermone ·
Vbi eſt qui nat⁹ eſt · Tercīo habet
homo arguentē pximū ſuū Vult
em̄ dn̄s vt hō arguat pximum ſuū
delinquentem Mat. xviij · Si pecca
uerit in te fraẗ tuus vade ⁊ corripe
eū inẗ te ⁊ ipʒ ſolū · ſi te nō audierit
adhibe tec̄ vnū vel duos teſtes · ſi il
los non audierit dic eccleſie · ſi vero ecclie non audierit ſit

tibus eccē · ſi nec illos audierit ſit
tibi vt ethnicus ⁊ publican⁹ Req̄
re feria ſecūda ante letare · de iſto
etiā dicit̄ p̄ · Theſſ · v · Roga⁹ vos
corripite vos frēs inquietos · De
bem⁹ aūt corripere pximos dupli ci
ter ſcʒ cum caritate ⁊ miſericordia
De p̄mo dicit̄ yſa · xi · Egredietur v̄
ga de radice ieſſe · ieſſe interpretatur
incendiū · de incendio amoris debʒ
pcedē vga correctōnis · ij Thimo
ij · Seruum dei oʒ eſſe paciētem cū
modeſtiā corripientē · Sʒ quidam
ſunt qui non corripiunt ex carita
te ſed ex inuidia ⁊ rācore Eccl · xix
Eſt correctō mendax in ira ɔtume
lioſi · ij · Theſſ · iij · Nolite quaſi ini
micū exiſtimare illuʒ ſed corripite
vt fratrem Sic iudei corripiebant
ihēſuʒ ex inuidia q̄ in ſabbato ho
mines curabat Inuidebant em̄ ei
q̄ talem poteſtatem habebat. Se
cūdo debemus corripere ⁊ arguere
pximum ex miſericordia · Quia di
cit Aug⁹ · Inquātū eſt homo debe
miſereri · inqntum peccator debe⁹
corripere ps̄ · Corripiet me iuſtus
in miſericordia et increpabit me
Gregorius Omnipotens deus id
circo principem apoſtolorū pmiſit
cadere vt in culpa ſua diſceret qua
liter alijs deberet miſereri Gal · vi
Frēs ſi p̄occupat⁹ fuerit homo in
vno delicto inſtruite huiuſmodi
in lenitate ſpiritus ſalutē ⁊ veniam
pmittēdo Conſiderans teipſum ne
⁊ tu q̄uis vite ſpūal' · tamē ex car
ne tēpteris Nihil em̄ ſic ad miſeri
cordiam inclinat ſicut pprij pericu
li cogitacio · Exemplū Frater q̄dā

impugnatus ſpiritu fornicacõis
cuidam ſeni confeſſus eſt qui non
benigne corripuit eũ ſed dixit ſe
indignũ vocare monachũ qui ſic
temptatur. Ille autẽ deſperans re
licta cella rediit ad ſeculũ. Diſpoſi
cõe aũt diuina ocurrit ei abbas
appolonius q̃ q̃ſita cã fugiendi cõſo
latus eſt eũ dicẽs. Ego etiã in hac
etate valde hmõi temptatus tem p
tacõibus ⁊ cogitacõibus fui. reuẽ
ſuſq; ille ad cellã ſuã. tũc appolonius
orauit deũ vt frater ille qui eũ ſine
miſericordia corripuerat tẽptaret
⁊ iſta liberaretur. Et vidit quẽdam
ethiopem extrahẽtem ſagittas de
iuniori et mittentẽ in ſenẽ. Senex
aũt adeo eſt temptatus q̃ non po
terat ſe cõtinere quin eadẽ via ip
ſe etiã rediret ad ſeculũ. Cui ocur
rit appolonius dicens. Reuertere i cel
lã tuã ⁊ recognoſce fragilitatẽ tuã
⁊ cõpatere cum proximis ⁊ oracõne
factã liberatus eſt a tẽptatione

Dominica .v. F. lxxxvi.

Si quis putat

ſe religioſũ eſſe ⁊ non refre
nans linguam ſuã. ſed ſeducẽs cor
ſuũ. huius vana eſt religio. Iaco.
p. In iſtis verbis docet nos btũs
iacobus refrenare linguas noſtras
q̃ i indiſcreta locucõne multa mala
cõtingũt. Prouer. xiij. Qui cuſtodit
os ſuũ cuſtodit animã ſuam. quia
mors ⁊ vita in manibus lingue. Sciẽ
dũ q̃ linguam nrãm p̃ncipaliter
refrenare debemus a tribus ſcilʒ
a detractionibus ⁊ mendacijs ⁊ a
piurijs. De p̃mo ſciẽdũ q̃ detracti

ones vitare debemus ꝓpter multa. Pri
mo q̃ ſacra ſcriptura ꝓhibet i mul
tis locis. Leui. xix. Surdo ne male
dicas glo. Surdo maledicit q̃ abſẽ
ti detrahit qd valde impiũ eſt cũ
ipſe non audiat vt cõtra obiecta
aliquid poſſit reſpondere. Et ſapi.
p. cuſtodite vos a murmuracõne
que nl prodeſt ⁊ detractione par
cite lingue. Scdo q̃ detractor eſt
maledictus a dño Ecci. xxviij. Su
ſurro ⁊ bilinguis maledictus. mul
tos enim turbauit pacẽ habentes.
hoc figurauit dñs Numeri. xij. qñ
mariã ſororẽ moiſi lepra pcuſſi
que moyſi detraxerat et iuſſit eã
ſepari ex caſtrã. ſic ſepabũtur oẽs
detractores a cõmunione btõrum
Tercio ꝓpter vicii vilitatẽ. detractor
enim peior ⁊ vilior eſt fure. Amb.
Tolerabiliores ſunt fures qui ve
ſtes ⁊ alia bona diripiũt q̃ detra
ctores qui famã nrãm lacerant Cu
ius racõ poteſt eẽ. q̃ dicit Ecci. vij
Q; melius eſt nomen bonũ q̃ diui
cie multe. vnde q̃ alicui aufert no
men bonũ .i. bonam famã plus no
cet ei q̃ſi multa bona tempalia au
ferret. q̃ bona tempalia poteſt ho
mo recupare. famam bonam raro
põt recupare in tota vita ſua. vnd
Symõ leproſus poſt q̃ fuit curatus
a lepra ſemp ſimon leproſus dice
batur. vnde hoies multũ deberent
a detractõibus cauere. q̃ vno verbo
poteſt alteri auferre honorem ⁊ fa
mã ſuã quã mille verbis non põt
recupare. Quarto debemus vitare
detractiões q̃ detractõ facit hoiẽ ſi
ſilẽ beſtijs. Vñ detractor p̃mo ſi

milis eſt cani Eccī.xxix. Sagitta in
fixa femori canis. ſic verbuz in ore
ſtulti Canis habēs infixam ſagit
tam femori nō requieſcit donec re
mota fuerit. ſic detractor quieſcere
nō poteſt donec verbū malū quod
d primo ſuo audiuit refeât alteri
Et qd prius eſt ſepe de ſuo aliquid
addit. et aliqñ detractores peiores
ſunt canib9 Canis enī nō comedit
carnes alteri9 canis ſ; detractor co
medit primū ſuū. Gre. Qui aliena
detractōne paſcit. procul dubio alie
nis carnib9 ſaturat. Vñ quidam
ſctīs abbas in vitaſpatrum dixit.
Melius eſt in q̄dragesima carnes
animalū comedē q̄ p detractiões
et vitupacões comedē carnes fra
tr̄. Secūdo detractor ſimilis eſt por
co Porcus ſi ortuz intrauerit et ex
vna pte videat flores et ex alia pte
ſtercora citi9 currit ad ſtercora q̄
ad flores. Sic detractor ſi viderit vl
audierit de aliq̄ bona et mala. ſtatī
reuelat mala et bona nō curat reue
lare. Iſti os ſuū ad modū porci in
quinati nō curant. q̄ relictis flori
bus virtutū ad ſtercora pctōrū
currunt ipſa maſticādo. Tercio de
tractor ſimilis eſt ſerpenti. Eccl.x.
Si mordeat ſerpēs in ſilencio. nihil
eo min9 hab; qui occulte detrahit
Serpens mordet hominez in occul
to ſed fugit in manifeſto. Sic detra
ctor mordet et rodit hominem poſt
tergū ſuum. ſed in p̄ſentia ſua nō
audet loqui quicq̄. Quarto detra
ctor ſimil' eſt vrſo. vñ Danielis. vi
Daniel vidit in viſione ſua i nocte
quatuor beſtias aſcēdentes de ma

ri quarum vna ſimil' erat vrſo et in
ore eius erāt tres ordines dentium
Per vrſū qui libent' lingit ſangui
nem ſignificat' detractor qui alio;
pctā libenter maſticat recitando.
Tres ordines dēcium ſunt triplex
mod9 detrahēdi Prim9 eſt q̄ quic
quid boni ſciūt de homine hoc ſub
ticent et occultāt ne homo ſup hoc
cōmēdetur Secūdū' eſt q̄cq̇d mali
ſciūt cū gaudio r̄ſerūt et augmētāt
vt hō eo magis vituperet'. Terci9
q̄ detractōnes libenter audiunt et
nō excuſant Bern̄ Qui detrahit vl'
detrahētem audit quis horum dā
nabilior ſit non facile dixeriz. pari
enim reatu tenent'. Vnde puerbio
rum iiij. Labia detrahentium ſint
procul a te. Eccī.xxviii. Sepi auēs
tuas ſpinis et noli audire linguaz
nequam Iheronimus. Nemo inui
to auditore libenter narrat. vnde ſi
detractor non haberet audientes
non de facili detraheret Prouerb.
xxv. Ventus aquilo diſſipat plu
uias. Et facies triſtis linguam de
trahentem. quia ſi detract or vide
ret audientē contriſtari. continuo
ceſſaret a detractionibus. Quinto
detractor ſimilis eſt marino mon
ſtro quod habet gladium in ore
Gladius enī; eſt lingua detracto
ris ps̄. Lingua eoruz gladius acu
tus Bernardus. Gladius triceps
lingua detractoris. Nec huiuſmo
di linguam mucrone illo quo lat9
dominicum confoſſum eſt et crude
liorez dicere verearis. fodit hic cor
pus criſti ſ; corpus exanime. ſ; lin
gua detractoris nec iam exanime

ſodit ſ; examine facit · ipſis ſpinis
et lancea nocētior eſt quibus eum
iudei infixerunt · Gladius iſte dici
tur triceps · q̄ tres interficit vno
ictu ſcȝ illum cui detrahitur ⁊ illuȝ
qui detractōnes audit ⁊ illū qui de
trahit · Pſal · Gladius eorū intret
in corda eoꝝ Gladius iſte figura
tur p gladiū Joab quē occulte ha
buit ſub pallio ſuo ⁊ accedens ad
amaſan ſalutauit eū dicēs Salue
mi frater ⁊ manu vna tenens men
tum eius quaſi oſculando eū · alia
manu extrahens gladiū illo non
aduertente interfecit ſiue pfodit
eum · Nō hiſtoriam · ij · Regum · xx ·
Sic detractores arrident hominē
i pñcia ⁊ quādo minime aduertit
pungūt eum gladio lingue ſue de
trahendo Gladius ille multo noci
uior eſt ferreo gladio · q̄ gladius
ille tm̄ ledit preſētem · iſte abſēteȝ
aliqñ p quadraginta vel centū mi
liaria ⁊ nō ſolū malos ſed etiā bo
nos ledit · pš gladiū euaginauerūt
pctōres vt trucidant rectos corde
ſcȝ iuſtos ⁊ ſāctos ⁊ non immeito
Criſto enī detraxerūt qñ vixit · Jo ·
vij · Quidam enī dixerunt de iheſu
quoniā bon⁹ eſt · alij auteȝ dixerūt
non ſed ſeducit turbas · Mat · xij ·
In beelſebub pncipe demoniorūȝ
eicit demonia · vñ Joh · xv · Si me
pſecuti ſūt ⁊ vos pſequētur Mat ·
v · Beati eſtis ſi maledixerint vob
homines ⁊ dixerint omne malum
aduerſum vos mencientes ppt me
gaudete ⁊ exultate · ecce enim mer
ces veſtra multa eſt in celis · Vitu
pabile eſt mendaciū ⁊ dyabolicuȝ

eſt peccatū · homo mendax ſimil ē
dyabolo imitacōne Joh · viij · Vos
ex prē dyabolo eſtis ⁊ deſideria pa
tris veſtri vultis facere ſcȝ mentiri
quia qui loquit mendaciū ex dia
bolo eſt q̄ mendax eſt ⁊ pat eius
Iteȝ pp̄ter imundiciā q̄ coīq̄nat
illud in quo īdecēs eſt immundi
cia Si quis os ſuū aptuȝ haberet
muſcis ⁊ alijs immundicijs vt que
cunq̄ vellent intrare pmitteret ibi
nidificare · os eius abominabile
eſſet hominibus · Sic os mendax ē
abominabile deo · cū immundicia
mēdacij · multo magis diſplicȝ deo
q̄ immundicia muſcarum vel alia
rū reꝝ immundarū Prouerb · xij ·
Abominacō eſt domino labia mē
dacia · qui aūt fidelit agūt placent
ei Itē quia reddit hoīeȝ falſum q̄n
tū enim pualet denari⁹ verus dena
rio falſo · tanto homo verꝰ homini
falſo ⁊ mendaci · Vnde nota mone
ta falſa non debȝ recipi ſed ↄburi
ſic mendaces in celo non recipient
ſ; in inferno cū demonib⁹ ↄburent
Item q̄a interficit Mendaciū enī
eſt venenū tante efficacie q̄ in ore
animam hoīs interficit · Ideo linguā
noſtram refrenare debe⁹ a menda
cijs · q̄ dicit ſap · p̄ · Os qd mentit
necat animam · i · occidit Auguſt ·
diſtinguit octo genera mendacij
⁊ liceȝ aliqua mendacia ſint q̄ de⁹
odiat intantuȝ q̄ igne purgatorij
pro eis hominem grauat · tamen
quandoq̄ pro mendacijs eterna
liter damnat · Primo videlicet cuȝ
quis in hijs mentit que ſunt fidei
vt hereticus · quociens loq̄tur cō

tra fidē aſſerendo peccat mortaliter
Scdo mortale mēdaciū ē qn̄ nulli
pdeſt ⁊ alicui obeſt. Tercio qd ali
cui obeſt ⁊ alicui pdeſt Quarto qꝫ
fit ſolū mēciendi fallēdiqꝫ libidis
cā q̄i ſine cā ⁊ vtilitate ⁊ vocatᷓ ab
auguſtino pctm̄ mortale. i. menda
ciū qd fit ex lōga ꝯſuetudie ⁊ tāta
libidine qꝫ nō dimittitur. Quinto
qd fit ex cupiditate placēdi ē men
daciū adulatoris in malo Alia ta
mendacia ducūt ad purgatoriū
videlicꝫ cū quiſ taliter mentitᷓ qꝫ nl
li obeſt ⁊ alicui pdeſt ad euitādū
periculū perſone vel anime cum ta
mē diſtinctōne negociorū. Eſt tn̄
ſingulare mēdaciū qd dn̄s ſingu
lariter inter m ortalia deteſtatᷓ Se
cūdo eſt mendaciū qn̄ quis ſcientᷓ
iurando ꝯfirmat qꝫ ſit verū cum ſit
falſum. quanto igitur mendacium
eſt grauiꝰ. tanto grauiꝰ ē iuramē
tum qd illud mendaciū ꝯfirmat eſ
ſe verum Ita illud ꝯtrarium eſt do
qꝫ non ſolū punit illud eternaliter
in homine ſed etiam qn̄qꝫ corpora
liter in preſēti vita. imo vbi nimis
abundant piuria punit deus ipa
loca. Ezech. xviij. Viuo ego dicit
dn̄s Item de mendacio requiē dn̄i
ca tercia poſt octās epħie Tercio
linguam noſtrā refrenare debemꝰ
a periuriis De iſta materia req̄re
poſt trinitatem in ſermone Abra
he date ſunt pmiſſiōes. ſcꝫ domi
ca. xiij. poſt penthecoſtes.

De eodem. F. xxxvij.

Amen dico vo
bis ſi quid pecieritis prēꝫ
meū in nomine meoꝰ dabit vobis
Jo. xvi. In iſtis verb dn̄s fac tria
Primo hortatur nos ad petendū
Secundo docet petendi modū Ter
cio pmittit ꝯſequi peticōis effectū
Primum ibi. Amen amē dico vob
ſi q̄d pecieritis prēm meū. Secūdū
ibi. In nomine meo. Tercium ibi
dabit vobis. Ad oīa iſta tria ſcien
dū qꝫ quatuor modis ſolent hoies
impetrare qd petūt ⁊ eiſdē modis
debemꝰ nos ſpūaliter a deo petere ⁊
impetrare Quidam impetrāt p in
firmitatiſ ⁊ paupertatis ſue oſtenſi
onem ſicut videmꝰ in mendiciſ Exē
plum Actu. iij. vbi dicitur de quo
dam claudo q̄ quotidie portabatᷓ
an̄ portaꝫ ſpecōſā templi oſtendēs
paupertatē ⁊ debilitateꝫ ſuam. vt in
trātes ſui miſererētᷓ. Cū aūt petrꝰ
⁊ iohēs intrarēt ille rogabat eos
vt elemoſinā ſibi darēt. Cui petrꝰ
Auꝝ ⁊ argentū nō eſt mihi qd au
tē habeo hoc tibi do. In noīe dn̄i
ſurge ⁊ ambula ⁊ ſanatꝰ eſt hō il
le. Hoc mō debemꝰ etiā a dn̄o impe
trare ⁊ petere. ſcꝫ infirmitatē debili
tatē ⁊ paupertatē noſtrā cognoſcen
do. ſic impetrauit dauid dicenſ. Mi
ſerere mei dn̄e qm̄ infirmꝰ ſū ſana
me dn̄e. qm̄ ꝯturbata ſūt oīa oſſa
mea Nō hiſtoriā. ij. Re. xij. qm̄ per
huilitatē poſt lapſū cuꝫ berſabee
dauid īpetrauit veniā ⁊ remiſſionē
pctōꝝ. Hoc mō impetrauit Salo
mon ſapientiā allegando inſipien
ciā ſuā huiliter Cui cuꝫ dn̄s diceret
Pete a me q̄d vis vt deꝫ tibi. Ait ſa
lomō. dn̄e deꝰ Ego ſū puer puuluſ
ignorās ⁊ rēgnare me feciſti. da m̄

ergo cor docile vt poſſim iudicare
populum tuū ꝛ diſcernere inter bo
num ꝛ malū Et placuit ſermo iſte
coram dn̄o ꝛ dedit ei ſapientiaꝫ eo
ꝙ ſuam inſipientiaꝫ humiliter al
legauerat. Econtra ſuperbi ponunt
pulchriꝰ exterius. gloriando ꝓpter
oſtenſionem. ꝛ ideo non īpetrant
Potentes eniꝫ qui ſe diuites oſten
dūt nō ſolū n̄ impetrant. ſed etiā
aliquando habitis ſpoliant. Exem
plū habeꝰi phariſeo ꝛ publicano
Luc̄ xviij. Secūdo quidā īpetrant
per donorū largicōem. hēc fit in cu
rijs principum qui habet dare ha
bet īpetrare Sic impetrauit regina
ſaba a ſalomone quicq̄d pecijt. iij
Regum decimo Regina ſaba dedit
regi ſalomoni cētum viginti talen
ta auri ꝛ aromata multa nimis et
gemmas ꝑcioſas. Rex autē Salo
mō dedit regine quicq̄d voluit ꝛ q̄
pecijt. Eodeꝫ mō debemꝰ impetrare
a domino ꝑ elemoſinarū largicio
nem. Vnde Luce ſexto. Date et da
bitur vobis. Gloſa Date pauperibꝰ
bona tempalia ꝛ dabuntur vobis
bona ſpiritualia et celeſtia. Econtra
qui non dant non impetrant. Exē
plum in epulone cui petenti nega
ta eſt gutta vna aq̄. quia pauperi
laſaro vnam micā panis negaue
rat vt ptꝫ luc̄ xvi Exemplum Qui
dam homo pauper ſepe orās deū
vt ſue paupertati ſubueniretꝫ quadaꝫ
autem die cum oraret aſtitit ei mē
dicus dicens Miſerere mei dādo ele
moſinā vt etiam dn̄s tui dignetur
in omnibꝰ neceſſitatibus miſererē
Cumq̄ȝ ille non haberet niſi ſolum

denariū eundē ſibi dedit. Cumq̄ȝ do
mum rediret ꝛ ad menſā ſederet ve
nit quidam ignotꝰ quē nunq̄ pri
us viderat dicēs Accipe viginti ſo
lidos quos miſit tibi dominꝰ meꝰ
cui dediſti priꝰ denariū. Cui ille ꝛ
quis eſt dn̄s tuꝰ Et ille. dominꝰ me
us eſt ihs criſtꝰ ꝛ hoc dcō euanuit
ꝛ creditur fuiſſe angelꝰ dei. Tercio
ſolēt quidaꝫ impetrāre ꝑ adulacō
nem ꝛ graciarū actōeꝫ. ſicut hiſtri
ones qui ſolent dicere diuitibꝰ ad
ulando dn̄s retribuet pri veſtro ꝙ
ſepe mihi benefecit ꝛ vos ſimiliter
bn̄fecistis mihi ꝛ adhuc facitis Sic
impetrauit heſter peticōnem a re
ge aſſuero que adulando dicebat
ſibi valde admirabilis es domine
ꝛ facies tua plena graciaꝝ ꝓpter
hoc meruit audiri a rege. Si dimi
diū regni mei petieris impetrabis
ſic ꝛ nos debemus domino deo gra
cias agere de beneficijs ꝛ quaſi ad
ulando ad memoriā reuocare. ps̄
Reminiſcere miſeracōnum tuarum
antiquaꝝ dn̄e. ad phil. iiij. In ōni
oracōe cū grāꝝ actōe peticōes ve
ſtre innoteſcant apud deum. Exem
plum Quidam ſācꝰ temptabatur
multum a ſpiritu fornicacōis ꝛ cū
amplius reſiſtere non poſſet. pro
ſternens ſe in oracionē dixit. Do
mine iheſu criſte gracias tibi refe
ro de omnibus beneficijs tuis mi
hi collatis ꝛ recognoſco me habere
nihil niſi de tua gracia ꝛ miſericor
dia Et ſcio ꝙ a me ipſo amplius
non poſſum huic temptacioni re
ſiſtere. Vnde rogo te vt mihi tua
gracia ſubueniat ꝛ ſtatim exaudi

tus eſt ⁊ temptacõ ceſſauit. Quan
to ſolet aliquis impetrare ꝑ peticõ
nis iportunitatẽ ſiue pſeuerantiã
ſic impetrauit thobias iunior peti
cõem ſuam a raguele qñ dicebat.
nõ comedã nec bibã donec prius pe
ticõez meã ꝯfirmes Thob. vij. ſic
impetrauit mater beati auguſtini
petitione ſua cõuerſionem filij ſui
Vnde dicebat btũs Amb. Impoſ
ſibile eſt ꝙ filius tot lacrimaꝝ pere
at. vnde dicit Luc. xi. in quadaꝫ pa
bola Si aliquis iret ad amicũ ſuum
nocte ⁊ peteret ab eo accõmodari
panes ⁊ ille nollet ſurgere de como
do ſuo eo ꝙ amicus eius eſſet. ſi ta
men ille pſeuerarent in pulſando ⁊
petẽdo. ad vltimum ille tedio victus
ꝓpter iportunitatẽ ⁊ pſeuerantiã
eius. ſurgeret ⁊ daret ſibi. ſic deus
vult nobis dare ſi pſeuerãter peteri
mus. Exemplũ Legitur in legẽda
beate Elizabeth. cũ vir quidam ma
nu ꝯtractus ſepulchrũ beate eliſa
beth viſitaſſet bis ⁊ nõ eſſet curatus
⁊ tercio cum vxore ſua perrexiſſet illic
occurrit eis venerandus ſenex di
cẽs Cum illic perueneris manũ tuam
ꝑ fundo ſub lapide ſepulchri mitte
⁊ pſeuerãter ora ⁊ recipies ſanita
tem Stulti enim ſunt qui abiectis
oblacõnibus ſtatim recedũt. cũ ſanctis
placeat ꝙ cum pſeuerantia patro
cinia eorũ iplorentur. Moxq ſenex
diſparuit ⁊ reuelatũ eſt ei ꝙ ſanctus
nicolaus fuiſſet. Cumq ille illuc ve
niſſet ⁊ in oracõne pſeueraſſet ſtatim
ſanitatem recepit. quã ſanitatẽ ani
me nobis concedat qui ſine fine vi
uit ⁊ regnat. Amen.

Confitemini al
terutrũ pctã veſtra Jaco. v
In verbis iſtis ꝓuocat nos apoſto
lus iacobus ad confeſſionem ſine
qua nemo poteſt ſaluus fieri dũmõ
habeat copiam ꝯfitendi Prouerb.
xxviij. Qui abſcõdit ſcelera ſua nõ
dirigetur in terra. qui autẽ ꝯfeſſus fue
rit ⁊ reliquerit ea miſericordiam ꝯ
ſequetur Sciẽduꝫ ꝙ multa ſunt que
nos poſſunt ꝓuocare ad peniten
ciam ſiue cõfeſſionem. Primuꝫ eſt
cõſideracõ piculi in quo ſumus quãdiu
inconfeſſi manemus Eſt enim pctõr
in poteſtate diaboli ⁊ poſſet eũ dia
bolus ducere in pfundũ inferni ſi nõ
diuina miſericordia euꝫ conſerua
ret Tren. iij. Miſericordie domini
quia nõ ſumus cõſumpti. quia nõ defecerũt
miſeracões eius Ber. Miſeracõ tua
domine ſup me que nõ poterit expli
cari ſermone quã benigna quã liberal
quã gratuita fuerit. ego peccaui ⁊
tu diſſimulabas. plõgabã multo
tempe iniquitatem meã. ⁊ tu domine
prolongaſti pietatẽ tuam. nõ cõtine
baꝫ ego a ſceleribus ⁊ tu cõtinebas
a flagellacõnibus. Secũdũ eſt quia
p ꝯfeſſionẽ ab oĩbus pctĩs et culpis
liberamur p. Jo. ſi ꝯfiteamur pctã no
ſtra fidelis ⁊ iuſtus ẽ deus vt remittat
nobis ea ⁊ nos mundet ab oĩ iniq
tate O quã ſtultus eſſet leproſus q ſe
ꝓprijs verbis curare poſſet ⁊ nõ face
ret. Et recte pctõr leproſus ẽ corã deo
et angelis eius q p ꝓpriã ꝯfeſſionem
mundatur ⁊ quãq ſola voluntate cõfite
di vult Lu. vij. Leproſi ãte quã venirent

ad ſacerdotem mundati ſunt. Ter
cium eſt ꝙ p confeſſionē ab eter
na penā liberamur Pſal. Ne tra
das dn̄e beſtijs aīas ↄfitēciū tibi
Si non vis tradi beſtijs infernali
bus ꝛ dyabolis. pctā tua confitea
ris Aug9. Pctā ſiue pua ſiue mag̃
ſint. impunita eſſe non̄ poſſunt. vel
eīm homine penitēte vel deo iudicā
te plectuntur. Ceſſat autē diuina
vindcā ſi cōfeſſio p̄currat huāna.
Quartū eſt ꝙ p ↄfeſſionē a tēp
tacōne dyaboli liberamur. Aug9.
Neq3 eniz facili9 ab inimico ſcz dia
bolo deijcimur. ꝙ̃ cū eū ſupbe imi
tamur. nec vehemēcius ꝓſterni9 ꝙ̃
cum in humilitate dn̄m ſequimur
Nec acriores ei dolores infligim9
ꝙ̃ cū plagas pctōrum noſtrorum
cōfitendo ꝛ penitendo ſanamus. Ex
emplū de quodam viro ſancto no
mine vuilhelmus in oracione pno
ctante cui occurrit dyabolus in ſpe
cie hoīs quē vir dei in ſpiritu cog
noſcēs ait Adiuro te p deū vt dicas
mihi quid tibi ſit mai9 impedimē
tū in aīabꝰ Reſpondit ille licz dicaz
inuite non poſſum tibi celare. noui
eīm ꝙ ſacd9 bō ſis Frequēs inquit
ꝛ pura ↄfeſſio. Naz talis cōfeſſio
me ꝛ omnes ſocios meos debili
tat ꝙ non poſſum9 ↄtra hominem
in temptacione p̄ualere vulnerat
ꝛ ſupat nos. quē amitti9 in breui
i ↄfeſſiōis hora quē habui9 ī nrā
poteſtate multis annis. Quītū eſt
ꝙ a pena corpali liberamur et ſa
namur mediāte cōfeſſione. ſepe eīm
immittit domin9 homini infirmita
tes ꝛ plagas corporales ꝓpter pec

cata ſua donec iniquitatem ſuam
confiteatur Leuitici xxvi Propter
peccata ſua ꝛ ſuoꝝ patrū affligēt
donec confiteantur iniq̃tates ſuas
vnde legitur cum domin9 ſanaſſet
infirmum dixit ei Vade ꝛ amplius
noli peccare ne deterius tibi aliq̃d
contingat. vnde conſulendum eſt
infirmis ante omnem medicinā
vt confiteantur pctā ſua Exemplū
quedam domina muta ad confeſſi
onem venit ꝛ cum confiteri non poſ
ſet. dixit ei ſacerdos quare non lo
queris At illa innuebat ei māibꝰ
ꝙ loqui non poſſet. Et ait ille. Ex q̃
loqui non potes ore ſaltem corde
loquaris intra teipſum ꝛ dolens
de peccatis tuis. quod cum feciſſ;
vna rana maxima ex ore ei9 ſaliit
ꝛ vltra non comparuit ꝛ tunc illa
cepit loqui ꝛ cōfiteri. Sextū eſt ꝙ
p ↄfeſſionem regnū celorum intro
imus pſ. Introite portas eius in
confeſſione. Eccī. iiij. Non cōfunda
ris ꝓ anima tua dicere verū ꝛ dice
re verum in confeſſione ꝛ confiteri
Eſt enim cōfeſſio adducēs gloriā
id eſt vitam eternam. Exemplum
Quidam latro vidit quoſdā viros
religioſos pretereūtes ſiluā in q̃ la
titabat ꝛ cōtrit9 cucurrit poſt eos
clamans ꝛ rogans vt cōfeſſionem
ei9 audirent. Et illi timentes ꝙ eos
occidere vellē fugerūt. ꝛ ipſe ſequēs
eos fortiꝰ cecidit d rupe ꝛ fracto col
lo expirauit. Tūc demōes venerūt
ꝛ voluerūt aīam eius rape. ſz btā
v̄go veniens eū liberauit dicēs. hec
eſt ſentētia filij mei. Talē te iudi
co qualē te inuenio In voluntate ei

cōfitēdi fuit ⁊ ideo veſtes nō erit ⁊
ſic ad celū eū ꝑduxit Ad quā ⁊c.

De eodem. lxxxix.

PEtite et dabi
tur vobis Mat. vij. In ver
bis ꝓpoſitis ꝓuocat nos dn̄s ad pe
tendum ⁊ promittit peticionis no
ſtre effectum. Sed circa peticōnez
tria ſūt attendēda ſcilicet Noſtra
neceſſitas. Peticōnis cōgruitas.
et diuina largitas. Circa primum
nota ꝙ neceſſe habemꝰ orare ꝓpter
duo Primo ꝓpter noſtrorū hoſtiū
impugnacōnem ⁊ demonū impu
gnacōnem q̄ nos omni tp̄e impu
gnant. vñ patet Judith. ix. vbi le
gitur ꝙ cum holofernes qui impu
gnabat filios iſrl̄ obſediſſet betuli
am. ꝑ totam noctē in eccliam dei in
ierūt ⁊ orauerūt petētes auxiliū ⁊ a
dn̄o Tot enim ſūt inimici ⁊ tot mo
dis impugnant ꝙ ſine adiutorio
dei eis reſiſtere nō poſſumꝰ Jdō ne
ceſſe eſt vt eis ꝑ oracionē rſiſtemꝰ
vnd dr̄ Exod. xvij. Cūqꝫ eleuabat
moyſes manus vincebat iſrl̄. qn̄
remiſit vincebat amelech. Nō. hi
ſto. vñ Judith. iiij. Memores eſto
te ſerui dei moyſi q̄ amelech nō fer
ro pugnādo ſꝫ precibus deuicit. Se
cūdo ꝓpter iudicis ſeuiſſimā vl̄ gra
uiſſimā offenſionez Vñ ſicut iam
aliq̄s ſuſpendēdus ſtans corā iudi
ce cū mag̃ ꝯſtācia ⁊ īſtācia veniā
petit Jta tu cū mag̃ īſtācia veniam
anime petere debes Ps. Vitam pe
ciJt a te ⁊ tribuiſti ei longitudinez
dierū in ſeculum ſeculi. vitaz vtiqꝫ
ſpritualem et eternalem Sed atte
de quod ait gregoriꝰ. Eternā vitā
ſi ore petimꝰ nec corde deſideramꝰ
clamātes tacemus Math. vij. Nō
omnis qui dicit michi domine do
mine intrabit in regnum celoruz.
ſed qui facit voluntatē patris mei
qui eſt in celis. Secundo debemꝰ cir
ca peticōnem. cōgruitatē ſiue qua
litatem aduertere. ſ. qualis debeat
eſſe qui petit ⁊ qualia petere d̄beat
et qualiter petere. Circa primū nō
ꝙ qui vult petere debet eſſe ſine pec
cato. ꝑ. Johan. iij. Cariſſimi ſi cor
noſtrum non reprehenderit nos.
fiduciam habemus ad deū. ꝙ quic
quid pecierimus recipiemꝰ ab eo
Quem autem cōprehendit de aliq̄
peccato. hunc autem non exaudit
dominus. ps. Jniquitatem ſi aſpe
xi in corde meo non exaudiet deus
Greg. cum is qui diſplicet ad inter
cedendum mittitur. irati animꝰ ad
deteriora prouocatur. Et maxime
qui odiuz habent in corde. quia cō
tra ſeipſum petit talis qn̄ dicit. di
mitte nobis debita noſtra. ſicut ⁊c̄
Scdō videndum eſt qualia debemꝰ
petere. ſ. bona ſpūalia vel bona poſſi
bilia ⁊ vtilia ꝑ. Joh. v. Quodcūqꝫ
pecieritis ſcd̄m voluntatez eius ex
audiet vos Salutem anime tue ⁊
ea que ad ſalutē ſūt petere debes.
talia ſcd̄m voluntatē dei ſunt. vnde
prima Theſſ. iiij. Hec eſt volūtas
dei ſanctificacio veſtra ⁊ ſaluacio
veſtra Qui aliter petit nō exaudie
tur Beda Qui diuicias ⁊ honores
ſeculi petit aut vindictam certā de
inimico Jpſe in infimis jacens. vi

les ad deum preces mittit· vn̄ ait
dominus ſolomoni .iij. Reguꝫ .iij.
quia poſtulaſti tibi ſapienciā ⁊ n̄
petiſti dies multos aut diuicias ā
animas inimicoꝝ̄ tuorum ⁊c̄· no
ta hiſtoriam. Tercīo videnduꝫ eſt
qualiter debemus petere· quia inte̅
te et deuote. ps̄. Delectare in domi
no et dabit tibi peticiones cordis
tui. Yſidorus verba deprecantis de
us nō attendit ſed cor orantis aſpi
cit. Tercīo circa peticōnem attēde
re debemus diuinam largitatē. Jp
ſe em̄ dat abundanter. ⁊ inceſſan
ter. largiter. de primo dicitur Ja
cobi .p̄. Poſtulet homo a deo qui
dat omnibus affluenter ⁊ nō im
propat ⁊ dabitur ei Bn̄ dicit afflu
enter plus em̄ dat q̄ꝫ petere poſſu
mus Eph .iij. Potens eſt omnia
facere abūdanter ⁊ abūdācius q̄ꝫ
petim⁹. hoc patet in filio prodigo
Luc̄. xv. Maiora em̄ accepit q̄ꝫ pe
tiuit. quoniaꝫ petiuit q̄ꝫ faceret eū
ſicut vnum ex mercenariꝭ ſuis. et
plus dedit ei quoniam in filiuꝫ eū
recepit. Et in zacharia cui oranti ꝓ
ſalute populi dictum eſt ab ange
lo Ne timeas zacharia exaudita ē
oratio tua. Jnſup elyſabeth vxor
tua pariet tibi filium. pro filio nō
rogabat. et tamen ſibi datus eſt
Luc̄. p̄. Scd̄o dat inceſſanter. Eccl̄.
xvij. Numerum dierum et temp⁹
dedit illi. Quis dat tibi diem in q̄
hodie viuis ⁊ omnes dies quos vi
xiſti. nimo deus. Quot ergo dieb⁹
ſiue horis vixeris. tot data dei reci
pis. Quid dicam de bonis que p om
nes dies ⁊ horas vite dantur et de

tempalibus ⁊ ſpiritualibus Quo
tidie enim dat pro te corpus ſuuꝫ
offerendum Johannis .vi. Domi
ne da nobis ſemper panem hunc
O quanta putas dabit in celo qui
tanta dat in mundo. Auguſtinus
qui peccatori donauit mortem filij
ſui. quid ſeruat ſaluaturo per mor
tem filij ſui. Dominus ergo non
ceſſat dare ſi non ceſſas petere Ma
th. vij Petite ⁊ dabitur vobis. Jtē
non ceſſat dare ſi tu non ceſſas pe
tere. Luc̄. vi. Date ⁊ dabitur vobis
Auguſtin⁹. Erubeſcat humana pi
gricia plus vult ille dare q̄ꝫ nos ac
cipe. Dedit eniꝫ nobis in preſenti
naturam vt eſſemus. animaꝫ vt vi
ueremus. mentē vt intelligerem⁹
dabit etiaꝫ in futuro quicquid de
ſideramus Amb. Jn futuro appare
bit donum dei in remuneracōne cre
dencium quod oculus non vidit.
nec auris audiuit. nec cor hominis
cogitare potuit quod nobis donet
qui ſine fine viuit ⁊ regnat. Amē.

¶ De aſcēſione dn̄i f. xe.

Ecce aſcendit q̄

ſi aquila et expādit alas
ſuas ſup boſra Jhere. xlix. Jn verb
iſtis tanguntur duo Primū ē aſcē
ſio domini qn̄ dicitur Aſcendit q̄ſi
aquila. Scd̄m ē ſpūſſancti miſſio.
cuꝫ ſb'iungit. ⁊ expādit alas ſuas
ſup boſra. Boſra em̄ interpretatur
anguſtia ⁊ ſignat diſcipulos xp̄i q̄
erant in anguſtia ⁊ turbati de ab
ſencia ipſius Sup illos expandit

alas ſuas q̄n ſpm̄ ſanctū eis miſit
Circa primum ſciendū ꝙ xp̄s cō
patur aquile ꝓpter multas ꝓprieta
tes aq̄le. Prima ē liberalitas Ad
em̄ liberalis eſt aquila ꝙ ſuum ci
bum cum omnib⁹ auibus diuidit
et eas paſcit. Sic facit iſta nobilis
aquila .i. xp̄us qui ſua liberalitate
paſcit totum mundum Videmus
em̄ ꝙ deus omnia ad noſtrum vi
ctum ⁊ ad noſtrā vtilitatē ⁊ volun
tatē creauit. Volucres celi ⁊ piſces
maris et beſtias terre. diuerſa ge
nera fructuū ⁊ ſeminum qui fruct⁹
terre ſingulis annis procedunt.
⁊ in hoc non ſufficit ſibi: quin ꝓpri
um corpus dedit nobis in cibum.
et ſanguinem ſuum in potū. Vn
de accepit panem fregit benedixit
et dedit diſcipulis ſuis dicens. Ac
cipite ⁊ comedite hoc eſt corp⁹ me
um. Similiter ⁊ calicē poſtꝙ̄ cena
uit dicens. ⁊c̄ Sicut tunc cibauit
eos ſuo corpore. ſic adhuc cibat q̄
tidie omnes qui digni ſunt. Secū
do inuenimus in aquila ꝙ alcius
volat ꝙ̄ alie aues ⁊ alci⁹ nidificat
Sic chriſtus hodie alcius volauit
in humaītate ꝙ̄ aliquis homo vn
ꝙ̄ fecit. quia ſuper om̄nes choros
angelorum aſcendit. De iſto vola
tu dr̄ Job tricesimo nono. Ad pre
ceptum tuum eleuabitur aquila ⁊
in abditis et arduis ponet nidum
ſuum. Aquila iſta chriſtus eſt.
qui ad preceptum patris ſui cele
ſtis d celo ad terram deſcendit. Et
hodie ſuper omnes choros angelo
rum reaſcendit. et ibi poſuit nidū
ſuum et habitacōnem ſuam in ar

duis ſcilicet ad dexterā dei patris
ſui cui regnat coequalis. Et quare
ita alte nidū ſuum poſuit. certe hoc
fecit ideo. vt noſtrum poſt ſe trahe
ret affectum et deſideriū. Deutro.
triceſimo ſecundo. Sicut aquila ad
volandum prouocat pullos ſuos
et ſuper eos volitans Sic chriſt⁹
ante nos aſcendit ⁊ alas ſuas ſup
nos expandit vt nos qui ſum⁹ pul
li eius poſt eum volemus. Due em̄
ale quib⁹ nos volare debem⁹ poſt
ipſum ſunt duplex caritas ſcilicet
dei et proximi. ſine quibus ad eū
nullus venire poteſt. De iſtis alis
Apocalipſis duodecimo vbi dicit
Q̄ inter cetera mirabilia oſtenſa
eſt iohanni mulier parturiens ⁊
draco magnus habens ſeptē ca
pita. expectauit fructum mulieris
vt poſtꝙ̄ pepiſſet deuoraret. Tūc
mulieri date ſunt due ale aquile ⁊
euolauit. Mulier iſta parturiens
ſignificat quamlibet fidelē animā
ſanctam que parit. cum fructum
boni op̄is facit. Sed draco cum ſep
tem capitib⁹ .i. dyabolus cum ſep
tē capitalib⁹ peccatis nitit̄ fructū
boni operis impedire ⁊ annihilare
Si aūt vult anima eius euadere iſi
dias eius ſōnes. debet aſſumere du
as alas aquile .i. duplicem carita
tem dei ⁊ proximi. tunc non poteſt
dyabolus fructum eius ſuffocare
et hiis duabus alis poteſt anima
volaē ad chriſtum in celū. Aug⁹.
Quiſquis dilexerit deum ⁊ ꝓximū
habet animam pennatam liberis a
lis. ſancto amore volantē in celū.
Quicūqꝫ aūt ſeculi amoē implicat̄

de ſectuꝫ habet ī̄ pennis· quacū̄qꝫ
haꝝ alaruꝫ carueris ad celū̄ nō vo
labis. Tercīo inuenim⁹ in aquila
ꝙ ꝑcellit alias aues in viſu ꝙ lim
pidius videt ſolē ꝙ̄ alie aues Vn̄
de ea legitur ꝙ ſolet pullos ſuos ꝓ
bare ꝯtra ſolē. ſi ſolem dare intuē
tur cognoſcit eſſe ſuos ⁊ nutrit eos
Pullū̄ vero q̄ ſolem dare nō intue
tur deicit de nido tāꝙ̄ alienū̄ Jſtd
inuenimus in aquila iſta ſcilicet i
chriſto qui valde acutum viſū̄ ha
bet Heb·iiij· Omnia apta ⁊ nuda
ſunt oculis eius. Nichil enī̄ eſt in
mundo adeo occultum quin ipē to
tum videat. nihil enī̄ ita acutuꝫ vt
oculi eius non totum factuꝫ homi
nis videāt ⁊ non ſolū̄ facta· ſed eti
am minimas cogitacōnes et de ſide
ria cordiū̄ intuet̄. Et ſi aliq̄s vidit
aliuꝫ male agere damat ve tibi q̄d
agis· Sic aquila iſta. i. xp̄s qui cū̄
cta videt damat peccatorib⁹ Quid
facitis ⁊ hoc ꝑ vocem predicatoris
vel ꝑ cō̄ſcientiam interi⁹ mordentē
De iſta aquila dicit̄ Apo·viij· Vi
di et audiui vocem vnius aquile vo
lantis ꝑ mediū̄ celi damantē ⁊ di
centem voce magna. Ve ve ve ha
bitantib⁹ in terra ⁊ illis qui habēt
corda indinata ad terrena et non
ad celeſtia· Jllis dicit trib⁹ vicib⁹
ve ve ve· primo ve ꝓ peccato cordis·
ſecū̄do ve pro peccato oris· tertio ve
ꝓ pctō̄ opis. Pctā̄ cordis ſū̄t cogi
tacōes male deſi dia mala· ſupbia
inuidia· ira· odiuꝫ· auaricia· vana
gloria et ſimilia· Peccata oris ſū̄t
verba turpia ⁊ mala· mēdacia de
tractōes· ꝑiuria et ſimilia· Pecca

ta operis ſunt furta· homicidia· ra
pīa· vſura· luxuria· gula ⁊ ſimilia
Om̄ia iſta ſunt nuda et apta ocu
lis eius qn̄tucū̄qꝫ occulte ꝯtingūt
Exēplū̄ in thayda meretrice Tha
ys meretrix erat tante pulchritu
dinis ꝙ multi ꝓpter eā̄ venditis ſu
ſtancijs ad vltimū̄ ad pauptate
deuenerūt finaleꝫ· ⁊ multi ſe mutuo
occiderunt et ſic multas aīas dya
bolo offerebāt· Q⁹ audiēs quidā
ſanctus abbas· Sumpto habitu
ſeculari venit ad eā̄ dās ei ſolidū̄
quē putans eum velle peccare cu
ea introduxit eum in ſecretum cu
biculum At ille· Eſt ne aliud ſecre
cius cubiculum vbi nullus videre
poſſit Cui illa Null⁹ hominū̄ hic vi
dere poterit· Si aūt deum times nō
eſt locus ita occult⁹ q̄ ei abſcō̄da
tur Cui ſanct⁹· Credis eſſe deū̄ qui
omnia videat q̄ in mū̄do ꝯtingūt
Ac illa credo· Cui ſanct⁹· Cur ergo
aīaꝫ tuā̄ ⁊ tantas aīas dānaſti q
nō ſolū̄ ꝓ te ſꝫ ꝓ omnib⁹ illis redd
tura es rationē. Qd audiēs illa c
trita ad pedes ei⁹ cecidit ⁊ cuꝫ lacri
mis veniaꝫ poſtulauit· Et accepti
bonis omnib⁹ detulit in mediā̄ ciui
tatē ⁊ corā̄ omnib⁹ cō̄buſſit dicē
Venite ⁊ videte quō ea que pecc
do lucrat⁹ ſum exuram ⁊ hoc fact
prexit ad abbatē ⁊ petiuit veniam
qui incluſit eam in quadā̄ cella tri
bus annis. Poſtea reuelatuꝫ ē q
domin⁹ penitenciā̄ eius acceptaſſ
et ei ō̄mia pctā̄ dimiſiſſet ⁊ tūc e
eduxit ⁊ poſt· xv· dies ad dominu
migrauit· Attēde ergo o homo q
dn̄s omnia videt tanꝙ̄ ſibi pn̄cia

Aſcendit deus
in iubilacione et dñs in vo
e tube glo. reuertet. Ps. In vbis
poſitis duo notant. Primum io
unda in celum xpi aſcenſio. Secun
um tremebunda xpi ad iudiciũ
euerſio. Primum ibi Aſcendit de
s in iubilacõne. Secũdũ ibi et do
inus in voce tube. Circa primuz
otãdũ q aſcẽſio xpi fuit tbi iocũ
a. ſcilicz ſibiipſi. ſanctis angelis
antiquis patribus. Gaudebat
n ipſe propter opis ſui cõſũmati
nem. Homines eñ ſolent multũ
etari quando magnalia opeã lau
abili fine pegerũtſic. xps opus
ium a patre celeſti traditũz ſibi.
udabiliter expleuerat. vnde dic
ohãnis xvii. Opus cõſummaui
uod dediſti michi vt facerem Et
oriens dixit Joh. xix. Conſũma
um eſt. quicqd mihi cõmiſſuz eſt
patre meo. nam mundũ vicerat
paupertatẽ Joh. xvi. Cõfidite q
go vici munduz. dyabolũ vicit p
umilitatẽ Jo. xvi Princeps huiꝰ
ũdi iã iudicatꝰ ẽ Hominẽ pditũ
epauerat p penalitatez. Et ideo le
anter aſcendit Luc. xv. dicens ad
ngelos Cõgratulamini mihi q
uueni ouẽ meam quã pdideram
ota pabolam require dominica
rtia poſt feſtuz trinitatis in euã
elio. Scdo fuit x aſcẽſio iocunda
ngelis. Gaudebãt eñ primo an
eli ꝓpter noui hominis viſionem.
uia ipẽ eſt in quez deſiderant ãge
li pſpicere. ſicut dicit p. Pe. p. In
p illo verbo dicit glo. Tanta ẽ illiꝰ
hominis q p nobis paſſus eſt glo
ria. vt etiã angelice in celo vtutes
cum ſint eterne felicitatis pfecte. ñ
ſolũ immortalis diuinitatis mag
nificenciã. ſz etiã aſſumpte huma
nitatis claritatẽ ſemp aſpicẽ gau
deãt In aſcenſione xpi cũ viderent
angeli nouũ hominẽ venĩetez quẽ
nũq in celo viderãt ab inicio et cũ
intuerent eius faciem et ipſiꝰ faciei
pulchritudinẽ. repleti ſũt immẽſo
gaudio ita q ſemp in eũ pſpicere
deſiderant cuius faciẽ nunq cerñẽ
ceſſant Tã iocũda ẽ facies illa ſic
dicit fulgenciꝰ. Qz ſi anima eſſet ĩ
omnibus penis inferni et videre poſ
ſet faciez illam nullo mõ ſẽtiret pe
nã inferni. Hãc faciẽ ſancti patres
exiſtẽtes ĩ limbo cũz magno deſide
rio deſiderauerũt dicẽtes cum p s.
Oſtẽde nob faciẽ tuã et ſalui erimꝰ
et etiã exiſtentes in ſeculo deſiderã
bãt faciẽ illaz videre. iii. Re. x. Vni
uerſa terra deſiderãbat videre vultũ
ſalomõis regis et xpi Cũ ergo iſtã
iocundaz faciẽ dei angeli viderent
multũ letati ſunt. Scdo gaudebant
angeli ꝓpter ruinẽ eorũ reſtaurati
onem. Videbãt eñ eum venientẽ
cũ multitudine magna ſaluãdorũ
qui replere debebant locuz ex q lu
cifer cũ ſuis ceciderat Luc xv Gau
diũ eſt angel dei ſup vno peccato
re penitenciã agente. Quid putas
quale gaudiũ tunc erãt eis. cũ vide
rant tot milia ſaluatorz cuz xpo ve
nire. Tercio xpi aſcenſio fuit iocũ
da patribꝰ in limbo iferni. Gaude

bant em̄ ꝓpter tria. ꝓpter carceris
exceptionē. ꝓpter regni celeſtis ad
epcionē. ꝓpter angeloꝝ delectabi
lem aſſociationē. De hijs tribꝰ dī
Pſa. lij. Leuauerunt vocē ꝓpt carce
ris euaſionē qn̄ dicebant. aduenı
ſti deſiderabilis quē expectabamꝰ
in tenebris. ſil laudantes ꝓpt cele
ſtis regni manſionē. qꝛ oculo ad
oculū videbūt dei faciē ⁊ ſocietatē
angeloꝝ delectabilē. Secūdo gau
debant ꝓpter humane nature ſub
limacionem. Nam humana natu
ra ſublimata fuit ſup naturā an
gelorum in chriſto Vnde angeli
dignitatem humane nature ꝯſide
rantes deinceps ꝓhibuerūt ſe ab
hominibꝰ adorari. ſic dicit Apoc.
xix. Cecidit iohannes ante pedes
angeli vt adoraret eū. Et dixit ei an
gelus. vide ne feceris. ꝯſeruꝰ enī
tuus ſum ⁊ frater Ibi dicit gloſa
In veteri lege nō ꝓhibuit ſe adorā
ri angelus. ſed poſt aſcenſionē vi
dens ſupra ſe exaltari humanam
naturā ab homine timuit adorari
Leo papa. Naturā noſtre humani
tatis hodie vltra cunctoꝝ altitudi
nē ad dei patris poteſtatē eſt ꝓue
cta Cōceſſum eſt vt mirabilioꝛ fie
ret dei grā cū r̄mota ſit ab aſpectu
hominū ac̄. ſic patet primū. ſ. qꝫ io
cunda ſit dei aſcēſio. Scd̄o notatur
tremebunda xp̄i reuerſio. qꝛ in vo
ce tube reuertetur. que nō occulta
erit ſed manifeſta ⁊ omnibꝰ pctō
ribus tremebūda. Nam virtutes
celorū mouebunt ⁊ ad modū tre
menciū ſe habebūt ſicut dicit Lu.
xxi. Quid ergo erit de miſeris pctō

ribus Sciendū aūt qꝫ audietur tri
plex vox in aduentu xp̄i ad iudici
um. ſ. citacōis. diſceptationis. ⁊ diſ
finicōnis Prima vox eſt citacōnis
qn̄ mortui citant ad iudiciū Ma
th. xxiiij. Mittet angelos cū tuba
et voce mag̃ ⁊ ꝯgregabūt electos
cum reprobis a quatuor vētis celi
⁊ a quatuor finibꝰ terre. oriēte. occi
dente. aquilone ⁊ auſtro. Criſo. p
qꝫ magna erit vox illa ⁊ terribilis
cui obediūt ōnia elemēta q̄ petras
ſcindit. inferos frangit monumē
ta apit. vincula mortis diſſoluit.
et vniuerſos mortuos reſurgere fa
cit. ⁊ ad iudiciū venire ꝯpellit. Ado
terribilis erit reprobis. ſicut dicit
Auguſtinꝰ Qꝫ mallent omnia in
ferni tormenta ſuſtinere qꝫ ipſam
audire. Non enī ſolū homines bo
nos ſed etiam malos ⁊ omnia de
monia ſiue velint nolint an̄ ipſū
ſicut ante creatorem ſuum regem
deum ⁊ iudicē omniū cōgregabū
tur nec a cōſpectu ſemoueri poſ
ſūt. nec licēciari nec ꝯdēnari n̄ ab
eo Ecce mirabilis ⁊ ſtupenda maie
ſtas ⁊ dignitas ſaluatoris noſtri.
quia ſola virtute ſue voluntatis cō
gregabuntur ante eū omnes ha
bitantes in celo et in terra ⁊ ſub ter
ra et in inferno ne ſit qui ſe abſcō
dat a caloris ſui virtute. Iſtud ita
terribile erit qꝫ damnati tūc dicēt
montibus. Cadite ſuper nos ⁊ col
libus cooperite nos. De iſta voce
dicit beatus Iheronimus. Siue co
medam ſiue bibam ſiue aliquid
aliud faciam ſemp videtur michi i
ſonare i auribꝰ meis illa vox tribi

lis Surgite mortui ⁊ venite ad iudi
cium Hec vox citacōis ē terribilis.
ſz vox diſceptacōis erit terribilior.
de qua dicit Johel. iij. Cōgregabo
omnes gentes ⁊ ducam eas in val
lem ioſaphat et ibi diſceptabo cū
eis. diſceptabit autē a maximis i
cipiens et vſqʒ ad nouiſſima deue
niens. Primo obiciet malis bñfi
cium paſſionis ſue propter hoc cy
catrices reſeruauit Auguſt9 Domi
nus ideo cicatrices reſeruauit vt in
iudicio hoſtibus ſuis exprobret: ⁊
cōuincens eos dicet. Ecce hominē
quem crucifixiſtis Ecce deum ⁊ ho
minem quem credere noluiſtis. vi
dete vulneā que infixiſtis. agnoſci
te latus quod pupugiſtis. ꝓpter
vos apertum eſt ⁊ intrarē noluiſtis
Criſoſto9 Exprobrabit in iudicio
cū peccatoribus malis dicēs Ego
ꝓpter vos factus ſum homo ꝓpter
vos alligatus ſū. illuſus ceſus. cru
cifixus. vbi eſt tantarū iniuriarū
fruct9. Ecce preciū ſanguinis mei
quod dedi in redempcōnē anima
rum veſtrarū. vbi ſeruitus veſtra
quem ꝑ precio ſanguinis mei red
didiſtis michi. Ego ſup vos glori
am meam habui cum eſſem deus
apparens homo. viliorem omnib9
rebus me feciſtis. cum rem terre vi
liſſimam plus me dilexiſtis. Tunc
incipient deflere tantum bñficiū
neglectum Job. xix. Aſpicient in
quem tranſfixerunt Plāgent ſup
ſe iudei videntes viuentem ⁊ viuifi
cātem quem quaſi hominē mortu
um eſtimabāt ⁊ videntes eū corpo
re vulneratū. ſcelus ſuū denegare ñ
poterūt. Plangēt ⁊ gentiles. q2 va
rijs diſputacōnibus phoꝝ decep
ti. irrationabilē iuſticiā eſſe deū
ſcelere crucifixū. Plangēt ſe xpia
ni pctōres q2 magis dilexerūt mū
dū q̄ deū xpm. Plangēt ſe heretici
q2 purū hominē crucifixū dixerūt
cū videāt ipm iudicē quē iudei cruci
fixerunt. Plangent ſup ſe omnes
tribus terre. q2 nec reſiſtēdi virt9
eſt cōtra eum nec fugiendi facul
tas eſt a facie eius. nec penitencie
locus. nec ſatiſfaciēdi tempus ex
anguſtia omniū rerū. nihil eis re
manē niſi luct9 Deinde diſceptabit
de omnib9 locucōnibus. cogitacō
nib9. opibus. greſſib9. vita. tpe.
de bonis collatis racōem requiren
do Reqre in ſermōe p9 trinitatē vi
delicet Redde rationē Ad vltimū ſe
quit̄ tercia vox. ſ. diffinicōis que ter
ribiliſſima erit. ⁊ eſt qñ vltima ſē
tēcia dab̄ d dānatis. De qua zach.
ix. Dominus in tuba canē ⁊ exibit
vt fulgur gladius ei9. ſ. vltima ſe
tēcia qñ dicet. Ite maledicti in ig
nē eternū ⁊c̄. Illa vox adeo terribi
lis erit dānatis q2 vellēt ſi fieri poſ
ſet q̄ nūq̄ fuiſſent nati. reqre i ad
uentu in ſermone. Videbūt filiū
hominis. Rogemus.

Dñica p̄. p9 aſcenſionē. F. xcij.

Estote prudē
tes ⁊ vigilate in oracōnib9
vris p̄. Pe. iiij. In vbis iſtis iuita
mur ad duo. ſ. ad prudēciam ⁊ ad
orōnis inſtāciā. Primū ibi Eſtote
prudētes. Scdʒ ibi. ⁊ vigilate i ora

cordibus veſtris. Circa primũ nota
q duplex ē prudēcia. ſ. bona et ma
la. Mala phibetur et bona pſuade
tur. Prudēcia mala eſt qua homo
fraudat et decipit primũ ſuũ Eccl.
xix. Nõ eſt ſapiēcia diſciplina ne
quicie et nõ eſt bonꝰ cogitatus pru
dencia peccatorũ. q. d. q̄ doctus eſt ne
quiter agere et doloſe contra primũ
ſuum. non põt dici prudēs ſ; malꝰ
et doloſus et hoc nõ poteſt dici pru
dencia ſ; malicia. Talis eſt prudē
cia vulpis q̄ inſidiat aliis anima
libus vt decipiat. illa prudēcia di
citur dyabolica. dyabolus em̄ ſem
per intendit facere malum et alios
decipere Jacobi. iii. Non eſt ſapiē
cia iſta deſurſum deſcēdens ſed ter
rena animalis et dyabolica. De ta
libus Jheremie quarto Sapiētes
ſunt vt faciāt mala. bene autē face
re neſcierunt. Tales imitantur dy
abolum qui bene facere neſcit ſ; ma
le. Prudencia iſta mala eſt. nõ ſo
lum quia nocet proximo. ſed quia
nocet proprio domino. quia tales ma
iorem curam habent de corpore q̄
de anima ſua. Similes illi q̄ ventrē
ſuum paſcit et ſe ipſum in aīa inē
ficit. Iſta prudēcia vocatur carnis.
ad Ro. viii. Prudēcia carnis mors
eſt. prudencia vero ſpiritus vita et
pax. Et vere prudencia carnis mors
eſt. quia ducit ad mortem eternā.
Sicut videmꝰ q equus effrenatus
et nimis laſciuus aliquando preci
pitat dominũ ſuum Sic caro nimis
delicate nutrita aliquando precipi
tat animam in gehennā. Hec pru
dencia carnis ſimilis eſt aſtucie in

firmorum qui cogitant quomodo
ignorantibus cuſtodibus et medi
cis comedant prohibitum. De ta
libus dicitur Prouerbiorum pri
mo. Vſquequo paruuli diligitis
infanciam et ſtulti que ſibi noxia
ſunt cupiunt ea. Prudencia autē
ſpiritus eſt vita et pax quia quādo
ſcdm ſpiritum regitur caro. multo
amplius viuit tam vita ſpirituali q̄
carnali. Eſt em̄ prudēcia hec tanq̄
vite medicina cõſeruatiua Ecc. xxx
viii. Altiſſimus de terra creauit me
dicinam et diſciplinam. et vir pru
dens non abhorrebit eam. Prudē
cia etiam ſpiritus adquirit pacē
inter carnem et animā Equus em̄
mediocriter pigritatus vel impin
guatus. ſeſſorem ſuum non prec
pitat Sic patet de prudēcia mala
que nocet primo et ipſi dño et co
pori. Eſt em̄ alia prudencia q̄ dī bo
na quā ſuadet nob dñs mathe. x
Eſtote prudētes ſicut ſerpētes Pru
dencia ſerpētis eſt. qñ cutis ſua in
durata eſt abſtiet ſe p aliq̄s dies
et tūc querit artū foramē et trāſi
p illud et dponit ibi antiquā pell
et recipit nouā. Sic debēt ſerui de
facere et deponere antiqua pctā pe
artam pniam. dicit Mat. vii. A
ta eſt via q̄ ducit ad eternā vitam
et anguſta ē porta celi et ideo null
poteſt itrare niſi deponat antiqu
pellem et antiquam cõſuetudinem
peccandi. Sed quidam ſimiles ſu
mauro ſiue ethyopi qui cutem ſ
am mutare non poteſt. de quibu
dicitur Jheremie decimotercio. S
mutare põt ethiops pellem ſuā e

pardus ſuā varietatē ꝛ vos pote
ritis bñfacere cū didiceritis malū.
vel cū didiciſtis malū. Itē pruden
cia ſerpentis eſt ꝙ exponit totum
corpus ꝓ capite ſuo. Sic ſeruus dei
debet facere. debet ſe morti exponere
ꝓ capite ſuo .i. xp̄o. xp̄s em̄ caput
nr̄m̄ eſt ꝛ nos mēbra ei⁹. Vn̄ ꝛ xp̄o
dicimur xp̄iani. Sic ergo ipſe ſe ꝓ
nob̄ morti expoſuit. ita ꝛ nos econ
uerſo ꝛ hoc ē ſignū dilectōnis. Jo.
xv. Maiorē hac caritatē nemo ha
bet ꝛc̄. vn̄ cū dn̄s dixiſſet petro. pe
tre amas. rn̄dit. Tu ſcis domine ꝙ
amo te. et animā meā ꝛ vitam po
no ꝓ te ꝛ paratus ſum ponere pro te
Joh. xxi. Exemplū. ij. Mach. vij.
In muliere cū ſeptem filijs qui ſe
morti expoſuerūt potius ꝙ̄ cōtra le
gē carnes porcinas comediſſent.
Itē ſerpens diligit ſolē ꝛ delecta
tur eſſe in ſole. ꝙ cum frigidus ſit
ꝑ naturam. ꝑ calorem ſolis cōfor
tatur. Sic ſerui dei diligere veꝝ deū
et verū ſolē .i. xp̄m et in eo delecta
ri ꝛ in nulla alia creatură. pſal. De
lectare in dn̄o ꝛc̄. Eccl̄s. xi. Dulce lu
mē ꝛ delectabile oculis videre ſolē
Sed multi ſunt ſicut noctua q̄ ma
gis delectat̄ in tenebris hui⁹ mun
di ꝙ̄ in ſole. ſicut illi qui delectant̄
in tenebris huius mundi videlicet
in peccatis ꝛ in reb⁹ tꝑalib⁹. Con
tra quos dicit̄ Prouerb. iij. Habe
to fiduciam in domino ex toto cor
de tuo et ne innitaris tue prudēcie
.ſ. mundane et carnis que pruden
cia conſiſtit in appetitu carnaliū
voluptatū et reꝝ temꝑaliū. vn̄ ꝑ.
Paral. xxij. Det tibi de⁹ prudentiā

vt ſcias deū diligere ꝛ cognoſcere.
Itē ſerpens ꝓuidus ē ꝛ ꝑuigil cō
tra ꝑicula. ſic ſeru⁹ dei debet eſſe ꝓ
uidus in p̄cauendo futura ꝑicula.
Iſtā prudēciā habuerunt quinq̧
prudentes virgines que cū lāpadi
bus ardētib⁹ expectabāt dn̄m ad
uenientē Mat. xxv. Media āt nocte
clamor fact⁹ eſt. ecce ſponſus venit
et que parate erāt intrauerūt cū eo
ad nuptias. Ad q̄s nos ꝑdu. ꝛc̄.

De eodem. F. xciij.

Cuz venerit pa
raclitus quem ego mittā
vobis a patre ſpiritū veritatis q̄ a
patre procedit ille teſtimoniū per
hibebit de me Jo. xv. In verbis ꝓ
poſitis duo tanguntur Primū eſt
ſpiritusſancti ꝓmiſſio. Secūdū ipſi
us miſſi opatio. P̄mū ibi Cū vene
rit paclit⁹. ſc̄dm ibi. ille teſtimoni
um ꝑhibebit de me Sciendū āt ꝙ
ſpūſſanct⁹ miſſus fuit ꝛ mittit̄ mł
tis modis Vno mō mittit̄ vt accē
dat acidioſos ad amorē ꝛ ido ap
paruit in ſpē ignis Luc. xij. Ignē
veni mittere in terrā quid volo niſi
ꝙ ardeat. Bern̄. In igne apparuit
ſpiritusſanctus. quia ab omni cor
de quod replet torporem frigoris
excutit ꝛ deſiderium hominis aſcen
dere facit. Vnde certiſſimū ſignū
eſt qui habet caritatem habet ſpi
ritumſanctum. Item ignis ſemper
tendit ſurſum. Sic boni tendunt
ſemp ad celeſtia nō curantes iſta
terrena et tranſitoria. quia cōuer
ſacō eorum cum apoſtolo ſemper

in celis eſt a ideo cupiuit diſſolui a
eſſe cū xpo Vnde pſal. Heu mihi
quia incolatus me9 ꝓlongatus ē
Ignis iſte ſemp nutriendus ē ne
extinguatur Leuit. vi. Ignis in al
tari meo ſp ardebit quē nutriet
ſacerdos ſimul ſubiiciens ligna
mane p ſingulos dies Gregori9.
Altare dei eſt cor noſtrū in quo de
bet ardere ignis caritatis quē ma
ne a veſpere nutrimus dum xpum
mane iudicatū a veſpere crucifixū
recolimus. Secūdo intelligitur ſpi
ritusſanctus miſſus eſſe a mittitur
vt nos ɔſolet i tribulacōibꝫ. a er
go dicitur paraclitus .i. cōſolator.
ij. Corinth. p. Benedictus deus et
pater dnī noſtri ihesu xpi pat
miſericordiarum a deus toti9 cōſo
lationis qui cōſolatur nos in om
ni tribulatione noſtr Bern. Quā
tumcūqꝫ ſeuiat tribulacō : non pu
tes te derelictum a deo ſed memine
ris eſſe ſcriptum. cum ipo ſū in tri
bulacione. a Michee. iiij. Quē affli
xeram ɔſolabor Si ergo affligit te
deus pauptate. cōſolatur eternas
diuicias ꝓmittendo Mat. quinto.
Beati paupes ſpiritu quoniā ipo
rum eſt regnum celorū. Pſa. xlix.
Conſolatus ē domin9 populū ſuū
q ipſemet fuit paup in hoc mun
do. pſal. Paup ſum a in laborib9
a iuuētute mea Paup in ingreſſu
in pgreſſu et egreſſu. Et ideo qui
imitantur eum cū voluntaria pau
ptate de eius familia ſunt a hos cō
ſolatur in futuro. Exemplū in laſa
ro a diuite. epulone Cui dixit abrā
ham Fili recepiſti bona in vita tua
et Laſarus ſimiliter mala. Nūc ve
ro hic cōſolatur. tu aūt cruciaris.
Si autē affligit te dominus in infir
mitate cōſolatur in futuro pcendo.
quia p afflictionē corporis in pſen
ti euadit homo futurā ac. Naū p.
affixi te non affligam vltra. Et hec
afflictio debet nobꝭ eſſe cōſolatio.
vnde Job. vi. Hec mihi ſit cōſola
tio vt affligens me dolore non par
cat. Gregorius Ideo quibuſdam
dominus hic parcit vt eos in ppe
tuū feriat Ideo hic ferit nō parcē
do vt in eternū parcat Auguſtin9
Hic vre hic ſeca vt in eternū par
cas Gregorius Electi quandoqꝫ ti
ment ne vicio que ſuſpenditur. in
fine grauior ſeruetur. paternam
correctōnem deſiderant. a dolorem
vulnerum medicinam ſalutis pu
tant. exemplum Quidā vir ſāct9
ſingulis annis cōſueuit infirmari
ac. require ſupra in ſermone Cū
venerit ille arguet mundū Tercio
mittit ſpūſſanct9 q arguat pec
catores Job. xvi. Cum aūt venerit
ille arguet mundū de pctō. mun
danos p inſpiracionem ſcꝫ quādo
mittit in cor tuum tue conſciencie
q dicat tibi q malū eſt q peccas
Jheremie. ij. Arguet te malicia tu
a a auerſio tua increpabit te. Et ſe
quitur. Et vide q̄ malum et amarū
eſt te dereliquiſſe dominū deum tu
um Notandū q nulla pena graui
or eſt mala cōſciencia. ſi autē vis
nūq̄ eſſe triſtis bene viue. Qui au
tem male viuit ſemp habet turba
tam cōſcienciam. Cum autem ſen
tis aliquā cogitacionē talem q ar

guit te dē pctō ſcias eē a ſpūſācto·
Tu aūt obedias ei audiēdo eius i
crepaciones Alioquin ſiue velis ſi
ue nolis in futuro horrendā incre
pacionez ſuſtineb̄ Prouerb·xxix·
Qui corripientē dura ceruice ꝯtem
nit repēte ei ſupueniet interitus ⁊
eum ſanitas nō ſequet̄ qn̄ dicet do
minus Eſuriui et nō dediſtis mihi
mādu care ⁊c̄·Et ſeq̄tur ite maledi
cti in ignē eternū O ꝗ̄ grauis erit
illa increpacio quā timuit dauid
dicēs· Dn̄e ne ī furo·tuo argu·me·
Et Abac̄·ij·Qui dicebat ſup cuſt o
diam meam ſtabo vt videam q̄d re
ſpondeaz ad arguentē me·Qui mō
ſeipm̄ arguit tunc non arguētur·
Job·xiij·Vias meas arguā in cō
ſpectu eius et ipſe erit ſaluator me
us·Quomodo aūt diſceptabit i iu
dicio cum malis·reqre in die aſcē
ſionis in ſermone Aſcendit de⁹ in
iubilacione et inuenies ⁊c̄·Roge
mus igitur ſpiritumſanctuz·

Itē de ſpūſancto· f·xciiij·

Factus eſt repē

te de celo ſonus tanꝗ̄ ad
uenientis ſpūs vehementis et re
pleuit tōtam domū vbi erant ſedē
tes Actuū·ij·Notandū eſt q̄d mul
tiplici ſpecie ſpūſſanct⁹ eſt miſſus
Primo in ſpecie vēti vt in pſiti euā
gelio vbi dicit̄ ꝙ ſpūſſanct⁹ venit
in ſimilitudine vēti vehemētis Hoc
aūt factū eſt ad innuenduz ꝙ ſpūſ
ſanct⁹ agiles facit ad opandū q̄s
replet·glō·Neſcit eniz tarda moli
mina ſpūſſancti gracia·Vnde cer
tum ſignū ē ꝙ quicūq̄ agilis ē ad
bene opandū ⁊ ad dei ſeruiciū ꝙ
habz ſpm̄ſanctū·Rō·viij·quicūq̄
ſpiritu dei agunt̄ hij filij dei ſūt Sz
quidā hn̄t ſpm̄ſanctuz ⁊ expellūt
euz a ſe p immūdas et inutiles co
gitaciones ⁊ operaciones Sap·p̄·
ſpūſſanct⁹ aufert ſe a cogitacōib⁹
que ſūt ſine intellectu et expellit̄ a
ſupueniēte iniq̄tate·⁊ tales meren
tur eternā mortē Heb·x·Irritā q̄s
faciēs legē moyſi morie̅t·quanto
putatis magis deteriora ꝓmereri
ſupplicia q̄ filiū dei cōculcauerunt
et ſpiritui gracie ꝯtumeliā fecerūt·
Exemplū in iuda q̄ ſpm̄ſanctuz ac
cepat ⁊ peccādo euz expulit ⁊ ideo
eterna morte interijt·Scd̄o fuit da
tus in ignē ad innuendū ꝙ corda
eoꝝ quos replet ad caritatem ac
cendit Lu·xij·Ignem veni mittere
in terram et quid volo niſi ꝙ arde
at·Bern̄·In igne apparuit ſpirit⁹
ſanctus·q̄ ab omni corde quod re
plet torporem frigoris excutit·⁊
deſiderium hominis accendit:et aſ
cēdere facit·Vnde certiſſimū ſignū
eſt ꝙ qui habet caritatē habet ſpi
ritum ſanctum·Item ignis redigit
in cinerem ea que in eo imponunt
tur Sic ſpirituſſanct⁹ quos replet
humiles facit ⁊ viles reputacōne
ſui·Vnde abraham dixit ad domi
num Gen̄·xviij·Loquar ad domi
num meuz cū ſim cinis ⁊ puluis·
vnd̄ quicūq̄ vult ſpiritūſanctum
accipe debet eſſe humilis ⁊ nō ſup
bus·Nam dicitur·p̄·Pet·v·⁊ Ja
co·iiij·Supbis reſiſtit deus humi
libus aūt dat grām·Sicut enī aq̄

deſerunt mõtes ⁊ fluũt ad valles.
ſic gracia ſpũſſancti deſerit ſuꝑbos
et fluit ad corda humiliũ. Aug9.
Quanto humilius ſedebat maria
magdalena ad pedes dñi tãto am
pliu s flebat. Confluit enĩ aqua
ab humilitatẽ de ſupcilio montis
Ecci. iij. Quanto maior es humilia
te in omnib9 ⁊ coram deo inuenies
graciam. Exemplũ in maria matre
dei. quia humilis erat. ideo ãgel9
ei dicebat. Spiritusſanctus ſupue
niet in te ⁊c. Bern. Bene de humili
tate male audo dicere. nec virgini
tas deo placuiſſet. ſi humilis nõ
fuiſſet. nec filium dei concepiſſet.
Item ignis ſemp tendit ſurſum. ſic
qui habet ſpiritumſanctum ſem
per tendit ad celeſtia Omnia enim
terrena ſcđm apoſtolum reputant
vt ſtercora quia conuerſacio eo
rum in celis eſt licet corporaliter
ſint in terra Cupiunt enĩ diſſolui
et eſſe cum xp̃o. vnde apoſtolus ad
Rõ. vij. Infelix ego homo quis me
liberabit de corpore huius mortis
⁊c. Vnde verũ ſignum eſt ꝙ habet
ſpiritumſanctũ qui non curat iſtã
terrena nec timet exponere vitam
ſuam ꝓpter deum. Tercio apparuit
in ſpecie lingue ad innuendum ꝙ
quos ſpiritusſanct9 replet. affabi
les ad ꝓximos reddit ⁊ de diuinis
loqui facit Gloſa. Sicut olim ſig
num erat vt omniũ linguis loque
rentur qui ſpm̃ſanctũ habebant.
ſic nunc ſignũ eſt ꝙ q̃ ſpm̃ſanctũ
habent pacẽ cum ꝓximo loquunt
et tenẽt ſimul. ꝙ q̃ dei ſũt loquun
tur ⁊ tractãt. ꝙ ſpũſſanct9 venit in

linguis igneis vt linguis oĩm gẽ
cium verba ignea loquerent et le
gẽ igneã linguis igneis p̃dicarẽt
Qui ergo habuerit linguã detra
hentẽ ⁊ mendacẽ ⁊ ꝯ deo nõ loqui
tur nõ habet ſpm̃ſanctum. De iſta
materia require ſermone Sit aũt
omnis homo velox ad audiẽdum.
Quarto datus eſt ſpũſſanctus in
ſpecie flatus Joh. xx. Inſufflauit ⁊
dixit eis. accipite ſpm̃ſanctũ. Vo
luit ꝑ flatũ ſignificari ſiue ꝑ ſpm̃
qui attrahitur ad cor vt oſtendere
tur eius neceſſitas. ſicut enĩ corp9
non poteſt viuere ſine vllo ſpũ. ſic
anima non poteſt viuere ſine ſpiri
tuſancto. ps. Auferes ſpm̃ eorum et
deficient ⁊c. ⁊ ſequit Emitte ſpm̃
tuum ⁊ creabuntur. Joh. vi. Spiri
tus eſt qui viuificat ⁊ quia ſic eſt
neceſſarius. debem9 cum omni dili
gencia precauere ne ſpũs impedi
atur a corde noſtro Prouerb. iiij.
Omni cuſtodia ſerua cor tuũ q̃nia
ab ipſo mors ⁊ vita ꝓcedũt Frequẽ
ter debem9 apire os ꝑ cordis deſide
rium ⁊ orãdo attrahere ſpm̃ſanctũ
ad refrigerandũ ab ardore vicioꝝ.
vñ ps. Os meum aperui ⁊ attraxi
ſpm̃. Quinto apparuit in ſpecie co
lumbe ſup ipſum baptiſatum Luc.
iij. Ad innuendũ ꝙ q̃ volunt acci
pe ſpiritumſanctũ dñt eſſe in vita
ſua vt columba. columba ẽ ſine felle.
ſic tales dñt eſſe ſine felle ire. odij.
et inuidie. que dicuntur fel ꝓpt ama
ritudinem ꝙ ſunt amara vt fel. Et
ideo dixit petrus ſymoni mago q̃
volebat emẽ ſpiritũſanctũ in felle
amaritudinis video te eẽ ⁊c. Actu.

viij. Ipſe enī erat plen⁹ felle inui
die qz ipē inuidebat apoſtol' qꝫ ta
lia ſigna faciebāt p ſpm̄ſanctū et
volebat ab eis emē talem ſpm̄ mi
racula faciēdi. qz enī habebat fel i
uidie. ideo nō recepit ab eis. Sic ꝛ
nos ſi volum⁹ ſpm̄ſanctū accipere
debem⁹ cordis amaritudīnes depo
nere Eph. iiij. Oīs amaritudo ira
et idignacō clamor ꝛ blaſphēmia
tollat a voƀ cū ōni malicia Eſtote
aūt inuicē benigni ꝛ miſericordes
donātes iuicē ſic et de⁹ in xpō dona
uit voƀ et tūc poteritis ſp accipere
ſpiritūſanctū Itē colūba gemituz
ꝓ cātu habet. ſic nos ꝓ peccatis no
ſtris gemere debem⁹ yſaie. lix. Ru
giem⁹ q̄ſi vrſi ōnes ꝛ quaſi colūbe
meditātes gemem⁹ Ysido. Geme
re ꝛ flere debem⁹ rīmiſcētes q̄ꝫ gra
uia ſunt q̄ cōmiſim⁹. q̄ꝫ delcābilia
celi gaudia q̄ amiſim⁹. q̄ꝫ horribi
lia iferni tormēta q̄ meruim⁹ Criſ.
Cogitare debemus q̄ꝫta ſit felicitas
ſemp eſſe cū dō. q̄ꝫta miſeria viue
re in hoc ſeculo. q̄ꝫta calamitas ſp
cruciari in inferno. Inde generātur
luctus qui merer̄ ſpūſſancti ꝯſola
cionē. Mathei. v. Beati q̇ lugent
quoniā ipi ꝯſolabuntur Itē colū
ba ſolet libenter nidificare in fora
minib⁹ petre. Per petraz ſignifica
tur xp̄s. foramina petre ſūt vulne
ra xp̄i q̄ in cruce ſuſtinuīt in quibꝫ
aīa ſancta habitare debet p iugez
memoriā paſſionis xp̄i. vnd' dicit
ſpōſa aīe Cāt. ij. Veni ſpōſa mea
colūba mea in foraminib⁹ petre.
quaſi diceret. pone cor tuuz ꝛ cogi
tacōnes tuas in vulnerib⁹ meis co
gitando quāta ꝓ te ſiz ꝑpeſſus Ori
genes. O aīa mea ſi q̇ete deſideras.
ſi ſecuritatem affectas. aſſume pē
nas ſicut columba ꝛ volans nidifi
ca in vulneribus xp̄i. Nuſq̄ꝫ quies
gracior nuſq̄ꝫ ſecuritas tucior. quia
ibi diſces que predices ſupbis. qz
xp̄s non habuit ſup quod vel vbi
caput ſuum reclinaret. Quid iracū
dis qz tanq̄ꝫ ouis ad occiſionez du
ctus eſt et ſicut agnus coram ton
dente ſe obmutuit dum male tra
ctaretur ꝛ nō aperuit os ſuū Quid
inuidis q̄a pro crucifixoribus ſuis
patrem exorauit dicēs Pater igno
ſce illis q̄a neſciūt ꝛc. Quid accidi
oſis q̄a accelerauit ad mortez. Vn
de ait ad iudam Quod facis fac ci
cius. Quid auaris quia nudus pē
debat in cruce. Quid guloſis quia
potatus eſt felle ꝛ aceto. Quia igi
tur omnia mēbr̄ domini affluunt
miſericordia. nec deſunt foramina
per que fluit ipa. quia foderūt ma
nus meas ꝛ pedes mos ꝛ lat⁹ me
uz. Ad que membra et foramina
recurſum habeas eius paſſionez
meditando et graciam inuenies.
Rogemus.

De eodem. ſ. xcv.

SI quis diligit

me ſermonem meum ſer
uabit et pater meus diliget euz ꝛ
ad eum veniemus et manſionem
apud eum faciemus Johan. xiiij.
In verbis ꝓpoſitis dominus duo fa
cit. Primo hortatur nos ad ſuam
caritatē. Scdō ponit caritatis vtili

tatem·primuȝ tangit ibi Si quis
diligit me. ſcd'm ibi· Et pat meus
diliget eũ· Nondũ ꝙ dñs ſpecialit
ad q̄tuor genera hominũ venit ſed
nõ manet niſi in vno genere homi
nũ· Nã aliq̃ ſunt ad quos venit do
min⁹ ⁊ pulſat vt intromittat ⁊ vt
ibi maneat· ⁊ illi nõ audiunt vocẽ
eius nec rñdent ei nec intromittũt
et cũ illis nõ manet dñs Alij ſunt
qui vocẽ eiꝰ audiũt ⁊ rñdent non
tñ intromittũt nec cuȝ illis manet
domin⁹ Tercij ſunt q̃ audiũt vocẽ
dñi et intromittũt· ſ; poſt paululũ
reiciunt nec ibi manet dñs· Quar
ti vocẽȝ domini audiunt ⁊ intromit
tunt eum ⁊ bene tractãt ⁊ volunta
tem eius faciunt ⁊ cũ talibus ma
net domin⁹· Primi q̃ nec vocẽ eiꝰ
audire volũt· nec rñdere · nec intro
mittere volũt· ſũt pctõres deſperati
qui ita indurati ſũt ꝙ p nullũ mo
dum cõuerti poſſunt ad deũ de pec
catis ·ad quoꝝ hoſpiciũ venit dñs
et pulſat multis modis Aliquan
do p predicatorẽs· aliqñ p tribula
tiones· aliquãdo p infirmitates · p
paupertates· aliqñ p inſpiratões ⁊
remorſum cõſciencie Per p̄dicato
res pulſat dñs· qñ p̄dicator nun
ciat eis penã eterne damnatiõis ſi
nõ fuerint ꝯuerſi· pmittit eis gau
dia eterna diuine viſionis· ꝓponit
eis incertitudinem ſue mortis · Ip
ſi autem ſunt ita indurati ꝙ nõ ti
ment penas eternas ·nec curant p
miſſa eterne vite nec ppendunt de
mortis incertitudine· De iſtis dici
tur Job·xli· Indurabit cor eius ſi
cut lapis ⁊ ſtringet q̃ſi malleatoris
incus· Cõpat aũt eos lapidi· et ve
re lapidi ſunt ſimiles q2 quicq̃d ſe
minat ſup lapidẽ nõ facit fructuȝ·
Sic etiã verbuȝ dei qd predicatur
ipſis nõ facit fructum in cordib⁹
coꝝ· vñ· Luc· viij· Semẽ eſt verbũ
dei· qd aũt cecidit ſup petrã natuȝ
aruit· q2 nõ habebat humorẽ· Iteȝ
lapis grauis eſt ⁊ ſemp tendit de
orſum et non ſurſum ad celeſtia ſ;
ſemp ad infima donec ad vltimuȝ
dimergatur in infernum · vnde di
citur Exodi·xv· Deſcenderunt in p
fũdum quaſi lapis Compant eti
am incudi· q2 incus quãto magis
cuditur ⁊ pcutit· tanto magis idu
ratur· ſic tales q̃to magis arguũ
tur p p̄dicatores tanto deteriores
ſũt Iſti ſimiles ſũt pharaoni quẽ
quanto magis domin⁹ flagellauit
tanto magis indurabatur· vñ do
minus ipm tandem in mari rubro
ſubmerſit cum omnib⁹ ſuis· ſic ta
les indurati tandẽ mergentur in p
fundũ inferni· Scd'o venit domin⁹
ad quoſdã ⁊ pulſat· Illi audiunt
vocem eius et reſpondẽt nec tamẽ
intromittũt· Hij ſunt q̃ peccatorẽs
ſe recognoſcũt nec peccata dſerere
volũt· voluntatẽ cõuertẽdi cupiũt·
ſed illam ad effectuȝ nõ pducũt· ſ;
ſemp de die in diẽ d anno in annũ
ꝓtrahunt· ecclãs frequẽtant ·ele
moſinas dant orant et ieiunant .
vſuram ⁊ iniuſta bona amodo re
cipe nolũt· ſ; que habent rẽſtituere
nõ volũt· Iſti volũt duob⁹ dñis ſer
uire. ſ. deo ⁊ dyabolo· cuȝ tamen do
min⁹ dicit Mat· vi· Nemo põt duo
bus dominis ſeruire Iſti ſũt ſimiles

ſamaritanis q̄ adorabāt deū iſrł
et cum hoc etiā coluerūt deos ſuos.
ſic iſti volūt ſeruire deo ⁊ mãmone
⁊ bonis iniuſtis que tenēt ⁊ redde
re nolūt. cum tamen dominꝰ dicat
Non poteſtis deo ſeruire ⁊ mãmo
ne Math. vi. Hij ſunt qui vocē dei
audiunt nec tamē intromittūt ꝗꝛ
peccatores ſe recognoſcūt ⁊ ꝓpoſi
tū hñt ſe ꝯuertendi ſꝫ nō ad effe
ctum ꝑducūt ⁊ cum tali bꝰ nō ma
net dominꝰ. Tercio venit dominus
ad quoſdam ⁊ pulſat. illi vocē eiꝰ
audiunt reſpondēt ⁊ intromittunt
et nō longe poſt male tractant et
viliter eiciunt. Hij ſūt qui in qua
drageſima peccata ſua confitentur
vel in infirmitate ⁊ corpus chriſti
accipiunt ⁊ ſtatim poſt paſcha vł
qñ de infirmitate ꝯualuerunt. ite
rum peccāt ⁊ dominū de domo ſua
reijciunt Iſti ſunt ſimiles iudeis q̄
dominum cū magno honore tan
q̄ꝫ regē ſuſceperūt. ⁊ poſtea in pa
ſceue cū magna ignominia tanq̄ꝫ
latronē ⁊ furem eiecerūt et occide
rūt. Sic faciūt illi q̄ recidiuant: do
minum crucifigūt. ſicut dicit apo
ſtolus ad Heb. vi. Rurſum crucifi
gentes filiū dei. ꝗꝛ quociens pecca
tor pc̄m̄ reiterat vł recidiuat pro
quo xp̄s paſſus ē. toties paſſionē
ſuā q̄ñtū in ſe ē renouat Tales q̄
intendūt dñm reicere melius fac
rent vt nō reciperent eū. quia tur
pius eicitur q̄ꝫ nō ſuſcipit hoſpes
Quarto venit dominus ad quoſdā
et pulſat Illi audiunt vocē eius
et intromittunt et totis viribꝰ ſtu
dēt quomō domū ſuā preparent.

vt dominꝰ nihil in ea inueniat qd
oculis ſuis diſplicere poſſit ⁊ cum
talibus manet dñs Hij ſunt q̄ ex
toto corde deum diligūt ⁊ eiuſ mã
data cuſtodiunt Iſti figurati ſunt
ꝑ laſarū ⁊ ſorores eius ad quos
ſepe venit dominus ⁊ cum eis liben
ter manebat. Quia eū diligebant
et mãdata eius cuſtodiebāt Per
laſarum intelligitur q̄libet fidelis
qui habet duas ſorores. id eſt cor
pus ⁊ animam Per mariā ſignifi
catur anima. Per marthā corpꝰ.
marie officiū fuit cōtemplari. q̄a
ſedebat ſecus pedeſ domini audiēs
verba dñi ⁊ tractans illa in corde
ſuo ꝯtemplando celeſtia. Martha
autē rexit familiā ⁊ miniſtrabat
neceſſaria mēſe. cibaria prepabat
et hoſpites recipiebat. ⁊ circa hu
iuſmodi exteriora officia ſollicita
erat. Quicūq̄ ergo vult dñm ſuſti
nere ī hoſpicio cordis ſui. debet ſtu
dere ꝗꝛ iſte due ſorores. ſ. corpuſ ⁊
aīa exerceāt hmōi officia. Maria
.i. anima debet vacarē ꝯtēplacōni.
celeſtia etna. ⁊ diuina cogitare. ſa
crā ſcripturā legere. verbū dei au
dire. deū ſup omnia diligere ⁊ ꝓxi
mū ſuū ſicˉ ſeipm. mandata dei ſer
uare ſenſus ſuos ⁊ vireſ aīe cuſto
dire. Debet eñ cuſtodire deſideriū
aīe ſue: ne deſideret que mala ſunt.
Debꝫ cuſtodire memoriā ne cogi
tet que contra deū ſūt. Debet cuſto
dire amorem ſuū ne amet quē il
licita ſunt. debet ꝯdolere ꝓximis in
aduerſis ⁊ cōgaudere in ꝓſperis ⁊
ſimilia. Martha aūt .i. corpus dēt
exterioribus operibus occupari

vigilare·ieiunare·carnē ſuā ꝺ iſci
plinare·ecclīas frequentare·genu
flexiōes facere·deuote orare ꝑ pecca
tis flere·opa miſeicordie i ꝑrimis
exercere·eſurientes cibare·ſicientes
potare·nudos veſtire hoſpites reci
pe·infirmos viſitare captiuos redi
mere ꝛ ꝯſolari·mortuos ſepelire ꝛ
ſi militia.ſ.indoctos docere·errātes
dirigere·delinquētes corripere me
ſtos ꝯſolari·indigentibꝰ ꝯſilio cō
ſilium dare·egentibꝰ gratis dare·
cum talibus libenter manet domi
nus De talibꝰ dicit dn̄s Jo·xiiij.
Si qs diligit me ſermonē meū ſer
uabit ꝛc̄·Jſta quatuor genera ho
nū figurāta ſūt·iij·Re·xix·vbi dici
tur q̄ cū helyas ꝓpheta eſſet in mō
te oreb ꝛ in ſpelūca lateret venit ad
eum vox dicēs Egredere ꝛ tranſibit
corā te dn̄s q̄ ſurgēs ſtetit i hoſtio
ſpelunce Et p̄miſit dn̄s q̄tuor mira
bilia ſigna prius an̄q̄ ipē veniret·
Primo venit vētus grādis ꝛ fortis
ſbuertēs mōtes ꝛ ꝯterens petras·
ſ; nō venit cū illo dn̄s Scd̄o venit cō
mocio tre ꝟ magnꝰ tre motꝰ factꝰ
eſt ꝛ horribilis ſ; nō venit cū illo do
minꝰ Tercō venit ignis magnꝰ et
nō venit cū illo dn̄s Quarto venit ſi
bulus aurē tenuis ꝛ cū illo venit do
minꝰ Per illa quatuor ſigna ſigni
ficāt quatuor genera hominū ſupi
us poſita·Per ventū grandē q̄ ſub
uertit montes ꝛ cōterens petras·
ſignificat deſperacio que ſbuertit
hominē et repellit ab eo omnē gra
ciam et exiccat fontem pietatis di
uine·q2 vbi deſperacō ē in corde ibi
fons diuine grē ꝛ miſericordie nō
pōt influere ꝛ p nullū pctm̄ offen
dit ita deꝰ ſic̄ p deſperationē qd̄ eſt
pctm̄ in ſpm̄ ſanctu; qd̄ nec remit
titur hic nec in futuro·ſicut dicit
Mat·xij·ꝛ cū talibꝰ nō manet do
minꝰ·Per cōmocionē terre ſignifi
cantur illi q̄ cōcipiunt bonū ꝓpoſi
tum ſ; nō ꝑducunt ad effectū Ter
ra licet moueat aliqualiter nō tn̄
cadit totaliter Sic iſti mouent ad
bonū faciendū ꝟ cōcipiunt volūta
tem ſe velle emendare ſ; iſta; volū
tatem non ꝑducunt·ad effectu; ꝛ
cum talibus non manet dominus
Per ignem ſignificat inflamans
delectacio quā ꝯcipit homo qn̄ re
colit pctā p̄terita cōplacencia·ex
hoc accendit ignis male ꝯcupiſcen
cie q̄ facit ea; recidiuare poſt q̄ cō
uerſus ē ꝛ eicit dn̄m de hoſpicio et
cū talibꝰ n̄ manet dn̄s·Ad vltimū
venit ſibulus aure tenuis ꝛ cū illo
dn̄s venit·p quē ſignificat deuotū
deſideriū anime diligentis deū·q̄ di
ligit deū ex totis viribꝰ ſuis ꝛ deſide
rat eu; Jn tali deſiderāti ꝛ diligēti
anima manet dn̄s Prouerb·viij·
Ego diligentes me diligo ꝛ q̄ ma
ne vigilauerit ad me inueniet me
De talibꝰ dic̄ dn̄s in vbo ꝓpoſito Si
quis diligit me ſermonem meum
ſeruabit·Rogemꝰ·

De eodem. S·xcvi·

Q
Ū bonꝰ ꝛ ſua
uis ē dn̄e ſpūs tuꝰ in nob
Sap·xij·Nō duplex eſt ſpūs ſcili
cet bonus ꝛ malus·Spiritus bonꝰ

eſt deꝰ . malꝰ eſt diabolꝰ ſpūs ma
lus impugnat hominē ꝑ ſeptē pec
cata mortalia . cōtra illa ꝯfert bonꝰ
ſpūs ſeptem dona contra qͦdlibet
pctm̄ ſpeciale donum ad repugnā
dum . Primū pctm̄ mortale eſt ſu
ꝑbia . Augꝰ . Supbia eſt amor ꝓp
rie excellencie . vel ſic . Supbia eſt
quedaꝫ p̄ſumpcio cuꝫ qua p̄ſumit
vel audet homo abſqꝫ timore dei fa
cere ea que ſcit eſſe cōtra deū crea
torem ſuum videlicet . peccare . ⁊ ideo
dicitur ſupbia iniciū omnis peccati
Iſidorꝰ Supbia eſt origo omniū
criminū . quia omne crimen vel pecca
tum oritur ⁊ iniciū habet ex hoc ꝙ
homo p̄ſumit ⁊ audet facere q̄ ſūt
ꝯtra deum Iſtud eſt pctm̄ dyabo
li ꝓpe qͦd eiectꝰ fuit de celo eo ꝙ p̄
ſumpſit ſe opponē deo ſuo ⁊ quia ip
ſe ī illo cecidit . ergo ipſe in illo ma
gis hoīes temptat . ſed qn̄ hō preſu
mit ⁊ audet facere ea q̄ ſunt ꝯtra de
um tunc ꝓnus eſt ad omne maliū
faciēdū . Cōtra hoc maliū .ſ. ſupbiā
dat ſpūs bonꝰ donum ſuū videlicet
timorē Huꝰ domi virtꝰ eſt ꝙ fac̄ ho
minē ita timoratū ⁊ tm̄ timere deū
ꝙ ꝓ toto mūdo ⁊ ꝓ vita ſua n̄ vellet
aliq̄d facere qͦd ſciret eſſe ꝯtra deū
⁊ oīa opa ſua facit cū timore ⁊ oīa
verba ſua loquitur cū timore Job .
xi . verebar oīa opa mea . Si ergo
habes illaꝫ grām ꝙ omnia verba
tua ꝓferas cū timore . ſēper timens
ꝙ deo poſſit diſplicere ⁊ ꝓximo tuo
nocere . ſignū eſt ꝙ habes p̄mū do
nū ſpūſſancti ſcꝫ timoreꝫ Item ſi fa
cis oīa opa tua quantūcūqꝫ bona
ſunt ſemꝑ cū timore timens ꝙ deo

non ſint accepta . ꝙ non ſint a deo
ꝑ ſcā ſic deberent . nec cū tanta dili
gentia facta ſicut expediret . nec cuꝫ
tanta caritate facta ſicut deꝰ bene ē
dignꝰ . ſignū ē hꝰ domi ſcꝫ timoris .
Item ſi tm̄ times offendere deū tuū
ꝙ nolles omnes diuicias accipere
ſꝫ potiꝰ velles omnē penā ſuſtinere
q̄ꝙ ꝯtra deū tuuꝫ ex ꝓpoſito ⁊ indu
ſtria peccare . certū ē ꝙ habes hoc
donū ſpūſſancti ſcꝫ timorem Iſtd
donū eſt homini maxime ncāriuꝫ
quia dicitur Eccī . p̄mo qui ſine tio
re dei eſt ꝓnus eſt ad omne maliū
faciendum Item Inicium ſapien
cie timor domini Item timor domi
ni expellit peccatū . Item qui ſine ti
more dei eſt nō poterit iuſtificari
⁊ ſaluꝰ fieri Scdm̄ pctm̄ mortale ē
inuidia Auguſtinus . Inuidia eſt
dolor aliene felicitatis Multa ma
la facit homini inuidia . Indurat
cor ꝙ non poteſt compati afflictiō
nibus proximorum Claudit ocu
los ꝙ non poteſt videre felicitateꝫ
aliorum Obturat aures ꝙ non po
teſt audire loqui de alio bonum .
Claudit manuꝫ ꝙ non poteſt da
re indigētibꝰ elemoſinam . Reſtrin
git pedes ꝙ n̄ poteſt ire ad ꝓximo
rū vtilitatē . Claudit os ꝙ non p̄t lo
qui de alio bonum . hec oīa facit in
uidia . Contra hoc peccatum datur
ſcdm donū ſpiritusſancti .ſ. pietas
Pietas ſcdm Greg̃ . ideꝫ eſt qͦd mi
ſericordia . Virtꝰ huius domi eſt
ꝙ facit hominem miſericordem ⁊
ꝯpaſſiuuꝫ in ncītatibꝰ ꝓximorum
vn̄ Miſericordia ē triſticia ī alieīs
m al Augꝰ . Quid eſt miſericordia

niſi aliene miſerie in corde quedã
cõpaſſio. Si ergo habes talez gra
ciã ꝙ qñ vides ꝓximũ tuũ afflictuz
vel tribulatũ ꝙ cor tuũ eſt paratum
ad gemendum ⁊ cõpaciendũ. ocu
li parati ſunt ad flendum manus ad
largiendum. os tuum paratũ ad con
ſulendum ⁊ cõſilium dandũ vel do
cendum. pedes parati ad viſitãdũ
aures pate ad audiendũ vocez ei9.
oculi apti ad videndum dolorez ei9
brachia tua parata ad ſubleuandũ
vel portandũ infirmum. certuz eſt
ꝙ habes donum ſpũſſancti ſcz pie
tatem. q͛ iſta oĩa nullus põt habe
re ſine ſpeciali grã ſpũſſcĩ. Si autez
quando vides ꝓximum tuuz tribu
latum cor tuum eſt adeo dũruz ꝙ
non poteſt cõgemere ⁊ compati et
oculi non poſſunt flere. ⁊ ſic de ſin
gulis ⁊ linguã tua neſcit ꝓximum
tuũ poſt terguz ſuum excuſare ſed
potius quod audiſti alijs reuelarẽ
⁊ aliquando nõ minuere ſ; magis
augmẽtare Si olfactus tuus non
põt paupem ſuſtinere. ſ; auertis
te ab eo quaſi videatur tibi fetere.
oculi tui non poſſunt plagas eius
videre ⁊ ñ poſſunt man9 infirmuz
tangere. ⁊ brachia nõ poſſunt eũ
leuare vel portarẽ. ſic legitur de btã
elizabeth Si oĩa iſta non potes fa
cere. ſignũ eſt ꝙ non habes ſecun
dũ donuz ſpũſſancti ſcz pietatez Et
ſi ſine hoc dono ſcz miſericordia
mortuus fueris nequaꝗ̃ ſaluus
eris. q͛ miſericordibus dicet Veni
te benedicti pris mei ⁊c̃. Tercium
mortale pctm̃ eſt ira. Ira oculum
mentis exceca t Ira eſt deſiderium
vindicte Multa mala facit ira homi
excecat oculum mentis. aufert ho
mini ſenſus ⁊ racõem. facit eũ inſa
nũ ſicut dicit Aug9. Linguaz ꝓuo
cat ad contendẽduz ad maledicen
dum os exaſperat ad improperan
dũ ⁊ blaſphemãdum. man9 ꝓuocat
ad percutiẽduz ⁊ iactanduz nec pri
nec matri parcit nec deo ſuo nec pro
prie ſaluti ⁊ honori Auguſti. Ho
mo iracundus ad omne malũ ẽ ꝓ
n9 ⁊ inclinatus. hec oĩa mala facit
iracundia. Cõtra hui9 pcti malum
datur tercium donum ſpũſſancti
ſcz ſciã Virtus hui9 doni eſt ꝙ do
cet hoĩem recte cõuerſari ĩ medio
nacõis praue ⁊ puerſe Aug9. Sciẽ
cia eſt diuinarum ⁊ humanarum
rerũ agnicõ Ex his colligitur ꝙ do
nũ ſcie ſtat in hoc ꝙ homo ſciat in
hoc ſclo qualiter cũ hoib9 debeat ꝯ
uerſari ꝙ vita ſua deo placeat ⁊ ta
men cũ hoc hoĩbus irreprehẽſibi
lem exhibere. Ita ꝙ oĩs qui videt
eũ vel audiũt de eius cõuerſacione
emendentur. Vnde dñs in euãge
lio Mat. v. Sic luceat lux veſtra ⁊c̃
⁊ apl's ait Rõ. xij. Prouidentes bõ
nõ tm̃ coram deo ſed etiaz homini
bus omnib9 Nõ ſatis eſt ĩ hoc ꝙ
tm̃ deo ſeruiat ſed etiaz alijs bonũ
exemplũ ⁊ bonam ꝯuerſacõez oñ
dat Sed quidaz ſunt q tñ hñt illã
grãz ꝙ bene ſciunt ꝯuerſari in mũ
do cũ hoib9 ⁊ tñ cũ hoc hñt illd ĩ
fortuniũ ꝙ neſciũt ſe cuſtodirẽ ⁊ ca
uerẽ ñ coĩquinent pctĩs ⁊c̃. Vita eo
rum deo diſplicet licet tamen cuz
hoib9 gracioſe conuerſentur. Sunt
alij q ſanctam ⁊ bonaz vitã ducũt

⁊ deō placent ⁊ habent illud ifor
tunium ꝙ non ſunt affabiles vel
tractabiles ⁊ ita indignati ita tedi
oſi in fc̄is ſuis ⁊ ita diſtorti in mo
ribus ⁊ ita inepti in omnibus . ꝙ
nullus pōt cū eis ꝯuerſari bene . ꝙ
nullus de eorū ꝯuerſacione edifi
catur . ꝙ oms̄ qui eos audiūt vł vi
dent vel cū eis ꝯuerſantur habēt
tediū de eis . ⁊ tn̄ ſunt boni ⁊ ſancti
corā deo Sunt etiam aliqui qui bo
nam ⁊ ſanctā vitam ducūt et cum
hoc habent illud fortuniū ꝙ hoies
eos diligunt ⁊ cū eis libēter ꝯuerſā
tur et eos libenter vident . libent̄ au
diunt ⁊ quicq̄d loquūtur docēt vł
p̄dicāt vł faciunt . hominibꝰ ⁊ ccep
tū eſt . ⁊ placet . et omnes de ꝯuer
ſacōne eorū emēdantur Iſtud pro
uenit ex dono iſto tercio ſcʒ ſciētia
Iſtd ergo donū ſcīe qd docet bene
ꝯuerſari eſt neceſſariū ꝯtra iraʒ q̄
fac̄ hominē male ꝯuerſari . Quartū
mortale pctm̄ eſt acidia q̄ facit ho
mini multa mala . Acidioſuſ enim
nō pōt dura ſine murmuracōne ſu
ſtinere . vnū verbum nō poteſt ꝑpt
deū ſuſtinere vł ſupportare . nō pōt
ieiunare vł orarē . neqꝫ diſciplinaſ
recipe . neqꝫ ecc̄iaſ frequētare . neqꝫ
verbum dei audire . nullū damnuʒ
nullam flagellacōneʒ . infirmitatē
doloreʒ pōt . cū paciētia ſuſtinē . ꝓ
modico damno cōtra deū murmu
rat . tediū vite habet . ſibiipſi male
dicit . mortem ſibi optat ⁊ ad oīa
mala eſt patꝰ . ad oīa bona tardꝰ
omnia iſta mala facit acidia . Con
tra hoc quartū viciū dat̄ q̄rtuʒ do
nū ſpūſſancti ſcʒ fortitudo Virtꝰ

hmōi doni eſt ꝙ reddit hoieʒ for
tem ad omnia aduerſa tolerāda .
agilem ad omnia bō faciēda ⁊ dat
pacientiaʒ in omnibꝰ aduerſ tēp
tacōibꝰ flagellis ⁊ infirmitatibuſ .
Augꝰ . Fortitudo ē amor facile oīa
tolerans ꝑpt illud qd amat̄ . Tuliꝰ
Fortitudo eſt racōnabilis aggreſ
ſio terribiliū cū cōſtanti eorū ꝑpeſ
ſione . Hoc donuʒ ē nobis maxime
nec̄arium ꝙ niſi fuerimꝰ fortes ad
bene operandū ⁊ ad ſuſtinenduʒ nō
habebimꝰ in celo meritū . Quintuʒ
pctm̄ mortale eſt auaricia Augꝰ .
Auaricia eſt multa cōgregare nec
ſuperflua paupibuſ erogare Auari
cia facit hominē omnia deſiderare
omniaqꝫ congregare . nūq̄ abun
dare . ſemper de defectu formidare
ꝓximum fraudare indigentibus
pce ⁊ nihil ſubuenire . oēʒ ſpem in
iſtis tranſitorijs ponē . plus de bo
nis ſuis q̄ de deo cogitare Imo deū
ſepiꝰ obliuiſci . In ſapientia mun
dana quō opes acq̄rat nimiſ ſtude
re ⁊ vt ſepiꝰ animam eterne dāna
cōni dare . omnia iſta mala fac̄ aua
ricia . Contra hoc datur q̄ntū donū
ſpiritusſancti ſcilicet conſiliuʒ Vir
tus huiuſ doni eſt ꝙ docet homi
nem quomodo inter multa cōſilia
prudētius ⁊ vtilius conſilium ſciat
eligere . Diuerſa inuenimꝰ in hac
vita conſilia . q̄ cuiqꝫ de illis omnibꝫ
meliꝰ ⁊ prudentiꝰ eligere ſcit hoc
eſt ex iſto dono . verbi grā Mundꝰ
conſulit vt q̄ras diuicias potētias
honoēs dignitateſ ⁊ p̄latuās . Ca
ro ꝯſulit vt delicōſe viuas . bene cōe
daſ bn̄ bibas . diu dormiaſ ſuauit̄

iaceaſ ⁊ ſedeas vt nūq̄ pedes tui vel
ſemel dure calcare pmittas. vt nl'
lū incōmodū ſuſtieas. vt nullo cō
modo careas. vt molles veſtes in
duas. ⁊ ſepe carnē tuam balnees
nūq̄ te ſitire vel eſurire facias. ⁊ oī
tpe libidinem tuā expleas ⁊ nun
q̄ abſtineas. Dyabolꝰ ↄſulit vt ſis
ſupbus. inuidꝰ iracundus. ⁊ vt ca
das de pctō in pctm̄. Ipſe eniꝫ ceci
dit p peccatū de celo ⁊ ideo ſepe rō
ſulit pctm̄ ⁊ caſuꝫ Ideo dixit ad cri
ſtū. hec omnia tibi dabo ſi pcidens
adoraueris me Mali hoīes ↄſulunt
tibi mala. fur furtū. raptor rapinā
vſurarij vſuram. ſic quilibet malꝰ
ſm ſuā maliciam. Deꝰ autē ↄſulit ti
bi vt des bona tranſitoria ⁊ accipi
as eterna ⁊ vt des hic ſimplūa ac
cipias ibi centuplum. vt libenter
ſis hic pauper vt ſemper maneas
diues in celo vt ſuſtineas hic bre
uē tribulacōeꝫ ⁊ recipias ibi leticiā
ſempiternaꝫ. vt ſuſtineas hic bre
uē p pctīs penitentiā vt euadas pe
nā infernaleꝫ vel purgatoriū. Iteꝫ
Mat. xix. Vende omnia que habes
⁊ da paupibꝰ ⁊ ſeqre me et habeb
theſauꝝ in celo Mat. eod. Omnis
qui reliquerit domum aut fratres
⁊ c. ꝓpter nomen meum cētuplum
accipiet ⁊ vitā eternam poſſidebit
Item Luce. xvi. Facite vob amicos
de mamona iniquitatis vt cū defe
ceritis recipiāt vos in eterna taber
nacula. Ecce audiſti multa ↄſilia ſi
ex iſtis ſcis melius ⁊ prudentiꝰ eli
gere ⁊ ſequi. hoc ē ex dono ſpirituſ
ſancti quinto ſcꝫ cōſilio Audi Tho
biā iiij. ca. Omni tempe ↄſilia tua
in ipō ⁊ in deo permaneāt Eccl. vi.
Cōſiliarius ſit tibi vnꝰ ex mille. q.
d. de mille ↄſiliarijs elige tibi vnū
ſcꝫ deum. Sextū mortale pctm̄ ē gu
la. Gula facit hebetes ſenſus Ihero
Pinguis venē tenuē ſenſuꝫ non gi
gnit. vn̄ Eccle. ij. Cogitaui vt a vi
no carnē meam abſtinerem vt ſic
transferrem animaꝫ meā ad ſapiē
tiaꝫ Guloſꝰ nihil aliud cogitat ni
chil aliud ſtudet. niſi quō ventreꝫ
repleat. vnde apoſtolus Phil. iij
Ipſi ſūt quoꝝ deus venter eſt ⁊ qꝛ
vētreꝫ p deo elegerūt ⁊ colunt. ita
ſēſus eorū hebetantē. qꝛ deum parū
cogitant vel intelligūt Contra hoc
datur ſextū donū ſpūſſancti ſcꝫ in
tellectus. Virtus huius doni eſt
qꝛ acuit hominis ſenſꝰ vt p creatu
ras quas videt ſciat agnoſcere cre
atoreꝫ ſuuꝫ quem nō videt vt p tre
na ſciat comprehendere celeſtia
vn̄ Sap. xiij. A magnitudine ſpeci
ei ⁊ creature cognoſcibiliter poteſt
creator eoꝝ videri Rō. p̄. Inuiſibi
lia dei a creatura mundi p ea que
facta ſunt intellecta conſpiciuntur
verbi gracia. Videmus magnitu
dinem in firmamento ⁊ in mundo
per hoc poſſumꝰ intelligere qꝛ cre
ator eorum ſit magnus ⁊ incōpre
henſibilis Si videmus claritatem
in ſole luna et ſtellis. Per hoc poſ
ſumus intelligere qꝛ creator eoruꝫ
ſit multo clarior Si videmus pul
chritudineꝫ i roſa. flore. lilio ⁊ vio
la per hoc poſſumus intelligere qꝛ
creator eorum ſit multo pulchrior
Si videmus ſapientiam in aliqua
creatuā ſicut i ſpente. gallo ⁊ colū

ba · poſſum⁹ intelligere ꝙ creator
eoꝝ ſit multo ſapiētior Job · xij · In
terroga iumēta ⁊ docebunt te vola
tilia celi ⁊ indicabunt tibi loquere
terre ⁊ reſpōdebit tibi · ⁊ narrabūt
tibi piſces · In omnibus iſtis crea
turis poſſumus aliquid de deo ⁊ de
celeſti gaudio cognoſcē Si aliqs
homo audiat aliquā volucrē canē
tem dulciter vt philomenā vl' aliā
multū delectat' in hoc ſono · ꝑ hoc
pōt intelligere ꝙ in celo vbi cantāt
tot chori angeloruꝫ ⁊ tot ſancti ꝙ
ibi eſt maximū gaudiū et delecta
cō · Exemplū Accidit in argentina
Quidā ſedebat in pomerio fratruꝫ
ſub arbore ⁊ habēs bonā vocem in
cepit cātare · hoc audiens quedaꝫ
phylomena aduolauit ⁊ poſuit ſe
ſup arboreꝫ et incepit naturalit' cō
tra eū fortiſſime cātarē Qd audiēs
frater incepi t vocem eleuare ⁊ illa
etiam vocem eius exaltabat ⁊ i tā
tum clamabat ꝙ ſuffocata cecidit
de arbore i ſinuꝫ fratris · Ecce ſi vna
auicula irracōnal' creatura tantū
delectabat' in cantu hominis q̄lis
erit delectatō in celis vbi tot cātāt
angeli v̄gines ⁊ ſancti · In omnib⁹
iſtis et ſimilib⁹ que vide⁹ ⁊ audi⁹
poſſum⁹ ſuperna intelligere et cele
ſtia Sed quidā ſunt ita rudes ꝙ ni
hil ꝑ hmōi intelligunt ſed ſic bru
ta animalia circa iſta terrena oc
cupantur · quibus dicit ps̄ Noli
te fieri ſicut equus ⁊ mulus quib⁹
non eſt intellectus · ¶ Septimum
peccatum mortale eſt luxuria ſiue
carnalis delectacō que facit homi
ni multa mala · mentem excecat · de

lectationem dei minuit · deum ſuuꝫ
cognoſcē n̄ pmittit ⁊ creatoreꝫ ſu
um obliuiſci facit Gre · Cū luxuria
mētem inuaſerit nullum bonuꝫ co
gitare pmittit Innocētius papa ·
Luxurie vicium omnem etateꝫ cor
rūpit · omnē ſenſū cōfundit · omneꝫ
ordinem ſoluit · omnē gradū puer
tit · Inuadit enim iuuenes ⁊ ſenes
mares ⁊ feias · prudentes ⁊ ſimpli
ces · ſupioēs ⁊ iferioēs · Ber · Lux
uria corp⁹ eneruat aīaꝫ maculat · fa
mā pdit · primū offēdit deū omit
tit ſēſus hebetat · hoīeꝫ i pecudē mu
tat · ymo homo ꝑ euꝫ infra pecudē
degenerat · cum pecus ſeruet con
cupiſcendi tempora · luxurioſus cō
cupiſcit omni hora · Oīa iſta mala
facit luxuria ſiue carnalis delecta
cio · Contra hoc datur ſeptimum
donum ſpiritusſancti ſcilicet ſapi
entia Sapientia eſt ſapida ſciētia
et eſt quidaꝫ ſpiritualis ſapor dul
cedinis quem ſentit deuotus homo
in cōtemplacōne celeſtium · Iſido
rus · Sapientia ſolūmodo eterna cō
templatur ⁊ illis iocundatur Iſtd
donum habuit btūs aug⁹ · quādo
dixit · Introducis me domine aliqn̄
in affectum multum inuſitatum in
trorſus neſcio in quaꝫ dulcedineꝫ
que ſi perficiatur in me · neſcio q̄d
aliud ſit vita eterna ſi illa non eſt
Donuꝫ iſtud datur contrā luxuri
am ſiue carnalem delectacōeꝫ Gre
Guſtato ſpiritu deſipit omnis caro
quia qui ſemel de illa ſapientia id
eſt ſapida ſcientia guſtauerit illi
omnis carnalis delectacō inſipida
eſt · ſicut qui mel comedit poſtea

ei aliis cibus nõ recte ſapit Sap. xxiiij. Spũs meꝰ ſup mel dulcis ⁊ hereditas mea ⁊ cõtẽplacio heredi tatis mee ſup mel ⁊ fauũ. De iſta materia require in die ephie in ſer mone Factum eſt autem.

¶ Feria ſecunda poſt feſtum penthe coſtes. ſ. xcvij

Adhuc loquē

te petro cecidit ſpũſſanctꝰ ſup omnes qui audierant verbuz Actuum. x. Poſt aſcẽſionez domi ⁊ miſſionem ſpũſſancti cũ apl'i p̃ dicarent in iudea verbum domini. oſtendit dominꝰ petro per quãdaz viſionem. ꝙ etiã gentilibus verbuz dei eſſet p̃dicãduz. Et ſic beatus pe trus venit ad quãdam ciuitatem gentilium nomine Ceſaria et ince pit predicare verbuz dei. Et factum eſt duz p̃dicaret cecidit ⁊ deſcendit ſpũſſanctꝰ ſup oẽs qui audierant verbũ dei. licet gentiles eſſent ⁊ ce perũt loqui variis linguis. Vtrũ autẽ in linguis igneis vel alia ſpe cie viſibili ſpũſſanctꝰ deſcenderit in certuz eſt. Sed certuz eſt ꝙ variis linguis ceperunt loqui et magnifi cabant deuz ⁊ mirabãtur fideles q̃ de iudeis conuerſi fuerant. ꝙ ſpũſ ſãctꝰ datus fuerat gentilibꝰ et tũc beatꝰ petrꝰ baptiſabat eos. ⁊ hoc eſt ꝙ tangitur in epiſtola hodier na In qua ſpecialiter attendẽduz eſt ꝙ ſpũſſanctꝰ datus eſt illis q̃ audierũt verbũ dei. Multis enĩz gẽ neribꝰ hominuz datus eſt ſpũſſan ctus. Primo datur ſpirituſſanctꝰ verbuz dei deuote audientibꝰ et il

lud ope implentibꝰ. Luc. x. Beati qui audiunt verbũ dei ⁊ cuſtodiũt illud Quia dicit beatus Jacobus in ſua canonica. ij. ꝙ non auditores legis ſed factores legis iuſtifica buntur. Quãtũ autem valet verbũ dei audire deuote patet in quodam miraculo pauli. Require infra octauã epiphanie in ſmone ꝓ defunctis. Secun do datur ſpũſſanctꝰ pñiam ꝑ pec catis agẽtibus. Actu. ij. Penitenti am agite ⁊ c̃ ⁊ accipietis donum ſpuſſcti. pñiam autẽ debet ſeq̃ pura ↄ feſſio p quã adquirit donũz ſpũſ ſãcti. Pſal. Os meũ aperui ſcilicet p ↄfeſſionem ⁊ attraxi ſpm̃ ſcilicz ſãctũ Iſtud figuratũ eſt in hoc ꝙ per manuuz impoſicionem dabat ſpirituſſanctus. Actuum. viij. vñ cum audiſſent apoſtoli qui erant iheroſolimis ꝙ recepit Samaria verbum dei miſerunt ad illos pe trum ⁊ iohannem qui cũ veniſſẽt orauerunt ꝓ eis vt acciperent ſpi ritum ſanctum. nondum enim in quẽꝙ̃ illorum venerat. ſed tamẽ baptiſati erãt in nomine ieſu xp̃i Eodẽ modo datur ſpirituſſanctus qñ poſt abſolucõnez ſacerdos in cõfeſſione manũ imponit Exẽpluz quidaz vidit nigros hoies accedẽ ad ſacerdotem ad confitendũ qui immũdi erãnt ⁊ claros ⁊ mundos recedẽ Tercio dat ſpũſſanctꝰ iſtis q̃ ſe ex toto corde humiliant Iſtud figuratũ eſt in hoc ꝙ ſpũſſanctus datꝰ eſt diſcipulis ſedẽtibꝰ Gloſa Seſſio indiciũ eſt humilitatis. vñ q̃cũꝙ vult recipe ſpiritũ ſcm̃ debz eſſe huilis ñ ſupbꝰ. vñ dr̃ p̃. De. q̃ntꝰ

ſupbis reſiſtit deꝰ humilibꝰ autē
dat graciā Bern̄. ſolet ſp diuine
gracie familiaris eſſe humilitas.
ſic eni͛ aqua deſerit montes ⁊ flu
it ad valles. ſic gracia ſpiritusſan
cti deſerit corda ſupborū ⁊ deſcēdit
ad corda humiliu͛ Vnde q̄a ma
ria humil̄ erat ideo ſpiritusſanctꝰ
in eam deſcendebat Ideo dixit an
gelus Luc ꝑ. Spiritusſanctꝰ ſupue
niet in te ⁊ virtꝰ altiſſimi obūbra
bit tibi Exemplū in quadā nobili
domina que ī monaſteriū itrauit
⁊ omnia vilia officia accipiebat.
Quere dn̄ica tercia poſt trinitatis
ſmone Humiliami. Quarto ſpi
ritusſanctꝰ datur cōcordibꝰ ⁊ vni
tatem ſeruātibꝰ Eccl̄. xxv. In tribꝰ
beneplacitu͛ eſt ſpiritui meo que
ſunt ꝓbata coram deo Concordia
fratrum. amor ꝓximoru͛. vir ⁊ mu
lier bene ↄſēcientes Iſtud figura
tū eſt Actuū. ij. vbi dicit̄. Q͛ cum
diſcipuli eſſent pariter. datus eſt
eis ſpūſſanctꝰ ⁊ erat illis omnibꝰ
cor vnum ⁊ anima vna in domino
Quicūq͛ ergo volunt accipe ſpūm
ſctū ↄcordiā ⁊ vnitate͛ habere de
bent. Bern̄. Niſi in humilitate opꝰ
tuū feceris. deo qui vnꝰ eſt acceptū
nō erit. ⁊ dominus ꝓmiſit in euā
gelio Mat. xviij. Vbi duo vl̄ tres
ↄgregati fuerit in nomine meo
ꝫ ꝑ cōcordiā ⁊ vnitatē in medio
eorū ſum. Exemplū in duobꝰ diſci
pulis euntibꝰ in emaus Luc. vlt.
Ecce q̄ꝫ bene valet ↄcordia ⁊ vnitas
ps. Ecce q̄ꝫ bonu͛ ⁊ q̄ꝫ iocūdū habi
tare fratres in vnum Quinto ſpiri
tusſanctꝰ datur in oratione perſe
uerantibꝰ Luc. xi Si ergo vos cum
ſitis mali noſtis bona data dare fi
lijs veſtris. quāto magis pater ve
ſter celeſtis dabit ſpm̄ bonū peten
tibus ſe .i. ſpiritūſanctum Actuu͛
ꝑ. cū diſcipuli poſt aſcēſionem dn̄i
erant pſeuerantes in oracōne cum
mulieribꝰ ⁊ maria matre domini
acceperāt ſpiritūſanctū Et Luc. iij.
dicitur ꝙ baptiſato ih̄u ⁊ orante
deſcēdit ſpiritusſanctꝰ corpali ſpe
cie ſicut colūba ſup ipſu͛. Quicūq͛
ergo voluerit ſpiritumſanctū reci
pere debet in oracionibꝰ pſeuerare
Sexto datur ſpiritusſanctꝰ ipſū deſi
derātibꝰ ⁊ ſibi ꝑ cōtemplacionem
appropinquātibꝰ Eccl̄. xxiiij. Trā
ſite ad me omnes qui cōcupiſcitis
me ⁊ a generacōnibꝰ meis adiple
mini. ſpiritus enim meus ſuper
mel dulcis Iac. iiij. Appropinqua
te deo. glō. Per cōtēplacōnem ⁊
appropinq̄bit vobis. ꝑ ſpiritusſan
cti cōmunicacōm. Iſtd̄ figuratum
eſt in hoc ꝙ diſcipuli acceperunt
ſpm̄ſanctū cū eſſent in ſupiori pte
domꝰ Gloſa. Qui ſpm̄ſanctu͛ deſi
derat. carnis domiciliū. mentis cō
tēplacōne caſcet. In homine enim
due ſunt māſiones ſupior ⁊ inferi
or In inferiori habitat qui ea que
ſūt carnis cogitat ⁊ deſiderat In ſu
piori vero habitat qui corporalia
⁊ hmōi ↄtemnēs ſoli deo vacat et
ſoli ei placere deſideāt Septio dat̄
ſpūſſcūs deū diligētibꝰ ⁊ mādata
eiꝰ ſeruātibus Jo. xiiij. Si diligitis
me mandata mea ſeruate et ego
rogabo patre͛ ⁊ aliū paclitū dabit
vobis ſpiritū veritatis qui a patre

ꝓcedit. Qui ergo vult ſpm̄ ſanctū
recipe debꝫ eius mandata ſeruaē
de mandatis eius Reqūre dn̄ica. xi
ij poſt trinitatem in ſmone Abra
he Rogemus dominum ēc.

Ce eodem. ſ. xcviij

N On eni miſit
dn̄s filiuꝫ ſuum vt iudicet
mundū ſed vt mūdus ſaluetur per
ipſuꝫ Joh. iij. Unde in preſēti euā
gelio poſſumꝰ notare duo. p̄mum
eſt dilectō ad nos. ſecūdū eſt exhi
bicio dilectōnis. Primū ib i. Sic de
us dilexit mūduꝫ vt filium ſuū vni
genitū daret. Secūdū ibi. nō enim
miſit deꝰ filiū ſuum. Sciēdū autem
ꝙ deꝰ miſit ⁊ adhuc mittit nobis
diuerſa exempla in quibus oſten
dit nob dilectionis ſue ſigna. Pri
mo mittit. tēporalia ad ſuſtentan
dū Scdo doctores ad inſtruenduꝫ
Tertio angelos a d cuſtodiendū
Quarto filiū ſuū ad redimēdū Quī
to ſpiritū ſāctum ad ꝯſolandū. De
p̄mo dicit Joel. ij. Ecce mitto vob
frumentū vinum ⁊ oleum ⁊ reple
mini i eis. p frumētū intelligit pa
nis. p vinū potꝰ ⁊ p oleum oīa alia
alimēta q̄ oīa habemꝰ de dono dei
q̄ nobis ſingulis annis mittit ad
ſuſtentanduꝫ corpꝰ. vn̄ pſal. Om
nia ſubiecti ſub. pe. eius hec oīa mi
ſit deus gn̄alit omnibꝰ hominibꝰ
Qui ergo vltra nc̄itatē abſcondit
⁊ indigētibus nō ptitur fur eſt et
a dn̄o maledictꝰ Prou̇. xi. Qui ab
ſcōdit frumētuꝫ in tēpore nc̄itatis
maledicet a deo. benedictio autem
ſup caput vendentium Item Amb

Paſce fame morientē ſi nō paui̇ſti
occidiſti. ⁊ nō ſolū n̄ abſcōditū eē
debet frumētuꝫ ſ; nec pecunia qua
emit frumentū Eccī. xxix. p de pecu
am ꝓpter amicū tuū ⁊ non abſcon
das illam ſub lapide in pdicōneꝫ
Amb. Nō minꝰ eſt crimen habenti
tollere ꝙ cū poſſit ⁊ abundās ſit in
digentibꝰ denegaē Eſurientis pa
nis eſt quē tu detines. viduarū in
dumentū qd tu retines. miſeroruꝫ
redēpcio pecuia quā abſcōdis in tra
Tot ergo ſcias reddē bona quot
poſſiſ p̄ſtaē. ⁊ nō ſolū ſit frumētū
abſcōditū ſ; nec pecuia q̄ frumētuꝫ
tū emitur. ſic ergo patet ꝙ deꝰ mit
tit nob tempalia quibꝰ paſcimur
que nō ſunt abſcōdēda ſed paupi
bus ⁊ indigentibꝰ imptienda. q̄a
q̄cq̄d homo vltra nc̄itatē reſeruat
contra animam ſuam ꝛſeruat. Ja
cobi. v. Diuicie veſtre putrefacte
ſunt ⁊ veſtimenta veſtra a tinea co
meſta ſunt. Auꝝ veſtrū ⁊ argētum
erugināuit ⁊ erugo eoruꝫ erit vob
i teſtimoniū ⁊ mādūcabit carnes
vrās q̄ſi ignis ⁊ nō ſolū mittit no
bis deꝰ cibū tempaleꝫ. ſ; etiā mittit
nobis cibū ſpūalem ⁊ celeſtē in ci
bū anime Joel. ij. Ecce ego mitto
frumētū. p frumētū poſſuꝰ accipe
corpꝰ ſcꝫ ſacramentū qd de frumē
to cōficitur. vn̄ dn̄s cōpauit ſe fru
mento Joh. xi. Niſi granū frumen
ti cadēs in trām mortuū fuerit nul
lum fructuꝫ affert. qd de morte ſua
dixit Et p vinuꝫ intelligit ſanguis
xp̄i qui de vino conficitur. p oleum
gracia ſua ſiue miſericordia ſigni
ficat. C Jſta tria mittit nobis quo

tibi e in cibum anime. Secūdo no
bis mittit ſuos nuncios .ſ. doctores
⁊ predicatores ad erudiendum.
Lu. xiiij. Hō quidā fecit cenā ma.
⁊ mi. ſer. ſu. ho. ce. di. in. ⁊c̄. Iſte hō
xp̄s eſt qui prepauit per humili
tatē vitam eternā: ⁊ miſit ſeruum
ſuum .i. ordinē predicātium verbū
dei ſeminantiū ſm greg̃. Dicite in
uitatis. Et quicūq3 audit illos au
dit ⁊ illū qui miſit eos. Unde cū3
dn̄s mitteret diſcipulos ad predi
candū: ait. Qui vos audit: me au
dit: ⁊ qui vos ſpernit me ſpnit. ⁊
qui vos recipit me recipit. Sȝ mul
ti obturant aures ſuas ad vocem
predicantium: ſicut ſerpens ad vo
cem incantantiū. Quis ſurd⁹: niſi
ad quos ſeruos meos miſi. Talib3
ↄtingit ſicut illis de quib⁹ dicitur
puer. xxi. Qui obturat aurem ſu
am ad clamorē3 pauperꝝ: ipſe cla
mabit ⁊ nō exaudiet̄ hic neq3 in
futuro qn̄ dicēt. Dn̄e domine aperi
ſed rn̄debitur eis. Amen dico vob̄
neſcio vos. Math. xxv. Amen di
co vobis. nemo illoꝝ viroꝝ qui vo
cati ſunt p nuncios meos ⁊ eos au
dire noluerūt: guſtabunt cenam
meā. qui aūt audiunt intrabunt
in vitam eternā. Lu. xiiij. ⁊ Lu. xi.
Beati q̄ audiunt verbum dei: ⁊ cu
ſtodiunt illud. Greg̃. Certiſſimū
ſignum eſt eterne predeſtinacōis
libenter audire verbū dei. Tercio
mittit nobis angelos ad cuſtodi
endū. Hebre. i. Omnes ſunt mini
ſtratorij ſpūs ⁊c̄. Mittuntur enim
ad cuſtodiam nrām. Pſ. Angelis
ſuis mandauit de te ⁊c̄. Grego. di

cit q vnuſquiſq3 habet angelum
ſuum .ſ. bonum ⁊ malū. bonum ad
cuſtodiendū: malum ad exercitā
dum. Hac cuſtodia bene indige⁹
q multi ⁊ infiniti ſunt inimici no
ſtri qui odioſe nobis inſidiantur
in omni loco. Pſ. Reſpice inimi
cos noſtros: qm̄ multiplicati ſūt
⁊ odio iniquo oderunt nos. Et ſic
aliquib⁹ ſanctis monſtratu3 eſt
frequenter circa nos volitant: ſic̄
muſce i aere ⁊ innumerabiles. ſic̄
dic̄ haymo. Et ſic̄ radius ſolis mi
nutiſſimis puluerib⁹ plenus eſt:
ſic aer malignis ſpiritibus. Unde
gre. Si boni ſpūs a nobis ſe elon
garent: impetus maloꝝ ſpirituū
null⁹ ſuſtinere poſſet. Ihero. Non
poſſet eſſe tuta omnis caro niſi cu
ſtodia ſcōrum muniretur. Quarto
miſit nobis filium ſuum ad ſaluā
dum. non enī miſit deus filiū ſuu3
vt iudicet mundū: ſed vt mund⁹
ſaluet̄ per ipſum qd fuit maximū
ſignū amoris. i. Jo. iiij. In hoc eſt
caritas dei: non q̄ſi nos dilexerim⁹
eum: ſed qm̄ prior ipſe dilexit nos
et miſit filiū ſuum ꝓpiciatorem ꝓ
pccīs noſtris. Gre. O ineſtimabi
lis dilcō caritatis vt ſeruū redime
res filiū tradidiſti. Hic ē ille verus
ioſeph de quo dī gen̄. xlv. Pro ſa
lute vrā miſit me dn̄s añ vos. Hic
ē ille verus moyſes de quo dī exo.
iij. Veni mittā te ad pharaone3:
vt educas ppl̄m meum de egipto
Quinto miſit nobis ſpm̄ ſcūm ad
ↄſolandū. vn̄de vocat̄ paclitus .i.
ↄſolator. Ber. Adeo dulcis ē ſpūs
ſcūs ⁊ intm̄ ↄſolatur nos q eius

dulcedini preualere non pōt ipſa
amariſſima mortis amaritudo. Ex
emplū in beato ſtephano q̄ cū re
pletus eēt ſpūſcō: lapides torren
tes illi dulces fuerūt. Aug. Qui de
torrente voluptatis ſel' q̄ntum poſ
ſibile ē pfecte guſtauerit: cꝰ vna
gutta maior eſt occeano reſtat vt
in eo oīs ſitis ſecularis extinguat
Rogemus.

¶ Feria tercia.

Sermo. xcix.

Orauerunt ꝓ ipſis vt accipent ſpm̄ſan
ctū. Actu. viij. Sicut iſti duo apl'i
petrus ⁊ iohēs orauerunt ꝓ ſama
ritanis vt accipent ſpm̄ſanctum:
ita ⁊ nos exēplo eoꝝ dēmus orare:
vt mereamur accipe ſpm̄ſcūm. ⁊
hoc ꝓpter multas vtilitates q̄s ope
rat̄ ſpūſſcūs in nobis. Eſt ei ſpūs
ſcūs vtilis ⁊ ncārius pctōribus in
pccīs iacentibꝰ. Eſt vtilis ↄūſis ⁊
penitentibꝰ. eſt vtilis iuſtis ⁊ pfe
ctis. Primo vtilis pctōribꝰ eſt in
hoc ꝙ eos ꝑ grām ad pnīaȝ addu
cit. Ro. ij. An ignoras qm̄ benigni
tas dei .i. ſpiritusſcī cui attribuitur
mia ad pnīam te adducit ⁊ hoc fa
cit aliq̄n ꝑ internā increpacōem.
Jo. xvi. Cū venerit ille ſpūſſcūs ar
guet mundū .i. mundanos pctōres
de pctō qd fecerūt. de iuſticia quā
neglexerūt ⁊ de iudicō qd nō timu
erūt. hmōi argutio fit: qn̄ .ſ. ſ. in cor
hois dat cogitacōes pctōꝝ q̄ fec̄ ⁊
obmiſſionem eoꝝ q̄ non fecit .ſ. bo
noꝝ. ⁊ ꝙ i iudicō extremo redditu
rus eſt rōem de oībus cōmiſſis: ⁊
omiſſis ⁊ ſm hoc ↄcipit pctōr con
tricōm ⁊ flet ꝓ pccīs. Ps. Flabit
ſpi. eiꝰ ⁊ flu. a. lacrimaꝝ. Sicut pȝ
in maria magdalena: ſtatim cum
ſpūſſcūs tetigiſſet cor eius fluxerūt
aq̄ ita largiſſime ꝙ pedes dn̄i lacri
mis lauit. Et de dd qui grauit̄ pec
cauit di. eccī. xlvij. Xp̄s purgauit
pctā ipſius .ſ. qn̄ ei grām penitēdi
tribuit. Ecce exemplū hn̄t pctōres
in maximo pctōre dauid. ⁊ in ma
xima peccatrice maria magda. vn
de nullꝰ de benignitate dei deſperet
Gre. Qui multos ſanatos videmꝰ
q̄d aliud ꝙ mie pignus hēmus.
Item ſpūſſcūs aīam pctōris viuifi
cat. hō enī peccando aīam ſuā occi
dit. Augꝰ. Sicut vita corpis eſt aī
ma: ita vita aīe eſt deus. qm̄ ſi aīa
deſerit corpꝰ corpus morit̄: ſic mo
ritur aīa ſi deſerit eā deus qd fit ꝑ
pctm̄. Yſa. lix. Pctā vrā diuiſerūt
inter vos ⁊ deuȝ vr̄m: ſed ſpūſſcūs
aduemens viuificat aīam. Jo. vi.
Sp̄s eſt qui viuificat Ep. B. ij. Dn̄s
qui diues ē in ſua mia ꝓpter nimi
am caritatē qua dilexit nos. ſic be
ne figuratū eſt Eze. xxxvij. vbi dr̄
ꝙ ꝓpheta ezechiel ductꝰ fuit in ſpi
ritu in campū plenū oſſibꝰ mortu
oꝝ: ⁊ dixit ei dn̄s. Putas ne viuēt
oſſa iſta. Qui r̄ndit. dn̄e tu noſti.
Et dn̄s ad euȝ. Dic ad oſſa iſta. Oſ
ſa arida audite verbū dei. hec dicit
dn̄s. Ego introduco in vos ſpūm:
⁊ viuetis. Cūq; ſic diceret ꝓpheta:
facta eſt ↄmotio ⁊ acceſſerūt oſſa
ad oſſa ⁊ vnumq̄dq; membꝝ ad
iuncturā ſuā: ⁊ nerui ⁊ carnes ⁊ cu
tis excreuerunt ſup ea Tunc dixit

dñs ad ꝓphetam A quatuor vētis
veni ſpūs ⁊ inſuffla ſup interfectos
iſtos ⁊ reuiuiſcant. Et ꝓphetaui ſicͣ
preceperat m̄. Et ingreſſus ē in ea
ſpūs ⁊ vixerunt ⁊ ſteterunt ſup pe
des ſuos exercitus grandis nimis Ad
lrām nihil fuit miſi viſio quedā p
quam p̄t intelligi ꝙ ſpūſſcaīs mor
tuam aīam viuificat. Jdcirco vnꝰ
quiſqꝫ dicat cum ps̄. Dñe viuifica
me ſcḋm verbū tuum. Itē ſpūſſcūs
vtilis eſt pctōribus pñiam agen
tibꝰ in hoc ꝙ ipſos adiuuat in ſa
tiſfcōe. Ro. viij. Spūſſanctus adiu
uat infirmitatem nrām. Epheſ. ij.
Det vobis deus ſcḋm diuitias glīe
ſue virtutē per ſpm̄ eius corrobora
ri. Jdeo dicit dñs illis q̄ aggrediū
tur ſatiſfcōꝫ arduā ꝑ peccatis ſuis
Aggei. ij. Spūs meꝰ erit in medio
veſtri nolite timē Sine adiutorio
non poſſumꝰ facere quicq̄. Jo. xv
Sine me nihil poteſtis facere ⁊ ſicͣ
grā mea. Item ſpirituſſanctꝰ a ſer
uitute dyaboli liberat ⁊ filios dei fa
cit. Pctōr enī q̄ facit pctm̄ ſeruꝰ
eſt pctī ſiue dyaboli. Jo. viij. Criſ
Anteq̄ peccamꝰ liberi ſumus ſed ſi
ſemel nos dyaboli operibꝰ obliga
uerimus iam nrā virtute euadere
non valemꝰ: ⁊ hoc eſt qḋ dñs dicͭ
oſee. xiij. Perditio tua ex te. ex me
aūt auxiliū. Jdeo nobis ncāriꝰ ē
ſpirituſſcaīs qui nos liberos faciat
a ſeruicio dyaboli: tunc filij dei eri
mus. Ro. viij. Ipſe ſpūs teſtimo
nium phibet ⁊ reddet ſpiritui nrō
ꝙ filij ſumꝰ dei. ꝙ ſi filij ⁊ heredes.
Item ſpūſſanctus vtilis eſt ꝓfici
entibꝰ. eſt enī ductor eoꝝ ⁊ fortifi
cator. Ductor eoꝝ eſt. qꝛ ꝓficiētes
debent ire de virtute in virtutē. Ps̄
Ibunt de virtute in virtutē. ⁊ ideo
ſpirituſſcaīs eis eſt nc̄ariꝰ ne deui
ent a via recta in bona vita: ſꝫ vt va
dant de virtute in virtutē. Jdeo dr̄
Eze. xxxvi. Spūm meū ponam in
medio veſtri: ⁊ faciā vt in precep
tis meis ambuletis Sic petebat ꝓ
pheta. Sp̄s tuus bo. dedu. me in t.
Sed qꝛ ꝓficientes in bona vita mlͭ
tas hn̄t aduerſitates: ideo ncāriꝰ
eſt eis ſpirituſſcaūs qui eos fortes
ad pugnandū efficiat. Ps̄. Spū
oris eius omnis virtus eoꝝ. q. d.
Ois fortitudo eoꝝ qui pugnāt cō
tra dyabolū eſt a ſpirituſancto. ⁊
quos replet: ad pugnā fortes mu
nit. ⁊ qui ſine ſpū hoc ad pugnaꝫ
vadunt: cito cadunt. Illud figuā
tum eſt. i. Re. xi. vbi dr̄ ꝙ naas pug
nauit ꝯtra filios iſrahel ⁊ obſedit
iabes galaad ⁊ noluit cum eis fa
cere pactū niſi eruerent omēs ocu
los dexteros. Qḋ cum nunciatum
eſſet ſauli: inſilijt in eum ſpūs do
mini ⁊ deuicit eū. Naas interpreta
tur ſerpens ⁊ ſignificat dyabolūꝫ
q̄ per ſerpentē primuꝫ hoīem vicit
Iſte adhuc filios iſrahel ⁊ deuotos
hoīes impugnat ⁊ nitit̄ eis eruere
oculos dexteros .i. auferre cogniti
oneꝫ dei: ſed ſi ſpirituſſcūs inſilue
rit in eos ſicut in ſaul. ipſi deuince
rent eū. ſ. ſerpenteꝫ cum adiutorio
ſpūſſancti: ⁊ dicant cum ps̄. Spū
principali ꝯfirma me. Itē ſpiritꝰ
ſanctꝰ vtilis eſt perfectis hoībus
qꝛ talibꝰ ſepe ſecreta celeſtia reue
lat. Vnde. i. Chor. ij. Qḋ oculꝰ nō

vidit: nec auris audiuit nec in cor
ho. aſ. que pre. ⁊c. nobis reuelauit
ꝑ ſpm̄ſanctum. ſicut pȝ in iohan
ne qui vidit ſecreta celeſtia. ſ. dei cū
eſſet in inſula pathmos. Et paulꝰ
q̄ raptus eſt ad terciū celū ⁊ vidit
ibi ea q̄ non licent homi loqui. Et
ſtephanꝰ vidit celos aptos. qua
re ꝙ fuerunt repleti ſpūſancto Jtē
ſpirituſſcūs vtilis eſt pfectis ⁊ ↄtē
platiuis. ꝙ eterna dulcedine refi
cit eos. Sap. xij. O q̄ ſuauis es do
mine ⁊c. Eccī. xxiiij. Sp̄s meus ſup
mel dulcis. ⁊ talis dulcedo ſpiritꝰ
ſancti cordis iubilū generāt. Eph.
v. Jmpleamini ſpūſancto. ⁊ ſeqꝛ
Loquentes vobiſmetipſis in pſal
mis. ymnis ⁊ canticis ſpūalibus
cātantes ⁊ pſallentes in cordibꝰ
veſtris Tale iubilū ſentiri p̄t ⁊ ex
plicari verbis nō p̄t. Augꝰ. Jntro
duciſ me aliqñ dn̄e in affectū mlt
tum inuſitatū introrſus neſcio q̄d
aliud erit vita eterna ſi iſta nō erit
Hugo de ſcō victore dicit in pſona
aīe. Quid illud dulce in recordacōe
dei qd aliqñ me tangere ſolet ⁊ tā
vehementer ⁊ ſuauiter afficere: vt
iam tota a me alienari incipiā. ſb
ito enī innouor: ⁊ bene m̄ eſſe inci
pit vltra q̄ loqui ſufficiā. exultat
animꝰ. cor hilariatur. deſideria iocū
dant. in obliuionē venit oim̄ pre
teritoꝝ doloꝝ ppeſſio: ⁊ neſcō vbi
ſum. Ber. Si vna gutta eterne dl
cedis ita inebriat: ꝙ vbi hō ſit to
taliter neſciat: q̄d erit in regno ce
loꝝ: vbi bibetꝰ de fonte totiꝰ dulce
dinis fluenti ſine fine. Rogemꝰ

¶ Feria tercia
Sermo. c.

Fur nō venit
niſi vt furetur. Jo. x. Mora
liter poſſunt iſta verba tripliciter
exponi. ꝙ ſunt tria genera furū. ſ.
dyabolus. mors ⁊ homo malus.
Primus fur inſidiatur anime: et
nitit̄ ei auferre virtutes ⁊ bona q̄
bus aīa in pn̄ti reficit̄ ſeu ornatur
⁊ ſic ablatis eis nitit̄ eam macta
re ſiue mortificare: ⁊ ideo nonſolū
eſt fur: ſed etiam latro. Oſee. vij.
Fur ingreſſus eſt ſpolians latrū
culus foris. q. d. Dyabolus ingre
dit̄ occulte domū anie tanq̄ fur. ⁊
ſpoliat eam bonis operibꝫ. ⁊ tunc
quaſi latrunculus manifeſte occi
dit animā ſicut latro corpꝰ Vnde
iob. xxiiij Mane primo ↄſurgit ho
micida ⁊ interficit egrotuȝ ⁊ pau
perem ⁊ p nocte̅ erit quaſi fur. Oꝛ
enim aliqñ homo corpaliter inte̅
ficitur: videmus ꝙ aīam miſeraȝ
ſpoliat ⁊ nudā deſerit non aduer
timꝰ. Propter hoc dī apoca. iij. Ec
ce venit q̄ſi fur. beatus qui vigilat
⁊ cuſtodit veſtimenta ſua ne nudꝰ
ambulet. Veſtimenta anime ſūt
virtutes ⁊ bona opa que nitit̄ dy
abolus non furari ſolū ſed occidē
Vnde beatus petrꝰ ⁊. Pe. v monꝫ
nos dicens. Fr̄es ſobrij eſtote ⁊ vi
gilate. ꝙ aduerſarius veſter dya
bolus circuit vos tanq̄ leo rugiēs:
querens quē deuoret. cui reſiſtite
fortes in fide. ⁊ ꝙ dormientes in
pcc̄ō deuorat. Vnde dicit Jheremi.
in pſona pcc̄oris damnati. Come

dit me. deuorauit me. abſorbuit
me ſicut draco. Ihere. li. Sc̄ds fur
.ſ. mors ille inſidiat̄ vite ſFur enim
venit cū minime putat̄: ſic ⁊ mors
Apoca. iij. Si non vigilaueris veni
am tibi tanꝙ fur ⁊ Theſſal. v. Di
es dn̄i ⁊ hoꝛā mortis ſicut fur ita ve
niet in nocte. Greḡ. Conditoꝛ nr̄
diem mortis nr̄e incertū nobis eē
voluit: vt qn̄ ſp ignoratur: ſp ꝓxi
mus eſſe credatur ⁊ tanto quiſq̄
ſit feruentioꝛ in operacōe: quanto
incertioꝛ eſt de vocacōe. Iō monet
nos dn̄s ꝯtra incertitudinē mortiſ
Mat. xxv. Vigilate: qꝛ neſcitis di
em neq̄ horā Hoc aūt ſcitote qm̄
ſi ſciēt p̄rfamilias qua hora fur ve
niret vigilaret ⁊c̄ Ber. Certum eſt
ꝙ morieris: ſed incertū eſt qn̄ vel
vbi. Sen̄. Mors tibi inſidiat̄ in oī
loco. tu q̄ꝫ ſi ſapiens fueris: vbiq̄
eam expectabis. Vnde legit̄ ꝙ io
hannes patriarcha ꝯſtituerat ſi
bi quendā famulū qui frequēter
veniret ad eum cū eſſet in loco hōꝛis
dicens. Dn̄e impfectum eſt ſepul
chꝛꝯtuum: iube ergo perfici. qꝛ ci
to morieris. Terci⁹ fur eſt hō ma
lus. ⁊ ſunt quatuoꝛ genera hoīm
qui fures vocant̄. Primi ſunt ma
li prelati: qui prece: vel precio: vel
ſuaſione vel alio q̄cunq̄ ſlō mō: ⁊
non ſm̄ deum vel iuſticiā veniunt
ad prelaturas q̄ non querunt lau
dem dei ⁊ ſalutē ꝓximi: ſed tm̄ ſuaꝫ
⁊ ſuoꝝ vtilitatē. De quib⁹ dicit do
minus in euangelio hodierno Io
han. x. Qui non intrat p hoſtium
in ouile ouium ⁊c̄. Sc̄d̄o dicit̄ fur
qui rem alteri⁹ furtiue accipit con
tra preceptum dn̄i Exo. xx. ⁊ Deu.
v. Non furtū facias. vbi ſm̄ glo.
ꝓhibuit omnine vſurpacōm ali
ene rei. Non enī rapinā. non frau
dem. non vſuram ꝯceſſit: qui furtū
ꝓhibuit. De illo fure qui aliena
rapit dicitur Ecc̄i. v. Super furem
eſt ꝯfuſio quando fur ꝯprehendi
tur ⁊ punit̄. ⁊ penitentia ſero: qn̄
.ſ. ſuſpendit̄. Propter hoc dicebat
ſalomon puer. xxx. Mendicitateꝫ
⁊ diuitias ne dederis mī ⁊c̄ ne forte
ſatiatus allicioꝛ ad te negandum
Tercio dicit̄ fur homo detractoꝛ:
qui poſt tergum hoīs furat̄ ſibi
honorem p detractionē. De quo am
broſ. Tolerabilioꝛes ſunt fures q̄
veſtes ⁊ alia nrā bona diripiūt: ꝙ
fures q̄ famam noſtram lacerant
Cuius rō pōt eſſe. qꝛ dicit̄ puerb.
xxij. Melius eſt nomen bonum ꝙ
diuitie multe. ſup argentum enīꝫ
⁊ auꝝ bona gratia. nomen bonuꝫ
eſt fama bona. Qui ergo ꝓximo
ſuo p mendaciū ⁊ detractionē au
fert bonā famam: plus ei nocet ꝙ
ſi multa bona ei furaret̄. Naꝫ bona
tpalia amiſſa pn̄t recuperari. bo
na fama amiſſa nunꝙ vel raro in
vita iſta recuperat̄. Vnde debet hō
multum timere ſapi. ⁊ Cuſtodite
vos a detractione pcite lingue Ca
. ix. Virtutem primā puto ꝯpeſce
re linguā. Vnde pſ̄. Domine liberā
animā meam a labijs iniquis ⁊ a
lingua doloſa Quarto dicitur fur
qui rem alienaꝫ inuito domino do
loſe ꝯtractat. Vnde ait lex. Furtū
ē ꝯtractatio rei aliene frauduloſa
inuito domino. Vnde ſi q̄s accipit

equum vel rem alterius: ⁊ vtit̃ ea
ad vſus ſuos inuito domino: fur
tum ↄmittit etiamſi ad alios vſus
q̃ꝓ conceſſa ſit. Item ſi quis accipit
equum vel rem accommodatã ad
certum locum. ⁊ ipſe vltra proce
dit cum illa re inuito domino: fur
tum ↄmittit Item qui rem ſibi ad
vtendum accõmodatam alijs ac
commodauerit. Item qui rem ꝓ
pignere ſibi obligatam vtitur in
uito domino ſuo. Item qui vtitur
re aliena: et preſumit firmit̃ ꝙ do
minus ſibi bene fauet. Et ſi ſciret ſi
bi non placere: nullatenus re ſua
vti vellet: furtum non cõmittit. Et
breuiter vbicunqꝫ inuenies cõtra
ctacõnem rei aliene factam contra
voluntatem domini intelligit̃ fur
tum ↄmiſſum. Cum autẽ furtum
ↄmiſſum fuerit in vſu rei: tñ tenet̃
fur ad reſtitucõem illius vſus. Si
autem aliquis vtitur re aliena ne
ſciente domino: ⁊ putat dominuꝫ
nolle: ⁊ ſic eſt furtum quod ↄmit
tit quantum ad intentioneꝫ ⁊ pec
cat mortaliter: ſed non tenetur ad
reſtitucõem: ⁊ dominus poteſt pe
tere: obſtante ſibi ſua voluntate.
Rogemus ⁊c̃.

Feria quarta.
Sermo. ci.

AMen dico vo
bis. qui credit ĩ me habꝫ
vitam eternam. Iohã. vi. In iſtis
verbis dominꝰ duo facit. Primo
hortatur nos ad fidei xp̃iane obſ
uantiã cum dicitur. Amen dico vo
bis. Secundo oſtendit ipſius fidei
remunerationem cum dicitur. Ha
bet ſcilicet vitam eternam. Circa
primum notandũ ꝙ fides multũ
neceſſaria eſt: ⁊ hoc ꝓpter multa.
Primo: ꝙ fides eſt fundamentuꝫ
omnium bonoruꝫ operum. ⁊ ſicut
ſine fundamento nullum opꝰ ſta
bile eſſe poteſt ⁊ permanens: ſic ſi
ne fide nulla bona opera perſiſtere
poterunt ⁊ ꝑmanere. Yſa. vij. Si
non credītis: non ꝑmanebitis.
Vnde auguſtinus. Ruinam videt̃
querere: qui ſine fide vult edificare
Idem. Et ſicut rami ſine virtute ra
dicum areſcunt: ita quelibet opeã
licet bona videantur: nulla ſunt ſi
a ſoliditate fidei diſtinguũtur. Et
ſicut in radice arboris nulla pror
ſus apparet ſpecies pulchritudinis
⁊ tamen quicq̃d eſt in arbore pul
chritudinis ⁊ decoris de ipſa ꝓce
dit. ſic ex fidei humilitate quicq̃d
eſt meriti. quicq̃d vere beatitudis
ex fide ꝓcedit. Secundo. ꝙ fides ho
mines filios dei efficit. Iohannis
primo. Dedit eis poteſtateꝫ filios
dei fieri. Galat. iij. Omnes filij dei
eſtis per fidem. Si autem ſumus fi
lij: ſumus ⁊ heredes. Omnes auteꝫ
infideles ſicut iudei ⁊ pagani ⁊ ma
li xp̃iani ſunt filij dyaboli ⁊ heredi
tatem ſuam ſcilicet infernuꝫ poſſi
debunt. Iob. iij. Qui autẽ non cre
dit: iam iudicatꝰ eſt ſupple ad eter
nam damnationẽ. Marci vltimo.
Qui non crediderit ↄdemnabitur.
Tercio ꝙ ſine fide deo nõ poſſumꝰ
placere. Hebre. xi. Sine fide impoſ

ſibile eſt deo placere. Eccī.v. Bene
placitū eſt deo fides. Vnde ꝓpter fi
dem maria placuit deo. Luce.v. Be
ata es que credidiſti: qm̄ pficient̄
oīa in te. Auguſ. Beatior fuit ma
ria pcipiendo xp̄i fidem: q̄ꝫ ꝯcipiē
do xp̄i carnem. Materna enim ꝓpi
q̄tas nihil marie ꝓfuiſſet: niſi cri
ſtum felici⁹ corde q̄ꝫ carne geſtaſſꝫ
Ephe.iij. Per fidem enī xp̄s hitat
in cordib⁹ veſtris. Quarto p fideꝫ
oēs inimicos nr̄os vincere poſſu⁹
Hoſtis nr̄ eſt mund⁹. hunc vinci
mus p fidē.v. Jo.v Hec eſt victoria
q̄ vincit mundū fides nr̄ā. Heb.xi
Sc̄i p fidem vicerunt regna. Gloſ.
Qui in intimo cordis amore fidem
recipit: quicq̄d ingruit extra faci
le vincit. Secund⁹ hoſtis eſt dya
bolus Iſtum etiā vincere poſſum⁹
p fidem.v. Pe.v. Aduerſarius vr̄
dyabolus ꝛc. cui reſiſtite fortes in
fide.ij. Paral.xx. Confidenter ſta
te. videbitis auxiliū domini ſuper
vos. Et ideo ſtatutū eſt. ꝙ nocte ꝛ
die dyabolus nobis inſidiat̄. Oꝫ
in inicio noctis.v. ꝯpletorio ꝛ in ini
cio diei.v. in prima ſꝑ ſimboluꝫ di
cim⁹ vt p hoc dyabolū a nobis re
pellamus. Non enī pt̄ eſſe pn̄s v
bi ſimbolū legere audit. Jdeo reli
gioſi ſolent legere ſimboluꝫ ſuper
fratrem agoniſantē ad fugandūꝫ
demoneꝫ qui maxime hoīem in fi
ne p infidelitatē temptat. Sciend̄
aūt ꝙ ſimbolum.v. credo in deuꝫ in
quo ꝯtinentur.xij. articuli fidei cō
poſuerunt.xij. apoſtoli anteq̄ꝫ di
uiderent̄ Legit̄ enim in euangelio
marci vltimo. ꝛ in actibus apl̄o
rum ꝛ in ſcolaſtica hiſto. ꝙ in die
aſcenſionis apparuit dn̄s vndecim
apoſtolis: ꝛ dixit eis. Jte in mun
dum vniuerſum ꝛ predicate euan
geliū. Qui crediderit ꝛ baptiſatus
fuerit ſaluus erit. Et poſtea iuſſit
eos ire ad montē oliueti ꝛ ibi ipſ̄
videntib⁹ aſcendit in celū: ꝛ redeū
tibus iherusalem expectantibꝰ ſpi
ritum ſanctum vel expectantes.ſ.ſ.
elegerunt beatum mathiā in apo
ſtolū: ꝛ ſic facti ſunt duodecim Cū
aūt accepiſſent ſpiritūſanctū: pri
uſq̄ꝫ diuiderent̄ in vniuerſuꝫ mun
dum ꝯpoſuerunt ſimbolū Petrus
dixit. Credo in deum patrem om
nipotentē creatorem celi ꝛ terre. ꝛ
notabiliter dicit. credo in deū. Nā
aliud eſt credere in deuꝫ. aliud cre
dere deo. aliud credere deum. Beda
Credere deū eſt credere ꝙ ipſe de⁹
eſt. qd̄ etiam ipſi mali credūt. Ja
co.ij. Tu credis ꝙ vnus deus eſt:
ꝛ bene facis. demones credunt ꝛ ꝯ
tremiſcunt. Deo credit: q̄ credit eē
vera que locutus eſt. vel q̄ credit
eſſe vera q̄ de deo dicuntur. Hoc ſi
militer faciunt mali homines ꝛ di
aboli. Aug⁹. Credere in deū eſt cre
dēdo deum amare. credēdo in eū ire.
credēdo ei inherere ꝛ membro eius
incorpari. Ex his pꝫ ꝙ qui peccādo
ſe deo opponit ꝛ a deo recedit: menti
tur cū dicit. Credo in deum Seq̄tur
patrem oīpotentem. Magnuꝫ eſt
nobis ſolaciū ꝙ deus pater nr̄ ē:
ꝛ ideo nequaq̄ꝫ nos derelinq̄t: ſed
oia neceſſaria: ſicut pater filio ꝓ
uidebit nobis. vnde fidē veram nō
hn̄t illi qui ſe fame putant moritu

ros. Sequit᷑. creatorem celi ⁊ terre
sup̃. cum oībus que in eis cōtenta
sunt. qđ est cōtra hereticos qui di
xerunt ꝙ inuisibilia creasset deus.
dyabolus vero visibilia. Ideo cāta
tur dn̄icis diebus visibiliū omni
um ⁊ inuisibiliū. hucusqꝫ dixit pe
trus. Deinde dixit andreas. Nā be
atus paulus qui iuxta petꝝ solet
poni adhuc non erat elect᷒ in apo
stolū: ⁊ nō hꝫ articulū in hoc sim
bolo. Dixit andreas. Credo in ihm
xp̄m filium eius vnicū dn̄m nr̄m.
⁊ est sensus ꝙ xp̄s est fili᷒ dei vni
cus ⁊ est dn̄s noster ⁊ hoc duplici
rōe. primo ꝙ nos fecit. scđo ꝙ nos
sanguine suo redemit. ⁊ ideo nos ei
merito seruire debemus ⁊ eius prece
ptis magis obedire q̄ꝫ hominibus
Actu. iiij. Obedire deo oportet ma
gis q̄ꝫ hoībus. Jacobus maior di
xit. Qui conceptus est de sp̄ūsancto.
natus ex maria virgine. Xp̄s cōce
ptus fuit de sp̄ūsancto sp̄ūssancti
operatione. ꝙ sp̄ūssanctus separauit
a beata maria virgine qđ purissi
mū erat in ea. ⁊ formauit inde cor
pus xp̄i in instanti pfectū: ⁊ statī
aīam infudit. ⁊ non fuit aīa infu
sa circa. xliij. diem a cōceptione: sic
dicitur ꝙ in alijs solet fieri homi
nib᷒. ⁊ natus fuit ex maria virgi
ne pmanente ante ptum. in ptu ⁊
post partū. Johannes dixit. Pas
sus sub pontio pilato. crucifixus.
mortu᷒. ⁊ sepultus. Vnde iohan
nes dixit de passione qui iuxta cri
stum fuit in domo anne. ⁊ seq̄ba
tur vsqꝫ ad crucē. Credendum est ꝙ
mortu᷒ fuit sc̄dm humanitatē ⁊ nō

sc̄dm diuinitatē. Thomas dixit. De
scendit ad inferna: ⁊ hoc sc̄dm ani
mam ⁊ liberauit suos electos de lim
bo. Tercia die resurrexit a mortuis
Si xp̄s sua virtute resurrexit: pote
rit ⁊ nos a morte suscitare. Jacob᷒
minor dixit. Ascendit ad celos. se
det ad dexterā dei patris oīpotētis
regnat coeq̄lis. Philippus dixit.
Inde venturus est iudicare viuos ⁊
mortuos ⁊ bonos ⁊ malos. vel illi
qui in aduentu suo viui inuenien
tur. q̄ in momento morient᷑ ⁊ post
resurgent cū illis qui pri᷒ mortui
erant. Bartholomeus dixit. Credo
in sp̄ūmsanctum. debemus credere ꝙ
sp̄ūssanctus pcedit a patre ⁊ etiā
a filio In hoc errant greci ⁊ ruteni
q̄ dicūt ꝙ sp̄ūssanctus solū pcedit
a patre ⁊ non a filio. qđ falsū est.
Mathe᷒ dixit. Scām ecclīam catho
licā. Debem᷒ credere ꝙ oīa sunt ve
ra: ⁊ a sp̄ūsancto ordinata q̄ tenet
ecclīa. Simon. scōrum cōionem de
bem᷒ credere ꝙ quilibꝫ est pticeps
oīm bonoꝝ opeꝝ que facta sunt a
sanctis q̄ fuerunt ab inicio mūdi
Ps. Particeps ego sum omniū ti
mentium ⁊ custodientiū manda
ta tua. Excōicati: ⁊ in mortali pctō
exn̄tes non sunt pticipes. Item cū
quilibet iustus venerit ad vitā et
nā: erit particeps oīm gaudioꝝ
⁊ premioꝝ q̄ omnes sancti ab ini
cio mundi ⁊ vsqꝫ in finē meruerīt.
Seq̄tur. Remissionem pctōꝝ. Cre
dere debemus ꝙ in hac vita p bapti
smū ⁊ alia sacrā obtinere possu᷒
remissionem oīm pctōꝝ. ꝙ p̄t hō
in hac vita talē facere penitentiā:

ꝙ ſine purgatorio intrabit in reg
num celoꝝ. quod eſt ↄtra quoſdā
infideles hoīes: qui dicunt ꝙ opor
tet quemlibet hoīem ꝗtūcunq̧
ſcīm ptranſire purgatorium: qđ
falſum eſt. Judas q̄ alio nomine
thadeꝰ dixit. Carnis reſurrectionē
Credere debemus ꝙ eadem caro que
putruit vel ↄbuſta eſt: tunc reſur
get: ⁊ tunc ad iudiciū omnes veni
emꝰ reddituri de oībus factis ⁊ ob
miſſis de omni tpe. de oī verbo. de
oī cogitacōe rōem. Mathias dixit
Et vitam eternā. Amen. Credere de
mus ꝙ qui inuenti fuerint ſine pec
cato vitam eternā poſſidebunt. et
mali ibunt in ignē eternū: qn̄ di
cet iudex iſte Jte maledicti in ignē
eternū qui paratus eſt ⁊c̄. Et ad bo
nos dicet. Venite benedicti patris
mei ⁊c̄. Anaſtaſius. Hec eſt fides
catholica quā niſi quiſq̧ fideliter.
firmiter q̧ ⁊c̄. Bene dicit fideliter.
hō enim qui hꝫ fidem xp̄ianam: de
bet fideliter operari opa xp̄iana.
Jaco. ij. Fides ſine operibꝰ mortua
eſt. Vn̄ de peccatoribus dicit̄. Cō
fitentur ſe noſſe deum. operibꝰ au
tem negant. ad Titū. i. Auguſtiꝰ.
Nolite aūt de fide ſecuri eſſe. adiun
gite fidei recte: rectā viam vt xp̄m
ↄfiteamini verbis dicēdo. ⁊ factis
bene viuendo. Nam ↄfiteri verbis
⁊ non factis eſt fides demonū. Ja
co. ij. Tu credis ꝙ vnus deus eſt:
⁊ demones credunt ⁊c̄. Auguſtiꝰ
Vtinā quomō demones iudicem.
ſic hoīes agnoſcerent ſaluatorem
Ecce demones viderūt ⁊ tremuerūt
homines viderunt ⁊ occiderunt. Fi

des ſine operibus eſt ſicut cadauē
mortuum. Jacobi. ij Sicut corpus
ſine ſpiritu mortuū eſt: ita ⁊ fides
ſine operibus. Bernhardꝰ. Quid
eſt fides que non operatur ex dile
ctione niſi cadauer exanime. Vn̄
deū honoras munere fetido. Fides
autem que operatur ex caritate: ē
viua ⁊ magna apud deū. Primū
ꝙ quicq̄d vult impetrat. Mathei
xxi. Quecunq̧ petieritis in oratiōe
credētes accipietis. Glo. Si vtilia ⁊
poſſibilia ſunt. Math. xvij. Et luce
eodem. Amen dico vobis. ſi habu
eritis fidē ſicut granum ſinapis:
dicetis huic monti. tranſi hinc: ⁊
tranſibit. Granū ſinapis eſt par
uum ⁊ calidum: ſic fides noſtra de
bet eſſe parua ⁊ humilis ⁊ feruēs
in caritate Tunc pōt montibꝰ pre
cipere vt tranſeant de loco ad locū
Sicut legitur de ſācto gregorio ci
ſtercienſ. ꝙ ad preces eius mons
magnus reſtrictus eſt vt eccleſia
eius dilataret̄. Et ad preces btī be
nedicti magnꝰ lapis tranſlatus ē
qui impediebat eius ortū. Secūdo
fides obtinet homini ſanitatē cor
poris: vt patet in centurione. cui
dictum eſt a domino. vade: ⁊ ſicut
credidiſti fiat tibi: ⁊ ſanatus ē pu
er eius in illa hora. Mathei. viij.
Et in muliere ſanguinaria: que te
tigit fimbriam veſtimenti chriſti
cui dixit xp̄s. Fides tua te ſaluam
fecit. Mat. ix. ⁊ Luce. viij. Tercio
fides ſaluat hominē in anima per
pctōrum omniū remiſſionē. ſicut
ptꝫ in maria magdalena q̄ pedes
domini lacrimis lauit: et capillis

terſit. Ideo ei dictum fuerat. remittuntur tibi pctā tua. vade fides tua te ſaluā fecit. Et in paralitico q̄ per tegulas dimiſſus fuit ante ihesuz. Cui dixit ihesus. Fili remittunť tibi pctā tua. Lu. v. Recto fides hoīez ad vitam eternā ducit. Jo. vi. Qui credit in me: hȝ vitam eternaz. Et mat. vlti. Qui crediderit ⁊ bap. fu. ſaluus erit. Rogemus.

De eodem.

Sermo. cij.

SUper ſeruos meos ⁊ ancillas meas in dieb⁹ illis effundā de ſpū meo. Johel. ij. Verba ꝓpoſita dixit beatus petrus in die penth. ↄtra iudeos q̄ credebant diſcipulos xp̄i eē ebrios cū loq̄rentur varijs linguis vt pȝ Actu. ij. in quib⁹ duo tangit. p̄mū eſt dantis incōprehenſibilis liberalitas. Hoc patuit in diſcipulis in quos ita liberaliter effudit ſpm̄ ſanctū q̄ ipſi ↄtinere non poterāt ſed ſtatim in alios effuderūt Sicut videm⁹ in dolio pleno muſto. qd feruore ⁊ ſupabundanti replecōe excreſcit ⁊ effundit de ſua pleitudine: ⁊ terram circūiacentē madefacit. Sic fecerunt apl'i. Ideo cantat de eis eccā. Muſto madere deputāt quos ſpiritus repleuerat. In tantum effuderunt q̄ totā terrā doctrina ſua repleuerūt ſap. i. Spūs dn̄i q̄ dat⁹ eſt apl'is repleuit orbē terrarum. Ps. In oēm ter. ex. ſo. eo. Secundū eſt dn̄i precioſitas. qd notatur cū dr̄. de ſpū meo. Magna dei miſericordia q̄ donū dat eq̄le ſibi Quid enī melius. q̄d iocundius. q̄d precioſius dare potuiſſet q̄ ſuum ſpm̄. Vnde dr̄. effundā de ſpū meo. Sciendū aūt q̄ duplex ē ſpiritus. ſ. bon⁹ ⁊ malus. Sp̄s malus eſt dyabolus. ſpūs bonus eſt ſpiritusſcūs. Sp̄s malus impugnat hoīem multis modis. Qnq̄ enim p accidiā. ⁊ facit ipſum ita debilez ⁊ infirmū: q̄ non p̄t ſurſum in celum reſpicere. Hoc bene figuratuȝ eſt p mulierem q̄ habuit ſpm̄ infirmitatis. xviij. annis. ⁊ inclinata erat q̄ non potuit ſurſū reſpicere. Luce. xiij. Sic dyabolus immictit hoī ſpm̄ infirmitatis ſiue accidie q̄ non pmittit hoīem celū reſpicere. nec bona opa facere. Contra hoc datť ſpiritusſcūs tanq̄ roborator. Vnde apl's roma. viij. Sp̄sſanct⁹ adueniens in aīam infirmitatem nrām adiuuat. ⁊ ideo orat p eo in alio loco. Epheſ. iij. Det vobis ſm̄ diuitias glorie ſue virtutē corroborari p ſpiritum eius. ⁊ merito orare debemus p eo. q̄ ſine adiutorio eius inſufficientes ſum⁹ ad oīa bona facienda. Joh. xv. Sine me nihil poteſtis facere: nec etiā cogitare: nec loq̄. Mat. x. Non enim vos eſtis q̄ loquimini: ſed ſpūs patris veſtri q̄ loq̄tur in vobis. Et q̄ ita imbecilles ſum⁹ ⁊ infirmi: ideo necē hēmus orare p. ſ. ſ. deū. q̄ nos cōfortat. Ps. Et ſpū oris eius oīs virt⁹ eoruȝ v. hoīm. q. d. Oīs fortitudo puenit ex grā. ſ. ſ. Qnq̄ ſpūs malus impugnat hominem p inuidiam ita q̄ non pmittit hominez pſperi

tatem ꝓximi ſui videre ſine dolore.
de quo dī iac.iiij. Ad inuidiā ↄcu
piſcit ſpūs qui hitat ī vobis. Iſtd
pȝ in ſaul qñ eū vexauit ſpūs ma
lus inuidie ⁊ nō potuit videre ꝓſpe
ritatē dd .i. re.xvi. Sp̄s bonus receſ
ſit a ſaul: ⁊ exagitabat eum ſpūs
malus. Contra hunc ſpm̄ inuidie
datur ſpūs bonꝰ tanꝙ̄ inflāmator
qui remouet a corde inuidiā ⁊ in
flāmat illud p caritatē: ideo datus
eſt diſcipulis in ſpē ignis. ſicut dī
Actu.ij. vbi dicit glo. in ſpē ignis
ſpūſſanctus apparuit qr repletos
ardere p caritatē facit. ⁊ ideo vocat
ſpūs ardens. Rūcꝫ malignꝰ ſpūs
impugnat ⁊ vexat hoīem per indiſ
cretam triſticiā ſiue anguſtiā qr
tediū vite hȝ ⁊ nullam p̄t recipere
ↄſolacōem. ſicut pȝ Exo.vi. vbi dī
qr non audierunt filij iſrl̄ moy
ſi .ſ. cū ↄſolaret eos. ⁊ ſequit cā. qr
ſpūs anguſtie ⁊ opus duriſſimuȝ
quo oppreſſi erāt a pharaone Sū
mum remediū eſt vt tales clamēt
ad deū qui appoīt medicamentuȝ
ↄſolacōis. Baruch.iij. Dñe deus iſ
rahel aīa in anguſtijs: ⁊ ſpūs an
xius clamat ad te. ⁊ tunc dat ſpi
ritusſcīs tanꝙ̄ ↄſolator. qñcꝫ ſpi
ritus malꝰ vexat hoīem p immun
diciā ſiue luxuriā. In luxurioſis eī
libenter hitat Lu.xi. Cū immundꝰ
ſpūs exierit ab hoīe: ambulat per
loca inaquoſa q̄rens requiē ⁊ nō
inueniens dicit. Reuertar in domū
meā vnde exiui. Immundus eīn lu
xurie ſpūs exit ab hoīe in q̄drage
ſima vel al's qñ ↄfitet ⁊ poſtea qñ
hō recidiuat in pctm̄ tunc ſpūs lu
xurie redit in domū ſuā vnde exierāt
Cōtra hoc datur ſpūſſanctus tan
ꝙ̄ ſcīficator ſiue purgator. ideo dī
ſpūſſcīs .i. mundus. ſpūs eīn ſan
ctꝰ veniens in aīam purgat ⁊ mū
dat eā. ſicut pȝ in dauid qui cū ce
ciderat in immundiciā magnā .ſ.
in adulteriū: tunc clamauit ad deū
dicens. Cor mundū crea in me ⁊c̄
Ne ꝓijcias me a facie tua ⁊c̄ Et mi
ſertus eſt eius dñs: ⁊ dedit ei ſpiri
tum ſanctū qui purgauit eū ab oī
pctō. Rūcꝫ ſpūs malus impugnat
hoīem p mendaciū ſuggerens hoī
vt aſſueſcat mentiri ⁊ neq̄ter loq.
ſicut pȝ .iij. Re.xxij. vbi dicit qr cū
rex vellet ire ad expugnandū quē
dam ciuitatē ramoth: cōſuluit mi
cheā ꝓphetam. Qui ait. Vidi dñm
ſedentē ſup ſoliū excelſum: ⁊ oēm
exercitū celi aſſiſtentē ei a dextris
bonos. ⁊ a ſiniſtris malos ⁊ ait do
minus. Quis decipiat achab ut aſ
cēdat ⁊ cadat in ramoth. Et dixit
vnꝰ verba huiuſcemodi: ⁊ alius
alteri Egreſſus eſt aūt ſpūs malꝰ
a ſiniſtris ⁊ ſtetit coram dño ⁊ ait
Ego decipiam achab. Cui dñs In
quo. Et ait. Egrediar ⁊ ero ſpiritꝰ
mendax in ore oīm ꝓphetaꝝ eius
⁊ ſic factū eſt. Spūs malus ingreſ
ſus eſt in os ꝓphetarum eius: ⁊ lo
quebat mendaciū per eos: ⁊ cōſu
luerunt ei vt iret ad pugnādum
ciuitatē ⁊ ſagittatus eſt ibi ⁊ mor
tuus eſt Sic patet quomō dyabo
lus docet homines mētiri. qr ſicut
dicitur Ioh.viij. cum loquit mē
dacium: ex ꝓprijs loq̄tur. qr men
dax eſt ⁊ pat eius .i. mendacij pa

ter· qꝛ ipſe excogitauit primū mē
dacīū· qꝛ per mendaciū decepit p̄
mum hoīem in paradiſo dicēs gen̄·
iij· Quacunqꝫ hora comederitis a
perient̄ oculi veſtri: ⁊ eritis ſicͭ dij
Contra hoc datur ſpūſſanct⁹ tan
q̄ doctor veritatis· Jo·xvi· Cum ve
nerit ille ſpūs veritatis docebit vos
omnem veritatē. Rūqꝫ ſpūs mal⁹
facit hoīem mutū ad laudē dei· qꝛ
q̄diu hō eſt in pctō mortali: non
p̄t dicere laudē deo acceptam Eccī.
xv· Nō eſt ſpecioſa laus in ore pec
catoris: ⁊ non eſt deo accepta. qꝛ
de talibus dicit dn̄s yſa·xxix· Po
pulus hic labijs me honorat· cor
aūt eoꝝ longe eſt a me· ſine cā co
lunt me· Itē facit eum mutū quā
tum ad ꝯfeſſionē· qꝛ non pmittit
eum ꝯfiteri pctā ſua dyabolus facͭ
ſicut lup⁹ qui capit ouē p guttur
ne emittat vocē: ⁊ non p pedē· Sic
dyabolus tenet pctōrem ne ꝯfite
atur pctā ſua ⁊ non p pedeꝫ· qꝛ per
mittit eū frequentare eccās dare
elias ⁊ ieiunare· ſed impedit quā
tum p̄t qꝫ mutus veniat quo ad ꝯ
feſſionem· Sp̄s aūt malus etiam
hoīes excecat p pctā· ſap̄·ij· Exceca
uit enī eos malicia eoꝝ· Dyabol⁹
ei facͭ ſicͭ coru⁹ q̄ inuenit cadauer
primo eruit ſibi oculos ne ꝯgno
ſcat deuꝫ creatorem ſuū. Ideo bene
figuratus eſt p naas q̄ pugnauit
ꝯtra filios iſrl̄ ⁊ omnes quos cepit
oculos dextros eruit· ſicut dr̄ in hi
ſto· ſcolaſtica. Et ideo naas interp̄
tatͭ ſerpens ⁊ ſignificat dyabolū q̄
p ſerpentē decepit primū hoīnem
Hic ſp nititur hoī eruere oculū dex
trū quo cognoſcere deberet deū crea
torem ſuū: ⁊ dimittit ei ſiniſtrum
quo videat iſta terrena ⁊ vana· ſic
pꝫ duplex malicia dyaboli· qꝛ hoī
nem facit mutum ⁊ cecū· Iſtud oſ
ſum eſt in demoniaco q̄ ſm lucaꝫ
erat mutus ⁊ ſm math· cec⁹ ⁊ mu
tus· Et cū eieciſſet demoniū: mut⁹
loq̄batur· cecus lumen recepit Cō
tra iſtas duas malicias mali ſpi
ritus datͭ ſpūſſcūs dupliciter· Cō
tra mutitatē datͭ tanq̄ prelocutor
qꝛ ſicͭ dicit gre· in ome· Quos ſpūs
ſcūs repleuerat: ardētes pariter ⁊
loq̄ntes facit· Actu·ij· Repleti ſūt
om· ſpū ſancto· ⁊ loq· ver· dei cum
fiducia·ij· Pe·v· Spūſancto inſpi
rati locuti ſunt ſcī· Vnde beatus pe
trus q̄ non audebat fateri coram
ancilla qꝫ eſſꝫ diſcipulus ihēſu p⁹
recepcōem ſpūſſancti audacter co
ram oībus predicauit xp̄m· ſimi
liter omnes diſcipuli q̄ ante clau
ſi ſedebant ꝓpter metum iudeoruꝫ
⁊ erant tanq̄ muti non audentes
loq̄: poſt recepcōem ſpūſſancti lo
quebantͭ cum fiducia verbum dei
non ſoluꝫ in ſuo idiomate: ſꝫ ling
uis oīm gentiū docuit eos ſpiritus
ſanctus loq̄· Sic pꝫ donū ſpūſſcī ꝯ
tra mutitatē ſpūs mali· Sed cōtra
cecitatē mali ſpūs datͭ ſpūſſanct⁹
tanq̄ illuiator q̄ illuiat corda hoī
num ad cognoſcendū deū ſuum.
Ephe·i· De⁹ dnī nr̄i ihēſu xp̄i pr̄ det
vobis ſpm̄ ſapie ⁊ reuelacōis in
agnicōm ei⁹ illuiatos oculos cord
veſtri· Sap̄·ix· ſenſū tuū q̄s ſciet:
niſi tu deus ſapiam dederis ⁊ miſe
ris ſpiritū tuum de altiſſimis ⁊cͭ.

Exemplū in beato paulo qñ ante
rece p cõem ſpiritusſcī ita excecat⁹
erat ꝙ pſeq̄retur oēs qui xp̄m p̄
dicabant: ſed poſt ꝙ̄ illuīatus fuit
a ſpūſancto: oēs ſcripturas intel
ligebat. Et de daniele dr̄ danie. vi.
daniel ſupabat omnes pn̄cipes
⁊ ſatrapas ꝙ ſpiritus dei amplior
in eo erat. Rogemus.

Feria ſexta.
Sermo. ciij.

OMne peccatū

⁊ blaſphemia remittetur
hoī. ſpūs vero blaſphemie non re
mittet. Et quicūq̧ dixerit verbū
ꝯtra filiū hoīs remittet ei. qui aūt
ꝯtra ſpm̄ſanctum non remittet ei
neq̧ hic neq̧ in futuro. Math. xij.
Notandū ꝙ hoīes peccāt tripliciť
ſicut dicit yſi. Primi p infirmitatē
illi peccant in pr̄em. quidam p ig
norantiā: ⁊ hoc eſt in filiū. quidā
p induſtriā: ⁊ hoc eſt in ſpm̄ſcm̄.
Primi peccāt per infirmitatē. Iſti
ſunt guloſi ⁊ luxurioſi. ꝙ ex fragi
litate carnis in pc̄m̄ cadunt Mat.
xxvi. Sp̄s quidē prompt⁹ eſt caro
aūt infirma. Taliter peccauit dd:
q̄ ex fragilitate carnis ſue: cecidit
in pc̄m̄ luxurie cū vxore vrie. Sed
mox vt correptus fuit a propheta
nathā: cognouit pc̄m̄ ſuum ⁊ pe
nituit. d. Peccaui ⁊ ſtatī ꝯſecutus
eſt indulgentiā ⁊ dei grām ⁊ glori
am. Ibi dicit glo. Qui humiliter
pc̄m̄ ſuum ꝯfitet: mox veniā ꝯſe
quet. Taliter etiā peccauit filius
ꝓdigus qui diſſipauit ſbām ſuā
viuendo luxurioſe ⁊ p⁹ ad ſe reuer
ſus penituit ⁊ humiliauit ſe. d. va
dam ad pr̄em meū ⁊ dicā ei. pater
peccaui in celū ⁊ corā te: iam nō ſū
dign⁹ ⁊c. vt in euangelio. Lu. xv.
Sic adhuc facit pater nr̄ celeſtis
ex infirmitate peccātib⁹: ⁊ veniam
humiliter petentib⁹. Ps̄. Quō mi
ſeret pater filioꝝ: mi. eſt do. ſu. ti.
ſe ⁊ illis qui poſt lapſū timent do
minū ⁊ veniam poſtulant Quare.
qm̄ ipſe cognouit figmentū nr̄m
⁊ nrām fragilitatē. Adeo enim ſu
m⁹ fragiles ⁊ inclinati ad pc̄m̄ ꝙ
non poſſum⁹ ſine grā dei noſmet
ipſos a pc̄cīs abſtinere vel cauere
Sap. viij. Scio ꝙ aliter nō poſſū
eſſe ꝯtinens niſi de⁹ det. Ideo dicit
ps̄. Miſerere mei do. qm̄ infir. ſum
⁊c. Scd̄o aliq̄ peccāt p ignorantiā
⁊ hi in filiū peccāt. ſicut btūs pau
lus q̄ pſeq̄batur xp̄ianos putans
ſe benefacere: ⁊ ignorans ſe in hoc
peccare. i. Thimo. i. Fui blaſphe⁹
⁊ pſecutor ⁊ cōtumelioſus: ſed mi
ſericordiā dei cōſecutus ſum. ꝙ ig
norans feci. Et dicit yſidorus ꝙ pec
care ex infirmitate grauius ſit: ꝙ̄
peccare ex ignorantia ſed ignoran
tia periculoſior eſt. ꝙ cū homo ig
norat: ſatiſfacere negligit. ⁊ hoc
tangit gloſ. ſup hoc ꝙ dicit igno
rans Conſequunť ergo miam dei
qui ſcienter peccāt: ſed ex infirmi
tate: vt dauid. ⁊ qui ex ignorātia
peccant. quod facilius ignoſcitur
vt paulus Sed iuxta hoc ſciendū
ꝙ triplex eſt ignorantia: vt diciť
libro ſecundo ſētentiarum Prima
eſt eorum qui ſcire nolūt cum poſ

ſint: que nō excuſat pc̄m̄:nec pec
cantē· De qua dr̄ ·v·chor· xiiij· Qui
ignorat ignorabit· Jſta quippe vo
cat̄ ignorantia affectata: ⁊ ē mul
tum periculoſa. Scd̄a eſt eoꝝ qui
volunt ſcire ⁊ non pn̄t: ⁊ hoc ē pec
cati pena ⁊ non peccant. Tercia ē
eoꝝ qui quaſi ſimpliciter neſciūt
non renuentes vel ſcire ꝓponentes
q̄ neminem plene excuſat· qꝛ excu
ſat nō a toto:ſed a tanto vt fortaſ
ſe minus puniat̄· Etſi hō per igno
rantiā delinq̄t dicat cum pſ̄· Deli
cta iuuentutis mee ⁊ ignorantias
meas ne memineris dn̄e ·i· pc̄tā q̄
per ignorantiam ꝯmiſi· De iſta tri
plici ignorantia dicit aug⁹· Licet
grauiꝰ ſit peccare ſcienter q̄ꝫ neſci
enter:non ideo tn̄ fugiendū eſt ad
ignorantie tenebras vt in eis quiſ
q̄ꝫ excuſacōm requirat· Aliud enī
eſt ſcire ⁊ noluiſſe ſcire· qꝛ in eis q̄
intelligere noluerunt:ipſa ignorā
tia eſt peccatū· Et in eis qui volue
runt ⁊ non potuerūt pena peccati·
Jgnorantia vero que non eſt eoꝝ
qui ſcire nolunt:ſed eorum q̄ tan
q̄ꝫ ſimpliciter neſciunt:nullū ſic
excuſat vt eterno igne nō ardeat:
ſed fortaſſe vt minꝰ ardeat· Tercio
peccant hoīes ex induſtria ſiue ex
mera malicia. De hoc dr̄ in verbo
ꝓpoſito qd̄ eſt pc̄m̄ in ſpiritū ſan
ctum: ⁊ nō remittet̄ hic neq̄ꝫ in fu
turo· Quod exponens magiſter ſē
tentiaꝝ in ·ij· libro in fine dicit ſic
Pc̄m̄ in ſpiritum ſanctum dr̄ irre
miſſibile:non qꝛ aliqn̄ nō remitta
tur:ſed qꝛ vix aut raro vel difficul
ter remittet̄· Eſt aūt pc̄m̄ in ſp̄ m̄

ſanctū quadruplex· Primū eſt ni
mia deſperatio de venia: ⁊ in illo pec
cauit cayn· q̄ ait· Maior eſt iniqui
tas mea q̄ꝫ vt veniam merear· Yſi
dorus. Peccata peccatis addit de
ſperans vbi credit ſe veniam non
adipiſci· qd̄ eſt peccare in ſpiritū
ſanctum· qꝛ putat deum aut nol
le: aut non poſſe dimittere· Scd̄m
eſt nimia preſumptio de dei mia·
⁊ in illo peccauit origenes q̄ dixit:
nullum ꝓpter peccatū damnari· qꝛ
ſicut dicit iheronimus ſuper illud
Mathei· xij· Non remittet̄ ei:neq̄ꝫ
hic:neq̄ꝫ in futuro Origenes dixit
omnes pc̄tōres veniam conſecutu
ros poſt vniuerſale iudiciū trāſa
ctū:licet multa pc̄tā ꝑpetraſſent·
Tercium eſt finalis impenitētia·
⁊ in hoc peccauit ſaul q̄ correptus
de inobediencia ꝯtempſit penitere·
licet enī diceret Peccaui:nō tn̄ in
tendit:ſed impenitens fuit vſq̄ꝫ in
finē vite ſue Quartū eſt impugna
tio gr̄e: ⁊ taliter peccant oēs gra
tiam dei ꝑcipientes ⁊ ab ea recedē
tes ⁊ eā impugnantes Et de talibꝫ
dr̄· ij· Pe· ij· Si enī refugientes co
inq̄nationes mundi in cognicōne
dn̄i nr̄i ⁊ ſaluatoris ihe̅ſu xp̄i· his
rurſū implicati ſupant̄: facta ſunt
eis poſteriora prioribꝰ peiora Me
lius enī erat illis viā iuſticie non
cognoſcere q̄ꝫ pꝰ cognitā retrorſū
ꝯuerti ab eo qd̄ traditū eſt eis ſā
cto mādato· Hoc mō peccauit iu
das q̄ relicto ſeculo ſecutꝰ ē dn̄m:
⁊ poſtmodū in pc̄m̄ eſt lapſus·
Sciendum tn̄ qꝛ quantūcūq̄ꝫ hō
peccauerit ſiue in patrem: ſiue in

filiũ: ſiue in ſpm̃ſanctũ. ſi añ mor
tem penituerit veniã impetrabit.
Sed q̃ per finalem impniam pecca
uerit in ſpm̃ſanctũ: illi nõ remitte
tur hic neqꝫ in futuro ſeculo. Vñ
nõ ꝗnon pt ſciri de aliq̃ vtꝝ in ſpi
ritum ſanctũ peccauerit: niſi cũ ab
hac vita deceſſerit. niſi forte alicui
p ſpm̃ſanctũ mirabiliter fuerit re
uelatum. Rogemus.

¶ Item de eodem
¶ Sermo. ciij.

Filius hois hz

ptãtem in terra dimitten
di pctã Lu. v. Duplicẽ ptãtem oñ
dit dñs in iſto paralitico. ſ. ꝗ ei pctã
dimiſit ⁊ eũ ab infirmitate ſãauit
Vnde nõndum ꝗ dñs oñt ptãtẽ
ſuã mundũ ingrediens in mundo
viuens. de mũdo exiẽs ⁊ oñdet ad
iudiciũ veniens. Primo oñt potẽ
tiã ſuã mundũ ingrediens in hoc
ꝗ contra curſum nãe virginẽ ſine vi
ri conſortio fecũdauit. De hac ptãte
dixit beata v̄go qñ filiũ dei ↄcepat
Magnificat aĩa mea dñm. ⁊ ſequi
tur. qꝛ fe. m̃ ma. q̃ po. eſt. Lu. i. q. d.
Tam magna qñta mihi facta ſũt
null⁹ potuit facere m̃: niſi oṗs de⁹
qui ſuper oĩa potens eſt. Glo. Nil
meis meritis attribuo ſꝫ meã ma
gnitudĩnẽ ad illũ refero qui eẽnti
aliter potens eſt. qui de puis mag
nos. de infirmis fortes facere põt.
Aug⁹. Mag̃ tibi fecit virgo bene
dcã vt tu creatura ederes creatorẽ
famula dñm generares. vt p te de
us mundũ redimerꝫ. p te mundũ
illũiaret. ⁊ p te hoiem ad vitam re
uocaret. Vere magna dei potẽtia
qui p infirmã virginẽ potẽter mũ
dum de dyabolica ptãte liberauit
Hanc ptãtem ꝓpheta in pſona ge
neris humani multo tpe poſtula
ueãt nobis mitti. d. Excita dñe po
tentiã tuã ⁊ veni vt ſaluos nos faci
as. Hanc potentiã h⁹ pueri ↄgno
uerũt angeli. ⁊ ideo in ortu ſuo Glo
ria in excelſis deo decãtabant Silr
irrõnabilia aĩalia: vt bos ⁊ aſin⁹
flexis genibꝫ ante preſepe adorãue
runt. iuxta illud Yſa. i. Cognouit
bos poſſeſſorẽ ſuum: ⁊ aſin⁹ preſe
pe dñi ſui. Item vinee engaddi q̃
illa nocte floruerunt: ⁊ fructum ꝓ
tulerunt. Itẽ magi ⁊ reges q̃ eius
ſtellam videntes: ⁊ de longinquis
ptibus venientes ipſum tanq̃ de
um adorauerunt: ⁊ tanq̃ regi mu
nera obtulerunt. Poteſtas etiã
hui⁹ pueri oñſa eſt in vaticinio ſi
bille. ſicut atteſtat̃ innocẽtius pa
pa tercius Octauian⁹ dum vniuer
ſum mundũ romane ditioni ſbiu
gaſſet: in tantũ ſenatui placuit vt
eum p deo colere vellent Tunc ille
ſibillam ꝓphetiſſam aduocans q̃
ſiuit ſi aliq̃s potentior: ⁊ maior co
naſciturus eẽt. Cum aũt dies nati
uitatis aduenĩſſet. ſ. xp̃i in media
die circulus aureus apparuit circa
ſolem ⁊ in medio circuli virgo pl
cherrima puerũ geſtans in gremio
Tunc ſibilla hec videns: ceſari ait
Hic puer maior ⁊ potentior te eſt:
ideo ipſum adora Tunc p̃cepit rex
ne aliq̃s eum deũ noĩaret ⁊ vt nul
lus adoraret̃ niſi puer iſte. Sic pꝫ

potentia dñi.ſ. mundum ingredi
ens. Scdo oñt potentiã ſuam om
nib⁹ diebus ſuis in mundo viuẽs
p hoc q multa mirabilia fecit: q̃
null⁹ alius facere potuit. Vñ ait
ei nicodem⁹ Jo.iij. Mgr̃ ſcimus q
a deo veniſti. nẽmo em̃ põt hec ſig
na facere ⁊c̃. Signa ⁊ mirabilia q̃
p diuinã potentiã in terra opaba
tur longũ ⁊ tedioſũ eſſet enarrarẽ
ſed vnum qd in euangelio hodiẽ
no tangit ad ↄſolacõem oĩm pec
catoꝝ diligẽter demus notare q
.ſ. hȝ ptãtem in terra dimittendi
pctã: ⁊ hoc oñt per manifeſtũ ſig
num qñ ait palitico Tibi dico ſur
ge tolle lectũ tuũ ⁊ ambula. Item
qñ ſanauit idropicũ in corpe quẽ
pri⁹ ſanauerat intus in aĩa. Iſtud
eſt manifeſtũ ſignũ. vñ ait de pa
litico. Vt aũt ſciatis q filius hoĩs
habȝ ptãtem in terra dimittendi
pctã ſupple. ꝓpterea iſtũ maĩfeſte
coraȝ oĩbus vobis ſanabo. Tunc
ait palitico. tibi dico ſurge tolle le
ctũ tuũ ⁊ vade in domũ tuã. ⁊ ſtati
ſan⁹ ſurrexit. Et nõbiliter dicit in
terra poſſe dimittere pctã. q nec
in celo nec in inferno dimitti pctã
pñt. In celo nõ dimittit pctm̃. q
ibi nõ cõmittit. qui aũt ibi pctm̃
ↄmiſerunt.ſ. lucifer ⁊ ſocij eius re
miſſionẽ ↄſecuti non fuerũt ſed tã
q̃ fulgur de celo ĩ infernũ ceciderũt.
.ſ. in pfundũ inferni. Eze.xxviij. Re
pleta ſunt interiora tua iniq̃tate ⁊
peccaſti: ⁊ eieci te de monte dei. et
pdidi te o cherub. Hoc multum ti
mendũ eſt pctõribus. Si em̃ an
gelis non pepcit peccantib⁹: non

pcet hoĩbus peccantibus niſi peni
tentiã egerint ſed eiciet eos ſicut
eiecit dyabolũ. Vnde dicit dñs ter
ribile verbũ pctõrib⁹. Eze.xi. Gla
diũ metuiſti: ⁊ illum educam ſup
vos ⁊ eijciam vos de medio eius ⁊
dabo vos in manus hoſtium. Per
gladiũ ſignificat vltima ſn̄ia: qñ
dicetur Ite maledcĩ in ignẽ eternũ
qui paratus eſt dyabolo: ⁊ oĩb⁹ an
gelis eius. Item gladiũ iſtum vi
brabat angelus ↄtra primos pen
tes qñ expulit eos de celo ꝓpter in
obiam. Sic pȝ q in celo pctã non
dimittunt. Nec in inferno. q in in
ferno nulla eſt redẽptio. Sicut pȝ
in diuite epulone: q̃ cum eẽt in in
ferno: clamabat ad abrahã vt ſui
miſereret ⁊ miam nõ inuenit. Lu.
xvi. Pȝ etiam in hoc q cui dñs ad
infernum dñdebat: nullus q̃ cum
mortali pctõ deſcẽderat inde libera
tus fuit: ⁊ etiã non liberauit eos q̃
fuerunt in inferno: ſed illos q̃ fue
runt in limbo inferni. vnde nec ĩ ce
lo: nec in inferno pctã dimittunt:
ſed q̃diu ſum⁹ in terra ⁊ in hoc ſe
culo remiſſionem pctõꝝ inuenire
poſſum⁹. ⁊ hoc puenit ex potentia
dei qui hȝ ptãtem in terra dimittẽ
di pctã. Mat.xvi. Qd cunq ligaue
ris ſup terram ⁊c̃. Pctm̃ em̃ tantũ
ligat hoĩem vt ſua ptãte ſolui non
poſſit: niſi adiuuat eũ diuina po
teſtas. Ozee.xiij. Perditio tua iſrl'
ex te tm̃ modo: ex me aũt auxiliũ
tuum. Tercio oñt dñs potentiã
ſuã de mundo egrediens. q ptãtẽ
habuit emittendi aĩam qñ vole
bat ⁊ recipiendi qñ volebat ⁊ mit

tendi quo volebat. Joh. x. Nemo
tollet aiam meā a me: ſ3 ego ponā
eā a meipſo. q2 ptātem habeo po
nendi aiam meam: ⁊ iterū ſumēdi
eam. Gloſ. qñ volo: ⁊ ptātem hēo
iterū ſumendi eam Glo. tercia die
Pſa. liij. Oblat9 eſt q2 ipſe voluit
q2 in ſua ptāte fuit qñ mori voluit
⁊ hoc p3 in hoc q2 inimicis ſuis ob
uiā iuit. ⁊ vno verbo ad terrā pro
ſtrauit eos. P3 etiā ex hoc. q2 pe
tro dixit. ɔuerte gladiū tuū in va
ginā. an putas q2 non poſſum ro
gare pr̄em meum: ⁊ exhibebit m̄
pluſq̄3. xij. legiones angeloꝝ Ma
th. xxvi. Itē in hoc q2 cū aiam ſuā
tradere vellet: voce magna clama
uit. d. Pr̄ in ma. tu. com. ſpi. meū.
qd nullus hō facere pt. Non enim
eſt in poteſtate hoīs ꝓhibere ſpm̄
nec h3 ptātem in die mortis emit
tendi ſpm̄. Eandē etiā aiam poten
ter ad infernum miſit ⁊ omnes ſu
os inde potenter liberauit Unde di
xerit dyaboli. Quis eſt iſte rex glo
rie? Et rn̄derunt angeli qui cū ipō
erant. Dn̄s fortis ⁊ potēs Aug9
Mox vt xp̄us ſpm̄ tradidit vnita
ſue deitati anima ad infernorū ꝓ
funda deſcendit. Cūq3 tenebrarū
terminū quaſi quidam preliator
ſplendidus ac terribilis attigiſſet
aſpicientes eum impij ac tartarei
legiones: territi inq̄rere ceperūt di
centes. Unde eſt iſte tam terribil
tam ſplendidus. tam preclarus?
q. d. Mundus ille qui nobis ſb̄di
tus fuit: nunq̄ nobis talem mor
tuū miſit. Quis eſt ḡ iſte qui ſic in
trepid9 noſtros fines ingreditur

⁊ non ſolū noſtra ſupplicia non ve
retur: verumetiā3 alios de noſtris
vinculis abſoluit. Grego. nazan
zenus. Confeſtim eterna lux infe
roꝝ xp̄o deſcendente reſplenduit:
mox ferruginei ianitores talia in
tra ſe vmbroſa ſilentia metu recū
bente ſubmurmurabāt. Quis eſt
iſte tribilis ⁊ nimio ſplendore cla
riſcans? Nunq̄ talem nr̄ accepit
tartarus. nunq̄ in nrām cauernā
talem euomuit mund9. Inuaſor
eſt iſte non debitor. non pctōr: ſed
predator. iudice3 videmus: non
ſupplicē. venit pugnare non ſuccū
bere. eripe nō manere. Poſtq̄ au
tem ibi ſuam ptātem exhibuit.
tercia die aiam ſuam reſumpſit ⁊
potenter a mortuis reſurrexit. ſ. ꝓ
pria virtute. Jo. x. Ptātem habeo
ponendi aiam meam ⁊ iterū ſumē
di eam Hanc poteſtatem predixe
rat iudeis dicens Soluite templū
hoc: ⁊ in triduo excitabo illud Jo.
ij. Hoc aūt dixit de templo corpis
ſui. Hec poteſtas etia3 apparuit in
hoc q2 in hora reſurrectionis terre
motus fact9 eſt magnus ⁊ cuſto
des ſepulchri facti ſunt velut mor
tui. Sic p3 ptās xp̄i qua3 oñt mo
riens. Quarto oñdet poteſtate3 ſu
am ad iudiciū rediens. Jo. v. Po
teſtatē dedit ei iudiciū facere. q2 fi
lius hoīs eſt. Aug9 in glo. Pote
ſtatē quam h3 filius cu3 pr̄e in oc
culto dedit pr̄ ei. q2 filius hoīs eſt.
In qua forma iudicās bonis ⁊ ma
lis videbit. Lu. xxi. Videbunt fili
um hoīs venientē3 in nube cū pote
ſtate magna ⁊ maieſtate. In fig

num̄ potentie ſue veniet cū tuba ſic principes qui potenter ingrediun tur terras inimicoꝝ ſuoꝝ. Mat. xxiiij. Mittet angelos cū tuba ⁊ voce magna: ⁊ ꝯgregabūt electos. glo. cū reprobis. A quatuor vētis celi .i. a quatuor fimb9 terre oriēte occidente. aquilone ⁊ auſtro. Criſoſt. O ꝙ̄ magna erit illa vox ⁊ terribilis cui obediunt oia elementa que petras ſcindit. inferos frāgit monumenta aperit. vincula mortis diſſoluit ⁊ vniuerſos mortuos reſurgere facit: ⁊ ad iudiciū venire ꝯpellit. Adeo terribilis erit vox illa reprobis. ſicut dicit beatus aug9. ꝙ mallent oīa tormenta inferni ſuſtinere ꝙ̄ illam vocē tunc audire. Tunc dicēt montib9. cadite ſup nos ⁊c̄. De illa voce tube dicit beat9 ihero. Siue comedā. ſiue bibā ſiue aliq̄d aliud faciā: ſp videt̄ aurib9 meis inſonare illa vox terribilis. ſurgite mortui ⁊ venite ad iudiciū. Cum aūt ita potēter venerit: potēter malos ꝯdemnabit. d. Ite maledicti ⁊c̄. De hac ptāte dī Luce. xij. Nolite timere eos qui corpus occidunt: timete eū qui poſtꝙ̄ occiderit corpus: hȝ ptātem aīam mittēdi in gehennā ⁊ hȝ ptātem bonos mittendi in vitam eternā. Legit̄. ij. macħ. vij. cū rex antiochus. vij. frēs puniret: quint9 eorū dixit ei. Ptātem inter hoīes hēs cū ſis corruptibilis: fac quid vis. Noli aūt putare genus nr̄m ita eſſe derelictū. tu aūt patiēter ſuſtinebis: ⁊ videbis magnā ptātem ipſius q̄liter te ⁊ ſemen tuū torquebit. Dicit enim nunc ſicut dī ſap. vi. Potētes potenter tormenta patient̄. A potēte .i. a iudice qui hȝ ptātem eos mittere in gehennā. Vnde iob. xvij. Pī dediſti filio tuo ptātē ois carnis .ſ. ſup oē genus humanū: vt omne qđ dediſti ei det eis vitā eternam. Hoc erit qn̄ dicet venite benedicti pr̄is mei pci. reg. qđ vo. pa. ē ab origine mundi. Ad qđ nos pducat: q̄ ſine fine viuit ⁊ regnat.

De ſancta trinitate.

Sermo. cv.

GRatia dn̄i noſtri iheſu xp̄i ⁊ caritas dei patris ⁊ cōicatio ſpiritusſancti ſit ſemp cum oībus nobis. ij. Choꝝ vltimo. In verbis iſtis ꝓponit nobis apl's beneficia ſancte trinitatis .ſ. pr̄is ⁊ filij ⁊ ſpiritusſcī nobis exhibita vt ea in memoria habeamus ⁊ nō obliuiſcamur. Prepoīt aūt nobis apl's filiū in iſtis verb̄ non ſine cā. Facit enim ꝓpter errorem quorundam hereticoꝝ qui dixerunt filiū minorē eſſe patre: qđ falſum eſt. Vt aūt oſ̄dat filium patri equalem: ideo aliqn̄ poſtponit. aliqn̄ preponit. Ideo nos ad honorem ſancte trinitatis aliquid dicere cupientes. Primo de patre Scđo de filio. Tercio de ſpiritusſancto pſequamur. Ordinemus ḡ ſic cōſtructionem. Caritas dei patris quā nobis exhibuit ſit ſp cum oībus nobis .ſ. p iugē memoriā in corde. p grāꝝ actionē in ore. factis bona opacōe. ⁊ gratia dn̄i noſtri

i ieſu xp̄i quam nobis exhibuit.
⁊ cōicatio ſpiritusſcī ſit ſemp cum
oībus nobis. Circa primū notan
dū q̄ caritas dei p̄ris cōſiſtit in tri
bus. Primo in hoc q̄ ꝓpter nimiā
preuaricacōem primi pentes ita
elongati fuerunt a deo q̄ etiā nos
ſumus elongati a deo ⁊ expulſi a
padiſo ⁊ a gloria celeſti: ad quaȝ
nos creauerat. Ipſe tn̄ miſertꝰ no
ſtri cum p nulluȝ reduci poſſemꝰ
caritatē ppetuam quā ad nos ha
buit nobis oñdit: ⁊ nos ad ſe tra
xit. Vñ ait ihere. xxxi. In caritate
perpetua dilexi te: ⁊ ideo attraxi te
miſerans: ⁊ nonſolū retraxit nos
ſed adhuc cū ab eo recedimꝰ p ca
ritateȝ nos retrahit. ſicut pater di
lectum filiū. Hoc eſt qd xp̄s dixit
Jo. vi. Nemo pōt venire ad me: ni
ſi pater qui miſit me traxerit illū
⁊c̄. Quomō autem pater nos tra
hat: oñdit ꝓpheta oſee. xi. In funi
culis adam traham te ⁊ vinculis
caritatis. Funiculi adam ſunt fla
gella. tribulatio. fames. ſitis. ⁊c̄.
Iſti dicunt̄ funiculi adam. q̄ per
illa flagellatus fuit adam ꝓpter
peccata ſua: ⁊ tractus per pn̄iam
ad deum. Talia dicunt̄ vincula ca
ritatis. q̄ talia immittit pater ce
leſtis filijs ſuis ex caritate. ſicut di
citur Heb. xij. Quem diligit deus
caſtigat. flagellat enim omneȝ fi
lium quem recipit. Exemplum in
filio ꝓdigo qui receſſit a patre: ſed
vrgēte neceſſitate famis: redijt ad
patrem Iſtam caritateȝ patris in
memoria habere debemus: ⁊ ſic gra
tias referre. Iuxta illud ephe. vi.

Gratias agentes ſemp ꝓ omnibꝫ
Glo. nonſolū pro ꝓſperis: ſed eti
am ꝓ aduerſis gratias agere de
bemus Sicut beatus iob: qui poſt
q̄ pdiderat omnia dixit. Dominꝰ
dedit. dn̄s abſtulit. Job ⁊ ſit nomē
dn̄i benedictū. Secundo oñdit no
bis ſuam caritatē in hoc q̄ ꝓ redi
mendis nobis filium ſuum dedit.
Joh. iij. Sic deus dilexit mundū:
vt filiū ſuum ⁊c̄. Gregoꝛ. O ineſti
mabilis dilectō caritatis vt ſeruū
redimeres filiuȝ tradidiſti. Vere
magna eſſet principis caritas:
ad ſeruū: ſi traderet filium ſuuȝ in
captiuitatē vt ſeruum liberaret: ſ
maioꝛ ſi traderet in moꝛtem qd fe
cit pater celeſtis ⁊. Joh. iiij. In hoc
apparuit caritas dei in nobis: qm̄
vnigenitū ſuum miſit in mundū:
vt viuamꝰ per ipſum ⁊ p moꝛtem
eius. Iſtam etiā caritateȝ debemus
habere in coꝛde noſtro vt eū verſa
vice diligamus. ex quo ipſe prioꝛ
dilexit nos. nihil req̄rit a nobis de
us: niſi q̄ euȝ ex toto coꝛde diliga
mus. Ipſe enim ſm p̄s bonoꝝ no
ſtroꝝ operacōne non indiget: ſed
tm̄ coꝛ ņrūm deſiderat. Prou. xxiij.
Fili prebe mihi coꝛ tuum Et illud
mat. xxij. Diliges dn̄m deum tuuȝ
⁊c̄. Quantū ad intellectuȝ: ex tota
anima tua. quantū ad effectuȝ. ex
tota mente tua quantū ad ↄtinu
am ip̄iꝰ memoꝛiā. ſp ponit totū vt
nihil remaneat qd ad amoreȝ dei
p̄ris nō ↄuertat̄. Tercio deꝰ p̄r ex
hibuit nobis ſuā caritateȝ in hoc
q̄ nonſolū nob̄ filiū ſuū tradidit
ſed etiā q̄ nos in filios adoptauit.

⁊ Jo. iij. Videte qualem caritatem
dedit nobis pater nr̄ vt filij dei no
minemur ⁊ ſumus. Gal. iij. Oēs
vos filij dei eſtis p fidem in iheſu
xp̄o. Si aūt ſumus filij dei: erim⁹ ⁊
heredes regni celeſtis. ſicut dr̄ .i. io
han. iij. Cariſſimi nunc filij dei ſu
mus ⁊ nondū apparuit nobis q̄d
erim⁹. ſcimus q̄m cū apparuerit ſi
miles ei erim⁹: q̄m videmus eū ſi
cuti eſt. Iſtaȝ etiā caritatē dēmus
hr̄e in memoria q̄ filij dei ſumus ⁊
q̄ pr̄itatem non amittam⁹ ⁊ tan
q̄ adulteri filij ab hereditate non
amoueamur. p̄. Jo. ij. Filioli māe
te in eo: vt cū apparuerit hēamus
fiduciā ⁊ non ꝯfundamur ab eo i
aduentu eius. ⁊ ſic p;ȝ caritas dei
pr̄is. Scđo debemus hr̄e in memo
ria grāȝ filij quā nobis exhibuit
q̄ triplex eſt. Primo q̄ ꝓ nob̄ hu
manā aſſumere voluit naturā. De
hac dr̄ Lu. i. Aue grā plena ⁊c̄. Ve
re magna fuit grā q̄ voluit filius
altiſſimi tantū ſe humiliare: q̄ hō̄
fieri voluit. ⁊ ſe exhibuit nob̄. Cū
eīm pr̄ ⁊ filius ⁊ ſpiritusſcūs ꝯſili
um hr̄ent quis eoꝝ humanitateȝ
accipe deberet: ſicut dr̄ yſa. vi. Dixit
deus pr̄ ad filium ⁊ ſpūm ſanctuȝ.
Quē mittā: ⁊ quis ibit ex nobis. Rn̄
dit fili⁹. Ecce ego: ſupple preſto ſū.
mitte me. Jllā grām dēmus habe
re in corde: ⁊ ei ſedulas grās refer
re. Scđo oñt grām in hoc q̄ paup
fieri voluit in tpe: vt nos ditaret in
eternitate. ſicut dr̄ .ij. Chorin. viij.
Scitis grām dn̄i noſtri iheſu xp̄i:
q̄m cū diues eſſet ꝓ nobis egen⁹
fact⁹ eſt: vt illi⁹ inopia diuites eē
mus ⁊ hec fuit grā magna q̄ dn̄s
celi ⁊ terre pauprimus hoīm fact⁹
eſt vt nos ditaret: ⁊ ad celeſtia reg
na reuocaret. q̄ in hoc q̄ frat̄ no
ſter fact⁹ eſt: nos heredes eius facti
ſum⁹. Vnde apl's ad titū. iij. Ap
paruit humanitas ⁊ benigtas ſal
uatoris vt iuſtificati grā ipſi⁹: he
redes ſumus ſc̄m ſpem vite eterne.
Jſtam gratiā: q̄ .ſ. nos ditaret fa
ctus eſt paup: ſp debet hō̄ habere
in memoria. ſicut monet Treno.
iij. Recordare paupertatis mee quā
.ſ. ꝓ te ſuſtinui vt ⁊ nos verſa vice
libēter ſuſtineam⁹ ꝓpter eum pau
ptatem. Ber. Magna abuſio ⁊ ni
mis magna q̄ diues vult fieri mi
ſer vermiculus ꝓ quo de⁹ maieſta
tis miſer fact⁹ eſt. Si vis loqui de
paupertate xp̄i require in ſermone de
natiuitate eius .ſ. Paruulus nat⁹
eſt nobis. Tercio oñt nobis gra
tiam ſuam in hoc q̄ ꝓpter pctā nrā
mori voluit: vt nos ſaluos faceret.
Ro. iij. Omnes enim peccauerunt
⁊ egent gratia dei. iuſtificati ḡtis
p gratiā ipſius. p redēptionem q̄
eſt in xp̄o iheſu. Ephe. pri. Jn quo
habem⁹ redemptionem p ſangui
nem ipſius ⁊ remiſſionem pctōꝝ
ſc̄m diuitias gratie eius ⁊ ſc̄m diui
tias gratie eius q̄ ſuperabūdauit
in nobis. Et bene dicit ſupabūda
uit gratia eius in nobis. abūdās
enim gratia in nobis eſt q̄n aīcus
moritur ꝓ amico. Supabundans
autē fuit gratia xp̄i in nobis. qui
non ſolū ꝓ amicis: ſed etiam ꝓ ini
micis mortē ſuſtinuit Vnde apl's
Ro. v. Cū inimici eſſemus ⁊c. ⁊c̄.

Iſtam gratiaꝫ debemus ſp in me
moria hr̄e. ſicut dr̄ Eccī. xxix Grati
am fideiuſſoris tui ne obliuiſcaris
dedit aīam ſuam ⁊ vitam ꝓ te. Fi
deiuſſor iſte eſt xp̄s. totus mūd⁹
per pc̄tm̄ primi hoīs damnat⁹ fu
it: ⁊ ptāte dyaboli ſubiectus ⁊ per
nullum hoīem qn̄tumcunqꝫ ſcm̄
redimi potuit vel abſolui: ⁊ ꝯpati
ens fili⁹ dei venit in mundū: ⁊ fide
iuſſor hoīs fact⁹ eſt. Poteſt tm̄ ali
quis ꝓ tam magna cā fideiubere:
ꝙ oꝫ eum aliqn̄ domum relinq̄re.
⁊ qn̄qꝫ hereditatem: ⁊ qn̄qꝫ vitam.
Sic fecit xp̄s fideiuſſor nr̄. Ideo dr̄
Iere. xij. Reliq̄ domum meaꝫ ⁊ ce
lum. dimiſi hereditateꝫ meam ⁊ ſi
nagogā. dedi dilectam aīam meā
⁊ vitā meam in manus inimico
rum meoꝝ. Sic ergo ptꝫ gratia fi
lij. Tercio ꝓponit nobis ꝯicatio
nem ſpiritusſcī quam ſemp habe
re debemus in memoria. Coīcat em̄
nobis ſpūſſanctus ſeptē dona con
tra ſeptem pc̄tā mortalia. require
in ſermone. O ꝙ̄ ſuauis es domi.
in die penthecoſtes. Rogem⁹.

In die corporis xp̄i.
Sermo. cvi.

Cenantib⁹ illis
accepit iheſus panē. bene
dixit ac fregit. deditqꝫ diſcipulis
ſuis ⁊ ait Accipite ⁊ comedite. hoc
eſt corp⁹ meū. math. xxvi. In luc.
xxij. addit. qđ ꝓ vobis tradetur.
Mar. xiiij. Et accepto calice grās
egit: ⁊ dedit illis dicens. Accipite
⁊ bibite ex hoc omnes. hic eſt em̄
calix ſanguinis mei noui teſtamē
ti q̄ ꝓ multis effundet Glo. ꝓ mul
tis effundet ſanguis xp̄i quo ad
ſufficientiā. ij. Chor. v. Pro oībus
mortu⁹ eſt xp̄s Verba ꝓpoſita ſūt
xp̄i ad diſcipulos ſuos qn̄ in cena
corp⁹ ſuum ⁊ ſanguinem ſuū mini
ſtrauit. In q̄bus verbis poſſum⁹
duo ſigna caritatis notare q̄ nos
dilexit. Primū ē ꝙ ꝓ nobis xp̄us
corp⁹ ſuū tradidit cū dicit. Accipi
te ⁊ comedite. Scđm ſignū eſt ꝙ
ꝓ nobis ſanguinē ſuū fudit cū đt
Hic ē calix ⁊c̄. Sciendū aūt pmo
ꝙ xp̄s ꝓ nobis duobꝫ modis cor
pus ſuū tradidit. Primo i cibo ad
edendū. de quo dr̄ in verbo ꝓpoſito
Cenātib⁹ illis. hoc em̄ ſacrm̄ inſti
tuit cū a diſcipulis ſuis carnaliter
recederet in ſignū caritatis q̄ dile
xit nos. Vere magnū ſignuꝫ cari
tatis eēt: ſi hō in neceſſitate oīa bō ſua
amico ſuo impertiret. Sicut legit̄ de
thobia: q̄ cum in captiuitatem du
ctus fuiſſet: oīa que habere pote
rat: captiuis fratrib⁹ impertitus ē.
Maius eſſet ſi hō in neceſſitate filium
ſuum ad edendū alteri impertiret.
Illud legit̄. iiij. Re. vi. ꝙ cū ſama
ria obſeſſa fuiſſ; mulier filiū ſuū
coxit: ⁊ cū alia muliere comedit.
Maximuꝫ vero ſignum eſſet ſi hō
corp⁹ ſuum ꝓprium amico ſuo in
cibū daret. Hoc facit xp̄us quoti
die nobis in ſacro altari. Ideo dīc
ber. Diſce xp̄iane quantum debes
xp̄m diligere: qui dedit nobis car
nem ſuā in cibum: ⁊ ſanguinē ſu
um in potū. aīam in preciū. ⁊ vitā
in redēpcōm. aquā lateris in laua

crum ⁊ regeneracōnem baptiſmi
dat aūt xp̄s carnem ſuam vel cor
pus ſuū nobis in viaticum velatū
accidentibus.ſ.ſub panis ſpecie ꝑ
pter quatuor rationes. Primo ꝓp
ter meritum quantuȝ ad beatos.
q2 ſm grego. fides non habet me
ritū cui humana racō prebet expe
rimentuȝ. Secundo ꝓpter indigni
tatem quantū ad malos. Exēpluȝ
in bethſamitib9 qui percuſſi ſūt eo
ꝙ archam domini nudam viderūt
q2 indigni erant. Tercio ꝓpter im
becillitatē quantum ad homines.
Non enim poſſemus videre clarita
tem corporis glorificati. ſicut ptȝ
Math. vi. in beato petro. iacobo ⁊
iohanne qui in transfiguratione
ꝓpter eius claritatē in terram ceci
derunt. Patet etiam exo. xxxiiij. in
moyſe quem filij iſrł cōſpicere nō
poterant niſi velatū. Quarto ꝓpter
honorem crude carnis quē habere
mus: ſi dentibus carnē chriſti tra
ctaremus. Vnde licet ſint ſpecies
panis: tñ ibi eſt veruȝ corpus xp̄i
ſicut fuit in cruce ⁊ nūc eſt in celo.
Qui aliter ſentiret: indignus eſſȝ
ad manducanduȝ. Exo. xij. Alieni
gena non comedet ex eo ⁊ aliā ha
bens fidem. Ex quo nobis corp9 ſu
um dedit. ſtatuit etiaȝ vt quilibet
fidelis ad min9 ſemel in anno ſe p̄
paret ad hoc vt corp9 ſuum digne
recipet. Quicunq3 em̄ ſine cauſa
pretermitteret ⁊ ſine licentia ſui p̄
lati ab ingreſſu ecc̄ie ꝓhiberi debȝ
et moriens non deberet ſepeliri in
cimiterio. q2 tanꝙ membꝝ putri
dum ⁊ aridū de vnitate ecc̄ie abſci

dendus eſſet. Quicunq3 autem di
gne ſumit: membruȝ eſt corporis
xp̄i. ſicut dicitur Eph. v. Membra
xp̄i ſumus. membra aūt ſuſtenta
ri debent alimento corpis chriſti.
Alioquin efficeretur putridū: ſicͭ
corporeū membꝝ. ad qđ nō pmit
titur cibus in alimentū. Sic ergo
patet primū. Secundo dedit ꝓ no
bis corp9 ſuum in morte ad pcuti
endum. Pſa. l. Corp9 meum dedi
ñi man9 percutientiū ⁊c. Itē mag
num ſignū dilectionis eſſet: ſi hō
vnū membruȝ daret ꝓ amico: ſed
xp̄s ſingula membra ⁊ totum cor
pus ꝓ nobis dedit puniendū in
caritate. q2 permiſit caput ſuū ſpi
nis ꝯpungi. oculos velari. faciem
conſpui. maxillas cedi. collum per
cuti. os felle potari. man9 perforai
pedes cruci affigi. totum corp9 ad
columnā ligari. q2 a planta pedis
vſq3 ad verticem capitis non erat
in eo ſanitas. Bernhard9 Si chri
ſtus tot membra habuiſſet quot
ſunt ſtelle in celo: omnia morti trā
didiſſet: anteꝙ̄ vnam animā in in
ferno reliq̄ſſet. Et vere magna di
lectio eſſȝ: ſi pater tantum dilige
ret filium ꝙ ꝓ eo mori vellet. ſicut
dauid: qui ait Abſalon fili mi: q̄s
mihi det vt ego moriar ꝓ te. ij. Re.
xviij. Sed maius eſſet ſi ſeru9 tan
tum diligeret dn̄m ſuum: ꝙ ꝓpter
eum morti ſe traderet. Sicut armi
ger ionathe. i. Re. xiiij Cū aūt iona
thas exiuiſſet cū ſolo armigero ⁊
vidiſſet exercitum maximū phili
ſteoꝝ: dixit. Transeamus ad eos
ſi forte pugnat dn̄s. q2 non diffi

cile eſt ei ſaluare in paucis: vel in
multis. Reſpondit armiger. Fac
omnia que tibi placēt animo tuo
Perge quo vis: ego tecū ero: ⁊ ag
greſſi ſunt illi duo tantum exerci
tum. ⁊ pcuſſerunt viginti viros: ⁊
totus exercitus fugaʒ iniit. Q̄d vi
dentes filij iſrahel pſecuti ſunt eos
⁊ pcutiebant eos magna plaga
Erant autem in exercitu philiſteo
rum triginta milia curruū. ſex mi
lia equitum ⁊ vulgus innumerabi
le. Sic pbatur fidelitas armigeri.
ꝙ tali periculo poſuit ſe pro domi
no ſuo Sed maximum ſignū dilcō
nis eſſʒ. ſi rex daret vitam ſuam ꝓ
ſeruo ſuo. ⁊ hoc fecit rex codrus cu
ius ciuitas .ſ. atheas fuit obſeſſa
reſponſum accepit ab apolline ꝙ
ciuitas non poſſʒ liberari: niſi per
mortem ſuam. At ille tantum dile
xit ciuitatem ꝙ ꝓpter eam morteʒ
ſuſtinuit. Sed ſup omnia ſignum
dilectionis eſſet ſi homo moreret̄
ꝓ inimicis. ⁊ hoc fecit xp̄s. Apl̄s
Ro. v. Cū inimici eſſemus ⁊c̄. Etiā
corp9 ſuū adhuc mortale eſſʒ ꝓ hoi
ne: adhuc exponeret vt ſcribit be
atus dyoniſi9 ꝙ poſt aſcenſioneʒ
ſuam cuidam ſancto viro noīe car
po dixit. Paratus ſū rurſus ꝓ hoi
b9 ſaluandis pati. ⁊ ſic pʒ primū.
Circa ſecundū nota ꝙ xp̄us fudit
ſanguinē ſuum duob9 modis. pri
mo vt pacē inter deum ⁊ hoiem re
formaret. ſicut dicit apl̄s Colo. i.
Pacificans p ſanguinē crucis e9
ſiue q̄ in celis ſunt ſiue q̄ in terris
Conſuetudo fuit quondā quorun
dam gentiliū ꝙ in reformacōe pa

cis fundebant aquā vel ſanguinē
alicuius animalis. p q̄d ſignifica
batur ꝙ quicunqʒ illud pactum
frangeret: ita ſanguis ſuus funde
dus eſſet. Vnde legitur in ſcolaſti
ca hiſtoria ꝙ cum moyſes mori de
beret ꝯuocato oī populo fecit fed9
inter ioſue ⁊ filios iſrahel ꝙ ab eo
poſtea non recederent. Et in ſignū
hui9 fudit ioſue aquam de vaſe.
Alie gentes ꝯſueuerunt effundere
ſanguinem. Sed filij iſrl' effuderūt
aquam. q2 cum aqua effunditur
nihil remanet in vaſe. ſed cuʒ ſan
guis effundit̄: remanet aliq̄s ad
minus color quaſi diceret. Pax il
la totaliter ⁊ inuiolabil'r debet ob
ſeruari. ⁊ quicūqʒ fregerit omino
⁊ totaliter delebit̄. Cum ergo chri
ſtus reformare vellet pacem inter
deum ⁊ hominē: non fudit ſangui
nem aīalis ſed ꝓprium ſanguineʒ
⁊ cū hoc aquā. Vnde Jo. xix. Vn9
militū lancea latus eius aperuit: ⁊
continuo exiuit ſanguis ⁊ aqua.
Vnde quicūqʒ hanc pacē frāgere
preſumeret: ſi ita moreretur totali
ter piret. Et q2 adeo fragiles ſu9 ꝙ
q̄tidie pacē illā frangi9. Dedit no
bis xp̄s ſacrm̄ ſanguinis ſui: vt ꝓ
nobis quotidie offerat̄ deo patri
⁊ non peamus Aug9. Quia quoti
die labimur: xp̄us quotidie ꝓ no
bis immolat̄. Jhero. Nihil adeo re
miſſiuuʒ ⁊ extinctiuū peccati: ſicut
oblatio ⁊ ſacrificiū illud ſi digne
offerat̄. Secundo effudit xp̄s ſan
guinē ſuum ꝓ nobis vt nos de cap
tiuitate dyaboli liberaret. Zach.
ix. Tu q̄ʒ in ſanguine teſtamenti

eduxiſti victos de lacu miſerie. glo.
i. inferni in quo non eſt aqua mi
ſericordie refrigerans: quam ille
diues petijt: qn̄ dixit ad abrahā.
Mitte laſarū vt intingat extremū
digiti ſui in aquā: vt refrigerz lin
guam meā: et habere non potuit v
nam guttam. Quere ergo miſeri
cordiā nō in inferno vbi inueniri
non pt̄: ſed dum viuis in mundo.
in inferno gutta negat̄. hic ſang
uis largiter dat̄. Ibi vnam guttā
abrahā diuiti negauit. hic pluri
mas guttas: imo fluuios ſangui
nis emanauit. Bernhar. Sufficiſ
ſet ad redēptionem generis hūa
ni vna minutiſſima gutta precio
ſiſſimi ſanguinis iheſu xp̄i: ſed da
ta eſt copia vt ex beneficij redūda
tione virtus dareſceret diligētis.
Ps. Apud dominū miſericordia:
et copioſa apud eum redēptio. qꝛ
nō vna gutta: ſed vnda ſanguis
p quinqꝫ ptes corporis emanauit
Per hunc ergo ſanguinem nos qui
eramꝰ vincti in lacu inferni: ſumꝰ
liberati. Legitur enim in ſcolaſti
ca hiſtoria qꝛ ſalomon incluſerat
pullum ſtrutionis in vaſe vitreo.
quem cū ſtrutio videret incluſum:
tulit vermiculum quendā et ſang
uinem illiꝰ liniuit ſuper vitrum: et
eſt pullus liberatus. Sic chriſtꝰ
fregit infernum: in quo eramꝰ in
cluſi per ſanguinē vermiculi ſ. cor
poris ſui. Ipſe eī in paſſione ſimi
lis erat vermiculo. De quo pſal.
Ego ſum vermis et non homo. glo.
Ego ſum viliter conculcatus ſicut ver
mis et non hō. Ita viliter et nimis:
acſi eſſem vermis et non homo. In
fernus aūt infirmus fuit quaſi vi
trum cōtra ſanguinem huiꝰ vermi
culi: ſed contra damnatos non eſt vi
treus: ſed ferreꝰ magis videt̄ eſſe.
qꝛ nunqͣ amodo inde liberabunt̄.
Xp̄s enim liniuit infernū: et ſuos
liberauit. Vnde augꝰ. O aīa precō
ſa non auro redēpta vel opibus ſꝫ
ſanguine agni immaculati. Atte
de quātū valeas et quantū p te da
tum ſit. cogita ne tradas te iterū
in pditionem p qua xp̄s fudit ſā
guinē ſuum. ſatis carū te habuit
qͥ tam caro precio te redemit. Ber.
O qͣ vehemēti amplexu amplexa
tus es me o bone iheſu in cruce vbi
ſanguis de corde. aqua de latere. a
nima de corpore exiuit. Quid ego in
felix faciam. quo me vertam. ſi tā
tum theſaurū tam precioſe depoſi
tum: imo quem xp̄s pprio ſangui
ne indicauit: contigerit negligentiꝰ
cuſtodiē. Si ſtillantem in cruce ſā
guinē dn̄i collegiſſem: eſſetqꝫ re
poſitus apud me in vaſe vitreo et
qꝛ ptiri ſepius oporteret: quid fa
cturus eſſem in tanto diſcrimine et
illud obſeruandū accepi: p quo
mercator inſipiēs ipſa vtiqꝫ ſapi
entia dei ſanguinem ſuū dedit. Sꝫ
habeo theſaurum iſtum in vaſe fi
guli et fictili: vbi multa pericula et
plurima imminent. Hugo in per
ſona chriſti. O xp̄iane ſerua ani
mam tuam. ego pro illa mortuꝰ
ſum. ſi eam amiſeris: ego pro illa
mori non poſſum. Rogemus.

Dñica p̄. p⁹ pentħ.
Sermo. cvij.

Diligam⁹ deuz

qm̄ ipſe prior dilexit nos
p̄. Jo. iiij. In verb̄ iſtis hortat̄ nos
apl̄s ad dilectōez dei. Caritas em̄
ignis eſt ⁊ ignis non p̄t meli⁹ ac
cendi ꝙ̄ in igne. ideo ꝓponit nobis
caritatē xp̄i: vt nos accēdamur vi
ceverſa ad deū diligendū. Oñdit
autē nobis xp̄s ſuam dilectōnem
multis mōis. Primo: q̄z de nihilo
nos facere dignat⁹ eſt ⁊ ad yma
ginē ſuam reformarē. Quo potuiſ
ſet de⁹ hoīem magis honoraſſe ꝙ̄
p hoc ꝙ eū ad ymaginē ſuam for
mauit. Bern̄. O homo cogita qua
lem te fecit dn̄s: q̄z ſm corp⁹ egre
giam formā. ſm animā ymaginē
creatoris inſignez. Sz tu auare tu
ſupbe tu luxurioſe. deū q̄ te genuit
dereliq̄ſti: ⁊ oblit⁹ es creatoris tui
⁊c̄. Tamē ipſe dicit Reuertere ad
me ⁊ ego te ſuſcipiaz. Exemplū in
filio ꝓdigo Luc̄. xv. Secūdo oñdit
ſuaz caritatē in hoc ꝙ nobis bona
diuerſa cōtulit. ſ. naturalia ⁊ tem
palia ⁊ ſpūalia. De bono naturali
dicitur Eccī. xvij. Dedit domi⁹ homi
ni conſiliū ad deliberandū ne p̄ci
pitāter ageret ſicut bruta anima
lia. Dedit aures ad audiendū q̄c
quid ꝓfuturū ſibi eſſet. Dedit lin
guaz ad interrogandū ſi forſitan
ignoraret. Dedit cor ad cogitand̄
q̄d vtile q̄d honeſtū quid neccāriū.
q̄d fugiendū quid tenenduz. q̄d
deteſtandū ⁊ quid ſit diligendū.
Secūdo dedit donū tempale. Eccī. x
vij. Dedit illi poteſtatē omniuz q̄
ſunt ſup terrā. Yſidor⁹. Omnia ꝓp
ter hominē fecit de⁹. Damaſcenus
De⁹ creaturas cōdidit vt haberēt
quib⁹ homini bn̄facerent. vn̄ ad
mirans pſal̄. ait. Dn̄e quid eſt ho
mo ꝙ̄ memor es eius. Omnia em̄
ſubieciſti ſub pedib⁹ ei⁹ ⁊c̄. Hugo
O homo reſpice vniuerſū mundū
⁊ cōſidera ſi aliquid ſit q̄d tibi nō
ſeruiat. Omnis natura oīs creatu
ra ad hūc curſum finem ſuuz diri
git vt vtilitati tue deſeruiat. hoc ce
lū. hec terra. hic aer. hec maria q̄
in eis ſūt ſol ⁊ luna. ſtelle ⁊ plane
te omnia tibi famulant̄. Vide o ho
mo ꝙ̄tum te amauit q̄ tantū tibi
dedit. celū vt miniſtret tibi lumen
in die: vt vigiles. tenebras in no
cte vt pauſes. Ego oblectacōz tuā
p temporꝫ viciſſitudies tibi pario
tpe veris ⁊ eſtatis feruorē. autūm
plenitudines: ⁊ hyemis algorez.
Aer dicit. Ego vitalē tibi p̄beo fla
tum ⁊ omē gen⁹ auiū ad tuuz mit
to obſequiū. Aqua dicit. ego potū
tibi p̄beo. diuerſorū genera piſci
um tibi ad tuū eſuz miniſtro. Ter
ra dicit te porto. ego te nutrio. pa
ne cōforto. vino letifico. ⁊ ōmis ge
neris fructu oblecto. diuerſis ani
malib⁹ menſam tuā repleo. Mun
dus dicit tibi. vide homo ꝙ̄tuz te
amauit q̄ me ꝓpter te fecit. ſeruio
tibi: q̄z ꝓpter te fact⁹ ſuz vt tu ſerui
as illi q̄ te fecit ⁊ me. me ꝓpter te.
⁊ te ꝓpter ſe. ſi ſentis bn̄ficiū redde
debituz. accipis benignitatē. redde
caritatez. hec tribuit ⁊ exigit deus
Infernus dicit tibi. a me gluttis

Ignis dicit a me ꝯſumeris ſi nō de
tantis bñficiȷ̄s gratꝰ eris. Tercio
dedit ſpūale donū ſiue eternale in
quo ſiſiter trāſcendit oīs creatu
ras terreſtres. Augꝰ O anima mi
rabilis creatura q̄ te deĳcis. ſ traz
diligis ⁊ melior es. celū cōtempla
ris ⁊ altior es. ſolo creatore tuo in
ferior. Ideo fecit deꝰ hoīem de terra
nō tñ ad terrā: ſ; ꝓpter celū. Quar
to oñdit ſuam caritatē ꝙ ꝓ nobis
paup factꝰ eſt. ij. Cor. iiij. Qui cū
diues eſſet in gloria patris ꝓ no
bis factꝰ eſt egenꝰ. De illo req̄. in
ꝟ. de natiuitate eius. ſ. Paruulus.
Quinto oñdit ſuaʒ caritatē in hoc ꝙ
ꝓ nobis aīam ſuā poſuit. ꝑ. Jo. iij
In hoc ꝯgnouimꝰ caritatē dei qm̄
ipſe aīam ſuā poſuit ꝓ nobꝭ Bern.
O ꝙ̄ gratuita dilectio ⁊ inaudita
caritas. glorie regē ꝓ deſpectiſſimo
vermiculo crucifigi. quis vnꝙ̄ au
diuit talia. aut q̄s vidit huic ſile
vix enī ꝓ iuſto q̄s moritur. ipſe ve
ro ꝓ iniuſtis. De hoc Req̄. in ꝟ. Ce
nantibꝰ Augꝰ Vide o homo quo
amore te dilexit dnīꝰ deꝰ tuus vt
eius veſtigia ſeq̄ris ꝓpter te paup
factꝰ eſt in mūdo vt te ditet in celo
ꝓpter te captus eſt vt te a captiui
tate liberaret. ꝓpter te flagellatus
eſt vt te a flagellis eternis eruēt.
ꝓpter te iudicatꝰ eſt vt te a iudicō
extreme vlcōnis liberaret. ꝓpter te
coronatꝰ eſt ſpinis vt te coronaēt
in celis. ꝓpter te mortuꝰ eſt vt te a
mortuis ſuſcitaēt. Hugo. O homo
cogita ꝙ̄tum te deꝰ dilexit q̄ tanta
ꝓ te fecit. tanta tibi ꝯtulit. tāta ꝓ
te ſuſtinuit. Olim cuʒ non eſſes te
dilexit vt te cōderet. poſtea cū pie
tas humiliauit ſe et factꝰ eſt homo
vt oñderet ꝙ̄tuʒ te dilexit Nō niſi
moriēdo a morte liberare voluit vt
non ſolū pietatis officiū verū etiā
caritatis miniſtraret affectum. Nūc
aūt ſincera caritate te diligit ac ſi
ſemꝑ cum eo ꝑſtitiſſes nec expro
brat tibi reatū nec impropat tibi
bñficiū: ⁊ ſi deinceps cuʒ eo ꝑſeue
raueris ipm̄ vt te decet amādo ⁊ il
li tuū amorē incōtaminatū ſeruā
do. maiora prioribꝰ ſe daturū pro
mittit. Rogemꝰ.

¶ De eodem ꝟ. cviij

Mortuꝰ ē diues
⁊ ſepultus eſt in inferno
Lu. xvi. In verbis ꝓpoſitis appaʒ
ꝙ̄ ꝑiculoſe ſūt diuitie. Et iō ꝯtem
nēde ſūt diuitie ꝓpter multa. Prio
quia affligūt hoīem ꝓpter ꝯtinuā cu
rā in cuſtodiēdo Greg̃. Nihil labo
rioſiꝰ ꝙ̄ terrenis affectibꝰ inhiare
ſeu eſtuare. Nihil q̄etiꝰ in hoc mū
do ꝙ̄ nihil appetere. Multa ei tor
mēta patit̃ diues auarus: quia ſp ti
met amittē bonū Job. xv. Cū pax
ſit ⁊ ſecuritas inſidias ſuſpicatur
Seneca Auarꝰ ſi vidit regē ſuſpicā
tur ꝓdonē vidit pauꝑem ⁊ eſtiat
furē. Ecc̄i. v. Securitas diuitis nō
facit eū dormire Augꝰ Diuitias in
ueniſti. requiē ꝑdidiſti. die ſolici
tus. nocte pauidꝰ. ſemꝑ egenus.
Eccis. ij. Cuncti dies eiꝰ pleni ſūt do
loribꝰ ⁊ erūnis nec mēte ꝑ nocteʒ
requieſcit. Exēplū pꝫ q̄daʒ mortu
is pentibꝰ totū mrimoniū redegit

in vnā maſſam auri. Quam videns
fur nocte conabat auferre. Pbr
autē ad caput ſuū ponēs p̄ ſolici
tudine dormire nō poterat. Fur ve
ro quō auz ſubtraherz vigilabat
Cum pbr diſſimularet. fur aurū
trahere cepit ⁊ pbr eo viſo fortit
clamauit. Trahe viriliter tūc ego
⁊ tu dormiem⁹. fur autē abſtulit
⁊ pbr quieuit. Itē alius pbr. Cū
vidiſſet quēdam paupem bibere
cū manu ad fontē ait. Neſciebaz
naturā mihi dediſſe cyphū ⁊ ſtatī
paruulū vas quo bibere ſolebat: ↄ
fregit ad lapidē ⁊ manu bibit. Ec
ce quō gentiles ꝓpter ſolicitudīez
diuitias ↄtēnebant ⁊ ꝓpter intran
quillitatez. Scd'o ſunt ↄtēnende di
uitie: q2 multis ſūt occaſio eterne
dānacōnis. p̄. Thi. vi. Qui volunt
diuites fieri incidūt in temptacōez
⁊ in laqueū dyaboli ⁊ deſideria ma
la ⁊ nociua q̄ mergūt hoīem in in
teritum. Eccī. viij. Multos pdidit
aurūz ⁊ argentū. Baruch. iij. Vbi
ſunt qui auz ⁊ argentūz theſauri
ſant in quo cōfidūt homines. Ecce
ad inferos deſcenderūt. Job. xxi. Du
cūt in bonis dies ſuos ⁊c. Exēpluz
in diuite qui dixit. O anima mea
multa bona habes ⁊c. Itē exēpluz
Galfridus prior clareuallis cū eſ
ſet elect⁹ in epm̄ omnino renuit.
Cum autē laboraret in extremis.
rogauit eum quidaz monach⁹ q2
ſi obtinere poſſet a deo q2 ad eum
rediret ⁊ ſtatū ſuum ſibi referret.
Cui orāti apparuit Galfridus di
cens. Ecce aſſuz Cui ille. Care quō
eſt tibi. Qui ait bene. Sz reuelatū

eſt mihi a deo q2 ſi ꝑmot⁹ fuiſſem
in epm̄ de numero fuiſſez damna
torū. Ecce q̄ piculoſe ſunt diuitie
Tercio ſūt cōtemnende: q2 amato
res ſuos nō ſinūt intrare celuz. p̄.
Cor. vi. neq3 auari regnū dei poſſi
debūt. Eph. v. Hoc ſcitote: q2 om
nis auarus non habet hereditatē
in regno xp̄i. Exempluz. Mat. xix.
Qui omnia mādata dei ſeruabat:
ſ3 ſola dilectio ad diuitias retraxit
euz. Nota parabolā de adoleſcente
Ideo dicit ibidem. Facilius eſt ca
melū p foramen acus tranſire q̄
diuitem auarū intrare in regnū ce
lorū. Exemplū de duob⁹ militibus
qui intrabāt domū diuitis vt mu
tuarent pecunias. Requ͛re ſupra in
ſermone Libēter gloriabor. Quar
to ſunt ↄtēmnende diuitie ⁊ digni
tates: q2 de omnib⁹ oportet reddē
racōez p⁹ hanc vitam quō ſunt ad
quiſita poſſeſſa ⁊ expenſa. Eccīs. xi
In bonis ſit cor tuū ⁊ ſcito q2 pro
ōmib⁹ hijs adducet dn̄s ad iudi
ciū dicens tibi illud Lu. xvi. Redde
racōem villicacōis tue. Exemplū.
Eps̄ quidaz p̄mo fuit prior deinde
abbas: ⁊ poſtea effect⁹ eſt epus.
Cui infirmāti apparuit dyabol⁹ di
cēs. Sūm⁹ papa citat te vt reddas
de officijs racōem. Cūq3 remiſſz co
ram ſūmo papa vt ſibi videbatur
dixit q̄ nō bene cogitaſſz ſup hoc
⁊ petebat inducias ⁊ aſſignabat
ei alia dies. Cūq3 hec viſa plurib⁹
reuelaſſet nec ſtatū emendaſſet.
aſſignato die idem dyabol⁹ venit
vrgēs ad reddēdum racōnem. At
ille clamauit ſe nō eſſe paratum ⁊

ſurgēs cuȝ impetu volebat fugere ⁊ impegit in quādam columnam ⁊ colliſo capite cecidit ⁊ expirauit. Quāto ſūt ɔtēnende diuitie q̄ falſe ſunt. Naȝ hoīem in maiori nc̄itate ⁊ in morte derelinquūt. Job. xxvij. Diues cū dormierit nihil ſecuȝ afferet. apiet oculos ſuos ⁊ nihil inueniet. apprehēdat euȝ q̄ſi aqua inopia. Ps. Diues cū dormierit non ſumit ōīa ſecū neq̧ deſcendet cuȝ eo gloria domꝰ eius. Exemplū. q̄dā rex quēdaȝ paupem ſublimauit famulū. q̄ cum potēs factꝰ inimicos dn̄i ſui in domū ſuā recepit quo audito p̄cepit eum domiꝰ ſuſpendi. Cūq̧ ad morteȝ duceret̄ occurrit ſibi q̄dam amicꝰ ait. Amice recole q̄uo te dilexi. ſuccurre mihi. Cui ille. hēs bene alios amicos. poſt mortē tuam tn̄ miſertꝰ tui tibi dabo lineū pannū quo pꝰ mortem tegaris. Poſtea obuiauit ſibi aliꝰ amicus quē rogauit ſicut priorē. Qui rn̄dit. Vſq̧ ad portaȝ te deducam. Poſtea occurrit ei aliꝰ amicꝰ cui parȝ bonuȝ fecerat in vita ſua. tn̄ rogauit eum vt priores dicēs. Amice cariſſime om̄es amici mei quos multū dilexeraȝ ⁊ quibꝰ multa bona feceram derelinquūt me ⁊ q̄uis modicuȝ tibi fecerim. de tua tn̄ bonitate ɔfido. ego ſuccurre mihi ⁊ ille liberauit eū. Rex iſte deus eſt. paup. vnuſquiſq̧ homo q̄bꝰ deꝰ multa bona ɔtulit. Ipē recepit in domū ſuā inimicos dei qn̄ p peccatuȝ demones intromiſit. Et ꝓpterea meret̄ eternaliter dānari. Sed primꝰ amicus qui ꝓmiſit lineum pannū eſt diuitie de quibꝰ recipit homo in fine vite ſue nō plus niſi vix pannū in quo voluit̄. Per alium amicuȝ ſignificātur amici carnales qui corpꝰ vſq̧ ad ſepulcrū deducūt: ⁊ poſtea obliuiſcūt̄. Tercius amicꝰ eſt xp̄s qui nullis noſtris meritis exigentibꝰ p multas tribulacōnes nos de eterna morte liberauit. Iſte eſt verꝰ amicus noſter q̄ aliīs deſerentibꝰ: hoīem nō deſerit. dy omibꝰ. Benignꝰ ihēſus vltimꝰ eſt i receſſu primꝰ in aduētu. Sexto cōtemnēde ſunt diuitie: q̄ ſc̄m gloriā quā nunc hȝ diues. erit tūc eius pena. Apoc̄. xviij. Quātuȝ glorificauit ſe ⁊ in delicijs fuit tantū illi date tormēta ⁊ luctū. Exemplū de monacho q̄ vidit in ſpū animaȝ diuitis puniri. Req̄. in aduentu dn̄i in ſmone. Gaudete in domino. Rogemꝰ

Dn̄ica. ij. ſ. cix.

In hoc cognouimꝰ

caritatē dei qm̄ ille ꝓ nobis aīam ſuā poſuit ⁊ nos debemꝰ aīam pro fratribꝰ ponere p̄. Jo. iij. In ep̄la p̄cedentis dn̄ice hortabat̄ nos iohānes ad dilectōȝ dei. In ep̄la hodierna hortat̄ nos ad dilectōȝ ꝓximi doc̄ēs nos ita diligere ꝓximuȝ ſicut nos xp̄s dilexit. Sciend autē q̄ debemꝰ diligere ꝓximū tripliciter. Primo integrāliter. v. ex toto corde ⁊ ex tota aīa ſicut xp̄s magiſter nr̄ dilexit nos. Jo. xiij. Ego magiſter ⁊ dn̄s exemplū dedi vobis vt quē

admo𝔡 ego feci· ita ⁊ vos faciatis
mutuo ⁊· ſic ego dominꝰ dilexi vos
ex toto corde ⁊ ex tota anima: ita ⁊
vos debetis facere· Jo· xv· Hoc eſt
p̄ceptum meum vt diligatis inui
cem ſicut dilexi vos· Diligere debe
mus ita integralit̄ ꝙ oīa que ha
bemꝰ corpus ⁊ res ꝓ ipſo exponē
debemus· ſicut deꝰ dilexit nos vt vi
tam ſuaʒ pro nobis poneret· ſic ⁊
nos facere debemꝰ· ſicut dicitur in
ep̄la hodierna In hoc ꝯgnouimꝰ
caritatē dei: quoniaʒ ipſe ꝓ nobis
animã ſuam poſuit· ita ⁊ nos debe
mus animas pro fratribꝰ ponere
Et etiã res temꝑales exponere de
bemus ꝓpter dilectōem ꝓximi· exē
plo xp̄i qui dicit ꝑ ꝓphetaʒ Jhere·
xij· Reliqui domũ meam dimiſi he
reditatē meam dedi dilectã animã
meam in manibꝰ inimicorũ meo
rũ· ij· Corint· viij· Pro nobis factꝰ
eſt egenꝰ cum diues eſſet: vt nos
diuites faceret· ſic ⁊ nos debemus
pro fratribꝰ exponere omnia que
habemꝰ in n̄ccitate· p̄· Jo· iij· Qui vi
derit fratrē ſuum n̄ccitatem paciē
tem ⁊ clauſerit viſcera miſericordie
ab ip̄o: quomō caritas dei manet
in illo. q. d. nō manet in illo. Gre
goriꝰ. Qui tempe tranquillitatis
non dat tunicã ꝓximo ſuo quō in
ꝑſecucōe daturus eſt animã ſuã·
Item diligere debemus ꝓximum
ex toto corde integraliter Ita ꝙ de
bono eius gaudeamus ⁊ de malo
eius doleamus Augꝰ Quãtum qſ
qʒ aliuʒ diligit tantũ de bono eius
gaudet· Sic nos dilexit chriſtus
⁊ tota curia celeſtis quia gaudiũ

eſt angelis dei ſup vno peccatore
penitētiam agente· Luc· xv· Item
de damno ꝓximi debemꝰ dolere· ſi
cut xp̄s ſupra iheruſalē fleuit· Lu
ce· xix· Ap̄ls pri· petri· iij· Eſtote cō
paciētes fraternitatis amatores·
Gregꝰ Tanto quiſqʒ magis ꝑfici
tur quãto ꝑfectius ſentit dolores
alienos· ſic cōpaciebatur Job· xx
x· dicens· Flebam quōdam ſuper
eo qui erat afflictus· Secūdo debe
mus diligere ꝓximũ ſapienter·
Ita ꝙ omēs diligamꝰ ⁊ tamen vi
cia eorũ odiamus. ſ. quēcumqʒ di
ligamus eius vicia odiamꝰ nec in
vicijs eius cōſentiamꝰ. Nunq̄ꝗ de
bet aliquis diligere aliũ in tantuʒ
ꝙ ꝓpter eum peccatũ cōmittat· Sʒ
taliter dilexit adã euam vxoreʒ ſu
am Augꝰ· Ne eam cōtriſtaret· pec
cato cōſenſit· Sic herodes· ne filiã
herodiadis cōtriſtaret Johãnem
decollari fecit· Tales ſūt qui ꝓpter
amicos piurãt vel alia peccata cō
mittūt· potiꝰ deberet homo omnes
amicos ſuos patrē ⁊ matrem ⁊ fi
lios ſeip̄m ⁊ omnia que haberet
amittere ⁊ morti exponere q̄ꝫ pecca
re· Exemplum habemꝰ· ij· Macb·
vij· de muliere cuʒ ſeptē filijs qui
volebãt omnia tormēta ſuſtinere
potius q̄ꝫ porcinas carnes comede
rent ꝯtra legē· Tercio debemꝰ dili
gere ꝓximũ ꝑſeuerãter ꝓuer· xvij
Omni tēpe diligit q̄ amicus eſt. ſ.
ꝓſperitatis ⁊ aduſitatis· Sʒ q̄daʒ
ſunt qui tm̄ diligūt ꝓximos in te
pore ꝓſperitatis qñ homo habet
dare aliq̄d hos vōt Salomon ami
cos mēſe· Ecci· vi· Eſt aūt ami cus

ſociꝰ menſe ⁊ non pmanet in tpe
nĉitatis Tales nō diligūt ꝓrios:
ſ; bona eoꝝ ⁊ ſūt ſil̄es canibꝰ qui
diligūt oſſa ꝓpt̄ carnes: ⁊ qñ oſſa
ſūt ſine carne os relinquūt vñ Gre
gꝰ. Cum q̄s in pſperitate poſitꝰ di
ligit̄. incertū eſt valde vtrū pſperi
tas vel poſſeſſio diligat̄. Amiſſio
ei felicitatis mentē ꝓbat diligētis
Qui enī in aduerſitate ꝓximū de
ſerit. apte ꝯgnoſcit̄ ꝙ hūc in pſpe
ritate nō amauerit: ſ; bona ſua Ta
les ſil̄es ſunt pullis vulpiū q̄ dili
gūt matrē q̄diu hʒ lac: ſ; qñ non
inueniūt lac: lacerāt vbera eiꝰ den
tibus ⁊ quaſi alienā reputāt. Nō
ſic filij dei diligere debēt. nam xp̄s
xp̄s nō diligit ſic. ipſe enī diligit
paupem ſicut diuitē. nobilē ſicut
ignobilē: q2 nō eſt pſonaꝝ accē
ptor deꝰ. Ipſe enī diligit pctōreʒ pe
nitentē ⁊ pniam agentē ſicut illū
qui nūq̄ peccauit. Exēplū in filio
ꝓdigo Lu. xv. Rogeꝰ.

De eodem. S. cx.

Homo quidaʒ fecit cenā magna ʒ ⁊ voca
multos Luc. xiiij. Iſte hō deꝰ eſt q̄
ꝓ nobis factꝰ eſt hō. Homo q̄dā
⁊ xp̄s qui dicit̄ homo ex hoībꝰ ge
neratus. ps. Hō natus eſt in ea ⁊
ip. fun. eā al. Cū hoībus ꝯūſatus
Baruch. iij. pꝰ hoc in t̄ris viſus ē ꝓ
hoīb; ⁊ cuʒ hoībꝰ ꝯuerſatus ⁊ imo
latus Io. xij. Expedit vobis vt vnꝰ
moriat̄ homo ꝓ ppl̄o ⁊ c̄. q̄ fecit ce
nā magnā ⁊ eternaʒ iocūditat̄ ⁊
pauci venīūt Sciendū aūt ꝙ dñs
vocat nos ad r̄gnū celoꝝ multis
modis. Prio p bñficioꝝ largicōʒ
ẏſa. xlix. dñs ab vtero vocauit me
q. d. Ab illa hora q̄ ꝯceptꝰ fui i vte
ro mrīs mee incepit mihi dñs bñ
ficia ſua impendere vt ſic me ad ſe
vocaret. Nā pᷣio qñ homo ꝯceptꝰ
eſt deꝰ dat ei animā rōnalem ⁊ for
mā humanā ſup oīs creaturas
pulcherrimā. Bern. O homo cogi
ta q̄liter te fecit deꝰ. nempe ſm cor
pus egregiā formam. ſm animā
ẏmaginē creatoris inſignem. S;
heu tu ſtulte tu auare tu luxurioſe
deū qui te genuit dereliq̄ſti ⁊ obli
tus es dñi creatoris tui. tamē dicit
dñs reuertere ⁊ ego ſuſcipiā te. Itē
dedit tibi dona naturalia tpalia ⁊
ſpūalia vt te alliciat ⁊ vocet ad et̄
nā vitam. Que autem iſta tpalia
naturalia ⁊ ſpūalia ſunt. Req. dñi
ca p̄ma pꝰ trinitatē in S. Diligaꝰ
deū. Iſti vocacōni reſpondendū eſt per
gratiaꝝ actōnes. ps. Cātabo dño
in vita mea q̄ bona retribuit mihi
S; aliqui ſunt q̄ iſta bñficia non
attendūt nec regratiant̄ur. De q̄bꝰ
cōquerit̄ dominꝰ. prouer. p̄. Exten
di manū meam. ſ. p donoꝝ largi
tiōem nec fuit q̄ aſpiceret in eam
p gratiaꝝ actiōem. Exemplū in fi
lijs iſrl̄ quibꝰ multa beneficia cō
tulit vt eū colerent ⁊ poſt deos alie
nos nō irent. Secūdo vocat dominꝰ
p nūcios ſuos. ſ. p̄dicatores. ẏſa.
xiij. Ego mādaui ſanctificatis me
is. id eſt ſanctis p̄dicatoribꝰ ⁊ vo
caui fortes meos. ſcʒ illos qui cōfi
dūt in ſua fortitudine ſcilicʒ ad of
ficium p̄dicacōnis in ira mea. ſcʒ
vt p̄dicent iram meā mundo. vñ

Marci vlt. Euntes in mūduʒ vniuer
ſum p̄dicate euāgeliū omni crea
ture .i. omni hoi. ꝓpter queʒ homo
fact⁹ eſt ⁊ om̄is creatura facta eſt ⁊
quē dn̄m omniū creaturarū cōſti
tuit. Qui crediderit ⁊ baptiſat⁹ fue
rit ſaluꝰ erit. qui vero nō crediderit
cōdemnabit. Et ſicut tūc miſit apo
ſtolos. ſic nūc mittit p̄dicatores.
Qui ergo recipit p̄dicatoreʒ ⁊ ver
bū dei .i. verbū p̄dicatoris: deuʒ re
cipit. Luc. x. Qui vos audit me au
dit. ꝓpter iſtud officiū. ſ. vt p̄dica
ret venit iheſus in mūdū ⁊ p̄dican
do pctōres ad regnū celoꝝ vocaret.
Lu. v. Cūq; vocaſſet matheuʒ de te
loneo comedit cuʒ eo ⁊ murmura
bāt de hoc pharisei q̄ cum pctōri
bus comederet. Et videns ihs. Non
veni vocaꝛe iuſtos: ſed pctōres ad
pn̄iaʒ. Vn̄ dixit martha ad mariā
Magiſter adeſt ⁊ vocat te. Jo. xi. Et
qd̄ tunc fecit p ſe. nūc fac̄ p p̄dica
tores ⁊ q̄ eos ſpnit deū ſpnit. Lu.
x. Qui vos ſpnit me ſpnit ⁊ vos re
cipit me recipit. Sʒ quidā ſūt qui
hāc vocacōem non audiūt qui ſe
ſurdos faciūt ad vocē p̄dicatoris.
ſicut ſerpēs ad vocē incātatoris q̄
obturat aureʒ vnā ad terrā. aliā
cauda. Per terraʒ ſignificat̄ terre
na ſbā. Per caudā ſpes longioris
vite. Iſta duo multos faciūt ſur
dos ad vocem p̄dicatoꝝ. talib⁹ di
cit puer. p̄. Vocaui ⁊ renuiſtis. ſ.
vocaui p p̄dicatores meos ⁊ renui
ſtis venire. Ps. Laboraui. ſ. in cruce
pendēs vbi caro cruētata tanq̄ in
reclinatorio vſq; ad emiſſiōem ſpi
ritus pependit. Rauce facte ſunt fau

ces mee inutiliter clamādo. Talib⁹
etiam cōminatur. yſa. lxv. Omēs
in ſede corruetis. p eo qd̄ vocaui ⁊
nō reſpōdiſtis mihi. Tertio vocat 3
p internaʒ inſpiracōnem. Oſee. ij.
Loquor ad cor eius. id eſt dū ali
cui aliquas bonas cogitacōnes in
fundit. ſ. quando incipit cogitare
preſentis vite inſtabilitatē mortis
incertitudinē. mūdi falſitateʒ. pec
catoris damnoſitatē. inferni acer
bitatē. diuine glorie immenſitatē
⁊ diuinā benignitatē. Illa eſt vox
domini loquētis ad cor homis ⁊
aduocātis eum. quam debem⁹ li
benter audire. Pſal. Audiam q̄d
loquatur in me domin⁹ deus me⁹
qui ſtat ad hoſtiū cordis ⁊ pulſat
Apoc. iij. Ego ſto ad hoſtiū tuum
⁊ pulſo. Sed multi ſūt qui hāc vo
catiōem audire nolūt. Talib⁹ dici
tur. puerb. p̄mo. Deſpexiſtis om̄e
cōſilium meū ⁊ increpacōnes me
as neglexiſtis. ego quoq; in inte
tu veſtro ridebo. Quarto vocatur p 4
tribulatiōem ⁊ flagellacōem tan
q̄ p nūcios que ſūt ſigna ſalutis
Sap. xvi. Ad correpcōeʒ in breui
turbati ſūt habētes ſigna ſalutis
Heb. xij. Flagellat oēm filiū quē
diligit. Ps. Multiplicate ſūt infir
mitates eoꝝ poſtea accelerauerūt
Greg⁹. Mala que nos hic premūt
ad deum ire cōpellūt. Exempluʒ in
filio p̄digo. Luc. xv. Iſti figurati
ſunt p Joab cui miſit abſolon nū
cios rogās eū venire ad ſe ⁊ nō ve
nit. tandē miſit fortes nuncios ſu
os ⁊ ſuccendit ſegetes eius: ⁊ tūc
venit dicēs: quare hec feciſſet qui

ait Aliter te habere nõ potui. sic q̄
bā vocati p nūcios ⁊ p p̄dicatores
noluīt venire Tandē succendit dn̄s
segetes eꝰ ⁊ immittit eis tot tribu
lacões ⁊ infirmitates ꝙ eos venīe
opꝫ. Exemplū q̄daꝫ miles roga
bat quēdam dū egrotaret vt deū
ꝓ se oraret vt sanitatē recipet. Et
q̄siuit ab eo vir sanctꝰ vtꝝ melior
⁊ deuotior esset in infirmitate: vel
in sanitate: ⁊ dixit miles In īfirmi
tate deuꝫ frequētiꝰ inuoco q̄ꝫ in sa
nitate. In sanitate obliuiscor mł
toties. Rn̄dit vir sanctꝰ Oro ergo
deū vt seruet te in eo statu in quo
melior es: ⁊ sic ille infirmꝰ manēs
p̄niam egit ⁊ vitam suā in bono fi
niuit. Rogemꝰ

Dn̄ica. iij. ℞. cxi.

Humiliamini

sb potēti manu dei vt vos
exaltet in tpe visitationis ⁊ in
die iudicij. p̄. petri. vlt. In verbis
ꝓpositis facit btūs petrꝰ duo. Pri
mo hortatur nos ad humilitatē.
Secūdo on̄dit hūilitatis vtilitatē
Primū ibi. Humiliamini sub ⁊c̄.
Secūdum ibi. vt vos exaltet in tē
pe visitacōnis. Sciendū autē ꝙ
multiplex est hūilitatis vtilitas.
Prima est ꝙ facit hominē deo di
lectū ⁊ acceptuꝫ. Ieroꝰ. Nihil est
autem qđ nos deo ⁊ hominibꝰ ita
gratos facit q̄ꝫ ꝙ p vitaꝫ magne
humilitatis simꝰ infimi. Bern̄. In
alto non altū sapere: ſꝫ humilibꝰ
cōsentire. nihil deo cariꝰ. nil apud
hoīes rarius: nō est magnū humi

lem esse i abiectōe. Magna p̄rsus
hūilitas est ⁊ rara virtꝰ. adeo pla
cet deo hūilitas ꝙ sine illa nulla
opa bona sibi placent Bern̄. Sine
hūilitate audeo dicere nec virgini
tas marie deo placuisset. Exēpluꝫ
in saul. p̄. Re. xv. Nōne cum puulꝰ
ēsses i oculis tuis caput in tribu
bus isrł factus es. s. rex. Sꝫ postea
cū supbire incepit p inobedientiā
abiectꝰ est Itē in dauid q̄ minimꝰ
fuit inter frēs suos ⁊ dn̄s eum in
regem elegit. Nota hystoriā. p̄. Re
xvi. Quo dominꝰ dixit ad samuelē
Inueni virū ſm cor meum ⁊ misit
eū ad domū Iesse vt vngeret vnū
de filijs suis in regeꝫ. Cumq̄ venis
set ad domū eius. erat dauid i pa
scuis cuꝫ gregibꝰ Et statuit samu
el alios filios suos septeꝫ ante al
tare ⁊ vidit samuel heliā pulchꝝ
⁊ p̄cerū estimabat eum futurū re
gem. Et ait dominꝰ. Ne respicias
vultū eius neq̄ altitudineꝫ statu
re eius. Ego nō corpis pulchritu
dinē eligo: ſꝫ animi virtutē ⁊ voca
uit samuel aliū filium. ⁊ dixit do
minus. nec hūc eligo ⁊ sic statuit
oīs Et ait samuel. Nullū ex hijs
elegit dominꝰ. nūquid cōpleti sūt
filij tui. Qui respōdit. Adhuc est
reliquꝰ puulus ⁊ pascit oues. qui
cum adductꝰ fuisset vnctꝰ est in re
gem. Ecce quomō dauid placuit
deo p humilitatē ꝙ dixit. Inueni
virū ſm cor meum ⁊ fecit eū regē
Secūdo humilitas sententiaꝫ dei iā
latā mutat Exēplū in rege achab
iij. Re. xxi. Cum achab occidi fecis
set naboth ꝓpter vineā suaꝫ occus

rit ei helias dicens. hec dicit domi
nus. In loco hoc in quo linxerūt ca
nes ſanguinē naboth. lambent ⁊
lingent ⁊ tuū. Cum autē audiſſet
achab verba hec. ſcidit veſtimēta
ſua ⁊ coopuit cilicio carnē ſuam.
ieiunauit. dormiuitq; in ſacco et
ambulauit demiſſo capite. Et ait
dominꝰ ad heliam. Nonne vidiſti
achab humiliatū corā me: ꝙ hu
miliatꝰ eſt mihi. ideo nō inducam
in diebꝰ ſuis malū. Dominꝰ enim
facit ſicut leo. Leo enī ſibi anima
lia repugnātia lacerat. ſbiecta ve
ro abire permittit. Sic deꝰ humili
pcit. ſupbū pſequit̄. Ipſe eſt leo
de quo Apoca. v. Ecce vicit leo. ac̄.
Tercīo humilitas gratiā pmeret̄
in vita pſenti. p̄. Petri. v. Supbis
reſiſtit deus: humilibꝰ autem dat
gratiā. Sicut enī aque deſerūt mō
tes ⁊ fluūt ad valles. ſic deꝰ deſerit
ſupbos ⁊ gratiā eius non infūdit
ſ; venit ad hūiles. Augꝰ. Alta ſic
cātur ima replentur. Humilitas
enī eſt aqueductꝰ per quā gratia
venit ad hominez. Bern̄. Ideo flu
enta gratie tanto tempe defuerūt
ꝙ nōdum interuenit aqueductꝰ.
Per aqueductuz intelligas beate
marie virginis humilitatē p quā
venit nobis gratia d̄ celo ⁊ nemo
poteſt accipe gratiaz niſi p humi
litatē Augꝰ. Quanto maria mag
dalena humiliꝰ ad pedes domini
ſedebat tāto magis de grā eius ca
piebat. Exemplū. Legit̄ in vitas
patrū. Quidam frater ieiunabat
lxx. ebdomadas. petēs a deo vt re
uelaret ſibi quēdaz ſermonē ſcri
pturarū quē ignorabat ⁊ tenens
ab alijs fratribꝰ interrogare ⁊ cū
nō fuiſſet ſibi reuelatū. Exiuit ad
quēdam frēm vt inqreret ab eo.
Et occurrit ei āgelꝰ dicens. ſeptu
aginta ebdomadas q̄s ieiunaſti
non fecerūt te dignum reuelacōe
d̄ma ⁊ gratia. Nūc autez: ꝙ humi
liaſti te vt ad frēm pgeres ⁊ req̄re
res miſſus ſū a deo tibi reuelare: ⁊
ſic fuit ſmo reuelatꝰ. Quarto hū
militas meretur gloriā in futuro.
Job. xxij. Qui humiliatꝰ fuerit erit
in gloria ⁊ q̄ inclinauerit oculos ſu
os ipſe ſaluabit. Mat. xix. ⁊ Luc. x
viij. ſinite puulos venire ad me ta
lium enim eſt regnū celoꝝ Math.
xviij. Niſi cõuerſi fueritis ⁊ efficia
mini ſicut puuli non intrabitis in
regnū celoꝝ Bern̄. Aſcende p hūi
litatē ad ſublimitatē ⁊ hec eſt via
⁊ nō alia p̄ter ipſam. q̄ aliter va
dit potiꝰ cadit ꝙ aſcēdit Lu. xiiij. ⁊
xviij. Qui ſe hūiliat exaltabitur ⁊
qui ſe exaltat hūiliabit̄. Exēplum
dn̄a quedā nobilis mortuo mari
to relictis ōibꝰ clauſtꝝ intrāt mo
naſtiū ⁊ intantū ſe hūiliauit vt co
quine ſe dedit ⁊ ōnia vilia officia
hūiliter faciebat. Accidit ꝙ abb̄
ad viſitādas eas adueniret Cūq;
oēs vocate eſſent. Illa tanq̄ vilis
⁊ deſpecta nō eſt vocata Cūq; abb̄
queſiuiſſet vtrū oēs eſſent voca
te ⁊ ibi eſſent. dixerunt ꝙ ſic p̄ter
q̄ vna que coquinam cuſtodiret.
Tandē illa vocata licz inuite venit
indumēto maculato ſicut i coqui
na vtēſilia ſcutellas ⁊ ollas mun
dauerāt ⁊ deformis: alijs deridētibꝰ

Et ecce abbas ille vidit eā corona
aurea coronatā ꝛ duo āgeli comi
tabātur eā. Qd cum abb̄ illis retu
liſſet egerūt pniam ꝙ eā vilipēde
bāt ꝛ multā reuerentiā ei exhibu
erūt. quē honorē illa ferre non va
lens eremū itrauit ꝛ vitā auſterā
duxēs. a dn̄o eſt vocata in celos et
coronata. Quito humilitas iram
dn̄i placat ꝛ miam pctōꝝ ipetrat
Sap. vi. Exiguo cōcedit̄ miſericor
dia. Dd humiliter ɔfitēs pctm̄ ſuū
audiuit ꝛ ɔplēta. trāſtulit dn̄ꝰ
pctm̄ tuum. Nō hyſtoriā. ij. Re. xij
pē. Cor ɔtritū ꝛ humliatū nō deſ
picies deus. Rogemꝰ.

De eodē. F. cxij.

Gaudiū eſt an
gelis i celo ſup vno pctōre pniā
agēte. Lu. xv. In verbis iſtis ɔmē
datur pnia ex eo ꝙ angelos dei le
tificat. Sūt autē plura que hoiem
ad pniam pu ocant. Primum eſt
gaudiū angeloꝝ ſicut patꝫ in pa
rabola de oue pdita. Secūduꝫ eſt op
tunitas tempis: q2 mō eſt tps pe
nitētie. Aplꝰ. ij. Coꝛ. vi. Ecce nunc
tēpꝰ acceptabile. q. d. ꝙdiu ſumꝰ
in hac vita poſſumꝰ pctā p pniam
delere. Sꝫ pꝰ hanc vitam nequaꝗ̄
ꝛ hoc eſt qd iurauit angelꝰ p viuē
tem deum ꝙ poſt tempꝰ illud nō
erit tempꝰ aliud penitētiam agen
di. Apoc. x. Bern̄. Nequaꝗ̄ tunc
veniā inueniēt: q2 modo aptuꝫ tē
pus pdūt. Idcirco delemꝰ modo
penitere: q2 neſcimus an hodie vel
cras veniet ꝗ noꝫ de penitētia neg
lecta arguet. Apoc. ij. Age pniam

ſi quo minꝰ cito veniā tibi. Bern̄.
penitēti veniā ſpopōdit: viuēdi au
tē craſtinū diē non pmiſit. Exēplū
de tarde penitentibꝰ ſcribit. Beda.
Oꝛ tēpibꝰ adriani regis erat in cu
ria eiuſdē regis miles ꝗdam robu
ſtus ꝛ nobilis ꝛ totꝰ ſeculo deditꝰ
ꝗ nūꝗ̄ vel raro ɔfiteri ɔſueuit. hic
cū infirmaretur āmonitꝰ a rege vt
ɔfiteret̄. Qui ait. Si mō ɔfiterer ꝛ
tunc cōualuero de infirmitate deri
derent me ſocij mei dicentes. ꝙ ex
timore dei ɔfeſſus ſum. Similit̄ die
altera āmonuit eum ꝛ renuit. Ter
cia vice cū iam laboraret in agone
venit rex ꝛ āmonuit eū vt ɔfiteret̄
Qui ait mō nimis tarde eſt: q2 iaꝫ
iudicatꝰ ſum ꝛ ɔdemnatꝰ. Modicū
ante introitū veſtꝝ introierūt hic
duo iuuenes pulcherrimi ꝛ ſpecio
ſiſſimi ꝛ hn̄tes libꝝ pulcherrimū
aureis lr̄is ſcriptū. in quo legi om
nia opa mea bona licet pauca. pꝰ
hoc venerūt duo ethiopes nigerri
mi portātes maximū libruꝫ in ꝗ
ſcripte erant oēs cogitacōes mee
verba ꝛ opa ꝛ intelligētie: ꝛ dixe
rūt demōes angelis ꝙ recederent:
q2 nihil iuris ibi hērent. Tunc tur
bati angeli receſſerūt ꝛ nūc demo
nes ſtant ſup me. vnꝰ ad caput ꝛ
aliꝰ ad pedes hn̄tes gladiū ſuper
me ꝛ iam attigerūt vſꝗ ad cor: ꝛ
hoc dicto crepuit mediꝰ ꝛ expira
uit. Attendāt igitur penitētes in
hac vita pſenti. Terciū eſt ɔſidera
tio diuine miſericordie ꝗ ſemper eſt
parata peccatoreꝫ recipe ad pniam
ꝛ ad miſericordiā. ad Rō. ij. An ig
noras quoniaꝫ benignitas dei ad

penitētiā ſe adducit. tanta eſt dei miſericordia ꝙ pctā non pñt tam multa eē nec tā vilia nec enormia quin deꝰ per pniām verā dimittit. De multitudine pctōꝝ dicit Ezech. xviij. Si impiꝰ egerit penitētiā de peccatis ſuis omnibꝰ omniū iniq̄tatū ſuaꝝ quas operatus eſt nō recordabor. Exemplū in maria magdalena cui dimiſſa ſunt pctā multa. Gregꝰ. Pctōrem cōuerſuꝫ deꝰ non deſpicit q̄ peccatores redimere venit. De vilitate peccati exemplū de muliere in adulterio deprehenſa cui dixit dominꝰ Nec ego te cōdemnabo vade ampliꝰ noli peccaē Jo. viij. Itē in dauid qui pꝰ peccatuꝫ adulterij p penitētiaꝫ miſericordiam dei inuenit ⁊ meruit. ij. Re. xij. Similiter ſi iudas penitētiā egiſſꝫ miſericordiā apud deū inueniſſet Exemplū habemꝰ in beato petro q̄ ter dominū negauit ⁊ tamen p penitētiā miſericordiā dei meruit: et ſicut dicit Jheronimꝰ Plus offendit iudas deuꝫ in hoc ꝙ deſperauit q̄ꝫ ꝙ ipm tradidit. de enormitate peccati exemplū habemꝰ Cum q̄daꝫ mulier in adulterio ſuo eſſet derelicta. cōſuluit vetulas quō viꝝ ſuum p incātationes ad amorē ſuū retraheret ⁊ cōſultū eſt ei ꝙ accepto corpe xp̄i in ore deberet eū oſculari Cūq3 illa accepiſſet corpꝰ xp̄i ⁊ in ore ſuo retinuiſſet ⁊ oſculata fuiſſet illum. ipſo non aduertēte Ille autē vidēs ipſam eſſe illam quā odiebat. leuato pugno percuſſit eam ad dētes. ꝓpter qd illa irata corpus xp̄i ad terram ꝓiecit ⁊ pedibus cōculcauit. Et ecce vox miſericordie dei audita ē. O filia memento q̄ꝫ ta p te paſſus ſum ⁊ noli me rurſū crucifigere. Age penitētiam de pctō tuo ⁊ ego dimittā tibi quicq̄d peccaſti. Rd illa audiens lacrimabiliter flere cepit ⁊ clamauit. Miſerere mei pie ⁊ miſericors deus ſm tuā magnā miſericordiā ⁊ occurrentibꝰ populis pctm̄ ſuū ↄfeſſa eſt. Et veniēs ſacerdos leuauit corpꝰ dn̄icum. Ecce q̄ꝫ magna ē dei mia. hec merito deberent pctōrem ad pniam ꝓuocare. Rogeꝰ.

Dn̄ica. iiij. R. cxiij.

Non ſūt condi

gne paſſiones hꝰ tempis ad futurā gloriā que reuelabitur in vobis Rō. viij. In verbis iſtis facit apl's duo. Pmo hortatur nos ad tribulacōnis ꝑpeſſiōeꝫ. Scdo ꝓmittit ꝑpeſſionis retribucōem. Primū ibi Nō ſūt ↄdigne paſſiohu. tem. Secūdum ibi. ad futurā gloriā que reuelabit in vobis Circa primū ſciendū ꝙ libēter debeꝰ tribulacōes ſuſtinē ⁊ hoc ꝓpter eaꝝ vtilitates. Prima eſt ꝙ pctōreꝫ excecatū in pctis illūinat ⁊ ad ſui ipſiꝰ cognicōem inducit Treñ. iij. Ego vir vidēs paupertatē meam in virga indignacōis eiꝰ. q. d. Cum dominꝰ tangeret virgā indignationis eiꝰ .i. tribulacōes ⁊ āguſtias tūc vidi .i. cognoui paupertates meas .i. paupem ⁊ miſerabilē ſtatuꝫ in quo fui et q̄ꝫ diu in pctis iacui. Gregꝰ Oculos quos culpa clauſerit pena aperit. Hec illuminacō ſi

gūrata fuit Thob. xi. q̄ illūīatus
fuerāt fellis amaritudīe Thobias
interp̄tatur ductꝰ ad luctū ⁊ ſigni
ficat pctōrem q̄ ad ꝑpetuū luctū
ducet̄ ſi non fuerit ꝯuerſus ⁊ illūi
natꝰ. Hic excecatꝰ fuit ſtercore irū
dinū per que ſignificātur fetida ⁊
turpia pctā que excecāt hoīem in
aīa. Sap. ij. Excecauit eū eos mali
cia eoꝝ. Hic pctōr illūīabit̄ ama
ritudine fellis ⁊ tribulacōibꝰ infir
mitatibꝰ ⁊ anguſtijs ⁊ caſtigatio
nibꝰ. Exemplū in rege nabuchodo
noſor q̄ non ꝯgnouit ſuper ſe eſſe
deū regē. nec cognouit ſeipm̄ eſſe
hoīem moritur̄. Illū voluit dominꝰ
ad ꝯgnicōem dei ſui ⁊ ſuīpſiꝰ redu
cere in hūc modū. ſ. p tribulacōem
Nota hiſtoriā daniel. iiij. Ipſe ei
iacens in ſtratu vidit quādam ar
borem cuiꝰ altitudo vſq; ad celos ⁊
latitudo p totū mūdum extēdebat̄
ſub ea beſtie ⁊ volucres celi habi
tabāt ⁊ in ramis eiꝰ volucres ⁊ ex
eo veſcebat̄ ōmis caro: ⁊ venit āge
lus ⁊ dixit. Succidite arborē illam
⁊ ramos eiꝰ: ſꝫ radices pmittetis
in terra. forte veniet ros ⁊ viuificat
⁊ fugiāt ab ea beſtie ⁊ volucres ⁊
cum feris erit hitatio eius. cor eiꝰ
ab hūano corde cōmutet̄ ⁊ cor fe
re datur ei ⁊ ſeptē tempa mutabū
tur ſup eum: ⁊ daniel expoſuit ei
ſommū dicens. Tu rex es arbor il
la ⁊ potētia tua extēdit ſe p totum
mūdū: ⁊ qꝛ nō egiſti deo tuo grās
de hoc ab hoībus deijcieris ⁊ cum
feris erit hitatio tua. fenū vt bos
comedes ſeptem ānis. donec ſcias
qꝛ deꝰ regnet ſup te. Quae audi cō

filiū meum. Pctā tua elemoſinis
redime forſitan ignoſcat tibi deꝰ.
Cūq; non emēdaret ſtatū ſuū. pꝰ
annū cum quadā die ambulaēt
ī aula ſua loquebat̄ in ſpiritu ela
tionis ⁊ gloriabat̄ de potētia ſua
dicēs. Nōne hec eſt babilon quā
edificaui in potētia regni mei ⁊ in
gloria decoris mei. Et ſtatim venit
vox de celo dicens. Nabuchodono
ſor regnū tuum deꝰ tranſtulit a te
⁊ cum feris hitabis ſeptē ānis do
nec ſcias qꝛ deꝰ regnat ſup te. Eadē
hora inſanꝰ factꝰ eſt ⁊ cucurrit ad
eremū ⁊ cum feris habitabat ⁊ fe
nū vt bos comedit: et ablatꝰ eſt ſi
bi vſus lingue ⁊ videbatur ſibi qꝛ
bos eſſet in anterioribꝰ ⁊ leo in po
ſterioribꝰ Multi egrediebātur ad
eum ⁊ videbāt eum in tali miſeria
Solus daniel orabat p eo ⁊ ad p̄
ces eius ſeptē anni mutati ſunt in
ſeptē menſes. In quibꝰ quadragi
ta diebꝰ inſaniam paciebat̄ et p
alios q̄draginta reuerſus ad cor
flebat ⁊ ſupplicabat deum intantū
cum lacrimis qꝛ oculi eius quaſi ca
ro facti fuerūt: ⁊ ſic cōpleuit ſeptē
mēſes lacrimando. Poſtea reuerſus
ad regnum: non tamē regnauit: ſꝫ
iudices p ſe ꝯſtituit ⁊ vſq; ad ſep
timū annū penitentiam egit. legu
mina ⁊ herbas tantū comedit. Ec
ce patet qꝛ p tribulacōnes homo
adducit̄ ad cognicōem dei ⁊ ſuīp
ſius. Secūdo tribulatio peccatorē
errantē ad requirendū deum addu
cit. Yſai. xxvi. Domine in ſua angu
ſtia requiſierūt te Gregꝰ. Mala q̄
nos hic premūt citius ad deū ire

cõpellũt Iſtud figuratũ ẽ in Ioab
q̃ noluit venire ad abſolon niſi p̃
us ſuccẽderet ſegetes eius ⁊ tũc ve
nit .ij. Re. xiiij. Abſalon pulcheri⁹
ſiḡficat xp̃m de cui⁹ pulchritudi
ne dicit Ps̃. Speciofus forma p̃ fi
lijs hoĩm. Hic mittit nũcios ſuos
ad Ioab .i. ad inimicos ⁊ ſiḡficat
pctõrem q̃ eſt inimicus dei Iacobi
iiij. Amicicia h⁹ mũdi inimica dei
ↄſtituet᷑ Iſtis mittit domi⁹ nũcios
.i. p̃dicatores ꝑmittẽs bona tẽpa
lia naturalia ⁊ ſpũalia vt ſic eum
reuocẽt. vt dicit᷑ dñica .ij. p⁹ feſtuȝ
trinitatis in ẽ. Homo q̃dam. Sed
qñdo p illos nũcios renuit venire
mittit nũcios ſuos ⁊ ſuccẽdit ſege
tes eius .i. immittit tribulacõeȝ ⁊
īfirmitatẽ in ſeipõ. in filijs. amicis
⁊ bonis vnanimit᷑ vt ſic cogat ho
minẽ vt coact⁹ veniat q̃ rogat⁹ ve
nire ↄtẽpſit. Exemplũ in filijs iſrƚ
quibus immiſit dñs tribulacões
multas anguſtias ⁊ captiuitates
qñ receſſerũt ab eo ydola adoran
do: vt ſic eos reuocaẽt. ps̃. Clama
uerũt ad dñm cum tribularentur
Itẽ multiplicate ſũt infirmitates
eoꝝ poſtea accelerauerũt. Exẽplũ
Iudicũ .iij. Legit᷑ ꝙ filij iſrƚ fecẽrt
malũ coram domīo ⁊ tradidit eos
ſub ptãte eglon regis moab q̃ af
flixit eos .xviij. annis ad dñm cla
mauerunt ⁊ miſit eis liberatorem
Aoth q̃ liberauit eos Iudicuȝ .iij.
poſt hec peccauerũt adorãtes baal
⁊ tradidit eos in man⁹ madyan
ſeptẽ annis ⁊ clamauerunt ad do
minũ ⁊ miſit eis libeãtorẽ gedeon
Iudicum .vi. Poſtea adorauerũt
baalym ⁊ tradidit eos domin⁹ in
man⁹ philiſtijm .xl. ãnis ⁊ clama
uerũt ad dñm ⁊ miſit eis liberato
rem ſamſon Iudicũ .xiij. Poſt hoc
peccauerũt in domīo ⁊ tradidit eos
in trãſmigracõem babilonis ſep
tem ãnos ⁊ clamauerũt ad dñm
⁊ libeãuit eos ſub duce zorobabel
ſicut legitur p̃. Eſdre .ij. Exemplũ
in filio ꝓdigo q̃ fame cogẽte reuer
ſus eſt ad prẽȝ. Lu. xv. Tercia vti
litas tribulacõis eſt ꝙ p tribula
tionẽ adquirit homo coronã eter
nam .ij. Thimo .ij. Nemo corona
bitur niſi q̃ legitime certauerit cõ
tra tribulacões ⁊ temptacões Ihe
ro⁹. Quis ſanctoꝝ ſine tribulacõ
ne coronat⁹ eſt Iacobi .p̃. Beatus
vir q̃ ſuffert temptacõem qm̃ cũ
ꝓbatus fuerit accipiet coronã vi
te. Exemplũ legitur in vitas patꝝ
ꝙ q̃dam iuuenis ad quẽdam ere
mitã venit. vouit ꝙ õmib⁹ diebus
vite ſue vellet ſecuȝ ſeruire deo. Cũ
qȝ ille ſenex quadã vice in die dor
miebat illo iuuene vigilante tẽp
tauit euȝ demon vt ad ſeculũ redi
ret. Ille autẽ intelligẽs ſuggeſtio
neȝ eſſe dyaboli ei reſtitit: ⁊ tẽpta
uit euȝ ſecũdo ⁊ tertio ⁊ ſic vſqȝ ad
ſeptẽ temptacões. Cũqȝ euigilaſ
ſet ſenex vidit in capite iuuenis ſe
ptẽ coronas aureas q̃rens q̃s ſibi
dediſſet. Cui cũ dixiſſet ſe nullã ha
bere q̃ſiuit ab eo q̃d ei accidiſſet.
Rñdit ꝙ ſeptem vicib⁹ temptat⁹
fuiſſet grauit᷑ vt ad ſeculũ rediret
⁊ ipſe cũ magno certamīe reſtitiſ
ſet. Cui ille propter hoc ſeptẽ coro
nas aureas meruiſti Ecce vtilitatẽ

tribulatiōis ꝙ ꝓpter eā homo me
retur coronā eternā. Quaꝫ nobis
ꝓstare dignetur ⁊c̄

¶ De eodē. F. cxiiij.

Estote miseri

cordes sicut ⁊ pr̄ vester cele
stis misericors est. Lu. vi. In v̄bis
istis facit dn̄ꝰ duo. Prio hortat̄
nos ad misericordiā. Scd̄o dat mi
serendi modū ⁊ formā. Primū ibi
Estote misericordes. Secūdū ibi. si
cut pat̄ vester misericors est. Cir
ca primū est notandū ꝙ nos debe
mus esse misericordes ꝓpt̄ multas
vtilitates misericordie. Prima: ꝙ
misericordia facit hoīem filiū dei.
Ipse enī est pater misericordiarū
sicut dicit̄. ij. Cor. i. Et iō filij eius
debent esse misericordes. Eccl̄i. iiij.
Estote pupillis misericordes sicut
pat̄ ⁊ mater eorū ⁊ eritis filij altis
simi. Exemplū de quodā pagano
q̄ ꝓpter misericordiaꝫ factꝰ est filiꝰ
dei. Cūqꝫ fames maxia esset in egi
pto. q̄dā gentilis valde pius ⁊ mi
sericors cōpatiebat̄ afflictōi pau
perū. Cunqꝫ euacuasset ōmia orrea
sua ⁊ distribuisset paupibꝰ. que
dam honestissima venit dn̄a baiu
lans pueruꝫ pulcherrimū in bra
chijs. Rogauit eum ꝓ elemosina
Cunqꝫ ille diceret ōmia orrea sua es
se vacua. dixit illa. Obsecro te per
virginē illam que saluatoreꝫ mū
di cōcepit ⁊ peperit ⁊ virgo ꝑman
sit vt trāseas ad orrea tua ⁊ videas
si aliq̄d sit in eis. Cunqꝫ ille miseri
cordia motꝰ cucurrisset ad orrea
sua inuenit ōmia plena. Et reuersus
q̄siuit illam dn̄am ⁊ nō inuenit: ⁊
reuelatū est ei in nocte ab angelo
dicente sibi: ꝙ ad paupes fuisti
misericors. xp̄s ihesus ⁊ maria ma
ter eius: hodie ad domū tuā vene
rūt ⁊ te in filiū elegerūt. vade ⁊ fac
te baptisari ⁊ saluꝰ eris ⁊ sic factū
est. Secunda est ꝙ misericordia si
ue elemosina delet pctā. Sicut enī
aqua extinguit igneꝫ: ita elemosi
na extinguit pctm̄. puerb. xiij. Re
demptio anime viri diuitie sue. q. d.
Homo pt̄ ꝑ diuitias suas animā
suā redimere a pctis. vnde dicitur
daniel. iiij. Daniel dixit ad regeꝫ
nabuchodonosor qn̄do peccauit.
Pctā tua elemosinis redime. Iteꝫ
danielis. iiij. ⁊ Thob. iiij. Elemosi
na ab ōni pctō ⁊ a morte animā li
berat ⁊ non patitur eā ire ad tene
bras. Exemplū in dyalogo vbi di
cit̄. ꝙ miles q̄dam eductꝰ de corpe
videbat quēdā pontē sub quo cur
rebat fluuius niger ⁊ fetidus ⁊ ex
alia pte erat locꝰ amenissimꝰ vbi
beatoꝝ anime letabātur. Ille pōs
sic dispositꝰ erat ꝙ nullꝰ malus ꝑ
trāsire posset nisi haberet̄ in flumi
ne. Et vidit quēdam nomie petrꝰ
deorsuꝫ positū cui graue pōdus fer
ri erat suppositū ⁊ sic maxime cru
ciabat̄. Cunqꝫ sui cruciatꝰ causaꝫ
quereret dixit ei angelꝰ qui duce
bat eū. Ecce iste fuit immisericors
in seculo qn̄do debuit ex iussu dn̄i
sui maleficos punie̅ hoc fecit sine
misericordia ⁊ ideo puniet̄ eterna
liter sine mīa. Post hec vidit ꝙ ve
nit q̄daꝫ pegrinꝰ Ille sine aliquo

impedimēto trāſiuit: ⁊ dixit ange
lus. Ecce iſte fuit miſericors i ſecu
lo ⁊ ideo miſericordiā dei eſt ↄſecu
tus. Tercio venit q̄dam nomīe ſte
phanꝰ hic dū venīſſet ad mediū
pōtis lapſus eſt ⁊ medio corpe ia
cuit ſupra pontē ⁊ alia ps corpis
de pōte dependit ⁊ demōes de flumī
ne exeūtes ipm p coxas traxerūt
deorſū ⁊ angeli p brachia traxerūt
ſurſū. tandē angeli ꝑualuerūt. Et
dixit angelus Ille fuit pctōr vicio
carnis pfecte nō reſiſtēs ⁊ tn̄ miſe
ricors ad paupes: ⁊ licet pctā car
nis vellēt eum trahere ad infernū
miſericordia tn̄ non pmiſit. Ter
cia vtilitas miſericordie eſt ꝙ bo
na tempalia augmētat ⁊ multipli
cat. Puer. xi. Alij diuidūt ꝓpria ⁊
ditiores fiūt. alij rapiūt non ſua ⁊
ſemp ſūt in egeſtate. Gregꝰ. Ter
rene ſubſtātie p hoc ꝙ paupibꝰ
diſtribuūtur multiplicant̄ ⁊ licet
homīes non ſemp aperte videant.
tn̄ certum eſt ꝙ dominꝰ miſericor
diā facientibꝰ ſubſtantiā augmē
tat tam in orreis ꝙ̄ in cellarijs. P
uerb. iij. Honora dn̄m de tua ſub
ſtātia ⁊ de primicijs frugū tuarū
da paupibus ⁊ implebūtur orrea
tua ⁊ torcularia tua vino redūda
būt. qđ patz in multis exemplis
Exemplū. eps quidā valde ſitiēs
vinū ſibi afferri iuſſit. Cumqꝫ pin
cerna totū qđ in vaſculo erat hau
ſiſſet ⁊ epō detuliſſet. Ecce paup q̄
dam importunis pcibus clamori
buſqꝫ vinū illud ſibi dari popoſcit
⁊ pcepit eps ſibi dari illud. Cum
qꝫ amplꝰ ſitiret epus ꝙ̄ ante. Juſ
ſit igitur in vas iterū inſpici ſi foꝛ
te in eo aliq̄d māſiſſet ⁊ inuētum
eſt vaſculū plenum. Itē quidam
miles habens vineā ex qua ſingu
lis annis cōſueuit dare decem car
racas vini ꝓpter deum. quodā an
no vno carraca vini tm̄ in vinea e
rat. Et ait miles qđ mecū fuit ab
ſtulit mihi dominꝰ. ego autē por
tiōem ſuam nō auferā illi ⁊ dedit
eam ꝓpter deum. Eodē tempore fra
ter eiuſdē militis tranſiens iuxta
ꝑdictam vineā inuenit eā pleniſ
ſimā botris ꝙ̄ antea vnꝙ̄ fuit. qđ
qđ cum retuliſſet militi benedixit
deū. Ruarta vtilitas miſericordie
eſt ꝙ homini locū in celo prepat.
Eccī. xvi. Omnis miſericordia faci
et vnicuiqꝫ locū ſm intellectū pe
grinacōnis illiꝰ ⁊ ſm meritū ope
rū eius. Jheronīꝰ. Non ſūt bona ho
minis que ſecū ferre non pōt ſola
miſelcordia eſt comes defunctoꝝ
Yſidorꝰ. Omnia terrena ſeruādo
amittimꝰ. largiendo ſeruamꝰ. diu
cum rebꝰ noſtris durare nō poſſu
mus: qꝛ nos illas aut moriēdo de
ſerimꝰ. aut ille nos viuētes deſerūt
Vnde. Luc. xvi. Facite vobis ami
cos de mammona iniquitatis vt cū
defeceritis recipiant vos in eterna
tabernacula. ſ. paupes. Vnde in fi
ne ſeculi dicet dominꝰ miſericordiā
facientibꝰ. Eſuriui ⁊ dediſtis mihi
māducare. ſitiui ⁊ dediſtis mihi bi
bere: ⁊ ſeq̄tur Venite bn̄dicti pr̄is
mei pcipite regnū qđ vobis patū
eſt ab origine mūdi. Rogerꝰ

Dominica. v.

Omnes vnani
mes eſtote in oracõne·p̄·
pet̄·iij·In verbis iſtis hortat̄ nos
beat⁹ petrus ad orãdum·Sũt aũt
multa que debẽt nos ad orãdum
ꝓuocaē·Primũ eſt exemplũ xp̄i
ꝛ ſanctoꝝ qui non ſolũ nos oraē
docuerũt verbis:ſꝫ etiã exemplis.
Exemplo docuit nos xp̄us orare:
qꝛ legitur Math·xiiij·Dimiſſa tur
ba aſcendit in monte ſolus orare
ꝛ Luc·vi·dicitur ꝙ pnoctabat in
oracõnib⁹ Ibi dicit gloſa·Xp̄us
orabat nõ ꝙ oracõnib⁹ indigeret
ſꝫ vt nobis exemplũ orandi p̄beret
Docuit etiam verbis qñ oñdit ꝛ di
xit ap̄l'is quid eſſet orãdu·Mat·
vi·Sic orabitis·p̄r noſter qui es
in celis ꝛc̄·Exempla etiã ſanctoꝝ
patẽt poſſunt nos ad orãdum ꝓ
uocare·Legit̄ de ſancto iacobo al
phei qui in vtero matris ſue ſãcti
ficatus fuit qđ ex aſſiduitate ora
tionis cõtraxerat in genibus ſuis
duriciē cameloꝝ·Sic de beato bar
tholomeo dicit̄ ꝙ centies in die ꝛ
centies in nocte genua flectebat.
Secundo debet nos ꝓuocare facili
tas oracõnis:qꝛ orare eſt officiu
facile valde·Si eñ diceretur alicui
ꝙ ieiunare debẽt·poteſt ſe excuſa
re ꝑ debilitatē corpis ꝙ nõ poſſet
ieiunaē vel ꝙ nõ habeat ſibi cibũ
ꝯpetentē·Si diceretur alicui ꝙ pe
grinari deberet poteſt ſe excuſare
ꝑ debilitatē vel defectũ pecunie vel
periculũ aliud qđ cũqꝫ·Si dicitur
alicui ꝙ debeat elemoſinas dare·
põt ſe excuſaē ꝑ paupertatem:ſꝫ ab
oracõne null⁹ ſe excuſare põt·Ho
mo eñ poteſt orare in õni loco in
õni hora·Etſi homo nõ poſſet ex de
bilitate os mouere:vel genua fle
ctere ad orandu·poteſt tñ facere
mẽtalem oracõem·vñ p̄s·Apud
te oratio mea ſemp·q·d·vbicũqꝫ
fuero ꝛ q̄cq̄d egero tamē poſſum
orare mẽtaliter·Quicq̄d iuſtus fe
cerit ſi non eſt cõtra deum totũ eſt
oratio vñ non ceſſat orare qui nõ
ceſſat bñfacere·Tercio debet nos
ad orandum ꝓuocare multiplex
effect⁹ ꝛ virtus oratiõis·Prĩa vir
tus oracõnis eſt ꝙ tẽptationib⁹ ꝛ
impugnacõnib⁹ dyaboli reſiſtit·
Ysid·hoc eſt remediũ eoꝝ qui vi
cioꝝ temptamẽtis eſtuãt vt quoti
ens q̄libet tangit̄ vicio·totiens ſe
oracõni ſubdat:qꝛ freq̄ns oratio
vicioꝝ impugnacõem extinguit·
vñ legitur in vitas patꝝ ꝙ q̄dam
multũ temptabat̄ a ſpũ fornicati
onis ꝛ rogauit quēdã ſenem fr̄ẽ
vt oraēt ꝓ eo·qui ſenex vidēs illũ
monachũ in ſomnis ſedentē ꝛ ſpi
ritu fornicationis in diuerſis for
mis mulieꝝ ante ip̄m ludentē ꝛ ip
ſum cu eis delectari ꝛ angel⁹ aſta
bat ꝛ grauit̄ indignabat̄ ei ꝙ nõ
ſurgeret ad orões:ſꝫ magis delecta
bat̄ in ſuis cogitacõnib⁹ Euigilãs
autē ſenex dixit mõacho·Impoſſi
bile eſt a te diſcedere ſpiritu forni
cacõnis:alijs ꝓ te orantib⁹ niſi aſ
ſumas tibi orões ꝛ ieiunia·Secun
do oratio in bello corpali ſepe triũ
phat·Sepe enim plus facit vnus
ſanct⁹ homo orando q̃̃ mille pec
catores p̄liando·vnde legit̄·Exo·x

vij. Q cum filij iſrahel pugnarent
cōtra amalech. moyſes aſcendit
in montē ⁊ orauit. Cūqꝫ leuaſſet
manꝰ ad deum vincebat iſrl̄. Cum
qꝫ paululum remitteret vincebat
amalech. Quo cōperto aaron ⁊ hur
qui cum eo erāt ſuppoſuerūt ei la
pidem: ⁊ ex vtraqꝫ parte manꝰ ſu
ſtentabāt: quoniā grādeuꝰ erat ⁊
ſic p orōnes eius vicerūt filij iſrl̄.
vnde Judith. ix. Cū holofernes pu
gnaret ꝯtra ciuitatē betulia exhor
tabatur ciues ad orōnes dicens.
Memores eſtote ſerui dei moyſi.
qui amalech non ferro pugnādo:
ſꝫ precibus ſuis deuicit ⁊ hoc dicto
ipſa cōmiſit cō ciuibꝰ vt dn̄m exo
rarent: ⁊ exiens ciuitatē cum vna
ancilla tm̄ ad holofernē venit ⁊ ca
ptus eſt holofernes in amorē eiꝰ:
qꝛ pulchra erat valde. Et q̈rto die
cū peteret ab ea p nūcium vt ſecū
dormiret. ipſa ꝯſenſit ⁊ letatꝰ holo
fernes bibit de vino ſuo pluſq̄ vn
q̄ bibebat i vita ſua. Et ſero facto
ibāt ſerui ad hoſpitia ⁊ ipſa man
ſit cū eo in tentorio ſuo: ⁊ ipſe per
mg̃nā ebrietatē obdormiuit ⁊ ip
ſa iudith dedit ſe orōnibꝰ. Cumqꝫ
oraſſet accepit gladiū holofernis
⁊ amputauit ſibi caput ⁊ reuerſa
eſt cum ancilla ſua ad ciuitatē. Et
mane facto irruūt ciues de ciuita
te ⁊ inimici inuenientes holofernē
principē ſuum mortuū inierūt fu
gā ⁊ multi ceciderūt ⁊ ciuitas libe
rata eſt. Nota hyſtoriā Judith. xi
ij. Tercio oratio vitam hoīs plon
gat. Jacob. vlt̄. Infirmatur quis
ex vobis inducat p̄ſbiteros ecc̄ie

⁊ orent ſup eū vngētes eum oleo
ſancto in nomie domini ⁊ oracō fi
dei ſaluabit infirmū ⁊ alleuiabit
eum dn̄s. ⁊c̄. Exemplū in rege eze
chia cui infirmāti miſit dn̄s ꝑphe
tam yſaiā. qui ait. Hec dicit dn̄s
deus. diſpone domui tue: qꝛ morie
ris tu ⁊ non viues ⁊ cōuerſus ad
pietem orauit cū fletu: ⁊ ecce priꝰ
q̄ veniret yſaias ad mediū atrij
dixit ei dominꝰ. Vade ⁊ dic ezechie
hec dicit dominꝰ Audiui oracōem
tuā ⁊ vidi lacrimas tuas. ecce adij
ciam ſup dies tuos q̄ndecim ānos
Nota hyſtoriā yſa. xxxviij. ⁊ iiij.
Reg. xx. Quarto oratio ire dei reſi
ſtit ⁊ tenet deū vt cōtra peccatorē
ſe vindicare non poſſit. vnde domi
nus ad Jheremiā. vij. Noli orare
ꝓ populo hoc. neqꝫ aſſumas lau
dem ⁊ orōem ⁊ non obſiſtas mihi
Exemplū. Exod. xxxij. Cum peccaſ
ſent filij iſrl̄ adorando vitulū vo
luit dn̄s oīs deleuiſſe: ſꝫ moyſes
reſtitit ire ſue orōnibꝰ ſuis dicens.
Dimitte dn̄e populo huic noxam
hāc. aut dele me de libro vite ꝙ ſcri
pſiſti. Dimitte me
vt iraſcātur furor meꝰ cōtra popu
lū iſtum vt deleā eum faciāqꝫ te in
gentē magnā. Moyſes autē reſti
tit ei oracōnibꝰ ſuis: ⁊ non pmiſit
eum vt deleret totū populū. Verū
tamē moyſes deleuit ex eis. xxiij.
milia. Gregꝰ. Ire dei reſiſtit moy
ſes. qui ſupne pcuſſionis impetū
oracōnis ſue oblacōne reſtrinxit
Quīto oratio ſententiā dei ꝯtra pec
catorē latā mitigat. Exemplū. p̄.
Paralip. xxi. Cū dauid ſuple nu

meraucrat populū ſuum q̄ſi aſcri
bens populi ſui victoriā multitudi
nia nō deo. Iratus eſt cōtra eū do
min⁹ ꝛ miſit cōtra eum gad ꝓphe
tam: qui ait Quia in ſupbia elat⁹
es iratus eſt contra te deus. Elige
tibi vnum de trib⁹ plagis Aut ſep
tem ānis veniet tibi fames in reg
no tuo Aut trib⁹ menſibus vaſta
būt inimici tui terrā tuaꝫ. Aut tri
bus dieb⁹ erit peſtilentia ꝉ ſubita
nea mors in tota terra tua. Et cogi
tauit dauid intra ſe dicens. Si eli
go famē tantū: illa plaga tangit
paupes. Si inuaſiōem inimicorū
iſta plaga tangit ſb̄ditos meos
ꝛ non me: qꝛ habeo munitiōnes ꝛ
armatos. Sed eligam peſtilentiā
que equalit̄ tangit diuites ꝛ pau
peres ſubditū ꝛ regem. Et miſit do
min⁹ peſtilentiaꝫ ꝛ mortui ſunt de
iſrl̄ ſeptuaginta milia virorū. Et
tūc vidit dauid angelū qui pcutie
bat populuꝫ ſup ihrl̄m vt diſperde
ret eū. Et orauit ad dominū dicēs
Dn̄e ego ſuꝫ q̄ peccaui. ego inique
egi. Iſti qui ſunt oues q̄d fecerūt.
vertat̄ obſecro man⁹ tua ꝯtra me
ꝛ ſtatim miſert⁹ eſt dn̄s ꝛ plaga
ceſſauit. Ecce quō oratio dauid ſē
tentiā dei mitigauit. debuiſſet eñ
plaga illa trib⁹ diebus ꝛ tribus
noctib⁹ duraſſe: ꝫ p orōnem e⁹ du
rauit tantūmō mane vſqꝫ ad ho
ram veſptinā. Sexto oratio vindi
ctā dei ꝛ iram ꝯtra pctōres placat
ꝛ mitigat. Exemplū Nūi. xvi. vbi
legit̄ ꝙ dathan ꝛ abiron oppoſu
erūt ſe moyſi ꝛ aaron ꝛ viui abſor
pti ſunt a terra cū ōmib⁹ ſuis ꝛ cho
re qui oppoſuerat ſe etiaꝫ eis cum
omnib⁹ ſuis extinct⁹ eſt p ignem.
Tūc popul⁹ iratus voluit lapida
re moyſen ꝛ aaron ꝛ ipſi fugerūt
ad tabnaculū ꝛ nubes opuit eos
ꝛ venit ignis de celo ꝛ extīxit de po
pulo. xiiij. milia ꝛ ſeptingentos.
Qd vidēs aaron: accepto thuribu
lo cucurrit ſtās inter viuos ꝛ mor
tuos orās deum vt plaga ceſſaret
ꝛ ſic factū eſt. Roge⁹

De eodem. f. cxvi.

RElictis oib⁹ ſe
cuti ſūt eū ꝉ xp̄ꝫ Lu. v. In
verbis iſtis exēplo apoſtolorū do
cemur ꝙ ſi xp̄m ſequi volum⁹ om
nia impedimēta relinqre debem⁹
Sunt autē duo que relinquere de
bemus. ſcilicet amorē temꝑalium
bonoꝝ: ꝛ feruorem carnaliū deſide
riorū. Circa primū ſciendū eſt ꝙ
amorē temporaliū relinquere debe
mus ꝓpter multa. Primo: qꝛ ama
re pecuniā peſſimū vicium eſt ꝛ in
ſacra ſcriptura ꝓhibet̄. Eccī. x. Ni
hil eſt iniqui⁹ q̄ꝫ amare pecuniaꝫ
Ibidē. auaro nihil eſt ſceleſtius
Iniquitas patꝫ ex hoc ꝙ illa que
de⁹ in cōmuni omnib⁹ creauit ſibi
ſoli ꝓpria facit nec cōmunicat indi
gentib⁹. Ambroſi⁹ Nemo dicat ꝓ
prium qd̄ cōmune eſt nam plus
q̄ꝫ ſufficiat ad ſumptū: violenter
obtentū eſt. Quis taꝫ iniuſt⁹ ꝛ tā
auarus q̄ꝫ qui multoꝝ alimenta
nō tam ad vſum ſumit q̄ꝫ ad abū
dantiaꝫ ꝛ delicias. nō enim mino

tis criminis eſt cū poſſis ⁊ habes
indigentibus denegare ꝙ̄ homini
ſua tollē Eſurientiū panis eſt quē
tu detines. Nudorū veſtimentū eſt
eſt qḋ tu recludis. Miſerorū redem
ptio eſt pecunia quā tu in terram
fodis ⁊ abſcondis. tantorū bonorū
ſcias te inuaſorē ꝙ̄tum potes p̄
ſtare ⁊ non facis Aug⁹. Non ſolū
ille auarus eſt q̄ rapit aliena: ſed
ille auar⁹ eſt q̄ cupide ſeruat ſua.
Exēplū in diuite epulone q̄ dam
natus eſt non ꝙ rapuit aliena: ſꝫ
ꝙ cupide ſeruauerat ſua. vn̄ conti
gerat ꝙ poſtea guttā aque petijt
q̄ micā panis lazaro negauit Lu.
xvi. Secūdo relinquē debem⁹ amo
rem rerū temporalium: q̄ excecant
hoiem. Exo. xxiij. Nō accipias mu
nera que etiā excecant prudētes ⁊
ſubuertūt corda iuſtorū. Iſtud fi
guratū eſt Thob. ij. vbi dicitur ꝙ
ſtercora irūdinū ceciderunt in ocu
los eius ⁊ excecat⁹ eſt. Thobias ī
terp̄tatur duct⁹ ad luctū in p̄ſenti
et ſignificat auarū qui ſuſtinet lu
ctum in p̄nti ⁊ in futuro In p̄nti p
cōtinuam curam. Eccl̄s. ij. Cuncti
dies ei⁹ pleni ſunt dolorib⁹ et eru
mnis nec p nocte̅ req̄eſcet mente.
Job. xv. Cū pax ſit ⁊ ſecuritas inſi
dias ſuſpicat̄. Seneca. Auarus vi
ditū obile̅ eſtimat p̄donem vidit
paupem eſtimat fure̅. ⁊ ſic ſemp
eſt in ɔtinua cura ī p̄nti. ⁊ ī futuro
ppetuū luctum ſuſtinebit. Greg⁹
Nihil p̄t grauius implicari inimi
co. ꝙ̄ auarus q̄ in p̄ſenti cor eius
vexatur ⁊ ī futuro eterna ſupplicia
promeret̄. Vnde ſcribit Gregori⁹

in dyalogo exemplū. Q̄ quidā
vſurari⁹ ſepultus ī clauſtro nocte
exibat de ſepulchro ⁊ dominū dete
gebat fratres cū baculis percutie
bat ⁊ mane extra ſepulchrū inue̅
tus eſt: ſꝫ in ſepulchro reponitur.
Cūq̄ pluries hoc feciſſꝫ adiurat⁹
eſt a quodā viro ſancto dixit. Etſi
alij quietē in inferno habere poſ
ſunt. ego tamen nunꝙ̄ quieſcere
poſſum: q̄ exercui peccatū vſure̅ in
ſeculo a quo nūꝙ̄ quieui nocte et
die ⁊ vos ſi quieſcere vultis de clau
ſtro me proicite ⁊ deponite ⁊ ſic fa
ctum eſt. Ecce quomō auarus lu
ctū habebit in vita ⁊ in morte Ideo
auarus figuratur p thobiam qui
interpretatur duct⁹ ad luctum: q̄
habet luctū in vita ⁊ in morte. hic
excecatur ſtercorib⁹. per ſtercora
ſignificātur bona temporalia Iux
ta illḋ phili. iij. Omnia arbitror
vt ſtercora. Ita excecantur auari
oculis interiorib⁹ et exterioribus
ꝙ deum creatorem ſuum non cog
noſcūt Vnde legitur exemplū. Q̄
quidā vſurari⁹ habuit ymagine̅
crucifixi auream pro vadio poſitā
in ciſta ſua Cūq̄ infirmaretur por
tabāt ſibi ymagine̅ crucifixi de ec
cleſia vt moris eſt in fine vite ſue.
⁊ dixerūt. Agnoſcis ymagine̅ ſal
uatoris domini noſtri iheſu xp̄i cru
cifixi p te. Reſpōdit non agnoſco
aliū deum preterꝙ̄ illum deū au
reum que̅ habeo in ciſta mea ⁊ ſic
miſerabiliter in tali cecitate mortu
us eſt. Tercio relinquendus eſt
amor rerū temporalium: q̄ homine̅
ad multa mala trahit. p̄. Thi. vi

Radix ōniū maloꝝ eſt cupiditas
Ex auaricia eniȝ naſcit̃ ſupbia: qꝛ
vt frequēter diuitie faciūt hoīem
ſupbire. Exemplū in ſaul cuȝ eſſet
paup fuit hūilis: ſȝ cū factus fuit
rex cepit ſupbiē ⁊ damnat⁹ eſt. p̃
Re. xv. Ecci. xxi. dom⁹ q̄ nimis eſt
locuples ānullat̃ ſupbia. Item de
auaricia venit ira ⁊ rixa. Gen̄. xiij
Facta eſt rixa int̃ paſtores abraȝ
⁊ paſtores loth. Erat eñ ſubſtan
tia eorū multa ⁊ nequibāt hitare
ſimul. Quādiu paupes erāt hita
bant ſil' ⁊ bene ↄcordauerūt Item
ex auaricia venit inuidia. ꝓuer. x
xviij. q̄ feſtinat ditari inuidet aliijs
Vñ Greg⁹ de viro iuſto ꝓpter hoc
q̄ in terris nichil appetit. alienis
fratrib⁹ inuidere neſcit Itē de aua
ricia venit acidia: qꝛ auar⁹ ſic intē
dit lucris ſuis q̄ raro orat: ⁊ ſi ali
qñ ore orat, corde tñ de bonis ſuis
cogitat Quia dicit domi⁹ in euāge
lio. Mat. vi. Vbi eſt theſaur⁹ tu⁹
ibi ⁊ cor tuū erit Itē de auaricia ve
nit gula. qꝛ diuites vt freq̄nti⁹ pec
cāt i gula Exēplū i diuite epulone
Lu. xvi. Itē de auaricia venit luxu
ria Quia ꝓpter lucꝝ multe muliēs
fornicātur ſicut patȝ p experientiā.
Quarto debem⁹ relinq̄re amorē re
rū tempaliū: qꝛ hoīem eternaliter
dānant p̃. Thi. vi. Qui volūt diui
tes fieri incidūt in temptatiōes ⁊
in laqueū dyaboli ⁊ i deſideria mł
ta ⁊ nociua que mergūt hoīem in
interitū ⁊ in pdicōem. Lu. xij. Exē
plū in diuite q̄ dixit. O anima hēs
multa bona repoſita in ānos plu
rimos requieſce comede ⁊ bibe. Dixit
aūt deus. ſtulte egiſti. Hac nocte
repetēt a te dyaboli animā tuam ⁊
que congregaſti cuius erūt, ⁊ ſic
eternaliter dānatus eſt ⁊ nō ſolū
dānantur auari ⁊ vſurarij: ſȝ etiaȝ
eoruȝ heredes q̄ iniuſta adquiſita
ſciēter poſſident. Exemplū. Quidā
vir ſanct⁹ in viſione rapt⁹ ductus
eſt ad infernū vbi vidit vnuȝ in p
fundo ꝓſtratū de eius vtero arbor
procedebat In cuius ramis multi
erant ſuſpenſi ⁊ arbor illa ſtabat
in medio flāmarū ⁊ ille qui in pro
fūdo iacebat pluſq̄ alij cruciaba
tur ⁊ q̄ſiuit ab angelo q̄ ducebat
eum q̄d hoc ſignificaret Qui dixit
Homo ille ī imo iacēs principiū
erat hui⁹ generis ⁊ p vſuras dita
tus eſt. alij vero homīes omēs ab
eo pceſſerūt ⁊ damnati ſūt cuȝ eo:
qꝛ iniuſta bona poſſederūt: ⁊ ſic om
nes de genere ſuo damnabūtur ⁊
omnes qui ſciūt bona eſſe iniuſta
que poſſident. Rogemus.

Dñica. vi. F. cxvij.

Sciētes frēs ca
riſſimi. id eſt ſcire debetis
q̄ xps reſurgens ex mortuis iam
non moritur amplius. mors illi
vltra nō dominabit̃ qui eniȝ mor
tuus eſt peccato mortu⁹ eſt ſemel
quaſi diceret. q̄ ſemel mortu⁹ eſt
hoc eſt ꝓpter peccata noſtra. Rō.
vi. In v̄bis iſtis proponit nobis
apoſtol⁹ paſſiōem xpi quā ꝓpter
peccata noſtra ſuſtinuit: volēs vt
eaȝ cōtinue in memoria habeam⁹
Debem⁹ autē paſſiōem xpi in me

moria frequēter habere ꝑpter tria
Primo vt fortes ſimus ⁊ efficiamur
ad pugnādū ↄtra inimicos nr̄os
Habem⁹ enī tres inimicos .ſ. carnē
mūdū ⁊ dyabolū qui ſemp impu
gnāt nos Caro impugnat nos p
malas cogitatiões ſiue ↄcupiſcēti
as Gal. v. Caro ↄcupiſcit adūſus
ſpūm. Mūdus impugnat nos p
tempaliū ↄgregacōez. Eſt enī mū
dus ſicut Judas. Qui dixit quē oſ
culat⁹ fuero p tempaliū pſperita
te ipſe eſt quē trado vobis tenete
eum tanq̄ veſtꝝ ⁊ ducite eū caute
⁊ permittite eū ſm ſuā voluntatē
viuere. Greḡ. Continu⁹ ſucceſſus
reꝝ tempaliū certū eſt future cala
mitatis indiciū. Dyabol⁹ impugn̄t
nos p diuerſas tēptacōes ⁊ diuer
ſa peccata qn̄ non p̄t p vnū pc̄tm̄
vincere tūc temptat p aliud ⁊ nō
ſolū vn⁹ dyabolus ſ; infiniti impu
gnāt nos. Ps̄. Reſpice dn̄e inimi
cos meos qm̄ multiplicati ſunt ⁊
odio iniquo oderūt me. Nā temp
tant p ſupbiā. inuidiā. iram. acci
diā ⁊ vanā gloriā ⁊c̄. ⁊ qm̄ tanti ⁊
tot ſūt inimici q̄ impugnant Jdeo
debem⁹ frequenter hr̄e memoriā
paſſionis xp̄i vt eo forti⁹ reſiſtere
valeam⁹. Heb. xij. Recogitate eū
q̄ talem aduerſus ſemetipm̄ ſuſti
nuit a peccatorib⁹ ↄtradictiōem
vt non fatigemini animis veſtris
deficiētes. nondū enī reſtitiſtis vſ
q; ad ſanguinē aduerſus pc̄tm̄ re
pugnātes. ⁊ non reſtitiſtis q̄tum
reſtitiſſetis. ſi fūdedus eſſ; veſter
ſanguis. Multi dicūt q᷑ non pn̄t
eſſe ↄtinētes ⁊ a pc̄tis cauē. certe
ſi ſcirent q᷑ q̄ cito peccarēt mutila
rentur vel occiderentᷓ bene cauerēt
ſibi. ergo null⁹ poteſt ſe excuſare
dicēs. Ego non poſſū eſſe ↄtinēs
Jlle nō poteſt: q᷑ non vult reſiſte
re temptacōnib⁹ quicq̄d libet ſta
tim vult explere. Sic nō eſt facien
dum: ſ; viriliter pugnādū. q̄ diu
enī in hac vita ſum⁹. ſine pugna
eſſe non poſſum⁹. Bernh. Jn mū
do iſto tanq̄ in ſtadio certaminis
poſiti ſum⁹ vbi xp̄s mortuus eſt.
Si quis liuores vel plagas non ſu
ſceperit. in futuro iudicio inglorio
ſus miles apparebit. Si igitur viri
liter volum⁹ ↄtra hoſtes noſtros
pugnare. tūc debemus frequēter
mortem xp̄i ⁊ paſſiōez xp̄i cogita
re. Orige. Tanta eſt virtus paſſi
onis chriſti q᷑ ſi in mēte fidelium
habeatur nulla libido nulla pote
rit p̄ualere inuidia. Jdeo ↄtinue
curre ad memoriā paſſionis xp̄i
⁊ totius peccati ⁊ mortis fugiet ex
ercitus Bernh. Vult benign⁹ dux
deuoti militis vultum ⁊ oculos in
ſua ſuſtolli vulnera: vt illi⁹ exem
plo ex hoc animū erigat ad tole
randū ⁊ pugnandū reddat forti
orem. Jſtud figuratum eſt p̄. Ma
chabeorū ſexto vbi dicitᷓ. Qꝛ oſtē
derūt elephanti ſanguinē vue ꝛu
fe ad acuēdos eos ad p̄liū. Nota
hyſtoriā. Elephantis natura eſt
q᷑ nunq̄ iacet: ſ; a tempe natiuita
tis ſue ſtat vſq; ad mortē ſuam et
ambulat. ſi aliquādo cadit per ſe
reſurgere nō poteſt: q᷑ genua non
habet: ſ; vnicornis natura ē q᷑ ele
phantē leuare ſolet Jſte elephas

domatſ̄r a pͥncipib⁹ et ducitur
ad pugnādum habens in dorſo
turrim ligneā: ſꝫ qn̄ ꝓcedere debet
ad pugnādum oſtendunt ei ſan
guinē vue rube. ex aſpectu illius au
daciā capit ⁊ fortificatur ad pug
nam. Moraliter p elephantē qui
nunq̄ iacet: ſꝫ ſtat ⁊ ambulat ſig
nificatˀ quilibet iuſtus q̄ nunq̄ ia
cere debꝫ in pc̄tis ⁊ in acidia: ſꝫ viri
liter temptacōnib⁹ reſiſtēdo ⁊ am
bulare de virtute in virtutē. Eccī.
ij. Fili accedēs ad ſeruitutē dei ſta
in iuſticia ⁊ timore ⁊ prepa aīam
tuā ad temptacōnem. Etſi aliquā
do p humanā fragilitatē ceciderit
ſtatim debet habere ſpē ad vnicor
num. ſ. ad xp̄m. Xp̄us cōparatur
vnicorno qui ſolꝫ capi p virginē
ſic xp̄s eſt captus per mariā. Iſte
vnicorn⁹. id eſt xp̄us poteſt eum
iuuare vt reſurgat. p ſe enī peca
tor nullo modo poteſt reſurgere.
Oſee. xiij. Perdicio tua iſrahel ex
te eſt. tantūmō ex me auxiliū tuū
Sed cū elephas iſte. id eſt iuſt⁹
temptatur ⁊ impugnatˀ ab hoſti
bus ſuis. ſanguinē vue rube debet
inſpicere. i. iheſu xp̄i qui vue ⁊ viti
cōparatur in euāgelio Iohā. xv.
Ego ſum vitis vera: ⁊ ſtatim ſequi
tur. Sine me nihil poteſtis facere.
id eſt ſine meo adiutorio: non po
teſtis hoſtib⁹ reſiſtere. Hāc vitem
id eſt veꝝ vnicornū. verus agrico
la. id eſt pater celeſtis plantauit
quādo eam incarnari inſtituit: et
in vtero marie a ſpū ſancto fuerat
cōceptus. Hec vitis etiam circūfoſ
ſa fuit qn̄do manus ⁊ pedes eius
clauis ferreis: ⁊ lat⁹ lancea. caput
ſpinis fuit pfoſſum. Hec vitis eti
am eſt ſtercorata qn̄do facies ei⁹
bn̄dicta fuit ſputis iudeorū macu
lata. Putata quādo veſtibus fuit
denudat⁹ ⁊ a diſcipulis derelictus
Paxillata quādo in flagellacōne
ad columnā fuit ligatus ⁊ virgis
et flagellis adeo ceſus ꝙ a planta
pedis vſqꝫ ad verticem capitis nō
erāt in eo ſanitas. Hec vitis ꝓpagi
nes miſit quādo in cruce man⁹ ex
tendit. vinum de ſe dedit quādo in
torculari crucis p̄ſſus ſanguinē
affluēter effudit. Iſtum ſanguinē
quilibet iuſtus inſpicere debet qui
cōtra inimicos ſuos triūphaē vo
luerit. Heb. xij. Curramus ad pro
poſitum nobis certamē aſpicien
tes in auctorē fidei ⁊ cōſeruatorē
iheſū qui ꝓpoſito ſibi gaudio cru
cem ſuſtinuit. Secūdo debem⁹ paſ
ſiōem xp̄i frequēter habere in me
moria vt audaciā petendi iheſum
ex hoc capiam⁹ qui ſeipſū pro no
bis morti expoſuit. Quid ē qd no
bis negare poteſt ſi vtiliter ⁊ iuſte
petierim⁹. ꝯ vere nihil. qui enī ma
iora dedit. ſcilicet ſeip̄m. vtiqꝫ mi
nora preſtabit. Bernh. In quo in
quit clarius q̄ in vulneribus tuis
ihū xp̄e illuxit ꝙ tu domine ſuauis
⁊ mitis es ⁊ multū miſericors. Io
hā. xv. Maiorē enim dilectōem ne
mo habet vt animā ſuā quis po
nat ꝓ amicis ſuis. Sed tu bone ihe
ſu xp̄e minorē non habuiſti. Quia
ꝓ inimicis tuis animā tuam poſu
iſti. vnde apoſtol⁹ ad Romanos.
v. Cum inimici eſſemus recōcilia

uit nos deo patri in ſanguine ſuo
Qua ꝓpter nullꝰ deſpare debet ꝙ̄tū
cūqꝫ etiam peccauit:ſꝫ ſperet in vul
neribꝰ iheſu xp̄i. Bern̄. Securū ac
ceſſum habes ad deū o homo. ha
bes filiū ante p̄rem. ante filiuꝫ ha
bes m̄rem. Filius oſ̄dit patri cica
trices ⁊ vulnera. mater oſ̄dit filio
pectus ⁊ vbera. Nec p̄t vlla ibi eſſe
repulſa vbi tot ꝯcurrūt caritatis
inſignia. Tercio debemus habere
paſſiōem xp̄i in memoria vt forti
ores efficiamur ad tolerandū ad
uerſa. Bern̄. Nihil dulciꝰ in tribu
lacōne ꝙ̄ paſſiōem xp̄i cogitare.
Quā em̄ aſperitatē formidabit ſer
uus ſi menti eiꝰ occurrat ꝙ filij dei
paſſiōe ſit redēptus. De illo mem
bro. Req̄. dn̄ica. ij. in aduentu dn̄i
in ſ. Quecūqꝫ ſcripta ſūt. Rogemꝰ

De eodem F. cxviij

Omnis q̄ iraſci

tur fratri ſuo reꝰ erit iudi
cio Mat. v. In verbis ꝓpoſitis ꝓhi
bet dn̄s iram. Sciendū autē ꝙ du
plex eſt ira. ſ. bona ⁊ mala. Malaꝫ
ꝓhibet. bonaꝫ vero non. Bona ira
eſt qn̄ quis iraſcit̄ vicijs vt corri
gātur. De quo Eccl. vij. Melior eſt
ira riſu. Glō. ꝯtra vicia. q. d. Meli
us eſt ꝙ homo iraſcātur qn̄do vi
det male agere aliquē ꝙ̄ ꝙ rideat
⁊ ſubdit cauſam ꝙꝛ p triſticiā vul
tus. corrigitur animꝰ delinquētis
Criſ. Si ira nō fuerit nec doctrina
ꝓficit nec iudicia ſtant. nec crimi
na ꝯpeſcūtur. Itaqꝫ qui vicijs nō
iraſcit̄ peccat. paciētia autē irraci
onabilis vicia ſeminat. negligētiaꝫ
nutrit: ⁊ nō ſolum malos: ſꝫ etiaꝫ
bonos mutat ⁊ inuitat ad malū.
Bern̄. Non iraſci vbi iraſcendum
eſt. eſt pc̄tm̄ peccato addere. Con̄
hoc peccatū peccauit hely qui nō
iraſcebat̄ pc̄tis filioꝝ ſicut debuit
ſꝫ tepide arguit eos. ideo plagauit
eum dominꝰ. Ita ꝙ filij eiꝰ ofyni ⁊
phinees in p̄lio pierūt. Et ipſe ce
cidit de ſede ⁊ ꝯfractis ceruicibꝰ ex
pirauit. p̄. Re. ij. ⁊. iiij. ca. Adonias
filiꝰ aggith eleuabat̄ dicens. Ego
regnabo ⁊ nō corripuit eū pat̄ ali
qn̄ ⁊ cepit regnare ⁊ occiſus ē. iij.
Re. p̄. Exēplū. Legit̄ ꝙ q̄dam hūit
dilectū filiū quē p̄ dilectōe in iuuē
tute corripe noluit. Tandē adultꝰ
icepit teſſerare ⁊ furari ⁊ captꝰ eſt
⁊ ſuſpendio adiudicatꝰ ⁊ cuꝫ ſuſpē
di deberet redemit eū pater ſuꝰ. Itē
ſecūdo fecit ⁊ iteꝝ redemit eum pa
ter ſuus. Tercia vice furabat̄ ⁊ ad
mortē adiudicatur ⁊ pater eū am
pliꝰ redimē ꝓhibetur cūqꝫ ſub pa
tibulo ſtaēt rogauit patrē vt da
ret ſibi oſculū. cūqꝫ debuit eū oſcu
lari amputauit patri naſū morſu
dentiū ⁊ ait vtinam te p̄imere poſ
ſem. Tu es cauſa mee damnacōis
ſi me i iuuētute correxiſſes nequa
ꝙ̄ ad iſtam miſeriam deueniſſem
Iraſcendū eſt igitur pc̄tis vt cor
rigātur. Hac enīꝫ ira iraſcitur de
us cōtra pc̄tōrem ꝓpter hanc iraꝫ
ſiue zelū phynees placuit domio
ſicut legitur Nume. xxv. Qꝛ inter
fecit virum zamber ⁊ corbi mulie
rem eo ꝙ peccaſſent cōtra deum.
Nota hyſtoriam. Mala ira eſt du

plex: que .lā ſubita a ſine delibera
tione ratiōis a ſine appetitu vindi
cte. de qua qua Criſ. Caro non pt
impedire vt non aliqn̄ turbet ſiue
iraſcatur. Quādo ergo iraſcitur a
non vult facere qđ ira cōpellit. tūc
caro puocata eſt ad iraz. anima
vero non irata eſt Talis ira eſt ve
niale pctm̄ ſicut alij praui motus
Jhero⁹ Qui nulla animi pturbati
one mouet ac. pš Iraſcimini a no
lite peccare Apl's ad Eph. iiij. Sol
non occidat ſup iracūdiaz veſtrā
Alia eſt ira que fit cum cōſenſu a
deliberacōe racōnis a cuz appetitu
vindicte. de qua. Aug⁹. Jra eſt vl
ciſcendi vindicta vel libido. Dama
ſce. Jra eſt deſideriuz vindicte a hec
eſt mortalis a ſi inueteraſceit dici
tur odiū. Odiū eniz eſt ira inuete
rata. hanc iram phibet dominus
Mat. xviij. Quicunqȝ iraſcitur fra
tri ſuo re⁹ erit iudicio. hanc vitare
debem⁹ pptr tria. Primo: q ſacra
ſcriptura phibet in multis locis.
Leuit. xix. Nō queras vlcōem nec
memor eris iniurie ciuiū tuorum
Job. xxxvi. Ne te ſuperet ira vt ali
quē opprimas. Gen̄. xlv. Joſeph
dixit ad fratres ſuos qn̄ debebāt
redire ad patrē ſuū fratres ne ira
ſcamini in via. Nos eni fratres om
nes ſum⁹ vnius patris. Et nos ſu
mus in via ad prēz noſtr celeſtē
a ideo debem⁹ vitare iram: q deo
multū diſplicet Jdeo optet nos vi
tare iram ſi volum⁹ ad deū venire.
Secūdo debem⁹ vitare iram: q deo
multum diſplicet a hoc pptr tria
Primo q ira templū dei turbat a
ſuccēdit vt in eo hitare non poſſit.
id eſt anima hois que eſt tēpluz
dei ſcđm q dicit Apl's. p̄. Cor. iij.
Neſcitis: q templū dei eſtis vos a
ſpūſſanct⁹ habitat in vobis. Bern
B. Si quis autē templū domini vi
olauerit p iram malā diſperdet il
lum domin⁹ p iram eternā. Tales
ſunt iracūdi qui accēdūtur ira vin
dicte. in talib⁹ non pt hitare ſpūſ
ſanct⁹ Greḡ. dum ira animū pul
ſat ſpiritui ſancto hitatiōem ſuaz
turbat. Et de talib⁹ dicit. Pš. Incē
derūt igni ſanctuariū tuum in tra
Tales eijciūt deum a intromittūt
dyaboluz: q ſicut in pace fact⁹ eſt
locus dei ſic in ira et diſcordia eſt
locus dyaboli. Secūdo diſplicz ira
deo: q ymaginē ſancte trinitatis
aie infuſam diſſipat a deformat.
Greg⁹. Māſuetudo in nobis yma
ginē ſeruat dei qui ſemp trāquill⁹
eſt: ſȝ ira diſſipat. Rn̄re igitur ira
cundia ſit culpe. penſem⁹ per quā
duz māſuetudo dimittit ſeu amit
titur. ſupne ymaginis ſimilitudo
viciat. De talib⁹ qui ſic ymaginē
dei p iram diſſipāt dicit. Pš. Dn̄e
in ciuitate tua a in celo: vel in iten
tione tua ymagiem ipſorū ad ni
hilū rediges Aug⁹. Merito ad ni
hilū ymagiem ipōrū in ciuitate ce
leſti dn̄s rediget: q ipſi in ſua ter
reſtri ciuitate ymagiem eius ad
nihilū redegerūt Tercio diſplicet
ira deo: q homo iracūd⁹ intromit
tit ſe de ptāte dei. ſ. q vult ſe ipſuz
vindicare Nā vindicare ptinet ad
ſolū deū. Rō. xij. Mihi vidicta a
ego retribuam a vindicabo dicit

dn̄s deu. xxxij. Mea ē vltio: ⁊ ego
retribuā. Vnde legiꝉ exemplū in
vi. pa. ꝙ venit quidā frater ad ab
batē philoſoꝑū. cumq̄ʒ q̄reret ab eo
quare venifſet: dixit. quidā frater di
xit m̄ ꝯtumeliā: ⁊ ego venio me vi
dicare. Et ſtatim abbas cecidit ſu
per genua ſua. d. dn̄e deꝰ iam non
es nobis neccarius. ꝙ dicit frater
iſte ꝙ nos poſſumꝰ noſmetipſos
vindicare. Qd audiens ille ꝯfuſus
eſt ⁊ penituit abbati. Aliq̄ ſunt ita
diſpoſiti ꝙ q̄n non pn̄t ſe vindica
re: rogant deū vt ipſe vindicet: cuʒ
potius deberent petere vt dimitteret
exemplo xp̄i qui dixit. pr̄ dimitte
il. ꝙ ne. q̄d fa. De iſtis dicit aug.
Ait malus in oibꝰ tribulacōnibꝰ
ſuis. Dn̄e deꝰ occide inimicū meuʒ
malū. Rn̄t ſibi dn̄s Quem vis oc
cidā. ambo eſtis mali. ille malus ē
iniuriando. tu malus es ei vindicā
petendo. ſic pʒ quō ira diſplicet deo
⁊ ideo vitanda. Tercio debemus vi
tare irā. ꝙ hoī nocʒ multū. oculos
cordis excecādo ⁊ obſcurādo Gre.
Per irā lux veritatis amittiꝉ ſicut
ſcriptū eſt Ephe. iiij. Sol non occi
dat ſup iracundiā veſtram. ꝙ cui
menti iracundia tenebras ꝯfuſio
nis incutit: huic deꝰ radiū ſue cog
nicōis abſcondit. Dyabolus facit
ſicut coruꝰ qui inueniens cadauer
primo eruit ſibi oculos. ſic dyabo
lus primo excecat hoiem p iracū
diam: ſciens ꝙ poſtea poterit faci
liter precipitari in foueam peccati
Vnde dr̄ puer. xxix. Qui ad indig
nandū facilis eſt: erit ꝓcliuior ad
oia pctā. Augꝰ. Janua oim vitio

rum eſt iracundia. q̄ clauſa virtuti
busꝰ interiꝰ dabiꝉ requies. qua ap
ta ad oē facinus armabiꝉ irati aī
mus. Multū per iram dyabolꝰ do
minatur in hoīe ꝙ hō iratus nulli
pcit. nec patri. nec mr̄i. nec vxori.
nec filio. ⁊ ſic de alijs Ideo dyabo
lus facit ſic piſcator qui ꝯturbat
aquā ne piſces hamū videntes nō
intrent. Sic dyabolus ꝯturbat ho
minē per iram vt pctm̄ nō cogno
ſcat ⁊ ſine timore impleat. Vn̄ dr̄
ſopħ v. Tribulabo hoies ⁊ ibunt
vt ceci Quarto nocet hoī ira. ꝙ au
fert ſibi oīa bona ſua. Prou. xix.
Qui impatiens eſt ſuſtinebit dā
na. ſ. bonoꝝ ſpūalium: ⁊ aliq̄n eti
am tpalium. Hō iracundus eſt ſi
cut aliq̄s hn̄s ligneam domū: cui
aliq̄n ꝯtingit ꝙ de veſpere pulcraʒ
hʒ domū cū multis bonis: ⁊ de no
cte venit ignis ⁊ totū ꝯſumit: ⁊ ni
hil hʒ. Ita iracūdus ad modicuʒ
verbū q̄nq̄ʒ iraſcitur ⁊ perdit gra
tiā dei: ⁊ bona opa ſua que per oē
tps vite ſue ꝯgregauit. De quo ec
cī. ij. Ve illis qui pdiderunt ſbam
ſuā. Glo. bō opa ſua p iracūdiā.
hō iracūdꝰ ē ſic olla ſtās ꝓpe ignē
ebulliendo emittit oia q̄ in ea ſūt.
Prou. xv. Os ſtultorum ebullit
ſtulticiā. ꝙ quicq̄d ſentit in corde
hoc ꝓfert ore Quinto nocet hoī ira
ꝙ aufert hoī ſenſus: ⁊ facit eū fa
tuū ⁊ inſanū. Augꝰ Inſanꝰ videꝉ
eſſe iracūdus volens vindicare ſe
ꝙ p cor ſuum mittit gladiū ſuum
vt tunicā inimici ſui ledat. Prius
enī ira ledit ꝓprium hoinem ſeu do
mū ſuā q̄ alium cui iraſciꝉ. ꝓpterea

impoſſibile eſt vt iniquitas prius
ledat hoīem iuſtū in quē tendit q̄
iniuſtū a quo ꝓcedit. Nam ſi intē
dit hoīem alium ledere in corpore:
pri⁹ ſe occidit in aīa. Aug⁹ Nemo
malus eſt q̄ ſibiipſi pri⁹ nō noce
at. Sic malicia eſt ſicͭ ignis. ſi vis
aliq̄d accendere p faculam: oꝫ q̄
facula pri⁹ ardeat q̄ aliq̄d incēdat
Jhero. Malicia ꝓcedit ex te: ⁊ q̄d
ardet prius q̄ te malicia tua. Vt
alteri non noceat fieri pōt: ſed q̄ ti
bi nō noceat fieri non pōt. Sic er
go patet quō ira nocet hoīi: ideo eſt
fugienda pre oībus. Rogem⁹.

Dominica. viij.

Sermo. cxix.

Stipēdia pec

cati mors. Ro. vi. q. d. qui
ſeruit pctō habebit pro ſtipendio
⁊ premio vel ſeruicio mortem eter
nam. In verbis ꝓpoſitis ꝓponit no
bis apls dāmnū ⁊ periculū pecca
ti vt nos trahat a peccatis. Sciend
aūt q̄ hō multiplex damnū incur
rit per pctm̄. Primū eſt q̄ p vnū
pctm̄ mortale perdit hō oīa bona
ſua que in vita ſua vnq̄ congrega
uit ⁊ fecit. Eccle. ix. Qui vno peccato
adheret: multa bona perdit. Pctōr
eſt ſicut iſte q̄ ludit ad ſcacos qui
vno tractu male fcō vel neglecto:
totum ludū perdit. Sic pctōr vno
malo ope facto: vel opere bono ne
glecto: totum ludū perdit ⁊ fructū
vite ſue amittit. Eze. xviij. Si auer
terit ſe iuſtus a iuſticia ſua: ⁊ fece
rit iniquitatem: omnes iuſticias
q̄s fecerit nō recordabor. Exemplū
legit in vitaſpā. de hoc. de quodā
eremita q̄ multis annis duxit au
ſterā vitam. ad quē venit quidam
latro penitens rogans eū vt ipſū
in ſociū acciperet. Qui cū renueret
abiit latro ⁊ preſcidit arborē: vo
lens ↄſtruere cellā: ⁊ preſciſa arbo
re: arbor cecidit ſup eum ⁊ mortu
us eſt. ⁊ vidit ille eremita q̄ ange
li venerunt ⁊ deduxerunt aīam ei⁹
ſine purgatorio ad celū: ⁊ indig
nans ait. Amodo vitam auſteram
nō agam: ſed latrociniū etiā exer
cebo. ⁊ exiēs in latrocinio depre̅hē
ditur ⁊ damnat̄ ⁊ oīa bona ope
ra ſua vno pctō perdiderat. Secun
dū eſt q̄ oīa bona opa que hō fac̄
q̄mdiu eſt in mortali pctō mortua
ſunt ⁊ ſibi non ꝓficiunt ad vitam
eternā. Gre. Qui in caritate nō eſt
omne bonū qd facit amittit ⁊ ſi in
oī tpe in pane ⁊ aq̄ ieiunaret ⁊ cō
ſtrueret mille clauſtra. ⁊ ſi in om
nibus diebus diſciplinas vſq̄ ad
ſanguinis effuſionē acciperet: q̄
diu in pctō mortali eſſet ſcienter:
nihil ſibi ꝓdeſſet. Exemplū legitur
q̄ quedā puella multū ieiunabat
⁊ alia bona exercebat. Quadā vice
iacuit coram altari ⁊ multis lacri
mis ⁊ genuflexionib. orōnibus ⁊
tunſionib⁹ pectoris ſe affligebat.
Sacerdos quidā in eadē eccā orās
vidit ſup caput eius dyabolū tri
pudiantē ⁊ ridentē. ⁊ adiurauit de
monē vt diceret ſibi cāꝫ tanti gau
dii. Rn̄t demon. Gaudeo q̄ iſta cū
tanta afflcōe ſuiipſi⁹ vadit ad in
fernū. Et dixit ſacerdos. Quō hoc.

Rn̄t demon. In pctō mortali eſt: ⁊
non audet ↄfiteri ⁊ putat ſic ſatiſ
facere: ⁊ nō proſunt ſibi oīa bona
ſua opera q̄ꝺdiu eſt in pctō mōꝛtli.
Tunc ammonuít eā ſacerdos ⁊ ↄ
feſſa eſt ⁊ demon triſtis receſſit.
Terciū eſt ꝙ oīa ſuffragia q̄ facit
aliquis in pctō mortali exn̄s non
ꝓſunt defūctis. etiamſi mille mar
cas daret ꝓ vna anima: nihil pro
deſſet ei q̄ꝺdiu ille q̄ dat eſſet in pec
cato mōꝛtli. Hoc eſt intelligenduꝫ
ſi ille dat de ſuo. ſi aūt defunctꝰ ali
cui ↄmiſiſſet in pctō mōꝛtli exiſtēti
elemoſinā diſtribuendā. vel ſi ali
q̄uis amicus defuncti ↄmiſiſſet ei:
tunc illiꝰ diſtribuentis crimen nō
impediret. Si aūt de ſuo dat: nihil
ꝓdeſt q̄ꝺdiu eſt in pctō mōꝛtli: nec
etiam oꝛōnes. Gre. ponit exemplū
in dyal. dicens ꝙ quidā miles de
functꝰ apparuit alteri ſuo cōmiliti
rogans vt faceret ꝓ ſe orare. Rn̄t il
le. libenter hoc faciā vis vt talis hō
oret ꝓ te noīando eum ſuo noīe. il
le tacuit: ⁊ more renuentis caput
hicinde mouere cepit. deinde dixit
Vis vt talis eremita ꝓ te oret. Rn̄t
ille. Vtinā ſi talis ꝓ me orare vel
let: tunc cito liberarer. Per hoc ꝙ
primū renuit: pꝫ ꝙ eius oꝛō nō ꝓ
fuit. q꞉ in pctō mortali fuit. Omia
autē ſuffragia que pn̄t fieri ꝓ aīa
bus non ꝓſunt in mortali pctō fa
cta: excepta ſola miſſa que tm̄ va
let dicta a malo ſacerdote quantū
a bono. xv. Vim ſacmenti non mu
tat vita miniſtri. Sicut deteriꝰ non
fit de deteriori. Sic nō fit melius de
pſbro meliori. Quis enim ſacrā

eandem virtutē hn̄t a bono ⁊ ma
lo: tn̄ oꝛōes que fiunt in miſſa ꝓ de
functis nō exaudit deꝰ a malo ſac
dote ſicut a bono. q꞉ dicit gre. Cuꝫ
ille qui diſplicet ad intercedenduꝫ
mittit̄: irati animus ad deterioꝛa ꝓ
uocat̄ vt puta ſacerdos p̄uatꝰ qui
ſi oret ꝓ defunctis non mitigat pe
nam in purgatorio. q꞉ dicit augꝰ
Pctōꝛ non eſt dignꝰ pane quo veſ
citur. Exemplū. erant duo milites
frēs carnales in hybernia q̄ de toꝛ
neamentis ⁊ ſtipendijs viuebant
Hi hēbant quendā famuluꝫ peſſi
mum: q̄ in vita ſua nihil boni fece
rat: nec vnq̄ꝫ fuerat ↄfeſſus: ſed oī
a mala q̄ facere poterat exercebat
Hic quodā tꝑe debebat cū dn̄is
ſuis ire verſus angliaꝫ ad toꝛnea
mentū: ⁊ ſtabat quodā ſero ante
menſā dn̄oꝛum ſuoꝝ ⁊ turpia ⁊ ꝑ
niciosā verba ꝓferebat. ⁊ ſubito
inuaſit eū doloꝛ: ⁊ cadens in terrā
mortuꝰ eſt. de quo multū dolentes
dn̄i ſui: timebant ꝙ damnatꝰ eēt
Altera die cū eſſent in via: vnꝰ mi
litū obdoꝛmiuit: ſedens in equo: ⁊
equꝰ deuiauit. Cūqꝫ euigilaſſet: in
uenit ſe extra viam: ſolū in ſilua.
⁊ circūſpiciens vidit vmbrā quā
dam dicentē. O dn̄e ne paueatis.
ego ſum aīa ſerui veſtri. Et cū q̄rē
ret de ſtatu ſuo: dixit ſe eē i purga
torio. Cūqꝫ miraret̄ ꝙ talis q̄ nun
q̄ꝫ aliq̄d boni feciſſet: non dānatꝰ
eſſet: rn̄t ille. Magna eſt dei mīa ⁊
maioꝛ q̄ꝫ nrā pctā. ⁊ addit. Statī
cū ſentirem doloꝛem cepi cogitare
de dei mīa: ⁊ dolui me peccaſſe ⁊ ſic
mortuꝰ ductus ſū ad iudiciū. Cūqꝫ

me accuſarent dyaboli: ait dñs.
Talem te iudico q̃lem te inuenio
⁊ data eſt ſñia ſup me. q꞉ meam
pñiam diſtuli vſq꞉ in finẽ vite. De
beo vſq꞉ ad finẽ mundi in purga
torio manere Scio tñ tantam eſſe
miam dei: ſi aliq̃s ſcũs hõ.ſ. ſacer
dos ꝓ me miſſas aliq̃s celebraret:
deus penã meã breuiaret. Rñt mi
les. Nonne vz eq̃liter omis miſſa
Rñt ille. ois miſſa in ſe eq̃liter eſt
bona: ſed deꝰ exaudit orõem deuo
ti ⁊ ſcĩ viri citiꝰ: q̃ꝫ pueri ⁊ mali ſa
cerdotis. Eſt in ciuitate iſta ſanctꝰ
ep̃s noĩe thomas ad quã venitis.
qui ſi ꝓ me oraret: credo ꝙ eũ dñs
exaudiret ⁊ ſic euanuit. Cumq꞉ mi
les ad ciuitatẽ illam veniret: adijt
ep̃m ⁊ ſibi oĩa enarrauit rogans
eum vt ꝓ eo miſſam celebraret Qd
cũ faceret: infra coionez apparuit
ei aĩa illius in altari grãs agens
ꝙ per orõnes eius ab oĩ pena pur
gatorij eſſet liberata. Quarto pec
catum hoĩem eternaliter damnat
Vnde apl̃s in epl̃a hodierna. Sti
pendia peccati mors eſt eterna. a
qua nos cuſtodiat iheſus xp̃s.

De eod̃. Sermo. cxx.

Quot panes hẽ
tis. dicunt ei ſeptẽ. Marci
viij. Legit̃ in euangelio hodierno
ꝙ diſcipuli q̃ dñm ſequebant̃ ha
buerunt. vij. panes. Per hos ſep
tem panes ſigni ficant̃ ſeptẽ opeã
mie q̃ debent hĩe omnes qui diſci
puli xp̃i eſſe volunt: ⁊ eũ ſequi ad

regnũ celoꝝ ꝓponunt. ⁊ ideo ne ſe
q̃ntes ſe turbe deficerent in via his
vij. panibꝰ ſatiauit. Primũ ẽ eſu
rientẽ cibare Thob. iiij. Cũ eſuriẽ
tibꝰ panẽ tuũ comede. ⁊ cũ egenis
⁊c. Lu. iij. Qui hz eſcas det nõ hñ
ti. Eze. xviij. Si hõ panẽ ſuum eſuri
enti dederit: vita viuet.ſ. eterna Lu
ce. xiiij. Cũ facis ꝯuiuiũ voca pau
peres. debiles. cecos ⁊ claudos. ⁊ e
ris beatus q꞉ non hñt vnde retribu
ant tibi. retribuet̃ autẽ tibi in re
ſurrectõe iuſtoꝝ q̃n dicetur ad bo
nos. Eſuriui ⁊ dediſtis m̃ mandu
care. venite benedcĩ patris mei ⁊c̃
Qd enĩ vni ex minimis meis fecis.
mihi fe. Dñs enim reputat ſibi fie
ri qd ſit pauperibꝰ. Exemplũ. qui
dã abbas iuſſit ſibi fieri cibũ deli
cioſuz valde de lampreda. Ecce qui
dã paup aſtabat rogans ſibi lac
mabiliter dari ꝓpter deum Abbas
mia motus iuſſit ſibi dari lampre
dã ꝓpter deũ. ⁊ accepto vaſe cũ pi
ſce cunctis videntibꝰ celũ aſcendit
Nocte ſeq̃nti eſt reuelatuz abbati
ꝙ xp̃s fuerat qui in ſpecie paupis
apparuit. Scdum eſt potare ſitien
tem Mat. iiij. Qui dederit vni ex mi
nimis calicẽ aque frigide tm̃ in no
mine diſcipuli. amen dico vob̃ nõ
pdet mercedẽ ſuam. Multomagis
ſi dederit vinũ vel aliũ potum meli
orem. Quantũ illud mie opus pla
cet deo: patet p exemplum. Quidã
epiſcopus valde ſitiens vinũ ſibi
afferri precepit. Cumq꞉ pincerna
totũz quod erat in lagena effudiſ
ſet. ecce pauper quidam importu
nis precibus ⁊ clamoribus illud

ſibi poposcat dicens: niſi ſtatim bi
beret expiraret. Miſertus ei epūs
dedit ei vinum. Cumqꝫ epūs iteruꝫ
bibere vellet: precepit pincerne vt
reſpiceret ſi aliquid in vaſe remā
ſiſſet. Cumqꝫ reſpiceret: inuenit la
genā plenam ⁊ querens pauperē
minime inuenit: ⁊ credidit in ſpecie
pauperis xp̄m extitiſſe. Tercium ē
veſtire nudos. Yſa. lviij. Cuꝫ vide
ris nudū operi eū: ⁊ carnem tuaꝫ
ne deſpexeris. Eze. xviij. Si hō nudꝫ
veſtimento cooperuerit vita viuet
.ſ. eterna. Iſtud aūt dn̄s ſibi repu
tat fieri. Mat. xxv. Nudꝰ fui ⁊ coo
peruiſtis me. Exemplū in btō mar
tino: qui dedit pauperi dimidiam
veſtem ſuā cum adhuc eſſꝫ cathe
cuminus ⁊ nocte ſeq̄nti vidit xp̄m
indutum illa pte veſtis ⁊ ad ange
los dicens. Martinꝰ adhuc cathe
cuminꝰ hac me veſte ɔtexit. Quar
tum eſt recipe pauperes hoſpites
de quo apl's Ro. xij. Hoſpitalita
tem ſectantes. hoc etiā reputat do
minꝰ ſibi fieri Math. xxv. Hoſpes
eram ⁊ collegiſtis me. Et cū mitte
ret diſcipulos ſuos ad predicādū:
dixit math. x. Qui vos recipit: me
recipit. qui vos non recipit nec au
dierit ſermones veſtros. amen di
co vobis: ꝙ tolerabilius erit terre
ſodomoꝝ ⁊ gomorre in die iudicij
q̄ illi ciuitati. Quantū iſtud opuſ
mie placet deo: pꝫ in multis exem
plis. Quedā dn̄a .ſ. beata elizabeth
plena pietate recepit hoſpitē quē
dam leproſum ⁊ poſt cenā poſuit
eum in lectum ſuum viro abſente
vir aūt rediens ſtatim intrauit cā

merā ⁊ ſuauiſſimū ſentiens odorē
q̄ſiuit q̄dnam eſſet qd ſic redolēt
in lecto. tacente illa iratus eſt vir:
⁊ tandē ɔpulſa dixit ⁊ fuit ɔfeſſa.
⁊ accedentes ad lectū: inuenerunt
imaginem crucifixi. ipſū aūt non
inuenerūt. Item. quidā hō multū
hoſpitalis cuꝫ quadā die multos
pegrinos recepiſſet ⁊ pſonaliter a
quā eis ſup manꝰ ex deuocōe fūde
ret vidit vnum inter eos habētem
manus perforatas ⁊ ſanguineas
ad modū crucifixi: ⁊ ecce defecit ſi
bi aqua ⁊ cū iuiſſet p aqua ⁊ reū
ſus fuiſſet: non eſt inuentꝰ ille. ſu
per quo dum multuꝫ miraret̄: no
cte apparuit ei dn̄s dicēs. Alijs di
ebꝰ i mēbris meiſ recepiſti me ho
die autē meipſum in hoſpicio tuo
recepiſti. Quintū eſt viſitare infir
mos. Ecc̄i. vij. Non pigeat quoſqꝫ
infirmos viſitare. Ex hoc enī in dile
ctione dei firmabitur hō. Iac. v. Re
ligio munda ⁊ immaculata apud
deum ⁊ pr̄em hec eſt: viſitare infir
mos. pupillos. ⁊ viduas in tribu
lationibꝰ ſuis. Legit̄ in vi. pa. ꝙ q̄
dā interrogauit q̄ndā ſcūm ſenē. d.
Duo ſunt fratres quoꝝ vnuſ ieiu
nat ſex diebꝰ in ſeptimana ⁊ labo
rat multū. alius egrotantibꝰ libē
ter ſeruit. cuius opꝰ eſt deo magiſ
acceptum. Rn̄t ſenex. ſi frater ille
q̄ ſex diebꝰ ieiunat laborans ſe ſu
ſpenderet p nares: non eq̄ri poſſit
illi q̄ infirmis libenter ſeruit. Hoc
opus etiā reputat ſibi deus fieri.
Mat. xxv. Infirmꝰ erā ⁊ viſitaſtiſ
me. Q̄ntum deo placet: pꝫ. Exemplū
Legit̄ in vitaſpa. de ſcō martino q̄

libenter ꝯſueuit infirmos viſitare
⁊ tractare ꝙ quadā die dū iret de
eremo ad clauſtꝝ: xp̄s ei in ſpecie
leproſi ⁊ multū infirmi iacentis in
terra apparuit: rogans vt eū ꝓpter
deū ad clauſtꝝ portaret. quē mar
tinus libenter portauit. Cum autē
clauſtro appropiaret: monachi in
ſpū hoc videntes clamare ceperunt.
Occurrite martino q̄ xp̄m portat.
Interim ipſe diſparens ait. qr me
nō erubuiſti cū vilis apparerē: nō
erubeſcā te corā p̄re meo in celis.
Sextū eſt viſitare ⁊ liberare capti
uos. Heb. xiij. Mementote inquit
vinctoꝝ. q. d. neccāria eis miniſtra
te: ⁊ non ſolū dn̄t eis neccāria mini
ſtrari: ſed etiā dn̄t liberari. Eccl̄i. iiij.
Libera eū qui iniuriā patit᷑ a ſup
bo. Exemplū de ſcō nicolao: q̄ tres
iuuenes innocenter adiudicatos
morti liberauit. illud autē reputat
dn̄s ſibi fieri. Mat. xxv. In carcere
erā ⁊ veniſtis ad me. venite ḡ bn̄
dicti patris mei ⁊c̄. Iſta ſex opera
mie ponunt᷑ in nouo teſtamēto in
euangelio vt ſ. Septimū eſt ſepe
lire mortuos. qđ ponit᷑ in veteri te
ſtamento. Thob. i. de quo eccl̄i. vij.
Mortuo n̄ ꝓhibeas grāꝫ. glo. ad
eliam pauperū ptinet ſepultura
mortuoꝝ. de iſto ope cōmendat᷑
thobias q̄ libenter mortuos ſepeli
uit. Exemplū. quadā die dū thobi
as ſederet in prandio: nunciatū ē
ei ꝙ quidā occiſus iaceret ī platea
ſtatim ſurrexit ⁊ attulit corpus ⁊
poſuit in domū ſuā: ⁊ ſepeliuit no
cte: ꝙuis rex ꝓhibuiſſet. Hoc opꝰ
nobis ꝯmendat᷑ exēplo brutoꝝ

aīalium. Legit᷑ in naturis aīaliū
de delphino ꝙ eo mortuo tractant
alij delphini ne piſces comedant
mortuū ⁊ deferunt in ꝓfundū ⁊ ſe
peliunt. Hoc opꝰ multū humiliat
hoīem ⁊ trahit eū a pctō. Unde ec
cle. vij. Melius eſt ire ad domū lu
ctus q̄ ad domū ꝯuiuij. In illa eni
ſi. cun. ammo. ho. ⁊ vi. ho. co. quid
fu. ſit. Unde legit᷑ de quodā eremi
ta qui capita mortuorū ⁊ oſſa in
cella ſua poſuit vt ſp̄ mortē cogita
ret. Sic p̄z de ſeptem operibꝰ mīe ſi
gnificatis p ſeptem panes quos
oꝫ nos habere ſi nolumus deficere
in via q̄ ducit ad p̄riam ad quam
nos pducere digne᷑ ihēſus xp̄us.
Sed ſicut exhibuiſtis membra ve
ſtra ſeruire immundicie ⁊ iniq̄ta
ti ad iniquitatē: ita nunc exhibite
mēbra vrā ſeruire iuſticie in ſāncti
ficacōem. i. ſicut voluntarie. feruē
ter ⁊ vniuſaliter oībus mēbris ſ
uiſtis pctō: ita nūc voluntarie fer
uēter ⁊ vniuerſaliter exhibete ſer
uicio dei. Rogemus.

Dn̄ica. viij. F. cxxi.

SI ſcḋm carnē vi
xeritis moriemini. Ro. viij.
In verbis iſtis hortat᷑ nos ap̄lus
fugere carnis deſideria vt nō mori
amur morte eterna. Sciendū autē
ꝙ q̄druplex eſt mors. ſ. nature. cul
pe. grē ⁊ gehēne. Morte nāe morit᷑
hō qn̄ aīma ſepatur a corpe. hac
morte oꝫ nos omnes mori. non eni
eſt homo in mundo qui hanc mor

tem poſſit euitare. ſed beati ſunt il
li qui ſic viuunt ꝙ in dño moriun
tur. Apoca. xiiij. Quicunq̧ in dño
viuit p caritatem: ille etiaȝ morit̃
in dño. Nullũ em̃ membꝝ p̃t mo
ri in corpe: niſi qđ prius vixerit.
ſic nullus p̃ot mori in dño: niſi vi
uat in dño ⁊ ſit membꝝ xp̄i. mul
ti tñ ſunt q̃ bene volunt mori in do
mino. ꝙ ſm ariſto. pri. de eth. oĩs
hõ nãliter bonũ appetit: ſed nolũt
ꝓ eo laborare ⁊ nolunt viuere in
dño ſed volũt viuere in dyabolo ſi
cut pctõres qui pctm̃ relinq̃re no
lunt. Sic fecit balaã qui vitã peſſi
mã habuit. ⁊ tñ deſiderabat mor
te mori iuſtoꝝ. Nume. xxiiij. qñ di
xit. moriat̃ aĩa mea morte iuſtoꝝ
O q̃̄ diſſimilis eſt mors iuſtorũ ⁊
maloꝝ. ſ. illoꝝ qui in dño moriun
tur: ⁊ illoꝝ qui in dyabolo moriun
tur. ſicut pȝ Lu. xvi. Factum eſt vt
moreret̃ mendicus: ⁊ duceret̃ in ſi
nũ abrahe ab angelis. Mortuus
eſt ⁊ diues ⁊ ſepult⁹ in infernũ De
vtraq̧ morte dic̃ ber. Bõ eſt mors
iuſti ꝑpter requieȝ. melior ꝑpter io
cunditatẽ: ⁊ optima ꝑpter ſecurita
tem. Econtra mors pctõꝝ peſſima
Mala ſiquidẽ eſt in amiſſione mũ
di. peior in ſepatione carnis: ſȝ peſ
ſima in eterni ignis ꝯcrematione
Iſtam mortem nãe demus timere
ꝑpter incertitudinẽ. ꝙ dicit bern.
Nihil certi⁹ morte: nihil incertius
hora mortis. Ideo monet nos dñs
Mat. xxiiij. Vigilate. ꝙ neſcitis q̃
hora dñs venturus ſit. Illud autẽ
ſcitote: qm̃ ſi ſciret paťfamilias q̃
hora fur veniret: vigilaret vtiq̧. ⁊

non ſineret pfodi domũ ſuã. Glo.
Gre. Vltimã ſententiam ⁊ horã ig
norari dñs voluit: vt ſit ſp ſuſpcã
⁊ vt ſic ſp ad eã preꝑemur. Et ideo
bene ꝯpatur furi qui venit qñ nõ
ſperat̃: ſic ⁊ mors venit qñ non pu
tat̃. Ideo dicit ſene. Mors tibi iniſi
diat̃ in omni loco ⁊ in oĩ tpe: tu q̧
ſi ſapiens es vbiq̧ eam expectab
Exemplũ in quodã rege qui nũq̃
ridere ꝯſueuit. req̃ ſ in ſer. vt quid
cogitatis. Scđa mors dr̃ mors cul
pe. hoc eſt qñ aliquis morit̃ in aĩa
p pctm̃ mõrle. Vnde eze. xviij. Ani
ma que peccauerit: ipſa morietur
De iſta morte dicit aug⁹. Sicut vi
ta corpis eſt anima: ita vita aĩe
eſt deus. qm̃ ſi aĩa deſerit corpus
corp⁹ morit̃. ſic aĩa morit̃ ſi deſerit
eã de⁹. qđ fit p pctm̃ mõrle ꝙ deus
deſerit animã. Yſa. lix. Pctã veſtrã
diuiſerunt inter vos ⁊ deũ veſtrum
Iſta mors ſignificat̃ per tres mor
tuos quos legim⁹ a dño ſuſcitatos
ſ. puellam mortuã quaȝ in domo
ſuſcitauit Ma. ix. Et adoleſcentem
extra portam. Lu. vii. Et lazaꝝ in
ſepulchro Io. xi. Pctm̃ mõrle ali
qñ eſt in voluntate. ⁊ tunc mortu⁹
eſt hõ in domo. ꝙ adhuc latȝ pec
catum interius. Qñq̧ eſt in opere
⁊ tunc hõ mortuus eſt extra portã
Et qñq̧ eſt in ꝯſuetudine. ⁊ tunc
mortuus eſt hõ in ſepulchro. Pri
mum eſt graue. ſecundũ graui⁹.
tercium grauiſſimũ. Qꝫ grauiſſi
ma ſit iſta tercia mors qñ hõ dure
rit in ꝯſuetudinẽ peccare: pȝ in hoc
ꝙ dñs primos duos. ſ. puellã ⁊ ado
leſcenteȝ faciliter. ſ. ſimplici verbo

ſuſcitauit: ſed terciū .ſ. laſaꝝ ſepul
tum cū fletu ⁊ clamore ſuſcitauit.
Jo. xi. Infremuit ſpū: ⁊ turbauit
ſeipſum ⁊ lacrimatꝰ eſt ⁊ voce ma
gna clamauit. Laſare veni foras.
In hoc oñt quid faciendū ſit eis q̃
in ſepulchro male ↄſuetudinis la
pide obduracōnis ſunt preſſi. Fre
mitu enim ↄtritionis. lacrimis cō
punctionis. clamore orōnis ⁊ con
feſſionis ſunt ſuſcitandi. Et bene
mortui dicunt̃ tales. q̄ in mortali
pctō ſunt. q̄ opera viua facere nō
pñt. Rñ enim mo͛rle pctm̄ hō ↄmit
tit mortificat oīa bona opera q̄ an
tea fecerat: ⁊ inſup oīa q̄ in mor
tali facit mortua ſūt. Ecci. xxi. Qua
ſi romphea bis acuta omnis iniq̄
tas. ⁊ dī bis acuta q̄ vtraq̄ȝ bona
mortificat .ſ. preterita pñtia ⁊ futurā
verūtñ p ↄfeſſionē reuiuiſcūt illa
bō opa que fecit hō ante pctm̄: cuȝ
adhuc homo fuit in grā: ſed que i
peccatis facta ſūt nunq̄ꝫ reuiuiſcūt
xᷣ. Illa reuiuiſcunt que quondaȝ
viua fuerunt. Nunq̄ꝫ viua fiunt: q̄
nunq̄ꝫ viua fuerunt. Tercia mors
eſt mors gratie .ſ. qñ homo priua
tur vita carnali. qñ deſinit viuere
ſꝫm ↄcupiſcentias carnis ⁊ incipit
viuere ſꝫm ſpm̄: qñ omnia deſideri
a carnis ſunt extincta in homine ⁊
deſideria anime ſunt erecta ad deū
De talibus dicit aplus Coloſ. iij
Mortui eſtis: ⁊ vita veſtra abſcon
dita eſt cum xp̄o in deo ꝟ mortui eſ
tis a terrenis ⁊ carnalibus deſide
rijs tanq̄ꝫ mortui ſepati ⁊ vita ve
ſtra abſcondita eſt in deo ⁊ hoc cū
xp̄o ꝟ ſicut xp̄s abſconditus eſt in

deo. vel ſicut xp̄s mortuus fuit car
ne: ⁊ vixit deitate. ſic nos debeꝰ mo
ri in his que ↄcupiſcit caro: ſed vi
uere debemꝰ in his que ad deum p
tinent. p̄. Pe. ij. Pctā noſtra ipē p
tulit in corp e ſuo ſup lignum: vt
peccatis mortui iuſte viuamꝰ deo ⁊
ei ſeruiamus Iſtud figuratū eſt
geñ. xxij. vbi aries morit̃: ⁊ yſaac
immolat̃. Aries em̄ carnem ⁊ yſa
ac ſpm̄ ſignificat. ſed multi ꝑ arie
te yſaac interficiunt dum per car
nis voluptatē ſpiritū extinguunt.
Hec mors ꝓuenit ex caritate ad de
um. Canti. viij. Fortis eſt vt mors
dilectio. Rh. Sicut mors violent̃
ſepat animā a corpore: ita dilectō
violenter ſeparat hoīem a mūdo.
Quarta mors eſt gehenne ꝟ infer
ni qua damnati eternaliter mori
unt̃: ⁊ tñ non ↄſumuntur. Bernh.
Quis det eis ſemel mori: ne in eter
num moriant̃. Apoca. ix. Deſiderā
bunt mori: ⁊ mors fugiet ab eis.
Et aſſignat auguſt. cauſā dicens
Quibꝰ hic in ſeculo vita offertur ⁊
nolunt accipere gratiā: in inferno
querunt mortem ⁊ non poterūt in
uenire. Grego. Fit miſeris mors ſi
ne morte. finis ſine fine. defectus ſi
ne defectu. q̄ mors ſemp viuit. ⁊ fi
nis ſemp incipit. ⁊ defectꝰ deficere
neſcit. ⁊ mors nunq̄ꝫ peribit. ⁊ ſic
ſp moriunt̃ ⁊ nunq̄ꝫ cōſumuntur.
A qua morte nos eripiat ihs xp̄s
marie filius. Amen.

¶ De eodem. ſ. cxxij.

NOn p̄t arbor
bona fruct⁹ malos facere.
neq̄ arbor mala fructus bonos fa
cere. Math. vij. ⁊ Luce. vi. In ver
bis iſtis duo tanguntur. ſ. bonorū
fructuoſitas cum dicitur. Non po
teſt arbor bona fruct⁹ malos facē.
.i. bonus homo non poteſt opa ma
la facere: ſed quicq̄d faciunt ē me
ritoriū ſiue comedant. ſiue bibāt
ſiue dormiūt: totū cedit eis ad me
ritum. Bern. Habe caritatē ⁊ age
quid vis. Secundo tangitur pecca
torū damnoſitas cum dicitur. neq̄
arbor mala .i. homo malus poteſt
bonos fructus facere q̄ diu eſt ma
lus. omne bonum qd agit amittit
.ſ. quantū ad vitam eternam. Sci
endum autē q peccatum vitare de
bemus ꝓpter multiplex malū ſiue
damnum quod ꝓuenit ex eo. Pri
mum damnū tangitur in verbis
ꝓpoſitis. ſ. q̄ diu eſt homo in pctō
mortali nō p̄t facere opa meritoria
Gre. Qui in caritate nō eſt: omne
bonum qd facit amittit. ſ. q̄ntū ad
vitam eternā. Aug. Bona q̄ facit
hō in pctīs mortalibus non dimittit
dn̄s nr̄ irremunerata. remunerat
enī in hoc ſeculo. Sunt autē tria q̄
bus remunerant̄ bona facta i pec
cato mortali. X. Que cū mortali fiunt:
dant bō tēare. Cor reddunt habile
minuunt tormenta gehenne. Pri
mo dat deus aliq̄n bona tpalia ꝓ
ter bona opa facta in pctō mortali.
Lu. xvi. cū diues in inferno diceret
Pr̄ abrahā miſerere mei: rn̄dit. fi
li recordare. q recepiſti bona in vi
ta tua. Glo. Quicq̄d feciſti boni in
vita tua ꝓ eo recepiſti bona tpalia
nec mō habebis eterna Et fuit ita
ante incarnacōm xp̄i. Yſa. i. Si vo
lueritis ⁊ audieritis me: bona terre
comedetis. Itē ꝓ bono fcō in mor
li aliq̄n deus dat pctōri ↄtricōem:
⁊ ↄuertit eum a vita ſua mala: vt
habilis ſit ⁊ fiat ad ſuſcipiendā
gratiam. Sicut pꝫ in paulo: qui li
cet eſſet pſecutor xp̄i ⁊ ſuorū tamē
caſtitatē ſeruauit ⁊ iuſticiā dilexit
ideo dn̄s reſpexit eum ⁊ ipſum con
uertit. Item bonum factū in mor
tali minuit penā in inferno hoc nō
eſt ita intelligendū q pena quam
debeat ſuſtinere minuat̄: pro qua
damnat⁹ eſt. ſed ſic intelligendū
eſt. ſi in illo tpe male feciſſet quan
do bona opeā fecit: tunc maior fuiſ
ſet ſua pena q̄ nunc ſit. Ideo facta
bona in mortali pctō non ꝓſunt hoī
q̄ntum ad vitam eternā Si etiā ali
q̄s ↄſtrueret mille clauſtra ⁊ poſt
ea cōuerteret̄ ⁊ ſcīſſimus fieret: ni
hilominꝰ mercedē n̄ recipet ꝓ fcīs
in mortali pctō. Exemplū in ſaul q̄
multa bella pugnauit ꝓ ꝑplo dei:
ſed q in pctō mortali fuit deo nō pla
cuit Legit̄ etiā q rex q̄dā ꝓpter va
nā glām ↄſtruxit pulcherrimū tē
plū precipiēs vt null⁹ ad hoc aliq̄
etiam daret: ſꝫ ipſe de ſūptib⁹ ſuis
oia ↄparere voluit. Erat āt q̄dā pau
pcula vidua ſꝫ deuota: q̄ libent̄ ali
quā etiam ad ſtructurā edificij de
diſſet ſꝫ nō audebat. veruntn̄ q̄n a
lii q̄ lateēs ⁊ aquam portabāt ad
ſtructurā q̄n domū eꝰ ptn̄ſibāt ex
deuō cōe dedit eis pabulū ⁊ fenū. ↄ

ſumpto templo ſcripſit rex titulũ
ſup hoſtiũ templi talem. Iſtud tē
plũ edificauit rex ſolus ⁊ nō ali⁹.
Nocte vero illa venit angelus dñi:
⁊ deleuit illũ titulũ ⁊ ſcripſit aliuꝫ
ſic. Templũ illud edificauit paup
cula vidua q̄ pauit aſinos ⁊ non
rex. Ecce in hoc pꝫ ꝙ nō placuit deo
templũ edificatũ in ſupbia: ⁊ ꝓpt
vanam gl'iam. Scd'm malũ qđ ꝓ
uenit ex pctō eſt ꝙ vnū pctm̄ tra
hit ad aliud. Gre. Pctm̄ qđ mox
per pniam nō diluit̄: ſuo pondere
ad aliud trahit. ſicut pꝫ in male
factorib⁹ qui poſtq̄ male fecerunt
negant. mentiunt̄ ⁊ piurant. Exē
plũ in cayn q̄ poſt fratricidiũ mē
tiebat̄ cũ dñs q̄reret ab eo dicēs.
vbi eſt abel frater tuus. Rñt. Ne
ſcio dñe ⁊c̄. Geñ. iiij. Item exēplũ
in dauid q̄ primo peccauit i ocio.
ꝙ alijs euntib⁹ ad preliũ: ipſe do
mi vacauit ocio. De ocio peccauit
in viſu. ꝙ incaute inſpexit mulierē
.ſ. berſabeā. de incauto viſu cecidit
in ↄcupiſcentiā malam ⁊ poſt ↄcu
piam malam ↄmiſit adulteriũ. de
inde cecidit in fraudē volens palli
are pctm̄: mittēs ꝓ vria ⁊ precepit
ei vt dormiret cum vxore ſua vt ſic
part⁹ ſibi aſcriberet̄. deiñ cecidit i
homicidiũ. deinde in placentiā pcc̄i.
ꝙ placuit ſibi ꝙ vrias fidel' miles
occiſus erat cũ ſibi nunciatũ erat.
nota hiſt. ij. Re. xi. Qꝫ vnum pctm̄
naſcat̄ ex alio pꝫ ſic. Supbia ē ini
cium oim aliorꝫ pctōrum. ꝙ hō ſu
pbus dolet ꝙ ſit alius hō ſibi ſimi
lis vel ſupra ſe. ⁊ ſic ex ſupbia na
ſcit̄ inuidia. Inuid⁹ de facili iraſci

tur illi cui inuidet: ⁊ ſic ex inuidia
naſcit̄ ira. Iracundus aũt cũ non
p̄t ſe vindicare: turbat̄ ⁊ triſtat̄. ⁊
tardus ſit ad ſeruiciũ dei. ⁊ ſic aci
dia orit̄ ab irā. Acidioſus aũt cuꝫ
non occupat ſe diuinis rebus: oꝫ
vt occupet ſe terrenis tpalibus ⁊
mundanis. ꝙ aīa humana ocio
ſa eſſe non poteſt: ⁊ ſic incipit cō
cupiſcentia .ſ. ↄcupiſcere tpalia. ⁊
tunc oritur auaricia ex acidia. A
uarus aũt ⁊ diues: ꝙ magis abū
dat in diuitijs magis vult ꝓcura
re in cibo ⁊ delectaē i potu. ⁊ ſic naſ
citur deinde gula. Guloſus qui bene
nutrit carnē: de facili accēditur ad
luxuriā. Ideo dī Ephe. v. Nolite in
ebriari vino in quo eſt luxuria. ⁊
ſic patet quō vnum pctm̄ trahit
ad ſe aliud. Terciuꝫ malũ ſiue dā
num qđ ꝓuenit exñti in mōꝛtli pec
catō eſt ꝙ ꝑ ſe reſurgere non pōt
Exemplũ in piſce q̄ hamū intrat
ꝑ ſe: ſed ſine adiutorio exire non
p̄t. Sic pctōꝛ ꝑ ſe in pctm̄ cadit: ſꝫ
ſine adiutorio dei per ſe reſurgere
neſcit. Ideo dī oſee. xiij. pditio tua
ex te iſrl': tantummō ex me auxi
lium tuū. ꝙ ſine dei adiutorio ⁊ ḡ
tia nullus ēſurgere valet. ꝙ null⁹
pōt pctā dimittere: niſi ſolus de⁹.
vt pꝫ in primo hoīe adam: qui cũ
in pctm̄ cecidiſſꝫ: in quinq; milibꝫ
annorũ non potuit reſurgere: niſi
mediante grā diuina. Quartum
malum qđ ꝓuenit hoī exiſtenti in
peccato eſt ꝙ ſaluandos retardat
a gloria. Quis enim homo pecca
tum ↄfitetur ⁊ in gratia decedit tñ
peccatum qđ fecerat retardat ⁊ im

pedit eum ꝙ non p̄t ſtatim ad cō
ſpectum dei puenire· Sed oꝫ vt hō
ſuppleat in purgatorio ꝙ nec inq̄
natū intrabit in regnū celoꝝ·ſap
vij·Nihil inq̄natum in eā incurrit
in eā.ſ.dei ſapiam·⁊ hoc ē qd dicit
aug⁹·Purgand⁹ eſt igne purga
tonis q̄ in aliud ſeculū diſtulit fi
eri ↄuerſionē Hui⁹ figurā hēmus
in abſalon q̄ poſtq̄ reconciliatus
eſt p̄ri ſuo:mā̄ſit tn̄ duob⁹ annis
in ihr̄lm ꝙ nō licuit ei faciē pa̅ts
ſui videre.ij·Re·xiiij·Nā legit̄ de ſcō
quodā ꝙ corpus eius in feretro ia
cens miraculis daruit:tn̄ aīa eius
in purgatorio exſtite·Rogemus

dñica ·ix· ser·cxxiii·

NOn ſum⁹ con
cupiſcētes maloꝝ ·i· Coꝛ·
x·In verbis ꝓpoſitis hortatur nos
apl̄s vitare malam ↄcupiam que
duplex eſt.ſ.ↄcupia carnis ·i· luxu
ria ⁊ ↄcupia oculoꝝ ·i· auaricia ·i·
Jo·ij·Oē qd eſt in mundo aut eſt
ↄcupia carnis vel ↄcupia oculoꝝ·
Prima ↄcupia ē carnis q̄ eſt luxu
ria·hanc vitare dēmus ꝓpter mul
ta·Primo ꝙ inq̄nat hoīem ſiue aī
mam q̄ eſt templū ſpūſcī ⁊ eijcit
a ſe deū·ſm illud ·i· Coꝛ·iij Neſcitis
ꝙ templū dei eſtis vos ⁊ ſpūſcūs
hitat in vobis.ſeq̄tur aūt·Si quis
templū dñi violaueit diſpdet illū
dn̄s ⁊ hoc fac̄ luxurioſus q̄ eijcit de
um de aīa ⁊ facit de templo dei ·i· aī
ma ſtabulū brutoꝝ ·i· demonum·
Hu⁹ figurā hēmus p ieſabel q̄ de vi

nea nabaoth fecit ortū oleꝝ nota
hiſto·iij·Re·xxi·Rex achab dixit
ad nabaoth·da mī vineā tuam vt
faciā mihi ortū oleꝝ:⁊ ille noluit
hereditatem p̄ris ſui vendere ⁊ tur
batus ꝓ piecit ſe in lectū ⁊ noluit
comedere.tunc ſcripſit vxoꝛ ſua Je
ſabel lr̄as ad iudices terre vt cōue
nirent ad iudiciū ⁊ iudicarent na
baoth ad mortē eo ꝙ offendiſſet
regē·⁊ illi timentes iudicauerunt
nabaoth ad mortē vt lapidarent
eū·⁊ ſic facta eſt vinea in ortū ole
rum·Per ieſabel moraliter intelli
git̄ ſterq̄liniū ·i· lutū ⁊ ſignat luxu
riā q̄ immundioꝛ ē q̄ aliqd aliud
lutū.Ber.Nō ſic fetet putrid⁹ ca
nis in ↄſpectu hoīm:ſic pctōꝛ in cō
ſpectu dei ⁊ angeloꝝ Per vineā ſig
nat̄ aīa quā plantauit deus ad hi
tandū in ea i q̄ vult eē ſic vitis i vi
nea.Jo·xv·Ego ſū vitis vera ⁊ vos
palmites·q̄ manet in me ⁊ ego in
eo:hic fert fructū multū Quicūq3
hanc vitē ·i· xp̄m in ſua vinea nō
habuerit:non p̄t ferre fructū.vn
de ſequit̄·ꝙ ſine me nihil poteſtis
facere·ſup·qd meritoriū eſt·⁊ ſic
vinea qn̄ vitis floꝛ3 non p̄nt in ea
eſſe ſerpentes ⁊ vermes.ſic in aīa
q̄diu floret iſta vitis ·i· xp̄s:ſerpē
tes ·i· demones in ea manere non
poſſunt·Dicitur eīn cant·ij·vinee
florentes odorem dederūt·Gen·xl·
Videbam coram me vitem in qua
erant tres ꝓpagines paulatim cre
ſcere gēmas:⁊ poſt flores ⁊ vuas
matureſcere·Tales vuas expreſſi
in calicem:⁊ poculum dedi phara
oni·Scdm criſoſtomū·flores prece

dunt gemmas ⁊ ſequunt̄ tandem
vue: ſic bone voluntates de bois co
gitationibꝫ. poſtea ſequunt̄ vue .i.
bone opacōnes. Eccī. xxiiij. Flores
mei fructus hōris ⁊ honeſtatis. ſic
dī in pš. Exterminauit eā aper de
ſiluis ⁊ ſingularis fera depaſtꝰ eſt
eā. Aper eſt aīal luxurioſū qui ext̄
minauit vineam .i. aīam. Ideo ſeq̄
tur de ieſabel .i. luxuria: q̄ mutat vi
neam in ortū oleꝝ ⁊ incipiūt in ea
habitare vermes .i. demones ⁊ expelli
tur deꝰ. De immundicia hꝰ peccati
ponit̄ exemplū in vi. pa. ꝙ quidā
eremita ex̄ns adoleſcens ambula
bat p eremum: ⁊ venerūt duo an
geli in ſpecie hoīm ⁊ ambulabāt
cū eo. ⁊ inuenerunt cadauer hoīs
mortui fetidū. Eremita nō valens
ſentire odorem: obſtruxit naſum.
⁊ illi non. deinde occurrit quidam
adoleſcens: tunc angeli obſtruxe
runt nares ſuas. Cūq3 eremita q̄re
ret cām illius: dixerunt angeli. tu
cū ſis caro ſentis fetorem carnis.
nos cū ſumus ſpūs: ſentimꝰ fetorē
anime. Adoleſcens ille luxurioſus
eſt ⁊ plus fetet in ɔſpectu dei ⁊ an
geloꝝ ꝙ̄ aliqd cadauer in ɔſpectu
hoīm: ⁊ ideo illud vitiū maxime ē
fugiendū. Scdō luxuria fugienda
eſt. ꝙ p eam dn̄s maxime ad ira
cundiā ꝓuocatur. ſicut pꝫ nume.
xxv. vbi dī ꝙ cū rex balaath non
poſſet expugnare filios iſrahel ꝙ
dn̄s erat cū eis. nec potuit eos ma
ledicere balaā. Tunc ꝓpheta bala
am dedit ɔſilium balaath regi ꝙ
mitteret mulieres ⁊ virgines ſpeci
oſas cū venalibꝰ ſuis ad tentoria

filioꝝ iſrl̄: vt illę allicerent ad ſe
iuuenes ⁊ facerent eos ſecū peccare
⁊ tunc deus eoꝝ deſereret eos ⁊ tūc
poſſet eos expugnare: ⁊ ſic factū
eſt. miſſe ſunt virgines pulcherri
me principis ⁊ peccauerūt cū eis
filij iſrl̄. Iratꝰ itaq3 dn̄s precepit
moyſi vt ſuſpenderet omnes prin
cipes ꝓpl̄i in patibulis. ꝙ permiſe
runt peccare filios iſrl̄ cū illis. Zā
bri aūt princeps vnus duxerat co
phin filiā cuiuſdam gentilis ⁊ co
ram oī turba faſſus eſt eam hīe.
⁊ intrauit tabernaculū ſuum cū il
la. ⁊ coram oī multitudine peccās
cum illa. Et ſurgens phinees arre
pto gladio intrauit poſt eos ⁊ in
terfecit ābos ⁊ plaga ceſſauit quā
immiſerat dn̄s in populum. Et fue
runt occiſi. xxiiij. milia hoīm. Ecce
patet quō dominus p hoc vitiū ad
iracundiam ꝓuocat̄ imo fere totū
genus humanū deleuerat p dilu
uium ꝓpter luxuriā. Gen̄. vij. ideo
monet nos apl̄s Ephe. v. d. Forni
catio aūt ⁊ immūdicia nō inueni
etur in vobis. Tercio fugienda ē
luxuria. ꝙ hoīem ſpecial̄r excecat
Vn̄ greḡ. De luxuria carnis gn̄at̄
cecitas mentis. Adeo excecat hoīe3
ꝙ nō cognoſcat creatorē ſuū Oſe.
v. Spūs fornicationū in medio ipō
rum ⁊ deū non cognouerūt. Iſtud
figuratū eſt p ſamſonē q̄ ꝓpter lu
xuriā excecatꝰ eſt. nota hiſto. iudi
cū. xvi. vbi dī ꝙ dalida fecit eum
dormire ſup genua ſua ⁊ abraſit ſi
bi crines ſuos: ⁊ ita pdidit fortitu
dinē ſuā. ⁊ tūc venerūt inimici ſui ⁊
excecauerūt eū. Per dalidā ſignifi

catur luxuria que facit hoīem dor
mire per delectationē malam ⁊ ſic
excecat hoīnem. Sap. ij. Excecauit
eos malicia eoꝝ. hoc mō fuerūt ex
cecati duo ſeniores ꝑ cōcupiam ſu
ſanne. De quibus dī dan. xiij. De
clinauerūt oculos ſuos ne viderent
celū: nec recordarentꝰ iudiciorū iu
ſtoꝝ. Gre. in mora. Sic ↄditi ſumꝰ
mirabiliter vt rō aīam ⁊ aīa poſſi
deat corpꝰ vite. rō aīe a corpis paſ
ſione repellitꝰ: ſi nō prius aīa a rō
ne poſſidetꝰ. Quid eſt paſſio corpo
ris q̄ꝫ temptatio carnis q̄ rōem ex
tinguit ne refrenetur. Quarto fu
gienda eſt luxuria que aufert hoī ſē
ſus ⁊ facit eū fatuū Eccl. xix. Vinū
⁊ mulieres apoſtatare faciūt ſapi
entes. Jhero. Quis ſalomone ſapi
entior ⁊ tñ a muliere infatuatus ē
iij. Re. xi. dī. Auerterunt mulieres
cor eius cū iam eēt ſenex vt ſeq̄retꝰ
deos alienos. Exēplū i ſapiētiſſimo
pħo ariſtotiles. q̄ ita fatuꝰ fuit ꝑ
mulieres: vt vna mlr eq̄tauit eū.
hoc tñ moraliter eſt intelligendū
vt ariſto. dicatꝰ eq̄tatus fuiſſe per
mulierem. Nam mlr iſta dī eſſe
pħia que eq̄tauit mentē ⁊ animū
eius: ita vt plenus amore eius oīa
eque ⁊ ſapienter ſcriberet: nāliter
ſaltē. Sed ſi dicatꝰ de pħo: ille fuit
dictus noīe ariſtominꝰ ſic ſilr mlˀ
ti diligūt mulieres q̄ꝫ fatue agūt in
ſeculo ſic q̄ꝫ plus diligūt mulieres
q̄ꝫ deū. q̄ ꝑpter eternalitꝰ dānabuntꝰ
Exemplū. Quidā miles turpitꝰ ad
amauit vxorē alteriꝰ militis. cōti
git aūt ipſū mare tranſire. cumq̄ꝫ
ibi infirmaretꝰ ⁊ morti appropinq̄
ret: ita fatuꝰ erat ⁊ ita excecatus a
more mulieris q̄ꝫ nec coīcare. nec
cōfiteri voluit. Precepit aūt ſeruo
ſuo vt eo mortuo: cor ſuum amice
ſue in pixide portaret. qđ cū feciſſꝫ
⁊ reuerſus vellet intrare caſtꝝ illi
us dnī: occurrit ei vir eius ⁊ q̄ſiuit
ab eo q̄đ de tranſmarinis ꝑtibus
portaret. ⁊ cū nihil rñderet coegit
eū vt diceret ⁊ accipiens cor iſtud
ↄditū in pixide ⁊ bene coctū dedit
vxori ſue vt comederet Cūq̄ꝫ cōediſ
ſet: q̄ſiuit de dña. d. Dilexiſti etiā il
lum militē q̄ mare trāſiuit At illa
rubedine ꝑfuſa loq̄ non audebat.
⁊ dixit miles. Sciatis dña q̄ꝫ cor di
lecti vrī vobis de tranſmarinis ꝑti
bꝫ miſſum cōediſtis Et illa rnt. Et
certe ego poſt illū cibū nunq̄ꝫ aliū
cibū comedā ⁊ interfecit ſeipſā. Ecce
quō luxuria iſtos duos fatuos fecꝰ
⁊ excecauit. Quinto luxuria fugiē
da eſt. que nō ꝑmittit hoīem facere
opa meritoria: ſed cōpellit hoīem
carnalr cogitare. loq̄ ⁊ ↄcupiſcere
Gre. Cū luxuria mentē inuaſerit:
nullū bonū cogitare ꝑmittit ⁊ toti
ens pctm̄ mortale ↄmittit q̄tiens cō
cupiſcit mulierem eā inſpiciendo
Mat. v. Qui viderit mlˀerem ad cō
cu. eā: iam me. ē eam ⁊c. ⁊ ſic luxu
rioſus p̄t ↄmittere vno die centū
vel mille pctā mortalia Et q̄ꝫ plꝰ ē do
ctores volūt q̄ꝫ moroſa delcātio ſit
pctm̄ mortale: etiā ſi non velit facere
qđ cogitat tñ q̄ cū ↄſēſu in cogita
tionibꝫ carnalibꝰ moratꝰ ⁊ delcātꝰ mor
tlr peccat. Exemplū. Legitꝰ q̄ꝫ q̄da
virgo que audierat vnā cantilenam
carnalem cātare cū delectatōne licet

ↄfeſſa fuerat ante mortē tñ.xv.di
ebꝫ ꝓpter hoc in purgatorio fuit: ſi
cut ipſa retulit cuidaꝫ ſcõ viro cui
apparuit. Si hoc factū fuit ꝓpter de
lectationē tm̄: quid erit ꝓpter opa
cõem. Sexto luxuria fugienda eſt
qꝛ corp⁹ hõis ↄſumit hic in pñti ⁊
aiam eternaliter dãnat in futuro.
De pmo hẽmus exemplū in amõ
filio dauid q̃ ꝓpter amorē carnalē
quē habuit ad thamar ſororem
abſalon egrotauit: ⁊ tandē eã vio
lauit. ꝓpter q̃d etiam vitã amiſit.
nã abſalon ipſū interfecit. ij. Re.
xiij. Exemplū in elſacia mlr que
dã adulterio vtebat̃ ⁊ quendã ma
xime diligebat. q̃d cū viro eius in
notuiſſet: inſidiabat̃ illi: et ille fu
gam cepit. P⁹ aliquos dies ille oc
culte redijt ⁊ ſedit in domo cuiuſdã
amici ſui. q̃d cum illa intelligeret:
ſurrexit cum magno deſiderio cur
rens ad eū ⁊ cū tanto deſiderio ſup
collū eius cecidit ⁊ amplexans eū
mortua fuit ⁊ ille vix ſoluens bra
chia eius de collo aufugit. Qꝫ ãt
aiam damnat in futuro: pꝫ i. Cor.
vi. vbi dr̃. Neqꝫ fornicarij neqꝫ ad
ulteri regnū dei poſſidebunt. Vbi
aug⁹. ſi pie ⁊ caſte vixeritis ſine ſi
ne in celo gaudebitis: ſi impie ⁊ lu
xurioſe vixeritis in eternis incẽdijs
ſubiacebitis. Vnde dixit ſuſanna
qñ ſenes temptabãt eã de luxuria
Si enim malū hoc egero: mors mi
hi eſt. ſ. eterna. Dan. xiij. De qua
nos cuſtodiat: qui ſine fine viuit
⁊ regnat. Amen.

De eodem.
Sermo. cxxiiij.

REdde rõm vil
licacõis tue Luc. xvi. Iſta
pñt eẽ vba dei ad quẽlibet hoiem
Oẽs em̄ reddituri ſum⁹ rõem de tõ
vita in futuro. Sunt eĩ multa de q̃
bus dẽmus reddere rõem. Primo
de cogitationibꝫ. ſap. vi. Ipſe. ſ. de
us cogitacões vias ſcrutabit̃. Lu.
xij. Capilli capitis ve. om. nu. ſūt.
Caput eſt intellcũs. capilli ſūt co
gitacões q̃ deo patent. q̃s etiã õs
nũabit Gre. Dia diſtricte nõ ſolū
facta: ſed etiã cogitacões penſant̃
a dño. Quid ḡ faciemus de inceſſu
corpis: ſi ſic ſubtilit̃ cogitacões cor
dis indicat. Legit̃ in vi. pa. qꝙ qui
dã frater venit ad abbatẽ ſuū mo
nendo. d. Pr̃ dic m̄ aliq̃d verbum
edificatoriū. Cui ille Vade ⁊ fac co
gitacões tuas ſic ille q̃ eſt in carcẽ.
ille em̄ cogitat freq̄nter vbi eſt iu
dex. ⁊ qñ venit. ⁊ quid rñdebo ei. ⁊
ſic freq̄nter occupat̃. Ita dꝫ quili
bet hõ cogitare: interim qꝙ ẽ in car
cere corporis qꝙ oportebit eū ſtare
añ tribunal iuſti iudicis. ſ. xpi. ⁊
reddere rõem de oibus cogitacõni
bꝫ. verbis ⁊ operib⁹. ſi hoc ſepe co
gitaueris ſalu⁹ eris. Certe ſi hõ ſp
cogitaret quõ oportebit eū redde
re rõm de cogitationibꝫ: ſepe cor ſu
um ab inutilibꝫ ⁊ malis cogitatio
nib⁹ abſtraheret. Scdo dẽm⁹ rõm
re ddere de locucõe Math. xij. Dico
aũt vobis qꝙ de oi verbo ocĩ. q̃d lo.
fuerint hoies ſup terram reddẽt rõ
nẽ in die iudi. Gre. Si de vbo ocio

ſo reddenda eſt rõ in nouiſſimo
die. Penſandũ eſt qñta mala mł
tiloq̃um ſequunť. Ber. Si futuraꝫ
cogitas de verbis ocioſis diſcuſſi
onẽ: non valde diſplicet tibi ſilen
tiũ. ſi aũt pctm̃ eſt inutilia loqui:
multomagis in eccã fabulari. Le
giť de ſcõ martino qui dum ſemel
miſſaꝫ celebraret: btũs bricciꝰ ſuꝰ
dyaconꝰ diabolũ vidit retro altaŕ
ſedentẽ ⁊ ſcribentẽ ⁊ cũ deficeret pga
menũ voluit illud dentibꝰ extẽdere
⁊ rupto pgameno: colliſit caput
ad muꝝ. qđ videns btũs bricciꝰ ce
pit ridere. Cũq꜓ q̃reret beatꝰ marti
nus vt diceret ſibi q̃d riſiſſet: dixit
illi. At ille interrogans dyabolũ q̃d
ſcripſiſſet: rñdit. verba ocioſa q̃
loquunť hoĩes in eccã ſcribo. Item
legiť de ſcõ ſiro epõ ianueñ. q̃ ſimi
lem viſionẽ vidit in eccã. Tercio ſi
cut reddenda eſt rõ de indiſcreta lo
cucõne: ita eſt reddenda rõ de indiſ
creta taciturnitate. Sicut ei pctm̃
eſt indiſcreta locutio: ſic etiã indiſ
creta taciturnitas Ideo dĩ eccle. iij.
Tp̃s loq̃ndi ⁊ tps tacendi. Eze. x
xxiij. Si ſpeculator viderit gladiuꝫ
venientẽ ⁊ non ſonuerit bucina ⁊
pplꝰs ſe non cuſtodierit. veneritq꜓
gladius ⁊ tulerit ab eis aĩam ſan
guinẽ eius de manu. ſ. ſpeculatoris
requirã. per ſpeculatorẽ intelligũ
tur prelati eccẽ q̃ ſunt ad hoc poſiti
vt delinq̃ntes corrigant. errantes
dirigãt. Si viderint ſubditos pecca
re ⁊ tacuerint ſiue ppter timoreꝫ: ſi
ue ppter amorẽ ſiue negligentiã ⁊
illi in pccĩs mortui fuerint: dñs re
quiret aĩas illas ab eis in die iudi
cij. Pſa. lviij Clama ne ceſſes q̃ſi
tuba exalta vocẽ tuam ⁊ annũcia
pplo meo ſcelera eoꝝ: ⁊ domui ia
cob pctã eoꝝ. Illud figuratũ fuit
exod. xxxix. vbi dĩ q dñs precepit
q in fimbria pontificis fieri tintia
bula aurea vt poſſet audiri a ſub
ditis ſuis qñ precederet. ſic prelati
dñt ſonare vt poſſint audiri a ſub
ditis. non dñt tacere neq꜓ diſſimu
lare correctõnem. Vñ dñs eze. iij.
Fili hoĩs dedi te ſpeculatorẽ domui
iſrł audiens ex ore meo ſermonẽ
annũciabis eis. Si ḡ me dicente ſ
monẽ ad impiũ nõ fueris locutꝰ
morieris vt ſe cuſtodiat a via ſua
⁊ iniq̃tate ſua morieť ſanguinẽ eꝰ
de manu tua req̃ram. Exemplum.
Duo clerici erãt ſe mutuo diligen
tes: quoꝝ cũ vnꝰ morti appropinq̃
ret adiuratꝰ eſt ab alio vt rediret
⁊ ſtatũ ſuũ ſibi reuelaret. Mortuꝰ
ḡ rediit ⁊ ſeipſũ dãnatuꝫ aſſeruit.
⁊ q̃ſiuit ille de ſtatu prelatoꝝ ⁊ nu
mero damnatoꝝ. Et ille porrexit ſi
bi lrãm vt legeret. ⁊ erat ſcriptuꝫ
in ea ſic. Oẽs principes inferni et
rcõres tenebrãꝝ vniuſis ecclaꝝ p
latis tartaream ſalutacõem ⁊c. q
optime que nrã ſunt facitis: ⁊ no
bis tot aĩas p negligentiã trãſmit
titis q vix lata ⁊ ſpacioſa via eas
capit. ſciatis vos digniorẽ hituros
retribucõem in tpe oportuno Tũ
ille hec legẽs ſtupens ⁊ dolens ait
Nec ego curam aĩarum tenebo ⁊ di
miſſo beneficio ordinẽ intrauit et
religionẽ. Quarto demus reddere
rõnem de tempe. Ber. Omne tps
tibi impenſum requiretur ⁊ triqua

liter fuerit expenſum. Anſelmus.
O lignū aridū ⁊ inutile quid in il
la die reſpondebis cū exigetur a te vſq;
ad ictū oculi omne tps tibi viuen
di impenſū. Bern. Nihil precioſius
tpe: ſ; heu hodie nihil vilius repu
tatur. Gre. Non parū eſtimes tps
quod in factis vel dictis expenditur
ocioſum. Volat enim verbū irreuocā
nabile vltra tps irreuocabile. nec
aduertit hō quid amittit cū mag
num pctm̄ cōmittit: tunc cōſumit
inutiliter tēpus. vnde de hoc etiam
maxime ꝯfitendum eſt Exemplū
in beato auguſtino qui inter alia
ꝯfeſſus fuit q ſtans in agro vidit
canē leporem agitantē: ⁊ ſtans in
domo vidit araneam capientem
muſcas cū reti ſuo quod texuerat
Hoc ideo ꝯfitebatur. q in eo tem
pore ſuum tps inutiliter cōſūpſit:
qn̄ talia aſpexit. et non tm̄ de aſpe
ctu verumetiā de greſſu vel de alijs
etiā motibus vel ſenſibus corporis
exiget deus rōem a nobis. Job. iij.
Nonne ipſe ꝯſiderat vias meas ⁊
cunctos greſſus meos dinumerat
vt nec minutiſſime cogitacōes nec
verba tenuiſſima que apud me
vſu viluerunt: eius iudicio indiſ
cuſſa remanent. Quinto debemus
reddere rationem de operibus nr̄is.
ij. Cor. v. Omnes nos manifeſta
ri oportet ante tribunal chriſti vt
referat vnuſquiſq; ꝓpria ſiē geſſe
rit in corpe ſiue bonum ſiue malū
⁊ non ſolū mala opera vult domi
nus iudicare: verumetiā bona. ps.
Cum accepero tempus. ſ. iudicādi
ego iuſticias iudicabo. i. opera bo
na iudicabo quali intencōne facta
ſint. Iſido. Ad diſtricti examen
iudicis: nec iuſticia iuſti ſecura ē
niſi pietate diuina vt ⁊ ipſa iuſti
cia qua quiſq; iuſtus eſt: deo iuſti
ficante iuſtificetur. ⁊ tunc iuſtus
vix ſaluabitur. Impij ergo quid fa
cient. Vnde aplus. i. Cor. iiij. Ni
hil mihi ꝯſcius ſū. i. in nullo remor
det me ꝯſcientia: nec in hoc iuſtifi
catus ſum. i. non me iuſtum puto
q. d. q forte habeo occultū quod
ego ignoro ⁊ deus ſcit. Ps. Ab oc
cultis meis munda me domine: et
ab alienis parce ſeruo tuo. Sexto
reddere debemus rationem de greſſi
bus noſtris. Job. xxxi. Nonne ip
ſe ꝯſiderauit vias meas ⁊ cunctos
greſſus meos dinumerauit. Gre.
Sic deus vniuſcuiuſq; vias cōſide
rat. require in ſer. Videte manus
⁊c. Septimo reddenda eſt ratio de
bonis nobis a deo collatis ſiue tpa
libus ſiue naturalibus ⁊ de bonis
neglectis. Eccles. xi. In bonis ſit cor
tuū: ⁊ ſcito q pro omnibus his ducet
te deus ad iudiciū. Nam bona tem
poralia ſunt diuitie ⁊ honores ⁊ di
gnitates pro quibus reddēnda eſt ra
tio. Bona naturalia ſunt ſanitas.
fortitudo. pulchritudo. ſciētia. elo
quentia. ſapientia. vox cantandi
⁊ alie gratie ⁊ ſubtilitates que ad
laudem dei ⁊ ad iuuamen proximi de
bent expendi. Qui autem hec neg
lexerit: ꝯtinget illi ſicut ſeruo neqꝫ
qui abſcondit pecuniā domini ſui
Math. xxv. vbi dicit de ſeruis qui
bus dn̄s talenta cōmiſit vt lucra
rentur ⁊ reuerſo dn̄o rōem exegit

ab eis vt habetur in euãgelio. q̃d
exponens greg. ait. Cuius itaqȝ hõ
iſte eſt: niſi noſter redemptor ihe
ſus chriſtus. Rogem⁹.

Dominica .x.
Sermo .cxxv.

NEmo põt dice
re dñs iheſus niſi in ſpiri
tu ſcõ .i. Cor. xij. Multi ſunt hõines
qui dicunt ꝙ ſint ſerui iheſu xp̃i:
ſed non ſunt. qꝛ dñs non reputat
eos ſuos. Oſtendit aũt apl's in ver
bis ꝓpoſitis qui ſunt illi q̃ poſſint
dicere ꝙ ſint ſerui iheſu xp̃i. ⁊ dicit
ꝙ nullus põt dicere iheſum xp̃um
eſſe dñm ſuum ⁊ ſe ſeruũ eius: niſi
ſit in caritate. Vnde dicit gloſ. Ne
mo p̃t dicere. iheſus eſt dominus
meus: ⁊ ego ſum ſeruus eius: niſi
in ſpũſancto. ⁊ niſi ſit caritate q̃d
eſt maius donum ſpũſſancti. Sci
endũ aũt ꝙ multa ſunt q̃ faciunt
hoiem ſeruum iheſu xp̃i. Primum
eſt obediencia que ſup omnia deo
placet .i. Re. xv. Melior eſt obedien
tia q̃ꝫ victime. Videmus ꝙ terreni
principes nolunt hr̃e ſeruos inobe
dientes: multo magis rex celeſtis
cui obediũt omnes creature. Actu
um .v. Magis oportet obedire deo
q̃ꝫ hoibus. Hec aũt obediencia de
bet ꝓcedere ex caritate. Johan. xiiij
Si diligitis me: mandata mea ſer
uate. .ſ. ex caritate ⁊ dilectione: nõ
ex tiore ſeruili ſiue coacti. Coacta
enim ſeruicia nõ placent deo. Qui
dam em̃ obediunt deo ⁊ faciunt bo

na opa. qꝛ timent penam inferni.
alij plagam in corpe vel in rebus
vel infamationib⁹. ⁊ ideo fugiũt
peccata ex timore magis q̃ꝫ ex cari
tate. ſi em̃ ſcirent non eẽ infernum
⁊ ſi poſſent abſqȝ periculo corpis
facere: multa mala ↄmitterent: q̃
non audent modo facere. Iſti obe
diunt deo tanq̃ꝫ aſin⁹ domino ſuo
Aſinus nihil opatur niſi flagelle
tur. ſic ⁊ illi nolunt obedire deo: ni
ſi flagellantur a deo per infirmita
tes vel tribulacões: tunc incipiũt
inuocare deũm. ſicut figuratũ eſt
ij. Re. xiiij. in ioab qui noluit venĩ
ad abſalonem ⁊ obedire ei: niſi p̃
us ſuccenderet ſegetes eius: tunc
obediuit ⁊ quaſi coactus venit. Ex
emplũ in paulo qui ſtatim ſe obe
dire ꝓmiſit: qñ a domino flagella
tus fuit dicens. Domine quid me
vis facere. Sed nunc tales cũ pau
lo ſi in obediencia pſeuerarent me
lius haberẽt Sed plures ſunt qui
qñ infirmantur obedire ⁊ meliora
re ſe ꝓmittunt. ſed qñ ↄualuerũt
manent ſicut prius. ℣ Demon lã
guebat: bonus monach⁹ eſſe vo
lebat. Sed dum conualuit manſit
vt ante fuit. Tales ſunt ſimiles
pharaoni qui quotiens flagella
batur a domino totiens ꝓmiſit ſe
obedire deo. Sed ceſſante plaga: o
bedire recuſabat ⁊ ſic decem vicib⁹
plagatus obedire noluit. ⁊ iõ euȝ
in mari rubro cũ omnib⁹ ſuis ſub
merſit. Exo. xiiij. Sic etiã timendũ
eſt de illis qui i infirmitate vel ne
ceſſitate deo ⁊ ſcĩs ꝓmittunt ⁊ non
reddunt cum euadunt. Exemplũ
x a

Brito quidam noīe debebat quā
dam vaccam cū vitulo ad forū duce
re ⁊ cū eēt in mari⁊ tempeſtas ma
xima eſſet: vouit beato michaeli
vitulū offerendum ſi euaderet. ſed
cū euaſiſſet: dixit Michael cū eēm
in mari p̄miſi tibi vitulum. ſed ꝙ
modo ſum in terra ⁊ ſecur⁹ nihil tibi
dabo. ⁊ ſubito venit flux⁹ maris: ⁊
inuoluit eū cū vacca ⁊ vitulo ⁊ ſub
merſus eſt. Ideo dicit pſ̄. Vouete
⁊ reddite deo vīo. Quidā vero obe
diunt: nō ex caritate: ſed ꝓpter bō
tpalia. ꝙ tamdiu obediunt deo ꝗ̄
diu beneficiū eius ſentiunt. ⁊ in re
bus tpalibus p̄ſperant̄. Tales ſūt
ſicut accipiter q̄ obedit dn̄o ſuo p̄
pter eſcā. Tales em̄ fuerunt iudei
ꝗ̄diu pluit illis de⁹ māna de celo ī
deſerto: coluerunt eū ⁊ ſeruierunt
ei: ſed poſtꝗ̄ ceſſauit. ſeruire cepe
runt diis alienis. Sed ſic multi ad
huc ſunt q̄ ſeruiunt deo ⁊ dant ele
moſinas cū ſentiunt p̄ſperitatē in
tpalibus. ſed qn̄ immittit eis dn̄s
aliq̄s tribulacōnes vel infirmita
tes: ſtatī murmurant ɔtra deū ⁊
impatienter loquunt̄ dicētes. Nō
poſſum dare elemoſinas. ꝙ domi
nus oblit⁹ eſt mei. immittit mihi
multas tribulacōes. plura dāna:
ꝗ̄ alteri. q̄d feci ſibi ꝙ ita mihi im
ponit dāna. ꝙ me ſic flagellat. Ec
ce apparet ꝙ tales ſeruiunt deo ꝓ
pter bona tpalia non ex caritate: ꝙ
ceſſante p̄ſperitate: ceſſant a ſerui
cio dei. Tales q̄ deo ſeruiunt tm̄ p̄
tpalibus illos remunerat cū tpa
libus. Exemplū. erat quidam hō
diues ⁊ auarus ⁊ nunꝗ̄ elīnas de

dit: ſed tn̄ habuit ſeruū vnū q̄ eo
neſciente elemoſinas dedit. Qd cū
innotuiſſet dn̄o: iratus eſt ⁊ poſu
it cū ſeruo rōem: ⁊ cū ɔputaſſet in
uenit oīa bona ſua duplicata. Tūc
ait dn̄s ſeruo. Video ꝙ p̄ elemoſi
nam fecit mihi dn̄s augmentum
bonoꝝ meoꝝ. ſubtrahe m̄ iſto an
no duplū ⁊ da elemoſinā pl⁹ pau
perib⁹ ꝗ̄ feciſti me neſciente vt do
min⁹ duplicet bona mea. Quo fcō
anno futuro inuenit bō ſua q̄druplicata: ⁊ ſic recepit mercedē tpa
lem p̄ eterna. ⁊ ideo tale ſeruiciū
non eſt meritoriū: ſed imp̄fectum
Qui dā vero obediunt ex caritate ſi
cut filii: q̄ licet aliqn̄ pcutiantur a
patre: attamen diligunt ipſū. Ta
les fuerunt ſcī martires: q̄ nullis
aduerſitatib⁹ potuerunt a xp̄o ſe
pari. Ro. viii. Quis nos ſepabit a
caritate xp̄i. tribulatio. an anguſ
tia. an pſecucō. an fames. an nudi
tas. an gladius. ⁊c. q. d. Nihil eſt ꝙ
poſſit nos a caritate xp̄i ſeparare: ne
ꝗ etiā mors. Canti. viii. Fortis vt
mors dilcō: imo multo fortior. q̄a
oēm mortē ſuperat. Talis fuit iob
cui abſtulit dn̄s oēm ſbām ſuā. li
beros ⁊ corpis ſanitatem. ita ꝙ in
ſterq̄linio iacens: teſta ſaniē rade
bat: ⁊ tn̄ dicebat. Etiāſi occiderit
me: tn̄ ſperabo in eū. Hanc igitur
obiam hr̄e debemus ſi ſerui dei eē vo
lumus. Debem⁹ etiā hr̄e humilita
tem q̄d eſt ſecundū principale. nā
nō decet dn̄m humilem hr̄e ſeruū
ſuperbū. Mat. xi. Diſcite a me. ꝙ
mitis ſū ⁊ hu. cor. Lu. xvii. Cū oīa bn̄
feceritis dicetis. ſerui inutiles ſu.

Vnde legitur Jo. xiij. qn̄ dn̄s lauit
pedes diſcipuloꝝ ſuorum dixit. Sci
tis quid fecerim vobis ego domi⁹
⁊ mgr̄ veſter. vos vocatis me mgr̄
⁊ dn̄e ⁊ bene dicitis. ſum etenim. Si
ego laui veſtros pedes ⁊ vos alter
alteri⁹ debetis lauare pedes. ſ. opus
humilitatis vobis exhibui: ita et
vos faciatis. Bern̄. Intolerabilis
impudentie eſt vt vbi ſe dn̄s maieſta
tis exinaniuit: inflet ur vermicul⁹
ſuperbia ⁊ intumeſcat. Idem in epi
ſtola. Fortitudo vite fundamentū
humilitatis: ⁊ perueniens ad faſti
gium caritatis. vis celſitudinem ca
pere dei: cape pri⁹ humilitatis exē
plū xp̄i. In ſignum hui⁹ rei dr̄ i. Re.
xvi. qꝫ yſai adduxit filios ſuos. de
quib⁹ dixit ſamuel. Non elegit do
min⁹ ex his. Cui yſai. Adhuc reli
quus paruulus eſt q paſcit oues
Ille fuit dauid. Quo vocato: dixit
dn̄s ad ſamuelem. Surge: ⁊ vnge
ipſum in regē. Ecce qꝫ humiles ele
git ſibi ad ſeruiendū. Dicit autem
ibi qꝫ tres fratres noīati fuerunt
reprobati. viz. eliab. aminadab.
⁊ ſamaa. Quidam ſuperbiunt pctm̄
ſuum non curantes: dicentes. De
us eſt pr̄ meus ⁊ ego filius ſuus.
quomō poſſet me damnare. Iſti
ſignificātur p eliab: qui interpre
tatur pr̄ meus ⁊ deus meus. ⁊ tali
ſuperbia peccauit adā qui putauit
ſe tanti precij eſſe apud deum ſm
ſententiā beati auguſtini ſuper ge
ne. qꝫ propter comeſtionē vni⁹ pomi
non intraret aliquam penam. ⁊ qꝫ
de facili poſſet ↄſequi veniā. Sup
biunt quidā nolentes deo obediē

de quib⁹ dicit iob. Iſti ſunt rebel
les ⁊c. Iſti ſignificantur per amina
dab qui interpretatur popul⁹ ſpon
tane⁹ qui ſimiliter a deo reprobā
tur. Quidam ſuperbiunt nullum pa
trem habere putantes nec volentes
qui ſignificātur p ſamaa qui int
pretatur idem. Qd certiſſime patet
in pſonali creatura que ſup deum
ſe extollere volebat. ſed dr̄ ei p ꝓ
phetam. Verumtn̄ ad infernū de
traheris. Hugo. Sup lunā in celo
nata eſt: ſed immemor quaſi via
vn̄ ceciderit: illuc redire poſtea nō
potuit. Tercium eſt qꝫ qui vult eē
ſeruus xp̄i debet eſſe mūdus ⁊ ca
ſtus. In cuius ſignum dr̄ danie.
i. qꝫ nabugodonoſor rex precepit
eligi pueros de filijs iſrahel q̄ eēnt
ſine macula ⁊ decoris forme: q̄ ſta
rent in palacio ſuo ⁊ ſibi miniſtra
rent. In quibꝫ verbis deſcribitur
qualis debeat eē caſtitas ſerui dei.
Primo debet eſſe munda per inte
gritatē ⁊ ſine macula corporis ⁊ ani
me. qꝛ ſm ihero. nihil pdeſt virgi
neam hr̄e carnem: ſi quis cū men
te nupſerit. Sic debet eſſe decora ⁊
ornata virtutibus. qꝛ ſm gre. Nec
bonum opus valet ſine caſtitate.
nec caſtitas ſine bono opere. ⁊ ſpe
cialiter debet eſſe ornata verecūdia
Et verecundia debet eſſe comes ca
ſtitatis. qꝛ p eam ↄſeruatur. Vnde ec
cī. xxvi. Grā ſup grām: mulier pu
dica. caſta ⁊ ſcā. Quarto debet eſſe
ornata vt p amore dei ſeruetur. qd ſi
gnificatur p pueros iſtos. Dꝫ eſſe
puer caſtus ⁊ purus in intencōe.
nā ſicut fatue virgines q̄ ↄſiĕrunt

x. ij.

humanā laudē in ſua caſtitate. de
quibꝰ gre. Dum gl'iam foris appe
tunt: in vaſis ſuis oleū hr̄e nolue
runt. de quoꝝ nūo fuit filia iepte:
q̄ dolens in virginitate vitam fini
re in duobꝰ menſibꝰ: per montes
cū ſororibus ambulans virginita
tem ſuam defleuit. Ideo ſm ber. in
ep'la differūt hō pudicus ⁊ ange
lus non virtute: ſed felicitate: ſed
ſit illiꝰ caſtitas felicior: huiꝰ tn̄ for
tior eē cognoſcit. Idez. Caſtitas ſi
ne caritate ē lampas ſine oleo. ſb
trahe oleū ⁊ lampas non lucet. tol
le caritatem ⁊ caſtitas nō placet.
Rogemus.

De eodem.
Sermo. cxxvi.

Videns iheſus

ciuitatē fleuit ſup illā. Lu.
xix. Gre. Omis xp̄i actio nr̄a eſt in
ſtructio. In hoc eīn legit xp̄m ſepi
us fleuiſſe ⁊ nunq̄ vel raro riſiſſe.
ſicut dicit auguſtin. docens nos in
hoc mundo potiꝰ debere flere q̄ ride
re vel gaudere. Debemꝰ aūt libēter
flere ꝑpter multiplicē lacrimarū v
tilitatē. Prima vtilitas eſt q lacri
ma aiam lauit: qn̄ per pctm̄ eſt de
nigrata facies eius. Tren. iiij. De
nigrata eſt ſuper carbones facies
eoꝝ .i. oſcīa peccatoꝝ. qn̄ carbo eſt
igneꝰ tunc eſt candēs: qn̄ extingui
tur: tunc niger efficit. Sic anima
amore dei ignita: pulchra eſt ⁊ lu
cida. ſm q dī Cant. vi. Tota pul
chra es amica mē. Sed qn̄ ignis ca
ritatis p pctm̄ extinguit: tunc ni
gra efficit. Si aūt fuerit lota aqua
lacrimaꝝ ſup niuem dealbat. Ps.
Lauabis me ⁊ ſup niuem dealba
bor. Iſta aq̄ lauit maria magda.
maculas aīe ſue: qn̄ lacīmis pedes
dn̄i rigauit. Cum aqua iſta laua
bat ſe petrus: qn̄ poſt trinā nega
cōem recordabat: egreſſus foras
fleuit amare. Gre. Maculas cordis
ſui aſpexit: lauando ad fontē mie
cucurrit .ſ. xp̄m. Amb. O petre q̄d
tibi ꝓfuerunt lacrime vite tue. do
ce me. Sed docuiſti illico. nam q̄a
lapſus es anteq̄ fleres: poſtq̄ fle
uiſti: electꝰ es vt alios regeres Gre
go. O petre ap'le. lacrime tue que
abluunt lacrimas: gradū reſtitu
unt ⁊ maximaz iram premunt: et
maiora ꝓmittūt. De iſtis lacīmis
dicit beatꝰ augꝰ Penitens quicq̄d
ſordis pꝰ baptiſmi purificacōem
ɔtraxerit: oportet vt abluat ſaltē
lacrimis mentis. Iſta aq̄ lacrima
rum figurata eſt p mare eneū: in
quo ingreſſuri in templuz ⁊ taber
naculū: lauabant manꝰ ⁊ pedes.
Sic q̄ volūt intrare tēplū celeſte de
bent lauare illa aq̄ lacrime manꝰ
.i. opa. ⁊ pedes .i. affectiones. Ber.
Exite lacrime: exite. aperiant cata
racte miſeri capitis mei: ⁊ non erū
pent gutte lacrimaꝝ: ſed flumina: ſi
forte ſufficiāt abluere pctā q̄bus
irā dei merui Augꝰ. Si totꝰ vertar
in fletū: non vt ſint gutte lacrima
rum: ſed abundantia fluis: digne
tn̄ nō poſſum flere cū tanta ſint ma
la mea vt oēm dolorē ſua mutant
magnitudine. Secdo lacrime impe
trant a deo quicq̄d volunt. Ihero.

Oꝛõ deum lenit· lacrima cogit· hec
gita imperat ⁊ ſupplicat· Unde cũ
ezechias deum ꝓ vita ſua oraſſet:
dictuꝫ eſt ei· Ecce vidi lacrimas tu
as ⁊ ſanaui te ⁊ adijciã diebꝰ tuis
xv· annos· Yſa· xxxviij· ⁊· iiij· Re·
xx· cũ anna oraret ⁊ fleret: exaudi
ta eſt orõ eius a dño· ⁊ dedit ei filiũ
noĩe ſamuel· i· Re· i· Thobias ⁊ ſa
ra orauerunt cũ lacrimis: ⁊ exau
dite ſunt preces eoꝝ· Tho· iij· Ter
cio lacrime dyabolũ ⁊ eius temp
tacões fugãt· Gre· Flammas ma
laꝝ ſuggeſtionũ citiꝰ extinguũt vn
da lacrimaꝝ· Quicũqꝫ vidit hõ accẽ
di domũ ſuã igne male ꝯcupiſcen
tie: debet redire ad aquã lacrimaꝝ
⁊ extinguere· Aqua lacrimaꝝ eſt
ſic aq̃ benedcã· Sicut enĩ aq̃ bene
dcã fugat dyabolũ de templo ma
teriali: ſic aq̃ lacrimaꝝ de templo
ſpũali· i· aĩa· Hoc figuratũ eſt exo·
xiiij· vbi dr̃ q̃ pharao ⁊ exercitus
eius q̃ pſeq̃bãtur filios iſrahel ſb
merſi ſunt in mari rubro· p pha
raonẽ ⁊ exercitum eius ſignificatur
dyabolus cũ oĩbus ſuis ſuggeſtio
nibus· qui pſeq̃tur iſrahel· i· ſcõs
hoĩes deũ ꝯtemplantes· ille ſubm̃
git in mari rubro· i· vincit p aquã
lacrimaꝝ ⁊ ꝯtricõis ſp· Quarto la
crima letificat angelos Ber· Deli
cie angeloꝝ ſunt lacrime peniten
tiũ· dicit etiam lu· xv· q̃ gaudiũ
eſt angelis dei ſup vno pc̃õre peĩ
tentiã agente· Exemplũ in filio ꝓ
digo ad cuius p̃ñam incepit pa
ter cuꝫ ſeruis ſuis epulari ⁊ gaude
re· Lu· xv· Quinto lacrime mentẽ
humiliant· Prou· xij· Meroꝛ ĩ coꝛ
de iuſti humiliabit euꝫ: ⁊ humili
tas eſt aqueductꝰ per quẽ lacrime
defluunt· ⁊ illũ conat dyabolꝰ ob
ſtruere Judit· vij· precepit holofer
nes incidi aqueductũ· Jpſa ẽ val
lis ad quã deſcẽdunt aque lacrima
rum· Job· xij· ſi ꝯtinuerit aq̃s: oĩa
ſiccabunt· Sexto aqua lacrimaꝝ
regnũ celoꝝ quaſi quadã vi obti
net· Mat· xi· Regnũ celoꝝ vim pa
tit: ⁊ violenti rapiũt illud· Glo· re
gnũ celoꝝ vim patit: cũ pc̃õr ad
illud tanq̃ ad locũ alienuꝫ intrat
p p̃ñam Greg· Regnũ celoꝝ vult
capi noſtris fletibꝰ: q̃d nr̃is meri
tis non debet· Ber· O humilis lac
ma: tuũ eſt regnũ ante faciẽ iudi
cis intrare nõ vereris· ſola ſi intra
ueris quicq̃d petieris impetrabis
Jnimicis accuſantibus ſilentiũ im
ponis ⁊ q̃ñqꝫ ab ore iudicis ſentẽ
tiã rapis· quid plura: Vincis in
uincibilẽ ⁊ ligas oĩpotentem· Se
ptimo lacrime orões deo accepta
biles faciũt· Thob· xij· dixit ange
lus ad thobiã· qñ orabas cũ lacri
mis ego qꝫ obtuli orõem tuã dño
Jſtud figuratũ eſt leui· v· ⁊· xij· Of
ferebat vnuſquiſqꝫ duos turtures
aut duos pullos columbaruꝫ dño·
Columba gemitũ ꝓ cantu hꝫ· Co
lumbas ergo dño offert q̃ cum lacri
mis ⁊ gemitu coꝛdis aĩam deo ſer
uire facit· Has vero lacrimas ſi nõ
hẽmus demus petere a deo· Jn cꝰ
figura dr̃ nume· xx· q̃ cũ filij iſrl̃
tranſirent p deſertũ: ⁊ non hñt
aquã: dixit moyſes ad dñm· Dñe
exaudi clamorẽ ppl̃i hꝰ ⁊ aperi eis
fontẽ aque viue ⁊ ꝓduxit eis aq̃ꝫ

x· iij·

de petra vt ⁊ ipſi biberent ⁊ iumen
ta. Per filios iſrł intelligunt̃ fide
les q̃ dn̄t damare ad dn̄m vt aperi
at eis fontē lacrimaꝝ de petra .i. de
xp̄o ⁊ de dulcia cordis ſui velut mit
tat eis aquā grē vt bibant ⁊ ipſi ⁊
iumenta. Legit̃ geñ. xxvij. q esau
audiēs ꝙ amiſit bened cō em fleuit
eiulatu magno. ⁊ yſaac mia mo
tus dixit ad eū. In pinguedine ter
re ⁊ in rore celi erit bened cō tua. p
yſaac intelligit̃ deus q̃ videns flen
tem eſāu .i. pctōrem ꝓpter p dicōm
grē: mia motus dixit. In pingue
dine terre .i. in diuitijs eternis ⁊ in
roē celi .i. ſpūſſancti grā erit tua be
nedictio. Rogemus.

Dnica. xi. f. cxxvij.

Xpūs mortu9
eſt ꝓ peccatis nr̄is .i. Cor.
xv. In verbis iſtis reducit nos bea
tus paul9 ad memoriā paſſionis
dn̄i nr̄i ihesu xp̄i ne eam obliuiſca
mur: ſed in cōtinua memoria hēa
mus. Sciendū ū aūt q tria ſūt que
dn̄t nos incitare ad recolendū xp̄i
paſſionē. Primū eſt ſi ɔſiderem9
cām ipſi9 paſſionis. q̃ aūt ſit cā tā
git̃ in verbis ꝓpoſitis .ſ. p pctīs no
ſtris paſſus eſt. Yſa. liij. Ipſe em̄
vulneratꝰ eſt ꝓpter iniq̃tates no
ſtras. Ber. O amātiſſime iuuenis
q̃d ɔmiſiſti ꝙ talia pateris. qd ſce
lus tuū. q̃ culpa tua. q̃ cā tue mor
tis. Ego ſum cā tue mortis ego oc
caſio tue occiſionis. me ɔcupia il
licita traxit ad arborem. te pfecta
caritas traxit ad mortē. Fidelis eſ
ſet dn̄s ⁊ merito diligend9: qui ſe
ipſū in mortē daret p ſeruo ſuo: q̃
furtū ɔmiſiſſet. hoc fecit xp̄s. nos
peccaueramus ⁊ morti adiudicati
era9 ⁊ xp̄s ſe p nobis ſuſpendi per
miſit. Ps. Que nō rapui tūc exol
uebā. Multo talē fidelitatē ɔtinue
recordari debemus. Eccī. xxix. Grām
fideiuſſoris tui ne obliuiſcaris .ſ. x
dedit em̄ aīam ſuā p te Aug. Lau
dem9. amem9. adorem9 dn̄m nr̄m
ihesū xp̄m. qm̄ p mortē ipſi9 de te
nebris ad lucē. de morte ad vitam
vocati ſum9. ⁊ de luctu ad gaudiū
⁊ ſic pꝫ cā ſue paſſionis .ſ. pctā no
ſtra. Scdō dēm9 recordari xp̄i paſ
ſionē ꝓpter ei9 pauptatem. Ad qd
nos monet ſacra ſcriptura in mul
tis locis. Treñ. iij. Recordare pau
p. mee. quā .ſ. p te ſuſtinui o hō: ⁊
non ſolū in paſſione: ſed in oibus
dieb9 vite mee. Ps. Paup ſū ego
⁊ in la. a iu. mea. Paup fuit in na
tiuitate. q hoſpicō caruit. in diuē
ſorio nat9. in preſepio reclinatus
vilib9 pannis circūuolutus. Itē
paup fuit oīb9 dieb9 vite ſue adeo
q non hēet vnde cenſū ſoluere po
tuiſſet. Itē in morte adeo paup fu
it q non habuit vbi caput ſuū re
clinare poſſet. Lu. ix. Vulpes foue
as hn̄t ⁊ vo. ce. ni. ſi. au. ho. nō ha.
vbi ca. ſu. recli. Item adeo pauper
fuit q nud9 in cruce pependit Job
pri. Nudus egreſſus ſū de vte. ma.
mee: nu. re. illac. Itē adeo paup fu
it in amicis: q omnes amici ei9 de
reliq̃runt eū. Job. xix. Fr̄es mei ſe
elongauerūt a me: ⁊ noti mei q̃ſi

aliē in receſſerīt a me ⁊ dereliquerūt
me ꝓpinqui mei Pſa.lxiij. Circum
ſpexi: ⁊ nō erat auxiliator. ⁊ q̄uis
aliq̄ adeſſent. ſ. maria. iohēs ⁊ alij
tñ in nullo auxiliū ei prebere potu
erunt Pſa.lxiij. Queſiui ⁊ nō erat
q̄ adiuuaret me. Tercio debemus re
cordare paſſionē xp̄i ꝓpter mltas
vtilitates ſiue effect⁹. Prima vtili
tas eſt ꝙ p mortē ſuam ſanati ſu
mus. Yſa.liij. Liuore ei⁹ ſanati ſu
mus in ſanguinis effuſione Ber.
Mittit̄ filius virginis. filius altiſſi
mi interficit̄ occidi vt vulnera nrā pre
cioſo ſanguinis ſui balſamo me
dicent̄. Aug⁹. Magn⁹ ad nos venit
medic⁹ qꝛ vbiq̄ mūd⁹ iacebat eg̃
tus. Omnes enī vulnerati fuimus
vulnere mortifero ex pctō ⁊ delectati
one primi hoīs ſed xp̄us nos ſana
uit ſua morte ⁊ dolore ⁊ hoc ↄtinue
in memoria habeamus. Nūi.xxi. dr̄ ꝙ
moyſes erexit ſerpentē eneum: ex
cuius intuitu ſanabātur filij iſrl̄
a morſib⁹ ſerpentū Sic hō per xp̄i
paſſionis intuitū ſaluabit̄ a mor
ſib⁹ demonum. Jdō dicitur ecc̄i.xx
xviij. Altiſſim⁹ de terra. ſ. corporis
ſui fecit medicinam. vnde monet
nos beat⁹ aug⁹ O hō cogita quan
tum te dilexit de⁹ tuus vt veſtigia
eius ſequaris. ꝓ te vulnerat⁹ eſt:
vt te ſanaret. ꝓ te mortu⁹ eſt vt te
a morte ſuſcitaret. Secūda vtilitas 2
xp̄i paſſiōis eſt pacis reformatio
Nam p ſanguinem ſuū reformata
eſt pax inter deū p̄rem ⁊ pctōrem
q̄ nunq̄ reformari potuit in .v. mi
libus annoꝝ. Aplus ad roma. v.
Cū inimici eēmus: reconciliati ſu
mus deo patri p mortē filij eius.
In cuius ſignū poſt reſurrectionē
eius cū appareret diſcipulis ſuis
annunciauit eis pacē dicens. pax
vobis. nolite timere ⁊ oſtēdit eis pe
des ⁊ man⁹ ⁊ latus de quib⁹ ſang
uinē fuderat in pacis reformatio
nem. Conſuetudo erat quondam
apud antiquos ꝙ in ſignū pacis
fuderunt ſanguinē animalis ad de
ſignandū ꝙ qui illam pacē frāge
ret ꝙ illi⁹ ſanguis eēt effundēdus
Sed xp̄s ꝓ reformacōe pacis non
effudit ſanguinē animalis: ſed ꝓ
prium ſanguinē. ſꝫm ꝙ dicit apl̄s
Heb.ix. ꝙ ꝑ ꝓpriū ſanguinē intro
iuit ſemel in ſcā ſcōrum vt nos deo
patri reconciliaret. Fiebat etiam
pacis reformatio percuſſione ma
nuum apud antiquos. Jdeo xp̄us
poſt reſurrectōnem apparuit diſci
pulis man⁹ ⁊ latus oſtēdendo Ter 3
cia vtilitas paſſionis xp̄i eſt ꝙ p
mortē eius liberati ſum⁹ a poteſta
te dyaboli: ⁊ reduci in hereditatē
filij dei. Col.i. Eripuit nos de ptāte
demonū: ⁊ trāſtulit nos ad regnū
filij dei. Exemplū. puella quedā p
violentiā a quodam rege eiecta
fuit de hereditate patris ſui. q̄ cū
nullū adiutorem inueniret in ter
ra ſua: que fuit in terra aliena Ve
nit aūt quidā adoleſcens aduena
iniens bellū ꝓ ea tali pacto ꝙ ſi in
bello moreretur ipſi⁹ arma tenere
deberet in camera ſua vt illis viſis
ſp̄ haberet memoriā ipſius: ⁊ nul
lum aliū duceret ⁊ ſi inſtarent alij
ↄſanguinei ꝙ deberet ducere aliū:
rñdere deberet: ꝙ ſup hoc vellet ſe

deliberate: ⁊ tunc intrare cubiculũ
⁊ reſpicere arma ciꝰ cruentata ⁊ re
cordare ſui vt alienũ non reciperz
viꝝ. ⁊ ſic factũ eſt. Per puellã to
tũ genꝰ humanũ ſignificatᷣ. qđ p
ſuggeſtionẽ dyaboli hereditatẽ ſu
am dimiſerat ⁊ in toto mũdo non
inuenit adiutorẽ. Ecc̃. li. Aſpiciẽs
in adiutoriũ hoim ⁊ nõ erat. Tũc
venit qđam adoleſcẽs de alienis p
tibꝫ .i. xp̃s de celis deſcẽdens ⁊ formã
ſerui accipiens pugnauit p nobis ⁊
vicit. Apoc̃. v. Ecce vi. leo de tri. iu.
Ita vt p mortẽ ſuã hereditatẽ quã
pdideramus recuperauit. ſm qđ dr̃
deu. iiij. Moyſes ſepauit tres ciui
tates refugij. quarꝫ vna talꝫ erat.
Si q̃s aliquẽ occideret: refugiebat
ad aliquã illarꝫ. ⁊ ibi cũ ↄſangui
neis occiſi ſecurꝰ fuit ⁊ nõ audebat
exire ciuitatẽ illã ⁊ redire in domũ
ſuã niſi pꝰ mortẽ ſummi pontificis
Moraliter homicide eramus: qñ p
prias aias p pctm̃ occideramus.
Ideo expulſi fuimꝰ de domo ⁊ here
ditate nrã. ſ. de padiſo ⁊ eiecti i exi
liũ hꝰ mundi ⁊ redire non poteramꝰ
niſi mortuo ſũmo ſacerdote .i. xp̃o.
In hꝰ ſignũ dixit latroni. ho. me.
eris in pa. Nos ḡ mẽbra eius cruẽ
tata arma. ſ. crucẽ. lanceã. clauos ⁊
flagella in cubiculo cordis nr̃i repo
nere debemꝰ. ⁊ fidelitatis ipſiꝰ nunq̃
obliuiſci: nec aliũ ſponſũ aie nr̃e ſi
bi preponere debemus. Rogemus.

¶ De eodem ſ. cxxviij.

QVi ſe exaltat
humiliabitᷣ. Lu. xiiij. ⁊ x
viij. In hoc euangelio pꝫ q̃ dãna
bilis ſit ſupbia: ideo fugiẽda. Sci
endũ aũt q̃ duplex eſt ſupbia. ſ. in
terior ⁊ exterior. Interior eſt q̃dru
plex. Prima eſt qñ hõ credit ſe ha
bere bõ ſua a ſeipõ ⁊ nõ a deo. ſicut
ille qui gloriatᷣ in bonis ſuis. in po
tentia vel ſapia ſua. Cõtra quos dic
apl's .i. cor. iiij. Quid hẽs qđ nõ ac
cepiſtis a deo. Si ḡ accepiſti: q̃d
gloriaris q̃ſi non acceperis. Quã
tũ deo diſplicet iſta ſupbia: pꝫ in
dauid q̃ poſtq̃ multa bella pugnã
uerat ⁊ ſp triũphauerat: putabat
q̃ de multitudine ppl'i hunc trium
phũ hiet ⁊ nõ de adiutorio dei: et
elapſus eſt in ſupbiam ⁊ fecit po
pulũ ſuum nũari. qđ in tantũ diſ
plicuit deo: q̃ occidit vno die a ma
ne vſq3 ad veſperam. lxx. milia viro
rum. nota hiſto .i. pal. xxi. Iſtam
ſupbiam hñt omnes ingrati: qui
non referunt deo grãs de bonis col
latis Talibus ſepe ſubtrahit dñs
grãm quã dederat. Ber. Ingratitu
do eſt ventꝰ vrens. exiccans fontẽ
pietatis diuine. rorem mie. feruorẽ
grẽ. Gre. Non eſt dignꝰ dandis q̃
non refert grãs de datis ⁊ q̃ grãs
de receptis fecerit: maiorẽ grãm re
quirit. Exemplũ. quidam vir ſcũs
multũ temptabatᷣ a ſpũ fornicati
onis ⁊ cũ ampliꝰ reſiſtẽ nõ poſſet
in orõem ſe pſternens dixit. Dñe
ihesu xp̃e grãs tibi refero de oibus
beneficijs mihi collatis ⁊ recogno
ſco me nihil habere niſi de tua grã
⁊ miſericordia: ⁊ ſcio q̃ a memet
ipſo non poſſum amplius reſiſtẽ
huic temptacõi. vñ rogo vt mihi

tua gratia ſbueniat ⁊ ſtatim om
nis tēptatio ceſſauit Ecce ꝙ humi
lis fuit ⁊ a deo ſe ōnia habere ↄg
nouit: ideo dei gratiā meruit. Se
cūda ſupbia interior eſt qn̄ homo
recognoſcit ſe ōnia hēre a deo que
habet ⁊ tn̄ ſibi videt̄ ꝙ habeat de
meritis ſuis ⁊ ꝙ bene dign⁹ ſit ha
bere talia ⁊ hoc eſt mḡna ſtulticia
ꝗ q̄cquid boni facere poſſum⁹ ni
hil eſt reſpectu illius qd dn̄s ꝓ no
bis fecit. Bern̄. ꝗ feciſti me qn̄ de
pieram debeo iterū me tibi totum
in primo me fecit ⁊ refecit. debeo ſi
bi bis. q̄d ergo retribuā ei ꝙ ſeip
ſum mihi dedit. Nam ſi millesies
me impēdere poſſem adhuc nihil
eſſet. q̄d ergo ſum ad deū. Patet
ergo ꝙ oīa nr̄a opa bona nihil ſūt
reſpectu bn̄ficij qd deus nobis ↄtu
lit in hoc ꝙ creauit nos ⁊ redemit
Itē nihil ſunt reſpectu p̄mij qd no
bis ꝓmittit. Bern̄. Non ſunt talia
bona noſtra vt ꝓpter ea vita etna
nobis ex iure debeat̄. Quid em̄ ſūt
merita noſtra ad tantā gloriā ꝰ
Greg⁹. Sepe etiā noſtra iuſticia
ad examē diuine iuſticie deducta
iniuſticia eſt: ⁊ ſordet in cōſpectu
iudicis ⁊ fulget in eſtimacōe ope
rantis Bern̄. Vapulare ſane cum
male oparis vt verbera ↄputētur
in merita. forte deus miſerebit̄ fla
gellato q̄ in me non inuenit meri
tum qd remuneret̄. Exemplū h⁹
habem⁹ in natura Veſica eſt pelli
cula tenuis q̄ ad modicū ventū in
flatur: aſi due vel tres impōnētur
fabe horribilē faciunt ſonū. Si au
tē acu pūgatur ad nihilū redigit̄.
Sic q̄dam ꝙtumcūqȝ ꝓuo mune
rere ditant̄ a deo. tn̄ inde maxime
inflātur. ſi a deo modica cōpuncti
one v infirmitate pūgūtur tūc ad
nihilū redigūtur. Tercia ſupbia
iterior eſt cum q̄s iactat ſe habere
qd non habet. de quib⁹ dicit̄ yſa.
v. Ve qui ſapiētes eſtis in oculis
veſtris ⁊ corā vobiſmetipſis pru
dentes. puer. xxvi. Vidiſti hoīem
ſapientē ſibi videri magis illo ſpē
habebit inſipiēs Iſti peiores ſunt
cecis. Ceci cognoſcūt cecitatē ꝓpri
am licet alia non cognoſcāt ſȝ iſti
ꝓpriā cecitatē ⁊ ignorantiā non co
gnoſcūt. videt̄ em̄ eis ꝙ ſint ſapi
entes cū ſint fatui: ⁊ putant ſe ali
q̄d eſſe cum tn̄ corā deo nihil ſūt.
Iſtd viciū habuit phariſe⁹ dicēs
Grās tibi ago ꝗ non ſū ſicut cete
ri hoīm ⁊c̄. Nō pab. Lu. xviij. puta
bat ſe iuſtū cum tn̄ non eſſet. Sic
adhuc multi ſūt nimis p̄ſumētes
de grā eis data. Exemplū hui⁹ le
gitur in Leuit̄. p̄. Q2 p̄ceptū erat
offerri veſicā ꝓpe altare ad plagā
orientalē in oblacōe ouiū ⁊ alioꝝ
animaliū Cui⁹ racio eſt ſcd̄m Aug̃.
ꝗ p veſicam intelligitur ſupbia q̄
etiam bonis operib⁹ inſidiatur vt
p̄canta maxīe in ↄtemplantibus
⁊ ideo ꝙto maiora ſūt opa tanto
magis cauēdū eſt de vana gloria
Quarta ſupbia interior eſt quan
do aliquis reputat ſe ſanctiorē vel
ſcientiorē alijs. Bernh̄. Noli te cō
parare maiorib⁹. noli minoribus.
noli equalibus. noli te vel vni vel
nemini. nō reputes te dico: ſȝ nec
cōparare preſumas. Quare ꝰ quia

neſcis qualis ſit ille futurꝰ ⁊ qua
lis tu. licet enim proximꝰ tuus ſit
homicida peccator. ſaracenus ⁊ iu
deus in pſenti. forte iam in dei pui
dētia poteſt eſſe de numero ſaluā
dorū. Unde licet etiam modo tu es
bonus. neſcis tamē vtrū in preſci
entia dei ſis de numero damnādo
rum. Ecclēs. ix. Sunt iuſti atq; ſapi
entes ⁊ opera eorum in manu dei.
⁊ tamē neſcit homo vtrum amore
an odio ſit dignus. Multi enī ſūt
qui viuūt in magna caſtitate vite
ſue: ⁊ tamen non ſunt de numero
ſaluādorum ⁊ ecōtra. Legitur in vi
tas patrū. Qꝫ quidam latro venit
ad quēdam eremitam. Requiē in
ſermōe. Stipendia peccati mors.
⁊c. Supbia exterior cōſiſtit in mlt
tis. Primo in ſupbo ⁊ ſuperfluo or
natu veſtimentorum. in edificijs
pompoſis ⁊ in mḡna potentia. Di
citur. iiij. Reguz. ix. Qd iehu venit
ad iezabel quo audito iezabel de
pinxit ſe ſtibio ⁊ ornauit ſe veſtibꝰ
precioſis ⁊ caput ſuuz ⁊ aſcendēs
turrim pſpiciebat p feneſtram.
quā cum vidiſſet iehu iuſſit eam
precipitari qd ⁊ factū eſt ⁊ ſic con
culcata equorū vnguibus interijt
Per iezabel anima ſupba intelli
gitur que ornat ſe veſtibus vt ab
hominibꝰ plus ametur ⁊ honoret
⁊ aſcendit turrim ſuperbie alios
cōtemnendo ⁊ reſpicit p feneſtrā
ſe oſtendēdo. quam cum viderit ie
hu .i. deꝰ mādat eaz precipitari de
turri. id eſt de ſupbia: vel de ſuper
ba vita. per ſeruos ſuos .i. angelos
ſanctos que cadens in terram .i. in

infernū conculcātur. p equos .i. de
mones ⁊ ſic interijt. Cōtra hanc
ſupbiam .ſ. ſupfluū ornatuz poſſu
mus accipe exempla. primo in p
mis parentibꝰ quibꝰ fecit dominꝰ
tunicas de pellibꝰ animaliuz mor
tuorū vt ſemper cogitarent ſe eſſe
morituros. potuiſſet eis feciſſe ve
ſtes de ſcharlaco: vel alias valde
nobiles .ſ. ſerico: ſed noluit. Exem
plum in iohāne baptiſta qui ha
buit veſtimentū de pilis cameloꝝ.
Item de beata virgine que vt dicit
Criſ. ſuper Math. Vix habuit vni
cam tunicā non ad ornatū corpis
ſʒ ad tegumentū nuditatis. Mag
na fatuitas eſt ꝙ homo ſtudet or
nare corpꝰ a vermibꝰ corrodendū
⁊ non animā eternaliter victuraz
⁊ nunꝙ̄ morituram. Sed heu multi
ſtudēt plus ornare exteriora quā
interiora .ſ. domus ſuas ꝙ̄ animaz
ſuam. Exemplū legitur de quodaz
rege qui fecit magnuz cōuiuium
cunctis principibꝰ ſuis ⁊ non erat
in domo ſua angulꝰ quin eēt pur
pura cooptus ⁊ fuit quidaz phs
inuitatꝰ qui cuz vellet expuere cir
cuiſpexit vndiq; ⁊ vidit omnes pa
rietes ornatos ſerico et pauimen
tum tapetis ⁊ non habēs locū vbi
expueret expuit in faciem regis
iuxta quē ſedit. Cum ſerui vellent
irruere in eum nō pmiſit rex: ſed
queſiuit: quare hoc feciſſet. Qui
ait. Vidi omnia loca purpura et
auro ornata et non inueni locum
immūdiorem ꝙ̄ faciem tuam. Qd
audiens ipſe rex cōpunctus eſt ⁊
humiliauit ſe. Item ſuperbia exte

ꝛioꝛ ſit in magnis ⁊ ſupfluis edifi
cijs ĩ quibꝰ breui tempe morabũ
tur ⁊ non cogitant vbi ppetue ſũt
moraturi· vñ aplꝰs Heb·xiij·Non
habemꝰ hic manẽtem ciuitatẽ:ſ
futurã inquirimꝰ·Legitur enĩ de
alexãdro magno·Cũqꝫ totũ mun
dũ cũ magna ſupbia circuiret ve
nit in quãdã inſulam in qua inco
le illiꝰ non vtebantur veſte:ſ pelli
bus mortuoꝝ animaliũ·nec ha
bebãt domos:ſ in cauernis terre
hitabant. Cuiꝰ cãm cum q̃ſiuiſſet
rñderũt·Scimꝰ ꝙ morituri ſumꝰ et
neſcimꝰ vtꝝ hodie vel cras·q̃re er
go corpꝰ qḋ cibus eſt vermiũ mł
tum ornare deberemꝰ ⁊ cur mg̃na
edificia faceremꝰ cum hic diu ma
nere nõ poſſumꝰ Rḋ cum audiſſet
rex dixit·verũ dicitis·vos pruden
tes ⁊ prudẽtes homĩes eſtis·petite
a me q̃cquid vultis ⁊ dabo vobis·
Qui dixerũt·da nobis hoc vt non
opteat nos mori. Qui rñdit· Quo
dabo vobis hoc ⁊ cũ ſum et mori
turꝰ At illi dixerũt·Miramur ſtul
ticiã tuam ſcis te moriturũ ꝙ cum
tanta ſupbia viuis ⁊ carnẽ tuam
taliter veſtis vermibꝰ tradendam·
Rogemꝰ·

Dñica·xij· F·cxxix·

Fiduciã habeꝰ

per xp̃m ad deũ·ij·Coꝛ·iij
In verbis iſtis oñdit nobis aplꝰs
in quo fiduciã ⁊ ſpem nrãm habẽ
debemꝰ·ſ·in deũ patrem õnipoten
tẽ·dicit ergo fiduciã ⁊ ſpem hẽmꝰ
q hẽre debemus ad deũ prẽ ꝑ xp̃m
q̃ aduocatꝰ noſter eſt apḋ prẽm
ſuũ:q ipſe interpellat ꝓ nobis ꝑ·
Jo·ij·Aduocatũ habemꝰ apḋ pa
trem xp̃m iħm iuſtũ·Bern̄·ſecuꝝ
acceſſuꝫ hẽs ad deũ o hõ·mr̃eꝫ ha
bes ante filiũ·filiũ ante prẽm·Mr̃
oñdit filio pectꝰ ⁊ vbera·Filiꝰ oſtẽ
dit patri latus ⁊ vulnera·non pt̃
ibi eſſe aliq̃ repulſa vbi tot amo
ris ↄcurrũt inſignia·Ideo fiduciã
noſtrã debemꝰ ponere in dño·⁊ nõ
in aliqua alia creatura Quidã ſũt
qui ponũt fiduciã ſuam ⁊ ſpem in
bonis tempalibꝰ·ꝓuer·xi·Qui cõ
fidũt in diuicijs corruent·iuſti ãt
quaſi virens folium germinabũt
Job·viij·Sicut tela araneaꝝ fidu
cia eiꝰ·ſic q̃ ↄfidũt in diuicijs ſuis
Greg̃·Erras ſi putas iſta tẽpalia
duratura q̃ ꝑ tot manus trãſierũt
Quid ↄtigit illi diuiti qui fiduciã
ſuã poſuit in bonis ſuis ⁊ diuicijs
Luc·xij·Dixit iħeſus diſcipulis ſu
is Cauete ab õi auaricia:q non
in abũdantia cuiuſquaꝫ vita eius
ex hijs que poſſidet quaſi diceret
Nullꝰ poteſt vitam ſuaꝫ ꝓlongare
ex hijs que poſſidet·ſ·bonis tẽpo
ralibꝰ·Et dixit ſimilitudinẽ homi
nis cuiuſdã diuitis·cuiꝰ ager vbe
res fructꝰ attulit ⁊ cogitabat intẽ
ſe dicens·q̃d faciaꝫ·q nõ habeo
vbi cõgregem fructꝰ meos ⁊ dixit
hoc faciaꝫ·deſtruã orrea mea ⁊ ma
iora faciaꝫ vt cõgregem õnia que
nata ſunt mihi·ſcꝫ bona mea ⁊ di
cam anime mee·Anima mea ha
bes multa bona poſita in ãnos plu
rimos requieſce bibe ⁊ comede ⁊ ait
illi deus·Stulte egiſti hac nocte

repetent a te dyaboli animã tuam
que ꝯgregaſti cuius erũt. ⁊ ſic il
le qui ſpem ſuaʒ poſuit in diuicijs
ſuis. nocte illa rebꝰ ⁊ anima eſt p̃
uatus vñ dicũt damnati. Sap. v.
q̃d nobis ꝓfuit ſupbia quid diui
tiarũ iactantia. quid ꝯtulit nobis
mũdus. ⁊ õmia tranſierũt velut vm
bra ⁊ nihil ſeq̃tur hominẽ ex om
nibꝰ bonis ſuis niſi vilis pannus
ĩn quo vix voluitur. Jõ monet nos
xp̃s Lu. xvi. Facite vobis amicos
de mãmona iniquitatis. Jn cuius
figurã dicitur Geñ. xli. Q ioſeph
ſciẽs imminere cariſmatũ tempa.
tempe felicitatis ꝯgregauit mul
ta bona. ſ. ãnonam in orrea ſua: p
quã poſtmodũ totam terram egi
pti ſuſtẽtauit. Per ioſeph intelli
gitur hõ ſapiens qui tempe felici
tatis ⁊ q̃diu vixerit in hac vita re
plet orreuʒ .i. manꝰ pauperum: q
q̃cquid illic reponit tempe famis
inueniet. vñ beatꝰ laurentiꝰ dixit.
Nã facultates quas req̃ris in cele
ſtes theſauros manꝰ pauperuʒ de
portauerũt. Quidã vero ꝯfidunt
plus amicis ſuis q̃ domino ihe ſu
xp̃o. Cõtra quos dicit Jhere. xvij.
Maledictꝰ homo q̃ ꝯfidit in hoĩe ⁊
ponit carnẽ brachiũ ſuũ ⁊ a do mi
no recedit cor eius. Pſ. Bonũ eſt
ꝯfidere in domino. Legit daniel.
xiij. Q ſuſãna fuit derelicta ab oĩ
bus amicis ſuis ⁊ fuit iniuſte iudi
cata ad mortẽ: ſʒ q ſpem ſuam po
ſuit in domĩo. Jdeo miſit dñs ꝓphe
tam q̃ libera uit eaʒ de pi̾culo mor
tis ⁊ infamia. Per ſuſannã q̃libet
ꝯfidens in domĩo intelligitur qui

exaudiet̃ ⁊ liberãbitur ab õmibus
tribulacõnibꝰ Spes inquam xp̃i
non ꝯfundit ſm apoſtolũ ad Rõ.
v. Jdeo q̃libet poteſt dicere cũ ꝓphe
ta. Jn te domĩe ſperaui non ꝯfun
dar in eternũ. Exemplũ in britan
nia maiori erat quidã rex nomĩe
leuir habẽs tres filias ⁊ dixit pri
me filie. diligis me. Que reſpõdit
pater ſuper õnia diligo te ⁊ illam
nobiliter deſpõſauit. Similiter q̃
ſiuit a ſecũda. que cũ ſicut prima
rñdiſſet. fecit ei ſicut prime fecerãt
Cũqȝ quereret de t̃cia filia diligis
me. ⁊ Rñdit pater q̃ tuʒ habes tan
tũ vales ⁊ tantũ te diligo. Jndig̃tꝰ
pater ⁊ minꝰ dilexit eaʒ ⁊ iurauit
q nõ daret ei aliq̃d de regno ſuo.
Quidã autẽ rex francie ꝓpter pul
chritudiem ſuã duxit eã. Cũ autẽ
pr̃ diuiſiſſet ſtãm ſuã ⁊ regnũ du
abꝰ filiabꝰ tali ꝯdicõe q eũ q̃diu
viuẽt ſuſtẽtarent. Aliq̃to tpe mo
ratꝰ eſt cum vna q̃ cepit hr̃e tediũ
ſui. dixit q etiã pgeret ad ſororeʒ
ſuã. q̃ cum eũ aliq̊t dies tenuiſſet
eũ t̃ranſmiſit eũ ad terciã quã mi
nus dilexit ⁊ cui minꝰ dedeãt ⁊ illa
eũ caritatiue ptractauit. Moralit̃
p primã ſororem ſignificat̃ amor
queʒ q̇s hʒ ad diuitias. p ſcd̃am
amor ad amicos carnales. Jſte ho
minẽ cito deſert. Per terciã ſig̃tur
mia que eſt comes defunctoꝝ. Qui
dã ꝯfidũt in viribꝰ corpis ſui plus
q̃ in deũ ſiue in iuuentutẽ ſuã ⁊ ibi
co corruẽt. Cõtra quos dicit̃ Job
xxxij. Neſcio q̃diu ſubſiſtã. etiam
neſcit hõ finem ſuum. Bern. nihil
certius morte nihil incertius hora

mortis. Exemplū in goliad ꝑ. Re. x
vij. Qui fuit de genere gygātum.
longitudine ſex cubitoꝝ ⁊ palme
⁊ tamen fuit deuictꝰ per dauid ꝙ
uis ꝯfidebat in fortitudine corpo
ris ſui ⁊ exprobrauit filijs iſrahel
ꝙ eſſent ſerui philiſtinorū ⁊ ꝓpo
ſuit eis no mathiā: ita ꝙ ipſe pu
gnaret ꝓ philiſteis ⁊ filij iſrahel
eligerent vnū qui pugnaret ꝓ eis
⁊ quorū athleta vinceretur eſſent
alioruꝫ ſerui: ⁊ ꝓmiſit rex ſaul da
turū filiam ſuam quicūqꝫ percuterꝫ
eum. Tandē venit dauid habens
fundam lapidis ⁊ baculuꝫ in ma
nu ⁊ ꝓceſſit ꝯtra goliam ⁊ ꝯtem
pſit eum golias ⁊ dixit. Nūquid
canis ego ſū. venis ad me cuꝫ ba
culo. Cui dauid tu venis ad me in
armis ⁊ ego in nomine dn̄i venio
ad te. habebat golias galeā ereā
⁊ clipeū ereuꝫ ⁊ haſtam ⁊ gladiū.
Et ait dauid. Dabit te dominꝰ ho
die in manu mea ⁊ percutiā te ⁊ au
feram caput tuū ⁊ dabo carnes tu
as volatilibꝰ celi ⁊ beſtijs vt ſciat
omnis terra: ꝙ non in gladio vel
haſta ſaluat dominꝰ: ⁊ ꝓiecit lapi
dem de funda ⁊ percuſſit euꝫ in fron
tem. primo ſecūdo ⁊ tercio. Lapide
percuſſit eum in eodeꝫ loco ⁊ deiecit
euꝫ ⁊ abſcidit caput eius gladio
ſuo. per golyā intelligitur quilibet
homo qui ꝯfidit ꝓprijs viribus ⁊
cum vincit̄ a dauid qui interp̄ta
tur manu fortis .i. per deum occidit
eum qn̄do inuenit eum ꝯfidenteꝫ
in viribꝰ corporis vel in iuuentute
nam eque moriūtur iuuenes et ſe
nes. Exemplū. Quidā vnū iuueneꝫ

militē habuit. q̄ cuꝫ iret ad torne
amentū tranſiuit per claram vallē
.ſ. clauſtrū ſancti bernhardi vidēs
ibi milites deo ſeruiētes. Cepit co
gitare q̄s eſſet finis vtriuſqꝫ mili
cie ꝙ mors. depoſitis itaqꝫ veſtib
militaribꝰ intrauit ordineꝫ patre
neſciente. Cum pater intelligeret
⁊ minaretur deſtruē clauſtrū: niſi
exiret a filio ſuo magna ꝓmiſit di
cens. Reuertere fili dilecte ad ſecu
lū donec perueneris ad decrepitam
etatē. tunc te reddere poteris religi
oni. Reſpondit filiꝰ redibo ad te ſi
promittis mihi ꝙ vnam ꝯſuetu
dinē que eſt in terra tua deponere
velis. pater annuit. Rn̄dit filius.
Cōſuetudo ēſt in terra tua ꝙ eq̄li
ter om̄es moriūt̄ iuuenes ⁊ ſenes
depone illam ⁊ tūc redibo. Tūc pa
ter ad ſe reuerſus dimiſit illum in
clauſtro non eſt ergo ſperādum:
vel ꝯfidendū de longa vita. Quidā
confidūt in ſcientia ⁊ prudētia ſua
pluſq̄ in deo. Cōtra quos dicitur
ꝓuer. iij. Habe fiduciā in domino
⁊ ne innitaris prudētie tue. Tales
aſſimilantur vento .i. ventoſe ſciē
tie que cor inflat. ſicut dicit̄ ꝑ. Co
rint. viij. Sicut etiam legimꝰ de ſy
mone mago qui cum ꝯfideret in
ſcientia ſua ⁊ volare vellet. Orante
beato paulo ⁊ imperante beato pe
tro corruit ⁊ crepuit mediꝰ Ihere.
xvij. Bn̄dictus vir qui confidit in
domino ⁊ erit dominꝰ fiducia eius
ſed q̄ magis p̄ſumit ꝯtinget illi
ſicut legitur de ſyzara q̄ cum ꝓcede
ret ad pugnam cōtra populū cuꝫ
magno exercitu. perterruit eū dn̄s

ꝛ nocte fugere cepit cuꝫ omĩ po pu
lo ſuo ꝛ ecce mulier iahel ſtans in
hoſtio dom⁹ ſue vocauit ipm̃ in do
mũ ſuam. At ille pecijt ab ea bibe
re aquã que dedit ei potũ lacteum
ꝛ cooperuit eum pallio. qui cuꝫ ia
ceret apud eam ſecurus. Illa acce
pto clauo ꝛ malleo ꝑcuſſit euꝫ ꝑ
tempa ꝛ mortu⁹ eſt. Per ſyzaram
intelligit̃ homo fugiens peccatuꝫ
ꝛ intrãs in domũ falſe ſecuritatis
putans ſe iam eſſe ſecuꝝ ꝛ nunꝙ̃
infeſtetur ab eis. venit iahel .i. tem
ptatio carnis vel dyaboli ꝛ pũgit
ei clauũ .i. mortale pctm̃ in caput
eius .i. in cõſcientiã ſuam ꝛ ita mo
ritur eternaliter. Roge⁹

De eodem. ℞. cxxx.

Solutũ eſt vin
culũ lingue eius ꝛ loque
batur recte. Mar. vij. Per ſurduꝫ
iſtum ꝛ mutuꝫ intelligit̃ peccator
exiſtẽs in pctõ mortali. qui eſt ſur
dus ad audiendũ verbũ dei ꝛ mu
tus ad loquẽdum laudẽ dei. nam
ſi laudare vellet deũ non eſſet deo
acceptum. Eccĩ. xv. Non eſt ſpecio
ſa laus in ore pctõris .i. non eſt deo
accepta. Et quia ſurd⁹ eſt nolens
audire p̃cepta dei. de⁹ non exaudit
oracõnem ſuam. Prouer. xxi. Qui
obturat aurem ſuaꝫ ne audiat le
gem dei oratio ei⁹ erit inexecrabi
lis. Job. ix. Scimus ꝙ peccatores
non exaudit deus: ſed quãdo pec
cator humiliter cõfitetur peccatũ
ſuum. tũc ſoluitur vinculũ lingue
eius. ita ꝙ laus ꝛ oratio ſuã ſunt
deo accepta. vnde dixit dauid poſt
ꝙ̃ cõfeſſus fuit ꝛ egiſſet penitenti
am. Dirupiſti domine vincula mea
tibi ſacrificabo hoſtiã laudis. In
hoc ꝙ dediſti mihi gratiã cõfiten
di peccatũ meuꝫ: mõ tibi ſacrifica
bo hoſtiam laudis: ꝙ modo laus
mea ꝛ ſacrificia mea tibi ſũt acce
pta: ꝛ nomen domini inuocabo in
orõnib⁹ meis ꝙ mõ exaudis. Cum
autẽ mutus incipet loqui loq̃ba
tur recte ſic pctõr qui vult confite
ri peccatũ ſuum debet recte cõfiteri
Sciendũ autem ꝙ ad hoc ꝙ cõfeſ
ſio ſit recta ſũt multa nc̃aria. Pri
muꝫ eſt ꝙ ſit integra ita ꝙ pctõr
nullũ pctm̃ ſcient̃ in corde ꝯtineat
Treñ. ij. Effunde ſicut aquã cor tu
um in ꝯfeſſione .i. q̃cquid eſt i cor
de tuo effunde totaliter ſicut aqua
effunditur de vaſe. Et nota non di
cit ſicut oleum: ꝙ oleuꝫ nõ poteſt
effundi niſi maneat aliq̃d de pin
guedine in vaſe vaſi annexũ. Sic
faciũt illi qui ꝑtem ꝯfitẽtur ꝛ ꝑtẽ
reſeruant. nec dicit ſicut mel ꝙ in
vaſe relinquit̃ dulcedo qñ effuſuꝫ
eſt mel. Tales ſunt qui cogitant
ꝑ delectacõem p̃teritoꝝ peccatoꝝ
Nec dixit ſicut vinũ qd̃ relinq̃t in
vaſe odorem. Tales ſunt qui poſt
cõfeſſiõeꝫ libenter audiũt loqui ꝛ
loquũtur de pctĩs. Nec dixit ſicut
lac. ꝙ relinq̃tur color lactis in va
ſe: et tales ſunt illi q̃ retinẽt geſt⁹
ꝛ mores ꝛ verba pctõꝝ. Dicit autẽ
ſicut aqua q̃ ſic effundit̃ ꝙ nõ re
manꝫ in vaſe ſapor vel odor vel co
lor nec aliq̃d. Sic debet homo con

teri totaliter ⁊ ſe totū ad deum ꝯ
ertere ꝙ poſtea nec cogitare nec
udire nec loqui de peccatis velit
ec aliqd ſignum ſiue in geſtu ſi
ue in inceſſu in ludis ſiue i diſſolu
iomibꝰ velit exercere: ſʒ ſe totū deo
are. Tales qui ſuam cōfeſſiōem
dimidiaē ſolent. ſunt figurati per
nūcios dauid. ij. Re. x. Quibꝰ anon
ex āmonitarū preſcidit mediam
partē veſtium vſqꝫ ad nates. ⁊ ra
ſit dimidiaʒ partem barbe ⁊ illis
ſic turpiter defoꝛmatis non licuit
venire ad p̄ſentiam dauid. Sic il
li qui mediā partem peccatorū cō
fitētur deformes ſunt in conſpectu
dei ⁊ non poſſunt venire ad p̄ſenti
am veri dauid regis eterni. Pona
tur ei ꝙ homo omnia peccata ſua
cōfiteatur. ſolūmodo tamē vno re
tento nō ꝓdeſt ſibi cōfeſſio. Exem
plū. mulier quedā audiens ꝙ la
crima lauat animā. verecūdabatr̄
cōfiteri vnum grande pctm̄: ſʒ ꝓ eo
multū flebat ⁊ ieiunabat ⁊ mace
rabat corpus. ſ. ter in ſeptimana
ieiunabat. ciliciuʒ poꝛtabat. ⁊ ele
moſinas dabat. ſepius cōfiteba
tur excepto illo peccato ſolo. Quā
quidā ſacerdos vidit orantē in ec
cleſia ⁊ ſup caput eius ſtabat dy
abolus tripudiās ⁊ gaudēs ⁊ am
miratꝰ eſt ſacerdos ⁊ adiurauit de
mōem: vt ſibi cauſam illiꝰ leticie
manifeſtaret. qui ait. gaudeo ꝓpt
moꝛtale peccatū qd illa mulier in
ſe quindecim ānis occultauit ⁊ nō
audet cōfiteri. Tunc ſacerdos mo
nuit eam vt ꝯfiteretur. qd cum fe
ciſſet vidit dyabolū ab ea receden
tem flentē ⁊ eiulantē. Secūdo con
feſſio debet eſſe feſtina. Eccī. xviij.
Viuus ⁊ ſanus cōfiteberis. Quare
feſtina ne tardaueris cōfiteri: ſʒ q̄
dam ſunt qui nolūt cōfiteri niſi in
extremo ſicut fures qui cōfitentur
ſub patibulo. iſti ſepe decipiūtur.
Exemplū de quodā milite qui nū
ꝙ voluit cōfiteri quādo ſanus fuit
cum autē iaceret in agone ⁊ roga
retur a religioſis: vt cōfiteretr̄ diu
tacuit: ⁊ poſtea clamauit voce ma
gna ⁊ lamentabili. fugite fugite
non poſſum cōfiteri: qꝛ tam mag
nus draco deglutiuit os meum in
os ſuum ⁊ ꝓpter p̄ſentiam veſtram
nō poteſt me deglutire ⁊ nimis me
ledit ⁊ cum iterū exhoꝛtarentr̄ eum
vt cōfiteretur. Rn̄dit nimis tarde
eſt ⁊ poſt paululū clamauit. O ve
data eſt ſentētia ſup me ⁊ ego va
do viuus ad infernū: ⁊ tunc omni
bus aſpicientibꝰ cum corpe ⁊ ani
ma eſt ablatus. Tercio cōfeſſio de
bet eſſe ꝓpria et nō alterius: ſed ꝓ
pria tua peccata cōfitearis. Puer.
xviij. Iuſtꝰ prioꝛ accuſatoꝛ eſt ſui
nō ꝙ alteriꝰ peccata cōfiteatur. pſ.
Dixi cōfitebor aduerſū me iniuſti
ciam meā. non alteriꝰ non alieno
imponas peccatū: ſʒ tui ꝓpriꝰ. Noli
cōfiteri ſicut adam qui dixit Muli
er quaʒ dediſti mihi decepit me: ⁊
ſic cōfeſſus fuit pctm̄ eue. Et eua
ſup ſerpētem poſuit pctm̄. Hic in
iungitur cōfeſſio ꝓpria ⁊ vera. Quia
ſi adam pctm̄ confeſſus fuiſſʒ me
lius habuiſſet. Sed adhuc multi
ſunt qui dicūt in ꝯfeſſione. Talis
induxit me. alias nō feciſſem. qui

dam dicu͂t diabolus dedit mihi cō
ſiliū q̄ tale peccatū cōmiſi. Quib⁹
dicit Aug⁹ dimitte ſathanā ⁊ ac
cuſa te vt accuſatiōe tua veniā me
rearis expectans illū accuſare qui
nō habet veniā. teipm̄ accuſa ⁊ in
uenies indulgētiam. dicitur enī
Exo. xiiij. Qꝫ pharao ſequens fili
os iſrl̄ ſubmerſus eſt in mari ru
bro cū exercitu ſuo. p pharaonē in
intelligit̄ dyabol⁹ qui cuꝫ vniuerſ
viciꝭ ſubmergit̄ in amaritudine
ruboris ꝯfeſſionis. Exēpluꝫ q̄dam
puella libēter coreas viſitare ꝯſue
uit. q̄dam die cū iret ad coreā oc
currit ei dyabol⁹ in ſpecie hūana
dicēs. puella. videte quō vadatis
q̄ in poſteꝝ nō peniteatis. Illa in
dignanter rn̄dit. q̄d ad vos. quō
vadā. ſiliter fecit ſcd̄o ⁊ tercio: ⁊ tā
dē ſuit impgnata ⁊ ab ōmib⁹ ami
cis ſuis deſpecta. Cū accuſarēt eaꝫ
oēs dixit dyabol⁹ ꝯſuluit mihi q̄
hec facerē. ſtatim affuit diabol⁹ di
cēs vos mētimini. ego ꝓhibui ⁊ p̄
monui tribus vicib⁹ vos: ⁊ non au
diſtis. Quarto ꝯfeſſio debet eē nu
da ⁊ nō palliata. ꝓuer. xxviij. Qui
abſcōdit ſcelera ſua nō diriget̄. ſ.
ad vitā eternā. qui autē ꝯfeſſus fu
erit ⁊ reliq̄rit ea miām ꝯſequetur
Noli ergo pc̄cis tuis facere palliū
ſicut ſaul q̄ accuſat⁹ a ſamuele de
inobediētia ⁊ auaricia eo q̄ peper
cit melioꝛib⁹ pecorib⁹ et amalech
regi quem dn̄s iuſſerāt occidi. qn̄
tūc debuit cōfiteri inobediētiam ⁊
auariciā excuſauit ſe dicēs. Pep
ci melioꝛib⁹ pecorib⁹: vt imolareꝫ
dn̄o deo ⁊ ideo q̄ pc̄tm̄ ſuum palli

auit a dn̄o eſt abiectus. p̄. Re. xv.
Nō ſic faciendū eſt: ſꝫ homo debet
cōfiteri peccatū ſuum ſicut cōmiſit
q̄ ſacerdos ita bene itelligat ſicut
cōfitens. pſ. Delictū meū ꝯgnitū
tibi feci ⁊ iniuſticiā meam nō ab
ſcondi. Glō. qn̄ homo detegit. de⁹
tegit. qn̄ homo tegit ⁊ abſcondit
de⁹ non ignoſcit. Aug⁹. Cum hō
tegit de⁹ denudat. Exemplū. Cum
q̄dam mulier multū caſta filium
quē male genuerāt occidiſſꝫ ⁊ nul
lus hoc ſciret. dyabol⁹ volens eaꝫ
īfāmare in ſpē cuiuſdā magni ma
giſtri poſuit ſe in ſeruitio epi ⁊ cū
multa p̄dixiſſet ⁊ ōnia ꝯtigiſſent.
Accuſabat dn̄am ſuā de facto illo
Illa citata ē ad curiā epi. ⁊ p̄mo
cōfeſſa eſt peccatū ſuum ⁊ cum cō
paruiſſꝫ corā epō queſiuit ab illo
q̄d de illa dn̄a ſciret. rn̄dit nichil
de iſta ſcio: ſꝫ de illa que morat̄ in
tali loco ⁊ ait ep̄s ⁊ hec eſt illa. At
ille de iſta nihil ſcio. Si de ea aliq̄d
dixi penit⁹ ignoro. Cui ep̄s ergo
mētitus es. Et ſtatiꝫ corā omnib⁹
hoībus cū ſtrepitu mg̃no receſſit
⁊ ita peccatū ſuum q̄d ipſa nuda
uerāt in cōfeſſione de⁹ texit. Quīto
cōfeſſio debet eſſe pia vt cuꝫ ſpe ve
nie ꝯfitearis. Cōfeſſio enī obtinet
remiſſiōem ōniū peccatoꝝ. p̄. Io.
p̄. Si cōfiteamur pc̄tā noſtra de⁹ fi
delis ⁊ iuſt⁹ eſt vt nobis remittat
ea. Noli ergo cōfiteri cum deſpera
tiōe. ſicut iudas qui penitētia du
ctus retulit. xxx. argenteos dicēs.
Peccaui tradēs ſanguinē iuſtum
vera fuit cōfeſſio hec: ſꝫ impia ꝓpt̄
deſperatiōem ꝓpter quā laqueo ſe

fuſpēdit. Jheroni⁹ dicit ꝙ plus of
fendit iudas deū p deſperacōnem
ꝙ p tradicōnem. Null⁹ ergo debet
deſperare qn̄tumcūqꝫ etiam pecca
uit. Exemplū quidā magn⁹ latro
vidit quoſdā religioſos p̄terеun
tes ſiluaꝫ in qua latitabat ꝛ mul
tuꝫ cōpunct⁹ cucurrit poſt eos vo
lens cōfiteri. At illi fugerūt timen
tes: ꝛ ipſe ſequēs poſt eos cecidit
de rupe ꝛ fracto collo expirauit.
Tūc demones volebāt accipe ani
mā ipſius: ſꝫ beata virgo liberauit
eū dicēs. hec eſt ſentētia filij mei.
Talē te iudico qualem te inuenio
Sexto cōfeſſio debet eſſe pura: vt
intēdas amplius pctā dimittere
p. Eſdre. x. Vos trāſgreſſi eſtis ꝛ
nūc confeſſiōem date deo veſtro ꝛ
facite placitū eius. Si enī in infir
mitate vel neītate vel in q̄dragesiā
cōfiteris ꝛ intēdis iterꝫ peccare tūc
cōfeſſio tua non eſt pura. Noli er
go ꝯfiteri ſicut pharao qui cū fla
gellat⁹ eſſet a domino dixit. Pecca
ui: vere domi⁹ iuſt⁹ eſt ꝛ ego ꝛ po
pulus me⁹ impij ſum⁹. hoc dixit
ꝛ tn̄ domino obedire nō intendit.
quotiēs flagellabat̄ totiēs pmit
tebat ſe velle dimittere pctm̄ ꝛ po
puli dei: ſꝫ ceſſante plaga nō dimi
ſit ꝛ ideo cum ſuis eſt ſubmerſus.

Rogem⁹

Dñica. xiij. F. cxxxi.

Abrahe dicte

ſunt pmiſſiōes ꝛ ſemi ei⁹.
Gal. iii. Nota ꝙ dn̄s pmittebat ſi
ue pmiſit abr̄he terrā lacte ꝛ mel
le fluentē ꝛ bn̄dictōem: ꝙ fuit obe
diens mādatis ſuis. Precēpit enī
ei domi⁹ vt egrederet̄ de terra ſua ꝛ
de cognacōne ſua ꝛ ꝙ circūcideret
ſe cum ōni domo ſua ꝛ ꝙ filiū ſuū
ei immolaēt. Omnia quecūqꝫ ei p̄
cepit fideliter adimpleuit ꝛ ideo p
miſit ſibi terrā lacte ꝛ melle fluen
tem. p quaꝫ ſignificat̄ vita eterna
que pmittitur abrahe ꝛ ſemini e⁹
ꝛ ōmib⁹ imitatorib⁹ ſuis. ſ. dei man
data ſeruātibus. vn̄ dixit domin⁹
iudeis Jo. viij. Si filij abr̄he eſtis
opa ei⁹ facite. q. d. Mandata mea
ſeruate ſicut abraham fecit ꝛ ha
bebitis terrā pmiſſionis ꝛ vitam
eternā: ꝛ hoc idem dicit domi⁹ Ma
t. xix. Si vis vitā ingredi ſerua mā
data dei. Sūt autē decem mādata
dn̄i. Primuꝫ eſt nō habebis deos
alienos. Iſtud dupliciť exponit̄.
Primo ſic nō adores deos alienos
ꝛ non debes credere in aliquā cre
aturā aliam ꝙ in deuꝫ. Cōtra hoc
faciūt incantatores. paganus. iu
de⁹. hereticus. ꝛ omēs qui credūt
in fantaſmata que de nocte ſolent
ambulaē. Legit̄ de ſancto Germa
no. Qui dū quadā nocte eſſet hoſ
pitatus in quodā hoſpicō. de ſero
vidit p̄parari vnā menſam. Cuꝫ
q̄reret cauſam dixit hoſpita ꝙ bo
nis mulierib⁹ que de nocte incede
bant p domū illam pareťr men
ſa. vnde vir ſāct⁹ de nocte vigilās
demones in forma humana vidit
aduenisse. Surrexit adiurans de
mōes ne recederent. Excitauit om̄s
d domo ꝛ queſiuit ſi illas pſonas
agnoſcerent. qui reſpō derūt ꝙ ſic
abdentes ꝙ vicini eorum eſſent.

Tūc miſit ad domos vicinoꝝ ⁊ in
uenti ſunt in locis eoꝝ: ⁊ tūc ꝯfeſ
ſi ſunt demones deceptiōes ſuas ⁊
euanuerūt. Scḋo exponit̄ ſic. Non
habebis deos alienos ⁊ nullā rē
diligas pluſq̄ deum: q2 ſicut dicit
Aug. Quicq̄d homo diligit ſupra
deū hoc eſt eius deus Cōtra hoc fa
cit auarus qui plꝰ diligit bona tē
poralia q̄ deum. qui. ſ. cōtra deum
bona tēpalia adquirit. Exemplū
in ciuitate pariſiēſi quidā diues
mortuꝰ debebat condiri ⁊ ſepeliri ⁊
extractis viſceribꝰ non inuenerūt
cor eius ⁊ ſtupefacti queſierūt a q̄
dam mgr̄o. Si homo poſſz viuere
ſine corde. Rn̄dit ꝙ non, Sꝫ q2 ſcri
ptū eſt in euāgelio. vbi theſaurꝰ
tuꝰ ibi ⁊ cor tuum erit. Sic cor aua
ri querat̄ ſupra pecuniā ſuā ⁊ ibi
forte inuenit̄. qḋ ſepius factū eſt
ſicut etiam in iſto. Item cōtra hoc
p̄ceptum faciūt iſti omēs qui plꝰ
diligūt vxores ⁊ filios q̄ deū. qui
potiꝰ bona ſua contra deum adqui
runt q̄ ꝙ eos egere videāt. Legit̄
ꝙ cum quidā milites a quodam
vſurario pecuniā mutuarent: ⁊ vi
diſſent gloriā eius quam habuit
in diuicijs. ⁊ liberis vxore ⁊ in ōni
bus. cōmendabāt cū ⁊ ōnia que
habuit: ⁊ rn̄dit vſurariꝰ militibꝰ
Si deꝰ dicēt mihi dimitte illa que
hēs in hoc ſeculo ⁊ intra in regnū
celoꝝ ego hoc nō facerē. Cūq3 mi
lites ad hoſpicia ſua reuerſi fuerīt
mane audiūt pulſare campanas
ꝓ illo: q2 illa nocte ſubitanea mor
te pieāt. Et dixerūt. Ecce diues ille
q̄ui celū ſpreuit ōnia ſua bona v ſ

q3 ad obulū ꝓdidit. Sic oīns p̄ri
bunt qui bona tp̄alia vxores ⁊ fili
os pluſq̄ deum diligūt. Exemplū
Legit̄ ꝙ cum q̄dam vulpes fameli
cus intraſſet ꝑ feneſtrā vnū cella
riū in quo porci mactati fuerūt ⁊
vulpes tantū comedit ꝙ nō pote
rat exire feneſtrā ꝑ quā intrauit.
⁊ trāſeūte aſino quodā pecijt vul
pes ab eo cōſiliū ꝑ quē modū ab
illa captiuitate poſſet liberari. Rn̄
dit aſinꝰ. dn̄e vulpes ꝑ quē moḋ
intraſtis. Qui expoſuit ordinē rei
geſte. Et aſinꝰ dixit ei. reddite que
tuliſtis ⁊ egrediemini. Cui vulpes
ſi rḋdere voluiſſē nequāq̄ huc in
traſſem. Per vulpem q3 intelligit̄
raptor vel fūr vel vſurariꝰ qui ꝯſu
lit aſinū ⁊ religioſū ꝓbū ⁊ cetera
patent. Secūdū p̄ceptū eſt. Non
aſſumes nomē dei tui inuanū. hoc
exponit̄ dupliciter. Prīo nō aſſu
mes nomen dei tui inuanū ⁊ deo ⁊
ſāctis eiꝰ vouere qḋ non velis red
dere: q2 ſcribit̄. Vouete ⁊ reddite.
Exemplū ḋ britone q̄ debebat vac
cām cum vitulo ad foꝝ ducere Cū
q3 eſſet in mari ⁊ tēpeſtas mḡna
inſurgeret. ait. O ſancte michael
adiuua me ⁊ ego dabo tibi vitulū
Cūq3 euaſiſſet dixit. Sācte micha
el ego euaſi mō nihil tibi dabo: ⁊
ſtatim venit fluctꝰ maris et inuol
uit eū cū vacca ⁊ vitulo ⁊ ſubmer
ſus eſt. Et q̄ piculoſum ſit frange
re votū pꝫ: ꝙ non p̄t abſolui ꝑ ſa
cerdotē ſimplicem: ſꝫ ꝑ ep̄m. Secū
do exponitur ſic. Nō aſſumes no
men dei inuanū ⁊ nō piurabis in
nomine meo. Valde piculoſū eſt

ꝙ homo aſſueſcit iurare p deū vel
ſanctā crucem vel p ſanctā mariā
vel p ſanctos dei. Eccī. xxiij. Iurati
oni nō aſſueſcat os tuū Multi enī
caſus in illis. Exēplū Quidā miles
habuit ɔſuetudinē iurare per ocu
los dei. q̄dam die dū in alea ludēt
⁊ ſic iuraret ceciderūt oculi ei⁹ ſup
aſſerē ⁊ cecus fact⁹ eſt. Et maxie
piculoſū eſt iurādo manū ponere
ſup reliq̄as ſanctoꝝ. In hoc enī ꝙ
dexterā leuat manū. ſignificat̄ ꝙ
ipē in die iudicij a dextrā dei remo
uebit̄ ⁊ ad ſiniſtram collocabit̄.
Per duos digitos q̄s erigit. ſigī
catur ꝙ corp⁹ ⁊ animā dyabolo ɔ
mittit. Per tres digitos depēdētes
ſignificat̄ ꝙ negat ſanctā trinita
tē. ſ. pr̄em ⁊ filiū ⁊ ſpm̄ ſanctū. Exē
plū due puelle ſorores cuiuſdā pn̄
cipis francoꝝ ɔqueſte ſūt regi ka
rolo de fratre ſuo ꝙ hēditatē eaꝝ
iniuſte poſſideret. Cūq3 iuraret p
corp⁹ ſublime dei ꝙ nihil q8 eaꝝ
eſſ3 poſſideret. crepuit medi⁹ ⁊ mi
ſerabilit̄ mortu⁹ eſt. Et illi nō ſolū
peccant q̄ iuramētū faciūt: ſ3 etiā
illi q̄ iuramētum falſū ſcient̄ reci
piūt. Exemplū. Legit̄ ꝙ q̄dam ne
gauit alteri debita ſua ⁊ ille p ſen
tentiā iuris ꝓuocauit eū ad iurā
dū. Nocte illa ille ad iudiciū duci
tur ſūmi iudicis ⁊ dixit dn̄s: qua
re pmiſiſti eū iurare quē ſciebas
falſum iurare. Rn̄dit: ꝗ negauit
mihi rem meā. Cui dn̄s Meli⁹ eēt
ꝙ̄ tu rē tuā pdidiſſes ꝙ̄ ille aiā
ſuam pdidit ⁊ iuſſit eū horribilit̄
flagellari ⁊ ille clamauit ꝙ oēs
euigilabant ⁊ inuenerūt in dorſo
ſuo veſtigia plagaꝝ ipſi⁹ cū euigi
laret Jō dicit Aug⁹. qui ꝓuocaue
rit hoīē ad iuracōem ⁊ ſcit eū fal
ſū iurare vel iuratū homicida ē.
ꝗ homicida corp⁹ occidit. ille aūt
animā. imo duas aīas. ſ. illi⁹ quā
iurare ꝓuocauerit ⁊ ſuā ipſi⁹ Ter
ciū eſt. Sabba ſanctifices. hoc ex
ponit̄ dupliciter. Pmō ſic. feſtiuis
dieb⁹ nullū pc̄m̄ ɔmittas mōrle:
ꝗ tūc maius eſt pc̄m̄ vt formica
tio ebrietas chorea ꝙ̄ in alia die.
Aug̃. Melius eſt in dieb⁹ feſtiuis
arare ꝙ̄ choriſare. Quid ḡ de ebri
etate erit vel formicatiōe. Gregori⁹
dicit in dyalogo. Q2 quedam legi
tima viro ſuo cognita in die dn̄i
co a dyabolo arripiebat̄ ⁊ multū
vexabat̄ Itē de chorea exēplū. Pu
ella q̄daꝫ nulli feſtiuitati parcere vo
lebat qn̄ choreas freq̄ntaret. quo
dā die feſto cū laſſa de chorea redi
ret. ꝓiecit ſe in lecto ⁊ obdormiuit
⁊ videbat̄ ei ꝙ eq̄tes nigri venirēt
⁊ ad iudiciū in vallē tenebroſā de
portarent eā Et dixit iudex. Bō cho
riſatrix eſt illa. purgate collū ei⁹
ꝙ poſſet cātilenas cātare. Et vnus
arripuit tedam ardentē ⁊ infixit p
os in guttur ei⁹ ⁊ exclamās ⁊ euі
gilauit ⁊ inuenit ſe totā exuſtā ⁊
caro fruſtatī decidit de corpe ſuo ⁊
pntes nō valentes ſuſtinē fetorē
eius. tulerūt eā ad hoſpitale vbi
vouit deo ⁊ bt̄e marie caſtitatē ſuā
ſeruaē ⁊ oēs delicias ſeculi fugere
⁊ ſanata ē. Scd̄o exponit̄ ſic. Sab
bata ſcīfices ⁊ nō debes dieb⁹ feſti
uis opari opa q̄ ꝓhibita ſūt in iu
re nec p te nec p familiā tuam niſi

in nc̄itate ⁊ de licētia ſacerdotis. Ex
emplū. Ruſticus q̄dam coegit pu
eꝝ ſuū in die beate marie magda
lene arare. Et cū puer inuite hoc
fecerat venit fulgur de celo ⁊ extin
xit boues ⁊ flāma ↄbuſſit ruſticū
in pede. Cum autē ad eccām beate
marie magdalene veniſſꝫ. fecit vo
tū ꝙ in diebꝰ feſtiuis amodo neq̄
q̄ꝫ laborarē vellꝫ ⁊ ſanatꝰ ē. Wilhel
mus dicit in gloſa ꝙ mūitoēs ⁊
viatores ⁊ ſufferratores equoꝝ ſi
talia faciūt non ꝓpter queſtū ꝓpri
um: ſꝫ ꝓpter nc̄itatē alioꝝ excuſan
tur a pc̄cō alias non. Quartū eſt.
Honora pr̄em ⁊ matrē. Exponit̄
aūt dupliciter vno modo de patre
ſpūali. ſ. de ſacerdote vel ↄfeſſore eꝰ
p̄ceptis obediēdo: qꝛ dicitur Deut.
xvij. Qui ſuperbierit ⁊ nolens obe
dire impio ſacerdotis morte mori
atur. ſ. eterna. Euſebiꝰ ceſarieñ di
cit in omel. Q͛d vobis a ſupioribꝰ
p̄cipit̄ ita accipite ac ſi dei ore eſſꝫ
prolatū. Sc̄do exponitur de patre
⁊ matre carnalibꝰ quos debemus
honorarē ꝓpter remuneracōꝫ. Exo.
xx. ⁊ Deut. v. Honora pr̄em ⁊ ma
trem tuā vt ſis longeuꝰ in vita tua
vñ ſequit̄ ibidem. Qui maledixerit
patri vel matri morte moriat̄. De
bemꝰ eniꝫ honorare ſubueniēdo in
nc̄itate. in ſenectute ⁊ in morte. Et
de hijs tribꝰ ponit valeriꝰ tria exē
pla. Primū eſt ꝙ q̄dā mulier no
bil' ob quoddā flagiciū fuit mor
ti adiudicāta: ſꝫ iudex noluit eam
punirē morte ꝓpter honorē pentuꝫ
ſꝫ incluſit eā in carcere vt fame pi
ret: ⁊ filia eiꝰ que erat nupta de li
cētia iudicis q̄tidie viſitauit eam
Priꝰ tñ diligenter perſcrutabat̄ ne
aliqd comeſtibile ſibi donaret. Sꝫ
filia ſingul' diebꝰ cum lacte vberū
ſuoꝝ mr̄em alebat. Secundū exē
plū de Ciconia. q̄ qñ ſeneſcit. filij
ponūt pntes in nidū ⁊ velut infan
tes iuxta ſe ponūt. fouēt ⁊ nutriūt
Terciū exemplū ponit dicēs. qꝛ cū
darius rex fines ſcithaꝝ inuaſiſſꝫ ⁊
ſepulchra pntū ſuorū inuadē vel
let. miſerūt ſcithe ei lrām ꝙ dāna
vineaꝝ eq̄nimiter ferrent. Sꝫ ſi ſe
pulchra pntū ↄtingeret tūc vires
eoꝝ ſentiret. Itē de hoc req̄. fe. iiij.
añ leta. in f. Honora pr̄em ⁊ ma.
Q̄ntum p̄ceptū eiꝰ eſt. Nō occides
hoc exponit̄ multiplicit̄. Primo nō
occides facto ſicut cayn frēm ſuū
abel occidit Geñ. iiij. Sc̄do nō occi
des volūtate. p̄. Io. iij. Oīs q̄ odit
frēm ſuū homicida eſt. Qui hꝫ vo
lūtatē occidēdi fratrē ſuum ⁊ ꝓxi
mū ſi poſſet. homicida eſt: qꝛ dñs
accipit volūtatē ꝓ facto. Sicut pꝫ
in q̄dam exemplo. Quidā ſagitta
rius cū amiſiſſet pecuniā ſuam in
alea. iratꝰ ↄtra deum ait. vtinā ſi
poſſem deū interficere vtiqꝫ facerem
q̄ ita infortunatū me fecit ⁊ accep
to arcu direxit ſagittā in celū ⁊ ſa
gitta nō eſt reuerſa in terrā Alterā
die cū iterū luderet in alea. rediit ſa
gitta ⁊ cecidit ſup aleā ſanguine
cruētata. In hoc apparet ꝙ dñs vo
luntatē illiꝰ ꝓ facto recepit Terciō
nō occides p negligētiā ſicut ma
li p̄lati ſuis ſubditis faciūt quos
non corrigūt: ſꝫ in aīa mori pmit
tunt ⁊ ſic eos occidūt Iſti ſunt ho

micide corā deo Ezech. xxxiij. Si ſpe
culator viderit gladiū ⁊ non inſo
nuerit bucina ⁊ popul⁹ ſe non cu
ſtodierit: veneitqꝫ gladius ⁊ tule
rit de eis animā. ſanguinē eius de
ſpeculatore requiraꝫ. Per ſpecula
toēs ſignificātur p̄lati qui debent
corrigere delinq̄ntes. ſi ꝑmiſerint
eos in aīa perire. dn̄s requiret
a p̄latis i die iudicij. Legit̄ de Gal
frido clerico valenti. Cuꝫ eſſet ele
ctus eps̄ recuſauit. poſt mortē ap
paruit cuidā ſancto viro oranti.
Cūqꝫ quereret de ſtatu ſuo. rn̄dit
bene. Sꝫ reuelatū eſt mihi a ſācta
trinitate ꝙ ſi ꝓmotus fuiſſem in
ep̄m ego ꝺ numero eſſeꝫ damnā
toꝝ. Re. in ꝭ. Redde racōem. Item
p̄res ⁊ matres qui non corrigunt
pueros ſuos ⁊ ꝑmittūt eos perire
homicide ſūt. Refert gregori⁹ ꝙ cū
quidā filium ſuū q̄nqꝫ annoꝝ val
de diligeret docuit eū praue loqui
Re. dō. p̄. p⁹ octa. ep̄hie in ꝭ. Nup
tie facte ſūt. Sextuꝫ eſt nō mecha
beris In hoc ſm Aug⁹. ꝓhibet om
nem ꝯcubitū illicitū ⁊ illoꝝ mem
broꝝ illicitū vſum: ⁊ oēm illicitaꝫ
ꝯcupiſcentiam: ⁊ oēm carnis im
mūditiam. Et hoc p̄ceptū exponit̄
tripliciť. Primo ſic. Nō mechabe
ris excepto federe mr̄imoniali: vt
dicit gloſa. Secūdo ſic. Nō mecha
beis turpia cogitādo ⁊ in laſciuis
cogitacōib⁹ delectando. ſeu etiaꝫ
ſenſib⁹ exterioꝛib⁹ abutēdo Et con
tra hoc faciūt multi qui aliq̄n deo
ſeruiē in caſtitate decreuerūt ⁊ ad
huc in carnalib⁹ delectationib⁹ et
cogitationib⁹ ⁊ in ſpurcicijs dele

ctātur. In quo caſu ſemp mortale
pctm̄ incurrūt. Si enī aliquis mo
roſe in cogitacōe carnali delectet̄.
etiā ſi nunq̄ eſſet volūtatis talem
turpitudinē faciēdi i ope. adhuc
ſm Aug⁹. peccatū mortale icurrit
Tercio. Non mechaberis ope. co
gitacōe. volūtate. Qui viderit mu
lieręꝫ ad ꝯcupiſcendū eam iā me
chat⁹ eſt eam in corde ſuo Mat. v.
Exemplū. Iuuenis q̄dam hūit vo
luntatē peccandi luxurioſe ⁊ cum
eſſet in via nocte q̄daꝫ peruenit ad
pontē quendā fractū ⁊ nō potuit
eū ptrāſire. Statī affuit dyabol⁹ in
ſpē hūana in equo pallido dicēs.
Aſcēde retro me in equū. ego ducā
te ſm voluntatē tuā: ⁊ cū aſcendiſ
ſet p̄cipitauit eū in aquam ⁊ ſub
merſus eſt ⁊ ꝓpter malā volūtatē
dānat⁹ eſt. Septimū eſt. Non furtū
faciēs. nec volūtate nec ope nec
ꝯſilio nec cōſenſu nec auxilio nec
fuēs ſuſtētando vel ſuſcipiēdo nec
male mēſurādo. Noīe furti intelli
gitur oīs vſurpatio illicita rei ali
ene. nec rapinā nec fraudeꝫ nec v
ſurā conceſſit qui furtuꝫ ꝓhibuit
Nam ſm Tuliū Furtū vel rapina
eſt ex auide mētis impetu violēta
aliaꝝ reꝝ detractō. Et alienū vſur
pare q̄ nociuū ſit pꝫ p exemplū.
Comes q̄dam abſtuleāt ecclē me
renſi quādaꝫ poſſeſſiōem. decimo
āno p⁹ mortē ſuā vit q̄daꝫ religio
ſus rapt⁹ eſt in ſpū ⁊ duct⁹ eſt ad
infernū ⁊ vidit in ꝓfundo inferni i
ter flāmas ſcalam erectam ⁊ vidit
comitē illū deſcendentē p eā in ꝓfū
dū ⁊ filiosqꝫ eius ⁊ nepotes ei⁹ de ſun

edos. cū ſequentes p ordinē deſcen
dēdo. Cunqȝ q̄reret ab āgelo q̄ du
cebat euȝ. q̄re comes ille q̄ iuſtus
hō videbat̄ in vita ſua. ſic puniret̄
R̄ndit ꝓpter poſſeſſiōem quādaȝ
quā abſtulerat eccl̄ie meteñ dāna
tus eſt ⁊ om̄s ſucceſſores ſui q̄ poſ
ſidēt eaȝ ſequūtur donec reſtituāt
Jdō dicit̄ yſa. v. Ve q̄ ꝯiūgitis do
mū ad domū ⁊ agrū agro copula
tis. ſ. per furtū ⁊ rapinā Ve inquā
erit vobis in inferno vbi ardebitis
in eternū. Octauū eſt. Nō falſū te
ſtimoniū dices. Jn hoc ꝓhibet̄ oē
mendaciū Quidā dicūt q̄ curiali
ter mētiri non ſit pctm̄. Cōtra q̄s
dicit Aug⁹. Qui credit aliqd men
daciū non eſt pctm̄ turpiter ſe de
cipit. Leuit. xix. Nō mētiemini ne
qȝ decipiat vnuſquiſqȝ ꝓximū ſuū
Col. iij. Nolite mētiri inuicem. De
mēdacio inuenies dō. iij. p⁹ octa.
epĥie. Nō falſū teſtimoniū dices
Exo. xx. ⁊ Deut. v. Quã dn̄s diceret
a d cayn Vbi eſt frater tu⁹ abel.
R̄ndit. Neſcio dn̄e ⁊c̄ ꝓpter hoc p⁹
modū interfect⁹ fuit ab abimelech
p ſagittam: q̄ dicit Ps. Perdes
oēs qui loquūtur mendaciū. No
nū eſt. Non ꝯcupiſces rem ꝓximi
tui ⁊ oēm rem immobilē ⁊ mobi
lem Jta ſi poſſes tibi aptare q̄ nol
les facere nec p ludū nec p fraudē
ſibi abſtrahēdo Caſſiodor̄. li. iiij.
Meli⁹ eſt enim p̄ſentia bona ꝯtinē
re q̄ᵐ exiguo q̄ſitu ꝑpetua ꝯmoda
non hēre. Quā piculoſū ſit alienaȝ
rem appetere pȝ. Exo. xiiij. vbi dici
tur q̄ filijs iſrl̄ eductis de egypto
⁊ iam trāſeuntib⁹ mare rubꝝ ſecu

pede. Egipcij auaricia inducti. ſecu
ti ſunt: eos volentes ſpoliare ⁊ ad
terrā ſuaȝ reducere. Qui cūqȝ intra
uīt mare reduxit ſup eos dominus
aq̄s maris ⁊ ſubmerſi ſūt. Egipcij
ſignificāt auaros q̄bus nō ſuffici
unt bona ſua: ſȝ ſp volūt hēre plura
Jſti ſbmergūtur in mari rubro ⁊
in amaritudie penaꝝ. Decimū eſt
nō deſiderabis vxorē ꝓximi tui. nō
ouē non bouē. nec ſeruū nec ancil
lam ⁊ oēm rem mobileȝ Jſta duo
fere ꝯcordāt. Vn̄ ſequit̄. Nec oīa
que ei⁹ ſunt

De eodē. f. cxxxij.

Diliges dn̄m de
um tuū. Deut. vi. xl. x. ⁊
Mat. xxij. Diligere debem⁹ deum q̄
tuor mōis. Sicut viuēs vitaȝ. ſicut
amic⁹ amicū. ſicut fili⁹ p̄reȝ ⁊ ſicut
ſpōſa ſponſū. Primo debem⁹ euȝ dili
gere ſic viuens vitā. De q̄ dicitur
Deut. xxx. Diliges dn̄m deū tuū at
qȝ obediēs voci ei⁹ ⁊ illi adhereb̄.
Jpſe enī eſt vita tua. Jo. xiiij. Ego
ſum via veritas ⁊ vita. Jpſe enī de
dit hāc vitaȝ trāſitoriā: ⁊ ſi māſeri
mus in eius dilectiōe dabit nobis
eternā vitaȝ. Hugo. O homo cogi
ta q̄ aliqn̄ non fueras ⁊ vt eſſe in
cipes hoc d̄ dono dei accepiſti qui
vtiqȝ es Et ſi nihil ampli⁹ dediſſet
pro eo tn̄ ſemp laudandus ⁊ dili
gēdus eſſet Nūc āt pl⁹ dedit q̄ nō
dedit ſolū ſimplex eſſe: ſȝ pulchꝝ
⁊ ꝑpetuū eſſe Jn quo homo excel
lit oēm aliam creaturā terreſtreȝ.
Mḡno igit̄ debito obligatus es

⁊ nihil habes qđ ei retribuas niſi
tantũ vt ipſum diligas. merito di
ligeret aliq̃s aliquē a quo habe
ret ſanitatē vni⁹ membri. Exēplū
habem⁹ in brutis animalib⁹ qui
daꝫ naute cũ applicuiſſent ad inſu
lam q̃ndam viderũt leonē trahi a
dracone violenter. Req̃. dñ. ij. poſt
paſcha in f. Xp̃s paſſus eſt. Eru
beſcat ergo homo nõ diligere deũ
a quo habꝫ corpus ⁊ animã ſi leo
dilexit eos qui eũ iuuabãt ad vitã
multomagis eſt iſte diligēdus a
quo habem⁹ totaꝫ vitam nr̃am: q̄
ſm apl̃m Col. iij. vita noſtra ab
ſcõdita eſt cum xp̃o in deo. Scđo de
bem⁹ diligere deũ ſicut amic⁹ ami
cũ. nã ipſe eſt fideliſſim⁹ amic⁹ no
ſter. Ipſe em̃ exhibuit nobis ma
iorē amiciciã q̃ vnq̃ aliq̃s amic⁹
alteri. Jõ dicitur Leuit. xix. diliges
amicũ tuũ .i. xp̃m qui tibi ſũmam
amiciciaꝫ tribuit ⁊ exhibuit ⁊ bñ
fideliſſim⁹ amicus dici p̃t qui ſe ꝑ
amico ſuo ſuſpendi facit vt eum a
morte liberꝫ: ſꝫ mai⁹ eſſet ſi ſe ꝑ ini
mico ſuſpēdi ꝑmitteret: ⁊ hoc fecit
xp̃s ꝑ nobis Joh. xv. Maiorē cari
tatē nemo habet vt animã ſuã po
nat quis ꝑ amicis ſuis Bern. Sed
tu bone iheſu maioreꝫ habuiſti di
lectõem: q̄ tu animã tuaꝫ ꝑ inimi
cis poſuiſti. Rõ. v. Cũ inimici eſſe
mus recon. ſu. deo ꝑ mor. filij eius
Figurã hui⁹ habemus p̃. Re. xviij
vbi dicit Jonathas expoliauit
ſe tunica ſua qua indut⁹ erat ⁊ de
dit dauid ⁊ r̃liqua veſtimēta vſq̄
ad balteũ. Per ionathã intelligi
tur homo qui ꝓpter dilectõeꝫ quã

habuit ad dauid .i. xp̃m. ſe deñu
dauit xp̃s ⁊ mortuus eſt: q̄ dicit
Tulius Jdē velle ⁊ idem nolle in re
bus honeſtis demũ amicicia eſt.
Exemplũ Cum q̃dam ſublimaret
famulũ ſuũ ad tantam dignitatē
vt cuiuſdã regni curam cõmittēt
Qui cuꝫ fact⁹ eſſet potēs. inimicos
dñi ſui ↄtra ꝓhibicõeꝫ domini ſui
in domũ ſuaꝫ ſuſcepit. Qđ audiēs
rex iuſſit vt ſuſpēderetur. Cũq̄ ad
patibulũ duceret̃ obuiaꝫ habuit
amicũ cui ſepe benefecit. Et ait illi
Amice recole q̃uo te dilexeriꝫ ⁊ ſuc
curre mihi. Qui ait Ego habui ami
cos antequã te viderem ⁊ habebo p⁹
mortē tuam nõ poſſum tibi ſubue
nire. verũtamē dabo tibi lineũ pã
nuꝫ quo tegaris. Poſtea hũit ob
uiam aliũ amicuꝫ cui dixit ſiliter.
Qui r̃ndit. ſequor te ad portã. Tan
dem cum veniret extra portã cum
iſto. obuiã habuit aliũ amicuꝫ. q̃
ſepe ſibi bñfecerat ⁊ ipē nihil ſibi
retribuerat. Et ait amice dilecte ſe
pe bñfeceras mihi ⁊ ego nihil r̃tri
bui tibi. tñ ex quo oms amici mei
dereliquerũt me. iterũ imploro au
xiliũ tuuꝫ. Cui ille. Amice nullo iu
re teneor tibi ſuccurrere. verũtamē
q̄ video q̃ null⁹ vult tibi p̃beō au
xiliũ te liberabo ⁊ ſuſpendiũ ꝑ te ſu
ſtinebo: ⁊ ſic factũ eſt. Rex ille de⁹
eſt famulus vn⁹quiſq̄ hõ eſt. cui
deus multa bñficia contulit. ſ. ani
mã ⁊ corp⁹. bona naturalia. bona
tempalia ⁊ ptãtem ſup oms crea
turas. hic ſuſcipit inimicos domi
ni ſui qñ peccata ↄmittit ⁊ demones
in domũ anime ſue intromittit: et

ꝓpter hoc meretur homo eternā
damnacōem. Prim⁹ amicus ſunt
diuitie de quib⁹ homo nihil habȝ
niſi lincum panniū. Secūdus ami
cus ſunt vxores ⁊ liberi q̄ ſequūtur
vſq̈ ad ſepulchꝛū ⁊ cito tūc obli
uiſcuntur. Terci⁹ amicus eſt domi⁹
noſter ihēſus xp̄us qui fecit ſe ſuſ
pēdi ꝓ nobis ⁊ ꝓ peccatis noſtris
ille nō deſerit nos. Tercio debem⁹
diligere deū ſicut fili⁹ patrem. Ipſe
enim eſt omniū noſtrū pater. eti
am oñdit nobis maioreȝ paterni
tatē ſiue paternā dilectōem q̄ȝ vn
q̄ȝ aliquis pater. Ipſe enī eſt pat
noſter q̄ nos creauit ⁊ nos ad ſili
tudinē ſui fecit ⁊ ideo debem⁹ eum
multū plus diligere q̄ȝ patreȝ car
nalem. Et ideo oñdit nobis maio
rem paternalē dilectōem. Quis enī
pater filijs neccāria tam laute ꝓui
deret. Luce. xij. Nolite ſoliciti eſſe
q̄d manducetis ⁊c̄. p̄s. Quō miſe
retur pater filiorū. quare hoc. q̄ī
ipſe cognouit noſtruȝ figmentū
⁊ noſtrā fragilitateȝ. Ideo merito
diligēdus eſt tanq̄ȝ pater intim⁹
q̄ intime nos diligit. Bern̄. Si na
turaliter filius amat pr̄em a quo
habet partem corpis. q̄ȝto magis
pr̄em celeſtē qui corpus ⁊ animā
ex nihilo creauit. Si oculo vel ma
nu aliquis careret multū euȝ dili
geret qui ſibi ea reddꝛet. q̄ȝto ma
gis debem⁹ diligere patreȝ celeſtē
qui dedit nobis ōnia membra ani
mā ⁊ vitam. Bern̄. O homo cogita
qualem te fecit de⁹. ſm corp⁹ egre
giam formā. ſm animā imaginē
ꝓpriam inſignē ac racionis ꝑtici

pem. beatitudinis cōpatem. Sȝ tu
miſer deuȝ qui te genuit dereliq̄ſti
mediante ſupbia. auaricia ⁊ luxu
ria quib⁹ ſepiſſime oblitus es dei
creatoris tui. Attamē ipē dicit. Re
uertere ⁊ ego ſuſcipiā te. Exemplū
in filio ꝓdigo. Luc̄. xv. O qualis ⁊
q̄ta eſt miſericordia dei que pctō
rem cōuerſum non min⁹ diligit q̄ȝ
eum qui nunq̄ȝ peccauit ſeu peccā
do alteri⁹ ꝯtraxit maculā. ideo me
rito eſt diligēdus. Hugo. O homo
cogita q̄ȝtuȝ te dilexit q̄ tanta pro
te fecit. tanta tibi cōtulit. tanta ſu
ſtinuit. Olim cuȝ non eſſes te dile
xit: vt te cōderet. poſt cū peccaſſes
humiliauit ſe hō fact⁹ eſt vt refor
maret te ⁊ vt oñderet q̄ȝtuȝ te dile
xerit non niſi moriēdo te liberarē vo
luit nūc autē ſincera caritate te di
ligit ac ſi ſemp cum eo pſtitiſſes.
Exemplū. Adoleſcens q̄dam intra
uit ſiluā in qua morabātur mere
trices. Req̄. in die paſche in ſ. Ecce
locus. Quarto debem⁹ eum dilige
re ſicut ſpōſus ſponſā. Nam queli
bet fidelis anima q̄ eſt vnita deo p
veraȝ caritatē eſt ſponſa ihēſu xp̄i
⁊ illa nunq̄ȝ quieſcere pōt nec gau
dere niſi veniat ad ſpōſum ſuum in
celū: vel niſi ipſe veniat ad eam in
contēplatione. Quādiu eſt in hac
vita ex amore quē habet ad ſpon
ſum ſuū ſemp languet. vñ dicitur
Cant. v. Filie ihrl̄m adiuro vos
vt ſi inueneritis dilectū meum vt
annūcietis ei q̄ amore langueo.
Filie ihrl̄m ſunt anime beate vel
ſancti angeli in illa ſancta ihrl̄m
ſupna. qui annūciant ſponſo deſi

deriuꝫ ſponſe .i. anime diligẽtis. q̄
ex dilectiõe dei languet in hoc mũ
do. Et bene dicit̃ languere anima
diligens: q2 ſicut homĩ languenti
nullꝰ cibus ſapit niſi cõualeſcat.
ſic anime diligenti nichil ſapit in
hoc mũdo ñ ſolũ illa dulcedo quaꝫ
pcipit ex aduẽtu ſponſi ſui. Felix
aĩa que languet de abſentia ſpon
ſi ſui: q2 non dimittit eaꝫ diu ſine
cõſolatione Augꝰ Deſideremꝰ da
memꝰ. plangamꝰ. amemꝰ. ſi ſpõ
ſa ſumꝰ. ſi ſpõſus abſens eſt ſuſti
neamus. veniet quẽ deſideramus
De illo ſponſo loq̃t̃ Hugo. ad ani
mã ⁊ allicit eam ad amorem ſuuꝫ
dicẽs. O anima ſponſũ habes. pul
cherrimꝰ eſt. faciem eius nõ vidi
ſti. ille te videt: quia niſi te vidiſſet
nõ te dilexiſſet. noluit adhuc ſeip
ſum tibi pñtare: ſ3 munera miſit.
Arram dedit pignꝰ amoris. ſignũ
dilectõis. Ignoras forte q̃d dede
rit ſponſus tuꝰ dicaꝫ tibi. Reſpice
vniuerſũ mũdum ⁊ cõſidera ſi ali
quid in eo ſit q8 tibi non ſeruiat
Omnis natura ad hũc finẽ curſũ
ſuũ dirigit ⁊ habet: vt obſequiis
tuis famulet̃ ⁊ vtilitati tue deſerui
at. hoc celũ. hec terra. hic aer. hoc
mare ⁊ aque cuꝫ õibꝰ que in eis
ſũt vniuerſa explere nõ ceſſant. vi
de o anima mea illud eſt donũ q8
tibi dedit ⁊ tñ ipm̃ non agnoſcis.
racio tñ non ſinit te dubitare hoc
tuũ non eſſe debitũ: ſ3 beneficium
alienũ. Et illũ certe diligẽre debes
merito. qui te tantũ dilexit q̃ tibi
tanta munera miſit: ⁊ ipm̃ debes
amare: ⁊ ſi tuũ illi amorẽ in cõtami
natũ ſeruare volueris maiora pri
oribꝰ ſe daturũ pmittit ſm Augꝰ.
Q8 oculus nõ vidit nec auris ⁊c̃.
Quo nos pducat in ⁊c̃.

Dñica. xiiij. F. cxxxiij

Spiritu ambu
late ⁊ deſideria carnis non
pficietis Gal. v. Sicut dicit Aug.
Vita noſtr̃ nihil aliud eſt q̃ʒ quí
dam curſus ad morte: q2 ſiue voli
mus ſiue nolumꝰ q̃libet die dietã
ad mortẽ facimꝰ Job. ix. Dies mei
velo. ſũt cur. ⁊ apl's. Heb. xiij. Nõ
habemꝰ hic ma. ciui. Jõ docet nos
⁊ monet quõ debemꝰ ambulaẽ in
hac vita vt ad vitã eternã pueire
poſſimꝰ. Et dicit q2 non ſm carneꝫ
vel deſideria carnis: ſ3 ſm ſpirituꝫ
ambulare debemꝰ. Sciendũ autẽ
q̃ hoĩ volenti bene ambulare ſunt
multa neccãria. Primum eſt vt eli
gat bonam ſocietatẽ. ij. Theſſa. iij
denũciamus vobis fratres in no
mine dñi noſtri iħu xpi vt abſti
neatis vos ab õni fratre ambulã
te inordiate. ⁊ puer. p̃. Fili mi ſi te
lactauerũt pctõres nõ acquieſcas
illis. pedes enĩ illoꝝ in malũ currũt
Jdeo dicit. Seneca. Cũ illis cõuer
ſare q̃ te meliorem ſunt facturi vel
q̃s meliores efficere poſſis Ps. Cũ
ſancto ſanctꝰ eris: ⁊ cuꝫ puerſo p
uerteris. Eccĩ. xiii. Qui tangit picẽ
inqnabitur ab ea. Societas enim
mala piculoſa eſt. in celo. in mun
do ⁊ in inferno. Jn celo pꝫ in lucife
ro: q2 omnes ſocij eius qui adhere

bant ei cecideruͦt cum eo ⁊ eternali
ter ſunt damnati cum eo. In mūdo
patet ꝑ chore ⁊ ſocios eius. Nū̄i.
xvi. Legit̄ ꝙ chore oppoſuit ſe mo
yſi ⁊ aaron in deſerto ⁊ aſſumpſit
ducentos ⁊. l. ſocios ⁊ dathan et
abiron. Chore ſtabat cum ſocijs
ſuis habens thuribulū in manu
ſua ⁊ egreſſus eſt ignis de thuri
bulo chore ⁊ deuorauit eū ⁊ om̄es
ſocios eius. Dathan ⁊ abyron vi
ui abſorpti ſunt de terra. In infer
no patz etiā ꝙ ꝑiculoſa eſt mala
ſocietas qꝛ in inferno ex ſocietate
⁊ multiplicacōne peccatoꝝ multi
plicātur genera tormentoꝝ. vnde
diues exiſtens in inferno dixit ad
abrahā. Luce. xvi. Rogo te vt mit
tas lazarū in domum patris mei.
habeo em̄ quinqꝫ fratres vt teſte
tur illis ne ⁊ ipſi veniāt in hūc lo
cum tormentorū. Timuit em̄ ꝙ in
aduentu eoruz maioꝛ fieret ſua pe
na. Idcirco mala ſocietas eſt fugi
enda in hac vita ſi ad vitam eter
nam volum̄ꝰ ambulare. Nam per
malaz ſocietatē incurrit aliqñ ho
mo in malaz moꝛtē. Exēplū. Duo
ſocij ambulauerūt ꝑ villam audi
entes in taberna iuuenes cantan
tes ⁊ ſaltantes qui eos inuitabāt
Tūc vnus dixit alteri. ꝓbs dicit.
non eſt tranſeundū ꝑ ſedē gentis
inique nō ibo ad eos ⁊ hijs dictis
receſſit. alius autez declinauit ad
eos. Venit autem iudex illiꝰ ville
in qua tales homicidiū fecerunt ⁊
cepit om̄es qui erant in tali ſocie
tate. Et cuz videret ſcholaris ille ſe
moꝛiturū. ait. Modo expimento
video ⁊ ſcio ⁊ nimis tarde doleo. ꝙ
fatuꝰ eſt qui iūgit ſe ſocietati ma
le. Criſ. ſup Matheū. Rerū natura
ſic eſt vt quotiēs bonum malo cō
iūgitur. non ex bono malus meli
oꝛ eſt: ſꝫ ex malo bonꝰ contaminat̄
Diuerſitas enim rerū nunꝙ̄ bene
ꝑt habere ↄcoꝛdiā ⁊ multa ſollici
tat ſocietas nephādo. Criſoſtoꝰ.
Quē cōuerti velle nō videris. vita
ſi poſſis. Secūdum neceſſariū am
bulanti eſt vt ſepe pedes reſpiciat
ne cadat. ꝓuer. iiij. Palpebre tue
ꝑcedant greſſus tuos. pedes autez
hominis ſunt due extremitates. ſ. cō
ſideracō ingreſſus ī mūdū ⁊ egreſ
ſus de mūdo. de ↄſideracōne ingreſ
ſus debet homo hūiliari. Bern̄. Vi
de o homo vn̄ veneris ⁊ erubeſce. ſi
attendis vn̄ habuiſti oꝛtū. inuēni
es ꝙ̄ de putredine. Job. xvij. Pu
tredini dixi pater meꝰ es et mater
mea ⁊ ſoroꝛ mea vermibus. Si ho
mo illud frequēter videret multū
ſe in hac vita humiliaret. Gregꝰ.
Rñtum quis ſeipſum minꝰ videt.
tanto ſibi minꝰ diſplicet: ⁊ quāto
maioris gratie lumē recipit. tāto
amplius ꝙ de ſe plangere debeat.
agnoſcit. Alter pes eſt cōſideracō
finis ꝟ moꝛtis. hic ꝓuocat hoiem
ad timoꝛez. Bernꝫ. Vide o homo
quo tendis ⁊ cōtremiſce. Job. xxx
iiij. Omnis caro deficiet ſimul ⁊ hō
in cinerez reuertetur. Et ideo ſacer
dos imponēs homini cinerez dicit
Memēto homo ꝙ cinis es ⁊ in cine
rem reuerteris. Legit̄ de ſancto io
hāne ꝑiarcha q̄ fecerat ſibi ſepl'
chrū imꝑfectū: ⁊ in magnis feſti

uitatibꝰ cum eēt in loco honoris cō
ſtituerat quendā famulū q̄ vene
rat ad eū dicens. Dn̄e imꝑfectum
eſt ſepulchꝛū tuū iube illud ꝑfici
q2 neſcis q̄ hora morieris. hoc ideo
fecit ꝙ ſemꝑ cogitaret ſe morituꝝ
Eccī. vij. In ōibꝰ operibꝰ tuis me
morare nouiſſima tua ⁊ in eternū
non peccabis. Nouiſſima autē ho
minis ſūt cinis ⁊ vermis Tercio q̄
vult ad vitam eternā ꝑuenire de
bet ambulare feſtinanter. Heb. iiij
Feſtinemꝰ ingredi in illam requi
em. cauſam huiꝰ tangit bernh. di
cens Vita breuis via longa. ſi vis
ꝑuenire incipe trāſire. Ad hoc aūt
vt feſtinanter ambulemꝰ ſunt duo
neccāria. ſcilicet ꝙ ſimus vacui inte
rius ⁊ exteriꝰ nō onerati. Qui enim
interiꝰ eſſet repletus nimis: ⁊ exte
teriꝰ nimis oneratus nō poſſet fe
ſtinanter ambulare. Sic qui eſt re
pletus interiꝰ peccatoꝝ ſordibꝰ in
anima. abijciat ea ꝑ cognicōem
⁊ ꝯfeſſiōem: q2 nimis grauant ani
mā. ps̄. Iniq̄tates mee ſicut onus
graue grauate ſunt ſuꝑ me. Adeo
graue eſt pctm̄ qđ mergit hoīem
in ꝓfundū inferni, qđ non poſſent
facere lapides totiꝰ mūdi. vnde ce
lū non potuit ſuſtinere pctm̄. Lu.
x. Videbā ſathanā quaſi fulgur
cadentem de celo. Nec terra pctm̄ ſu
ſtinere valuit vt p3 Numeri. xvi.
In dathan ⁊ abiron q̄ viui abſor
pti ſunt a terra ꝓpter peccatū. ⁊ ra
cio eſt: q2 omne graue naturaliter
tendit deorſū. De grauedine peccati
dicit. Gregꝰ. Peccatū qđ ꝑ pn̄iam
nō diluitur mox ſuo pondere ad ali

ud trahit. Exemplū in dauid. Re
quire in ſ. poſt trini. Nō poteſt ar
bor bona ⁊c̄. Itē qui oneratꝰ eſt ex
teriꝰ bonis tempalibꝰ ⁊ rebus. de
bet deponere vt feſtinanter poſſit ad
deū ambulare. vnde ait petrus. Ec
ce nos relinquimꝰ omnia ⁊ ſecuti
ſumus te Math. xix. Bernh. Bene
petre ⁊ nō ad inſipientiam tibi. nō
enim ſequi poteras oneratus. Onꝰ
enim rerū temporaliū multos im
pedit in via ad vitam eternam am
bulando. Exemplū in adoleſcente
qui venit ad ihesum dicens. Quid
faciendo vitam eternā poſſidebo.
Cui dominꝰ. vade ⁊ vende ōnia que
habes ⁊ nudus ſequere me. Reqre
dn̄ica poſt feſtum trinitatis in ſer.
Mortuꝰ eſt diues. Quarto debemꝰ
ambulare ꝑſeueranter ⁊ non ceſſa
re donec ꝑueniamꝰ ad vitam eter
nam. vnde apl's ꝑ̄. Corinth. ix. Sic
currite vt cōprehēdatis. Ideo explo
ratores dan dixerūt Iudicū. xviij
Surgite aſcendamꝰ. vidimꝰ terrā
valde opulentā ⁊ vberem. nolite no
lite negligere. nolite ceſſare: q2 di
citur. Mat. x. ⁊. xxiiij. Qui ꝑſeuera
uerit vſq3 in finē hic ſaluꝰ erit. Ite
roꝰ Nō enim incepiſſe: ſ3 ꝑfeciſſe vir
tutis eſt. veꝝ nec inchoantibꝰ: ſed
ꝑſeuerantibꝰ premium tribuit. Si
enim homo ōibꝰ diebꝰ vite ſue am
bulaſſet in via dei ⁊ in fine nō ꝑſe
ueraret. in regnū dei non ꝑueniret
Gregꝰ. Stultus viator eſt qui in
itinere amena prata ꝯſpiciens ob
liuiſcitur quo tendebat Gregꝰ. Iter
electis ſuis deus aſperum facit, ne
dum delectantur in via obliuiſcan

tur eoꝝ que sūt in patria. Idē gre
goriꝰ. Continuꝰ successus reꝝ tem
palium certū est future calamita
tis indiciū. Exemplū in eremita q̄
in fine vite sue factꝰ est latro ꝛ sic
dānatꝰ est. Ro. vi. Stipēdia pctī
mors. Itē aliud exemplū. Tres fra
tres de ordine cruciferoꝝ capti fu
erūt a paganis ꝛ cuꝫ duo eoꝝ du
cerent de carcere ad mortē. tercius
adiurauit eos: vt ad se redirēt ꝛ si
bi de statu suo reuelarēt. Quorum
vnꝰ apparuit cuꝫ magna claritate
dicēs se esse saluatū. Alter apparu
it cuꝫ magno eiulatu dicēs se esse
damnatū: ꝫ cum ille cām dānatio
nis q̄reret. Rn̄dit ille. ꝗ nō pseue
raui. Cū enim mortē imminē vide
rem penituit me ꝙ ordineꝫ intra
uerā ꝛ magnā potentiā ꝛ seculi di
gnitatē reliq̄raꝫ ꝛ in talibꝰ cogita
tionibꝰ vitā finiui ꝛ dānatꝰ sum.
ꝗ in bono ꝓposito non pseueraui.
Ideo dicit Apoc. ij. Esto fidelis vsqꝫ
ad mortē: ꝛ dabo tibi coronā vite.
In veteri eñ testamēto fuit p̄ceptū
ꝙ caput cū cauda in sacrificio of
ferat. Omnis fidelis q̄ vult offerre
deo sacrificiū .i. bonā vitaꝫ debet ca
put .i. pncipiū ꝛ caudā .i. finē vite
sue offerre. vn̄ dic Gregꝰ. Incassuꝫ
q̄ppe currit cum inceptū iter ante
finē deseratur. Rogeꝰ.

De eodem F. cx. xiiij.

Obstēdite vos sacerdotibꝰ Lu. xvij. Licet verba ista sint xp̄i ad leprosos.
tn̄ pn̄t dici ad quēlibet fidelē. Sci
endū autē ꝙ tria sūt que hō debet
oñdere. s. pctm̄ in ꝯfessiōe. bonū ex
emplū in ꝯuersacōe. imaginem dei
in expiracōe. de quo dī hic Ite oñ
dite vos sacerdotibꝰ. Ita dictū est
decē lepros. Per decē leprosos sig
nant pctōres decē p̄cepta trāsgre
diētes ꝛ n̄ tenētes. q̄ ꝯpant lepro
sis ꝓpt multa. Primo: ꝗ sicut lepro
si q̄to magis īfirmitatē eoꝝ occul
tāt ꝛ n̄ adhibēt medicinā in pn̄o.
tanto magis augmētat ꝛ eo āpliꝰ
in posteꝝ manifestabit: ꝗ īfirmi
tas illa non p̄t diu abscōdi qn̄ sp
ad vltimuꝫ manifestat. Sic pctōr
q̄to magis occultat pctm̄ suū mō
in tēpe gratie. in q̄ iam sumꝰ ꝛ nō
manifestat medicis .i. sacerdotibꝰ
tanto maiꝰ erit ꝛ grauiꝰ in futuro
manifestabit. Qui ei mō non vult
oñdere pctm̄ suuꝫ vni sacerdoti. si
ue velit siue nolit i futuro toti mū
do manifestabit. Cris. Venit dies
illa in qua oīa pctā n̄ra velut in ta
bula rasa videtur ꝛ hoc est qđ dici
tur Luc. xij. Nihil optū qđ non re
uelabit. Ecc. xvij. Añ mortē ꝯfite
re post mortē nihil valet ꝯfessio:
ꝗ tunc ꝯfessio erit sua ꝯfusio. He
b. iiij. Oia nuda ꝛ apta sunt corā
oculis dei: non ergo pudeat mani
festare ei qui ōnia videt: vt postea
tegant. qn̄ enim homo tegit pctm̄
suū. deꝰ detegit. Qꝫ enim hō p ꝯfessi
onē tegat pctm̄ suū ptꝫ. Exemplū
quedā demoniaca cū vidisset q̄n
daꝫ in mortali pctō dixit ei. Ego te
bñ ꝯgnosco ꝛ pctm̄ tuū bene scio.
Cui ille ꝫ quomō hoc possuꝫ eme

dare vt̄ me non ꝯgnoſcas. Rn̄dit
bene potes ſi habes medicinã ꝯi
⁊ ꝯfeſſionem. Q̄d audiens ille cō
feſſus eſt ⁊ rediens ad illam dixit
Nūquid ꝯgnoſcis me. Rn̄dit. ne
ſcio quis ſis. Figuram hēmꝰ yſa.
vi. Qui quaſi ꝯfitēdo dixit. Ve mi
hi: ꝙ vir pollutus labijs ego ſum
⁊ volauit ad eum angelꝰ dn̄i por
tans calculū ignitū quem forcipe
tulerāt de altari ⁊ tetigit labia ⁊ ſta
tim mūdata fuerūt. ꝑ yſaiā intel
ligit homo ꝯfitens pctā ſua. Vale
rius. Maxima ſpes eſt recuperāde
ſalutis fontē agnoſcere languoris
Scd̄o pctōr ꝯpatur leproſo per ſe
paracōez: ꝙ ſicut leproſus ſepatur
a ꝯſortio hoīm. ita pctōres ſepa
rant a ꝯſortia dei ⁊ angeloꝝ Mat.
xiij. Exibūt angeli ⁊ ſepabunt ma
los de medio iuſtorū ⁊ mittēt eos
in caminū ignis. vn̄ ſm Canones
q̄libet pctōr manifeſtꝰ a corpe ec
cleſie eſt diuidēdꝰ ⁊ ſic diuidit a ꝯ
ſorcō iuſtoꝝ ſic diuidit a gaudio
btōꝝ qd̄ ꝯſiſtit in fruicione dei. Jō
dicit yſa. lix. pctā veſtra diuiſerūt
inter vos ⁊ deū veſtꝝ Caſſiod. hinc
dicimꝰ ꝙ tantū vnuſquiſqꝫ a diui
tate repellit ⁊ diuidit q̄ꝫtum eius
pctā cumulant, q̄ꝫtitas em̄ delicti
mēſura eſt tripudij. Tercio pctōr
ꝯpatur leproſo: ꝙ ſepe inficit eos
q̄ coicant cum eo. ſic em̄ vnꝰ pctōr
ſepe ducit multos ad peccādum.
pſ. Cū ꝑuerſo ꝑuerteris. Jdeo ta
les ſunt fugiēdi tanq̄ꝫ leproſi. Nūi
xvi. Recedite a tabernacul' impio
rū hoīm ⁊ nolite tangere q̄ ad eos
ꝑtinēt ne inuoluamini pctīs eoꝝ

Exo. xxiij. Nō inibis fedus cū eis ⁊
non habitent in terra tua ne forte fa
ciant te peccare. Figurā habemus
Nūi. xxvi. vbi dicit ꝙ mulieres ⁊
virgies madianite ꝯmunicauerūt
filijs iſrl' ⁊ induxerūt eos ad hoc
ꝙ adorauerūt beelphegor. ꝓpter hº
occiſi ſunt. xxiiij. milia hoīm. Nota
hiſtoriā. ſic ergo pꝫ quō peccator
ꝯpatur leproſo. Si g̊ vult mūda
ri a lepra aīe debet ſe oſtēdere ſacer
doti ꝑ ꝯfeſſiōem. Bernh. Vbi fre
quēs ꝯfeſſio ibi decor ⁊ pulchritu
do. Tāta eſt virtus ꝯfeſſionis ꝙ ſo
la volūtas ꝯfitendi liberat hoīem
a pctīs. ſicut figuratū eſt in iſtis
decē leproſis q̄ mūdati ſunt ante
q̄ꝫ venirent ad ſacerdotē. Pſ. dixi
ꝯfitebor aduerſū me iniuſticiam
meā dn̄o ⁊ firmiter ꝓpoſui: ⁊ ſeq̄t
Et tu remiſiſti impietatē pcti mei.
Exemplū. miles q̄dam omnibus
diebus vite ſue criminoſus erat ⁊
latrocinia exercuerat. tandē capit
⁊ ad decollādū ducitur ⁊ p̄ma du
ctus iuſſit ſibi dari ꝯfeſſorē. Cū
qꝫ inimici ſui nollēt tam diu expe
ctaē. ait. Domie qui noſcis corda
hominū tu ſcis ꝙ libēter ꝯfiterer ſi
hērem ꝯfeſſorē. accipe voluntatē ꝓ
facto. Et addidit. Jn manꝰ tuas cō
mendo ſpūm meū ⁊ ſic decollatus
eſt. Erat autē in vicino q̄dam ob
ſeſſa demonio q̄ dabat rn̄ſa ad in
terrogata. Cui dictū eſt modo ha
bebitis mḡnū gaudiū in inferno
de morte iſtiꝰ latronis. Qui rn̄dit
nequaq̄ꝫ vnū verbū in fine ꝓtulit
ꝓpter qd̄ ſaluatꝰ eſt Scd̄o debꝫ ho
mo oſtēdere bonum exemplū ⁊ bo

nam opacōem in ↄuerſacōe Jaco
bi·iij· Qui ſapiēs et diſciplinatus
inter vos, oſtēdat ex bona ↄuerſa
tione opacōem ſuā in māſuetudi
ne ſapientie ad qḋ hortatur dñs
Mat·v· Sic luceat lux veſtra corā
hominib⁹ vt videāt opa veſtra bo
na et glorificēt patrem veſtrū q in
celis eſt· Ex bono enī exemplo iu
ſtorū glorificat̄ deus· qñ alij hoc
imitātur· Et ex malo exēplo puo
catur de⁹ quando alij ex hoc ſcāda
liſant. vnde dñs Math·xviij· Qui
autē ſcandaliſauerit vnū ex mini
mis qui in me credūt v occaſionē
ruine malo exemplo dederit· expe
dit ei vt ſuſpēdatur mola aſinaria
v lapis molaris in collo eius et de
mergatur in pfūdū maris· quia
meli⁹ eſt ei p culpa breuem recipe
re penam q̄ₚ eternis cruciātib⁹ ſer
uari vel vtili⁹ eſſet hoī mortē ſubi
re q̄ₚ malo exēplo alios ſcandaliſā
re· Exemplū habemus·ij· Macha
b·vij· q cū antioch⁹ ↄpelleret iu
deos trāſgredi legem dei coegit ele
aſarū ſuillas carnes comedere ali
oquin occideret eū· Quidā amici
ei⁹ licitas ſibi carnes offerētes ro
gauerūt eum ſecrete vt ſimularet
ſe ſuillas carnes comedere· q̄ renu
ens dixit· Adoleſcentib⁹ forte relin
quā puerſū exemplū et elegit poti
us mori qm̄ malū exemplū alijs
dare· Mat·xviij· Ve mūdo ab ſcā
dalis v ve ōmib⁹ illis q̄ in hoc mū
do alios malo exēplo ſcādaliſant
Debem⁹ ergo bona opa et exēpla
dare alijs ad edificacōem vt inde
exemplū ſumant· vñ p· Thi·iiij·

exemplū eſto fideliū· Sȝ heu q̄dā
oñdunt bona ſua nō ad edificacō
nem primorū ꝓpter vanā gloriā
de quib⁹ Mat·xxiij· Omnia opa
ſua faciūt vt videātur ab hoibus·
Amē dico vob: q receperūt merce
dē ſuā· yſa·xxxix· dicit̄ q ezechias
oñdit babilonijs oīa ſecreta tem
pli· theſauros et cellā aromatū ꝓ
pter vanā gloriā et arguit eum dñs
p ꝓphetam dicēs Quia oñdiſti eis
iſta· venient babilonij et auferent
ōmia hec et poſtea factū eſt· Sic cō
tinget illis q̄ oſtendūt bona opa
ſua ꝓpter vanā gloriam· Exemplū
ħn rege q̄ edificauit templū de ſup
tibus ſuis Reḡ·in f· Videte man⁹
meas· Criſo⁹· ſup illud mat· noli
tuba canere Tuba eſt act⁹ vel ſer
mo p quē ipſa opis iactātia ſignat̄
Tubā enī canere eſt pompā vane
laudis appetere· Tercio dȝ homo
oſtēdere imaginē dei in anima ſua
et hoc in expiracōe Mat·xxij· pha
riſei dixerūt ad magiſtrū· Licet cē
ſum dare ceſari an nō. Reſpōdit·
Oſtendite mihi numiſma cenſus
v numū qui ſolet dari p cenſu Ad
literam· Num⁹ ille habuit imagi
nem regis impſſam· Spūaliter p
numū iſtū intelligitur anima ad
imaginē dei facta· Aug⁹· De cōfeſ
ſione anime Anima eſt ſubſtātia
creata inuiſibilis incorporea imor
talis habēs imaginem creatoris
ſui· Iſtum numū fabricauit deus
qñ hominē ad ſimilitudinē ſuā
creauit p iſto numo ſeruiuit xp̄s
plusq̄ₚ·xxx· ānis in iſto mundo· idō
diligenter in morte homis exami

n̄abit dicēs Cuius eſt ymago ⁊ ſu
pſcriptio. Requiret deus ymaginē
.ſ. animā ita oñdendā ab homie
ſicut ſibi pñtauit. Exēplū. Homo
q̄dam abijt in regionem longīn
quā accipe ſibi regnū ⁊ reuerti: ⁊
habuit vnicā filiam dilectā ⁊ illā
cōmiſit ſuo diſpenſatori dicēs Cō
mitto tibi hanc dilectā filiā meā
vt eam diligēter cuſtodias ⁊ mini
ſtres ſibi neccāria ⁊ ita ſanā mūdā
⁊ pulchrā reſtituas. ſi hoc feceris.
maximis honoribꝰ te ſublimabo.
ſin autē in ppetuū te cruciabo Iſte
homo eſt xp̄s qui abijt in regiō
longinquā .ſ. celū: ⁊ cōmiſit ſeruo
ſuo .ſ. cuilibet fideli ſuū dilectam fi
liam .ſ. animā hoīs quā tantū dile
xit q̄ p ea mortē ſuſtinuit: ⁊ reddi
bit in morte cuiuſlibet homis repe
tens animā ita pulchrā mūdā ⁊
ſanā ſicut in baptiſmo eſt homi
pſentata. qui ſic eam pñtauerit il
lū eternaliter ſublimabit Qui au
tē pollutam pñtauerit: eternaliter
in carcerē inferni illū includet. Ideo
dicitur Eccī. x. In māſuetudine ſer
ua aiam tuā. Rogemus.

Dn̄ica. xv. F. cxxxv.

Dum tēpus ha

bemꝰ opemur bonum. ad
Gal. vlt. In verbis iſtis facit apo
ſtolꝰ tria. Primo hortatur nos ad
opandū ibi. opemur. Secūdo q̄d
ſit operandū ibi. bonum. Tercio
qn̄ ſit operādum ibi. dum tempꝰ
habemꝰ. Circa primū ſciendū q̄
diligēter opari debemus: q̄ ocium
multa mala facit. Bernħ. Multa
mala docuit ocioſitas. eſt enī ma
giſtra nugarū ⁊ nouerca virtutū.
Exemplū habemꝰ in dauid ⁊ ſalo
mone. qn̄ enim occupatꝰ fuit da
uid in bellādo cōtra inimicos dei ⁊
ſalomō in edificando tēplum dn̄i
boni fuerūt: ſꝫ qn̄ ocio vacabāt in
peccata ceciderunt. Req. in F. Quid
ſtatis hic tota die ocioſi. dicit ei
Iheronīꝰ. Semp aliq̄d boni facito
vt te dyabolꝰ non inueniat ocioſū
Qui ſi inuenit hominē ocioſū im
mittit ei cogitacōes inutiles Bern
ħ. Omniū cogitationū ⁊ temptati
onum malarū ſentina eſt ocium
Qui ergo vult temptacōes ⁊ inuti
les cogitacōes vitare: ſemp debet
aliq̄d boni opari. Augꝰ. Nō facile
capit a temptacōne qui vacat bo
no exercitio Exemplū btūs antho
niꝰ temptatꝰ a ſpū acidie reſidēs
in eremo: dicebat. Domie ſaluari
deſidero: ſꝫ male ⁊ vane cogitatio
nes non pmittunt me. quō debeā
ſaluari michi dignare oñdere. Et
reſpiciēs vidit quēdam aſtātem.
torquētem vermiculū q̄ ſibi ſimi
lis erat. deinde vidit eum orantē ⁊
iterū ſedentē ⁊ operantē ⁊ inde rur
ſus ad orōem ſurgentē. Cumq̄ ſic
pluries feciſſet: dixit ei Ita ⁊ tu fa
cias anthoni ⁊ ſaluꝰ eris. Ego ſū
angelꝰ tuus miſſus a deo vt doceā
te orare. Circa ſecūdum notandū
eſt q̄ operandū eſt bonum ⁊ non
malum. vnde dicit apoſtolꝰ. ope
mur bonū. Sūt autē duo q̄ debent
nos inuitare ad opandū bonum
.ſ. timor ⁊ amor. Timor ſupplicij ⁊

amoꝛ p̄mij Aliter em̄ opatur fuꝰ
alit̄ filiꝰ Seruū monet timoꝛ exerci
tacōis: ſ3 filiū amoꝛ p̄miatiōis fui
ſunt ipfecti ⁊ incipiētes bonā vitā
Iſtos d3 monē ad opandū timoꝛ
ſupplicij. Eccle. ix. Quodcunq3 poteſt
manꝰ tua inſtanter opare: quia nec
opꝰ nec ratio nec ſciētia nec ſapi
entia eſt apud inferos quo tu ꝑpe
ras. Et in Mat. xxv. minat̄ domiꝰ
talibꝰ dicens. Inutilē ſeruū ꝓijci
cite in tenebras exteriores ibi erit
fletus ⁊ ſtridoꝛ dentiū. Item Mat.
iij. Omnis arboꝛ bona que non fa
cit fructū bonū excidetur ⁊ in ignē
mittetur. Certe iſtas ꝯminacōes
debet homo acidioſus attendere ⁊
erit agilis ad bn̄ opandū. Exem
plū legitur in vitas patrū ꝙ cum
quida3 vellet intrare religiōem ro
gauit eū mater ſua ne hoc faceret
⁊ nō adquieuit ei. Sed dixit volo
ſeruire deo ⁊ volo ſeruare anima3
meā ⁊ ſaluare eam. Factꝰ autē mo
nachus negligēter egit ⁊ acidio
ſus fuit. Moꝛtua autē matre ⁊ ipo
egrotāte in extaſi poſitꝰ raptus ē
ad iudiciū vbi vidit matrem ſua3
que increpās eum d̄ acidia ſua di
cens. O fili mi vbi ſunt verba que
dicebas. ſeruire volo deo ⁊ ſaluare
animā meā. Ecce modo iudicādus
es de acidia tua. qui ꝯfuſus neſci
uit quid rn̄deret. Et ecce venit vox
dicens. Reuertere ad vitā ⁊ emen
da ſtatū tuum. qui poſtq̄ꝯualu
it nunq̄ ocioſus eſſe voluit ⁊ tota
die deflebat ānos quos negligē
ter expēderat ⁊ cu3 multi ei diſſua
derēt fletum ⁊ laborem ne leſiōem

incurreret. Reſpōdit Si improperi
um mr̄is mee ferre nō potui. quo
modo in iudicio ferā improperiū
chriſti. ſ. quādo me de negligentia
arguet ⁊ requiret racōnem de tem
pore mihi impēſo. Filios. id ē pfe
ctos debet inuitaē ad laboꝛē amoꝛ
p̄mij eterni Math. xx. Voca opeā
rios ⁊ redde illis mercedē ſua3. red
det enim vnicuiq3 ſm opa ſua. Rō
ij. Gloria ⁊ dignitas pax ⁊ honoꝛ
omni operanti bonum. Hoc debēt
attendere filij dei ꝙ vnicuiq3 ēddet
mercedē ſuam ſm laborem ſuum.
Qui plus laborauerunt plus mer
cedis accipiēt. Exemplū legitur in
vitas patrū. Quidam ſenex habi
tauit i nemoꝛe cuiꝰ cella ſtabat a
fōte certa miliaria. ita ꝙ cu3 aquā
vellet habere totam diem expēdit
afferendo ⁊ cum vellet labori ſuo
parcere ⁊ cellam iuxta fontē tranſ
ferre. vidit angelū dei ſequēte3 ſe
et q̄rens q̄d ageret. ſ. dixit. Ego ſu3
angelus domini ⁊ veni numerare
omēs greſſus tuos vt dominꝰ ſm
laborem tuū poſſit reddere p̄miu3.
Quo audito elongauit ſuā cella3
a fonte remotiꝰ vt plures labores
haberet ⁊ plures mercedes accipe
ret Tercio oſ̄dit apoſtolus qn̄ ſit
opandū cum dicit. cu3 tempꝰ ha
bemꝰ ⁊ in hac vita. ij. Coꝛ. vi. Ecce
nūc tempus acceptabile ecce nūc
dies ſalutis In hijs ergo diebus
exhibeamꝰ nos ſicut dei miſtros.
q̄ſi diceret In iſto tempe poſſumꝰ
opari ſalutē anima4 noſtrarum
q̄diu viuimꝰ in hac vita ⁊ non pꝰ
hanc vitam: ⁊ hoc eſt q̄d iurauit

angelus p viuentē deum · ꝙ poſt
illud tēpus nō erit amplius tem
pus penitendi nec miſericordiā in
ueniēdi Apoc̄.x. Ecc̄i.iiij. Fili con
ſerua tempus · ꝙ ſm Bern̄. Nihil
precioſi⁹ tēpe · ꝙ ſi dyabolus habe
ret temp⁹ poſſet veniā ꝯſequi a deo
. Ideo dicit Criſo⁹. Omni rei oꝫ pl⁹
pcere ꝙ̄ tempi · ꝙ ſi auꝝ pdideris
bene poteris recupare vel reinueni
re · tps ſi pdideris nūꝙ̄ poteris recu
perare. Exemplū de anima que de
plāxit pdicōnes tēporis. Requere in
ſmone Prepara te in occurſuꝫ dei
in quarto membro. Rogemus
(De eodem. ſer · cxxxvi.

Primū querite
regnuꝫ dei ⁊ iuſticiam ei⁹
⁊ oīā hec adicientᷣ vobis Mat · vi.
In verbis iſtis oſtendit dn̄s tria
Primo hortatur ad querendū reg
num celorū. Scd̄o doceꝫ modū q̄re
di congruū. Tercīo manifeſtat reg
ni fructū optimuꝫ. Primū ibi · q̄ri
te Scd̄m ibi · iuſticiam eius. Terci
um ibi ⁊ omnia adijcientur vob̄.
Circa p̄mum ſciēduꝫ ꝙ regnum
dei querere debēm⁹ ꝙ nihil melius
Nam regnuꝫ dei deus eſt qui ergo
regnuꝫ dei habet · deum ⁊ quecūꝙ
deſiderare pōt habet · ꝙ de⁹ eſt oīa
in omnib⁹. Anſelmus. Quid ergo
poſt multa vagaris o hō querēdo
bona anime tue ⁊ corpis tui Ama
vnū bonū i quo ſunt oīa bona ⁊ ſuf
ficit Quid eniꝫ amas caro mea · q̄d
deſideras anima mea ⁊ totum ibi
erit quicq̄d amatis · q̄cq̄d deſidera
tis ſi diuicias · queritis · ibi ſunt di

uicie Deus em̄ fideles ſuos ꝯſtituet
et ſup multa · ſi longam ⁊ ſalubrē
vitam ibi ſana eternitas ⁊ eterna
ſanitas ꝙ iuſti in ppetuū viuent ·
ſi delectant pulchritudies · ibi ful
gebunt iuſti ſicut ſol ſi ſapientiaꝫ
ſapientia dei oſtendit ſe nobis in
qua cognoſcitis omnia · ſi volupta
tem · de torrente voluptatis ſue de⁹
ſuos refrigerabit. Sciendū autē ꝙ
multa ſunt que ſolent ab hoībus
appeti ⁊ deſiderari que omnia ple
niſſime inuenies in regno celorum
Primuꝫ eſt diuiciaꝝ affluentia Si
ergo diuicias deſideras ibi inueni
es veras ⁊ ppetuas. pſ̄ Gloia ⁊ di
uicie in domo eius. Prouerb. viij.
Mecū ſunt diuicie ⁊ glorie. Greg.
Si vere diuites fieri cupitis · veras
diuicias amate. Omnes diuicie p̄
ſētis vite falſe ſunt ⁊ periture · deci
piunt enim hominē ⁊ pducūt ad
eternaꝫ danmacionē · ſicut dicitur
p̄. Thimot. vlᵒ. q̄ volunt diuites
fiei incidunt in temptacōes ⁊ in la
queum diaboli ⁊ in deſideria mala
⁊ nociua que mergunt hominēꝫ
in interitū ⁊ dānacōem Exemplūꝫ
in diuite epulone qui ſepultus eſt
in inferno Luc̄. xvi. Quid pfuerūt
creſo oēs diuicie ſue qui legitᷣ ditiſ
ſim⁹ fuiſſe ⁊ multos aureos mon
tes habuiſſe ⁊ tamen dānat⁹ eſt.
Itēꝫ legitᷣ de quodam rege ſarace
noꝝ q̄ dū morte ſibi imminē ꝯſpi
cēt pānū lineū d quo ſibi ſudariū
fieri debuit erexit in ſignuꝫ ⁊ fecit
circūferri p ciuitatē et a p̄cone cla
mari · videte · hec dicit dn̄s. Cū eſſē
princeps quindecī regionū hoc ſo

tū de omni gloria ꝛ de omnib⁹ diui
cijs meis mecū auferaꝫ Ecce ꝙ fal
ſe ꝙ periture ſunt diuicie mundi. ſꝫ
in regno dei ſunt vere diuicie ꝛ per
petue que nūꝙ ab homine auferū
tur nec perdūtur. Bern̄. O veritas
celeſtis manſio ſecura. eterna pa
tria. totum ꝯtinens quod delectat
populus ſine murmure In celo q̄e
ti homines nullam habentes indi
gētiam. Pſal. O ꝙ glorioſa dicta
2 ſunt de te ciuitas dei Secundo ſolēt
homines deſiderare longaꝫ vitā et
ſanam. Si ergo longam ꝛ ſanam
vitam deſideras illam ibi inuenies
nullus ibi moritur quia iuſti in p
petuum viuēt. ibi nullus dolor et
nulla īfirmitas. Apoc̄. xxi. Et mors
vltra nō erit neqꝫ luct⁹ neqꝫ clamor
ſed nec vllus dolor ſed ibi diutur
nitas Matuzalem qui antiquiſſi⁹
fuit ſcilicꝫ annorum nonigentoꝝ
ꝛ ſexagintanouem annorum Ge
neſ. v. quod ſemiumvix eſſet pun
ct⁹ vni⁹ hore. quia dicit Pſal. Quo
niam mille anni ante oculos tuos
tanꝙ dies heſterna que preterijt
ꝛ dies vna eſt ibi iocundior ꝛ ma
ior ꝙ hic infinita milia annorum.
Pſal. Melior eſt dies vna in atrijs
tuis ſuper milia. Vnde Auguſtin⁹
de ciui. dei de incōpabilitate ſuper
na dic̄. Ciuitas clara eſt vbi victo
ria veritas vbi dignitas ſāctitas
vbi vita eternitas Exemplum Qui
dam ſanctus cogitare cepit de illo
verſiculo Quoniam mille anni an
oculos tuos tanꝙ dies ꝛc̄. Roga
dominum vt oſtenderet ſibi mini
mum gaudium regni celorum et

ſtatiꝫ vnā auicula cepit cantare co
ram eo in cuius cantu multum ce
pit delectari ꝛ ſequebatur eum ex
tra clauſtrum in quandam ſiluāꝫ
ꝛ auſcultando ſtetit ibi vt ſibi vide
batur ab hora p̄ma vſqꝫ ab horaꝫ
terciam. Cumqꝫ audiret campanā
reuerſus eſt ad clauſtrū Cumqꝫ ap
ꝓpinquaret vidit totuꝫ clauſtrum
quod reliquerat mutatū ſcilicꝫ qꝺ
p̄us erat ligneū totū erat lapideū
et pulchre edificatū ꝛ ibi inuenit
pomeria et vineas q̄s ibi pri⁹ non
viderat. Et cū videret eū portenari⁹
queſiuit eū quis eſſet et vnde veni
ret. Qui rn̄dit ſe paruꝫ exiuiſſe cir
ca horā p̄maꝫ et nunc miraculoſe
eſſent oīa mutata. Cūqꝫ oēs mira
rent̄ de verbis ſuis q̄ſitū eſt ī chro
nicis. et inuentū eſt ꝙ ſteterat ibi
ccc. et ſeptuaginta q̄nqꝫ annis. Ec
ce tot anni videbant̄ ſibi vna hora
quid ergo in regno celorū. Aug⁹
Amatoribꝫ mundi nō eſt requies
ſed querite ergo beataꝫ vitaꝫ ī reg
no celoꝝ. Putatis eſſe vitaꝫ in reg
no vmbre mortis. nō eſt hic. quo
niā hic nō eſt vita beata niſi in verā
vita. ꝙ ſi amatis iſtam miſeram
et fluidam vitaꝫ vbi cū tanto labo
re viuitur et tandem moritur. quā
to magis amare debetis illā btām
vitā vbi nullū dolorē ſuſtinebitis
et nulli⁹ rei īdigētiā hēbitis et ſine
ſine cū ꝺo viuetis. Tercium qꝺ ſolēt 3
hoīes deſiderare ī hoc mūdo ē pul
chritudo corporis Si ergo pulchritu
dinem deſideras. ibi erat pfecta pul
chritudo in regno celorum ſic dī
Math. xiij. Fulgebūt iuſti ſic ſol

in cōſpectu dei. Et ſm q̄d dicit yſa.
xxx. Erit lux lunen ſic lux ſolis. et
lux ſolis erit ſeptupliciter ſicut lux
ſeptem dierū in die qua alligaue
rit dn̄s vuln⁹ populi ſui. Et erit ſic
lux ſeptem dierū quādo creat⁹ fuit
mund⁹ Tunc enim ſicut dicit glo
ſa. Lux ſolis multo clarior fuit q̄
nūc que ꝓpter lapſuꝫ hoīs minora
ta eſt. Quanta ergo erit ibi pulchri
tudo ⁊ claritas vbi tot ſoles fulge
bunt Exemplū demō quidā erat
in obſeſſo quodā qui reſpōdebat
ad īterrogata. a quo quidā inter
rogauit de celeſti gaudio. ⁊ reſpon
dit. Inexplicabile eſt gaudium il
lud et tamen de ipſo modicū tibi
dicā Exemplum ponat̄ q̄ ſit mōs
valde altus ⁊ circūquaqꝫ ī circuitu
mōtis ſit cāpus planus ad centū
mille miliaria ⁊ ſit ſeminatus ple
nus tritico ⁊ quelibet ſpica tritici
habeat ſplendorē ſolis. ⁊ ſtet ho
mo in montis cacumine vbi omnē
illū ſplendorē intueat̄ ex eo tantū
non conciperet gaudiū quantum
eſt minimū gaudiuꝫ celi ⁊ oīs illa
claritas non poſſet claritati illi cō
pari. q̄ iuſti fulgebūt in celo Illā
pulchritudinem debꝫ homo q̄rere
nō illā mundanā que modicū du
rat ſicut pulchritudo floris yſaie.
xl. Omnis caro fenuꝫ ⁊ oīs gloria
eius .i. pulchritudo in qua gloriat̄
quaſi flos agri .i. feni Aruit fenum
⁊ cecidit flos. Quid ꝓfuit abſalo
ni pulchritudo ſua qui pulcherri⁹
fuit in toto iſrahel. a planta pedis
vſqꝫ ad verticē nō erat in eo macu
cula vlla. ceſaries eius longiſſima

fuit ⁊ pulcherrima ⁊ ſemel in āno
tondebat̄. que ſm ioſephuꝫ tanta
erat q̄ vix ī nouē dieb⁹ tonderi po
tuit. Et ſupflua ceſaries vendebat̄
ducētis ciclis. hāc emebāt mulieres
vt crines ſuos ſubornarent. Et q̄d
ꝓfuit ſibi tāta pulchritudo. mala
tamē morte interiit. ſicut dicitur. ii
Regū decīo octa. Noli ergo hō appete
re iſtā pulchritudinē perituram. ſed
illaꝫ ſempiternā. Quarto ſolent ho 4.
mines appetere ſapientiā quam in
regno celorū pfectiſſime inuenīūt
Ibi ſapientia mūdi eſt q̄daꝫ fatui
tas. Anſelmus. Ibi ſapiētia ſalo
monis eēt quedā ſtulticia. qui ta
mē legit̄ fuiſſe ſapientiſſi⁹. Quid
ꝓfuit ſibi ſapientia ſua. qui tn̄ ī fi
ne vite ſue a mulierib⁹ vict⁹ fuit ⁊
illudebat̄ ⁊ idola adorabat. de cui⁹
ſalute dubitat̄ Itē q̄d ꝓfuit Achi
thofel ſapienti ꝯſilium ſuum. cui⁹
ꝯſilium erat in iſrl' quaſi qui ꝯſule
ret deū. ſic dicit̄ .ii. Regū. xvii. tam
mala morte interiit. q̄ ſemetipſuꝫ
laq̄o ſuſpendit In regno aūt celo
rū ibi erit vera ſapiētia ⁊ cognicō
dei ⁊ omniū rerū Ber. Tūc cognoſ
cemus patris potentiam. filii ſapi
entiā ſpūſſancti benigniſſimaꝫ cle
mētiam ⁊ ita habebi⁹ illi⁹ ſūme tri
nitatis noticiā Criſo⁹ Quid eſt q̄d
nō ſciat qui ſcientem omnia videt
quaſi dicat. nihil ē q̄ homo ignorā
re poteſt. ibi enim videbim⁹ illam
faciem dei in qua omnia cognoſci
m⁹ ⁊ in illa viſione illius faciei cō
ſiſtit tota vita eterna. vn̄ dicit dn̄s
Io. xvii. Hec ē vita eterna vt cognoſ
cāt te ſolū verū deū ⁊ quē miſiſti ie

ſum xp̄m Bern̄. Eterna omniū bea
torū ſolemnitas. eſt. deuȝ facie ad
faciem intueri. O ꝙ deſiderabilis ⁊
delectabilis eſt facies illa bn̄dicta
De qua dic̄ Fulgēti⁹. ꝙ ſi homo eſ
ſet in omnib⁹ penis inferni ⁊ vidē
poſſȝ illaȝ bn̄dcāȝ faciem nullū ſē
tiret doloreȝ. Exemplū. quidā ſcūs
vir in extaſi poſit⁹ duct⁹ eſt in pur
gatoriū vbi vidit inumeābiles pe
nas quaruȝ minima tanta erat ꝙ
non poſſet oib⁹ penis hui⁹ mundi
ꝯpari. in quib⁹ vidit aīas diuerſi
mode cruciari. Int̄ quas vidit vnaȝ
aīam hilari vultu gaudēteȝ ⁊ riden
tē. Cūq̧ quereret quō in tanta pena
ridere poſſet. Rn̄dit. nūciatū eſt mi
hi ꝙ hodie puer natus eſt qui fu
turus erit ſacerdos ⁊ cū ille miſſaȝ
celebrauerit. ego faciem ſaluato
ris videbo ⁊ ſaluabor. Rn̄to appetūt
homines delicias ⁊ gaudia. Si er
go delicias queras ⁊ deſideras ibi
iuenies. Oēs em̄ delicie que fuerūt
⁊ erūt ab inicio mūdi vſq̧ in dieȝ
iudicij ſunt reſpectu illi⁹ ſuauitatis
ſicut eſt vna gutta aque r̄ſpectu to
tius maris. Quid pfuerūt ſalomo
ni delicie eius. nullus legit̄ tantas
huiſſe delicias in mūdo ſicut ipſe.
Naȝ in iuuentute cepit exercere deli
cias ⁊ ſic vixit vſq̧ ad fineȝ vite. De
cimo aūt anno fact⁹ eſt rex. ⁊ in vn
decimo duxit vxorem. ditiſſi⁹ ⁊ po
tentiſſi⁹ fuit in dieb⁹ ſuis. tantū ha
buit de auro ⁊ argēto in ih̄rl̄m. ꝙ
argentū quaſi lapides reputabat̄
multā familiaȝ habuit. pulcherri
ma edificia. pulcherrimas vxores
ſeptuaginta reginas et octoginta

ꝯcubinas ⁊ adoleſcētulaꝝ nō erat
numerus. multos equos. quadra
ginta milia preſepia equoꝝ curria
liū duodecī milia equeſtrū. Cibus
ei⁹ erat ſingul' dieb⁹. xxx. chori ſili
ginis ⁊ lxx. chori farine. x. boues pin
gues. viginti boues paſcuales cen
tū arietes excepta venatōe inume
rabiliū ceruorū. capreāū. bubalo
ruȝ ⁊ auiū altiliū et piſciū qui quo
tidie ab omnib⁹ finibus ei⁹ appor
tabant̄. Nō longe a ih̄rl̄ȝ erāt ort⁹
deliciarū ad illū ſolit⁹ erat ire i cur
ru ⁊ p̄cedebant euȝ adoleſcentes
pulcherrimi. ccc. habentes. ccc. pel
tas ⁊ clipeos aureos. Cuſtodes q̄
excubabant āte foēs dom⁹ ſue. l.
habentes. l. ſcuta aurea ⁊ tot lan
ceas ereas. Multa alia ſunt que de
licijs ſuis aſcribūtur ſed quid pfu
erūt oia iſta trāſierūt velut vmbrā
Attamē oēs delicie hui⁹ mūdi nō
poſſent minimo gaudio celorū ꝯpaꝛi
Exemplū v̄go quedam obſeſſa a
demonio q̄ dabat reſpōſā ad inteꝛ
rogata ad quam dixit vir ſcūs. Nū
q̄d tu ex illis es qui de celo ſunt eie
cti. rn̄dit heu ſū de ill'. Cui vir ſāct⁹
dic nobis quātū eſt gaudiū celi.
qui rn̄dit. quō potero tibi dicē. ta
le eſt gaudiuȝ qd nec ocul⁹ vidit
nec auris audiuit nec in cor hoīs
aſcēdit vl' cōp̄hendere p̄t. Cui vir ſā
ct⁹ velles ne libēter ibi eſſe. At ille i
gemuit dicēs. ſi poſſibile eēt me
g̅ciam inueniē ⁊ ſi homo eſſem p
eo vellē oēȝ penā mūdi ſuſtinē. Et
ſi eēt vna colūna erea a pfundo in
ferni vſq̧ ad ſūmum celi erecta et
nouaculis acutis ⁊ gladijs circū

fabricata· illam aſcēdere vellem vſ
qꝫ ad diem iudicij et deſcendere
pro minimo gaudio celi. Ruerite
ergo primum regnū dei vbi inue
nietis oīa q̄ deſideratis Sola ꝑ gu
ſtacō illi⁹ gaudij pl⁹ valet q̄ꝫ totū
gaudiū toti⁹ mundi Ruod guſta
uerat Aug⁹. qn̄ dixit Introducis
me dn̄e aliqn̄ in affcm̄ multū mu
ſitatū itrorſus ⁊ neſcio in quā dul
cedinē q̄ ſi pficiatur in me neſcio
quid aliud ſit vita etna ſi illa nō
eſt Bernhar᷑. ſi vna gutta illius
gaudij tantū inebriat· multo ma
gis totus fluct⁹. ſi dei veſtigia tātā
habēt ſuauitatem· q̄d h̄ꝫ de⁹ qui ē
fons toti⁹ gaudij· vn̄ petr⁹ Cū gu
ſtaſſet vnā guttā illius gaudij op
tabat ſemp ſic manere dicēs· Bo
nū eſt nos hic eſſe faciamus hic
tria tabernacula Rogemus·

Dn̄ica· xvi· Fer· xxxvij·

Obſecro vos ne

deficiatis in tribulacōib⁹
Eph· iij· Qm̄ p multas tribulacōes
oꝫ nos intrare i regnū celorū· ſic dī
Actu. xiiij· Jō monemur in verb̄ p
poſitis vt tribulacōes ſuſtinea⁹ li
benter ꝓpt̄ multa. Primo qꝛ tribu
lacō eſt adiutoriū homi a deo miſ
ſum q̄cūqꝫ iniret bellū cū inimico
ſuo qui eſſet fortioꝛ eo gratū habe
ret ſi ei adiutoriū mitteret̄ qꝛ ini
micū ſuū poſſet vincē Sic eſt d̄ hoīe
q̄ꝫ diu eſt in hac vita oportꝫ eū ha
bere pugnā cū carne ꝓpria tanq̄ꝫ cū
hoſte qꝛ caro cōcupiſcit aduerſus
ſpiritum et ſpiritus aduerſus car
nem· ſicut dicitur ad Gal· v· Caro
enī concupiſcit aduerſus ſpm̄· ſcꝫ
carnalia que ſunt ꝯtra ſalutē aīe
Vn̄ qui vult vincere cōcupiſcēcias
carnis gratū debet ei eſſe quando
mittit domin⁹ ei aliquas t̄bulacio
es vel infirmitates. Multociens ei
cōtingeret qꝛ homo faceret multa
mala ſi domin⁹ p īfirmitatē vel tri
bulacōem non impediret. Exēplū
habe⁹ Gen̄· xx· In rege abimelech
qui abrahe abſtulit vxorem ſuā·
qꝛ pulchra erat̄· ſtatī flagellauit
eū dn̄s vt non cognoſceret eā ⁊ re
latum eſt ei in nocte in ſomnis qꝛ
ꝓpt̄ vxorem abrahe tales ſuſtinerē
infirmitates ⁊ ſtatim dimiſit eam
vn̄· legit̄ in vitaſpatꝝ Cū q̄daꝫ pe
teret a ſcō iohāne eremita vt oraret
p eo vt liberaret̄ a triſticia ſua .ſ.
a terciana. Reſpondit rem tibi ne
ceſſariā non deſideras a te auferri.
Legit̄ eciā in legēda bt̄i Thome cātu
ariens̄ martiris· Cū īfirm⁹ quidā
ſanitatē ad ſepulchrū ei⁹ īpetraſſꝫ
cogitare cepit· forte ſanitas īpedit
aīaꝫ. ⁊ rogauit vt ſi non expediret
ſibi ſanitas· infirmitas rediret qđ
factū eſt Jō dī d̄ btō paulo Qꝛ cū
īfirmaret̄ in corpe· tūc forcioꝛ fuit
in anima Scd̄o t̄bulacō excitat pi
gros ad oracōes ⁊ ad inuocandū
deū Aug⁹. Jdeo ꝑmuntur inſtivt
ꝑſſi clamēt ad dn̄m ⁊ clamātes ex
audiātur et exauditi glorificēt deū
Jſtud figuratū eſt Math· viij· cum
diſcipuli eēnt cū dn̄o ihū in naui
factus ē mot⁹ magn⁹ ī mai ita vt na
uicula opiret̄ fluctib⁹ ieſ⁹ aūt dor
miebat ⁊ acceſſerūt ad iħꝫ diſcipu
li· dixerūt· dn̄e ſalua nos· pim⁹· ſic

ſepe dormit dñs ⁊ mittit hoīes ꝑidi
tari infirmari vt eius auxiliū īplo
rent. Ps̄. Multiplicate ſunt īfirmi
tates eoꝝ poſtea acceleraueꝛūt. Et
iteruȝ clamauerūt ad dñm cū t̄bu
larēt̄ de nc̄itatibꝰ eoꝝ eripuit eos
Exemplū. Miles quidā egrotās ro
gauit ſāctū virū vt deuȝ ꝓ ſanitate
ſua oraret. ⁊ queſiuit ab eo ſāctꝰ
vir vtrū deuocior eſſet in infirmita
te ꝙ̄ in ſanitate. Rn̄dit miles. qn̄ in
firmoꝛ auxiliū dei tūc ſepe inuoco.
ſed in ſanitate ſepe obliuiſcor. Jdō
dic̄ Gre. Aurē cordiſ tribulacō ape
rit quem ſepe ꝓſperitaſ huiꝰ mūdi
claudit. Tercō tribulacō liberat ho
minē ab eterna pena inferni ſiue a
penis purgatorij que ꝑ pc̄is no
ſtris debet̄ Gregori. Jdcirco dñſ q̄
buſdā hic pcūt vt in etern̄ feriat
Jdeo hic ferit nō pcēndo vt i etn̄ū
pcat Jſt̄d patȝ in diuite ⁊ lazaro.
diuiti pepcit hic ⁊ in eternū modo
eū punit. Laſarū hic caſtigauit ⁊
mō eternalit̄ cōſolat̄. Luce decimo
ſexto vnde abrahaȝ dixit ad diuitē
Recordare fili ꝙ recepiſti bō in vita
tua ⁊ laſarus ſilr̄ mala. Nūc au
tē hic ꝯſolat̄ tu vero cruciaris. Cer
te ſi vellet homo cogitare penā quā
euadit ꝑ flagellacōes preſētiſ vite
libēter ſuſtineret eas. Exemplū. q̄
dā pctōr correptꝰ fuit a deo graui
infirmitate ⁊ rogauit deū vt tollēt
eū d̄ hoc mūdo vel auferrȝ ab eo in
firmitateȝ. Cūq; ſepiꝰ oraret aſtitit
ei angelus dicēs. Miſſus ſuȝ a deo
indicare tibi cāȝ tue īfirmitatiſ. Jd
circo punit te deꝰ in hac vita vt i fu
turo parcat. Verūtamē elige tibi

vnuȝ e duobꝰ. aut duos dies eſſe
i purgatorio aut duos annos ſu
ſtinere hāc infirmitatem. Gauiſꝰ
ille elegit duos dies eſſe in purga
torio ⁊ mortuꝰ eſt ⁊ deductuſ eſt in
purgatoriū. Poſt vnaȝ horā venit
ad euȝ angelꝰ querens qūo ſe ha
berȝ. Cui ille quis es tu. Ego ſum
āgelꝰ q̄ te adduxi huc. At ille Ab
ſit. tu nō es angelus. angeli ei nō
mēciūt̄. tu ei mētitꝰ es ꝙ ꝓmiſiſti
m̄ ꝙ tm̄ duos dies debereȝ eē i pur
gatorio. & ego fui ħ multiſ annis
Ecce q̄nta eſt futura pena quaȝ hō
euadit ꝑ t̄bulacōem tp̄alē. Certe
ſi homo hāc diligēt̄ ꝯſideraret pa
tienter aduerſa toleraret ꝙ dicit
apl̄s ad Rō. viij. Nō ſunt ꝯdigne
paſſiōes huiꝰ tempis ad futuram
gloriam que reuelabitur in nobis
Jheroꝰ. in epl̄a ad Ciprianū. Quā
to i hoc ſeculo pcuſſionibꝰ pauper
tate. inimicoꝝ potētia. vel morboꝝ
crudelitate. fuerīꝰ afflicti tāto pꝰ
reſurrectōnem in futuro p̄mia con
ſequamur. Quarto tribulacō pec
catoreȝ ad cognicōeȝ dei ⁊ ſui ipſiuſ
adducit Greg. Oculos cordis q̄s
culpa claudit pena apeit. Jſt̄d ptȝ
in anthiocho rege qui videbatur ſi
bi fluctibꝰ maris imperare nō cog
noſcēs deum ſup ſe eē. Jurauit ꝙ
ihrl̄ȝ funditꝰ vellet euertere ⁊ face
re paliādꝝ. i. cimiteriū funeris de
ea ⁊ reuſus in furoreȝ iuſſit agitari
currū in quo ſedebat ⁊ ſtatī appre
hēdebat eū amarꝰ dolor. ⁊ cadēs d̄
curru colliſuſ eſt ⁊ ebullierunt ver
mes de carnibus eius ⁊ de fetore
eius grauabatur exercitꝰ eius. Cū

q̄ꝫ fetorem eiꝰ pſonaliter ferre nō
poſſet ductꝰ eſt ad cognicionem ſui
ipſius ⁊ deīa ait. Juſtum eſt hoīem
mortalē ſubditū eſſe deo Gre. Cum
recognoſco iob ī ſterq̄linio. iohā
nem eſurientē in eremo. petruꝫ ex
tenſū in patibulo. cogito qualiter
deꝰ cruciabit in futuro quos repro
bat q̄ ita dure flagellat ⁊ affligit
quos amat ⁊ ſic reducit homo ad
cognicōem ſue fragilitatis. Exem
plū Quedā ducissa erat ſuperbiſſi
ma ita vt nec ſeipām morituram
cognoſceret. tam delicata ꝙ ī aq̄s
omnibꝰ balniare noluit. ſꝫ de rore
celi colligere fecit in qua cū aroma
tibus ⁊ vino balniabatur. Cubicu
lū ⁊ lectū ſuum floribꝰ ⁊ ſpeciebus
odoriferis redolere fecit ⁊ omnes
delicias quas poterāt exercebat
Tandē deꝰ lepra eā pcuſſit ita ꝙ
tota caro putreſceret ⁊ fruſtatīꝫ de
flueret ⁊ tantū fetebat ꝙ nullus fe
toreꝫ ſuſtinere poſſet. vn̄ ducta ad
cognicōem ſui ipſiꝰ Ait Merito hec
patior q̄ fragilitatē ꝓpriaꝫ nō cog
noui ⁊ ſic mortua eſt. Quinto tribu
lacō modica ī preſēti opat nobis
gloriā magnaꝫ in futuro ⁊ p modi
ca tribulacōne magnā mercedē re
cipies. ij. Cori. iiij Jd eni qd in pre
ſenti eſt momentaneū ⁊ leue tribu
lacōis nrē ſupra modū in ſublimi
tate eternū glē pōdus opabit ī no
bis. Vere modicū eſt quicq̄d pati
mur reſpectū p̄mij qd ꝓmittit deus
pſa. liiij. Ad punctū in modico de
reliqui te ⁊ in miſeracōibꝰ magnis
ꝯgregabo te. ⁊ ſequit Jn momēto
indignacōis abſcōdi facieꝫ meam
parūp a te ⁊ in mīa ſēpiterna miſ
tus ſum tui Jdeo dic Greg. Nō ergo
queras de verbere dū noſcis que ti
bi debeāt p̄mia etna retribucōne
Labor eſt cū fine. ſꝫ merces eſt ſine
fine. Hoc ꝯſiderās diabolus voluit
ſcādere celū p columnaꝫ circūſabrica
tam gladijs vſqꝫ ad diem iudicij.
Re in p̄cedēti ſer. ſcꝫ p̄mum querite
reg. dei in. v. membro Rogemus.

De eodem. ſer. cxxxviij.

Defunctus effe
rebat filiꝰ vnicus matris
ſue Luc. vij. Jn verbis iſtis duo ſūt
ꝯſiderāda. Primo quid p iſtuꝫ de
fūctuꝫ ſignificet Scdo q̄d p porti
tores q̄ eū ad xp̄m efferebāt Cir
p̄mū eſt ſciēduꝫ ꝙ p iſtū defunctū
intelligit homo exn̄s ī mortali pec
cato. Quēadmodū eī mors occidit
hoīem ita pctm̄ occidit aīaꝫ Sap.
xvi. Hō p maliciā ſuā occidit ani
mā ſuam Augꝰ. Sicvita corpis ē
anima itavita anime eſt ipſe deus
ſicut ergo morit corpꝰ qn̄ ſeparat
ab eo anima. ita morit anima qn̄
ſepatur ab ea deꝰ que ſepacō fit p
pctm̄ Jſa lix. Pctā vrā diuiſerunt
inter vos ⁊ deum vēm ⁊ pctā veſtra
abſcōderunt faciē eius a vobis. Cir
ca ſecundum nota ꝙ p portitores
ſignificantur quatuor que tenent
hominem ſcꝫ pctōrem in pctis ne
ꝯuertatur ad deum Primū eſt pu
dor confeſſionis quando homo ve
recundat cōfiteri pctā ſua Contra
hoc dī Eccī. iiij Non confundaris p
anima tua dicere veruꝫ id eſt ꝯfite
ri eſt enim ꝯfeſſio adducens glaꝫ

⁊ vitam eternā. Bern̄. Magna eſt
infamia q̄ homo ablui pudet qui
inquinari non pudet. Aug⁹. pecca
re non erubuiſti. nec erubeſcas cō
fiteri in hac vita vt requiem habe
as in alia vita ſcȝ btā. Melius eſt
hic pudorem ſuſtinere coram vno
ſacerdote q̄ꝫ i futuro corā toto mū
do. vnde dn̄s Naum. iiij. Reuelabo
pudēda tua in facie tua ⁊ pudibun
da tua pctā ⁊ oñdam omnib⁹ gēti
bus nuditatem tuā ⁊ omnibus ho
minib⁹. quaſi diceret Oſtēdaȝ ita
nude pctā tua ſic egiſti. Non ergo
verecūderis hic nudare peccatū tuū
vni ſacerdoti. Aug⁹. Quicunq̄ȝ hic
erubeſcit de pctis que fecit corā ſa
cerdote dignus non ſit venia. Exem
plum. Quedam mulier cōmiſit vnū
grande pctm̄ ⁊ pre verecundia mā
ſit ſeptem annis in cōfeſſā ac ē. Req̄
re in ſmone. Stipēdia pcti mors.
Scd̄m quod ſolȝ homine tenere in
pctō eſt tim̄or penitencie ſcȝ qn̄ hō
timet q̄ penitentia ſibi nimis gra
uis ſit ad agendū q̄ȝ non pōt ieiu
nare nec orare nec vult elemoſinaȝ
dare nec pegrinacōem facere ⁊ oīa
videntur ſibi ḡuia. Contra hoc va
lent duo. Primū eſt q̄ cogitem⁹ di
adiutoriū qd̄ pmiſit nobis ſi peni
tentiā egrim⁹ Prouer. p̄. Cōuerti
mini ad correpcōeȝ meā ⁊ peniten
tiam. En pfero vobis ſpm̄ meuȝ ⁊
ſpūſſā ḡciaȝ q̄ vos iuuabit. Cōuer
ſis eī ⁊ penitentib⁹ dat dn̄s ſpiritū
amoris q̄ȝ omnia facit leuia. Ideo
diligenter amem⁹ et nos dn̄m de
um ⁊ facile erit omne qd̄ videt̄ dif
ficile. q̄ȝ dn̄s iuuat penitentes. Pa

tet exemplum apud lugdonium
Erat quidam clericus cogitans in
tra ſe religionem intrare vt emen
daret ſtatum. ſed timuit q̄ auſte
ritatem ordinis ſuſtinere non poſſȝ
Nocte quadam raptus de corpore
ducit̄ ad quādam vallem ſub quo
dam monte i quo erat ciuitas pul
cherrīa edificata de auro et de lapi
dibus precioſis cuius aſpectus ni
miuȝ eū delectabat. Et cū vellȝ ap
pinquare ciuitati venit ad flumen
quoddam qd̄ ptranſire neſciebat
⁊ vidit ibi pauperes ſtātes ⁊ lauā
tes tunicas ſuas in flumine. inter
quos erat quidam candidiſſima
veſte indutus qui iuuabat alios
lauare. qui poſt q̄ꝫ iuuaret vnum
ibat ad reliquum ⁊ ſinglos iuua
bat. Et dixit ei clericus Que gens
eſtis vos Qui ait Iſti paupes ſūt
penitētes. ⁊ ego ſum xp̄s fili⁹ dei
iuuans eos vt pn̄iam peragēdaȝ
cōpleant. ciuitas eſt padiſus Et qn̄
lauerit tunicā ſuā ⁊ pegerit in illā
intrabit. Euigilans clericus religi
onem intrauit ⁊ omnia libenter ſu
ſtinuit. Aug⁹. multos ſolet decipe
ſerotina penitentia. In vitaſpātruȝ
dicitur de quodam ſene. Quotiēs
ſuaſit ei cogitacio ſua. dimitte ho
die cras penites. Ipſe reſpondit
Non ita eſt hodie penitere debe⁹ ⁊
cras eius voluntas fiet in nobis.
Gregorius Nemo indulta penitē
tie tempora paruipendat. nemo
curam ſuam dum valet agere neg
ligat quia redemptor noſter tunc
diſtrictior in iudiciū veniet qn̄ no
bis ante iudiciū magnam peniten

tiam ꝓrogat. Aug⁹. Si vis pniam
agere dū nō potes peccare. pctā te
dimiſerūt non tu illa. Age pniam
dum ſan⁹ es. q̄ pniam egiſti quā
do peccare potuiſti. Exemplū reqre
in ſermone Gaudium eſt angelis
dei ſup vno pctōre ⁊c̃. Secūdo deb;
homo cogitare cōtra timorē pnie
eternā penā quaz euadet. Bern̄. Mi
ſera ſane demencia eſt. humanu;
declinare laborem ⁊ patum dyabo
lo ardorem eligere ſempiternum.
Certe ſi homo cogitaret q̄ omnes
pene hui⁹ mūdi nō poſſent ꝯpari
minime pene purgatorij. ſicut dic̄
Aug⁹. Quid tūc de pena inferni q̄
milleſies maior erit. ſi homo talia
cogitaret certe leuis eſſet ſibi peni
tencia que ꝑ peccatis iniungit̄. Ex
emplū. Quidā princeps timēs pe
nitentiā noluit cōfiteri quē cū vxor
hortaret̄ ad cōfeſſionē dixit nō poſ
ſum cōfiteri q̄ timeo q̄ grauis pe
nitencia mihi iniūgat̄. Cui vxor et
quō poteris ſuſtinere penas infer
ni que multo grauiores ſunt q̄ pe
ne toti⁹ mundi. At ille. putas inq̄t
q̄ infern⁹ ſit. Predicatores omnia
iſta cogitant vt homines i timorez
inducāt ⁊ munera recipiāt. videns
autē mulier q̄ nihil ꝓficeret ceſſa
uit. Nocte quadam demones veni
entes capuerunt eum de lecto ⁊ ad
infernum deduxerūt. Mulier eius
hec vidēs cū eſſet ſancta orauit ad
dn̄m vt reuelaret ei ſtatum ſuum.
Mane facto inuenit corpus eius. ſ.
viri totum exuſtū ⁊ in manu eius
litteram in qua erat ſcriptū;. Nō
certus ſum q̄ infernus eſt ⁊ timor

quē habui ad agendā pniā; illuc
me pduxit. Terciū q̄d tenz hoiem
in pctō ē peccati ꝯſuetudo. Cū enī;
pctōr venit ad ꝯſuetudinē reſurge
re ꝯtēnit. Vn̄ ſi pt ethiops varia
re ſuā nigredinē pellis ⁊ pdus ſuā
varietatē. ſic ⁊ vos poteritis beneſa
cere cū malū didiceritis. Et inde ve
nit deſperacō de qua dicit Yſidor⁹.
Non deſperes de venia ⁊ de ſalute ſi
ad meliora ꝯuerteris. Qui enī de ve
nia deſperat plus ꝺ deſperacōne q̄
ꝑpetrato ſcelere ſe damnat. Ihero.
dicit. Q; iudas plus offendit dn̄m
deſperādo q̄ eū tradēdo. Et ideo nul
lus debet deſperare qn̄tumcūq; pec
cauerit ⁊ qn̄tūcūq; magna ſint pec
cata ſua. q̄ ſola ꝺſperacō ē crimen
q̄d mederi nō pōt. Ihero⁹. Solū; de
ſperacō termin⁹ eſt q̄ mederi neq̄t.
Yſid. Sepe dyabol⁹ eos q̄s ꝯuerti
ad pniā; ꝯſpicit ⁊ in multitudine
ſcelerū ꝑculſos ad deſperacionez de
ducit vt ſubtracta ſpe venie trahat i
diffidēciā q̄s n̄ potuit retinē ꝑſeue
rātē in culpa. S; penitēs d; ꝓuide
re ꝯtra ſe callidas hoſtis inſidias ſic
q̄ iuſticiā dei metuat. ⁊ tn̄ q̄uis in
magnis ſceleribus ſit tn̄ de dei mia
cōfidat. Greg. In ꝯſpectu diuinita
tis nemo miſericordiam inuenire
dubitet. q̄ nullū pctōrem cōuerſū
deſpicit qui pctōres redimere venit.
Bernhard⁹. O homo ne deſperes
te mutare in melius. Si enī tantum
potuit dyabolus vt te de excelſis v̄
tutū faſtigijs i profūdū ꝺducēt vi
cioꝝ. q̄to magis poterit te de⁹ ad
ſūmū honorē ꝓuehere. ⁊ n̄ ſolū ad id
quod fuiſti reſtituere. ſ; beaciorem

multo magiſ q̄ꝫ videbaris efficere
et nō min⁹ te diligit q̄ꝫ illū q̄ nūq̄ꝫ
peccati maculā ꝯtraxit Ber. O ho
mo que qualis et q̄ꝫta ē miſericor
dia dei q̄ ꝯuerſuꝫ nō min⁹ diligit.
q̄ꝫ eū q̄ nullā maculaꝫ alicuius pec
cati ꝯtraxit. Exemplū habem⁹ in
dauid. i maria magdalena. petro.
paulo. matheo telonario ⁊ in plu
rib⁹ alijs. Quartū qđ tenꝫ hominē
in pctō eſt fiducia longioris vite.
Cōtra q̄s dicit Job. xiiij. breues di
es hominis ſūt. ps̄. Dūꝫ adhuc or
direr ſuccidit me. ſup quo v̄bo di
cit Greg̃. Cū culpa animuꝫ tēptat
neceſſe ē vt breuitatē ſue delectacōꝫ
nis aſpiciat ne ad mortē eternam
iniq̄tas rapiat. cū ꝯſtet q̄ꝫ ad t̄mi
nū cici⁹ mortalis vita p̄curat. Vn̄
nemo p̄ſumat de longa vita. q̄ꝫ ne
mo ſcit vtꝝ cras viuat. vt dicitur
Eccſ. ix. Sic̄ auis laq̄o ⁊ piſcis ha
mo. Exēplū habem⁹ in diuite Luc.
xij. Qui ꝓmiſit aīe ſue longā vitaꝫ
dicens. Anima habes multa bona
poſita in annos plurimos req̄eſce
comede bibe ⁊c̄. et dixit ei de⁹ Stul
te hac nocte repetēt a te demones
animā tuā ⁊ ſic factū ē. plures an
nos aīe ſue ꝓmiſerat ⁊ diē craſtinū
dare nō potuit Prouerb. xxvij Ne
glorieris i craſtinū ignorāſ q̄đ fu
tura pariat dies Exemplum
Quidā ſanct⁹ eremita ſportas ⁊ va
ſa facere ꝯſueuerat ⁊ ad ciuitatē de
ferens v̄debat. q̄dam die dū intra
ret ciuitatē vt vaſa venderet et ſede
ret ante domū cuiuſdā diuitis q̄ in
agone laborauit. vidit eq̄s igneos
et ſimiles aſſeſſores venie̅tes ante

dom⁹ hoſtiū ⁊ intrauerūt q̄s cum
videret diues infirmus clamauit.
Adiuua me dn̄e de⁹ meus volo me
libēter emēdare. At illi occurrētes
ſtridebāt dentib⁹ in eū ⁊ dicentes.
Nimis tarde loq̄ris. modo vis eſſe
memor dei qn̄ ſol obſcuratuſ eſt q̄
ſole lucēte ei⁹ oblitus fuiſti. nunc
aūt nō eſt tps ſatiſfactionis ⁊ hec
dicētes rapuerūt eū ad infernum.
Operemur ergo bonū in tpe q̄ꝫ neſci
m⁹ diē neq̄ꝫ horā Itē tres ſūt porti
tores. ſecū adducētes hominē ad
infernum. tenētes euꝫ in pctō. Pri
m⁹ portitor q̄ tenet hominē in pctō
eſt peccati leuiacio Cōtra qđ valꝫ
ſcire q̄ꝫ adā ꝓ vno pctō cuꝫ poſteri
tate ſua plus q̄ꝫ quatuor milibus
annorū in inferno fuit. ⁊ nō potu
it illud pctm̄ deleri niſi ꝑ mortem
xp̄i. Vn̄ Ber Agnoſce o hō q̄ꝫ g̃uia
ſunt aīe tue vulnera ꝓ q̄bus neceſ
ſe fuit xp̄m crucifigi ⁊ vulnerari.
Si nō eēnt hec ad mortē ſempiter
nā nūq̄ꝫ ꝓ eoꝝ r̄medio dn̄s morerē
tur Scđs portitor eſt aliene vite ⁊
culpe ꝯſideracō qn̄ bona cogitat in
tra ſe de ſe. et cogitat talis cōmiſit
plura pctā q̄ꝫ tu. adhuc n̄ ꝯuertit
tu potes a deo expectare tuā ꝯuerſi
onē ſic ipē Ecc̄. xxxij. Pctōr hō deui
tabit correpcōem ⁊ ſc̄m volūtatem
ſuā inueīt correctōeꝫ. Et ſic nō ē fa
ciendū ſꝫ q̄libet dꝫ ſemetipm̄ ꝯſide
rare ⁊ ſe maiorē pctōrē ſp eſtiare.
Terti⁹ portitor ē ꝯſuetudo peccādi
ſiue deſperacō venie vt s̄ Cum enī
peccator in conſuetudinem pctōꝝ
venit difficulter vł' nunq̄ꝫ poteſt re
ſurgere vel reſiſtere Rogem⁹.

OBſecro vos e
go vinctꝰ in dño vt digne
ambuletis vocacõne q̃ vocati eſtis
cũ omni humilitate cũ mãſuetudĩe
et paciẽtia· Eph·iiij· Apl's exiſtẽs
rome i carcere vinctus ſcripſit hãc
epiſtolaꝫ nouiter ↄuerſis docens
eos ambulare in hac vita vt ad vi
tam eternã ad quã erãt vocati per
uenirent· Et ꝙ nos omnes ad eã
deꝫ vitã ſumꝰ vocati· debemꝰ ⁊ nos
ſimiliter ſic apl's docet ambulare
vocaciõe qua vocati ſumꝰ a dño q̃
libꝫ in ſuo ſtatu· v̾go in v̾ginitate·
vidua in viduitate· monachꝰ ⁊c̃· q̃
libet in q̊cũq; ſit ſtatu dꝫ ambula
re· ſ· cuꝫ omni humilitate mãſuetu
dĩne ⁊ paciẽcia· Iſtas tres vias docꝫ
etiã dñs nos De p̃ma via ·ſ· humi
litate Mat·xviij· Niſi efficiamini ſi
cut paruuli ⁊ hũiles nõ intrabitis in
regnũ celoꝝ· Bern· p humilitatem
aſcẽde ad ſublimitatẽ· ꝙ hec ẽ via
et nõ ẽ alia p̃ter ipſam· q̃ aliter va
dit pociꝰ cadit ꝙ̃ aſcẽdit· tot ſũt pi
cula· tot inſidie dyaboli ſũt in mũ
do i hac vita ꝙ ſine hũilitate trãſi
re nõ poſſumꝰ vñ legit̃ ꝙ ſãctꝰ an
thoniꝰ vidit laq̃os inimici extẽſos
p totã terrã ⁊ ingemiſcẽs ait O do
mine deꝰ q̃ſputas tranſiet iſta·c Et
audiuit vocẽ dicentem ſibi· humili
tas Iſtud figuãtum ẽ· iiij· Re· vlt·
vbi dĩ ꝙ nabuchodonoſor rex ba
bilonis trahens rete captiuitatis
p terrã iudeorum magnos cepit ⁊
duxit captiuos in babilonẽ ⁊ pau
pes dereliq̃t Sic dyabolꝰ rex babi
lonis ſup õnes filios ſup̃bie mag
nos ſui r̃putacõe ⁊ ſup̃bos trahit
in ſuã captiuitatẽ· ⁊ paupes ⁊ hu
miles ſui reputacõe capere nõ p̃ot·
Dyabolus ꝓpt̃ ſuam ſup̃biã d celo
eiectus ẽ ⁊ nõ vincit̃ niſi p humili
tatẽ Exemplũ demõ quidam occur
rit beato machario cũ falce meſſo
ria volens eũ p̃cutere ⁊ nõ potuit·
ſed dixit machari multã violenci
am pacior a te· ꝙ nõ poſſum p̃ua
lere aduerſũ te· Ecce q̃cq̃d tu facis
ego facio· tu ieiunas ⁊ ego penitꝰ
nihil comedo· tu vigilas ⁊ ego nũ
ꝙ̃ dormio· ꝫ vnũ ẽ i quo me ſupas
At ille q̃d ẽ hoc·c Qui dixit humili
tas tua ꝓpter quã nõ poſſum p̃ua
lere aduerſum te· Notandũ ꝙ tri
plex ẽ hũilitas· doloſa· afflictuoſa
⁊ virtuoſa· Prima humilitas dolo
ſa ẽ qñ aliq̃s fingit ſe humilem et
interius ſup̃bit· hec humilitas p̃t
dici vulpina· dicit̃ enĩ fabuloſe ꝙ
vulpes ſimulauit ſe eſſe mortuum
iacẽs in p̃ viã vt poneret̃ ſup̃ currũ
piſciũ ꝫ cũ potuit comedere piſces
oñdit ſe viuũ· Sic multi faciũt qui
ſimulãt ſe humiles ⁊ bonos vt eli
gant̃ ad aliq uã p̃laturam ⁊ digni
tatẽ· ꝫ poſt ꝙ̃ fuerit exaltati appa
rent quales ſint· Et dicit̃ Eccĩ·xix·
Eſt qui neq̃ter ſe humiliat ⁊ interi
ora eius ſunt plena dolo Ezechiel·
xiij· Quaſi vulpes in deſerto ꝓphete
tui iſrl'· Exemplũꝫ in abſalone q̃ ſe
humilem ſimulauit ⁊ beneficiũ vt
eligeret̃ in regẽ· ſicut dicit̃· ij· Reg·
xv· Mane ſurrexit ⁊ ſtetit ante por
tam et blandiebatur populis qui

venieb͞at ad regeꝫ ⁊ cepit eos om
nes benigne ⁊ ſalutauit · vnūquē
q̄ȝ amplexās ⁊ deoſculans dicēs ·
vn̄ venis qđ eſt negociū tuū · ⁊ de q̄
penitela es · Cūqȝ audiſſet negoci
um ab illo dixit Recte dixiſti et re
ctū eſt negociū tuū ⁊ iuſta ē cau
ſa tua ꝫ non eſt aliq̄s qui iuſte iu
dicet cauſas hominuꝫ ⁊ qui termi
net negocia populoꝝ ⁊ tunc adie
cit O quis me cōſtituet vt iuſte iu
dicē · quaſi diceret · ſi ego eſſeꝫ rex
ego velleꝫ iuſte iudicare et p talia
verba blanda ⁊ doloſa inclinauit
corda hominū ad ſe vt eū eligerēt
in regem · qđ et factū eſt · Elegerūt
em̄ euꝫ in regē patre ſuo dauid ne
ſciente · q̄ tūc peſſime egit · q꜄ expu
lit patreꝫ a regno ſuo · Sic adhuc
multi ſunt q̄ ſimulant ſe humiles
vt exaltent̄ ſed poſtq̄ꝫ exaltati ſūt
apparent quales ſūt · Cōtra quos
dicit Bern̄ · Omnis dignitas digni
tatis nomine indigna eſt · ſi humi
lis eſſe dedignatur · Secūda humi
litas eſt afflictuoſa quam infligit
deꝰ homini ꝓpter pctā ſua · De qua
Mala · ij · Vos receſſiſtis de via ⁊ plu
res ſcādaliſaſtis in lege dicit dn̄s ·
ꝓpter hoc dedi vos cōtemptibiles ·
et humiles in omnibus populis ·
Et hec humilitas p̄t dici aſinina ·
quia aſinus ſiue velit ſiue nolit om
nia ſibi impoſita portabit Sic quē
dn̄s humiliat ꝓpter pctā ſua · ſiue
velit ſiue nolit humiliatus ē · Sic
humiliauit deus filios iſrł̄ qn̄ dedit
eos in captiuitatē ꝓpter pctā ſua ·
vnde dicit̄ Daniel · iij · Dn̄e inimici
ſumꝰ plus q̄ꝫ omnes gentes · q꜄ hu
miles facti ſumꝰ in vniuſa terra ꝓp
ter pctā noſtra · Sic humiliauit de
us nabuchodonoſor ꝓpt̄ pctā ſua
qn̄ fecit eū ſimilē pecudi vt s̄ · Req̄ ·
dō · iiij · pꝰ feſtū penth · in ſer · Non
ſūt ꝯdigne · Cōtra hāc humilitatē
debet homo paciencia ārmari Gre ·
xiij moraliū · tāto quiſqȝ aduerſita
te minꝰ vincit̄ · quāto ꝯtra illū pre
ſciēdo paratus inuenit̄ Augꝰ · ſuper
Johan · Qꝛ te dn̄s affligit corrigen
tis eſt nō pena dānantis · ad here
ditatē eternā erudimur ⁊ affligi de
dignamur · Tercia humilitas ē v
tuoſa · ſ · quādo homo ſe humiliat
et voluntarie appetit vilis reputa
ri cognoſcendo ſuam vilitatē Ber ·
Humilitas eſt virtus qua homo
veriſſima ſui cognicōe ſibimetip
ſi vileſcit Hec humilitas poteſt di
ci columbina qn̄ homo nō ficte ꝫ ex
ſimplicitate cordis ē humilis · De
qua dn̄s in euāgelio Mat · x · Eſto
te ſimplices ſic̄ columbe ⁊ humiles ·
Sciendū aūt q꜄ tres ſūt ḡdus hu
militatis Primꝰ dicit̄ ſbiciens qn̄
homo ſubicit ſe maiori ⁊ n̄ p̄fert ſē
equali ⁊ ille ḡdus ſufficit homini
ad ſalutem · Ad quā hortatur apo
ſtolus dicēs · Subiecti eſtote inui
cem in timore dei Criſoꝰ · ſup Mat ·
Velle eſſe ſuper omnes vituperabi
le eſt · ſuſtinere aūt alterū ſup ſe ni
mis glorioſum Secūdus gradus
eſt cum homo ſubicit ſe equali et
nō p̄fert ſē minori ille ē gradꝰ pfe
ctus Gre · viij · lib · mora · Om̄e perit
qđ agit̄ ſi nō in humilitate cuſto
dit̄ Terciꝰ gradꝰ ē abundās quan
do homo ſe ſubicit īferiori · Exēplū

habemus in xp̄o qui ſe humiliauit
ad lauandū pedes diſcipuloꝝ Au
gꝰ. ſup ioħem. Tāta eſt humane
vtilitas humilitatis vt eā xp̄s ſuo
exemplo cōmendaret Jd̄e Bern̄. ſu
p miſſus eſt. dicit non magnū eſt
nos eſſe humiles in abiectōe. ma
gna prorſus ⁊ rara eſt virtus hu
militas honorāta. Hec eſt via dn̄i
quā ꝑuit nobis in verbo ope ⁊ ex
emplo vt dictū eſt. Ambulemus
ergo in ea. ꝙ ei multū placet. vn̄
dicitur Heſter. ij. ꝙ rex aſſuerus
dimiſſa vaſthi heſter duxit in vxo
rem. Aſſuerus ſignificat xp̄m qui
ſpreuit vaſthi .i. ſupbiam. ⁊ elegit
heſter que interpretať humilis ſi
ue abſcōdita. Sc̄do debemꝰ ambu
lare in via māſuetudinis ſi volumꝰ
ad vitam eternā ꝑuenire. Pš. Mā
ſueti aūt hereditabunt terrā ⁊ dele
ctabunť in multitudine pacis. ꝙ
hic pacifice ⁊ māſuete ſine cōtenci
one ſine ira vixerūt. Jſtud figura
tuꝫ ē Geñ. xlv. vbi dicitř ꝙ ioſeph
dixit fratribus ſuis cū rdire vellet
ad patreꝫ ſuū. ne iraſcimini in via
nos ſumꝰ oēs fratres filij vnius pa
tris. ſ. dei ⁊ ābulemꝰ ad eū in via.
ꝙ hic nō habemꝰ manentē ciuita
tē. ſc̄m ap̄lm Heb. xiij. ⁊ ideo non
debemꝰ hic iraſci. Veruntamē ſi re
cta ira veſtra ſit meritoria ē. ſ. qua
q̄s turbatť ⁊ iraſcitť ꝯtra pc̄tā et vi
cia. pš. zelaui ſup iniq̄s pacē pc̄tō
rum videns. Greg̃. in mora Alia ē
ira quam impaciētia excitat. alia
quā zelus format. illa ex vicō hec a
virtute gn̄atť. illa ꝓhibita hec p̄ce
pta. p̄. Joħ. iij. Qui odit fratreꝫ ſu

um homicida eſt Augꝰ. ſuper pš.
Si ira fratris fuerit inueterata iaꝫ
odium ē. ira turbat oculū. odium
generat. ira feſtuca ē. odiuꝫ trabs
eſt. Tercia ira ē ꝑmiſſa. ſ. ſubitus
motꝰ animi. ꝙ ſc̄m Jhero. Qui nul
la animi ꝑturbacione mouetť aut
deꝰ aut lapis eſt Jdeo dicit apoſto
lus ad Rō. xij. date locum ire Epħ.
iiij. Sol nō occidat ſup iracūdiam
veſtram. pſal. Jraſcimini ⁊ nolite
peccare Yſidorus ſoliloquioꝝ dic̄
Si irā non potes vitare tempera. ſi
non potes furorem cauere: cohibe.
tene ſilencium paciencie. tacendo
ticiꝰ vinces. Sꝫ ꝙ ſc̄m Greg̃. in mo
ra. Per irā iuſticia relinquitť Jdeo
debemus ambulare in paciencia ⁊
trāquillitate. ne ꝯtingat nobis ſic̄
Joran d̄ quo. iiij. Re. ix. Qꝫ cū iorā
ꝓcepiſſet iehu ad ſe venturū. miſit
in occurſum eius nunciuꝫ vt nūci
aret ſibi vtrū ingreſſus eius eſſet
pacificus. q̄ cū nō fuiſſet reuerſus
miſit alium ⁊ ſurgēs iorā occurrit
iehu qui tetendit arcū ſuū ⁊ ſagit
tabat eum inter ſcapulas. ⁊ ingreſ
ſa eſt ſagitta in cor eius. quē ſerui
ꝓprij ꝓiecerūt in agrū circa viā vt
a feris et a beſtijs deuorareť Per
iorā itelligitť q̄libet iracūdus queꝫ
ira p̄ualens educit extra domū .i.
extra rationē. cui occurrens iehu
.i. deꝰ. interficit eū ſagitta .i. morte
eterna. quē ſerui ſui .i. d̄mones qui
eū ad iracūdiā ꝯcitauerūt ꝓiciūt in
cāpū .i. in infernuꝫ extra viam mīe
vbi a feris ⁊ a beſtijs id ē auibus
infernalibꝰ deuorabitť Tercō debe
mꝰ ambulaře ꝑ viā paciencie ſi vo

bimus ad regnū celorū puenire Actu. xiiij. p multas tribulaciões oportet nos intrare regnū celorū Mat. v. Bti q̄ pſecutionē paciun tur ppt iu. Hãc viã ãbulauit xp̄s tanq̄ caput vt nos tanq̄ mēbra ſe queremur. p̄. Pe. ij. Xp̄s paſſus ē p nobis vob relinquēs exemplum Lu. vlt. Oportebat xp̄m pati et ita intra. i glo. ſuã. multo magis opor tebit nos p paſſiones itrare in re gnū celoꝝ. Quid paciẽcia cõferat no bis in tribulatione Re. in ſermo. obſecro vos ne deficiatis i tribula cione Rogem9.

De eodem. f. cxl.

OMnis qui ſe exaltat humiliabit Luc. xiiij. et xviij. In verbis ppoſitis et in euãgelio pn̄ti diſſuadet dn̄s ſuper biã oſtẽdens q̄ tm̄ ſit homi nociua ideo merito ē fugienda. Sciendū aūt q̄ ſupbia nocet homini in mł tis Primū eſt q̄ aufert homini grã ciã dei Jacobi. iiij. Supbis reſiſtit deus: humilib9 aūt dat grãm. Sic enī aqua deſerit mõtes et fluit ad valles. ſic gracia dei deſeit ſupbos et fluit ad valles et ad humiles et ad corda humiliū Alta ſiccant et ima replent. Vn̄ quidã ſapiēs di xit alexãdro ſupbo. Deus p̄ſto eſt largiri ſuã graciã tibi. ſed non ha bes vbi recipias eã Q̄ ſupbia ã preſumpcõ auferat graciã dei pa tet in petro qui cū p̄ferret ſe cete ris dicēs Et ſi omēs ſcandaliſati fu erint in te ego n. ac. Ideo ſubtra

xit ſibi dominus graciam ſuam q̄ pre ceteris vilius cecidit cū ad vo cem ancille dominū negauit Per miſit aūt domin9 eū cadere vt alijs peccatorib9 ſciret ↄpati Exēplū. q̄ dã frater impugnabat ſpū forni cationis. ↄfeſſus ē alteri at ille cõ tempſit Reḡ. dñ. iiij. poſt octa. pa ſche. Scd̄o ſupbia aufert hoi omia bõ opa ſua et v̄tutes ãnihilat Gre. ſicut humilitas oīa vicia eneruat et virtutes colligit et roborat. ſic ſu perbia oēs v̄tutes deſtruit et anni hilat. Oīa enī bona opa q̄ ꝓpter ſu pbiã et vanã gloriã facta fuerint nō hn̄t meritum Gre. Cum in tuo ope laus tranſitoia queritur. res eterna retribucõne digna p vili p̄ cio venundat Valde male ergo bõ opa dei iudicat qui ad mercedē eo rum fauorem humanum ſufficere putat. Exemplū habem9 in phari ſeo q̄ p ſupbiã oīa bona opa ſua amiſit Luc. xviij. in euãgelio Duo homines aſcēde. Itē exemplū in re ge q̄ ꝓpter vanã gloriã edificauit templū Reḡre dñica poſt paſcha in fer. Videte man9 me. vn̄ Aug9. in regula Alia quecūq; iniq̄tas in malis opibus exercet vt fiat ſup bia vero bonis opibus inſidiatur vt pereant Tercõ ſupbia facit hō minem ſeruū dyaboli Job. xli. ipē eſt rex ſup omnes filios ſuperbie. Gregori9. Euidentiſſimū eſt ſignū reprobo rū ſupbia humilitas autē electoꝝ. quã cum q̄s hr̄ē dinoſcit ſub q̄ rege militat iuenit. Exēplū duo clerici ſocij tractauerīt itra ſe de religioib9 et p̄laturis Reḡ. in fer

mone Abijt ibs trãſ mare. i q̄rto mẽbro. Quarto ſupbia facit homi nẽ eſſe fatuũ Rõ. p̃. dicẽtes ſe eſſe ſapientes ſtulti facti ſũt Bern̄ Om nis ſuperbiã ſtulticia ẽ qđ patʒ in hoc q̄ homo ſeip̄m non cognoſcit et p̄ſumit qđ ſup̄ vires ſuas ẽ Ihe ro⁹. Supbia pl⁹ audet q̄ poſſit Ex emplũ in alexãdro. Cũqȝ alexãder magn⁹ omnes regiões tre ⁊ iſulas mariſ pagraſſet ⁊ ſibi ſubiugaſſʒ preſũpſit ire ad padiſum ⁊ p̃miſit nuncios ſuos. quib⁹ occurrit q̄dã ſenex dicẽs. Dicite dño veſtro q̄ ñ poteſt huc venire niſi per humilita tem. ⁊ dedit eis lapidem ad ſimilitu dinẽ oculi vt portarent eũ dño ſuo Quẽ cũʒ accepiſſet alexander oñt cuidã viro ſapiẽti vt dicẽt ſibi vtu tem eius. qui ponderauit eum. Cũ qȝ lapis nudus poſitus erat in lan ce vna. adeo grauis erat q̄ pondeã uit plus q̄ omnia quecũqȝ poni po tuiſſent in alia lance. Deinđ coope ruit lapidẽ terra ⁊ tunc adeo leuis erãt q̄ vna puapẽna ea pl⁹ põdera bat Et dixit ſapiens: p iſtuʒ lapidẽ tu es deſignatus. q̄ diu viuis maior es omnib⁹ ⁊ omnia tibi ſbiugas Sed poſtq̄ opertus fueris terra. id ẽ p mortem tuaʒ vilior es ⁊ eris vna feſtucã. quia ſupbi q̄ mõ apparẽt magni poſt mortem nichil erũt et poſſunt cõqueri illđ. Sap̄. v. Quid ꝓfuit nobis ſupbia. quid diuicia ruʒ ⁊c̄. ſupbia nihil prodeſt. vnde poeta. Vnde ſupbimus cum nil ſi mus niſi limus Limus cum ſimus ad terram q̄ñ redimus Quinto ſu pbia hominem eternaliter dãnat

Sap̄. vi. Exiguo ⁊ humili ɔcedit miſericordia. potentes aũt. i. ſupbi potenter tormenta patienẽ Bern̄. Cauſa toti⁹ damnacõnis eſt ſuper bia. ſupbia ſemp caſũʒ petit ⁊ odi bilis eſt deo ⁊ hominib⁹ Ideo dici tur Heſter. ij. Qʒ rex aſſuer⁹ dimiſ ſa vaſthi duxit heſter in vxorem. Aſſuerus interp̄tatur beatitudo et ſignificat deum qui ſpernit vaſti. i. ſupbiã ⁊ eligit heſter que interp̄ tatur humilis ſiue abſcõdita. Qui igit in ſupbia pdurãt eternaliter damñabit. vnđ ſcriptũ eſt. q̄ ſe ex altat. hũi. Lu. xiiij. Exemplũ q̄daʒ monach⁹ erat ſupb⁹ et valde aſpi rãs exaltari ad p̄laturã. Cui appa ruit dyabolus in ſpẽ angeli dicẽs. Exi cito ⁊ feſtina in terrã ſaxonie. Halberſtadeñ epĩa morit̃ Ille au tẽ gauiſus eſt. ⁊ ſtati exiuit ⁊ abſ ceſſit. et hoſpitatus eſt in quadaʒ villa cum plebano cogitans quõ honeſte veniret illuc. Et ſurgẽs no cte accepit veſtes plebani ⁊ equũ et inſecuti ſunt eum ⁊ dep̄henſum ſuſpenderunt. Ecce quõ ſupbia dece pit eum. potuit dicere vt ħetur ſa p̄. v. quid ꝓfuit nob ſuperbia aut diuiciaꝝ iactancia q̄đ ɔtulit nob. ⁊c. Etiam ſcriptum eſt de ſupbia dñ. xi. poſt feſtũ trinit. in ſer. Dixit ihe ſus ad quoſdam Rogemus.

Dñica. xviij. F. cxli.

Grãs ago deo meo ſemp ꝓ vobis i grã dei que data ẽ vobis in criſto iheſu q̄a in omnibus diuites facti eſtis in il

lo p̄·Coꝛ̄·i·q·bi·Gracias ago deo
de hoc q̄ dedit vobis graciā illā q̄
cū ſi ad fidē eſtis ⁊ credidiſtis i xp̄m
et ↄgratulor vobꝫ q̄ in illo diuites
facti eſtis oēs. In verbꝫ iſtis āmo
net nos apl'ſ ſuo exēplo·p̄mo dꝫ
de bn̄ficijs collatis graciari·ſcdꝫ
ꝓximo de beneficijs acceptis a deo
cōgratulari·Circa p̄mū ſciēduȝ q̄
gracias agere debem⁹ deo de q̄tuoꝛ
Primo q̄ ad talē ſtatū nos vo̅uit
videlicet ad ecc̄iam vbi poſſumus
regnū celorū ꝓmereri qd nō poſſe
mus ſi gētiles vel iudei nati eēm⁹.
De hoc apl'us dicit Col·p̄·Grās
agētes deo patri q̄ nos dignos fec̄
in ptem ſortis ſanctoꝝ in lumine
qui eripuit nos de ptāte tenebraꝝ
.i. gētilitatis vel infidelitatis ⁊ trā
ſtulit in regnū filij dilectionis ſue
.i. ad eccleſiam vbi poſſumus pro
mereri regnum celorū ⁊ hoc ꝓpter
dilectum filium ſuuȝ qui nos voca
uit·⁊ venit in hunc mundum fili⁹
dei vt peccatores vocaret ad penitē
ciam·ſicut dicitur Math·ix·Ideo
debemus deo gracias agere vt no
bis maioreȝ graciā largiri digne
tur. Sicut eniȝ hō hoi ingrato ſub
trahit beneficia ⁊ grato augmen
tat·ſic deus ſuam graciam ſubtra
hit ingratis ⁊ augmentat graci
am gracias agentib⁹ Aug⁹·Sola
amiſſio gracie eſt ingratitudis cā
Greḡ·Non eſt dignus dandis qui
non agit gracias deo de datis·Et
qn̄ homini p ingr̄tudinē ſbtrahi
tur gracia dei tunc facilit̄ labit̄ in
pctm̄ Rō·p̄·Cognouerūt deū·non
ſicut deuȝ glorificauerūt aut grās

egerūt·ſꝫ euanuerunt in cogitacio
nib⁹ ſuis·Exemplū hui⁹ habemus
in ſeruo·Qui talentis ſibi traditis
male vſus fuit Cui a dn̄o dictuȝ ē·
Auferte ab illo munera ⁊c̄·q̄a ho
mini habenti grām aut virtutem
dabitur gracia Item exemplū in
ſeruo cui fecit domin⁹ magnā gra
ciaȝ dimittēs ei omnia debita ſua
et ipē ingratus noluit cōſeruo ſuo
modicuȝ dimittere·⁊ iratus domi
nus tradidit eū tortorib⁹ quouſqꝫ
redderet vniuerſū debituȝ q̄ nō co
gnouit in ꝓximo bn̄ficiuȝ ſibi col
latuȝ a deo·Math·xviij·Gracias
agentibus de bonis collatis de⁹ dat
graciaȝ Item exempluȝ Quidā ho
mo ſecularis diſſolutus vald·grā
dei ſibi data religionē intrauit·in
quā dū diu ſtetiſſet·quodam tp̄e
temptabat̄ a ſpū fornicacōnis ve
hemēter Cūqꝫ nō poſſet amplius
reſiſtere ꝓſternebat ſe i oracionē
et dixit·Dn̄e de⁹ grās refero tibi q̄
me ad iſtum ordinē de ſeculo reuo
caſti ⁊ n̄ mihi tua grā ſbueniat tē
ptacōni ampli⁹ reſiſtere nō valeo
et ſtati oīs temptacō receſſit·Ber·
Ingratitudo inimica eſt anime·ex
terminacio meritoꝝ·diſp̄ſio virtu
tuȝ·beneficiorū pdicō·vētus vrēs·
fontem ſiccans pietatis·Secundo
debemus deo gracias agere de paſ
ſione quā ꝓ nobis ſuſtinuit Eccī·
xxix·graciaȝ fideiuſſoris tui ne ob
liuiſcaris·dedit enī ꝓ te animaȝ ſu
am·⁊ ſequit̄ Ingratus ſenſu dere
liq̄t liberantē ſe·Nō ſic faciendū ē
ſed illud qd docemur Apoc̄·xi Gra
cias tibi agim⁹ omnipotens deus

quí accepiſti virtutem magnā ad
liberandū nos· hoc eſt ↄtra illos q̄
nō regraciant deo de ſua paſſione
dicit enī bern̄· in pſona xp̄i Vide o
homo q̄d ꝓ te pacior ſi eſt dolor ſic
quo crucior Ad te clamo q̄ ꝓ te mo
rior· vide penas quibuſ afficior· vi
de clauos quibus cōfodior· Cuȝ ſic
tantꝰ dolor interior ⁊ exterior plan
ctus ſit grauior cum te ingratum
experior· Talibꝰ ingratiſ exprobrā
bit dn̄s in iudicio ſicut dicit Criſ·
et dicet ꝓpter vos homo factꝰ ſum·
ꝓpter vos flagellatus ſum· illuſus
ſum· crucifixuſ ſum· vbi eſt tanta
rū iniuriarū meaꝝ fructꝰ· Ecce enī
preciū ſanguiniſ mei quod dedi in
redempcionē animaꝝ veſtraꝝ· vbi
eſt ſeruitus mea quā mihi ꝓ p̄cio
reddidiſtis· Ego ſup gloriā meā
vos habui· Cūqꝫ eſſem deus appa
rui homo ⁊ viliorem omnibꝰ rebuſ
veſtris me feciſtis· cum omnē rem
terre viliſſimam plus q̄ me dilexi
ſtis· Tunc incipient deflere tantū
beneficium neglectū q̄ nō ꝓdeſt
eis Q̄ꝫ gratum ſit deo memoriam
ſue paſſionis habere· patet ꝑ exē
plū Quidā eremita deꝑcabat deū
i cella ſua vt ſibi reuelaret cuiuſmo
di beneficium vl' ſeruiciū eſſet ſibi
magis gratuȝ ⁊ acceptabile· Et ec
ce audiuit voceȝ gemebundā extra
cellā quaſi hominis anxie laboran
tis ⁊ admiranſ quid hoc eſſet· exi
uit ⁊ vidit hominem nudum ⁊ to
to corpe vulneratū ⁊ cruentatum
et coronā ſpineam in capite habē
tem· portantem magnā crucem in
humeris quā ꝓpter grauitatē vix
poſt ſe per terram trahebat· Et ait
Quis es tu hō· Cui ille· Ego ſū xp̄s
qui ꝓpter te morteȝ ſuſtinui Tūc il
le ꝓcidens in terrā ait· O dn̄e vt q̄d
ſic huc veniſti· Qui rn̄dit· Quia tu
me rogaſti vt oſtenderem tibi qua
le ſeruicium michi magis eēt gra
tum: veni vt oſtēderem tibi· Scias q̄
nō eſt michi magis gratuȝ ſerui
cium q̄ vt iuuas me portare cruceȝ
meam· Cui ille· O domine quō por
tabo illam· Reſpondit dominꝰ· in
corde tuo ꝑ cōtinuam memoriaȝ ⁊
graciarum actioneȝ ⁊ ſic euanuit·
Tercio debemuſ agere deo gracias
de omnibꝰ bn̄ficijs collatis Eccl'ſ·
ix· Letare iuuenis in adoleſcencia
tua· in bono ſit cor tuum· ſ· ꝑ graci
aruȝ actionē Et ſcito q̄ ꝓ hijs om
nibuſ adducet te dominꝰ ad iudici
um· ſ· vt rationeȝ reddas quō deo
de bonis tibi collatis ſeruieris ⁊ gr̄
cias egeris Dico aūt ꝓ omnibꝰ bo
niſ naturalibꝰ· tꝑalibꝰ· ſpūalibꝰ
Bona naturalia ſunt ſanitaſ· forti
tudo· pulchritudo eloq̄ncia· prude
cia· ſciencia ⁊ hmōdi· Bona ſpūa
lia ſūt ſacramēta ſancte eccīe· Bo
na tēpalia ſunt diuicie· honores·
dignitates et filia· ꝓ hijs oībꝰ de
betis deo grās agē ⁊ ſibi ſeruire Ali
oq̄n dicet vob in die iudicij Mat·
xxv· Inutilē ſeruū ꝓicite i te· exte
ri· ibi erit fle· ⁊ ſtri· denciū· Q̄ntuȝ
ſit deo gratū vt ſibi de boniſ tꝑalibꝰ
nob a deo collatis grates referamꝰ
pȝ ꝑ exemplū· miles q̄daȝ valde di
ues ſp deo grās de diuicijs ſibi col
latis referēs· dedit ſingul' ānis deci
maſ oim bonoꝝ ſuoꝝ ⁊ hūſ vineā

dedit de ea ſingul̄ ānis decē cārtas
vini paupibꝯ in grātum actionē.
quodaꝫ anno creuit tm̄ vna carra
in vinea ſua. tūc ait. Dn̄s dat domi
nus abſtulit. ergo porcionē ſuam
nō auferam ⁊ dedit hāc carraꝫ ꝓp
ter deuꝫ. Rd cum factū eſſet frater
iſtiꝯ militis tranſiēs iuxta vineam
vidit eā plenam vuis Rd cuꝫ retu
liſſet militi. gracias deo egit de ḡ
titudie. Legit̄ i fabulis ꝙ ruſticus
quidam terrā arabat bobus ſuis.
cōtigit ꝙ pōdus auri mica ē videāt.
vn̄ gauiſus reliq̄t boues a iugo vt
peterent meliora paſcuā ⁊ ↄſtruxit
altare dee terre que ſibi tātas diui
cias ſponte ↄtuliſſet. Rd vidēs dea
fortune dedignāta ruſtico ꝙ taleꝫ
honorem nō dediſſet ſibi. dixit Cū
priuatus fueris hijs ruꝛſuꝫ me ro
gabis ꝓ alia ſorte ⁊ mihil tibi red
dam. Per ruſticum intelligit̄ aua
rus ſiue peccatoꝛ cui deꝯ ōnia opa
bona ſua dedit ꝙ largitoꝛ omniuꝫ
bonoꝝ eſt ſm̄ illud Jaco. p̄. Omne
datum optimum ⁊ omne donum
pfectum a domino deo eſt. ſed cuꝫ
homo nō refert gracias deo. venit
tempus ⁊ hora mortis ⁊ tūc aufe
rent ab eo oīa predicta ꝙ nec rēdde
re pōt etiā ſi vellet. Quarto debemꝯ
deo ḡcias agere de tribulacionib
nob immiſſis ab eo Eph. v. Graci
as referentes ſemp ꝓ ōnibus. glo
ſa. nō tm̄ ꝓ ꝓſperis ſ; etiā ꝓ aduer
ſis. Tribulacio enī ē ſignū dilecti
onis diuine quē enī deus diligit ca
ſtigat. vt dicit̄ Heb. xij. Apoc. iij.
Ego quos amo arguo ⁊ caſtigo. ꝙ
ſicut dicit Greḡ. Continuꝯ ſucceſſꝯ
rerum tpalium eſt future calamita
tis indiciuꝫ. Gracias ergo agere
debemus de aduerſis quibꝯ libera
mur a pena eterna. vn̄ Augꝯ. hic
vre hic ſeca dn̄e vt in eternū pcas
Exemplū accipiamꝯ in beato iob.
qui poſtq̄ caſtigatus eſſet graui
ter: egit gracias deo dicēs Dn̄s de
dit dominus abſtulit ſicut domino
placuit ita factū eſt ſit nomen dn̄i
benedictum Exempluꝫ quidā prin
ceps ſaracenorum nouiter conuer
ſus ⁊ baptiſatus. ↄtra ſaracenos
pugnans grauiter vulneratus ē.
chriſtiani autem timentes ne ꝓpter
hoc vacillaret cōfortabant̄ euꝫ di
centes. ꝙ gracias ageret deo ꝓ cu
ius honore talia vulnera ſuſtinēt.
Qui rn̄dit ymmo deo ad plenum
non ſufficio regraciari. ſed doleo
ꝙ ꝓpter euꝫ nō recepi niſi quatuoꝛ
vulnera q̄ ꝓ me recepit quinqꝫ mi
lia ⁊ plurā. vn̄ vꝯ L. x. bis duo. c. ſu
peradde milia q̄nqꝫ Tot fert chri
ſtus pro nobis vulnera. paſſus.

¶ De eodem. F. cxlij.

Diliges dn̄m de
um tuum Mat. xxij. Circa
dilectōem dei duo ſunt notāda. 𝔓
quō ſit diligēdus. ⁊ q̄re ſit diligen
dus. Et ſciendū ꝙ deꝯ ē diligēdus
tribꝯ mōis. Pꝛio ex toto corde v. inte
gralit̄. ſcd̄o ex tō aīa v. fidelit̄. tercō
ex tō mēte v. pſeuerātēr. Pꝛio debe
mus diligere deū ex toto corde in
tegꝛaliter ita ꝙ hō in nulla alia crea
turā delcētur vel q̄rat dilectōeꝫ n̄ in
deo nō in auro ⁊ argēto. non in ami
cis. nō in liberis. nō in vxoꝛe. non

in mundi delicijs. neqꝫ carnis volu
ptatib⁹ ſi in aliq̄ iſtoꝝ amor fuerit
cordis. nō ex toto corđ deū amas.
q꞉ q̄ꝫ to magis inferiores rami arbo
ris multiplicant̄. tanto min⁹ ſupi
us creſcit i altū. ſic amor qn̄to ma
gis creſcit i iſtis terrenis. tanto mi
nus eleuat̄ in amorē dei Aug⁹. mi
n⁹ te dn̄e amat q̄ aliq̄đ tecū amat
qđ nō ꝓpt̄ te amat Jō tal' amor in
ferior ē circūcidēdus ſic rami inferi
ores ab arbore Deut. iij. Circūcidꝫ
dn̄s de⁹ tuus cor tuū ꝛ cor ſe. tui vt
dili. do. deū tu. ex to. cor. tuo ꝛ i to.
ai. t. vt poſſis viuē. Dn̄s ē eñi qua
ſi auis nobilis q̄ de p̄da deſideāt cor
tāq̄ꝫ meli⁹. ſic dn̄s deſiderat cor tu
um vt eū diligas ꝓuerb. xxiij. pre
be cor tuū fili mihi Aug. Totū exi
git a te qui totū fecit te Bern. Ecce
dn̄e. q꞉ feciſti mē do me amori tuo
totū ꝛ tanto debeo plus q̄ꝫ meipm
qn̄to tu maior es me ꝓ quo đdiſti
teipm̄ Scđo debem⁹ diligere deū ex
tota aīa ꝛ fideliter ſicut ipē dilexit
nos q꞉ maluit aīam ſuaꝫ ſepari a
corpe ſuo q̄ꝫ ab eo ſepent̄ aīe nrē
Cañ. viij. Fortis ē vt mors dilectō.
q꞉ ꝓpter dei dilectionē nō ɔtēnit ho
mo mortē Aug⁹. Nihil forci⁹ homi
ne hn̄te dilectōem ſiue caritatem.
Qui eñi deum diligit fideliter: nihil
p̄ot eum a caritate xp̄i ſepare Rō.
viij. q̄s nos ſepabit a caritate xp̄i.
tribulatio ꝛ afflictō corpis. an an
guſtia ꝛ t̄bulacō mētis. an fames.
an piculū ꝛ pauptas. an gladi⁹ ꝛ
ipſa mors. q. d. neq̄ q̄ꝫ pn̄t nos iſta
ſepare a caitate xp̄i Criſ ſi nautis
picula maris. agricolis glacies ꝛ

frigora. militib⁹ vulnera leuia. por
tabilia ſunt ꝓpter ſpem lucri. qn̄to
magis q̄ amat deū nullum debet ti
mere piculū. Et ſic iacob videbant̄
xiiij. āni pauci quib⁹ grauit̄ ſerui
uit ꝓ rachel p̄ amoris magnitudie
Geñ. xxix. qn̄to magis debet hō ſu
ſtinere ꝓ amore dei ꝛ regno celorū
Tercō debem⁹ diligere dn̄m ex to
ta mēte ꝛ pſeuerāter ꝓū. xvij Omi
tpe diligit q̄ amicus ē ꝛ f̄i m āgu
ſtijs ɔprobatur. Ita hō dꝫ diligere
deū in aduerſitate ſic in ꝓſperitate
Sꝫ quidā diligūt tm̄ in ꝓſperitate
ſ. qn̄ dat eis bō tpalia ꝛ ꝓſpeitatē
et ſanitatē corpis. ſeđ qn̄ immittit
eis tribulationes. infirmitates et
pauptates. ſtatī murmurāt ɔtra
deum ꝛ dicūt. dn̄s oblitus ē mei q꞉
plus caſtigat me q̄ꝫ aliū Iſti hn̄t
amorem meretricis ſiue amaſie. q̄
tm̄ diligūt viros qn̄ dāt eis mune
ra. ſeđ qn̄ nō hn̄t dare diligūt ali
os. vn̄ Hugo. vide o anima ne me
retrix ꝛ nō ſponſa x̄ dicaris De tali
bus dī ꝓuer. xxvi. cū defecerint lig
na extinguit̄ ignis. ſ. caritatis Iſti
nō attendūt q꞉ flagella ꝛ tribula
tiōes ſūt ſigna diuini amoris Apo
c. iij Ego q̄s amo arguo ꝛ caſtigo
Scđo videndū ē q̄re diligendus ſit
de⁹ Nota q̄tuor de cauſis ſolet aliq̄
res diligi. Pmo q꞉ bn̄ficijs ꝓmeru
it ꝛ certe icō diligēdus ē de⁹ Ber.
Multū đ nobis meruit de⁹ qui ſeip
ſum nobis dedit in p̄cium. Non eſt
lignū ita frigidū ſi ponat̄ in igneꝫ
ardentis clibani qui ardeat Sic nec
cor aliquođ ita frigidū ſi ponatur
in ignem diuini amoris. ſi in tue a

tur q̄ntum nos amauerit. quīn ac
cendat ad amanduʒ Hugo. O hō
cogita quātū te dilexit q̄ tm̄ digna
tus eſt facere ꝑ te. Obſtupeſce tan
ta bn̄ficia tibi exhibita. pulchra
facta fueras eius munere. feda fcā
fueras tua iniq̄tate. ſʒ iterū munda
ta ⁊ pulchra facta es eius pietate
opāte tn̄ vtrobiqʒ caritate. Oliʒ cū
nō eſſes dilexit te vt ɔderet. poſtea
cū facta eſſes feda dilexit te vt pul
chrā faceret te ⁊ vt oſnderet q̄ꝫtū te
diligeret. nō n̄ moriēdo te a morte
liberare voluit. nūc aūt ſincera cari
tate te diligit ac ſi ſemp ſecuʒ ꝑſti
tiſſes Scdo ſolet aliq̄s diligi qn̄ be
neficia ab eo ſperant̄ Idcirco dili
gēdus eſt de⁹ q̄r inter oīa alia bn̄fi
cia maximuʒ ē q̄ꝛ nobis tantā ma
gnā gloriaʒ ꝑmiſit ⁊ prepauit. p̄.
Coꝝ. ij. Qd nec oculus vi. nec aur.
audi. nec in cor homini. aſ cen. Jō ē
ſūme diligēdus Bern̄. q̄ tāta bn̄fi
cia michi ꝑmittis debeo me amori
tuo totū. Tercīō ſolʒ diligi aliqua
res q̄ꝛ delicie inueniunt̄ in ea. ideo
etiā diligēdus eſt de⁹ pſ. Guſtate
⁊ videte. qm̄ ſua. ē do. btūs vir qui
ſpe. in eo v̄ q̄ totā ſpeʒ ⁊ dilectionē
ponit in eo. talis pōt ſentire ſuaui
tatē dei. Amor em̄ dei ſuauiſſim⁹ ē
qd patʒ q̄ꝛ oēm aliū amorē ſepat
et ſupat. Exemplū in melle cuius
dulcedo oēm dulcedineʒ ſupat vn̄
Eccle. xxiiij. Trāſite ad me oēs qui
ɔcupiſcitis me ⁊c. ſequitur. ſpūs
em̄ me⁹ ſup mel dulcis. q̄ mel gu
ſtauerit illi poſtea nullus cib⁹ ſa
pit. ſic q̄ guſtauerit dulcedinē cari
tatis diuine poſtea n̄ ſapit ei amor

terrenoꝝ Aug⁹. q̄ biberit d fluuio
ꝑadiſi c⁹ gutta maior ē occeano. re
ſtat vt in eo ſitis h⁹ mūdi extincta
ſit. illis em̄ ſcdm Grego. dulce ē in
humanis rebus qui adhuc nulla
gaudia d celeſtibus guſtauerunt
Quarto ſolet aliquis diligi ratiōe
ɔſanguinitatis. ⁊ ido diligēdus
eſt deus quia maiorē ɔſanguita
tem habet nobiſcū q̄ꝫ cuʒ angelis
ex eo q̄ꝛ humanā naturā nobiſcū
aſſumpſit Heb. ij. nuſq̄ꝫ em̄ ange
los ſed ſemen abrahe apprehēdit.
neqʒ em̄ angelos appellāt fratres
ſicut homines. vn̄ pſ Narrabo no
men tuum fratrib⁹ meis. Legitur
gen̄. xliiij. Qꝛ ioſeph maiorem ptē
honoꝝ dedit beniamin qui erat fra
ter ſu⁹ ex vtroqʒ parente q̄ꝫ ceteris
fratribus qui erant ex altera pte.
Sic deus duplicem refectōnem ho
mini dedit ⁊ dabit in ſua diuinita
te ⁊ humanitate. Angelos aūt in
ſua diuinitate reficit. ymmo non
tm̄ frater ſʒ etiam pr̄ Math. xxiij.
Vn⁹ eſt pater vr̄ qui in celis ē Ber.
ſi fili⁹ naturaliter amat patreʒ a q̄
habet ptem corpis. quāto magis
debet amare deum a quo habet cor
pus ⁊ animam Deut. xxxij. Nūq̄d
nō ipē eſt pater tuus qui fecit. poſ
ſedit et creauit te. Ipſe eſt pat̄ no
ſter qui nos creauit et cum pieramus
recreauit. Ideo debemus eum
diligere et non ad iracundiam pec
cando ꝓuocare. Exemplum Adole
ſcens quidā intrauit ſiluaʒ in qua
moabantur meretrices. cui occurrit
dyabolus in ſpecie mulieris dicēs
Intra ſiluam ego ſequar te. cū in

trauit ſiluam occurrit ei xp̄s in ſpē
monachi capa indutus dicens.
Quo tendis fili mi mala eſt via re
uertē dilecte fili mi Cui ille. cur me
appellatis filiū cū nō ſitis pr̄ me
us. Re. in die paſ. i ſer. Ecce lo. Au
gꝰ. Amādus eſt genitor et prepo
nendus eſt creator Rogemꝰ.

Dnica. xix ſer. cxliij.

Loquimini ve
ritatem vnꝰ quiſq; cū pro
ximo ſuo Ephe. iiij. In verbis. iſtis
hortat̄ nos apl's diligere veritatē
Sciendū aūt q̄ q̄druplex ē veritas.
ſ. oris. cordis operis ⁊ pſeuerantie
Veritas oris ꝯſiſtit in tribꝰ in locu
tione. in ꝯfeſſione. ⁊ in ꝓmiſſione
De veritate locutionis dr̄ hic in ver
bo ꝓpoſito. ſ. loquimini veritatē. ps̄
Veritatē diligit deꝰ Q̄ntū diſplicet
ſi ꝯtrariū fecerimꝰ patet i Anania
et ſaphira q̄ cū negarent veritatē
petro. ceciderūt ⁊ expirauerūt. Actu.
v. Re. in ſer. Non falſū teſti. dices.
Augꝰ. ſup pſal'. Aliud ē mētiri et
aliud ē verū occultare. ſic aliud eſt
falſum dicere ⁊ aliud ē verū tacere.
vt ſi q̄s non velit hominē ad mortē
pdere. paratus debet eſſe verū occulta
re. nō dicere falſū vt neq; pdat ne
q; mentiat̄ neq; occidat aīam ſuā
ꝓ corpe alteriꝰ. q̄ dr̄ in pſal'. Per
des oēs q̄ loquūtur mendacium
Itē debeꝰ hr̄e veritatē oris i ꝯfeſſio
ne Eccī. iiij Nō ꝯfūdaris ꝓ aīa tua
dicere verū ⁊ veritatē in ꝯfeſſione
Cōtra hoc peccauit Cayn. Qui cū
debuit cōfiteri ⁊ dicere veritatē Rn̄
dit Neſcio dn̄e. Nunq̄d cuſtos fra
tris mei ſū ego. Gen̄. iiij. Ambro
ſiꝰ ſup ps̄. Bt̄i immaculati. Ceſſat
enī vindicta diuina ſi cōfeſſio p̄cur
rat humana. Itē debemꝰ hr̄e verita
tē oris in ꝓmiſſione. ita q̄ q̄cq̄d ꝓ
mittimꝰ teneamꝰ Ecc̄. viij nō ſpōde
as ſup v̄tutē tuā. q̄ ſi ſpoponderis
quaſi reſtituēs cogita. Eccl'. v. Si
quid vouiſti ne moreris r̄ddere. diſ
plicz enī ei infidel' ⁊ ſtulta ꝓmiſſio.
ſed quecū q; voueris redde. Multo
q; meliꝰ ē nō vouere votū q̄ pꝰ vo
tum ꝓmiſſum non r̄ddere. Q̄ntum
iſtud diſplicet deo. ſ. ſtulta ꝓmiſſio
patet in ſaul q̄ fregit ꝓmiſſum q̄d
ioſue ꝓmiſerat gabaonitis Legit̄
ioſue. ix. q̄ cū filij iſrl' intrarent ter
rā ꝓmiſſionis: ceperūt iherichο et
hay ⁊ mltas alias ciuitates Hec
audientes gabaonite timuerūt ne
eis facerent ſimile ⁊ cogitātes cal
lidū ꝯſiliū miſerūt ad ioſue ⁊ ad fi
lios iſrl' nūcios q̄ argumētū longorū
itinerū tulerūt. ſaccos veteres in q̄
bus ferebant panes muſcidos ⁊ in
fruſta comminutos ⁊ vtres vina
rios antiq̄s ſciſſos ⁊ ſotulares vete
res habuerūt in pedibꝰ ⁊ induti ve
teribꝰ veſtimētis ⁊ venientes ad fili
os iſrl' dixerūt. de t̄ra longinq̄ veni
mꝰ q̄ eſt ex̄ t̄ram q̄ vobis debet̄ et q̄
rimꝰ vobiſcū facere pacē Qui r̄n̄de
rūt videte ne forte hitetis in terra q̄
nob' debet̄ ⁊ non poterimꝰ vobiſcū
pacē facere Qui ōino negauerūt
dicētes A deo r̄mota ē terra nr̄ā q̄
panes iſti calidi erāt qn̄ exiuimꝰ.
qui modo ſunt muſcidi ⁊ vtres no
ui qui modo ſunt rupti. et veſtimē



ta et calciamenta noua que modo
ſunt ꝯſumpta. Crediderūt eis filij
iſrl' ⁊ fecerūt pacē cū eis. poſt dies
vero tres cognouerūt ſe deceptos
q̄ i vicino habitabāt ⁊ mouētes
caſtra voluerūt euertere ciuitates
eoꝝ .ſ. Gabaon Cophira. Beroth
Cariachyari. ⁊ egreſſi ſunt eis ob
uiā; gabaonite. ⁊ dixit ioſue Qua
re decepiſtis nos dicētes ꝙ in terra
aliena habitaretis. Qui dixerunt.
nunciatū ē nobis ſeruis tuis ꝙ do
minꝰ deus veſter ꝓmiſiſſet vobꝭ ter
ram hāc ⁊ p̄cepiſſet diſpdere ōnes
inhabitātes. ergo timuimꝰ vald̓
et de ꝯſilio prouidimꝰ aīabus no
ſtriſ neceſſitate compulſi. nūc aūt
in manu tua ſumꝰ qd̓ tibi bonū ac
rectū videt̄ fac d̓ nobꝭ. tūc clamauit
ppl's non ē ſtandū iuramēto et ꝓ
miſſo qd̓ ꝑ ſurreptionē factū eſſet
Seniores aūt qui iurauerūt ⁊ ꝓmi
ſerūt nō audebāt frangere fedꝰ ſ;
ord̓inauerunt ſic ꝙ habitarent inter
eos ⁊ eſſent eorū ſerui lignarij et
aquarij Iſtud fedus ſtetit multiſ
annis ⁊ nullus audebat frangere
Tandē cū r̄gnaret ſaul iſte fregit
et multos ex eis occidit qd̓ tantū
diſplicuit dn̄o ꝙ vindicabat in eū
et in filios ſuos in hunc modum.
Ipſe enī cecidit in prelio. quo mor
tuo cū regnaret dauid facta ē ma
gna fames in iſrl' tribus annis ij.
Re. xxi. Et ꝯſuluit dd̓ oraculū dn̄i
et dixit ei dominꝰ. Oꝫ iſta fames eſ
ſet ꝓpter ſaul ⁊ domū eiuſ eo ꝙ fre
giſſet fedus ⁊ ꝑcuſſiſſet gabaoni
tas dixit ergo dauid ad gabaoni
tas. quid faciam vobis ꝓ emēda⁊

Qui reſponderunt non eſt nobis ſuper
auro ⁊ argento. ſed ſuper ſaul ⁊ do
mum eius. Dentur nobis ſeptem
viri de filijs eius vt crucifigamus
eos Quod et factum eſt et plaga
ceſſauit ⁊ dedit dominus pluuiam
terre. In hoc patet ꝙ dominꝰ vult
promiſſa ſeruari etiam infidelibꝰ.
ſic de veritate oris patet. Secūdo de
bemus habere veritatē in corde ita
vt q̄cquid loq̄mur ore intēdamꝰ
et corde Contra hoc faciūt multi q̄
blāde loquūtur proximis ⁊ tamē
corde non intendūt Prouer. xxiiij.
Nō lactes quemq̄ labijs tuis Ta
les ſimiles ſunt iude qui ꝑ oſculū
tradidit dominū ſuum. vnde recte ſi
gnificāt̄ ꝑ ioab qui dixit ad ama
ſōn. ſalue mi frat̄ ⁊ tenuit vna ma
nu mētū eius quaſi oſculans alia
manu extraxit gladiū ſub pallio
et ꝑcuſſit eum in latere ⁊ mortuuſ
eſt. Nota hiſtoriam. ij. Re. xx. pro
uerbꝭ. xi. Simulator d̓cipit ore ami
cum ſuū. vn̄ iudas nō māſit impu
nitus. nā ſeipm̄ ſuſpēdit ⁊ dānatꝰ
ēſt. Ioab etiā nō māſit ipunitus.
nam occiſus fuit iuxta altare. iij.
Re. ij. ſic ꝯtinget ōibꝰ talibꝰ Ter
tio debemꝰ h̄re veritatē in opacōe.
ita ꝙ q̄cq̄d ore ꝓmittimꝰ ⁊ cord̓ fa
cere intēdamꝰ etiā ſine ꝓtractione
ope impleamꝰ p̄. Io. iij. Nō diliga
mꝰ verbo neq; lingua tm̄ ſ; ope et
veritate Hāc veritatē habuit eze
chias ⁊ ideo placuit deo. iiij. Re. xx.
Memēto dn̄e quō ambulauerim
coram te in veritate ⁊ adiecit deꝰ vi
te ſue. xv. annos. Contr̄ hoc pecca
uit pharao qui multa ꝓmittebat

ſed ope nō implebat. ꝓpter q̄d in
mari rubro tandē ſubmerſus eſt
Exod. xiiij. Aug⁹. i libro de agone
Errat quiſq̄ ſi ſe veritatē cognoſcere
putat qui adhuc neq̄t viuit. Quar
to debe⁹ habere veritatē in bone vite
perſeuerācia. Nō em̄ qui bonam vi
tā inceperūt ſ; pſeuerauerunt vſq̄
ad finē hi ſalui erūt. Hāc veritatem
optabat xp̄s diſcipul' ſuis qn̄ diſ
ceſſit ab eis orās prēm ſuū dicēs
Pater ſāctifica eos in veritate. glō
Quaſi diceret. Sic ex tua gr̄cia ince
pta ē ſanctificatō. ead̄ gr̄cia pſeue
ret vſq̄ in finem ſc; in veritate Ecc.
xxxvij. Dep̄care altiſſimū vt in veri
tate dirigat viā tuam. Cōtra hanc
veritatē pſeuerancie peccauit ſalo
mō qui i fine vite ſue deos colebat
⁊ mulieres alienigenas adamaue
rat. iij. Re. xi. vn̄ p ſal'. Seruite dn̄o
in timore. glō. vt in ſeruicō eius p
ſeueretis Contra hoc peccauit ille
heremita qui in fine vite ſue factus ē
latro ⁊ ɔdemnatus Rogemus.

De eodem. ſer. cxliiij.

Ut quid cogita
tis mala i cordib⁹ veſtris
Mat. ix. Hoc verbū pōt eſſe dei ad
nos oēs in quo rep̄hendit nos de
malis cogitacōnib⁹ Sciendū autē
q̄ cogitacō hoīs deb; verſari circa
quatuor. Primo circa paſſionem
dn̄i Tren. iij Recordare trāſgreſſio
nis mee ⁊ pauptatis mee abſinthij
⁊ fellis Eccī. xxix. Grām fideiuſſoris
tui ne obliuiſcaris. dedit ei ꝓ te ani
mā ſuā Fideiuſſor ille eſt xp̄s. tot⁹
mūd⁹ p ſentētiā di pris dānatus
erat. Compatiens autem filius di
fideiuſſit ꝓ nobis. poteſt autem ho
mo pro tam magna cauſa fideiube
re. q̄ oportet eū aliquando domū
relinquere ⁊ hereditatē ſuā ⁊ qn̄q̄
vitā ⁊ ſic fec̄ de⁹ Jero. xij Reliqui
domū meam. dedi dilectā aiā meā
in manibus inimicorum meorum
Hugo. O homo cogita quantum
dilexit te qui tanta tibi contulit q̄
tanta ꝓ te ſuſtinuit ⁊ tantum te di
lexit. Aug⁹. O homo cogita quan
tū te dilexit deus tuus vt veſtigia
eius imiteris. ꝓpter te pauper fact⁹
eſt in mūdo vt te ditaret in celo. ꝓp
ter te capt⁹ eſt vt te ab eterna cap
tiuitate liberaret. ꝓpter te ligatus
eſt vt te a vincul' pctōꝝ abſoluerē
ꝓpt te flagellat⁹ eſt vt te a flagell'
eterne ire erueret. ꝓpter te coronatus
ē ſpinis vt te coronarē in celis. ꝓpt
te vulneratus eſt medicus vt te ſa
naret egrotum ꝓpter te crucifixus
eſt vt tuas ɔcupiſcentias crucifigē
res. ꝓpter vt mortu⁹ ē vt te a mortu
is ſuſcitarē. Hec cogitacō deo mlt' tū
placet Exemplū in heremita q̄ roga
uit dn̄m vt oſtēderet ſibi quale ſer
uiciū ſibi magis acceptū fuiſſ;. Re
quire in ſer. Grās ago deo meo. q̄n
tum eciā pſit nobis hec cogitacio
oſtendit Joſue. v. vbi dicit q̄ filij
iſrl' expugnata ciuitate iericho ⁊
inhitatorib⁹ eius occiſ. ſola man
ſit raab meretrix. hec ē aīa que eſt
ſecura manens in domo ſue cōſcie
tie. ſi ſuſpēderit funiculū coccineū
.i. paſſionem xp̄i p iugē memoriā
āte fores ſue ɔſciē. Scdo debet hō
v̄ſari circa p̄cepta dei ⁊ ſacrā ſcrip

turã ſcꝫ cogitare Eccĩ.iij.q̃ precepit
dñs iſta cogita ſꝑ vt ſcꝫ illa imple
as ⁊ cuſtodias.pš.In lege eiꝰ me
di.die ac nõ.Deut.vi.hec medita
beris ſedens in domo tua ãbulans
in itinere dormiens atq̃ ↄſurgens
Jõ hõ dꝫ libẽter audire p̃dicatões
legere pſalteriũ ⁊ ſacrã ſcripturaꝫ
vt ſuũ cor occupet bonis cogitatõ
nibꝰ ⁊ licꝫ hõ non totũ intelligat
qd legit.Exemplũ legitur in vitaſ
patrũ.ꝙ quidaꝫ frat̃ dixit beato
arſenio Ecce pat̃.meditari feſtĩno
de ſacris ſcripturis ⁊ non ſentõ cõ
punctõeꝫ in corde meo.q̃ꝛ nõ intel
ligo virtutem verboꝝ ſacre ſcriptu
re vnde valde contriſtoꝛ.rñdit btũs
arſeniꝰ.oꝫ te fili inceſſant̃ meditaꝛ
eloquia dei.licet incãtatores q̃ ſꝑpen
tes incãtare ſolent nõ intelligũt il
la v̾ba que loquunt̃.tam̃ ſꝑpentes
audiẽtes verba illa acq̃eſcũt eis ⁊
ſb̃dunt̃ eis.ita ⁊ nos faciaꝰ filꝛ Li
cet non valemꝰ intelligere v̾tuteꝫ di
uinarũ ſcripturaꝝ.tamẽ d̾mones
audiẽtes eã trent̃ ⁊ effugati diſce
dũt.Tercĩo debet cogitatõ hoĩs ver
ſari circa peccata que ↄmiſit.Pš.
Cogitabo ꝓ pctõ meo.ſ.penã quã
merui ⁊ bõ que p pctm̃ amiſi.yſa.
xxxviij.Recogitabo tibi dñe oms
annos meos in amaritudĩe anime
mee.Iſid.Nullũ inuenit̃ pctõrũ re
mediũ tale ſicut eoꝝ cũ recordacõne
⁊ doloꝛe ↄtĩua memoria Reminiſcẽ
ei debeꝰ q̃꜒ g̾uia ſũt q̃ cõmiſiꝰ.q̃꜒ dã
noſa q̃ obmiſiꝰ.q̃꜒ dura iferni ſup
plicia que meruimꝰ Exẽplũ quidã
frat̃ venit ad abbatẽ ammonens
dicẽs pat̃.dic mihi aliqd v̾bũ edi
ficatoriũ.dic̃ ei abbas.vade fac ta
leꝫ cogitacõeꝫ tuã ſic illi qui ſunt ĩ
carcere.Illi enim interrogant vbi ẽ
iudex ⁊ qñ veit ⁊ ipſarũ penaruꝫ ex
ſpectacõem q̃s meruerũt deplorãt
Ita ⁊ homo debꝫ eẽ ſuſpẽſus ⁊ ani
mã ſuã obiurgaẽ dicẽdo ⁊ cogitã
do.Ve mihi.q̃uo audeo ſtare ante
t̃bunal xp̃i ⁊ q̃uo debeo actuũ me
oruꝫ reddẽ rõeꝫ.ſi enĩ hec ſꝑ medi
tatus fueris ſaluꝰ eris Quarto dꝫ
cogitacõ hoĩs verſari circa morteꝫ
ſuam Eccĩ.vij.Memorare nouiſſi
ma tua ⁊c̃.vñ dicit ſacerdos impo
nẽs cineres.Memẽto hõ ꝙ cinis es
⁊ in cinereꝫ reuerteris.Augꝰ.nĩl ſic
reuocat a pctõ ſic mortis continua
meditacõ.Exemplũ quidã rex erãt
in grecia qui nũq̃꜒ ridẽ ↄſueuit.q̃
dã die dũ q̃reret ab eo frat̃ eiꝰ car
nalis cãꝫ tãte triſticie.rñdit.Cras
ĩdicabo tibi vade in domũ tuã.cũq̃ꝫ
ille abiſſꝫ miſit rex milites cũ cornu
qd ſolebat ſufflare ſuper occidẽdos
⁊ fecit ſufflari ante domũ friſ ſui ⁊
iuſſit eum ligari ⁊ duci ad mortẽ
Et fec̃ eũ nudũ ſtare inter q̃tuoꝛ mi
lites armatos euagiatis gladijs
Deinde fec̃ venire diu̾ſa genera mu
ſicaliũ ante eũ ⁊ dixit ei rex.Frater
cur nõ rides.qui rñdit.q̃uo poſſuꝫ
ridere quocunq̃ꝫ me vertero video
mortem ante me ⁊ ait rex.Ecce illa
eſt cauſa quare ego ridere nõ poſ
ſũ.q̃ꝛ ego video ꝙ me oꝫ mori.ſꝫ ne
ſcio vbi vł q̃uo vł qñ ⁊ tũc eũ libeꝝ
dimiſit.In cuiꝰ ſignuꝫ legit̃ ꝙ xp̃s
bñ fleuit ĩ vita ſua ⁊ nũq̃꜒ riſit.vt
teſtat̃ Ber.Sepiꝰ legi xp̃m fleuiſſe
nũq̃꜒ aũt legi ipſũ riſiſſe.Rogemꝰ

Nolite fieri im
prudẽtes ſꝫ intelligẽtes q̄
ſit volũtas dei Eph.v. Videſ apl's
m'ltos ãbulãtes iprudent' i h° ſe
culo ⁊ iõ cũ fatuis v̄ginib⁹ excludẽt
a regno dei. vt ſcribitur Mat.xxv
Iõ monet nos i verb̄ p̄miſſis vt ſi
m⁹ prudẽtes. Sciendũ q̄ q̃tuor cre
atuꝰ repiũtur prudentes a q̊b⁹ de
be⁹ prudentiã addiſcẽ Job.xij Inẽ
roga iumẽta ⁊ docebũt te ⁊ volatilia
celi ⁊ idicabũt tibi.ſ. prudẽtiã Pria
eſt Leo cui⁹ prudẽtia ẽ vt veſtigia
delz cũ cauda ſua ne a venatorib⁹ i
ueniat'. ſic nos p̄ ꝯfeſſionẽ debe⁹ de
lere veſtigia v vitã p̄teritã ⁊ pctã
nrã ne venatores v diaboli aliq̄d
veſtigiũ pctõꝝ nrõꝝ iueniant in
q̊ nos cape poſſint ps. Bti quoꝝ
re. ſũt iniq̄. ⁊ quoꝝ te. ſũt pctã. vñ
orauit dauid dic̃ Miſerẽ mei deus
ſm. mag. miſe. ⁊c. Dyabol⁹ eñi ſcri
bit oia pctã nrã ⁊ q̄ntũcũq̧ pua ⁊
negligẽtias. Exẽplũ legit' de btõ
auguſtio. cũ eſſet in orõe vidit de
monẽ eũtẽ ⁊ magnũ librũ portan
tẽ ⁊ adiurauit eũ vt dicerẽ ſibi q̄d i
eo ſcriptũ eſſꝫ Qui rñt. pctã hoim
⁊ negligẽtias eoꝝ Cui Auguſtin.
oñde m librũ ſi in eo ſũ notatus ⁊
apto libro iuenit in eo ſcriptũ q̄ q̄
daꝫ die oblit⁹ fuerãt dicẽ ꝯpletori
um ſuũ ⁊ ſtatĩ ꝯtritus repetiuit cõ
pletoriũ ⁊ apto iterũ libro iuenit
hoc totũ deletũ. Scđa creatura ẽ ſer
pẽs q̄ nos debꝫ docẽ prudentiã Ma
x. Eſtote prudentes ſicut ſpẽtes. Pru
dentia ſerpẽtis eſt q̄ ad vocẽ incãta
toris obſtruit aures ſuas .ſ. vnã
terra aliam cauda. ps. Sicut aſpi
dis ſurde ⁊ obturantis aures ſuas
que non exaudiet vocem incãtato
ris. Incantator eſt dyabolus qui
ſua incantacione multos decipit p
mittendo longam vitam vel bona
tẽporalia Mat.iiij. Hec omnia tibi
dabo ſi cadẽs adoraueris me. Ber.
Demonũ ẽ ſuggeſtiones malas
ingerere noſtrum eſt illis non cõ
ſentire. ⁊ quociens reſiſti⁹ dyabo
lo ſupamus. angelos letificam⁹
deũ honoramus. De ſuggeſtione
dyaboli habem⁹ exemplum in bea
to hilario qui cum iret ꝯtra hereti
cos p defenſione fidei. dyabolus aſ
ſociauit ſe ei in ſpecie hominis ſer
uiens ſibi ⁊ portans ſacculũ eius
⁊ m'lta alia ſeruicia ſibi exhibuit
Et quaſi compaciendo ei Rogauit
eum. vt modicum de vino biberet
⁊ guſtaret vt fortior fieret ad eũdũ
in quo ſibi ꝯſenſit Deinde cõſuluit
vt carnes comederet ⁊ ſic fecit. Cũ
autẽ veniſſet in ciuitatẽ quandã
duxit eum in domum cuiuſdã reli
gioſe feie ⁊ pcurauit vt mutuo ſibi
ꝯfabularent' ⁊ ſepius ad peccãdũ
inſtigauit. ſꝫ volente deo btũs mar
tin⁹ in ſpũ cognouit qui occurrens
demonem cito fugauit ⁊ illũ liberã
uit alias lapſ⁹ fuiſſꝫ Ecce decepcio
diaboli Quociens cũq̧ ẽ diabol⁹ ſug
geit nob̄ mala debe⁹ ad modũ aſpi
dis obſtruẽ aures. vnã tra cogitã
q̄ terra ſu⁹ ⁊ in terram reuẽtemur
Ecci. vij. Mẽorare nouiſſima tua
⁊ in eternũ nõ peccabis. ⁊ alteraꝫ
cauda. cogitando finẽ qui ſeq̄tur

poſt gaudia preſētis vite Gre. Cō
tinu9 ſucceſſus rez tēpaliū certū
eſt eterne dānacōis indiciū Tercia
creatura a qua prudentiā addiſce
re debe9 eſt formica que docet nos
ꝓuidere de futuro Prouerb. vi. Va
de ad formicā o piger homo ꝛ con
ſidera viā eius .i. opacōes ꝛ diſce ſa
piētiam que cū nō habeat ducē q̄
eā doceat aut preceptorē q̄ eā co
gat. parat tñ in eſtate ſibi cibū ꝛ cō
gregat i eſtate qđ comedat in hi
eme. ſic debet hō in pñti vita congre
gare fruct9 bonoꝝ operū vñ viuat
in futurā vita. vñ apl's ad Gal. vi
dū tps hēmus operemur bonum
ꝓpter qđ laudauit dñs villicū ini
quitatis q̄ fecerāt prudēter ꝛ in fu
turū ſibi ꝓuiderat Nō parabolā dō.
ix. poſt feſtū trini. i ſer. Redde racō
nem. Amb. in q̄dā epl'a. Nullus
fruct9 o eſt ꝑmo diſpēdiū generat
ocōſus ſiue tard9 vñ debe9 facere ſic
ille rex qui cū ſciret p9 annū ſe in ex
iliū mittendū ꝑmiſit ſibi multa bo
na. Regre. in. F. Prepa te in oc. i. pñ
li. Sen. ſi prudēs ee cupis. in futuro
ꝓſpectū intende. Quarta creatura
que nos docere deb3 eſſe q̄dam pi
ſcis qui vocatur echin9. De quo le
git ꝙ in naturis aīalium cū ſētit
tēpeſtates maris adiūgit ſe lapi
di ore adherendo ne a ꝓcellis hinc
iactet. Mare eſt ſpūs ſeculū ꝙ ſic
in mari ſunt multa picula. ita in
hoc mundo ſūt mlta picula Bern.
Pericula huius mundi ꝓbat trāſ
euntiū raritas. peruncū multitudo
ꝙ inter multos vix trāſit vnus hō
qui non ꝑeat in periculo huius
mundi quia multi ſunt vocati pau
ci vero electi. Idem bern. Heu mihi
quia vndiq3 mihi pericula. vndiq3
mihi bella. vndiq3 mihi tela volāt
vndiq3 mihi tēptamenta. quocū
q3 me vertā nulla ſecuritas. ꝛ que
mulcēt. ꝛ que moleſtant. timeo.
ꝛ eſuries ꝛ refectio ſōnus ꝛ vigi
lie. labor ꝛ requies ſēper militant
aduerſum me. Non min9 ſuſpectus
eſt mihi ioc9 ira. Cū igit tot picu
la ſūt in hoc mari. pauciſſimi trāſ
eunt quin ꝑiclitentur. Exemplū
Quidā cleric9 āmonitus ab amico
ſuo epō vt alijs bñficijs ſuis reſig
natis vnū tm̄ reſeruaret. q̄ rñdit tēp
tabo vtrū pluribꝫ meis bñficijs poſ
ſim ſaluari. Tūc ep̄s adiurās eū
ꝛ precepit ei vt poſt mortē ad eū
rediret ꝛ de ſtatu ſuo ſibi reuelaret
mortuus ergo ipſe apparuit dicēs
ſe eternaliter eſſe damnatum ꝓpt
auariciam. Et poſt multa q̄ſiuit
ab epō dicens. viuit ne adhuc ali
quis ſuper terram? Qui reſpondit
q̄uo ſic queris? certe poſtquā mor
tuus ſui tā magna multitudo deſcē
dit ad īfernū ꝙ non credebā tot
hoīes eē in mūdo. Debe9 ergo pru
dētes eſſe ſic piſcis iſte ad herere la
pidi idē xp̄o qñ inſurgūt tēpeſta
tes tēptacōnū ꝛ tribulacōnū reco
lendo paſſionē ꝛ tribulacōes quas
ipſe in hoc mundo ſuſtinuit. tunc
nulla p̄t ꝑualē tēptacō. Origenes
Tāta ē virt9 paſſiōis xp̄i. ꝙ ſi in ſi
delium mētib9 habeat. nulla īuidia
poteſt ꝑualere. nulla libido. ſ3 cōti
nue ad memoriā ei9 paſſiōis toci9
pcti ꝛ mortis fugiet exercit9. Itē

nulla aduerſitas vel tribulacō pōt
hoīem vincere Grego. Si paſſio cri
ſti ad memoriam reducat nihil ē
qd non equo animo toleratᷓ. bern.
nihil dulci⁹ in tbulacōe q̄ȝ paſſio
nem xp̄i meditari. Exemplū. Iuue
nis quidam religioſus fcūs eſt re
q̄re in ſmōe q̄cunq̄ȝ ſcripta ſūt. in
principio huius libri.

De eodem. Smo. Clxvi.

INtrauit autē rex vt videret diſcumbētes Math. xxij. Rex iſte de⁹ eſt qui eſt
rex regum ⁊ dn̄s dn̄anciū qui vidȝ
omnes homines in p̄ſenti vita qua
druplicit̄. vidit bonos ⁊ malos
generaliter. ſed electos videt miſe
ricordit̄ ī futuro. vidȝ malos horri
biliter ⁊ bonos delectabilit̄. Primo
dico videt bonos ⁊ malos generali
ter Ps̄. De celo reſpexit dn̄s videt
omnes filios hoīm ſiue bonos ſiue
malos ⁊ oīa facta eorum taȝ in te
nebris q̄ȝ in luce Heb. iiij. Oia nu
da ⁊ apta ſunt oculis eius Eccī. ij
ij. Oculi eius lucidiores ſunt ſole ꝯ
tēplantes oīs vias hoīm. ⁊ pfun
dū abyſſi ⁊ hoīm corda intuētes in
abſcōditas ptes Job. xxxi. nonne
ipſe omnes vias meas ⁊ cunctos
greſſus meos dinumerat. Gre. ſic
de⁹ vniuſcuiuſq̄ȝ vias ꝯſideāt vt nec
minutiſſime cogitacōes nec minu
tiſſima verba q̄ apud nos vſu vilu
erunt. eius iudicio indiſcuſſa non
remanebunt. Multi ⁊ multe ſunt
qui credunt cogitaciōes ſuas ⁊ oc
culta latere de quib⁹ ps̄. dixerunt
non videbit dn̄s nec intelligȝ deus
iacob qui plantauit aurem nō au
diet ⁊c̄. Attēdant occulte peccātes
q̄ȝ de⁹ oīa audit ⁊ videt Aug. Qȝ ſi
lateat ⁊ a nemine hoīm videat q̄d
faciet de illo deſup inſpectore queȝ
nihil latere pōt. Vnde legit̄ in vi
taſpa. q̄ȝ paſnuci⁹ abbas audiēs
q̄ȝ thays mētrix ꝓpter pulchritu
dinē ſuā multas aīas dānauit. Re
q̄re ī feſto aſcen. ī ſer. Ecce aſcendȝ
q̄ſi aq̄la. Scd̄o videt dn̄s p̄deſtina
tos pctōres grāȝ infundēdo miſeri
cordit̄ Sap. iiij. Grā dei ⁊ mia ei⁹
in ſcōs ſuos ſeȝ ī p̄deſtinatos pec
catoēs ⁊ reſpcūs ī elctōs illi⁹ Hoc
mō reſpexit dn̄s petꝝ poſt trinam
negacōem. q̄ egreſſ⁹ foras fleuit
amare Luce. xxij. Amb. dn̄s inter
flagella petꝝ lacrimāteȝ ocul̄ mie
r̄ſpexit. q. d. pi⁹ doleo d tuo pctō q̄ȝ
de meo flagello. h⁹ modo vidit ma
theū in teloneo Glō. non tm̄ viſu
corporis ſȝ intuitu miſeratiōis ⁊ traxit
eū ad ſe Sicut vide⁹ in lapidib⁹ vel
in alijs creaturis q̄ȝ quadam virtu
te eius ferrū ad ſe trahunt Si hoc
poſſibile eſt creature quāto magis
creatori. Exēplū habe⁹ in filio pdi
go Lu. xv. Qui cū longe eſſet vidit
eū pr̄ eius ⁊ mia mot⁹ eſt ⁊ occur
rit ei ⁊c̄ ⁊ paulo ante ſup illo verbo
Surgā dic̄ Aug⁹. ꝓpoſitū ille non
huiſſȝ niſi oculus diuin⁹ ⁊ diuine mi
ſericordie inſpexiſſet eū. Primo er
go reſpexit eū miſericordit̄ bonum
ꝓpoſitū immittendo. poſtea reſpex
it eum aīcabilit̄ recipiēdo. Nō pa
bolaȝ breuit̄. Hō q̄daȝ hēbat duos
filios ⁊ iunior dereliquit patrē ⁊
abijt in regionē lōginquam ⁊ ibi

male ↄſumpſit bona ſuā ⁊ tandem
venit ad talez miſeriam ⁊ inopiaz
ꝙ deſiderabat cū porcis comedere
tūc ad ſe reuerſus cognouit ſtatū ſu
um ⁊ ait. Surgā ⁊ ibo ad patrem
meū et querā grāz ⁊ cū eſſz in via
ā tēpe appinquarz ad prēm vidit
eum pr̄ venientē ⁊ mīa motꝰ occur
rit ei ⁊ amplexatus ⁊ oſculatꝰ eſt
eū ⁊ dedit ei nouā veſtem ⁊ calcia
mēta ⁊ annuluz in manu ⁊ fecit ei
cōuiuiū ⁊ letatꝰ eſt cū oī familia.
Hō iſte deꝰ pr̄ celeſtis eſt ꝗ hēt du
os filios bonos ⁊ malos. Malꝰ ſe
patur ab eo qn̄ pctm̄ ↄmittit pſa.
lix. Pctā veſtra diuiſerūt inter vos
⁊ deū vr̄m. Venit i regionē longin
quā .i. poteſtatē diaboli. tūc longe
eſt a dō ſm̄ pſ̄. Longe a pctōribꝰ
ſalus. Et cōſumit bona ſua male a
deo ſibi collata. hoc fit qn̄ bona na
turalia ſcz ſēſus auditū facūdiaz ⁊
fortitudinem in alias grās ↄſumit
.ſ. in ſeruicio dyaboli. tunc incipit
egere .i. diuina grā carere. qꝛ priua
tur omnibus bonis que in eccl'ia
fiunt. Et tunc in ſe reuerſꝰ .i. deꝰ ho
minē aliqn̄ reſpicit p diuinā grām
immittendo ei aliquam t̄bulacōez
que ducit eū ad cognicōem. vnde
dicit̄ fame facta reuerſꝰ dicit. ſurgā
⁊ agit penitētiam ac̄ Greg̃. Mala
que nos h̄ pmunt cicius ad deū ire
ↄpellunt. Et qn̄ incipit redire tunc
deus incipit eū oculis ſue miſericor
die inſpicere ⁊ occurrit ei grām in
fundendo ⁊ cadit ſup collum eius
eū oſculando ⁊ patri reformādo di
cēs. Cito pferte ſtolā pmā. Quid ē
ſtola pma niſi. ſtatus innocencie

quā illi reſtituitur. Et quid eſt ānu
lū in manu eius dare niſi eū amore
diuino deſpōſare. ⁊ tūc facit cōuiui
um magnū. qꝛ gaudiuz eſt angel
dei ſup vno pctōre penitentiaz agē
te. Exemplū quedā meretrix pub
lica q̄ multis annis diabolo ſerui e
bat. quadā die vidit deportaē cor
pus xp̄i p plateas a ſacerdote. ⁊
genuflexo more ſolito eum adora
bat ⁊ reſpexit eam dn̄s oculis diui
ne miſericordie et mittens ei cōtri
cōem ⁊ cognicōem ſui ſtatus que
dixit in corde ſuo. Heu miſera pec
catrix quō audeo ſtare in cōſpectu
dei qꝛ oīa pctā mea cognoſcit. ⁊ oc
currens cecidit ante ſacerdotem in
lutū cū lacrimis dicēs. Domine ihe
ſu chriſte ſi tu es qui natus es ex
maria virgine qui paſſus eſt pro
me miſerere mihi peccatrici ſecun
dum tuaz magnam miſericordiā
Et Ecce vox de pixide dixit. Vade fi
lia mea dimiſſa ſūt tibi omnia pec
cata tua ⁊ noli amplius peccare.
Circa ſecundum nota ꝙ in futuro
videbit dominus malos horribili
ter ⁊ hoc in iudicio extremo. d quo
dicitur in pposito. Qz rex intrauit
vt videret diſcumbentes ⁊ vt vidit
ibi hoīez nō veſtitum veſte nupcia
li .i. caritate Eccl'ſ. ix. Omi tēpe veſti
mēta tua ſint candida .i. opera tua
ſint munda. Ille viſus valde ē horri
bilis Apoc. p̄. Oculi eius q̄ſi flāma
ignis. De q̄ Aug̃ꝰ. Mallent repro
bi ōnes penas inferni ſuſtinere ꝙ̄
faciez irati iudicis vidē Malachie
iij. Quis ſtabit ad videndum eum
ipſe enī ē quaſi ignis cōflās Apo

ta. vi. Tūc dicēt montib9 ⁊ petris
cadite ſup nos ⁊ abſcōdite nos a fa
cie ſedētis in throno ⁊ ab ira agni
⁊ iudicis. q̄ nūc māſuetus ē ſic ag
nus Tūc erit fremēs ſic leo Amos
tercō. Quaſi leo rugi. quis nō time
bit. Iſtud figuātū ē Apoc. p̄. vbi
iohēs vidit xp̄m ſedentem ⁊ ex ore
eius pcedebat gladius ex vtraq3 p
te acutus. p iſtū gladiū ſigur vlti
ma ſnīa que ſcindit corp9 ⁊ aīam
qn̄ dicit. Ite maledcī ⁊c. qz tūc ppe
tue ardebit aīa cū corpe vn̄ dixit de
illo q̄ inuētus ē ſine veſte nupciali
Liget̄ ille manib9 ⁊ pedib9 ⁊ picite
eum in tenebras exteriores ibi erit
fletus ⁊ ſtridor dēciū hāc viſionē
horribilem faciūt pctā hōim Geñ.
vi. Vidēs dn̄s qꝫ malicia hoim eſ
ſet in terra ⁊c. Delebo inq̄t hominē
quē creaui. glō. qz a malicia ceſſaē
nō ꝓponit Iero9. Nihil ita impug
nat qꝫ cor impenitēs. oīs impenitēs
ꝓuocat iudicantē. ſolū crimen eſt
qd veniā ꝯſeq̄ n̄ p̄t. ſ3 ſi illū horribi
lem viſū volum9 p̄cauere debemus
facere ſm qꝫ legit̄ in vitaſpīm. qꝫ q̄
dam fr̄ venit ad amonē abbatem
d. pī dic m̄ verbū edificatoriū Reg̃
re dō. xix. m̄ ſ. vt q̄d cogitatis ma
⁊c. Ite vid3 dn̄s elcōs ſuos delecta
biliter Io. xvi. dixit ihs diſcipul̄
ſuis recedēs ab eis. vos quide3 nūc
triſticiā habebitis. iteru3 aūt vide
bo vos ⁊ gaudebit cor vrm̄ ⁊ gaudi
um vrm̄ nemo tollet a vob̄ Ber. O
bone ihēſu ſi in hoc exilio dulce eſt
flere dece q̄d erit in ſūma pr̄ia gau
dere. o qꝫ iocunda erit viſio illa qn̄
electos ſuos videbit ⁊ nihil in eis
inuenit̄ qd ocul̄ ei9 diſplicere pote
rit Eccī. xxxiiij. Oculi dei intelligen
tes ſe. qꝫto ergo nūc plus deu3 dili
gim9 tāto oculi dei in nos ⁊ oculi no
ſtri in deū infigūtur Aug9. nihil ſu
aui9 nihil amore dei dulci9 q̄ quāto
hic fuerit ferueciōr tanto viſio eius
erit ibi ſuauior ⁊ qꝫto nūc deſidera
m9 feruenci9 tanto intuebimur ip
ſum clari9 Hui9 figurā habe9 in Re
gū. vbi dī qꝫ Ionathas veniens ſu
p vnū p̄tū ſup qd multū ceciderat
de melle ⁊ accipiens virgā quā in
manu tenebat itinxit in fauo mel
lis ⁊ comedit ⁊ apti ſūt oculi eius.
p ionatha3 intelligit̄ qlibet fidel̄ q̄
veniēs ad illud celeſte p̄tū guſta
bit de melle diuitatis. tunc primo
apient̄ oculi ei9 qn̄ cogſcit deū ple
naria cognicōe nō p ſpeculu3 i eni
gmate ſic nūc eſt. ſ3 facie ad facie3
⁊ ſalua facta erit tunc anima cuiu
ſlibet Rogem9.

Dñica. xxi. ſer. cxlvij.

Induite vos ar

matura dei vt poſſitis ſtaē
adūſus inſidias dyaboli. Eph. vi.
Apl's vidēs eſſe diuerſas inſidias
ſiue tēptacōes dyaboli docet nos q̄
liter eis r̄ſiſtere debeam9. Sciendū
autē qꝫ dyabolus multis modis tē
ptat hominē ſiue inſidiat̄. Primo
dyabolus tēptat hominē illo pctō
ad qd vidit homine3 eſſe magis in
clinatū. ſic rex volens impugnare
caſtrū iuadit i parte debiliori Gre
rius. dyabolus mores vniuſcuiuſq3
reſpicit cui vicio ſit ꝓpinquiōr. et il
la ponit an̄ faciem ſuā ad q̄ viderit

facilius inclinare mentē. ſicut vena
tor ponit laqueū ſuum vbi beſtie
ſolent magis ambulare. qđ ꝯque
ritur pš. In via hac q̄ ambulabā
poſuerūt laqueū michi. Et ideo volēs
dyabolus tēptare dn̄m cū videret
eum eſurientē: tēptauit eū de gula
Mat. iiij. Si filius dei es dic vt lapi
des iſti panes fiant. Et duos ſenes
quos cum viderat cū frequētarent
domū ioachim & ꝯtemplabant̄ ſu
ſannā que vald̄ pulchra erat. tem
ptauit eos p luxuriā Daniel. xiij.
Species decepit te & ꝯcupiſcētia cō
uertit cor tuum. Nō hiſtoriā. Simi
li mō tēptauit regē dauid p luxuri
am qn̄ vidit eum ocio vacantē. et
berſabeē qn̄ ſe lauātem intuebat̄.
ij. Re. xvi. Greg. in morali. Ibi ini
micus ſtipulam ponit vbi ſemitā
mentis eſſe ꝯſpicit. quia illic piculū
deceptionis infert. vbi viā ꝓpmq̄
orē eſſe inuenerit cogitacōis. Exē
plū. Quidā frater multū tēptaba
tur a ſpū fornicacionis. Re. in ſer.
Qui ſe exal. humili. in p̄mo mem
bro. Secūdus mod⁹ dyaboli temp
tandi ē. quia qn̄ nō p̄t p vnum pctm̄
vincere temptat p aliud. ſicut me
dicus q̄ inuitat hominem ad diuer
ſa fercula vt ſaltem vnū comedat
Greg. Cōtinua temptacōe pulſat
dyabol⁹ vt ſaltē tedio vincat. Ber.
habet antiquus hoſtis mille nocē
di artes. vn̄ ſignificat̄ p turrim da
uid de qua mille clipei dependebāt.
et ideo mille artifex nuncupat̄. dy
abolus ei facit ſicut ille rex q̄ volēs
caſtrū cape. qn̄ n̄ poteſt expugna
re ab vna pte ab alia pte temptat.

qn̄ em̄ non poteſt vincere p vnam
machinā. facit aliam vel terciā. ali
quando ꝓicit lapides. aliqn̄ ignē
vt tandē vincat. Exemplum in xp̄o
quem cum dyabolus vincere non
potuit p gulā. temptauit p vanā
gloriam. & cum ſic vincere non po
tuit temptauit per auariciam Sic
adhuc dyabolus ſolet fideles im
pugnare. Iſtud figuratum eſt p̄.
Regū. xvij. vbi dicitur quia golias
occurrit dauid cū clipeo haſta &
gladio &c. Per goliam ſignificat̄
dyabolus qui occurrit dauid .i. cui
libet fideli cum clipeo haſta & gla
dio .i. cum diuerſis temptacionibꝰ
vt quē vincere nō poteſt pſuaſio
nibus ſaltem vincat terroribꝰ. Hu
go. in li. ij. dyabolus decipe quem
q̄ temptat. pri⁹ naturam vni⁹ cui⁹
quia ſcrutat̄ & inde ſe applicat vbi ap
tum hominem ad peccandū reperit
etiam viros religioſos quos non
poteſt vincere p luxuriam. aut aua
riciam temptat eos p vanam glo
riam vel iram vel inuidiam. Exēplū
Quidam monach⁹ deuotus cū eſ
ſet in oratione vidit dyabolum ve
nientem & ſaccum magnum portā
tem & adiurauit eū vt diceret ſibi
quid in ſacco portaret. Qui reſpon
dit. diuerſas pixides in quib⁹ ſunt
diūſa electuaria. at ille. Ad q̄d por
tas illas. Qui reſpondit. vt decipi
am monachos iſtos quicūq̄ non
vult de vna. dabo ſibi de ſecūda de
tercia de quarta et per conſequēs
omnia vt ſaltem ſibi vnum place
at quo eum alliciam et decipiam
et ſic euanuit Tercius mod⁹ dy

aboli temptandi eſt ꝙ magis ĩpu
gnat bonos ꝙ̄ malos Eccĩ·iij·Fili
accedens ad ſeruitutẽ dei ſta ĩn iu
ſticia et timore dei ⁊ prepara aĩam
tuã ad temptacõez·qꝛ tũc magis
homines impugnat qñ ſibi ꝯtrari
antur·Greḡ·Hoſtis noſter quan
to magis nos ꝯtrabellare ſibi con
ſpicit·tanto magis impugnare ĩn
tẽdit Illos eñ pulſare nõ negligit
quos quieto iure poſſidere ſe nõ ſe
tit Iſtud figuratũ ẽ in holoferne q̄
impugnauit filios iſrl̃ ſibi reſiſtẽ
tes·vñ dixit ad iudith·Ego nunꝙ̄
noui viro q̄ ſeruire voluit regi ba
bilonis·ſ·nabuchodonoſoꝛ Popu
lus aũt tuꝰ ſi ñ ꝯtempſiſſet me nũ
ꝙ̄ leuaſſez haſtã ꝯtra eũ Judith·
xi Vñ qñto magis ſanctiores ſunt
homines tanto magis eos impug
nat dyabolus Exemplũ quidã ſan
ctus tranſiuit ꝑ eremũ ⁊ vidit ſup̄
domuz cuiuſdã eremite multos de
mones ſedere·ſed cuz veniſſet ad p
ximã ciuitatẽ·vnum tm̃ vidit·quẽ
ſiuit ab eo quare illic tanti eſſent
et h tantũ vnus·Rñdit demon·Ere
mita ille eſt bonus homo ⁊ ideo ibi
multi ſunt demones querentes eũ
ſeducere·hic aũt omnes qui ſũt in
ciuitate mali ſunt ⁊ ido nõ indigẽt
niſi tm̃ vno cuſtode·Quartus mo
dus temptandi dyaboli ẽ ꝙ qñ nõ
p̄t hominẽ ſeducere ⁊ vincere tũc
ceſſat ad tempꝰ·⁊ qñ homo mini
me ſe cuſtodit ⁊ ſecurus ẽ tunc inſi
diatur ei ⁊ decipit eum Eccĩ·ix Bo
na in mala ꝯuertens inſidiat et ĩ
electis imponit maculaz Exemplũ
Lu·xi·vbi dñs dixit Cũ immũdus
ſpũs exierit ab homine ⁊ a tẽptaci
one hominis ceſſauerit·ambulat
ꝑ loca inaquoſã querens requiez
et nõ inuenit ſcdm gregoriuz·Lo
ca inaquoſã ſunt corda iuſtoꝝ q̄
ꝑ diſcipline fortitudinez ab omni
carnalis ꝯcupiſcencie humore ſic
cantur·Tunc dicit Reuertar in do
mum meam vñ exiui ⁊ veniens in
uenit eam vacãtem ꝑ negligẽciaz
ſcobis mundatam ⁊ ornatam·ſ·ſo
lum ꝑ exteriorez apparenciã Tũc
vadit ⁊ aſſumit alios ſeptẽ ſpiritꝰ
nequiores ſe·⁊ ingreſſi inhabitãt
ibi ꝑ ꝯtinuam ipſiꝰ temptationẽ
⁊ ſiunt tunc nouiſſima hominis il
lius peiora prioribꝰ·ij·Pe·p̄·meli
us eñ eſt non agnoſcere viã iuſti
cie ꝙ̄ poſt agnitam retrorſus con
uerti·dicit Greḡ in moralibꝰ Ho
ſtis nr̃ ſua malicia tãta arte ſe pal
liat vt plurimũ añ mẽtis oculos v̄
tutes fingat·vt ea q̄ q̄ſqꝫ expectat
p̄mia inde etna dignꝰ eit inuenire
tormẽta Ido monet nos apl̃s Rõ·
xiij·vt iduamur arma lucis ⁊ opi
bus v̄tuoſis ſibi reſiſtẽdo Ite·Sp
aliq̃d boni facito vt te dyabolꝰ iue
niat occupatũ·qꝛ tũc non audet te
tẽptare·Huiꝰ figurã habemꝰ in iu
da machabeo·q̄ cũ vidit lyſiaz cõ
tra ſe venientẽ cũ ml̃to exercitu iuſ
ſit ſuos armari Cũ aũt vidiſſet ly
ſias armatos viros·ꝑterritꝰ·fugit
cũ exercitu ſuo·Per lyſiã intelligi
tur dyabolus qui cũ viderit iudã ⁊
fidelem armatũ ⁊ indutũ armis v̄
tutum·fugit nec aũdet appropinq̃
re·qꝛ dicit Jaco·iiij·Reſiſtite dya
bolo ⁊ fugiet a vobis·Rogemꝰ·

Domine deſcen
de vt ſanes filiũ meũ priuſ
q̄ moriat̄ Jo. iiij. In hoc euãgelio
legit̄ q̄ dñs ſanauit filiũ reguli fe
bricitantẽ Et poſſum⁹ notare duo.
Prio ipſã febrem Scḋo dñm ſanã
tẽ. Sciendũ aũt q̄ p febrẽ ſignifica
tur pctm̃ mo̅rle ꝓpt̄ multa. Primo
ſic febris facit hominẽ debilem ad
opandũ. ſic hõ q̄ diu ẽ in pctõ mo̅r
li nõ p̄t facere opus meritoriũ qḋ
deo placeat Greg. Qui in caritate ñ
eſt omne bonum qḋ opatur amit
tit. ſup̄. quantũ ad premiũ eternũ
Hoc patet in ſaul qui multa bella
pugnauit p ꝑplo dei. ſed q̄ i pecca
tis fuit deo nõ placuit. Scḋo naȝ ſi
cut febris affligit corp⁹ ſic pctm̃ af
fligit animaȝ. pſa. xlviij. Nõ ẽ pax
impijs Iheremie. xij. Non eſt pax
vniuerſe carni. i. hominĩ viuẽti car
naliter q̄ ſemp hȝ remorſũ cõſciẽ.
Ecõtra boni hñt pacẽ interi⁹ a leti
ciã ſpũaleȝ Prouẽ. xv. Secura mẽs
quaſi iuge cõuiuiũ Yſidor⁹ Nulla
pena grauior q̄ mala cõſciencia. Vis
aũt nũq̄ fieri triſtis. bene viue Ri
chardus. Bona cõſciã nihil ẽ iocũ
dius. nihil ſecuri⁹. p̄mat corpus.
trahat mũdus. terreat dyabolus.
et illa ſecura erit cũ corp⁹ morie̅t.
ſecura cũ aĩa deo p̄ſẽtabit̄. cũ vtrũ
q̄ ãn tribunal iuſti iudicis ſtatu
etur. Tercĩo febricitanti cibus eſt
nociuus q̄ ſano ẽ ſalutiferus. Sic
cib⁹ corpis dñi nri ihũ xp̄i qui iu
ſtis eſt cib⁹ ſalutis. fit pctõribus
cibus eterne dãnacionis. p̄. Cor.
xi. Qui manducat a bibit indigne
iudicium ſibi manducat a bibit.
Aug⁹. De vno pãe accepit iudas
et petrus. ſȝ petrus ad vitaȝ iudas
ad mortẽ Bern̄. ponit exemplũ in
flore. mel fit de flore in apibus. et
venenuȝ in araneis. ſic corpus xp̄i
iuſtis ad ſalutem malis ad eternã
damnacionem. Aug⁹. Magis pec
cant qui tradunt xp̄m crucifixum
peccantibus membris q̄ iudas q̄
tradidit illum crucifixoribus iude
is. De tali materia requiẽ in ſermo
ne Paſcha noſtrũ. Scḋo notandũ
q̄ domin⁹ ſanauit iſtum infirmuȝ
et ſic ſanat pctõrem trib⁹ modis.
Primo p afflictõnem corpis Job.
v. Ipẽ vulnerat a medet̄. pcutit et
man⁹ eius ſanabit. vel vulnerat a
pcutit corpus a medet̄ animaȝ. ij.
Cor. xij. Cum infirmor potẽs ſuȝ i.
fortis in anima Illud figuratũ eſt
in adoleſcẽte quem dñs ſuſcitauit.
de quo dicit̄ Luc. vij. Cũ appropin
quaret porte ciuitatis ecce efferreba
tur fili⁹ vnicus matris ſue a tetigit
ihs feretrũ a ſurrexit adoleſcẽs. per
mortuũ iſtum ſignificatur anima
mortua in pctĩs. Sap. xvi. Per ma
liciam occidit homo animã ſuam
Aug. Sicut vita corpis eſt anima.
ita vita anime ẽ ipſe deus. pſa. lix.
Pctã veſtra diuiſerũt inter vos et
deum veſtrũ. Per feretꝝ ſignificat̄
corpus in quo fertur anima. Hoc
tangit de⁹ quando flagellat homi
nem p aliquã infirmitatẽ. tũc ado
leſcẽs mortu⁹. i. anima mortua ſur
git. i. ſaluatur. vñ legitur in vitas

patꝛũ Qꝫ cũ quidã peteret a ioħã
ne eremita vt euz a terciana ſana
ret. rñdit Rem tibi neccãriaꝫ cupis
tibi auferri. ſicut eñ corpa medica
mentis. ita anime languoib⁹ curã
tur. Exemplum Quidã vſurari⁹ no
luit ab vſurã ceſſare ⁊ ꝯfiteri. licet
euꝫ vxoꝛ ſua multũ moneret ꝑ moꝛ
tem ⁊ extremuꝫ iudiciũ. Cũqꝫ nõ ꝓ
ficeret rogauit deũ vt eum caſtiga
ret ⁊ ſtatim cecus fact⁹ eſt. ⁊ cũ mi
nime ſe emẽdaẽt tũc deus fecit eũ
infirmari. cũqꝫ ꝯſuleret medicos.
dixerunt ꝙ nõ poſſet moꝛtem eua
dere. ⁊ tunc dixit vxoꝛi. quid faciaꝫ
modo. Que rñdit. vocãte medicuꝫ
anime. vocauit ergo ſacerdoteꝫ ꝓ
mittẽs omnia reddere. Cũqꝫ ſacer
dos corpus xp̄i poꝛtaſſet ſurrexit il
le nudus coraꝫ omni populo ⁊ ac
cepit vnum marſubiũ ſup̄ doꝛſum
⁊ aliud ante faciem ⁊ venit ante ſa
cerdoteꝫ clamans iudiciũ ſup ipm
dixit. O domine de⁹ p̄redo fui ⁊ fur
omnibus diebus vite mee miſere
re michi peccatori et fecit ſe virga
cedi a ſacerdote. Cũqꝫ ille ad lectuꝫ
ꝑuenit orauit deum dicens. O do
mine de⁹ ſi miſertus es mihi in ali
quo ſigno peto michi oñdere dig
neris ⁊ ſtatī viſum recepit. Iterꝫ di
xit Oñde mihi ſi digne poſſum coꝛ
pus xp̄i. ſ. tuuꝫ recipere Et ecce ma
nus de pixide exiens coꝛp⁹ xp̄i ſibi
obtulit ⁊ ſic fideliter moꝛtu⁹ eſt. Ec
ce patet ꝙ dñs ſanat animaꝫ ꝑ in
firmitatẽ. ꝙ dicit Ps̄. Mltiplicate
ſunt infirmitates eoꝝ poſtea acce
lerauerũt. Secũdo ſanat dominus
verba p̄dicatõis. ps̄. Miſit verbuꝫ

et ſanauit eos. ſicut figuratũ ẽ Ma
th. viij. vbi dicit ꝙ centurio venit
ad ihm dicẽs. Domine puer me⁹
iacet in domo paliticus. Sꝫ dic tñ
verbo ⁊ ſanabit puer meus. Per
ſeruuꝫ iſtum ſignificatur peccatoꝛ
qui eſt ſeru⁹ dyaboli Johan. viij.
Qui facit peccatum ſeru⁹ eſt pecca
ti. Criſo⁹. Anteꝙ̃ peccauerim⁹ liberi
facti ſum⁹. ſi ſemel opibus dyabo
li nos obligauerim⁹ iã noſtra vir
tute euadere non poſſumus niſi di
uina miſericoꝛdia adiuuante. ij.
Pet. ij A quo quis victus eſt eius
et ſeru⁹ eſt. Qui ergo vincitur a dy
abolo ꝑ peccatum ſeruus eſt dya
boli ⁊ talis infirm⁹ eſt in anima. ꝙ
ſicut infirmus nõ poteſt opari. ita
talis non pōt facere opus meritori
um ⁊ talis aliqñ ſaluabit ꝑ verbũ
predicatõis. ꝙ ſepe contingit ꝙ
peccatoꝛ in ecclia vnũ verbũ audit
in predicatõne ꝑ qd ꝯtricionẽ ꝯ
cipit ⁊ liberatur ab omnib⁹ pecca
tis ſuis. Exemplũ Paulus eremita
vidẽs homines intrãtes ecciam et
inter alios vidit vnũ magnũ ⁊ tene
broſuꝫ ſic carbonẽ ⁊ demones duce
bãt eum catenatũ ⁊ victũ gauden
tes ⁊ pſallẽtes ⁊ angeli ſequeban
tur triſtes et flentes a longe. Cũqꝫ
verteret ad orationeꝫ ⁊ fletũ ꝓ eo
ꝙ viderat. ſurgens ab oratione vi
dit eum clarum pulchrũqꝫ de eccle
ſia exeuntẽ ⁊ angelos circa eũ letã
tes ⁊ demones remotos ꝯfuſos ⁊
flentes. Et reuelatum eſt ei ab an
gelo. ꝙ ille peccatoꝛ audito v̄bo dei
in eccleſia contritus eſt ⁊ munda
tus eſt ab omni peccato Sap. xvi.

Etenī neqꝫ herba malagma ſana
uit eos. ſꝫ ſermo tuus domine q̄ ſa
nat omnia. Tercio ſanat hō ꝑ hu
milem orationē. pſal. Dn̄e deꝰ me
uſ clamaui ad te ⁊ ſanaſti me Illd
figuratum ē in muliere chananea
Math. xv. q̄ clamabat ad dn̄m di
cens. Miſerere mei fili dauid. filia
mea male a demonio vexatur. Cui
rn̄dit dn̄s. Non eſt bonum ſumere
panē filiorū ⁊ mittere canibꝰ. qua
ſi diceret. tu es canis ⁊ nō es digna
vt detur tibi gracia mea q̄ ſolū da
ri filijs dei. At illa humilians ſe di
xit. Etiaꝫ dn̄e. nam ⁊ catelli edūt de
micis ⁊c̄. q̄ſi diceret. verū ē qd tu di
cis. Ego nō ſum digna ad ꝑcipien
dam tuā grām ita plenarie vt filij
dei. fac mihi ſaltē vt fit catulis. da
mihi micas gracie tue ⁊ modicum
quid. ⁊ reſpexit dn̄s humilitatem
orōnis ſue ⁊ ſanauit filiā eiꝰ. Per
mulierem iſtā quā dn̄s canē appel
lauit ſignat̄ pctōr caninā ⁊ beſtia
lem vitā ducēs. De quo Apoc. vlt.
Foris autē canes ⁊ venefici ⁊ pctō
res q̄ ſunt foris ⁊ ex cōionem ſan
cte ecc̄e. Huiꝰ filia ⁊ aīa vexat̄ a de
monio. qꝛ q̄t pctā mortalia ꝑpetrā
uit. tot demonia habet ⁊ obſeſſa ē
tot demonijs vn̄ maria magdale
na dicit̄ fuiſſe obſeſſa ſeptē demo
nibꝰ. qꝛ ſeptē peccatis mortalibꝰ i
uoluta fuit. ſm̄ Criſo. Sꝫ ſi volumꝰ
ſanari in aīa debemus orare cū Eze
chia. Cui cū vita eſſet negata a deo
ꝑ ꝓphetam ad pietem conuerſus
fleuit amare ⁊ orauit ad dn̄m. et
die tercia fuit ſanatus ita vt intra
ret tēplū Nō hiſtoriā. iiij. Reg. xx.

qꝛ Caſſiod dicit ſup pſal. Oracio
abſtrahit cor a terrenis. mūdat a
vicijs. ſubleuat ad celeſtia et red
dit capaciꝰ ⁊ dignꝰ accipie̅da bō
ſpūalia. Exemplū monialis quedā
tēptata exiēs ordinem apoſtata
uit ſeducta a iuuene. ꝑ proceſſuꝫ
tpis cū eaꝫ iuuenis deſereret facta
eſt publica meretrix. q̄dam tpe co
gitare cepit de ſtatu ſuo in q̄ fueāt
an̄ illū miſerū ſtatū in quo tūc fuit
Cūqꝫ cogitaret de diſtricto iudicio
dei qꝛ reddituta eēt rōnem de ōni
tpe vite ſue. de ōni vbo. de ōni cogi
tacōe. de omiſſis ⁊ ꝯmiſſis deſpera
uit dicēs. Pctā mea ſūt ſup nume
rū arene maris. quō ꝯ̄ rationē red
dā corā tam diſtricto iudice. Qua
dā aūt die natiuitatis incidit ſibi qꝛ
deꝰ tm̄ humiliaſſet ſe qꝛ ꝓpt̄ homi
neꝫ factꝰ eſt puer. cepit cogitare in
tra ſe. O ſi poſſeꝫ ego miſera nunc
corā iſto puero grām inuenire. Et
omnibꝰ egreſſis pꝰ miſſaꝫ p̄mam
ipa ſola rēmāſit an̄ altare rogans
deū cū lacrimiſ di. Dn̄e iħe ſu xp̄e q̄
ꝓpt̄ pctōreſ factꝰ es hō miſerere mi
hi peccatrici. ⁊ ecce vox d altari di
xit. O filia mea dilecta dimiſſa ſūt
tibi omnia pctā tua. vade in pace
et ampliꝰ noli peccare. Rogemꝰ.

Dn̄i. xxij. ſer. cxlix.

Hoc oro vt ca
ritas dei magis ac magis
abūdat in vobis Phil. p̄. Sciens
apoſtolus qꝛ ſine caītate nemo po
teſt ſaluus fieri: hortatur nos ad
caritatem habendā. ⁊ qꝛ mortuꝫ
eſt qui habeant caritatē ⁊ qui nō

Sciendū eſt q̄ octo ſunt ſigna ca
ritatis p̄ que ꝓbari p̄t vtrū homo
diligat deū an non Primū ſignū
eſt q̄ qui diligit deū libent̄ cogitat
de deo Nam dī Math. vi. Vbi eſt
theſaurꝰ tuuſ ibi ⁊ cor tuū erit. Na
turāle eſt ei q̄ quicq̄d diligit homo
corde intendit. ſic qui diligit deum
non aliud cogitat q̄ d deo. vn̄ Gre
goriꝰ omel. xv ſup illud. Dn̄e ſi ſu
ſtuliſti illū dicito mihi dic̄ em̄ ba
ſiliꝰ in examero n. Theſaurꝰ indefi
ciens eſt amor diuinꝰ. quē qui ha
bꝫ diues eſt. quicūq̄ caret pauper
eſt. vis amoris hoc facē ſolet i ani
mo vt quem amat ſemꝑ ipſum co
gitat nullū credat ignorare. Iſte
enim amor ſemp debꝫ vigere. ſm
q̄ dī. Diliges dn̄m deū tuum ex to
to corde tuo ⁊ ex tota aīa ⁊ c̄ Math
xxii. In cuiuſ figura dicit̄ Leuit. vi
Ignis in altari meo ſemp ardebit
quem nutriet ſacerdos ⁊ fidelis ſb̄
iciens ligna ⁊ recogitans beneficia
. L ipſiꝰ dei. Secūdū ſignū eſt q̄ ho
mo diligens deum libēter loquitur
de deo. Nam dicitur Luc vi. ex ab
undancia enim cordis os loquit̄
qui ergo deū habet in corde libent̄
de eo ꝓfert ore. dic̄ enim Criſ. Hic
mos eſt amantiū vt amorem ſuū
ſilencio tegere nequeant. ſꝫ caris
ſuis offerunt ⁊ flammas ſuas īfra
pectꝰ ſuum cohibere non poſſunt.
vn̄ legitur de ſancto Ignacio qui
ſemper hoc nomen iheſus xp̄s in
ore habebat. cumq̄ duceretur ad
martirium queſiuit ab eo tyrānꝰ
cur hoc nomen tam crebro noīa
ret. rn̄dit. q̄ ipſū in corde meo ha

beo ſcriptū At ille poſt q̄ decollatꝰ
fuiſſet fecit corpus eius diuidi ⁊ ī
uenit ī corde eius ſcriptum aureis
lris Iheſus criſtꝰ Tercium ſignū
eſt q̄ diligens deum libēter audit
loqui de deo Jo. viij. Qui ex deo ē
verba dei audit. Lu. x. Quia maria
magdalena deum dilexit ideo ſedēs
ſecus pedes domini audiuit verbū
illius. Luce. xi. Beati qui audiunt
verbū dei ⁊c̄. Sed de multiſ poteſt
dici illud Johann. viij. propterea
vos non auditis quia ex deo non
eſtis Legitur in vita beati amandi
epī q̄ cū predicaret apud naſciōes
quidā ioculator eum deriſit ⁊ im
pediuit ſibi ſubſannando. quia ar
reptus a dyabolo clamauit Ve m̄
quia verbum dei ɔtempſi et p̄dica
tori detraxi. et ſe lacerans ⁊ diſcer
pens dentibus ⁊ vnguibus ſuis ex
pirauit. Quartum ſignū eſt q̄ dili
gens deū libenter opatur bō ope
ra Greḡ. Nūq̄ eſt amor dei ocioſꝰ
opat̄ em̄ magna ſi eſt. ſi aūt opa
ri renuit amor non eſt. Illd figuā
tum eſt in Jacob qui ſeruiuit pro
rachel ī graui ⁊ magno labōe. xiiij
annis ⁊ videbantur ſibi dies pauci
pre amoris magnitudine quē ha
bebat ad rachel ¶ Sic qui diligit
deum libenter operatur opa dei et
videtur ſibi leue ⁊ breue ⁊ modicū
quicq̄d facere p̄t p̄ amoris magni
tudine Gre. probacio dilectionis
exhibicio eſt opis Exemplū q̄ dā
matrona nobil ⁊ diues in dei amo
re multum accēſa erat oīa que ha
buit paupibꝰ diſtribuit ⁊ in clau
ſtro moīaliū coq̄ne ſeruiebat ⁊c̄ Re.

ſet. Humiliam̄i ſub ꝑotenti. Quītū
ſignū eſt ꝙ homo diligens deū di
ligit et ꝓximum. ꝑ. Jo. iiij. ſi quis
dixerit diligo deum ⁊ frēz ſuū odit
mendax eſt ⁊ paulo pꝰ ſubdit. hoc
mandatū habeꝰ a deo vt q̄ diligit
deū diligat ⁊ ꝓximū. q̄ ergo n̄ ſub
ueit ꝓxio in nc̄itatibꝫ certū ſignū ē
ꝙ deū n̄ diligit. vʒ Jo. iij. Qui habū
erit ſubſtātiam huiꝰ mūdi ⁊ viderit
fratrez ſuū nc̄itatē patientē ⁊ clau
ſerit viſcera ſua ab eo. quō caritas
dei manet i illo. Qui āt libēt ſubue
nit ꝓximo ſuo indigenti certuz eſt
ſignū dilectōis dei. Nam dic̄ dn̄s
Mat. xxv. Qd vni ex minimis meis
feciſtis mihi feciſtis. Eſuriui ⁊ dedi
ſtis mihi manducare. Exemplūz q̄
dam vir ⁊ vxor ſua erant in dilecti
one dei multum ferventes ⁊ hoc in
paupibꝰ oſtendebāt quos valde
beniuole tractabant. ſ. hoſpitantes
miniſtrātes pedes lauantes ⁊ nūq̄
comedere volebant quin haberent
vnū pauperē i menſa loco xp̄i. Cō
tigit in die natal' dn̄i ꝙ de ſero vir
exiuit ⁊ queſiuit vndiqꝫ ſi aliquem
paupez inueniret. Et inuenit quē
dam nudū ⁊ introduxit in domuz
ſuā ⁊ cū magno gaudio eū recepit
Cūqꝫ poſt cenā vellet lauaē pedes
eius inuenit ꝙ fuerūt pforati max
imis foraminibus ⁊ clamauit cum
magna voce ꝯpaſſionis cordis ſui
O quātum dolorē hʒ iſte miſer hō
in pedibꝰ. hʒ ei pedes pforatos ſic̄
xp̄s in cruce habuit. Et ille ait. Ego
ſū xp̄s quē tu in ſpē paupis ſepiꝰ
recepiſti ⁊ ſic euanuit. Ecce pʒ qui
diligit deū diligit ⁊ ꝓximū. Sextuz

ſignū dilectōis eſt ꝙ hō diligens
deū libēter ſuſtinet aduerſa ꝓpt deū
Cant. viij. Fortis ē vt mors dilectō
⁊ mltō fortior. q̄ ꝓpter di dilectōez
ꝯtemnit hō mortez Augꝰ. Nichil
fortius hoie habēti caritatez Amā
tem ei nulla pena ꝑt ſepare a cari
tate xp̄i Vn̄ apl's Quiſ me ſepara
bit a caritate xp̄i an tribulacō an
anguſtia ⁊c̄. q. d. nullo modo poſ
ſunt nos iſta ſepare a caritate xp̄i
Ber. Oia grauia fac̄ amor di leuia Ex
emplū cū quidam ſanctus ducere
tur ad martirium gaudēs ibat Re
q̄re dominica. ij. poſt. octa. paſche.
in ſermone. Cognoſco oues meaſ
Septimum ſignum dilectionis eſt
ꝙ homo diligens deū libenter eiꝰ
mandata cuſtodit Johannis. xiiij
Si diligitis me mandata mea ſer
uate Gregorius vnuſquiſqꝫ veſtꝝ
ſi requiratur an diligat deum tota
fiducia ⁊ tota mente. reſpondit. dili
go Sed audite quid veritas dicit.
Si quis diligit me ſermonem me
um ſeruabit id eſt mandata mea
cuſtodit Gregorius. Probacio di
lectionis exhibicio eſt operis ꝑ.
Job. ij. Qui dicit diligo deuz ⁊ mā
data eius non cuſtodit mendax ē
Math. xix. ⁊ Luce. xviij. adoleſcēs
quidam venit ad ihesum dicens.
Magiſter quid faciam vt vitam et
nam habeam. Reſpondit. Si vis vi
tam ingre di ſerua mandata dei.
Jlle dixit. que ſunt. Cui dominus
enarrauit ꝑ ordinez oia mandata
⁊ ille Hec oia ſeruaui a iuuentute
mea Jheſus autez intuitus dilexit
euz ⁊ illud promittit dn̄s cuilibet

hominĩ deũ diligenti Prouer. viij. Ego diligẽtes me diligo Octauuȝ ſignũ dilectõis eſt ꝙ homo diligẽs deũ dolet d offenſa dei ꝙ dicͭ Anſelmus. Quantũ quiſq; aliũ diligit tantuȝ de bono eius gaudet ⁊ de malo eius turbatur Qui ergo deũ diligit gaudet de honore deo exhibito ⁊ dolet de ↄtumelijs deo illatis qd fit p pctm̃ pſ̃. Qui diligitis deum odite malũ. Hanc caritatẽ habuit fineeſ qui vnũ ex filijs iſrl̃ occidit ꝓpter offenſam ⁊ ↄtumeliaȝ quas deo exhibuit. Numeri. xxv. Re. in. dñ. ix. poſt feſtũ trinit. in ſer. Non ſumus ↄcupiſcentes malorum Itẽ hũc zeluȝ habuit mathathias p. Macha. ij. de quo dicitur cũq; anthiochus faceret cogi iudeos vt ydola adorarent. ille cũ ſuis ſocijs recuſauit. tunc quidaȝ iudeus imolabat ydolis ſup altare corã omnib9. mathathias aũt zelo dei accẽſus non potuit videre talem cõtumeliaȝ deo fieri ⁊ ſurrexit ⁊ interfecit eũ ſuper altare Iſti duo ſunt multũ cõmendati in ſacra ſcriptura pro tali zelo Qui ergo ſic odit maluȝ. ſignũ eſt ꝙ diligit deum Exemplũ. Renold9 de britania vir nobil' ⁊ potens erat ⁊ ita zelabat iuſticiã dei ⁊ pctã odiebat ꝙ nulli dlinquenti parcebat nec ꝓpter amiciciaȝ. nec ꝓpter diuicias. nec ꝓpt ↄſanguinitatem. ſed oĩs equalit iudicabat. q̃ cũ q̃daȝ die infirmaretur venit q̃rela ad eũ ꝙ fili9 ſororis ſue voluiſſ; quandã v̓gineȝ violent opprimẽ. Et ſtatim ipſe p̃cepit ſuis ſuis vt eũ ſuſpenderent. Serui aũt ſimulantes dixerũt

ꝙ ſic feciſſent Iuuenis autẽ ſe abſcõdens p aliquot ãnos. eſtimans ꝙ auũculũ ſuũ placatuȝ. venit viſitare eũ. At ille viſo illo ſtatĩ cũ cultello. trãſfixit eũ. Inualeſcẽte infirmitate vocauit ſacerdotẽ vt ſibi daret corp9 dñicũ Cũq; ſacerdos reiſſet ⁊ audiuiſſ; ei9 ↄfeſſionẽ q̃ſiuit q̃re nõ ↄfiteret ꝙ nepotẽ ſuũ occidiſſet. Qui reſpõdit ꝙ nũq̃ vellet hoc ↄfiteri. ꝙ hoc feciſſet zelo iuſticie ⁊ noluit eũ ſacerdos ↄmuicare. ſed receſſit. At ille ait preſbitero. ſi vos ꝓpt iuſticiã negatis mihi corpus dñi. dñs iuſt9 iudex diligẽs iuſticiã ⁊ odiẽs iniq̃tateȝ nõ m̃ negabit. Et cũ ſacerdos exiuiſſet domũ tũc clamabat poſt eũ iudex dicẽs videte ſi hẽtis in pixide corp9 dñi qd cũ feciſſet nl inuenit. tũc ait iudex. Ecce. quem mihi negaſtis ipſe ſe m̃ nõ negauit ⁊ aperto ore oſtendit ei hoſtiam ⁊ ſic deglutiuit Rogemus

De eodem. ſer. cl.

PRocidens aũt ſu9 ille rogabat eũ dicẽs. pacientiam habe in me ⁊ oĩa reddã tibi. miſertus autem dñs ſerui ⁊c. Mat. xviij. In verbis iſtis deſcribũtur duo ſcȝ pctõruȝ ↄuerſio Et diuina miſeracõ. Primũ tangit ibi. Procidẽs autem ſu9 Secũdũ ibi. miſtus autẽ domin9 ſui Sciẽdum ꝙ quatuor ſunt ꝓpter que pctõres ſolent deſperare. ꝓpter hoc inuenimus q̃druplicem dei miſericordiam Primo ſolent aliqui deſperare propt multitudinem peccatorũ Prouerb xviij. Impius cum in ꝓfundum p

uénerit ꝯtēnit. ſuꝑple veiaꝫ ꝛ deſpe
rat. Contra hoc debꝫ pctōr cogita
re multiplicē di miſericordiā Amb
ſup hic. Nemo diffidat. nemo ꝯſci⁹
veteꝝ pctōꝝ ꝑ mia diuina pdat.
nouit dñs mutare ſententiam ſi tu
nou eis mutaē delictū. Vnde ſi ho
mo ꝯmiſiſſet omnia pctā toti⁹ mū
di tamen debet veniam poſtulare ꝛ
ſi veniam petit domin⁹ dimittit to
tū ꝛ non negabit ei. Exemplū in ſ
uo de quo in iſto euāgelio habet.
qui cū tm̄ peteret dilaciōem obti
nuit omniū debitoꝝ ſuoꝝ remiſſi
onē Anſelm⁹. Cert⁹ ſum dñe ꝙ ꝓp
ter pctā mea merui eternam dam
nationem. cercioꝛ ꝙ penitentia nō
ſufficit ad ſatiſfcōeꝫ Certiſſim⁹ ꝙ
miſericordia tua oēꝫ ſupat offenſi
onē. Exēplū in maria magdalena
Luc. vij. dimiſſa ſunt ei pctā mlta
qm̄ dilexit multū. Exemplū in da
uid. ꝛ c. Grego Nulluꝫ pctōreꝫ q̄n
tumcūqꝫ peccauerit de⁹ deſpicit qui
pctōres redimē venit. In cui⁹ figu
ra dicitur Gen. xlv. Qꝫ fratres io
ſeph qui eum ꝑmo vendiderūt po
ſtea placauerunt videntes eū. Ipe
miſertus eorum oſculatus eſt eos
Per ioſeph intelligit criſt⁹ pater
noſter quē vendim⁹ qñ peccatū cō
mittim⁹. ſꝫ ipſum ecōtra placam⁹
quādo ante ipſuꝫ ꝓſternimur orā
do. tūc autem nos oſculatur qñ red
dit nobis ḡciam pditam. exēpluꝫ
Meretrix quedā q̄ multis annis ꝯ
munis erat ꝛ infinita pctā cōmiſe
rat ꝛ multas animas ſecū damna
uerat. Require dn̄ica. xx. in ſer. In
trauit auteꝫ rex. Secundo ſolent de

ſperare aliq̄ ꝓpt magnitudieꝫ pctō
rū. ſic deſperauit Cayn Gen. iiij di
cēs Maioꝛ ē iniq̄tas mea q̄ꝫ vt veni
am merear. Cōn hoc dꝫ hō cogitaē
magnā dei miaꝫ q̄ maioꝛ eſt q̄ꝫ pec
cata toti⁹ mūdi Aug⁹. Nemo diffi
dat de pietate dei. qꝛ maioꝛ ē ei⁹ mi
ſericordia q̄ꝫ toti⁹ mūdi iniq̄tas et
q̄ſquis ad euꝫ toto corde clamaue
rit exaudiet eū dñs qꝛ miſericoꝛs
ē Plus ei pat⁹ eſt pctōri veiaꝫ da
re q̄ꝫ ipe pctōr accipe Sic feſtinat
pctōrem abſolui a tormēto ꝯſcie q̄
ſi pl⁹ cruciet eū cōpaſſio q̄ꝫ ipm mi
ſeꝝ paſſio ſui Qꝫ ꝓpt magnitudieꝫ
pctōrum null⁹ debet deſperare pꝫ i
beato petro qui poſt trinaꝫ negacō
nem veniam meruit Criſoſto. Eter
ne ciuitatis ianuas nobis deſpera
cio claudit. ſpes apit. fiducia locuꝫ
ꝑbet ꝛ igreſſum. Exemplū de muli
ere adultera que cōſuluit vetulas
Req̄re in ſmone. Gaudiū eſt āgel
di. Tercio ſolent aliq̄ deſperare ꝓpt
longitudineꝫ pctōꝝ. ſcꝫ ꝙ nimis
lōgo tempe iacuerūt i pctīs ꝓpter
malaꝫ ꝯſuetudieꝫ. Iſti figurati ſūt
p lazarū qui iacuit i ſepulchro feti
d⁹. ꝛ lapis erat ſuperpoſit⁹. Greg.
difficile ei ſurgit qui mola male ꝯ
ſuetudinis ꝑmitur. Contra hoc de
bet homo cogitare miſericordiam
dei quam exhibuit latroni i cruce
ſero penitenti. q̄ cū fuiſſꝫ pctōr vſqꝫ
ad horam mortis ſue dixit tantū
vnuꝫ verbum. Memento mei dñe
dum veneris in regnum tuū Statiꝫ
fuit ſibi reſponſum. hodie mecum
eris in paradiſo Aug⁹. Quemcun
qꝫ pctōrem neceſſitas cogit ad pei

tentiam· nec peccati quantitas· nec
tēpis breuitas· nec vite enormitas
nec hore extremitas· excludit a ve
nia ſi pfcā fuerit voluntatis permu
tacio. Exemplum duo milites fra
tres carnales in hibernia habue
rūt famulū· Require in ſmone· Sti
pēdia pcti mors· Quarto ſolent ali
qui deſperare ꝓpter frequentem itē
racōem ſcꝫ ꝙ frequēt cadūt in pec
catū poſt ꝯfeſſionē· ⁊ iterū ſurgūt
⁊ iterū cadūt· ſic homo icipit deſpe
rare ⁊ dicere. qd mihi pdeſt ꝯfeſſio
cum frequenter cado· Contra hoc
debet homo cogitare miam dei ſem
per eſſe patam ad accipiendū pe
nitētiaꝫ quociēſcunqꝫ homo cadit.
vn̄ dicitur Mat· xviij· Cum petrus
quereret ſi ſepcies deberet dimittē
frī ſuo· Rn̄t domin⁹ Non dico tibi
ſepcies ſed ſeptuagies ſepcies id ē
quocienſcūqꝫ peccauerit tociens di
mitte ei Prou̇· xxiiij· ſepcies in die
cadit iuſt⁹ ⁊ reſurget· Si cadit quō
iuſt⁹· ⁊ ſi iuſt⁹· quō cadit· ſed iuſt⁹
vocabulū non amittit ſi mox p pe
nitentiā reſurgit Exemplū quidaꝫ
frat venit ad abbatē ſiſēniū q̄ fuit
ſcūs pat ⁊ dixit ei quid faciā pateꝛ
ꝙ cecidi· At ille reſurge inquit· et
ſic venit multociens Tandeꝫ dixit
frequēt cado Ille rn̄dit· ſi deſiſtas
ſurgere Cui frat· vſqꝫquo poſſum
ſurgē· At ille Sicut ſemp cadis ſic
optet ſemp ⁊ ſurgere· quo vſqꝫ aut
in bono pſeuere aut in malo occū
bas ⁊ in quo fine dephenſus fueis
in eo iudicaberis· Iſidorus in libro
ſcdo de ſūmo bono Null⁹ deſperare
debꝫ de venia ſi circa finē vite ad pe
nitentiā ꝯuertit· vnūquēqꝫ ei de⁹ de
ſuo fine nō de vita pterita iudicat
Rogemus dominū noſtrum.

Dominica· xxiiij· F. di.

SAluatoreꝫ ex
pecta⁹ dn̄m noſtꝝ iheſum
xp̄m· ad Philip· iij· Legit Joh· xi
iij· Qꝫ cū domin⁹ aſcēdere vellet de
hoc mūdo ad patreꝫ dixit diſcipul
ſuis Iterū veniā ad vos ⁊ recipiam
vos ad meipſum Illud intelligen
dum eſt de aduentu domini in moꝛ
tē qn̄ venit ⁊ accipit nos de hac vi
ta Iſtum aduentū omnes expecta
mus beati qui bene expectant. Sci
endum autem ꝙ aduentū domini
in mortem debe⁹ expectare tribus
modis· ſcꝫ vigilando· operando· co
gitando· Primo vigilando ⁊ hoc iō
quia incertus Theſſ· v· Dies domi
ni ſicut fur in nocte ita veniet· Fur
autem in nocte venit cum minime
ſperatur· ſic dies mortis Bernar·
Nihil certius morte nihil incerci⁹
hora mortis Seneca mors inſidiat
in omni loco· tu quoqꝫ ſi ſapiens
fueris vbiqꝫ eam expectabis· Vn̄
monet domin⁹ Mat· xxiiij· Vigila
te quia neſcitis qua hora dn̄s veniet
Illud autem ſcitote quoniam ſi ſci
ret paterfamilias qua hora fur ve
niret ⁊c· Ideo ⁊ vos eſtote pati quia
qua hora non putatis filius hoīs
veniet ſcilicꝫ morte mittendo· Glō·
vltimaꝫ horam dn̄s ignorare volu
it vt ſit ſemper ſuſpecta ⁊ ad eā ſē
per pparemur Aug⁹· Vigilare de
bet omnis xpian⁹ ne euꝫ imparatū
inueniat ſue vite vltimus dies Ex

emplū in quodā rege q̄ nūq̄ ridē
cōſueuit ꝓpter incertitudinem mor
tis. Regūe dō. xix. in ſermone Vt
quid cogitatis mala in cordibus
2 veſtris Scđo debem⁹ expectare do
minū opando. Ps. Expecta dn̄m
viriliſ age et ↄfortet cor tuū. nā te
examinabit opa ſingulorū ⁊ red
det vnicuiq꜀ iuxta opera ſua Illud
figuratū eſt Luc. xix. vbi dī Hō q̄
dam nobilis abijt in regionē lon
ginquā accipe ſibi regnū ⁊ reuer
ti Et vocatis ſeruis ſuis dedit illis
decē mnaſ ⁊ ait. negociamini vſq꜀ dū
venio. Poſt mltū vero temporiſ dū
rediret. vocauit ſeruos ſuos vt vi
deret quantū quiſq꜀ negociatuſ eſ
ſet Et vn⁹ lucrat⁹ fuit cū vna mna
decē mnas ⁊ illū cōſtituit dominū
ſuper decem ciuitateſ Et ali⁹ fuit lu
cratus quinq꜀ mnas ⁊ illū cōſtitu
it dn̄m ſuper quinq꜀ ciuitates. ter
ci⁹ nihil lucratus fuit ⁊ illi nihil de
dit. ſed arguēs eū accepit eandem
mnā quā ſibi dederat Hō iſte cri
ſt⁹ ē qui abijt ī die aſcēſionis ī rgi
onem longinquā .i. in celū accipere
ſibi regnū ſuū ſcđm q꜀ homo et reuer
ti. q꜀ redibit in nouiſſimo die .a. in
morte cuiuſlibet hominiſ cuiuſ no
uiſſimus dies eſt qñ moriť Et tūc
videbit quantū quiſq꜀ operatus eſt
⁊ reddet vnicuiq꜀ ſcđm ſuū laborem
Inutilem aūt ſeruū proiecit in te
nebras exteriores. Gre. Ve aūtē
ſeruis illis quos cum venerit dñs
⁊ inueneit nil opatos fuiſſe. quia
tūc amplius nihil pñt operari. Eccī
xiiij. Ante mortem bene fac ⁊ c̄. ⁊
ne defrauderiſ a die. bō et pericula

diei nō te pretereant. Et ſubdit ſta
tim ante obitum tuum operare iu
ſticiam. quoniam non eſt apud i
feros inuenire cibum. Exemplū q̄
dam ſcūs eremita ſportas ⁊ huiuſ
mōi vaſa facere ↄſueuit Re. dm̄ca.
xvi. i ſermo. Defunct⁹ efferebatur
iiij. mēbro Operemur ergo bonū ⁊
fruct⁹ dignos pn̄ie in tpe ſanitatiſ
⁊ iuuentutis q꜀ neſcim⁹ qñ dñs ve
niet nūcios mortiſ mittēdo Aug⁹
Nolite negligere q꜀ vos pius dñs
peccantes ſuſtinet. quia quanto
diuci⁹ expectat. tanto grauī⁹ iudi
cabit. ſi neglexeritis. Tercīo debem⁹ 3
expectaē aduentū dn̄i ſemper mor
tem cogitando. Ecc̄i. xxxviij. Mēor
eſto iudicij mei ſic enim erit ⁊ tuū
Mihi heri et tibi hodie. Seneca
Quotidie morimur. quotidie dimi
nuiť aliqua ps vite noſtre Aug⁹.
Nihil eſt aliud preſens vita q꜀ qui
dam curſus ad mortem. Iſta cogi
tacō vtilis eſt ad mlta. Primo ad
fugam peccatorum Eccleſiaſt. vij.
Memorare nouiſſima tua ⁊ in eter
num non peccabis. Auguſtin⁹. Ni
hil ſic reuocat a peccato vt frequēs
cogitacio mortis Exemplū de quo
dam eremita qui poſuit fetidaſ car
nes mortue mulieris ī cella ſua an
te oculos eius vt ſemper mortem
cogitaret et temptacio carnis eū
non ſuperaret Greḡ. Nihil ſic valz
ad domandum carnalia deſideria
ſicut cogitacio qualiſ ſit ipſa caro
futura Scđo mēoria mortis ꝓuo
cat ad humilitatē vñ āntiq̄ preſ humi
liātes ſe poſuerūt cinēs ſup capita
ſua ī memoria mortiſ Vñ ſacdos ī

ponens cineres hoi dicit· Memen
to hō ꝙ cinis es ⁊c̄· Eccī·x· Quid ſu
ꝑbis terra ⁊ cinis· Pauo viſis pen
nis ſupbit ⁊ erigit caudā: ſed viſ
pedib⁹ triſtat̄ ⁊ deponit caudā· ſic
hō viſo fine vite ſue humiliabit̄·
Exemplū in iobe patriarcha cuꝫ
eēt in loco honoris ↄſtituit ſibi qn
dam q̄ dicebat ſibi· Dn̄e imꝑfectū
eſt ſepulchꝝ tuū· iube illud ꝑfici
ꝙ neſcis qn̄ morieris· hoc ideo fec̄
vt ſp morte̅ cogitaret ⁊ non ſupbi
ret· Tercio memoria mortis ꝓuo
cat ad elemoſinaꝝ largicōꝫ· i· Ma
ch· i· Vt cognouit alexāder ꝙ mo
reret̄ diuiſit regnū ſuū pueris ſuis
qui ſecū nutriti erant: ⁊ hoc cū ad
huc viueret· Timor em̄ mortis fac̄
ↄdere teſtamenta· Jhero· Nō ſunt
bona hoīs que ſecuꝫ ferre non pōt
ſola mia eſt comes defunctoꝝ· Jdē
Facile ↄtemnit oia: qui ſe ſp cogi
tat moriturꝝ· Exemplū de quodam
rege q̄ ſciens ſe miſſuꝝ in exilium
premiſit oia nc̄aria· teq̄· in ſer· pre
para te in occurſuꝫ ⁊c̄· Ad qđ mo
net etiā dn̄s Lu· xvi· Facite vobis
amicos de mammona iniq̄tatis·
Jſto mō debem⁹ expectare dn̄m vt
cū venerit in fine vite nr̄e: adducat
nos cū gaudio ad eterna hitacu
la· Jo· xiiij· Jteꝝ veniā ad vos i· ho
ra mortis· ⁊ accipiā vos ad meip
ſum Yſa· lv· Cū leticia egrediemi
ni ⁊ in pace deducemini· naꝫ ⁊ mō
tes ⁊ colles i· angeli maiores ⁊ mi
nores cantabūt corā vobis laudes
⁊ oia ligna ſiluarum i· omnes ſcī
plaudent manu· O aīa ſcā gaude
⁊ letare ꝙ deus cū oibus angelis
⁊ ſcīs occurret tibi in hoā mortis
ſi digna inuenta fueris ⁊ etiā bea
ta virgo· Jhero⁹· O qualis illa di
es cuꝫ tibi mr̄ maria occurrerit cū
comitatu virginum· Jobes bapti
ſta cū patarchis ⁊ ꝓphetis ſtepha
nus cū martirib⁹· petrus cuꝫ apo
ſtolis ⁊ euāgeliſtis· ⁊ chorus om
nium ſcōrum te ſuſcipiet· Aug⁹·
Credimus ꝙ cū anima ſcā a vincu
lis carnis abſoluta fuerit: ſi iuſte
⁊ recte vixerit: mox ad obitū nr̄m
angeloꝝ chorus occurrat· ⁊ in no
ſtros ruant amplexus ⁊ ad laudā
dum ⁊ adorandū verū iudicē ꝑdu
cent· Hunc amplexuꝫ deſiderabat
amb· di· Veniet hora ⁊ tps quod
nunc credo ⁊ reuelatis oculis aſpi
ciam· qđ nunc ſpero vt vlnis ame
mee te amplectar ⁊ deoſculer: ⁊ in
amoris tui abiſſo: totus abſorbe
ar· O ihesu ſaluator ⁊ deus meus·
Exemplū· quidā ſcūs pr̄ iacebat i
extremis i· hora mortis: ⁊ frēs cir
cumſtātes flebant· ipſe alti⁹ ride
re cepit· Cūq3 q̄rerent cām riſus:
dixit video ihesum xp̄m ſaluatorē
venientē quē diu expectaui· q̄ cuꝫ
multitudine ſcōrum angeloꝝ ⁊ ſā
ctaꝝ virginū venit aiam meā ſuſ
cipe ⁊ ad vitam eternā ꝑducere·
Et exclamauit dicens· paratus ſum
dn̄e ihesu· Jn man⁹ tuas ↄmendo
ſpm̄ meū· ⁊ ſic expirauit· Roge⁹·

De eodē· F· dij·

Magiſter ſcim⁹·
ꝙ verax es ⁊ viā dei in veri
tate doces/ Mat· xxij· i· doces viā ve

rã: q̄ hoīem ad vitam eternã ducit
q̄ dicit aristo. ꝑ prioꝝ. q̄ ex vero
nil ſeq̄tur niſi verꝝ. Cũ igitur xp̄us
ſit verus vt etiã pharisei dicunt de
eo. mgr̄ ſcimus q̄ verax es ac̄ imo
non ſolũ verax eſt ſed ipſemet eſt
veritas. iuxta illud. Ego ſũ via. ve
ritas et vita. Jo. xiiij. ergo ex eo nõ
ſeq̄tur niſi verꝝ. Merito igit̄ recipi
enda eſt eiꝰ doctrina q̄ eſt p̄ris ce
leſtis. vnde dicit. mea doctrina nõ
eſt mea: ſ; eius q̄ miſit me patris
Sciendum aũt q̄ xp̄s mgr̄ noſter
docet nos quadruplicẽ viam ducẽ
tem ad deũ Prima eſt via manda
toꝝ dei de qua dī Mat. xix. Adoleſ
cens quidã venit ad ihesum dicẽs.
mgr̄ bone quid faciam vt hẽam vi
tam eternã. Qui r̃ndit. Si vis vitã
ingredi: ſerua mãdata dei. Et dixit
ei Que ſunt. Tũc enarrauit ei xp̄s
p ordinem. req̄. in ſer. Abrahe dcē
ſunt. Deu. xvij. Scitis q̄ docuerim
vos precepta atq; iuſticias. ſicut
mandauit dñs ſic facietis. bene cõ
iungit precepta et iuſticias. q̄ trñſ
greſſores legis p iuſticiã dei puni
ent̄. Scđo docet viam paciẽ. Vnde
hugo de clauſtro aīe dicit q̄ paci
entia eſt virtus q̄ oīa vincit. aduẽ
ſa nõ colluctãdo ſed ſufferendo. nõ
murmurãdo: ſed grãs agendo. ip
ſaq; fetorem totiꝰ voluptatis ab
ſtergit. ipſa eſt q̄ limpidas aīas
deo reddit. Tercio docet nos viam
paſſionis q̄ ducit ad regnũ celoꝝ
Ma. v. Videns ihesus turbas aſcẽ
dit in montẽ: et aperiens os ſuum
docebat eos dicens. Beati qui pſe
cutionẽ patiunt̄ ꝓpter iuſticiã q̄m̃

ip ſoꝝ eſt regnũ celoꝝ. hec ē via q̄
ducit ad regnũ celoꝝ. Actuũ. xiiij
Per multas tribulacões oꝫ intra
re regnum celoꝝ Hanc viã ambu
lauit xp̄s oībus diebus vite ſue.
Ps. Paup ſum ego et in laboribꝰ
a iuuentute mea. Luc. xxiiij. Opor
tebat xp̄m pati et ita intrare in glo
am ſuã ꝑ. Pe. ij. Xp̄s paſſus eſt ꝓ
no. vo. relin. ex. vt ſe. ve. eius. Ita
oportet et nos pati. Exemplũ legit̄
Mat. xx. q̄ mr̄ iohannis et iacobi
dixit ad ihesum. Dñe dic vt ſedeãt
hi duo filij mei vnus ad dexterã.
et alius ad ſiniſtram tuã in regno
tuo. R̃nt. Neſcitis quid petatis. po
teſtis bibere calicẽ quem ego bibi
turus ſum. e q. d. Non poteſtis me
cum regnare in celis: niſi etiã pati
amini tribulacões mecũ in terris
Exemplũ. Jouinianus rex habuit
in palacio ſuo duo dolia vini. In
vno fuit dulce vinũ. in alio fuit vi
num amarꝝ. quicunq; voluit bibẽ
de dulci vino oportebat eum priꝰ
guſtare de amaro et poſtea poterãt
bibere de bono quantũ volebat. et
q̄ diu voluit. Sic eſt de regno celo
rum. Quicũq; ibi vult bibere de vi
no eterne iocunditatis: oportʒ eũ
guſtare modicũ hic de amaritudi
ne tribulacõis et penitentie. Nam
xp̄s ſic pſonaliter puenit ad reg
num celoꝝ qui grauem pñiam fe
cit oībus diebꝰ vite ſue: non ꝓ ſu
is: ſed ꝓ peccatis noſtris Ber. Age
pñiam: hoc tibi predicat ſtabulũ.
hoc tibi preſepe clamat. hoc mem
bra infantilia loquunt̄. hoc lacri
me et vagitus euangelizant. Ter

cio docet nos ſaluator noſter viaꝫ
timoris Vnde pſ̄ Venite filij audi
te me: timorē dn̄i docebo vos. Et bn̄
dicit timorē qꝛ dr̄ eccī. v. Qui ſine ti
more eſt non poterit iuſtificari.
Sciendū aūt qꝛ timor dn̄i eſt vtil
ad multa. Primo. qꝛ purgat hoi
nem a pctō. ſicut pꝫ lu. xviij. in pu
blicano q̄ pre timore ſtans alon
ge ꝛ nō audebat appropinq̄re. nec
oculos ad celū leuare: ſed pcuſſit
pectus ſuū. di. Deus ꝓpici9 eſto mi
hi pctōri. ꝛ ſic de9 dimiſit ſibi oīa
pctā ſua ꝛ dn̄debat iuſtificatus ꝛ
iuſt9 factus in domū ſuam. Bern.
In veritate didici nihil ita efficax
eſſe ad grām ꝓmerendā. retinen
dam ꝛ recupandam q̄ſi oī tpe co
ram deo inueniaris. non alta ſape
re: ſed timere dn̄m. Scdō timor in
nuit penā pro pccīs debitam Job
xli. Territi purgabunt̄ Vnde gre
go. in dyal. dicit qꝛ aliqn̄ ſcī deuꝫ
timent. qꝛ ille timor purgat in eis
quicq̄d purgandū eſt. Et ponit ex
emplū de quodā qui ante morteꝫ
multū timuit dei offenſas. ꝛ poſt
mortē ſplenduit ꝛ apparuit in can
dida ſtola ꝛ dixit qꝛ ille timor oīo
ipſum purgauerat. Tercio timor
vꝫ ad fugā pcī. Eccī. i. Timor dn̄i
expellit pctm̄. qui ḡ ſine timore ē:
non pt̄ ſaluus fieri. Greḡ. Praua
mens ſi p timorē non ↄuertit̄ ꝛ ab
aſſuetis vitijs non emendat̄. Qui
ḡ ſine timore ē: non pōt ſalu9 fieri
Exemplū quidā princeps erāt ma
lam vitam ducens: nec deū timēs
nec dyabolū. re. dō. xvi. poſt feſtū
trini. in ſer. Defunct9 eſſe. in ſecūdo
mēbro. Quarto docet ſaluator vi
am mie. Lu. vi. docebat xp̄s diſci
pulos ſuos dicens. Eſtote miſericor
des ſi. ꝛ pa. ve. miſe. eſt. Aug9. Ni
hil eſt qđ nos ita amabiles facit
deo ſicut pietas. Oſe. vi. Miam vo
lo ꝛ non ſacrificiū. q. d. Nullū ſac
ficiū placet m̄ ſine mia. Quantuꝫ
placet deo mia: pꝫ math. xxv. vbi
dr̄ Qđ vni ex minimis me. feci. mi.
feciſtis ꝛc̄. Exemplū. Hō quidam
valde miſericors ſingulis diebus
aliquos paupes inuitabat ꝛ eis p
ſonaliter aquā miniſtrabat. re. in
ſer. Hoc modo vt caritas dei ꝛc̄. Ma.
v. Videns ihūs turbas docebat
eos d. Bti miſericordes qm̄ ip ſi mi
ſericordiā ↄſeq̄ntur. Aug9. Beati
illi q̄ ſubueniunt miſeris: q m̄ eis
impendetur mia: vt de miſeria libe
rent̄. Ecōtra maledicti immiſericor
des qꝛ miam non inuenient. Sicut
dr̄ math. xviij. Serue neq̄ omne
debitū dimiſi tibi nonne o portuit
ꝛ te miſereri ↄſerui tui. Et tradit9
eſt ille ſeruus iuſſu dn̄i ſui tortori
bꝫ: donec redderet vniuerſū debitū
Oriḡ. Mia eſt nature humane or
namentuꝫ precioſum: cuius q̄s ex
pers fuerit hoiem ſe eſſe diffitetur
Nolle em̄ miſereri eſt cū feris hr̄e
ↄmerciū. Q̄ꝫ nociuum eſt hoi eſſe
immiſericorde: pꝫ in diuite epulo
ne: q̄ laſaro micā panis negauit.
poſtea guttā aq̄ in inferno petijt:
nec obtinuit. Aliud exemplū Erāt
quidā diues multas epulas diui
tibꝫ ꝓpter pompā ſeculi faciens ſed
pauperibꝫ valde immiſericors fuit
Quadā die cū magnum ↄuiuiuꝫ

feciſſet ⁊ omnes gauderent: vene
runt tres in equis nigris ſedētes ⁊
quartū cū eis vacuū ducētes. ⁊ tā
horribiliter ad portam pulſauerūt
ꝙ oēs terrerent᷑ Tūc ait ille diues
Audio ꝙ vocor. epulamini dū ve
nio. Et vadens ad portam cū ſuis
ſuis. rapit᷑ ab eis ⁊ ſup equū vacu
um ponit᷑ ⁊ deducit᷑ ad infernū. qđ
audiens fili⁹ multū turbat⁹ eſt ⁊
volens ſcire quo pr̄ eius deueniſſꝫ
venit ad quendā nigromanticū ꝓ
mittēs ei plurima dona: ſi ſibi pa
trem ſuū oñderet. Qui aduocās de
mones: didicit ab eis ꝙ in ꝑtāte
eoꝝ eſſet. Et ait ad filiū vis p̄rem
tuū videre ego ↄmittā te demonib⁹
vt te deducant ad eū ⁊ ſanuꝫ redu
cant. ⁊ ille annuit. ⁊ in momento
eū ad p̄rem adducit. q̄ inuenit eū
in glorioſo palacō ſedere ⁊ ſibi vi
debat᷑ gl'ioſe veſtitū: vt domi ſole
bat ſedere. Cūqꝫ q̄reret cur illuc de
duct⁹ fuiſſet: rñt. Hic ꝑpetue cruci
abor. q̄ immiſericors ad pauperes
fui. Cui filius. Tñ in te nullū dolo
rem video. At ille. Totus inq̄t ar
deo: ⁊ eleuans mantellū: totū inte
ri⁹ ardebat ſicut fornax accenſa. ⁊
addidit. monile qđ ante pect⁹ ha
beo eſt ſerpens peſſimus q̄ me ma
xime cruciat. Cui fili⁹. Pōt ne ali
q̄s tibi ſubuenire. Qui rñt Neq̄q̄.
Sed q̄ diu de⁹ eſt in celo ego cruci
abor in inferno. Fili⁹ ait. Da mihi
ſaltē ſignum vt oñdam caris me
is vt m̄ credant ꝙ te vidi. At ille ra
puit monile de pectore ⁊ piecit i pa
uimentū. d. Hoc tibi ſit ꝓ ſigno.
qđ cū tollere vellet exuſt⁹ grauiter

clamauit. O pr̄ quante ſunt pene
tue: ⁊ reduct⁹ vnde venerat: oībus
rei euentū nunciauit: ⁊ oīa bō ſua
dedit pauperib⁹. vitam emenda
uit. in bonoqꝫ fine terminauit. Ro
gemus ⁊c̄.

Dñica. xxiiij. ſer. diij

Ambuletis dig
ne: deo ꝑ oīa placētes Co
lo. i. Videns apl's ꝙ iſta p̄ns vita
nihil aliud eſt: niſi quidā curſus
ad mortē quem nos omnes oꝫ cur
rere. q̄ non hēmus hic manentē
ciuitatē: ſed futuram inq̄rim⁹ Ideo
docet nos hic quō dēmus ambula
re in vita iſta vt ad illam vitam ce
leſtē ꝑuenire valeam⁹ dicens. am
buletis digne. q. d. Ambuletis ſic
in hac vita vt deo placeatis ⁊ ſic ef
tis digni: vt ad vitam eternā ꝑue
niatis Sciendū aūt ꝙ volentibus
ambulare ad vitam eternā plura
ſunt nec̄ria. Primū eſt ꝙ diligen
ter caueant deuiacōem ⁊ errorem:
q̄ deuiatio cōtingit ex duob⁹. Pri
mo ex multiplicitate viaꝝ. ſ. q̄ñ
multe vie occurrunt viator incau
tus ſepe deuiat In hac p̄nti vita di
uerſi diuerſas vias ambulant. ſi
nec̄ ⁊ vtile eſt hoī volenti venire ad
vitam vt eligat viam meliorē Qui
dam enī ambulant in excelſo. ſ. ꝑ
ſupbiam ⁊ iſti ſepe cadunt. Lu. xi
iij. ⁊. xviij. Qui ſe exaltat humilia
bit᷑. Iſtam viā ambulauit ſenna
cherib q̄ in ſupbia obſedit ihr'lm
⁊ dixit ꝙ deus eoꝝ non poſſet eos

liberate de manu ſua. ⁊ dixit ei de⁹
ꝑ yſa. xxxvij. Cū fureres aduerſū
me ſupbia tua: aſcendit in aures
meas. Ponā ḡ circulū in naribus
tuis ⁊ frenū in labijs tuis ⁊ reducā
te in viā per quā veniſti. Et ſubdit
ibidē de eius ſubiectōne. ꝙ in illa
nocte percuſſit dn̄s de exercitu ſuo
centum. lxxxv. milia hoim. ⁊ ipſe
euaſit dn̄o volente vt ſe emendaret
Cūq3 non emendaret ſtatū ſuum
nec recederet a via ſupbie ⁊ adora
ret in templo ſuo neſtaroth: filij
ſui ſaraſar ⁊ adramalech interfece
runt eū ibidē gladio. Ecce viā ma
lam ambulabat ⁊ ideo ad vitam
malā puenit ⁊ nō ad vitaz eternā
ꝙ dicit hugo. Supbia in celo na
ta ē: ſed tene in memoria q̄ via in
de cecidit: iō illuc poſtea redire nō
potuit. Quidā vero ambulant p vi
am auaricie ⁊ illa eſt via multum
laborioſa. ꝙ nocte ac die auarus
nunq̄ quieſcit. Eccī. ij. Cuncti dies
eius pleni ſunt laborib⁹ ⁊ erūnis
nec p mortez mente requieſcit. Gre.
Nihil laborioſi⁹: q̄ terrenis deſide
rijs eſtuare. nihil quietius in hoc
mundo q̄ nihil appetere. Aug. Di
uitias inueniſti. requiē perdidiſti
die ſollicitus. nocte pauidus. ſēp
egen⁹. vnde dicunt dānati auari.
Sap. v. Ambulauim⁹ vias diffici
les. viā aūt dn̄i ignorauim⁹. Quid p
fuit nobis ſupbia nr̄a. quid diui
tiarū iactantia. ⁊ oīa tranſierūt velut
vmbra. De auaris audi q̄d dicit
dn̄s Ma. xix. Facili⁹ eſt camelū p
fo. a. tranſ. q̄ di. aua. in. re. ce. Hanc
viā non debemus ambulare: ſi cupi

m⁹ ad vitam eternā puenire. Exē
plū. quidā erat diues vſurarius:
⁊ habebat duos filios: quorū vnus ſe
quebatur dn̄m intrans eremū ⁊ ibi
vitā ducens auſteraz. Alius vero
ſeq̄batur prēm diuitias cōgregā
do. Factū eſt aūt vt moreretur pr̄.
⁊ poſſedit fili⁹ hereditatem prīs. ⁊
nō longe poſt etiaz mortuus ē. Qd
cū audiſſet fili⁹ in eremo: rogauit
deū vt reuelaret ſibi ſtatū eorū. Ra
pitur ḡ ⁊ deducit ad infernū ⁊ ap
to quodā puteo: pr̄ ⁊ fili⁹ exibāt
cū flamma ⁊ fumo mordētes ſe in
uicem ⁊ dicentes. Maledc̄us tu pr̄
ait filius ꝙ illa bō que ꝯgregaſti
ꝓpter hec dānatus ſū. Rn̄t pr̄. imo
tu ſis maledc̄us. ꝙ ꝓpter te illā pe
cuniā ꝯgregaui ⁊ ſic ſe inuicē mor
dentes ⁊ maledicētes ſibi: iterū rui
ſunt in puteū. Ipē vero ad ſe reuer
ſus vitam in bono finiuit ⁊ oīa h⁹
mundi tranſitoria dimiſit. Nā di
uitie p magnū laborem adq̄runt
⁊ per maiorē timorem poſſident ⁊
per maximū dimittunt. Quidā am
bulant p viā carnaliū voluptatū.
⁊ iſti nō puenīunt ad vitā eternā
ꝯ Cor. vi. Neq3 fornicarij ne. adl.
reg. dei poſſ. Aug. Si pie ⁊ caſte vi
xeritis: ſine fine gaudebitis. Si im
pie ⁊ luxurioſe vixeitis: eternis in
cendijs ſubiacebitis. Iſtā viā fere
totus mund⁹ ante diluuiū ambu
lauit: ideo oēs perierunt: preter noe
cū ſuis. Exemplū. inuenis q̄dā no
cte q̄dam voluit ire ad amaſiā ſuā
⁊ cū veniret ad quendaz pontē: in
uenit eū fractū ⁊ ſtatim affuit vn⁹
in equo pallido. di. Aſcende p⁹ me

ſup equum ⁊ traducā te. Cūq3 ille
aſcen diſſet: precipitauit illum in
aquā ⁊ ſubmerſus eſt. erat aūt di
abolus. Iſte ſunt tres vie q̄s fere
maior ps hoim ambulat. q2 dr̄. p̄.
Io. ij. Oē q̄d eſt in mundo aut eſt
ↄcupia carnis .i. luxuria aut eſt cō
cupia oculoꝝ .i. auaricia: aut ſup
bia vite. Eſt autē vna tm̄ via q̄ du
cit ad vitam eternā. De qua dicit̄
ephe. v. Ambulate in dilcōe: ſicut
⁊ xp̄s dilexit vos. Aug9. Caritas ē
via dei ad hoies ⁊ via hoim ad deū
Per caritatē namq3 venit deus ad
hoies. ⁊ hoies currunt ad deū. Nā
dr̄ .i. Io. iiij. Deus caritas eſt ⁊c̄. Hāc
viam ſcī martires ambulauerūt
qui p dilcōe dei diuerſa tormenta
ſuſtinuerūt. q̄dam decollati. q̄daz
excoriati. quidā lapidati. q̄daz ro
tati. quidā crucifixi q̄dam ſubmer
ſi. Ro. viij Quis nos ſepabit a cari
tate dei. ſi vis req̄. dn̄ica. xxij. in ſer.
Hoc oro. Iſtā viam pauci ambu
lant: ſ3 alias vias multi ambulāt
Vnde dn̄s mat. vij. Spacioſa eſt
via q̄ ducit ad perdicōem ⁊ multi
ſunt q̄ intrant p eam. Et arta ē via
q̄ ducit ad vitam: ⁊ pauci ſunt q̄
inueniunt eā. Exemplū. Decanus
q̄dam totis viribus ad ep̄atum an
helans quicq̄d habuit in honorando
canonicis expēdit. Et mortuo ep̄o
nutu dei alius eligit̄. Decanus au
tem ↄfuſus penituit q2 ſic ad ep̄a
tum anhelauerat ⁊ p iſto pc̄ō ſa
tiſfacere volens de eremū intrauit
⁊ ibi. xxxv. annis ſolus h̄itabat.
ↄtentus in aqua. ⁊ eremite vitam
duxit. Accidit aūt q2 predc̄us ep̄s

tranſiens eremū: a ſocijs errauit
⁊ caſu deuenit ad vallem pfundaz.
⁊ videns decanū alonge beſtiamq3
eſtimans: tn̄ formaz ↄſiderans ac
ceſſit ad eum q̄rens q̄s eſſet. ⁊ cuz
dixiſſz ei ⁊ ſe mutuo cognouiſſent
pcidens ep̄us ad pedes eius cū la
crimis ⁊ ↄmendauit ſe orōnibus ſu
is. poſt paucos dies decanus morit̄:
⁊ ep̄o cū magna glā apparuit Cū
q3 queſiuiſſet ep̄s ab eo quot aīe
in hora mortis ſue ſecū deceſſiſſent
a corpe. Rn̄t. tria milia ſuimus. int̄
quos etiā fuit bernardus. Ille beatus
bernardus ⁊ ego euolauimus ſine pur
gatorio. ⁊ alij deſcēderunt ad pur
gatoriū. omnes reliq̄ aīe deſcende
runt ad infernuz. Ecce q̄ lata ē via
ad infernū: ⁊ cā multi ambulant
⁊ pauci ambulant viam q̄ ducit
ad vitam eternam. Secundū q̄d fa
cit ambulantē deuiare eſt carenti
a lucis. Io. ij. Qui ambulat in tene
bris neſcit quo vadit. Qui ḡ non
voluerit deuiare: debet libent̄ in lu
ne ambulare. Iſtud lumen eſt ver
bum dei. Ps. Lucerna pedibus meis
verbū tuum. ⁊ lumen ſemitis me
is. Qui ḡ voluerit ambulare viam
ad vitam eternā: libenter d3 audiē
verbū dei predicare. q2 ibi docetur
viā vite. ⁊ multi p predicacōm re
ducunt̄ a via inferni ad viā regni
celoꝝ. Exemplū. mgr̄ iordanus or
dinis ſcī auguſtini in lombardia
quendā demoniacū allocutus eſt
Int̄ cetera interrogauit eū quare ſic
hoies vexaret Rn̄t. fac fratres tuos
a predicacōe ceſſare. ⁊ ego a vexa
cōe ceſſabo. Nā per predicationem

aufertis nobis multas aīas que
vias nrās ſeqͥ̄rentur: ſi vos non cē
tis. Scđo nčarium eſt ambulanti:
vt bonā ſocietatē eligat. Tercō ꝙ
pedes reſpiciat. Quarto ꝙ non pi
gre ambulet. Quinto ꝙ ambulā
do pſeueret. De his oībus req̄. dñi
ca. xiiij. poſt feſtū trinitatis in ſer.
Spū ambulate. Rogemus.

¶ De eodem. F. diiij.

LOquēte ihesu

ad turbas. Ecce princeps
vnus. s. Jairus acceſſit ad eum di
cens Dn̄e filia mea mō defuncta ē
q. mortua eſt: ſed veni ⁊ impōe ma
num tuā ſup eā ⁊ viuet. ⁊ ſurgēs
ihesus ſeqͥbatur eū. Ma. ix. Per fi
liā illam mortuā intelligit̄ aīa in
pccō mortali exn̄s. Nam quotienſcū
q; hō pctm̄ mortale ɔmittit: aīam
ſuā occidit. Sap. xvi. Hō per ma
liciā occidit aīam ſuam. Notand̄
ꝙ hō tribus modis occidit aīam
ſuam p maliciā. viȝ mala locucōe
cogitacōe ⁊ opatione. Jſtud figu
ratū eſt p tres mortuos quos legit̄
dn̄s ſuſcitaſſe. Primo ſuſcitauit
mortuū in domo. de quo in pn̄ti eu
angelio. Scđum ſuſcitauit an̄ por
tam ciuitatis. ſ. adoleſcētē Lu. vij.
Terciū ſuſcitauit in ſepulcro. ſ. la
ȝaꝝ. Jo. xi. Mortuꝰ in domo eſt co
gitatio mala in corde. mortuꝰ extē
portam eſt verbū mortale platum ꝯ
ore. mortuꝰ in ſepulcro eſt opatio
mortalis ducta in ɔſuetudinē. Circa
primū ſciendū eſt ꝙ cogitatio ve

nit hoi tribꝰ modis. Aliqn̄ ɔtra vo
luntatē ⁊ ɔſenſum rōnis: ita ꝙ hō
ex toto corde dolet ꝙ talis vilis: ⁊
turpis cogitatio vexat euȝ. ⁊ tunc
nullū eſt pctm̄. Auguſ. Cogitatio
qn̄tumcūq; eſt immunda: mentē
non polluit: ſi humana rō non cō
ſentit. imo p pugnā quam hȝ hō
ɔtra tales cogitacōnes meret̄ coro
nam eternā. Omōi em cogitacōes
ſunt temptacōes nr̄oꝝ inimicoꝝ. ſ.
carnis. mūdi ⁊ dyaboli. Ber. Quo
tiens aliq̄ cogitatio carnalis men
tem meā importune pulſat. ſ. de ci
bo. potu. ſomno ⁊ ſilibus ad curā
carnis ptinentibꝫ: caro mihi loqͥ̄t
de ambicōe ſeculi. de iactantia. de
arrogantia cogitatio vana in cor
de verſat̄ de mundo eſt. qn̄ ad ira
cundiā aut impaciam. aut odiū.
aūt inuidiā: pu ocor a dyabolica
ſuggeſtione ē. Augꝰ. Temptatio
aūt cui ſi non ɔſentitur: pctm̄ non
eſt: ſed excende virtutis. Nemo āt
coronabit̄: niſi q̄ vicerit. nec vince
re niſi certauerit. nec certare niſi ɔ
tra temptacōes ⁊ dyabolū. Bern.
Nčē eſt vt veniant temptacōes. ne
mo aūt pōt coronari niſi q̄ legitie
certauerit. ⁊ quō certabimꝰ: ſi de
ſit q̄ impugnat. Eccl. ij. Tu autem
accedēs ad ſeruitutem dei: ſta in ti
more: ⁊ prepa aīam tuā ad temp
tacōem. Certū eſt ꝙ q̄ volunt viue
re cū xp̄o: oȝ eos temptacōnes pati
Exemplū Juuenis q̄dam venit ad
quendā eremitam vouens ꝙ ſecū
ibi deo ſeruiret. Quadā die dū vir
ſcūs dormiret illo inueni vigilāte:
tēptauit eū demō vt ſecū ad ſclm

rediret Jlle aūt intelligens ſugge
ſtionē dyaboli reſiſtebat ei. ⁊ tem
ptauit eum ſcđo ⁊ tercio vſqꝫ ad ſe
ptē temptacões. Cūqꝫ euigilaſſet
ſenex vidit in capite iuuenis ſep
tem coronas aureas. q̄ſiuit ab eo
q̄s ei dediſſ et R̄nt ſe nullā hr̄e. q̄ſi
uit q̄d ei accidiſſet. R̄nt ꝙ ſeptem
vicibꝰ grauiter temptatus fuiſſet
vt ad ſeculū rediret ⁊ ipſe tū mag
no certamine reſtitiſſꝫ. Cui ille. ꝓp
ter hoc ſeptē coronas miſit tibi de
us. Ecce magnꝰ fructus temptacō
nis ⁊ tribulacōis ꝙ hō meretur vi
tam ⁊ coronā eternā. Bern. Demo
nū eſt malas ſuggeſtiones ingere
re. nr̄m eſt non ꝯſentire. nā quoti
ens reſiſtimus tociens dyabolū ſu
pamus. angelos letificamꝰ deum
hōramus. Jpſe em̄ hortat̄ nos vt
pugnemꝰ. adiuuat vt vincamus.
certantes ſpectat. deficientes ſuble
uat. vincētes coronat Jn hꝰ ſignū
dicit apl's. ij. Thimo. iiij. Bonum
certamē certaui. curſū ꝯſummaui
fidē ſeruaui. Jdeoqꝫ repoſita eſt m̄
corona iuſticie. Scđo veit mala co
gitatio in cor hoīs ⁊ hō ꝯſentit ⁊ de
lectat̄ in ea. nec tn̄ hꝫ ꝓpoſitum fa
ciendi illud q̄d cogitat. illa cogita
tio moroſa ⁊ delectatio: licet nō in
tendat facere q̄d cogitat. tn̄ ex eo
ꝙ ꝯſentit ⁊ delectat̄ in ea mōꝛliter
peccant vt dicit thomas in ſcđa ſe
cūde. Et alij doctores. De tali moro
ſa cogitacōe arguit dn̄s animā di
cens Jhere. iiij. Vſqꝫ quo morabū
tur in te cogitacões noxie. Nōbili
ter dicit morabunt̄. non dicit veni
unt ⁊ recedunt ꝙ tunc non eēt pec

catum mōꝛle. Ber. Si carnalibus
diſtrahar deſiderijs. ⁊ illis q̄d ab
ſit ꝯſētio mortuus vtiqꝫ ſum ⁊ ſepe
liendꝰ in infernū. quotiens em̄ cor
meum ꝑ prauas cogitacões deflu
it: tociens deū a ſe repellit. Aug. Si
cut vita corpis eſt ipſa aīa: ita vi
ta aīe eſt ipſe deus. Sicut ḡ morit̄
corpus qn̄ ſepatur ab eo anima
ita moritur aīa qn̄ ſepatur ab ea
deus ⁊ hoc fit ꝑ malas ⁊ moroſas
cogitacōnes Vnde ſap̄. i. Sp̄ſſcūs
aufert ſe a cogitationibus q̄ ſunt
ſine intellectu ⁊ corripiet̄ a ſupue
niente iniquitate ⁊ mala cogitati
one ⁊ delectacōe. ⁊ tunc aīa morit̄
ſpūaliter. Tercio venit cogitatio
mala in cor hoīs ⁊ hō ꝯſentit cum
ꝓpoſito faciendi ſi pōt. ⁊ hoc ē ma
ius mōꝛle pcm̄ ꝙ̄ antecedens ⁊ re
putat dn̄s talem cogitacōem ꝓ fa
cto. Jhero. Jn illa cogitacōe pecca
tum eſt q̄ ſuggeſtione mentis ꝯſē
tit. hmōdi etiam cogitatio ſi ꝓpter
aliq̄ impedimen̄ caſu non repleat
voluntas: nihilominꝰ actione cri
minis ꝯdemnatur a dn̄o. Vn̄ dn̄s
math. v. Qui viderit mulierem ad
ꝯcupiſcendū eam: iam mechatus
eſt eam in corde ſuo. ⁊ per tlem cō
cupiam ⁊ cogitationem interficit
hō animam ſuam ⁊ licet ſit mōꝛle
tn̄ minus eſt ꝙ̄ ſi opere ꝯpleuiſſet
⁊ tn̄ deus recipit illam ꝓ facto. Exē
plum. Quidā ſagittarius cū ami
ſiſſet pecuniā ſuam in alea: iratus
cōtra deum ait. Vtinam ſi poſſem
deum interficere vtiqꝫ facerem qui
ita infortunatū me fecit ⁊ accepto
arcu: direxit ſagittam in celum. ⁊

ſagitta non eſt reuerſa in terram
Altera die cũ iteruʒ luderet in alea
redijt ſagitta ⁊ cecidit ſup aleam.
ſanguine cruentata. In hoc apparet
ꝙ dñs voluntateʒ illius ꝓ facto re
cepit ⁊c̃. Cum aũt ſic mortificata ẽ
anima p malas cogitacõnes: debe
mus ↄſilium querere a ihesu xp̄o.
ſicut princeps iſte cõfitendo pctã
noſtra ⁊ dicere. Dñe filia mea ⁊ ai
ma mea mõ mortua eſt in malis
cogitationibꝫ: iniquus ego pctõr
in eis delectatus ſum: ſed veni ⁊ po
ne manum tuã ſup eam ⁊ viuet ⁊
ſtatim deꝰ paratus eſt per miam ſuã
eam ſanare. Vnde dr̄ ꝙ ſeq̃batur
eum ⁊ venit in domũ eius. ⁊ ſuſcita
uit eam. Scḋo occidit hõ aiam ſu
am p prauas locucõnes .ſ. p men
dacia. detractões. p iuramẽta. ma
ledcões. iactantiã. turpiloquia. ⁊
p praua ↄſilia. De mendacio ſcri
bitur ſapi. i. Os qḋ mentiť necat
animã. Apoca. xxi. Oĩbus menda
cibus ps illoruʒ erit in ſtagno ar
denti igne ⁊ ſulphure. De detracti
one dicitur pſ. Lingua eoꝝ gladi
us acutus ⁊ lingua detractorum.
Ber. Gladius triceps lingua detrã
ctoris. Tres enĩ interficit vno ictu
.ſ. illum cui detrahiť. ⁊ illum q̃ au
dit detractiones. ⁊ maxime aiam
illius qui detrahit. Pſ. Gladius
ipſorum intrat in corda ipſorum
.ſ. detractorum. Quicunqꝫ ergo ho
mo loquitur mendaciuʒ: vel detra
ctionem de ꝓximo ſuo: occidit ani
mam ſuam: ⁊ tunc mortuus eſt ex
tra portã ⁊ portatores portãt eum
⁊ illud eſt magis periculoſũ. Om
nes enim qui audiunt mendaciũ
vel detractionem: de porta oris tui
portant ad aures aliorum. illi defe
runt. ⁊ tu es reus omniũ illoꝝ pec
catorum que ipſi mentiendo ↄmit
tunt. de quibus niſi penitentiã ege
ris: eterna morte morieris. Math.
xviij. Quicunqꝫ ſcandalizauerit
vnum ex hijs minimis qui in me
credunt ⁊ occaſionem ruine exem
plo. vel verbo vel opere dederit. Ex
pedit ei id eſt multuʒ vtile eſſet ei
vt ſuſpendatur mola aſinaria in
collo eius. id eſt lapis molaris et
demergatur in ꝓfundum maris.
Iheronimus. Quia multũ meliꝰ
eſſet pro culpa leuem recipere pe
nam: ꝙ eternis ſeruari cruciatibꝰ
Berna. Detractor ⁊ libens auditor
vterqꝫ portãt dyabolũ in lingua.
Dicit etiã yſidorus. Non ſolum il
le reus eſt q̃ de altero falſũ ꝓfert.
ſed ⁊ is qui cito aurem criminibꝰ
prebet. Tercio occidit homo aiaʒ
ſuam .ſ. per malas opationes. ⁊ il
lud ſignificať per lazaꝝ iacentem
in ſepulchro ⁊ fetentem. Peccator
enim fetet in ↄſpectu dei. Johel. ij.
Aſcendit fetor eius ⁊ aſcendit pu
tredo eius ꝙ ſupbe egit. Bernarḋ.
Nunq̃ fetet tantũ putridus canis
in ↄſpectu hominuʒ: ſicut peccator
in conſpectu dei ⁊ angelorum. Po
nit rationem quare nos non ſenti
mus eius fetorem in ſimilitudine
oui putridi quod non fetet quan
do eſt integruʒ: ſed quando fractũ
fuerit: tunc ſentitur ab extra eius

fetoꝛ· ſic pctõꝛ ꝙ diu eſt in hoc coꝛ
pe: viuens non ſentit fetorem aīe
eius: ſꝫ qñ fractū fuerit ꝑ mortē: ſē
titur eius fetoꝛ in īferno ab his q̃
ibi ſunt· Exemplū· Eremita q̄dam
ex̄ns adoleſcēs ambulabat ꝑ ere
mū ⁊ venerūt duo angeli in ſpecie
hoīm ⁊ ambulabant cū eo ⁊ inue
nerūt cadauer hoīs mortui fetidū·
eremita nō valens ſētire odorē ob
ſtruxit naſū ⁊ illi non· deinde occur
rit q̄dam adoleſcens: tunc angeli
obſtruxerūt nares ſuas· Cūq̄ ere
mita q̄reret cām illiꝰ dixerūt ange
li· Tu cū ſis caro ſentis fetorē car
nis· nos cū ſumus ſpūs ſētimus fe
torem aīe Adoleſcēs ille luxurioſꝰ
eſt ⁊ plus fetet in ↄſpectu dei ⁊ an
geloꝝ ꝙ aliqđ cadauer in ↄſpectu
hoīm· Et illa mors operacōis gra
uioꝛ eſt ꝙ cogitacōis vel locucōis·
ſicut pꝫ ex eo ꝙ laſarus cū difficul
tate ſuſcitatus fuit· Ihs em̄ lacri
matꝰ fuit ſup eū· Attñ nullꝰ debet
deſperarē qñtumcūq̄ pctõꝛ ſi miaꝫ
dei inuocauerit: miam ↄſeq̄tur Au
gꝰ Nemo de pietate dei diffidat· ꝙ
maioꝛ eſt eius mia ꝙ nr̄a miſeria·
Sed mors cogitacōis ſignificatꝛ per
puellā quam dñs faciliter ſuſcita
uit· Rogemus dñm·

Dn̄ica· xxv. ſer· dv.

Ecce dies veni

ent dicit dñs Ihere. xxiij.
Videns dñs ꝙ oēs ꝓniores ſumus
ad malū ꝙ ad bonū· ⁊ volens nob
incutere timorē vt a pcc̄is ceſſemꝰ
intimat nobis ꝑ ihere· aduentum
duaꝝ dieꝝ terribiliū. ſ. diē mortis
⁊ diē iudicij vt ſaltē ꝑ timorē mor
tis ⁊ extremi iudicij a pcc̄is deſiſta
mus· Vñ dicit ihere· O hō· dñs di
cit tibi· Ecce dies ve ⁊ dies mortis·
⁊ dies iudicij· vide ergo q̄d agas· Cir
ca primū diē. ſ. mortis ſciendū ꝙ
eū debemus timē ꝓpter tria· Primo
ꝓpter moriendi nc̄itatem· ꝙ nos
oēs oꝫ mori· Ecc̄· viij· Non ē in hoī
nis voluntate ꝓhibere ſpm̄: nec hꝫ
ptātem in die mortis Bern· Mors
non miſeret inopie· nō diuitias re
ueret· Ecc̄· ij· Et morit doctus ſiľ ⁊
indoctus· Augꝰ· Clamat mortuꝰ
de ſepulcro quadā voce· attende ⁊
cognoſce me· ↄſidera oſſa mea: vt
ſic exhorreſcat tibi luxuria· ſupbia
⁊ auaricia· qđ tu es ego fui· quod
ego ſū tu eris· vide puluerem meū
⁊ relinq̄ deſideriū prauū· Sen· Qui
libet curat vt diu viuat· nemo āt
vt bene: cū tñ cuilibet poſſit ↄtinge
re bñ viuere· nulli aūt diu viuere
Pone aūt terminū· ꝙ iuuenes ci
to mori poſſibile ē· ſenes āt diu vi
uere ē impoſſibile Exēplū· rex q̄dā
hūit filiū nouū militē q̄ cū iret ad
torneamentū: cepit cogitare quis
eēt finis milicie ſue· ⁊ cū veniſſet
ad claram vallē vidēs ibi mōchos
deo ⁊ btē marie militantes: cogita
uit ꝙ finis vtriuſq̄ milicie ſp eēt
mors ⁊ depoſitis veſtimentis mili
taribꝰ ordinē intrauit· Cū aūt pr̄
ꝓpter hoc minaret deſtruere clau
ſtrum: ait filiꝰ patri ꝙ redire vellꝫ
ad eum ſi vnā ↄſuetudinem terre
deponere poſſet· Annuit pr̄· Filiꝰ
ait· Depone illam conſuetudinem

ꝙ in terra tua om̄nes e quē nō mo
riant̄ diuites ⁊ paupes. iuuenes
⁊ ſenes. ⁊ tūc redibo ad te ⁊ reuer
ſus pr̄ dimiſit eū. Scđo timenda ē
mors ꝓpter incertitudinē tpís. loci
modi ⁊ ſtatus. Incertū eſt ei tps
mortis. qꝛ hō neſcit vtrū hodie vel
cras moriat̄. Mat. xxiiij. Vigilate
qꝛ neſcitis diē neqꝫ horā. hoc autē
ſcitote: qm̄ ſi ſci. pa. ⁊c̄. Sic ḡ eſto
te pati qꝛ q̄ hora non putatis fili⁹
hoīs veniet. ſ. i diē mortis. q̄ veniet
qn̄ minime putat̄ ſicut fur. i. theſ
ſa. v. Dies dn̄i ſicut fur in nocte ita
veniet. Gre. Conditor nr̄ diē mor
tis nr̄e incognitū nobís eē voluit:
vt dum ſp ignorat̄: ſemp ꝓxim⁹
eſſe credat̄. Et tanto quiſqꝫ ſit fer
uentior in operacōe: qn̄to incertior
eſt expectacōe vel deuocōe. Itē in
certus eſt locus mortis. neſcit em̄
hō in quo loco deat mori. Ber. Cer
tum ē ꝙ morieris. incertū qn̄. vel v
bi. vbiqꝫ te expectat mors. tu qꝫ ſi
ſapiens es vbiqꝫ eum expectabis
Legit̄ ꝙ ſanctus iohes pr̄iarcha
ꝯſtituerat ſibi quendā fa multū q̄
freq̄nter venit ad eū cum eēt in lo
co honoris ⁊ dixit. dn̄e ſepulchrū
tuū non eſt pfectū. iube illud perfi
ci. h° fecit vt etiā in loco hōris mor
tem timeret Itē mod⁹ moriendi in
certus eſt. qꝛ neſcit hō finē ſuum.
ſ. qual' eſſe deat Aman fecit mar
docheo patibulū: neſciens ꝙ in eo
pſonaliter ſuſpendēdus eēt Item
ſtatus hoīs incert⁹ eſt in quo mo
ri deat. neſcit em̄ hō vtrū in bono
ſtatu vel malo moriturus ſit. Eccl.
ix. Neſcit hō vtrū odio vel amore di
gn⁹ ſit: ſed oīa in futurū ſeruantur
Merito ergo hō ꝓpter incertitudi
nem tpis. loci. modi ⁊ ſtat⁹ debet
mortem ſp timere ⁊ ſp paratus eē
Tercio demus timere mortē ꝓpter
malorū occurſionē. Pctā em̄ nr̄a ⁊
demones occurrent nobís morien
tibꝫ. Deut. xxxi. Occurrent vob' ma
la in extremo tpe. Bern. Cū mag
no metu. magniſqꝫ dolorib⁹ ſepa
tur aīa a corpe. venient em̄ dyabo
li aſſumere eā vt ducāt eam ante
tribunal iudicis metuendi. ⁊ tūc
illa memorans opera ſua mala ⁊
peſſima q̄ die noctuqꝫ geſſit cōtre
miſcet ⁊ q̄ret illa fugere dicēs. Da
te mi inducias vni⁹ hore ſpacium.
Tūc q̄i mō loq̄ntur opa ei⁹ ſil' di
cunt Tu nos egiſti. tua nos opa ſu
mus. non te deſeremus: ſed ſp eri
mus tecū. ⁊ ad iudiciū tecum pge
mus. Exemplū de quodā milite q̄
in fine vite ſue vidit demones veni
entes ⁊ librū magnū portantes in
quo oia pctā ſua ſcripta erāt. Itē
aliud exēplū. Cū quidā ſcūs dn̄m
rogaret: vt oñderet ei quō aīa pec
catoris egrederet̄ de corpe adeſt tu
pūs trahēs eum p veſtes ad ciui
tatem vbi vidit cereos pari ⁊ om
nes hoīes plorare mortē cuiuſdā
diuitis. Aſſunt deones. ⁊ ecce vox
dicēs eis. Extrahite aīam eius. qđ
⁊ fecerunt: ⁊ ſecū deportauerūt. ꝓp
terea hmōi mala q̄ occurrent pec
catorib⁹ in morte merito debemus
pctā vitare. Eccī. vij. Memorare no
uiſſima tua: ⁊ in eter. non pecca.
Aug⁹ Nihil ſic reuocat a pctō: ſic
freq̄ns mortis cogitatio. Ideo p

ponit nobis dn̄s aduentū huiꝰ qꝛ
iā in momento eſt: ⁊ accelerat q̄n
tum pt. Eccī. xiiij. Fili ſi hēs tp's be
nefac tecū ⁊ deo dignas oblacōes
offer. memor eſto qm̄ morſ nō tar
dabit. Augꝰ. Nihil aliud eſt pn̄s
vita ꝙ quidā curſus ad mortē. vo
luꝰ nolumus: q̄libet die vnā dietā
facimꝰ Job. ix. Dies mei velociores
ſunt curſore. Scd'a dies quā timē
demus q̄ etiā ventura eſt ē dies iu
dicij. De illo die neō ſcit neqꝫ ange
lus in celo. neqꝫ filiꝰ ſm̄ humanita
tem niſi pr̄. Qꝫ terribilis ſit illa di
es dī ſopho. ⁊ Vox dei dn̄i amara
tribulabit' ibi fortis q̄ nunc appa
ret fortis. Ihero. ſiue bibā ſiue co
medā. ſiue aliq̄d aliud faciā ſp in
ſonare videt' auribꝰ meis terribil'
tuba. ſurgite mortui venite ad iudi
ciū. Ber. Ve m̄ miſero cū veneit il
la dies iudicij: ⁊ apti erūt libri in
q̄bus oēs mei conatus ⁊ cogitacō
nes pn̄te dn̄o recitabunt'. tunc di
miſſo capite pre cōfuſione ↄſcīe in
iudicio corā dn̄o ſtabo trepidꝰ: ⁊
anxius vtpote ↄmemorans ſcelꝝ
cōmiſſa meoꝝ. cū dicet' de me. ecce
h͞o. ⁊ opa eiuſ. Job. xxxi Quid faci
am cū ſurrexerit ad iudicandū deꝰ
⁊ cū q̄ſierit q̄d rn̄debo ei. Ecce quō
timebat q̄dā miles: cui in ſomnis
videbat' ꝙ duceret' ad iudiciū: ⁊
ſtaret an̄ ↄſpectū iudicis: ⁊ pre ni
mio timore mane inuentus eſt ca
nus: cū tn̄ iuuenis eſſet. q̄ poſtea
nūꝙ̄ potuit in hac vita letari Qua
re aūt hec dies ſit timenda: multe
ſunt cāe. re. dō. ij. in aduentu dn̄i i
f. Videbunt filiū hoīs. Rogemꝰ

Accepit ihesus
panes ⁊ cū grās egiſſet di
ſtribuit diſcūbentibꝫ. Joh. vi. In
hoc euang̃. agit' ꝙ dn̄s ſaciauit in
deſerto v. milia hoīm de. v. panibꝫ
⁊ duobꝰ piſcibus. Per hos. v. pa
nes ſignificant'. v. panes ſpūales
quibꝫ cibatur aīa in deſerto huꝰ
mundi ne in via deficiat: ſꝫ ad vitā
eternā perueniat. Primꝰ panis eſt
pn̄ie ⁊ ↄtricōis. Hunc panē petijt
ſibi dari dd. d. Cibabis nos domine
pane lacrimaꝝ. q. d. O dn̄e da no
bis panē ↄtricōis ⁊ lacrimaꝝ pro
pctīs nr̄is ne deficiamꝰ in via: ſed
perueniamꝰ ad vitā eternā: ad quā
nullꝰ ſine ↄtricōe pt̄ peruenire. Au
gꝰ. O dn̄e da m̄ in hoc exilio panē
doloris ⁊ lacrimaꝝ quē diligo ſup
oēm copiā diuitiaꝝ Iſte panis dꝫ
eē ordeaceus ⁊ pn̄ia debet eē aſperā
nō delicioſa. Vgo. Gemere ⁊ flere
debemus reminiſcētes ſcelera nr̄a: ꝙ
grauia ſunt q̄ ↄmiſimus. ꝙ dāno
ſa ſunt q̄ obmiſimꝰ. ꝙ dura infer
ni ſupplicia q̄ meruimus. ꝙ delicō
ſa celeſtia gaudia q̄ amiſimꝰ. nul
lum enī inuenit' pctōꝝ tale reme
diū: ſicut eoꝝ cū dolore ↄtinua me
moria. Iſte panis figuratus ē per
ſubcinericiū panē quē comedebat
helias. Dī ei. iij. Re. xix. ꝙ cū helias
dormiret ſub arbore excitauit eū an
gelus. d. Surge comede. grandis eī
reſtat tibi via. ⁊ cū ſurrexiſſet: inue
nit ad caput ſuū ſubcinericiū pa
nem ⁊ vas aq̄ ⁊ comedit ⁊ bibit. ⁊

ambulabat in fortitudine cibi il
lius .xl. dieb⁹ ⁊ .xl. noctibus vſq̧
ad montē dei oreb ⁊ apparuit dn̄s
ei. Per heliā dormientē ſignificat̄
pctōr· ꝙ ſicut dormiens nō p̄t ope
rari. ſic iſ͞ꝯ in mortali pctō exn̄s non
p̄t facere opa meritoria. Eccī. xxxi
iiij. Dona iniquoꝝ non approbat
dn̄s: nec reſpicit in oblacōꝫ pctō
rum. Gre. Qui in caritate non ē oē
bonuꝫ amittit. Huic pctōri mittit
dn̄s angelū ad excitandū: qn̄ ſua
conſcīa redarguit eū de exceſſibus
ſuis ⁊ iubet eum ſurgere a ſomno
pccī ⁊ comedere panē ſubcinerici
um p̄nīe ⁊ ꝯtricōis vt ſic in fortitu
dine cibi illius peruenire poſſit ad
montē dei .i. ad celuꝫ. ad quē mon
tem null⁹ venit niſi mundatus fu
erit ab oībus peccatis ſuis p peni
tenciā. Vnde pſ. Quis aſcendit in
montē dnī. Innocens ma. ⁊ mū.
cor .i. q̄ mundus eſt a pctō operis
⁊ cogitacōis. Qꝫ null⁹ hic puenire
poſſit niſi totaliter p p̄nīam mun
datus fuerit. pꝫ p exemplū. Cum
quidā enormiſſimū pctm̄ ppetraſ
ſet ita ꝙ deſperaret: q̄dam amicus
eius eum ſepius ammonebat vt
p̄nīam ageret. ⁊ tandē induxit eū
vt penitere vellet ⁊ ſibi p̄miſit q̄te
nus p̄nīam ſuā ſecū portare vellet
Iniuncta eſt ſibi p̄nīa publica .ſ.
ꝙ trib⁹ annis tria regna pambu
laret non faciens morā in aliquo
loco niſi p vnā noctē. Et ꝯfortauit
eū amic⁹ ſuus vadens cum eo. Qui
cū inchoaſſet p̄nīam: egrotare ce
pit vſq̧ ad mortē. ⁊ cum nimiū fle
ret ⁊ timeret eo ꝙ p̄nīam iniūctaꝫ

non egiſſet: ꝯfortauit eū ſocius p
mittens ei ꝙ ipſe p eo ſatiſfacere vel
let: rogans euꝫ vt ſi fieri poſſet: ꝙ
poſt mortē ei appareret. Mortu⁹ eſt
ille. ⁊ iſte incepit p̄nīam implere.
In fine ḡ primi anni apparuit ei ⁊
vna ps corporis ſui candida erat ſi
cut nix. due vero ptes nigre. dicēs
ꝙ terciaꝫ ptem p̄nīe ſue egiſſet. ⁊
tercia ps pene ſue mutata fuiſſet
In fine ſcdi anni iteꝝ apparuit ei ⁊
tunc due ptes illi⁹ erant candide ⁊
tercia nigra. dicens ꝙ due ptes eſ
ſent diminute. In fine tercij anni
apparuit tot⁹ cādid⁹. d. Grās ago
tibi amice. ꝙ liberauit me dn̄s ab
oī pena: ⁊ ego mō vado ad regnū
celoꝝ. Scd̄s panis quo reficit̄ aīa
in p̄nti vita ē panis doctrine .ſ. ver
bo dei. De quo dn̄s mat. iiij. Non
in ſolo pane vi. hō ſed in oī ver. qd
p. de ore dei. De iſto pane dicit ibe
re. tren. iiij. Paruuli petierūt panē
nec erat q̄ frangeret eis. mō autē
frangit̄ magnis ⁊ paruis. ſed heu
q̄dā nō curant. ⁊ talib⁹ improbat
dn̄s Lu. x. Dico vobis ꝙ multi re.
⁊ pphete vo. vi. que vos vi. ⁊ audi.
que audi. ⁊ nō audi. Et talibus q̄
hūc panem mō ꝯtemnunt: mina
tur domin⁹ dicens Amos. viij. Mit
tam eis famē: non famē panis: ſꝫ
audiendi verbū dei. hoc eſt in futu
ro qn̄ penitebunt ꝙ verbū dei mō
cōtempſerūt. Audi q̄d talib⁹ dn̄s
dicit Io. viij. Qui ex deo eſt verba
dei audit. ppterea vos nō auditis.
q2 ex deo nō eſtis. vos ex p̄re dya
bolo eſtis ⁊ deſideria ei⁹ vultis facē
q̄ deſiderat vt in pccīs maneatis ⁊

verbū dei non audiatis. Exemplū
Quidā ſcūs vidit dyabolū euntē ⁊
ſaccū portantē: ⁊ adiurauit eū vt
diceret ſibi q̄d portaret. Qui ait. pi
xides porto in quibꝫ diuerſa medi
camenta ſunt. quibꝰ decipio hoīes
⁊ oſt̄ ei vnā dicens Ecce in illa eſt
vngentū quo vngo oculos hoīm
in predicacōe vt obdormiāt ⁊ ver
bū dei non audiant. Nā per predi
cacōem multas aīas perdo q̄s tri
ginta vel. xl. ānis poſſedi: has pre
dicator vna die mihi aufert. Ter
cius panis quo cibat nos dn̄s eſt
ſacroſcūm corpus ſuū. Nā ipſe de
ſeipſo dicit Jo. vi. Ego ſū panis vi
uus q̄ de celo deſcendi. ſi q̄s mādu
cauerit ex hoc pane viuet ī eternū
Et panis quē ego dabo vobis caro
mea eſt ꝓ mundi vita. De iſto pa
ne dicit apl's .i. Cor. xi. Probet au
tem ſeipſum hō: ⁊ ſic de pane illo
edat. qui enī manducat indigne:
iudiciū ſibi manducat. Panis il
le figuratus eſt ꝑ manna qd de ce
lo pluit iudeis. Qꝫ cū tota mundi
cia ſumendꝰ eſt pꝫ in hoc ꝙ oſā q̄
manu tetigit archā in q̄ eāt man
na: ſtatim cecidit ⁊ expirauit: eo
ꝙ nocte illa cum ꝯiuge ſua dormi
erat vt legitur. ij. Re. vi. ⁊ ex eo da
uid non audebat archā introdu
cere in domū ſuam Gre. Intuendū
eſt quantū delinquat: q̄ ad corpꝰ
domini reus accedat ſi ille morte ſu
ctatur q̄ archam dominici corpis
figurā geſtantē: minorī ꝙ debuit
reuerentia tetigit. Si dauid tunc ti
muit figuram dn̄ici corpis indu
cere in domū ſuam q̄ in deo pfectꝰ
⁊ ſanctus erat ꝙ dominꝰ de eo dixe
rat. inueni virū ſcḋm cor meū: quan
tum debꝫ xp̄ianus quilibet timere
in pccīs exn̄s ne indigne accedat
Item ſicut centurio dixit. Dn̄e nō
ſum dignus vt intres ſub tectū me
um: quomō in peccatis exn̄s preſu
mas eum ſumere in corpꝰ tuum.
Item iohannes baptiſta ſanctiſſi
mus inter natos mulierū cōtremu
it ⁊ non audebat tangere deū quo
mō tu miſer peccator ſcient audes
eum ſumere in corpus tuum. Sed
audi q̄d aug. dicit. Magis peccat
q̄ tradit xp̄m membris peccatrici
bus: ꝙ iudas q̄ tradidit xp̄m cru
cifixoribꝰ iudeis. De iuda dicit do
minus. Ve illi p quē tradet̄ filius
hoīs in ſeip ſū. Ve illi q̄ ad menſā
dn̄i accedit indignus. Judas tra
didit xp̄m iudeis. ille tradit eū de
monibꝰ qn̄ eū ponit in loco demo
num. Ille vendidit eū pro precio.
iſte vendit eum ꝓ vilissimo pctō.
De iuda dicit dn̄s. Qui intigit me
cum manū in papſide: hic me tra
det. Manum aūt in papſide cū do
mino mittit ⁊ eū tradit: qui cū pec
catō ſcienter ad menſā eius acce
dit. Malis eſt venenū ad mortē.
bonis eſt cibꝰ ad vitam eternam.
Augꝰ De vno pane accepit petrꝰ
⁊ iudas. petrus ad vitam. iudas
ad mortē Ber. ponit exemplum in
flore. Idē flos fit mel in apibꝰ. ve
nenū in aranea Quidā ſcūs epūs
ſtabat in die paſche ⁊ videbat hoi
nes intrantes eccām: ⁊ rogauit do
minū: vt oſtenderet ei q̄ digne cōica
rent. ⁊ cum ſinguli venirent ad ec

cleſiam vidit quoſdam habentes
nigras facies. quoſdā rubicūdas
quoſdā lucidas. Poſt hec venerunt
multe mulieres que etiam habu
erunt diuerſas facies inq̄natas vi
dit duas meretrices publicas nig
rimas facies hn̄tes. que poſt miſ
ſam ita ſplendide apparuerunt qꝫ
nullā maculam habuerunt. Sup
quo cū eps nimis multū miraret:
venit ad eū angelus dei dicens. Il
le que ſplendidas facies hn̄t ſunt
qui ſcē ⁊ iuſte in caritate viuunt.
Qui rubicundas hn̄t ſunt q̄ detra
ctiones. riſus. vanitates. ⁊ vanilo
quia amant. qui vero nigras hn̄t
ſunt luxurioſi. homicide. vſurarij.
q̄ mortalibus ſunt inuoluti. Due au
tē meretrices qn̄ ingreſſe ſūt eccle
ſiā ꝯtrite ſunt: ⁊ pmiſerūt ſe caſte
viuere: ⁊ dn̄s dimiſit eis oīa pctā
ſua. Tunc eps ꝯuocauit oēs ⁊ rez
eis p ordinē enarrauit ⁊ aperuit.
Ac illi ꝯtriti ⁊ ꝯfeſſi: omnes lucidi
facti ſunt. ⁊ tunc acceſſerūt ad mē
ſam dn̄i. Quartus panis eſt quo
cibari debem⁹ in hac vita a deo: ſi ad
regnum celoꝝ puenire volumus ē
panis tribulacōis. Iſte eſt panis
quo cibauit achab rex iſrl̄ miche
am pphetam in carcere qn̄ dixit. iij
Re. xxij. Mittite virū iſtū in carcerē:
⁊ ſuſtentate eū pane tribulacōis.
⁊ aqua anguſtie. Iſto pane ciba
bat dn̄s dilectiſſimos ſuos amicos
Apoc. iij. Ego quos amo arguo et
caſtigo. Prou. xiij. Qui parcit virge
odit filiū. qui aūt diligit inſtātē
erudit. Aug. Si except⁹ es a paſſi
one flagelloꝝ: exceptus eris a nu
mero filioꝝ. Noli ergo iniquo ſē
ſu eſſe ⁊ puerili ⁊ dicas pl⁹ amat
p̄r meus fratrem: ⁊ pmittit facere
quid vult. qꝛ ſi mouero me cōtra
ipſi⁹ iuſſionē ſtatim flagella inue
nio. Ihero. Gaude ſub flagellis qꝛ
tibi ſeruat̄ hereditas Illis ad tps
parcit: quos in eternū dānabit. non
timeas ꝙ flagellat: ſed exheredita
ri. Aug⁹. O dn̄e deus hic vre. hic
ſeca vt in eternū parcas. Cū ergo
mittit tibi deus tribulacōes. pau
ptatem. infirmitatē: ſcias ex dilcō
ne a deo p peccatis tuis: vt in futu
rum tibi parcere poſſit. Exemplū de
illo q̄ elegit poti⁹ tribus horis eſſe
in purgatorio q̄ꝫ trib⁹ annis infir
mari. re. dn̄ica xvi. poſt feſtum tri
nitatis in ſermone Obſecro vos.
Quintus panis eſt panis diuine
ꝯſolationis ſiue eterne dulcedis
quem ꝯtēplatiui aliqn̄ ſentiunt:
qn̄ ſunt in ꝯtemplatione. Ps. Gu
ſtate ⁊ videte qm̄ ſuauis eſt dn̄s.
Dicit aūt guſtate. qꝛ illa dulcedo ē
quedam preguſtatio eterne iocū
ditatis. Dn̄s facit ſicut auceps: q̄
facit accipitrem paruz guſtare de
carne auis: vt eum allicere poſſit
vt ad ſe auidius volet Et ſicut ven
ditores vini faciūt preguſtare: vt
eū alliciant. ſic de⁹ dat amicis ſuis
qui libenter ſe dāt deuotioni ⁊ ora
tioni quandā preguſtationē eter
ni gaudij: vt magis ⁊ magis alli
ciat. Hoc guſtauerat auguſtin⁹
qn̄ dicebat. Introducis me domi
ne aliqn̄ in affectuz mentis intro
ſum: neſcio in quā dulcedinem: q̄
ſi pficiatur in me: neſcio q̄d aliud

ſit vita eterna: ſi illa non eſt. De
hoc pane guſtauerūt ille bagutte
due q̄ ſedebant in quadā caſa in
carniſpriuio q̄ aſſabant pullū in
cipientes loqui de deo tam dulciē
q̄ neq̄ eſurierunt: neq̄ ſitierūt ne
q̄ aliquid ſenſerunt: ſed in quodā
iubilo ſederunt ſic p totam q̄dra
geſimam vſq̄ ad feſtum paſche.
Tunc venit quidā: ⁊ intrabat ca
ſam earuꝫ dicens. vt quid ſedetis
hic incluſe? Reſponderunt. q̄ car
niſpriuium eſt. fugere voluimꝰ ſe
culi vanitates: que precipue iſto
tempore fiunt. Qui reſpondit. Er
ratis. exite q̄ feſtum paſche eſt.
Rogemus dominum ⁊c̄.

Paratus conti nens ſermones de

tempore anni totius opus putile.
p me Conradum de Homburch
Colonie ciuem elaboratiſſime im
preſſum explicit feliciter.

Paratus continens ſermones
de ſanctis · incipit feliciter ·

De ſancto Andrea.
Sermo primus·

Paratꝰ ſū
et non ſū
turbatus · vt cu
ſtodiam manda
ta tua · pſ̄ · Iſta verba poſſunt eſſe
beati andree in quibus rn̄det voca
tioni ſaluatoris q̄ vocauit eum de
mari cū fratre ſuo petro · di · Veni
te pꝰ me faciam vos fieri piſcatores
hoim · Cui rn̄dit beatus andreas
di · Paratꝰ ſum · Notandū ꝙ btūs
Andreas ꝑatus fuerat dn̄o in tri
bus in quibꝫ ⁊ nos etiā debemꝰ eē
pati ſi poſt xp̄m ad regnū celorū
voluerimꝰ ꝑuenire · Nā ſicut dicit
math · xxv · Virgines q̄ pate erāt
intrauerūt cū ſponſo ·i· xp̄o ad nu
ptias: ⁊ non erant pate ſunt ex
cluſe · Primo pati eſſe debemus obe
diendo preceptis dn̄i · Pſ̄ Paratꝰ
ſum ⁊ non ſū tur · vt cu · man · tua ·
q · d · Dn̄e deus ꝑatus ſū preceptis
tuis letanter ⁊ libenter ſine tribu
lacōe obedire ex dilcōe · Quidā em̄
obediunt deo ſed coacte · ⁊ ſunt illi
q̄ ex timore obediunt ⁊ nō ex cari
tate · Sic obediuit pharao · Quoti
ens eū dn̄s flagellauit: totiens ei
obedire ꝓmiſit: ſed qn̄ plaga ceſſa
uit: obedire recuſauit vt dicitur ex
odi · vij · viij · ⁊ nono · et decīo · Sic
adhuc multi inueniunt qui ꝓmit
tunt ſe emendare qn̄ ſunt infirmi
vel in anguſtia poſiti: ſed qn̄ eua
dunt: tunc minime obediunt · Vn
de metriſta Demon languebat bo
nus monachus eſſe volebat Sed dū
conualuit manſit vt ante fuit · Nō ſic
debemꝰ obedire: ſed ex caritate debe
mus obedire · ſicut filij patri · non
ſicut ſerui dn̄o · Vera aūt obia dici
tur eſſe pata ſine ꝓtractione · Au
gꝰ · Verus obediens mandatū nō
ꝓcraſtinat: ſed parat aures audi
tui · linguā voci · oculos viſui · ma
nus operi · pedes itineri ⁊ ſe totum
intra ſe colligit vt mandatum pa
gat impantis · Sic obediuit beatꝰ
andreas vt legit in euangelio ho
dierno Math · iiij · Ambulans ihe
ſus iuxta mare galilee vidit duos
fratres petrū ⁊ andreā retia mitte
tes in mare: ⁊ ait illis · Venite pꝰ
me faciā vos fieri piſcatores homi
num · Ac illi continuo relictis reti
bus ⁊ naui ſecuti ſunt eū · Miſtice
p mare mundꝰ intelligit · ꝙ ſicut
in mari ſunt multa pericula corpo
rum: ſic in mundo ſunt multa peri
la animarū · De hoc mari vocat nos
dn̄s duplici vocacōe · ſ · exteriori p
predicacōem ⁊ voce interiori per in
ſpiracōem: qn̄ predicator ꝓnunci
at nobis verbū dei: tunc deꝰ loquit
p os eius · Vnde ait dn̄s math · x ·
Non vos eſtis qui loq̄mini ſed ſpi
ritus pr̄is veſtri qui loq̄tur in vob
·i· ſp̄uſſanctus · Luc · xi · Beati q̄ au
diunt verbum dei: ⁊ cuſtodiunt il
lud ·i· qui obediunt ei: ſed quidā
obturānt aures ad vocē predicato
ris: ſic aſpis ad vocē incantatoris
q̄ obturat vnam aurē terra · reli
quā vero cauda obſtruit · p terrā

ſignificatur terrena ſubſtantia·p
caudã ſpes longioris vite. hec duo
multos ſurdos faciunt ad vocem
predicatoris ſiue dei Talib9 mina
tur dñs pſa·lxv·Omnes in cede cor
ruetis ꝰ eterna morte moriemini:
ꝑ eoq vocaui vos ⁊ non obediſtis
mihi. Scḋo vocat nos dñs p interi
orem inſpiracõem. Oſee·ij·Loqui
mini ad cor eius. Hoc ↄtingit: qñ
immittit dominꝰ in cor hõis aliqs
bonas cogitacões viz q incipit co
gitare pñtis vite inſtabilitatẽ mũ
di falſitatem. mortis incertitudinẽ
peccatoꝝ ſuoꝝ ſpinoſitatẽ. inferni
acerbitatẽ. glorie immenſitatem
Hec eſt enim vox dñi inſpirantis
quã libenter audire debemꝰ. Pſ.
Audiã quid loquat̃ in me dominꝰ
deus Ipſe enim ſtat ad hoſtiũ por
te ⁊ pulſat. Apocal·iij·Ego ſto ad
hoſtiũ ⁊ pulſo: ſed multi ſunt qui
hanc vocẽ non audiũt·Prouer·ꝰ
Vocaui vos ⁊ rẽuiſtis. deſpexiſtis
omne ↄſiliũ·ego qꝫ in interitu vro
ridebo ⁊ gaudebo de damnacõne ve
ſtra·hoc eſt in die iudicij·tunc eñi
gaudebit xp̃s ⁊ omnes ſancti eiꝰ
de damnacõe maloꝝ. Pſ. Letabi
tur iuſtꝰ cum viderit vindictã. Nõ
ſic fecit beatꝰ andreas: ſed patus
ſemp dño obediuit. Vnde legitur
poſt aſcenſionem dñi: diuiſis apo
ſtolis beatꝰ andreas apud ſitiaz
Mathꝰ apud greciã predicauit.
Viri autẽ illi predicacõnem beati
mathei penitus reſpuentes oculos
eius erueruntː ⁊ ipſũ incarcerãue
runt: poſt dies paucos eũ occidẽ
diſponẽtes. Interim miſit dñs an
gelum ſuũ ad beatũ andreã preci
piens vt ad beatũ matheuz in gre
ciam iret. qui ↄ̃didit ſe patum eſſe
ſed viã neſcire. ⁊ iuſſit eũ angelus
ad mare ire ⁊ primã nauem quaz
inueniret intrare. qui velociꝰ iſta
ↄplens: ad predictaz vrbem ange
lo duce puenit. ⁊ inuento carcere
aperto ⁊ viſo matheo: fleuerunt am
bo ⁊ orauerunt: vt mathꝰ lumen
recipe mereret̃. Et audiuit dominꝰ
orõem eoꝝ ⁊ matheus illuĩnatus
eſt. Tunc matheus inde receſſit an
drea ibi pmanente. iudei aũt irati
de euaſione mathei: andream ap
prehenderunt. ⁊ ligatis pꝰ tergũ
manibꝰ p plateas crudeliter ptra
xerunt. ⁊ cũ ſanguis eius effluerꝫ
ꝑ eis dñm rogauit vt ſuis precibꝫ
ꝑplm ad fidem ↄuerteret. ⁊ ſic ptꝫ
quõ beatꝰ andreas patus fuit do
mino obedire. Secundo debemꝰ eẽ
parati dño ſoli ſeruire pri·Re·vij
Preparate corda vrã deo: ⁊ ſeruite il
li ſoli. Mali autẽ volunt plus dñis
terrenis ſeruire: cum tñ dñs dicat
Math·vi·Nemo pt̃ duobꝰ dñis
ſeruire. Seruiunt eñi quidã dyabo
lo: vt ſunt ſupbi. q ipſe eſt rex ſu
per omnes ſupbos. ſicut dic̃ Iob
xli. Euidentiſſimũ ſignum reprobo
rum eſt ſupbia. Econtra hũilitas
electoꝝ. Quantũ quiſqꝫ habeat in ſe:
aperte cognoſcit̃ ſub quo rege mi
litet. ⁊ iſti eijciuntur ꝑpter eoꝝ ſu
perbiam. ⁊ fit eorum dñs lucifer.
Quidã eñi ſeruiunt corpori ſuo p
gulam. Ro·xvi·Dño non ſeruiũt:
ſed ſuo ventri. ⁊ ipſi ſunt quoꝝ de
us venter eoꝝ ẽ. ſicut dı̃· Phil·iij

Sicut ſeruiuit diues epulo q̄ epu
labat̄ quotidie ſplendide: ⁊ poſt
ea ad tantā famā ⁊ ſitim puenit
vt vnā guttam aque non h̄ret vt
d̄r Lu. xvi. Quidā ſeruiunt volup
tati ſue. ſicut ſunt luxurioſi. Ro. vi
Exhibuiſtis membra vr̄a ſeruire
immundicie ⁊ luxurie. Quidā ſer
uiunt diuitijs. ſicut auari de q̄b⁹
dicit domin⁹ math. vi. Nemo pōt
deo ⁊ mām̄one ſeruire. Mām̄on ē
dyabolus q̄ preeſt diuitijs. nō q
ipſe poſſet dare diuitias: ſed qñ ſi
bi dn̄s pmittit. ſed q ip̄e multos
hoīes p diuitias capit. Seruit aūt
diuitijs q̄ plus ſtudet quō diuiti
as ɔgreget: q̄ q deo ſeruiat. Joh.
viij. Qui facit pc̄m̄ ſeru⁹ eſt pc̄ī.
Criſo. Si non peccam⁹ liberi ſum⁹
ſed ſi ſemel operib⁹ dyaboli nos al
ligauerimus: ſerui eius ſumus. ij
Pe. ij. A quo q̄s ſuperat⁹ eſt: eius
ſuus eſt. Dibus his ſeruire nō de
bem⁹. q mala ſtipendia reddunt
Ro. vi. Stipendia peccati mors eſt
q. d. Qui ſeruit pc̄ō: h̄ebit p ſtipē
dio eternā mortem. Debem⁹ ergo
nos ad hoc preparare: vt ſoli deo ſer
uiam⁹. Sic fecit beat⁹ andreas q̄
noluit adorare deos alienos: ſ; vnū
deum coluit ⁊ ipſum alijs predica
uit. Vnde legit̄ cum eſſet in antio
chia predicauit xp̄m verū deū eſſe:
⁊ omnes alios deos eſſe demonia ⁊
illa eſſe ɔtemnenda ⁊ ſoli xp̄o eſſe
ſeruiendū ⁊ p predicacōem ſuam
multos ad fidem ɔuertit: ⁊ totam
terrā illam eccleſijs impleuit. Cū
g̊ veniſſet ad ciuitatem patras: ⁊
audiſſet q egeas iudex criſtianos

ad ydola adorare cōpelleret: auda
cter ad eum dixit. Quia tu iudex es
⁊ alios iudicas: iudicē tuum q̄ in
celis eſt merito cognoſcere deberes.
⁊ ydola ɔtemnere. ⁊ ſolū deum co
lere. Cui egeas inq̄t. Tu es andre
as q̄ falſā legem predicas. quam
romani principes exterminari iuſ
ſerūt. Cui andreas. xp̄s p noſtris
pc̄tīs: non p ſuis ſponte ſuſtinuit
mortē crucis. Cui egeas. Iſta va
na tolle ⁊ tibi ɔſule meli⁹. fac qd
iubeo ⁊ ſacrifica dijs nr̄is. Cui an
dreas. Non adorabo deos ſed vnū
deum colo ⁊ illi ſoli ſuio. ⁊ illi offe
ro oī die agnū immaculatū. q̄ cū
ab oī pplo comeſtus fuerit: tū in
teger ⁊ viuus pſeuerat. Ait egeas
Quō pōt hoc fieri? Andreas r̄ndit
Si diſcipul⁹ xp̄i eſſe volueris tunc
ſcire poteris. Et ait egeas. Ego per
tormenta exigā a te vt dicas mihi
⁊ iuſſit eum incarcerari. ⁊ ſic patꝫ
quō ipſe ſoli deo paratus fuit ob̄edi
re ⁊ ſeruire. Tertio debemus eſſe pa
rati p amore eius ſupplicia ⁊ mortē
ſuſtinere. De hoc d̄r. ij. macha. vij
Cum antioch⁹ cogeret iudeos con
tra legē facere: r̄ndit mater cum ſe
ptem filijs. parati ſum⁹ pri⁹ mori q
leges patrias preuaricari. Et paul⁹
actu. xxi. Non ſolū alligari: ſ; etiā
mori ſum paratus p amore ihū xp̄i
Et petrus Lu. xxij. Dn̄e paratus ſum
tecū in carcerem ⁊ in mortē ire. imo
xp̄s paratus fuit p nobis mori. qñ
iuit obuiam inimicis ſuis dicens
Quem q̄ritis? R̄nderunt. Jheſū na
zarenū. Dixit eis. Ego ſum. ſi ergo
me queritis: ſinite hos abire. q. d.

Ego ſum paratus mori. Sic et nos de
bemus eſſe pati. Hoc mō paratus
fuit beatꝰ andreas. Unde legitur.
cum eū iudex eduxiſſet de carcere et
ei mortē minaretᷣ ſi non adoraret
ydola: viriliter ei reſpōdit. Quicquid vide
tur tibi in ſupplicijs maius excogi
ta. tanto em̄ acceptabilior ero regi
quanto ꝓ noīe eius in tormentis
ſum ꝯſtantior. Tunc fecit eū nudū
ad columnā ligari et a. xij. viris fla
gellari: et poſtea iuſſit eū ad crucē
duci. Cumque duceretᷣ ad crucem: fa
ctus eſt ꝯcurſus populoꝝ clamantium
et dicentiū. Innocens iſte hō
ſine cā damnatur: et rogauit eos
andreas ne paſſionē eius impedi
rent. Videns aūt andreas crucem
a longe ſalutauit eā dicens. Salue
crux ſpecioſa que ꝑ ſanguinē ihū
xp̄i qui de corpe ſuo in te fluxit de
dicata es. ſecurus et gaudens ad te
venio vt et tu exultanter accipias
me diſcipulū eius qui in te pepen
dit. Magiſter meus iheſus xp̄s. hec et
ſimilia dicēs dedit ſe crucifixoribꝰ
ſuis: tradens eis veſtimenta ſua.
Tunc ſuſpenderūt eum funibus in
cruce: in qua biduo viuēs predica
uit: et viginti milia hoīm ad fidem
ꝯuertit. et minabatᷣ populus quod iu
dicē occidere vellent: niſi eū depone
ret. Et cū vellet eū egeas deponere
reſpōdit andreas. Ut quid veniſti ege
a. Si ꝓpter veniam: ipſam ꝯſeque
ris. ſi autem vt me deponas: ſcias
quod viuꝰ non deſcendam. Iam enī vi
deo regem meū iheſum xp̄um. Cū
que vellent eū deponere: brachia eo
rum ſtupida reddebantur. Tunc
orauit andreas dicens. Non ꝑmit
tas me de cruce dn̄e viuum deſcēdere
ſed ꝯmenda terre corpꝰ meū et ani
mam meā recipe ad te fontē viuū
indeficiētis gaudij. Et ſtatim circū
fulſit eū ſplendor de celo ꝑ dimidi
am horā vt nullus eū videret et abſ
cedente luce tradidit ſpūm. Maxi
milla vero vxor egee corpꝰ eius ſe
peliuit: et ipſe egeas raptꝰ a demo
nio coram oībus expirauit.

¶ De eodem. F. ij.

Relictis retibꝰ
ſecuti ſunt eū. ſ. xp̄m. Ma.
iiij. In p̄nti euāgelio docemur ex
beato ꝝ aplōrum petri et andree ex
emplo quō ad vitam eternā debe
amus peruenire et xp̄m ſequi. ſic ipſi
ſecuti ſunt eundo. Sciendū autē quod
xp̄m ſequi debemus in tribꝰ ſi ad vi
tam eternā voluerimus peruenire. ſ.
in voluntaria paupertate. in effectu
oſa pietate. et in perfecta caritate.
Primo dico debemꝰ eum ſeq̄ in vo
luntaria paupertate. Xp̄s enī pau
per fuit oībus diebꝰ vite ſue. ſicut
ipſe teſtatur per ꝓphetam dicens
Pauper ſum ego: et in laboribꝰ a iu
uentute mea. pauper fuit in ingreſ
ſu. in ꝓgreſſu. et in egreſſu. In in
greſſu in mundū adeo pauper fuit:
quod non habebat domū in qua naſce
retur: ſed natus eſt in diuerſorio
vbi ꝯmunis via ꝑtranſibat. Beda
Naſcitur xp̄s non in imperatoris do
mo: ſed in diuerſorio et in communi
via quod ꝑ incarnationem ſuā facta eſt

Nobis via qua nos ad celeſtem pa
triam reduceret. Item adeo paup
fuit q lectulū non habuit: ſed in
preſepio eſt reclinatus. Lu.ij. Re
clinauerunt eū in preſepio. q nō
erat ei locus in diuerſorio. Beda.
Diuerſis a viliſſimis anguſtijs cō
tinetur cui celū ſedes eſt vt nos ad
regni gaudia duceret. Item adeo
pauper fuit q vilibꝫ pannis inuo
lutus eſt. Beda. Qui totū mundū
varijs veſtit veſtibꝯ ornatis. pan
nis vilibꝫ inuoluitꝛ: vt nos ſtolam
primā. ſ. innocentiā perditam reci
pere valeamus Itē paup fuit in p
greſſu. Nā in oī vita ſua adeo pau
per fuit: q nunq̄ ꝓpriam domum:
aut redditus vel aliq̄ bona tempo
ralia legitꝛ habuiſſe Cum enim de
buit ſolui ere cenſū ſuū ceſari: non
habuit denarium: ſed miſſo petro
ad mare: p̄cepit ei vt de ore piſcis
denariū reciperet a cenſū ceſari da
ret vt legitꝛ matħ. xvij. Noluit eñ
diues eſſe ſed paup. nam quodā
tpe volebant eum facere regē: no
luit ſed fugit ab eis. vt dī Jo. vi.
Criſo. Xp̄us fugit cum eū regem
facere vellent erudiens nos huma
nas creaturas fugere dignitates.
a in ſeculo humiliari: vt in futuro
poſſimus exaltari. Itē in egreſſu
de mundo a deo paup fuit: q non
habebat vbi caput ſuum reclina
ret Matħ. viij. Vulpes foueas ha
bent: a volucres celi nidos. filiꝯ aūt
hoīs n̄c. Item adeo pauper fuit: q
nō habuit quo ſe tegeret. Job. i.
Nudꝯ egreſſus ſum de vtero matris
mee: a nudus reuertar illuc. Iſto

modo p voluntariā paupertatem
ſecutꝯ eſt andreas xp̄um. q ſtatī
cum eū vocaret de mari: relictis oī
bus ſecutꝯ eſt eum Et licet pauca
fuerunt q̄ reliquerat tn̄ voluntatē
hūdi reliquit. q ſi omnia bona hꝯ
mundi habuiſſet: ſine dubio q̄ ſi
ſtercora ↄtempſiſſet. Iſta eſt via
quā docuit veniendi ad vitā eter
nam Vnde legitꝛ matħ. xix. Adole
ſcens quidā dixit ad iheſum Magr̄
quid faciā vt vitam eternā poſſide
am. Rn̄t iheſus. Si vis ad vitam
ingredi: ſerua mādata Ac ille. hec
oia cuſtodiui a iuuentute mea q̄d
adhuc m̄ deeſt. Ait illi iheſus. Si
vis pfectus eſſe vade a vende oia q̄
habes a da pauperibꝯ: a hēbis lo
cum in celo a veni a ſequere me. ſ. in
voluntaria pauptate. Scdo debes
ſequi xp̄m in cordis pietate ſiue i
mia. Sciendū aūt q duo ſunt ope
ra mīe que deo multū placent que
xp̄s in ſe habuit. ſ. cordis ↄpaſſio
a iniuriaꝝ remiſſio. De cordis cō
paſſione dicitꝛ Job. xxx. Flebam
quondā ſup eo q̄ afflictus erat: et
cōpatiebatꝛ anima mea pauperi.
Gre. Exteriora largiꝛ do rem extra
ſe prebet. qui aūt fletū tribuit pxi
mo ſuo: aliq̄d de ſeipſo dat Hanc
cōpaſſionem xp̄us habuit: qn̄ vi
dit mariam magdalenā flentem:
fleuit cū ea ex ↄpaſſione. vt dicitꝛ
Joħ. xi Item preuidens deſtructio
nem ciuitatis iheruſalem: ↄpatie
batꝛ ei flens ſup eam vt dī Lu. xix.
In his ergo ſeq̄batur ſanctus an
dreas iheſum. Legitꝛ enim de eo q
quidā venit ad eū dicens Dn̄e. lxx

annis peccator luxurioſus fui: ⁊ q̄
tienſcūqꝫ me abſtinere ꝓpoſui: ſp
per malam cogitationem victus:
redeo ad opus ſolitum. nunc aūt
rogo vt ores deum ꝓ me. Quod au
diens btūs Andreas: amariſſime
flere cepit. ⁊ orauit deū a tercia ho
ra vſqꝫ ad horam nonā cum lacri
mis ꝓ eo. ⁊ ſurgens dixit. Non co
medā neqꝫ bibam: donec ſciam ꝙ
dominꝰ miſerebitur iſtius. Cunqꝫ
dies quinqꝫ ieiunaſſet: ⁊ orādo fle
uiſſet venit vox ad eum dicens. ex
auditus es ꝓ ſene: ſed ſicut tu pro
ſene te ieiunijs afflixiſti: ſic ⁊ ipſe
ſe affligat. ⁊ ſic fecit ⁊ ſaluatꝰ eſt.
Item pꝫ eius ꝯpaſſio in hoc ꝙ cū
egeas diuerſas penas ſibi minarē
tur ſi non ſacrificaret dijs. Rn̄dit
Omnes cruciatꝰ non timeo ⁊ non
ꝯturbor de mea paſſione: ſed cō tri
ſtor de tua dānatione. Item cuꝫ de
ciuitate quadā ſeptem demones
fugaſſet: q̄ in ſpecie canum omni
bus videntibꝰ recedebant. Et cum
ipſe ad ꝓximam ciuitatem veniꝫ
inuenit ibi puerꝝ ab eiſdē canibꝰ
occiſum. ⁊ parentes eius plange
bant eum ⁊ plorabāt. ſtatim ipſē
compatiebat̄. ⁊ plorans cum eis
dixit Quid dabitis mihi: ſi ſuſcita
uero filium veſtrum. Pater rn̄t.
Nihil cariꝰ poſſideo preter ipſum.
⁊ ergo ipſum tibi do. Et orante eo
puer ſurrexit ⁊ adheſit ei. Eſt etiā
aliud opꝰ miſericordie in quo cri
ſtum ſequi demus .ſ. in iniuriaꝝ
dimiſſione. Hoc habuit xp̄s. Nā
ipſe ꝓ ſuis crucifixoribꝰ orauit pa
trem ſuū dicens. Pater dimitte il
lis. qꝛ neſciunt quid faciunt Hoc
etiam docuit xp̄us: qn̄ dixit illud
Lu. vi. Dimittite ⁊ dimittet̄ vobis.
Augꝰ Multa ſunt genera elemoſi
naꝝ que facimus vt nobis pecca
ta dimittant̄. Sed inter oīa nihil
eſt maius ꝙ cum ex corde dimitti
mus qđ in nos quiſqꝫ peccauit. In
illo etiā beatus andreas ſecutus ē
xp̄m. Vnde de eo legit̄. cum in anti
ochia predicaret: apprehēderunt
eum iudei. ⁊ ligatis poſt tergum
manibꝰ pertraxerunt eum crudeli
ter tanꝙ latronē per plateas ciui
tatis: ita vt ſanguis eius de corpe
flueret. Ipſe autē orauit dominuꝫ
ꝓ eis: ⁊ cū orōnibus ſuis eos ad fi
dem ꝯuertit. Itē cum egeas eū fla
gellari feciſſet ⁊ cruci appendiſſet
⁊ ibidem viuꝰ biduo predicaſſet:
⁊ cum turba minaret̄ egee mortē
ni ſi eum deponeret: ⁊ cum veniret:
⁊ euꝫ deponere vellet: ait. Egea. ad
quid veniſti. Si veniſti ꝓ penitētia
ipſam cōſequeris. Ecce ꝙ paratus
fuit dimittere illi q̄ eum crucifixit.
Tercio debemꝰ ſequi xp̄m in perfe
cta caritate. magnā enim caritatē
xp̄us habuit: q̄ pro noſtra ſalute
homo factus eſt: vt ad vitam voca
ret. Lu. xix. Venit filius hominis
querere ⁊ ſaluū facere qđ perierat
.ſ. genꝰ humanuꝫ. Vnde circuiuit
caſtella. ciuitates. et villas predi
cans viam ſalutis. In hoc ſecutus
eſt beatus andreas. qꝛ ipſe q̄rens
ſalutē hoīm ex caritate: circuibat
diuerſas ꝓuincias ⁊ ciuitates: p̄
dicans viam ſalutis ⁊ multos ad
fidem ꝯuertit. nam tante doctrine

erat ꝙ multi ex longinquis ptib⸫
ꝗſiuerunt eū. Quodā tpe quadra
gintaviri nauigio ad eum perrexe
runt vt eius doctrinā audirent ⁊ in
formarent̄ quō ad eternam vitam
puenirent. Dyabolus enī qui ſalu
ti hoīm multū inſidiat̄: tempeſta
tem in mari ꝯmouit ⁊ omnes ſūt
ſubmerſi. Cum aūt corpa eoꝝ ad
litus ad beatū andream delata fu
iſſent: ipſe eos omnes reſuſcitauit.
Multi etiā ad eius predicacōnem
relictis omnib⁹ bonis ⁊ amicis ſe
cuti ſunt eū. Legit̄ enī ꝙ quidam
adoleſcens ꝓpter eius ſanctam do
ctrinam relictis oībus bonis ſuis
⁊ pntibus ſibi adheſit. Parentes
autem pueri volentes incendere do
mum in q̄ beatus andreas erat cū
puero. Cumq̧ iam flāma in altū
tenderet puer accepta ampulla cū
aqua ſup ignem ſparſit ⁊ ignem
extinxit. Cūq̧ erigerent ſcalas vt
ad eū aſcenderent: ſtatim ceci facti
ſunt vt ſcalas penit⁹ non viderent.
Tunc quidā clamauit. in vanū la
boratis. dn̄s pugnat ꝓ eis. Multi
hoc videntes dn̄o crediderūt: ⁊ ba
ptiſati ſunt. In hoc apparuit cari
tas quā habuit ad ꝓximum pro
cuius ſalute tam fideli̅t laborauit.
Caritas aūt quā habuit ad deū:
patuit in hoc ꝙ ſe mori ꝓ eo expo
nebat. Jo. xv. Maiorē caritatē ne
mo hȝ: vt aīmam ſuam q̄s ponat
ꝓ amicis ſuis. ſicut btūs andreas
ꝓ amico ſuo xp̄o vitam ſuā poſuit
req̄. in precedenti ſer. de eius paſſi
one. Scīm iſtum libenter debem⁹
venerari. q꞉ pōt nos a temptacōni

bus liberare: ⁊ in neceſſitatibus ſbue
nire. Unde legit̄ de quodam ep̄o q̄
beatum andreā in ſpeciali reueren
tia habuit: cui apparuit dyabolus
in ſpecie humana ad eum decipiē
dū. tota calliditate ſe ꝯtulit ſeq̧ in
formā mulieris pulcherrime trāſ
formauit. Venit ergo ad palaci
um ep̄i aſſerens ſe velle confiteri ei
dem: mandat ep̄s vt ſuo penitētia
rio ꝯfiteat̄: cui plenitudinē tradi
derat poteſtatis. Renūciat illa di
cens ꝙ nulli hoīm niſi ep̄o ſecreta
ſue ꝯſcientie reuelaret. Sicq̧ vict⁹
ep̄s eam ad ſe venire precepit. Cui
illa. Obſecro mi dn̄e miſerere mei
Ego enī in annis puellarib⁹ cōſti
tuta ⁊ a puericia delicate nutrita.
necnon ⁊ regia ſtirpe ꝓgenita huc
in pegrino habitu ſola veni. Naȝ
pr̄ meus vtiq̧ rex valde potens cui
dam magno principi me volebat
in cōiugium ſociare. Cui reſpondi
ꝙ omnem thoꝝ abominarer ma
terialem. ꝙ virginitatem meā cri
ſto in perpetuo dedicaui ⁊ ideo nū
q̄ꝙ poſſum in carnaleȝ copulam cō
ſentire. Demū ſic turbata: oporte
bat me aut eius voto obedire. aut
certe diuerſa ſubire ſupplicia latē
ter fugam iniȷ: magis eligens ex
ulare q̄ꝙ ſponſo meo fidem confrin
gere. Audiens mire ſanctitatis ve
ſtre preconium: ſub alas veſtre ꝓ
tectionis confugi ſperans me apd̄
vos locū reperire quietis vbi poſ
ſum contemplacōnis capere ſecre
ta ſilentia. preſentiſq̧ vite vitare
naufragia ⁊ pturbationes mun
di fugere. Admirans in ea epiſco

pus nobilitatem generis. pulcri
tudinem corpis. tam immensū fer
uorē ⁊ tante eloquentie venustatē
placida ac benigna voce ait. Esto
secura filia: ne formides. quia ille ob
cuius amorē nubere contempsisti: ti
bi in pn̄ti cumulū gratie: ⁊ in futu
ro plenitudinē glorie largietur. sed
⁊ ego seruꝰ eiꝰ me ⁊ mea tibi offe
ro. eligas quoqꝫ vbi tibi placuerit mā
sionē. volo aūt vt hodie mecū prā
dere debeas. Cui illa. Noli inquit pa
ter de hac re me rogare ne forte ex
hoc aliq̄ mali suspicio ꝓueniret ⁊
nitor fame tue denigracōnem ali
quā pateretur. Ad quā ep̄s dixit
Plures enī erimus ⁊ non soli ⁊ idō
nullū male suspitionis scrupulum
in aliquo posse generari. Venien
tes itaqꝫ ad mensam: ep̄s ⁊ illa ex
opposito cōsederunt: ceteris residen
tibus hinc inde. Intenditqꝫ in eam
crebro ep̄s. eiusqꝫ faciē non desijt
intueri ⁊ pulchritudinē ammirari
Sicqꝫ dum oculus figitur: animꝰ
sauciatur. ⁊ dum eius faciem non
desijt intueri: antiquus hostis gra
ui iaculo cor eius vulnerauit. ⁊ ip
se dyabolus pulchritudinem suā
cepit magis ac magis augere. iā
qꝫ episcopus ꝓximꝰ erat assensui:
vt eam de illicito opere attemptar
ret: quando possibilitas se offerret
Tunc subito peregrinus quidam
venit ad hostiū crebris ictibus ⁊
magnis clamoribꝰ sibi postulans
aperiri. Cumqꝫ sibi aperire nollent
⁊ ille clamoribus ⁊ ictibus nimis
fieret eis importunus. Interroga
bat episcopus mulierem si ingres

sum illius hominis peregrini acce
ptaret. Cui illa dixit. Proponatur
sibi aliqua questio satis grauis:
quam si enodare sciuerit: intromit
tatur. si autem nescierit: tanq̄ in
sciꝰ ⁊ indignus ab episcopi pre
sentia repellatur. Fauent omēs sē
tentie eius ⁊ quis sufficiens esset
ꝓponere questionem sciscitantur
Cumqꝫ nullꝰ sufficiens inueniretur
ep̄s dixit. Quis enī nostrum tam suf
ficiens est q̄ tu o domina: que cete
ros nos in eloquentia precedis. et
sapientia nobis oībus amplius
rutilas. Tu igitur hanc ꝓpone que
stionē. Tunc illa dixit. Interroge
tur quod est maius miraculū qd
deus vnq̄ in parua re fecerit Inter
rogatus de hoc peregrinus ꝑ nun
cium dixit. Diuersitas ⁊ excellētia
facierum. inter tot enim hoīes qui
fuerunt ab inicio mundi vsqꝫ in fi
nem futuri seculi: duo reperiri nō
possent quorum facies ꝑ oīa similes
essent. In ipsa quoqꝫ tā minima facie
deus omēs sensus corporis colloca
uit. Audientes omnes eius sōlutio
nem admirantes dixerunt. vera ⁊
optima solutio est q̄stionis. Tūc
mulier ait. Proponatur sibi alia q̄
stio grauior in q̄ meliꝰ eius sapiē
tiā possimꝰ experiri. Queratur ab eo
vbi terra sit altior oī celo. percuncta
tus de hoc pegrinꝰ ait. in celo em
pirreo vbi est corpus xp̄i. Corpꝰ
enī xp̄i qd est altius oī celo est de
nostra carne formatū. Porro cor
pus nostrum quedā terrena sub
stantia est. Cum ergo corpus xp̄i su
ꝑ omēs celos sit ⁊ de nrā carne cōi

ginē duxerit caro aūt nr̄a de terra
ſit ↄdita· cōſtat ꝙ vbi corp⁹ xp̄i re
ſidet ibi ꝓcul dubio tra altior celo
manet· Refert nūci⁹ que rn̄dit pe
grin⁹ ⁊ ecce om̄s rn̄ſionē ei⁹ mira
biliter ꝓbant ⁊ mag̃fice e⁹ ſapiaȝ
laudāt Tunc iteꝝ illa dixit fiat ei
tercio q̄ſtio g̃uiſſiā ⁊ occulta ⁊ ad
ſoluendū difficil̕ ⁊ obſcura vt ſic
eius ſapia tercio ↄprobet̃ ⁊ dign⁹
ſit vt ad menſā ep̄i admittat̃ Que
ratur ḡ ab eo ꝙ̄tuȝ ſpaciū ſit a ter
ra vſq; in celū. Re q̄ſitus de hoc pe
grin⁹ nūcio dixit· vade ad eum q̃
te miſit ad me ⁊ de hoc inq̃re eū di
ligēti⁹· ipſe meli⁹ hoc me nouit ⁊
ideo de hoc tibi meli⁹ rn̄debit. Nā
ipē iſtud ſpaciū menſurauit cū de
celo in abiſſuȝ cecidit· ego aūt nū
ꝙ̄ de celo cecidi ⁊ ideo nunꝙ̄ iſtud
ſpaciuȝ taliter mēſuraui· non eñ
eſt mulier: ſȝ dyabolus q̄ ſe poſuit
in ſimilitudinē mulieris· Audiens
hec nūcius vehemēter expauit ⁊ ea
q̄ audierat corā ōmibus recitauit
Mirantib⁹ itaq; oib⁹ ⁊ ſtupentib⁹
antiqu⁹ hoſtis de medio eorū eua
nuit· Ep̄s autē ad ſe rediēs· ama
re redarguit ſeipſuȝ ⁊ de ꝑpetrata
culpa lamētabilit̃ dep̄cab at̃ miſit
q; nūciū vt pegrin⁹ introduceret̃:
ſȝ neq̃ꝙ̄ ampli⁹ inuenit̃ tunc ep̄s
ꝑplm ↄuocauit ⁊ eis euidēter expo
ſuit ordinem geſte rei· p̄cepitq; vt
om̄s ieiunijs ⁊ orōnib⁹ inſiſterēt
ſi forte dn̄s reuelare alicui dig̃ret̃
q̄ſnam pegrin⁹ ille fuerit q̄ euȝ a
tanto piculo liberauit· Reuelatuȝ
eſt illa nocte ep̄o ꝙ btūs andreas
fuerat qui ꝓ liberacōne ipſi⁹ ſe po
ſuit in habitu peregrini· Cepit ergo
ep̄s in deuocōne beati andree ma
gis creſcere ac eū in reuerētia pl⁹
hēre· Aliud exēplū. Cunq; p̄poſit⁹
cuiuſdā ciuitatis agꝝ ſācti ādree
abſtuliſſet ⁊ ob hoc g̃uiſſimis fe
brib⁹ orante ep̄o corupt⁹ fuiſſet
Ille ep̄m rogauit vt ꝓ ſe oraret ⁊
agꝝ ſibi redderet Sȝ cū orante ep̄o
ſanitatē recepiſſet agꝝ iterū vſur
pauit· tunc ep̄s ↄōi ſe dedit ⁊ oēs
lampades ecc̃e fregit dicens· Hic
lumen nō accēdetur donec dn̄s de
ſuo inimico vindicȝ ⁊ ecc̃a q̄d ami
ſit recupet: ⁊ ecce p̄poſitus grauiſ
ſimis febb⁹ iteꝝ laborauit· miſitq;
p nūcios ep̄o vt ꝓ ſe oraret ⁊ agꝝ
ſuū ⁊ alium ſibi ſimilem redderet·
Cui cum ep̄us rn̄deret Iam ſemel
oraui ⁊ exaudiuit me de⁹: ſȝ altrā
vice non faciā: q̄ te ſcio non velle
reſtituere agꝝ Tunc p̄poſit⁹ ſe ad
ep̄m portare fecit ⁊ vt eccām intra
ret ad orādum coegit. Ep̄s dum
eccām ingredit̃ ille p̄poſit⁹ ſubito
morit̃ ⁊ ager eccleſie reſtituit̃

De ſancto nicolao f.iij

Ecce ſacerdos
magn⁹ qui in diebus ſuis
placuit deo ⁊ inuētus eſt iuſtus.
Sic canit eccleſia ⁊ origialiter tra
hit̃ ex verbis ſalomonis. Ecc̄i. xliiij.
In verb̃ ꝓpoſitis ↄmēdat̃ beatus
nicola⁹ p ſpm̄ſcūm a ſāctitate vite
q̄ in vita ſe ſoluȝ hūit vt placeret
deo ⁊ iō cū deo meruit eternā vitaȝ
poſſidere· Ipſum ergo imitari debe

mus ſi ad eandē vitam puenire vo
luerim⁹ in quā nullus pt puenire
niſi ſol⁹ ille qui facit volūtatē pr̄is
qui in celis eſt. Sciendū autem ꝙ
multa ſunt que deo placēt ſiue di
uine volūtati que habere debemus
in nobis: vt ad regnū celorum p
ueniam⁹ Primū eſt mūdicia ſiue
caſtitas vñ p̄. Theſſ. iiij. Hec eſt
voluntas dei ſanctificatio veſtra ⁊
mūdicia. ſanct⁹ em̄ mūdus dicit
Bern̄. ad quādam virginem ait.
Audi cui placeas. ama vnde place
as. de⁹ eſt cui placeas. mūdicia ē
vñ placeas. ama ergo mundiciā
ob q̄ꝙ ameris. ama cōfeſſiōem
ob quā mū daberis. De illo dicit
puer. xxij. Qui diligit cordis mun
diciā habebit regem amicū. ſ. cele
ſtem. Math. v. Beati mūdo corde
qm̄ ipſi deū videbūt. vnde apoſto
lus Heb. ij. Seqmini ſanctimoniā
⁊ mūdiciam ſine qua nemo vide
bit deum. Ergo legitur ioħes euā
geliſta ſup om̄s aplos placuiſſe
deo. Hāc virtutē. ſ. mūdiciam ha
buit btūs nicolaus ⁊ ideo placuit
deo ⁊ amicus dei ē appellatus. Q̄
tum autē mūdiciam ⁊ caſtitatē di
lexit. patet de virginibus quas a
ſtupro liberauit. Legitur em̄ ꝙ q̄
dam conciuis ſu⁹ tres filias ſuas
ꝓpter inopiam ſuaȝ lu panari tra
dere voluit. qd intelligens beatus
nicolaus quādā maſſam auri pā
no inuolutam in domū eius nocte
p feneſtram clam piecit ⁊ receſſit.
quaȝ ille mane inueniēs gratias
egit deo ⁊ vnam filiam deſpōſauit.
⁊ ſimiliter factum eſt cum ſecūda.

Cumqȝ beatus nicola⁹ tercio aurū
piecit ⁊ effugeret. ille cucurrit p⁹
eum volens ſcire quis eſſet. Cūqȝ
eum cognoſceret ad pedes eius ſe
proiecit volens eum oſculari. qd
ille non pmittens. rogauit euȝ ꝙ
q̄ꝙdiu viueret nulli reuelaret: ⁊ ſic
illas puellas impollutas deſpōſa
ri curauit. In hoc patȝ ꝙ caſtitatē
⁊ mūdiciam dilexit: ⁊ ideo deo pla
cuit. Secūdum qd placet deo ⁊ ho
minib⁹ eſt humilitas Judith. ix.
domine humiliū ⁊ manſuetoruȝ
tibi placuit dep̄catio. Item nihil
eſt qd nos deo taȝ caros faciat q̄ꝙ
ſi vita ſum⁹ magni. humilitate ſi
mus infimi. Bernh. In alto non
altum ſape: ſꝫ humilib⁹ conſenti
re michil deo carius. nihil homini
bus rarius eſt qm̄ magnū humi
lem eſſe in abiectiōne magnorum
magna prorſus ⁊ rara virtus eſt
humilitas honorata. Adeo placet
deo humilitas ꝙ ſine ea deo nulla
virtus placebit. Bern̄. Sine hūili
tate certe nobis bona nō ſunt nec
deo placēt. tanta ei eſt virtus hūi
litatis vt ſine eius obtētu non ſit
virtus. ꝓpter hanc virtutē legitur
maria ſuper omnia deo placuiſſe.
Bern̄. Sine hūilitate audeo dicere
nec virginitas deo placuiſſet. vñ ip
ſa gloriat de hoc Luce. p̄. Reſpexit
humili. ancil. ſue. ꝓpter hoc etiaȝ
ſaul deo placuit ꝙ ipm regē facie
bat. p̄. Re. xv. None cū puul⁹ eſſes
in oculis tuis. fact⁹ es caput in tri
bubus iſrahel. Iſtam virtutē eti
am habuit beatus nicola⁹. ⁊ ideo
placuit deo vt ipſum epm faceret.

Hũilitas ſua patuit in hoc: q̄ cũ
eſſet de nobili ꝓſapia ortus mor
tuis parentib⁹ omnes diuitias pau
perib⁹ diſtribuit cogitãs quõ tan
tarũ diuitiarũ copiam ad laudem
dei non ad humanã diſpenſaret.
& eleẽoſinas quas faciebat occul
te faciebat ne ab hoībus laudare
tur. p̄agebat elemoſinas. ſicut in
aurea legitur q̄d de nocte ꝓiecit in
feneſtrã & illũ rogauit q̄d dũ viue
ret nõ reuelaret. Itẽ in hoc q̄ in no
ctibus eccãs frequentabat: vt va
nam gloriã vitaret. ꝓpter hanc igi
tur humilitatẽ ita deo placuit q̄
ipſum in epm̄ exaltauit. Defuncto
enim epõ mirree ciuitatis. cõuene
rũt multi epi. illi eccleſie de epõ ꝓ
uiſuri. Inter quos vn⁹ erat mḡne
autoritatis qui alijs conſuluit vt
orõnibus & ieiunijs inſiſterent vt
dominus eis epm̄ ꝓuideret. Nocte il
la venit ad eum vox de celo dicens
q̄ hora matutinali ante fores eccẽ
ſiret & quẽ primo inueniret cuius
nomẽ nicola⁹ eſſet in epm̄ cõſecra
ret. Cũq; hoc alijs epis narraſſet
& omẽs orõnib⁹ inſiſterent & ipſe
pre forib⁹ eccẽ excubaret. ecce ſic
ſolitus erãt hora matutinali ante
oẽs nicola⁹ veniebat. quem eps
apprehẽdens quo nomine vocaret̃
interrogabat. Cũq; diceret ſe vocari
nicolaũ ipm̄ in eccãm ducentes li
cet plurimũ renitentẽ in cathedra
collocauerũt. Ipſe autẽ eandẽ hu
militatẽ quaz pri⁹ habuit ſeruãs
in orõib⁹ elemoſinis & ieiunijs aſ
ſidu⁹ erat. ſic patet q̄tũ humilitas
placet deo. Tercium q̄d in homine deo

placet eſt perfecta fides vnde Eccã. p̃.
Bñplacitũ eſt deo fides. ad Heb.
xi. ſine fide impoſſibile eſt deo pla
cere. Attendãt illi qui credũt incã
tationibus auium & alijs truffis.
Iſti adorãt deos alienos & hoc eſt
cõtra primũ & maximũ mandatũ
inter õia mãdata que deus ꝓhi
buit. nõ adorabis deos alienos &
nõ debes ponere in creatura ſpem
tuam: ſʒ in ſolũ deum. oẽs qui ta
libus credũt non habẽt perfectam
fidem & eorũ opa deo non placẽt.
Aug⁹. Sine fide õmis labor hominis
vacu⁹ eſt. tale quippe eſt vt ſine fi
de vera quiſq; deo velit placẽ. qua
le ſi quis tendẽs ad patriã in qua
ſcit ſe bene victurũ relinquit itine
ris rectitudinem & improuidus ſe
ctetur errorẽ quo non ad beatam
vitam perueniat: ſed in p̄ſentiuz ca
dit. vbi non gaudiuz peruenienti de
tur: ſʒ pena cadenti interi⁹ refertur
Greg⁹. Sicut rami ſine virtute ra
dicum areſcũt. Ita quelibet opera
videntur nulla eſſe ſi a fidei ſolitu
dine diſiungãtur. Fidem veraz in
deum habuit beatus nicolaus q̄d
patz in hoc: q̄ ydola & templa de
orũ deſtruxit. Quoddã enim tem
plum erãt in honore dyane cõſtru
ctum quã gentiles deam maris eſ
ſe putabãt & in mari inuocare ſole
bant hoc deſtruxit beatus nicola⁹
Inuidens ei dyabol⁹ apparuit qui
buſdã nautis in mari volentibus
nauigare ad ſanctũ nicolaũ hũs
formã mulieris ſedens in pua na
ui & dixit ad eos. libẽter vellẽ vobi
ſcũ ad ſctm̃ nicolaũ: ſʒ nequeo. Ro

goꝰ ego vos vt hoc vas olei illuc de
ducatis: ⁊ parietes domꝰ eius cuꝫ
hoc oleo liniatis ⁊ ſic euanuit. Et
ſtatim cernūt aliam nauiculaꝫ cū
multis honeſtis pſonis int quas
fuit vnus ſimilis beato nicolao ⁊
dixit. Heu quid locuta eſt vobis
mulier illa ⁊ quid dederat vobis.
Illi autem cūcta p ordineꝫ narra
uerūt. Quibꝰ ille. hec eſt impudi
ca dyana ⁊ vt me verum dicere cō
probetis oleum iſtud in mare pii
cite Quibus proiicientibꝰ ingens
ignis in mari accendit ⁊ cōtra na
turā diutius in mari ardere cōſpi
citur Venientes igitur ad beatū ni
colaū aiebant Vere tu es ille qui
nobis in mari apparuiſti ⁊ a dya
boli inſidiis liberaſti. Et qꝛ ipē ydo
lum illud ad honoreꝫ dei deſtruxit
qḋ gentiles in mari pro dea inuo
cabant. ideo deꝰ in hoc euꝫ honora
uit vt omnibꝰ qui eum in mari in
uocarent ſubuenire poſſet. Nam
quadā die cum quidam naute pe
riclitarētur ita cuꝫ lacrimis oraue
rūt. Nicolae famule dei ſi vera ſunt
que de te audiuimꝰ nūc ea expia
mur. Mox quidā in eius ſpecie af
fuit dicens ecce aſſuꝫ vocaſtis em
me: ⁊ cepit eos in antemnis aliiſ
qꝫ inſtrumētis nauis adiuuare ⁊
ſtatim ceſſauit tempeſtas. Cū au
tem ad eiꝰ eccleſiā veniſſent queꝫ
nunq̄ viderant ſine indice cogno
uerunt. tūc deo ⁊ ſibi de ſua libera
tione gratias egerūt. qḋ ille dīne
miſericordie ⁊ eoruꝫ fidei non ſibi
attribuere docuit. Quartū qḋ pla
cet deo in homie eſt miſericordia.

puer. xxi. Facere miſericordiā ma
gis placet deo q̄ victima Augꝰ Ni
hil eſt qḋ facit hoīes tam ama
biles ſicut pietas ⁊ mīa. Racio: qꝛ
deꝰ eſt miſericors ⁊ miſeicordes ei
maxie aſſimilant. Johel. ii. Beni
gnus ⁊ miſeicors paciēs ⁊ multe
miſeicordie ⁊ pſtabilis ſup mali
cia. Lu. vi. Eſtote miſericordes ſic
pater veſter miſericors eſt. hanc
virtutē habuit btūs nicolaꝰ. Cū
enī in puincia ſua eſſet magna fa
mes. ipſe de ſuis ſubuenit qūtum
potuit. Accidit autē quādam na
uim cum tritico illic appropinq̄re
qḋ audiens vir ſcūs miſertus in
opie pauperū. illuc perexit rogans
nautas vt ſubuenirent illi terre ⁊
venderent ei centū modios de q̄libꝫ
naui. q̄ rn̄derūt qꝛ non poſſent: qꝛ
opteret eos plenā reddere mēſurā
i curia regis alexādrie. tūc dixit be
atus nicolaꝰ. facite nunc q̄ dico ⁊
ego pmitto vob qꝛ nullū defectuꝫ
hēbitis in curia regis. Qḋ cuꝫ feciſ
ſent ⁊ eādē mēſurā quā alexādrie
accepant reddidiſſent miniſtris
impatoris. miraculum retulerūt ⁊
deuꝫ in ſuo famulo magnifica laude
extollūt. Btūs aūt nicolaꝰ frumē
tū ꝑ m vniꝰ cuiuſqꝫ indigētiā diſtri
buit: ita vt miraculoſe duobꝰ an
nis toti terre nō tm̄ ad victū ſuffi
ceret: ſꝫ etiā ad vſuꝫ ſeis abūdaret
Quītuꝫ qḋ in hoīe deo placet eſt fi
delitas ⁊ veritas. pu. xii. Aboīatio
eſt dn̄o labia mēdacia. q̄ aūt fide
lit agit placet deo. Ps. Fidel dn̄s i
oībꝫ ver. ſu. Jō placent deo vero ve
races ⁊ fideles. Zach. viii. Verita

tem diligite ait dominꝰ exercituũ
Hanc virtutẽ habuit in ſe ſanctꝰ
nicolaꝰ qui alios dilexit falſitatẽ
autẽ ⁊ mendaciũ perſequebatur
Nam cum quedã gens romano
imperio rebellabat. miſit iperator
tres milites illuc. ſ. nepocianũ. ver
ſum. ⁊ apilionẽ qui cum veniſſent
ad vrbem beati nicolai inuitabat
eos. Accidit autẽ tunc tempꝛis ꝙ
quidam iudex pecunia corruptus
tres innocẽtes milites iuberet de
collari. qđ audiens beatus nicola
us cũ illis principibꝰ illuc prope
rauit ⁊ ſic inueniebat eos iam ve
latos facie genuflexos: ⁊ ſpicula
torem gladiũ ſup eos vibrare. Et
beatus nicolaꝰ zelo accẽſus gladi
um de manu eꝰ arripuit ⁊ illos in
columes ſecũ abduxit ⁊ ad domũ
iudicis properans fores clauſas
vi reſerabat. mox iudex ſurgẽs ip
ſum ſalutauit. nicolaꝰ hoc ſpernẽs
ait. Inimice dei ⁊ legis p̄uaricatoꝛ
qua temeritate p̄ſumpſiſti iſtud.
qui ſtatim conſcius ſcelerũ vultũ
eius inſpicere noluit: ſ; ad p reces
illorũ ducum penitẽtem benigne
ſuſcepit. Dicti ergo principes rece
pta benedictõne a beato nicolao.
qđ eis cõmiſſum fuerat fideliť im
pleuerũt ⁊ reuerſi magnifice ſunt
recepti. Quidã autem eis inuiden
tes eis apud ceſarem tam grauiť
detraxerũt: vt eos iuberet incarce
rari ⁊ in craſtinũ decollari iuſſit. Il
li autẽ ſtatim ceperũt inuocare ſã
ctũ nicolaũ. Eadẽ nocte apparuit
beatus nicolaꝰ ceſari dicẽs. Cur il
los principes tam innocẽter app

hẽdere p̄ſumpſiſti. ſurge velociter
⁊ iube eos dimitti. alioquin orabo
deum vt ſuſcitet cõtra te bellum in
quo tu corrues ⁊ eris cibus beſtia
rũ Ceſar reſpõdit quis es tu q̃ hac
nocte palaciũ meũ ingredi audes
⁊ talia loqui. Cui nicolaꝰ ego ſũ
mirree ciuitatis ep̄s ⁊ vocoꝛ nico
laus. Similiter frẽm impatoris q̃
eũ ad hoc ↄſiliatꝰ fuerat p minas
terruit minãs ei mortẽ niſi eos li
beraret ⁊ euigilãtes ambo miſerũt
ad eos ſi nicolaũ ep̄m ↄgnoſcerẽt
Et illi audito nicolai nomie expã
derũt manꝰ ſuas ad deum orãtes
vt meritis beati nicolai eos libera
ret. Cũqꝫ regi totam vitã ⁊ ſancti
tatẽ ſãcti nicolai recitaſſent ⁊ quõ
illos milites q̃ p innocẽtiam moꝛ
ti adiudicati erãt liberaſſ; dimiſit
eos liberos remittẽs eos cum mu
neribꝫ ⁊ rogãs eos vt p eo ⁊ p reg
no ſuo deũ exoraret. Sextũ qđ deo
placet in homie eſt ꝙ ſibi in metu
⁊ reuerentia ſeruiať. De hoc diciť
ad heb. xij. Hẽmus grãm p quã
deo ſeruiamꝰ placentẽ deo cũ metu
⁊ reuerentia. ps̄. Seruite dño in ti
more. ſ. filiali. Certe ideo debemꝰ deo
libẽter ſeruire: ꝙ bñ remuneãt ſu
os ſeruos. Jo. xvi. Si q̃s mihi mi
niſtrat honorificabit eũ pater me
us qui in celis eſt. Sic beatꝰ nicola
us dño fideliter ſeruiuit. nã cum
adhuc vbera ſue matris ſugeret:
quarta ⁊ ſexta feria ſeľ ſugebat
tantũ Factꝰ autem iuuenis fugie
bat laſciuiã ⁊ eccãs frequẽtabat
⁊ q̃cq̃d ibi de ſacra ſcꝛip̄tura intelli
gere poterãt memoraliť retinebat

Parẽtibꝰ ſuis defunctis cogitauit
qualiter tantaꝝ diuitiaꝝ copiam
nõ ad laudẽ humanã: ſꝫ ad dei ſer
uitiũ diſpenſaret. Cum autẽ factꝰ
fuiſſet epũs nihilominꝰ deo ſerui
uit ꝙ diu vixit Idcirco dominꝰ mul
tipliciter euꝫ honorauit. ſ. ꝑ mira
cula que eo viuẽte ꝓpter eum fecit
de quibꝰ nunc dictum eſt Item in
morte eũ honorauit eo ꝙ angelos
ſuos in hora mortis ſue ad euꝫ mi
ſit. Cuꝫ eñ ſciret ſibi mortẽ immi
nere rogauit dominũ vt ãgelos ſu
os ſibi mitteret: ⁊ ecce vidit ange
los ad ſe veniẽtes cepit dicere pſal
mũ. In te dñe ſperaui. vſqꝫ ad illũ
verſum In manꝰ tuas ⁊c̃. ⁊ ſic tra
didit ſpiritũ Anno domini. ccc. ſex
ageſimo tertio ⁊ audita eſt ibi ce
leſtis melodia. Cũqꝫ ſepultus eſ
ſet in tumba marmorea A capite
fõns olei ⁊ a pedibꝰ fons aque ꝓ
fluxit ⁊ vſqꝫ hodie ex eius mẽbris
ſacꝝ redundat oleũ ad ſalutẽ mł
toꝝ. Succeſſit autẽ ei quidaꝫ epũs
qui cuꝫ iudeis a ſede ſua fuiſſet re
pulſus. quo eiecto oleuꝫ fluere de
ſijt: ſꝫ eo reuocato protinꝰ emana
uit. Poſt multũ vero tempis ſpa
cium gẽtiles mirreã ciuitatem de
ſtruxerũt. Quadraginta vero mili
tes barenſes ꝓfecti illuc quatuor
mõachos antecedẽtes tumbaꝫ bea
ti nicolai aperuerũt ⁊ oſſa eius in
oleo natancia in vrbem beream re
uerenter detulerũt. Honorauit eũ
dñs etiaꝫ pꝰ mortem in multis mi
raculis de quibꝰ ſup ſideo Iudeus
quidã collocauit i domo ſua ima
ginem ſancti nicolai cõmittens ei

omnia bona ſua. hec vel ſimilia ver
ba dicens. Ecce õnia bona mea vo
bis cuſtodiẽda cõmitto ⁊ niſi om
nia bene cuſtodieritis vĺ cõdem ex
petam de vobꝰ verberibꝰ ⁊ flagellis
Quadã igitur vice duꝫ ille abeſſet
fures aduenerũt cuncta rapiũt ſo
lam imaginẽ reliquerũt. Iudeus
autẽ rediens ⁊ ſe ſpoliatuꝫ videns
imaginẽꝫ alloquit̃ talibus: vel ſi
milibꝰ verbis. Domine nicolae nõ
ne in domo mea vos poſueram vt
res meas a latronibꝰ ſeruaretis.
Cur hꝰ facere noluiſtis ⁊ latrones
quare nõ ꝓhibuiſtis igitur dura
tormẽta recipies ⁊ pro latronibꝰ pe
nam lues. ſicqꝫ damnũ meum in
tuis recõpenſabo tormentis ⁊ furo
rem meũ in tuis refrigerabo verbe
ribus ⁊ flagellis. Arripiens ergo
iudeus imaginẽ dure eam verberat
dureqꝫ eam flagellat Mira res ꝑ
ſus ⁊ ſtupenda. Diuidẽtibꝰ furibꝰ
que rapuerũt ſanctus dei tanꝙ in
ſe verbera accepiſſet apparuit eis
beatus nicolaꝰ dicens. Cur taꝫ du
re pro vobis flagellatus ſum. Cur
tam crudeliter verberatꝰ ſum. Cur
tot tormenta paſſus ſũ. Ecce quo
modo corpꝰ meuꝫ ſanguine rubet
ꝑgite citius ⁊ cuncta reddite que
tuliſtis. Alioquin dei omnipoten
tis in vos ira deſeuiet. ita vt ſcelus
veſtrum publicetur: ⁊ quilibet ve
ſtrũ ſuſpendiũ patiatur. Ad quẽ
illi. quis es tu qui talia nobis loq̃
ris. Et ille. Ego ſuꝫ nicolaꝰ ſeruus
iheſu xp̃i quem iudeꝰ ille pro rebꝫ
ſuis q̃s tuliſtis tam crudeliter fla
gellauit. Territi ergo illi õnia bo

na ꝑportauerit· Sicqꝫ latrones ad
viam redeūt reditū dimiſꝫ ⁊ iudeꝰ fi
dem amplectit̄ ſaluatoris· Itē vir
quidā diues rogauit ſanctū nico
lau̅ vt ſibi filium a deo impetraret
vouēs qꝫ eum ad eccām ſuā duce
re vellet ⁊ ciphū aureū ſibi offer
re· filiꝰ naſcit̄ ⁊ ad etatem ꝓducit̄
⁊ ciphus parat̄ qui dū valde pa
tri placeret aliū parari fecit ⁊ illū
primū ad vſum ſuum reſeruauit
Cū autē nauigaret ad ſanctū nico
lau̅ pr̄ iubet vt p̄mo ſibi aquā cū
cipho afferret puer autē cū hau
rire vellet aquā cū cipho ſubmergi
tur· pater turbatꝰ ad eccām ſācti
nicolai peruenit ⁊ cū ad altare aliū
ciphū obtuliſſꝫ de altari reſiliuit
qd ⁊ ſecūdo ⁊ tercio factū eſt cun
ctis mirātibꝰ q̄ aderant Ecce puer
puer venit cū primo cipho referēs
q̄uo btūs nicolaꝰ eū iuuiſſꝫ ⁊ tūc
ābos ciphos obtulerūt· Itē q̄dam
vir meritis beati nicolai filiū hn̄s
btō nicolao capellā in domo ſua ꝯ
ſtruxit ⁊ ſingulis ānis feſtū eiꝰ ſo
lēniter celebrauit· Accidit autē p̄
dictū puerū a ſaracenis capi ⁊ in ſ̄
uitutē regis eorū deputari· ſequēti
āno dū feſtū ſancti nicolai eſſꝫ pr̄
eiꝰ feſtū deuote celebraret ⁊ puer ci
phū p̄cioſū tenēs regi aſſiſteret
recolit ſuā captiōē· parētū dolorē ⁊
gaudiū qd ea die in domo ſua fie
bat cepitqꝫ altiꝰ ſuſpirare· quorū
ſuſpiriorū cām dum rex nimis ex
torſiſſet· ait rex Quicq̄d tuꝰ nicola
us agat tu hic nobiſcū manebis
Et ecce ſubito ventꝰ vehemēs domū
ꝯcuſſit ⁊ puer raptꝰ ad eccām vbi
parētes feſtū habuerūt collocat̄ ⁊
gaudiū oībus gn̄atur Item q̄dā
vir ab vno iudeo quādam ſūmā
pecunie mutuo accepit iurās ſup
altare ſancti nico· cū aliū fideiuſſo
rem hr̄e nequiret ꝗ ꝗ̄ citiꝰ poſſet
ſibi redderet tenēte autē illo diu pe
cuniā iudeꝰ eā expoſtulat; ſꝫ vir de
bitor eā reddidiſſe affirmat· trahit
eū iudeꝰ ad iudiciū ⁊ iuramentū
indicit̄ debitori· ille baculū cauā
tū quē auro impleuerat ſecū detu
lerat: ac ſi eiꝰ indigeret Volens
igit̄ ſatiſfacere iuramēto· iudeo tra
didit baculū reſeruādū Iurauit
ille ꝗ plus dederat ſibi ꝗ̄ deberet·
Facto iuramēto baculū ſuū repe
ciit ⁊ iudeꝰ ignarus aſtucie: eū ſi
bi reddidit· Rediēs qui fraudē fe
cerat in quodā biuio ꝯp̄ſſus ſop
ruit ſomno Curruſqꝫ cū impetu ve
niēs eum necauit ⁊ baculū plenū
auro fregit ⁊ aurū effudit· Audiēs
hoc iudeꝰ ꝯcitus illuc venit· Cumqꝫ
dolū vidiſſet ⁊ a multis ei ſugge
reret vt aurū reciperet· omnino renuit
niſi qui defunctꝰ fuerat ad vitam
beati nicolai meritis redderet̄ aſſe
rens ſe ſi hoc fierꝫ baptiſmū ſuſce
pturū ⁊ xp̄ianum futurū· Cōtinuo
igit̄ qui defunctꝰ fuerat reſuſcitat̄
⁊ iudeꝰ in xp̄i noīe baptiſat̄ Item
ſanctꝰ nicolaꝰ ex diuitibꝰ ⁊ ſāctis
parētibꝰ originē duxit pr̄ eiꝰ Ephi
phaniꝰ· mater vero eiꝰ Iohāna
dicta eſt Quē cum in p̄meuo iuuē
tutis ſue flore parētes genuiſſent de
inceps ꝯtinēter viuētes celibem vi
tam duxerūt

Beatam me di

cent om̄s generatiōes: q̄ fecit mihi magna cui9 nomē ſanctum. Luc. pri. Hodie ſancta mat̄ eccā recolit qualiť maria virgo v̄ginū in vtero matris ſue ſit ɔcepta. Circa verba ꝓpoſita q̄tuor reuera magn̄a a deo ſibi facta ſāctitatem ei9 tam ſacrā teſtāt ɔſiderāda Primo q̄ de9 ɔcepcōem ſuā angelica voce nūciauit. Scd̄o q̄ ipſā tā in vtero q̄ extra vterū matris ſue pre oib9 creaturis mūdi mirabiliter ſāctificauit Tercio: q̄ ipſa mediante verbo dn̄o deū a hoiem ɔcepit a mater a v̄go ꝓcreauit eū. Qr̄to q̄ ipſaȝ in terris tribus ſertis laureauit q̄ bus mediantib9 ipſā ſup omēs choros angeloꝝ exaltauit. De q̄bus verbis ꝓpoſitis dice9 auxiliāte gratia dn̄a. vn̄ mariam āgelica ſa lutate ore p̄cantes q̄tinus ad laudeȝ xp̄i mihi dicere vobiſq3 ad vtilitateȝ. viteq3 melioratiōem cedat: hūili corde dicentes Aue maria ꝛc̄. Hodie celebrat ſāncta mat̄ eccā qualiter exorta ſit a ſurrexit aurora q̄ eſt finis noctis a iniciuȝ diei. q̄ hui9 eſt nature q̄ depellit tenebras a diē claꝝ a ſolē ardorē inducit. Hec eſt q̄ infirmis a debilib9 dat alleuiacōȝ. Hec eſt q̄ latrones cogit intrare tenebras a nem9ne popul9 ambulans i luce diei ab eis occidat. ꝑ hāc auroram intellige ɔcepcōem btē virginis marie. hec eſt finis noctis a tenebraꝝ ꝑ fidei lumē a iniciū diei a fidei. Hec tenebras noctis a perſ[...] die depellit a inducit dieȝ. ſ. natiu[...] tatis xp̄i. dieȝ miſericordie a iuſt[...] cie. diem cōſolatiōis a gratie. Ad[...] ducit ſolis ardorem a caritatē xp̄[...] que eū traxit ad terras cui9 ſplen[...] dor illuminat mūdū. hec eſt auro[...] ra que infirmis dat alleuiacōeȝ a[...] conſolacōem exulib9 peccatorib9[...] Hec ē que ɔpellit latrones a demones ad nem9 inferni. ne occidant filios ambulātes in luce diei a fidei in corpore a in aīa: a q̄ hec aurora tante eſt virtutis ipſa merito dicit hoc verbū. beatam me dicent oēs generacōes Vnde notandū q̄ de9 ſpāliter q̄tuor genera magnitudinis ſibi fecit: a ꝓpter hoc beatā eā dicent om̄s generacōnes. Primo q̄ deus cōcepcōem ſuam angelica voce nūciauit a hoc ſic In veteri lege fuerūt duo homies. ſ. Joachim a anna cōiuges recte deum timentes a ſteriles: ita q̄ ꝓpter ſuam ſterilitatē ab ōmib9 erant ſpreti. Qui cū multis ānis in ſterilitate manſiſſent deū ieiunijs a oracōnib9 inuocabant ꝓ fructu dicentes. O domine tu qui es cōditor omniū creaturarū. conſolatio triſtiū. te ſupplices exoram9 vt fructuȝ ventris nobis cōcedere digneris quē tibi ad ſeruiciū offerre ꝓmittim9: vt tibi ſeruiat i caſtitate corpis a anime. Miſſus ad annā āgel9 gabriel dicēs. Iocūdare tua em̄ oratio exaudita ē. Ecce de ɔſilio altiſſimi ɔcipies filiā cui nomē erit maria hec eſt dignitatis ſpeculū a eoꝝ omniū miraculū q̄ ſunt in celo a in ter

ra: hoc mõ beatiſſima v̾go maria eſt ꝯcepta ⁊ nata. ac ſpeculuȝ dĩni tatis ⁊ miraculũ oĩm effecta ẽ me rito eã beatã dicent oĩs gñatiões. Scđo fecit ei dñs magna ex hoc ꝙ eã tam in vtero ꝙ̃ extra vterũ ſãcti ficauit qđ ſic oñditur. Cũ beatiſſi ma v̾go maria ꝯcepta fuit hõ cur ſu nature corpꝰ ſuũ erat ad recipi endũ aĩam habilitatũ: ⁊ ſtatĩ im miſit ei deꝰ aĩam cum flãma ſpũs ſancti mediãte ꝙ̃ fuit purgata ab õni macula ⁊ rubigĩe pctõꝝ origĩ naliũ. Exẽplo iſto mitte auꝝ puꝝ ⁊ mitte in teſtã purã ⁊ pone ĩ ignẽ ignis ardet p teſtã ⁊ purgat auꝝ. Sic glõſiſſimũ corpꝰ btĩſſime dei geĩtricis virgis marie poſitũ erat in teſta. v. ĩ corpe btẽ Anne matris marie. qđ ptñſiuit ignis ſpũſſan cti ⁊ purificauit a rubigine ⁊ ab õ ni macula omniũ origĩnaliũ pctõ rũ. ſic ꝙ in vtero mr̄is ſue fuit ſine peccato. ſine pctõ vixit ⁊ ſine pecca to deceſſit. De hac ſanctificacõe di cit beatus Bern̄. O maria ſi oĩes ſancti celi ⁊ terre cõuenirent ⁊ eoꝝ ſanctitas vna eſſȝ. nũquid ſc̃itas tua maior eẽt. ͨ Imo milleſies ma ior. quare. ͨ ꝙ oẽs ſancti in pc̃tis ꝯ cepti. nati. ⁊ nutriti ſũt: ⁊ peccãue rũt. Tu eñ fuiſti ſcala per quã ad celũ aſcenderũt: ꝙ tu nunꝙ̃ pctm̃ cõmiſiſti. Ergo de te dic̃ deuota aĩ ma Cant. ij. Sicut lilium inter ſpi nas ſic amica mea inter filias. Itẽ Canti. iiij. Tota pulchr̃ es amica mea ⁊ macula nõ eſt in te. Et ꝙ de us ſic te ſanctificauit ẽgo beatam te dicent oĩes generacões. Tercõ

deꝰ fecit ſibi magna: ꝙ ipſe medi ante verbo dei deum ⁊ hominẽ cõce pit. Qđ ſic ꝓbatur. Cum eñȝ bea tiſſima virgo maria adhuc eſſet puula ⁊ placeret altiſſimo. deſpõ ſata fuit viro ioſeph p miraculũ florentis virgule. Qui cũ ſolicitus eſſet qualiter ſe diſponeret de con uiuio nuptiali a die deſponſacõis longe poſtea nõ vidit mariã. Acci dit eñ vt maria exiſtẽs nazareth in thalamo ſuo ꝯcluſo miſſus eſt in ciuitateȝ illam angelꝰ gabriel inueniẽs illam orantẽ. repleuit ta bernaculũ eius miro ſplendore. In quiẽs ad eam. Aue gratia plena dominꝰ tecum. Que cõfuſa timore ex pauit ⁊ turbata eſt in ſermõe an geli ⁊ cogitabat qualis eſſet iſta ſalutatio. Qui rñdens. Ne timeas maria inueniſti eñ gratiaȝ apud dñm. Ecce ꝯcipies ⁊ paries filiũ ⁊ c̃. vſqȝ fiat mihi ſcḋm verbũ tuuȝ. De hoc verbo cõcepit in vtero veruȝ dei filiuȝ. Hec eſt iſta virgo caſtiſſiã que vnicornuȝ cepit ⁊ domauit ꝙ̃ fuit vagus p õnia. Vñ de ipſa ca nit ſancta mater eccã. Quia quẽ ce li cape non poterãt tuo gremio ꝯ tuliſti. Et ꝙ hoc mõ deum ꝯcepiſti ergo merito beatã te dicent oĩs generacões. Itẽ quereret aliquis ⁊ diceret. Quõ deꝰ natus eſt de ma ria ſine viri cõmixtiõe ⁊ virginita tis violacõe. Rñdeo. Reſpice roſaȝ vel florem que in ſe habẽt odorem. Hũc odoreȝ de ſe dant ſine ſubſtã tie leſione ⁊ ſine ſue eſſentie corru pcõne. ſic beatiſſima virgo maria fuit pulcherrima roſa ꝯtinens in

ſe odorem õnis ſuauitatis ihẽſum
xp̃m quẽ in ptu ſuo ſe dedit ſine vio
lacõe eſſencie ſue. Jtẽ ſicut ſol ra
dios ſuos mittit p vitruz. nec ſol
cuz penetrat vitri eſſentiã mutat
aut corrũpit. ſic xp̃s ſol iuſticie re
ſplenduit p clariſſimã criſtallum
puriſſime corpis marie virgis il
lud non corrũpens. Q̃uo enĩ corrũ
pe aut maculare poſſet qd eſt pu
riſſimũ ⁊ omni macula deſtitutũ.
vt puta ihẽſus xp̃s dei filius Rẽto
dico ꝙ de⁹ creauit ſolem clarioreꝫ
cũctis planetis. dedit enĩ ſibi ſub
ſtantiã igneam in quo ↄclũſit vir
tutẽ ſplendoris quẽ emittit in ter
ram ſine violacõe. vulneratione.
minoracõe. ⁊ deſtructiõe ſubſtan
tie ſue. Sic pre õmb⁹ creaturis be
atiſſimã virginem mariã forma
uit pulcherrimã: q̃ ſine õni pctõ.
Huic dedit igneã eſſentiaꝫ ⁊ ſtabi
litatẽ flãme ſpũſſancti in qua con
cluſit ſplendorem diui verbi qd de
ſe dedit in terra ſine violacõe. vul
neracõe. minoracõe ⁊ corrupcõe.
ſue eſſencie Q̃ꝛ autẽ ipſa ſoli ꝑt ↄ
pari patꝫ Cant. vi. vbi dicit de p
ſona marie. Pulchra vt luna. ele
cta vt ſol. Nõ ſol tripliceꝫ ſplendo
rẽ recipit a deo generat ei median
te deo hominẽ ex hoie Vñ Ariſtoti
les libro. ij. phiſ. Sol ⁊ homo ge
nerant hominẽ. Scdo ſol eſt recte
mediãs inter planetas. ſic glorio
ſiſſiã virgo maria recipit ſplendo
rem a deo Tercio generat hominẽ
ꝙ mortuũ in peccatis viuificat p g̃
tiam Jtẽ eſt mediatrix inter deum
hoiem ⁊ pctõrem. Bernh. O maria

mũdi medicina mediatrix dei ⁊ ho
minis. ãgeloꝝ leticia. laus ſancte
trinitatis. honor ⁊ gloria mũdi es
medicina peccatoꝝ: q̃ pluit de te
oleum mie ⁊ gratie. vñ Ecci. xxiiij.
Quaſi oliua ſpecioſa i campis. di
co in campis: quia camp⁹ non eſt
circũſeptus nec circũfoſſus: ⁊ ideo
patet õmb⁹ aditus. ſic patet õni
bus via ad beatã mariã. Ad hãc
oliuã currite. corda veſtra e⁹ oleo
linite ⁊ ab omni dolore vos curate
Mediatrix dei ⁊ hoĩs dico: q̃ vtri⁹
ꝙ mater eſt: ⁊ ideo filios ſuos nõ
ſinit litigare Jtẽ ipſa eſt leticia an
geloꝝ: q̃ angeli gaudent ꝙ p bea
tam mariã implebit chorus eoꝝ
Eſt ſãcte trinitatis laus honor glo
ria ⁊ potẽtia quã potentiã pr̃ dedit
matri marie p ſuaꝫ bonitatẽ. nam
ipſa eſt pr̃is ⁊ filij ⁊ ſpũſſancti ſẽ
piternũ habitaculũ. Hinc eſt qd
ſancta mat eccã canit. Gaude ma
ria virgo cunctas hereſes ſola in
teremiſti. ⁊c. v̄ſus dicit. Erubeſcat
iude⁹ infelix ⁊c. q. di. Erubeſce tu iu
dee infelix qui nõ oculis intelligen
tie videre vis qualiter beatiſſima
virgo maria deuꝫ genuerit. Erube
ſces enĩ in die iudicij cũ virgo ma
ria oſtẽdet tibi qualiter ſol radiũ
ſuum emiſerit. ſimili mõ virgo de
um genueit. tũc tu erubeſces. ocu
los tuos ꝓprijs manib⁹ collidens
dices montibus vt cadant ſup te.
collib⁹ vt te abſorbeãt. ne videas
qualiter beata maria deũ genueit
virgo. Gaude felix ⁊ deuota aĩa
que oculis intelligẽtie vidiſti. cor
de credidiſti q̃liter beatiſſima v̄go

maria deū ꝯcipet. ṽgo peꝛ ẽt a vir
go pꝰ ptum pmanẽt. tibi ei dicit
eo ꝙ mr̄em virginē credidiſti. ḡ
intra regnū filij mei: qꝛ ergo deus
tāta fecit matri ſue p̄dilecte. caſtiſ
ſime a pulcherrime. merito eā dicēt
btām oīs gnātiones. Rēto deꝰ fe
cit ſibi mag̃ eo ꝙ tribꝰ ſertis eam
ī vita coronauit q̄bus mediātibꝫ
eā ſup oīs choros angeloꝝ exal
tauit. Pria corona fuit ex lilijs p
quā notat̄ caſtitas. hac corona
coronauit eā dn̄s qn̄ dixit maria.
Quō fiet iſtud qm̄ viꝝ non ꝯgno
ſco. Scda fuit ex violis p quā no
tat̄ hūilitas. hac corona corona
uit eā qn̄ dixit maria. Ecce ancilla
dn̄i ꝛc̄. Tercia fuit ex roſis. p quā
notat̄ caritas. hac corona corona
uit eā dei filiꝰ tpe paſſionis ſue qn̄
pre nimio amore ſtetit ſub cruce a
noluit recedē: ſꝫ cū xp̄s moriebat̄
naturalit̄. ipſa ſecū ſpūaliter mor
tua eſt. cū hijs coronis ipſa exal
tata eſt ſup oēs choros angeloꝝ.
Bern̄. O maria ſi ſup oīs creatu
ras nō fuiſſes caſtior. humilior a
amore feruidior nūq̄ fuiſſes exal
tata ſup oēs choros āgeloꝝ. Cū ḡ
ipſa ſic exaltata ſit: ipa iuuat nos
manu mie dicens. Trāſite ad me
oīs q̄ ꝯcupiſcitis me a diligitis.
ego vos corōabo hijs tribꝰ coronis
in hac vita: a filiꝰ meus pꝰ hāc vi
tam vos trahat ad coronā eterne
vite a leticie. Qd nobꝫ ꝯcedat ꝛc̄.

De ſancta lucia. f.v

Reſpōdi ei vos
vni viro ṽginē caſtā exhibere xp̄o.
ij. Cor. xi. Iſtd verbū apoſtoli pōt
dirigi ad virgines que vouerūt deo
ſuam caſtitatē. In quo hortat̄ eas
ꝙ volūtarie dn̄t ſe exhibē caſtas
ſunt enī alique virgīes que p̄ter
volūtatem ſeruāt caſtitatē q̄ licet
carne ſūt caſte. mente tn̄ ſūt corru
pte. Sciendū autē ꝙ triplices ſūt
virgīes. q̄dam ſunt virgīes carne
a non mente. q̄dam mente: ſꝫ non
carne. q̄dam mente a carne ſimul
Prime que ſunt virgines carne: ſꝫ
non mente ſūt ille que cōtra volū
tatem ſūt virgines que habēt volū
tatē viros ducēdi ſi poſſent. Tales
non p̄dūt inſignia virginitatis: ſꝫ
aureolam amittūt in celis. Yſido.
Virgo carne a nō mente nullū p̄
miū meret̄ in celo in repromiſſiōe
Ierōꝰ Nihil pficit carnē hēre vir
ginitatē. ſi mente quiſq̄ nupſerit
Sicut enī non dat̄ aureola niſi il
lis martiribꝰ qui voluntarie ꝓpter
xp̄m mortē ſuſtinēt. ſic nō datur
aureola niſi ſolū illis virginibꝰ q̄
ꝓpter xp̄m volūtarie ꝓponūt pma
nere. Talis fuit btā lucia de qua le
git̄ ꝙ cū veniſſet ad ſepulcrū bea
te agate cū mr̄e ſua thicia a mat̄
eiꝰ ibidē ſanata fuiſſet ab īfirmi
tate ſua dixit mr̄i ſue. Ecce ſanata
es p ipſā rogo ḡ te p ipſā q̄ te ſuī
is p̄cibꝰ ſanauit vt mihi nunq̄ de
cetero ſponſū noīes: ſed q̄ mihi da
turā eras p dotē paupibꝰ elargiē.
Cui mr̄. Tege priꝰ oculos meos a
q̄cq̄d de bonis volueris facito. Ad
quā lucia. Moriēs das id das:
qꝛ tecū ferre nō potes. Da igit̄ dū

viuis ⁊ mercedē habebis. Cum er
go venissent domū cepe͞rūt vendere
omnia que habebāt ⁊ pauperibꝰ
occulte distribuere. Qd cum intel
lexiſſz ſponſus cui lucia promiſſa
erat. q̄ſiuit a matre vbi res deueiſ
ſent. Ac illa aſtute reſpōdit ꝙ vtili
ora bona ꝯpare vellent. Jlle autē
putabat ꝙ bona terena ꝯpare vel
lent ⁊ ſic ꝑmiſit omnia vendi. Jlla
autem ōmino vendidit ⁊ omne p̄ci
um paupibꝰ diſtribuit. Qd cū il
la dixiſſet duxit eam ad paſcaſiū
iudicem accuſans eam ꝙ xp̄iana
facta eſſet. Qui cū cogeret eam ſa
crificare dijs reſpōdit. Sacrificiū
deo placens eſt viſitare paupes ⁊
ipſis in tribulacōnibꝰ ſubuenire:
⁊ q² amplius non habeo ꝙ offerā
me ipſam offero. Cui paſchaſiꝰ
patrimoniū tuū cū fornicatoribꝰ
tuis ꝯſūpſiſti. Jlla r̄ndit corrupto
res mētis ⁊ corpis nūq̄ vidi. q. d.
nunq̄ corrupta fui nec mēte nec
corpe: q² nunq̄ volūtatem nuben
di habui. Jn hoc patet ꝙ beata lu
cia non ſolū fuit virgo carne ſicut
quedā tm̄ ſunt virgines corpe ⁊
nō mente q̄ aureolam ſuā ꝑ volū
tatē nubendi amiſerūt. Sciendū
autem q̄ aureolā ſic amiſſā pn̄t
ꝑ penitētiam recupare ſi ꝯcepe͞rūt
finale ꝓpoſitū ſeruādi virginitatē.
Secunde virgines que tm̄ ſunt vir
gines mente ⁊ nō carne ſūt ille que
ꝯtra volūtatem ſuā violantur ⁊ il
le non amittūt aureolam in celo.
Legitur enim ꝙ paſchaſiꝰ dixit ad
luciā q̄ vellet eā duci ad lupanar
⁊ violenter eā opprimi. Jlla reſpō
dit. Si me inuite violaueris caſti
tas michi duplicatur ad coronā
cum meam volūtatem nunq̄ pote
ris ad cōſenſum ꝓuocare. hoc tn̄
nō eſt intelligendū de duplicata
aureola: ſꝫ q² duplex p̄miū habe
bit. vnū ꝓ virginitate cuſtodita
Aliud ꝓ iniuria paſſa. q̄uis tales
non ꝑdant aureolam in celo tamē
ꝑdūt inſignia virginitatis in hoc
mūdo. Vnde leo pp̄. famule dei que
oppreſſiōe barbarica integritatē
virginitatis ꝑdiderūt ſiue pudoris
laudabiliores erunt ſi ſe incōtami
natas nō audeāt ꝯpare virginibꝫ
Rō vero eſt: q² in militanti eccā cō
pantur ſcḋm iudiciū humanū qd
eſt ſcḋm ꝙ apparet. ꝙ iuite ſit corru
pta non defert inſignia virginea.
Tercie ſūt virgines q̄ mēte ⁊ corpe
ſunt virgines q̄. ſ. nunq̄ viros ag
nouerūt in re nec vnq̄ habuerūt
volūtatē nubendi: ſꝫ ſolū ſuo ſpon
ſo xp̄o ſuā virginitatē ſeruauerūt
Talis fuit btā lucia ideo eam dn̄s
cuſtodiuit ne pollueretur. Cū eā pa
ſcaſiꝰ duci iubēt ad lupanar vt vi
olaretur. Jbi ſpūſſcūs eā ita immo
bilē fecit ꝙ mille viri nō potuerūt
eā mouere. tunc fecit milia paria
boū adduci tn̄ immobilis ꝑmanſit
vocauit āt magos vt ſuis incātati
onibꝰ eā mouerent: ſꝫ oīno imobi
lis ꝑmāſit. Tūc paſchaſiꝰ dixit. q̄
ſūt iſta maleficia tua. lucia dixit.
Non ſunt iſta maleficia: ſꝫ bn̄ficia
xp̄i. Porro ſi adhuc decē milia eq̄
rū adhibueris vt priꝰ immobilē
me videbis. Putans vero paſcha
ſiꝰ ſcḋm quorūdam figmēta ꝙ locio

fugarent̄ maleficia iuſſit eā lectiō
pfundi·Cūqȝ nec ſic moueri poſſȝ
anguſtiatꝰ nimis iuſſit copioſuȝ
ignem circa eam accendi picēqȝ ⁊
feruēs oleuȝ ſup eam fundi·Dixit
qȝ lucia Inducias impetraui mītī
xīj mei:vt credētibꝰ timorē auferā
paſſionis ⁊ nō credentibꝰ audaci
am inſultacōis·Videtes autē ami
ci paſchaſij cū anguſtiari·gladi
um in gutture lucie immiſerūt·que
nequaq̄ȝ amittens loquelam ait·
Annūcio vobis qȝ maximus ceſar
mortuꝰ eſt ⁊ ſocius ſuus diodecia
nus expulſus eſt a regno ſuo qui
xp̄ianos pſequebātur·Et ſicut ci
uitati cathanēſi ſoror mea agata
eſt data·ſic ⁊ ego ciuitati ſiracuſa
ne cōceſſa ſum interuētrix·Hec ea
loquēte miniſtri romanoꝝ vene
rūt ⁊ paſchaſiuȝ apprehenderūt ⁊
vinctū ad ceſarem ſecū duxerunt
Audierat enī ceſar qȝ vniuerſam
prouinciā fuerat depdatus·veni
ens autē romā ⁊ ſenatui accuſatꝰ
piter ⁊ ꝯuictꝰ capitali ſentētia eſt
punitus·Virgo vero lucia de loco
ī quo paſſa eſt·nec eſt mota nec
ſpūm tradidit quouſqȝ ſacerdotes
venirent ⁊ corpꝰ dnī ei traderent ⁊
oēs aſtātes amen dn̄o rn̄derunt·
In eodē autē loco ē ſepulta ⁊ ecclā
fabricata·paſſa ē aūt tp̄e ꝯſtātini
⁊ maxēcij·Circa ānos·ccc·x·

¶ De ſancto thoma ap̄lo·
Sermo·vi·

Reſpondit tho
mas ⁊ dixit dn̄s meus ⁊ deꝰ meus
·Io·pe·ꝯ·Io·pe·l·t·In verbis ꝓpoſitis
fatet̄ ſanctꝰ thomas ſe eſſe ſeruū
xp̄i:⁊ xp̄m dn̄m ⁊ deū ſuū·Sciend
aūt qȝ ſunt quatuor q̄ debet homo
in ſe hēre vt mereat̄ ſeruꝰ dei eſſe q̄
in btō thoma iuenimꝰ·Primū eſt
obediētia·videmꝰ ei qȝ terrenī dnī
nō volunt hēre inobedientes ſeruos
multomagis rex celeſtis cui obedi
unt oīs creature Act·v·obedire
optet deo magis q̄ hoībꝰ·Io·xij·
Qui mihi miniſtrat me ſequatur p
obediam:qȝ vt dicit̄·Io·v·Ego de
ſcendi de celo nō vt faciā volūtatē
meā:ſȝ eius q̄ me miſit·Ipſe enīȝ
obediēs fuit patri ſuo vſȝ ad mor
tē·ſicut dicit̄ phil·ij·vn̄ Mat·xvi·
Si q̄s vult venire pꝰ me abneget
ſemetipm̄ ⁊ ꝓpriā volūtatē:⁊ ſeq̄t̄
me ⁊ volūtatē meā Augꝰ Optimꝰ
miniſter tuꝰ dn̄e eſt ille qui nō in
titur hoc a te audire qd ipſe volue
rit:ſȝ magis hoc qd a te audierit.
Rn̄tum diſplicet deo qȝ ſibi nō obe
ditur·pȝ in Adaȝ quē piecit de pa
diſo:⁊ in ſaul quē piecit de regno
Btūs aūt thomas fuit verꝰ obedi
ens ſicut pȝ in legēda ſua·Cū enī
eſſet apud ceſāreā·apparuit ei do
minꝰ dicēs·Rex indie Gundoforus
miſit nūciū ſuū abbanē q̄rere ma
giſtꝝ q̄ edificet ſibi palaciuȝ ſm
morē romanoꝝ·veni ergo ⁊ mittā
te ad illū·Cui thomas·dn̄e·q̄ vis
mitte me p̄ter ad indos·Cui domi
nꝰ·vade ſecure:qȝ ego ero cuſtos
tui·Cūqȝ indos ꝯuerteris ad me
cū palma martirij venies·Cui tho
mas dominꝰ meus es:⁊ ego ſeruꝰ

tuus. fiat volūtas tua. Cumqꝫ nun
cius abbanes nomīe foꝝ pambu
laret. apparuit ei dominus dicens
Quid cōparare vis iuuenis. Cui ille
dominꝰ meꝰ miſit me vt cōducam
ſeruos in architectoria arte erudi
tos vt romano ope ſibi palaciuꝫ
cōſtruatur. Tūc domiꝰ tradidit ei
thomā aſſerens eū in tali arte plu
rimū peritū: ⁊ ſic obediens fuit ⁊
nauigauit verſus indiam. Scdm
qđ debet habere ſeruꝰ xp̄i eſt mun
dicia. principes enī terreni nolūt
habere immundos famulos. ꝙ̄to
magis rex celeſtis vult habē mū
dos ſeruos: q ipſe dicit per pſal.
Ambulans in via īmaculata hic
mihi miniſtrabit. zacharias ait
Luc. p̄. Seruiamus illi in ſanctita
te ⁊ mūdicia. ſanctꝰ enī idē eſt ꝙ
mūdus. mūdicia enī facit hoiem
amicū dei. puer. xxij. Qui diligit
cordis mūdiciā amicū hēbit regē
.ſ. celeſtem. Quītum autē btūs tho.
mūdiciā dilexit patꝫ in hoc ꝙ eam
etiā alijs ↄmēdauit. vnde legitur
Cumqꝫ nauigaſſet verſus indiā ve
nit in quādam ciuitatem in q̄ rex
filie ſue nuptias celebrauit ⁊ fecit
p̄conisari vt oēs intereſſe deberent
nupcijs alias regē offenderent. cō
tigit illuc abbanē ⁊ aplm introiē
thomas autē ſedēs ad menſam ci
bos gētilium tangere nolebat. ve
nit autē puella q̄dā hebrea fiſtu
lam manu gerēs vnūquēqꝫ laude
aliq̄ ↄmēdabat. videnſqꝫ aplm in
tellexit hūc eſſe hebreū eo ꝙ non
manducaēt: ſꝫ oculos ad celum fi
xos haberet. Cūqꝫ puella corā eo
canēret dicēs Vnꝰ eſt deus hebre
oꝝ qui creauit omnia ⁊ fundauit
maria. Apls hec eadē verba eam
rēpetere ſatagebat vidēs pincerna
ꝙ non māducaret neqꝫ biberet: ſꝫ
tm̄ oculos ad celum fixos haberꝫ
aplm dei in maxillaꝫ pcuſſit. Cui
apls. nō hinc ſurgā donec manꝰ
que me pcuſſit huc a canibꝰ affe
ratur. Hic igitur ad hauriendaꝫ
aquaꝫ abijt ⁊ leo ipſum occidit ⁊
ſanguinē eius bibit. lacerantibꝰ
autem canibꝰ eius corpus, vnus
niger canis manū eius dexteram
in mediū ↄuiuiū apportauit. quo
viſu oīs turba obſtupuit ⁊ puel
la dicta verba referēs pꝓiecta fiſtu
la ad pedes apli ſe pꝓiecit ⁊ ipſum
adorauit. Hmōi autē vlcōeꝫ factā
reprobat Augꝰ in libro cōtra fau
ſtū ⁊ aſſerit aliūde hoc fuiſſe inſer
tū. vnde ⁊ legēda hec quo ad plu
ra ſuſpecta hētur. poſſet tn̄ dici ꝙ
hoc nō animo impandi nec vindi
candi: ſꝫ modo p̄dicendi dictū eſt.
tunc apoſtolꝰ ad peticōem regis
ſponſum ⁊ ſpōſam bndixit. Da in
quiēs dn̄e adoleſcentulis hijs be
nedictōem tue dextre ⁊ in eoꝝ mē
tibꝰ ſemina ſemen vite. Abeūte au
tē apoſtolo in manibꝰ eoꝝ ramꝰ
palme plenꝰ fructibꝰ eſt inuentꝰ.
Comedentibꝰ ſponſo ⁊ ſpōſa de fru
ctu eius ambo obdormiunt ⁊ ſom
niū ſimile ambo cernūt. Videbatꝰ
enī eis ꝙ rex gēmatus eos ample
cteretur ⁊ diceret. apoſtolꝰ meus
bndixit vos vt vite eterne pꝛincipes
ſitis. Euigilantibꝰ ipſis ⁊ mutuo
ſibi ſomnia reuelantibꝰ apoſtolꝰ

ad eos ingredit̄ clauſis ianuis di
cens eis. Dn̄s meus ⁊ de⁹ me⁹ cui
ego ſeruio vob̄ mō apparuit ⁊ me
clauſis ianuis introduxit vt ſuper
vos bn̄dictio mea fructificet. vos
habetis adhuc virginitatē ⁊ mun
diciā que eſt regina omniū virtu
tum ⁊ fruct⁹ ꝑpetue ſalutis. ſoror
omniū angelorꝝ. poſſeſſio omniū
bonorꝝ. victoria libidinuꝫ. fidei tri
umph⁹. expugn̄atio demonū ⁊ eter
norꝝ ſecuritas gaudiorꝫ. De libi
dine autē corruptio gignit̄. de cor
rupcōe pollutio naſcit̄. de pollucō
ne reat⁹ oritur. de reatu cōfuſio ge
nerat̄. hec illo referēte duo angeli
apparuerūt dicētes illꝰ. nos ſumus
angeli ad cuſtodiā vobis deputa
ti ⁊ ſi apl̄i monita bn̄ ſeruaueritis
offerem⁹ deo ōnia vota veſtra. tūc
apl̄s eos baptiſauit: ⁊ in fide fide
lit̄ inſtruxit: ⁊ ipſi ābo in caſtitate
ꝑmāſerūt. Spōſa dicta eſt pelagia
⁊ ſacro velamine eſt ↄſecrata Spō
ſus nomīe dyoniſi⁹ illi ciuitati in
epm̄ ordinatur In hoc pꝫ ꝙ btūs
thomas mundiciā dilexit in eo ꝙ
eam tantū ↄmendauit Terciū qđ
debet in ſe hr̄e ſeru⁹ xp̄i eſt intelli
gētia vt ſit intelligēs. Aug̃. ad in
telligentiā ſpectat. ſpūaliū ⁊ diuina
rū ↄprehēſiones ⁊ ↄtēplacōnes in
telligere vel intelligentia ꝓprie eſt
ꝙ hō ꝑ iſta terrena que vidit ⁊ au
dit intelligat celeſtia q̄ non vidit
neq̧ audit. vn̄ paul⁹ ad Rō. p̄. In
uiſibilia dei a creatura mūdi ꝑ ea
q̄ facta ſunt ↄſpiciūtur. verbi grā
ſi hō videt claritatē aliquā in aliq̄
creatura ſicut in ſole ⁊ in ſtellis. ꝑ
hoc p̄t intelligere ꝙ creator q̄ hec
creauit multo clarior ſit Item ſi vi
det pulchritudinē in aliq̄ creatu
ra. ꝑ hoc pōt intelligere ꝙ creator
illarꝝ multo pulchrior ſit. ſi videt
ſapiam in ſerpente vel in formica
vel in gallo q̄ hꝫ ſciam diſtinguē
di horas noctis. ꝑ hoc p̄t intellige
re ꝙ creator eorū multo ſapiētior
ſit. vn̄ dicit̄ ſap. xiij. A magn̄tudie
ſpeciei ⁊ creaturē cognoſcibilit̄ p̄t
eorū creator videri. Job. xij. Interro
ga iumēta ⁊ docebūt te ⁊ volatilia
celi ⁊ indicabūt tibi. loq̄re terre et
rn̄debit tibi: ⁊ narrabunt tibi piſ
ces maris. Sꝫ q̄dā ſunt adeo groſ
ſi ⁊ hebetes in ſenſu ꝙ nūq̄ ſemel
de talib⁹ meditantur nec ↄtēplan
tur celeſtia: ſꝫ ſicut bruta aīalia
circa iſta terrena verſant̄. Hos re
ꝑhendit … in pſal. dicit. Nolite
fieri ſicu… ⁊ mulus in quib⁹
non eſt in… ctus Bern̄. Quo lux
obſcure c… dat oculos ceci vel
clauſos o… ita aīalis hō nō
ꝑcipit ea q… ūt Certe intelligen
tiā celeſtiū habuit btūs thomas
qui audiēāt a dn̄o In domo p̄ris
mei multe māſiones ſunt. Intelle
xit hoc de celeſti manſione vn̄ regi
petēti palacium in hoc exilio. con
ſtruxit ei eternū palacium in celo
Cum eniꝫ ad regem indie veniſſet
dicens ſe velle magnū palacium
conſtruere ⁊ cum rex ꝑ quodā ne
gocio exiret terrā Thomas dedit
omnē pecuniā pauperib⁹ ⁊ innu
merabilē populū ad fidē ↄuertit.
P⁹ bienniū cum rediēt rex ⁊ audi
ret hec. ſanctū thomā cū abbane

in ima detruſit carceris vt poſtmo
dū viuos excoriatos vltricibꝰ da
ret flāmis. Interea frat regis Gad
morit ⁊ ei ſepulchrū magnifice ꝑ
patur. quarto die qui mortuꝰ fue
rat reſurrexit ⁊ dixit. O frat ille ho
mo quē tu excoriare diſponebas
amicus eſt dei ⁊ angeli eiꝰ famulā
tur ei. qui me in paradiſum ducētes
quādam mihi oſtenderūt palaciū
ex auro ⁊ argēto ⁊ lapidibus p̄ci
oſis mirabiliter fabricatū. ⁊ cum
eius pulchritudinē admirarer di
xerūt mihi. hoc eſt palaciū qd fra
tri tuo thomas ꝯſtruxerat. Et cū
dicerem. vtinā ianitor eius eſſem
dixerūt michi. frat tuꝰ illo fecit ſe
indignū. ſi vis in illo manere roge
mus dn̄m vt te ſuſcitare dignetur
vt iſtud a fratre tuo poſſis emere
reddens ei pecuniā quā ſe eſtimat
pdidiſſe. Et cū reſurrexiſſet cucur
rit ad carcerem fratri ſuo poſtula
uit veniā. abiectiſq; vinculis aplm
rogare cepit vt veſtē p̄cioſam acci
pet. Cui apls. Ignoras ꝙ nichil
carnale nihil terrenū geſtiūt qui
cupiūt hīc in celeſtibꝰ ptātē. Egre
diente autē aplo de carcere occur
rit ei rex aduolutꝰ pedibꝰ eius: ve
niam poſtulabat. Tunc apls ait
Multū vobis deus ꝑſtitit vt ſecre
ta ſua vobis oſtenderet. Credite in
xp̄m ⁊ baptiſabimini vt eterni regni
participes ſitis. Dixit ei frater regis
vidi palaciū qd fratri meo feciſti
qd ꝯparare vellem. Cui apls hoc in
voluntate fratris tui eſt. cui rex il
lud erit meū ⁊ apls fabricet tibi
aliud. qd ſi nequiuerit michi ⁊ tibi

hoc vnū cōmune eſt. Rn̄dit apls
innumerabilia in celo ſūt palacia
ab inicio ſeculi ꝑparata q̄ fidei ⁊ pre
cio ⁊ elemoſinis cōparant. Diuitie
aūt veſtre ad illa vos antecedere pn̄t
ſequi vero oīno non pn̄t. poſt vnū
menſē fecit apls oēs homines illius
ꝓuincie ꝯgregari. quibꝰ ꝯgregatis
debiles ⁊ infirmos ſeorſū ſtare iuſ
ſit ⁊ ſup eos orauit. Cūq; qui docti
fuerant rn̄diſſent. Amen coruſca
tio de celo veniēs tam aplm q̄ cete
ros fere p horā mediā ſic pſtrauit
vt om̄s ſe putarent ictu fulguris
interiiſſe. Erigēs autē ſe apls di
xit. ſurgite qȝ dn̄s meꝰ ſicut fulgur
venit voſq; ſanauit. Erigētes autē
ſe oēs ſc̄tificati ſunt ⁊ deum ⁊ aplm
glorificauerunt ⁊ ſic multa milia
hoīm ad fidē ꝯuerti ⁊ tūc ad ſupi
orē indiā eſt ꝓfectꝰ. Quartū qd in
ſeruo dei debȝ eſſe eſt fidelitas Ma
th. xxiiii. Fidelis ſeruꝰ quē ꝯſtituit
dn̄s ſup familiā ſuā. ꝓuer. xii. q̄
fideliter agūt placēt deo. fidelitas
autē iſta cōſiſtit in hoc ꝙ ſibi ſoli
ſeruiat ⁊ nō diis alienis Luc. iiii.
⁊ Mat. iiii. Dn̄m deum tuū adorab
⁊ illi ſoli ſeruies. p. Re. vii. Prepa
te corda veſtra dn̄o deo ⁊ ſeruite il
li ſoli. nā dicit Mat. vi. Nemo p̄t
duobꝰ dn̄is ſeruire. ſ. deo ⁊ dyabo
lo. Sȝ btūs thomas ſoli deo ſerui
uit. illū ſolum adorauit, illū aliis
ſolū verū deum eſſe p̄dicauit. Naȝ
cū in india inferiori p̄dicaſſet ⁊ mlt
tos ꝯuertiſſet ſicut dictū eſt. pre
xit ad ſupiorē ⁊ ibi vnū eſſe ſolū
deū adorandū p̄dicauit ⁊ quādā
mulierē cecam illūinauit ⁊ ad fidē

cõuertit ⁊ macedoniã vxoreꝫ cariſij
cog̃ti regis baptiſauit ⁊ illa poſt
ea ↄdormiẽ cariſio noluit·q̃ iratꝰ
impetrauit a rege vt apl'm incarce
raret ⁊ rogauit regẽ vt mitteret re
ginã ad vxorẽ ſuam ↄuertẽdã Miſ
ſa autẽ regina cum eadẽ fideꝫ rece
pit Tũc ait rex ad cariſium·Vxor
mea debuit cõuertere tuã ⁊ tua ꝑ
uertit meã: ⁊ iratꝰ rex dixit ad tho
mã vt quid puertis vxores a viris
ſuis.Cui thõs cum tu ſis rex non
vis habere inq̃nata ſeruitia·q̃nto
magis deus vult vt ſibi in caſtita
te ſeruiat᷑·Tunc iuſſit rex afferri
laminas ardẽtes ⁊ fecit euꝫ rex nu
dis pedibus ſup eas ſtare·ꝓtinꝰ
nutu dei fons emanauit ⁊ eas exti
xit·Tũc iuſſit euꝫ mitti in fornacẽ
ardentẽ ꝑ noctẽ integram ⁊ die al
tera illeſus exiuit·Dixitqꝫ cariſius
ad regẽ·Fac eum ſacrificare dijs
noſtris vt ſic intret iram dei ſui·q̃
nũc eum iuuat tũc eum derelinq̃t·
Sup hoc thomas reſpõdit·Si ado
rauero deũ tuum·deꝰ meꝰ iraſceret᷑
deo tuo ⁊ nõ mihi·Si autẽ me ado
rante deũ tuum deꝰ meus nõ auer
tit eum ſacrificabo illi·Si autẽ tu
credis in eum·Rñdit rex adhuc d̃
pari loq̃ris·tunc apl'us p̃cepit de
moni hebraye qꝫ q̃cito corã ydo
lo gẽnua flecktẽt: cõminuẽt ydolũ
Flectens ergo apoſtolꝰ genua di
xit·Ecce adoro: ſꝫ non ydolũ iſtud·
adoro autẽ dñm meũ ihesum xp̃m
in cuius nomie p̃cipio tibi demõ·
vt ydolũ cõminuas ⁊ ſtatim qua
ſi cera liquefacta eſt·Tũc ſacerdo
tes ydoli clamare ceperũt ⁊ ponti
fex populi eleuans gladiũ tranſfi
xit apl'm·xp̃iani autẽ corpꝰ eius
ſepelierũt·poſtea autẽ impator aſ
ſirioꝝ noĩe alexãder tranſtulit cor
pus apl'i in edıſſam ciuitatẽ ⁊ in il
la ciuitate·neqꝫ iudeꝰ neqꝫ pagaꝰ
neqꝫ hereticus põt viuẽ·nec aliq̃s
tyrãnus vincere p̃t.

In natiuitate dñi   f·vij·

Puer natꝰ ẽ
nobis ⁊ filiꝰ datꝰ eſt
nob·yſa·ix·Hodie
dicitur nob boni ru
mores ⁊ oibus hijs qui xp̃m expe
ctauerũt in iſto aduẽtu ⁊ deſidera
uerũt ipſum videre ⁊ qui ſe prepa
uerũt ad ipſum recipienduꝫ·Ecce
eniꝫ in prima dñica aduentꝰ pete
bãt fideles aduentũ eius dicẽtes·
Veni dñe ⁊ noli tardare ⁊ rñſum
eſt eis Ecce dñs veniet de longinq̃
⁊ claritas eiꝰ replet orbem terrarũ
In ſeq̃nti dñica lectuꝫ eſt eis q̃uo
venturꝰ ſit ad iudiciũ ⁊ ſigna p̃ce
dẽtia·In t'cia dñica btũs paulꝰ vi
dẽs euꝫ appropinq̃re dicit·Gaude
te: qꝛ dñs ꝓpe eſt·heri ãt certiores
rumores dicti ſũt.Craſtina die erit
vob ſalꝰ: ſꝫ hodie certiſſimi rumo
res portant᷑ ꝑ nũciũ celeſtẽ dicẽte
Ecce euãgeliſo vob gaudiũ m̃gnũ
qđ erit õmi ꝑplo qꝛ natꝰ eſt nobis
ſaluator mũdi Illud aũt fuit gau
diũ magnũ ſm q̃druplicẽ diuiſio
neꝫ·Pⁱmo q̃tum ad altitudinẽ: qꝛ
vſqꝫ ad celũ aſcendit ⁊ deũ ⁊ ange
los letificauit vñ ãgeli tãto rumo

re ⁊ gaudio fuerūt repleti q̄ de celo
deſcenderūt ⁊ ſuum gaudiū retule
rūt paſtoribꝰ. Sicut homo plenꝰ
gaudio nō pt̄ ſe ſuſtinere: ſ; alijs
nūciat ⁊ reuelat. ſic angeli in xp̄i
natiuitate ſuū gaudiū non ſoli᷑ por
tare potuerūt: ſ; hoibꝰ nūciabant
Scd̄o fuit magnu; gaudiū q̄ tum
ad ꝓfundū: q᷑ in infernū penetra
uit ⁊ ſcō̄s q̄ in limbo erāt inenarra
bili gaudio impleuit. vn̄ Yſai. ix.
Habitantibus in regione vmbre
mortis lux orta eſt eis Tercio fuit
magnū gaudiū q̄ tu; ad longitu
dinē: q᷑ ſe extēdebat vſq; ad orien
tem vn̄ magi q̄ erant in oriēte tan
to fuerūt gaudio repleti q̄ ſua reg
na reliquerūt ⁊ ad pueꝝ ihēſū cu
currerūt. Extendebat̄ etia; vſq; ad
occidentē. vnde rome viſa eſt ima
go virgis circa ſolem ⁊ tanto gau
dio ceſar auguſtꝰ eſt ꝑfuſus q̄ ei
thura obtulit: ⁊ dn̄iꝰ vocari recu
ſauit. Quarto fuit magnū q̄ tum
ad latitudinē: q᷑ ꝑfudit totu; mū
dum: ⁊ ideo natiuitas huiꝰ pueri
fuit mg̃ne iocūditatis ⁊ vtilitatis
Et ideo eccā hodie in principio miſ
ſe exultās cantauit. Puer na. eſt
no. ſ; q̄lis puer. certe mirabil᷑. ho
norabilis. ⁊ amabil᷑. Mirabil᷑ fu
it in ſeipō. mirabil᷑ in matre. mira
bilis in celo. mirabil᷑ in t̄ra. mira
bil᷑ inter animalia. mirabil᷑ int̄ de
mones. mirabil᷑ in ſole ⁊ ōni crea
tura. Prio mirabil᷑ in ſeipō: q᷑ ho
die ꝯuenit mirabilit̄ deus ⁊ hō. Cō
uenit altꝰ ⁊ imus. antiquꝰ ⁊ iuue
nis. ꝑuus ⁊ magnꝰ. diues ⁊ paup
Hodie dico q̄ ꝯuenit altus ⁊ imꝰ

Ille eni; dn̄iꝰ altiſſimꝰ cuius alti
tudinē nullꝰ hoim nullꝰ angeloꝝ
nulla creatura attingere pōt. Ille
hodie factꝰ eſt ita infimꝰ ⁊ ita hūi
lis q̄ ſe ꝑmiſit locari in imo loco
.ſ. in p̄ſepio. Ceſar auguſtꝰ preſi
dens vniuerſo orbi. ſcire voluit q̄t
ꝓuincie. quot ciuitates. quot ca
ſtella. quot hoies i vniuerſo orbi
eſſent ⁊ vnde trahebāt origīem.
Statuit vt q̄libet ad ſuam ꝑgeret
ciuitatē ⁊ preſidi ꝓuincie denariū
argenteū traderet ⁊ ſe ſubditu; im
perio romano ꝓfiteretur. Joſeph
autē cum de genere dauid eſſet a
nazareth ꝓfectꝰ eſt volens cenſum
pro ſe: ⁊ beata virgine ſoluere. ꝓ
ceſſit in bethleem ⁊ oportebat bea
tam virgīem exire de hoſpicio ſuo
⁊ ire ad terrā alienā exiſtens gra
uida. ⁊ hoc fuit magnū ſignū hu
militatis Tunc enim oīs creatu
re querūt ꝯmodu; in partu. auis
.ſ. nidum. beſtia cauernā. quecūq;
mulier paup querit cōmodum in
partu. S; beata virgo nullum po
tuit h̄re hoſpicium neq; cōmodū
in ꝑtu filij ſui Cum autē veniſſent
bethleem: ⁊ q᷑ paupes erāt. ꝓpter
diuites qui ꝓpter eandē cauſa; ibi
dem venerāt nullū hoſpicium h̄re
poterāt. diuerterūt ergo in domu;
que erat in ꝯmuni tranſitu inter du
as domus opimentu; habens q̄d
diuerſoriū dicebat̄. ſb̄ quo ciues
ad loquendū diebꝰ ocij ſolebant
conuenire. vbi forte ioſeph preſe
pe boui ⁊ aſino fecerat. Vel ſcd̄m
opiniōem alioꝝ ibi p̄ſepe erat vt
ruſtici de rure venientes pecora ſua

illic locarent. In ipſa nocte media
die dñica. btã virgo maria peperit
filiũ ſuũ ꝛ in pſepio ſb̃ feno collo
cauit: q2 frig9 erat. Hodie ↄuenit
antiqu9 ꝛ iuuenis. Certe antiqu9
q2 a tempe formacõis a de vſq3 ad
natiuitatẽ xp̃i fluxerũt anni q̃nq3
milia nonaginti. ita antiqu9 fuit
ꝛ adhuc antiq̃or: q2 ante formati
onez ade de9 ab eterno ꝛ ſine pñci
pio fuit. Iſte puer antiq̃or matre
q̃ in. xiiij. ãno ↄcepit eum ꝛ. xv. pe
pit cuz. Ecce ille qui ita antiqu9 fu
it fact9 eſt hodie puer iuueĩs vni
us diei: ꝛ poſit9 eſt in pſepio ꝛ fle
bat in ſinu matris ꝛ ridebat corã
angelis in cel. Hodie etiã ↄuenit
magn9 ꝛ pu9. vñ bene dicit. Celũ
ꝛ terrã ego impleo. qui ita mag
nus eſt q2 eſt ſub t̃ra. in terra. cir
ca terram. ꝛ totuz mũdum ſeruat
ſua manu quez tot9 mũdus cape
non p̃t. ſicut cantat ecc̃ã. Ita pu9
factus eſt hodie ꝛ collocat9 eſt in
duob9 paruis locis. ſ. in ſinu ma
tris ꝛ in pſepio. O quale gaudiũ
habuit maria q̃n xp̃m peperit. tũc
enĩ alloq̃batur eũ verbis dulciſſi
mis ſm Amb. Tu de9 meus. tu cre
ator me9. tu ſaluator me9: ꝛ iõ q2
es de9 me9 te adoro tanq̃ deũ meuz
ꝛ ponẽs eũ in pſepio. ip̃m quẽ ge
nuit adorauit p̃cidẽs ſup terraz ꝛ
reiterãs verba accipiẽs euz de pſe
pio ponẽs eũ i ſinũ deoſcl̃abat eũ
dicẽs Tu dulcis me9 fili9. tu prin
ceps me9 ꝛ ſicut m̃res ſolent facẽ
ꝛ dicere dilectis filijs ſuis. Hodie
etiã ↄuenit diues ꝛ paup ſil. vnde
apl̃s. ij. Corin. viij. Qui cũ diues
eẽt p nob egenus factus eſt vt p
ei9 inopiã diuites eẽm9: q2 in ma
nu e9 ſunt oẽs theſauri. Et hoc p3
q2 dat eis cui vult. q̃tũ vult: ꝛ q̃n
vult. Pauptas e9 hodie apparuit
q̃n eũ peperit: q2 cuſſinuz hĩe nõ po
tuit q8 capiti ſuo ſuppone potuit
nec etiã hũit de q̃ hoſpiciũ ↄueiret
Ip̃m puez etiã in vilib9 pãnis in
uoluit: ꝛ hoc fecit vt paupertas a
nob pl9 diligeret ꝛ ſua pauptate
nos diuites faceret ꝛ vt ↄſolatorẽ
paupez ſe eſſe mõſtraret

De ſancto ſtepho. F. viij.

Ntendẽs in celũ vi
dit gl̃am dei Act. vij. Poſt aſcẽſiõez
dñi apoſtolis p̃dicãtib9 fidẽ auge
batur nũs xp̃ianoz. multi ei ven
ditis oĩb9 que habebãt ponebãt
p̃ciũ ãte pedes apl̃oz ꝛ de cõi om
nes viuebant ꝛ vidue ↄuerſe p̃te
erant cibarijs ꝛ miniſtrabãt eis
i mẽſa ſ factũ eſt murmur int̃ eas
q2 q̃dam eaz ↄuerſe ex gentib3 ꝛ
q̃dam ex iudeis nõ poterant bñ ↄ
cordare. q8 audiẽtes apl̃i ↄuoca
ta multitudine dixerunt. Non eſt
equũ nos relinq̃re verbũ dei ꝛ mi
niſtrare mẽſis. Cõſiderate g̊ viros
frẽs ex vobis boni teſtionij ſeptẽ
plenos ſpũſcõ q̊s ↄſtituam9 ſup
hoc op9. nos vero p̃dicacõi vaca
bim9. placuit hoc oĩbus ꝛ ↄſtitue
rũt ſeptez dyaconos q̃z btũs ſte
phan9 ſanctior ꝛ maior extitit. ſte
phan9 autẽ plen9 gr̃a ꝛ fortitudi
ne faciebat ſig̃a ꝛ p̃digia multa in

populo. Qđ audientes iudei surre
xerūt cōtra eum ⁊ diſputabāt cū
eo ⁊ non poterāt reſiſtere ſpiritui
oris eius qui loquebať p os eius
Cumq̄ȝ diſputacōe vincere eū non
poterāt. duxerūt eum ante cōſiliū
adducentes ꝯtra eū falſos teſtes
qui accuſauerūt eum in quatuoꝛ
.ſ. ꝙ locutus fuiſſet blaſphemiaȝ
contra deum. cōtra moyſen. cōtra
legem ⁊ cōtra templū. De ōmibus
hiis excuſauit ſe: ⁊ de primo dixit
ꝙ non eſſet locutꝰ blaſphemiam
nec ꝯtra deum: qꝛ dominꝰ eorū eſſet
rex glorie ⁊ glo[r]ioſus dn̄s ⁊ digne
glorificādus De ſcd̄o dixit ꝙ non
eſſet locutꝰ ꝯtra moyſen. naȝ mo
yſes fuit vir diligēs deuȝ ⁊ famili
aris erat deo ⁊ cum ipſo loquēs ⁊
vir potens in miraculis faciēdis
in deſerto. De tercō dixit ꝙ non eſ
ſet locutus cōtra legem: qꝛ deus ꝑ
ſonaliter dedit illaȝ. De quarto di
xit ꝙ nō vituparet templū: quia
hoc deus pſonaliter fieri p̄cepat.
Cūq̄ȝ hec loqueretᷣ apparuit facies
eꝰ pulchra ⁊ clara tanq̄ꝫ facies an
geli. Tūc increpauit eos dicens.
Dure ceruicis eſtis vos ⁊ ſpūiſan
cto ſemp reſtitiſtis. ſicut ⁊ patres
veſtri ſic ⁊ vos. Quem enī ꝓphetaꝝ
nō ſunt pſecuti patres veſtri. ⁊ oēs
illos occiderūt qui ꝓphetabant de
aduentu xp̄i: ⁊ vos ideo ꝓditores
eſtis ⁊ homicide. legem enī dei acci
pitis ⁊ nō cuſtoditis. Audientibꝰ
autē hoc diſſecabātᷣ cordibꝰ ſuis
⁊ ſtridebāt dentibus in eum. Ste
phanꝰ autē plenus ſpūſancto in
tendēs in celuȝ vidit gloriā dei ocu

lis ſpūalibus ⁊ non carnalibꝰ: ⁊
ihesum ſtantē a dextris dei ⁊ dixit
Ecce video celos apertos ⁊ filiū ho
minis ſtantē a dextris virtutis dei
Exclamabāt autem oīs voce ma
gna. ꝯtinuerūt aures ſuas ⁊ eici
entes eū extra ciuitatē lapidabāt
eum. Et teſtes qui eū lapidabant
poſuerūt veſtimēta ſua ſecus pedes
adoleſcētis q̄ vocabatᷣ ſaulus ⁊ la
pidabant ſtephanū inuocantē ⁊
dicentē. Dn̄e ihesu accipe ſpiritum
meū. Poſitis autem genibꝰ excla
mauit voce magna. Dn̄e ihesu xp̄e
ne ſtatuas illis hoc pctm̄: qꝛ neſci
unt q̄d faciūt. Et cum hec dixiſſet
obdoꝛmiuit in dn̄o. Intendens er
go in celū ⁊c̄. Notandū autē ꝙ be
atus ſtephanꝰ intendebat in celū
tripliciť. ſic ⁊ nos etiā eius exem
pla ſequi debemꝰ. Primo intende
bat in celū tanq̄ꝫ in locum vbi the
ſaurū ſuuȝ poſuerat. Scd̄o intende
bat in celū tanq̄ꝫ in regnū in quo
adiutoriū expectabat. Tercio in
tendebat in celū tanq̄ꝫ in ciuitateȝ
quaȝ ꝑpetue inhabitare debebat.
Primo dico ꝙ btūs ſtephanꝰ in
tendebat in celū tanq̄ꝫ in locū vbi
theſaurū ſuū depoſuerat. Ipſe enī
theſaurū ſuū nō collocauit in hoc
ſeculo trāſitorio: ſꝫ in celo ꝑpetuo
ſcđm cōſilium xp̄i qui dicit Math.
vi. Nolite theſauriſare vobis the
ſauros in terra vbi erugo ⁊ tinea
demolitur ⁊ vbi fures effodiunt ⁊
furātur. Theſauriſate autē vobis
theſauꝝ in celo vbi nec erugo nec
tinea demolitur ⁊ vbi nec fures ef
fodiunt nec furantur. Iſtum the

ſaũrũ in celũ mittimus qñ theſau
rum ⁊ elemoſinã paupibꝰ eroga
mus. vnde Mat. xix. Venit ad ihe
ſum adoleſcens q̃daʒ dicẽs ei. ma
giſter bone qd faciã vt hẽam vitã
eternã. Cui dñs. Si vis eſſe pfectꝰ
vade ⁊ vende õnia que habes ⁊ da
paupibus ⁊ habebis theſaurũ in
celo. Exemplũ. ep̃us quidam p̄di
cauit hoc euãgeliuʒ ſemel. Quicũ
qꝫ ppter nomẽ meuʒ. ⁊c. centuplũ
accipiet ⁊ vitam eternã poſſidebit
Qđ audiens quidam ſaracenꝰ di
xit ad ep̃m. ſi ad ſupra dictũ tuuʒ
cautiõem feceris fidelem õnia mea
paupibꝰ diſtribuam ⁊ fidem reci
piam. Ep̃s autem cõſtituit ſibi fi
deiuſſoreʒ ⁊ ſaracenꝰ baptiſatur ⁊
oĩa bona ſua paupibꝰ diſtribuit
Tandẽ ſaracenus morit̃ ⁊ vocauit
ep̃um ⁊ ait ei. Recordare pacti qđ
promiſiſti mihi: ⁊ ſi pecunia mea
poſt mortem nõ centuplicetur tan
tam pecuniã filijs meis reſtitues.
Reſpondit ep̃s dominꝰ iheſus xp̃s
implere dignet̃ quod pmiſi. alio
quin faciam qđ dixi. Mortuo pa
tre ceperũt pecuniam recupar̃e filij
Et ep̃s ſe in oracõnem ponẽs mo
nitus a deo fecit ſepulchrũ aperiri
p̃ſentibꝰ filijs ⁊ inuenit in manu
defuncti litterã ſcriptaʒ aureis lit
teris cõtinẽtem. Jam recepi centu
plum qđ epiſcopꝰ mihi pmiſerat
⁊ vitam eternaʒ poſſideo. Sic ergo
exemplo huiꝰ viri ⁊ beati ſtepha
ni debemꝰ theſaurũ noſtrũ ponere
in celum hoc eſt in tutũ locũ. vnde
dixit beata lucia ad paſchaſium
qñdo queſiuit de patrimonio ſuo
qđ dedit pauperibꝰ. patrimoniũ
meum in tuto loco cõſtitui. Et etiã
beatus laurenciꝰ dixit ad decium.
Theſauros quos requiris manꝰ
pauperuʒ deportauerũt in celeſtes
theſauros. vnde dicit̃. Math. vi.
Vbi theſaurus tuꝰ eſt ibi ⁊ cor tu
um erit. Sed heu plures ſunt qui
ſibi ſtudẽt theſauriſare theſauruʒ
in terra. De quo dicit̃ puerb. xxv
iij. Qui feſtinat ditari non erit in
nocẽs ⁊ ſine peccato. Sicut enĩ ſpi
ne vix tanguntur ſine leſione ma
nus: ⁊ lutuʒ tangitur vix ſine inq̃
natiõe. ſic theſaurꝰ vix colligitur
ſine leſione cõſcientie. Dominꝰ au
tem vocat diuitias ſpinas apoſto
lus autẽ ſtercora. Qui autẽ theſau
riſant in terra ⁊ nõ in celo magis
habẽt cor inquinatũ ad terrena ſi
cut dictũ eſt. vbi eſt theſaurꝰ ⁊c.
Sicut patet in vno diuite. Lu. xij.
Qui dixit anima mea habes mul
ta bona cõſtituta in ãnos plurimos
requieſce. epulare. comede. bibe. ⁊
dixit ei dominꝰ. Stulte hac nocte
recipient a te demones animaʒ tu
am ⁊ cuius tunc erunt que cõgre
gaſti. vnde baruch. iij. Vbi ſunt
qui argentũ ⁊ aurũ theſauriſant
in quo omnes homines cõfidunt
qui ad inferos deſcenderunt. Exem
plum quidã vſurariꝰ habebat du
os filios quorũ vnꝰ relicto patre
⁊ fratre ⁊ õnibꝰ que hẽbat eremũ
intrauit volens autẽ theſaurũ ſuũ
in celũ collocare. Aliꝰ aũt manens
cũ patre volens in t̃ra theſauriſar̃e
Accidit autẽ pcedente tẽpe vt am
bo morerentur. Qđ audiẽs eremi

ta. rogauit deū vt ſibi de eoꝝ ſta
tu vellet reuelare. Rapitᷣ igitᷣ ⁊ ab
angelo in infernū ducitᷣ ⁊ ibi eos
minime inuenit. Et vltimo aperto
quodaꝫ puteo exierūt cum flāma
pr̄ ⁊ filiꝰ ad inuiceꝫ tanꝙ̄ canes in
ſani mordētes ⁊ mutuo ſibi male
dicētes. Et pr̄ dixit filio maledictus
ſis tu fili: quia ꝓpter te vſuras cōgre
gaui. Et filius econtra dixit patri.
Maledictꝰ ſis tu pater: quia ꝓpter tu
am vſurā ſum dāpnatus: ⁊ ſic inui
cem mordētes ⁊ maledicētes econ
tra in puteū ſunt reuerſi. Eremita
autē ad ſe reuerſus vitam ſuaꝫ in bo
no finiuit. Scḋo btūs ſtephanus
intēdebat in celū tanꝙ̄ in locū vel
in regnum in quo adiutoriū expe
ctaret vel auxiliū in tribulacōe. quia
in ōni tribulatiōe noſtra debemꝰ
auxiliū a deo petere. Ps. Auxiliū
meū a domino qui fecit celū ⁊ terrā
Bern. Quātumcūqꝫ ſeuiat tribula
tio nō putes te derelictū a deo: ſed
memineris eſſe ſcriptū. Cū ipō ſū
in tribulatiōe. vnde dixit rex ioſa
phat in paralīs. Tpe tribulacōis
⁊ cū in nobis virtꝰ non ſit ⁊ igno
ramꝰ quid agere debeamꝰ. hoc ſoluꝫ
reſiduo habeꝰ vt oculos noſtros
ad deū dirigamꝰ. ps. Iuxta eſt do
minꝰ hijs qui tribulato ſūt corde
quod patet Daniel. iij. vbi vidit na
buchodonoſor in fornace cū tribꝰ
pueris. quartum ſimileꝫ filio dei. ps.
Nolite ergo ſperare in principibꝫ
neqꝫ in filijs hominū in quibꝰ non
eſt ſalus. Sed ſperate in domino et
petite auxiliū ab eo. Exemplū legi
tur de quodā milite qui multo tē
pe ſeruierat cuidā principi. cum
grauitᷣ infirmaretᷣ ⁊ aſtaret ei prī
ceps ⁊ diceret quod multū cōdoleret ei
⁊ quod peteret ab eo quodcunqꝫ vellet.
Rn̄dit eger. quod ꝓ ōni ſuo ſeruicio ip
ſū ab illa infirmitate liberaret: vel
ſaltē ei inducias ad aliquod tempꝰ
impetraret. Ille autē princeps di
xit quod hoc nullꝰ facere poſſet niſi ſo
lus deꝰ. Et dixit eger. Et ego illi ſo
li qui ſolus pōt iuuare ꝓmitto ſi me
liberauerit ei in ꝑpetuū ſeruiā ⁊ ſic
factū eſt. Tercio btūs ſtephanus
intēdebat in celū. tanꝙ̄ in ciuitatē
quā ꝑpetue inhabitare deſideratꝫ
vnde apl̄s Heb. xiij. Non enī hic
habemꝰ manenteꝫ ciuitatē ſiue lo
cū: ſꝫ illam inquiramꝰ. Ad quā ꝑdu
cat nos dn̄s noſter

De eodem. F. ix.

Stephanꝰ ple
nus grā ⁊ fortitudīe facie
bat ſigna populo Act. vi. Hodie
ſancta eccā recolit pugnā militis
ſui btī ſtephani. Iſte enī eſt ſigni
fer omniū martiꝝ: quia pꝰ aſcenſio
nem dn̄i primꝰ ꝑ violentiā marti
rij celū intrauit quod erat in eo mlᵗ
tū glorioſū. Cum enī caſtꝝ aliquod
impugnatᷣ non eſt multū lauda
bilis qui intrat poſtꝙ̄ maior pars ex
ercitꝰ intrauit. Sꝫ ille valde glorio
ſus habetᷣ qui primꝰ: vel ſecūdus
intrat ⁊ ſic fecit btūs ſtephanꝰ: ⁊
ideo merito cōmēdatur hodie dicē
do. plenꝰ gratia ⁊ fortitudine. In quī
bꝰ verbis notare poſſumꝰ occaſio

2º palipomenō [illegible] ut poſſ [illegible] reſiſtē [illegible] ut oclos noſ. ad d. [illegible]

nẽm beati ſtephani. Circa paſſiõꝫ
eius notandũ eſt. ꝙ dyabolus tri
plici modo conat̃ ſanctos ſupare.
Aliqñ in pſperis vt alliciat ſicut in
diuicijs ⁊ honoribus. Aliquãdo in
aduerſis vt frangat ſicut fecit be
ato iob. Aliqñdo in aſtucijs vt de
cipiat. ſicut decipit euam ⁊ ideo di
citur. mille artifex: q̃ mille artib9
decepit hominẽ. Iſto triplici modo
dyabol9 beatum ſtephanũ decipe
voluit: ſ; non potuit: quia anim9
eius aliquib9 proſperis allici non
potuit: quia nec honoribus nec di
uicijs. Fuit quidem in magno ho
nore quia dyacon9 ordinatus fuit
ab apl'is. fuit etiã tempaliũ ãmi
niſtrator: q̃ prefectus erat. tamẽ
in tantis pſperis non potuit ſedu
ci ad pctm̃ vel ad ſtatum malum
Secũdo dyabolus non potuit eum
decipe p aſtuciã: vel p falſa; ſapi
entiã hominũ. Surrexerũt q̇dam
de ſynagoga diſputantes cum ſte
phano inuidẽtes eni ei ꝙ apoſto
li eum pfecerãt iudeis ⁊ eum ↄuin
cere cupientes triplici modo ipſu;
aggreſſi ſunt. ſ. diſputacõe. teſtiũ
productõe: ⁊ illacõe tormentoꝝ.
S; tñ ipſe ſupauit diſputacões
⁊ cõuicit teſtes ⁊ de ſuis tortorib9
triũphauit. In qualibet autẽ pu
gna adiutorium ſibi a deo de celo
datum eſt. In prima datus eſt ei
ſpũſſanctus. ſ. qui facũdiam mini
ſtrauit. In ſecũda datus eſt ei an
gelicus vultus qui falſos teſtes
terreret. In tercia viſus eſt xp̃us
eũ iuuãe vnde dicitur. Nõ poterãt
reſiſtere ſapiẽ ⁊ ſpiritui qui loque
batur p beatũ ſtephanũ. Math.
x. Nõ enim vos eſtis qui loq̃mini
ſed ſpũs patris veſtri qui loq̃tur
in vobis. Tercio conatus eſt dya
bolus eum vincere p aduerſa ⁊ p
ſupplicia ⁊ tormẽta inducens iude
os ad hoc vt ipm̃ occiderẽt ⁊ lapi
darent. vñ cum beat9 ſtephan9 de
õib9 ſe que ſibi teſtes falſi obie
cerũt excuſaſſet ⁊ eos oĩs argue
ret. ſtridebãt dentib9 in eu; ⁊ eiici
entes eũ extrã ciuitatẽ lapidabãt
eũ: ſ; eum vincere non potuerũt q̃
habuit in certamine ſuo qnq; ad
iutores a deo. Q; autẽ miles vinci
non põt facit hoc ꝙ aliquando h;
grandẽ exercitum: q̃ vidit regem
ante ſe dimicanteꝫ fortiter. Aliqñ
grãde ſpectaculũ: quia forte ſcit to
tam ciuitatẽ ipſum ſpectantẽ ⁊ cõ
ſiderantẽ. Aut quãdo habet gran
de pmiu;: q̃ ſcit ſe coronari ſi vice
rit ⁊ decapitari ſi ſucubuerit. Aliqñ
grande auxiliũ: q̃ ſcit iuxta ſe pu
gilem fortiſſimũ in ſuu; adiutori
um pparatũ. Aut aliquãdo forte
caſtrum habet ad qd qñ vult põt
refugere ⁊ ab hoſtibus tutus eſſe
Iſta quinq; beatus ſtephan9 ha
buit. Primo igitur habuit mag
num exercitu; quãdo ipſum xp̃m
rege; a dextris vidit qui tam forti
ter dimicauit vbi dicit Glõ. Ne ho
mo lapidat9 dubitet in terra. de9
homo apparet crucifixus in celo ſi
ue in gloria. De hoc exẽplo petrus
ait. p̃. petri. ij. Chriſt9 paſſus eſt
pro nobis vobis relinquẽs exem
plum vt ſequamini veſtigia eius.
Secundo habuit grande ſpectacu

lum qd̄ notatur p hoc qd̄ dicit᷑: ꝗꝛ
vidit celos ap̄tos. aperte namq̄ꝫ
vidit ꝙ rex glorie ⁊ tota curia cele
stis stetit videre milite᷑ dimicātem
Illud spectaculū nos attendere de
bemus: ꝗꝛ nos aspicit xp̄s. ange
li ⁊ oēs sancti ei⁹. sicut dicit apo
stol⁹. p̄. Cor̄. iiij. Spectaculuꝫ facti
sum⁹ mūdo angelis ⁊ hominibus
Tercio habuit corā se regē oppo
sitū. grande p̄mium pmittēdo. qd̄
notat᷑ cum dicitur. Gloriā dei. Nā
sicut gregori⁹ dicit. Cōsideratio p̄
mij minuit flagella. Nos etiam in
tribulacōne positi cōsiderare debe
mus ꝙ nobis celeste p̄miuꝫ appo
nitur qd̄ debetur vincentibus ⁊ in
fernale suppliciū debetur succūben
tibus: ⁊ ꝗꝛ apposui tibi aquā ⁊ ig
nē ad qd̄ volueris appone manū
tuā. Quarto habuit grande auxili
um. s. xp̄um adiuuare paratū. qd̄
notat᷑ cum dicitur. Et ihesū stantē
a dextris v̄tutis dei. vbi dicit glō.
ꝙ stare pugnātis est causa adiu
uandi. Recte stare a dextris vidit
queꝫ inter persecutores habuit ad
iutorē. Nos etiā in tribulatiōe po
siti considerare debem⁹ ꝙ non soli
pugnam⁹: ſꝫ deus p nobis. vnde
Ps̄. Cum ipso sum in tribulacōe
Hoc etiā figuratū habem⁹ Exo. x.
iiij. vbi legit᷑ ꝙ cū filij isrl̄ egressi
fuissent de terra egypti ⁊ venissent ad
mare rubrū ⁊ vidissent egyptios
p⁹ se insequētes. clamauerunt ad
moysen dicētes. Nūquid nō erāt
nobis sepulchra in egipto ꝙ nos
eduxisti vt hic interficiamur gla
dio⸗ Quib⁹ rñdit moyses. nolite
timere dn̄s ei pugnabit p nobis
⁊ vos tacebitis ⁊ stati pcussit ma
re virga ⁊ diuisum est ⁊ sicco pede
trāsierūt. quos cū insequerentur.
egipcij submersi sūt. Glō. p filios
israhel nos xp̄iani significamur.
cum volum⁹ fugere de egipto. i. de
malo statu vite vel d̄ tenebris pec
catorū. tūc insequit᷑ nos pharao
i. dyabolus cuꝫ suo exercitu. Sed
cuꝫ iam videtur nobis ꝙ nō possu
mus ei resistere. tūc moyses. i. pre
dicator dicit nobis. Nolite timē:
ꝗꝛ deus p nobis pugnabit hostes
in mari. i. in inferno submergēdo:
⁊ nos in terraꝫ pmissionis. s. in re
gnū celoruꝫ introducimur. Tota
etiam curia celestis nos adiuuat
pugnādo p nobis vnde Ps̄. Leua
ui oculos meos in mōtes vnde ve
niet ⁊c̄. Hoc etiaꝫ figuratū habem⁹
iiij. Re. vi. vbi legitur ꝙ cum q̄dā
rex obsedisset vnaꝫ ciuitatem in q̄
heliseus ppheta erat qui habebat
vnuꝫ puerū qui sibi seruiebat. q̄
cum vidisset exercitū magnū ante
cedentē. dixit. ve nobis domine. Cui
respondit ppheta. Noli timere. plu
res eniꝫ nobiscū sunt q̄ꝫ cum illis.
Et apuit domin⁹ oculos pueri ⁊ vi
dit montē plenū exercitu celestis
curie qui sedebāt sup igneos eq̄s
⁊ currus quos miserāt domi⁹ in ad
iutoriū populo suo. Quīto habuit
forte ⁊ grande refugiū. s. ipsum ce
lum qd̄ vidit apertum ⁊ ad qd̄ debe
bat refugere: ⁊ ab hostib⁹ esse tu
tus ⁊c̄. ⁊ sic patet primū. Secūdo
btūs lucas describit passiōis sue
occasiōem que quideꝫ fuit ex eo ꝙ

veritatem p̄dicauit: ꝗ quia vicia rep̄
hēdebat/ ꝗ multa miracula facie
bat· non tm̄ ſigna fecit in vita: ſed
etiā multa fecit poſt mortē· Quoꝝ
quedā oſtendebāt qm̄ ipſe fuit miſe
ricordie· q̄daꝫ q̄ ipſe fuit potentie: ꝗ
quedam q̄ ipſe fuit reuerentie· Fecit
enim quedā miracula que oſtēde
bant ſuā miſericordiaꝫ· quia in mul
tis tribulationib9 ſubuenit miſeri
corditer· ſicut pꝫ in fratre ꝗ ſorore
qui propter peccatū qđ ꝯmiſerant in
matre tremorē membroꝝ incurre
runt· de quo refert· Aug9· Erat
quedā nobilis dn̄a que habebat
decem filios quorū ſeptē erāt ma
res ꝗ tres femelle· quadā vice cum
mater ab eis offenderetur maledi
ctōem p̄catur· ſubito omēs tremo
re mēbroꝝ ſunt percuſſi· qui ciuiū
ſuorū oculos non ferentes p totū
mūdum vagari ceperūt· quorum
duo· ſ· frater ꝗ ſoror dū yppone ec
cleſiā btī ſtephani intrarent· mul
tis p̄cib9 ambo ꝯſecuti ſunt ſanita
tem· Pietas ſua in hoc apparuit quia
etiā p ſuis lapidatorib9 flexis ge
nib9 orauit: ſꝫ p ſe orauit ſtando·
Scđo fecit quedam miracula que
oñdebant ſuam potētiaꝫ· Ipſe eīm
habuit poſſe ſup īſenſibilia ſicut
ſup celuꝫ qđ ſuis meritis apertū eſt
in ſua paſſiōe· Item ſup terrā qñ
in inuentōe ſui corpis fecit eaꝫ tre
mere· Itē ſup aerem: quia cū ſiccitas
magna eſſet tūc multa pluuia de
ſcendit de aere ſuis meritis· Itē ſu
p aquā: quia ſicut legiť in tranſlatō
ne ſui corpis· Alexāder ſenator cū
vxore ſua adijt iheroſolimā ꝗ btō

ſtephano oratoriuꝫ cōſtruxit· ac
p9 obitū ſuum iuxta eius corp9 ſe
fecit ſepeliri· Euolutis ſepteꝫ ānis
Iuliana vxor ſua in patriā ſuaꝫ vo
lens redieē corpus viri ſui volens ſe
cum ferre qđ cum ab epō multis
p̄cibus poſtulaſſet· Epūs loculos
argēteos ptulit dicens Neſcio q̄s
ex iſtis loculis ſit viri tui· Et ipſa
ait· Ego ſcio ꝗ impetū fecit· ample
xata eſt corp9 beati ſtephani· Sic
ergo cū putauit accipe corpus vi
ri ſui recepit ex caſu corp9 beati ſte
phani· Cum autē nauim intraſſꝫ
cum corpe· ymni ſuſcitanť angeli
ci: ꝗ clamabāt demones: ꝗ ſuſcita
uerūt tempeſtatē dicentes Ve no
bis: quia ſtephan9 nos diro vulnere
verberat Cum autē naute naufra
gium timerent inuocabāt beatuꝫ
ſtephanū ꝗ cōtinuo apparuit eis
dicens· Ego ſū nolite timere: ꝗ ſta
tim trāquillitas facta eſt· Iteꝫ ha
buit poteſtatē ſuper corpa langui
da: quia in inuentiōe ſui ſanctiſſimi
corpis· lx· homines a ſuis languo
rib9 ſanati ſunt· Itē poteſtatē ha
buit ſup demones· ſicuť patꝫ in fi
lia Theodoſij obſeſſa de qua eiecit
demonē· nec mirū ſi reliquie eius
ſunt tante ptātis cum etiaꝫ res in
ſenſibiles in ei9 nomine inueniāť
fuiſſe magne virtutis· ſicut panni ꝗ
flores· Nam ſicut dicit· Aug9· Cuꝫ
quedā mulier eſſet defuncta: tunī
cam beati ſtephani ſuper corp9 de
functe poſuerunt ptin9 ſana ſurre
xit· Flores etiā que ſup altaē bea
ti ſtephani erāt poſiti ꝗ inde abla
ti ꝗ ſup oculos cuiuſdaꝫ mulieris

cecě impoſiti ſtatim que fuerat ce
cavi ſum recepit. Tercio fecit que
dam miracula que oſtendebãt ꝙ
te fuit reuerentie. Eius namq̧ cor
pus in reuerentia ipſe deꝰ habuit
angeli. apli ꝛ etiã ſpiritus malig
ni ꝛ etiã mortui. Deꝰ quidem in re
uerentia habuit eius corpꝰ: qꝛ cũ
in vili loco iacuit. deꝰ ipſum mani
feſtauit ꝛ in mõte ſyon ſepeliri fe
cit. Itẽ angeli ipſum in reuerentia
habuerũt. Nam cum eius corpꝰ p
mare ↄſtantinopolim duceret. an
geli celeſtẽ melodiã ſup ip̃m can
tare auditi ſunt. Poſtmodũ vero
cum de ↄſtãtinopoli romam eſſet
trãſlatũ. vox angelica audita eſt.
O felix roma q̃ corpꝰ laurencij hiſ
pani. ꝛ ſtephani iheroſolimitani
in vno claudis mauſeolo. Itẽ ip̃m
in reuerentia habuerunt apli. De
mon enĩ clamauit per filiam theo
doſij dicẽs. niſi ſtephanꝰ romaȝ ve
niat non exibo. qꝛ ſic eſt voluntas
aploꝝ. Itẽ in reuerentia euȝ habu
erũt ſpũs maligni. Nam enĩ ſan
ctitatẽ ↄfitebãtur cum corpꝰ eius
conſtãtinopolim deferebat̃ demo
nes clamabãt. ſeruꝰ dei queȝ lapi
dabãt iudei venit. Cũ etiam corpꝰ
eiꝰ primo romã veniſſet in eccã be
ati petri ipſuȝ reponere vellent. de
mon q̃ de filia theodoſij exiuit cla
mauit dicẽs. fruſtra laboratis hic
qꝛ apꝰ frẽm ſuum laurentiuȝ ſibi
ſedẽ elegit. Ip̃m etiã in reuerentia
habuerũt mortui. Nã cũ ſepulcrũ
btĩ laurencij fuiſſet aptũ mox lau
rentiꝰ in latus ſe ↄuertit ꝛ me diũ
ſepulchꝝ beato ſtephano reliq̃t.

Et ideo nos ip̃m honorare debemꝰ
qꝛ nos iuuare p̃t in omnibꝰ neccita
tibus. p̃ſtante domino noſtro.

De ſancto iohãne euãgeliſta. Sermo. x.

QVi timet deũ
facit bõ. Eccĩ. xv. ſ. timore
filiali. q. d. Qui vult facere bona de
bet ea facere in amore filiali ꝛ tũc
erũt domino accepta. Sciendũ au
tem eſt ꝙ multiplex eſt timor. ſcȝ
naturalis. hũanus. mũdanꝰ. ſer
uilis. inicialis ꝛ filialis. Horũ au
tem timorũ alius bonus. alius ma
lus. Aliꝰ nec bonus nec malꝰ. Ali
us quo ad aliq̃d bonus ꝛ quo ad
aliq̃d malus. Timor naturalis eſt
quãdo aliquis naturaliter timet
mortem vel aliqd nociuũ nature.
Hũc timorẽ habet quilibet homo
ſiue bonꝰ ſiue malus: qꝛ naturale
eſt hominẽ timere mortẽ. Et talis
timor non eſt bonus neq̧ malus:
qꝛ p talem timorẽ neq̧ homo me
retur gloriã neq̧ penã. Hũc timo
reȝ habuit xp̃s ſm eius humani
tatẽ. dicitur eniȝ Mat. xxvi. Appro
pinquãte aũt hora paſſionis exi
uit ihesus extẽ ciuitatẽ ꝛ venit ad
montẽ oliueti ꝛ dixit diſcipulis ſu
is. Sedete hic donec vadam ꝛ oreȝ
ꝛ iuit ab eis quãtus eſt iactus la
pidis ꝛ cepit pauere ꝛ tedere ꝛ con
triſtari ꝛ meſtꝰ eſſe. Et poſitis ge
nibꝰ orauit dicens. Pater ſi poſſi
bile eſt trãſeat a me calix iſte Glõ
vt verus homo timebat morteȝ: ꝛ

factꝰ eſt ſudoꝛ eius tanꝙ gutte ſā
guinis decurrētis in terram. Huc
timorē etiam habuit beatꝰ iohan
nes euāgeliſta. dicitur enī Mar. xi
iij. Cunqꝫ xp̄s captus eſſet ⁊ liga
tus ⁊ duceret̄ ad iudicē Adoleſcēs
quidam. ſ. iohānes ſequebat̄ euꝫ
amictꝰ ſyndone ſup nudo coꝛpe: ⁊
cum vellent euꝫ iudei tenere relicta
ſyndone in manus trahentiū eum
nudus ꝓfugit ⁊ ſic naturalit̄ moꝛ
tem timuit ⁊ in hoc non peccauit:
qꝛ licet caro eius naturaliter moꝛ
tem timēt tamē ſpiritus eius ꝓm
ptus fuit cum xp̄o mortē ſuſtinere
Dixit enim paruꝫ antea paratus
ſum tecū moꝛi. Et hoc eſt qḋ domiꝰ
dixit. Spiritꝰ quidem ꝓmptus eſt
caro autē infirma. Timoꝛ huma
nus eſt cum quis de coꝛpoꝛe ſuo ti
met ita ꝙ potiꝰ peccaret ꝙ̄ morteꝫ
vel penam coꝛpis ſuſtineret. Iſte
timoꝛ ſemp malus eſt: qꝛ peccatū
aliquādo eſt veniale ⁊ aliquando
moꝛtale Veniale eſt quādo homo
potius vellet peccare venialiter ꝙ̄
ſuſtinere mortē vel penam coꝛpis.
Sed moꝛtale eſt quādo homo poti
us vellet peccarē moꝛtaliter ꝙ̄ moꝛ
tem vel penā coꝛpis ſuſtinere Iſtū
timoꝛem habuit petrus quādo ꝓp
ter terroꝛeꝫ vel timoꝛē moꝛtis moꝛ
taliter peccauit dominū negando.
Etſi in tali timoꝛe moꝛtuus fuiſſet
eternaliter damnatꝰ fuiſſet. Sed
domiꝰ eum miſericoꝛditer reſpexit
⁊ ad penitentiam reduxit. Contra
hūc timoꝛem dicit dominꝰ Math.
x. Nolite timere eos qui occidunt
coꝛpus. animā autem nō poſſunt
occidere. timete autē eum qui pōt
occidere ⁊ coꝛpus ⁊ animā mittere
in gehēnam ignis. Exemplū in ſe
ptem fratribꝰ. ij. Mach. vij. Huc
timoꝛē non habuit beatus iohan
nes. pro domino enim pati ⁊ moꝛi
paratus fuit: qꝛ nullū tyrannum
vel penaꝫ timuit. Legitur enim in
ſua legenda ꝙ domicianus impe
ratoꝛ miſit eum in doliuꝫ feruētis
olei ⁊ dn̄s eum illeſum cuſtodiuit
deinde in pathmos inſulaꝫ relega
uit vt ibi fame moꝛeret̄ ibi euꝫ
dominꝰ fouit ⁊ multa miracula oſtē
dit. Nam eodem āno impeator oc
ciditur ⁊ iohānes cū honoꝛe reuo
catur. Cum autē per totam aſiam
p̄dicaſſet ⁊ multa miracula feciſſꝫ
ſacerdotes ydoloꝝ ſedicōem in po
pulo cōtra eum ꝯcitabant. Tunc
trahebāt eum ad templuꝫ dyanē
volentes eū cogere ad ſacrifican
dū. Orāte autē beato iohāne tem
plū penitus coꝛruit ⁊ ydolū eſt cō
minutū. Ariſtodemꝰ auteꝫ pōtifex
ſedicōem ꝯcitauit. Cui Iohēs ait.
q̄d vis vt faciam tibi. vt placaris
Cui ille. Si vis vt credam in deum
tuum dabo tibi venenū bibere: ⁊ ſi
nullā leſiōem ſenſeris deus tuꝰ ve
rus eſt. Priꝰ autem videbis alios
moꝛi ex illo veneno. Cui apl's fac
ſicut locutus es. Adducitur ergo
duo viri damnati q̄ cuꝫ bibiſſent
venenū cito moꝛiūtur. Tunc apo
ſtolꝰ ſignuꝫ crucis ſupra ſignatū
calicem fecit: ⁊ nullā leſionem ſen
ſit. Et ait ariſtodemus Si iſtos du
os ſuſcitaueris ſine dubio credā.
Tunc apl's tunicā ſuam p̄buit di

cens ꝙ poneret eā ſup corpa mor
tuoꝝ ⁊ diceret In nomie ihesu xp̄i
ſurgite: ⁊ ſic factum eſt. ⁊ pontifex
cum omnib⁹ ſuis baptiſatus eſt.
Et ſic pʒ quomō beatus iohānes
euāgeliſta nō habuit timorē hu
manū. Timor mūdanus eſt quā
do homo nimis timet pdicōem re
rū tempaliū. Ita ꝙ potius vellet
peccare ꝙ̄ pdere bona ſua. Et ille ti
mor etiam ſemp eſt malus: q2 ali
quādo eſt peccatū veniale. ⁊ aliqn̄
do peccatū mortale. Veniale qn̄do
hō poti⁹ vellʒ peccarē venialr ꝙ̄ pde
re bona ſua. mortale eſt qn̄ homo
pocius vellet peccare mortaliter ꝙ̄
pdere bona ſua. Hūc timorē habu
it herodes: qn̄ timuit amittere reg
num: ⁊ occidit omēs pueros que
rens ſimul occidere xp̄um regem.
Iſtum timorez etiam habēt omēs
homiēs qui timēt pdere bona ſua
tempalia qui potius piurant: vel
mentiūtur ⁊ ſimilia cōtra deum cō
mittūt ꝙ̄ bona ſua pdant. Iſtum
timorē etiaʒ adoleſcens ille habu
it de quo dicitur Math. xix. qui tri
ſtis abijt qn̄ domin⁹ ei dixit. Vade
⁊ vende ōmia que habes ⁊ da pau
perib⁹ Talem timorē non habuit
beatus iohānes qui reliquit ōmia
⁊ ſecutus eſt xp̄m. Nota euāgeli
um Math. iiij. Ambulans ihesus
iuxta mare galilee ⁊ vidit iacobū
zebedei ⁊ iohānem fratreʒ eius in
mari cū naui ⁊ cuʒ patre ſuo: ⁊ vo
cauit eos qui relictis ōmib⁹ ſecuti
ſūt eum. Licet iohānes pauca re
liqt tempalia. tn̄ multuʒ reliquit
qn̄ voluntateʒ habendi reliqt. Ti

mor ſeruilis eſt qn̄ aliqs ꝯtinet ſe
a peccato. ꝓpter timorē pene infer
nalis vel tpalis ⁊ non ꝓpter deum
Aug⁹. Irrōnabiliter ſe putat vi
ctoreʒ peccati q̄ timore nō peccat ſi
ue tēpalis pene ſiue future. In eo
enī viuit volūtas peccandi ⁊ ſeque
retur op⁹ ſi ſepararetur impunitas
Talem timorē habuit pharao q̄
tpe afflictōis fiebat deuʒ ⁊ pmiſit
ſe deo velle obedire: ſʒ ceſſante pla
ga dixit. neſcio dn̄m nec dimittaʒ
iſrl. Timor ille bon⁹ eſt quo ad h°
ꝙ hoīem trahit a pctō. Sʒ malus
eſt q̄ ad hoc: q2 nō inducit hoiem
in vitam eternā. Timor inicialis ē
qn̄ hō ex vna pte timet penā gehē
ne: ſʒ ex alia pte deuʒ timet. timor
ille bon⁹ eſt: ſʒ non pfectus. habet
autē duos oculos. ſ. dexteraʒ quo
deū reſpicit: ⁊ ſiniſtrum q° infernū
reſpicit. Sʒ dyabol⁹ conatur eruē
oculū dexterū. Et ideo figurat⁹ eſt.
p̄. Re. xi. p Naas qui eruē volebat
ōmū oculos dextros quos capie
bat. Cupit enī dyabol⁹ ꝙ peccata
dimittam⁹ tm̄ ꝓpter penā inferni:
ſʒ non ꝓpter deum Timor filialis ē
qn̄ homo facit bona ⁊ vitat mala:
non ꝓpter timorē inferni: ſʒ ex cari
tate dei tm̄. Si enim ſciret ſe nunꝙ̄
ſenſiturū aliquam penā neqʒ tem
palem neqʒ eternā tn̄ ꝓpter reuerē
tiam ⁊ caritatē dei quaʒ habet ad
deuʒ. vellet ſibi cauere a pctō ſicut
fili⁹ qui habet dulceʒ patrem. q̄ ſi
ſciret ſe nullā offenſiōem recipe.
tn̄ ex caritate timeret prēm ſuum
offendere. Et ille timor pfect⁹ eſt ⁊
de illo dicit ps̄ Timete dn̄m omēs

ſancti eiuſ. Timor ei ille manebit
p⁹ hanc vitam. vñ ps̄ Timor dñi
ſcūs pmanēs in ſeculū ſeculi. Hūc
timorē. ſ. filialem hūit. b. iohānes
euāgeliſta q̄ deū ex toto corde ſuo
dilexit. qđ pȝ in hoc: qꝛ p̄rem ſuū ⁊
oīa q̄ habuit vel hr̄e potuit ꝑpter
deū dereliq̄t. ſpōſam ſuā dimiſit ⁊
ſibi adheſit ⁊ ꝑpter eū mori paratꝰ
fuit Jo. xv. Maiorē caritatē nemo
habȝ vt animā ſuā quis ponat ꝓ
amicis ſuis: ⁊ qꝛ xp̄m ex toto cor
de dilexit. Ipſe enīȝ diligētes eum
diligit. puer. viij. Ego diligentes
me diligo. Quā dilectiōem xp̄s in
multis oñdebat. b. iohāni. Pmo
qꝛ eū in ſua trāſfiguracōe ſpecialiꝭ
aſſumpſit ⁊ gloriā ſuā ſibi demon
ſtrauit. Scđo in hoc qꝛ eū finaliꝭ ſu
pra pect⁹ ſuū recūbere fecit: ⁊ ibi fō
te diuine ſapie euȝ potabat ⁊ tan
tū de eo hauſit qꝛ ſup oēs ſcōs de
tritate ⁊ diuinitate alti⁹ diſputauit
qñ dixit. In pn̄cipio erat verbum
⁊c̄. Tercio: qꝛ ſibi ſecrete ꝓditorē
ſuuȝ oſtendit. Q̄rto: qꝛ eū in frēm
elegit. qñ ſibi mrēm ſuā tribuit di
cens. Ecce mat tua. Ad mrēm aūt
dixit. Ecce fili⁹ tuus Jo. xix. Q̄nto ex
eo qꝛ non cōi morte: ſȝ ſpeciali ipſū
mori voluit. Cū em̄. xcix. eſſet āno
rū apparuit ei dñs cū diſcipulis ſu
is dicēs Veni dilecte mi ad me: qꝛ
temp⁹ eſt vt in mēſa mea cum fra
trib⁹ tuis epuleris. ſurgēs autem
iohānes cepit ire. Cui ait domi⁹.
dn̄ica die venies ad me Veniente
autē die dn̄ica ōīs ꝑpl's ꝯuenit in
eccā que erat in nomīe e⁹ fabrica
ta q̄ a pullorū cantu p̄dicauit eis
fidē. hortans eos vt in fide eēnt ſta
biles ⁊ in mādatis dñi feruentes.
Poſtea foueā q̄drataȝ iuxta alta
re iuſſit fieri ⁊ terrā extra eccām ꝓ
ijci. deſcendēſq; in foueaȝ expaſſis
ad deū manib⁹ dixit. Inuitat⁹ ad
cōuiuiū tuū ecce venio grās agēs
qꝛ dignat⁹ es me ad tuas epulas
inuitare. ſciēs qꝛ ex toto corde meo
deſidero te. Cūq; orōem feciſſȝ tan
ta lux ſup eum emicuit qꝛ null⁹ in
eū reſpicere potuit. Recedēte autēȝ
lumine fouea plena māna inueni
tur: ⁊ quid de corpe eius ſit de⁹ no
uit. Rogem⁹.

¶ De eodem. F. xi.

Dilect⁹ me⁹ mi
hi ⁊ ego illi Cañ. ij. Iſta v̄ba pñt
eſſe xp̄i loq̄ntis de ſcō ioh. euāge.
dicit Ego mihi ⁊ ego illi. ſū ſpecia
li amore ꝯiūctus Ipſe em̄ ioh. ſpe
cialiter dicit diſcipul⁹ quē dilige
bat xp̄s. Circa iſtā dilectōem xp̄i
ad iohem̄ đ duob⁹ querere poſſu
mus Primo q̄ fuit cā qꝛ xp̄s iohā
nem in tantū dilexit. Scđo que fue
runt ſigna dilectōis. Circa primū
ſciendū eſt q̄ tres fuerūt cauſe di
lectōis xp̄i ad iohēȝ. Pma fuit pu
ritas ipſi⁹ Cū autē xp̄s ſit candor
eterne lucis ⁊ ſpeculuȝ ſine macula
vt dicit Sap. vij. Ergo diligit pu
ritatē ⁊ mūditiā. puer. xxij. qui di
ligit cordis mūditiā habebit ami
cū regē: qꝛ iohānes hūit puritatē
ideo a xp̄o ſpecialiter diligi meruit
Secūda cauſa qꝛ xp̄s eum dilexit
fuit eius accelerata cōuerſio. Ipe

enim in ſua iuuētute ad xp̄m fuit
ↄuerſus qđ domino eſt valde gra
tum. Nuſq̄ legit̄ ꝙ xp̄s alicui ſemi
oſtēderet talia ſigna amoris q̄ oſtē
dit beato iohāni. Vn̄ legitur xp̄s
vocauit iohānem volentē nubere
de nupcijs volens eū in virginita
te cōſeruare. Vnde ꝙ tunc dimiſit
delectacōem carnalē; et ſecut⁹ erat
xp̄m. ideo plus ipſum alijs apoſto
lis dilexit. Tercia cauſa eſt ipſius
feruēs dilectio. Ipſe enim xp̄m fer
uēter dilexit. Vnde a dilectōne xp̄i
ipſum null⁹ auertere potuit. Vnde
legitur ꝙ poſt pēthecoſten diuiſis
apoſtolis iohānes in aſyam eſt ꝓ
fectus vbi eccl̄as multas fundauit
Domician⁹ igitur impator intelli
gens eius famā volens eum a dile
ctōne xp̄i auertere in doliū feruē
tis olei ante portam latinam mitte
re iuſſit. Ille autē illeſus inde exi
uit: ꝙ dilectio quā habuit ad cri
ſtum feruorē olei extinxit. Videns
impator ꝙ nec ſic a predicacōne
nominis xp̄i ihesu ceſſaret nec ip
ſum a dilectōne ihesu chriſti auer
tere poſſet eū in pathmos inſulam
miſit in exiliū vbi ſolus degens
apocalipſim ſcripſit. mortuo autē
domiciano ephesū redijt. Cū autē
vrbē ingrederet̄ druſiana eius di
lecta mortua ferebat̄. Parētes ei⁹
dixerūt. Iohānes ecce druſianam
efferim⁹ mortuā. multū enim tuū
deſiderabat aduentū dicens. O ſi
viderē apoſtolū dei anteꝗ̄ moriar
Ecce tu veniſti et te videre nō potuit
Tūc iohānes iuſſit feretrū poni et
corpus ſolui dicens. Domin⁹ deus
meus reſuſcitet te druſiana et vade
in domū tuam et para mihi refecti
onem. Statim illa ſurrexit et cepit
ire ſolicita de iuſſione apoſtoli: et
ſic patet primū. Secūdo vidēdum
eſt que fuerūt ſigna dilectōis xp̄i
que iohāni oſtēdebat que multa
fuerūt. Primū ſignum amoris cō
ſiſtit in reuelacōne ſecretoꝝ ſuorū
et illud ſignum chriſtus oſtēdit
iohanni cui ſua ſecreta reuelauit.
Ipſe enim exiſtens adhuc in car
ne et ſuper altitudinē celi penetra
uit. choroſq̄ angelorum tranſijt
et ideo aquile cōparatur que alti⁹
omnib⁹ auibus volat. Sic iohan
nes euāgeliſta. ipſe enī interfuit
ſecretis actib⁹ xp̄i. Secūdū ſignū
cōſiſtit in exhibicōe honoris. So
lent enī amici ſe inuicē honorare
vel honorem impendere. Maximū
enim honorē ſibi reputauit yſaias
qn̄do xp̄s fecit eum ꝓphetam ſuū
Lucas quādo fecit eum euangeli
ſtam ſuū. Laurenti⁹ qn̄ fecit eum
martirem ſuū. Auguſtin⁹ qn̄ fecit
eum ↄfeſſorē ſuum. Agatha qn̄do
fecit eam virginē ſuā. In beato io
hāne hec ōnia inueniūtur. Terciū
ſignū ↄſiſtit in oſtēſione familia
ritatis et illud oſ̄dit xp̄us iohāni
qn̄ ſup pect⁹ ſuū recubuit in cena
O dilectō āmiranda. iohānes ma
ior iter natos mulierū et baptiſta
non audebat eum tangere ipō in
bēte: ſꝫ iohānes euāgeliſta ↄfiſus
de dilectōne eius in pectore ipſi⁹ he
ſit. Quartū ſignum eſt in largitio
ne donorū. Solent enim amici ſibi
inuicē ſeruire et grata dona tribuē

Illud etiā ſignū xp̄s iohāni oſ̄
dit qn̄ maiorem theſaurū quē ha
buit.ſ.matrē ſuā ſibi ɔmendauit
dicens. Ecce mater tua. Tunc em̄
oblitus erat ſuis vulneribꝰ quan
do matris ⁊ dilecti ſui iohānis recor
dabat᷑ Unde non dixit ſeruꝰ vel cō
ſanguineꝰ tuus. nec dixit. ecce do
mina tua q̄d q̄dez magnū fuiſſet
ſꝫ dixit. ecce mr̄ tua. Q̄ntum ſignū
amoris cōſiſtit in diligenti cura ⁊
ab omni leſiōe cōſeruare. Solent
em̄ amici ſe inuicez defendere ⁊ mu
tuo cuſtodire Illud ei ſignū chri
ſtus iohāni oſ̄dit: q̄ ipſuz cuſto
diuit ab ōni labe mortal̄ pc̄ti. Etiā
a corrupcōe carnis cuſtodiuit in
ſup a dolore mortis. Sextū ſignuz
amoris fuit in ſolicita viſitacōne.
ſolent em̄ amici ſe inuicē in nc̄ita
te viſitare Illud ſignū xp̄us iohā
ni oſtendit: q̄ in maiori nc̄itate.ſ.
in morte ip̄m viſitauit. Magnum
ſignū amoris eſſet ſi alicui ange
lū mitteret deus. maius ſi omnes
angelos mitteret. maximū ſi ipſe
met veniret ſicut ad mēez ⁊ dilectū
ſuū iohānem. apparuit naq̄ʒ cū
ſuo iohāni cū angelis ſuis dicēs.
Ueni dilecte mi ad me: q̄ tempꝰ
eſt vt cum fratribꝰ tuis in menſa
mea epuleris. Surgēs aūt iohēs
cepit ire. Cui dn̄s. die dominica ad
me venies ⁊ cū hꝰ dn̄s dixiſſet in ce
lū receptꝰ eſt deꝰ. Veniente dn̄ica
die in ecc̄iam venit ⁊ a p̄mo galli
cantu agēs miniſteria dei vſq̄ʒ ad
horā terciaz. poſt hec iuſſit fodere
foueā q̄dratā. miſſa celebrata de
ſcendit in eā dicens Inuitatꝰ dn̄e
ad tuum cōuiuiū venio gratias ti
bi agens: q̄ me ad tuas epulas
dignatꝰ es inuitaē. Sciebas q̄ ex
toto corde deſiderabaz te. vidi faci
em tuā: ⁊ quaſi de ſepulchro ſuſci
tatus ſum. api mihi ianuaz vite ⁊
pduc me ad ɔuiuiū tuū. tu es em̄
xp̄s filiꝰ dei viui ⁊ cū hoc dixiſſet
lux immenſa circūfulſit eū ⁊ quaſi
req̄ſcens in foueaz intrauit. in q̄
pꝰ deceſſuz luminis nihil aliud in
uentū fuerat niſi māna q̄ hodier
na die adhuc ibidē apparet Septi
mū ſignū amoris fuit ſibi chriſtꝰ
oſ̄dit. erat potētia miraculorum
Ipſe naq̄ʒ habuit ptātez ſup crea
turas. ſup demōes. ſup mortē. ſup
elementa. Sup demones: q̄ eos de
corpibꝰ hoīm eiiciebat. Legit᷑ em̄
q̄ p tactū veſtimēti ſui demōes ex
pellebātur ⁊ infirmi ſanabāt᷑. Ha
buit etiā poteſtatē ſuper naturas
Un̄ legit᷑ q̄ duo iuuenes diuites
venditis ōibꝰ que habebāt dede
rūt paupibꝰ ⁊ ſecuti ſūt apl̄m io
hānem euāgeliſtā ɔtigit autē q̄
cū ciuitatē intrarent viderūt quoſ
dā de ſuis ſeruis ſericis indutos ⁊
cōtriſtati ſūt valde. q̄d intelligēs
apl̄s ait. video vultꝰ veſtros ɔtri
ſtatos. vn̄ vultis oīa veſtra reha
bere. afferte m̄ virgas ⁊ lapides mi
nutos de litore maris. q̄ cū obla
ta eſſent inuocato noīe dn̄i virge
ɔuerſe ſūt in aurū: ⁊ lapides in gē
mas ⁊ dedit eis dicēs Modo ite ⁊ p
bate ſi purū aurū ⁊ gēme fuerint.
q̄d cū pbatū fuiſſet ait apoſtolꝰ
Ite ⁊ redimite q̄ vendidiſtis: q̄ p̄
mia celorū amiſiſtis: hec ⁊ hm̄ ſi

milia dicēte aplo offerebaẛ iuue
nis q̄dam q̄ triginta dies ꝯſederāt
cū vxore ſua qui erāt mortuꝰ ⁊ erat
tantus luctꝰ ꝙ iobes fleuīt cū eis
⁊ fuſa longa orōe alta voce dixit.
Surge iuuenis nūcia iſtis ꝙ̄ tam
gloriā amiſerunt ⁊ ꝙ̄ tam penā ꝑ
meruerūt: ⁊ ſurgēs iuuenis grās
egit dño ⁊ aplo ⁊ increpauit apo
ſtatas ⁊ ait. Vidi āgelos veſtros
flentes ⁊ angelos ſathane gaudē
tes. Rogate aplm: vt det vobis ve
niā. hoc dicto ipſi cuꝫ toto ꝓplo ꝓ
ſtrauerūt ſe in orōne ante aplm.
Apl's vero p. xxx. dies eis pniām
inſtituit. auruꝫ ⁊ gēmas in p̄ores
naturas ꝯuertit ⁊ in gratiam dei
eos recepit. Itē hūit ptātē ſup mor
tuos. vñ legiẛ de eo ꝙ cū ab exilio
reuocatꝰ fuiſſet ⁊ epheſū intraret
druſiana eiꝰ dilectrix mortua effe
rebaẛ ꝯtā. Itē habuit ptātēꝫ ſup
elemēta. vñ legiẛ de eo ꝙ cū euan
gelia ſcriberet. rogauit deū vt nul
las aeris moleſtias pateret q̄d fa
ctū eſt: qꝛ in medio pluuie ſedit ⁊
ſcripſit ⁊ nihil ſibi pluuia nocuit
Vñ adhuc hodie eodem loco reue
rentiā ſeruāt elemēta: qꝛ nec pluit
nec ningit. nec vētus fūt ibi. neqꝫ
aliq̄ impedimēta aeris. Rogemꝰ.

¶ De innocentibꝰ F. xij.

Sine macula ſūt

ante tronū dei. ſ. iſti pueri quoruꝫ
hodie memoriā agimꝰ Apoc. xiiij.
Quicunqꝫ voluerit cū iſtis pueris
eſſe ante thronuꝫ dei debet in mū
do viuere ſine macula. Debet autē
eſſe ſine triplici macula. ſ. cordis.
oris ⁊ opis. Macula cordis eſt ma
la delectatio i cordibꝰ immūdis q̄
maculant faciē anime coram deo.
Job. xi. ſi nō ꝑmāſerit in tabnacu
lo tuo iniuſticia ⁊ v corde tuo mala
delectatio. tūc leuare poteris faciē
aīe tue ad deū ſine macula. Ma
cula iſta male cogitacōis ita defor
mat faciē anime ꝙ ſpūſſanctꝰ nō
delectaẛ habitare in ea. Spūſſcūs
aufert ſe a cogitacōe mala vt dici
tur. Sap. p̄. Que ſūt ſine intellectu
⁊ corripieẛ ⁊ expelleẛ a ſupuenien
te iniq̄tate. vñ Ihere. Vſquequo
morabunẛ in te cogitacōes noxie
notāter dicitur morabūtur: qꝛ co
gitacōes que veniūt ꝯtra volūtatē
ꝯſenſus. non maculant animā: ſꝫ
que morā faciūt cum delectacōe ⁊
placentia. Legiẛ enī de ſancto bern
hardo ꝙ cū ſemel in oratiōe mul
tū fleret. cogitatio vane glorie ce
pit labi in corde eius: qꝛ cepit co
gitaꝛ̄ intra ſe. vtinam ſtarent fra
tres tui ⁊ viderent ꝙ tantū fleres.
hērent te ꝓ ſancto viro. poſtea ad
ſe reuerſus ingemuit ⁊ dixit. Heu
oīa bona mea ꝑ vanā gloriā ami
ſi: ⁊ dixit ei angelꝰ Bern. Nō ōnia
amiſiſti: ſꝫ hec eſt pugna beatorū
qñ aliq̄s bona facit opa non ꝓpē
vanam gloriā. ſi tūc aliq̄s motꝰ
vane glorie ſurrepit. ꝯtra euꝫ de
bet pugnare: ⁊ ꝑ illam nō ꝑdet bo
na ſua opa: ſꝫ augentur ꝓpter pu
gnam. Qui autē non p̄bet ꝯſenſū
malis cogitacōibus: non macu
lat animā ſuam: ſꝫ ꝯmendat eam

dominꝰ dicens. Tota pulchra es
amica mea ⁊ macula nõ est in te.
Cant. iiij. Secũdo debemꝰ eſſe ſine
macula oris. Macula oris eſt men
daciũ ⁊ detractio. Unde legitur de
iſtis pueris. In ore eorũ non eſt
inuentū mendaciũ. ſine macula
ſunt ante thronũ dei. Detractor au
tẽ oris maculat os ſuũ ad modū
porci. Si porcus videret flores ⁊ lu
tum. citiꝰ ponit os ſuum in lutũ q̃
ad flores. Sic detractor ſi viderit de
proximo ſuo bonũ ⁊ malum ſilet bo
num ⁊ malū ſemp recitat. Cõtra
hos dicitur Sap. p. A detractõne
parcite lingue. quaſi diceret. No
lite maculare linguā p detractio
nem. Cũ talibꝰ malis porcis non
habitat ſpũſſanctꝰ: ſꝫ dyabolus.
Unde dixit legio demonũ. domie
ſi eijcis nos mitte nos in porcos ⁊
ſic factum eſt vt dicitur Mar. v. ⁊
Mat. viij. ⁊ tales maledicti ſunt a
domino. Sap. xxviij. Suſurro ⁊ bi
linguis maledictꝰ eſt. multos em̃
turbauit pacē habẽtes. hoc figu
rat dominꝰ Nũi. xij. Quãdo mariã
que moyſi detraxerat lepra pcuſ
ſit ⁊ iuſſit eã ſeparari extra caſtra
Sic ſepabũtur detractores a coio
ne bonorũ. Exemplũ. Senex q̃dā
vidit fratres ſimul ſtãtes ⁊ collo
quẽtes. quãdo loquebantur de bo
nis. vidit angelũ ſtantẽ in medio
eorum manibꝰ plaudẽtem. quãdo
vero de mal' loquebãtur vidit im
mũdos porcos inter eos ſtantes ⁊
eos maculantes. Et cum iterũ a de
tractationibꝰ ceſſarent ⁊ de bonis
loquerentᷣ: vidit porcos recedẽtes
⁊ venientes angelos ⁊ plaudentes
Tercio debemus eſſe ſine macula
opis. Macula opis eſt peccatum
opationis. p̃. Thimot. vlt. Preci
pio tibi vt ſerues mãdata dei ſine
macula Quia peccatũ maculat homi
nes dicit ps̃. Corrupti ſũt ⁊ abomi
nabiles facti ſũt in iniq̃tatibꝰ ſuis
Tren. iiij. Denigrata eſt ſuper carbo
nes facies eorũ ꝟ facies omniũ pec
catorꝝ. Anima eſt imago dei. Qui
ergo animã ſuam maculat tantũ
deum offendit ac ſi animã ꝟ faciẽ
ſuam in lutũ pijceret Job. xxxi. Si
manibꝰ meis ꝟ operibꝰ meis ad
heſit macula. ſerã. ⁊ aliꝰ comedet.
q̃ſi diceret. Si opera mea fuerint
maculata ꝟ criminoſa non proſũt
mihi omnia bona que facio ⁊ ele
moſine quas ſemino: qꝛ omnia q̃
facimus q̃ diu ſumꝰ maculati pec
catis amittimꝰ. Lauemꝰ ergo ma
culas peccatorũ aqua lacrimarū
ſi ſtare velimꝰ cum pueris iſtis an
te thronū dei. Sic fecit beata ma
ria magdalena. Gregꝰ. Quia tur
pitudinis ſue maculas aſpexit la
uãdo ad fontẽ miſericordie cucur
rit. Si etiã hoc fecerimꝰ ſup niuem
albi erimꝰ Rogemꝰ.

De eiſdem   ſ. xiij.

Uidi ſup mõtẽ
ſyon agnũ ſtantē ⁊ cũ eo
centũ q̃dragintaq̃tuor milia Apoc
xiiij. Cõſuetudo eſt ducum qñ viſi
tant remotas ptes q tunc ſecũ du
cũt palantinũ ⁊ cancellariũ ⁊ ſ fa
miliaritatẽ. pueros ad ſolaciũ. Eo d
mõ dux celi volens remotas ptes

viſitare.ſ.terrā q̄ a celo diſtat tan
tū ſpaciū q̄tum p.vij.milia an
noꝝ ire poſſet ⁊ quolibet die p.xl
miliaria dietam faceret.vix enim
tāto ſpacio illuc homo veniēt ſm
pħos.dux ei palatinuȝ habuit.ſ.
beatū ſtephanuȝ.⁊ cancellariū ſu
um beatū iohānē:⁊ pueros ſuos
.ſ.innocentes quoꝝ feſtum hodie
agim⁹ ad quoꝝ gloriā in iſta epi
ſtola tria notare poſſum⁹.ſ.ipoꝝ
innocētiam quā habuerūt.penā
quā ſuſtinuerūt.gloriā ad quam
puenerūt Ipſoꝝ gloria notat̄ ex
loco:q꞉ in monte ſyon in quo eſt
hereditas dei.De quo mōte dicit̄
Exo.xv.Introduces eos ⁊ planta
bis in mōte hereditatis tue firmiſ
ſimo habitaculo qui dicit̄ mons
ſyon ⁊ ſpeculū.ibi ei ſpeculamur
dilectiſſimū creatorem noſtrum:
q꞉ facie ad faciem eum videbim⁹
qđ modo non videm⁹ niſi p fidem
Hic eſt enī mons de quo dicit pš
Quis aſcendet in montem dn̄i.Et
q꞉ iſti pueri glorioſi ſunt in mōte
illo.ideo ſecuri ſunt ab hoſtib⁹ mē
tis ⁊ corpis in eternū.Item eorum
gloria notatur ex cōſortio.ſ.agni
Vidi in quā agnuȝ ſtantē in quo
xp̄i humanitas deſignat̄.in qua
hūanitate totū eoꝝ gaudiū conſi
ſtit.in quā ipſi ⁊ angeli deſiderāt
pſpicere.Iſtū agnū deſiderabāt
ſcī pr̄es dicētes Emitte agnū tuuȝ
dn̄e dn̄atorem ſre.Scđo notat̄ eo
rū pena cū dī.Hij empti ſūt de ſra
ex hoib⁹ ⁊ redēpti ſūt a culpa in q̄
nati fuerāt ⁊ hoc p̄cioſo ſanguie
ſuo in quo baptiſati ſunt.quorū

pena ɔmēdatur:q꞉ p̄mi fuerūt.Ip
ſi enim ſunt pto martires ecclē:q꞉
omnes alios mr̄es p̄ceſſerūt.Vn̄
Auḡ.vocat eos ſanctos martires
eccē:q꞉ p̄mi martires ſūt.Itē ɔmē
datur eoꝝ pena:q꞉ loco xp̄i paſſi
ſunt.xp̄s enim ad pdendū quere
bat̄ ⁊ ipſi eius loco interficiebāt̄
Vnde legitur q̄ magis veniētib⁹
iħrl̄m et de ortu noui regis ſciſci
tantib⁹.herodes hoc audiens tur
bat⁹ eſt ne aliq̄s natus eſſet q̄ eū
tanq̄ inuaſoreȝ regni repelleret a
regno.Rogabat igitur magos vt
eo inuēto ſibi renūciarent.fiƚ ans
ſe velle adorar̄e quē volebat occidē
vidēs ḡ q̄ illuſus eſſet a magis q̄
ad eū non eēnt reuſi.de morte pu
eroꝝ q̄ erant in bethleē.cepit cogi
tare vt cū eis quē ſiebat occideret̄
Ad admonitōȝ āt angeli ioſeph
cū puero ⁊ mr̄e ei⁹ fugit in egiptū
ibiq3.vij.ānos pmāſit Interea he
rodes a filijs ſuis ad ceſareȝ citat̄.
cūq3 pr̄ cū filijs corā ceſare diſpu
tarent.diffinitū eſt vt filij pr̄i i oī
bus obedirent.rediēs ēgo occidit
oēs pueros q̄ erāt in bethleē ab
infantib⁹ duoꝝ ānoꝝ vſq3 ad pu
eros vni⁹ noctis.tūc ipletū eſt qđ
dictū erat p pphām Ihere.iij.Vox
in rama audita eſt ploratus ⁊ vlu
lat⁹ multus.rachel āt plorās fili
os ſuos ⁊ vox piaꝝ matrū Tercō
notatur eoꝝ innocētia cū ſubdit̄.
Hij ſūt qui cuȝ mulierib⁹ non ſūt
coinq̄nati virgines enī ſūt In quo
exprimit̄ eorū mūdicia triplex.ſ.
carnis cordis ⁊ oris.Nō enī in car
ne habuerūt immūdiciam:q꞉ cū

mulierıbꝰ nō ſūt coinquinati. Nec
in ore fallaciam ꝙ in ore eoꝝ non
eſt inuentū mendaciū. Nec in cor
de maliciā habuerunt: ꝙ ſine ma
cula ſūt ante thronū dei. Sicut em̄
macula eſt turpis in facie. ſic pec
catū in ɔſcientia. valde enim defor
mat hominē apud deū. Qui ergo
voluit cuꝫ ſanctis innocētibꝰ habi
tare i celo debet hic maculas ſuas
lauare ꝑ pniam. vn̄ Exo. xxx. legiť
ꝙ ante templuꝫ facta fuit piſcina
q̄ dicebať eneum ⁊ erat circūdata
ſpeculis mulieꝝ ⁊ ſacerdotes ſe la
uantes in mari eneo a maculis ⁊
in ſpeculo ſe ɔſiderantes: vt ſic mū
dati templū intrarent. Nos q̄ intē
turi ſumꝰ templū celeſte mūdemꝰ
noſtrā ɔſciētiaꝫ a maculis pctōꝝ
vt valeamꝰ cuꝫ ſanctis innocētibꝰ
intrare illud ꝑpetuuꝫ templū. Qḋ
nobis prāre dignetʼ ⁊c̄.

De ſancto Thoma cāthuarieñ. Sermo. xiiij

Uſqꝫ ad mor
tem certauit ꝓ iuſticia dei
Et dominꝰ ꝓ eo expugnauit inimi
cos ſuos. Ecci. iiij. Verba p̄dicta
bene ɔueniūt beato thome mr̄tiri.
In quibꝰ notanť tria. Primo cer
taminis cauſa Ibi ꝓ iuſticia Scḋo
certaminis ɔſtātia. ibi vſqꝫ ad mor
tē. Tercio certaminis victoria ibi ⁊
dn̄s ꝓ eo expugn̄uit inimicos ſuos
Circa primū nota ꝙ homo q̄tuor
habet inimicos cōtra quos debet
certarē Primus eſt caro ꝓpria que
nos impugnať ꝑ malas ɔcupiſcē
tias. Gal. v. Caro enim ɔcupiſcit
aduerſus ſpm̄ Caro em̄ ɔcupiſcit
bene comedere. bene bibere. molli
bus veſtiri: ⁊ diu dormire ⁊ luxuri
ari. que ōnia ſunt ɔtra ſalutē ani
me. Cōtra hoc debet homo certare
ꝑ ɔtinentiā. ꝑ ieiuniū. ꝑ vigilias.
ꝑ oracōes. ꝑ diſciplinas ⁊ aſperi
tatē veſtiū. Qn̄ enim delicias carni
noſtre damꝰ. gladiū hoſti noſtro
tradimꝰ. Et qn̄ delicias ei ſbtrahi
mus. hoſti noſtro gladiū auferiꝰ
⁊ eū ſupamꝰ. Cor. ix. Omnis q̄ in
agone ɔtendit ab ōibꝰ ſuis noci
uis ſe abſtiet. hoc modo certauit
iſte ſcūs thomas vn̄ legiť de eo ſic
cuꝫ in curia regis anglie ɔſiſtēt ⁊
q̄dā fieri ɔtr̄ deū ⁊ iuſticiā diſponi
ɔſpiceret curiā deſeruit ⁊ epō cātu
ariēſi adheſit. Sꝫ ad p̄ces epi can
cellariꝰ regis factꝰ eſt ⁊ rex eū epm̄
lꝫ multū renitētē ſublimari ꝓcura
uit Tūc ſubito in alteꝝ viꝝ muta
tur ⁊ carnē cilicio ⁊ ieiunio ⁊ caſti
gacōnibꝰ macerabat. qḋ tn̄ occul
tabat ſub veſte decēti ꝙ hoibꝰ non
appareꝫ. Beata virgo maria legi
tur ſuū ciliciū ɔſuiſſe. Cum enim
ſacerdotē quēdaꝫ ſuſpendiſſet ab
officio ſuo eo ꝙ non ſciret niſi tan
tū legere vnā miſſam de btā virgi
ne maria. btā virgo maria appa
ruit ſacerdoti dicēs ꝙ iret ad eū ⁊
diceret ꝙ illa ꝓ cuiꝰ amore miſſaꝫ
celebrare ɔſueuerat camiſiā ſuā ɔ
ſuiſſet ſibi ⁊ in tali loco eā inueni
ret ⁊ ſe tam rubeā de q̄ illaꝫ ɔſueāt
illic reliq̄ſſet Qḋ audiēs epſ ⁊ ita
inueniēs ſacerdotē ſuo officō reſti

tuit ⁊ illud ſecrete habere p̄cepit.
Sic ergo pꝫ ꝙ iſte ſanct⁹ thomas
primū hoſtem.ſ.carnem vicit ſua
caſtigatione. ſic ⁊ nos facere debe
mus. Secūdus hoſtis eſt mūdus
iſte enim impugnat per auariciā
Omnes enim mūdi amatores cu
piūt ditari aut exaltari ⁊ domina
ri: ⁊ iſta omnia ſunt cōtra ſalutē
anime. p̄. Thimot. vi. Qui volūt
diuites fieri incidūt in temptatio
nē ⁊ in laqueū dyaboli ⁊ in deſide
ria multa inutilia ⁊ nociua q̄ mer
gūt animā in interitum. Eccū. viij.
Multos pdidit argentū ⁊ aurum
Cōtra hūc certandū eſt p cōtem
ptū rerū mundanarū ⁊ dignitatū
Heb. xij. Deponētes omne pōdus
rerum.ſ. bonorū tempalium curra
mus ad ꝓpetuū nobis certamen
.ſ. cōtemnendo terrena quorū con
cupiſcentia impugnat nos mun
dus. ſic fecit iſte ſanct⁹ thomas li
cet ep̄s eſſet ⁊ domin⁹ tamen non
ſibi: ſꝫ paupib⁹ xp̄i diuitias cōſer
uauit. Nam legit̄ de eo ꝙ multas
elemoſinas faciebat quotidie: qꝛ
paupes inuitabat ⁊ pedes eoꝝ ab
luebat cituatis genib⁹ ⁊ neceſſa
ria menſe eis miniſtrauit ⁊ datis
cuilibet q̄tuor argētris eos remit
tebat ⁊ qꝛ paupes ꝓpter xp̄m reci
piebat xp̄s eum econuerſo recipe
voluit vt pꝫ. Legit̄ enim ſic. Iuue
nis q̄daꝫ defunct⁹ miraculoſe reui
uiſcens dixit ꝙ vſqꝫ ad ſup̄mū or
dinē deduct⁹ eſſet vbi inter apoſto
los ſedē vacuā vidit ⁊ dictū eſt ei.
ſedes hec eſt beati thome ep̄i. Sic
ergo pꝫ ꝙ p ↄtemptū rerum mun
danarū contra mūdum certauit ⁊
ideo ſedē inter apoſtolos meruit.
Terci⁹ hoſtis eſt dyabol⁹ qui im
pugt̄ nos diuerſis tēptationib⁹
cui reſiſtere debem⁹ p firmā fidem.
p̄. Io. v. Hec eſt victoria q̄ vincit
mūdum fides noſtra. Itē. p̄. petri
v. ffr̄es ſobrij eſtote ⁊ vigilate in
orationib⁹ veſtris: qꝛ aduerſari⁹
veſter dyabolus tanq̄ leo rugiēs
circuit querens quē deuoret. cui re
ſiſtite fortiter in fide. Itē reſiſtēdū
eſt dyabolo p ieiuniū, oracōnem
⁊ humilitatē. Req̄. dn̄ica p̄ma in
xl. In ē. Duct⁹ eſt iheſus in deſertū
⁊c̄. Quartus hoſtis eſt homo ma
lus qui impugnat bonos ⁊ perſe
quitur. ij. Thimothei. iij. Omnes
qui pie ⁊ glorioſe volūt viuere in
chriſto pſecucōnē paciūtur. Cau
ſa autem quare mali perſequūtur
bonos hec eſt. Quia boni deteſtan
tur ⁊ reprehendunt vitam ⁊ opera
maloꝝ Amos. v. Odio habuērūt
corripientem in porta ⁊ loquentē
perfecti abominati ſunt. Iohānis
vij. dixit iheſus diſcipul̄ ſuis me
autem odit mūdus. id eſt mūdi
amatores. ſcilicet mali. Quia teſti
moniū perhibeo de eis: quia opa
eorum mala ſunt. Cōtra iſtum ho
ſtem.ſ. maluꝫ hominē debet homo
certare p cōfidentiam in deum. ij.
Paralip̄. xx. Confidēter ſtate ⁊ vi
debitis auxiliū domini ſuper vos.
Joſue. p̄. dixit angelus ioſue. Cō
fortare ⁊ eſto robuſt⁹ et noli time
re: qꝛ tecum eſt domi⁹ Hoc mō cer
tauit beat⁹ thomas cōtra pſecuto
res ſuos. Naꝫ de eo legit̄. Cum enī

militeſ armati venerunt ⁊ vbi ſit
ep̄s inquiſierūt. Quibꝰ ille occur
rens dixit. Ego ſum q̄d vultis. At
illi venimꝰ vt occidatis. Quibꝰ ille
ꝓ deo meo ⁊ ꝓ iuſticia mori patꝰ
ſum. Si ergo me queritis ex pte dei
mei omnipotētis vobiſ ꝓhibeo ne
alicui alteri noceatis. deo autē ⁊ be
ate marie ac beato dyoniſio ⁊ om̄i
bus ſanctis cāꝫ eccleſie mee ꝯmit
to. hijs dictis caput eiꝰ impetit. co
rona ꝑſcindit. cerebrū p pauimē
tum eccl̄ie ſpargit ⁊ ſic martir deo
ꝯſecratur. Cū autē clerici Requiem
eternā incipent. Subito āgeli af
fuerūt ⁊ inceperūt Letabit iuſtus
⁊c̄. Multi autē infirmi claudi ceci
ſanati ſūt ⁊ mortui reſuſcitati. Sic
p; q̄uo beatus thomas ꝯſtāter vſ
q; ad morteꝫ ꝓ iuſticia certauit ⁊
coronā mītirij ꝓmeruit: ⁊ dn̄s ini
micos eius ꝓ eo expugnauit. Vn̄
legit ꝙ in pſecutores eiꝰ in tantuꝫ
vlcio diuina deſeuijt. vt alij digitis
alij dentibꝰ fruſtatī diſcerpebant.
Alij palitici diſſoluti alij amētes
effecti miſerabilit interierūt. Rogeꝰ

De ſancto ſilueſtro.
Sermo. xv.

Cuꝫ placuerit
dn̄o vie hoīs inimicos eiꝰ
vertit ad pacē. ꝓuer. xvi. In hijs
verbis duo notant ad ꝯmēdacōꝫ
beati ſilueſtri. Primū eſt vite eius
ſanctitas ibi. Cuꝫ placuerint dn̄o
vie eiꝰ Secūdū eſt ſctātis eiꝰ vtili
tas. Ibi inimicos eiꝰ vertit ad pa
cem. Verba iſta bene ꝯueniūt bea
to ſilueſtro cuiꝰ vie vite placuerūt
dn̄o ⁊ inimicū ſuū ꝯſtantinū ꝯuer
tit ad pacem eccl̄e. Sciendū auteꝫ
ꝙ multa ſūt p que poſſumꝰ place
re deo. Primū eſt hoſpitalitas. He
b. xiij. Hoſpitalitatē nolite obliui
ſci. p hāc autem multi placuerūt
dn̄o. Abrahā ꝙ hoſpital fuit me
ruit deū recipere in domū ſuā. vnde
Mat. x. Qui vos recipit me recipit.
Gregꝰ. Pēſate frēs cariſſimi ꝙ ta
ſit virtꝰ hoſpitalitatis ad mēſam
veſtram xp̄m recipe vt vos ab eo
ad eterna ꝯuiuia recipi valeatis
q̄ndo dicet. hoſpes fui ⁊ collegiſtis
me. venite bn̄dicti patris mei pci
pite regnū. Iſtā virtutē hūit beatꝰ
Silueſt. vn̄ legit de eo. Cū eſſet in
fantulꝰ. a iuſtia matre eiꝰ. cirino
ꝑſbitero lr̄is imbuendꝰ tradit. fa
ctus aūt iuuenis hoſpitalitatē to
ta diligētia exercuit. vn̄ ſctm thi
motheū xp̄m p̄dicantē hoſpitē re
cepit q̄d tn̄ alij ꝓpter pſecucōnem
non audebāt. q cum fideꝫ xp̄i p̄di
cauit pꝰ annū mītirij palmā ade
ptus eſt. Putans auteꝫ tarquinꝰ
ꝑfectꝰ. thimotheū multis diuicijs
abūdaſſe a beato ſilueſtro eas ex
petit inferēs ei minas mortis: ſed
cū vere ꝯperiſſet thimotheū diuici
as non habuiſſe. ſilueſtro p̄cepit
ydolis imolari aut craſtina die eū
tormētis interiē. Cui ſilueſter Stul
te hac nocte morieis ⁊ eterna tormē
ta ſuſtiebis. Silueſter g̃ carceri trē
ditur ⁊ tarquinꝰ ad ꝯuiuiū inuita
tur. Cū g̃ comederet os piſcis i eꝰ
guttur verſat ⁊ ſic ſuffocat. Silue

ſter igit̃ de carcere liberatus ⁊ mor
tuo papa licet ẽniteret̃ nutu dei in
ſũmum põtificem eſt elect⁹. ſic pa
tet quõ p hoſpitalitatẽ deo placu
it. Secũdũ p qd homo deo placet
eſt miſericordia. puer. xxi. Facere
miſericordiã magis deo placet q̃
victima. Aug⁹. Nihil eſt qd nos
deo: ita caros ⁊ amabiles reddit ſi
cut pietas ⁊ miſericordia. Hanc
etiã cum õni diligentia ſtudebat
beat⁹ ſilueſter. vñ legitur. Beatus
ſilueſter pontifex fact⁹ pauper̃ cu
ram maxime habuit nam omniũ
orphanorũ. viduarũ ⁊ pauper̃ no
mina ſcripta habebat ⁊ õmib⁹ eis
neccẽria miniſtrabat. Terciũ per qd
homo deo placet eſt fides. Ecci. p̃.
fides eſt deo bñplacita: q̃ ſine fide
deo placere eſt impoſſibile. Aug⁹
ſine fide õmis labor vacu⁹ eſt. hãc
fidem beat⁹ ſilueſter cõſtantiſſime
defendit. vñ legitur cum cõſtanti
nus xp̃ianos pſequẽtur ⁊ ydolis
ſacrificare cõpelleret̃ beatus ſilue
ſter cũ ſuis clericis exijt ⁊ in q̃dã
monte mãſit. Conſtantin⁹ ergo le
pra pcuſſus a multis medicis cu
rari nõ potuit. tandẽ ad cõſilia ydo
lorũ adducta ſũt tria milia puero
rũ vt in eorum recẽti ſanguine bal
nearet ⁊ ſanaret̃. Cum autẽ impa
tor ad locũ balnei iret occurrit ei
multitudo mulierũ que reſolutis
crinib⁹ ⁊ ſciſſis veſtib⁹ vlulabãt.
Cum ergo imperator intellexiſſet
matres puerorũ eſſe miſericordia
motus ad palaciũ redijt. Juſſit er
go mulierib⁹ pueros reddi ⁊ dona
⁊ vehicula infinita dari. Quãtum

autẽ iſta miſericordia deo placuit
patet p ea que ſequũtur. Sequẽti
autẽ nocte apparuerũt ei petrus ⁊
paulus apoſtoli dicẽtes. Cũ ſan
guinẽ innocẽtem innocẽter effun
dere horruiſti miſſi ſum⁹ a domino
deo noſtro ihu xp̃o tibi dare reme
diũ ſanitatis. Silueſter monſtra
bit tibi piſcinam in qua dũ mer
ſus fueris ſanus eris. Hãc ergo
mercedem deo reddas. vt xp̃ianus
fias. Euigilans autẽ fecit beatũ ſil
ueſtrũ adduci cum gloria ⁊ benig
ne eum recipiẽs queſiuit qui fuiſ
ſent dij qui apparuerũt ei. Rñdit
ſilueſter nõ eos eſſe deos: ſed apo
ſtolos dei. Et cũ ei vitam eorũ expo
ſuiſſet oñdit eis imagines eorum
quas cõſtantin⁹ optime recogno
ſcens credidit ⁊ baptiſma ſuſcepit
⁊ mundatus eſt: ⁊ xp̃m ſe vidiſſe
aſſeruit ⁊ maxima ps populi fidẽ
recepit. Qd audiẽs mater ei⁹ litte
ras de iudea ei miſit. laudãs eum
q̃ ydola reliquiſſet: ſed vitupans
q̃ hominẽ crucifixũ p deo coleret.
Tũc reſcripſit ei cõſtãtin⁹ q̃ magi
ſtros iudeorũ adduceret q̃ cũ xp̃i
anis in fide diſputarẽt. At illa ad
duxit. C. xl. doctiſſimos iudeos q̃s
oĩs beatus ſilueſter vicit. Tunc
vnus doctorũ arte magica thaurũ
fortiſſimũ iterfecit. Et ſilueſter eũ
in nomine domini reſuſcitauit. Et
tũc helena mater cõſtantini credi
dit: ⁊ pluſq̃ tria milia hominũ iu
deorũ. Et poſt hec beatus ſilueſter
obdormiuit in domino. Rogem⁹.

De eodem.
Sermo.xvi.

Honora medi
cū propter nc̄itate; Ecc̄i.x
xxviij. Cum multas nc̄itates Con
ſtātinus impator incidiſſet ⁊ nul
lum remediū ſalutis inueniſſet. ce
leſtis medicus ſilueſter affuit qui
nc̄itates ſuas curaret ⁊ ſanitatem
donauit. vnde cōſtantinꝰ honora
uit eum magnifice. In verbis iſtis
duo notātur. Primū eſt cōſtanti
ni neceſſitas. Secūdū eſt honoris
ſublimitas qua ſilueſtrū honora
uit. Notādum eſt ꝙ conſtantinꝰ
lepram patiebatur quā curari vo
luit p innocētem ſanguinē puero
rū quem effundere volebat. ydola
triam autē non volebat diminuē
ſꝫ augmētare p xp̄iane religionis
extirpacōez. Sꝫ affuit celeſtis me
dicus qui hūc morbuz curauit. ſ.
ſilueſter. qui curauit leprā p bap
tiſmū. Perſequēs enim conſtanti
nus xp̄ianos expulit ſilueſtrū de
vrbe qui in quodā monte cum ſu
is clericis māſit. Interea ꝯſtantinꝰ
cecidit in plagā lepre. tandem ad
cōſilium pontificū ydoloꝝ. tria mi
lia pueroꝝ adducti ſunt vt eos ne
carent ⁊ in ſanguine eoꝝ balneaēt
Egredientē autē eo ad locū vbi bal
neuz pari debebat. Mr̄es puerorū
eidē obuiā cum lacrimis ſteterūt.
Impeātor dixit militibus. audite
oīs hic ſtantes. Dignitas roma
ni imperij vnanimit̄ indixit. ne ali
q̄s infantē in bello occideret. Vicīū
eſt ꝫ p̄riū mādatū tranſgredi. Juſ
ſit matribus pueros reddi ⁊ dona
pluria dari. Impator ad pallaciū
reuerſus eſt. Seq̄nti vero nocte pe
trus ⁊ paulꝰ apl̄i ei apparuerūt di
cētes: qr horruiſti effundere ſāgui
nē innocentē; miſit nos dn̄s ih̄s
xp̄s dare tibi ꝯſiliuz ſanitatis. Sil
ueſtꝝ igit̄ ep̄m qui apud montē
ſitapim latitat accerſiri facias. Hic
tibi piſcinā oſ̄ndet in qua dū mer
ſus fueris tūc curaberis a lep̄. Eui
gilans igit̄ ꝯſtantinꝰ ſtatim mili
tes ad ſilueſtꝝ miſit. q. ſ. ſilueſter
ſe ad palmā martirij vocari credi
dit deo ſe ꝯmendās ⁊ ſociū ſecum
adhortās ꝯſtantino p̄ntat̄. Cui ꝯ
ſtātinꝰ aſſurgēs ſilueſtꝝ ſalutās
⁊ ei ſomnij viſiōz narrās ⁊ q̄rens
ꝯſtantinꝰ ſilueſtꝝ dicens q̄ fuerūt
illi dij q̄ ſibi apparuerīt. Silueſter
rn̄dens dixit illos fuiſſe apl̄os dei
⁊ nō deos. Tūc ad p̄ces impatoris
imagines apl̄oꝝ iuſſit ei afferri.
q̄s impator aſpexit tales ei fuerīt
q̄ ſibi apparuerūt acclamauit. Sil
ueſter igit̄ cathecumenū eū fecit
⁊ ieiuniū p ebdom̄ ſibi indixit. Cū
qꝫ baptiſatꝰ fuiſſet mūdꝰ factꝰ eſt
⁊ xp̄m vidiſſe affirmauit. Prima
vero die baptiſmi hāc legē dedit.
ꝙ xp̄us ab oībꝰ in vrbe romana
coleret̄. Sc̄da die ſi quis xp̄m bla
ſphemaret puniret̄. Tercia die vt
oīs baptiſarent̄ in vrbe romana
⁊ q̄cūqꝫ xp̄iano iniuriā faceret; ptē
dimidia bonorū ſuorū priuaretur
Q̄rta die vt ſicut impator rome in
honore p̄ncipali hr̄etur. Sic apl̄i
cus ab vniūſis in p̄cipuis hr̄etur

honoribꝰ. Q̃nta quicūqꝫ ad ec̄cās
fugeret ab ōībꝰ inimicis ſeruaē
tur illeſus. Sexta vt nullꝰ niſi de li
cencia antiſtitis ſui eccām edifica
ret infra muros alicuiꝰ ciuitatis.
Septima vt decime poſſeſſionū re
galiū tribuātur ad edificacōnem
eccāꝝ. Octaua die impator ad ec
cleſiā ſancti petri venit ⁊ ſe de ſuis
culpis lacrimabilit̄ accuſauit. pꝰ
modū arrepto bidēte ad fundamē
tū baſilice ꝯſtruēdum terrā prius
āceſſita duodeciꝫ cophinos in ſu
is ſcapul̄ foras eiecit. Itē curauit
ſilueſter iudaicā pſidiaꝫ p p̄dica
tionē Unde legitur ꝙ helena mat̄
cōſtantini in bethania exiſtēs au
diuit filium ydolis abrenūciaſſe.
Sed dire increpās filium ꝙ homi
nem crucifixū p deo coleret. Veni
ens igit̄ helena cū. C. xl. doctoribꝰ
iudeoꝝ diſputando ꝯtra ſilueſtrū
⁊ ꝯtra fidem xp̄ianā quos ipē om
nes vicit ⁊c̄. vt s̄. Itē ſilueſter cura
uit prauitatē hereticam diſputan
do. Cōſtantinꝰ fecit ꝯgregare ꝯſili
um cui interfuerāt. cccc. xviij. Epi
vbi ſymbolū qđ p eccāꝫ cantatur
editū fuit. vbi cum arriꝰ cuꝫ aliꝭ
ep̄is diſputaſſet ipē arriꝰ cecidit in
faciē ſuaꝫ ⁊ medius crepuit. ac ne
phando ore cū quo xp̄m blaſphe
mauerat. viſcera ſua euomit: ⁊ er
ror p̄uitatis heretice miraculoſe di
ſputando curatꝰ eſt Itē curauit ge
neralē morbū in gēte q̄ erat inter
fectio draconis. Poſtꝙ̄ enī impa
tor ꝯuerſus fuit pōtifices ad eum
dixerūt. draco iſte ēſt in fouea Sꝫ
poſtꝙ̄ fidē accepiſti pluſꝙ̄. ccc. ho

mines inficit flatu ſuo. Cōſule ſu
p hoc ꝯſtantine At ꝯſtantinꝰ ſilue
ſtro dicit p̄dicta q̄ habuit a pōti
ficibꝰ Rn̄dit ſilueſter ego p virtu
tem dei eū ceſſare faciaꝫ a leſione.
Orante aūt ſilueſtro petrꝰ ei appa
ruit dicē. s Securꝰ ad draconeꝫ ac
cede. Cuꝫ ad eum veneris dices ei.
Dn̄s noſter ihesus xp̄s de virgine
natus crucifixꝰ mortuꝰ ⁊ ſepultus
⁊ tercia die ēſurrexit ⁊ ſedet ad dex
terā patris hic venturꝰ eſt iudica
re viuos ⁊ mortuos Tu ēgo ſatha
na in hoc loco eū expecta. Os aūt
eius ligabis filo ⁊ ſignabis ſigno
ſancte crucis. Deſcēdit itaqꝫ ſilue
ſter ad draconē ⁊ ōmia fecit ſicut
ei impatū fuit ⁊ ſic plaga ceſſauit
⁊ totus populꝰ romanꝰ ad fidem
xp̄ianā ꝯuerſus fuit ⁊ ſic iſte me
dicus eos curauit a triplici morbo
Secūdo notat̄ honoris ſublimitas
quo ꝯſtantinꝰ ſilueſtrum honora
uit. Cū dicit̄ honora medicuꝫ. Ho
norauit eū in hoc ꝙ prima die ſui
baptiſmi hāc legeꝫ dedit vt s̄: ⁊ ſic
ab eo multos honores accepit. a
xp̄o autē maiores. ſ. vitam eternā
quā nobis preſtare ⁊c̄.

In die circūciſionis
Sermo. xvij.

Vocabitur no
men eiꝰ emanuel. yſa. vij
⁊ Math. p̄. Circūciſio ſcđm Bern
hardū ptinet ad veritateꝫ huma
nitatis. Circūciſus eſt xp̄s hodie
a pentibꝰ in parte corpis. Sꝫ poſt
modū a iudeis in oībꝰ ſenſibꝰ Ha

buit autem criſtus quatuoꝛ noīa
propria· ⁊ quatuor cognomina.
Propria nomina ſunt Jheſꝰ criſtꝰ
filius· dei· ⁊ emanuel· Primum no
men eſt Jheſus. quod interpreta
tur ſalꝰ. Jpſe ſaluauit noſ a pecca
to originali· moꝛtali· ⁊ veniali Jdō
dicitur Mathei· i. Jpſe enim ſaluū
faciet populum ſuum a peccatis
eorum· Ad iſta tria peccata ſaluā
da iheſus triplex vulnus accepit.
ſcilicet vulnus lateris vt ſanaret
originale· quia eua d latere viri foꝛ
mata eſt· de qua originale in cepit
Vulnuſ manuum vt ſanaret actu
ale id eſt moꝛtale quia ī manibus
operacio deſignatur· Vulnus pe
dum vt ſanaret veniale· Secunduꝫ
nomen eſt criſtus quod interpre
tatur vnctus Jpſe enim vnctus fu
it a patre vnctione chriſmatis Pſ̄
Vnxit te deus deuſ tuus· A matre
vnctione lacrimacionis ſcilicet in
morte Thob. x. flebat ergo mater
eius irremediabilibus lacrimis.
A magdalena vnctōe deuocōis Jo
xij· Maria accepit librā vnguenti·
A iudeis vnctione ſanguinis· Geñ
xxxvij Tunicā eius tulerunt et ſā
guine edi quem occiderunt tinxe
runt· Terciū nomen eſt filius dei.
Et ꝙ hoc nomen ſibi cōueniat oñ
ditur multiſ modis vt dicit Hilari
us in ſermone de trinitate Luc̄ pri
mo· Filius altiſſimi vocabitur· vt
gabriel teſtabatur in ipſius annū
ciacōne ⁊ natiuitate Pſal· Ex vtero
ante luciferuꝫ genui te. Natura qꝛ
eādem cum patre habuit naturaꝫ
Joh· x Ego et pater vnum ſumus
Ptāte Joh· v. Queciiqꝫ pater fece
rit hoc ⁊ filius faciet Profeſſione
quia ꝓfeſſio facta eſt a patre de ce
lo Mat· iij· Hic eſt filius meus di
lectus Ab apl'is in mundo Mat· x
v. Tu es filius dei viui· Ab angelo
de padiſo Luce· p̄· Hic erit magnꝰ
⁊ filius altiſſimi vocabitur. A de
monibꝰ de inferno Mat· viij· Quid
nobis ⁊ tibi iheſu fili dī· Quartum
nomen eſt emanuel quod interp̄
tatur nobiſcum deus Jpſe enim
nobiſcum eſt generalr̄ per potē
ciam Heb· p̄· Portans omnia ver
bo virtutis ſue· Specialiter per gra
ciam Mat· xviij. Vbi duo vel tres
congregati ſunt in nomine meo.
ac̄. Singulariter per nature vnio
nem Johannis. p̄· Verbum caro
factum eſt· Sacramentaliter ꝑ ſui
corporis dimiſſioneꝫ Math· vl. Ec
ce ego vobiſcum ſum· Secundo ha
buit quatuor cognomina quoruꝫ
primum traxit a patria· ⁊ ſic dictꝰ
eſt iheſus nazarenꝰ qđ interpreta
tur floridus Fuit enim floridus ⁊
odoriferꝰ Juxta illud Geñ· xxvij.
Ecce odor filij. mei ſicut odor agri
pleni Jpſe eniꝫ tanꝙ in agro fuit
lilium cādenſ in natiuitate Cañ. ij
Ego flos campi ⁊ liliū cōuallium
Fuit viola liuida in flagellacōne
Jſaie quiquageſimo tcio. Liuore
eiꝰ ſanati ſumus Fuit roſa rubenſ
in paſſione. Eccleſiaſtici viceſimo
quarto. Quaſi plantacio roſe in ie
richo· Secundum cognomen trax
it a puericia et dictus eſt galileꝰ
Galilea interpretatur tranſmigra
cio chriſtus aſſumpſit moꝛtalita

tem quo ad corp⁹. paſſibilitatem
quo ad animā. multiplicē miſeriā
quo ad vtrūqꝫ. Sed in reſurrectōne
tranſmigrauit de mortalitate ad
immortalitatē quo ad corpus. de
paſſibilitate ad ipaſſibilitatē quo
ad animaꝫ. de miſeria ad glāꝫ quo
ad vtrūqꝫ. Leo papa poſt paſſiōeꝫ
ifirmitas in virtutem. mortalitas i
immortalitatē. contumelia tranſit
ad glāꝫ. Terciū cognomen traxit
a pentela et ꝓgenie ſua. ſic dict⁹ ē
filius dauid. Inter ceteras virtutes
dauid habuit huilitatem pietatē
a gr̄cie plenitudieꝫ. Fuit ergo fili⁹
dauid nō tm̄ carne. ſꝫ morum ſimi
litudine. Habuit ei huilitatē Mat.
xi. diſcite a me quia mitis ſuꝫ a hu
mil corde. Pietatem Luce. xix. Vi
dens ciuitatē fleuit ac̄. Grē abun
dantiaꝫ pſ. Vnxit te de⁹ ac̄. Quar
tū cognomē traxit ab euētu et ſic
dictus eſt ihūs crucifix⁹. Mar. xvi.
Iheſuꝫ queritis nazarenū crucifix
um ſurrexit non eſt hic. Pulchrū
cognomen qd̄ oſtendit eius victo
riā a triūphuꝫ. ꝙ per paſſioneꝫ de
monib⁹ triūphauit. Col. xij. Eſt ca
put ōis principatus a poteſtatis.
Oſtendit eius meritū quia meritū
paſſionis gloriaꝫ reſurrectōis me
ruit. phil. ij. Huiliauit ſemetipſū
factus obediēs. Quod nobis pſtet
exemplum vt ſi volum⁹ cum eo reg
nare in celo ſtudeam⁹ ꝓ eo pati in
mundo .i. petri. ij. Xp̄s paſſus eſt
pro nobis vobis relinquēs exēplū

ET intrantes
domū inuenerūt pueꝝ cū
maria matre ſua Mat. ij. Iſti beati
magi quatuor feciſſe legūt. Ipſi enī
xp̄m inuenerunt. iuentum adoraue
rūt. adoratum. honorauerunt. ho
noratuꝫ cuſtodierunt. Inuenerūt
ideo dicit Intrantes domum. Ideo
āt inuenerunt ꝙ ipm̄ queſierunt
eo ſtudio. eo modo. eo ordine. eo
fine quo debuerunt. Studiuꝫ autē
eoꝝ fuit i pſcrutando quia ſcriptu
ras balaam qui de hac ſtella ꝓphe
tauerat diligent pſcrutati ſunt Io
v. Scrutamini ſcripturas. In vigi
lando ꝙ ſup monteꝫ victorialeꝫ vi
gilabant. puer. viij. Qui mane vi
gilauerit ad me iueniet me. In orā
do ꝙ ꝓ ipſi⁹ ſtelle apparicōe ſemp
deū orabant. Mat. xi. Quecūqꝫ orā
tes petitis. Secūdo queſierunt eū
ordine quo debuerūt ſcꝫ fortiter vt
nec labore itineris nec turbacōe re
gis nec amiſſione ſideris frangeren
tur. Sapient vt aſtucia herodis n̄
deciperent. Dulcit vt eis pmiſſioni
bus blandis non allicerent. Ter
cō queſierūt eū p rem ſenſibilem
ꝙ per ſtellam. deinde p rem rōna
lem ꝙ ꝓpheciam tandeꝫ p rē intellcu
alē ſcꝫ reuelacōem diuinam. Si igit
nos ipſum querere volumus inci
piam⁹ ab iſimo huilitatis. deinde
ꝓgamus ad medium vtutis vl ſio
puenia⁹ ad ſummū cōteplacōis vt
poſſim⁹ dicē. ij. Corinth. iij. Nos āt
reuelata facie glāꝫ dn̄i ſpeculātes.
Quarto queſierūt euꝫ eo fine quo
debuerūt vt ſcꝫ ipſum honorarent.

ꝓſtracõne corporis·adorarent de
uocõe mentis·dotarent largicõne
muneris·Et ſic patet q̄d ſibi obtu
lerũt quicq̄d habuerũt·ſcʒ corpus
cũ dĩ·ꝓcidẽtes· Aiam q̄ ipſũ ado
rauerũt Bona tꝑalia cũ dĩ Et aper
tis theſauris·Scd̄o inuentũ adora
uerũt·q̄d notat̄ cũ dĩ·Et ꝓcidentes
adorauerũt·Adorauerunt ipſum
adoracõe latrie q̄ eſt cult⁹ ſoli deo
debitus que habet fieri q̄nqʒ mõis
ſcilicet mentalit̄ q̄ ſc̄m auguſtinũ
cõſiſtit in dei cognicõe ⁊ dilectõe ⁊
debita ſubiectõne Et iſti beati ma
gi ipſũ deũ cognouerũt et dulciter
amauerũt ⁊ ſibi ſe humiliter ſubiece
rũt·Secũdo habet fieri vocaliter·ſ.
laudando ⁊ adorando ⁊ grãs agẽ
do Et iſto mõ magi adoraſſe credẽ
di ſunt·Tercio habet fieri realiter
in nrãʒ rerũ oblacõe ⁊ iſti theſau
ros obtulerunt Quarto hʒ fieri p
ſonaliter ſic in genuflexiõe et pro
ſtracõe ⁊ iſti in terrãʒ ꝓſtrauerũt
ſe Quinto hʒ fieri ſacramentaliter
vt in ſacrificij imolacõne·⁊ iſti ſi
bi miſtica munera obtulerũt Ter
cio adoratũ honorauerũt ⁊ hoc per
munẽra q̄ ſibi obtulerunt·Nã q̄druplex
mun⁹ ſibi obtulerunt·ſcʒ mu
n⁹ a corde·q̄ in eum fidelit̄ credide
runt Mun⁹ ab ore·q̄ ipſum verum
deũ ⁊ hominem ɔfeſſi ſunt·Munus
a manu q̄ ſibi munera obtulerũt
Mun⁹ ab obſeq̄o·q̄ ante eum ſe ꝓ
ſtrauerũt Iſtud quadruplex mun⁹
⁊ nos debe⁹ deo offerre·Munus a
corde q̄d eſt mun⁹ orõis·ij·Regũ.
vij·Inuenit ſeru⁹ tuus cor ſuuʒ vt
oraret te oracõe hac·Mun⁹ ab ore
q̄d eſt mun⁹ laudacõis·pſ̄ Sacrifi
ciũ laudis hõrificabit me·Munus a manu
quod eſt mun⁹ bene opacõis Eccle
ix·Quecũqʒ pot̄ man⁹ tua inſtant̄
operare Munus ab obſequio q̄d
eſt exhibicõ ſeruicij pſonalis·Ec
cle·xlvi·Bonum eſt obſeq̄ ſancto
deo Iſtud enim q̄druplex munus
etiam debe⁹ offerre ꝓrimo·ſ.mun⁹
a corde p ɔpaſſionem·pſa·lviij·Cũ
effuderis eſurienti animaʒ tuã Mu
nus ab ore p correctõnem Math
xviij Si peccauerit in te frater tu⁹
Mun⁹ a manu p ſubminiſtracõem
Eccl̃i vij·Paupi porrige manũ tuaʒ
Mun⁹ ab obſeq̄o p carnalis obſe
quij·exhibicõeʒ Gal·vi· Alter al
teri⁹ onera portate·Quarto honoã
tũ cuſtodierũt·q̄ herodi ipſũ non
ꝓdiderunt·herodes quidẽ hũit tur
bacõem in corde·vñ dĩ q̄ iratus ẽ
valde q̄ egit aſtuciã i opere·quia
a iudeis locũ·a magis didicit tps
Et ſimulatã religionem in ore·vñ dix
it·vt ⁊ ego veniens adorem eum
Magi aũt iſta non cognouerunt
ꝓpter tres cãs vt dic̄ Criſ·ꝓpter
boitatem ⁊ ſimplicitatẽ quã retelis
inesse exiſtimabãt Propt̄ regiaʒ di
gnitatem·q̄ nõ potuerunt ſuſpica
ri q̄ tant⁹ rex ɔtra vnũ pueꝝ talia
cogitare Propter pueri maieſta
tẽ q̄ nõ poterãt opinari q̄ tã ãmi
rabili puero inſidias moliri auderꝫ
Cõtra ei⁹ maliciã ⁊ aſtuciã ⁊ religi
onẽ ſimulatã·triplex remediũ habue
rũt Primũ eſt ſuffragiũ orõis de
uote·vñ dĩ Rñſo accepto in ſõnis
Glõ·Sic moiſes tacens clamabat·
ſic ⁊ iſti·Scd̄m eſt bñficiũ inſpira

G·ij·

cōnis diuine. ꝙ deus maliciam he
rodis eis intimauit ⁊ quid facere de
berent reuelauit. ſ. ne redirent ad he
rodem. Terciū eſt ꝓmptitudo obe
dientie. ꝗ mox diuine inſpiracōni
obedierunt. ꝗ per aliā viam reuer
ſi ſunt in regionem ſuam.

De ſancto ſebaſtiano. f. xix.

Beati qui perſe
cucōez paciunt ꝓpter iuſti
ciam. qm̄ ipſorū eſt regnum celo
rū Mat. v. In verbis iſtis oſtendi
tur qui ſūt illi qui ad regnū celorū
ſunt venturi Sciendum aūt ꝙ mul
ta ſunt genera hominum qui ad re
gnum celoꝝ ꝑuenīūt. Primi ſunt
credētes. Jo. iiij. Sic de9 dilexit mū
dum vt omnis qui credit in illū nō
pereat ſed habeat vitam eternam
Jo. vi qui credit i me habebit vitā
eternam. ita tamen ꝙ habeat opa
que ad fidem pertinent. Quia fides
ſine operib9 mortua ē Aug9 Credē
in deuz eſt credendo deū amare. cre
dendo in eum ire. credendo ei adhe
rere ⁊ eius membris incorporari.
Hoc modo meruit vitam eternā be
at9 ſebaſtian9. de quo ſic legitur.
Sebaſtian9 miles erat militās im
patoribus. ſ. dyocleciano ⁊ maxi
miano. Hic fidē xp̄i habuit ſed oc
cultauit. vt xp̄ianos quos in tor
mentis videbat deficere. confortare
poſſet. Dum āt duo viri nobiles. ſ.
Marcellian9 ⁊ mārcus decollari de
berent pro fide criſti. venerunt pat
⁊ mater vxores ⁊ liberi ⁊ oēs ami
ci flentes ⁊ lamētantes miſerabi
liter. pater canos trahens ⁊ veſtes
ſcindens. mater ſciſſa veſte vbera
oſtendens vxores infantulos offe
rentes ⁊ omnia verba quibus eos
mollirē poſſent magno clamoē cla
mabant. Cum igitur huiuſmodi
milites molleſcere inciperent acceſ
ſit ſebaſtianus dicens. O fortiſſi
mi milites chriſti nolite per falſa
blandimenta perdere coronam ſē
piternā. putant enim hij ꝙ nō ſit
alia vita preter iſtam Si eniz ſcirēt
aliam vitam mortis ignaraz triſti
cie neſciam ad illam vtiqꝫ vobiſcū
feſtinarent. Hec vita ab inicio in
ſe credentes non fefellit. dolor quē
hic patimur cras euaneſcit. dolor
autem eternus magis renouatur
Cum autem hec ⁊ ſimilia ſebaſtia
n9 loqueretur vxor nicoſtrati zoe ī
cuius domo fiebant hec cuz loqui
non poſſz quia ſex annis muta fue
erat. amare cepit viam iuſticie ⁊
proſtrata eſt ante pedes ſebaſtia
ni. Tunc ait beatus ſebaſtianus
Si ego verus criſti ſeruus ſum ⁊ ſi
vera ſūt que hec mulier ex ore meo
audiuit ⁊ credidit aperiat os eius
qui aperuit os zacharie. Tunc illa
clamauit dicens Beatus es ⁊ bea
tus ſmo oris tui ⁊ beati qui credūt
his que locutus es. Vidi enim an
gelum di ante te librum tenentem
in quo ſcripta erāt que predicaſti
Tunc vir eius ⁊ amici illorum mili
tum qui eos a fide trahere volebāt
crediderūt ei ⁊ baptiſati ſunt ſexa
gīta ſex. Sic patet quomodo per
fidem meruit vitam eternam Secū
dixero qui ad regnum celorum p

ueniunt. ſunt qui pſecucōez paciū
tur. Actu. xiiij Per multas tribula
cōes oportet nos intrare in regnū
celoꝝ. ij. Thimo. ij Si ſuſtinueri⁹
conregnabim⁹. ſi negauerim⁹ et ille
negabit nos. vñ Luc. vlt Oportuit
xp̄m pati et ita intrare in gloriaȝ ſu
am. Jheronim⁹. Ruis ſāctoꝝ ſine
tribulacōe coronat⁹ eſt. Mat. vij.
Anguſta eſt porta et arta ē via que
ducit ad patriam ſiue ad vitaȝ et
nā et pauci ſūt q̄ iueniūt eaȝ Glō.
Tribulacō ē porta dñi p quam ex
iuit de mūdo et iuſti imitantes xp̄m
intrabunt per eam ad vitam etnā
pš Hec porta dñi iuſti intrabunt
in eam s. vitam eternā Eccīa. ij. Su
ſtine ſuſtentacōes dei cōiungere
deo et ſuſtine vt creſcat i nouiſſimo
vita tua Per hāc portam ſcȝ tribu
lacōis beat⁹ ſebaſtian⁹ intrauit in
vitam eternā. Vnde legitur q̄ dio
cleti anus fecit ſebaſtianum ad ſe
duci et dixit ei Ego te inter p̄mos ſē
per habui et tu ↄtra ſalutem meaȝ
et deorū meorum iniuriam egiſti.
Rui rñt p ſalute tua ſp xp̄ȝ colui et
p ſtatu vrbis romane. conſiderās
ſtultū eſſe adorare lapides. Tunc
irat⁹ imperator iuſſit eum duci ad
medium cāpi et q̄ſi ſagittam ad ſa
gittandū ligari. Sagittarij aūt eū
ſagittis impleuerūt vt quaſi ericī⁹
hirſut⁹ videretur et exiſtimātes eū
mortuum abierunt. poſt hec venit
mulier quedam xp̄iana volēs cor
pus eius ſepelire. inueīt eū viuere
et duxit eū ad domum ſuaȝ et infra
paucos dies ſanat⁹ eſt. Cumq̄ cri
ſtiani hortarentur eum abire. ille
nolens ſtetit ſupra gradum quē
dam et venientibus impatoribus
dixit Adhuc me dñs ih̄s xp̄s reſu
ſcitare dignatus eſt vt vos cōueīaȝ
in iuſto iudicō et redarguaȝ vos de
veſtris malis que xp̄i famulis ir
rogatis. Tunc imperator iuſſit eū
tam diu ſagittari quouſq̄ ſpiritū
exhalaret. et ſic p tribulacōez pro
meruit vitam eternam Jteȝ ſi vis
ampliare ſermoneȝ. Require in fe
ſto omnium ſanctorum Rogem⁹

De ſcā agnete. f. xx

Dilectus meus
michi et ego illi Cañ. ij. In
hijs verbis gloriat̄ btā agnes de
mutua dilectōne que erat inter ſpō
ſum ſuū xp̄m et inter eam. Sciendū
q̄ multa ſunt ꝓpter que ſolet deus
hoīeȝ diligere. Primum eſt caritas
Prouer. viij. Ego diligētes me di
ligo. Et qui mane vigilauerit ad
me inueniet me Hoc inuenim⁹ in be
ata agnete. que mane .i. in iuuentu
te ſua deū queſiuit et idō eū inuenit.
vñ Amb. tercio decio ſue etatis an
no. btā agnes mortem pdidit et vi
tam inuenit dilexit autem dñm in
tantuȝ q̄ omnia bō mūdi ꝓpter euȝ
contempſit. Vnde de ea ſic legitur
Beata agnes dum in ſcolis reuerti
tur a prefecti vrbis filio adamat̄
qui p̄buit ei p̄cioſiſſima munera
que omnia velut ſtercora cōtemp
ſit et dixit ei Recede a me pabulū
mortis quia iam ab alio amatore
preuenta ſum qui longe nobilior
te eſt et genere et dignitate. Cuius
mater virgo eſt Cuius pater femi

nã neſcit. Cui angeli ſeruiunt. Cu
ius pulcritudinem ſol et luna mi
rantur. longe etiam dicior. quia diui
cie eius nũꝙ̃ deficiunt Longe etiã
potentior. quia eius tactu infirmi ſa
nant. Cuiꝰ odore mortui reuiuiſcũt
Cuius amor caſtitas Tactꝰ ſancti
tas. Vnio virginitas. Iſte ãnulo
ſuo ſubarrauit me. dexteram meã
et collũ meũ cinxit lapidibꝰ p̃cioſ
Induit me cyclade auro texta et im
menſis monilibus ornauit me Po
ſuit ſignũ in faciem meaz vt nullũ
preter ipſum amatorem aſſumaz
et ſãguis eiꝰ ornauit genas meas
Iã ãplexibꝰ eiꝰ caſtis aſtricta ſuz.
Iã corpꝰ eiꝰ corpori meo aſſociatũ
eſt. oſtendit mihi theſauros innu
merabiles quos mihi daturum ſe
promiſit ſi i eiꝰ amore perſeuerãue
ro. Audiens hec inſanus iuuenis
lecto proſternit ita quod amore egro
taret Cuncꝫ pat iuuenis beate Ag
netis multa promitteret vt filiũ eiꝰ
coniugio duceret Reſpondit ſe p̃o
ris ſponſi federa non poſſe violare
Tũc cepit pater querere quis eſſz
ille ſp̃oſus de quo ſe iactaret. Dictũ
eſt ei quod criſtum ſponſum ſuum di
ceret. Tunc aggreſſus eſt eaz pri
mo blandis ſermonibꝰ et inde mi
nis cepit eaz coartare. Ac ipſa ait
Quid vis age. quia quod queris
non poteris inuenire. Sic enim pa
tet quomodo agnes dilexit domi
num Se propter quod deus dili
git hominem eſt fides id eſt crede͂
in deum Johannis. xvi. Ipſe enim
pater amat vos quia vos me ama
tis et credidiſtis quia a deo exiui Si

ne fide enim impoſſibile eſt placere
re deo Beata agnes firmam fidem
habuit. Vnde legitur. Cuncꝫ pre
fectus vim inferre non poſſet quia
nobilis erat. titulũz criſtianitatis
ei appoſuit dicens. vnum ex duobꝰ
elige. Aut ſacrifica diis noſtris cũ
aliis virginibus. Aut cũz meretri
cibus ſcortaberis in lupanari Ag
nes reſpondit. Minas tuas conte͂
no et neutrum illorum faciaz Vni
genitus dei filius quem ignoras
defenſor meus eſt et angelus eius
cuſtos eſt corporis mei. Tunc p̃
fectus iuſſit eam expoliari et nudã
ad lupanar duci. Tantam enĩz de
ſitate͂ in capillis eius dominus cõ
tulit vt melius capillis quam veſti
bus tegeretur. Ingreſſa autez tur
pitudinis locũ. angelũ domini pre
paratũz inuenit qui locum clarita
te nimia illuminauit. eiqꝫ ſtolaz cã
didam induit. Sic patet fides bea
agnetis. que dum diis ſacrificare
nollet. nuda ad lupanar ducta eſt
Tercium propter quod deus ho
minez diligit eſt caſtitas ſiue mũ
dicia virginalis Prouerb. xij. Qui
diligit cordis mũdiciam habebit
amicum rege͂ ſcilicet celeſtem. Vn
de quibus laudibus commendã
da ſit virginitas neſcio narrare͂ nec
ſufficio Virginitas deum concepit
et peperit. virginitas matrem dei
virginem in commendacõnem ſu
ſcepit virginitas ſola quocunqꝫ ie
rit ſingulari gloria et honore comi
tatur in celis. Hanc habuit beata
agnes et ideo chriſtus ſponſus di
lexit eam et eam in lupanar imma

culatam conſeruauit. Vnde legit
prefecti aũt filius cum alijs iuueni
bus ad lupanar venit ⁊ eos prius
ante ſe immiſit. Qui videntes tãtã
claritatem circa eam. territi ⁊ con
pũcti redierunt. Quos ille fili⁹ pre
fecti miſeros appellauit ⁊ ad eam
intrans. cum eam vellet tangere in
ipſum lumen irruit. qui cum deo
non dediſſet honorem. ſuffocatus
a dyabolo expirauit. Quod pfect⁹
audiens cum ingenti ploratu ad
eam venit ⁊ cauſam mortis diligẽ
cius ſcrutatur. Cui agnes. Ille cu
ius voluntatem voluit perficere. eũ
occidit nam ſocij eius viſo miracu
lo conpuncti redierunt illeſi. Cui p̃
fectus in hoc apparebit ꝙ non ma
gicis artibus hoc egiſti ſi impetra
re poteris vt reſuſcitetur. Orãte au
tem Agnete iuuenis ſurrexit ⁊ cri
ſtum publice predicare cepit. Tũc
enim pontifices idolorum irati cla
mabant Tolle magam Tolle ma
leficam que mentes hominuz mu
tat ⁊ animos alienat. Prefectus
autem viſo tanto miraculo eam li
berare voluit. ſed pſcripcõem metu
ens vicarium dereliquit. ⁊ qꝛ eaz li
berarẽ non potuit. triſtis abſceſſit.
Tunc vicarius aſpaſius nominẽ
iuſſit eam in copioſum ignẽ iacta
re Sed flamma in duas partes di
uiſa populum circũſtantem exure
bat. ipſa autẽ non ledebatur. Tũc
aſpaſius gladium in gutture eius
immergi precepit. ⁊ ſic ſpon ſ⁹ can
didus ⁊ rubicundus ipſaz ſibi ſpõ
ſam conſecrauit ⁊ martirem. paſſa
autem eſt vt creditur tempe cõſtã

tini magni. Qui fuit circa ãnos do
mini. ccc. ix. Cum autem parentes
eius circa ſepulchrum vigilarent
octaua die apparuerunt eis chori
virginum in veſtibus aureis. inter
quas viderunt beatã agnetez ſimi
li veſte radiantem ⁊ iuxta eam ag
num niue candidiorem ſtantez. Et
dixit agnes. videte ne me q̃ſi mor
tuam lugeatis ſed congaudete me
cum ⁊ congratulamini. quia cum
hijs omnibus lucidas manſiões
accepi. Et propter hanc viſionem
celebratur feſtuz agnetis. Cõſtan
tina autem virgo filia conſtantini
audiens hanc viſionem que lepra
grauiſſima laborabat tumuluz ei⁹
adijt ⁊ ibi duz in oratione perſiſte
ret obdormiuit. viditqꝫ beataz ag
netem ſibi dicentem Si in chriſtuz
credideris continuo ſanaberis. Ad
hãc vocem euigilans pfcẽ ſe ſana
tam inuenit. Que baptiſmum reci
piens ſuper corpus beate agnetis
baſilicam fecit. ⁊ ibi in virginitate
degens multas virgines exemplo
ſuo aggregauit. Quidam vir noĩe
Paulinus in eccleſia ſancte agne
tis ſacerdocij fungẽs officio. mira
cepit carnis tẽptacione vexari Sꝫ
cum deum offendere nollet a ſum
mo pontifice licentiã pecijt contra
hendi Cui⁹ bonitatem ⁊ ſimplicita
tem papa conſiderans annulum
ei cũ ſmaragdo dedit ⁊ iuſſit vt ima
gini formoſe beate agnetis que in
ſua eccleſia picta erat ex parte ſui
preciperet vt ſe permitteret deſpõſa
ri. Cumqꝫ hec ſacerdos imagini in
paret. illa continuo digituz annu

larem porrigẽs ⁊ annulo ſuſcepto
retrahens omnẽ temptacõez a ſa
cerdote fugauit. Predict⁹ aũt ãnu
lus adhuc dicitur in digito ei⁹ ap
parere. Item Ambroſi⁹ Beata ag
nes generoſitatis oblectamẽta de
ſpiciens celeſtem meruit dignita
tẽ. Societatis humanẽ vota ↄtem
nens. eterni regis ſociata eſt ↄſor
cio precioſam mortem ꝑ criſti ↄfeſ
ſione ſuſcipiens ſimilis eſt ei facta
Rogemus ⁊c̃.

De ſancto vincencio ſermo viceſi⁹
primus.

Nemo corona
bitur niſi qui legitime cer
tauerit ⁊ fidelit. ij. Thi. ij. Verba
iſta bene conueniunt beato vincen
tio qui per longum certamẽ meru
it coronam eternam. Sciendũ ꝙ
corona multis modis adquiritur
Primo per tolerantiam tribulacõ
num iacobi. ꝑ. Beatus vir qui ſuſ
fert temptacõem. qm̃ cuz ꝓbatus
fuerit accipiet coronaz vite. Exem
plum de quodam iuuene qui ſep
tem vicibus temptabatur ſuper cu
ius capite vidit quidam ſanctus
ſeptem coronas. Secũdo adquirit̃
corona vite ꝑ fidei ↄſtantiaz ſiue ꝑ
ſeuerantiam Apoc̃. ij. Eſto fidel' ⁊
in fide conſtans vſqꝫ ad mortez ⁊
dabo tibi coronam vite. non datur
corona incipientibus. ſed in fine fi
naliter perſeuerantibus Ieron⁹. ñ
enim incepiſſe ſed perfeciſſe virtu
tis eſt vñ paul⁹. ij. Thim. iiij. Cur
ſum ſcꝫ vite mee cõſummaui. fidez
ſeruaui ideo repoſita eſt michi co

rona iuſticie. ſic beatus vincẽtius
vitam conſũmauit ideo meruit vi
tam eternam Vñ legitur vincenti
us nobilis genere ſꝫ fide ac religi
one nobilior. beati valerij epi dya
conus fuit cui ep̃s vicem ſuaz com
miſerat qꝛ expediciorꝭ lingue erat
⁊ ipſe oracõni ⁊ cõtemplacõni va
cabat. Iuſſu ergo daciani ꝑſidis
valentiam trahuntur ⁊ diro carce
ri mancipantur. Cunqꝫ eos fame
pene defeciſſe crederet eos corã ſe
duci iuſſit Quos cum ſanos cerne
ret ⁊ gaudentes Iratus in hanc vo
cẽ prorupit. Quid dicis tu valeri q̃
ſub nomine religionis cõtra decre
ta principum facis predicando ihe
ſum crucifixum Cunqꝫ autẽ beat⁹
valerius leniter reſponderet. dixit
vincentius. Noli pater quaſi timi
dus mente ſubmurmurare. ſed libe
ra voce exclama. Si autem iubes
pater ſancte. reſponſis iudicez ag
gredior. Cui ille Iam dudum tib
fili cariſſime loquendi curaz com
miſeram ⁊ nunc pro fide criſti pro
qua aſtamus reſponſa. committo
Tunc vincentius cõuerſus ad daci
anum actenus inquit. Sermo tu
us de neganda fide criſti fuit. ſed ſci
as nepharium eẽ apud criſtiano
rum ſapiaz cultũ diuinũ abnegã
do blaſphẽare Tũc irat⁹ dacian⁹
epiſcopũ in exiliuz mitti precepit.
vincentium vero tanq̃ ↄtumacem
⁊ preſũptuoſum iuuenez ad terro
rem alioꝝ in eculeo diſtenſuz mẽ
bris omnibus dilaniari. Cũ aũt to
to corpe diſſiparet̃ dixit dacianus
Dic vincẽti vbi nunc tuum miſeruz

corpus inſpicis. Ac ille ſubridens
ait. hoc eſt qđ ſemp optaui Tunc
iratus iudex cepit ei oīa genea tor
mentoꝝ minari niſi fidē xp̄i abne
garet. Cui vincentius. Inſurge mi
ſera toto malignitatis ſpiritu deba
chare ⁊ videbis me dei virtute plus
poſſe q̄ torq̄or q̄ ipē poſſis q̄ me tor
ques. Tūc preſes cepit clamare ⁊
carnifices virgis ⁊ fuſtibꝰ v̾berarē
et ait vincencius Quid dicis dacia
ne. Ecce tu ipſe me vindicas de ap
paritoribꝰ meis. Tūc preſes factꝰ
amens dixit carnificibꝰ. Miſeri q̄
re nihil facitis. Cur deficiunt ma
nꝰ veſtre Adulteros ⁊ patricidas
vincere potuiſtis ⁊ nunc ſolus vin
cenciꝰ veſtra poteſt ſupare tormē
ta Tūc carnifices pectines ferreos
vſq̄ ad intima coſtaꝝ fixerūt Ita
vt d̾ toto corpe eius ſanguis efflu
eret ⁊ ſolutis coſtarū compagini
bus viſcera intra paterent. Et ait
p̄ſes. O vincenti miſerere tui vt poſ
ſis tam pulchrā recupare iuuentu
tem ⁊ fac que iubeo ne maiora infe
ram tibi tormēta. Et ait vincenciꝰ
O venenoſa dyaboli lingua tormē
ta tua non timeo. ſed hoc ſolū val
de timeo ꝙ te fingis mihi miſereri
Nam quo te magis iratū video eo
amplius exulto. Nolo autē vt ali
quid de ſupplicijs minuas vt victū
te in ōmibus fatearis Tunc iuſſit
eū de eculeo ſumi et ſup craticulā
aſſari. quam ipſe ſponte aſcendit.
Miniſtri autem vncis ferreis eum
cōpreſſerunt ⁊ corpus eius vndi
q̄ vulnerauerunt Sal inſuper ſpar
ſerunt. ⁊ viſcera de corpore eius la

cerata dependerunt. Ipſe autē ere
ctis in celum oculis dominum ado
rauit. ¶ Cumq̄ miniſter hec dacia
no retuliſſet Ait dacianꝰ Heu vin
cimur. ⁊ iuſſit eum in tenebroſum
carcerē includi ⁊ pedes eius ligno
infigi ⁊ teſtas acutiſſimas ſub eo
poni ⁊ ſine omni humano ſolacio
ſup teſtas relinquere. quod factū
eſt. Sed ecce rex pro quo miles pa
titur penam mutat in gloriam. nā
tenebre carceris ab immenſa luce
expelluntur Teſtarum aſpeitas in
omnium florum ſuauitatē muta
tur. pedes diſſoluuntur ⁊ angeloꝝ
ſalutacōne pfruit. Cumq̄ cum an
gelis pſallens ſuper flores incede
ret. modulacio dulcis ⁊ mira ſūa
uitas foris procul diffunditur. per
territi cuſtodes. cū p rimas carce
ris quod intus erat vidiſſent. ad
fidem conuerſi ſunt. Hec audiens
dacianus amens factus ait Et q̄d
ei amplius faciemus. Ecce enī iā
victi ſumus transferatur ad lectū
et ſtramentis mollioribus repona
tur ne per tormenta magis glorio
ſus efficiatur. Cumq̄ in lecto poſi
tus eſſet ⁊ ibidem paululum quie
uiſſet ſtatim ſpiritum tradidit. ¶
Circa annos domini cclxxxvij. ſb
dyocleciāo ⁊ maximiano. Quo au
dito dacianus vehementer ſic ſe vi
ctum dolens ait. Si nō potui eū ſu
pare viuentem puniā eū defunctū
Iuſſu ergo daciani corpꝰ eius ad
campū ab auibꝰ ⁊ beſtijs ad deuo
randū exponit. Sz ſtatī angelorū
cuſtodia premūit ⁊ intactum a be
ſtijs conſeruatur. Deniq̄ coruꝰ in

glutinei dediꝰ aliãs autẽ ſe maio
res impetu aliaꝝ abegit ⁊ lupum
occurrentẽ moꝛſibꝰ ⁊ clamoꝛibus
effugauit q̃ reflexo capite in aſpe
ctu coꝛpis ſacri fixus cernit vt pote
qui ibidem angeloꝝ cuſtodia mu
niebatur. Qđ audiens dacianꝰ ait
Puto ꝙ nec defunctũ potero ſupa
re Juſſit ergo lapidez molarez ad
coꝛpꝰ eius ligare ⁊ in mari proici.
Quod cum factũ eſſꝫ. ſtatim coꝛ
pus eius ad litus redijt priꝰ q̃ꝫ illi
qui eum ſubmerſerant. quod que
dam domina inuenit ⁊ honorifice
ſepeliuit. De hoc martire ſic dic̃ Au
gꝰ. Beatꝰ vincenciꝰ vicit in verb.
vicit in penis. vicit in cõfeſſione.
vicit in tribulacõne. vicit exuſtꝰ.
vicit ſubmerſus. vicit ortus. vicit
moꝛtuus. Ambroſiꝰ in prefatione
ſic ait de ipſo. Toꝛquetur vincenci
us. tũditur. flagellatur. exurit̃. Sꝫ
inuictus pro ſãcto nomine animꝰ
non concutitur. plus ardens igne
celi q̃ꝫ ferri. plꝰ necdit̃ amoꝛ celi q̃ꝫ
ſeculi. plus voluit placere deo q̃ꝫ fo
ro. plus dilexit mori mũdo q̃ꝫ dño

¶ In conuerſione ſancti pauli. Sermo. xxij.

Vas electionis
eſt michi iſte vt portet no
men meum Actuum. ix. Poſt paſ
ſionẽ domini facta eſt pſecucõ ma
gna in xp̃ianos ⁊ iudei apprehendẽ
tes beatum ſtephanũ lapidabãt
eum. ⁊ beatus paulus qui tũc ſau
lus dicebatur lapidãcium veſtimẽ
ta cuſtodiebat. Et pecijt epiſtolas
a principe ſacerdotum qui erat in
ihrl̃m vt iret in damaſcũ. ⁊ ſi ibi
aliquos chriſtianos inueniret vin
ctos perduceret in ihrl̃m. Et cum
appropinquaret damaſcum. circũ
fulſit eum lux de celo ⁊ cadẽs in ter
ram audiuit vocem dicentem ſibi
Saule ſaule q̃d me pſequeris Qui
dixit. q̃s es domine. Et ille. ego ſuꝫ
ihefus nazarenus quez tu pſeque
ris. durum eſt tibi cõtra ſtimulum
recalcitrare Et tremens ac ſtupẽs
dixit. Domine quid me vis facere
q̃ſi diceret. indica michi volunta
tem tuã ⁊ paratus ſum tibi obedire.
Ad quez dominꝰ. Surge ⁊ ingrede
re ciuitatem ⁊ ibi dicetur tibi quid
te oporteat facere. viri autẽ q̃ comi
tabant̃ eũ cum eo ſtabãt ſtupefa
cti. Audientes q̃dẽ vocem ſauli ſꝫ
neminẽ viderũt p manꝰ aũt eũ po
ſtea trahentes introduxerũt eum
in ciuitatem damaſcũ. ⁊ erãt tribꝰ
diebus non mãducãs neq̃ꝫ bibẽs
neq̃ꝫ videns. In quo triduo credit̃
didiciſſe a ſpũſancto euãgelium.
Erat aũt damaſci diſcipulus xp̃i
anus noĩe ananias ⁊ dixit ad euꝫ
dñs in viſu ⁊ in viſione. vade ⁊ q̃re
ſaulũ. Cui ananias. dñe audiui a
viro hoc q̃nta mala fecerit hijs qui
credunt in noĩe tuo. Ad quẽ dñs.
vade. q̃ꝛ vas electionis ẽ mihi iſte
⁊ vas electũ vt portet nomẽ meũ
corã gentibꝰ ⁊ regibꝰ ⁊ ꝑplis iſrl̃.
Abijt ergo ananias ⁊ dixit. ſaule
frat̃ dñs ihs q̃ tibi apparuit in via
me miſit ad te vt videas ⁊ ipleaňs
ſpũſancto Et cum baptiſaret̃ ceci
derũt de oculis eius tanq̃ꝫ ſquame

et viſum recepit et continuo intra
uit ſinagogam ⁊ predicauit ihm
quoniam ipē eſt xp̄s. Et cū inſidi
arentur ei iudei ⁊ vellēt euꝫ occidere
xp̄iani eum ſubmiſerūt p murū et
ſic euaſit ⁊ veniens ihrl'm ꝯiunctꝰ
eſt apl'is. Sciendum autē circa p̄
dicta ꝙ hoc nomen bn̄dictum ihe
ſus portanduꝫ eſt corde ore ⁊ ope.
Corde de ipō ſedule cogitando. Ore
de ipō libēter referendo. Ope om̄ia
opa nr̄a in nomine ipſius faciēdo
Debemꝰ aūt hoc nomen portare ꝓp
ter tria. Primo ꝙ preſtat dulcedi
nem meditantibꝰ in deuocione Se
cūdo ꝙ dat fortitudinē inuocanti
bus in tribulacione. Tercio ꝙ ſa
nat egritudinē infirmantibus in
inuocacōne Primo aūt hoc nomē
habendū eſt in cord ꝙ dat eternā
dulcedinē omnibꝰ deuote meditā
tibus Bern̄. Jheſus eſt mel in ore
melos in aure. iubilus in corde. Ri
chardus de ſancto victore. Jheſus
eſt dulce nomen ſup omne delecta
bile Bern̄. Si ſcribis non ſapit mi
hi niſi legerem ibi iheſū. Si diſpu
tes vel conferas non ſapit michi
niſi ſonuerit ibi iheſus quaſi dice
ret. Omne quod ſcribi poteſt vl' le
gi non dat aliquā dulcedinem mi
chi niſi audiero hoc nomē iheſus
Huiꝰ benedicti nois dulcedinē ſen
ſerat beatus paulus. ꝙ freqn̄ter
hoc benedictū nomen p̄dicauit ⁊ i
ſuis epl'is ſcripſit. Legitur em̄ hoc
nomē iheſus qngentis vicibus in
epl'is ſuis noiaſſe Scdo debeꝰ hoc
benedictū nomē portare in cord. ꝙ
dat fortitudinē oibus inuocātibꝰ

in tribulaciōe. vn̄ Ber. Jhs eſt ci
bus ꝯfortās. nā totiēs ꝯfortaris q̊
ciens recordaris. q. d. vtiqꝫ iheſus
hoc benedictū nomē ē cibꝰ ſpūalis
omnibꝰ inuocantibus illud. ita ꝙ
nulla tribulacōe homo ſepari p̄t.
nullo mō ſancti mārtires ⁊ v̄gines
potuiſſent tantas penas ſuſtinuiſ
ſe niſi hoc nomen iheſus qd in ore
⁊ corde portabāt eos ꝯfortaſſet. vn̄
Legitur Actu. v. de apoſtolis. Cū
nomē iheſu xp̄i predicarent addu
cti ſunt ad ꝯ̄ſilium ⁊ flagellati ſūt
et ꝓhibiti ne omino hoc nomen p̄
dicarent Jbāt aūt gaudētes a ꝯ̄
ſpectu ꝯſilij. qm̄ digni habiti ſunt
ꝓ noie iheſu ꝯ̄tumeliā pati. Ber.
Multi iuuenes ſenes v̄gines ⁊ mu
lieres elegerunt magis mori mille
mortibus q̄ꝫ a confeſſione illiꝰ no
minis amoueri. Vnde ait paulus
Actuum xxi. Ego nō ſolum alliga
ri. ſed etiam mori paratus ſum ꝓp
ter nomē domini mei iheſu chriſti.
Quomodo enim beatus paulus po
tuiſſꝫ tanta ſuſtinuiſſe niſi hoc no
mē iheſus eū confortaſſet. vnde ait
ad Philip. iiij. Omnia poſſum in
eo q̄ me confortat. et numerat mł
ta que paſſus eſt dicens Ter vir
gis ceſus ſum. ſemel lapidatus ſū.
quinquies quadragenas vna mi
nus accepi naufragia ꝑtuli ⁊ mł
ta alia ſuſtinuit. Tandē cū nomen
xp̄i p iudeā p̄dicaſſꝫ ⁊ p greciā. ve
nit romā ⁊ cum ibi predicaſſet no
mē xp̄i ꝯprehenſus eſt a nerone ⁊
iuſſus ē decollari Cūqꝫ caput eius
amputatū eſſet cadēs in terraꝫ cla
mauit. iheſus chriſtus tribus vici

dus ⁊ facti ſūt tres fontes. Ecce qđ
ſibi tā dulce in vita extiterat i mor
te obliuiſci non poterat ⁊ ꝑſiliens
ſecūdo clamauit. Et ꝑſiliens tertio
clamauit ihesus xp̄s. In quibꝰ lo
cis mox tres fontes ſaliebāt. Ter
cio debemꝰ hoc nomen ihesus porta
re corde. ore. et opere. Quia ſanat
egritudinē corporalem et ſpūalez.
Bern. Ihesus eſt medicina infirmā
tibus taz in corpe q̄ȝ in anima. De
primo dicit̄ Marci vltimo. Signa
eos q̄ in me crediderint hec ſequē
tur. In nomine meo demonia eiji
ent. ſup egros manus imponēt et
bene habebūt. vnde legit̄ Actu. iij.
Qȝ claudus quidaz iacebat ante
portas templi. cuȝ peteret elemoſi
nā a petro ⁊ iohāne dixit ei petrus
In nomine ihu xp̄i ſurge ⁊ ambu
la et factū eſt. Et cum petrus inter
rogaret̄ur a iudeis a qua poteſtate
hoc feciſſet. Rn̄dit ꝙ in virtute no
minis ihesu xp̄i eū ſanaſſet. Bern.
hoc eſt nomē qđ dedit cecis viſuȝ.
ſurdis auditum. claudis greſſum
mortuis vitā. ⁊ dyabolū ab obſeſ
ſis corporibꝰ fugauit. Et non ſolū
ſanat in corpe ſed etiam in anima
Vn̄ dicit petrus Actuū. x. Omnes
ꝓphē ꝑhibent remiſſionē peccato
rū accipe p hoc nomē ihs. ſaluat
enī omnes q̄ credūt in eū p̄. Ioh.
ij. Filioli mei ꝙ remittunt̄ vob̄ pec
cata vrā p nomē eiꝰ Actu. iiij. non
eſt in aliq̊ alio ſalus nec ē aliđ no
mē ſub celo hominibꝰ datū in quo
oporteat ſaluos fieri niſi i hoc noīe
ihesus Et ſūt v̊ba petri Ber. Quis i
crimē currit inſup ad laqueū mor

tis deſperando. nonne ſi inuocet no
men vite. ſ. ihesu confeſtim reſpira
bit ad vitā Ps. ꝓpter nomen tuuȝ
dn̄e ꝓpitiaberis pcō meo. multū ē
enī. Exemplū. In britania erat que
dā monialis q̄ in ꝯſuetudine ha
bebat nomen ihesu xp̄i ſedule no
minare. que tandē p quēdaz iuue
nem ſeducta erat q̄ cum ea deliqt
et facta eſt publica meretrix plus
q̄ȝ duodecī ānis. Et q̄ȝuis publica
peccatrix eſſet tn̄ hoc ex ꝯſuetudi
ne habebat hoc nomen ſedule no
minare Inſup in ſabbtis in honore
bt̄e marie virginis abſtinebat In
quadā aūt vigilia purificacōis vo
lens ſe abſtinere ɔ̄reū cuiuſdam
viri ſecrete intrauit ⁊ obdormiens
videbat̄ ſibi ꝙ dūceret̄ ad iudiciū
et vidit qđdam templū bt̄e virgi
nis quicūqȝ ad hoc ꝯfugeret ſalua
bat̄. q̄ aūt non fuerat ꝑmiſſus in
trare ꝓiciebat̄ in magnū ignē Ac
ipa ꝯfugiens ad templū ⁊ cuȝ in
trare vellet occurrit ei ihesus in ho
ſtio ⁊ retruſit eaȝ et p̄cepit eā ꝓici
ad ignē. Et cuȝ ꝓiecta fuiſſet iterū
clamauit ihesus xp̄s q̄n ſic graui
ter torqueret̄ ⁊ fortiter inuocaret
ihesum. dixit beata virgo ad filiuȝ
O fili dilectiſſime miſerē huiꝰ pec
catrici. memorās ꝙ nomē tuū ſe
dule inuocare ꝯſueuit ⁊ ꝙ feſtiui
tates meas honorauit. Tunc filiꝰ
mitigatus iuſſit eam detrahi ⁊ di
mitti. Mulier autem in ſomnis tā
tum fletum ⁊ clamorem fecerat ꝙ
omnem familiaȝ excitauerat. que
venientes inuenerūt eā combuſtaȝ
ita ꝙ totuȝ corpus eius fuerat tā

ꝙ carbo niger. ⁊ interrogata cur il
lic venisset. ipsis totam seriē enar
rauit et semp in gracia ꝑmanens
vitam in bono finiuit.

¶ In purifica. b. marie. ſ. xxiiij.

Ecce veīt ad tē
plum sanctū suū domina
tor dn̄s Malach. iij. Nō ꝙ triplex
est templū. s. singulare materiale
et spirituale. Templū singulare ē
vterus beate virgīs marie. Ad hoc
templū domin⁹ venit qn̄ humanā
naturā assumpsit. De hoc templo
dicit ps̄. Sanctū est templū tuum
mirabile ī equitate. q. d. O dn̄e h⁹ tē
plū qd elegisti tibi ī vtero v̄ginis.
valde mirabile est ⁊ sanctū dicit̄
ideo mirabile ꝙ illum in se inclusit
qui maior ea fuit. s. dominum celi
et terre quem totus mundus non
capit. vnde ipa dixit Ecclesiasti. xx
iiij. Qui creauit me requieuit in ta
bernaculo meo. Sanctū fuit quia
ꝑ spiritūsanctum ꝯsecratum fuit
Bern̄. O templum sanctissimū per
spm̄sanctum sanctificatum. ꝑ filiū
ornatum ꝑ patrem glorificatum.
plenum omnium graciarū. Tem
plum istud ꝯsecrauit spiritussan
ctus quādo archangelum gabrie
lem ad beatam virginē misit et ꝯ
cepcōnem suā nunciauit. Cōsecra
uit autē eodem modo quo ep̄s tem
plū materiale solet ꝯsecrare qui
tribus vicib⁹ circuit. et ter pulsat
ad hostium dicens Tollite portas
principes vestras. quasi diceret. O
principes tenebrarū. deponite pote
states vestras ⁊ fugite ab hoc tem
plo vt fiat templum ⁊ habitaculū
spiritussancti sed nō aperitur ei ni
si in tercia pulsatione. hoc mō an
gelus primo pulsauit ad templū
beate virginis qn̄ eam salutauit ⁊
dixit. Aue gracia plena ⁊c̄. Sed ip
sa in hac p̄ma pulsatione nō ape
ruit hostiū cordis sui ⁊ n̄ ꝯsensit. s
turbata in sermone eius ⁊ āmira
batur de tam insolita salutacione
angeli. quia sepius angelos vide
bat. sed nūꝙ talia loquētes audi
erat. ⁊ ideo cogitabat qualis esset
illa salutacō. Tunc pulsauit ange
lus secūdo ad hostium cordis sui di
cēs. Ne timeas maria inuenisti eni
graciā apud dominū. Ecce ꝯcipi
es ⁊ paries filiū ⁊ vocabis nomen
eius ih̄s. hic erit magn⁹ ⁊ fili⁹ al
tissimi vocabitur. Ipsa eni ad illā
secundā pulsacionem adhuc nō
aperuit. sed dixit. quō fiet istud ⁊
ꝑ quē modū possum ego ꝯcipere
filiū. qm̄ virū nō cognosco. Tunc
angelus tercio pulsauit dicēs spūs
sanct⁹ superueniet in te ⁊ v̄tus altissi
mi obumbrabit tibi ⁊ filius altissi
mi assumet corpus a te. in quo cor
pore obumbrabit ⁊ abscōdet. vn̄
psa. xlv. Vere tu es deus abscondi
tus. Ideo ꝙ ⁊ qd nascet̄ ex te sanctū
vocabit̄ fili⁹ dei. Tunc ad terciam
pulsationē apuit hostium sui cor
dis ⁊ ꝯsensit dicēs. Ecce ancilla do
mini fiat mihi ſm verbū tuum Et
statī fili⁹ dei in eius vtero ꝯcept⁹
est pfectus deus ⁊ pfectus homo.
Et in illa die tante potencie ⁊ sapiē
cie extitit quante in tricesimo āno

fuit Poſtq̄ aūt eps aliqd templū
conſecrauit·tunc ꝓhibet ſub pena
excōicacionis ipſi⁹ violacionē·fa
ciens pacē hominib⁹ inhabitanti
bus ita q̄ ōnes malefici q̄ ad ipʒ
confugiunt a ſuis inimicis ſecuri
ſint·Eodē mō ſpūſſanctus hoc tem
plum cōſecrauit ꝛ pacificauit·ita
vt omēs pctōres quātumcūqʒ deū
offenderūt·ſi ad ipm cōfugerint ſi
ne dubio pacem inuenient ꝛ ab ho
ſtibus ſuis ꝛ dyabolis ſecuri erūt.
Vnde domin⁹·yſaie·xvi·Apud te
habitabunt ꝓfugi mei·i· pctōres
qui fugerūt a me peccādo inuenient
graciam ad te cōfugiendo·Aug⁹.
O beatiſſima virgo maria·ſic om
nis auerſus necē eſt vt pereat·ita
omnis ad te cōuerſus impoſſibile
eſt vt pereat·Anſelm⁹ O btā fidu
cia tu es refugiū tutū miſerorū pec
catoꝝ Bern̄·O beatiſſima v̓go ma
ria quis tuaʒ miſericordiā ad ple
num enarrare pōt·c pctōrem quātū
libet fetidū ꝛ imundū ꝛ toti mūdo
deſpectū nō deſpicis nec deſeris·ſed
tremēdo iudici miſeruʒ recōcilias
Exemplumʒ apud ciliciā anno dn̄i.
lxxiij·fuit vir quidā nomine theo
philus cuiuſdā epi vicedn̄s·q̄ taʒ
prudēter ſb epō res eccleſiaſticas
diſpenſabat·q̄ mortuo epō euʒ di
gnū epiſcopatu omnis ppl'us ac
clamabat·Ac ille vicedn̄atu cōten
tus aliuʒ in epm maluit ordinari.
Tandē ab offitio p epm ſuum eſt
depoſitus ꝛ in tantam deſperacōnē
delapſus vt ad ſuam dignitatem
recipiendā cuiuſdaʒ iudei malefi
ci cōcilium expeteret Ille ergo dy

abolum aduocauit·Aduocatus ē
etiam theophilus qui iuſſu demo
nis xp̄m ꝛ ſuam matrem ꝛ omnes
ſanctos dei abnegauit ꝛ xp̄iane re
ligioni renunciauit ꝛ ſup hoc chy
rographum ſcripſit ꝛ dedit demo
ni et ſigillauit In craſtinum ergo
procuracōne demonis theophil⁹
in graciam epi recipitur et priſti
ne dignitati reſtituit Tandē ad ſe
cōuerſus de eo quod fecerat valde
ingemuit ꝛ ad virginē glorioſam
tota mētis deuocōne cōfugit·Qua
daʒ ergo vice ſibi in viſione appa
ruit beata virgo ꝛ de facto eum re
darguit ꝛ dyabolo renunciare pre
cepit ꝛ xp̄ʒ dei filiuʒ ꝛ oē xp̄ianitatis
ꝯpoſitum cōfiteri fecit·ꝛ ſic ipſum
in filij ſui graciam recupauit ꝛ ad
iudicium venire eum putaui Itet
ruʒ ſibi apparuit ꝛ chyrographū
quod dyabolo dederat ſibi reddidit
et ſupra pectus ſuuʒ poſuit·Quod
factum theophilus ad laudem be
ate marie virginis omnib⁹ mani
feſtauit ꝛ in ſeruicio eius pſeuerā
uit Item aliud exemplū·Abbatiſ
ſa quedā beate virgini valde deuo
ta a ſpiritu fornicacōnis temptatē
et tandem vincitur ꝛ a iuuene quo
dam impregnatur·Illa vero cum
grauida eſſet ſup modum turba
tur neſciens quid faceret ꝛ quo ſe
diuerteret tandem beate virgini ſe
totam cōmiſit Cum autē ad epm
pgeret eo q̄ ſibi eēt accuſata qd
dā templū bte v̓ginis ptrāſiens in
trauit ꝛ an̄ ymaginē bte v̓ginis ſe
ꝓſternēs orās ꝛ miſerā peccatricē
ſe cōfeſſa eſt dicens·O beatiſſima

mater miſericordie nullum ſcio ad
iutorē ex quo grauiſſime offendi
meum creatorem confugio ad con
ſilium gratie tue. Quo ſecurius ſu
giam michi ad te. que mater gracie et
miſericordie appellari meruiſti. Su
ſcipe ergo me miſeram ad te confu
gientem propter amorem filij qui te i
matrē preelegit. Cumq; hec et ſimilia
proferret. vidit beatam virginē cum
multitudine angelorum aſſiſtē tē
et dicentem. Surge filia iā ſecura.
nihil mali paciaris et amplius no
li peccare. Et hec dicens puerum de
eius vtero accepit et vni angelorū
tradidit dicens. Defer puerū hunc
ad talem eremitam dicens ei. Hūc
puerum mittit tibi mater dei. et ſic
euigilans abbatiſſa inuenit ſe per
omnia liberatam et leta veniens ad
epiſcopū. cum accuſaretur nega
uit ſe puerum geſtare. et fecit eps
hoc diligenter per matronas per
ſcrutari. que dixerunt eam nullū
puerum in vtero portare. Et iratus
epiſcopus voluit populū grauare
quod ipſam diffamaſſent. Ipſa autē
hoc epiſcopo ad laudē beate virgi
nis marie et ſolatium peccatorum
omnibus narrauit et intrans eps
miſit ad illum eremitam et inuenit
puerū et beata virgo maria ore om
niū collaudabatur. Secūdo venit do
minus ad templum materiale quod
erat in iheruſalem de quo inuenies
in ſermone ſequenti. Tercio venit
ad templum ſpirituale ſcilicet ad
animam iuſti quā ſibi ſpiritus ſan
ctus in baptiſmo cōſecrauit expel
lens ab eo dyabolum vt ipſe in eo

habitare poſſit quando dicit ſacer
dos Exi ab eo immunde ſpūs da lo
cum ſpūiſancto Et ſicut epus cōſe
crans eccleſiā ter pulſat ad hoſti
ū ſic ſacerdos ter pulſat anteq; pu
erum immergat Primo dicit. Abre
nūcio ſathane et pompis eius. Se
cundo dicit Credis in deū patrem
omnipotētem in filiū et ſpmſanctū
Tercio querit vis baptiſari. et re
ſpondent patrini. volo. tunc bapti
ſat eū immergendo In nomine pa
tris et fi. et ſ. ſ. Et tunc anima bapti
ſati ē facta templū ſpūſſancti. vñ
apl's p. Cor. iij. Neſcitis quod tēplū
dei vos eſtis et ſpūſſanctus habitat
in vobis. In iſto templo debent eē
multa ſpiritualiter que inuenimus
in ipſo templo materiali In tēplo
iſto debet eſſe altare bene ornatum
id eſt munda et ornata cōſciēcia De hoc
altari legitur Leuit. vi Ignis in al
tari meo ſemper ardebit quem nu
triet ſacerdos ſubiciens ligna ma
ne et veſpere per ſingulas orationes.
vnde Gregorius. Altare dei eſt cor
noſtrum in quo ardere debet ignis
caritatis quem veſpere et mane nu
trimus dum chriſtum mane iudi
catum et veſpere crucifixū recolimus
Sacerdos iſte eſt memoria anime
Iſte ſacerdos auget et nutriet ignē
veſpere quando cogitat quanta de
us pro nobis ſuſtinuit qui veſpere
propter nos turbatus fuit vſq; ad
mortē Iſte ignis ſcilicet caritatis
eſt qui ardere debet i altari cordis.
videat autē quilibet quomō nutri
at illum ignem in altari cordis ne
imponat aliū ignē. ne cōtingat ſi

tut nabáod ⁊ abner Qui cū offer
rent alienū igneꝫ corā domino ex
tincti ſunt ab igne ⁊ mortui ſūt vt
dicitur Leuit. x. Igneꝫ alienū offe
runt qui ignem rancoris ⁊ inuidie
in cordibꝰ ſuis hn̄t que nō vult do
minus offerri in altari ſuo Math.
v. Si offers munꝰ tuū ad altare et
recordatus fueris ꝙ frater tuꝰ ha
bet aliq̄d aduerſuꝫ te. relinque ibi
munꝰ tuum et vade priꝰ recōciliari
fratri tuo ⁊ veniens offer munꝰ Ig
nis inuidie ſiue odij cōſumit illuꝫ
qui ipm̄ offert Criſoꝰ. Inuidia eſt
ignis inextinguibilis. ꝙ ſic tinea
comedit veſtimēta ſic inuidia ꝯſu
mit illuꝫ q̄ zelatur. De talibꝰ qui ꝑ
ignem inuidie accendūt templuꝫ
dei. dicit ps̄. Incenderunt ignē ſan
ctuarium tuū ⁊ in terra polluerūt
tabernaculum tuum ⁊ templuꝫ no
minis tui. Vn̄ apoſtolꝰ ⁊ Corin.
iij. Si quis templū dn̄i violauerit
ꝑ maliciam. diſꝑdet illum dominꝰ
ꝑ mortem eternam Scdo debet eſſe
in templo anime crucifixus. ꝑ qd
ſignificat memoria dn̄ice paſſiōis
Tercio debent in illo templo eſſe
ymagines. ꝑ quas ſignificantur.
ſanctoruꝫ exempla. Exemplū hu
militatis habemꝰ in xp̄o q̄ dicit. Ex
emplū dedi vobis vt quēadmodū
ego feci ⁊ vos ita faciatis. Exēpluꝫ
caſtitatis habemꝰ in maria v͛gine
Exemplū ſanctitatis habemus in
iohanne baptiſta Exempluꝫ orati
onis in beato iacobo. Exemplū pa
cientie in beato vincēcio Exemplū
pnie in beata ma͛ia magd. Exēplū
cōfeſſionis in beato auguſtino. et
ſic de ſimilibꝰ ſanctis q̄ diuerſis pol
lebant virtutibꝰ. Quarto debet eē
in templo aqua benedcā. ꝑ quā ſi
gnat aqua ꝯpunctionis lacrima
rū. Quinto incenſū deuote oratiōis
ps̄. Dirigat ad te dn̄e oratio mea
ſicut incenſū in cōſpectu tuo. Notā
dum ē circa purificationē ꝙ dn̄s
precepit Leuit. xij. Q mulier q̄ ſu
ſcepto ſemine filiū pepiſſet. immū
da erat ſeptē diebꝰ a conſorcio ho
minū ⁊ ab ingreſſu templi. Sed cō
pletis diebꝰ ſeptē mūda erat quo
ad conſortia hominuꝫ. ſed adhuc
ad triceſimū diē immunda mane
bat quo ad ingreſſuꝫ templi. Tā
deꝫ ꝯpletis. xl. diebꝰ pꝰ ꝑtū die. xl.
templū intrabat ⁊ puerū cuꝫ mu
neribꝰ offerebat Si autē feminaꝫ
pepiſſet duplicabantur dies quo
ad conſorcium hominuꝫ ⁊ quo ad
ingreſſum templi. Beata autē v͛go
maria huic purificationi nō tene
batur. Quia nō pepererāt ſuſcepto
ſemine. ſed miſtico ſpiramine Vo
luit auteꝫ ſe ſubdere legi vt nob ex
empluꝫ humilitatis oſtenderet et
vt legem domini adimpleret.

De eodem. ſer. xxiiij.

Tota pulchra es amica mea ⁊ macula n̄
eſt i te. Cantico. iiij. Quoniā feſtū
iſtud vocatur feſtū purificationis
beate marie. vt oſtendat eam ſpi
ritusſanctus totam eſſe mundam
⁊ nulla purificatōne indigere. ido
cōmendat eaꝫ in verbis propoſitis
de pulchritudine et puritate ſua.

non em̄ ꝯmendat eam de pulchri
tudine exteriori. quia illa non eſt
neceſſaria ad ſalutem. Sed de pul
chritudine interiori que eſt in ani
ma Conſiſtit em̄ pulchritudo ani
me in virtutibꝰ. Sciendū aūt ꝙ be
ata virgo habuit multas v̓tutes
que faciebāt eaꝫ pulchrā in aīa.
Prima fuit caritas. ſcḋa caſtitas.
Iſte due rēddūt deo aīaꝫ pulchraꝫ
et acceptaꝫ ſap̄. iiij. o ꝗ̄ pulchra
eſt caſta generacō cū caritate. Ca
ritatē pfectā habuit beata virgo
ad deū ⁊ ad ꝓximū. Qꝫ caritatē ad
deū habuit patet ex eo. ꝙ manda
ta dei a iuuētute ſeruauit. qḋ eſt ſi
gnuꝫ amoris diuini Jo. xiiij. Si q̄s
diligit me ſermoneꝫ meum ſerua
bit ⁊ mādata. In hoc patet ꝙ deū
dilexit. ꝙ libenter ꝓ eo mortē ſuſti
nuiſſet ſi deo placuiſſet Bern̄. Tāta
vis amoris male mentem accende
rat. vt fugientibꝰ diſcipulis cū la
crimis affigit animā ſuam cruci ⁊
ſi minime potuit tamen expoſuit.
quia pata fuit mori. Qꝫ aūt dilecti
onē ad ꝓximum habuit patet ex
hoc. ꝙ filium ſuum morti ꝓ ſalute
generis humani expoſuit. Bernh
Maluit beata virgo filium crucifi
gi ꝗ̄ genꝰ humanū perpetue n̄ libe
rari Origenes. Quid de amore bea
te virginis dicam que filium ſuum
vnicum amabat tā ardenter ꝙ ne
ſcio eſtimare. hec tamen pia v̓go
ſuper afflictos pia geſtās viſcera.
amato priuari cupit. vt tali priua
cōne humano generi perdito ſub
ueniret. Hec caritas fecit eam pul
chram in anima. ideo bene figura

ta eſt p illam virginem ſunamiteꝫ
in cuiꝰ ſinu dauid rex dormiebat.
De qua dicitur. iij. Reg̃. p̄. Rex da
uid ſenuerat. Cūq; opiretur veſti
bus non caleſiebat. Queſierūt er
go ſerui eius ei adoleſcētulam ſpe
cioſam in omnibꝰ ſinibus iſrl̄. et
inuenerūt abyſac ſunamitem ⁊ ad
duxerūt eam ad regem. erat autē
decora nimis et dormiebat cum re
ge ⁊ miſtrabat ei. Rex aūt nō cog
nouit eam. Abyſac interp̄tatur i
cenſa ⁊ ſignificat mariaꝫ que incē
ſa fuit igne caritatis ad deuꝫ ⁊ ad
proximū. hec placuit regi dauid ⁊
xpō dauid em̄ interp̄tatur manu
fortis ⁊ ſignificat regem celeſtem
qui fortis eſt ſup omnes gentes.
Ps̄. Quis iſte rex glorie dominus
fortis ⁊ potens ⁊c̄. Iſte rex requie
uit in ſinu abyſac ⁊ in vtero beate
virginis nouem menſibus ipa ta
men virginitate integra pmanen
te. Sic patet quō beata maria pul
chra fuit p caritatē. Secūda virtꝰ
que facit animā pulchrā ⁊ deo gr̄
tā eſt v̓ginitas ſiue v̓ginalis caſti
tas Sap̄. iij. Incorruptio facit ꝓxi
mū eſſe deo Prouꝰ. xxij. Qui diligit
cordis mundiciam habebit regis
amiciciaꝫ. ſ. celeſtis Hanc virtutē
habuit beata virgo ꝙ ipſa corpe
et mente virginalem caſtitatē ha
buit. ⁊ iō regi celeſti placuit. Vn̄
ipſa bn̄ figuāta ē p illaꝫ pulchrā
v̓ginē heſter quā rex aſſuerꝰ ſup
omnes diligebat. Nota hiſtoriaꝫ
Heſter. ij. Rex aſſuerus fecit ꝯgre
gari omnes virgines regni ſui vt
ex illis eligeret ſibi vnam virginē

in reginam. ¶ Et inter ceteras vir
gines adducta eſt heſter pulchra
nimis ⁊ decorã facie ⁊ adamauit eã
rex plus ꝙ omnes alias mulieres
et poſuit dyadẽa ſup caput eius ⁊
fecit eam ſibi cõregnare. Heſter i
terpretatur abſcõdita ⁊ ſignificat
beatam virginem que habuit the
ſauꝝ abſconditũ i agro. ſ. theſaurũ
virginitatis in agro ſui corporis.
virgitas enĩ dicitur theſaurus ab
ſcõditus Mat. xiij. Sile eſt regnũ
celoꝝ .i. virginitas theſauro abſcõ
dito in agro. q̃ theſaurus bene eſt
cuſtodiendus qꝛ ſi ſemel amittit
nunꝙ̃ recupat. ⁊ ideo virgines dñt
eſſe in abſcondito ⁊ nõ in publico
dicit enĩ ſic beatus Amb. hoc mõ
beata virgo theſauruꝫ abſcõdit qꝛ
ſemp incluſa ⁊ raro in publico fu
it. vnd angelus eã ſolam inuenit
Ber. Suſpicandũ nõ ẽ qꝛ angelus
inuenit hoſtiũ aptũ virgis. cui nõ
micũ fuerat vt frequencius hoĩm vi
taret colloq̃a. vl' orãtis impediret
ſilenciuꝫ. vel ↄtinue caſtitas cõtur
baret vel turparet. ꝓpter hãc pul
chritudinẽ caſtitatis ſiue v̓ginita
tis eã adamauerat rex aſſuerus .i.
rex eterne btitudinis Aſſuerus enĩ
btitudo iterpretat. ſup oẽs mulie
res huius mũdi. impoſuit diadema
regni ſuper caput eius ⁊ fecit ſibi eã
cõregnare Tercia v̓tus q̃ facit ho
minẽ in aĩa pulchꝝ eſt humilitas
Jeroꝰ. Nihil ẽ qꝛ nos deo tã grãtos
efficit ſic huilitas. ſic qꝛ ſi vite me
rito ſumus magni. hũilitate ſimus i
fimi. Signuꝫ aũt pfecte hũilitatis
eſt qꝛ hõ ſeipm vilipendat Ber. ve
rus humilis vilis vult reputari ⁊
nõ hũilis pdicari Hãc virtutẽ pfe
cte habuit btã v̓go maria. q̃ ſeip
ſam vilipẽdit. cũ eẽt regina celi et
terre ancillã ſe dixit Lu. p̃. Ecce an
cilla dñi fiat mihi ſm verbũ tuum
Et iterũ Quia reſpexit hũili tatẽ an
cille ſue. ꝓpter hoc btã v̓go maria
bñ figurata ẽ p illã pulchrã virgi
nẽ rachel Geñ. xxix. Rachel erat v̓
go decora facie ⁊ venuſta aſpectu p
qua ſeruiuit iacob. xiiij ãnis ⁊ vide
bant ſibi dies pauci p̃ amoris ma
gnitudine Rachel interp̃tat ouis
et ſignificat btãm v̓ginem mariã
que fuerat humilis ⁊ ſimplex tan
ꝙ̃ ouis. Hãc adamauit iacob .i. fi
lius dei Jacob enĩ iterp̃tat ſupplã
tator. qꝛ ſupplantauit eſau .i. dya
bolum. duabus vicibus. Primo qñ
eũ de celo eiecit. Scdõ qñ infernum
ſpoliauit. vñ dixit Juſte vocatum
eſt nomen eius iacob. ſupplanta
uit enĩ me alterã vice Iſte iacob .i.
chriſtus adamauit rachel ꝓpter pl
chritudinem humilitatis intantũ
qꝛ ꝓpter eã ſeruiciũ multoꝝ anno
rũ ſubijt nõ tm̃. xiiij. ſ3. xxxiij. ãnis
ad hoc eũ traxit humilitas marie
Bern. Propter humilitatẽ marie
rex glorie v̓ginis pulchritudinẽ cõ
cupiuit ⁊ deſcẽdẽs de ſinu pr̃is in
hũc mundũ. locuꝫ ſibi nõ inuenit
aptiorẽ ꝙ̃ corpus v̓gineũ in q̊ plus ei
placuit hũilitas ꝙ̃ v̓gitas. Si enĩ
maria humilis nõ fuiſſet. filiũ dei
nõ cõcepiſſet Sic ptꝫ qꝛ maria ꝓpt
eius humilitatẽ mat dei effecta ẽ.
Et ipſa tam humilis eſt qꝛ nulluꝫ
peccatorem quãtumcũqꝫ immũdũ

ſiue fetiduꝫ deſpicit ſi eius auxiliū
humiliter implorat. Bern̄. O v̄go
maria. quis tuam miſericordiam
ad plenum poſſit enarrare. q̄a tu
peccatorem quātum cūq; fetidū et
toti mūdo deſpectū nō deſpicis nec
deſeris. ſ; eū tremendo iudici recō
cilias. Exemplū q̄dam monachꝰ
valde deuotus tēptacione deuictꝰ
lapſus eſt in pctm̄ carnis. q̄ ꝓpter
verecūdiam cōfiteri nō audēs. dubi
tare cepit quid faceret. et totum ſe
ad inuocacōnē btē marie virginis
ꝓſtrauit et multis precibꝰ eaꝫ fla
gitauit vt euꝫ a temptacōne eripe
ret et audaciam cōfitendi impetra
uit. Cuꝫ in nocte dormiret. beata v̄
go apparuit ei longiꝰ tamē īſiſtēs
in ſpē iuuēcule āgelis circūſepta.
Quā videns ille cū lacrimis ait. O
virgo virginū. regina angeloruꝫ.
ſpes deſolatoꝝ. ſolamē peccatoꝝ.
mater miſericordie. mr̄ dei. miſerere
mei. Quia nullū pctōrem ad te ꝯfu
gienteꝫ repellis. nunq̄d mihi miſe
ricordiam tuaꝫ ſoli denegare vis.
Cūq; hec et ſimilia dixiſſet. mr̄ miſe
ricordie quandā domum ingredi
tur quam ille ꝓſequēs et ad pedes
eius ſe ꝓiecit dicēs. O mat̄ dei ple
na omni grā miſerere mei. Ac illa
eleuans euꝫ brachijs amplexaba
tur eū et oſculuꝫ ei tribuit et euanu
it. Ille vero euigilans cuꝫ magna
hilaritate ad confeſſorem venit et
peccatum ſuum cōfitens et in ſācta
vita ꝑſeuērauit. Rogemꝰ.

De ſancta dorothea. F. xxv.

Gloioſa virgo

et martir dorothea ex prē
theodoro et matre theodora ꝓ geni
ta ex nobili ſanguine ſenatorum
Illis tpibus viguit ꝑſecucō xp̄ia
norum in terra romanoꝝ. Vn̄ be
atus theodorus ſpernens ydola. ro
mam r̄linqn̄s cum poſſeſſionibꝰ.
agris. vineis caſtris. et domibus.
trāſfretauit cū vxore ſua beata the
odora et duabꝰ filiabus ſuis in reg
nū capadocie perrexit. veitq; in ciui
tatē ceſareā ibiq; habitans genu
it filiam de qua nunc intendimus
loq̄. Et ipſa genita more xp̄iano
rū occulte baptiſata eſt a quodā
ſancto epō q̄ ei nomen impoſuit ex
patre et matre cōpoſituꝫ dorothea.
Illa autē puella inflata eſt ſpiritu
ſancto. virtutibꝰ et pacis diſcipli
nis imbuta formoſa valde ſup oēs
filias regionis. Qd videns ſerpēs
inimicus caſtitatis dyabolus non
ſuſtinēs. Fabriciū p̄fectū tre p̄di
cte in amorē gl̄oſe virginis ſtimu
lans vt ipſaꝫ carnali cōcupiſcēcia
appeteret. Qui mittēs ꝓ ea ſpōdens
theſauꝝ ſibi et res abſq; ꝯpoti det̄
minacōne ꝓ dote. ipſam legitīo du
cendo thoro Audiēs hoc dulcis do
rothea quaſi lutū terre deſpiciens
terrenas diuicias et itrepide ſe xp̄i
ſponſā fatebat̄. Qd audiēs fabrici
us et vt verba nō trahamꝰ furore
ſuccēſus in cathaſtā v doliū feruē
tis olei miſſa ē. Ipſaq; adiutorio
xp̄i illeſa manens. ac ſi balſamo
vngeretur. Multi autem pagano
rum videntes hoc miraculum inter

ſe ad xp̄m cōuertunt̄. Fabricius
vero credens magicis artibꝰ fieri.
ip̄am in carcere reduxit. ix. diebus
abſqȝ ciboꝝ alimētis que tñ nutri
ta eſt a ſanctis āgelis. Cū āt ꝓdu
ceretur ad tribunal pulchrioꝛ ꝙ̄
vnqꝫ̄ fuit apparuit. Cūctiqȝ miābā
tur ꝙ tot diebꝰ abſqȝ cibo tam foꝛ
moſa videret̄. Fabriciꝰ dixit. niſi de
os adorauerís p̄ſentes penas ecu
lei non euadēs. Dorothea r̄ndit. de
um verum adorabo ⁊ non demonē.
dij em̄ tui demones ſunt. Et ꝓſtra
ta in terrā eleuatiſqȝ oculis ſuís in
celū orauit ad dn̄m vt oſtēderet po
tenciam ſuā ꝙ ipſe eſſet ſolus deꝰ
et non alius preter eum. Erexerat
autē fabricius colūnam ⁊ deſuper
ydoluȝ vt ſancta dorothea illd̄ ado
raret. Et ecce multitudo angeloruȝ
cum impetu veniēs corrupit tēplū
ſic ꝙ nec ꝑticula columne inueniē
tur ⁊ audiuit voces demonū ꝑ aera
volanciū ⁊ clamanciuȝ Dorothea
cur nos infeſtas ſic ⁊ deuaſtas et
multa milia paganorū manifeſte
ad deum cōuertuntur q̄ etiam pal
mā martirij ingreſſi ſūt. Ipſa aūt
in eculeo ſuſpenſa. pedibꝰ eleuatis
vnctis corpꝰ laceratur virgis caſti
gatur ⁊ flagellis flagellat̄. Deinde
ad mamillas v̄ginales facule ardē
tes applicate ſūt ⁊ ip̄a ſemimortua
in carcerem vſqȝ in craſtinuȝ redu
cta eſt. d mane vero ꝓducta nec vlla
leſio nec vlla macula apparuerat.
de quo ip̄e preſes admirabatur Et
dixit ei adhuc reuertere o amena
puella ſatis iam caſtigata es. Et
miſit eaȝ ad duas ſorores ſuas ca

ſtam ⁊ calixtem que metu mortis
a xp̄o receſſerunt. vt ipſe dorotheā
ſororem ſuam ſi ꝑhas eſſet a xp̄o
euellerent. Dorothea autē leniter
alloquens predictas. ſ. ſorores ſu
as auferens ab eis cecitatē cordis
et eas ad xp̄m cōuertit. Quod au
diens fabricius furore ſuccēſus mi
ſit ambas ſorores dorſo ad dorſū
ligari. iuſſitqȝ eas in ignem ꝓicia
cremari Et dixit dorothee. quouſqȝ
maleficia nobis protrahis. aut ſa
crifica dijs noſtris vt viuas. aut
ſentēcia capitali plecteris. Illa le
to vultu r̄ndit Quicq̄d vis paſſuā
ſum pro domino meo xp̄o ⁊ ſp̄oſo
meo in cuius orto deliciaruȝ roſas
cum pomis colligam ⁊ letaboꝛ cuȝ
ipſo in eternum. Audiens hoc ty
rānus in ſeipſo frenduit precepit
qȝ vt pl̄cherrima facies eius bacu
lis ⁊ fuſtibus cederetur. Cum aūt
in tantuȝ ꝑcuſſa fuit vt tortores fa
tigarent̄ ⁊ ꝙ nec veſtigia faciei ap
parerent reſeruata eſt in craſtinū
De mane vero ꝓducit̄ illeſa a ſalua
tore noſtro curāta ⁊ capitali ſn̄ia iu
dicat̄. Et dū extra muꝝ ducit̄ vidēs
eaȝ theophilus ꝓthonotariꝰ regni
illius dixit ei illuſorie Quo duceris
modo dorothea. Rn̄dit ad viri da
rium ſponſi mei. Ac ille. nobis mit
te de roſis que creſcunt in viridario
illo. Quod illa promiſit. cum autē
ad locum decollacōnis veniſſet ro
gauit dominum pro omnibꝰ qui
ad honorem ſui nominis memori
am ſue paſſionis pagerēt ab om
nibus tribulacionibꝰ ſaluarent̄.
Et precipue a verecundia paupta

tis ⁊ a falſo crimine cuſtodirentur
⁊ in fine vite ſue cōtritionē remiſſi
onemq; omniū pctōꝝ obtinerent.
Mulieres parientes nomē eiꝰ inuo
cantes celerem in doloribꝰ ſentirēt
effectū. Et ecce vox de celo audita ē
Veni electa mea. veni ſpōſa mea.
veni dilecta mea ōnia q̄ petiſti im
petraſti ⁊ p quibꝰ oras ſalui erunt
Inclinata aūt ad ictū ſpiculatoris
apparuit puer purpura indutus
diſcalciatus criſpo crine in manu
ſua ferens ſportam cū tribꝰ roſis ⁊
tot malis Cui dorothea dixit. Ob
ſecro mi dn̄e feras eas theofilo ſcri
be ⁊ decollata eſt. ⁊ perrexit ad xp̄m.
octauo ydus februarij Theophi
lus vero ſcribēs in palacio. Et ecce
puer vnꝰ apparuit ei pl'chrimꝰ por
tans ſportā cū roſis ⁊ pomis i ma
nibus ibidem dicens. Has roſas
cū pomis miſit tibi ſoror mea doro
thea de viridario ſponſi ſui. Puer
vero ſtatī diſparuit. Theophilus
hoc vidēs litterā quā ſcribebat ia
ctabat in terram ⁊ dimiſſis mani
bus velut amēs effectꝰ. vnū deum
ihesum xp̄m filiū dei viui cōfeſſus
publice pclamauit. laudādo ⁊ glo
rificādo ſponſū dorothee q̄ mēſe fe
bruario cū magna frigora terram
cōgelant. nec aliq̄ virgūcule fron
dibus veſtiunt. roſas ⁊ poma qui
bus vult mittere pōt cuiꝰ nomē in
eternū ſit benedictū. Ex ipſiꝰ affir
macōne ⁊ p̄dicacōne fere tota ter
ra ad fidē cōuertit. Ex odore nāq;
roſaꝝ multi debiles infirmi ⁊ pali
tici ⁊ leproſi ſunt curati. Vidēs hoc
tyrannꝰ theophilū ſcribam pluri
mis tormētis ⁊ tormentoꝝ gn̄ibꝰ
affecit q̄bꝰ ⁊ beatā dorotheā crucia
uit. Vltīo vero in minimas ptìcu
las ſuccidi ipſū p̄cepit ⁊ volatilibꝰ
ad manducandū piecit. Theophi
lus vero p̄mitus ſacro baptiſmate
miſticoq; corpe ⁊ ſāguine xp̄i cōi
cauit. ⁊ ſic perrexit ad xp̄m cui ho
nor ſit ⁊ gloria.

In cathedra ſancti petri.
Sermo. .xxvi.

Exaltent eū in
eccl'ia plebis: ⁊ in cathedrā
ſenioꝝ laudēt eū pſal. cvi. Iſta v̄
ba pn̄t exponi de ſancto petro q̄ le
git in cathedra honoratꝰ. Cū enī
beatꝰ petrus Anthiochie predica
ret. theophilus princeps illiꝰ ciui
tatis eū incarcerauit ⁊ ſine cibo et
potu pmiſit eū eē Cūq; pene defice
ret ait. Dn̄e ihū xp̄e miſeroꝝ adiu
tor adiuua me in iſtis tribulacōni
bus. Cui dn̄s. petre ne putes te de
relictū. p̄ſto ſum tibi ſubuenire Au
diens aūt btūs paulus de incarce
racione beati petri. ad theophilū
venit dicēs ſe eſſe artificē in pictu
ris ⁊ tabulis ſculpēdis ⁊ in tētorijs
faciēdis Quia theophilo rogat vt
in eius curia ſecum maneret. Qua
dā vero die paulus ad petꝝ ſecre
te ad carcerē introiuit ⁊ inueniēs
eū pene mortuū amariſſime fleuit
et dixit. O petre frat mi. gl'ia mea.
gaudiū meum. dimidiū aīe mee.
meo interuētu reſume vires. Tunc
petrus apiens oculos ⁊ eū cogno
ſcēs lacrimari cepit. ſʒ loq̄ nō potu
it. Et currens paulus cibum affe

rens ⁊ os eius apiens ipm̄ refocilla
uit. Et cū ad ſe reuſus fuiſſet petr⁹
in oſcula mutuo corruerūt ⁊ ambo
plurimū fleuerūt Paul⁹ aūt occul
te rediēs ad theophilū dixit O the
phile magna ē gloria tua. bonū
de honeſtate te .ſ. qꝫ illū pauperē in
carcere affligis q̄ tibi nō nocuit ſʒ
multū vtilis tibi eſſe potuit Nā ſic
de illo hoīes q̄dam aīūt. Infirmos
ſanat. mortuos ſuſcitat. Cui ille.
Fabuloſa ſūt illa paule q̄ tu dicis
qꝛ ſi mortuos ſuſcitare poſſet ſeipſū
de carcere liberaret. Cui paul⁹. ſicut
xp̄s mgr̄ ſu⁹ d cruce deſcēdere nolu
it cū potuiſſet. ſic ipſe paratus ē pro
eo mortē ſuſtinere. Cui ille. Fac er
go vt reſuſcitet filiū meū p. xiiij. an
nos mortuū ⁊ credā illi Ingrediēs
ergo paul⁹ dixit quō ad reſuſcita
tōem filij rēdiſſet. Cui petrus Rē
grandē paule pmiſiſti ſʒ dīni vtute
facillimam Eductus ḡ de carcere et
monumēto apto deū orauit ⁊ ille
reſurrexit Tūc theophil⁹ ⁊ tō ciui
tas crediderūt ⁊ glorioſā eccliam
edificauerūt in cui⁹ medio colloca
uerūt cathedrā ⁊ btm̄ petꝝ ſup eā
poſuerūt ⁊ exaltauerūt Deinde pam
bulauit totā puinciā illam ⁊ p̄di
cauit verbū dei. Medio aūt tpe ve
nit ſymon magus anthiochie. et
ꝓplm ſubuertit ⁊ a fide xp̄i traxit.
Qd audiēs petrus reuſus ē in āthi
ochiam. Qui audiētes eum redire.
omnes nudi pedib⁹ ⁊ cilicijs indu
ti ei occurrerūt penitentes qꝛ ſymo
ni mago crediderūt Et obtulerunt
ei languidos ⁊ obſeſſos. Cūqꝫ ſup
eos petrus nomen dñi inuocaſſet
immenſū lumē ibidē apparuit ⁊ om
nes ſanati ſunt ⁊ currentes oſcula
bant̄ veſtigia pedū eius. tūc infra
ſeptē dies plus qꝫ decē milia bapti
ſati ſūt Theophilus vero domum
ſuā in baſilicā ꝯſecrari fecit ⁊ ibidē
petro excelſā cathedrā collocauit
et petrū ſup eā exaltauit vt ab om
nib⁹ videri ⁊ audiri poſſet. Et ſic be
atus petrus ſedit anthiochie ſe
ptē annis. ⁊ poſtea veniēs romā ſe
dit in cathedra rome. xxv. annis.
Notandū qꝫ btūs pe. fuit exaltat⁹
in triplici cathedra .ſ. pontificali. re
gali. ⁊ iudiciali In pontificali. exal
tauit eū dñs qn̄ eū ſummū pontifi
cē ꝯſtituit ⁊ ligādi ⁊ ſoluēdi ptātē
tribuit Sic legit̄ in euāgelio hodi
erno Math. xvi. Tibi dabo claues
regni celorū. ⁊ qdcunqꝫ ligaueris
ſup terrā erit ligatū ⁊ in celis. in
hac cathedra ſedit primo anthio
chie ſeptē ānis ⁊ poſtea rome. xx
v. annis. In q̄ cathedrā licet exalta
tus fuiſſet tn̄ multas ſuſtinuit tri
bulacōnes a nerone ⁊ ſymone ma
go Ipſe tn̄ cū ſapiētia ſua deuicit
eos. vn̄ de eo pōt exponi qd legit̄.
ij. Re. xxiij. dauid ſedēs in cathedrā
erat ſapiētiſſim⁹ int̄ tres. dauid i
terptatr̄ manu fortis ⁊ ſigt̄ petrū
qui fuit fortis in fide Cū eīn xp̄s q̄
reret ab apoſtolis Quē dicūt homi
nes eſſe filiū hoīs. Rn̄derūt. alij io
hannē baptiſtā alij helyam. alij
iheremiā ā vnū ex ꝓphetis Ait illis
vos āt quē me dicitis. Rn̄dit ſimō
petrus Tu es xp̄s fili⁹ dei viui. Ecce
qꝫ fortis fuit in fide ideo meruit ex
altari in cathedra papali. vnde ſe

quitur Et videns ihs dixit. Et ego
dico tibi qꝛ tu es petrꝰ ꝟ firmꝰ in fi
de q̄ſi petra. ⁊ ſup hāc petrā ediſi
cabo eccīam meā ꝟ totā xp̄ianita
tē q̄ſi diceret. caput ecc̄ie te conſti
tuo ꝓpter firmitatē fidei tue. Sic ptꝫ
ꝙ btūs pe. cōpatur david ꝓpt eiꝰ
firmitatē. Iſte ſedit in cathedra ro
mana ⁊ fuit ſapientiſſimꝰ int̄ tres.
Iſti tres p̄nt eſſe nero ſymon ma
gus ⁊ btūs pe. Ipſe eni ſapientiſſi
mꝰ fuit int̄ eos qꝛ eos v̄tutibꝰ ſupa
bat. Symonē p opacōem miracu
loꝝ ⁊ nerone p ſufficienciā pſecu
tionū ꝟ vincebat. ſic ptꝫ in legēda i
alio ſuo feſto. Sc̄do exaltatꝰ fuit ſā
ctus petrus in cathedra r̄gali ſiue
principali. ſ. q̄n eū dn̄s principem
aploꝝ cōſtituit ⁊ p cōſeqn̄s prin
cipē totiꝰ mūdi fecit. Iſtud figura
tuꝫ ē. iiij. Re. x. vbi dr̄ ꝙ rex ſalomō
fecit ſibi thronū ꝟ ſedē regalē grā
dem de ebore ⁊ veſtiuit eā auro etc.
et. xij. leunculi ſtabāt hinc ⁊ ind.
Salomō interp̄tat̄ pacificꝰ ⁊ ſig̃t
xp̄m q̄ pacē fecit inter deū ⁊ hoīez.
Eph. ij. Ipſe eni eſt pax nr̄a q̄ fecit
vtraq; vnū ꝟ deū ⁊ hoīez ſolueñs īimi
cicias in carne ſua ꝟ p carnē aſſum
ptā. vn̄ āgeli in natiuitate eius cā
tabant Gl'a in excelſis deo ⁊ in ter
ra pax hominibꝰ. Iſte verus ſalo
mon ꝟ xp̄s fecit cathedrā regalē.
p quā ſignificat̄ principalis dig
nitas quā beato petro impēdit. p
duodecim leunculos q̄ ſtabāt hic
et inde. ſignificāt̄ alij. xij. apl'i. Nā
preter ipm fuerūt adhuc. xij. cū be
ato paulo ſup q̄s eum dn̄s exalta
uit q̄n eū principē eoꝝ fecit. Cathe
dra illa fuit eburnea grādis ⁊ au
ro veſtita. Eburnea i caſtitatis p̄di
cacōne. Grādis in miraculoꝝ opa
tione. Auro veſtita in dei dilectōe.
vn̄ dicit̄ fuiſſe de ebore ꝓpter caſti
tatē. Elephas cuius dr̄ ebur caſtiſſi
mū animal ē. vt ait Yſidorꝰ. Quia
moderate miſcet̄ femine ⁊ pꝰ ɔcep
tionē cōtinet ſe ab ea ⁊ ea mortua
alia nō vtit̄. ſꝫ in caſtitate pſeuerāt.
Sic btūs petrus fuit in mrimonio
ſuo. qꝛ vnā tm̄ vxorem legit̄ habu
iſſe ⁊ poſtea aliam nō duxiſſe ſꝫ in
caſtitate pſeueraſſe. Ebur natura
liter frigidū ē ⁊ puocat hominem
ad caſtitatē. Sic btūs petrus ſua
p̄dicacōne hoīes ad caſtitatē puo
cabat. vn̄ dicit in canonica ſua p̄
ma ca. p̄. Succīcti eſtote lūbis mē
tis vr̄e ſobrij in opibꝰ ⁊ pꝰ paulu
luꝫ ſeq̃tur. Animas vr̄as caſtificā
tes. Itē. ij. Pe. ij. Nouit dn̄s pios de
temptacōe eripē. iniq̊s vero in die
iudicij cruciādos r̄ſeruare. magis
aūt eos q̄ pꝰ carnē in cōcupiſcēcia
et in imm ūdicia ābulant. Sc̄do ca
thedra illa fuit grādis ⁊ hoc i opa
tione miraculoꝝ. Ipſe eni maiora
miracula legit̄ feciſſe ꝙ aliq̃s ſan
ctorū. qd patet ex hoc ꝙ vmbra il
liꝰ ſanauit infirmos. Actu. v. Po
nebāt autē infirmos in plateis vt
veniēte petro ſaltē vmbra illiꝰ ob
umbraret quēꝗ illoꝝ ⁊ liberārent̄
ab infirmitatibꝰ ſuis. Itē in hoc ꝙ
ſolo v̄bo reſuſcitauit mortuos. vn̄
legit̄ d tabita ⁊ alibi etiā dicitur.
enea ſanet te dn̄s ihs xp̄s. Itē ba
culus eius ſuſcitauit quēdā mor
tuū. ſ. ſanctū Maternū. nam cū qua

dam vice duos diſcipulos ad pre
dicandū miſiſſet. ⁊ dum duas die
tas iuiſſent vnꝰ illoꝝ mortuꝰ ē et
alter ad eū redijt ⁊ ſibi nūciauit
hoc. Tunc petrus tradidit ſibi ba
culū ſuū vt ſuper eū poneret. qḋ cū
ille feciſſet ſtatī ille qui p quatuor
dies mortuꝰ fuit reſurrexit. Tercīo
cathedra illa fuerat auro veſtita.
p aurū qḋ eſt precioſiꝰ inter alia
metalla ſignificat caritas que ma
ior eſt omnibꝰ virtutibꝰ. Sicut di
citur p̄. Cor. xiij. Maior horum cari
tas. vnḋ Amb. Caritas mater om
nium virtutū. que homines infor
mat ſine qua nulla eſt vera virtꝰ.
Item caritas eſt veſtis nupcialis
qua ſi homo veſtitus nō fuerit nō
intrabit ad nupcias. vñ dictū eſt
illi q̄ hac veſte caruit Amice q̄mo
do huc intraſti nō hn̄s veſtem nu
pcialem .i. caritatē ⁊ miſſus eſt in
tenebras exteriores Hac veſte id ē
caritate veſtitus eſt ſanctus petrꝰ
quando deum ſuper omnia dilexit
Johannis vltimo. dominꝰ dicit ſy
moni petro. Diligis me plus hijs .i.
ſcilicet tempalibus vel diſcipulis
dicit ei. Tu ſcis domine quia ego
amo te Gloſa Qui omnia occulta
cordium ſcis. tu ſcis quia amo te
Signū hꝰ amoris oſtendit ante
paſſionem ⁊ poſt paſſionē in hoc
ꝙ ſecum mori voluit quādo dixit.
Paratus ſum tecū in carcerem ⁊ ī
mortem ire. non enī volebat ante
xp̄m mori. ꝙ ip̄m tantū diligebat
ꝙ eius preſēcia carere noluit. nec
volebat poſt eum mori. quia tunc
ſimiliter eius p̄ñcia caruiſſꝫ. Sed
volebat ſecū in carcerem ⁊ in mor
tem ire vt ſemp eius dulci p̄ñcia
frueret. Vere magna fuit illa dile
ctio. ꝙ mortē crucis ꝓ eo ſuſtinuit
Johānis. xv. Maiorem caritatem
nemo habet vt quis ponat animā
ſuam ꝓ amicis ſuis. Et qḋ tunc pro
miſit. vtiqꝫ feciſſet ⁊ cōpleuiſſet ſi
dño placuiſſꝫ ⁊ tñ poſtea ɔpleuit
cū ꝓ eo mortē crucis ſuſtinuit Itē
hoc oſtendit paſſio xp̄i quantū
eum dilexit quia ſemp eiꝰ paſſio
nem cum fletibus ⁊ luctu recorda
batur ſicut dicit clemens. Habuit
autem duplicē fletum .ſ. doloris ⁊
amoris. Doloris ꝙ ſemp cū maxi
mo dolore recordabatur ꝙ amicū
ſuum in paſſione negauerat. Cū
eñ negaſſet xp̄m gallo cantante
recordabatur v̄borū q̄ dominꝰ di
xerat ei. anteq̄ꝫ gallꝰ cantet ter me
negabis Exiuit ergo ⁊ amariſſime
fleuit. Et dicit clemēs. ꝙ p totum
tps vite ſue quotiēſcūqꝫ gallū cā
tantē audiuit lacrimas emittebat
recolens cū dolore ꝙ gallo cantan
te xp̄m negauerat. Habuit etiā
lacrimas amoris ex eo ꝙ frequēt
recordabat dulciſſime p̄ſēcie xp̄i
et melliſluorū verborum eius. ita
ꝙ lacrimas cōtinere non potuit ſꝫ
ſemper ſudarium portabat quo la
crimas tergebat. Et dicit clemēs
ꝙ ex nimio fletu ⁊ continuo facies
eius quaſi exuſta videbatur. Ter
cio exaltauit eum dominꝰ in cathe
dra iudiciali. Quia dominus ꝓmi
ſit ei ꝙ ipſe erit vnus eorū in die
iudicij qui ſuper omēs iudicādos
preſidebit Math. xix. dixit ſimon

petrus ad ihesuz Ecce nos reliq̄m⁹
omnia ⁊ ſecuti ſum⁹ te. quid ergo
erit nobis. Reſpōdit ihes⁹. Amen
dico vobis q̄ vos q̄ reliquiſtis oia
⁊ ſecuti eſtis me in regeneracione
cum ſederit filius hoīs in maieſtate
ſua. ſedebitis ⁊ vos ſuper ſedes iu
dicantes duodecim tribus iſrl̄. id
eſt vniuerſos iudicādos. Per duo
decim ſedes itelliguntur viri pfecti
qui omnes cum criſto iudicabunt
Gregori. In iudicō erunt quatuor
ordines duo ex pte reproborum et
duo ex pte electoruz. Aliqui enim
iudicantur et peunt ſicut mali cri
ſtiani quibus dicetur Eſuriui ⁊ nō
dediſtis michi manducare ⁊c̄. Alij
nō iudicātur ⁊ peribunt. ſicut infi
deles de quibus dicitur Qui nō cre
dit iam iudicatus ē. Alij indicātur
⁊ regnabunt ſicut boni xpiani q̄bus
dicetur. Eſuriui ⁊ dediſtis mihi mā
ducare Alij iudicabūt ⁊ regnabūt
quorum vnus principaliter erit
beatus petrus cui dominus claues
regni celoꝝ commiſit.

De eodem. ſer. xxvij.

TIbi dabo cla
ues regni celorum Math.
xvi. per claues iſtas poſſum⁹ itelli
gere illas v̄tutes que aperiūt nob
regnū celorum videlicet ſacramēta
Prima clauis eſt baptiſm⁹ ſine q̄
nemo pōt intrare in regnum celo
rum Joh. iij. Niſi quis renat⁹ fuerit
ex aqua et ſpiritu ſancto non pōt
intrare in regnum celorū. Eſt autē
triplex baptiſm⁹. ſ. flumis flamis
⁊ ſanguinis. Q2 baptiſmus aperu
it regnū celorū figuratuz ē in hoc q̄
ihu baptiſato apti ſūt celi Mat. iij
Sc̄da clauis ē fides. q2 ſine fide ne
mo pōt intrare regnū celorū Mar.
xvi. qui crediderit ⁊ baptiſat⁹ fue
rit ſaluus erit. q̄ vero non credide
rit ɔdemnabit᷑ Ad heb. xi. Sine fide
impoſſibile eſt hoīem placere deo
Aug⁹ ſup illo verbo Btā que credi
diſti dn̄o. Beatior fuit maria perci
piendo fidez criſti q̄ ɔcipiēdo carnē
xpi. Materna ppinquitas nihil ma
rie pfuiſſ; niſi felici⁹ xpm corde q̄
carne geſtaſſet. Vn̄. Eccī. p̄. Bene
placitum eſt deo fides ⁊ manſuetu
do Tercia clauis eſt peītentia Mat
iij. Peītentiā agite ⁊ appinquabit
regnum celorum Mat. xi. Regnuz
celorū vim patit᷑ ⁊ violenti rapiūt
illd Gl. Regnū celoꝝ vi patit᷑ cū pec
cator ad illud tanq̄ ad locū alienū
per penitentiam intrat. grandis vi
olentia. in terra naſci ⁊ celum cape
re per virtutem quod nō poſſum⁹
p naturaz. Hoc modo intrabat la
tro qui dicebat Luc. xxiij. Memen
to mei dn̄e ⁊c̄. Et reſpōdit ei Amē
dico tibi. ho. me. eris i para. Quar
ta clauis eſt tribulacō Actu. xxiiij
Per multas tribulacōes oportet
nos intrare in regnum celorū Lu.
vltio Oportebat criſtū pati et ita
intrare in gloriam ſuaz Multo ma
gis oportz nos itrare in regnū alie
nū p tribulacōes. Hoc mō oēs ſci
itrauerūt Ihero⁹. Quis ſcōruz ſine
tribulacione coronatus eſt quaſi
diceret nullus. Vnde cū peterz mr̄
filioꝝ zebedei xpm dicens Mathei

·xx· Domine dic vt ſedeant hi duo
Rñt neſcitis q̃d petatis poteſ· bibẽ
calicẽ quẽ ego bibiturus ſum· q· d
fatue petiſtis· Quia putatis q̄ ſine
tribulacõnib9 ⁊ āguſtijs ⁊ paſſio
nibꝰ poſſitis venire ad regnũ celorũ
cũ ego paſſionẽ ſuſtinẽ debeam· Et
hoc eſt qd dicit Mat· v· Beati q̃ per
ſecucõem patiũt ꝓpt iuſticiaꝫ qm̃
ipoꝝ ẽ regnũ celorũ· Quita clauis
ẽ huilitas math· xviij· n̄ efficiami
ſic puuli ⁊ huiles n̄ itrabitis i reg·
celoruꝫ mat· xix· Sinite puulos veni
re ad me taliũ ei eſt ꝛ̃gnũ celorum
Job· xxij· qui huiliauerit ſe erit in
glã ⁊ q̃ idmauerit oclõs ſuos ipſe
ſaluabit· Ber· p huilitatem aſcẽde
ad ſublimitateꝫ q̄ hec ẽ via ⁊ nulla
alia ꝑt eã qui aliter vadit poti9 ca
dit quam aſcẽdit· ſic patꝫ de dyabo
lo q̃ ꝓpt ſuã ſupbiã cecidit de celo·
ſupbia eniꝫ hoi claudit celũ· huili
tas vero aperit· Apoc· iiij· ecce dedi
corã te hoſtiũ apertũ· q̄ modicam
hẽs v̾tutẽ ⁊ huilitateꝫ· Sex̄ clauis ẽ
pauptas voluntaria mathe· v· beati
paupes ſpũ ⁊c̃· ber· O bona pauper
tas cui ꝓmittit̃ regnuꝫ celoꝝ vñ le
git mat· xij· Dixit adoleſcẽs q̇daꝫ
ad dñm mgr̃ bone quid faciam vt
habeã vitam et̃nã· Cui dñs vade ⁊
vẽde oĩa q̃ hẽs ⁊ da paupib9 ⁊ ha
bebis theſauꝝ in celo· qd audiẽs tri
ſtis· Et ait dominus quã difficile ẽ di
uitem intrare in ꝛ̃gnũ celorũ hoc ẽ
intelligẽdũ de amãtib9 pecuniaꝫ ⁊ n̄
diſtribuentib9 ſic debẽt· diues eniꝫ
in ꝛ̃b9 ꝑt pauper eſſe i ſpũ· ber· Nõ
paupertas v̾tus ꝛ̃putabit̃· ſꝫ amor
pauptatis· denicꝫ beati pauperes

nõn rebus ſed ſpũ iudicãtur· Sep
tima clauis eſt mia ſiue elemoſina
que preparat homini locũ in ꝛ̃gno
celorũ· Eccĩaſt· decĩo ſexto· Ois mia
faciet vnicuiqꝫ locũ ⁊c̃ vñ dñs· mathe
xvi· Facite vobis amicos de mam
mona iniq̃tatis vt cũ vos defeceritis
recipiãt vos in eterna tabernacula
s· pauperes q̃bus miſericordiã fa
citis in hac vita· hoc modo quilibꝫ
põt intrare in regnũ celorũ quãtũ
cũqꝫ paup Aug9· regnũ celoꝝ tan
tũ valet quantũ habes Greg̃· Cor
namqꝫ ⁊ non ſubſtantiã pẽſat dñs
thob· iiij· Si mlt̃ũ tibi fuerit tribue
abũdanter ⁊c̃·

De ſãcto mathia ſmo· xxvij·

Beati quos ele
giſti ⁊ aſſumpſiſti dñe ha
bitabunt in atrijs tuis pſ· lxiiij· v̾
ba iſta dupliciter ſunt conſiderãda
ꝑmo q̃o ↄuenĩũt beato mathie·
ſcdo q̃o ↄuenĩũt cuilibet xp̃iano
Et bene poſſunt exponi de iſto ſan
cto quem dominus loco iude elegit
⁊ aſſumpſit in ſuã hereditatẽ· pſ
Btĩ qui hitãt in domo tua domine
De cuius electõne legitur Actu· ij
Cũ inter aſcẽſionem ⁊ pẽthecoſten
apl̃i ſimul eſſent· vidit beatus pe
trus q̄ nũs apl̃orũ eſſet diminu
tus quos dominus hoc nũo elegeãt
cũ eẽnt· xij· ſurrexit i medio fratrũ
dicẽs viri fratres oportꝫ vt aliquẽ
loco iude ſubſtituamus qui teſtet̃
nobiſcum reſurrectõneꝫ xp̃i Quia
dominus dixit nobis eritis michi
teſtes in iheruſalem ⁊ omni iudea
et ſamaria vſqꝫ ad vltimum terre·

Et quia teſtis non debet teſtimoniū
ꝑhibere niſi de hijs q̄ vidit ⁊ audi
uit. Idcirco eligēdus ē vnꝰ ex hijs
viris qui nobiſcū fuerūt ⁊ mirabi
lia viderunt ⁊ eius doctrinā audie
rūt. Et ſtatuerunt duos de ſeptua
ginta duobꝰ diſcipulis ſcꝫ ioſeph
q̄ cognominatus eſt iuſtꝰ ꝓpt̄ ſan
ctitatem ſuā ⁊ mathiā. ⁊ orantes
dixerūt Tu dn̄e q̄ noſti corda ho
minū. oſtende. quē elegeris ex his
duobꝰ vnū loco huiꝰ miſterij acci
pere ⁊ apl'atus locum. quē iudas
amiſit. Et datis illis ſortibꝰ cecidit
ſors ſup mathiā ⁊ ānumeratꝰ eſt
cū. xi. diſcipulis. ſic pꝫ de eiꝰ electi
one Sciendū autem ꝙ triplex eſt
electō ſcꝫ diuina. angelica. ⁊ dyaboli
ca. Primo elegit dn̄s ſuos de q̄bꝰ
dic̄. pſ̄. Btā gēs cuiꝰ eſt dn̄s deus
eiꝰ populꝰ quē elegit in hereditatē
ſibi. ſꝫ dī Mat. xxij. Multi ſunt vo
cati pauci vero electi in hereditatē
eternam. Iō ſciendū ꝙ dn̄s elegit
q̄tuor genera hoim Primo elegit
huiles ⁊ hoc figuātū eſt in electōe
mathie. mathias ei puꝰ iterp̄tat̄
⁊ ſig̃t huilē ſpū vn̄ dicit̄. p̄. Reguꝫ
xvi. Vꝫ dn̄s elegit dauid i regem
qui fuit minimꝰ fratrū ſuoꝝ Cum
ei miſiſſꝫ dn̄s ſamuelē ad domū
Ieſſe vt vngerē vnū filioꝝ ſuoꝝ in
regē vidit ſamuel ſeiorē fratꝝ ⁊ vo
luit eū inungere Et dixit ei dn̄s.
nō aſpicias vultū eiꝰ neqꝫ altitudi
nē ſtature eiꝰ qꝛ nō ſm intuitū ho
minū ego iudico Hō em̄ vidꝫ ea q̄
patēt deꝰ āt ituet̄ cor Tc̄ adduxit
Ieſſe aliū ⁊ dixit ſamuel. nec hūc
elegit dn̄s. Cūqꝫ ſm ordiē ſeptē
filios ſtatuiſſꝫ ait ſamuel. Nō ele
git dn̄s aliquē ex iſtis. nūq̄d ꝯple
ti ſunt filij. Dixit ieſſe adhuc reli
quus eſt q̄ paſcit oues. Et dixit ſa
muel Ille ē quē elegit dn̄s ⁊ voca
tus ē ⁊ vnxit eū in regē. Itē beatam
v̄giē elegit xp̄s huilitatē. Lu. p̄.
Reſpexit huilitatē āncille ſue Ber.
Quid eſt ꝙ dn̄s mariā in mrē ele
git cū tamē nobiliores ⁊ pulchri
ores v̄gies ill' tempibꝰ in iſrl' erāt.
vtiqꝫ elegit eam xp̄s eius huilita
tē. ſi enim humilis nō fuiſſet deū
nunq̄m genuiſſet Scd̄o elegit dn̄s
paupes. vn̄ elegit dn̄s piſcatores
in diſcipl'os ⁊ dixit eis Io. xv. nō
vos me eleg. ſꝫ ego vos ele. Augꝰ
Dn̄s ihs volēs ſupborum frāgere
ceruices nō elegit impatores. nec
oratores ſꝫ paupes piſcatores de
ipſis faciēs impatores ⁊ oratores
Itē elegit paupē mrē que adeo
paup fuit vt dic̄ Ieroꝰ. ꝙ laborā
do victū ſibi adquiſiuit Et ſic dicit̄
Criſ. ꝙ vir vnā tunicā huit q̄lē ha
bere potuit vxor carpentarij egeni
Greg̃. xp̄s ab ipſis p̄mordijs huā
nā voluit ꝯculcare ſupbiā. ideo non
tm̄ hō fuit ſꝫ pauprimꝰ hō et pau
pem mrē elegit q̄ caruit tpalibꝰ
curis. Tercō elegit dn̄s mūdos ⁊ ca
ſtos Numeri. xvi. Quecūqꝫ elegit
dominꝰ erit ſcūs ⁊ mundꝰ. Ep̄h. p̄.
Elegit nos vt eſſeꝰ ſācti ⁊ mūdi et
imaculati. Deus ei cū ſit mūdus
nō eligit niſi mundos Prou. xxij.
Qui diligit cordis mundiciā habe
bit ḡgis amiciciā. ſ. regis celeſtis. Ob
hoc legimꝰ ſpēalit̄ xp̄m dilexiſſe ⁊
elegiſſe iohēm vt ſup̄ pectus eiꝰ

eum faceret recūbere a ſpeciali mor
te ſine corruptione carnis volebat
eum aſſumere. Quarto elegit do
minus ↄtemplationes. pš. Elegit
dn̄s ſion in hereditatē ſibi Sion in
terp̄tatur ſpeculacō a ſignt ſpecula
cōem diuinam. vn̄ legit q̄ dn̄s ele
git aaron i ſummū ſacerdotē Aarō
interp̄tatur mōtan9 a ſignt illos q̄
aſcēdunt montes dn̄i per ſpeculacō
nem. Mod9 autē electōis habetur
Numeri. xvij. Quem elegero germi
nabit virga eius a florebit a faciet
fructuz amigdalū. per hoc ſignifi
cāt cōtemplacōes que debēt gmia
re a florere v̄tutib9 a portare fructū
amigdalum. fructuum dulcedinez
diuinam ſiue diuine ↄtemplacōis
qui fructus eſt perpetuus Luce x.
Maria optimā ptem elegit que n̄
auferetur ab ea .i. ↄtemplacōez di
uinā. De angelica electōe dī Mat.
xiij. Simile ē regnū celoruz ſagene
miſſe in mar̄. Sagena eſt ecc̄ia pi
ſces hoies. piſcatores ſunt doctoēs
qui capiūt piſces .i. hoies a ad fidē
ↄuertunt. q̄diu ſagena eſt ſub aq̄
non diſcernūtur boni piſces a mal
ſ; in die cū ſagena ad lit9 trahitur
.i. mūd9 ↄſummat. tūc angeli ſepa
būt bonos a malis a ecōtra. Et eli
gēt bonos in vaſa .i. māſiones eter
nas a malos mittent in caminum
ignis eterni De electōne diabolica
dī Abac. j. Incraſſata ē ps eius .i.
diabolica cib9 eius elect9 Sic eni de
us a angeli ei9 eligūt mundos ſic di
abolus eligit immundos a luxurio
ſos q̄ ſunt cib9 eius. vn̄ ſignificāt
p porcos in quos dyabol9 elegit in

trar̄ Mat. viij. Dn̄e mitte nos i por
cos et ingreſſi in porcos ſubmerſe
rūt eos i mari. ſic dyabol9 dilectos
a electos ſuos dimergit in ifernū
Exo. xv. Elc̄i p̄ncipes ei9 dimerſi ſūt
in mari rubro. abiſſi opuerūt eos
deſcenderūt in pfundū q̄i lapis. Ex
emplū q̄daz hō luxurioſ9 volens
ire de nocte ad ↄcubinam ſuaz veit
ad pōtem a iuenit eū fractū. affuit
dyabol9 i ſpē hoīs ſedens ſup equū
dixit. Aſcende retro me ducā te quo
vis. Qui cū aſcēderet p̄cipitauit eū
in aq̄m a ſubmerſit eum Rogem9
De eodem. ſer. xxix

Diſcite a me q̄r
mitis ſum a humilis corde
Mat. xi. Notandū q̄ multa ſunt q̄
diſcere debem9 Primo diuini amo
ris diſciplinā Mat. xi. Diſcite a me
q̄r mi. ſum. a hu. corde Glō. diſcite
v̄bo a exēplo vt ſitis huiles mētib9
a mites morib9. huiles ei neminez
ↄtemnunt. mites nullū ledūt Cor
de vt q8 ex operacōe fit a ex corde fi
at ne i corde lateat ſpens in ſpē co
lūbe Aug9. Qui didicerūt a xp̄o ie
ſu mites a huiles eſſe corde. pl9 co
gitando a orādo pficiūt q̄ legendo
a audiendo Gloſa ſup matheū. Mi
tis ē quez non afficit aſperitas vel
amaritudo mentis vel rācor vel ira
ſ; oia eq̄nimit ſuſtinet Ber. Sunt
aliqui mites q̄diu nichil agit vel
dī niſi p eorum arbitrio. ptz q̄ lon
ge ſunt a v̄a manſuetudie ſi leuis
oritur occaſio Ecc̄i. xiiij. Beat9 vir
q̄ non eſt lapſus verbo ex ore ſuo a
qui non eſt ſtimulatus in triſticia

Glō. Qui verbū contencōis nō hēt
in ore nec triſticiā rācoris ī corde
hic mitis ē ⁊ poſſidebit vitā eternā
Mat. v. Btī mites qm̄ ipſi poſ. trā
ſ. viuēcīū Tal' fuit btūs mathias
de quo legit q cū verbū dei p iudeā
p̄dicaret ⁊ mltos ad fidē ꝯuerteret
vn̄ iudei idignati ī iudicīo eū ſtatuē
tes ⁊ duo falſi teſtes eū accuſabāt
quod ipē cum omni manſuetudie
ſuſtinebat. ⁊ poſtea eum lapida
bant. Et dum lapidaret caput eiꝰ
ſecuri pcutit ⁊ ipſe pacienter ſuſti
nuit ⁊ expaſſis ī celū manibꝰ ſpm̄
deo reddidit. Scdo debemꝰ ad diſcē
bn̄ viuēdi modū ⁊ ad deū veniendi
ſapiā ysa. p̄. Quieſcite peruerſe a
gere ⁊ diſcite bn̄ facē Jo. vi. ē ſcrip
tū in pphetis. Omnes hoīes xp̄iane
fidei erunt docibiles dei. oīs qui au
dit a patre ⁊ didicit venit ad me Glō
quia nemo venit ad me niſi pr̄ docu
erit eū. Quia ita teſtantur pphete.
Oēs homines xp̄iane fidei erunt do
cibiles dī. Et q ſi hoīes loquuntur
foris. intꝰ tamē ſolus deꝰ ſēſus ape
rit ⁊ inſtruit veritatis cognicōez ⁊
amorem. ⁊ ita qcūq audit ⁊ diſcit
a patre venit ad me. Pſal'. Da michi
intel. vt. diſ. man. tua. Itē Audiā
quid loqtur ī me dn̄s deꝰ. Sed qdā
ſunt qui ita didicerūt maliciā in cō
ſuetudinē deduxerunt q bonū di
ſcere non poſſunt. De qbꝰ dicitur
Jhere. xiij. Sic mutare pt ethiops
pellē ſuā ⁊c̄ Tales fuerūt quibus
btūs mathias p̄dicauit. q adeo in
durati fuerunt in malicia q ab eo
nihil boni diſcē potuerūt. Cū enim
in macedonia verbū dei predicaret

dederunt ei bibere pocōez intoxica
tam q multos viſu p̄uauerat. quā
bibit ipſe In nomine ihū criſti ⁊
nullam leſionem incurrit. ⁊ tamen
p illā pocionē plꝰ q ducētī qnq
ginta excecati ſunt ⁊ ipē ſingulis
manꝰ imponens illuminauit eos
Diabolꝰ āt in ſpē infātis apparuit ⁊
ſuaſit illis. vt mathiā interficerēt
q culturā deoꝝ annichilaret Et cū
in medio eoꝝ ꝯſiſteret tribꝰ diebꝰ
eum querentes eū minime inueni
re potuerūt. Tercia die maifeſtās
ſe eis dixit Ego ſum. quē poſt tergū
māibꝰ ligaſtis ⁊ fune collo īpoſito
crudelit affixerūt ⁊ in carcerē eū in
cluſerūt vbi demones ei apparētes
dētibꝰ in eū fremuerūt ſꝫ appropin
quare nō potuerūt. dn̄s āt cū mlto
lumie veniens eū de tra leuauit ⁊ vin
cula ſoluēs dulcit ꝯfortans eū ⁊
hoſtiū aperuit. q egreſſꝰ verbū dei
p̄dicauit. Dū āt qdā obſcurati nō
crediderūt dixit eis Annuncio vob
q in infernū deſcendetis Et mox ter
ra ſe apuit ⁊ oēs illos obſtinatos
deglutiuit. Reliq vero ad deū ſunt
ꝯuerſi. Ex iſtis ptꝫ finis illoꝝ qui
malū diſcūt ⁊ nō bonū Tercō debeꝰ
addiſcere futuroꝝ puidētiā Prou
vi. Vade ad formicā o pigr ⁊ ꝯſide
ra vias eiꝰ ⁊c̄ Glō ſi tātillū aial p̄n
cipe carēs. racōis exps natura du
ce in poſteꝝ ſibi puidet Multo ma
gis tu hō ad ymaginē dei ꝯditus
ad videndū eius glaꝫ vocatꝰ docto
rū tanto cū magiſterio adiutꝰ ipſū
ꝯditorem hēs ducē. debes in preſen
ti fructus bonorū operum congre
gare ex quibus in eternū viues i

futuro. vn̄ Tulius Prouidētia eſt
virtus p quā q̄s ꝓuidet ea q̄ futu
ra ſunt Sen̄. ſi prudens fueīs aim⁹
tu⁹. trib⁹ diſpenſet tpibus. p̄terita
recole. p̄ntia ordia. ⁊ futura ꝓuide
Talis fuit. b. mathias. Naz de eo
legitur ſic. Mathias de tribu iuda
⁊ de ciuitate bethleē de illuſtri ꝓſa
pia ortus. q̄ litteris tradit⁹ in breui
legis ⁊ ꝓphāꝝ ſētentiaz app̄hendit
laſciuiā abhorrens. pueriles ānos
moꝝ hōeſtate ⁊ maturitate vince
bat Informat̄ q̄ꝫ aim⁹ ei⁹ ad virtu
tem vt eſſet ad intelligētiaz habil̄
ad miaz facil̄. in ꝓſperis nō elatus
In aduerſis ꝯſtans ⁊ intrepid⁹. ſa
tagebat vt q̄d ſenſu pcipet opere
ꝯpleret. ⁊ oris doctrinaz opacione
monſtraret. Hic cū p iudeā p̄dicaſ
ſet. corā pōtifice accuſabat̄. Et rn̄t
de obiectis. nō oportꝫ me mlt̄a di
cere qm̄ xp̄ianū eē nō ē criminis ſꝫ
gl̄e. Cui pōtifex Si tibi dat̄ īducie
vis penitere. Cui ille Abſit vt a ve
tate quā ſemel inueni p apoſtaſiā
regrediar.

De ſācto gregorio. F. xxx.

Ecce ſacerdos
magn⁹ q̄ in dieb⁹ ſuis pla
cuit deo. Ecci. xliiij. In iſtis v̄bis cō
mēdat̄ btūs gregori⁹ a magnitu
dine ſc̄itatis ſue q̄ placuit d̄o. Scien
dū āt q̄ q̄tuor ſunt p que hō pōt
placē deo Primū ē vt deo reuerē
ter ſuiat. Scd̄m eſt vt ꝓximo ſuo
opa mie exhibeat. tciū ē vt ſeip̄m
huilez reputꝫ Q̄rtū vt voluntariam
pauptatez amet. De p̄mo dī Heb
xij. Habētes ḡciā p quā deo ſuia⁹
placētes deo metu ⁊ reuerēcia. q̄ſi
diceret. Si volu⁹ d̄o placē ⁊ ḡciā ei⁹
obtinere ſuia⁹ ei cū reuerentia ⁊ ti
more. Ps̄. Seruite dn̄o ī timoē. Sā
ct⁹ āt gregori⁹ ab īfācia ſua deo ſ
uire ſtuduit iō deo placuit. vn̄ de
eo legitur Gregori⁹ de nobili ſtir
pe ſenatoꝝ ꝓgenit⁹ cui⁹ pat̄ gordia
n⁹ ⁊ mat̄ ſilina dicebat̄. cū diuicijs
plurimis abundaret. cogitare cepit
quō oia deſereret ⁊ religionē intra
ret ⁊ ibi deo ſeruirꝫ. Tandēꝫ prē or
batus ſex monaſteria in ſicilia cō
ſtruxit ⁊ ſeptimum in vrbe romā
in quo ſeipſum monachum fecit.
In quo tam r̄ligioſe vixit q̄ omni
bus alijs exemplum bone vite pre
buit In. tantum q̄ꝫ corpus ſuum
abſtinentia vigilijs ⁊ oracionib⁹
afflixit. vt vix ſubſiſtere potuit De
functo autem pelagio papa. tot⁹
populus eum licet plurimum reni
tentem in pontificeꝫ elegerunt. Cū
autem portas ciuitatis cuſtodirēt
ne effugeret. mutato habitu a q̄
buſdam mercatoribus obtinuit
vt in quodam dolio ſuper quadri
gam de vrbe duceretur Eductus er
go ſiluas pecijt ibiq̄ꝫ tribus dieb⁹
latuit. Cum autem ab omni popu
lo ſolicite quereretur. columna nu
bis clara ⁊ lucida de celo dependens
ſuper locum ī quo latebat apparu
it In qua columna angelos deſcēdē
tes quidam reduſus aſpexit Moxq̄ꝫ
ab vniuerſo populo capitur ⁊ tra
hitur ⁊ ſumm⁹ pontifex ordinatur
Tunc autem ſtudioſius q̄ ante

deo ſeruiuit. Secundum per quod
homo deo placet eſt. ꝙ primo ope
ra miſedie exhibeat Proue. xxi Fa
cere miſericordiã magis deo placꝫ
ꝙ victie Mat. ix. ⁊ xij. Miam volo
et non ſacrificium et magis volo
miam ꝙ ſacrificium aliqd Aug⁹.
Nihil ẽ qd nos deo tam amabiles
facit ſicut pietas. Hanc etiam ha
buit btũs gregori⁹. nam de eo legi
tur ſic Cꝫ quadã die dum ĩn mona
ſterio ſuo tranſiret ãgel⁹ dñi ĩ ſpe
cie naufragi affuit ſibiqꝫ miſereri
lacrimabilit̃ poſtulauit Cui cũ be
atus gregorius ſex numos feciſſꝫ
dari. ⁊ ille abiſſꝫ ⁊ alta die rediſſꝫ
ſeqꝫ multa perdidiſſe ꝑhibuit Qui
cum ab eodem iteꝝ tot argẽteos
re cepiſſꝫ. Iterum tercia die redijt
miſereri ſibi importunis clamoibꝰ
poſtulauit. Sed cum gregori⁹ a ꝓ
curatore didiciſſꝫ. nihil aliud eſſe
dandum preter ſcutellam argente
am quam ſibi mater ſua cũ legu
minibus mittere ſolebat in mona
ſterio remanſiſſe illiam ſtatim pre
cepit dari quam ille letus accipiẽſ
cum gaudio abſceſſit. poſt hoc ve
ro non multum tempis ſpaciũ cũ
papa eſſet ordinat⁹ q̃dam die pre
cepit camerario ſuo vt duodecim
pauperes ad prandium inuitaret.
qui cum veniſſent et in menſa ſede
rent. intuens eos papa. xiij. in men
ſa ɔſpexit. dixit ergo cur plures vo
caſſet. Et ille eos nũerans tm̃. xij.
inueniens ait Crede mihi pater ñ
ſunt niſi. xij. Aiaduertit aũt papa
ꝙ vn⁹ eorũ crebro vultu mutaret̃
ita ꝙ nunc iuuenis nunc ſenex ãp

pareret. Quem duxit in cubiculum
ſuum querens quod eſſet nomen
eius qui ait. Quid queris de nomi
ne meo quod eſt mirabile. verum
tamen ſcias ꝙ ego ſum naufrag⁹
ille cui ſcutellam argenteam tradi
diſti. Et ſcias pro certo ꝙ d die illa
qua hoc feciſti deſtinauit te domi
nus fieri preſulẽ eccleſie ⁊ domin⁹
me conſtituit in cuſtodem tuũ ⁊
quid pecieris per me ab ipſo pote
ris impetrare ⁊ hijs dictis diſparu
it. Tãte eẽ pietatis erat vt nõ ſolũ
ꝓpinquis ſꝫ etiam longe poſitis ſcꝫ
in mõte ſinai ncãria miniſtrabat.
nã omniũ indigẽtiũ noĩa ſcripta
habebat ⁊ eis liberaliter ſubuenie
bat. Trib⁹ quoqꝫ milib⁹ ãcillis dei
ꝓ quotidianis ſtipẽdijs octĩgẽta
libras auri ãnuatĩ offerebat. Quo
tidie qꝫ ad menſã ſuã pegrĩos in
uitabat. inter quos vnus quadam
die acceſſit in cui⁹ manus dũ ipſe
aquã effundere vellꝫ ex huĩlitate cõ
uerſus vrnam accepit ⁊ ſtatim ille
diſparuit. Cũqꝫ hoc factũ miraret̃.
ſeqñti nocte apparuit ei domin⁹ di
cẽs Ceteris dieb⁹ in membris meis
heſterna autem die ĩ memet ipſo
ſuſcepiſti. ⁊ ſic patet eius miſeicor
dia ꝑ quã deo placuit. Terciũ per
qd homo deo placꝫ eſt huĩlitas Iu
dith. ix. Dñe humilium ⁊ manſue
torum tibi ſẽper placuit depcacio
Ihero⁹. Nihil eſt qd nos deo tam
caros efficit. q̃m ſi merito magni.
humilitate ſimus infimi. Bernar.
In alto non altũ ſapere michil deo
carius michil hominibus rarius
Non enim magnum eſt in abiecti

one humilem eſſe. Magna pfus
a rara virtus. humilitas honorata
Talem huilitatem habuit beatus
gregori⁹ Qui cũ eſſet ſumm⁹ ponti
fex a dñs mũdi. Huiliorem ſe omni
bus reputauit. Nã ipe pmo ſuus
ſeruoruz ſcripſiſſe legitur. nũq̃ ſe
laudari ab aliquo voluit. nam ſte
phanũ qui eũ in epl'is ſuis lauda
uerat de hoc reprehẽdit. Similiter
matronas ne ancillas ſuas ſe eſſe
dicerent Cũq3 quidam abbas ro
mam veniſſet a beatũ gregorium
p mediũ ciuitatis tranſire vidiſſz
voluit ei occurrere a vt decebat re-
uerentiã exhibere Cernens ergo be
at⁹ gregori⁹ q in terram ſe vellz p
ſternere. pmo ſe corã ipo i t'ram p
ſtrauit. nec ſurrexit donec abbas
primo ſurgeret Paupes ex humi
litate ad menſã ſuã inuitabat a p
ſonaliter ſuper manus eoꝝ aquaz
fundebat. Et ex tali huilitate pla
cuit deo Quartũ qd in hoie deo pla
cet eſt voluntaria pauptas. Quod
patet ex hoc. q criſt⁹ paup eſſe vo
luit. pauperem matrem habuit.
pauperes diſcipulos elegit. paup
tatẽ pre dicauit Mat. v. Bti paupe
res ſpiritu. i. volũtate. qm̃ ipſorũ ẽ
regnũ celoꝝ Ber. Non paupertas
v'tus ẽ ſ3 amor pauptatis v'tus rpu
tat'. Deniq3. bti paupes non rebuſ
ſed ſpiritu iudicãtur. Talis fuit be
at⁹ gregori⁹. qd bene dñs p exem
plũ patefec̃. Naz de eo legit' q illo
tempore erat quidaz eremita vir
magne ſanctitatis qui omnia ppt
criſtũ relinquebat a nihil niſi vnũ
cattũ poſſidebat quez blande ſepe
in ſinũ ſuo refouebat Orauit autẽ
deũ vt ſibi oſtẽderet cũ quo futurã
remuneracõez deberz accipe. q ob
eius amorẽ oĩa reliquiſſz. Quadaz
autẽ die ſibi reuelatur q cum gre
gorio romano põtifice remunera
cõez ſperare deberz. Ac ille fortiter
ingemiſcens parum ſibi paupta
tem fuiſſe putabat ſi cuz eo remu
neracõem accipere deberet qui tan
tis diuicijs abũdaret. Ecce alia no
cte audiuit vocem dicentẽ ſibi. Poſ
ſeſſio diuiciarum nõ fac̃ diuitẽ ſed
cupido. Cur audis pauptatez tuã
gregorij diuicijs cõpaẽ. q magis
cattum tuũ quotidie blandiẽdo di
ligere cõprobaris. q̃ ille cũctis di
uicijs q̃s non amando. ſ3 cõtemnẽ
do cũctis liberalit' diſpergit Sic pa
tet quõ ppt amorez pauptatis pla
cuit deo. Tãdẽ cuz ſediſſet rome an
nis. xxiij. menſib⁹ ſex dieb⁹. xiij. in
pace quieuit. Rogem⁹ ergo. ac̃

¶ De ſãcto benedicto. ſ. xxxi

B Enedixitq3 ei et
erit benedict⁹. Geneſis. xx
vij. Verba iſta ſunt Yſaac quando
dederat filio ſuo Jacob benedctõez
a poſſunt eſſe verba domini dicẽtiſ
ad beatum benedictum. Sciendu3
autem q benedictio domini datur
tribus generibus hominum. ſcili
cet mundiciam ſeruantibus. deum
timentibus. a miſericordiam faciẽ
tibus De primo dicit ps. Innocẽs
manibus a mundo corde qui non
accepit in vano animam ſuaz nec
iurauit i dolo proximo ſuo. Hic ac
cipiet benedictõnez a domino. vbi

tangūtur quatuoꝛ in quibꝫ homo
debet mundiciā tenere.ſ.in opere.
Vnde dicit. Innocens manibꝰ ⁊
mundus in operibꝫ. In cogitacōe
Vnde dicit. Mundo corde ⁊ cogita
tione munda. In deſiderio. vñ ſub
ditur Qui non accepit in vano ani
mam ſuā ⁊ qui occupauit animā
ſuam vanis ⁊ immūdis deſiderijs
In locucōe. Vnde ſeq̄tur. nec iura
uit in dolo ꝓximo ſuo ⁊ qui non
doloſus in verbis ſuis ſed mundꝰ.
hic ⁊ ille accipiet benedcōem a do
mino Mundiciā illam dilexit ſcūs
benedcūs. ⁊ ideo a domino benedi
ctionem accepit. vt em̄ mundiciā
ſeruaret: elegit ſobriā vitam. Vn
de de eo ſic legit̄. Beatus benedcūs
cū ſtudijs liberalibꝰ a pn̄tibus ſu
is traditus eſſet inſtruendꝰ in ſua
infantia: litteras deſeruit ⁊ deſertū
petere decreuit. quem nutrix ſua q̄
eum tenerrime diligebat ſeq̄bat̄
Ipſe aūt vt mundiciā foꝛtius ſer
uaret: occulte ab ea fugit in deſer
tum: ⁊ ibi tribꝰ annis incognitꝰ
manſit. Solus aūt vnus mōchus
noīe romanus ibidē eum eſſe ſci
uit: ⁊ neceſſaria ſibi miniſtrauit.
Accidit aūt ꝙ ſacerdos quidā ſi
bijpſi cibos in die paſche prepaſſꝫ
cui apparuit dn̄s dicens. Tu delici
as paras ⁊ ſeruꝰ meus benedictꝰ
in deſerto fame cruciatur. Qui ſta
tim ſurgens: venit ad btūm bene
dictum ⁊ dixit ei. Sumamꝰ cibum
pariter. q2 hodie paſcha eſt. dn̄s
me miſit ad te. ipē aūt neſciebat
ꝙ paſcha eſſet. Dyabolus autem
eius mundicie inuidens mulierē

quandā quam olim viderat ante
mentis eius oculos reduxit: ⁊ ita
eum accendit vt pene eremū relin
queret: ſed ſubito ex diuina grā
ad ſe reuerſus: ꝯtinuo ſe exuit: et
in ſpinis ſe adeo vulnerauit: vt to
to coꝛpore vulnerato: ſanguis exi
ret ⁊ ſic temptacōnem deuicit. In
hoc patet ꝙ mundiciā amauit. ⁊
ideo benedcōem meruit. Secūdo be
nedcō dei datur timentibus eū. Ec
cle. pri. Timenti deum bene erit in
extremis ⁊ in die defunctionis ſue
benedicet̄. quō aūt debemus time
re deū docemur Eccī. xv. Qui timet
deum faciet bona. Talem timoꝛē
habuit beatus bn̄dictus qui bōis
operibꝰ ita abundabat ꝙ eius fa
ma longe lateq̄ reſonabat. vnde
legit̄ ꝙ creſcente eius fama: multi
ceperunt exemplo eius mundū re
linquere: et ad eius doctrinam fe
ſtinare. Cum autē cuiuſdā mona
ſterij abbas moreret̄: monachi
eum in abbatem petierunt: ⁊ ipſe
diu diſtulit dicēs ſe non poſſe con
uenire moribus eoꝝ. tandē victus
aſſenſum prebuit. Cumq̄ eos ar
taret vt regulam ſtrictius ſuarēt
venenū ſibi bibēdum ꝯtulerunt.
Sed cū ipſe vas ſcē crucis ſignacu
lo ſignaret: ſtatim eſt ꝯfractum.
Tunc ipē dixit eis. deus miſereat̄
veſtri. q2 me interficere voluiſtis.
Nunq̄d em̄ predixi vobis. q2 vr̄is
moribꝫ non ꝯuenirem Statimq̄ re
lictis illis ad deſertū redijt: vbi cre
ſcentibꝰ ſignis: multi ad eū ꝯueni
ebant. ⁊ ibidē. xij. monaſteria ꝯ
ſtruxit. Qd antiquꝰ hoſtis grauit̄

odiens: viſibiliter ei apparuit. et
ſtridens ſup eum dentib⁹ dicebat.
Benedcē. benedcē. ꝛ cum nihil ſibi
rn̄deret: dixit. Maledcē ꝛ non bn̄di
cte cur me pſeq̄ris. Quadā die cū
panis ſibi deficeret ꝛ fratres mur
murarent: ait. nolite contriſtari.
cras hēbitis abundāter. Sequen
ti die ducenti modij farine ante fo
res clauſtri cū ſaccis inuenti ſunt
Tercio datur bn̄dictio dei miam
facientibꝰ. Prouē. xxij. Qui pn̄us ē
ad miſericordiā a deo benedicet.
Ma. xxv. Venite benedcī pcipite
regnū dei. Eſuriui: ꝛ dediſtis mihi
manducare. Jſtam virtutem ſiue
miam habuit beatus bn̄dictus.
Vnde legit᷑ de eo ꝙ quodā tpe cuȝ
totam puinciam fames valida oc
cupaſſet: vir dei oīa que hr̄e pote
rat egentib⁹ erogauit: ita ꝙ nihil
in monaſterio remaneret niſi mo
dicū olei in vaſe vitreo: idipſū iuſ
ſit cuidā pauperi dari. Cellari⁹ ve
ro inobediens nihil dedit. Qd cuȝ
vir dei pcepit vas cū oleo extra fe
neſtrā pijci iuſſit: ne aliq̄d in mo
naſterio p inobedientiā remanēt.
Proiectū itaqȝ eſt vas ſupra lapi
dem ꝛ non eſt cōfractū: nec oleum
effuſum. Tunc iuſſit illud tolli et
pauperi dari. Et orante beato bene
dcō dolium plenū olei de illo vaſe
eſt effuſum. Poſt ꝙ multis annis
claruit: eodē anno quo moriturus
erat: mortem ſuā fratrib⁹ ſuis pre
dixit. ꝛ ante ſex dies iuſſit ſibi fie
ri ſepulchꝝ. ꝛ ſexta die ante diem
obitus ſui fecit ſe portarē ad orato
rium ꝛ pcepta ſacra coione: eleua
tis in celū oculis ſpm̄ emiſit. Eodē
die duo fratres viderunt viā palli
is ſtratam. ꝛ lampadib⁹ innume
ris coruſcantibus ab eius cella in
celū tendentib⁹ ꝛ ecce vir quidam
ſcūs ait. Hec eſt via q̄ dilectus dei
benedcūs in celū aſcendit. Roge⁹

¶ In annunciacōe beate marie.
Sermo. xxxij.

IN ſole poſuit ta

bernaculū ſuum altiſſimus ꝛ de⁹.
Ps. xviij. Deus tabernaculū ſuuȝ
poſuit in ſole: qn̄ humanaȝ natu
ram in vtero bt̄e virginis marie aſ
ſumpſit. Notandū ꝙ beata virgo
maria cparat᷑ ſoli ppter duo. ſ. pp
ter luminis coītatem ꝛ ſplendoris
ſubtilitatē. Primo beata virgo cō
patur ſoli qꝛ ſol cōis eſt oībus ho
minib⁹ tam pauperib⁹ q̄ꝫ diuitib⁹
tam infirmis q̄ꝫ ſanis: ꝛ oībus in
differenter. Sic btā virgo cōis eſt
omnibus tam pauperibꝰ q̄ꝫ diuiti
bus. tam infirmis q̄ꝫ ſanis. ſine p
ſonaꝝ accepcōne oībus eam inuo
cantib⁹: lumen grē ſue miniſtran
do. Math. v. Solem ſuū oriri facit
ſup iuſtos ꝛ iniuſtos. ſup bonos
ꝛ malos ꝛ pluit ſup omnes equa
liter. Sic pluit ꝛ effundit lumen
grē ꝛ aquam mie ſup oēs q̄ eam
inuocant. Ber. Jlle ſolus a laudi
bus e⁹ taceat: quicunqȝ eā inuoca
tam in ſuis nc̄itatibus meminerit
defuiſſe. q. d. hoc nunq̄ꝫ ɔtigit. Vn
de ipſa dicit eccī. xxiiij. Trāſite ad
me om. qui ɔcu. me. Ber. Pctōreȝ

quantumcunq; fetidū ⁊ toti mun
do deſpectū pia mr̄ non deſerit: nec
deſpicit . ſed pia manu tenet ⁊ fo
uet: donec tremendo iudici miſeꝝ
reconciliet. Exemplū. Fuit in quo
dam clauſtro virgo quedā caſtiſ
ſima ⁊ beate virgini multū deuota
beatrix noīe officiū cuſtodis ferēs
claues clauſtri ⁊ res ecclīe habuit
in cuſtodia. Huius ſcītate ſpirit⁹
immund⁹ inuidit: et eam ſpū for
nicatōnis grauiter ſtimulauit In
ſup quendā adoleſcentē ad amorē
eius ꝓuocauit . q̄ aggreſſus eam:
ſalutare eam cepit. ⁊ illa dyabolo
inſtigante ꝯſentit. ⁊ depoſito hitu
cū recedere vellet ad altare btē ma
rie virginis acceſſit ⁊ vt ꝯſueuit ſa
lutauit. O beata virgo mater mīe
claues ecclīe tibi cōmitto. q2 in hoc
clauſtro diuti⁹ manere nequeo. ⁊
poſitis clauis cū hitu ſup altare re
ceſſit cū iuuene. ⁊ non longe poſt
q̄ ille cōpleuerat voluntatē ſuam
cū ipſa: ipſam ſeductor ille miſerā
reliquit. Quidnā faceret illa miſe
ra ignorabat. ⁊ ad quē ſe verteret
⁊ facta eſt publica meretrix: ⁊ in
tali miſeria. xij. annis vixit. Qua
dā die ex caſu ptranſibat clauſtꝝ
illud de quo apoſtatauerat ⁊ reco
gitans ſtatū ſuum in quo fuit. et
miſeram illam vitam in q̄ iam erat
amariſſime flere cepit: ⁊ retrahēs
a ꝯſortibus ſuis acceſſit ad portā
clauſtri ⁊ dixit portenario Noviſti
etiā aliquam puellam in hoc clau
ſtro noīe beatricem. Cui ille. noſco
adhuc hodie. Ac illa. Cognouiſtine
illam beatricē q̄ fuit cuſtos ecclīe:

que ante. xv. annos apoſtatauit.
Cui ille. Eadē beatrix q̄ ante. xv. an
nos fuit cuſtos h⁹ ecclīe: adhuc vi
uit in eadē ſanctitate qua ſp vixit
⁊ nunq̄ de clauſtro exiuit. Illa nō
intelligēs putans q2 de alia diceret
⁊ ingemiſcens abſceſſit. Cumq; ſic
iret circa muros clauſtri ſedule ſu
ſpirans ait. O mr̄ miſericordie q̄
tenerrime diligebā te quō me mi
ſeram ad tantam miſerā labi per
miſiſti. O mat̄ miſericordie. ſola
men miſeroꝝ: da mihi finē h⁹ mi
ſerie. Cumq; hec ⁊ ſimilia diceret ⁊ a
mariſſime fleret: vidit in fine mu
ri puum hoſtium apertū: ⁊ quan
dam pulcherrimā dn̄am pſpicien
tem: ⁊ dicētem ſibi. O beatrix quo
vadis. reuertere filia mea cariſſima
reuertere in locū tuum. Ac illa ſtu
pens ait. O dn̄a vnde me noſcis.
Cui illa Sū illa mater mīe cui velū
tuū ⁊ hitū ⁊ clauē cōmiſiſti: ⁊ vſq;
nunc vices tuas habui in h° clau
ſtro. ⁊ ita officiū tuum ꝯpleui: vt
nemo vnq̄ tuam abſentiā ꝯſidera
ret. Reſume ergo hitum tuū ⁊ cla
ues ⁊ reuertere ad officiū tuum q2
nemo accuſabit te de tua abſētia.
⁊ obtinui tibi apud filiū meū in
dulgentiā oīm peccatoꝝ tuorum.
⁊ hoc dicto induens ei hitū ⁊ red
dens ei claues euanuit. Illa autē
intrans clauſtꝝ: ſuum officiū fe
cit ſicut prius ⁊ nemo quicq̄ ſibi
dixit. Sic ergo pꝫ q2 beata virgo ꝯmu
niter grām ſuam impartitur omni
bus ⁊ nullū pctōrem quantūcun
q; magnū ꝯtemnit. nullū etiā q̄n
tumcunq; paupem deſpicit Exēplū

J iij.

Erat quidam hō qui paupertē; vi
tam oībus dieb⁹ vite ſue duxerat
hoſtiatim panes rogans. ⁊ q̄uis
paup eēt: tñ beate virgini fuit val
de deuotus ⁊ quicq̄d victui nc̄ario
ſup fuerat: totū aliis pauperibus
ob reuerentiā beate virginis ero
gauit. ſed egritudinis moleſtia ta
ctus tremendū iudiciū expauit. ⁊
ingemiſcens ait. Quis mihi pau
peri ſubueniet corā tanto iudice:
q̄ nihil in eius honore pauperib⁹ da
re potui: cum ab infantia pauper
⁊ mendic⁹ exiſterem. Statimq̄ af
fuit ei beata virgo cū choris ange
loꝝ ⁊ virginū dicens. O hō quid tre
pidas corā filio meo cōparere: pu
tas me immemorē eſſe q̄d in meū
honorem feciſti. Crede q̄ ꝓpter tuā in
opiā te non condemnabo. Mr̄ enī ſuꝫ
oīm tam diuitū q̄ pauperū. diligo
eos q̄ meū implorant auxiliū ſecu
rus eſto. ego enī coram filio meo
aſtabo tibi ⁊ veniā oīm pctōꝝ tuo
rum tibi impetrabo. Tunc ille gau
dens vocato preſbro. ſumpto q̄ꝫ vi
atico ſpm̄ dño cōmendauit. Scdō bea
ta virgo cōpatur ſoli ꝓpter ſplendo
ris vtilitatē. Sicut enī ſol immittit
radiū ſuum per puum foramen: ⁊
illuminat ſplendore ſuo totam do
mū. ſic beata v̄go maria ꝓpter mo
dicū ſeruiciū ſibi exhibitū infūdit
pctōri radium grē ſue mie. Ipſa
enī dicit .i. Re. ij. Quicūq̄ꝫ honorificaue
rit me: glorificabo eū. Exemplum.
Quidā miles in quadā via cōmuni
caſtꝝ hēbat ⁊ oēs tranſeūtes ſpo
liabat. Attendens quantus pctōr
eſſet ⁊ predo: quotidie tñ beatam
virginē cū vno aue maria ſaluta
uit: ⁊ ꝓpter hoc idē ſeruiciū ſaluus
fiebat. Accidit aūt q̄ quidā religi
oſus illuc tranſiret ⁊ cū vellent eū
ſerui militis ſpoliare: rogauit vt
eū ducerent ad dñm ſuū. Adduct⁹
q̄ rogauit militē vt omnes ſeruos
ſuos cōuocaret: vt eis verbum dn̄i
predicaret. Quib⁹ cōgregatis ait. ne
quaq̄ eſtis hic oēs. ⁊ ꝑquirētib⁹
oībus tm̄ camerari⁹ defuit. qui cū
duceretur ad viꝝ dei: more obſeſſi
caput mouit ⁊ nō audebat accede
re. Cui vir ſcūs ait. Adiuro te vt di
cas nobis quis ſis ⁊ vnde veneris
huc. Ac ille. Heu cogor dicere. ego
ſum demon miſſus a lucifero. ⁊ xi
iij. annos ſic cū iſto milite manſi: vt
quacunq̄ꝫ die dñam ſuā non ſalu
taſſet: ego eū iugulare deberem. Ille
aūt hoc nullo die pretermiſit. ⁊ ſta
tim demon euanuit. Miles aūt ceci
dit ad pedes eius veniā poſtulans
⁊ vitam ſuam emendauit

De eodem. ſ. xxxij.

Beatā me dicēt

omnes generacōes. q̄ fe.
mi. ma. q̄ po. eſt. Lu. i. Verba iſta
ſunt beate marie virginis poſt cō
ceptiōem filij ſui. In quib⁹ verbis
facit duo. Primo hortat̄ nos ad
ſuam laudē ⁊ benedcōem. ibi. Bea
tam me dicent. Scdō inducit bene
dcōis rationem. ibi. q̄ fecit mihi
magna q̄ potens eſt. q. d. q̄ ipſe
de⁹ magna circa me fecit. ⁊ me in
matrem elegit. ⁊ ideo merito oēs

generationes hoim me benedicere
⁊ laudare debent. Dicitur eni heſt.
vi. Honore dign⁹ eſt quemcunq̧
rex voluit honorare. Ex quo igitur
rex celeſtis beatam virginē honoꝛ
rauit ⁊ benedixit: merito nos eā ho
norare ⁊ benedicere debemus. Debēt
aūt eam benedicere boni ⁊ mali: qꝛ
ipſa pacē reformauit inter deū ⁊
hoiem. ⁊ ſnīam ɔtra hoiem dataꝫ
mutauit. Ideo ipſa figurata eſt p
reginā heſter: q̄ mutauit aſſueri
regis ſnīam datam ɔtra filios iſrł.
Nota hiſto. Aman hoſtis erat iu
deoꝝ. cū aſſuerus eū honorauit: mar
docheꝰ noluit eū honorare. Qua ꝓp
ter volens delere iudeos: ꝓmiſit re
gi aſſuero. x. milia talentorum vt
eos deleri ꝑmitteret. Et tradidit ei
rex anulū ſuum dicens. Argentuꝫ
tuū tibi ſit. fac de iudeis quod tibi
placet. Tunc ſcripſit aman lr̄as
anulo regis inſignitas. ⁊ miſit p
totum regnū. ⁊ iuſſit qꝫ omnes iu
dei ſuſpenderent. Quod audiens re
gina heſter: ad regem intrauit: ⁊
mutauit ſnīam illam quā aman
ꝓcurauit. Et factum eſt qꝫ amā in
patibulo ſuſpēderetur: ⁊ iudei libe
rati ſunt. Nota totam hiſto. Per
regem aſſueꝝ qui interpretatᷣ bea
titudo ſignificatᷣ rex celeſtis cui oēs
ſancti ꝓclamant Sanctus. ſcūs. ſā
ctus dn̄s deꝰ ſabaoth ⁊ oēs. Hic
dedit ſnīam mortis ɔtra filios iſrł
⁊ ɔtra genus humanū in tranſ
greſſione primi pn̄tis. Dixerat ei
eis dn̄s vt de omi ligno paradiſi co
mederent: preterq̄ꝫ de vno ligno de
quo precepit eis ne comederent di

cens gen̄. ij. Quacūq̧ hora cōederi
tis de hoc ligno: morte moriemini.
Cuꝫ aūt de ligno comediſſent: ſta
tim ſignati erant ad mortem: ita
qꝫ nullus hoim in quinq̧ milib⁹
annoꝝ puenire poterat ad regnū
celorum. Iſtud aūt factū fuit per
aman q̄ interpretatᷣ iniquus. ⁊ ſi
gnat dyabolū iniquiſſimuꝫ qui p
ſuaſit eis vt pomū comederent: di
cens ad euā. Cur precepit deus vt
comederetis de omni ligno paradiſi
preterq̄ꝫ de illo. Que rn̄dit. ne for
te moriamur. Cui ille. Nequaq̄ꝫ: ſꝫ
quacunq̧ hora comederitis q̄ſi dij
eritis. Hoc mō decepit eam ⁊ om
nibus nobis ſententiā mortis pro
curauit. Iſta ſententia p nullum
ɔmutari potuit niſi per heſter que
interpretatᷣ eleuata in populis: ⁊
ſignificat mariā quā rex celeſtis i
reginam elegit ꝓpter humilitatem
ſuā. nam cuꝫ rex aſſuerus multas
virgines de toto mundo cōgregaſ
ſet: adducta eſt heſter paupcula
⁊ humilis virgo ⁊ illa inuenit gra
tiam in cōſpectu eius. ⁊ fecit eaꝫ re
ginam. Sic rex celeſtis inter oēs
virgines ⁊ mulieres hu⁹ mūdi: ma
riam humilem ⁊ paupculam vir
ginē elegit. Unde ait angelus q̄
nunci⁹ fuit dicens. Benedcā tu in
mulierib⁹ ⁊ ſup omnes mulieres
inueniſti grām apud dn̄m. Ecce ɔ
cipies in vtero. ⁊ pa. fi. ⁊ vo. no. eius
ihesum ⁊ ſaluator. Ipſe eni ſaluuꝫ
faciet ppłm ſuū a peccatis eorum.
Un̄ dicit aug̃. O felix maria q̄ ſo
luꝫ ⁊ tm̄ p nobis ꝓtuliſti ſaluato
rem. ex te nat⁹ eſt q̄ in ſe credētib⁹

tribuit vitam eternam Et ſicut ille
iniquꝰ aman ſententiā mortis quā
alijs ꝓcurauerat ſoluȝ ſibiipſi in
tulit: ſic ſolus dyabolus eternalit̄
ꝯdemnabit̄ ſine ſpe aliq̄ recuperā
di. nos vero liberati ſumꝰ de morte
eterna ſi volumꝰ de peccatis nr̄is ab
ſtinere Secūdo debent eā ſpecialiter
pctōres laudare ⁊ bene dicere. q̄a
iraȝ dei ꝯtra nos mitigat ⁊ placat.
Jdeo bene figurata eſt per abigail
q̄ iram regis dauid contra nabal
carmeli mitigabat. nota hiſto.
.i. Rex.xv. Cū dauid lateret in quo
dā deſerto ⁊ egeret: miſit ad nabal
diuitē qui ꝯuiuiū fecerat: rogans
eum vt ſibi aliq̄d de ꝯuiuio ſuo ad
comededum mitteret. qꝛ necē hr̄et.
Jlle aūt noluit: ſed filio imprope
rauit qꝛ eēt ſeruus fugiens: ⁊ ſub
ſannauit eū. Q̄d cū nuncij retuliſ
ſent iratus dauid: armauit ſe cuȝ
tricētis viris ⁊ intrauit qꝛ delere vel
let nabal cū omni regno ſuo: ⁊ cū
oī domo ſua. Q̄d intelligēs abiga
il vxor nabal occurrit cū pane ⁊ vi
no ⁊ carnibꝫ ⁊ cadens ad pedes eiꝰ
dixit. Ego ancilla tua: ⁊ non vidi
nuncios tuos quos miſiſti mi dn̄e
⁊ placatus eſt dauid. Dauid enim
interpretat̄ manu fortis ⁊ ſignifi
cat regem celeſtē: q̄ fortior eſt om
nibꝰ regibus terre. Jſte mittit nū
cios ſuos .i. predicatores vel bonas
cogitacōes vel inſpiracōnes ad do
mū nabal ſtulti .i. pctōris. q̄ ſtul
tus dr̄. qꝛ ꝓ modica delectacōe: cu
pit perdere eternā iuſticiā ⁊ leticiā.
Mittit aūt nuncios ſuos vt reuocēt
eū a peccatis ⁊ faciat deo fructū bo
norū operum: ſed ſtultus .i. pctōr
remittit nūcios ſine fructu ⁊ cōtem
nit nuncios dei ꝓpter q̄d dn̄s iraſci
tur pctōri vt ſtatim occideret eum
ſi non intercederet abigail q̄ inter
pretat̄ prudens: ⁊ ſignificat virgi
nem mariā: que ꝑ prudentiā ſuaȝ
deū placat: quē nos ꝑ ſtulticiā irri
tauimus. Exemplū de theophilo.
req̄. in ſermo. de purificacōne. Ecce
venit ad templū ⁊c̄ Jtem aliud ex
emplū. Fuit quedā meretrix pbli
ca: q̄ ſeptem annis inconfeſſa ma
nebat. Quadā die occurrit cuidā
ſacerdoti deuoto noīe zacharias:
eum in amibꝫ verbis ſalutando Ac
ille erubeſcens neſciuit q̄d rn̄deret
dixit autē. o bona mulier ora deuȝ
ꝓ me. Cui illa. doce me quō orare
debeā. Ac ille. vade ad hoſtiū eccl̄e
talis in q̄ inuenies depictaȝ imagi
nem beate marie virginis ⁊ dic ta
liter. Domine celi ⁊ terre q̄ ꝓ pecca
toribꝰ naſci dignatus es: miſerere
illi ſacerdoti q̄ me miſit ad te Q̄d ſi
feceris: ego te remunerabo Jlla āt
ſperans aliq̄d conſequi ab eo: iuit
illuc. ⁊ flexis genibus ſic orauit.
Tunc imago pueri cū in dignacō
ne vertit ſe ab ea ⁊ dixit matri ſue
Audi mr̄ amantiſſima miſerabilē
et mirabilem euentum. peccatrix
maior de mundo inuocat me ꝓ di
lectiſſimo amico meo. pro ſe autē
non orat. Cui mater. O dilectiſſime
fili mi ignoſce ei. qꝛ te ex inſipiētia
ꝓuocauit: et in iuuentute orbata
fuit patre ⁊ matre q̄ debuiſſent eā
informaſſe. Da mihi dulciſſime fi
li mi peccatū illius. nam maior eſt

tua gratia ⁊ miſericordia ꝙ̄ pecca
toꝝ ſtulticia· ſis ergo ei ꝓpicius ꝓp
ter me ⁊ ꝓpter dilcũm tuũ q̄ ipſaꝫ
huc miſit· Tunc puer reſ̄dit· Non
eſt fas ꝙ tibi aliq̄d denegem· quic
q̄d volueris poteris impetrare· Di
miſſa ſunt ei oīa pc̄tā ſua: ſtudeat
ampliꝰ cauere ea· Ac illa ꝯfeſtim
redijt ⁊ dixit ei oīa que acciderant
⁊ audacter ⁊ humiliter ꝯfitẽs pec
cata ſua vitam ſuā emendauit· C
Tercio debent beatam virginē bñ
dicere ⁊ laudaꝛ̄ ſpecialiter omnes
boni· q̄ ipſa eſt adiutrix eoꝝ in tē
ptationibus. ⁊ impugnationibꝰ
dyaboli Unde bene figurata eſt p
iudith q̄ adiuuit filios iſrahel q̄s
holofernes ipugnauit ⁊ caput eiꝰ
abſtulit· Nota hiſto· iudith· xiij·
Cū holofernes totū mundū circui
ret ⁊ omnes terras ⁊ ciuitates im
pugnaſſet: tandem venit ad ter
ram filioꝝ iſrl̄· Qd illi audientes
prepauerunt ſe ad reſiſtendū ſibi
Qd audiens holofernes: artiꝰ pu
gnauit ꝯtra eos: ⁊ obſedit betuli
am ⁊ abſtulit ab eis aquā que in
fluebat ciuitateꝫ· ⁊ cū nimis affli
gerent̄ in ciuitate: erat quedaꝫ vi
dua in ciuitate illa noīe iudith ca
ſta ⁊ pulcra q̄ ornauit ſe ⁊ exiuit
ciuitateꝫ cum vna ancilla ⁊ venit
ad holofernē qui captus eſt in pl
chritudine querens quaꝛ̄ illuc ve
niſſet· q̄ ait· Populus meꝰ graui
ter offendit deū ſuum· ⁊ miſit me
hic nunciare tibi vt tu capias ciui
tatē· Quarta die miſit ad eaꝫ holo
fernes vt dormiret cū eo· que ait·
Quicq̄d tibi placuerit: ego faciā·

Ille āt gauiſus bibit vinū plus ꝙ̄
in vita ſua vnꝙ̄ bibebat ⁊ nocte ia
cebat ſopitꝰ nimia ebrietate ⁊ dor
miebat· Illa autē accepto gladi o
eius: amputabat ſibi caput ⁊ de
dit puelle ſue· ⁊ reuerſe ſunt ad ci
uitatē ⁊ de mane cū exercitus eius
inueniret eū ſine capite: territi ſūt
⁊ egreſſi de ciuitate ciues ꝓſtraue
runt illos Holofernes interpreta
tur infirmitas ⁊ ſignificat dyabo
lum q̄ adeo infirmus ⁊ debilis fuit
ꝙ nullū vincere pōt niſi volentem·
Ber· Debilis eſt hoſtis q̄ nullū vi
cere pōt niſi volentē· Iſte impugn̄
uit filios iſrael ⁊ viros ꝯtemplati
uos ⁊ bonos q̄ ſe magis opponūt ꝙ̄
mali· Gre· Hoſtis nē quanto ma
gis nos ſibi ꝯtrabellare conſpicit:
tanto magis impugnaꝛ̄ intendit
Illos vero temptare negligit: q̄s
quieto iure ſe poſſidere ſentit· Sed
per adiutoriū iudith liberant̄· Iu
dith interpretat̄ glorificans deū:
⁊ ſignificat beatam virginē mariā
q̄ glorificauit deuꝫ dicens· magni
ficat aīa mea dñm· Iſta amputa
uit holoferni caput ⁊ dyabolo ptā
tem ſuam· Ber· Non ſic timent ho
ſtes viſibiles quamlibet ml̄titudi
nem caſtroꝝ copioſā ſicut inferni
ptātes marie vocabulū· ⁊ fluūt ⁊
pereunt· ſicut cera a facie ignis vbi
cunꝙ̄ inueniunt huiꝰ noīs crebram
inuocacōem· Exemplū de ſcā mo
niali que temptabat̄ a dyabolo·
req̄· in ſermo· precedenti· Item ali
ud exemplū· Duo ſcolares renūci
antes ſclo clauſtꝝ ingrediunt̄: ſꝫ
dyaboluſ multū t̄ptauit vnū eoꝝ

vt ad ſeculū rediret. Cui temptati
oni reſiſtere non valens dixit ſocō
ſuo. Rediē me oꝫ ad ſeculū. quem
cū ille retinere nullatenꝰ poſſet ait
veni ad altare btē marie virginis
ꝛ eā prius ſalutemꝰ. Cūqꝫ orōem
facerent. ille q̄ temptabat̄ q̄ſi ora
re videbat̄: ſed cor eius vt citiꝰ exi
ret cruciabat̄. Socius aūt eius vbe
rime cū lacrimis beatam virginē
inuocabat. ꝛ cū fleret: ille q̄ temp
tabat̄ quaſi in extaſi raptus vidit
beatam virginē lacrimas ſocij ſui
recipientem pallio ſuo ꝛ filio ſuo
oſ̄ndentem ꝛ dicentē O dilc̄iſſime fi
li mi q̄ ſemp exaudis te ſupplicit̄
inuocantes: ſuſcipe has lacrimas
ſerui tui ꝛ affectū peticōis concede
Cui filius O mr̄ non ē fas ꝙ tibi a
liq̄d denegē: fac cū eo ſicvis. Tūc
ille q̄ſi de ſomno euigilans ſociū
ſuū adhuc flentē eleuans: ꝛ ad pe
des eius ſe pſternens ait Hodie p̄
cibus beate marie virginis ꝛ lacri
mis tuis ab oī temptacōne ſum li
beratus. Ad clauſtꝝ ḡ redeamus
ꝛ gratēs btē virgini referamꝰ.

De ſancto georgio martire.
Sermo. xxxiiij.

INduite vos arma
tura dei vt poſſitis ſtare adūſus in
ſidias dyaboli. Ephe. vi. Militem
ſtrennuū oꝫ primo indutū eſſe ar
mis. deinde debet ire contra hoſtes
pugnando. Hoc ſciens apl̄s pri
mo milites xp̄i armat cū dt. indui
te vos ꝛc̄. deīde armatos mittit ad
pugnā cū dicit. vt poſſitis ſtaē ꝛc̄.
Et beatꝰ georgius fuit miles xp̄i:
immo princeps ꝙ erat tribunꝰ. Et
iō hec verba pn̄t ſibi ꝯuenire. in q̄
bꝫ ꝯmendat̄ primo ab inductiōe
armoꝝ. ſcdo ab expugnacōne ho
ſtiū. Circa primū nōndū ꝙ ipē ha
buit q̄druplex genus armoꝝ. ſ. cli
peū. galeā. loricā ꝛ gladiū. p q̄ ſig
nant̄ arma ſpūalia. ſ. ꝙ hūit fidē.
ſpem. caritatē ꝛ bonā opacōꝫ. Pri
mo ḡ habuit fidē tanq̄ clipeū. ſic̄
legit̄ de eo ꝙ cū videret ꝙ datianꝰ
impator ꝯpelleret hoīes ad ſacrifi
cia ydoloꝝ: ipē in mediuꝫ pſiliens
clamauit. d. Oēs dij gen. de. do. au
tem ce. fe. in oībus ſumens clipeū
fidei. Scdo habuit ſpē bonā tanq̄
galeā. Vnde legit̄ de eo ꝙ cū mag
na pſecutio eēt ꝛ multi fidē xp̄i ne
garent: ipſe ſpem hn̄s in dn̄o oēs
xp̄ianos ſua doctrina ꝛ verbis ꝯfor
tabat. Tercio habuit caritatē dei
ꝛ pximi tanq̄ gladiū. Cū eñ ſicut
legit̄ de eo tantā pſecucōem ꝛ tan
tum timorē videret in xp̄ianis ꝓpt̄
nimiā ruinaꝫ ꝛ pdicōem ꝑplī: gla
dio caritatis fuit vulneratꝰ. Quar
to habuit opationem bonā tanq̄
loricā. Vnde legit̄ de eo ꝙ cū eēt di
ues: oēs diuitias. oēs ſeruos. totuꝫ
ſtatū milicie ſue deſeruit ꝛ ſeruicō
dei ꝛ pximoruꝫ ſe totalit̄ mancipa
uit Sicut eñ lorica totū corpus te
git ꝛ munit: ſic bona opacō ornat
aīam ꝛ defendit. ꝛ ideo dixit apl̄s
Ro. xiij Induamur arma lucis. bo
na eñ opatio ſunt arma: inq̄ntuꝫ
aīam ornant. Ex opacōe eñ beati
georgij ornari debemus. ꝙ per hec

arma demus obtinere regnū celo
rum. Hoc figuratū est iudith. xv
iij. Legit̄ enī ꝙ cū filij dan non ac
cepiſſent ſorte inter ceteras trib⁹
accincti armis bellicis ad q̄ſierunt
terraȝ opulentam in q̄ nulla erat
penuria. gl. Per filios dan deſig
nantur pctōres. Dan interpretat̄
iudiciū. ꝙ ſunt filij iudicij ⁊ non
mie. Hij merito nō accipiūt ſortē
hereditatis ꝓpter pctā: ſed poſtea
recipiētes arma virtutū recuperāt
qd̄ p pctm̄ amiſerant. ſ. terraȝ cele
ſtis regni in qua null⁹ eſt defect⁹.
Scd̄o ꝯmendatur ab expugnatio
ne hoſtiū cum dr̄. vt poſſitis ſtare
aduerſus inſidias dyaboli. Circa
hoc notat̄ ꝙ beatus georgius tres
hoſtes expugnauit. ſ. dyabolū mū
dum ⁊ carnē. Primo vicit dyabo
lum. Nam legit̄ de eo ꝙ quendam
draconē interfecit. de quo tria legū
tur. Primo ꝙ in aqua h̄itabat. et
flatu ſuo aerem infecerat. ⁊ ꝙ hoi
nes deuorabat. Sic dyabolus in a
quis h̄itat. i. in hoībus luxurioſis
Per aquā ſignificatur ſuggeſtio
p quā hoīem etiā ſubmergere vult
in anima. Hoc figuratum fuit in
apoca. xij. Vnde legit̄ ꝙ iohānes
vidit ꝙ ſerpens ex ore ſuo p⁹ mu
lierem aquā miſit tanq̄ fluuiū vt
eam faceret trahi ad flumen. glo.
Per iſtum ſerpentē intelligit̄ dia
bolus q̄ adam ⁊ euā ſeduxit qui ex
ore ſuo. i. ex ſua malicia mittit aq̄ȝ
i. ſuggeſtionē malam poſt muli
erem. i. poſt aīam vt eaȝ ꝑtrahat
ad peccatuȝ. ⁊ ſic ſubmergatur in
inferno. Iſtum draconem vicit ge
orgius triplici lancea. Primo lan
cea orōnis. Vnde legitur de eo ꝙ ſe
ꝯmendabat lancee diē paſſionis
⁊ cruce ſe muniens qui ꝓ ſalute pu
elle mori non timuit. Vnde legit̄
de eo ꝙ cū quadā die veniſſet in ꝓ
uinciā libie ad ciuitatē que dr̄ Si
lena: iuxta quā ſtagnū erat inſtar
maris in quo draco peſtifer habi
tabat ſiue latitabat. q̄ ſepe ꝑplm
in fugam ꝯuertit. flatu ſuo ad mu
rum ciuitatis aſcēdens hoīes inter
ficiebat. Quapropter ꝯpulſi ciues
duas quotidie oues ſibi dabant
alioquin ſuper muros ciuitatis aſ
cendit: ⁊ populum ſuo flatu neca
bat. Cum ergo oues iam deficerēt
pene ⁊ ſubſtantia eorum: inito cō
ſilio ꝙ filij ⁊ filie darentur draconi
p ſortem. ⁊ ſors neminē exciperet.
Et cū iam liberi eorum omnes fere
eſſent ꝯſumpti: quadā vice filia re
gis eſt ſorte ꝯprehenſa ⁊ draconi
ad deuorandū danda. Tunc rex cō
triſtatus ait. Tollite argentum ⁊
auꝝ ⁊ dimidiū regni mei filiā me
am dimittite mihi ne taliter mori
atur. Cui populus cū furore dixit
Tu rex hoc edictū dediſti ⁊ nūc om
nes pueri noſtri mortui ſunt: ⁊ tu
vis filiā tuaȝ ſaluari? Niſi in filia
tua cōpleueris qd̄ in alijs ordina
ſti: ſuccendemus te ⁊ domum tuā.
Quod rex videns cepit flere filiam
ſuam dicens. Heu me filia mea di
lecta: quid te faciam? Quando vi
debo nuptias tuas? Et conuerſus
ad populum dixit. Oro: vt indu
cias tribuatis mihi octo dierum:
vt lugere poſſim filiam meaȝ dile

ceđam. Qđ cum populus ꝯceſſiſſet
In fine octo dieꝝ reuerſus eſt po
pulus cū furore dicens. Quare per
dis populū tuum ꝓpter filiā tuam
Ecce omnes a flatu draconis peri
mus. Tunc rex videns ꝙ filiā ſuaꝫ
non poſſet liberare: induit eam re
galibꝫ veſtibus ⁊ amplexatus eſt
eam ⁊ dixit. Heu me filia cara. de
te filios in regali gremio nutrire cre
debam ⁊ nunc vadis vt a dracone
deuoreris. Heu dilectiſſima filia mea
ſperabam ad tuas nuptias prin
cipes inuitare. palaciū meuꝫ mar
garitis ornare. propter te tympa
na ⁊ organa audire ⁊ nunc vadis
vt a dracone deuoreris. Et deoſcu
lans eam dimiſit dicens. vtinā vt
ego ante te mortuus fuiſſem. ꝙ te
ſic non amiſiſſem. Tunc ꝓcidens
filia ante pedes patris ſui: petiuit
ab eo benedictōem ſuam. quam cuꝫ
pater cū lacrimis benedixiſſet: ad
lacum ꝓceſſit. Que cum ibi ſederet
expectans draconem ⁊ fleret btūs
georgius ſuꝑuenit. ⁊ videns ipſā
flentem: q̄d haberet interrogauit.
Illa r̄ndit. Bone iuuenis equum
velociter aſcende ⁊ fuge: ne mecuꝫ
moriaris. Cumqꝫ puella georgio
omnia facta enarraſſꝫ: dixit geor
gius. noli timere filia. At illa. bone
iuuenis mag̃fici cordis es. tu cur
mecū mori deſideras? fuge dilecte
velociter. Hinc ego non diſcedam
donec draconē videam. noli timere
ego in nomine criſti te adiuuabo
Bone miles mecū ne pereas. ſuffi
cit enim ꝙ ego ſola peream. nam
me liberare non poteris: ſed mecū
peribis. Dum hec loqueretur: ecce
draco veniens caput ſuum de lacu
leuauit. Tunc puella timibunda
dixit. Fuge bone domine fuge velo
citer. Tunc georgius equum aſcē
dens ⁊ cruci ſe muniens: draconē
contra ſe venientem audacter ag
greditur. ⁊ lancea fortiter vibrās
⁊ ſe domino ꝯmendans: ipſū gra
uiter vulnerauit. ⁊ ad terram ꝓie
cit. dixitqꝫ puelle. Proijce zonam
tuam in collum eius nil dubitans
filia. Quod cum feciſſet ſequebat̄
eam tanꝙ manſuetiſſimus canis.
Cum ergo eum in ciuitatē ducerēt
populi hoc videntes per mōtes fu
gerunt dicētes Ve nobis. nos om
nes peribimus. Tunc beatus geor
gius dixit eis. Nolite timē. Ad hoc
enim me miſit dominꝰ ad vos: vt
vos liberarem a plaga draconis.
tm̄modo in xp̄m credite. ⁊ vnuſquiſ
qꝫ veſtrum baptiſetur. ⁊ draconē
occidam. Tunc omnis populꝰ ba
ptiſatus eſt. Tunc beatus georgi
us draconē: euaginato gladio oc
cidit. quem quatuor iuga boū vix
ad campū duxerūt. Baptiſati ſūt
aūt in illo die. xx. milia hoīm: exce
ptis puulis ⁊ mulieribꝰ. Populꝰ
autē ꝯſtruxit eccleſiā mire magni
tudinis in honore beate marie vir
ginis ⁊ beati georgij militis. Rex
vero infinitam pecuniā beato geor
gio obtulit quā accipe noluit ſed
pauperibꝰ dari ꝑcepit. Tūc rex fi
liā ſuā btō georgio copulari voluit
ſed ipſe recuſauit ꝓpter amorē ihe
ſu xp̄i. Tunc beatꝰ georgius regeꝫ
de quatuor inſtruxit. Primo ꝙ de

eccleſia dei curaꝫ haberet. Sacerdo
tes honoraret. diuinū officiū liben
ter audiret. ⁊ de pauperibus me
mor eſſet. ⁊ ſic oſculando regeꝫ ab
eo receſſit ⁊c̃. Scḋo pug̃uit contra
mundū. Ipſe enim ꝯtra ipſū mū
dum habuit pugnã per ꝓſpera ⁊
ꝑ aduerſa. Per ꝓſpera: qñ datia
nus impatoꝛ ꝑ blandimenta ver
boꝝ ⁊ per ꝓmiſſiones donoruꝫ que
multos decipiunt: tñ ipſum decipe
re non potuerũt Et ꝑ aduerſa con
tra mundū pugnã habuit. qꝛ nec
ꝑ paſſiones vici potuit. cū tñ mul
ta ⁊ magna paſſus ſit. Legit̃ enī
ꝙ datianus intantuꝫ xp̄ianos ꝑſe
quebat̃ vt infra vnū menſē. xviij.
milia martiꝝ martirio coronarē
tur. Qḋ videns btūs georgius tact⁹
dolore cordis intrinſecus oīa q̄ ha
buit diſpſit deditqꝫ pauperibus ⁊
militarem hītum abiecit. habitū
xp̄ianoꝝ induit. ⁊ in mediū ꝓſili
ens clamauit. Omnes dij gentiuꝫ
demonia. dñs autē celos fecit Cui p̄
ſes iratus dixit. Qua preſūptione
audes deos noſtros demones appel
lare. Dic enī vnde tu es. aut quo
noīe vocaris Cui ait. Georgius vo
coꝛ. ex nobili gñe capadocum ꝓſa
pia oriundus. paleſtinã xp̄o fauē
te deuici. ſed oīa deſerui vt liberius
poſſim ſeruire deo celi. Cū autē euꝫ
preſes ad ſe inclinare non poſſet:
iuſſit euꝫ in eculeo ſuſpendi: ⁊ mē
bratim coꝛp⁹ eius vngulis ferreis
lacerari. Impoſitis autē facibus ar
dentib⁹ ad latera: quouſqꝫ viſcera
e⁹ paterent̃. Tūc plagas fecit ſale
fricari ⁊ ſic in carcerē poni eū iuſſit.

Eadem hora dñs cū ingenti luīe ei
apparuit ⁊ plagas ſanauit: ⁊ dul
citer eū ꝯſolatus eſt. Videns datia
nus qꝛ penis eum ſupare non poſ
ſet: ad quendã magū acceſſit. eiqꝫ
dixit xp̄iani artibus ſuis magicis
ludificant tormenta ⁊ deoꝝ nr̄oꝝ
ſacrificia ꝑuipendunt Cui mag⁹.
ſi artib⁹ meis nequero eū ſuperare
capitis truncacōne reus ero. Ipſe
igit̃ maleficus infectus: inuocatis
noībus ſuoꝝ deoꝝ venenum vino
miſcuit. ⁊ ſancto georgio porrexit
ad ſumendū. Contra qḋ vir ſcūs
ſignū crucis edidit ⁊ ebibit. nullã
qꝫ leſionē ſenſit. Quo viſo: mag⁹
ad pedes eius cecidit lamentabili
ter veniã petijt. ⁊ ſe xp̄ianum fieri
poſtulauit. Seq̄nti vero die iuſſit
georgiū poni inter rotas acutaſ
bis gladijs vndiqꝫ circūſeptis ſed
ſtatim rota frangit̃. ⁊ georgius il
leſus inuenit̃. Tunc iratus iuſſit
eum in ſartaginē plenã plumbo
liquefcō ꝓijci. qui facto ſigno ſan
cte crucis: eam intrauit ⁊ quaſi in
balneo refoueri cepit Qḋ audiens
datian⁹ cogitauit eū precib⁹ emol
lire. atqꝫ ſic blãdicijs magis ꝙ mi
nis ſupare vel tormentis. dixitqꝫ il
li. vides fili georgi q̄nte dij nr̄i mã
ſuetudīs ſunt: q̄ te blaſphemū tã
patient̃ ſuſtinent Conuertere fili di
lecte ⁊ dijs nr̄is ſacrifica. ⁊ magnos
honores ab ipſis ⁊ a nobis ꝯſeq̄ris.
Cui georgi⁹ ſubridens ait. Ecce pa
tus ſum implere qḋ hortaris. hac
ꝓmiſſione datian⁹ deluſus ⁊ letus
effectus: iuſſit ſub voce preconis
vt oēs ad ſe venirent ⁊ georgiū

tam diu reluctantē: tandē viderent
credere ⁊ ſacrificare diis nr̄is. orna
ta ē tota ciuitate pre gaudio. Cū
georgius templū ydolorꝫ ſacrifica
turus intraret. ⁊ oēs ibidē gauden
tes ſtarent: flexis genibꝫ dn̄m exo
rauit vt templū cū ydolis deſtrue
ret: q̄tinus ad laudē ſui ⁊ ad ꝯuer
ſionē populi de eo nihil remanēt
Statimqꝫ ignis de celo deſcēdit. tē
plum cum diis ⁊ ſacerdotibꝫ ꝯcre
mauit. ipſaqꝫ terra aperiens ſe:
om̄es reliquos deglutiuit. Hec au
diens datianꝰ: georgiū ad ſe duci
iuſſit. eiqꝫ dixit. Que ſūt maleficia
tua o peſſime hoīm: ꝙ tantuꝫ faci
nꝰ feciſti. Cui georgiꝰ. Nō credas
rex ſic eſſe. vade mecum ⁊ iterꝫ me
immolare vide. Cui ille. Intellexi
fraudē. ꝙ vis me facere abſorberi
ſicut templū ⁊ deos meos. Cui geor
gius. Dic m̄ miſ. dii tui q̄ ſe iuua
re non potuerunt: quō te adiuua
bunt. Iratus rex nimis dixit alex
andrie vxori ſue. deficiens moriar
ꝙ ab hōc hoīe me ſuperatū cerno.
Cui illa. Tiranne ⁊ crudelis carni
fex: nūquid ſepius dixi tibi ne cri
ſtianis moleſtꝰ eſſes. ꝙ deus eorꝫ
pugnat pro eis. Et nunc ſcias me
xp̄ianā fieri. Stupefactꝰ rex. Heu
ꝓch dolor: nūquid ſeducta es. Fe
citqꝫ eā capillis ſuſpendi ⁊ flagel
lis diutiſſime cedi. Que cū cederet:
dixit georgio. O georgi lumē veri
tatis q̄d putas: nūquid renaſcar
aq̄ baptiſmatis. Cui georgiꝰ. Ni
hil dubites filia. ꝙ effuſio tui ſā
guinis reputat̄ tibi ꝓ baptiſma
te. Tunc illa orans ad dn̄m emiſit

ſp̄m. Seq̄nti die taleꝫ accepit ſentē
tiā vt ꝑ totam ciuitatē traheretur
Poſtmodū tirannus oīa mēbra
martiris abſcīdi ⁊ in puteū ꝓiici
fecit. mēbris ⁊ corpori adiungens
magnū lapidē. ⁊ ſic ad palacium
rediens. Tunc vehemens terremo
tus factꝰ eſt quo terrore hītacōes
totiꝰ ciuitatis ita ꝯcuſſe merore ſūt
vt nemo eēt q̄ non de ꝓxima mor
te cogitaret. Interea dn̄s angelo mi
chaeli dixit. Dn̄de i puteū ⁊ deduc
ſeruū meū georgiū. Quo fcō dixit
dn̄s illi. vade ondē te carnifici dati
ano vt videat q̄nta deus tuꝰ facere
p̄t. Btūs georgius iuit ad ꝯſpectū
illiꝰ ⁊ ait. Ecce vbi ſunt tormenta
tua: ⁊ quō euanuerūt pene tue. ad
huc agnoſce ꝙ̄ potens ſit deꝰ meꝰ
Datianus videns eū obſtupuit. ⁊
aſtantibꝫ dixit. Nō eſt hō ille ſꝫ ſpi
ritꝰ eius eſt. Alii dixerūt. filis eius
eſt. Btūs aūt georgius ſtans ⁊ no
men xp̄i ꝯfirmabat conſtāter. d.
ꝙ ego ſum. ⁊ vidētes multi hoc mi
raculū crediderūt in iħm xp̄m. Ite
rum fecit eū in carcere includi ⁊ fa
mē volens eū facere interire. Inſup
⁊ magnū lapidē ſup eiꝰ ventrē po
ni ⁊ ſupinū eū iacere vt ſic eū ꝯpri
meret ⁊ aīam exhalaret. Quē deus
iterꝫ ex ſua grā liberauit. Tunc da
tianꝰ iratus dixit ad eū iterꝫ. Peſſi
me hoīm q̄ ſunt iſta maleficia ꝙ
ꝓ nihilo penaris. Cui georgius.
Nō ſunt maleficia ſed dei bn̄ficia.
Tūc iuſſit caput eius malleis tun
di vſqꝫ ad cerebꝝ. ⁊ ꝑ pedes ſuſpē
di ⁊ fumū fecit fieri ſub capite eiꝰ
vt ſic ſuffocaretur. quem deponēs

iuſſit eum in carcerem poni ⁊ ibidē
iterū fame affligi. Tunc ſerui venien
tes ad imperatorem mane dixerūt
qꝫ ſanus eſſet ⁊ in carcere cantans
deambularet. Tunc iratus ille di
xit. Heu deficiens morior. qꝫ homi
nem iſtum ſuperare non poſſum.
Quem extrahens de carcere: arden
tes caligas ferreas fecit poni in pe
des eius ⁊ clauis ferreis affigi: qꝫ
ſanguis p riuulos de pedibus eius
effluxit. Poſtea fecit vas fieri q̄ſi
lagenā: ⁊ p totum clauis ferreis
interius circūdari ⁊ fecit eū in illo
vaſe p totum caſtꝝ volutari. Qui
cū eſſet p totum corpus pforatus:
ipſū extrahi fecit. deinde clauo per
tempora transfixo: incarcerari iuſ
ſit. Sequēti die fune i collo eius ſu
ſpenſo: p totam ciuitatē diſtrahi
fecit. ⁊ ſic eū tunc extra ciuitatem
decollari iuſſit Taliter pugnauit
iſte glorioſus ꝯtra mundū. ideo cū
eēt in tantis periculis dicere potuit
qd dicitur. ij. macha. vi. Tu domi
ne qui ſanctam ſciam habes: ma
nifeſte tu ſcis qꝫ cū a morte poſſē
liberari: duros ſuſtineo corporis do
lores ⁊ penas. Scdm animā vero
ꝑpter timorē tuū libenter hec pati
or. Item pena eius fuit multiplex
ſicut audiſtis. magna. multa ⁊ lō
ga. qꝫ ſeptē annis durauit. dicoqꝫ
fuit magna inter ceteros martirēs
tres fuerunt q̄ maiora ſupplicia ſu
ſtinuerunt. viꝫ. laurentius. vincē
tius ⁊ katherina. multa maiora
beatus georgius paſſus eſt. Ter
cio vicit corpus ꝓprium. qd corpꝰ
appetit delicias. voluptates ⁊ mo

leſtantiū rerum vitationē. Contra
delicias ſibi venenū ꝓpinatū fuit.
ꝯtra voluptatē caſtitatē ſeruauit.
et moleſtias diuerſas ſuſtinuit.
Ipſe enī georgius fuit futura ho
ſtia figurata. Nu. xix. vbi dixit do
minꝰ ad moyſen. Precipe filijs iſ
rahel vt adducant rufam vaccam
etatis integre: in qua nulla ſit ma
cula. nec portauerit iugum poſtea
ſubdit. que dn̄o immolabit. Bea
tus georgius fuit rufus p ſangui
nis effuſionē. etatis integre per cō
ſtantiā. nulla fuit i eo macula im
mundicie nec portauit iugū alicꝰ
criminis. Tercio ipſe moleſtias
corporis ſuſtinuit ſic audiſtis. Et qꝫ
ita fortit dimicauit: ⁊ vicit hoſtes
ſuos. ideo ipſū dn̄s remunerauit:
tanq̄ militē ſtrennuū ⁊ fidelem. ⁊
primo honorauit qꝫ ſup mortem ha
buit ptātem. Unde legit de eo qꝫ
cū eductus eſſet extra ciuitatē in
locū decollacōis. eratqꝫ ibidē mag
nus cumulus cadauerꝝ ⁊ oſſium
mortuorꝝ. vnus vero de ſeptuagin
ta regibꝰ qui vocati fuerant ad im
peratorem q̄ ad ſpectaculum vene
rāt dixit. Mō georgi volumꝰ experi
ri ptātem eiꝰ ꝓ q̄ tanta paſſus es:
vt reſuſcites iſtos mortuos Qui rn̄
dit. licet non ſitis digni vt hoc bn̄
ficium dei videatis tn̄ ad ꝯfirmati
onē credētium. vt vos agnoſcatis
ipſum verū deum q̄ fecit celū ⁊ terrā
hoc rogo vt eis dignet vitam dare
Statim illa cadauera oīa ſurrexe
runt. quos ipſe baptiſauit. ⁊ mul
tos alios q̄ hꝰ miraculo viſo i xp̄m
crediderunt. Item honorauit eū dn̄s

ꝙ cū eſſet in carcere ⁊ tp̄a eius eſ
ſent tranſfixa clauo p̄ ſe viſitauit
ipſū ⁊ tanꝙ̄ medicus clauū extra
hens. Confortauit ipſuꝫ in hoc ꝙ
ante mortē quicq̄d ab eo petijt im
petrauit. Vn̄ legit̄ de eo ꝙ cū iam
deberet decollari: flexis genib⁹ orauit
d. Dn̄e ihesu xp̄e. oro vt aīam meā
nō ſepares a grā tua. ⁊ quicunqꝫ
paſſionē meā in memoria hūerit
vel circa ſe portauerit vel me in ne
ceſſitate inuocauerit: exaudire di
gneris. ⁊ venit vox de celo ad eum
dicēs ꝙ in oībus eſſet exauditus
⁊ ſic migrauit ad dn̄m. Rogem⁹.

De ſcō marco. F. xxxv.

EGo ſuꝫ vitis
vera. ⁊ p̄r me⁹ agricola ē
⁊ vinitor. Jo. xv. In hoc euang.
vtit̄ dn̄s triplici ſimilitudine. ſ. vitis
vinitoris ⁊ palmitū. Seipſū dicit
vitē. ibi. ego ſum vi. ve. Patrem dic̄
vinitorē. ibi. p̄r meus agricola ē.
diſcipulos ſuos ſeu oēm pp̄l'm xp̄i
anū dicit palmites. ibi. Oēm pal
mitē. Circa primū nota ꝙ ꝯpat ſe
viti ꝓpter m'lta q̄ in vite inuenim⁹
q̄ etiā in xp̄o inueniunt̄. Primo vi
tis ſolet plantari in terra. ſic vitis
iſta .i. xp̄us eſt plantata in terra:
qn̄ de ſinu p̄ris deſcendit in terrā:
et humanā naturam de caſto v̄gi
nis vtero ſibi aſſumpſit. Hec vitiſ
in vinea b̄te virginis non ex virili
ſeie: ſꝫ miſtico ſpiramine plātata
fuit ⁊ fecundata ⁊ ioſeph tantū cu
ſtos vinee extitit ſicut dr̄ math. i.
Cū eēt deſponſata mr̄ ihesu maria
ioſeph: anteq̄ ꝯuenirent inuenta
eſt in vtero hn̄s q̄d de ſpū ſcō eſt.
Et cū vellet occulte dimittere eam
ait ad eū angel⁹. Joſeph fili dauid
noli timere accipe mariā ꝯiugem
tuā. q̄d eīm in ea natū eſt: de ſpū ſā
cto eſt. Rn̄ aūt vitis ē plantata: to
ta vitis ſolet emittere palmites ⁊
frondes. Sic vitis iſta .i. xp̄s palmi
tes eiſit ⁊ fronduit: qn̄ diſcipulos
ſuos de diuerſis locis vocauit. petꝝ ⁊
andreā de mari. Matheū de teloneo
Johem de nuptijs volentē nubē ⁊
illos ad p̄dicandū miſit. dein̄ ſolet
vitis purgari ⁊ circumci di. vitis
iſta .ſ. xp̄s plātata fuit qn̄ hoā paſ
ſionis ſue appropinq̄nte oēs diſci
puli ei⁹ reliq̄runt eū: ⁊ eū ſolū int̄
anguſtias dimiſert. Ma. xxvi. Tūc
diſcipuli ei⁹ relicto eo fugerūt. Job
xix. Noti mei q̄ſi ali. re. a me. Pſa.
lxiij. Circūſpexi ⁊ non erat adiutor
q̄ſiui ⁊ nō erat q̄ adiuuaret. q̄uis
aūt aliq̄ redierūt: in nullo tn̄ ſibi
auxiliū prebuerūt. Solet etiā vitis
ſtercorari. ſic vitis iſta ſtercorata
fuit: qn̄ facies ei⁹ pulcra ſputis iu
deoꝝ fuit turpit̄ maculata. ſic ipē
dt Pſa. l. Faciē meā nō aūti ab in
crepantib⁹ ⁊c̄. Ber. Facies illa pl'
chrima in quā angeli deſiderāt ꝓ
ſpicere. ſputis maculat̄ iudeorum
Pſa. liij. Non ē ſpēs neqꝫ decor. re
putantes eū eſſe leproſū ⁊ nouiſſi
mū viroꝝ .i. viliſſimū. Aug. Cogno
ſce o aīa mea. iſte formoſus pre fi
lijs hoīm ꝙ̄ difformis factus ē. ſo
let etiā vitis placillari ⁊ ad lignū
ligari. ſic vitis iſta fuit placillata
qn̄ chriſtus ad columnā fuit liga

tus ⁊ flagellis ⁊ virgis intantuꝫ ce
ſus ꝙ a planta pedis vſqꝫ ad verti
cem capitis non fuit in eo ſanitas.
ſicut dr̄ yſa. i. Ber. O amantiſſime
iuuenis quid eſt ꝙ talia patiaris.
qd ſcelus tuū. q̄ culpa tua. que cā
tue mortis. ⁊c. Cōcupia te traxit ad
arborē. te pfecta caritas traxit ad
mortē. Solet etiā vitis circumfodi
ſic vitis iſta. ſ. xp̄s fuit qn̄ manus
⁊ pedes ei⁹ clauis ferreis pfoſſi ſūt
latus lancea. caput ſpica corona
Ps̄. Foderunt man⁹ me. ⁊ pe. me.
Jo. xix. Vnus militū lancea latus
eius aperuit. Ad vltimum ſolet vi
tis in torculari torqri ⁊ exprimi vi
num. ſic xp̄us in torculari crucis
paſſus fuit ꝙ vinuꝫ ſanguinis ſui
ex oībus membris eius effluxit. ſi
cut dr̄ yſay. lxiij. Torcular calcaui
ſolus. Ps̄ Apud dn̄m mia ⁊ copi
oſa apud eū redemptio. Ber. Pro
fus copioſa. q2 non vna gutta ſā
guinis largit̄ ſed per quinqꝫ ptes
corpis emanauit. ſic pꝫ quō xp̄s
ꝯpatur viti. h⁹ vitis palmites ſūt
omnes xp̄iani. ⁊ vinitor eſt pr̄ ce
leſtis Quidā aūt palmites ſunt in
vite q̄ non faciūt fruct⁹. ſicut ma
li xp̄iani q̄ non ꝓficiunt in bonis
operibus qui tm̄ hn̄t nomen xp̄i
ani ⁊ non opa. Iſtos ſolet vinitor
tollere ⁊ mittere in ignē eternum
Quidā autē palmites faciunt fru
ctus. ſ. fideles ꝓficientes in bonis
operib⁹ Iſtos purgat pr̄ celeſtis
agricola p tribulacōes ⁊ caſtiga
tiones vt fructū plus faciāt. Gre.
Mala q̄ nos hic premunt: cit⁹ nos
ad deū ire ꝯpellunt. Aug. Ideo pu
niunt̄ iuſti: vt preſſi clament ad
dn̄m ⁊ clamantes exaudiant̄. ⁊ ex
auditi glorificent deuꝫ. Hmōi tri
bulatio ſcīs mittitur a deo in ſig
nuꝫ caritatis. Heb. xij. Quē diligit
deus caſtigat. Gre. Ideo hic deus
quibuſdā pcit vt in eternū feriat.
Ideo aūt hic ferit nō pcendo vt in
eternū pcat. Aug⁹. Hic vre. hic ſe
ca vt in eternū pcas. Actu. xiiij Per
multas tribulacōes oꝫ nos intrar̄
in regnū celoꝝ. Luce. xxiiij. Oporte
bat xp̄m pati ⁊ ita intrare gl'am
ſuā. Ihero. Quis ſcōꝝ ſine tribula
cōe coronat⁹ eſt. ⁊ q. d. null⁹ Iſtud
bene ſciuit btūs marcus: ideo mlt̄
ta patienter tolerauit. Legit̄ em̄
ipſū fuiſſe diſcipulū ſcī petri: ⁊ ex
ore eius euangeliū ſcripſiſſe Tāte
ei humilitatis fuit ꝙ ſibiipſi pol
licem amputauit: ne ad officiū ſa
cerdotii ꝓmoueret̄. q2 reputabat
ſe ab hoc indignū: veruntn̄ diſpo
ſicōe dei autoritas btī petri preua
luit: ⁊ ipſū in ſacerdotē ꝯſecrauit.
⁊ eū in alexandriā deſtinauit: vbi
dū fidē xp̄i predicaret: pontifices
ydoloꝝ ei inſidiabant̄. ⁊ cū in paſ
cha miſſam celebraret: tunc funē
in collo eius circūdederūt p ciuita
tem trahentes ⁊ dicentes. Traha
mus bubalū ad locū bubali. car
nes aūt eius ⁊ ſanguis in terrā flu
ebāt ⁊ poſt hoc incarcerat̄ ⁊ ab an
gelo ꝯfortat̄. Sed ⁊ xp̄s veniebat
⁊ ꝯſolabat̄ eum dicens. Pax tibi
marce. q2 ego tecū ſum ⁊ eruam te
ab oīb⁹ anguſtijs tuis. Mane au
tē facto eū huc illucqꝫ p ciuitatem
trahunt. Ipſe āt deo grās egit: et

dixit. In manus tuas dñe. com. ſpi.
meum. ⁊ hec dicens expirauit. Cū
qꝫ pagani corp⁹ eius vellent ꝯbu
rere: fulgura ⁊ tonitrua oriuntur
vt quilibet euadere niteret̃: corp⁹
eius relinq̄ntes: ⁊ xp̄iani corpus
eius ſepelierūt. Rogemus

¶ Idē thema ⁊ ſermo iam dictus
de ſcō marco: p̄t dici de ſancto qui
rino vſqꝫ in illū locum. Iſtud bene
ſciuit ſanct⁹ ⁊c̄. Et ſequit̃ modo le
genda ſancti quirini

Inde legitur de eo

q̄ erat miles ſtrennu⁹ ac mgr̄ mi
litum ſub trayano impatore Qui
cū in ſuis vinculis h̄ret alexandꝝ
papā ⁊ hermetē. videretqꝫ multa
ſigna fieri a beato Alexandro pa
pa ⁊ predicacōm eius audiuit. q̄
dixit ad btūm papā. habeo enī fi
liā nobilē. pulchrā ſatis. ſ; in pe
ctore h; ſtrumā;. ſi tuis meritis et
ope ſanatur in xp̄m credā ⁊ bapti
ſmu; ſuſcipiā. Rn̄t papa quirino
Adduc filiā tuam ⁊ collo ſuo ꝯtun
dam catenā meam ⁊ beati petri: ⁊
ſanabit̃. Et cū hoc feciſſet: ſtatim
eſt ſanata puella. ⁊ beatus q̄rin⁹
gauiſus eſt ⁊ in fide ꝯfirmatus ac
baptiſmū accepit. Nomen aute;
puelle fuit balbina: q̄ in virgini
tate pmāſit. Tūc venerūt q̄dā mali
hoies ad comitē aurelianū: ⁊ indi
cauerunt ei oīa q̄ geſta fuerunt.
Quibꝫ auditis iratus aurelianus
iuſſit ſibi adduci ſcūm quirinū. ⁊
diuerſis blandimentis ⁊ terroribꝫ
temptauit eū: ſ; a fide xp̄iana eu;
reuocare nō potuit. Cūqꝫ immobi

lem eū videret: fecit eu; multis tor
mentis affligi. tandē in eculeo diſ
tendi ⁊ ligno verberari ⁊ lacerari i
carne ſua. Deinde fecit man⁹ eius ⁊
pedes trūcari. linguā; qꝫ abſcindi
⁊ tandē decollari. Et corp⁹ ſcī mar
tiris canibus tradi. Sicqꝫ in fide ꝓ
batus eſt ⁊ in paſſione ꝯſumma
tus aīam ſuā dedit deo. Quanti ip
ſe ſit meriti in celo: crebris miracu
lis ⁊ ſignis. freq̄ntibuſqꝫ benefici
is ꝓbatur in mundo. Ipſe tn̄ quā
dā ſpecialem grām h; ſanādi gra
uem infirmitate;. a q̄ multi ei⁹ au
xilio ſanant̃. Dicitur etiā qualiter
mēbratim ſit paſſus.

¶ De ſcō philippo ⁊ iacobo F. xxxvi.

Stabunt iuſti

in magna cōſtantia adū
ſus eos q̄ ſe anguſtiauerūt. Sap.
v. In iſtis verbis oñt ſpūſſanct⁹
quid futuꝝ ſit in die iudicij. ſ. ſcōꝝ
pugna cōn̄ reprobos ⁊ pugne cā.
Primū ibi. ſtabunt iuſti. ſecūdū
ibi. aduerſus eos. Notandū q̄ q̄n
qꝫ ſtabunt adūſus reprobos. Pri
mo xp̄s eos accuſādo. ſcdō angeli.
tercio ſcī. quarto demones. q̄nto
omnes creature. Primo ſtabit cō
tra pctōres xp̄us eos accuſando q̄
ſuā paſſionē in eis annihilauerūt
Aug⁹. Ideo de⁹ in corpe ſuo cicatri
ces obſuauit vt in iudicō hoſtibꝫ
ſuis exprobraret. Criſo. Xp̄us in
iudicio exprobrabit pctōribꝫ. d.
Ego ꝓpter vos hō factus ſū. tunc in
cipient plangere. De iſta matria

requiē. dn̄ica. ij. aduentus dn̄i in ꝑ. videbunt fi. ho. in ſcd̄o membro Scd̄o ſtabūt angeli aduerſus peccatores eos accuſantes ꝙ eos non liberauerunt ſic debuerūt: q̄n circa eos talia pc̄tā ꝑpetrauerunt: q̄ coram vno hoīe non perpetraſſent. Ber. In quouis angulo reuerenciam exhibeas tuo angelo: nec audeas agere tuo angelo pn̄te: qđ me pn̄te facere nō audes. Item exclamabunt ⁊ accuſabūt eos q̄ abſtulerūt labores eoruꝫ: eo ꝙ eis deputati fuerūt ad cuſtodiendū. et vt eos a malo retraherent. ⁊ iſtuꝫ laborem circa eos amiſerūt. O q̄ꝫ terribilis ē illa accuſatio angeloꝝ vt dr̄ apoc̄. v. ⁊ vt dr̄ dan̄. viij. viſo vno angelo q̄ſi mortui in terrā ceciderunt: cū tn̄ miſſi eſſent ad eoꝝ ꝯſolacōm. Quid ḡ erit pc̄tōrib⁹ cū videbūt tot angelos corā ſe ſtantes ⁊ eoꝝ pc̄tā recitantes ad eoruꝫ ꝑpetuā ꝯdemnacōꝫ. Exemplū. Mōch⁹ q̄dā deuotus cū eſſet in orōe ⁊ ſe rapt⁹ eſt. ⁊ viſus eſt ei ꝙ eēt añ diuinum iudiciū. ⁊ vidit angelos ſtantes ⁊ accuſātes pc̄tā duoꝝ viroꝝ. quoꝝ alter fuit cōis ſecularis ⁊ alter prelat⁹ ſpūalis. Affuerūt etiā ſcī orantes ꝑ eis ad quoꝝ preces dn̄s diſtulit ſnīam precipiens monacho vt diceret abbati ſuo vt eos moneret vt eoꝝ vitā emendarent. Cūq3 abbas eos monuiſſet: laycus ſtatū ſuū emēdauit: ſed p̄latus vilipendit. et quadaꝫ nocte dū minime ſperaret: morte preuentus eſt. Tercio ſtabunt ꝯtra reprobos omnes ſcī. ⁊ hoc ꝯtra eos q̄ ſe

anguſtiauerūt ⁊ tribulauerūt in hoc ſeculo. Sap. v. Stabūt iuſti in magna cōſtantia aduerſus eos q̄ ſe anguſtiauerunt. ⁊ q̄ abſtulerēt labores eoꝝ. Nunc iacēt pauperes ſub pedib⁹ potentū ⁊ potētes ſtant Sicut ptꝫ in paupere laſaro q̄ iacebat ante ianuā diuitis cupiēs ſaturari de micis q̄ cadebant de menſa diuitis ⁊ nemo illi dabat nunc iacet diues in inferno petens guttam aq̄ ⁊ nemo dat ei. Et hoc ē qđ dicit dn̄s yſa. pen̄. Serui mei comedent: ⁊ vos eſurietis. Sui mei bibēt ⁊ vos ſitietis Iſtud figuratū eſt iudi. i. in rege adonibeſech. q̄ ceperat lxx. reges amputatis manibus ⁊ pedib⁹ eoꝝ fecit eos iacere ſub mēſa ſua: ⁊ colligere fragmenta cadētia de menſa. Et poſtea ipſe capt⁹ eſt a filijs iſrl̄ ⁊ fecerunt ſibi ſimiliter. tunc dixit. Merito hec patior idipſū enī feci. lxx. regib⁹ q̄ collegerunt ſub mēſa mea cibarioꝝ reliq̄as. Sic ꝯtinget illis qui mō opprimunt pauperes ⁊ pſequunt̄ xp̄i famulos: in futuro ꝯculcabuntur ab eis. Mal. vlt̄. Calcabitis impios vt fiant cineres ſub planta pedū veſtroꝝ dicit dn̄s. Sic iſti duo apl̄i philipp⁹ ⁊ iacob⁹ ꝯculcabūt illos q̄ ipſos martiriſauerūt. Nā de eis legit̄ ſic. Cū philippus per ſithiā predicaret: ⁊ a paganis teneret: ⁊ ad immolandū ydolis vrgeret: ſubito veniebat quidā draco ⁊ flatu ſuo interfecit duos milites q̄ eum vinctū tenebant: ⁊ ſuffocabat filium pontificis. ⁊ ex fetore draconis oēs qui aderāt morbidi

reddebant. Et ait philippus. Ido
lum ꝯfringite ⁊ in deū credite: ⁊ ſa
ni eritis. Tunc illi ꝓmiſerūt ſe h°
facere. Receſſit g̊ draco in deſertū
ad preceptū philippi. Tūc orauit
⁊ eos omnes ſanauit ⁊ tres mortu
os ſuſcitauit: ⁊ omnes ad fidē ſunt
ꝯuerſi. Et poſt hoc venit in aſiam ⁊
cū ibi fidem xp̄i predicaret tentus
ab infidelibꝰ cruci eſt affixꝰ. ⁊ ita
migrauit ad dn̄m. De ſcō iacobo
legit̄ ꝙ in vtero matris ſue fuit ſā
ctus. ⁊ ideo iuſtꝰ cognoīatus erat.
vinū ⁊ ſicerā non bibit. carnes nō
comedit. balneo nunꝙ̄ vſus fuit.
nec linea veſte indutus ꝓpter ſedu
los genuflexiones talos ſic came
lus in genibꝰ hēbat. Primꝰ inter
apl̄os miſſam celebrauit. primꝰ
ep̄s iheroſolimis ordinatus fuit.
In. xxx. anno pōtificatus ſui pha
riſei ſtatuerunt eū ſupra pinnacu
lum templi: cogentes eū vt popu
lum ab errore reuōcet. ſ. ne in illuʒ
crucifixū crederent. Ipſe autē cla
mans voce magna dixit. Ihs eſt
filiꝰ dei: ⁊ ſedet ad dexterā p̄ris ⁊ eſt
venturꝰ iudicare viuos ⁊ mortuos
Tunc illi indignati clamauerunt
O iuſtꝰ errauit ⁊ precipitauerunt
eū vt lapidibꝰ eum obruerent. ip
ſe aūt ſup genua ꝓcumbēs dixit.
Rogo te dn̄e dimitte eis ꝙ neſciūt
qͦd faciunt. Tūc vnꝰ illoꝝ ꝑcuſſit
caput eiꝰ fullone vſqꝫ ad cerebꝝ ⁊
expirauit Contra iſtos ſtabūt iſti
duo apl̄i in die iudicij: eos accuſā
tes. ꝙ ſe anguſtiauerūt: ⁊ abſtu
lerūt labores eoꝝ eo ꝙ ipſis predi
cantibꝰ credere noluerūt. Quarto
ſtabunt ꝯtra reprobos dyaboli.
Gre. Malignus qꝫ ſpūs cogitacō
ni. locutioni ⁊ opationi nr̄e ſp inſi
ſtit: ſi forte qͦd inueniat vnde in ex
aīne extremi iudicij accuſator exi
ſtat Augꝰ. Accuſabunt oēs hoīes
añ tribunal xp̄i vt referat vnuſqſ
qꝫ qͦd geſſit in corpe ſiue bonuʒ ſi
ue malū preſto erit. ⁊ tūc dyabolꝰ
recitans v̄ba ꝓfeſſionis nr̄e: ⁊ ob
ijciens nob̄ oīa quecūqꝫ fecimꝰ in
qua hora. in quo loco peccauimꝰ.
⁊ qͦd boni tunc facere debuimꝰ hoc
dicturus eſt. Tunc ille aduſariꝰ nr̄
Iudica o equiſſime iudex. iudica
iſtū eſſe meū ob culpā: q̄ tuꝰ eſſe
noluit ꝑ grām. tuꝰ eſt ꝑ miaʒ. me
us eſt ꝑ miſeriā. tuꝰ per paciam.
meus ꝑ ſuaſionē. tibi inobediens
mī obediens. A me recepit hanc p̄
cioſā veſteʒ q̄ indutus ē. tuā dimi
ſit. cū mea huc venit. equiſſime iu
dex iudica illū eſſe meū ⁊ meū eſſe
damnatum. Heu heu poterit talis
aperire os ſuū q̄ talis inuenit̄ vt iu
ſte cū dyabolo deputabit̄. Deputa
bit̄ inꝙ̄ iniquꝰ gehēne ignis: vbi
erit fletus ⁊ ſtridor dentiū vt dr̄ ma
th. viij. Stridebūt dentibꝰ ex ſilitu
dine frigoris ſibi incuſſi. vn̄ mittē
di ſunt in tenebras exteriores male
fici ⁊ pctōres qͦbus a ſtrennuo di
cet̄ iudice. Ite maledc̄i ⁊c̄. Hic tn̄
ignis non ꝯſumet id in qͦd agit. ⁊
hoc ideo vt ſp cruciet maledcū ⁊
damnatū. Erit ibi fletus ſup eťna
⁊ ꝑpetua amiſſione ſūmi boni. qͦd
bonū ꝯſiſtit in viſione beatifica. ⁊
fruitione deitatis in q̄ eſt tōa delcā
tio ſcōꝝ in celis. Vn̄ ait augꝰ. Mal

lem eſſe in inferno ⁊ frui viſiõe be
atificaueri ⁊ ſummi boni qd ē xp̄s
deus q̄p in celo eſſe ⁊ non frui hac.
Judex vero iſte bn̄ agentibꝫ dicet.
Venite benedc̄i ⁊c̄. qd nobis cõce
dat q̄ ſine fine viuit ⁊ regnat.

¶ De eodem. f. xxxvij.

NOn turbetur
cor vr̄m neqꝫ formidet Jo.
xiiij. Verba iſta pn̄tis euangelij
dn̄s in ſermõe abſēte iuda ad. xi.
apl̄os ↄſolans eos dixit. Nõ tur.
cor ve. ſup. p morte mea. creditis
in deū ⁊ in me credite. q. d. Credite
q ego ſum deus ⁊ non tm̄ hõ. Jdeo
poſſum me a mortuis ſuſcitarē. Jtē
nõ turbetᷣ cor vr̄m ꝓpter paſſionē
quā paſſuri eſtis: ⁊ pſecucões pꝰ
mortē meam. q in domo pr̄is mei
multe manſiones ſunt ſingulis ꝑ
exigentia meritoꝝ. ſi quo minus
⁊. ſi non eſſent ibi non celaſſem:
imo dixiſſem. q ſūt ibi. q ego va
do parare vobis locū. Dn̄s volens cor
paliter diſcedere a diſcipulis ſuis
ꝓhibuit ne admitterent tribula
tionē ⁊ pturbacõm. Non aūt quā
libet pturbacõem ꝓhibuit: ſꝫ tm̄
malam. Eſt aūt duplex pturbacõ
.ſ. bona ⁊ mala. malam ꝓhibet. ⁊
eſt triplex. Prima ē acidie. ſecun
da inuidie. tercia impaciē. Pertur
batio acidie qn̄ hõ tepeſcit in cari
tate dei. ⁊ non cogitat q̄ dei ſunt. ex
hoc adeo cor eius infrigidatᷣ q nū
q̄p ſentit aliquā leticiā ſp̄ualem.
Et qn̄qꝫ tedet eū vite ſue quotiens
in aliquo moleſtatᷣ. q nõ hꝫ cari
tatē ⁊ ſuſtinere non pt̄. ⁊ optabit
ſibi qn̄qꝫ mortē. Jſta triſticia val
de mala eſt q inducit hoiem in de
ſperacõem: ita q aliqn̄ ſeipſū occi
dit. Eccī. xxx. Triſticiā longe expel
le a te. mltos em̄ occidit triſticia
tam in corpe q̄p in aīa. Eccī. xiiij. Fe
lix qui non hꝫ triſticiā cordis: ⁊ q̄
non recedit a ſpe ſua. Hanc triſtici
am habuit achitofel: q̄ ſeipſuꝫ la
queo ſuſpendit: vt legitᷣ. ij. Re. xvij
Qd ſilr fecit ⁊ iudas. Vn̄ dicit da
uid. Quare triſtis es aīa mea: ⁊ q̄
re ↄturbas me. ſpera in deo. De nl̄
la re ita gaudet dyabolus. ſicut de
triſticia. q tunc hõ inclinatᷣ ad oē
malū. Eccī. xxv. Oīs plaga triſtici
a cordis eſt. ⁊ de nulla re tantū dy
abolus cõfunditur: ſicut de leticia
ſpirituali ad quā nos monꝫ pſal
miſta dicēs Seruite dn̄o in leticia
Jſtam ergo triſticiā ꝓhibet dn̄s. d.
Non turbetur cor veſtrꝝ neqꝫ formi
det. Secunda pturbatio ē inuidie
qn̄ inuidus triſtatᷣ de pſperitate ⁊
bono alteriꝰ. Vnde quidā dicit q
inuidia eſt triſticia de bono alteri
us. De hac inuidia di. puer. xxv.
Sicut tinea veſtimenta rodit ⁊ ver
mis ligna: ita triſticia nocet cordi
Baſiliꝰ. Sicut erugo ferꝝ: ita inui
dia aīam in qua naſcitᷣ corrūpit.
Socrates. Quanta ſunt feliciū hoi
num gaudia: tanta ſunt infeliciū
gemitus. Sen̄. Vtinā inuidi in oī
bus ciuitatibꝰ oculos vel aurēs ha
berent vt de oībus pfectiꝰ torque
rentᷣ. Hanc tribulacõeꝫ ſiue triſti
ciā habuit herodes qn̄ magi dixe
runt. vbi eſt q̄ natus eſt rex iude
orū. ⁊ vidimꝰ ſtellā eius in oriēte: ⁊

venimus adorare eũ. Q8 audiens
rex herodes turbatus eſt. doluit ei
de hoc ꝙ maior rex eo natus fuiſſ3.
Tercia turbatio eſt impaciẽ: quã
do hõ turbatur: ⁊ dolet de flagellis
dei: de quib⁹ deret poti⁹ gaudere. ſ.
pauptate. infirmitate. aduerſita
te. q̄ ſunt ſigna diuini amoris. He
bre. xij. Quez diligit dñs caſtigat
⁊ flagellat. Apoca. iij. Ego quos a
mo arguo ⁊ caſtigo. Auguſ. Noli
turbari ſed poti⁹ gaude ſub flagel
lis. ꝙ tibi ſeruat̃ hereditas. Prou.
xij. Nõ cõtriſtabit iuſtũ quicq̃d ei
acciderit. Gre. Electi ꝙ timent: ne
vltio que ſuſpendit̃ in fine grauí
or ſeruet̃. feriri paterna correctiõe
deſiderant: ⁊ dolorem vulnerꝝ medi
cinã ſalutis putant. Vnde legitur
in vitaſpa. Dixit quidã ſanctus pr̃
cuidã diſcipulo infirmantẽ ne con
triſtaris ꝙ infirmitate: vel plaga
corpis detineris. Sicut enim ferrũ
vel es p ignem erugine͂ emittit. ⁊
aurꝝ p ignem purgat̃. ſic p tribu
lacões ⁊ plagas a magnis ad ma
iora ꝓueheris. ⁊ a peccatis purge
ris. Multo leui⁹ eſt hic purgari: ꝙ̃
in purgatorio. Vnde legit̃ de btõ
gregorio: ꝙ poti⁹ omnib⁹ dieb⁹ vi
te ſue infirmari voluit: ꝙ̃ duobus
dieb⁹ eſſe in purgatorio. Vñ nõ
debemus turbai de flagellis q̃ mit
tit domin⁹. qm̃ ex amore facit ⁊ ex
bono ꝓpoſito p ſalute noſtra. Sic
p3 de tercia pturbacõe mala quã
ꝓhibet dñs in verbis ꝓpoſitis. nõ
turbet̃ cor veſtrũ: neq3 formi. Sed
turbacõ bona eſt etiã triplex. Pri
ma p pctõrum perpetracõe. Scda

ex ꝓpinquorꝝ cõpaſſione. Tercia ex
iniquorꝝ perſecutione. Prima tur
bacõ quã homo habet p peccatorꝝ
ꝑpetratione bona eſt. ad quã mo
nemur. Yſa. xxxij. Obſtupeſcite
opulenti ⁊ turbamini cõfidentes.
exuite vos p cõfeſſionem ⁊ cõfunda
mini. obſtupeſcite. ſ. anime. ⁊ tur
bamini de culpa. cõfidentes de mia
exuite vos p cõfeſſionẽ ⁊ cõfundami
ni p erubeſcentiã. De illa etiam p
turbacõe di. ij. Chorꝝ. vij. Que ſm
deũ triſticia ẽ: ſtabilẽ ſalutẽ opat̃
Yſido. Eſto ꝓnus ad lamenta: ſic
fuiſti ad pctã. Grauia enĩ peccata
grauia deſiderant lamenta. Idem
Nullum inuenitur delictorꝝ tale re
mediũ. ſicut eorꝝ cum dolore cõtinu
a memoria. Ihero. Qui pctõr eſt:
ſua pctã plangat: ⁊ ampli⁹ pecca
re caueat. Gre. Qui pctã ſua plan
git: nec tamen deſerit: pene grauio
ri ſe ſubijcit. Ber. Luct⁹ eorꝝ qui p
ſeuerantiã non hñt: nõ merentur
conſolationem. Alios inq̃t lugen
tes vidi ſed ſi de corde ꝓcederent la
crime: non tam facile ilico ſoluẽn
tur in riſum. nunc autẽ cum abun
danti⁹ ocioſa ⁊ ſcurrilia verba ꝓ
fluant: ꝙ̃ prius lacrime. lacrimas
hmõi de his eſſe nõ arbitror: q̃ ho
cõſolacõ diuina mittitur. qñ quidẽ
poſt illas tam facile. cõſolatio tam
vilis admittit̃. Delicata eſt enĩ di
uina cõſolatio. ideo non dabit̃ ad
mittentib⁹ alienam. Secunda tur
batio que fit ex ꝓximorꝝ cõpaſſio
ne eſt bona: quam docuit nos exẽ
plo ſuo dñs noſter ihеſus xp̃us:
qñdo vidit mariam magdalenã

flentem p̱ morte fratris ſui: turba
uit ſeipſum: ⁊ plorauit cū ea vt dī
Jo. xi. Item. Appropinquāte hora
paſſionis eius: cepit triſtari ⁊ me
ſtꝰ eſſe. Ihero. Non triſtat̃ timore
patiendi. q̄ꝛ ꝓpter hoc venerat. ſed
ꝓpter infelicē iudā ⁊ ſcandalū apo
ſtoloꝝ. ⁊ de eiectione iudeoꝝ. ⁊ de
ꝺſtructione iĥrlm. q̄ꝛ cum vidiſſet
ciuitatē: fleuit ſup illaꝫ dicens. q̄ꝛ
ſi tu cognouiſſes ⁊ tu ſubaudi fleres
q̄ꝛ venient dies in te: ⁊ circūdabūt
te inimici tui ⁊ non relinquēt in te
lapis ſup lapideꝫ. Gre. Plus eſt cō
paſſio q̄ꝫ datū. Exteriora em̄ largi
ens: rem extra ſeipſuꝫ prebet. Qui
autem fletū ⁊ ꝯpaſſionē tribuit p̱
ximo ſuo: aliq̄d de ſeipō dat. Ter
cia turbatio quā habet hō ꝓpter
deum ⁊ ex iniquoꝝ pſecucōe ſimili
ter bona eſt. Jo. xvi. Dixit dn̄s diſ
cipulis ſuis anteq̄ꝫ ad paſſioneꝫ
iret pꝰ cenam. Mundꝰ autē gaude
bit. vos aūt ꝯtriſtabimini: ſed tri
ſticia veſtra vertet̃ in gaudiuꝫ. De
qua dī Mat. v. Bt̄i q̄ pſecutionem
patiunt̃ ꝓpter iuſticiā: qm̄ ipſoꝝ
eſt regnum celoruꝫ. Iſta triſticia
breuis eſt: ⁊ in magnū ⁊ eternum
gaudium ꝯuertit̃. ij. Choꝛ. iiij. Id
qđ in p̄nti eſt momentaneū ⁊ leue
tribulacōis: noſcite ſupra moduꝫ
in ſblimitate eterne glorie pondꝰ
opabitur in nobis. Vere momen
taneū ⁊ modicum eſt: quicq̄d hic
patimur reſpectu premij. Yſa. lii
ij. Ad punctuꝫ in modico dereliq̄
te: ⁊ in miſerationibꝰ magnis con
gregabo te. in momento indigna
tionis abſcondi faciem meā parꝫ
⁊ te et in miſericoꝛdia eterna miſe
tus ſum tui. Iſtā tribulacōnem. ſ.
iniquoꝝ perſecucōm ſuſtinuerūt
letanter iſti duo apoſtoli ſicut pa
tuit in ser. precedenti. Seq̄tur

De inuentione ſancte crucis.
Sermo. xxxviij

VErbū crucis p̱
euntibꝰ ſtulticia eſt. hijs
aūt qui ſalui fiunt ⁊ nobis virtus
dei eſt. ⁊ Choꝛ. ⁊ In verbis iſtis de
ſcribit apl̃us duo genera hoim̄. ſ.
damnandoꝝ ⁊ ſaluandoꝝ. Om̄es
enim q̄ crucem xp̄i reputant ſtul
ticiā peribunt. ⁊ oēs qui virtuteꝫ
eius cognoſcūt ſalui fiunt. Dicit
ergo verbū crucis ⁊ predicatio ⁊
laus ſcē crucis ſtulticia eſt ⁊ dicit̃
eſſe peuntibꝰ ⁊ perire volentibus.
Qui ſunt illi. Certe q̄ crucem xp̄i
⁊ paſſionē eius ſtulticiā reputāt.
Sed q̄ faciunt hoc. vtiq꜄ ꝯtempto
res ⁊ pctōres. In cruce em̄ oſtēſa
eſt nobis pauptas. humilitas. ⁊
penalitas. Oēs ergo auari. delicioſi.
⁊ ambicioſi xp̄o crucifixo ꝯtradi
cunt. mortē xp̄i in cruce ſtulticiaꝫ
reputantes: ⁊ ideo peunt. Nobis
aūt credētibꝰ ⁊ crucē xp̄i venerāti
bꝰ virtus dei ē ⁊ virtutē dat credēti
bus in eā. Sciendū aūt q̄ꝛ crux xp̄i
credentibꝰ in eam multipliciꝫ dat
virtutē. Prima virtus ē q̄ꝛ victori
am preſtat ⁊ triumphuꝫ ſperanti
bus in eius adiutorio. ſicut pꝫ in
rege ꝯſtantino. Cum em̄ multitu
do maxima barbaroꝝ iuxta danu

bium fluuium eſſet congregata:
volens fluuiū tranſire ⁊ omnes re
giões vſqꝫ ad orientē ſuo dominio
ſubiugare. Qd cum cōſtantinꝰ im
pator cōperit: caſtra ꝯtra eos mo
uit. ⁊ ꝯtra danubiū ſe cū ſuo exer
citu collocauit. ⁊ cū multū timerꝫ
ꝓpter eoꝝ multitudinē: nocte ab
angelo ſuſcitatꝰ: ⁊ vt ſurſū aſpice
ret admonetꝰ. Qui in celū aſpiciēs
vidit ſignum ſcē crucis ex clariſſi
mo lūie factū: litteris aureis hunc
titulū hn̄s ſcriptum. In hoc ſigno
vinces. Q celeſti viſione ꝯfortatus
ſignum ſcē crucis fecit. ⁊ ante exci
tum ſuū ferri iuſſit. ⁊ irruens ī ho
ſtes: ipſos in fugā ꝯuertit: ⁊ mul
titudinē maximā interfecit. Tunc
cōſtantinꝰ omnes temploꝝ ponti
fices ꝯuocauit. ⁊ cuiuſnam dei ſig
num hoc eſſet diligēter reqſiuit. q
bus ſe neſcīē dicentibꝰ qdam xp̄i
ani aduenerunt: ⁊ ei ſcē crucis mi
ſteriū ⁊ fidem trinitatis pleniꝰ nar
rauerunt. Ac ipſe fidem recepit: ⁊
ab euſebio papa ſacꝝ baptiſma
ſuſcepit. Ipſo autē mortuo: filiuſ
eius memor victorie patris: quaꝫ
virtute ſcē crucis habuerat: hele
nam matrem ſuā ihēruſalēꝫ miſit
pro cruce inqrenda. Cum aūt ihe
ruſalem veniſſet: omnes ſapiētes
iudeoꝝ ꝯgregauit. ⁊ cūctis timenti
bus: dixit vnus noīe iudas. Scio
ꝙ vult inqrere de ligno ſcē crucis
xp̄i: videte ne aliqs manifeſtet. qꝛ
certiſſimum eſt ꝙ lex nr̄a periret.
Zachꝰ enim auus meuſ manife
ſtauit ſymoni patri meo: ⁊ pater
meꝰ moriens: manifeſtauit mihi

locū crucis. ⁊ dixit mihi ꝙ xp̄s q
exprobrabat phariſeos: in eo ſuſ
penſus eſſꝫ. Et dixit mihi. vide fili
qn̄ inqretur crux xp̄i: illam maīfe
ſta anteꝙ̄ patiaris aliq̄ tormēta
Nunꝙ̄ eīm extunc gens iudeoꝝ re
gnabit: ſed illi q crucifixū adorāt
qꝛ ipſe eſt filiꝰ dei. Cui ego dixi. Pr
mi. ſi vere p̄res ipſum dei filiū cog
nouerunt: cur ipſuꝫ crucis patibu
lo affixerunt. Et reſpondit. Nouit dn̄s
qꝛ nunꝙ̄ in ꝯcilio eoꝝ extiti: ſꝫ eis
ſepius ꝯtradixi. Quia vero ipſe po
puloꝝ vitia exprobrabat: ipſum
crucifigi fecerūt. Ipſe vero die terci
a ſurrexit ⁊ diſcipulis ſuis videnti
bus celos penetrauit. In quē ſte
phanꝰ frater tuꝰ credidit. queꝫ iu
deoꝝ inſania lapidauit. vide ergo
fili mi: ne ipſū vel diſcipulos eiuſ
audeas blaſphemare. Dixerūt er
go iudei ad iudā. Nos nunꝙ̄ talia
audiuimꝰ. verūtn̄ ſi de hoc regīa
qſierit: vide ne ſibi hoc aliqtenus
ꝯfitearis. Cum ḡ illi ante reginaꝫ
ſtetiſſent ⁊ illa omnes interrogaſſꝫ
de loco vbi fuerat dn̄s crucifixus
⁊ ipſi locuꝫ nullatenꝰ indicare vel
lent: iuſſit eos om̄es cremari igne
Ac illi timentes tradiderūt iudaꝫ
dicentes. Hic dn̄a iuſti ⁊ ꝓphete fi
liꝰ. optime nouit legem ⁊ tibi om
nia que ab illo qſieris indicabit.
Tunc illa omnes dimittēs tenuit
iudam ſolū. Cui dixit. mors ⁊ vita
tibi ꝓpoſita eſt. qd malueris elige
Oſtende ergo mihi caluarie locum q
golghata dr̄: vbi fuit dn̄s crucifi
xus vt crucē eius inuenire poſſim
Rn̄it iudas. Quō locū ſcire valeā:

cum.cc.iam anni fluxerūt.⁊ nequa
q̄ꝙ illo tp̄e natus eſſem. Cui regina
Per crucifixū fame te perimā: niſi
mihi dixeris veritatē. Ipſuȝ ergo
in puteū ſiccum ꝓijci iuſſit ⁊ ibidē
moleſtia famis cruciari. Cū ergo
ibidē .vi. diebꝰ manſiſſet: die ſep
timo extrahi ſe petit. ⁊ crucē indi
caturū ꝓmittit. Cumq; ergo extra
ctus fuiſſet ⁊ ad locū veniſſet ⁊ ibi
dem oraſſet: locus ſubito cōmoue
tur: ⁊ fumus aromatum miri odo
ris ſentitur: ita vt miratus iudas
ambabꝰ manibus plauderet ⁊ di
ceret. In veritate xp̄e tu es ſaluator
mundi. Erat autē in illo loco ſicut
dr̄ in eccl̄iaſticis hiſtorijs templū
veneris quod adrianus imperator
ibidem ↄſtituerat: vt ſi quis xp̄ia
norum in loco illo orare voluiſſet:
videretꝰ venerem adorare. ⁊ ob hoc
infrequens ⁊ fere obliuioni datus
fuerat locus. Regina autē templū
funditus fecit deſtrui. Poſt hoc iu
das precingēs ſe viriliter fodere ce
pit. ⁊ viginti paſſus fodiens: tres
cruces inuenit: ⁊ ad mediū ciuita
tis ſunt delate. ⁊ cum neſcirent diſ
cernere crucē xp̄i ab alijs. ecce cuȝ
circa horam nonam quidā mortu
us iuuenis deferretur. iudas fere
trū tenuit. ⁊ primā crucem ⁊ ſecun
dam ſup corpus defuncti appoſuit
Sed nequaq̄ꝙ ille motus eſt. Appo
nens aūt terciā ſtatim defunctus
rediit ad vitam. Dyabolus autē vo
ciferabatꝰ p aera dicēs. O iuda q̄d
feciſti. Iudeꝰ mihi cōtra opatus
es. Nā ille me ſuadente fecit p̄dicō
nem. ⁊ tu me renuente: ihēſu inue

niſti crucē. p illū multoꝝ lucratꝰ
ſum aīas. p te vero p̄dam iā illas.
p illum regnabā in ppl̄o. p te iam
expellor a regno. veruntn̄ tibi vicē
rependā. ⁊ ↄtra te regē aliū ſuſcita
bo. q̄ fidē deſerens crucifixi: cuȝ tor
mentis te negare faciet crucifixū
qd quidē p iulianū apoſtatam fa
ctū eſt vt poſtea videbitꝰ. Audiens
iudas vociferantē dyabolū: male
dixit ei dicēs. Xp̄us te dānet in a
biſſis ignis eterni. Pꝰ hoc iudas
baptiſatꝰ. ⁊ quiriacus appellatꝰ. et
iheroſolimoꝝ defuncto ep̄o in epi
ſcopū ordinatꝰ. Tunc rogauit euȝ
helena vt ad dictū locum p̄geret
⁊ clauos q̄reret. qui cū illuc veniſſȝ
inuenit clauos in terra quaſi auꝝ
fulgētes. quos ille accipiens: regi
ne detulit. Ille autem genua ſua
figens in terra ⁊ caput inclinans:
eos cū multa reuerentia adorabat
Crucis ergo p̄tem helena detulit
filio ſuo. ⁊ alterā p̄tem ibi reliq̄t.
Clauos vero quibꝰ dn̄icum corpꝰ
fuit crucifixū portat ad filiū. Sc̄m
aūt quiriacū ep̄m iulianꝰ apoſta
ta poſtmodū interfecit ex eo q̄ꝙ ſā
ctam crucē inuenerat. Cū vbiq; ſi
gnū crucis deſtruere niteretꝰ ↄtra
p̄ſas p̄geret: cepit quiriacū inui
tare ad ſacrificia ydoloꝝ. Qd cū il
le renueret: dexterā ſibi abſcidi fec̄
dicēs. Hec manus multas epl̄as
ſcripſit. q̄bus multos a deoꝝ ſac
ficijs reuocauit. Cui dixit q̄riacus.
Multū m̄ canis inſenſate ꝓfuiſti.
q̄ prius q̄ꝙ in xp̄m crederem: ſepiꝰ ad
ſinagogas iudeoꝝ ſcribebā epl̄as
vt nullꝰ in xp̄m crederet. ⁊ ecce nūc

ſcandalū corpꝭ mei abſcidiſti.
Tunc iulianꝰ plumbū fecit liq̄ri ⁊
in os eius fundi. deinde lectū ferreū
afferri ⁊ in eo q̄riacū extendi ⁊ de
ſubter carbones ⁊ ſal ad ipſū ſpgi
ſed cū quiriacꝰ immobilis pmane
ret dixit ad eū iulianꝰ Si nō vis ſa
crificare dijs ſaltē dic te xp̄ianum
non eē. Qd cū recuſaret: iuſſit altā
foueā fieri. ⁊ ſerpentes venenatos
ibidē poni ⁊ quiriacū in eandem ia
ctari: ſed tn̄ ſerpentes ↄtinuo mor
tui ſūt. Juſſitq̄ iulianꝰ in caldare
oleo feruētiſſimo plenū quiriacū
mitti. Qui cū ſponte intrare vellet:
ſignauit ſe ſcā cruce: rogans dn̄m
vt eū iterū in lauacro martirij ba
ptiſaret. Jratus iulianꝰ iuſſit gla
dio pectus eius pforari: ⁊ ſic in do
mino ↄſummari meruit. Et ſic pꝫ
prima virtus ſcē crucis quō victo
riā preſtat ↄtra hoſtes. Scḋa vir
tus crucis ē ꝙ demones terret ⁊ fu
gat. Augꝰ. Vbi ſignū crucis cū
fide ⁊ timore preceſſerit: nihil ei no
cere poterit inimicus Jgiť ad oēm
actū ⁊ ad oēm acceſſum manꝰ tua
crucē pingat. Exemplū. Judeꝰ qui
dam romā pgens cū iam diē decli
nare viderꝫ in quodā templo ydo
li apollinis ad manendū ſe ↄtulit
q̄ licet fidē nō hr̄et: tn̄ ſigno ſācte
crucis muniuit. nocte media euigi
lans vidit malorū ſpūum turbā ⁊
luciferū in medio ſedentem. ⁊ ſingu
los venientes ⁊ neq̄cias ſuas recitā
tes. Cunq̄ omnes dixiſſent: vidit
lucifer illū ⁊ dixit. Quis eſt iſte: q̄
preſumit in hoc templo dormire. ⁊
ille vehementer timuit ⁊ ſigno ſan

cte crucis ſe ſignauit. Cunq̄ miſſi
eſſent ſpūs vt eū adducerent cepe
runt clamare. Ve ve ve vas ſigna
tum eſt. Et ad hanc vocē oīs diſ
paruerūt. iudeus aūt fidē xp̄i rece
pit Tercia virtus crucis eſt ꝙ libi
dinē peccandi ⁊ cogitacōnes expel
lit. Orig̃. Tanta eſt virtus crucis
xp̄i: vt ſi in mente fideliter hēatur
nulla libido. nulla inuidia preua
lere p̄t: ſed cōtinuo ad memoriā il
lius oīs peccati ⁊ mortis fugit exer
citus. Exemplū. Scolaris quidā re
ligionē intrans cupiens vitā emē
dare. Cūq̄ auſteritatē ordinis ſenti
ret: recogitare cepit q̄ntis delicijs
in ſeculo abūdaſſet ⁊ vehementer
temptabať a ↄcupiſcentia carnis
cū ampliꝰ reſiſtere non poſſet: ↄcu
currit ad altare ſcē crucis. di. Dn̄e
iħu xp̄e obſecro te p ſcām crucē tu
am in q̄ mortē ſuſtinuiſti ꝓ me mi
ſero ſuccurre mihi ne incidam in
pctm̄ ⁊ temptacōꝫ. ⁊ ſtatī oīs tem
ptatio ceſſauit. Quarta virtus cru
cis eſt: ꝙ ad humilitatē ꝓuocat.
crux ei fuit turpiſſimū genus mor
tis. hoc elegit xp̄s vt nobis exem
plū hūilitatis daret Phil. ij. xp̄s
factus eſt ꝓ no. obe. vſq̄ ad mor.
mor. au. cru. Propter qḋ ⁊ deus ex
altauit illū. Ecce ꝓpter humilitatē
ſuā exaltatus eſt xp̄s. Augꝰ. Ecce
hēmus exemplū humilitatis ſup
bie medicamentū Quid ģ intume
ſcis o hō. O pellis morticina q̄d
intēderis. O ſanies fetida q̄d inflā
ris. ꝓnceps tuꝰ hūilis ⁊ tu ſuperbꝰ
caput hūile ⁊ mēbrū ſupbū abſit.
Exemplū legiť ꝙ cum beata eliza

beth nupta eſſet ⁊ magno comita
tu: ⁊ p̄cioſis veſtibꝰ induta ad ec
cleſiam veniſſet ⁊ ſtās ante altare
amariſſimē flere cepit: ita ꝙ nullus
eā cōpeſcere poſſet. Et dixit ei ſpō
ſus. Dn̄a cur fles q̄d diſplicet tibi
in me. nōne ſum ſatis nobilis vel
ſatis diues vel ſatis pulcher. Illa
rn̄dit. Satis nobilis eſtis ſatis di
ues eſtis ⁊ ſatis pulcher ꝓpter hoc
non fleo. Sȝ defleo pauptatē ⁊ nu
ditatē dn̄i mei iheſu xp̄i q̄ in cruce
propter me ſuſtinuit. Ecce ego ſto
hic corā eo circūornata auro ⁊ ſci
co ⁊ ipſe pēdet hic nudus corā me
ſine coopimēto: ⁊ ipē ſe hūiliauit
⁊ ego debeo dn̄ari. Et ſic ſemp cru
cē in memoria habebat ⁊ idō inter
oēs ancillas hūillima erāt. ſicut
legit in ſua legēda. Quāta virtꝰ ſan
cte crucis eſt ꝙ in tribulationibꝰ
hoīem ꝯfortat Bern̄. Nihil dulciꝰ
in tribulacōe q̄ꝫ cogitare paſſiōȝ
xp̄i quā enim aſperitatē formida
bit ſeruꝰ ſi menti eius occurrat ꝙ
dei filii paſſione ſit redemptus. Si
enim paſſionē xp̄i ſemp recorda
remur: ita ſagitta dilectōis vulne
raremur ꝙ ꝓpter eū oēm tribula
tiōem dulciter pateremur. Iſtud
figuratū eſt Exo. xv. vbi dicit ꝙ fi
lii iſrl̄ inuenerūt aquā in ramath
quā pre nimia amaritudine bibe
re non potuerūt: ⁊ oñdit dn̄s mo
yſi lignuȝ qddam qd naturaliter
fuit amarū. qd tn̄ cum miſiſſet in
aq̄s amaras. dulcorate ſūt. Per
amaras aq̄s ſignificat tribulacō
p̄ntis vite. p lignū amaꝝ ſignat
lignum ſancte crucis in quo xp̄s

amariſſimā mortē ſuſtinuit. ſi hoc
in memoria habuerimꝰ omne leue
⁊ dulce erit qd patimur. Exemplū
de iuuene tēptato. Cū quidā nobi
lis intraſſet ordinem ⁊ videret ordo
ſibi nimis auſterus cogitare cepit
de exitu. apparuit ei dyabolꝰ in ſpē
ſymee verberans eū cum flagello
vſq; ad mortē. Et cū laboraret in
extremis viſū eſt ei ꝙ beatꝰ bn̄di
ctus duceret eū de corpe ad locuȝ
ſuppliciorū vbi vidit deportare vnū
magnū principem ardentē ⁊ in ca
thedra ignea ſedētem ⁊ ante eū for
moſe mulieres ſtabant ⁊ fauces ig
nee p os eaꝝ ibāt ⁊ eū torq̄bant
Et dixit beatus bn̄dictus. hic fuit
princeps potēs ⁊ luxurioſus. poſt
hoc vidit aliū quem demōes exco
riabāt ⁊ cuȝ ſale aſpergebāt ⁊ vn
cis ferreis eum fricabāt. Et dixit
btūs bn̄dictus. Iſte fuit crudelis
dn̄ator ⁊ exactor pauperuȝ oppreſ
ſor. poſt hoc vidit aliū in equo ig
neo eq̄tantē capa ignea indutū ⁊
capram igneā ſup humeros por
tantē. Et ait beatꝰ bn̄dictꝰ. Iſte fu
it fur ⁊ raptor ⁊ cuidaȝ vidue ab
ſtulit caprā ⁊ cuidaȝ monacho capā
Deinde vidit alios plures diuerſ
penis torqueri ſm̄ exigentiā meri
torū. vidit etiā rotaȝ igneā in qua
iudas cū traditoribꝰ torquebat.
deinde euigilans oēm auſteritatē
ordinis dulcit acceptabat. Itē cū
quidā ſanctꝰ multa tormēta a q̄
daȝ tyrāno ſuſtinuiſſet. queſiuit
q̄uo xp̄iani tot tormēta tam dulci
ter ſuſtinēe poſſent. Rn̄dit ſanctus
ꝙ ſignū ſancte crucis in corde por

tamus. Ac ille. hoc in te tēptabo ⁊
iuſſit cor eiꝰ extrahi ⁊ ſcindi ꝑ me
diū ⁊ inuenit in eo ſignum crucis
Q̄d videns baptiſatꝰ eſt.

¶ De ſancto iohe ante portā latinā
Sermo. xxxix.

Exaltauit illū
apud ꝓximos ſuos Eccī.
xv. Verba ꝓpoſita bn̄ ꝯueniūt be
ato iohi quē dn̄s exaltauit apud
ꝓxios ſuos .ſ. alios aplos: ⁊ hoc
in trib⁹. ſ. in ſpāli dilectōe. in mirā
culoꝝ opacōe. in corꝑis ⁊ aīe ſepa
cōe. Circa p̄mū nota ꝙ dn̄s beato
iohi multa ſigna dilectiōis oñdit
Primo in hoc ꝙ eū in diſcipulū ſuū
elegit Mat. iiij. Cū ambularet dn̄s
iuxta mare galilee vidit iohem in
naui cū zebedeo pr̄e ſuo ⁊ vocauit
eū cum iacobo frē eius. ac illi reli
ctis retibꝰ ſecuti ſūt eū. Scdo: ꝙ eū
in optīo ſtatu .ſ. virginitatis manē
voluit ⁊ iō virgo eſt electꝰ a dn̄o.
Uoluit enī ꝓpoſitū nubēdi: ſꝫ antequā
ad nuptias ꝓceſſiſſet eū vocauit
⁊ iō in virginitate ꝑmāſit qui eſt
optimꝰ ſtatus. Quia lꝫ bona ſit co
pula ꝯiugalis. melior tn̄ ꝯtinētia
vidualis: ſꝫ optima ītegritas vir
ginal̄. Tercio in hoc ꝙ in cena eū
ſupra pectꝰ ſuū familiarit̄ recūbere
fecit vbi arcana diuinitatis collegit
⁊ fluēta diuini pectoris p̄ ceteris po
tauit. Nos autē ſi pectꝰ eius cū io
hāne nō poſſumꝰ ꝯtingere: ꝙ in
digni pctōres ſumꝰ. ꝓſternemus
tn̄ nos ad pedes eꝰ cū maria pecca
trice. Si non poſſumꝰ in pectore eꝰ
recūbere ꝑ ſuauitatē ꝯtemplacōis
incipiamꝰ ad pedes eius ꝓcūbere ꝑ
humilitatē ꝯtemplacōis. Quarto
ꝙ ſibi ſoli ꝓditorē ſuū reuelauit.
Cū ei dixiſſet ihs in cena diſcipu
lis ſuis. vnꝰ ex vob̄ me traditurus
eſt. innuit petrꝰ iohi recūbenti ad
pectus ihesu dicēs Quis eſt de quo
dicit. Iohes itaqꝫ dixit ihesu in ſi
lentio. Dn̄e q̄s eſt qui te tradet. ⁊
rn̄dit ei ihs in ſilentio. Ille eſt cui
intinctū panē porrexero ⁊ cui intin
xiſſet dedit iude. Quīto: ꝙ in cuſtodē
ſue matris elegit eū. Criſ. Nō erat
modicū eū honorari tali honore.
īperator celeſtis p̄cioſiorē theſau
rū non hūit q̄ illū quē ſibi ꝯmē
dauit Ioh. xix. Et ex illa hora acce
pit eā diſcipulꝰ in ſuā .ſ. cuſtodiā
ꝙ ioſeph cuſtos eꝰ iam mortuus
erat. Sexto: ꝙ eū ſpūalit̄ in frēm
elegit qn̄ dixit ei. Ecce mater tua ⁊
ad mrēm dixit. Ecce filiꝰ tuꝰ quē .ſ.
in frēm elegi ⁊ tibi in filium dedi ⁊
iō beata virgo eū tanq̄ filiū ſuum
erudiuit referens ei verba filij ſui
q̄ i corde ſuo collegerat. vn̄ iohes
plus de verbis dn̄i q̄ aliq̄s euāge
liſtaꝝ ſcripſit: ꝙ eū beata virgo
inſtruxit. Scdo exaltauit eū in mi
raculoꝝ opacōe. multa enī mira
cula ꝑ ipm̄ opatꝰ eſt. Nam cū eū
domicianꝰ in doliū feruētis olei mi
ſiſſet. diuina ſe ꝓtegēte grā illeſus
exiuit. In illo igitur loco .ſ. an̄ por
tā vrbis que latina dicitur a xp̄i
anis eccleſia fabricatur ⁊ dies illa
tanq̄ dies ſui martirij ſolenniſat̄
Cum ergo nec ſic a p̄dicacōne ceſ
ſaret iuſſu domiciani in pathmos
inſulam relegatꝰ eſt ⁊ domiꝰ ei ibi

dem multa arcana reuelauit Occi
ſo impatorē cū iohēs cū multo ho
nore reuocat⁹ eſſet ⁊ ephesū reme
aret occurrit ei turba vniuerſa di
cens Bñdict⁹ qui venit in noīe dñi
Cū autē vrbē ingrederet̃ druſiana
amatrix e⁹ mortua efferebat̃. Et di
xerūt ei pntes q̄ multū aduētum
ei⁹ deſiderauerat Tūc iuſſit feretꝝ
depomi dicēs. dñs me⁹ ihesus xp̄s
ſuſcitet te druſiana. ſurge ⁊ vade ī
domū tuā ⁊ para mihi refectiōez ⁊
ſic factū eſt Tercio exaltauit dñs
btūm iohēz in ſpēali corpis diſſo
lucōe. Cū eīn nonagintanouē an
noꝝ eēt apparuit ei dñs. qd h̃etur
in alio feſto in f. Qui timet. ⁊c̃.

De ſcō iohe bap. F. xl.

Inter natos mulie

rū non ſurrexit maior iohe bapti
ſta Mat. xi. In iſtis verb̃ ſaluator
nr̃ beatū iohēz cōmēdat ⁊ honorat
Ex q̃ ergo dñs ipſū met cōmēdat ⁊
honorat. merito nos eū cōmēdare ⁊
honorare debe⁹ Cōmēdauit aūt eū
dñs ⁊ honorauit tripliciť. ſ. In in
greſſu. in progreſſu. ⁊ in egreſſu.
Primo ex eo q̄ p eundē angelū qui
natiuitatē ſuā nūciauit etiā nati
uitatē beati iohis nūciarē voluit. ſ.
p gabrielē. Cū eīn zacharias pī
ſu⁹ ſacerdos eſſet in tēplo ſol⁹ in q̃
dā feſto vt ſacrificiū faceret ſm cō
ſuetudinē veteris legis ⁊ oīs ppl's
foras templū expectaret. apparuit
ei angel⁹ gabriel ſtās ad dexterā
altaris dicēs. Ne timeas zacharia
de hoc qd vidiſti me. Ego ſū ange

l⁹ dei miſſus ad te ⁊ nūcio tibi ora
tionē tuā exauditā a deo quā feci
ſti p ppl'o iudaico vt liberaret̃ a po
teſtate romanoꝝ non eī orauit p
filio: q̄ iā ſenes ambo erāt: ſȝ ora
uit p populo iſrlitico q̄ fuit roma
nis tributari⁹ fact⁹ ⁊ addidit āge
lus. Inſup nuncio tibi q̄ vxor tua
pariet tibi filiū q̄uis ſterilis ſit ⁊
ſenex: ⁊ ſpū ſancto replebit̃ puer
ille ⁊ mltos filioꝝ iſrahel cōuertet
ad dñm deum ſuū ⁊ ipē p̄cedet an
eū v p̄curſor e⁹ erit ⁊ multi in nati
tate e⁹ gaudebūt Scdo honorauit
eū in noīs impoſicōe: q̄ nō p ami
cos neq̃ p pntes: ſȝ p angelū ſibi
nomē impoſuit. vñ ait angel⁹ ad
pr̄em eius. Et vocabis nomē eius
iohēs. Et q̄ zacharias non credi
dit verbis angeli mutus fact⁹ eſt.
Cū autē puer natus eſſet ⁊ in die
octaua circūcidi deberet. voluerūt
eū amici ſui vocare nomie patris
zachariā: ⁊ dixit mater eius. neq̄
q̄: ſȝ vocabit̃ iohēs ⁊ dixerunt ad
eā. nemo in cognacōe tua eſt qui
vocet̃ hoc nomie. Inuēto autē pr̄e
eius muto innuebāt ei quē vellet
vocari eū ⁊ ſcripſit ī tabula Iohā
nes eſt nomē e⁹ Nō dico erit: ſȝ eſt
iā impoſitū a deo p angelū Tercō
honorauit eū in ortu ſuo eo q̄ ma
riam matrē ſuā adeſſe voluit. Vñ
cū gabriel nūciaſſet beate virgini
in nazareth cōcep cōem filij ſui ad
didit Et ecce eliſabeth cognata tua
⁊ ipſa cōcepit filiū in ſenectute ſua
Statī ſurrexit maria ⁊ abijt cū fe
ſtinacōne in iheruſalē in domū eli
ſabeth ⁊ manſit cum ea trib⁹ men

ſibus vſq3 ad ptu3 a miniſtrauit ei
a primo leuauit iohanē de terra.
Vere magn⁹ honor fuit q3 regina
celi a terre miniſtrabat ei. ſic pt3
quō dominus iohānem honorauit in
ingreſſu. Scdō honorauit eu3 in p
greſſu a hoc trib⁹ modis. Primo
ex eo q3 domin⁹ eum ante ſe ad p̄di
candū miſit. Cū enī iohānes fuiſ
ſet in deſerto a iuuentute ſua vſq3
ad triceſimū annu3 a vltra. Facta
eſt vox de celo dicēs. q3 iret in oēm
regionē p̄dicans remiſſiōem om
niū pctōr3 a baptiſaret populos;
a veniebāt ad eū iuxta iordanem
ppl'i multi ſciētes ip3 ſanctū ꝓphe
tam a baptiſati ſunt ab eo a dixit
Venit fortior p⁹ me cuius nō ſum
dignus vt ſoluā corrigiā calciamē
ti eius. Ego baptiſaui vos aqua. il
le vero baptiſabit vos ſpū ſancto.
Secūdo ex eo q3 eum in baptiſta3
elegit. Mat. iij. Venit ihesus a ga
lilea ad iohānē vt baptiſaret̄ ab
eo Johānes autē ꝓhibebat eū di
cens. Ego a te debeo baptiſari a tu
venis ad me. Et rn̄dit ihesus Sine
modo a pmitte implei ad qd veni
Sic enī decet nos implere pfectam
humilitatē. tunc baptiſauit eum
Magn⁹ honor fuit iohāni q3 ſpūa
lis pater ihesu factus eſt in bapti
ſmo Tercio ex eo q3 eius vitam cō
mendauit ſup omēs ſanctos qn̄
dixit. Inter natos mulierū ac̄. Cō
mendauit autē vita3 eius a trib⁹
ſ. de animi ſtabilitate. de veſtium
aſpeitate. a de officij dignitate. Re
q̄re in aduentu dn̄i dn̄ica. iij. in F.
Cu3 audiſſet iohānes in vinculis

opa xp̄i Tercio pncipalit̄ honoa
uit eum domin⁹ in egreſſu: a hoc tri
bus mōis. Primo ex eo q3 cū an
te ſe mori voluit a ad inferos miſit
vt aduentū ſuum patrib⁹ nuncia
ret. Johānes enī p vnū annū paſ
ſus eſt ante xp̄m. Secūdo ex eo q3
de inimicis iohānis xp̄s ſe vindi
cauit. nam gaius herodē a herodi
adem qui eū decollari fecerūt in exi
liū miſit a ibi miſerabiliter vitam
ſua3 finierūt a filia que caput ei⁹
pcierat viua de terra abſorpta ē
Tercio ex eo q3 domin⁹ poſt mortē
eius p eum miraculis coruſcauit
Cum enī decapitatus fuiſſet hero
des caput eius occulte detulit a ſe
peliuit in iheruſalē iuxta palaciū
herodis. Et quomō hoc domin⁹ mi
raculoſe manifeſtauit inuenies in
ſermone de eius decollacōe. apud
Maurigenā vrbem galilee. Matro
na quedā nobilis beato iohanni
valde deuota deū inſtanti⁹ orauit
vt ſibi de reliquijs beati iohānis
aliq̄d daret. Cum autem orando
nihil ſe pficere videret iuramento
ſe aſtrinxit q3 acten⁹ non comede
ret donec qd peteret accipet Cum
autē p aliquos dies ieiunaſſ3 pol
licem ſup altare miri candoris vi
dit a de dono dei lete ſuſcepit Tres
autem epi illuc accedētes cum qui
libet de illo pollice parte3 vellet ac
cipe. tres guttas ſanguinis de ip
ſo ſtillantes i lineo pāno ſuſcepe
rūt a letanter ad ꝓpria redierunt.
Quidā rex longobardorum iuxta
eccām ſancti iohannis ſepult⁹ fu
it. q̄da3 vero cupiditate allect⁹ no

de ſepulchꝛū apuit ꝛ abſtulit vni
uerſa. Cui. b. iohānes apparuit ꝛ
dixit. Cur auſus fuiſti tangere mi
hi commiſſa in eccā mea: de cetero
ingredi non valebis. Q̄d vtiq̄ ſic
euenit. nam qn̄cunq̄ p̄dictam ec
cleſiā ingredi vellet q̄ſi a validiſſi
mo pugili guttur eiꝰ feriebatur ꝛ
ſic ſubito retroibat.

De eodem. F. xli.

Iohānes ē nomen
eius Lu. p̄. Poſt nomē iheſu ꝛ no
mē marie. nomē iohānis magni
ficat̄ in ſcripturis ſacris. Sūt aūt
plura nomia huic ſācto impoſita
in ſacra ſcriptura. Primo vocatur
iohēs qd̄ eſt gratia dei. Fuit autē
multiplex gratia in btō iohē. Pri
mo grā celeſtis pr̄is qui eū in vte
ro ſanctificauit ꝛ nomē impoſuit:
vt dicit dn̄s Ihere. i. Priuſq̄ te for
marez in vtero noui te ꝛ p̄ſtiaui
te p̄ ceteris. hic ad grām ꝛ in futu
ro ad gloriā: ꝛ anteq̄ exiēs de vul
ua ſanctificaui te. Et non ſolū ſan
ctificauit: ſꝫ etiā nomen p angelū
impoſuit Vnde ait angelus ad za
chariā: ꝛ vocabis nomen eius io
hānes. Vn̄ ait yſaie. xlix. Ab vte
ro vocauit me: ꝛ de ventre matris
mee recordatꝰ eſt nomis mei. Itē
habuit gratiā patris: q2 eū ante
filiū ſuum p̄curſorem miſit Mala
chie. iij. Ecce ego mitto angelum
meum qui p̄parabit viaꝫ ante fa
ciem meā. verba ſunt patris ad
filium. Ecce quomō in gratia cele
ſtis pr̄is fuit qui vocauit eū ange
lum ſuū ꝛ in vtero ſanctificauit eū
ꝛ nomen ſibi impoſuit. Scdo fuit
iohannes in grā filij. qd̄ pꝫ ex eo
q2 ab eo baptiſari voluit. Mat. iij
Venit ihs a galilea ꝛc̄. Secundo
q2 vitam eius ꝯmēdauit dicēs. In
ter natos mulieruꝫ non ſur. ꝛc̄. ij.
Coꝛ. x. Non ei qui ſeipm̄ ꝯmēdat
ille pbatꝰ eſt: ſꝫ quē dn̄s ꝯmēdat.
Tercio fuit in ḡtia ſpūſſancti. vn̄
ait angelꝰ. Spūſancto replebitur
ex vtero matris ſue. Qui eiꝰ magi
ſter fuit ꝛ docuit eum p̄dicare. vn
de p yſa. xlix. dicit. Poſuit os me
um ſup ple ſpūſſanctꝰ quaſi gladi
um acutuꝫ. Predicatio oris eius ꝛ
ſpiritusſancti grā que loqueba
tur p os eius fuit quaſi gladius
acutꝰ. Quia fortiter pctōres argu
ebat ꝛ nulli pepcit. nec phariſeis
nec herodi. Nam phariſeos voca
bat geminina viperarū. Herodem
audacter arguebat ꝓpter herodia
dem. Non licet inquit tibi fratris
tui habere vxoreꝫ. Et herodes metu
ebat iohānem. ſciens ipſum virū
iuſtum ꝛ ſanctū. ſic patet quomō
ſanctꝰ iohānes habuit grām pa
tris ꝛ filij ꝛ ſpūſſancti. Quarto ha
buit gratiaꝫ apud mariam virgi
nem que ſibi in ortu ſeruiuit ꝛ euꝫ
de terra primo leuauit. qd̄ ſcriptu
ra letanter exp̄mit qn̄ dicit q2 ma
ria abijt cum feſtinatiōe in iheru
ſalem in domū eliſabeth ꝛ manſit
ibi tribꝰ menſibus: ꝛ miniſtrābat
ei. O qn̄ magna gratia q2 regina
celi ꝛ terre ſibi miniſtrare voluit.
Maria nullū miniſtrantem habu

it:ꝫ ſola pueꝝ peperit ſola pãnis
eum inuoluit. ſola in ꝑſepio eum
poſuit· tm̃ cuſtos eius ioſeph ⁊ an
geli affuerunt· Sicut cantat eccl̃ia
Gaude dei genitrix quã circũſtant
obſtetricũ vice cõcinentes angeli
gloriaꝫ deo: ꝫ maria obſtetrix io
hãnis eſſe voluit· Rũdo etiam ha
buit gratiã apud om̃es homines
nam cũ nat⁹ eſſet· vicini ⁊ cogna
ti eius cõgratulabãtur· Et cum eſ
ſet in deſerto ꝑdicans· exibat ad
eũ õmis iheroſolima ⁊ õmis iudea
⁊ õmis regio circa iordaneꝫ ⁊ bap
tiſabant̃ ab eo in iordane· Etiam
phariſei ⁊ publicani ⁊ om̃es mili
tes ad euꝫ gratiã habebãt· Sicut
herodes de quo legitur ꝙ eũ metu
ebat· ſciens eum virũ iuſtuꝫ ⁊ ſan
ctum ⁊ libẽter eum audiebat ⁊ au
dito eo m̃lta bona faciebat· ſicut
patet in ꝑcedenti ſermone· ſic pa
tet de ꝑmo nomie· Secũdo vocatur
amicus ſponſi ·i· xp̃i Joh· iiij· Ami
cus ſponſi q̃ ſtat ⁊ audit eum· gau
dio gaudet ꝓpter vocẽ ſponſi ·i· xp̃i
Eſt em̃ amicus ſponſi ·i· xp̃i ⁊ xp̃s
amicus eius ꝓpter triplicem virtu
tẽ qua pollebat· Primo ꝓpter mũ
diciam ſiue caſtitatẽ· pue rb· xxij
Qui diligit cordis mũdiciaꝫ habe
bit amicũ regem. ſ. celeſtem· Non
ſoluꝫ habuit mũdiciam cordis:ꝫ
etiam corpis ⁊ totius cõuerſatio
nis: ⁊ ideo vt caſtitatẽ ſuaꝫ nõ ma
cularet vinũ ⁊ ſiceram nõ bibit:ꝫ
tm̃ aquã. Eſca eius mel ſilueſtre ⁊
locuſta erat ⁊ ſolitari⁹ in deſerto
habitabat· vñ cantat̃ de eo Antiphon
deſerti teneris ſub ãnis ciuiuꝫ tur

mas fugiẽs petiſti· ne leui ſaltem
maculare famine poſſes· Secũdo
fuit amicus eius ꝓpter ſuã ꝓfũ⁹ hu
militatẽ· nulla enim amicicia põt
eſſe inter hũilem ⁊ ſupbum· Si er
go iohẽs hũilis nõ fuiſſet amic⁹
ſponſi humilis nõ extitiſſet· imo
nec maria ſine hũilitate deo placu
iſſet· vnde Jheroni⁹· Nichil eſt qđ
nos deo ⁊ homib⁹ ita caros efficit
ꝙ ſi vite merito magni· humilita
te ſim⁹ infimi· Sic beatus iohãnes
magnus fuit coram dñio tamẽ
ſe infimũ reputauit Rñdo enim iu
dei ꝓpter vite ſue ſanctitateꝫ ipſum
eſtimabant eſſe xp̃m ⁊ quererent
ab eo vtrũ ipſe eſſet xp̃us· Rñdit
non ſum ego xp̃s ⁊ addidit· non
ſum dignus vt ſoluã corrigiaꝫ cal
ciamẽti eius· Tercio fuit amicus
xp̃i ⁊ ecõtra ꝓpter voluntatis cõfir
macõem Juxta illud Tullij· Idem
velle ideꝫ nolle ſũma amicicia eſt
Ad Rõ· xij· Probetis que ſit volun
tas dei· inter diſcordes em̃ non po
teſt eſſe amicicia· hoc ſciuit beat⁹
iohãnes ⁊ volũtatẽ dei obſeruauit
ꝑ· Theſſa· iiij· Hec eſt volũtas dei
ſanctificatio veſtra· volũtatem dei
ꝑdicauit quãdo dixit· Penitentiã
agite appropinquabit em̃ regnuꝫ
celoꝝ volũtatem eius moriẽs inue
ſtigauit· Cũ enim incarcerat⁹ eſſꝫ
miſit diſcipulos ſuos ad iheſũ di
cens· Tu es qui ventur⁹ es· an ali
um expectamus ⁊ Math· xi· quaſi
diceret ſcđm Grego. Ex quo deſcen
ſurus ſum ad inferos vis vt aduẽ
tum tuum nũciem alijs ſicut hic
nunciaui· Ecce quomodo vſqꝫ ad

morte̅ ſuam voluntatem dei ↄforma
bat volu̅tati· ideo amicus ſpo̅ſi xp̅i
erat· Tercio vocat̄ helias Mat·xi.
dixit iheſus de iohanne· Si vultis
ſcire iohes ipſe eſt helias qui ven
tur⁹ eſt: ⁊ hoc dictu̅ ſimilitudiarie
dicitur· Sicut em̅ helias p̄nuncia
bit ſcd̄m adue̅tum · ſic iohes pre
nunciauit primu̅.ſ.in carne· Heli
as em̅ habuit auſtera̅ vitam, du
ruz indumentu̅ ⁊ hitabat in deſer
to· Sic iohannes habuit auſtera̅
vitam· habitabat in deſerto, veſti
mentu̅ de pilis cameloꝝ habebat
Eſca eius locuſta et mel ſilueſtre:
potus eius aqua fuit· Ite̅ Helias
acriter peccatoe̅s arguebat.ſ.rege̅
achaab propter ſcelera ſua: ⁊ ideo
mortem ei minabatur· Johannes
arguebat herodem propter ſcele
ra ſua ⁊ ideo mortem ei inferebat·
Quarto vocatur lucerna Joha̅·v.
Jlle erat lucerna ardens ⁊ lucens·
Ardens ꝓpter caritatem· lucens ꝓ
ter doctrinaz· Bern̄· Lucere ⁊ non
ardere vacuu̅ eſt· ardere ⁊ non luce
re paru̅ eſt· lucere ⁊ ardere pfectuz
eſt Joha̅nes aute̅ erat lucerna ar
dens in caritate ad deum ⁊ ad pro
ximu̅· caritate̅ ad deum: quia p eo
morte̅ ſuſtinuit· Quia nulla tribu
latio nulla pena· nulla vincula eu̅
a caritate dei ſepare potrant· Vn
de potuit dicere cu̅ apoſtolo· Ro̅·v
iij· Quis nos ſeparabit a caritate
dei· tribulatio· an anguſtia· an fa
mes· an nuditas· an piculum· an
gladius ⁊ ipſa mors· q·d· nequa
q̄ Quamuis enim gladius herodis
ſeparauit caput a corpe· tn̄ no̅ ſe

pauit animaz a caritate dei· Hu̅it
etia̅ caritatem ad pximu̅· Quia ſa
lutem eius q̄ntum potuit p̄dica̅do
corripiendo· ſupplicando ꝓcurauit
Erat aute̅ lucerna non tm̅ ardens
p caritate̅: ſ; etiam lucens p doctri
nam· Luxit em̅ doctrina ſua omni
bus hominibꝰ· dicebat em̅ turbis
venientibus ad ſe ad iordanem·
Facite vobis fructus dignos peni
tentie ⁊ fructuoſam penitentiam·
Jam em̅ ſecuris ad radicem arbo
ris poſita eſt· Omnis arbor non fa
ciens fructu̅ excidetur ⁊ in ignem
mittetur· Et interrogaueru̅t eum
turbe dicentes· Quid faciem⁹ ⁊ ſal
ui erimus· Reſpo̅dens ait· Qui ha
bet duas tunicas det vna̅ non ha
be̅ti: ⁊ qui habet eſcas faciat ſimi
liter· veniebāt enim publicani ⁊
mercatores publica negocia tra
ctantes ⁊ dixeru̅t ei· Quid faciem⁹
⁊ nos vt.ſ.ſalui fieri poſſim⁹. Ac
ille dixit eis, nihil ampli⁹ facietis
q̄ ſit co̅ſtitutum vobis. Gloſa ⁊ p̄
ſumite illud qd̄ ſm̄ deuz ⁊ hu̅ana
ſtatuta licite poteſtis accipere· Jn
terrogabant ⁊ milites dicentes.
Quid faciem⁹ ⁊ nos.c Ait illis· Ne
minez co̅cuciatis.ſ.in pſona· neq;
calumnia̅ faciatis ⁊ iniuriaz in re
bus ſuis ⁊ co̅tenti eſtote ſtipe̅dijs
veſtris ⁊ iuſtis redditibus ⁊ in re
bus veſtris· Jtem docuit co̅munit̄
omes peccatores dicens· Penitenti
am agite appropinquabit em̅ reg
nuz dei· Quinto vocatur ꝓpheta· Lu
ce·p̄· Et tu puer ꝓpheta altiſſimi vo
caberis: ⁊ non ſolum ꝓpheta ſicut
dicit dominus: ſed pluſq̄ propheta

Mat·xi·q̄d exiſtis in deſertū vidē
ꝓpham·Etiā dico vobꝫ pluſq̄ ꝓphe
tā Jobes pluſq̄ ꝓpha fuit:q alij
ꝓphete ꝓphetauerūt adulti Ipſe ꝓ
phauit in vtero mr̄is ſue aduētuz
xp̄i·Lu·p̄·Cuz maria ↄcepiſſet fi
liū ſuum·abijt cum feſtinacōe in
ihr̄lm ad domū eliſabeth ⁊ ſaluta
uit eaz·Et iohes ſciens filij dei ad
uentuz·exultare cepit in vtero ma
tris ⁊ eliſabeth r̄pleta ſpūſancto
dixit·Bn̄dicta tu in mulierib⁹ ⁊ be
nedict⁹ fruct⁹ ventris tui·Et vn̄ mi
hi q mater dn̄i mei venit ad me.
Ecce em̄ vt facta eſt vox ſalutacōis
tue in auribus meis exultauit in
fans i vtero meo Amb·Q8 lingua
nō poterāt animo exultāte ſalutat
⁊ ſui precurſionis officiū inchoat
nondū em̄ natus iam ꝓphetauit·
Vn̄ pluſ q̄ ꝓpheta fuit Quia alij ꝓ
phete ꝓphetauerūt de futuro hic au
tem de pn̄ti·Quē ei alij futuꝝ ꝓphe
tabāt·Hic digito iam veniſſe mō
ſtrabat dicēs.Ecce agn⁹ dei ecce q̄
tollit pctā mūdi·Digit⁹ ille cū quo
dn̄m mōſtrabat cū ↄburerent gē
tiles oſſa eius ↄburi non poterat
Sz a quibuſdā monachis inuēt⁹
eſt quem btā thecla poſtea in nor
manniā detulit de marinis ptib⁹.
⁊ in honorē beati iohānis ecclāz fa
bricauit Sexto vocatur baptiſta
q ip̄e prim⁹ fuit qui baptiſma in
cepit ⁊ ꝓplm baptiſauit ⁊ p̄dica
uit p baptiſmū recipe remiſſiōez
omniū pctōꝝ Inſup baptiſta ſal
uatoris noſtri fuit·Septimo voca
tur angel⁹ Malachie·iij·Ecce ego
mitto angelū meuz ante·⁊c·Dicit

em̄ angelus ꝓpter cōtinentiaz vir
ginitatis Jhe ro⁹·In carne em̄ pre
ter carnē viuere non hūana:ſz an
gelica vita eſt Amb·Supgreditur
virginitas ↄdicōem humane na
ture p quā homies angelis aſſimi
lantur·maior tamē eſt virginū vi
ctoria q̄ angeloꝝ Angeli em̄ ſine
carne viuūt·virgines em̄ in carne
triumphāt·Rogem⁹

¶ De ſancto petro.
Sermo·xlij·

Dixit ihe⁹ ſimo
ni petro.diligis me plus
hijs·dicit ei petrus·tu ſcis domie
q amo te·Jo·vlt·In verbis ꝓpoſi
tis notant duo·primū eſt exami
natio petri de dilectōe dei·ibi ſimō
pe·ſcdm ē eiuſdē dilectōis ꝓbacō
ibi Tu ſcis dn̄e Sciendū autez q
multa ſūt ſigna cāritatis p que ho
mo ꝓbat vtꝝ diligat deū vel non
Primū ſignū eſt·q qui diligit de
um libēter cogitat de deo·Mat·vi·
Vbi eſt theſaur⁹ tu⁹:ibi eſt ⁊ cor
tuuz·vnde dicit Deut·vi·Diliges
dn̄m deum tuū ex totō corde tuo·ſi
cut em̄ qui turpiter amat ſemper
cogitat de eo quē amat·Sic etiaz
q̄ deuz amat non ſemp aliud q̄ de
eo cogitat ⁊ in nulla alia re delcāt
vnde Ps̄·Delectare in dn̄o deo tuo
⁊ dabit tibi petitiones cordis tui·
Iſtud ſignū dilectōis habuit bea
tus petr⁹·Nā de eo legitur q ſem
p ſudariū in manu portabat quo
crebro fluētes lacrimas tergeret
Quia qn̄ dulcis allocucōis ⁊ mel

liſue preſentie domini memor erāt
que ſemper i corde ſuo erat. pre ni
mia amoris magnitudine lacrias
continere nō poterat. et adeo flere i
ꝯſuetudinē duxerat. ꝙ facies eius
ex fletu lacrimarum q̄ſi exuſta vide
batur. Et toto tempe vite ſue quoti
enſcūqꝫ audierat gallum cantare.
amariſſime fleuit. recolens ꝙ gal
lo cantante dominū ter negauerat
Secūdū ſignum eſt ꝙ qui deū dili
git patienter aduerſa ſuſtinet ꝑpt
deum vſqꝫ ad mortē. Cant. viij. For
tis ē vt mors dilectō Aug⁹. Nichil
forti⁹ homine habēte caritatē. amā
tē ei deū nulla pena p̄t ſepare a ca
ritate dei. Ad Rō. viij. Quis nos ſe
parabit a caritate dei tribulacō .i.
afflictio corporis. anguſtia id eſt
tribulacio mentis. aut nuditas .i.
paupertas. aut gladius id ē mors
quaſi diceret. nullo modo iſtā pn̄t
amantem deum ſeparare a carita
te dei. hoc ſignum caritatis inueni
mus i beato petro Quia dixit domi
ne parat⁹ ſū tecū in mortē et in car
cerem ire. Non enim volebat ante
chriſtum mori. quia in tantum eū
dilexit. ꝙ eius preſentia carere nō
potuit. nec volebat poſt eum mori
quia tunc ſimiliter eius preſentia
caruiſſet. ſed volebat ſecum in car
cerem et in mortem ire vt ſemp dul
ci eius preſentia frueretur. Vere
magna dilectio fuit ꝙ cum eo mo
ri voluit. ſicut dicitur Johannis
xv. Maiorem caritatem nemo ha
bet vt ponat animam ſuaꝫ quis ꝓ
amicis ſuis. Et quod promiſit vti
qꝫ compleuiſſet ſi domino placuiſ
ſet Sed tamē poſtea adimpleuit
cum mortē ꝓ eo ſuſtineret. Terci
um ſignum eſt ꝙ qui diligit deum
habet zelum dei. q̄a dolet et contri
ſtatur de contumelia deo illata An
ſelmus Quāto quis alium diligit
tanto de bono eius gaudet et de ma
lo eius dolet Qui ergo diligit deuꝫ
gaudet de honore deo exhibito. et
dolet de contumelia deo illata. Pſal
miſta. Qui diligitis deuꝫ odite ma
lum. Sicut Finees qui zelo accēſ⁹
occidit zambri propter ꝯtumeliā
quam exhibuit deo. Numeri. xxv
Reqre hiſtoriam dominica nona
poſt trinitatis in ſmone Nō ſum⁹
concupiſcentes. Item mathatias
occidit iudeum immolanteꝫ ydolo
Nota hiſtoriam p̄. Machabeo. ij.
Hoc ſignum dilectōis inuenim⁹
in beato petro. qui doluit. ꝙ ſymon
magus diuinos honores ſibi aſcri
pſit. Erat enim in iheruſalē quidā
nomine ſymon qui ſe filiū dei dixit
eſſe. qui p artem magicā fecit ſer
pentes eneos cātare et gloriabat
ſe p aera volare. lapides in panes
mutare. et nouas arbores creare Cō
tra hunc diſputabat beat⁹ petrus
et omnia maleficia ei⁹ detexit. Vi
dens autem magus ꝙ ei reſiſtere
non poſſet omnes libros artis ſue
ne forte magus proderetur in ma
re piecit et romaꝫ prexit et ibidē deū
ſe eſſe aſſeruit et arte ſua populum
ſeduxit Quod audiēs petr⁹ romaꝫ
puēit et ibideꝫ q̄ndeci ānis populuꝫ
rexit ipſum ꝯuertens ad fidem. Ne
ro āt ſimoneꝫ magū ꝓ deo huit et
ambo ꝯciliū contra petrum inierūt

Apparuit autem dn̄s petro dicēs.
Simon ⁊ nero cōtra te ɔciliāt. ſed
ne timeas qm̄ ego tecū ſuꝫ ⁊ eruaꝫ
te ⁊ mittam tibi paulū in auxiliuꝫ
qui craſtina die romā veniet. Veīt
ergo paulus ⁊ cum btō petro pre
dicare cepit Simō āt ecōtra p̄dica
bat ⁊ ſua arte mlˀta mirabilia faci
ebat Quadā die dū āte neronē ſta
ret ſubito effigies ſua mutabatur
modo ſenex. modo adoleſcens vide
bat. Dixitqꝫ neroni vt ſcias me ve
rum filium dei eſſe fac me decollari
⁊ tercia die reſurgaꝫ. Tunc prece
pit carnifici vt eum decollaret Qui
cuꝫ putaret ſe decollare Symonem
decollauit arietem. Symō autēꝫ ar
te ſua illeſus euaſit ⁊ arietis mem
bra colligēs ea abſcōdit Sanguis
autem eīs ibidem cōgelatus remā
ſit Die autem tercia oſtendit ſe ne
roni dicēs Fac ſanguinēꝫ meuꝫ ex
tergi. qꝛ ecce ego reuixi. Quod
nero videns. ipſum filium dei eſſe
putabat Et cū eſſet in conclaui cū
nerone demō in eīs ſpē foras popu
lo loquebatur. Vnde romani eiuſ
ymaginem fecerūt ⁊ hunc tituluꝫ
ſuperſcripſerunt. Imago ſimonis
dei viui ⁊ veri. petrꝰ autem ⁊ paulꝰ
ad neronem intrauerunt ⁊ eiꝰ ma
leficia detexerūt. Et addidit petrꝰ
Sicut in cristo ſunt due ſubſtācie
ſcꝫ dei ⁊ hoīs. Sic in iſto mago eſt
diabolus ⁊ homo. Nero dixit Non
times ſimonem qui deitatem ſuaꝫ
affirmat. Cui petrꝰ. Si deꝰ ē dicat
m̄ cogitacōeꝫ meā quā auribꝫ tuis
inſonuero. ⁊ accedens dixit neroni
occulte. Iube mihi panem ordeace
um afferri ⁊ occulte dari. Qui auꝫ
oblatꝰ eſſet. accepit petrus occul
te ſub manica ⁊ bn̄dixit ⁊ dixit. Di
cat ſimon qui ſe deuꝫ fecit quid co
gitaui aut quid dixi aut quid feci
Reſpōdit Symon magus Petrꝰ
dicat quid ego cogiteꝫ. Dixit petrꝰ
Quid cogitet ſymon. me ſcire doce
bo dū q̄d cogitauerit facē. Tc ſimon
indigtꝰ clamauit. Procedāt canes
⁊ deuorent Petrū. ſubito apparue
rūt canes maximi. Petrꝰ vero pa
nem benedictum obtulit eis ⁊ ſtatī
in fugam conuerſi ſunt. Et dixit pe
truſ neroni. Ecce oſtendi me noſſe
quod contra me cogitauerat non
verbis ſed factis Dixit ſymō petro
⁊ paulo. Si hic nihil poſſuꝫ vobis
facere veniemus vbi oportꝫ me voſ
iudicarē. Tunc iactauit ſe velle mor
tuos ſuſcitare Accidit autem qꝫ q̄
dam iuuenis moreret. Vocati ſūt
ergo ſymon maguſ ⁊ petrus vt il
le occideret qui mortuum ſuſcitare
non poſſet. Cumqꝫ ſymon ſuper eū
incātacōnes facerꝫ. cepit caput mo
uere. Tunc inceperunt omnes cla
mare ⁊ petrum lapidare volebant
Et ait petrus Si viuit ſurgat ⁊ am
bulet. Cum autem ſurgere nō poſ
ſet amoto ſimone. acceſſit petrꝰ ⁊
dixit adoleſcēs In noīe ieſu xp̄i na
zareni crucifixi ſurge. ⁊ ſtatim ſur
rexit. Cumqꝫ populꝰ ſimonē vellꝫ la
pidarē non p̄miſit petrꝰ Tunc liga
uit ſimon canem ante hoſtiū mar
celli qui fuit diſcipulꝰ petri dicēs.
Nūc videbo ſi petrꝰ q̄ ad te ire cōſue
uit. ingredi poterit Venit autēꝫ pe
trus et ſigno ſācte crucis facto ca

nem ſoluit. qui ſtatim ſolū ſymo
nem arripuit ⁊ ad terrā deiecit. Et
occurrens petrꝰ p̄cepit ei ne corpꝰ
eius lederet ſꝫ veſtes eiuſ ſic lacerā
uit vt nudus penitꝰ remanerꝫ. Po
pulꝰ autē ⁊ pueri cū cane poſt eū
cucurrerūt ⁊ eū q̄ſi lupū de ciuitate
eiecerūt. Poſt ānū ſymon reuerſꝰ
eſt ad neronē ⁊ dixit ſe velle celū
aſcēdere. Et conuocato populo die
ſtatuto capitolium aſcendit. ⁊ de
monibus eū ducētibus volare per
aerā videbatur. Tunc petrus ait.
Adiuro vos demones per dominuꝫ
iheſum xp̄m vt euꝫ amplius nō fe
ratis ⁊ corruere faciatis. ⁊ ꝯtinuo
corruit ⁊ fractis ceruicibus expiā
uit Tunc ad iuſſum neronis petrꝰ
⁊ paulus miſſi ſunt in carcerem ⁊
p̄ceſſus ⁊ martinianus eoſ cuſto
diebant. quos petrꝰ ad fidem con
uertit. ac ipſi apto carcere eos ab
ire p̄miſerunt. Quo p̄cepto capite
ſunt truncati. Rogauerunt autem
frēs petrū vt abiret et cuꝫ recedere
nollet. tandem tamē victus p̄cibuſ
abſceſſit. Cūqꝫ veniſſet ad portam
ciuitatis. vidit ſibi xp̄m occurrere
⁊ ait dn̄e quo vadis. Qui rn̄t. venio
romā iteruꝫ crucifigi. qd cū de ſuā
paſſione dictuꝫ intelligeret. rediit.
capit ergo a miniſtris neronis et
agrippe p̄fecto p̄ntatur ⁊ crucifigi
iubet. paulus autē qui ciuis erat
romanus iuſſus eſt decollari Cum
qꝫ beatꝰ petrus ad crucē veniſſet ait
Qm̄ dominus meus de celo ad trā
aſcendit. recta cruce ſublimatus ē
me aūt de trā ad celum reuocare di
gnatꝰ ē crux mea caput meuꝫ ī trā
debet extendere ⁊ pedes ad celū diri
gere. Quia non ſuꝫ dignꝰ ita in cru
ce eſſe ſicut dominus meus ergo
crucē meā girate Tunc illi crucem
verterūt pedes ſurſuꝫ manꝰ autē de
orſuꝫ fixerunt Tūc populꝰ iratus ⁊
furore repletus voluit neronē ⁊ pre
fectū occidere ⁊ ap̄lm liberare Qui
rogauit eoſ ne paſſionē ſuā īpedi
rēt Tunc multi xp̄iani q̄ aſtabāt
⁊ flebant. videbant angelos ſtan
tes cū coronis de floribuſ roſarum
⁊ lilioꝝ circa crucē ⁊ viderūt petrū
librū quendā habētē ⁊ a chriſto
accipientē de quo legebat petrus
oīa v̄ba que xp̄s in cruce dicebat.
ad vltimū grās agēs deo dixit Gra
tias tibi ago ſpū toto quo viuo q̄
te intelligo ⁊ ſic emiſit ſpm̄. Tunc
marcellus ⁊ apuleus frēs diſcipu
li eiꝰ eū de cruce depoſuerūt ⁊ eū di
uerſis cōdentes aromatibꝰ cum de
uocōe ſepelierunt. Rogemus.

De ſancto paulo. f. xliij

Ego non ſolū
alligari eſꝫ ē mori patꝰ ſuꝫ
ꝓpt nomē dn̄i nr̄i ieſu xp̄i Actu. xxi
Cum beatus paulus ābularet per
ciuitates ⁊ trās p̄dicādo v̄bū dei et
vellet ire in iheruſalēꝫ. Die quadaꝫ
cum eſſet in ceſaria venit agabuſ
propheta a iheruſalē ad paulum
⁊ accepit ſonam pauli et ligauit
pedes eius ⁊ manus eius. Et dixit.
Hec dicit ſpiritusſanctꝰ vir cuius
eſt ſona hunc ſic alligabunt iudei
in iheruſalēꝫ ⁊ tradent eum ī manꝰ

gentiū. Quod cū audiſſent fideles qui erant ibi flebant et rogabant eū ne iret ī ihrl'm. paulus reſpōdit Quid facitis flentes et affligentes cor veſtrum. Ego enim non ſolum alligari ſed etiaȝ mori paratus ſū ꝓpt nomen ihesu xp̄i. Sciendū autē q̄ btūs paulus paratus fuit ad tria ad q̄ nos eē debemus eſſe paratis. ſ. ad obediendū. ad ſuſtinēdū. et ad moriēdū Sic et nos debemus eſſe parati ad obediendum deo. ad ſuſtinendum ꝓpter deū et ad moriendum ꝓpt deū Primo debemus eē parati ad obediendū deo et p̄ceptis eius beniuole et letanter et non coacte obedire. Ps. Paratus ſum et non ſum turbatus ac debemus eē obedire beniuole ſine ꝓtractōne. Augus. Verus obediens mandatū non ꝓcraſtinat ſꝫ parat aures auditui. manus operi. pedes itineri. linguam voci. oculos viſui et ſe totū itra ſe colligit vt mādatum in paucis pagat. Hoc mō paratus fuit paulus qñ dominus euȝ vocauit Actuū. ix. Cum accepiſſet epiſtolas a principibus ſacerdotū ī ihrlꝫ vt iret ī damaſcū et xp̄ianos vinctos duceret in ihrl'm et c. vſqꝫ ad vocacōeȝ dñi. Cui reſpōdit. Domine. quid me iubes facere. q. d. Indica mihi voluntatē tuā et paratus ſuȝ tibi obediē. Et ab illa hora vſqꝫ ad horā mortis ſemꝑ paratus fuit obedire mādatis dei et ea adimplē. Secūdo debemus eſſe parati ad ſuſtinēdum ꝓ deo perſecucōes. tribulacōnes et flagella ps. Ecce ego ī flagella paratus ſum. Oportet enīȝ nos paratos eſſe ad multas tribulacōnes ſi volumus intrare in regnum celorum. Nā dicit Actuū. xiiij. Per multas t̄bulacōes oportet nos intrare ī regnū celorū. Hoc mō btūs paulus paratus fuit. qui multas tribulacōnes et flagella ſuſtinuit. Naȝ de eo legitur q̄ ter virgis ceſus publice et quīquies flagellatus fuit et in quadam flagellacōe tres ictus cum corrigia accepit. Sicut ipſe teſtatur dicens. Quinquies q̄dragenas vna minus accepi. ſemel lapidatus eſt Cum enīȝ in liſtra predicaret ſuperuenerunt iudei et cōcitauerunt populū cōtra paulum et lapidabant eum. et exiſtimātes euȝ mortuum. abierunt. criſtiani autē circumſteterunt eum et reſpirauit et neſcientibus iudeis reportauerūt eum in ciuitatem et conualuit. Ter naufragium ꝑtulit. magnāqꝫ tribulacōnem a multis ſuſtinuit. Et ſic nos eius exēplo facere debemus Ad quod eciam monet nos dominus Math. v. Beati qui perſecucōnem patiuntur propter iuſticiam quoniam ipſorum eſt regnum celorum. Tercio debemus eē parati ad moriendum propter deum prius q̄ aliquid contra euȝ faciamus vnde dixerunt ſeptem fratres cum matre ſua. ij. Mach. vij. Parati ſumus mori prius q̄ leges paternas preuaricari. ſic petrus dixit Luc. xxij. Domine paratus ſum tecum in carcerem et in mortem ire. Imo criſtus paratus fuit pro nobis mori quando iudeis obuiam iuit. dicēs Quem queritis. Si ergo me queritis. paratus ſum ſcilicet ad mortē

Sic beatus paulus paratus fuit pro
xp̄o mori quando dixit. Ego nō ſo
lum alligari ſed etiam mori para
tus ſum propter nomē domini ihe
ſu chriſti. Cum enim iheroſolimā
veniſſet ceperunt eum iudei. ⁊ cū
vellēt eum occidere appellauit ad
ceſarem dicens ſe eſſe ciuem roma
num Pater enim ſuus cōtraxerat
amiciciā cū romanis ⁊ cōparauerat
ciuilitatem cū eis. ⁊ paulus ſic iurē
hereditario habebat conſortiū ro
manorū ciuilitatis. Ruod audien
tes iudei nō audebāt eum interfice
re. ſed miſerūt eum vinctum in ro
mam ⁊ Nero dedit ei liberam pote
ſtatem deambulandi ⁊ p̄dicandi
Conduxit autem hoſpicium ⁊ ſuſci
piebat omnes qui īgrediebātur
ad eum predicans eis fidem criſti
⁊ de laboribus manuū ſuarū victū
eis tribuit. Deinde predicationi va
cabat ita vt plerūqꝫ vſqꝫ ad noctē
ſermonem ꝑtrahebat. reſiduū vero
temporis comeſacōni ⁊ ſōno ſatis
ↄgruū erat. preter illas circa romā
circuiuit ⁊ p̄dicauit. Ruarto decīo
anno imperij Neronis. cū eius ne
quicia īualuiſſꝫ. inſidiabatꝛ paulo
Cōtigit autem quadā die dū pau
lus p̄dicaret patroclus pincerna
neronis vt eū audiret cōmodoſiꝰ fe
neſtrā aſcēdit ⁊ obdormiēs recidit
ex feneſtra ⁊ expirauit Rd audiēs
nero nimiū de eius morte doluit
⁊ ſtatim alium in eius officiū or
dinauit. Paulꝰ vero ꝑ ſpm̄ hoc co
gnoſcēs dixit aſtantibus vt illuc
irent ⁊ patroclū ceſaris cariſſimū
ad ſe defunctū afferrent. Ruē alla
tū paulus ſuſcitauit ⁊ ad ceſarem
cū ſuis ſocijs miſit Rui cum de eiꝰ
morte lamentaretur. ecce patroclꝰ
iuuenis adeſſe pre foribꝰ nunciatꝛ.
Audiens nero patroclū viuū quē
paulo ante nouerat mortuū pluri
mū q̄dem expauit ⁊ eū ad ſe īgre
di recuſauit. Sed tandem per ſuaſu
amicorū intrare permiſit. Cui nero
ait patrocle viuis. Et ille Ceſar vi
uo. Et nero. Ruis te fecit viuere. Et
ille dn̄s iheſus criſtꝰ rex omniū ſe
culorū. Iratꝰ nero dixit Et ille reg
nabit ī ſecula ⁊ reſoluet regna mū
di. Cui patroclus. Etiam domine.
Tunc nero dedit ei alapam dicens
Ergo militas illi regi. Cui ille vtiqꝫ
ſibi milito qꝛ a mortuis me excita
uit. tunc quinqꝫ milites neronis q̄
ei iugiter aſſiſtebant. dixerunt ei
Cur percutis iuuenem qui verū di
cit nā ⁊ nos illi regi militamꝰ Rd
audiens nero fecit eos in carcerē
recludi vt nimiū torquerētꝛ quos
nimiū ante dilexerat Tūc omnes
xp̄ianos fecꝛ īquiri ⁊ oēs ſine inter
rogacōe ꝑ tormēta valida puniri.
Tūc paulꝰ vinctꝰ ante neronē inꝛ
ceteros ductꝰ eſt Cui nero. O homo
magni regis ſeruus. mihi autē vi
ctus. cur milites meos mihi ſbtra
his ⁊ tibi eos colligis Cui paulus
Non ſolū de tua aula milites colle
gi ſed etiā de orbe vniuerſo quibus
rex noſter dabit ſtipendia ꝑpetua
que nūq̄ deficient. ⁊ ſi ſubditꝰ eiꝰ
eſſe vis ſaluꝰ eſſe poteris Ipſe enī
tante potentie extat vt iudex omni
um veniat ⁊ mundi huius figurā
per ignem reſoluat. Tunc iratus

nero precepit milites igne crema
ri ⁊ paulū decollari. Et ait paulus
Modico tempe paciar et eternalit
viuā. Et ait nero. Auferte ei caput
vt me regi ſuo fortiorez intelligat
⁊ videamuſ ſi ſēper viuat. Cui pau
lus. vt ſcias me eternaliter viuere
cum michi caput abſciſum fuerit
viuꝰ tibi apparebo. Hijs dictis ad
locū ſupplicij ducit᷑. et tres milites
qui eum duxerunt ad fidem cōuer
tit. Qui cū rogaſſent ipſum vt libe
re abiret quo vellet. ait. Abſit frēs
vt fugiā non enim ſum ꝓfugus ſꝫ
miles criſti legitimꝰ Scio eniꝫ ꝙ ꝑ
hanc vitaꝫ tranſitoriā ad vitā trā
ſibo eternaꝫ. Mox āt vt fuero decol
latus viri fideles rapient corpus
meum. vos autem locum notate ⁊
illuc cras mane venite ⁊ inuenietiſ
iuxta ſepulchrū meuꝫ duos viros
ſcꝫ Tytum ⁊ lucā orantes ⁊ illi voſ
baptiſabunt. Poſt hoc miſit nero
duos milites vt viderent ſi decolla
tus eſſet. quos cū vellet paulꝰ con
uertere dixerunt. Cū mortuꝰ fueris
⁊ reſurrexeris credemꝰ Cum auteꝫ
ad portam veniſſꝫ occurrit ei diſci
pula ſua Planxilla flens. ſuis ora
cōnibꝰ ſe cōmēdaē cepit. Cui pau
lus Cōmoda michi velum quo ca
put tuuꝫ tegis ⁊ inde oculos meos
ligabo ⁊ poſtea illud tibi reſtituaꝫ
Qd cū illa faceret carnifices trude
bant eaꝫ dicentes Quid iſti mago
tam precioſuꝫ pannum tribuis vt
amittas. Cum ergo ad locū paſſio
nis veniſſet extenſiſ in celū maībꝰ
cū lacrimis orabat ⁊ grās agens
deo muniens fronte ⁊ pectꝰ ſigno

ſcē crucis. vālefecit fratribꝰ ⁊ ocu
los ſuos ſudario plāxille ligauit
⁊ vtrūqꝫ genu in terā figens colluꝫ
extendit dicēs Dn̄e ieſu xp̄e In ma
nus tuas ꝯmēdo ſpm̄ meū ⁊ decol
latus eſt. Linꝰ papa dic᷑ ꝙ de cor
pore eius lac emanauit ⁊ lux imen
ſa ſup eū exhalauit Moxqꝫ caput
eiꝰ a corpe ſaliens Iheſus xp̄s qd
ſibi in vita ſua tam dulce extiterat
clara voce tribus vicibus exclama
bat. Statiꝫ autem dū decollatus eſ
ſet apparuit plāxille dās ei ſudari
um ſāguine perfuſum. ⁊ cum mili
tes q̄ eum decollauerunt ciuitateꝫ
intrarent dixit eis planxilla. Vbi
dimiſiſtis magiſtrum meum pau
lū. Reſpōderūt extra ciuitateꝫ iacꝫ
decollatus ⁊ facies ſua ſudario tuo
eſt ligata. Que ait. Ecce iā venerūt
petrus ⁊ paulus coronis fulgenti
bus ad me ⁊ paulꝰ p̄ñtauit mihi
ſudariū qd ei dederā ⁊ oſtēdit eis
ſudarium cruētatuꝫ. ⁊ ꝑpt᷑ hoc mira
culū plures fidē receperūt. Audiēs
hoc nero qd cōtigerat. vehemēt᷑ ex
timuit ⁊ cū amicis ſuis loqui cepit
Cūqꝫ inuicē loquerent᷑. venit paulꝰ
clauſis ianuis āte neronem ſtaēs ⁊
dixit. Ceſar ecce paulus miles inui
cti regis crede nunc ꝙ nō ſum mor
tuꝰ ſꝫ viuus ⁊ tu miſer eterna morte
morieris. ꝙ ſāctos dī iniuſte interfi
cis. Et hic dictis diſparuit Tres āt
milites ſic͞ iuſſit paulus ad ſepul
chrū eius venerunt ⁊ inuentis du
obꝰ diſcipul᷑ baptiſati ſūt. Caput
āt beati pauli in quādam foueam
eſt ꝓiectū Tandeꝫ cum fouea mun
daretur eiectum eſt cum alijs pur

gamentis. Quod quidam paſtor
inueniẽs iuxta caulas ouiũ ſup q̃n
dam virgam erexit. Vidit autẽ p
tres noctes cõtinuas cũ dño ſuo ſu
per p̃dictum caput lucẽ ineffabilẽ
effulgere. qđ cũ xp̃ianis nũciatuꝫ
eſſet dixerũt. vtiq; caput pauli eſt
⁊ cũ poſuiſſent caput ãte pedes cor
poris ſe euertit ⁊ i loco ſuo capiti
ſe iunxit ⁊ ſicut tunc inuenerũt cog
nouerunt verum caput eius eſſe.
Rogemus ⁊c̃

De ſãcto petro ⁊ paulo. F. xliiij.

Fecit ſalomon
duas colũnas ⁊ poſuit eas
in throno templi vnam a dexteris
quã vocauit Jachim. ⁊ aliã ⁊ a ſini
ſtris quã vocauit baim. iij. Re. vij
Salomõ iterp̃tatur pacificus et ſi
gnat xp̃m q̃ fecit pacẽ int̃ deũ ⁊ ho
minẽ q̃ quinq; milib9 ãnoꝝ fracta
erat ⁊ p nullũ potuit reformari niſi
p ſãguinẽ ih̃u criſti. Rõ. v. pacem
habeam9 ad deũ per dñm ieſum cri
ſtum Et ſeq̃tur. Cũ inimici eſſem9
reconciliati ſumus deo per morteꝫ
filij eius Sicut int̃ gẽtiles quoſdaꝫ
pacis reformacõ fieri conſueuit p
effuſionem ſanguinis ouis vel bo
uis vel alterius animalis. Sic pax
reformata eſt p ſanguinẽ ieſu cri
ſti. Cum enim ih̃eſ9 xp̃s vellet pa
cẽ facere int̃ nos ⁊ patrem ſuũ. non
effudit ſanguineꝫ animalis ſed p
prium. vt pax eo fortior eſſet. Sic
ptꝫ q̃uo p ſalomonẽ itelligitur cri
ſt9 Iſte ſalomon .i. xp̃s edificauit
tẽplũ .i. ſanctã ecc̃iam. ⁊ fecit in ea
duas colũnas p quas ſignatur iſti
duo ap̃li .ſ. petr9 ⁊ pau. vnã. voca
bat iachim .i. firm9 ⁊ ſigt̃ petꝝ qui
firm9 fuit in fide ſic dñs teſtat̃ Ma
th. xvi Cũ interrogaſſꝫ dñs de diſ
cipulis ſuis. quem me eſſe dicitis.
Rñt petr9 Tu es xp̃s filius dei viui
Rñt ei ih̃s Et ego dico ꝗ tu es petr9
.i. firm9 in fide ⁊ ſup hãc petrã edifi
cabo ecc̃iaꝫ meã. Hãc colũnam ſcꝫ
petꝝ ſtatuit a dextris in introitum
templi. Per dexteram ſignificatur
populus iudaic9 ad quẽ ↄuertẽdũ
miſſus ẽ petrus Sc̃da columna vo
cata eſt baim .i. fortis vel robuſt9
⁊ ſigt̃ pauluꝫ qui fortis fuit ad ſu
ſtinẽdũ aduerſa. vñ ait oĩa poſſuꝫ
in eo q̃ me ↄfortat. vin xp̃o. ij. Cor
xij. Placeo michi in ifirmitatibus
meis. in cõtumelijs in neceſſitatib9
in perſecucõnib9 ⁊ in anguſtijs Cũ
enim infirmor tunc fortior ⁊ poten
tior ſum ego. Iſtam columnam
ſtatuit in templo ad ſiniſtrã. Per
ſiniſtram ſignificat̃ populus gen
tilis ad quem conuertendum miſ
ſus eſt paulus. Sciendum autem
ꝙ iſte columne fuerunt ſublimes
g̃ciles. recte ⁊ fortes Sublimes p
celeſtium ⁊ diuinorum cõtempla
cõnem Quia licet in terris fuerunt
corporaliter tamen erant mẽtalit̃
in celis. Vnde paulus ad Philip̃.
iij. Nrã ↄuerſacõ i cel' eſt Vñ legit̃
de btõ petro ꝙ ſẽp cogitabat mel
lifluaꝫ xp̃i p̃ñciam ⁊ lacrias ↄtinẽ
ñ poterat iõ ſudariũ ſemp ferebat
quo fluentes lacrĩas tergeret. Ita
ꝙ facies eius ex fletu lacriaruꝫ q̃ſi
exuſta videbat̃ Sic fideles xp̃i debẽt

ↄtemplari celeſtia ex hoc pueniūt
lacrime deuocōis Aug⁹. Quanto
quis ſāctior ⁊ deſiderijs ſāctis ple
nior. tanto eius in orando flet⁹ vbe
rior. Impatiens eſt enī amor q̃ nec
lacrimis motus ſit niſi amore detur
qd amatur. Ps̄. Fuerunt michi la
crime mee panes die ac nocte dum
dicit̄ mihi quotidie vbi eſt deus tu
us. Aug⁹ Idcirco ego ploraui et
oculi mei deducūt aquā quia lōge
factus eſt a me conſolator meus.
fletus ille ſepe meretur cōſolacōez
ſcd̄i Regū. xij. Tranſacto luctu mi
ſit dauid ⁊ introduxit berſabeaʒ in
domū ſuam ⁊ facta eſt ei vxor. ⁊ aīa
ma ſit ſponſa criſti ex tali luctu et
fletu. Vnde Hugo ī pſona anime
cōtemplatiē. Dic michi quid ē hoc
dulce qd in dei recordacōne me ali
quando tangere ſolet ⁊ taʒ vehemē
ter ⁊ ſuauit̄ afficere vt iaʒ toto aīo
a me ipſo alienari incipio ⁊ neſcio
quo abſtrahor. ſubito enim mihi
bene eſſe incipit. vltra q̄ꝫ dicere ſuf
ficiā exhilaratur ↄſciencia. obliuiſ
cor omniū preteritorum dolorum
miſeriaʒ exultat animus. clareſcit
intellectus. cor illuminatur. deſide
ria iocundantur Iamqꝫ neſcio vbi
me eſſe video. ⁊ amplexibus amo
ris intus teneo. ⁊ neſcio quid illud
ſit ⁊ tamen illud ſemper retinere ⁊
nunq̄ꝫ pdere toto animo laboro.
nunq̄d eſt illud dilect⁹ meus. Hu
go rn̄t. vere ille eſt dilectus tuus q̄
viſitauit te. venit ⁊ tangit te. non
vt videatur a te. venit non vt deſide
rium tuum impleat. ſꝫ vt guſtādū
ſe prebeat ⁊ affectum poſt ſe attra
hat. Talem cōtemplacionez ſepe
ſenciebat btūs petrus ⁊ paulus Si
militer ſublimis fuit in dei contem
placione Qd ptꝫ ex hoc q̄ꝫ taʒ ſepe
nomen dn̄i noſtri ieſu criſti pferre
bat quod cordi eius ſemper ineāt
Nā ex abundantia cordis os loq̄t
Legitur enī in epiſtolis ſuis hoc
nomen iheſus criſt⁹ quingentis vi
cibus nominaſſe Criſo⁹. Hic mos
amantium eſt vt amatores ſuos
ſilencio tegere nequeāt. ſꝫ neceſſa
rijs ſuis ⁊ caris offerunt ⁊ flāmas
ſuas iuxta pect⁹ ſuum cohibere nō
pn̄t Sic beatus paulus nomen cri
ſti qd ſemper in corde portabat cō
tinere ſilencio non potuit ſꝫ crebro
efferebat Et cum caput a corpore
eſſet hoc benedictum nomen ieſus
xp̄s qd tam crebro ī vita ſua noīa
ueāt tribus vicibus pferebat Sic
ptꝫ quō iſte colūne ſublimes fue
runt per cōtemplaciōem diuinam
Fuerunt etiam ſublimes ex eo q̄ꝫ
btūs petrus transfiguracōni inter
fuit ⁊ quandaʒ lucē diuine clarita
tis vidit ⁊ intantuʒ delectatus fuit
q̄ꝫ ſemp ibi manere deſiderabat di
cēs dn̄e bonum eſt nos hic eſſe. ſi
vis faciamus hic tria tabernacula
tibi vnū moyſi vnum ⁊ helie vnum
Et paulus etiaʒ ſublimis fuit quia
raptus fuit in tercium celuʒ vbi vi
dit arcana dei que non licent homi
loqui in qua viſione in tantum de
lectatus fuit q̄ꝫ ignorabat vtruʒ in
ſpū vel in corpe factū fuerat. vnde
ait Siue ī corpore ſiue extra corp⁹
neſcō de⁹ ſcit Tercō iſte colūne fu
erūt ſtales p pauptatē. vn̄ ait pe

trus ad ihesum Ecce reliquimꝰ om
nia ⁊ ſecuti ſumus te. q̃d ergo erit
nobis. Rñdit ihesus. Amen amen
dico vobis ꝙ vos q̃ reliquiſtis om
nia ⁊ ſecuti eſtis me in regeneraci
one cum ſederit ⁊c̃. Iſti ergo õnia
que habuerunt reliquerũt ⁊ domi
num in pauptate ſecuti ſunt. vnde
paulus ait. Omnia arbitratus ſũ
vt ſtercora vt xp̃m lucrifaciaꝫ Bea
tus petrus legit̃ habuiſſe vxorem
quam reliquit ꝓpter xp̃m. Que cuꝫ
ad paſſioneꝫ duceretur clamauit.
O cõiunx memento domini dei tui.
Adeo paup fuit ꝙ tantum vnã tu
nicã cum vno pallio habuit Simi
liter paulus paup ⁊ nudus fui. ⁊c.
Ita ⁊ nos eorum exemplo libẽter
debemus eſſe pauperes in mundo.
vt diuites ſimꝰ in celo. Mat. v. Be
ati paupes ſpiritu. quoniã ipſoꝝ
eſt regnum celorũꝫ Mat. xix. dixit
ihesus adoleſcenti Si vis pfectꝰ eẽ
vade ⁊ vẽde omnia que habes ⁊ da
pauperibus ⁊ habebis theſauruꝫ
in celo ⁊ veni ſequere me Tercio co
lumne iſte fuerũt recte p regulas
iuſticie nec ad dexteraꝫ nec ad ſini
ſtrã declinãtes. Nõ enĩ poterant fle
cti neqꝫ per minas. neqꝫ per dona a
iuſticia. ſicut quidam iudices mo
derni. De quibus dicitur p. Regũ.
viij. Acceperunt munera ⁊ peruer
terunt iudicia. Eccĩ. xx. Xenia ⁊ do
na excecant oculos iudicum. Con
tra quos dicit pš. Recte iudicate fi
lij hominum Item recti fuerunt in
dilectõe dei. ita ꝙ nulla tribulacio
nulla aduerſitas poterat eos ſepa
re a caritate dei. Canticorum v Re

cti diligunt te. vñ paulus ad Rõ.
viij. Quis nos ſepabit a caritate
dei. Tribulacõ an ãguſtia an gla
dius. qua. d. nequaq̃ iſta poſſunt
nos ſepare a caritate dei. Quarto
iſte columnne fuerunt fortes. et hoc
in tormentoruꝫ perpeſſione. Nam
fortitudo ſcd̃m Tulliũ. Eſt cõſidera
ta piculorum ſuſceptio ⁊ laborum
perpeſſio Macrobiꝰ. Fortitudinis
eſt nulla turpia metuere. proſpeã
et aduerſa eque tolerare. Hoc mo
do fortes fuerũt iſti duo ſancti apo
ſtoli in ſua paſſione. De quibꝰ ſcri
bit dyoniſius ad thimotheum. qui
ipſe viderat eorũ paſſionem dicẽs
O frater thimothee ſi vidiſſes ago
nis cõſummacõnem. defeciſſes q̃
dem pre triſticia ⁊ dolore Quis nõ
fleret in illa horã quando preceptũ
ſentencie eſt egreſſum in eos vt pe
trus crucifigeretur ⁊ paulus decol
laretur. vidiſſes tunc turbam gẽ
tilium ⁊ iudeorũ percucientes eos
et expuentes in facies eorum Ad
ueniente autẽ terribili tempe con
ſũmacionis cuꝫ ſepararentur ab in
uicem. ligauerũt eos ad colũnas
nudos. non vtiqꝫ abſqꝫ fratruꝫ ge
mitu et ploratu Tunc inquit pau
lus petro pax tecum fũnd amentũ
eccleſiarum paſtor ouium ⁊ agno
rum Petrus ad paulũ. vade in pa
ce predicator bonorũ. mediator et
dux ſalutis iuſtorũ. Cum aũt elon
gaſſent eos ab inuicem ſecutus ſũ
magiſtrum meum paulũ. Nõ enĩ in eo
dem vico occiderũt eos. hec dyoniſi
us. Quõ autẽ paſſi ſunt require in
ſermonibꝰ precedentibꝰ Rogemꝰ.

Benedicta tu in
mulieribꝰ ⁊ benedictꝰ fru
ctus vētris tui Lu. i. Iſta vͣba dixit
ſcā elizabet vxor zacharie ⁊ mr̄ ſcī
Iohis baptiſte ad beatiſſimā vͥgi
nē mariā cognatā ſuā qn̄ .ſ. beata
maria eā viſitauit. cꝰ feſtū viſitacō
nis hodie celebramꝰ In quibꝰ ver
bis tria nob̄ p̄notant̄ Prio q̄re be
atiſſima vͥgo maria beatam eliſa
beth viſitauit. Scd̄o eternalis inſti
tucio bn̄dictōis et electōis marie
Tertio p̄cioſiſſima vtilitas fructꝰ
marie q̄ appellat̄ ihs xp̄s. Circa p̄
mū cōſiderandū eſt. quare beatiſſi
ma vͥgo maria eliſabeth viſitauit
cognatam ſuā. nā hoc ideo factum
eſt vt iohes baptiſta ſanctificare
tur in vtero matris ſue. Et ideo hoc
feſtum dicit̄ viſitacō marie. cuius
inſtitucō ſeu origo ſic dicit̄ euenīſ
ſe vt dicit beatus lucas Legit̄ enī
ꝙ beatiſſima virgo maria a iuuē
tate ſua ſemꝑ fuit in tēplo ⁊ in ſui
cō dei. ⁊ audiuit multociēs dici ꝙ
vna vͥgo eſſet nata que deberet por
tare celoꝝ regē ⁊ dn̄m Et ipſa aſſi
due ⁊ diligenter deſiderabat a dn̄o
ꝙ poſſet famulari illi vͥgini Et tūc
breuiter miſſus eſt angelus gabri
el a deo in ciuitatem galilee cui no
mē naſareth ad virginē deſponſa
tam viro cui nomē erat ioſeph de
domo dauid et nomen vͥginis ma
ria. ⁊ annūciauit ei ꝙ ipſa eſſet q̄
deberet portare regem celoꝝ ⁊ dn̄m
Et ingreſſus angelus ad eā ſalu
tādo ait. Aue grā plena dn̄s tecū

⁊c̄. vt in euāgelio. et ſtatī cōcepit
verbo filiū dei. verū deū ⁊ hoīem in
anima ⁊ ī carne ad ſalutē populo
rū. Tunc immediate poſt cōcepcō
nē exurgēs maria abijt in monta
na cū feſtinacōne ⁊c̄ ⁊ intrauit do
mū zacharie. Ecce quō humiliter
iuit ſupior ad minorem dn̄a ad fa
mulā. rgīna celi ⁊ terre ad ācillā.
et ſic laudando laudibꝰ ſalutauit
eliſabeth. ⁊ factū eſt ⁊c̄. vt in euā
gelio. Hec fuit cā inſtitucōis huiꝰ
feſti. Circa ſecūdum nota ꝙ ex ml̄
tis cauſis iſta ſpecioſiſſima virgo
maria ab eterno nūcupata ē bene
dicta. Primo ꝓpter eius nimiā hu
militatē effecta ē mater eternī re
gis ⁊ ſublimata in celo ⁊ in terra.
nā ipſa dicit ſe benedictā ꝓpter eiꝰ
humilitatē Lu. p̄. Quia rͤſpexit hu
militatē ancille ſue. ecce enī ex hoc
beatam me dicēt ⁊c̄. Ipſa enī ex ni
mia humilitate nō dedignat̄ ſerui
re omnibꝰ peccatoribꝰ q̄ deberēt eā
diligēt̄ adorare ⁊ eidē deuote ſerui
re vt ipſa ꝑ eis interce deret ad filiū
eius dn̄m noſtrū ihesū xp̄m. Iſta
enī virgo ſeruit pc̄tōribꝰ tripliciť
Primo ꝙ ipſa mutat ſentenciam
iudicis ⁊ reū in veniā ꝯuertit ⁊ ad
ducit Iſtud figuratū eſt p̄. Re. xx
v. vbi dicit̄ ꝙ cū nabal offendiſſē
dauid rͤgem in eo ꝙ nuncios eius
cōtempſiſſet vxor eius Abigail ce
cidit an̄ pedes dauid regis mutās
ſn̄iā regis ⁊ veniā nabal a viro ſuo
impetrauit. Per nabal intelligitur
peccator q̄ offendit deū in eo ꝙ nū
cios ſuos cōtempſit ꝑ inobedienci
am mandatoꝝ eccīaſticorū. mor

taliter peccãdo· quē dñs de ſua ſtrē
nua iuſticia adiudicat dāmnacio
ni perpetue· qđ cernens abigail ·
beatiſſima vgo maria ex nimia hu
militate pcidit ad pedes xp̄i et pa
tris in diuinitate ſicq̧ ſentenciam
reuocat ⁊ pctōrem dō recōciliat ac
veniā impetrēt· de q̊ ſibi nūquā ple
narie poſſumus regraciari· Secun
do ſeruit iſta vgo benedicta pecca
torib⁹ in hoc ꝙ frequenť eis parat
auditum ⁊ acceſſuʒ ad filiū ſuum
dominum noſtruʒ ihesū xp̄m· certe
magnū eſſet refugiuʒ ſi homo ha
beret cuʒ magno principe terreno
cauſam· ⁊ haberet tūc noticiaʒ ali
cuius curialis ſeu familiaris illius
principis q̄ euʒ duceret ante domi
num ⁊ domino ſuo propoſituʒ inti
maret· maius ſi cōſanguineū illi⁹
haberet amicū· maximum ſi fratrē
vel filiuʒ· Sed hic nō habes tantū
amicum familiarem regis neq̧ cō
ſanguineū neq̧ fratrem aut filiū
domini terreſtris· ſed habes tuam
ſororem beatiſſimā virginem ma
riam ⁊ matrem regis eťni quē pre
parat tibi auditū ante cōſpectum
domini noſtri ihesu xp̄i filij eius be
nedicti. Et ſic ſecure potes ad eū ve
nire ⁊ tuum affectū p deuotaʒ ora
tionē intimare Ipſa nāq̧ ſoror no
ſtra ē ⁊ mater· ſoror inquā noſtrā
eſt· ꝙ formā carnalem aſſumpſit·
mater nrā eſt ꝙ ipſa genuit nob
plaſmatorem ⁊ ſaluatorē mūdi. ſ.
xp̄m q̄ ē pater ⁊ creator omniū cre
aturaꝝ· Et quō poteſt ibi eſſe aliq̄
repulſio vbi tot cōcurrūt caritatis
inſignia· Bern̄· magnam preſtat

nobis fiduciam vbi habemus ma
trem ante filium ⁊ filium ante pa
trem pro nobis deprecātes mater
enī oſtēdit filio ſuo benedicta vbe
ra ex quibus ip̄e recepit ſcđm hu
mātatem nutrimentū vt memoia
illius beneficij mutet ſenťciaʒ pa
tris ⁊ etiaʒ vt memoretur illius· ꝙ
ꝓpter hoc ab ea naſci dignat⁹ eſt·
vt. ſ. deo patri peccatorem reconci
liaret· ⁊ ſit filius ex pietate mitiga
tus Videns adhuc patreʒ erga pec
catorem cōmotum ip̄e filius oſten
dit patri manus ⁊ pedes ⁊ latus ⁊
alia vulneā dicens En pať mi dile
cte tu me miſiſti in mundum vt re
dimerem pctōres ⁊ tam patienť
ſuſtinui vt te ad eos reuocareʒ· er
go ex quo eos tam onuſte redemi
tuam deprecor paternitatē vt tuaʒ
iuſticiā nō ſequaris· ſed vt ſcđʒ tu
am miſericordiā pcedas ⁊ pctōres
ad tuā grām puenire cōcedas· q̄a
ex pia interceſſione matris mee be
nedicte talē diſcordiā inter te ⁊ pec
catores nō vales ſuſtinere· Ecce hō
iſta bn̄dicta vgo tā diligenter au
ditū tuū añ dñm parat vt firmam
pacē inť te ⁊ creatoreʒ tuū cōſtituē
poſſit· Feſtū ergo viſitacōis ei⁹ ho
die dig̃ laude recolam⁹ ⁊ eā cuʒ ſū
ma diligētia honorem⁹. vt nobis
remiſſionē omniū pctōꝝ noſtroꝝ
impetret Tercīo fuit pctōrib⁹ quia
ipſa recōciliat pctōres dño ihesu·
Bern̄· tu es mať miſericordie ⁊ ma
ter iudicis· tu es mať dei· tu es ma
ter regis· tu es mater rei· cū ſis ma
ter vtriuſq̧· quomō ſuſtinere pote
ris diſcordiam inter filios tuos. ſ.

deum ⁊ pctores. niſi reconciliares
eos. talib ipſa recõciliauit quendaz
qui xp̄m negauit ⁊ beatã virginē
ac etiam fidē catholicam vt ſupra
patuit. Secūdo dicitur ipa benedi
cta ꝓpter eius nimiam largitatem
quia ipſa ſupra modum remune
rat ſibi ſeruiētibus. patet p exem
plum. Erat quidam opilio qui au
diebat dici. qui beate marie virgini
fideliť ſeruiret ipſa ſibi abūdāter
remunerāret. Hic cum ſūma diligē
tia laborābat quomō gratanter ei
ſeruiciū impenderet vt. ſ. poſt anni
circulum duplex premiū reciperet.
vnum a domino ſuo cuius agnos
paſcebat. ⁊ aliud a beata virgine
maria cui ſeruierat. Quid plura nul
lum aliud obſequium impēdebat
pre nimia ſimplicitate q̄ꝫ ꝙ omni
mane ientaculuz qd ſecum deferre
bat ante imaginē virginis marie
ponebat eā cū vnico aue maria ſa
lutabat ⁊ cū reuerteretur nihil inue
nit. de quo nimiū gauiſus ꝙ puta
bat beatā virginē mariā illud mā
ducaſſe. Anno igiť reuoluto ipſe p̄
miuz ſuū ab imagine virginis glo
rioſe poſtulauit. q̄ ei apparēs ſbri
ſit. Cui opilio. tu modo rides o maia
et nil mihi reddes bene video ꝙ me
adhuc vis habere tibi ſeruientem
qd ⁊ faciam. ſi videas ꝙ mihi pri
ſtinū p̄miuz cū poſteriori tribuas
vel de cetero nō ſeruiam tibi ⁊ ſicut
ſupra ſeruiuit cum duob⁹ aue ma
ria. Anno vero reuoluto fecit yma
go vt prius ad quam puer ait. in
veritate dico tibi. ex quo michil mi
chi das modo. ſeruiaz iā tertio an
no ſi nihil michi dederis dicā te fal
lacem. ſeruiebat hoc tertio anno
cum trib⁹ aue maria vt ſup̄. Anno
reuoluto fecit ymago vt pri⁹. q̄re
cōtriſtatus iuuenis a dn̄o licenciā
pecijt. quē tn̄ dn̄s vt ꝯputū faciat
req̄rit ⁊ pretiū ſumat. Cui iuuenis
quō tu mihi p̄mium dares cuz ego
regine celi ⁊ tuc trib⁹ ſeruiui ānis
nec q̄cquam tribuit mihi. ⁊ ſic de
ſolatus abijt iuuenis. Qui petens
elemoſinā a matrona increpať ꝙ
mendicaret. poſſet enī victū ⁊ veſti
tū laborib⁹ req̄rere q̄ ait. Cui p pre
cio ſeruiā cuz beata virgo celi regi
na de ſeruicio triū annorū ſibi im
penſo. nil donauerit michi. Cui rn̄
dens matrona. indubie remunera
bit te. ait iuuenis ſic loq̄mini om
nes cū tn̄ nihil inuenio. Vis in ho
nore v̄ginis marie ſaccū q̄ pluuia
li tēpe tegaris a pluuia et frigore.
vtiqꝫ ait iuuenis ⁊ datū recepit. ⁊
abijt veniēs p iter ob repētinaz ſu
peruenientē pluuiā ſb arbore ꝯdēſa
ſacco ſe cooperuit. Ad quē pgrediť
ſpecioſa quedā v̄go geſtās i vlnis
puerū amabilē deprecans eū. q̄tenus
ob honorē virginis marie eā cū pu
ero ſb ſacco tegeret. ad quaz ſe ne
quaq̄ꝫ facturū rn̄dit qm̄ p eo ſacco
triēnio ſeruierat. voluit tn̄ puerum
amabilē ſuſcipe. Cui illa mīa v̄go
ſū. cui ſeruiuiſti. ſꝫ p remuneracōne
ſeruicij tui ſume has lrās q̄s regi
portabis ⁊ euanuit cum puero. Iu
uenis vero vt datā receperat litterā.
regi detulit. quez rex cum ſuis filijs
educandū ⁊ inſtruendū vſqꝫ ad or
dinem preſbiteratus cōmendauit

Tempe aūt primiciaꝝ iuuenis fe
cit rex vocare ſuos. quibꝰ circūſtā
tibꝰ ⁊ iuuenim mēoriā viroꝝ agen
te. appruit vgo beata ſacerdoti ſibi oſt
dens vt recordaret̄ ſeruicij ſibi im
pēſi. Quare hic iuuenis iam preſbi
ter factꝰ de ſeruicijs virgini marie
exhibitis rēmuneratus. honoribꝰ
et diuicijs fruebatur. ac vitam ſu
am fideliter cōplens in vginis glo
rioſe ſeruicijs. Ecce quō illa larga
datrix ⁊ benedicta vgo ꝓ ſimplo
dat centuplū cui ſemp ſeruire debe
mus. Tercio appellatur benedicta
ꝓpter eius ſpecioſitatē de qua ſalo
mon admirans ait in pſona xpi.
Tota pulchrā es amica mea ⁊ ma
cula nō eſt in te. ſ. p̄ctōrum. que fuit
ſanctificata anteꝙ̄ nata. Et in cōce
ptōne ſui filij benedicti illa ſanctifi
cacio taliter in ea fuit ꝯfirmata ꝙ
venialit̄ peccare n̄ potuit nec mortalit̄
Et ab omnibꝰ creaturis merito dice
tur ipſa benedicta de cuiꝰ pulchri
tudine legit̄ ꝙ ipſa ē ſpeculū ſācte
trinitatis. Quarto ipſa dicit̄ benedi
cta ꝓpter eius nimiā cordis cōpun
ctōem ⁊ amariſſimū dolorem quē
habuit in paſſiōe dilecti filij ſui do
mini noſtri ihū xpi. que ſi nō fuiſſz
bn̄dicta ⁊ celeſti dilectacōe ⁊ ſuaui
tate accenſa. impoſſibile fuiſſet ꝙ
ipſa tot ⁊ tanta ſuſtinere potuiſſz.
quāta viſa ē ꝑpeſſa eſſe in ſuo dile
cto filio. cuiꝰ animā gladiꝰ doloris
de quo locutus eſt ſymeon ptran
ſiuit. Hanc ergo virginē mariā ho
noremus in terris vt ipſa ꝓ nobis
intercedere dignetur in celis ad do
minum noſtrum iheſum xp̄m.

Tota pulchra

es amica mea ⁊ macula n̄
eſt in te Canticorum quārto. In ver
bis iſtis ꝓpoſitis cōmendat dn̄s
ſponſam ſuā mārgaretā a pulchri
tudine. Fuit em̄ pulchra corpe ⁊
aīa. pulchritudo corpis tangit̄ ibi
Tō pulchra es amica mea. ſed pl
chritudo aīe tangit̄ ibi. ⁊ macula
nō ē in te. ꝓpter pulchritudinē cor
pis adamauit eā Olibriꝰ. ꝓpt̄ pul
chritudinē aīe deꝰ. De pulchritudi
ne corpis legit̄ ſic. Beata margare
ta ex nobilibus pentibus ⁊ gētili
bus orta fuit. ⁊ nutrici traditur et
ab ea ſtudioſe nutritur ⁊ i fide xp̄i
ana informat̄. Cū autē ad annos
diſcrecōnis. ſ. xv. puemiſſet baptiſ
mum ſuſcepit moritur interī mat̄
eius. ⁊ pater eius eā exoſaꝫ plurī
mū habebat eo ꝙ baptiſmū ſuſce
pat. ꝓpt̄ qd domū pris reliqt ⁊ ad
nutricē eius rēdiēs oues paſcebat
Erat autē mire pulchritudis ⁊ om
niū oculis gracioſa. Accidit autē
vt quadā vice Olibriꝰ prefectꝰ illic
iter facēt vbi oues paſcebat ⁊ eiꝰ
pulchritudinem aſpiciēs ſtatiꝫ in
eius amore capitur Dixitqꝫ ſeruis
ſuis ite et adducite illam. ſi libera
eſt ducam eam in vxorem. ſi autē
ancilla fuerit ſit mihi concubina
Sic patꝫ de eius pulchritudine ex
teriori ꝓpter quam adamauit eaꝫ
olibriꝰ. Que pulchritudo non eſt
multuꝫ cōmēdanda nec ad ſalutē
homini nccāria. quia fallax grācia ⁊

vana pulchritudo exiſtit ꝛc̄. Sed
pulchritudo interior que cōſiſtit in
virtutibus illa eſt cōmendanda
Jdeo ſequitur· mulier timens deū
ipſa laudabit̄. qm̄ qui timet deuz
amat virtutes ꝛ facit bō opa· Eccī·
xv· Qui timet deū faciet bona. Sci
endum autē ꝙ pulchritudo interi
or maxime cōſiſtit in duobus. ſcʒ
in caritate· ꝛ caſtitate· Sapiencie·
iiij· O ꝙ̄ pulchra eſt caſta genera
cio cū caritate· q̄ſi diceret· O ꝙ̄ pul
chra eſt anima illa que accenſa ē
caritate ꝛ cū hoc caſta eſt Jſta duo
habuit beata margareta· Qꝫ autē
habuit caritatez patet in hoc ꝙ ꝓp
ter deum mortem ſuſtinuit Johā·
xv· Maiorem caritatem nemo ha
bet vt animā ſuam ponat quiſ pro
amicis ſuis· quod beata margare
ta fecit· que poſuit animā ſuam ꝓ
amico ſuo. ſ. xp̄o Cañ· viij· Fortis ē
vt mors dilectio Glō· imo fortior
eſt ꝙ̄ mors· quia ꝓpter dei dilectio
nem ſancti tranſierunt ad mortez·
Aug⁹. nihil forcius homine habē
te caritatem. Amantem enī nulla
pena ſupare poteſt. Bern̄. Omnia
grauia facit amor leuia Cum enī
beata mãgareta caritatē haberet·
omnia tormenta ſibi leuia erant·
Vnde legitur de ea ſic· Cum autez
fuiſſet olibrio preſētata ꝛ d nomi
ne· genere ꝛ religione interrogaēt
Jpſa reſpondit Margareta vocor
genere ſum nobilis· et xp̄iana reli
gione· Cui olibrius· duo prima ti
bi cōueniencia ſunt. ſed vltimum
abſurdum eſt vt puella nobilis ꝛ
pulchra deum adoret crucifixum·

Cui margareta· pro noſtra redem
ptione ꝛ non ꝓpter ſcelera ſua ē cru
cifixus. Tunc iratus prefectus iuſ
ſit eam incarcerari· Sequēti die fe
cit eaz adduci ꝛ dixit ei O bona pu
ella miſerere pulchritudinis tue ꝛ
adora deos meos vt bene tibi ſit·
Cui illa Deum illum adoro cui an
geli ſeruiunt ꝛ quē omnes creatu
re timent· Ad quam p̄fectus ait·
vnum ex hiis duobus elige· Aut
adora deos nr̄os vt digna ſis tha
lamiſ noſtris· quia accipiam te in
vxorem· aut diuerſis tormētis in
teries· Que vidit xp̄s ſemetipſum
pro me morti tradidit· ꝛ ideo ꝓ xp̄o
mori non timeo Tunc iuſſit eam
in eculeo ſuſpendi ꝛ tam crudeliter
prio virgis deinde pectinibus ferre
is vſqꝫ ad nudacionem oſſiū lani
ari ꝙ ſanguis eius de corpe tanq̄
de fonte puriſſimo emanauit· Fle
bant autem qui ibi aderant ꝛ dice
bant· O margareta vere de te dole
mus· quia corpus tuuz tam crude
liter laniari conſpicim⁹. O qualez
amiſiſti pulchritudinem propter
tuam incredulitatem Jā nunc ſal
tem credas vt viuas· Quibus illa
O mali conſiliarij recedite· hec car
nis cruciatio ē anime ſaluacio di
xitqꝫ ad prefectum· Jmpudens ca
nis· inſaciabilis leo· in carne pote
ſtatez habes· ſed animam chriſt⁹
cuſtodit· Prefectus aūt faciez ela
mide opiebat· nec ſanguinis tan
tam poterat videre effuſionem· ¶
Tunc iuſſit eam deponi ꝛ in carcē
rē reduci· in quo lux immenſa di
uinitus eſt accenſa· ¶ Et ecce dya

bolꝰ in forma magni draconis ad
eam venit ⁊ ipſam deglutire voluit
Sed cū illa ſignum ſancte crucis
faceret draco mediꝰ crepuit ⁊ ipſa
illeſa exiuit Deinde venit ad ipām
in ſpecie humana et ipa eum p ca
put apprehendit et ſubtus ſe ſter
nens ſub pedibꝰ eū conculcauit di
cens. Dyabole ſuperbe ſterne te ſub
pedibꝰ femie. Tūc ille vlulans ait. p
mitte me recedere ⁊ ampliꝰ tibi nō
appropinquabo. Ac illa ad q̄d veni
ſti ⁊ ait ille. vt conſulerem tibi face
re voluntatē iudicis. Ac illa. cur p
ſequeris xpianos. Cui ille naturā
le odiū eſt inter hominē ⁊ diabolū
eo ꝙ homo debet poſſidere locū de
quo cecidit. et adiecit. ſalomō cō
cluſerat multitudinem demonum
in vaſe vitreo ne hominibus noce
rent. Sz eo mortuo. hoīes ibi the
ſaurꝫ putabant. fregerūt vas ⁊ de
mones exeūtes aerem impleuerūt
Hijs dictis virgo ſubleuauit pedē
dicens fuge miſer. ⁊ demon ſtatī
euanuit. Sequenti die adducit ⁊
ad ſacrificandū dijs cōpellit. Qd
cū cōtemneret. facies eius facibus
ardentibꝰ cōburitur Et ait. Nō ſūt
cōdigne paſſiones hꝰ tēpis ad fu
turam glām q̄ reuelabit in nobis
Tunc fecit eā in dolium aque fri
gide plenū poni vt frigore punire
tur. ⁊ ſtatim vincula eius quibus
ligata fuerat rūpuntur ⁊ terra cō
cutitur ⁊ cunctis pauentibꝰ virgo
illeſa egredit Tunc viſo miraculo
fere quinqꝫ milia hominū capita
lem ſentenciā acceperūt. Prefectꝰ
⁊ ūt timens ne alij conuerterent. bea

tam margaretam decollari p̄cepit
Ac ipſa orationē faciens ad xp̄m
dixit. grācias tibi ago dn̄e qꝛ certa
men meū ad victoriā pduxiſti. mi
ſerere queſo illoꝝ qui mei memo
riam egerint ⁊ qui me in ſuis neceſ
ſitatibꝰ inuocauerit. Et mulieribꝰ
me in partu inuocantibꝰ ſuccurre
clemenē. Venitqꝫ vox de celo dicēs
peticōem ſuam eſſe exauditam Et
hoc facto genua flectens ⁊ collum
extendens Spiculator vno ictu ca
put eius āputauit et ſic migrauit
ad dn̄m. xiij. die menſis iulij. Itē
fuit filia theodoſij patriarche de ci
uitate anthiochia ⁊c. Rogemus.
Itē margareta dicta ē a quadam
precōſa gēma q̄ margarita vocat.
que gēma ē candida pua ⁊ virtuo
ſa. Sic beata margareta fuit candi
da p virginitatē. pua p humilita
tē. v̄tuoſa p miraculoꝝ opacōez.

De ſancta mā. magd. F. xlvij.

POſtq̄ conuer
tiſti me egi penitenciā Ihe
re. xxxi. In v̄bis iſtis notant tria.
primū eſt ſtatus marie mgadale
ne miſerabilis. ſ. ante cōuerſionē
cuz dicit. poſtq̄. ſcd̄m eſt miſericor
dia dei incōprehenſibilis ibi. conuer
tiſti me. terciū eſt pnīa eius commen
dabilis ibi. egi pnīam. Primo di
co tangitur eius ſtatus miſerabi
lis ante cōuerſionē cum dicit. poſt
q̄ cōuertiſti me. p hoc innuit ꝙ an
te conuerſionez fuit in ſtatu puerſo
et etiam in ſtatu miſerabili Et vere
ſtatus pctōrū dicitur eſſe miſera

bilis ꝓpter duo. Primo q꜄ p pecca
tum ſepatur homo a deo et p cōſe
quēs a cōmunione omniū ſancto
rum pſa. lix. Peccata veſtra diuiſe
rūt inter vos ⁊ deū veſtrum Scḋo q꜄
peccatum facit hominē ſeruū dya
boli Jo. viij. Qui facit pctm̄ ſeruus
eſt pcti. ij. Pet. ij. A quo q̄s ſupa
tus eſt eius ⁊ ſeruꝰ ē. In tali ſtatu
fuit maria magdalena an̄ cōuerſi
onē. legit eni de ea q̄ cum frat eiꝰ
laſarus milicie vacaret ⁊ martha
ſoror eius domū ⁊ familiam guber
naret. maria ſcḋ delicias ſeculi to
taliter viuebat ⁊ tantum q̄ omni
bus publica peccatrix dicebatur ⁊
quia dyabolo ſeruiebat eiꝰ ꝓpria
erat. Et quia ſeptem peccatis mor
talibus erat inuoluta. ideo dicitur
a ſeptem demonibus fuiſſe obſeſ
ſā Et in hoc paret ſtatus eius miſe
rabilis q꜄ ꝓpter pctā ſua a creatorē
ſuo fuerat ſepata. Cū ergo homo
p pctm̄ ſeruꝰ et ꝓpriꝰ efficit dyabo
li. ſine adiutorio diuino ab hac ſui
tute liberari non poteſt. Piſcis eni
p ſe intrat hamum. p ſe autē ſine
adiutorio alterius exire nō poteſt
Sic ⁊ peccator ſine adiutorio diui
no cōuerti non poteſt. Vnde domi
nus Oſee. xiij. pdicio tua ex te iſra
hel. tantūmodo ex me auxiliū tuū
Criſoꝰ. Anq̄ peccamꝰ liberi ſumꝰ.
ſ; ſi ſemel operibus dyaboli nos alli
gauerimꝰ. iā. virtute nrā euadere
nō poſſumꝰ. ſicut videmꝰ in regnis.
nemo poteſt ſeipm̄ facere regē ſ;
populus creat ipm̄. Cum autē rex
fuerit factus. nemo de ciuitate ſua
iugū repellere pt. Sic prima volū

tas in neceſſitatem cōuertitur. poſtq̄
poſuerūt homines thronū dyabo
li in cordibꝰ ſuis nemo poteſt eū
eripe niſi ſolus deꝰ. hec Criſoꝰ. Cū
ergo maria ad hunc ſtatū miſera
bilem veniſſet q꜄ iam ꝓpria erat de
monū p ſe cōuerti non potuit. ſ; in
cōprehenſibilis dei mia ipſā ↄuer
tit Et hoc eſt qd ipſa dicit. poſtq̄
cōuertiſti me. q. d. peccatrix eram ⁊
obſeſſa a ſeptē demonibꝰ. ſine tua
grā ↄuerti nō potui. ſ; tu dn̄e miſe
ricordiſſime. miſericordit cōuerti
ſti me. In quo notat ſcḋm mēbrū
ſ. incōprehenſibilis dei mia circa
pctōres Itē ſi vis plongare ſermo
nem require in circūciſione dn̄i de
mia dei in ſmone. Apparuit benig
nitas. Itē dnica. xxij. poſt trinit. in
ſer. Procidēs aūt ſeruꝰ. Tertio nō
tur eius pnia cōmendabilis. Cū
dicit Egi pniā Penitencia marie
cōmēdabilis fuit ꝓpter multa que
requirunt ad pniam Primo debet
pnia eſſe feſtina nō dilata Eccī. v.
Ne tardes cōuerti ad dn̄m ⁊ ne dif
feras de die in diē. ſubito eni venit
hora eius in tempe vindicte diſper
det te. Sic fecit maria magdalena
ſtati eni qn̄ ꝓpoſitum penitendi. et
cōuertendi cōcepit. non diſtulit. ſ;
vt cognouit q꜄ ihesus veniſſ; in be
thaniā ⁊ comederet in domo ſimo
nis leproſi ſtatim illuc venit non
differens vſq; in craſtinum vt qui
dam faciūt Scḋo debet eſſe cōgrua
et pfecta vt per que quis peccat p
hec ⁊ ſatiſfaciat. Sap. xi. Per quē
quis peccat per hec torqueatur. ſic
fecit maria magdalena q̄a ſingu

lis mēbris quibus peccauerat pe
nitenciā agebat ſicut dicit apl'us
Rō·vi. Sicut exhibuiſtis membrā
veſtra ſeruire immundicie ⁊ iniq̄
tati ⁊ immundis pctis. Ita exhibe
te in pnīa ſeruire eadē membra iu
ſticie in ſanctificacōem. vnde maia
oculis ſuis q̄bus ſepe peccauerat
ſatiſfecit qn̄ tot lacrimas effudit
ꝙ pedes dn̄i lacrimis ſuis lauit Ca
pillos ſepe ſuꝑbe ornauerat ⁊ cuȝ il
lis pedes dn̄i terſit Ore ſuo ſepe ver
ba ocioſa vana ⁊ turpia ꝓtulerat.
Et ideo cū illo veſtigia pedū domini
noſtri iħu xp̄i oſculabat. Auribꝰ
quibꝰ vana et ſecularia audierat i
ſeruicio dn̄i mācipabat. quia ſede
bat ſecus pedes domini ⁊ audiebat
verbuȝ illiꝰ Pedibus ſepe poſt pec
cata ābulabat. ⁊ ido pedibꝰ ſequē
batur dn̄m de loco ad locum vbi p̄
dicabat ⁊ ad paſſionē ⁊ ſepulchꝝ
ſepius currebat Tertio pnīa debȝ
eſſe pſeuerās Ad heb. xij. In diſci
plina pſeuerate Mat. xxiiij. Qui p
ſeuerauerit vſqȝ in finē. hic ſaluus
erit. Qꝺ fecit beata maria magda
lena. vnde legitur ꝺ ea ꝙ poſt aſcē
ſionem domini aſperrimam eremū
pecijt ⁊ ibidem triginta annis peni
tenciaȝ egit. in quo loco nec aqua
rum fluenta nec arborū nec herba
ruȝ erant ſolacia. vn̄ ꝙ terrena ſo
lacia deſpexit. ideo celeſtia ſolacia
meruit Naȝ q̄libet die ad ſeptē ho
ras canonicas ab angel' in etheā
eleuabatur ac celeſtiū agminum
glorioſos concētus corporalibus
auribus audiebat. Vnde diebus
ſingulis hijs ſuauiſſimis dapibꝰ

ſaciata et inde p eoſdem angelos
ad locum ꝓprium ꝛuocata corpali
bus alimentis nullatenus indige
bat. Sacerdos autē quidaȝ ſolita
riam vitam ducēs in eadeȝ eremo
cellam edificabat vbi dum morare
tur domino volente vidit quadam
die qualiter angeli deſcendebāt de
celo ⁊ leuabāt eā in etherā ⁊ ad ho
re ſpaciū ad eundem locū diuinis
laudibus reuocabāt Volens aūt
ſacerdos huius mirabilis viſiōis
veritatē agnoſcere. creatori ſuo pre
cibus ſe cōmendans ad predictū
locum ꝓperabat. Cumqȝ ad iactum
lapidis illi loco appropinquaſſet.
horrendus timor inuaſit euȝ. ita ꝙ
nec recedere nec ꝛtrocedere audebat
Inuocato autem nomine iħu xp̄i
exclamauit. Adiuro te p deuȝ vt rn̄
deas mihi ſi homo es qui habitas
in illa ſpelunca. Cumqȝ hoc tercō re
petiſſet. reſpondit beata maria ei.
Accede ꝓpius ⁊ que ſum tibi enar
rabo Cumqȝ ille tremens paululuȝ
ꝓceſſiſſet. audiuit quandā vocem
neminem tamē vidit ⁊ dixit ei Me
miniſti ex euangelio de illa famo
ſa peccatricē maria magdalena q̄
pedes domini lacrimis lauit ⁊ capil
lis terſit ⁊ veniā inuenit. Ille rn̄dit
memini. et plus q̄ꝫ triginta anno
rum ſpaciū eſt qꝺ hoc factum eſt.
Ac illa ait. Et ego illa peccatrix ſū
et. xxx. annis hic ſola hominibꝰ in
cognita fui. ⁊ ſingulis diebꝰ ſicꝫ he
ri vidiſti ſepcies ab angelis eleua
ta ⁊ cantum celeſtium agminū au
dire merui. Reuelatum eſt mihi a
deo ꝙ ex hoc migratura ſeculo. va

de ergo ad maximinum ep̄m ⁊ dic
ei ꝙ ꝓxima die dn̄ica circa horam
matutinam me in eccleſia expectꝫ
Quod cuꝫ ep̄o dixiſſet gauiſus eſt
valde. Et dn̄ica die ipām vidit ab
angelis in ecc̄ia adductaꝫ. ſpacio
duoꝝ cubitoꝝ a terra eleuatam ⁊
inter angelos ſtantē. Cum aūt be
atus maximinꝰ accedere trepida
ret. cōuerſa dixit ad eū. Accede pa
ter huc ⁊ ne timeas Cunqꝫ appꝛinꝗ̄
ret vidit facieꝫ eius tanq̄ ſolis ra
dium ſplendētem Conuocato igiť
vniuerſo clero ipſam ↄmunicauit
Deinꝺ ꝓſtrauit ſe an̄ altare ⁊ ſpm̄
deo reddidit ⁊ ſtatim ſuauiſſimꝰ
odoꝛ totam ecc̄iam repleuit ita vt
ꝑ ſeptem dies ſentiretur Beatꝰ au
teꝫ Maximinus coꝛpus eius diuer
ſis cōditum aromatibꝰ honorifice
ſepeliuit. Exemplum Miles quidā
qui ſingulis annis ad ſepulchruꝫ
beate marie magdalene ire conſue
uerat in prelio occiſus eſt. qui dū
in feretro a parentibꝰ ploraretur.
marie magdalene pijs q̄relis im
ponebāt. Cur deuotum ſeruū ſuū
ſine pn̄ia mori pmiſiſſet. Tūc ſubi
to q̄ defunctꝰ fuerāt ſtupentibꝰ cun
ctis reuixit ⁊ ſacerdotē ad ſe vocari
precepit Cūqꝫ confeſſus fuiſſet ⁊
cōicaſſet ſtatī ſpm̄ exhalauit. Itē
aliud exemplū. nauis quedā viris
et mulieribus onerata naufragi
um ꝑtulit. vna aūt mulier cū eſſꝫ
pregnans ⁊ ſe in mari ꝑiclitari cō
ſpiceret mariam magdalenā deuo
te inuocabat vouens ꝙ ſi meritis
ſuis ab ipſo naufragio euaderet
et filiū pareret ip̄m eius monaſte
rio cōdonaret. ſtatī quedā femina foꝛ
ma et habitu veneranda apparuit ei
que eaꝫ ꝑ mentū arripiēs alijs ꝑi
clitantibus incolumē ad ripā ꝑdu
xit. Ipſā aūt poſtmodū filiū pepe
rit et votū fideliť adimpleuit Itē ali
ud exēplū. Quidā dū pctā ſua in q̄
dam cedula ſcripſiſſet eaꝫ ſub pal
lio altaris btē marie magdalene
poſuit rogās eā vt ſibi indulgētiā
impetraret ꝓ pctis ſuis. q̄ poſtea ce
dulaꝫ recipiēs omnia peccata ſua
deleta inuenit Rogemus.

De eodem. F. xlviij.

Dimiſſa ſunt ei
pctā mľta qm̄ dilexit mult.
Lu. vij. In v̄bis ꝓpoſitis notantur
duo. Primū ē ſaluatoris nr̄i erga
mariā magdalenā maxima mia.
ibi. dimiſſa ſūt ei. Scd̄m ē ipſiꝰ ma
rie erga dn̄ꝫ mľtiplex dilectō. ibi.
qm̄ dilexit multū. Primo notať in v̄
bis iſtis ſaluatoris nr̄i maxia mi
ſericoꝛdia. que ei oia et mľta pctā di
miſit. Vbi ſciendū Qꝫ dn̄s dimit
tit q̄tuoꝛ generibꝰ hoim peccata. ſ.
feruēter amātibꝰ. paciēter tolerā
tibꝰ diligēter rogantibꝰ. ⁊ demen
ter cōdonantibꝰ. De p̄mo diciť in
euāgelio p̄ſenti Et dimiſſa ſunt ei
pctā multa qm̄ dilexit multuꝫ Qui
aūt minꝰ. dimittiť minus ⁊. qui mi
nus diligit minꝰ dimittiť. Si ergo
multum peccaſti multuꝫ dilige. vt
tibi cū maria magdalena multuꝫ
dimittať. p̄. petri. iiij. Caritas ope
rit multitudinē pctōruꝫ. Glō. quā
tūcūqꝫ magna ⁊ turpia ſūt Si enī

vnus homo feciſſet tot peccata q̃t
totus mundus vnꝗ̄ fecit. caritas
omnia deleret. Ambroꝰ. Pctm̄ do
natur p grām. delet̄ p ſanguinem
crucis. tegitur p caritatē. Secūdo di
mittuntur pctā paciēter ſuſtinēti
bus. ſ. tribulacōnes Thob. iij. In
tempore tribulacionis peccata di
mittis hijs qui inuocant te Glō.
In tribulacōne ⁊ cōtricōne cordis
Aug. Flagella bonoꝝ aut vicia p
petrata purgāt aut que potrant
ppetrari futura denūciāt Flagella
tribulacōnum dant̄ in preſenti ex
caritate. Quia quez deꝰ diligit caſti
gat. Flagellat em̄ omnem filium
quem recipit. Sicut dicit̄ ad Heb.
xij. Gregorii. ideo dominus quibuſ
dam hic pcit vt eos in ppetuuz fe
riat Ideo autē dominꝰ hic feit nō
parcēdo vt in eternum parcat. Au
gꝰ. hic vre hic ſeca vt in eternum
parcas. ſi ergo homo multum pec
caſti multum pacient̄ ſuſtineas vt
tibi hic dimittat̄ ⁊ in eternuz par
cat̄ Tercō dimittunt̄ pctā humili
ter rogantibꝰ ſic patet Mat. xviij.
vbi dicit̄ ꝙ rex quidaz voluit ponē
racōem cū ſeruiſ ſuis. ⁊ oblatꝰ eſt
ei vnꝰ qui debebat ei decez milia ta
lentoꝝ Cum autē nō haberet vnde
ſolueret vel redderet. iuſſit eū venū
dari ⁊ vxorez ⁊ filios ⁊ omnia que
habebat reddi. pcidens aūt ille ſer
uus rogabat eum dicēs. pacieciā
habe mecū ⁊ omnia reddā tibi. mi
ſertus aūt dn̄s ſerui illiꝰ dimiſit il
lum ⁊ omnia debita ſua dimiſit ei
Per regem illuz ſignificat̄ rex cele
ſtis qui vult racōnem nobiſcū po
nere de omnibus illis quecūqꝫ geſ
ſimus. ſ. cogitacionibus locucōni
bus ⁊ operibus. Per ſeruum qui
debebat domino decem milia talen
torū ſignatur pctōr quilibet q̃ decē p
cepta ſibi cōmiſſa nō cuſtdoiuit ſi
cut debuit. qui cuz non habuit vñ
redderet. veniaz humiliter pecijt.
Sic ⁊ nos cum ſatiſfacere nō poſſu
mꝰ deo de cōmiſſis veniam humili
ter petere debemus ⁊ dimittet nob
omnia debita noſtra. vnde ipē dic
p ezechielez. In quacūqꝫ hora pec
cator ingemuerit omniū iniquita
tum ſuaꝝ quas opatus eſt non re
cordabor. Quarto dimittuntur pec
cata demēter cōdonantibꝰ alijs q̃
in ſe deliquerunt Lu. vi. Dimittite
et dimittemini Augꝰ. Vnuſquiſqꝫ
talem indulgenciam accepturuſ ē
a deo qualem ipſe impenderit pro
ximo ſuo. Math. vi. Si non dimiſe
rit vnuſquiſqꝫ pximo ſuo. nec pat
meus dimittet vobis Eccleſiaſtici.
xxviij. Qui vindicarē vult a domino
inueniet vindictā ſicut patet in ſer
uo nequam. qui cum nollet dimit
tere ſocio ſuo. iratus dominus eiꝰ
dixit ei. Serue nequam omne debi
tum dimiſi tibi quoniam rogaſti
me. nonne ergo ⁊ te oportuit miſe
reri conſerui tui ſicut ⁊ ego miſer
tus ſum tui. Et iratus dominuſ tra
didit euz tortoribus quouſqꝫ red
deret vniuerſum debitum. vt dicit̄
Math. xviij. Require dominica. xx
ij. poſt feſtum trinitatis Redde ra
tionem Si autē dimiſeriꝰ dimittet
nobis dominꝰ. Exempluz de milite
qui dimiſit ſuo ſuo q̃ occideāt frēz

ſiluꝫ Requiꝛe dñicā infra octauas
ep̄hie. in ſermone. ꝓtetis. q̄ ſit vo
luntas dei Secundo notat in verbis
ꝓpoſitis beate marie magđ. dilcōo
quam habuit ad xp̄m cuꝫ dicitur
dilexit multum. Sunt autē tria ſi
gña p̱ que probatur vtruꝫ homo
diligat deum Primuꝫ eſt verbi dei
audicio. Secundū eſt bonarū opū
opacio. Tercium eſt dei cogitacō.
Primum ſignuꝫ dilectōis eſt au
dicio verbi dei. qꝛ quicūqꝫ aliū dili
git libēter audit loqui de eo. ꝛ dili
git eos q̄ bona nunciāt de eo. Sic q̄
cūqꝫ diligit deū. certuꝫ ſignū eſt ꝙ
libenter audit loqui et p̄dicare de
eo. ꝛ diligit eos q̄ de eo predicant.
Job. viij. Qui ex deo eſt verba dei
audit Et dñs mittēs diſcipulos ad
predicanduꝫ ait Lu. x. Qui vos au
dit me audit et qui vos ſp̄nit me
ſpernit. Et de talib9 dicitur Jo. viij.
ꝓpterea vos nō auditis quia ex deo
non eſtis. Hoc ſignum dilectōis
inuenim9 in beata maria magda
lena. qꝛ ſedebat circa pedes domini
et audiebat verba oꝛis eius ꝛ ſeq̄
batur dominum de loco ad locum
vbi p̄dicabat vt eū ſemp audiret
Scđm ſignum dilectōis ē ꝙ q̄ di
ligit deū freq̄nter cogitet de eo. nā
dicit Mat. vi. vbi ē theſaurus tu9
ibi eſt ꝛ coꝛ tuum. Qui ergo ponit
theſauꝝ ſuuꝫ in deo freq̄nter cogi
tat de deo. Sicut enī q̄ turpit amat
ſemp cogitat de eo qđ amat. Sic q̄
amat deū. ſemp cogitat de deo. Hoc
ſignum dilectiōis inuenit in ma
ria magdalena que ſemp xp̄m in
coꝛde ſuo portabat Vnde cum dñs
in ſepulchro eſſet crebro illuc cur
rebat. ꝛ cū ſtaret ante ſepulchrū
ꝛ introſpiceret ſtabat retro eā ihe
ſus in orto ꝛ dixit Mulier quid plo
ras, ꝛ quem queris. Illa exiſtimās
ꝙ ortulan9 eſſet dixit. Si tu ſuſtu
liſti eum. dicito michi vbi poſuiſti
eum. Ecce nō dixit. iheſum quero.
ſ3 dixit. Si tu ſuſtuliſti eū. putans
ꝙ ſicut iheſus erat in coꝛde ſuo. ita
eſſet in coꝛde omniū hominum. In
hoc patet ꝙ ſemp cogitabat de eo
Et cum eſſet in deſerto. xxx. ānis et
ſingulis dieb9 ſepcies in ethera le
uabatur. certū ē ꝙ xp̄s a coꝛđ ſuo
nūq̄ abſens erat. Terciū ſignum
dilectiōis ē ꝙ q̄ diligit deū prom
ptus eſt ad omnia bona opa faci
enda Grego. Nūq̄ eſt amoꝛ dei oci
oſus. opatur enī magna ſi eſt. ſ3
ſi opari renuit amoꝛ non eſt. Nam
ꝓbacio dilectōis exhibicio ē ope
ris. Hoc ſignū dilectiōis inueni
m9 in btā maria magdalena que
p̱ omē tp̄s vite ſue poſt aſcēſionē
dñi. ad bona opa facienda accēſa
erat. Nam legit de ea ꝙ poſt aſcen
ſionē dñi cū ſoroꝛe ꝛ frē ſuo ꝛ q̄buſ
dam alijs xp̄ianis. ab infidelib9
capitur. ꝛ in naui in mari ſine gu
bernacōne mittit vt ſic omēs mer
gerentur Sed nutu dei marſiliam
p̱uenerunt vbi cum nullus eos ad
hoſpiciū recipe vellet. ante templū
ydoloꝝ ſub porticu morabantur
Cum aūt videret maria populum
ydolis ſacrificare. Aſſurgens vul
tu placido. facie ſerena. lingua diſ
ta eos ab ydolorum cultura reuo
cabat ꝛ chriſtū cōſtantiſſime pre

dicabat. ⁊ mirati ſunt vniuerſi pre
ſpecie pre facundia pre dulcedine
facundie illius. nec mirum ꝙ ſi os
tam piũm ⁊ tam pulchrũ qđ pedi
bus ſaluatoris infixerat oſcula ce
teris amplius verbi dei ſpiraret odo
rez Poſt hec aduenit princeps p
uincie cum vxore ſua vt p habẽda
prole idolis immolaret. Cui maria
ſuaſit vt in xp̄m crederet. poſt aliq̃s
dies apparuit maria magdalena
vxori principis p ſomniũ dicens.
Quare cum tot diuicijs abundetis
dimittitis ſãctos dei fame ⁊ frigo
re mori. dic viro tuo vt eis ſubueni
at Cumq; illa vigilaret ⁊ timeret di
cere viro ſuo. apparuit ei ſecũda no
cte terribiliter Cũq; adhuc timẽt
viro ſuo dicere. apparuit ei tercia
nocte irato animo ⁊ etiã viro dicẽs
O tyranne ⁊ inimice dei ⁊ miniſter
ſathane quõ iaces hic in pallacõ
tuo ⁊ ſãctos dei ſine hoſpicõ dimit
tis ⁊ minas ei imponẽs abſceſſit.
Cũq; ambo euigilaſſent ⁊ ſibi mu
tuo ſomnia retuliſſent receperũt il
los in hoſpicõ. eis ncãria miniſtrã
tes. Cũq; autẽ quadam die maria
magdalena p̄dicaret. p̄dictus prin
ceps dixit ei putas poſſis defende
re fidẽ quã p̄dicas Cui illa. Equidẽ
illaz defẽdere p̄sto ſũ. Cui pñceps
cũ cõiuge dixit Ecce. dictis tuis ob
tpare pati ſumus Si a deo tuo quez
predicas nobis filiũ impetraueris
Orauit aũt maria ⁊ vxor principis
filiũ ꝯcepit. Princeps aũt pficiſci
voluit romã ad ſanctuz petrũ vt vi
deret ſi vera eſſent que maria p̄dica
ret vxor autẽ eius noluit eũ deſere

re licet maritus renueret dixit enĩz
Te recedente recedã. te veniente ve
niam. te quieſcente q̃eſcã. Cui ait
non ſic fiat dña. quia cum ſis gra
uida in mari de faciIi periclitari poſ
ſes Econtra illa inſtabat ⁊ cum la
crimis pedibus eius puoluta. tan
dem quod petebat obtinuit. Ma
ria viro humeris eorum ſignũ cru
cis impoſuit ne antiquus hoſtis eos
in aliquo itinere impediret. Nauez
igitur omnibus neceſſarijs copio
ſiſſime onerantes. cetera que habe
bant in marie cuſtodia relinquen
tes proficiſci ceperunt. Iam vnius
diei curſu ⁊ noctis conſummato. ce
pit nimium mare intumeſcere ⁊ vẽ
tus flare ita vt omnes ⁊ matrona
grauida ⁊ debilis. tam ſeua inun
datione fluctuum quaſſati grauiſ
ſimis anguſtijs vrgeretur in tan
tum ꝙ in eã ſubito dolor p̃tus ir
ruit ⁊ inter anguſtias vẽtris ⁊ preſ
ſuras tempois. filium pturiens ex
pirauit. puer autez plorans ⁊ vbe
ra querens miſerabiliter palpita
bat Princeps autem ille multum
turbatus omnibus ſecuz flentibus
dixit. Heu miſer quid faciam filiũ
deſideraui ⁊ matrem cũ filio pdidi.
hec ⁊ ſimilia plura lamentabatur
Naute autez inſtabant vt corpus
eiceretur Ipſe enĩ ecõtra rogabat
⁊ nichil pfecit. ſed vidẽtes inſulaz
quãdam in mari ad preces princi
pis illuc applicantes corpus deporta
uerunt. et ipſe puerũ mamillis ma
tris appoſuit cum multis lacrimis
dicẽs O maria magdalena cur mi
hi talem filium dediſti vt matrem

cū filio tam miſerabiliter pdere m
cum non ſit qui eum nutriat. ecce
tibi euȝ cōmendo cui om̄ia mea cō
miſi ꝛ ponens euȝ ſupra corp⁹ pal
lio eum cooperuit ꝛ abſceſſit Cumqꝫ
ad beatum petrū veniſſet ꝛ ſibi om
nia retuliſſet. Petrus ridit. Crede
in xp̄m ꝛ ne timeas vxor tua non
eſt mortua ſed dormit. Cūqꝫ de fide
a petro diligenter eſſet inſtructus.
bienij ſpacio iam elapſo nauē cō
ſcendens repatriare curauit. Cumqꝫ
nauigarent domino diſponēte iux
ta colleȝ in quo corpus vxoris fue
cum puero poſitum fuerāt peruene
rūt. Qui prece ꝛ precio eos ad ibi
applicandū induxit. puer autē ibi
a beata maria magdalena incolu
mis conſeruatus frequenter ad li
tus procedebat. Et cum applicuiſſȝ
vidit puerum more ſolito in litore
maris cuȝ lapillis ludētem. ꝛ quid
nam eſſet ammirari non deſinens
de ſcapha exilijt. Quem cum vidēs
puerulus cum nunq̄ꝫ tale quid vi
diſſet expauit ꝛ ad ſolita recurrit
matris vbera ꝛ occulte ſub clamide
latitabat. Peregrin⁹ vero vt mani
feſtius videret factuȝ illuc acceſſit
et puerum pulcherrimum matris
vbera ſugentem inuenit ꝛ accipi
ens pueruȝ ait. O beata maria ma
gdalena q̄ꝫ felix eſſem ſi vxor mea
modo reſpiraret ꝛ mecum repatri
are vellet. Scio equideȝ ꝛ procul du
bio credo ꝙ tu que puerum iſtum
michi dediſti et in hac ripa per bi
ennium pauiſti. poteris matrem
prece tua priſtine ſanitati reſtitue
re. Ad hec verba mulier reſpirauit

et quaſi de ſōno euigilans ait. Ma
gni meriti es maria magdalena q̄
michi in ptu affuiſti et meritis tu
is vitam mihi reuocaſti. Quod ille
audiens ait. viuis ne cōiunx mea
dilecta. Illa ait. viuo equidem et
nūc primo de pegrinacōne de qua
ꝛ tu veniſti venio ꝛ ſicut beatus pe
trus te iheroſolimaȝ duxit ad om
nia loca in quibus xp̄us paſſus ē
ſepultus et mortuus et alia plura
loca oſtendit Sic ꝛ ego cum beata
maria magdalena duce et comite
fui ꝛ ſingula loca cōſpexi et conſpe
cta memorie cōmendaui. Et incipi
ens omnia loca in quibus domin⁹
paſſus eſt ꝛ mirabilia que ibi vide
rat adeo plane explicauit vt nec in
articulo deuiaret. Tunc peregrin⁹
recepta cōiuge et puero nauem le
tus conſcēdit marſilie partib⁹ ap
plicauerunt. Et egreſſi inuenerunt
beatam mariam magdalenam cū
ſuis diſcipulis predicantem. et pe
dibus eius prouoluti grācias ege
runt ꝛ ōmia que eis acciderant nar
rauerunt ꝛ a beato maximino bap
tiſma ſuſceperunt Tunc in ciuitate
marſilia omnia ydola dſtruxerūt
et xp̄i eccleſias conſtruxerūt ꝛ bea
tum lazarum in eiuſdem ciuitatis
epiſcopum vnanimiter elegerunt
Deinde venit maria magdalena cū
ceteris ad ciuitatem aquenſem et
ibidem populum predicacōne ad
fideȝ xp̄i cōuertit vbi ꝛ beatus ma
ximin⁹ in ep̄m ordinatus eſt Inte
rea beata maria magdalena ſuper
ne cōtemplacōnis auida aſprimū
eremū petijt ꝛ ibidem triginta an

nis hominibus incognita manſit
vt dictum eſt in precedẽti ſermone
Exemplum Homo quidã in captiui
tate poſitus ſepe mariaʒ magdale
nam inuocabat et ecce quadã no
cte mulier ſpecioſa ei apparuit vin
cula frangens ⁊ ei ianuaʒ reſerãs
ipſuʒ abire iuſſit qui ſe abſolutũ
videns protinus effugit ⁊ euaſit.
Aliud exemplum Clericus quidã
de flandria nomine ſtephanus in
tantam ſcelerum immanitatem ce
ciderãt ꝙ omnia exercens flagicia
ea que ſalutis erant non ſolum nõ
facere. ſed nec audire volebat. In
beatam tamen mariam magdale
nam deuocioneʒ habens eius vigi
liam ieiunabat ⁊ eius feſtum cole
bat Dum igitur tumulum eius vi
ſitaſſet. maria magdalena nec ex
toto dormienti nec ex toto vigilan
ti tanꝙ mulier formoſa lugubres
oculos gerens ⁊ duorum angelo
rum dextera leuaqꝫ ſuſtentata pre
ſidio apparuit ei ⁊ dixit Cur queſo
o ſtephane indigna meritis meis
facta rependis. Cur labiorum me
orum inſtancia nulla penitus mo
ueris cõpunctõne. Ex quo eniʒ de
uocõnem in me habere cepiſti pro
te dominũ inſtãter exoraui. ſurge
ergo ⁊ penitere neqꝫ ego eniʒ te de
ſeram donec domino fueris recon
ciliatus Ille igitur mox tantã gra
ciam in ſe ꝓmeruit ꝙ ſeculo abre
nuncians religionem introiuit et
pfectiſſime vite fuit In cuius mor
te maria magdalena animã eius
quaſi columbã cãdidam cũ laudi
bus in celum ſuſtulit Item maria
magdalẽa a magdalo caſtro cog
nominata clariſſimis eſt orta nata
libus vtpote ex regia ſtirpe deſcen
dentibus. cuius pater ſirus mater
vero eucharia nuncupata eſt. hec
cum fratre ſuo laſaro ⁊ ſorore ſua
martha magdalum caſtrũ quod
ſecũdo miliario a genaſareth et be
thaniaʒ q̃ eſt iuxta iheruſalem ⁊
magnã ptem iheroſolimoꝝ poſſi
debat Que tamen omnia taliter in
ter ſe diuiſerunt ꝙ maria magda
lum a quo et magdalena nũcupa
ta eſt ⁊ laſarus ptem vrbis ihrl'm
et martha bethaniam poſſederũt.
Cum auteʒ maria magdalena to
tam ſe delicijs corporis exponeret
et laſarus milicie plus vacaret.
Martha prudens ptes ſororis et
fratris ⁊ ſuam ſtrennue guberna
bat ⁊ militibus ſuis ⁊ famulis ac
paupibus ncãria miſtrabat. Om
nia tñ hec poſt aſcenſionẽ domini
vendiderũt ⁊ ad pedes apoſtolorũ
poſuerunt. Cũ igitur magdalena
diuicijs abundaret ⁊ ꝙ reꝝ affluẽ
ciam voluptas carnis ſequit̃ quã
to diuicijs et pulchritudine ſplen
duit tanto corpus ſuum voluptati
ſubſtrauit. vnde iaʒ nomine ꝓprio
pdito peccatrix conſueuerat appel
lari. ſicut habetur in principio pre
cedentis ſermonis ⁊c̃.

De ſãcto iacobo. f. xlix.

Poteſtis bibere
calicem quem ego bibitu
rus ſum Mat. xx. Nota ꝙ duplex ẽ
calix i ſac̃ ſcriptura. Calix dei ⁊ dy

abolí. Deus ꝓpinat ſuis triplicē ca
licem. Primus eſt tribulacōnis ⁊
paſſionis quem xp̄us pſonaliter
bibit. de quo in pn̄ti euangelio di
cit̄. Dixit dn̄s ad ioħez ⁊ iacobuȝ.
poteſtis bibere calicē ⁊ pati paſſio
nem ⁊ amarā mortem quaȝ ego de
beo pati. tūc poteſtis ſedere ad dex
terā ⁊ ad ſiniſtram in regno meo
De iſto calice p̄rio bibit xp̄us me
dicus nī ne abhorreret egrotus.
Hunc calicē ꝓpinat dn̄s multis ſā
ctis in quib⁹ nō fuit egritudo mor
talis peccati. Sic b̄te virgini. ioħā
ni bap. ioħi euā. ⁊ multis alijs q̄
pctm̄ mortale nō habebāt ⁊ tamē
paciebant̄. Quid ergo d̄ peccatori
bus q̄ nolūt pati. Vnde obicit do
min⁹ peccatorib⁹ qui h̄ nolunt pa
ti. Ihere. xlix. Ecce quib⁹ nō erat iu
diciū vt biberent calicē bibētes bi
berūt et tu q̄i innocēs relinq̄ris. nō
eris innocēs ſ; bibēs bibes. hoc ver
buȝ terribile ē omnib⁹ pctōribus.
Quō. b. iacob⁹ hunc calicē bibit.
pȝ in hoc ꝙ collū ſuum expoſuit.
req̄re in ſermōe ſeqn̄ti. Scd̄s calix
queȝ ꝓpinat dn̄s ⁊ ꝓpinaturus ē ca
ris ſuis. eſt calix eterne iocūditatis
Illū ꝓpinabit in alia vita. ſed non
niſi illis qui guſtauerūt caliceȝ tri
bulacōnis in iſta vita. Legitur enī
ꝙ Iouinia⁹ habuit i pallacio ſuo
duo dolia. in vno fuit optimū vinū.
in alio valde amaruȝ. Quicūq; vole
bat bibere de bono oportebat eū pri
mo guſtare de amaro. Sic quicun
q; vult bibere de vino eterne iocūdi
tatis. oportet euȝ h̄ de calice tribula
cionis guſtare Et bene poteſt dici
guſtacio quedam. eſt ē inī vna gut
ta quicq̄d patit̄ hic r̄ſpectu eterne
iocunditatis q̄ ſine fine erit. vnde
apl̄s Rō. viij. nō ſūt cōdigne paſ
ſiones huiꝰ tpis ad futurā gloriaȝ
que reuelabit̄ in nobis. De iſto di
cit dominus p ps̄. Calix meus ine
brians q̄ꝫ preclarus eſt. quia non
erūt ibi feces alicui⁹ doloris. Iſtū
calicem deſiderauit dauid dicēs. Si
cut ceruus deſiderat ad fontes aq̄
rū ita deſiderat anima mea ad te de
us. ſitiuit anima mea ⁊c̄. Item Sa
ciabor dū apparuerit gloia tua. Di
cemus ⁊ nos cum auguſtino q̄ ait.
Sicio dominē. ſicio fons vite es tu.
ſacia me. Iſtum calicem bibit bea
tus iacobus mō in regno celoruȝ
et qui eius patrocinū implorant
ſuis meritis ad fontem vite puení
re poterunt Hugo de ſancto victoē
dicit. ꝙ quidam pegrinus ad ſan
ctum iacobū pgebat. dyabolus ei
in ſpecie beati iacobi apparuit ⁊ de
miſeria hui⁹ vite multū cōmemo
rās conſuluit vt ſeipm̄ occideret.
mox ille gladiū accepit ⁊ ſeip̄ȝ in
terfec̄ Et cuȝ ille in cui⁹ domo hoſpi
tatus fuerat ſuſpectus haberet̄ ho
ſpes. continuo qui mortuus fuerat
ſurrexit. retulit vero ꝙ cum demon
qui eum deceperat ad ſupplicia duxiſ
ſet. mox b̄tūs iacobus occurrit et
arreptum ad domū iudicis deduxit
et vt vite reſtitueret̄ obtinuit Dya
bolus etiaȝ ꝓpinat quibuſdā ſuis.
ſuos calices. Primus calix eſt car
nalis delectacō q̄ videt̄ valde dl̄cis
eſſe. ſed cum inebriati fuerint tūc
ꝓpinat calicē eterne damnacionis

1234567

De illo calice figuratũ eſt Geñ. xl.
vbi dicit ꝙ pincerna regis exñs in
carcere vidit in ſomnis vitem vnaꝫ
in qua erant tres ꝓpagines creſcen
tes paulatĩ in gẽmas. ⁊ poſt floẽs
vuas marceſcere fecit q̃s exprime
bat ĩ calicẽ pharaonis Pincerna ĩ
carceratꝰ ſigĩt pc̃tõrem qui tenetur
in carcere dyaboli Somnia q̃ vidit
ſunt diuerſe cogitacõnes ⁊ deſideria
mala ⁊ inutilia quibꝰ occupat cor
ſuum Et ſicut dormiens excitatꝰ ni
hil inuenit de omnibꝰ que ſomni
auit ſic pc̃tõr poſtꝙ̃ excitatꝰ fuerit
a morte nihil inueniet de omnibꝰ
que hic deſiderauit ⁊ congregauit
pſ. Dormierũt ſomnũ ſuũ ⁊ nichil
inuenerunt oẽs viri diuiciaꝝ ĩ ma
nibus ſuis ſcꝫ auari. Per viteꝫ quã
vidit ſigĩtur mundana concupiſcẽ
tia de qua exeunt tres ꝓpagines ꝑ
quas ſignificatur triplex ↄcupiſcẽ
tia de quibꝰ dicitur ·i· Jo. ij. Omne
qd in mundo eſt aut eſt ↄcupiſcen
tia oculoꝝ ·i· auaricia. aut cõcupiſ
cẽtia carnis ·i· luxuria. aut ſupbia
vite Iſte ꝓpagines creſcũt ⁊ faciũt
botros qñ pc̃tã accumulant ⁊ quã
do mature ſunt ·i· qñ peccare in ↄſue
tudinẽ duxerunt. tunc exprimũtur
in calicẽ pharaonis ·i· dyaboli Pec
cãt enĩ ſine timore. intantũ enĩ pec
cator inebriat mundanis delectacõ
nibus ꝙ nõ curat nec deũ nec dya
bolũ. Et quãdo ſic inebriatꝰ eſt tũc
ꝓpinat ſibi diabolꝰ aliũ calicẽ ſcꝫ ca
licẽ ↄfuſionis. nũꝙ̃ ei ſeruit aliq̃s
diu dyabolo q̃n ↄfundet ipſũ tandẽ
vel hic vel in futuro ſicut videmꝰ in
furibꝰ ⁊ in latronibꝰ ⁊ in adulteris

furant enĩ hodie ⁊ cras vel ꝑ ãnũ
vel per duos tandẽ manifeſtũ erit
et conprehenduntur ⁊ confundun
tur. Item luxuriatur aliquis ꝑ an
num vel per duos tandẽ manifeſtũ
erit ⁊ confundetur Sic dyabolus ꝑ̃
mo inebriat peccatores per delecta
tionem peccati ⁊ poſtea confundit
eos Iſtud figuratum eſt. iiij. Re.
vl. vbi dicitur ꝙ nabuchodono
ſor rex babilonis cepit ſedechiam
⁊ omnes filios eius occidit ⁊ eru
it ſibi oculos ⁊ vinxit eum duabꝰ
catenis ⁊ duxit eum in babilonem
Et in quadam ſolennitate intantuꝫ
ei illuſit coram omnibus hoſpitibꝰ
ꝙ pre magna tribulacione ⁊ con
fuſione mortuus eſt. Nabuchodo
noſor ſignificat dyabolum qui ce
pit ſedechiaꝫ id eſt peccatorem ꝑ
conſenſum peccati ⁊ interfecit om
nes filios eius ⁊ omnia bona opeꝝ
ſua mortificauit. Et eruit ſibi am
bos oculos. Dexterum ne reſpici
at gaudium eternum Siniſtrum
ne reſpiciat penam inferni. Et ligĩt
eum catenis duabus vna eſt pro
nitas ad peccatum ſiue ad maluꝫ
Alia eſt difficultas ad bonum. Et
ducit eum in babilonem id eſt in
confuſionem. et inebriat eum ca
lice preſentis confuſionis peccatũ
ſuuꝫ manifeſtando. vt iudas qui
ſeipſum ſuſpendit. et duo ſacerdo
tes qui iniuſte damnauerunt ſuſã
nam vt dicitur Danielis. iij. Si au
tem cõtingeret ꝙ non propinaret
illum calicem ĩ preſẽti ita ꝙ pc̃tm̃
maneat occultum. tamen ꝓpinat ſi
bi poſt mortem calice eterne dam

nacionis. De quo dicit ps̄. Ignis
ſulſur ſpirit⁹ pcellaꝝ. ps calicis
eorum. Cupidi q̄ igne auaricie dele
ctantur potent calice ignis inferna
lis. luxurioſi qui i fetida luxuria de
lectantur potētu ꝛ calice ſulphuris.
Supbi qui alios opprimūt p dn̄a
cōez. ſpūs pcellarū ps calicis eoꝝ.
De eodem. f. l.

PRocedens aūt
iesus vidit alios duos fra
tres Jacobū zebedei ꝛ iohem frēm
eius cū zebedeo prē eoꝝ reficiētes
recia ſua ꝛ vocauit eos Math. iiij.
Nō q̄ dn̄s vocauit btūm iacobū de
mari p q̄ figtur mūdus ꝛ hoc ppē
multa. Qui enī navigant ſemper
ſunt in periculo corporis eorum ꝛ
reꝝ donec veniant ad portū bonū et
alias nunq̄ ſūt ſecuri. ſic q̄ diu flu
ctuam⁹ in hoc mūdo huius miſere
vite nunq̄ erimus ſecuri. ſed ſemp
ſumus i periculo corporis ꝛ bono
rum. In periculo vite ſumus. quia
nullus ſecurus eſt q̄ viuat per iſtū
diem vel craſtinum. Et qd magis ē
ꝛ periculoſius nullus ſcit vtrum de
loco in quo nunc eſt viuus recedat.
Bernh. Nihil certi⁹ morte ꝛ nihil ĩ
certius hora mortis. Iſidorus. ſoli
cite debet vnuſquiſq̄ viuere ꝛ termi
num vite ſue ꝯſiderare. Vt de ꝯtem
placōne illius. huius ſeculi blan
dicias fugiat. vn̄ ſcriptū eſt Eccī.
vij. In omnibus operib⁹ tuis me
morare nouiſſima tua ꝛ in eternū
non peccabis. Seneca. Ingens mi
chi negocium in manibus eſt. vi
ta me fugit mors me ſequitur. q̄ ti
die aliquē vite mee ps demitur ꝛ
diem preſentem cū morte diuido.
Aug⁹. Clamat mortuus de ſepul
chro quadā voce. Attende me. cog
noſce tē ꝛ conſiderā oſſa mea. vt ſic
exareſcat tibi luxuria tua et auari
cia tua. Quia qd tu es ego fui. qd
ego ſum tu eris. piculoſi⁹ eſt mare
mūdi q̄ mare verum. q̄ ibi inter de
cē naues vix vna pimitur. hic inter
decē vix vn⁹ ſaluat. Ber. picula hu
ius mundi pbat tranſeunciū rari
tas ꝛ peūtiū multitudo. Sic ptꝫ q̄ q̄
nauigant in mari hui⁹ mūdi nun
q̄ erunt ſecuri ꝛ ppē hoc valde picu
loſū eſt q̄ q̄ diu hō fluctuat in ma
ri hui⁹ mundi q̄ nūq̄ erit ſecurus
ꝺ anima. q̄ ſicut dicit Eccle. ix. Ne
mo ſcit vtrū amore an odio dign⁹
ſit. vtrū ſit filius eterne vite vel et
ne dānacōis. Item q̄ nauigāt ĩ ma
ri nunq̄ ſunt ſecuri de bonis. Sic q̄
diu ſum⁹ in hac vita nunq̄ ſum⁹
ſecuri de bonis. Si volumus intelli
gere de bonis temporalibus poſſu
mus. Videmus enim q̄ qui modo
eſt diues per annum vel per menſē
eſt pauper. Et aliquādo contingit
q̄ vna die hō bō habet ſufficientia
ſequēti die nihil. q̄ ignis vel aqua
abſtulit ſibi totum. Si autem volu
mus intelligere de bonis ſpirituali
bus. iterum nullus ſecurus eſt. q̄
nullus ſcit vtrum in tota vita ſua
vnq̄ fecerit vnum bonum opus
quod erat deo acceptum q̄uis to
to tempore vite ſue deo ſeruiuit.
Item nullus eſt ſecurus de bonis
ſuis. q̄ per vnū pc̄m̄ perdet omnia
bona ſua que in tota vita ſua ꝯgre

gauit. Exemplū triginta viri ad ſā
ctum iacobū ꝑperātes ſibi mutuo
fidē ꝓmiſerunt excepto vno. Acci
dit autē ꝙ vnus eorum īfirmaba
tur et ab omnibus relinquit̄. ſed
ab illo qui non ꝓmiſerat fidem cu
ſtodit̄. ad veſperam ille moritur. ⁊
cū ille ſolus eſſet in campo cū mor
tuo ⁊ timeret. venit beatus iacob⁹
in equo conſolans eum ⁊ accepit
mortuum ante ſe ⁊ viuum retro ſe
ſup equum ⁊ deduxit nocte illa il
los viginti quinqꝫ dietas vſqꝫ ad di
midiā leucā iuxta ꝯpoſtelle ⁊ depo
nens eos dixit Vade ⁊ dic canoni
cis meis vt pegrinū meū ſepeliāt.
et dic ſociis eius ꝙ ꝓpt̄ infidelitatē
eorum omnem peregrinacōem ſuā
ꝑdiderūt. Item qui nauigant ī ma
ri multas ſepe ſuſtinent inſidias a
piratis qui nitunt̄ eos capere. ſpo
liari. ⁊ ſubmergere. Sic ꝙ diu ſum⁹
⁊ fluctuamus in hoc mundo. mul
tas ſuſtinemus inſidias inimicoꝝ
noſtrorum. ſcilicet demonum qui
inſidiantur nobis in omni loco vt
in ps̄. Inſidiat̄ vt rapiat paupe
rem Gregorius. Fratres in via ſu
mus qua ad patriam ꝑgem⁹. ma
ligni autem ſpiritus quaſi latrun
culi iter noſtrum obſident. Item
grego. Malign⁹ ſpūs cogitacōni
locucōni ⁊ opi noſtro ſemper inſi
ſtit. ſi forte quid inueniat vn̄ apd̄
examen eterni iudicis accuſator ex
iſtat. Ber. Heu mihi vndiqꝫ mihi
bella. vndiqꝫ mihi temptamenta
vndiqꝫ picula. quocunqꝫ me vertā
nulla ſecuritas. ⁊ quāto homo ma
gis deo ſeruire ſtudet tanto magis
diabol⁹ ſibi repugnare contendit ⁊
inſidiat̄ vt eū decipiat. Gre. hoſtis
nr̄ q̄nto magis nos ſibi ꝯtrabellarē
cōſpicit. tanto magis impugnare
debit Exemplū in quodā pegrino
volente ire ad ſāctū iacobū cui dia
bol⁹ ī ſpē ſācti Ja. appuit vt ī ſmo
ne p̄cedenti hēt̄ Itē in mari piſces
maiores deuorant minores. ita in
mari h⁹ mūdi. diuites ⁊ potētes op
primūt paupes ⁊ deuorāt ⁊ deglu
ciunt eos qn̄ eos ſpoliant ⁊ bō ſua
iniuſte auferunt ⁊ eos fame mori
ꝑmittūt. Jaco. ii. None diuites per
potētiaꝫ opprimunt vos ⁊ trahunt
vos ad iudicia Sepe tn̄ ꝯtingit ꝙ
ille qui ſeminauerūt fame moriun
tur. ⁊ alii qui non laborauerūt bn̄
viuūt de labore eoꝝ Sepe ec̄ occaſi
onē falſaꝫ querunt vt eis ſua aufe
rāt. culpā facientes vbi nō eſt. ſic
ptꝫ in illo qui poſuit ciphuꝫ in ma
lā pegrini ⁊ ipſi furtuꝫ imponens
oīa bō ſua abſtulit ꝓpt̄ h̄mōi falſi
tatē mūd⁹ ꝯpat̄ mari Ihero. ſi apia
tur mūd⁹ cultello veritatis nihil in
uenit̄ in eo niſi falſitas. Iteꝫ q̄ na
uigāt in mari ſuſtinēt multas tri
bulacōes. tempeſtates ⁊ pluuias.
grandinē ⁊ niueꝫ. frig⁹ ⁊ calorē. fa
men ſiti. durū cibū. duruꝫ lectū. et
duꝝ veſtimētū. anteꝙ pueniant ad
portū ⁊ cū puenerint ⁊ ꝓſperati fue
rint oīm obliuiſcunt̄ ⁊ libent̄ ſuſti
nuerunt ſic oportet ⁊ nos facere ꝙ
diu ſumus ⁊ fluctuam⁹ in mari h⁹
mūdi. ſi volum⁹ ad portum ſalutis
eterne puenire oꝫ nos multa ſuſti
nere famā. ſiti. frigus. calorem. la
boreꝫ ⁊ pſecucōes quia ſic nauiga

uit criſtus in naui ſancte crucis ꝑ
mare hꝰ mundi. ſic ⁊ btūs iaco. vn̄
ait dn̄s. poteſtis bibere calicēꝫ quē
ego bibiturus ſum.

Ad vincula petri. F. li.

FEſtum bti pe
tri ad vincula quatuor de
cauſ celebratur. Primo in memo
riā liberacōis ſci petri Herodes rex
volēs placē iudeis. apprehēdit bea
tū petrū cum predicaret in iudea ⁊
miſit eū in carcereꝫ in diebꝰ azimo
rum. Volens poſt paſcha euꝫ pn̄
tare ꝑplo ⁊ ꝯmiſit euꝫ q̄tuor quat
nionibus militū ad cuſtodiendū ū
Quaternio enīꝫ dicit miles qui q̄
tuor habet ſub ſe milites. ⁊ erant
milites ſedecim qui eum cuſtodie
bant. Et fideles turbati orauerunt
deum pro eo vt eum eriperet Cum
autem dies inſtaret vt eum produ
cere vellet ⁊ preſētarē populo ad oc
cidendum In ipſa nocte erāt petrꝰ
dormiens inter duos milites vin
ctus catenis duabus ⁊ cuſtodes
ante hoſtium cuſtodiebant carce
rem. Et ecce angelus domini aſtitit
⁊ lumen refulſit in habitaculo car
ceris. percuſſoqꝫ latere petri excita
uit eum dicēs Surge velocit. Et ſta
tim ceciderunt catene de manibus
eius. Et dixit ei angelus. precinge
te ⁊ caliga te caligis tuis ⁊ fecit ſic.
depoſuerat enim petrus cingulum
propter moleſtiam carceris. In q̄
datur exemplum viris ſanctis qꝛ in
anguſtia licet aliquid relaxare de
rigore ordis. Et addidit angelus
Circunda tibi veſtimentum tuum
⁊ ſequere me ⁊ exiens ſequebatur
eum. neſciens quia verum eſt qd̄ fi
ebat per angelum. ⁊ non putabat
in rei veritate fieri ſed ymaginaria
viſione oſtendi Tranſeuntes aūt
per primam ⁊ ſecundam cuſtodiā
ſ. primum quaternionem cuꝫ ſuis
⁊ ſecundum cuꝫ ſuis. venerunt ad
portam ferream que ducit ad ciui
tatem que putatur fuiſſe in atrio
carceris. Carcer enīꝫ habebat atri
um ⁊ fuit extra ciuitateꝫ. que vltro
nee ex ſe ipſa aperta eſt eis. Et exeū
tes ꝓceſſerunt in vicuꝫ vnum ⁊ con
feſtim deceſſit angelus ab eo vt ſci
ret ſe in veritate de carcere eductuꝫ
Tūc petrꝰ ad ſe reuerſus. qꝛ fuerat
in maximo ſtupoē dixit. nunc ſcio
vere qꝛ miſit dominus angelū ſuū
⁊ eripuit me de manu herodis ⁊ de
oi expectacōne plebis iudeorū Ve
nit enī petrꝰ eadem nocte ad domū
quandam vbi erant multi xp̄iani
ꝯgregati vt orarent ꝓ petro. Et cū
pulſaret petrꝰ. venit puella q̄ vt co
gnouit vocē petri n̄ aperuit ianuaꝫ
ſꝫ retro cucurrit ⁊ nunciauit petrū
ſtare ante ianuā Et dixerūt illaꝫ fā
taſiari. ſciētes petrū in carcere eſſe.
Quidā aūt dixerūt qꝛ eēt angelꝰ pe
tri. Cuꝫ aūt aperuiſſent ⁊ vidiſſent
eum obſtupuerūt ⁊ ammiāti ſunt
Ipſe autem ānuit eis manu vt cuꝫ
ſilencio loquerentur ⁊ narrauit eis
omnia In memoriā huiꝰ liberacio
nis celebratur hoc feſtum. Et hec ē
p̄ma cauſa. Scda cauſa eſt Cum
alexander papa ſextus poſt beatū
petrum a Quirino icarceratꝰ eſſꝫ ve

mīt filia quirini · īfirma noīe balbi
na volens oſculaī vincula pape vt
ſanitatē recipet · Cui alexander dix
it · Noli filia mea has meas oſcula
ri catenas Sʒ ligas ſācti petri apo
ſtoli diligēter inquire · q̄s deuote
oſculans ſanitateʒ recipies Quiri
nus ergo in carcere vbi petrus de
tentꝯ erat diligenter ligas inquiri
fecit easq̧ cū inueniſſet filie ſue oſ
culādas dedit · Jlla mox vt oſcula
ta eſt vincula beneficiū ſanitatis ē
integre cōſecuta · Tūc quirinꝯ veni
am petens Alexandꝝ de carcere ex
traxit ⁊ ipſe cum familia ⁊ aliis q̄
pluribꝰ baptiſma ſuſcepit · Tunc
ſanctꝰ alexāder hoc feſtuʒ ī kl̄ · au
guſti celebrandū inſtituit · Et ī ho
nore ſācti petri apl̄i eccleſiaʒ fabri
cauit · vbi vincula repoſuit ⁊ ad vin
cula nominauit vbi ī hac die mlt̄i
populi cōueniūt ⁊ vincula btī petri
oſculant̄ Tercia cā eſt · q̄a romani
ꝓpter quandā victoriaʒ quam ha
buit ceſar auguſtus p̄ma die au
guſti · hāc diem ſolēniſabāt · Legi
eni q̄ Octauianꝰ impator et anto
nius cū eſſent ſibi inuicē affinitate
ꝯiuncti · ſic inter ſe mundi totiꝰ im
perium diuiſerūt · vt octauianꝰ in
occidente ytaliaʒ galliā hiſpaniā ·
Antonius vero in oriente aziam pō
tum ⁊ frigiam poſſederunt · Antoni
us vero laſciuꝰ ⁊ lubricꝰ cū ſororeʒ
octauiani in vxorem haberet ipſā
repudiauit ⁊ cleopatrā reginā egi
pti in vxorē accepit Ob hoc īdigna
tus octauianꝰ manu armata ꝯtra
antonium ꝓceſſit ⁊ ipſum in omni
bus ſuperauit · Tunc antonius et

cleopatra victi fugerūt · ac ſemet
ipſos pre dolore nimio occiderunt
Egipti vero regnum octauianus de
ſtruxit ⁊ romanā ꝓuinciam fec̄ · Jn
de alexandriā perrexit ⁊ omnibus
eam diuiciis ſpolians · romam ip
ſas tranſuexit · vnde in tantum reʒ
publicā auxit vt pro vno denario
daretur quod ante quatuor vende
batur · Et quia ciuilia bella valde
vrbem deuaſtauerant ita eam ēno
uauit vt dixerat · Jnueni latericiaʒ
relinquo marmoream Qui ergo ī
tantum rem publicam auxerat · au
guſtus vocatus eſt · vnde ab eo
auguſti vocati ſūt qui ſibi in impe
rio ſucceſſerunt Sicut a iulio ceſarē
auunculo eius · ceſares appellabā
tur · Vnde ⁊ hunc menſeʒ vocabāt
auguſtum qui prius ſextilis voca
batur · quia a marcio ſextus erat ·
populus ſuo nomine ītitulauit euʒ
auguſtūʒ vocans Jn memoriā ita
q̧ et honorem illius victorie quaʒ
prima die auguſti octauianus ha
buit omnes romani hac die ſolen
niſabant vſq̧ ad tempus Theodo
ſii imperatoris qui cepit regnare
anno domini · cccc · xv · Eudoxia igi
tur predicti theodoſii imperatoris
filia vxor valentini iheroſolimam
perrexit · vbi quidam iudeus pro
magno munē duas ei catenas ob
tulit cum quibus ſub herode petrꝰ
apoſtolus vinctus fuit · Cum igit̄
romam rediſſʒ ⁊ kalēdas auguſti
ex voto in honore imperatoris gen
tilis romaīs ſolenniſare videns · do
lebat q̄ damnato homine tantus
honor exhiberetur · cogitanſq̧ q̄

non de facilī eos a tali ↄſuetudīne
reuocare poſſet cogitādo tractauit
vt obſeruancia quidem ſtaret ſed
in honore ſancti petri ſic fieret. et il
lum diez ad vincula. vniuerſus po
pulus nominarz. Hec igitur habi
ta collacōne cū btō pelagio papa
populuz blandis exhortacōnibus
induxerunt vt obliuioni traderetur
memoria principis paganorū et
celebris fieret memoria principis
apl'o z. Q8 dū cunctis placuiſſz. il
las catenas quas de iherusalez at
tulerat protulit ꝛ populo oſtendit
Papa vero ꝛ illam catenaz qua ſb
nerone idem apl'us vinctus fueāt
ꝑtulerat. hac igit̄ illis ſociata ita
miraculoſe vna catena facta eſt ac
ſi ſemp vna ꝛ eadem extitiſſet. Vn̄
papa ꝛ regina ſtatuerunt. vt q8
honorē nū indiſcreta r̄ligio faciebat
gentili dampnato mutato in meli9
faceret apl'orū principi petro Iſta
igitur vincula papa cum r̄gina in
eccīa ſancti petri ad vincula poſuit
ꝛ ipſā cū muneribꝫ multis ꝛ p̄uī
legiis dotauit. ac p̄dictā diez vbiqꝫ
celebrandam inſtituit. Hec beda.
Q̄rta cauſa inſtitutionis huius feſ
ti ē. Qꝛ domin9 btūz petrū miſeri
cordit̄ abſoluit ꝛ eidez ligādi atqꝫ
ſoluendi poteſtatem dedit. Nos er
go eius ſolenmitatē celebrare debe
m9. vt a vinculis noſtris ei9 p̄cib9
ꝛ meritis liberemur Sciendum aūt
qꝫ ſeptem ſunt vincula quibus li
gat dyabolus quemlibet peccato
rem Require in ſequenti ſermone.

De eodem. ſer. lij.

PEtrus ad ſe re
uerſus dixit Act. xij In ep'la
hodierna agit̄ quō herodes incar
cerauit petrū. Per herodē ſignificā
tur diabolus. herodes em̄ interp̄ta
tur glorians in pellibus vel in pul
chritudine. Dyabol9 eniz gl'abat̄ i
pulchritudine ſua ꝛ erexit ſe cōtra
deū ꝛ cecidit i abiſſuz. iſa. xiiij. Quō
cecidiſti lucifer q̄ oriebaris mane
Et ſequitur p̄didiſti ſapientiaz in
decore tuo. Iſte incarcerauit petrū
i. malū xp̄ianuz. ſic̄ em̄ petrus ne
gauit criſtuz ſic mali xp̄iani abne
gant criſtum qn̄ peccāt. vn̄ apl's
ad Tituz. i. Confitentur ſe verb noſ
ſe deum fc̄is aūt negant. Captum
autem pc̄ōrem ligat ſeptez cateis
q̄ ſignt̄ p ſeptē funes quibus ſam
ſō fuerat alligatus Iudic. xvi. per
quos et̄ intelliguntur ſeptem pec
cata mortalia. p̄mū vinculū eſt ſup
bia. hoc vinculo dyabol9 ligat ocl'os
ſupborū ita qꝫ non pn̄t neqꝫ volūt
reſpicere terraz de qua nati ſunt Ec
cleſia. x. quid ſupbis t̄ra et cinis.
ocl'os hn̄t eleuatos i altū ꝛ iō ma
ledicti ſunt a dn̄o Prou. xxx. Ma
ledicta genera. c9 excelſi ſūt oculi
ꝛ palpebre ei9 in altum Iſtud vin
culum hō debet rumpere tanq̄ for
tis ſamſō p veram cordis huilita
tē ſic̄ dauid q̄ dicebat. Huiliat9 ſū
ꝛ liberauit me. Dyabolus em̄ eū ex
cecauerāt vt ſupbe numeraz popu
lū ſuū ꝛ ideo dn̄s plagauit populū
ſuum. vt dicitur. ij. Re. xxiiij. Sz cū
huiliaret ſe dicens Ego ſum q̄ pec
caui. iſte oues q̄d fecerunt. ſtatim

liberatus eſt a vinculo dyaboli ſcꝫ
a ſuperbia Scd̄m vinculum eſt inui
dia. Jſto vinculo ligat dyabolus
aures inuidi quia inuidus non pōt
audire aliqd bonuꝫ de proximo ſuo
niſi doleat ſic iudei qui ↄtinebant
aures ſuas qn̄ ſtephanus commē
dauit xp̄m vt dicitur Actuuꝫ. vij.
Sed̄ vtinam inuidi in omnibus ci
uitatibus aures haberent vt de pro
fectibus oīm torquerent̄. Jſtud vi
culū debet rumpi p veram caritatēꝫ
q₂ caitas non gaudet de malo alte
rius. ſed magis dolet tanꝙ de ꝓprio
malo. p̄. Cor. xiij. Caritas benign̄
eſt ⁊ ſemper cō gaudet benignitati
Terciuꝫ vinculum eſt ira. Jſto vin
culo ligat dyabolus cor hominis
ꝙ fit iracundus ⁊ neſcit aliquid co
gitare de deo. ſ₃ quō ſe vindicare poſ
ſet Damaſcenus Jra eſt deſideriuꝫ
vindicte. Q̄ntuꝫ autem ira noceꝫ ho
mini dr̄ Prou. xxix. Qui ad indig
nandū facilis eſt. erit ad oia pctā
ꝓnior Aug⁹. Janua oīm viciorum
eſt iracundia. qn̄ clauſā virtutibꝰ
interius dabitur reqes q₂ ad oē fa
cin⁹ auiſabit̄ irati anim⁹ Jſtd vinc
lū debet rūpi per modeſtiam ⁊ paci
entiam Prou. xvi. melior eſt pati
ens viro forti. Quartū vinculū eſt
acidia. Jſto vinculo ligat diabol⁹
pedes hoīs. ita ꝙ non pmittit eum
ire ad ecc̄iam. ad ſermoneꝫ. ad in
dulgētias ⁊ ad q̄libet bō opa faciē
da tardū fac̄. puer. vi. O piger va
de ad formicaꝫ ⁊ ↄſidera vias ei⁹ ⁊
operacōnes. diſce ab ea ſapientiaꝫ
q̄ cum non habeat preceptorem ⁊
racōnem ſicut bō tn̄ p̄parat ſibi in

eſtate qd comedat in hyeme. Jn
hac enīꝫ vita eſt eſtas poſt hāc vi
tā venit hyems quo nemo p̄t ope
rari Jſtud vinculū debet rumpi per
bonā opacōem Jo. vi. Operami duꝫ
dies eſt. venit em̄ nox qn̄ operari n̄
licet. Quintum vinculum eſt auari
cia Jſto vinculo ligat dyabol⁹ ma
nus auari ⁊ non permittit eum ele
moſinas dare. Aug⁹. Maledictus
diſpenſator auar⁹ cuius larg⁹ eſt
dn̄s Jſtis dicetur in die iudicij. Jte
maledicti in ignem eternū. eſuriui
⁊ non dediſtis mihi manducare.
Jſtd vinculum debet rumpi. per ele
moſinaruꝫ largicōeꝫ. Ecc̄i. iiij. Fili
non ſit manus tua porrecta ad ac
cipiendū. ſed ad dandum collecta
Sextū vinculū eſt gula. Jſto vincu
lo ligat dyabol⁹ totum corp⁹ hoīs
et facit eum impotenteꝫ ad reſiſtē
dum carnalibus deſiderijs Jſtud
vinculum debet rumpi per ieiuniuꝫ
Jheronimus. Sumenda ſunt ali
menta ſicut medicamēta que ſi ex
tra mēſuram capiuntur non ſani
tas ſed mors adquirit̄. Septimū
vinculum eſt luxuria Jſto vinculo
ligatur homo quando vix bonum
poteſt cogitare. prima. Corinth. vi
qui fornicatur in corpus ſuum pec
cat. Jſtud vinculum debet rumpi
per corporis mortificacionem. Ad
Colo. iij. Mortificate membra ve
ſtra que ſunt ſuper terram. fornica
cionem immundiciā. libidinem vi
tate ꝓpt̄ q̄ venit ira dei in filios dif
fidencie Si autem aliquo iſtorum
vinculorum ſumus ligati. debem⁹
inuocare auxiliuꝫ bt̄i petri cui dn̄s

poteſtatē ſoluendi atq; ligādi tri
buit. Exemplū apud coloniā ciui
tatē in monaſterio ſācti petri erat
monachus quidam leuis lubricꝰ
⁊ laſciuus. hic dū ſubita morte fuiſ
ſet preuentus ad iudicem ducitur
⁊ pctā ꝓpria ipſuʒ accuſabāt Vnū
pctm̄ dixit. Ego ſuʒ ſupbia q̄ te ſu
per alios extuliſti. Aliud dixit. Ego
ſum cupiditas tua qua ſemp ꝯtra
deū ꝯcupiſti. Aliud dixit. Ego ſum
mendaciū tuū in quo menciendo
peccaſti. Sanctꝰ autē petrus cuius
monachꝰ erat venit ⁊ ꝓ eo interceſ
ſit Reſpondit iudex quō ſaluꝰ fieri
poteſt qui tanta ſcelera ꝯmiſit. ro
gante autē beato petro cū beata vir
gine maria. iuſſit iudex vt aīa eius
ad corpus rediret et penitentiam
ageret Statī btūs Petrꝰ cū claue
quam in manu tenuit demones in
fugaʒ ꝯuertit. Ipſoq; de morte re
deunte narrauit omnia q̄ ſibi eue
nerāt ⁊ ſic euaſit piculū. Rogemꝰ.

De ſancto laurentio. F. liij

Igne me examina

ſti ⁊ non eſt inuenta i me iniq̄tas
Pſalmiſta In iſtis verb poſſumꝰ
tria notare ad commendacōeʒ be
ati Laurēcij Primū eſt ꝓbata eiꝰ
ſanctitas ibi. Examinaſti. Secūdū
eſt examinacōnis eius q̄litas ibi.
igne. Terciū eſt eiꝰ innocentia ibi
Et non eſt inuenta in me iniquitas
Circa primū notandū ꝙ examina
cō domini in preſenti. eſt ſignuʒ di
lectōis Ad heb. xij. Quē diligit deꝰ
caſtigat. Augꝰ. ſi exceptꝰ es a fla
gello cū paſſione exceptus es a nu
mero fideliū. noli ergo in pueritia
iniquo ſēſu eſſe vt dicas. plꝰ amat
pater meus fratreʒ meū ꝙ̄ me cui
pmittit facere q̄d vult Quia ſi me
moueo ꝯtra eius iuſſionem ſtatī
flagella inuenio. potius gaude ſb
flagellis. tibi enī ſeruatur heredi
tas. Illis ad tempus parcit quos
in eternū damnabit. non timeas
ergo flagella ſʒ exhereditari Gre.
Id̄o hic quibuſdam parcit vt in et
num feriat. ideo autem hic ferit n̄
parcēdo vt in eternū parcat Augꝰ
hic vre hic ſeca vt in eternū pcas.
Iſtud ſciuit btūs lau. ideo fuit ad
ſuſtinendū paratꝰ. vt legitur Cū
enī deciꝰ ceſar beatū ſixtū papā ac
cepiſſet ⁊ ad carcereʒ duci iuberet
beatus laurēciꝰ qui eius dyaconꝰ
erat cucurrit poſt eum clamans.
Quo progrederis pater ſine filio.
quo ſacerdos ſancte ſine miniſtro
propas. tu nunq̄ ſine miniſtro ſa
crificium offerre ꝯſueueras Quid
ergo i me diſplicuit paternitati tue.
nunq̄d degenerē me ꝓbaſti. expe
rire certe vtrum miniſtrum ydone
um elegeris cui cōmiſiſti dominici
corporis ⁊ ſāguinis diſpenſacōem
Cui beatus ſixtus. non ego te deſe
ro neq; derelinquo fili mi. ſed maio
ra tibi debentur ꝓ fide chriſti certa
mina. nos quaſi ſenes leuioris pu
gne curſum recipimus. Te autem
quaſi iuuenem manet glorioſior
de tiranno triumphus. poſt tridu
ūm me ſequeris ſacerdotem leuita
Deditq; ei omnes theſauros preci
piēs vt pauperibꝰ ⁊ eccleſijs ero

garet. Beatus igitur laurenti⁹ die
ac nocte xp̄ianos quesiuit: ⁊ vni
cuiqꝫ ꝑut opus fuit miniſtrauit di
ligenter. venitqꝫ ad domum cuiuſ
dã vidue q̄ multos xp̄ianos in do
mo ſua abſconderat quã long⁹ do
loꝛ capiebat. Scũs aũt laurenti⁹
ꝑ impoſicõem manus eã a dolore
capitis liberauit. ⁊ pauperꝫ pedes
lauans oĩbuꝫ elemoſinam dedit.
Tandẽ eadeꝫ nocte in domo cuiuſ
dam xp̄iani veniens quendã cecũ
ibidẽ reperiens. ⁊ facto ſigno cru
cis eum illũiauit. Cum aũt beat⁹
ſixtus decio nollet ↄſentire: nec ido
lis immolare: ipſũ ad decollandũ
duci precepit. Accurrens autẽ bea
tus laurenti⁹ poſt ipſũ clamabat.
Noli me derelinq̄re pater ſancte.
qꝛ theſauros tuos iam expendi. Ec
ce in iſtis verbis ꝑtꝫ q̄ꝫ ꝑatus fuit
btũs lau. ſuſtinere mortẽ ꝓpter de
um. Exemplo ipſius debemus liben
ter ſuſtinere tribulacões ſcientes
qꝫ hoc totũ facit de⁹ ad ꝓbacõꝫ no
ſtram. ¶ Sciendũ qꝫ deus ſolet ma
xime hoĩes ꝓbare in tribus. ſ. in
rebꝫ. amicis ⁊ in corpe. Exemplũꝫ
h⁹ hẽmus in btõ iob quẽ ꝓbauit
deus in amicis. rebꝫ ⁊ corpe. Vnde
de eo legiť iob .i. qꝫ quadã die duꝫ
aſtabãt filij ſui ante altare dei: af
fuit ⁊ ſathã. Cui dñs ait. vnde ve
nis. Qui ait. Circuiui terrã ⁊ ꝑam
bulaui eã. dixitqꝫ dñs ad eũ. nun
quid ↄſideraſti ſeruũ meũ iob. eqꝫ
non ſit ſilis ei in terra. hõ ſimplex
⁊ rectus. ac timens deũ ⁊ recedẽs a
malo. Rñt ſathã. Nunq̄d fruſtra
timet iob deũ. Tu vallaſti domuꝫ
eius. vniuerſãmqꝫ ſbãm ꝑ circui
tum. Extende paululũ manũ tuã ⁊
tangam cuncta que poſſidet. Cui
dñs. Ecce vniuerſa que hꝫ in mãu
tua ſunt. tñ in eum non extendas
manũ. Egreſſuſqꝫ eſt ſathan a fa
cie dñi ⁊ cepit temptare iob. Qua
dam die cũ ſederent filij iob. vij. ⁊
tres filie in domo fratris ſui p̄mo
geniti: venit nunci⁹ ad iob dicẽs.
Boues arabant ⁊ aſine paſcebã
tur iuxta eos. veneruntqꝫ ſabei ⁊ tu
lerunt. noſqꝫ ꝑcuſſerunt. ⁊ effugi
ego ſolus vt nunciarem tibi. Erãt
autẽ quinq̄gĩta iuga boũ ⁊ quin
gente aſine q̄s vna die perdiderat.
Et adhuc illo loquente venit ali⁹
nunci⁹ dicens. Ignis cecidit de ce
lo. omnes oues ⁊ pueros ↄbuſſit
q̄ cuſtodiebant eos: ⁊ effugi ego
ſolus vt nunciarem tibi. ſeptẽ mi
lia ouiũ fuerunt. Adhuc illo loq̄n
te venit terci⁹ nunci⁹ nuncians cal
deos veniſſe ⁊ tria milia camelorũ
abſtuliſſe ⁊ ſeruos occidiſſe. Et ad
iecit. ego ſolus ⁊c. Adhuc eo loq̄n
te venit quartus nunci⁹ dicens. Fi
lijs ⁊ filiab⁹ tuis veſcentibus in do
mo primogeniti tui vehemẽs ven
tus irruit: ⁊ aſſumpſit omnes cuꝫ
domo: ⁊ effugi ego ſolus vt nũci
arem tibi. Et ait iob. Dñs dedit. do
minus abſtulit. ſicut dño placuit
ita factum eſt. ſit nomen dñi bene
dictum. Ecce quõ ꝓbauit eũꝫ dñs
in rebus. in pueris. ⁊ cũ reuerſus
fuiſſet ſathan ad dñm dedit ei po
teſtatẽ vt ꝓbaret eũ in corpe. ⁊ ꝑ
cuſſit eũ ſathan vlcere peſſimo: a
plãta pedis vſqꝫ ad verticẽ capitis

ſſ v

qui cum radebat ſcabiem ſedebat
in ſterq̃linio. Inſup ⁊ vxor eius ſb
ſanãs ei ait. Permanes adhuc
in ſimplicitate tua. Qui ait. quaſi
vna de ſtultis mulierib⁹ locuta es
Si bona ſuſcepimus de manu domi
ni. mala aũt quare nõ ſuſtineã⁹.c
In oĩbus hijs non peccauit iob la
bijs ſuis: neq̃ ſtultũ quid ↄtra de
um locutus eſt. Ecce quõ habem⁹
exemplũ paciencie in beato iob.
Eodẽ modo ꝓbauit dñs beatũ lau
renciũ. Primo in rebus. Philipp⁹
imꝑator cum fidem xpi recepiſſet
miſit deciũ militem ſuũ cum exerci
tu ſuo ad galliaȝ: que ſibi rebella
bat. Cumq̃ ꝓſpere egiſſet ⁊ terrã
ſubiugaſſȝ: redijt. Quod audiens
philipp⁹: occurrit ei ad ciuitatẽ ve
ronã. Decius aũt in ſuperbiam ela
tus: cepit aſpirare ad impiũ ⁊ no
cte imꝑatore dormiente in ſtrato
ſuo ſub papilione: deci⁹ latẽter in
troiuit papilionem ⁊ dñm iugula
uit. Exercitũ autẽ qui cũ imꝑatore
venerat: ad ſe prece ⁊ precio. mũe
ribus ⁊ ꝓmiſſis attraxit ⁊ romam
ꝯperauit. Audiens hoc philippus
iuuenis occiſi imꝑatoris fili⁹: ve
hementer extimuit: ⁊ totũ theſau
rum patris ⁊ ſuũ beato ſixto ⁊ lau
rentio cõmendauit. vt ſi ipſũ a de
cio interfici ↄtingeret: theſaurum
ipſũ eccleſijs ⁊ pauperibus eroga
rẽt. P⁹ hoc philipp⁹ aufugit ⁊ ſe a
facie decij occultauit. Senatus igi
tur obuiã decio ꝓceſſit. ⁊ in impe
rium ipſũ ↄfirmauit. Ne vero ꝓdi
torie: ſed zelo ydolatrie dñm ſuuȝ
occidiſſe videret̃ xpianos cepit cru

delissime ꝑſequi: precipiens illos
ſine vlla miſericordia cruciari. In
hac ꝑſecucõne multa milia marti
rum corruerunt. inter quos etiam
philipp⁹ iunior martirio coronat⁹
eſt. P⁹ hoc decius inq̃ſicõnem the
ſauri dñi ſui faciens: oblatus ẽ ei
papa ſixtus tanq̃ qui xpm coleret
⁊ imꝑatoris theſaurũ haberet. tũc
deci⁹ ipſũ in carcere recipi iuſſit: do
nec ꝑ illata tormenta ⁊ xpum ne
garet ⁊ theſauros ꝓderet. Papa
autẽ ↄmiſit beato laurentio totuȝ
theſaurũ. qui tota nocte q̃ſiuit vn
diq̃ paupes: ⁊ theſaurũ eis diſtri
buit. In hoc btũs laurentius maxi
me eſt ꝓbatus q̇ habuit theſau
rum in ſua poteſtate ⁊ potuiſſet ef
fugiſſe ⁊ totũ obtinuiſſe: ſ; noluit.
Vnde de eo cantat̃. Qui potuit trãſ
gredi ⁊ non eſt tranſgreſſus. ⁊ fa
cere malũ ⁊ non fecit. Multi enim
dimittunt male agere ꝓpter hoc q̇
non põt facere. ſic non fecit beat⁹
laurentius. Scdo ꝓbauit eum dñs
in ꝓprio corpoꝛe: q̃ multa martiria
ſuſtinuit ⁊ tñ in fide patienter ꝑſe
uerauit. Cũ eñi papa duceretur ad
mortẽ: cucurrit poſt eum clamans
Noli me derelinq̃re pat̃ ſancte. q̇
theſauros tuos expendi quos tra
didiſti mihi. Qd audiens decius:
tradidit eũ valeriano prefecto vt
aut theſauros ꝓdat aut dijs ſac̃
ficet. Valerian⁹ tradidit eum yp
lito in cuſtodiã. Erat aũt in eadẽ
cuſtodia quidã gentilis nomĩe lu
cillus: q̃ plorando lumen oculoꝝ
amiſerat. Cui beatus laurentius
ꝓmiſit q̇ eum illuiaret: ſi in xpm

crederet ille credidit ⁊ baptiſātiue
⁊ illuiatur. Qd videns ypolitus di
xit ei. Oſtēde mihi theſauros. Cui
laurentius O ypolite. ſi in dominū
iheſum xp̄m credideris: theſauroſ
tibi oſtēdo ⁊ vitam eternā pmitto.
Cui ypolitus. Si dictis facta ꝯpen
ſes faciaʒ qđ hortaris. Ea hora cre
didit ypolitus: ⁊ ſacꝝ baptiſma
cū familia ſuſcepit. baptiſatus āt
ait. Vidi aīas innocentium letas
gaudere. Poſt hec mādauit vale
rianus ypolito vt laurentiū pn̄ta
ret. Cui laurenti⁹ ait. Ambulem⁹
pariter ambo: ⁊ mihi ⁊ tibi gloria
preparatur. Ad tribunal igitur am
bo venerunt: ⁊ fit iteꝝ inquiſicō de
theſauris. laurentius autem p tri
duū inducias petiit. quas valeia
nus eidē ſub ypoliti pollicitacōne
cōceſſit. In hoc triduo laurentius
claudos ⁊ paupes ⁊ cecos collegit
⁊ eos in palacio ſaluſtiani coram
decio pn̄tauit dicens. Ecce iſti ſunt
theſauri eterni: q̄ nunq̄ minuent
Hoꝝ autē manus theſauros in ce
lum deportauerūt. Valerian⁹ pn̄te
decio dixit. Quid narras p multa.
ſacrifica diis ⁊ magicam arteʒ de
pone. Cui laurenti⁹ Quis debet ad
orari: aut qui fact⁹ eſt: aut q̄ fecit.
Cui ille. Niſi ſacrificaueris diis di
uerſis penis interibis. Cui lau. In
felix. has epulas ſp optaui. gau
deo plane. q hoſtia chriſti effici
merui. Tunc iratus iuſſit eū ſcoꝛ
pionib⁹ cedi. ⁊ ardentes laminas
ad latus ei⁹ apponi. dixitq; laurē
tius. dn̄e iheſu xp̄e deus de deo. mi
ſerere mei ſuo tuo. q accuſat⁹ nō
negaui nomen tuū Interrogatuſ
te chriſtum confeſſus ſum Tunc
ait decius. Scio q per artem magi
cam deludis tormenta. me autē de
ludere non valebis. Teſtoꝛ deos ⁊
deas. q niſi ſacrificaueris: diuer
ſis penis punieris. Tunc iuſſit eū
plūmbatis cedi. laurenti⁹ aūt ora
uit dicens. Domine iheſu xp̄e acci
pe ſpm̄ meum. Tunc audiente de
celo inſonuit dicens. Adhuc mul
ta tormenta tibi debētur. Tunc de
cius furore repletus dixit. Viri ro
mani audiſtis demones iſtum ſa
crilegū ꝯſolantes. q̄ nec deos colit
nec tormenta metuit. nec iratos
principes expaueſcit. Juſſit eū ite
rum ſcoꝛpionibꝰ cedi. ⁊ ſubridenſ
beatus laurenti⁹ grās egit deo ⁊ p
aſtantibus dn̄m exorauit. Tunc
ait quidā miles noīe romanuſ ad
beatū laurentiū video ante te iuue
nem pulcherrimū ſtantē ⁊ mēbra
tua cū lintheo tergentē. Adiuro ergo
te p deum ne me derelinq̄s: ſꝫ feſti
nanter me baptiſare. Tunc ait de
ci⁹ valeriano Puto q iam p artē
magicā victi ſum⁹. ⁊ iuſſit eum de
catena ſolui. ⁊ in cuſtodia ypoliti
recludi. Romanus aūt afferens vꝛ
ceū cum aqua: ad pedes laurentii
pcidit ⁊ ſacrum baptiſma ab eo
ſuſcepit. Qđ audiens deci⁹: roma
nū fuſtib⁹ cedi iuſſit. q̄ cum libeꝝ
xp̄ianum ſe ꝯfiteret. iuſſu decii de
collatus eſt. Eadē nocte laurenti⁹
ad deciū adducitur. Cū ypolit⁹ fle
ret ⁊ ſe xp̄ianum clamare vellʒ: di
xit ad eū laurenti⁹ In interiori hoi
ne xp̄m ꝯfitere ⁊ abſcondе. ⁊ dum

clamauero: audi ⁊ veni. Oīa igit̄
tormentoꝝ gñā ante deciū afferū
tur. Dixit ḡ decius ceſar lau. Aut
diȷ̄s ſacrificabis: aut nox iſta in te
cū ſupplicȷ̄s expendet. Cui lauren.
Mea nox obſcurū non hꝫ: ſed oīa
ī luce clareſcūt. Dixit deci⁹ Afferat̄
lect⁹ ferre⁹ vt requieſcat in eo ↄtūax
lau. Miniſtri ḡ eū exuerunt: ⁊ ſu
per cratem ferreā extenderūt. ⁊ pru
nis ſuppoſitis eū cū furcis ferreis
ↄpreſſerunt. Dixitqꝫ lau. decio. Vi
de miſer ꝙ carbones tui mihi refri
geriū preſtant. tibi autē ſuppliciū
eternū parant. ⁊ adiecit. Ecce miſ
aſſaſti vnā ptem: gira aliā ⁊ man
duca. ⁊ eleuatis in celū oculis di
xit. Grās tibi ago dñe. ꝙ ianuas
tuas ingredi merui ⁊ ſic ſpiritum
emiſit. Confuſus decius cū valeria
no ambulauit in palacium tiberȷ̄
relicto corpe ſup ignem. Rꝰ ypoli
tus mane rapuit ⁊ cū iuſtino preſ
bitero ſepeliuit. Exemplū. Cū hem
ricus impator obȷ̄ſſet: multitudo
maxima demonū ante cellā cuiuſ
dam eremite tranſibat. Qui a pta
feneſtra interrogauit vltimū q̄d
hoc eſſet. Ac ille. Legio demonum
ſumus q̄ ad mortē ceſaris ꝑpera⁹.
ſi forte in eo aliq̄d inueniam⁹ ꝓpri
um. Adiurauit autē eum vt ad ip
ſum rediret. Qui rediens dixit. Ni
hil ꝓfecimus. ꝙ dū bona ⁊ mala
eius ponderata fuiſſent appoſita.
aduſtus lau. ollā aureā attulit. ⁊
dū ſic ſupaſſe videbant̄: olla addi
ta ps ſtatere plurimū ponderauit
Tunc ego iratus vnā aurem olle
corrupi. Reptum eſt igit̄ tunc im
pa͡torem obȷ̄ſſe ⁊ vnā aurem cali
cis quē idē impator in honore bea
ti lau. ↄpauerat eodē tpe fractum
fuiſſe. Rogemus.

De eodem. ſ. liiȷ.

Igne me examina
ſti: ⁊ nō eſt inuenta in me iniqui
tas. Ps. xvi. Notandū ꝙ dñs exa
minauit ſcīm lau. in trib⁹. ſ. vtrū
haberet pfectā fidem. integrā ſpē.
⁊ veram caritatē. Primo examina
uit eū in fide. ꝙ ſine fide nullus pt
deo placere Aug⁹. Sine fide oīs la
bor vacu⁹ eſt. Taliter quippe ē: vt
ſine fide vera q̄ſquis vellet deo pla
cē q̄leſi aliq̄s tendēs ad pa͡triam in q̄
ſcit ſe bene victurū relinq̄t itineris
rectitudinē ⁊ improuidus ſectetur
errorem: quo nō ad beatam vitā
puemat: ſed in precipicium cadat
Probauit aūt eum in fide dupli
ter. ſ. vtꝝ hr̄et fidem interi⁹ in cor
de ⁊ exteri⁹ in ore. Hȷ̄s duob⁹ mo
dis eſt fides hñda vt hō in corde fi
dem hēat. ⁊ ↄſtanter hoc in ore pre
dicet Ro. x. Corde credit̄ ad iuſtici
am. ore aūt ↄfeſſio fit ad ſalutem.
In his duob⁹ beatus lau. pfectus
fuit. Qꝫ fidē interius habuit: pꝫ p
opera eius exteriora. Fides em̄ cor
dis ab hoībus videri non pt̄. ꝙ ſo
lus de⁹ intuetur cor: ſed per opa hō
minis pt̄ cognoſci fides eius Jac.
ȷȷ. Oñdam tibi ex operib⁹ meis fidē
meā. Nam ſi hō magna opatur ſi
gnū eſt ꝙ fides eius magna ē: ſed
ſi pua vel nulla hō opatur: nulla

augusti⁹ Cū oēs btōs mīres q̄s nob̄ [illegible] antiq̄tas honorificam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tota [illegible] [illegible]

fidẽs eius reputatur. q fides ſine
operib9 mortua eſt. Vnde pʒ q be
atus lauꝛ. magnã fidẽ habuit. q
q̃nto plus tribulabat̃: tanto ma
iora opabat̃. Cũ em̃ beatus ſixt9
ad carcerem duceret̃: cucurrit p9
eũ. d. Noli me derelinq̃re pr̃ ſcẽ: vt
dictũ eſt in prece. ſer. Habuit au
tem fidẽ in ore. qd pʒ in hoc. q no
men iheſu xp̃i publice predicauit
ꝛ nunq̃ negare voluit. Cũ em̃. b.
lau. decio p̃ntatus fuiſſet. ꝛ de the
ſauris q̃reretur: p triduū induci
as petijt. ꝛ collegit vndiq; paupe
res cecos ꝛ claudos. ꝛ ſtatuẽs eos
corã decio dixit Hoꝝ man9 theſau
ros deportauerũt ꝛc̃ vt ſupra. Se
cundo ꝓbauit dñs beatum lau. in
ſpe vtꝝ haberet firmã ſpem in deũ
Et hoc põt ꝓbari p tria. Primum
eſt magnanimitas in aggredien
do terribilia ꝓpter deũ. Secundum
eſt acerbitas in ſuſtinendo. Terci
um eſt immobilitas in pſeueran
do. Hec tria fuerunt in beato lau.
Viriliter ꝛ audacter aggreſſus ẽ
penas. qd patʒ in hoc. q cucurrit
p9 beatũ ſixtũ cũ duceret̃ ad mortẽ
dicẽs. Quo pgrederis ſine filio pr̃
ꝛc̃. Ecce q̃ fortis fuit eius ſpes in
deũ: qui tam patus fuit ſuſtinere
mortem. Gre. Tanto ſpes in deum
ſolidior ſurgit: quãto maiora q̃s
ꝓ illo ptulit. ſic patʒ quõ aggreſ
ſus fuit audacter. Scdo ſuſtinuit
letanter. ſic enim eſt ſuſtinendũ. ij
Chor. vij. Supabundo gaudeo in
omni tribulatione mea. Job. vi.
Hec mihi ɔſolatio vt affligẽs me
dolore non pcat ne ɔtradicaʒ ſer

monib9 eius. Ber. Cũ ſentio te ira
tum: te ſpero tunc ꝓpiciũ. q cũ ira
tus fueris mĩe recordaberis. Talẽ
ſpem habuit. b. laurẽ. q letanter
ſuſtinuit. qd pʒ in hoc q cũ decius
diuerſa genera tormentoꝝ iuſſit
afferri: rñdit Infelix. has epulas
ſp optaui ꝛ gaudeo plane. q hoſ
tia xp̃i effici merui. Tercio pſeue
ranter pdurauit in oĩbus penis ſu
is. Vnde cum ſup cratẽ poſitus fu
iſſet ꝛ furcis ferreis ɔſtringeretur
inſultauit carnificibus q nimis te
pide punirent. Et dixit decio. Ecce
miſer carbones tui mihi refrigeri
um preſtant. tibi autẽ ſuppliciũ et
num. ꝛ adiecit. Ecce miſer aſſaſti
vnam ptem: gira aliã ꝛ mãduca.
ꝛ grãs agens deo dixit Grãs ago
tibi dñe. q ianuas tuas ingredi
merui. ꝛ ſic ſpm̃ emiſit Tercio ꝓ
bauit dñs lau. vtꝝ pfect9 eſſet in
caritate quã habuit. qd pʒ ex hoc
q multa tormenta ſuſtinuit pro
deo. ꝛ p nulla a deo ſepari potuit.
Caritas em̃ eſt vinculum quo hõ
vnit̃ cum deo Gre. Amor eſt vincu
lum vniens amantẽ cum amato ꝛ
econtra. Rñ em̃ duo vincula cõne
xa ſunt: q̃nto magis trahunt̃ tan
to magis ɔſtringunt̃. Hoc fit qñ
amor hoĩs ɔnexus eſt cũ deo ꝛ ecõ
tra. Juxta illud ꝓuer. viij. Ego di
ligẽtes me diligo. Can. ij. Dilcũs
meus mĩa ego illi. Ber. Quid inq̃t
tenaci9 vinculo caritatis qd nec a
quis tribulationũ diluit̃. nec ven
to minaꝝ vel ꝓmiſſionũ diſſoluit̃
nec gladio mortis diuidit̃. Vnde
can. viij. Fortis ẽ vt mors dilcõ. Et

multo fortior. qꝛ ꝓpter dei dilcōem
ↄtemnit hō mortē. Aug⁹ Nihil for
tius hoīe hn̄te caritatē. Amantem
enī nulla pena pōt ſepare a carita
te xp̄i. Ro. viij. Quis nos ſepabit
a caritate xp̄i: tribulatio ⁊c̄. q. d.
nullo mō pn̄t iſta hōiem ſepare a
caritate dei. Ber. Oīa grauia facit
amor dei leuia. Certe iſtud inuení
mus in beato laur̄. Vn̄ de eo dicit
amb. Fortiſſimū martirem ſeuiſſi
ma pſecutoꝝ flamma ſupare non
potuit. qꝛ longe ardenti⁹ veritatis
radijs mens ei⁹ accenſa feruebat.
Rogem⁹ ergo.

In aſſumpcōe beate marie. Sermo. lv.

Intrauit ihesus in
q̄dam caſtellū. Lu. x. Ad litterā
iſtud caſtellū fuit ciuitas quedaꝫ
noīe bethania. Per ciuitatē iſtam
ſignificat̄ beata virgo. quā ciuita
tem ih̄s intrauit: qn̄ humanā na
turā ex ea aſſumpſit. Sciendū au
tem q̄ tria ſunt q̄ reddunt aliquā
ciuitatē ↄmendabilē. ſ. mundicia
plateaꝝ. abundātia aquaꝝ et
muroꝝ fortitudo. Iſta tria copioſiſ
ſime inuenim⁹ in hac ciuitate. ſ. in
btā virgine. Beata enī virgo ma
ria ↄmendat̄ primo a mundicia.
Fuit enī mundiſſima corpe ⁊ aīa.
ideo ↄmendat eā ſpūſſanctus. d.
Can. iiij. Tota pulcra es amí. me.
⁊ ma. non eſt in te quo ad animā
Hugo dicit. In corpe te pulchrā
fecit virginitas. in mēte te pulcrā
exhibuit humilitas. iocunde te in
tueor. qꝛ nullā maculam in te inue
nio. Sꝫ multo amplī⁹ delectat me.
qꝛ te totam plenā dulcedine inue
nio. Aug⁹. Virgo maria pulcher
rima. pudica virgo. corpe ⁊ aīa de
cora. Bern. Puto q̄ copioſior grā
ſcīficacōis in mariā deſcendit q̄ in
alios ſcōs: q̄ non ſolū ipſaꝫ ab ori
ginali pctō mūdauit: ſꝫ ab omni
pctō immunem ↄſeruauit. Decuit
enī reginā celi. dei mr̄eꝫ quodā ſpe
ciali priuilegio vitā ab omi pctō
ducere immuneꝫ: q̄ paritura erat
hūani gn̄is redēptorē. Oriḡ. Quid
pulchus q̄d mundi⁹ hac v̄gine q̄
in vtero ſcīficatur. c⁹ corpus hita
culuꝫ deo prepat̄. cuius ſmo ſine
maḡ vtilitate non pfertur. c⁹ op⁹
inter oēs nacōes humilimū ↄpro
bat̄. ſuauis p paciam in tribulati
onib⁹. p deuocōem in meditationi
b⁹. p ↄpaſſionē in alioꝝ afflictōni
bus. p dulcedinē in ſubueniēdo ip
ſam inuocantib⁹. Aug⁹ Si oēs ſcī ⁊
ſcē ↄgregati eēnt ⁊ q̄reretur ab eis
an pctm̄ hr̄ent. quid r̄nderent niſi
q̄d iohēs dicit in epi. v. ca. Si dixe
rim⁹ q̄ pctm̄ non hēmus noſipōs
seducim⁹: ⁊ ve. in no. non eſt. exce
pta ſola virgine maria. de q̄ ꝓpter
honorem dn̄i cū de pccīs agit̄: nullaꝫ
ꝓrſus volo fieri mencōm. Ber. Re
gina virgo. gēmis ornata virtute
⁊ ſpē ſua ⁊ pulchtudine ſua. celeſti
bus cognita agminib⁹ in mētis ⁊
corpis decorē prefulgida. celi ciuiū
in ſe ꝓuocuit aſpectū. ita vt celeſteꝫ
nunciū ad ſe deſup deduceret ⁊ dei
filiū in ſui ↄcupia incarnaret. Ecce

quõ ſcĩ ↄmendauerunt mundici
am hꝰ ciuitatis quã dñs inhitare
dignatꝰ eſt Vñ pſ̃. Glorioſa dcã
ſunt de te ciuitas dei. Jdõ bene figu
rata eſt p illa in ciuitatẽ quam vi
dit ioħes deſcendentẽ de celo. cuiꝰ
platee ⁊ muri fuerunt ex auro pu
riſſimo. De cuius claritate ⁊ mun
dicia dĩ Apoca. xxi. Ciuitas hec nõ
eget ſole neq̧ luna vt luceãt in ea
nã claritas dei illuĩauit illam. Se
cundo ſolet ciuitas ↄmendari ex
aquaꝝ abundãtia. ſic maria ↄmẽ
datur ex abundãtia grãrum. Vn
de ait angelus ad eã. Aue grã ple
na. Lu. i. Ber. Vas liquore plenũ
ſi commoueat̃ de facili effundit li
quorem ſuũ. ſic maria ſi cõtinue p̃
cibꝰ mouet̃: effundit in nos grãm
ſuã Vnde ipſa ait eccĩ. xxiiij Jn me
oĩs via virtutis ⁊ veritatis. Et ſeq̃
tur. Tranſite ad me omnes q̃ ↄcu
piſcitis me ⁊ a generatioĩbꝰ me
is ⁊ a gratiis adimplemini. Dicit
oẽs. nullũ excipit quantumcunq̧
paupem vel infirmũ vel pctõrem.
Ber. Maria ſinũ ſue mĩe oĩbꝰ ape
rit. Propter abundantiã g̃ grati
aꝝ ſuaꝝ ↄpatur fonti. Pſa. lviij.
Erit q̃ſi fons aquaꝝ cuius non de
ficient aque Ber. Maria ẽ fons in
deficiens ſp ſcaturiens. ſp fluens.
ſp aquas grãrum oĩbus prebẽs.
Et ideõ clamat pſa. lv. dicẽs Oĩs
ſitientes venite ad aquas. bibite
cũ leticia. Ber. Hec eſt illa mr̃ mĩe
que dixit ad filiũ deficiente vino in
nuptiis. vinũ non hñt. Cõpaſſa
eſt enĩ eorũ verecundie. ſic miſeri
cordẽ ⁊ benigniſſimã ſe exhibuit

Quid enĩ de fonte pietatis pcederz
niſi pietas. Nonne q̃ pomũ tenu
erit manu ſua dimidia die. reliq̃
diei pte ſeruabit odorem. Quantum
ergo virtus illa viſceã pietatis af
fecit in quibꝰ filiꝰ dei nouem men
ſibus reqeuit. Et qꝛ ſic plena ẽ ma
ria aq̃s mĩe ⁊ grãꝝ: de facili effun
dit grãm ſuam ⁊ miam. qꝛ p mo
dico ſeruicio ſibi exhibito hoĩ ob
tinet vitam eternã. Exẽplum. Qui
dam miles valde diues ad tornea
mentũ vadens: dum p quandam
ciuitatẽ iret: quandã virginẽ pul
cherrimã vidit filiã viri pauperis
⁊ accenſus in eius amorẽ pñtibus
eius decẽ marcas argenti dedit: vt
vna nocte eam ſecũ dormire face
rent Cũq̧ nocte lectũ eius intraſſ;
q̃ſiuit de noĩe eius Jlla autẽ flens
rñdit. maria vocor. Rogo ergo te
ob honorẽ marie cuius noĩe vocor
vt mihi pcas. qꝛ ei voui caſtitatẽ
meã. Stati ille ſurrexit. d. ob hono
rem eius tibi pcam Jnſup vt ei ſer
uire poſſis monaſterio te tradam
duxitq̧ virginẽ illam ad clauſtꝝ
qđdam pmittens qꝛ in reditu ſuo
vellet clauſtro ſatiſfacere Cũq̧ ad
torneamentũ pceſſiſſet: puella il
la p dño ſuo btẽ marie ſedule ſup
plicauit. Cũ aũt alii milites de tor
neamento redirent: ille occiſus ⁊ ĩ
campo ſepultus non rediit. Qđ vi
dens abbatiſſa: ſe eẽ deceptam di
xit. puella aũt turbata: beatã vir
ginem mariã intime rogabat: vt
de ſtatu dñi ſui ſibi aliq̃d reuelarꝫ
Cui btã virgo apparens dixit. Sci
to qꝛ miles in torneamẽto occiſ' u

it· ⁊ ibidē ſepultus eſt·ſed qꝛ me
ꝛuerauit ſalutē meruit dic ergo abba
tiſſe: vt cito illuc pgat corp⁹ alla
tum in cimiterio ſepeliat. Que gau
dens abbatiſſe retulit· Cūqꝫ nō cre
deret abbatiſſa: puella flēs rediit
ad mariā· Cui btā virgo vt prius
mandauit: addens de occulto pctō
ſuo qd cū lacrimis ↄfiteri deret· ⁊
nudis pedibus cū ↄuentu ſuo illuc
iret· Qd illa audiens ⁊ ſignū reco
gnoſcēs: facta ↄfeſſione ad locū p
perauit ⁊ mō roſe corp⁹ militis in
ueniens: in ſuū cimiteriū tranſla
tum honorifice ſepeliuit. Tercio mō
ciuitas eſt ↄmendabilis ꝓpter mu
roꝝ fortitudinē· Nam de ea dī Ju
dith i· Rex arphaxat edificauit
ciuitatē potentiſſimā· Arphaxat
interpretat̄ ſaluās ⁊ ſignat ſalua
torem mūdi· Ille edificauit ciuitatē
iſtā i· btām virginem mariā crea
uit· Fuit aūt potentiſſima ⁊ fortiſſi
ma ciuitas iſta· qꝛ nullis tribulatio
nibꝰ vel neceſſitatibꝰ potuit expugna
ri· Nam tpe paſſionis cū oēs apo
ſtoli ⁊ amici xpi fugerent: ipſa ſo
la fortis ⁊ immobilis perſiſtebat
Cui tūc filiꝰ dicē potuit illd Iher· i·
Ecce dedi te hodie in ciuitatem muni
tam ⁊ muꝝ eneū· Ipſi bellabunt
aduſum te ⁊ non preualebunt· qꝛ
ego tecū ſum. Oēs q̄ ad iſtam ciuita
tem ↄfugerint ſalui erūt· Vnde pt
deſignari p illam ciuitatem ſegor ad
quā fugit loth ⁊ ſaluatus ē in ea·
Geñ· xix· Augꝰ· O beatiſſima v̓go
maria ſicut a te oīs auerſus nēce ē vt
peat: ita impoſſibile ē vt oīs ad te
ↄuerſus peat· Exēplum· Vir qdā

⁊ vxor eius vnicā hñtes filiā: quā
cuidā iuueni nuptui tradiderūt· ⁊
generū ſuū ſecū in domo tenuerūt·
Mr̄ aūt filie generū diligebat mł
tum· ꝓpter hoc mali hoīes dixerūt:
q̄ non ꝓpter filiā faceret: ſz vt eidē
ſe p filia ſua ↄiungeret. Cū eīn mu
lieris animū tanta falſitas perculſ
ſiſſet: pre nimia triſticia neſciens
qd faceret: duos ruſticos ↄuenit ⁊
eos in cellario ſuo includēs ⁊ filiam
alias mittens: generū ad cellariū
mittens p vino· quē illi apprehen
dentes ſtrangulauerūt ⁊ ſup lectū
ſuū poſuerūt veſtibus eū cooperiē
tes· Cūqꝫ ad menſā ↄuenerūt ma
ritus ⁊ filia: mr̄ iuſſit filiam vt ge
neꝝ excitaret· quem cū mortuū in
ueniſſet ↄcita rediit lamentabilit̄
plorans. Pr ⁊ mat̄ ⁊ tota familia
flebat· Tandē mulier de ppetrato
ſcelere penituit ⁊ ↄfeſſa eſt ſacerdo
ti· Poſt aliqd tps inter ſacerdotē
⁊ mulierem orit̄ litigiū ⁊ ſacerdos
homicidiū generi ſui ſibi imprope
rauit· Qd cū ad noticiā hoīm deue
niſſet: mł'r ducit̄ ad iudiciū: ⁊ cre
manda igne damnatur· Cūqꝫ illa
nullū ſubſidiū inueniret: ad ſubſi
diū beate virginis ↄfugit ⁊ intrās
eccām ad imaginē btē virginis ſe
ꝓſtrauit ⁊ ſe eius grē ↄmendauit
Pꝰ modicū tps ire ↄpellit̄ ⁊ in ma
gnū ignem piecta: illeſa oīo pmā
ſit· Ac illi magis ac magis ignem
augmentabāt· ⁊ illa ſp illeſa per
manſit· Tunc lanceis ⁊ haſtis eā
inuaſerūt: nec tñ eam ledere potu
erunt· Tunc iudex obſtupuit ⁊ ali
q̄ ↄꝑſcēs: ipſam q̄ illeſā abire p

miſit. Cūq; domū rediſſet: nolens
eā deus vltra hūana ſuſpicōne ſe
dari: poſt triduū in laudē btē vir
ginis pſeuerātē ex hac vita vocauit

Cde eodem. ſ. lvi.

QVe ē iſta que
aſcēdit de deſerto. delicijs
affluens. innixa ſup dilcūm ſuum
Can. viij Hanc qōnem fecerūt an
geli in aſſumpcōe beate virginis
marie: ammirantes q̄ eſſet illa q̄
ab ipſo oīm creatore cū tanta leti
cia in celū deportabat̄. In quibus
verbis deſcribit̄ immenſitas gau
dioꝝ quibꝰ btā virgo repleta fuit
cū eam filiꝰ dei in celū introduxit.
Sciendum autē ꝙ licet beata vˀgo
maria multiplex gaudiū habuit
ex pte filij ſui in hoc mundo: tñ ſpe
cialiter habuit. vij. gaudia ſatis
magna. Primū fuit in filij ſui ↄce
pcōe ſiue annunciacōe: qñ ange
lus nūciauit ei ꝙ mr̄ filij dei eſſe de
buit. Iſtud gaudiū nulla ligua ad
plenū explicari p̄t: tñ poſſumꝰ cō
pare gaudio qd hȝ aliq̄s pauper
qñ magnū theſaurū inuenit. Iob
iij. Effodientes eū vt foderent the
ſauꝝ: gaudēt vehementer cū inue
nerint ſepulcꝝ theſauri .i. locū the
ſauri. Per theſauꝝ ſigficatur filiꝰ
dei. Ma. xiij. Simile ē regnū celoꝝ .i.
filiꝰ dei the. abſcō. in agro .i. in celo
Quem q̄ inuenit hō .i. beata maria
pre gaudio illiꝰ vadit ⁊ vēdit oīa
q̄ hȝ ⁊ emit agrū illū .i. voluntatē
hñdi. Intantū eīn in inuencōe the
ſauri eſt gauiſa ꝙ ſi dña totiꝰ mū
di fuiſſet omnia ꝓpter eū reliq̄ſſet
Hunc theſauꝝ inuenit qñ dixit ei
angelus. Ne timeas maria: q̄ſi di
ceret. Gaude ⁊ letare. inueniſti eīn
grām apud dñm. Ecce ↄcipies et
paries filiū ⁊ vocabis nomen eius
iheſus. Hic erit magnus ⁊ filius al
tiſſimi vocabit̄. Vere multū gau
dere potuit: qñ illum theſaurū in
uenit: quem multi cū magno deſi
derio in veteri teſtamento q̄ſierūt.
Vnde dicit̄ canti. v. Queſiui illū ⁊
non inueni. Qꝫ cum tam magno
deſiderio queſierūt: patet in hoc ꝙ
mulieres veteris teſtamēti multū
gaudebāt: qñ morientes filios pꝰ
ſe relinq̄bant: ſperātes ꝙ forte cri
ſtus de earum ſtirpe naſceretur. ⁊
ideo etiam ſteriles male dicte repu
tabantur. ꝙ ſine illa ſpe moriebā
tur. Hinc eſt ꝙ filia iepte duobꝰ
menſibus deflebat virginitatem
ſuam. quia ſine prole mori debuit
Nota hiſtoriam iudicū. xi. Hinc
eſt ꝙ thamar tanq̄m meretrix im
munda ſe debat. ꝙ prolem libēter
habuiſſet. ⁊ ſperauit ꝙ chriſtus
de eius genealogia naſceretur. cꝰ
deſiderium xp̄s conſpexit. ⁊ duos
filios ſibi donauit. ſcilicet phares
⁊ zara. ⁊ inde genealogiam ſuam
xp̄s aſſumpſit Math. i. Iudas āt
genuit phares ⁊ zara de thamar
Nota hiſto. ſi placet geñ. xxxviij.
Hinc etiā eſt ꝙ ruth moabita ad
pedes booz dormientis ſe ꝓiecit. cu
ius deſiderium dominus reſpexit ⁊
coram booz gratiam ei dedit itaꝙ
eam in vxorē duceret inſuper dedit

ei filium noīe obeth . ⁊ inde gene
alogiā ſuam aſſumpſit. Math. i.
Booz aūt genuit obeth ex ruth.
Nota hiſto. ruth. iiij. Ecce ſic pz ꝙ
to deſiderio antiq̄ p̄res nonſolū in
dei: ſed etiā gentiles q̄ fierunt hūc
theſaurū ⁊ filiū dei. ſed ſola maria
inuenire meruit ⁊ ideo gaudere po
tuit qn̄ angelus dixit ei Inueniſti
grām apud dn̄m. ecce ɔcipies ⁊c̄.
Secunduʒ gaudiū beate virginis
fuit in ſalutacōe beate eliſabeth.
De quo dī Luc̄. i. Exurgens maria
p⁹ ɔceptionē filij: abijt in monta
na ⁊ in ihrl'm cū feſtinacōe ad do
mum zacharie. et ſalutauit eliſa
beth ⁊ exultauit ⁊ pre gaudio ſal
tauit infans .ſ. Jobes baptiſta in
vtero eius. ⁊ repleta eſt ſpiritu ſcō
⁊ exclamauit voce magna dicens
Benedcā tu inter mulieres ⁊ bene
dictus fructus ventris tui. Ecce em̄
vt facta eſt vox ſalutacōnis tue in
auribus meis exultauit infans in
vtero meo Ecce ſi eliſabeth ⁊ iohā
nes ex preſentia filij dei tantū fue
runt gauiſi: q̄nto putas repleta e
rat maria gaudio q̄ gaudiū ange
loꝝ ⁊ totius mundi in vtero porta
uit. Aug⁹. Gaudium in vtero por
tauit ⁊ gaudiū mūdo genuit. Vn̄
ait angel⁹ ad paſtores Annuncio
vobis gaudiū magnū q̄d erit om
ni populo. ꝗ natus eſt nobis ho
die xp̄s ſaluator mundi. ¶ Terciū
gaudiū fuit in filij ſui parturicōe
.ſ. qn̄ gaudium toti mūdo genuit
Multū enim gaudere potuit: qn̄ il
lam benedcām ⁊ letam faciez ocu
lis ſuis cōſpexit in quā angeli deſi
derant ɔſpicere. quā etiaʒ ſcī p̄res
cū tanto gaudio expectabāt. ⁊ cū
deſiderio magno petebant ſibi oſ
tendi. Ps̄ Oſn̄de nobis faciem tuā
⁊ ſalui erim⁹. Moyſes exo. xxxiij.
Domine ſi inueni gratiam in ɔſpe
ctu tuo: oſn̄de mihi faciem tuā. He
ſter. xv. Valde amabilis es dn̄e: ⁊
facies tua plena grārum. Legitur
gen̄. xlvj. ꝙ cū iacob videret faciez
filij ſui: in tātū gauiſus fuit ꝙ mo
ri non formidauit. vn̄ ait Nunc le
tus moriar. ꝗ vidi faciem tuā Mł
to magis maia gaudere potuit qn̄
letiſſimam faciem creatoris ⁊ filij
ſui tam ſedule inſpiciebat. Legit̄
em̄ in cronicis ꝙ mulier quedam
habuit filium in bello cuius aduē
tum cuʒ magno deſiderio expecta
bat. Cū eum ſanū venientem vide
bat: intantum gauiſa fuit ꝙ ex ni
mia dilectōne cordis ſpm̄ exhala
uit. Certe multū mirabile eſt ꝙ be
ata maria qn̄ illam letiſſimaʒ faci
em reſpiciebat: ꝙ pre nimio gau
dio non expirabat. Ambro. O be
atiſſima virgo maria q̄ſ putas pe
ctoris tui archana nobis reuelare
valeat: quibus modis tuū cogita
tum ad vtrūq; flectebas: cū vnū
eūdemq; dei ⁊ hominis filium ma
nibus teneres. hunc adoras vt do
minū. illū oſcularis vt paruulū.
O benedcā regina ⁊ virgo maria:
ꝙ bene cordi tuo erat. quantū ſpi
ritus tuus exultabat qn̄ illam ſan
ctiſſimam faciem inſpexiſti qn̄ illi
amabili puero vbera prebuiſti. ⁊
dulciſſimis amplexibus crebro cir
cumdediſti. Quartū eius gaudiū

fuit in filij ſui adoratione. qñ de fi
nibꝰ terre reges venerunt ⁊ filium
ſuum tanq̄ deum celi ⁊ terre adora
uerunt. ⁊ tanq̄ deū ⁊ regē muneri
bus honorauerunt. Magnum gau
dium eſſet patri ⁊ matri ſi ipſis ā
nunciaretur ꝙ filius eoꝝ eſſet ele
ctus in regem vel ep̄m. Sicut legit̄
de iacob ꝙ cum nunciatum eſſ; ei
ꝙ filius eius ioſeph dominaretur
in tota egipto ipſe quaſi de graui
ſomno euigilans ait. Sufficit mi
hi vt videam filium meum anteq̄
moriar. vt dicitur gene. xlvi. Mul
tomagis maria gaudere potuit qñ
magi ⁊ reges filium ſuū regem et
deum celi ⁊ terre nunciabant. Ma
th. ij. Legitur ꝙ magi videntes ſtel
lam pueri: gauiſi ſunt gaudio ma
gno valde. Multomag̃ maria gau
dere potuit: qñ illum manibus cō
tractauit. lactauit ⁊ pauit. quem
ſtella preſignauit. Jheronimꝰ dic̄
ꝙ maria ſe colo ⁊ acu nutriebat.
Sed credo firmiſſime ꝙ pre tener
rima filij ſui dilectiōe ⁊ amore hec
ſepe abijciebat. ⁊ i melliflua oſcu
la filij ſui dilecti ruebat. Quintum
fuit in filij ſui oblacōne. ſ. quando
dilectum filiū ſuū celeſti patri ſuo
in templū obtulit ⁊ preſentauit.
Multum gaudere potuit ꝙ filius
eius tam nobilem. tam potentem
patrem habuit. ſ. deum omnipotē
tem. Legit̄ ꝙ anna ꝓphetiſſa eadē
hora ſuperuenit: quando maria fi
lium ſuū obtulit. ⁊ ex aſpectu illi
us benedicti pueri ſup modū ga
uiſa eſt. Et ille antiquꝰ ſimeō qui
reſponſum acceperāt a ſpiritu ſācto

ꝙ non eſſet moriturus: niſi prius
videret xp̄m etiam illo tempore ve
nit in templū. Et cum accepiſſ; pu
erum in vlnas ſuas intantu; gaui
ſus erat ꝙ ampliꝰ viuere non cura
uit: ſed dixit. Nunc dimittis ſeruū
tuum domine: ſm verbum tuum
in pace. Quia viderunt oculi mei:
ſalutare tuum: id eſt filium tuum
qui ſaluos nos faciet. Certe ſi illi
intantum gauiſi fuerunt: qui eu;
viderunt: multo magis maria po
tuit gaudere: que eum ſemper pre
ſente; habuit ⁊ manibus contra
ctauit. Propter gaudiu; quod be
ata maria tunc habuit: quando fi
lium ſuum in templo preſentauit
etiam cū magno gaudio accenſis
candelis illum diem celebrare con
ſueuit. Exemplū. Cecus quidā illo
die letum rñſorium in honorē bea
te virginis ꝯpoſuit. vnde lumen re
cepit iſto modo. Tpe bonifacij pa
pe fuerūt rome multi iudei: negan
tes mariā pepiſſe ⁊ virginē pmā
ſiſſe. pluresq; alie hereticoꝝ ſecte.
Qd audiens quidā cecus clericꝰ do
luit ⁊ cū eis diſputans corā oībus
eos vicit. iudei ꝯfuſi ſibi impropa
bāt cecitatē ſuā ⁊ ꝙ dñs ſuꝰ: neq;
mala poſſet ſibi reddere lumē ocu
loꝝ ſi tñ illūiarent eū ōes fidē xpi
anoꝝ ſuſciperent. Cūq; hec cecꝰ pape
retuliſſet: indixit papa triduanū
ieiuniū ante feſtū purificacōnis ꝯ
uenientibꝰ oībus ad matutinas.
Cecꝰ aūt an altare pſtratus pꝰ no
nā lcōem lumē recepit ⁊ ſpūſcō re
pletꝰ decantauit pmo illud rñſori
uū clara voce Gaude ma. v. cū hē

ſes ſola intermiſti ⁊c̄. Hoc mira
culo viſo qngenti iudei baptiſma
receperūt cū mulieribꝫ ⁊ puulis. ⁊
alie ſecte hereticoꝝ ad fidē xp̄i ↄū
tunt ⁊ ꝛn̄ſorium illud cū verſu ſuo
illo die decantari a papa inſtituit
Sextū gaudiuz fuit in pueri ſui in
uencōe quē per triduū perdiderat
in templo ſedentē inuenit. Luce. ij.
Cū factus eſſet iħs annoꝝ duode
cim: aſcendebant in iħr̄l'm ad diē
paſche maria ⁊ ioſeph. Peracto
aūt feſto cū redire vellent ad ꝓpri
a: ibat maria cū turba mulieꝝ. ⁊
ioſeph cū turba viroꝝ ⁊ putabat
maria pueꝝ eſſe cū ioſeph ⁊ econ
tra ioſeph putabat pueꝝ eſſe cuz
maria. Pꝰ iter vnius diei cognoue
runt pueruz non eſſe cū eis. ⁊ tur
bati nimis cū magno dolorē queſi
erunt eū. ſecundaqꝫ die inter cog
natos. tercia die regreſſi ſūt in ihe
ruſalem ⁊ inuenerunt eū ſedentez
in templo in medio doctoꝝ audiē
tem ⁊ interrogantē ita prudenter:
ꝙ oēs ammirati ſunt ſup eius pru
dentia. Et dixit ei maria. Fili quid
feciſti nobis ſic: vt remaneres no
bis ignorantibꝫ. Ecce alloqtur eū
dulciter cū dicit. fili. Vnde pꝫ ꝙ in
ter eos nō erat increpatio: ſed pia
de eius amiſſione querulatio. Ecce
ego ⁊ pater tuꝰ. ſ. ioſeph dolentes
querebamus te. Ideo cum dolore
pueꝝ queſierunt. ꝗꝛ timuerunt ꝙ
herodes qui eū in infantia ſua que
ſierat: mō inuentū occidiſſet. Igi
tur cuz eum viuū inueniſſent: pia
mr̄ multum gauiſa eſt. Sicut ille
paterfamilias de quo dr̄ Lu. xv.

qui filiū ſuum ꝓdigum ꝑdiderat.
⁊ in inuencōe ſua multū gauiſus:
alteri filio ſuo dixit. Epulari ⁊ gau
dere oportet. ꝗꝛ frater tuꝰ mortuꝰ
fuerat ⁊ reuixit. perierat ⁊ inuentꝰ
eſt Et etiā ſpecialiter gaudere pote
rat ꝙ in medio doctoꝝ eū inuenie
bat. Nam dr̄ ꝓuer. x. Filiꝰ ſapiēs
letificat patrem ⁊ matrem. Exem
plū. Ypocras recedēs a matre ſua
⁊ veniens ad ſtudiū generale: ma
gnus doctor effectus eſt Q8 intelli
gens mater eius cū magno deſide
rio expectabat aduentū eius. Cuz
g° rediret ad patriā ſciens matrez
eius nimis aduentū ſuū deſiderarē
timuit aūt ne in aduentu ſuo ſpiri
tum exhalaret: premiſit nunciuz
qui dixit eum aliqntulū infirmari
vt ſic gaudium dolor tꝑaret. Ecce
ſi mater illa intantuz gauiſa fuit
de tali filio ⁊ magiſtro ſcientiaruz
ſecularium. quale putas maria gau
dium habuit cum dilectum filiuz
mgr̄m omniū in medio doctoꝝ in
ueniret de celeſtibus ⁊ diuinis diſ
putantē. Septimū gaudiū marie
fuit in eius aſſumpcōe: qn̄ dilcūs
filiꝰ ſuus cū multitudine angeloꝝ
ad eā venit ⁊ cū corporea aīa in ce
lum introduxit ⁊ ad dexterā ſuam
collocauit. q8 fuit ei gaudiū ſup
oīa gaudia Iſtud figuratū eſt he
ſter. v. vbi heſter regina compla
cuit regi aſſuero Cui rex ait. Que ē
petitio tua Etiā ſi dimidiā ꝑtem re
gni mei petieris dabit̄ tibi. Et. iij.
Re. ij Poſitus ē thronꝰ mrī regis ad
dexterā eius. ⁊ dixit ei rex ꝙ poſtu
laret quecunqꝫ vellet. ꝗꝛ nihil ſibi

negare vellet. O quantū gaudere
potuit cui tantū donata fuit. De aſ
ſumpcōe iſta bte virginis dicē ter.
Quis cogitare ſufficit ꝙ glorioſo
honore regia mūdi ꝓceſſit ⁊ q̄nto de
uotiꝰ affectu tota in eius occurſuꝫ
celeſtiū legionū multitudo obuia
uerit cuꝫ quibꝰ ad thronū glorie
canticis ſit adducta. ꝙ placito vl
tu. ꝙ ſerena facie. ꝙ dīmis ample
xibꝰ a filio ſit ſuſcepta. ⁊ ſuꝑ oēm
creaturā exaltata cū oī honore ⁊ re
uerentia cꝰ tanta regina digna fu
it Cū ea gloria q̄ tantū filiū decuit
Ihero. Credendū eſt oēm miliciā
celorū feſtine obuiā veniſſe dei ge
nitrici. ⁊ vſq ad thronū ſibi ante
ꝯſtitucōem mundi preparatum cū
laudibꝰ ⁊ canticis. ⁊ magna leti
cia ꝑduxiſſe. De tanto gaudio an
geli ammirabanꝫ dicentes Que ē
iſta q̄ aſcendit de deſerto ꝟ de mū
do. delicijs affluens. innixa ſuꝑ di
lectū ſuū Intm̄ enim delicijs ⁊ gau
dijs affluebat ꝙ omnes angelos
⁊ ſcōs leticia replebat. Berū. Vir
go glīoſa celos hodie aſcendēs: ſu
pernoꝝ ciuiū gaudia copioſis cu
mulauit augmentis Hec em̄ cuiꝰ
vox exultacōis ⁊ ſalutacōis ipſos
exultare fecit: quos adhuc viſcera
mr̄na claudunt. ſ. pueuli nondum
nati aīa liq̄facta eſt vt eliſabeth
locuta eſt. Quid putamꝰ. Nō fuit
illa celeſtiū exultatio ciuiū. ꝙ ibi
vocē audire ⁊ videre faciē eius bn̄
dcām ⁊ frui eius pn̄tia meruerūt.
Vnde ipſa dicit zach. ij. Gaude ⁊
letare filia ſyon ꝟ celeſtis curia. ꝙ
venio ⁊ habitabo in medio tui. Leta

bātur angeli. ꝙ videbant dn̄am
ſuam ⁊ reginā cum gaudijs aſcen
dentē. Letabanꝫ patriarche. ꝙ vide
runt filiā ſuam de eoꝝ ſtirpe natā
Letabantur prophete. quia illaꝫ
corporaliter videbant: quaꝫ figu
ralit̄ predixerāt. Letabanꝫ marti
res ꝙ videbant ſociā ſuā. ipſa em̄
fuit martir in aīa qn̄ gladiꝰ paſſi
onis ꝑtranſiuit aīam eius. Leta
banꝫ virgines. ꝙ viderunt primiti
uam eius. Ipſa em̄ eſt virginum
primitiua. ꝙ votum virginitatis
primū adinuenit. Exemplū. Cleri
cus quidā beate virgini valde deuo
tus gaudia beate virginis ſpeciali
orōne ⁊ deuocōe honorabat: dicēs
hanc ſedule orōnem. Gaude dei ge
nitrix virgo immaculata. gaude q̄
gaudiū ab angelo ſuſcepiſti. gau
de q̄ genuiſti eterni luīs claritatē.
gaude mater. gaude dei genitrix v̄
go maria. tu ſola mater innupta
te laudat oīs creatura. genitrix lu
cis. ſis ꝓ nobis pia ⁊ perpetua in
teruentrix. Qꝫ acceptum iſtud be
ate v̄gini pꝫ fuit ex hoc. ꝙ quadā
vice in oratione ei apparuit grati
as referens de tali ſalutacōe. ⁊ ad
didit. ꝙ mea gaudia recitādo me
letificas: ego in hora mortis tue le
tificabo te. qd ⁊ fecit. Nā ⁊ eo ago
nizante: beata virgo cuꝫ choris an
geloꝝ ⁊ virginum aduenit. quaꝫ
ille videns ait circumſtantibꝰ Ce
dite regina celi venit. Et dixit bea
ta virgo. Quia me letificaſti in eo
ꝙ gaudia mea tam deuote ſepiꝰ
recitaſti ⁊ ita humilime reuelaſti:
ego te ſicut promiſi letificabo. nec

etiam dolorem tue mortis paciaris
Et ego animā tuā cum gaudio et
leticia in celū deducam.

¶ De ſcō bartholomeo.
¶ Sermo. lviij.

PEllē pro pelle
et oia que hȝ hō dabit pro
aia ſua. Job. ij. Iſta verba loq̄ba
tur dyabolus ad dn̄m: qn̄ ipē tem
ptauit beatū iob. Et licet mendax
ſit dyabolus et raro verū loquatur:
qd q̄libet experiri vȝ: tamen in hoc
verū dixit. quod vtilius eſt hoī dare
pellem et corp9 et oia que hȝ: q̄ per
dere animā. Et licet ponantur hic
duo ſm litterā tn̄ vn9 et idē eſt ſen
ſus ſm glo. Pellē .i. rem min9 carā
dabit hō p pelle .i. p re magis ca
ra et p aia ſua dabit hō oia que hȝ
tam corp9 q̄ res. Iſtud verificatuȝ
eſt in beato bartho. q̄ dedit pelleȝ
corpus et oia que hēbat p anima
ſua ſaluāda. Notandū q legimus
in ſacra ſcriptura de triplici pelle.
Prima pellis eſt res tpalis q̄ tegi
tur corp9. Scda eſt cutis ſupficia
lis qua tegit caro. Tercia eſt vita
tpalis qua tegit aia. Iſtā triplicē
cutem dedit beatus bar. p aia ſua
Prima pellis dico eſt res tpalis.
quā dn̄s pellē vocat p pphetam mi
cheā ca. iij. d. Ve principib9 q̄ cōe
dunt carnē populi mei. et pellē eo
rum deſup excoriauerunt .i. ve p̄n
cipibus illis q̄ iniuſte occidūt po
pulū meum: et auferunt res eoꝝ.
In verbis iſtis innuitur q res tem
porales dicūtur pelles. q ſicut ca
ro tegit pelle: ita tegitur corpus re
bus tpalibus. Iſtam pellē .i. rem
tpalem debet homo dare p anima
ſua Nam dn̄s dicit Lu. ix. Quid p
deſt hoī ſi lucraretur vniuerſū mū
dum. animā autem ſuam perdat
Math. xix. Dixit adoleſcēs ad ihe
ſum. Mgr̄ quid faciam vt habeaȝ
vitam eternam. Ille reſpondit. Si
vis ad vitam ingredi ſerua māda
ta. Cui ille. Hec omia ſeruaui a iu
uentute mea: q̄d adhuc mihi deē.
Reſpondit ihs. Vnum tibi deeſt
Si vis perfectus eſſe: vade et vende
omnia q̄ habes et da pauperi b9.
et habebis theſaurum in celo. et ve
ni et ſequere me. Iuxta illud conſi
lium domini fecit beatus bartholo
meus. Nam ipſe omnia q̄ue ha
buit vel habere potuit contēpſit et
dimiſit: et ſecut9 eſt ihesū. Math.
xix. Ecce nos reliq̄mus omnia: et ſe
cuti ſum9 te. Nā ſicut xp̄s preceſſe
rat predicando. ſuſtinendo. circui
endo et docēdo. ita ſecutus eſt eum
ſcūs bartholomeus Vnde legitur
Cū eni beatus bar. predicando cir
cuiret: venit ad finem mundi .ſ. in
indiā: ad templuȝ in quo erat ydo
lum noīe aſtaroth. intrauit tēplū
et quaſi pegrinus ibi hitare cepit
In hoc ydolo quidā demō habita
bat qui ſe languentes curaē dice
bat: ſȝ nō ſanādo ſubueniebat ſȝ a
leſiōe ceſſando Cū aūt bar. tēplū in
traſſet demō rn̄ſum nō dabat. ſed
cū templū plenū languentibꝫ eēt
et nullū ab idolo rn̄ſum hr̄e poſſēt
ad aliam ciuitateȝ p̄rexerunt: vbi

aliud ydolū noīe berith colebat.
querentesq; ab eo cur deus eoꝝ nō
daret eis rn̄sum. Rn̄t berith. Deꝰ
veſter igneis catenis ↄſtrictus eſt
nec reſpirare audet ex illa hoā qua
bartholomeus apl's dei ingreſſꝰ
eſt. Dixerūt ei. Et q̄s eſt iſte bartho
lomeꝰ? Ait demon. Amicus dei oī
potentis eſt. ⁊ ideo venit ad iſtam
ꝓuinciam vt omnes deos inde eua
cuaret. Et illi. Dic nobis ſigna eiꝰ:
vt eū inuenire poſſimus. Quibus
demon ait. Capilli eius nigri ⁊ criſ
pi. caro cādida. oculi grandes. na
res equales ⁊ directe. barba ꝓlixa
habens paucos canos. ſtaturā me
diocris vox eius vt tuba. collobio
albo veſtitur. ⁊ pallio quadrangu
lo. qui p ſingulos angulos habet
gemmas purpureas. viginti ſex
anni ſūt: ex quo veſtes ⁊ ſandalia
eius nec veteraſcūt: nec ſordidant.
centies flexis genibꝰ per die orat ⁊
centies p noctem. angeli cū eo am
bulant. q̄ nunq̄ eum fatigari. neq;
eſurire pmittunt. ſp eodē vultu ⁊ a
nimo letus ⁊ hilaris pſeuerat. oīa
preuidet. oīa nouit. oīm gentium
linguam nouit ⁊ intelligit. ⁊ qđ vo
biſcū loquor ipſe iam nouit. ⁊ q̄n
queritis eū: ſi vult oſ̄dēt ſe vobis.
ſi aūt non vult non poteritis eum
inuenire. Rogo aūt vos vt cū eum
inueneritis rogate eū ne huc veni
at. ne angeli mihi hoc faciant qđ
ſocio meo iā fecerunt. Cū igitur p
duos dies ſolicite eum quererent:
ac minime eum inuenirent: qua
dam die quidā demoniacus excla
mauit d. Apl'e dei bartholomee i

cendunt me orōnes tue. Cui apl's.
obmuteſce ⁊ exi ab eo. ⁊ ſtatim li
beratus eſt. Qđ audiens rex regio
nis illiꝰ polonius cū haberet filiam
lunaticā: miſit ad apl'm rogās vt
ad ſe veniret ⁊ filiā ſuam ſanaret.
Ad quam cū apoſtolus veniſſet ⁊
eam catenis ligatam inueniret: iuſ
ſit eam ſolui. ⁊ cū miniſtri ad eam
accedere non audebant: dixit. Ego
demonium quod in ea erat ligatū
teneo ⁊ vos timetis. Et ſtatim cum
eſſet ſoluta: liberata eſt. Tunc rex
camelos auro ⁊ argento ⁊ lapidi
bus precioſis onerauit: ⁊ apoſto
lum inquiri faciens nullatenus in
uenire potuit. Mane igit̄ ſequenti
apparuit apl'us regi ſoli in cubili
ſuo dicens. Quid me auro ⁊ argen
to tota die q̄ſiuiſti. iſta muṅa ſūt
neccāria his q̄ terrena req̄runt. ego
nihil terrenū neq; carnale deſidero
In his pꝫ ꝙ beatus bartholomeꝰ
primā pellem. ſ. res tempales con
tempſit. ⁊ dedit omnia ꝓ aīa ſua.
Vnde bene potuit dicere cum apl'o
Phil'. iij. Omnia arbitratus ſū vt
ſtercora: vt xp̄m lucrifaciā. Secun
da pellis quā beatus bar. dedit ꝓ
anima ſua eſt cutis: qua tegit̄ ca
ro q̄ ſibi ſubtracta legit̄ ꝓ fide xp̄i
quā predicauit. Nam cū bar. ſicut
dictū eſt regi ſoli apparuiſſet in cu
bili ſuo: predicauit ei dicens ꝙ ſi
in xp̄um credere vellet ⁊ baptiſma
ſuſcipe: deum ſuū ſibi oſ̄deret liga
tum igneis catenis. Seq̄nti igitur
die cū ſacerdotes ydoloꝝ ſacrifica
rent: cepit demō clamare ⁊ dicere.
Ceſſate miſeri ſacrificare nobꝭ ne pe

iora me patiamini: qui catenis ig
neis ab angelis iheſu xpi quez iu
dei crucifixerũt religatus ſũ: putã
tes eũ a mortuis detineri. Ille autẽ
illam mortem que regina eſt nrã
captiuauit. ⁊ ipſum noſtruz prin
cipem maritũ mortis vinculis igne
is vinxit Statimq; omnes miſerũt
funes vt ſimulacꝝ euerterent ſed
non potuerũt. Aplus aũt demoni
precepit: vt inde exiens: ydolũ ip
ſum ↄminueret. Qui ſtatim exiẽs
omnia ydola templi p ſeipſum cõ
fregit. deinde aplo orante omnes
infirmi ſanati ſunt. Apls autez il
lud templũ deo dedicauit: ⁊ demo
nem in deſertũ abire precepit. Tũc
angelus dñi ibidem apparuit ⁊ tẽ
plum circũuolans: in quatuor an
gulos digito ſuo ſignũ ſcẽ crucis
ſculpſit dicens. Hec dicit dñs. ſicͭ
vos omnes ab infirmitate vrã mũ
dauit ita ⁊ templũ hoc ab oĩ ſorde
mundabit. ⁊ demone quez prius
colebatis quem apls in deſertum
ire precepit prius tñ vobis oſten
dam. Quẽ videntes ne timeatis: ſꝫ
quale ſignũ in hijs lapidibꝰ ſcul
pſi tale in veſtris frontibꝰ imprima
tis. Tunc oñt eis ethiopem nigri
orem fuligine. facie acuta. barba
plixa. crinibꝰ vſq; ad pedes ptenſ
oculis igniis. flãmas ſulphureas
ex ore ⁊ oculis ſpirantẽ. catenis ig
neis vinctũ. retro manibꝰ ligatis.
Et dixit ei angelus. Qm̃ iuſſionez
apli audiſti. ⁊ de templo oĩa ydo
la fregiſti: non te puniã. ſed vade
in deſertũ vbi nulli hoim noceas vſ
q; ad diẽ iudicij. Tunc ille cũ ma

gno vlulatu abſceſſit. ⁊ angelꝰ cũ
ctis videntibus in celũ aſcendit.
Tunc rex cũ vxore ſua ⁊ filijs. oĩq;
populo baptiſatꝰ eſt ⁊ relicto reg
no apoſtoli diſcipulus effectus ẽ
Tunc omnes ydoloꝝ pontifices ↄ
gregati ad aſtragẽ regem fratrez
eius ↄuenerunt. ⁊ de deoꝝ ſuorum
amiſſione ⁊ templi ſubuerſione ⁊
regis p artem magicã deceptione
ↄtra apoſtolũ ſunt ↄqueſti Aſtra
ges vero rex indignatus: mille vi
ros armatos ad capiendũ aplm
deſtinauit. Qui cũ adductꝰ fuiſſet
coram eo: dixit ei rex Tũ ne es ille
qui euertiſti fratrem meum. Cui
ille. Ego non euerti eũ: ſed cõuerti
Cui rex. Sicut tu feciſti frẽm meuz
deũ ſuum relinq̃re ⁊ credere in deuz
tuum. ſic ego faciã te deum tuũ re
linq̃re ⁊ meo ſacrificare. Cui apls
Ego deũ quez colebat frater tuus
ligaui ⁊ ligatuz oñdi. ⁊ vt ſimula
crũ frangeret coegi: ſi ſic potes fa
cere deo meo: poteris me ad ſimu
lacꝝ puocare. ſin aũt. ego deos tu
os ↄminuã ⁊ tu crede deo meo. Hec
illo dicente: nunciatᷣ regi: q̃ deus
ſuꝰ valdach cecidiſſet ⁊ ↄminutꝰ
fuiſſet. Qd audiens rex: purpurã
qua indutꝰ erat ſcidit. ⁊ aplum
fuſtibꝰ cedi iuſſit. ⁊ ceſũ viuũ deco
riari mandauit. Sic pꝫ quõ ſecun
dam pellem .ſ. cutem carnalem ex
poſuit. Tercia pellis quã expoſuit
beatus bartholomeus p ania ſua
eſt vita temporalis qua tegitᷣ ani
ma. Et bene comparatur pelli. Si
cut enim abſtracta pelle moritur
corpus: ſic mortuo corpore: nõ vi

uit anima in iſtā vita. Vnde legit᷑
gen̄. iij. ꝙ dominꝰ fecit ade: ⁊ vxori
ſue tunicas pelliceas .i. de pellibus
mortuoꝝ animalium vt ꝑ hoc cōſi
derarent ſe mortales eſſe. Hanc .ſ.
pn̄tem vitam mortalem debet hō
exponere ꝓ anima ſua. Ma. x. Qui
ꝑdiderit animā ſuam .i. vitam pre
ſentem morti expoſuerit ꝓpter me
inueniet eam ſupple in vita eterna.
Sic fecit beatus bar. qui vitam ſu
am expoſuit ꝓpter deū. nam cū fu
ſtibꝰ ceſus eſſet ⁊ viuus excoriatꝰ
tandē decollatus eſt: licet oīa pote
rant cōtigiſſe .ſ. ꝙ primo fuſtibꝰ ce
ſus. deinde cruci affixus. poſtea de
cruce depoſitus. excoriatꝰ. ⁊ ad vl
timū decollatus. Quo mortuo rex
aſtrages ⁊ pontifices temploꝝ a
demonibꝰ arrepti mortui ſūt. Cri
ſtiani aūt corpꝰ eius honorifice ſe
pelierunt. Rex aūt polomiꝰ in ep̄m
ordinatur ⁊. ix. annis ep̄atus offi
cium laudabiliter rexit. plenꝰ vir
tutibꝰ in pace quieuit. De genere
aūt paſſionis ſancti bartholo. di
uerſa opinio eſt. Nā beatus doro
theꝰ dicit ꝙ crucifixꝰ eſt. ait enim
ſic. Bartholomeꝰ indis predicauit
qui euangeliū ſcḋm matheū in ꝓpri
a eoꝝ lingua tradidit. dormiuit ī
albana ciuitate magne armenie.
crucifixus deorſum hñs caput.
Beatꝰ autē theodorus dicit ꝙ fuit
excoriatus. in multis autē libris
legit᷑ ꝙ tm̄ fuit decollatus. Hec āt
contrarietas taliter ſolui p̄t vt di
catur ꝙ primo crucifixꝰ fuit deinde
anteꝙ̄ ibidē moreretur: de cruce fu
it depoſitus. ⁊ ad maiorem crucia

tum fuit excoriatus. poſtremo ca
pite truncatus. Cum autē viderēt
gentiles corpꝰ eius ꝓpter ſignoꝝ
frequentiā plurimū venerari: locu
lo plumbeo impoſitū in mari pre
cipitauerūt. qḋ nutu diuino ad ce
ciliam ad inſulam quandā noīe
liparitaniā deuenit. Anno dn̄i. ccc
xxxi. Saraceni predcām inſulam ī
uaſerūt. ⁊ ſepulcꝝ eius ꝯfringen
tes: oſſa apoſtoli diſperſerūt. Re
cedentibꝰ autē ſaracenis: apparuit
apoſtolus cuidā monacho dicēs.
Surge collige oſſa mea q̄ diſperſa
ſunt. Cui ille. Qua ratōne oſſa tua
colligere: aut aliquē honorem ex
hibere debemꝰ cum nos delere ꝑmi
ſeris: nec auxiliū nobis impende
ris. Cui ille. Per multū temporis
meis meritis dn̄s populo huic pe
ꝑcit: ſed eoꝝ peccatis nimis inua
leſcētibus ⁊ vſq̄ ad celū clamanti
bꝰ iam ꝓ eis non potui veniā obti
nere. Sed cū monachus diceret.
Quō inter tot alioꝝ oſſa ſua in
uenire poſſet: ait. Nocte ad ea col
ligēda ibis ⁊ ea q̄ vt ignē ſplendē
tia videris leuabis. Que oīa ſic in
ueniens: leuauit. ⁊ ſup quādā na
uem ꝯſcendēs beneuentanā que ē
metropolis apulie trāſtulit. Exem
plū. Cū mulier q̄dam vas olei at
tuliſſet vt in lampadē ſancti bar.
poneret q̄ntumcūq̄ vas inclinaret.
nihil ex eo ire volebat. cū tn̄ digi
tū in vas mitteret ⁊ oleū liquidū
palparet. Tūc quidā aſtās dixit
Puto ꝙ hoc oleū ap̄lo non ē acce
ptū vt in ſuā lampadē fundatur.
Quaꝓpter in aliā lāpadē infuderēt

⁊ ꝓtinus oleū emanauit. Cū fride
ricus beneuentū deſtrueret: ⁊ oēs
eccāſ que ibidē erant diruī man
daſſet: ciuitatē totam ad aliū uo
lens locū tranſferre: intendēs vir
quidā quoſdā viros albatos ⁊ ful
gentes euntes q̄ adinuicē loq̄ban
tur: ⁊ aliq̄ inter ſe tractare videbā
tur. Qui vehementer ammirās: q̄d
nā eſſet interrogauit. Vn⁹ eoꝝ rn̄
dit. Iſte eſt ſcūs bar. apl'ſ cū cete
ris ſcīs quoꝝ in hac vrbe ecc̄ie ha
bebantur. qui cōuenerunt ſimul vt
inter ſe ꝑquirerent ⁊ tractarent q̄
li pena eſſet ille plectend⁹ qui eos
de hitaculis ſuis eiecit. ⁊ iam inter
eos inuiolabili ſīna ſententiatū ē:
vt ille ſine mora ad iudiciuꝫ dei ac
cedat. de his omnib⁹ rn̄ſurus. P⁹
modicū vero temp⁹ dictus impera
tor miſerābiliter vitam finiuit. Itē
legit̄ in quodā libro de miraculis
ſcōꝝ qꝙ quidā mgr̄ feſtum ſcī bar.
omni āno ſolemniter celebrabat
Cui predicanti demon in ſpē vnius
puelle admodū ſpecioſe apparuit
quā inīectis oculis ad prandiū in
uitauit. Qui dū in menſa cōſiſtēt
⁊ illa in amoreꝫ ſuum multū eum
allicere niteba. beatus autē bar.
pre foribꝰ in ſpecie pegrini affuit.
⁊ vt amore ſcī barthol. introduce
retur obnixi⁹ flagitauit. Qua diſ
ſuadente: panis ei mittitur: ſed ille
hunc accipe recuſauit. rogauit tn̄
mgr̄m p nunciū vt ſibi diceret q̄d
in hoīe ꝓprium eſſe putaret. Cui cū
ille riſibile diceret. Puella rn̄dit.
Jmo peccatū quo hō cōcipitur. naſ
citur atq; viuit. Cui bar. rn̄dit qꝙ
ille bene intulit ſed mulier ꝓfundi
us indagauit. Scdo dictus peregri
nus mgr̄o miſit vt ſibi diceret. q̄s
locus vni⁹ pedis eſſet vbi de⁹ in ter
ra multa miracula oñdiſſet. Cui
cū ille diceret. Locus crucis in quo
de⁹ mirabilia opatus eſt. Illa rn̄t
Jmo caput hoīs qui quaſi minor
mund⁹ exiſtit. Vtramq; apl'ſ ſen
tentiā approbauit. Tercio q̄ſiuit
quanta diſtantia eēt a ſummo ce
li vſq; ad ꝓfundum inferni Cui cū
mgr̄ ſe neſcire diceret. illa ait. mō
video qꝙ precipitor: ſed ego h° no
ui. qꝛ de altero ad alteꝝ cecidi. ⁊ oꝫ
qꝙ hoc tibi oñdam Tunc dyabol⁹
cum magno eiulatu ſe in abiſſuꝫ
precipitauit.

In decollatione iohannis. Sermo. lix.

Miſit herodes rex manꝰ ⁊ tenuit iohā
nē. Mar. vi. Legit̄ in hiſto. ſcolaſ.
qꝙ herodes antipa ⁊ philipp⁹ frēs
carnales erāt ⁊ ſe de gentilitate ad
iudaiſmū tranſtulerāt. Cū quodā
tpe herodes romā pgeret ⁊ tranſi
tum faceret p domū fratris ſui phi
lippi ſecrete cū herodiade vxore fra
tris ſui pepegit qꝙ in reditu ſuo vx
orem ſuā repudiaret. ⁊ ipſā in cō
iugē duceret. Qd cuꝫ vxor herodis
intelligeret: nō expectato reditu e⁹
ad prēm ſuum in damaſcū eſt re
uerſa. Audiens hec herodes hero
diadeꝫ fratri ſuo abſtulit. Iohes
āt eū de hoc arguebat qꝙ ſcḋm legē

quã acceperãt fratris ſui vxorẽ: ip
ſo viuente ſibi minime ducere lice
ret Videns herodes q᷑ iohẽs eũ ſup
hoc tam durẽ redarguit: eũ in carce
rem miſit in caſtello machetunta
Et hoc eſt q̃d dĩ· miſit hero· rex ma
nus ac̃· Dicebat aũt iohẽs· Nõ lʒ
tibi hẽre ↄiugem fratris tui ipõ vi
uente· ipſo enĩ mortuo olim licuit
Herodiades autẽ inſidiabat̃ iohĩ
ꝛ volebat occidere eũ: nec poterat·
ſed herodes metuebat iohẽm· q᷑
ſciebat eũ virꝫ iuſtũ ꝛ ſcũm ꝛ liben
ter eũ audiebat· Et licet eũ timẽt·
ꝛ libenter audiret: tñ ↄcupiã ma
la ſubrãtit cor eius ꝛ ↄſilium iniit
quõ eũ occidere poſſꝫ· Cogitauerãt
autẽ ↄſiliũ q᷑ ↄuiuiũ faceret cũ dis
principib; in die natalis ſui· ꝛ ibi
dem filia eius caput iohĩs peteret
Vnde ſeq̃tur· Et cũ dies oportun⁹
acceſſiſſet ꝛ dies natalis ſui adue
niſſet: herodes natalis ſui cenã; ſi
ue ↄuiuiũ fecit principib; ꝛ tribu
nis ꝛ primis ꝯ potẽtiorib⁹ galilee·
ꝛ intrauit ibi filia ꝛ ludebat· Tũc
herodes iurauit illi· d· Quicq̃d peti
eris dabo tibi lʒ dimidiũ regni mei
Beda· Non excuſat̃ ab homicidio
Ideo enĩ iurauit vt occaſionẽ inue
niret occidẽdi· Si enĩ pr̃is ꝛ matris
interitũ poſtulaſſet non vtiq; hero
des ↄſenſiſſet· Seq̃tur· Que cũ exiſ
ſet: dixit mr̃i ſue· Quid petã ꝛ At il
la· Caput iohĩs in diſco· Cumq; in
troiſſet: ſtatĩ ad regẽ cũ feſtinacõ
ne acceſſit· d· Volo vt ꝓmittas m̃
caput Iohĩs baptiſte in diſco· Et
cõtriſtatus eſt rex ꝯ ſimulabat ſe
eſſe ↄtriſtatũ ꝓpter iuſiurandũ· ꝛ
ꝓpter ſimul diſcũbentes noluit eã
contriſtari· ſʒ miſſo ſpiculatore ca
put iohĩs preſcidit̃· puelle datur
ꝛ a puella mr̃i adultere pñtatur·
Herodes autẽ ꝛ herodiades impu
niti non remãſerunt· Nã ꝓcedente
tp̃e a gaio ceſare in exiliũ relegati
vitam miſerabilr̃ finierũt· filiam
vero viuã terra deglutiuit· Et licet
mõ agatur eius decollacõ tñ circa
feſtũ paſche facta ẽ· Sed q᷑ caput
ſuũ hac die repertum legit̃· ideo de
collatio eius hac die recolit̃· Legi
tur in ſcolaſtica hiſto· q᷑ cũ iohẽs
eſſet decollatus in machetunta he
rodiades tulit caput eius in iheru
ſalem ꝛ occulte ſepeliuit iuxta pa
laciũ herodis· timens ſi cũ corpore
ſepeliret̃: q᷑ ꝓpheta reſurgeret Tp̃e
vero marciani principis: vt hẽtur
in ſcolaſtica hiſtoꝛ· qui cepit reg
nare ãno dñi· cccclij· iohẽs caput
ſuũ duob⁹ monachis q̃ venerunt
iheroſolimã reuelauit· q̃ ad pala
ciũ q̃d fuerat herodis ꝓperantes:
caput ipſi⁹ inuenerũt ſaccis cilici
nis inuolutũ veſtib; vt eſtimo qui
b⁹ in deſerto fuerat indutus· Qui
dũ cũ predcõ capite ad ꝓpria reme
arent: q̃dã; emiſſene ciuitatis figul⁹
pauptatẽ fugiẽs comitẽ ſe eiſdeꝫ
exhibuit· Cui illi peram cũ capite
ad portand̃ ↄmiſerũt q̃ admonit⁹
nocte a btõ iohẽ vt fugerẽt cũ capi
te ab ipſ: ipſe fugiens cũ ſcõ capi
te: emiſſenã vrbẽ eſt ingreſſus· ibi
q; q̃diu vixit in quodã ſpecu ſcũm
venerãs caput ꝓſperitatẽ nõ mo
dicã aſſecutus eſt· Moriens autẽ
illud ſorori ſue ſub fide reuelauit

⁊ ſcđm eundē modum ſibi ĳ inuicē
ſucceſſores. Poſt multū vero tpis
ſcō marcello monacho in eodē ſpe
cu degenti: beatus iohēs caput ſu
um hoc mō reuelauit. Videbatur
enī ſibi dormienti ꝙ multe turbe
pſallentes incederent ⁊ dicerent.
Ecce ſcūs iohēs baptiſta venit. De
inde vidit beatū iohēm quem vnꝰ
a ſiniſtris. alter a dextris ducebat
omneſqꝫ ad eū accedentes: ab eo
benedicebant. ad quē cū marcel
lus acceſſiſſet: eleuans eum p mē
tum apprehēdens: dedit ei oſculum
pacis. Tūc marcellus interrogauit
eū dicens. Dn̄e mi: vnde ad nos ve
niſti. Et ille De ciuitate ſebaſte ve
ni. Cum ergo excitatus fuiſſet ⁊ de
viſione plurimū miraret. Quadā
aūt nocte duꝫ dormiret quidā ad
eum veniens excitauit. ⁊ ecce cū ex
citatus fuiſſet: vidit ſtellam quā
dam fulgentē in hoſtia cellule reſi
dere. quā ſurgens cū palpare vellꝫ
ſubito in aliā ptem tranſtulit ſe.
Jlle autē cepit ire poſt eam quouſ
qꝫ ſtetit ſtella in loco: vbi erat ca
put iohannis. vbi fodiens reppe
rit vrnā ⁊ in ea ſcūm theſaurū. Qui
dā aūt cum non crederet: manum
ad ydriā miſit. ⁊ ſtatī manus exa
ruit ⁊ ydrie adheſit. Orantibꝰ au
tem ſocĳs manū abſtraxit: ſed in
ualida remanſit. Apparuit autē ei
dem ſcūs iohēs dicens. Cū caput
meū in eccleſia deponet: ydriā con
tingens ſanitatē recipies. Qđ ⁊ fe
cit ⁊ ſanitatē integrā recepit. Hec
aūt cū marcellus iuliano eiuſdē
vrbis epiſcopo indicaſſet: ab eis

eſt eleuatū. et in vrbem delatum.
Ex quo tempore cepit in eadem vr
be decollacō iohannis celebrari ip
ſa die vt arbitramur. ſicut dicitur
in hiſto. ſcolaſt. quo caput eſt in
uentū ſiue eleuatum. Qđ poſtmo
dum ɔſtantinopolim eſt tranſla
tum. Naꝫ cum valentinꝰ impator
iuſſiſſet ſcūm corpꝰ in vehiculo po
ni ⁊ ɔſtantinopolim transferri. cū
circa calcidoniā veniſſent vehiculū
trahi non poterat. quantūcunqꝫ
boues ſtimulis vrgerent. Jdcoqꝫ ip
ſum ibidē deponere coacti ſunt. Sꝫ
cū poſtea theodoſius ipſū inde au
ferre vellet ⁊ matronā quandā vir
ginē cuſtodie capitis deputatā re
periſſet ibidē: rogauit eam ꝙ ſibi
auferri dimitteret ſcūm caput. Jl
la aūt ɔſentit: credens ꝙ ſicut tem
pore valentini: ita ⁊ nunc nō pmit
teret ſe auferri. Tunc deuotꝰ impe
rator purpura ſua caputample
ctens ɔſtantinopolim tranſtulit.
⁊ ibidē eccām edificauit. Poſtmo
dū ad gallias inde eſt tranſlatum
apud pictauiā regnante pipino.
vbi eiꝰ meritis plures mortui ſunt
reſuſcitati. Jtē iſtud feſtū etiā cele
bratur ꝓpter oſſiū eius ɔcrematio
nem ⁊ collectionē que ipa die ſcđm
quoſdā fuerunt ɔcremata ⁊ ſcđm
quoſdā collecta. Erant enī ɔcrema
ta ab infidelibꝰ ſed a xpianis ꝓ p
te iterū collcā. Vnde q̄ſi ſecundum
martiriū patit: qñ in ſuis oſſibus
ɔcremat. Jdeo eccā tanq̄ eiꝰ ſecun
dum martiriū hoc feſtū celebrat.
Sic enī legit ꝙ cū diſcipuli iohis
corpꝰ eius ad ſebaſtem vrbē pale

ſtine inter heliſeū ⁊ abdiā ſepeliſ
ſent. ⁊ ad tumulū eius multa mi
racula fierent iubente iuliano apo
ſtata gentiles oſſa eius ſpſerunt.
⁊ cū miracula nō ceſſarent: poſtea
collecta ⁊ igne ꝯcremata in pulue
rem redegerūt ⁊ p agros ventilaue
runt. Dum aūt ad cremandū oſſa
colligerent quidam monachi ab
iheroſolimis venientes: latēter ſe
colligentibus ꝯmiſcuerūt: ⁊ mag
nam eorū ptem tulerunt. ipſa q̄
oſſa ad philippū iheroſolimitanū
epm̄ detulerunt. Qui ea poſtmodꝯ
anaſtaſio alexandrino epō miſit.
Poſtmodū vero theophilꝯ eiuſdē
vrbis eps̄ ea in templo ſerapis a
ſordibꝯ purgata poſuit. ⁊ in hono
rem ſcī iohannis baſilicā cōſecra
uit. Item iſtud feſtū etiā celebra
tur ꝓpter digiti ipſius tranſlacōꝫ.
⁊ eccl̄ie dedicacōem. Digitus em̄ ſu
us quo dn̄m oſt vt fertur cōburi
non potuit. Vnde a predictis mo
nachis ipſe digitus reptus queꝫ
poſtmodū vt hētur in hiſto. ſcola.
ſancta tecla inter alpes attulit. et
in eccā ſcī martini collocauit. Hec
etiā teſtat mgr̄ iohes beleth. d. q
predcā tecla ipſuꝫ digitū qui ꝯbu
ri non potuit: de vltramarinis pti
bus in normandiaꝫ attulit. et ibi
in honore beati iohannis eccām fa
bricauit. Quam eccām in vt ibidem
dicit quidā hac die dedicatā fuiſſe
aſſerunt. Vn̄ a dn̄o papa ſtatutū
fuit vt hec dies p totū mundꝫ ce
lebris haberetur. Sequit.

¶ In natiuitate beate marie
Sermo. lx.

ORietur ſtella
ex iacob. Nu. xxiiij id ē
maria naſcet de gn̄e ia
cob. Verba iſta loq̄batur ſpūs
ſanctꝯ per os ꝓphete balaā Et bene
ſignificat maria per ſtellā. Maria
em̄ interpretat ſtella maris. Com
patur aūt maria ſtelle maris ꝓpt
multas ꝓprietates. Primo ꝓpt im
mobilitatē. Alie em̄ ſtelle oriūtur
⁊ occidunt. Sed ſtella maris non
mouet de loco ſuo: ſed firmit ſtat
Sic maria diſcipulis cadētibus. ⁊
a xpō fugientibꝯ in hora paſſiōis
ipſa ſola immobilis ante crucem
ſtetit ⁊ firma in fide manebat. Ber.
Tanta vis amoris mentem marie
accenderat: vt diſcipulis fugienti
bꝯ cum lacrimis cruci aſtās ⁊ mo
rienti ꝯdolens: mori pata fuit. De
hac ſtabilitate cōmendat eā filiꝯ
eius. Ihere. i. Dedi te in ciuitatē mi
nutam ⁊ columnā ferreā ⁊ murū
ereū. Ipſi bellabunt adūſum te: et
non preualebunt. q ego tecū ſū.
Et q in illa die ⁊ ſabbato ſequēti
qn̄ oēs in fide dubitabāt. ipſa ſo
la in fide firmiter pſiſtebat. Ideo
illa dies. ſ. ſabbatū ei ſpecialiter ē
attributa vt in illa die ſpāliter ho
noret. Quicūq em̄ mouet aliqua
temptacōe aut dubitatione: debet
iſtā ſtellā reſpicere. q ipſa pt euꝫ
in fide ⁊ bono ope ſolidare. Exem
plū. Scolaris quidā valde lubrica
mente ⁊ operibꝯ vixerat multis an
nis tn̄ ſabbatū in hōre beate virgi

nis ieiunabat ⁊ ſp illa die ſe a for
nicacōe abſtinebat. ⁊ tandē mōa
ſteriū intrauit ⁊ mariā in ſpeciali
reuerentia ſp hr̄e cepit. Quadā die
dū egrotaret: temptat⁹ a dyabolo
dubitare cepit in fide ⁊ deſpare. d.
Que m̄ miſero ſpes cū ſtabo añ tri
bunal tremendi iudicis. q̄s mihi
ſubueniet. quis ꝓ me rn̄debit: cuꝫ
rōem nonſolū de omiſſis: ſed etiā
de omiſſis ſū redditurus. O maria
ↄſolatrix deſperatoꝝ tibi ↄmendo
animā meā. Et ecce eo talia dicēte
affuit maria: ⁊ blande eū ↄſolans
dixit. Reſpice furſum. Et eleuatis
oculis vidit celū apertum ⁊ ſedē in
eo ex auro ⁊ argento preparatam.
Dixitq̄ illi Maria. Hec ſedes tibi
pata eſt ꝓ ſeruicio qd̄ impendiſti
mihi: ſꝫ noli vltra iam dubitare.
His dictis maria celū aſcendit: et
ipſe ex tali ↄſolacōne ↄfirmatus:
oēm dubitacōem depoſuit. ¶ Scdō
maria cōpatur ſtelle maris ꝓpter
ſui humilitatē. Cum em̄ ſtella illa
maior ſit tota terra: apparet tn̄ vix
vnius palme hn̄s quantitatē. ſic
maria cū maior eſſet oibus ſcīs ⁊
angelis: tn̄ ſe humilem ancillā re
putauit. Luc. i. Ecce ancilla dn̄i ⁊c̄.
Bern. Non eſt magnū in abiectio
ne huilem eſſe: ſed rara virtus hu
militas honorata. Eccl̄. iij. Quanto
maior es humilia te in oibus ⁊ in
uenies grām. Sic maria inuenit
grām ꝓpter ſui humilitatē Luce. i.
Reſpexit humilitatem ancille ſue.
Angelus ꝓpter ſuā ſuperbiam eie
ctus eſt de celo ⁊ fact⁹ eſt dyabol⁹.
Maria vero ꝑ humilitatē eleuata
eſt in celū ⁊ facta eſt regina celoꝝ.
Omnes igit̄ ſuperbi ſunt imitato
res dyaboli ⁊ humiles marie ſecta
tores. Exemplū. Erat quidā frater
ordinis predicatoꝝ in cōuentu pi
ſanenſi: beate marie virgini valde
deuotus. q̄ ſcolas ⁊ ſtudiuꝫ prete
mittens orōnibus ⁊ deuotionib⁹
ſp intentus erat. Cui dyabolus in
ſpecie virginis frequenter apparu
it. multa ei recitabat ⁊ reuelabat.
Qd cū frater petro priori retuliſſet
dixit. Iniungo tibi hoc: q̄ ſi decete
ro venerit: ſpues in faciē eius. Si
em̄ beata virgo ē. q̄ humilima ē:
n̄ indigāt. Si ei dyabol⁹ ē. q̄ ſupb⁹ ē
ↄfuſus recedet. Qd cū feciſſet frater
indignat⁹ dyabolus ait. maledc̄s
⁊ tu ⁊ q̄ te hoc docuit. Et ↄfuſus re
cedēs eum ampli⁹ non temptauit.
¶ Tercio ↄpatur maria ſtelle ma
ris ꝓpter virtutē attractiuā. que vir
tus ſiue natura illius ſtelle eſt q̄
ſe vertit ad ferrum. ſic maria vertit
ſe ad ferrea corda peccatoꝝ. Eccl̄. x
xiiij. Tranſite ad me oēs qui cōcu
piſcitis me. Omnes trahit ⁊ vocat
⁊ nulluꝫ excipit quantūcunq̄ pec
catis inuolutū. Ber. Pctōrem quā
tumcūq̄ fetidū ⁊ immundū: ⁊ toti
mundo deſpectū pia mr̄ nō deſpicit
nec deſerit: ſed pia manu fouet et
retinet: donec tremendo iudici re
conciliet. Exēplum de milite adul
tero. req̄. in aſſumpcōe beate virgi
nis. Quarto ↄpatur maria ſtelle
maris ꝓpter vie oſtenſionem. Sicut
em̄ ſtella maris nauigantib⁹ viā
oſtē ⁊ ad portū ꝑducit eos: ſic ma
ria nauigantib⁹ in mari h⁹ mūdi

viam veritatis oſtendit. ⁊ eos qui
eam aſpexerint: ad portū eterne ſa
lutis ꝑducit. Ber. Ne auertas ocu
los a cōſpectu ſideris: ſi non vis ob
rui hꝰ mundi ꝓcellis. Innocentiꝰ.
Quibꝰ putas auxilijs pñt hoīes
inter tot pericula tranſire. Certe in
quit ꝑ duo. ꝑ nauem ⁊ ꝑ ſtellam
⁊ ꝑ adiutoriū beate virginis ma
rie. Exemplū. Imperator quidā ro
manꝰ habuit vxorē gñe. moribꝰ ⁊
pulchritudine nobiliſſimā: quā
tenerrime diligebat. Cūqꝫ loca ſā
ctorū ꝑ orbem ꝑegrinando viſitare
vellet: fratri ſuo vxorē. regnū ⁊ oīa
cōmiſit. ⁊ ꝓfectus eſt. Adoleſcens
ille in amorem hꝰ probe dñe exar
ſit. Cumqꝫ ei pluries moleſtꝰ eſſet
⁊ illa oīno renitteretur: tandē neſci
ens quid faceret: ei rñit. ꝙ turrim
firmam parare faceret. vbi ſecretiꝰ
qđ deſideraret explere poſſet. Fa
cta autē turri cū ille intraret: ipſa
ſequens eū turrim poſt eū clauſit
eo in turri manente. Poſt quinqꝫ
annos reuertente imꝑatore: gauiſ
ſa valde: iuſſit maiores ⁊ nobiles
ei occurrere ⁊ iuuenē inconſulte de
turri emiſit vt fratri obuius exiret.
Qui preueniens reginam male eā
defamauit. Cumqꝫ eſſet reqſitus a
fratre quomō ita pallidus eſſet:
reſpondit. Peſſima meretrix vxor
tua ſicut cū multis fornicari cōſue
uit ⁊ me etiā temptauit. ⁊ qr ei cō
ſenſū n̄ prebui in turri: vſqꝫ nunc
me incluſit. Qđ audiens imꝑator
pene exanimis factus eſt ⁊ ad ter
ram ex dolore corruit. In craſtino
ad eū imꝑatrix cum multo comi
tatu venit. que cū illū amplecti vel
let ſicut ↄſueuit: ab eo ꝑcuſſa gra
uiter in terrā corruit. Quā etiā im
perator ad inſulam quandā ⁊ ad de
collandū miſit. vbi tñ anteqꝫ mter
ficeret: opprimere eā voluerūt ſerui.
ſed ipſa dei ⁊ beate virginis inuo
cauit auxiliū. Quidā autem prin
ceps cū multis tranſiens ⁊ clamo
rem audiēs: impudicos ſeruos oc
cidit. ⁊ illa reqſita q̄ eſſet: celauit.
rogauitqꝫ vt eam in ancillā ſuſci
peret. qđ ⁊ fecit. Cuꝰ vxor illā bone
ſtiſſime ſuſcipiens: vnicū eiꝰ filiū
ei ad cuſtodiendū cōmiſit. ſed nec
ibi temptatio dyaboli defuit. Fra
ter predicti principis nobilis mul
tis ꝓmiſſionibꝰ attemptauit eam
ſed illa oīno negauit. Vnde nocte
q̄dam ad lectū eius veniens: pue
rum in ſinu eius poſitū occidens ⁊
gladiū in manu mulieris relinq̄ns
receſſit. Cumqꝫ ſāguis pueri lectū
⁊ latꝰ eius tangeret excitata expa
uit. ⁊ cū ſe miſerā exclamaſſet: pꝛi
⁊ mr̄ cum luce ſurgentes ⁊ videntes
puerū occiſū ⁊ cultrū in manu mu
lieris: dolor eorū ⁊ totiꝰ familie vix
potuit explicari. Venit etiā homici
da ficte lacrimās ⁊ ait fratri vt ig
ni traderet. Sꝫ princeps ⁊ vxor eiꝰ
eā interfici ꝓhibentes: mandaue
runt nautis q̄ti nus in aliā terrā
eā deducerent. Cui in mari naute
dixerūt. Elige a nobis ↄmiſceri. ā
in mare precipitari. Que rñdit ſe
potiꝰ in mare velle precipitari. ſed
mutata voluntate eorū in q̄dam a
lia rupe maris eam reliquerunt. ſicqꝫ
ibi ꝑmanſit. Cui afflicte dormiēti:

beata virgo maria apparuit admi
rabili facie. d. qꝛ ꝓpter caſtitatem
multa ſuſtinuiſti: oīs amodo tem
ptatio a te expellet̄ ⁊ iniurie quas
paſſa es manifeſtabunt̄. Collige
herbā q̄ ſub capite tuo ē ⁊ quibuſ
cunqꝫ leproſis dederis bibere in no
mine dn̄i ſanabunt̄. Excitata igit̄
de viſione letata herbam collegit.
Naute aūt quidam venientes ad
portū eam duxerunt. vbi inuenit
leproſum. cui dedit herbā: ⁊ ſana
tꝰ ē. Exijt ḡ fama eiꝰ longe lateqꝫ ī
ciuitatē vbi erat̄ leproſus frāis ſui: it mi
les q̄ occiderat filiū fratris ſui in ſi
nu eiꝰ. Ad quē multis precibꝰ ad
ducta: nec ab illo cognita a fratre
eiꝰ rogatur: vt illi ſubueniat. Illa
vero ſubuenire ꝓmittit: ſi de oībꝰ
pcc̄is ſuis corā ſe ⁊ ſeptē alijs pſō
nis ↄfeſſus fuerit. Qui ↄfitens mul
ta dixit: ſed celauit pc̄tm̄ qđ in ea
cōmiſerat. Cui illa inq̄t. Nihil ꝓfi
cit medicina mea abſcondito ali
quo pc̄tō. Tunc dixit ei frater ſuꝰ
Aperi cor tuū: ⁊ quicq̄d in me egi
ſti totū tibi remitto. Itaqꝫ ſic mai
feſtauit. Qđ ille audiens expauit
dicens ſe de nobiliſſime mulieris
plus triſtari miſſione q̄ꝫ de filij ſui
ꝑdicōe. Cui illa. ego ſū illa q̄ malū
ꝓ malo nō reddā ſed bonū. illoqꝫ
ſanato rogat̄ vt maneret. Sꝫ non
adq̄euit. manere enī noluit ſed re
ceſſit ⁊ ſanando leproſos romam
incognita puenit. Ibiqꝫ plures le
proſos ſanauit. ſed ⁊ frēm impera
toris lepra inuaſerat. ad quē indu
cta: ſed incognita ſil'r. Et hoc pc̄tm̄
qđ ↄmiſerat in ea corā papa ⁊ ſe

natu romano fecit ↄfiteri. Quo au
dito imperatori ⁊ oēs qui aderāt fle
re ceperūt. Et illo ſanato dixit mu
lier. Ego ſū illa. Que leticia tunc ro
mā impleuit non ē facile dicere. ⁊
voluit ꝓpl's romanus eā in dn̄am
⁊ in imperatoris vxorē recipe. Sed il
la pape dixit. Voui deo ⁊ btē virgi
ni caſtitatē in monali veſte in tri
bulationibꝰ meis. req̄ratur aīa
mea de manu tua: ſi times vel dili
gis hoīem plus q̄ꝫ deū. veſte ſacra
vela me. Tūc ille mox eā benedixit
⁊ induit eā veſte monali. Rogeꝰ.

¶ Alius ſermo de eodem.
Sermo. lxi.

Que ē iſta que
ꝓgreditur q̄ſi au. ↄſur. pl
chra vt luna electa vt ſol. Can. vi
Salomon in ſpū preuidens ortum
btē virginis marie. ⁊ eā ↄmenda
re volens: pulchrioribꝰ creaturis ce
li eā ↄpauit. ſ. aurore. lune ⁊ ſoli. In
die ei nihil pulchriꝰ ſole. in nocte
nihil pulchriꝰ luna. in ↄfinio diei
⁊ noctis nl̄ pulchriꝰ aurora. Ber.
O btā virgo maria. ſi te ſolem dix
erimꝰ ſplendidior es. ſi roſam: flo
ridior es. ſi cinamomū ⁊ balſamū
omnes ſpēs aromaticas excellis qꝛ
priuilegium oīm grāturm obtinui
ſti. Augꝰ. Quid dicā de te v̄go ma
ria. Minor eſt laus mea: q̄ꝫ digni
tas tua meretur. Si celum te vocē:
altior es. ſi formam dei te appellē:
digna exiſtis. Si quoqꝫ dominam
angelorum te vocem ſuper omnia

ꝓbaris eſſe Cōpatur maria·Pri
mo auroꝛe:qꝛ ſicut aurora eſt me
dia inter diē ⁊ nocte·ſic maria eſt
mediatrix inter deū ⁊ hoīem·Per
diem ſignificat̃ deus·p nocte aūt
peccatores ſignificantur·Bern̄·Se
cur̄ acceſſum habes·O homo ad
deum·Habes filiū ante patrem ⁊
matrem ante filiū·Filius oſtēdit
patri latus ⁊ vulnera·Mater oſtē
dit filio pectus ⁊ vbera·nec vlla pt
eſſe repulſio:vbi tot caritatis cō
currūt indicia·Item ſicut aurora
eſt finis noctis ⁊ iniciū diei·Sic
maria eſt finis noſtre dānacōnis
⁊ iniciū noſtre ſalutis·Bern̄·Sic
aurora valde rutilans ꝓgreſſa es
in mūdum·O maria:quoniā veri
ſolis ſplendorem tante ſanctitatis
iubare p̄uenisti vt vere diem ſalu
tis·ꝓpiciacōnis diem·quā fecit do
min⁹ a tua claritate dignū inicia
ri fuit·Secūdo maria poteſt ꝯpari
lune·ſicut eñ luna recipit lumē a
ſole ⁊ trāſmittit ad terras·ſic ma
ria recipit a deo gratiā ⁊ trāſmit
tit mūdo·Vnde dixit ei angelus in
cōceptione·Inueniſti eñ gratiā
apud dominū·Ecce ꝯcipies in vte
ro ⁊ paries filiū:⁊ vocabis nomē
eius ⁊c̄·Eandem gratiam quā rece
pit a deo tranſmiſit mūdo quādo
filiū ſuum edidit huic mūdo·vnde
ait angel⁹ nato domino ad paſto
res·Annūcio vobis gaudiū mag
num qḋ erit oīm populo:qꝛ natus
eſt nobis hodie ſaluatoꝛ mundi·
Tercio maria poteſt ꝯparari ſoli
propter multas ꝓprietates eius·
Sol enim eſt ordinat⁹ in curſu·ſb

limis in ſitu·pulcher in aſpectu·p
uus in apparentia·magn⁹ in ſb̃a·
Hec oīa inuenim⁹ in maria·ipa
ei ordinata fuit in curſu ⁊ in ꝯuer
ſacōne bone vite·Bern̄·volue ⁊ re
uolue totā ſeriē ſacre ſcripture ſi
qd dux̄·ſi qḋ aſpex̄·ſi qd indecēs
inueneris in maria·deinceps vt ſu
ſpectā eā habeas ⁊ ad ipſā accede
re verearis·q·d·nihil inuenies de
ea ſcriptū niſi qꝺ honeſtū bonū ⁊
decēs eſt·Iudith·viij·Nō eñ erat
q̄ de ea malū loq̄ret̃·Epyphani⁹·
Mos fu⁹erat mūdus ⁊ modice lo
quele·expedite eloquētie·ſine au
dacia bn̄ ſalutās·ſalutabat ⁊ ho
norabat oēm hoīem ⁊ mirabant̃
oīs ſuā eloq̄ntiā ⁊ ſciam·pānos
ꝓprij coloris portabat:⁊ amabat
ea q̄ erant tēpli·purgabat altarē
⁊ tēplū cuſtodiebat·alijs puellis
ad ꝓpria redeūtib⁹·ipſa in orōnib
lectōib⁹ ieiunio ⁊ labore manuū p
ſeuerabat ⁊ ſacdotib⁹ miſtrabat
Et qꝛ ordinatā vitam hūit·ideo me
rito ſoli cōpatur q̄ ordinate in cir
culo ſuo currit ⁊ diſtincte ſigͣ ſua
ptrāſit·Sic beata virgo ſm̄ Ihero
nimū·p⁹ aſcenſionē filij ſui oīa lo
ca dnīce ꝯuerſacōnis ordiate ptn̄
ſiuit ⁊ circuiuit ⁊ facta eius ſic ad
memoriā reduxit·Sūt eñ duodecī
ſigna in quib⁹ ſol curſum ſuū cō
plet que etiam iſte ſol ⁊ maria p
ambulabat·Primū ſignum in q̄
ſol curſum ſuū habet eſt aquari⁹
⁊ vir quidā qui habet in manib
ſuis vrnā cum aqua·ſic enim ſolet
depingi in libris laycorum·p qḋ
ſignificat̃ ille locus ſiue cenaculū

in q̃ dñs aquã i peluí fudit ⁊ lauit
pedes diſcipuloꝝ· hũc locũ maria
ſepe viſitauit ⁊ reduxit ad memo
riã maximã filij ſui humilitatẽ· q̃
cum eſſet dñs oĩm· fieri voluit ſer
uus ſeruoꝝ· qñ ergo maria ad
hũc locũ venit tunc ſol erat in aq̃
rio ·i· in p̃mo ſigno· Secũdum ſig
nũ eſt duo piſces· p quos ſignifi
caẽ locus ille in deſ̃to vbi de qñq̃
panibꝰ et duobꝰ piſcibꝰ ſaciauit
dñs qñq̃ milia hoĩm: ⁊ aliꝰ locus
vbi de ·vij· panibꝰ ⁊ paucis piſci
culis ſaciauit q̃tuoꝛ milia hoĩm·
hec loca maria ſepe viſitauit ⁊ re
duxit ad mẽoriã maximã filij ſui
miſericoꝛdiã quã ibi oñdit: qñ di
xit miſereoꝛ ſup turbã: q2 iam tri
duo ſuſtinẽt me nec hñt qd man
ducent: ⁊ ſi dimiſero eos ieiunos
deficiẽt in via Marci ·viij· Cuꝫ ma
ria ad iſta loca venit· tũc ſol erat
in piſcibꝰ Terciũ ſignuꝫ eſt aries
ſeu ouis· p qd ſignificaẽ locus il
le ſiue ortus in quo dñs eſt captꝰ
⁊ ligatus· yſa· liij· Sicut ouis ad
occiſiõem ductꝰ eſt· queꝫ locũ ma
ria ſepe viſitauit et reduxit ad me
moriã maximã filij ſui paciam q̃
dũ male tractareẽ nõ apuit os ſu
um ⁊c̃· Qñ ergo maria ad hũc lo
cũ venit tũc ſol eãt in tercio ſigno
·ſ· ariete· Quartũ ſignuꝫ eſt thau
rus· p qd ſignificatur locus ille in
bethleẽ in quo dñs iacebat in p̃ſe
pio corã boue ⁊ aſino· hũc locũ ſe
pe viſitauit btã virgo maria: ⁊ re
duxit ad mẽoriã maximã filij ſui
pauptatẽ: q2 non erat ei locus in
diuerſorio: ſ; reclinauit eũ in p̃ſe
pio· Qñ maria ad hũc locũ venit
tunc ſol erat in quarto ſigno ·ſ· in
thauro· Qñtum ſignũ eſt gemini
·i· duo adoleſcẽtes· p qd ſignifica
tur locꝰ ille in quo dñs trãſfigura
tus eſt ·ſ· mõe thabor In quo appa
ruerũt ei duo colloquẽtes ·ſ· moy
ſes ⁊ helias: ⁊ dñs ibidẽ cuꝫ tanta
claritate trãſfiguratꝰ eſt· q2 petrꝰ
⁊ iacobꝰ ferre nõ poterãt: ſ; in ter
ram cadebãt· Hũc locũ ſepe viſita
uit maria: ⁊ tunc cepit cogitare ⁊
imaginari de celeſtibꝰ ⁊ ad talem
claritatẽ aſpirare dicẽs cũ pſ̃ Heu
mihi: q2 incolatꝰ meus plongatꝰ
eſt· Sextũ ſignũ eſt cancer q̃ ſolet
latere in cauernis terre· p qd ſigñi
catur ſepulchꝝ dñi in quo latuit
tribꝰ diebus ⁊ tribꝰ noctibꝰ· Et ſi
cut cancer deoꝛſuꝫ gradiẽ· ſic dñs
deoꝛſũ ad inferna deſcendit ⁊ ſuos
inde libeãuit· Hũc locũ ſepulchri
maria ſepe viſitauit· reducens ad
memoriã filij ſui ſepulturã ⁊ hũa
ni generis redempcõem· Septimũ
ſignum eſt leo· p qd ſignificatur
vallis ioſaphat ad quem dñs vẽ
turus eſt ad iudiciũ tanq̃ leo ru
giẽs diſtrictiſſime iudicaturꝰ om
nes gentes Amos ·iij· Quaſi leo ru
giet· quis nõ timebit eum· Hunc
locũ maria ſepe viſitauit reducẽs
ad memoriã filij ſui aduẽtum ad
iudiciũ· dans nobis exẽplũ vt di
em iudicij ſemp in memoria hẽa
mus Iheroꝰ· Siue comedã ſiue bi
bã ſiue aliq̃d aliud faciã ſemp vi
detur mihi illa tuba inſonaꝛ auri
bꝰ meis· ſurgite mortui venite ad iu
diciũ· Octauũ ſignũ eſt virgo· p

q̄ꝺ ſignificat̄ locus iſte in nazareth
vbi pura virgo ãgelo ãnũciante
filiũ ſuum ꝯcepit ⁊ virgo ꝑmãſit.
Hũc locũ maria ſepe viſitauit ꝛ̄du
cens ad memoriã: illam letiſſimã
ãnũciatiõem q̄n ſibi nũciatũ fu
it ꝙ mater omnipotẽtis dei eſſe de
buit. Nonũ ſignũ eſt libra ꝑ q̄ꝺ
ſignificat̄ locus ille in quo domi⁹
eſt crucifix⁹. vbi dñs in cruce tan
q̄ in libra fuit ſuſpẽſus ⁊ vbi dñs
librauit pctã noſtra ꝯtra ſuaꝫ mi
ſericordiã. ponendo pctã noſtrã in
vno latere ⁊ ſuam miſericordiã in
alio latere: ſꝫ ſua miſericordia ma
ior fuit q̄ omnia pctã noſtra. Iſtã
librã optauit Job. vi. dicens. Vti
nã pctã mea appẽderent̄ in ſtaterã
⁊ in libra. Hũc locũ ſepe viſitauit
maria reducẽs ad memoriaꝫ ama
riſſimã filij ſui paſſionẽ ⁊ hõis re
demptiõem. quã diu deſiderauerat
Decimũ ſignũ eſt ſcorpio ⁊ eſt q̄
dã vermicul⁹ qui ore ſuo blandit̄
⁊ cauda ſua pũgit ⁊ occidit: quia ve
nenũ in cauda ſua hꝫ. ꝑ q̄ꝺ ſigni
ficat̄ locus ille in quo dñs tradit⁹
fuit a iuda. qui ore ſuo euꝫ ſaluta
bat ⁊ oſculabat̄. veneno tñ tradi
tionis eũ occidit q̄n dixit. quẽcun
q̄ꝫ oſculat⁹ fuero: ipſẽ eſt tenete eũ
ibi memorata eſt filij ſui traditiõ
nem. Vndecimũ ſignũ eſt ſagitta
ri⁹. ꝑ q̄ꝺ ſignificant̄ illa loca in q̄
bus dñs p̄dicauit vbi ꝑ p̄dicatio
nẽ tanq̄ ꝑ ſagittã vulnerauit cor
da pctõꝝ ⁊ ad pñiam ꝓuocauit.
Hec õia loca viſitauit maria. re
ducẽs ad memoriaꝫ illa dulciſſiã
v̄ba ⁊ documẽta que fili⁹ ſu⁹ docu

erat. vñ Lu. ij. Maria autẽ ꝯſerua
bat õia verba ꝯferens ea i corde
ſuo. Duodecimũ ſignum eſt capri
corn⁹ qui ſolet ad mõtes ⁊ ad ar
dua ſcãdere. ꝑ q̄ꝺ ſignificat̄ locus
ille in quo dñs aſcendit. ſ. mõs oli
ueti. ſuꝑ queꝫ aſcendit cũ maria ⁊
diſcipulis ſuis ipõs bñdicẽs ⁊ va
lefaciẽs. coram eis celũ aſcendit.
Hũc igitur locũ ſepe viſitauit ma
ria reducẽs ad memoriã filij ſui re
ceſſum: ⁊ ſuã melliflu aꝫ pñtiam.
qua ꝑfuncta erat ⁊ turbabat̄ ⁊ fle
bat ꝙ ea carere debebat. Qñ igitur
maria ad hũc locũ venit tunc ſol
erat in duodecimo ſigno. ſ. in capri
corno. Omnia ḡ loca iſta ſcd̄m io
hãnem ꝑambulabat̄ p⁹ aſcenſio
neꝫ dñi. q̄ diu potuit: quia in fine vi
te tam debil̄ facta fuit ſic idẽ dicit
ꝙ loca ꝯſueta viſitare non potuit.
Et quia ipſa ita ordinatũ curſum ha
buit. ideo merito ſoli cõꝑatur.

In exaltatiõe ſancte crucis
Sermo. lxij

HVmiliaui lig
nũ ſublime ⁊ exaltaui lig
nũ hũile. Ezech. xvij. Duo ligña ꝓpo
nit nob̄ ꝓpheta. vnũ ſublime ⁊ aliꝺ
hũile. Sublime eſt hũiliatũ ⁊ hũi
le exaltatũ. Lignũ ſublime eſt fili⁹
dei ihefus xp̄s de quo dicit̄ Geneſ
ij. Lignũ vite fuit in medio paradiſi
⁊ fili⁹ dei fuit in ſinu patris ſibi co
eq̄lis ⁊ ſublimitate ſimilis. hoc lig
nũ plantauit pater celeſtis q̄n fili
um ſuũ incarnari inſtituit: ⁊ pau
peri hoĩ ſimilem fecit. Adeo paup

fuit: ꝙ non habuit domū ꝓp̄ riam
in qua naſceret̄·nec locū in quo
poneret̄·nec veſtē in qua volueretur:
ſ; in diuerſorio naſcitur·in p̄
ſepio ponitur·vilib⁹ pānis inuol
uitur·De ſblimitate hui⁹ ligni di
cit ſponſa Cant̄·ij·Sicut malus ⁊
pomus inter ligna ſiluarū ſic dile
ctus me⁹ inter filios Gloſa·Sicut
malus viſu·odore, guſtu·añcedit
⁊ p̄cellit omnia ligna ſiluarū·Sic
xp̄s excellit omnes filios dei·ſan
ctos·Primo p̄cellit in viſu·Quia
in eum angeli deſiderāt reſpicere.
adeo pulcher eſt aſpect⁹ eius ſicut
dicit Fulgētius·ꝙ ſi anima eſſet
in inferno ⁊ eum videre poſſet nul
lam penā ſentiret·Quā faciē cum
ſymeon in templo vidiſſet ampli
us viuere nō curauit·Sed dixit.
Nūc dimittis ſeruū tuum domine
ſc̄dm verbū tuum in pace ⁊c̄·Iſtā
faciem deſiderabant multi patres
antiqui·Ps̄·Oſtende nobis faciē
tuam ⁊ ſalui erim⁹·Item moyſes
domine ſi inueni gratiā in oculis
tuis·oſtēde mihi faciem tuam: vt
dicitur Exod·iij·Item Heſter·xv.
domine valde amabilis eſt facies
tua ⁊ plena gratiarū·Facies iſta
pulcherrima ita maculata fuit in
paſſione ſputis iudeorum ⁊ paga
norū·ꝙ tanq̄ leproſa videbatur.
vt dicitur. Math·xvi·Expuerunt
in faciem eius ⁊ velauerunt ⁊ pal
mas in faciem eius miſerūt ⁊ dixe
rūt·Propheti ſa nobis xp̄e quis
eſt quī te pcuſſit·vnde yſa·l·Faci
em meam nō auerti ab increpan
tibus ⁊ expuētibus in me·Bern̄.
Facies illa pulcherrima in quam
deſiderant angeli ꝓſpicere ex mul
tis pcuſſionib⁹ ⁊ ſputis deformiſſi
ma fuit ita vt leproſo ſimilis vide
batur·Yſa·liij·Nos reputauim⁹
eum leproſum ⁊ vidim⁹ eum non
habentē ſpeciem neq; decorē aſpe
ctus in eo non erat: ⁊ quaſi abſcō
ditus vultus eius·Gloſa·Abſcon
ditus erāt ſputis iudeorū ⁊ ſangui
ne ſuo de ſpinea corona fluente ſi
mul mixto·Omnia iſta ꝓpter nos
ſuſtinuit vnde āmonet nos pſal.
dicens·Reſpice in faciem xp̄i tui.
Bern̄·O homo reſpice in faciē xp̄i
tui·vide eum dorſo flagellatū·la
tere ſauciatū·capite veprib⁹ puni
tum·manibus ⁊ pedib⁹ pfoſſum
clauis·Sic patet q̄uo lignū iſtud
pulcherrimū inter cetera ligna ſil
uarū excellentiſſimū eſt macula
tū·Bern̄·O nouiſſimū ⁊ altiſſimū
o hūile ⁊ ſublime·o opprobriū ho
minū ⁊ gloria angelorū·nemo il
lo ſublimior·nemo illo hūilior·ſi
cut illa eſt excellētiſſima ſingula
ris·ſic hūilitas ſibi eſt cōpabilis
Sc̄dm lignū humile qđ eſt exalta
tum·eſt lignū ſancte crucis·Iſtđ
quōdam fuit hūilimū ⁊ deſpectiſ
ſimū: q꞉ patibulum latronū ⁊ ma
ledictū dicebatur·vn̄ dicebant iu
dei de xp̄o illud·Sap·ij·Morte tur
piſſima cōdemnem⁹ eum·ſ·morte
crucis·Hoc lignū hūile ⁊ deſpectū
domin⁹ tripliciter exaltauit ſm tria
feſta ſancte crucis·Primū eſt fe
ſtum dedicacōnis qđ fuit in para
ſceue·Tunc enim domin⁹ cōſecra
uit lignū iſtud p̄cioſo ſanguine.

ſuo In hoc feſto exaltauit dñs lig
nũ iſtd̕ tripliciter honorãdo. Prio
ĩ hoc ꝗ ipm pſonalit̕ ad locũ paſ
ſionis portare voluit Jo. xix. Exiuit
baiulans ſibi crucẽ. Tũc impletũ
eſt illud. yſa. ix. Fact⁹ eſt pñcipa
tus ei⁹ ſup humerũ ei⁹. Ecce honor
crucis: q̄ vocat eã principatũ. Se
cundo honorauit lignũ ſancte cru
cis: q̄ ĩ eo mori voluit. Nõ em̃ ele
git mollẽ lectũ. non byſſum nec
purpurã ſup quã moreret̕: ſꝫ hũi
le lignũ ⁊ deſpectũ vt cantat eccl̃a.
Sup õnia ligna ſiluaꝝ tu ſola fu
iſti excelſior. in q̃ vita mũdi pepen
dit. in q̃ xp̃s triumphauit ⁊ mors
mortẽ ſupauit. Tercio honorauit
xp̃us lignũ ſancte crucis: q̄ p ip
ſam hoĩem ab eterno morte libera
uit ⁊ p peccatis ſatiſfecit ĩ ipõ que
nos cõmiſim⁹ in ligno. ꝑ. petri. ij.
Qui pctã noſtra portauit ſup lig
nũ. Et q̄ lignũ iſtud de⁹ ſic honoã
uit ꝙ hoĩem in iſto ligno redemit
ideo merito õnis homo ipm lignũ
honorare debet: ⁊ ſic patet primũ
feſtũ ſãcte crucis. Scd̕o exaltauit
ipm lignum in feſto inuencõnis
quando p terremotũ ⁊ p odoris fra
grãtiam ⁊ miracula ipm manife
ſtauit. Req̃. in feſto inuencõis ei⁹
Tercio exaltauit domi⁹ lignũ ſan
cte crucis in feſto exaltacõis eius
qd̕ hodie pagitur. De quo legitur
ſic. Coſdras pſaꝝ cum õnia reg
na ſibi ſubiugaſſet. venit ihero ſo
limã ⁊ tulit inde ptem crucis quã
helena ibidẽ reliquerat: ⁊ fecit tur
rim de argẽto ⁊ auro ⁊ gẽmis ⁊ in
ca imagines ſolis ⁊ lune ⁊ ſtellaꝝ
collocauit. Et in ſũmo ibant equi
trahẽtes ⁊ quaſi tonitruũ ſimula
larent ⁊ p occultũ iter aquã addu
ci fecit: ⁊ aquã deſup infundebat
vt quaſi de⁹ pluere videret̕ ⁊ in illa
turri ſedebat quaſi de⁹ pater ⁊ col
locauit lignũ ſancte crucis ad dex
terã quaſi filiũ: ⁊ gallũ a ſiniſtris
loco ſpũſſancti ⁊ tradens filio ſuo
regnũ ⁊ ipſe tanꝙ deus ibidem ſe
dit. Heracli⁹ autẽ impator cõtra
filiũ eius cum magno exercitu iux
ta danubiũ fluuium dimicaturus
aduenit. Tandem vtriſq̨ principi
bus placuit vt ipſi ſoli ſup pontẽ
dimicarent ⁊ qui victor exiſteret ſi
bi vtriuſq̨ exercitus regnũ vſur
paret ſiue impiũ. Decretum etiã
exijt vt qui principẽ ſuũ adiuua
re preſumeret. cruribus excisis ⁊
brachijs ab eo cõtinuo in fluuio
mergeret̕. Heraclius autẽ inuoca
to auxilio ſancte crucis vicit: ⁊ ſic
totus exercitus Coſdre baptiſma
ſuſcepit. Cumq̨ heracli⁹ ad coſdrã
veniſſet dixit. Quia lignũ ſancte
crucis modicum honoaſti. ſi bap
tiſma ſuſcepis regnum obtinebis
Cũq̨ ille non adquieſceret ipm ꝓ
tinus decollauit. filio autẽ ſuo ba
ptiſato regnum reſtituit: ⁊ deſtru
cta turri aſſumpſit lignũ ſancte
crucis ihoroſolimã portauit. Cum
q̨ de monte oliueti deſcendens por
tam quã domi⁹ paſſurus intraue
rat. in equo regio ⁊ ornamẽtis im
perialib⁹ ingredi vellet. repente la
pides porte deſcenderũt ⁊ ſe inuicẽ
quaſi paries clauſerũt. Sup quo
cunctis ſtupẽtibus. angel⁹ domini

ſignū crucis in manib9 tenēs ſup
portā apparuit dicens Cū rex celo
rū p hāc portam ad paſſionē intrā
ret nō cultu regio:ſ aſello humili
ingrediēs. humilitatis exēpluȝ ſuis
cultorib9 reliq̄t Et hijs dictis āge
lus abſceſſit Tūc imꝑator lacrimis
fuſis ſeipm diſcalciauit ⁊ veſtimē
tā vſqȝ ad camiſiam exuit crucēqȝ
dn̄i accipiēs ad portam humilit ba
iulauit. Moxqȝ duricia lapidū ce
leſte ſenſit impiū. ſtatimqȝ porta
ſubrigēs liberū intrātib9 patefecit
ingreſſuȝ. Odorqȝ ſuauiſſim9 om̄s
qui aderāt refecit. Rex autē deuotiſ
ſim9 in laudē ſācte crucis ꝓrūpēs
ait. O crux ſplēdidior cūctis aſtris
mūdo celebris. ōmib9 multū ama
bilis ſanctior vniūſis. q̄ ſola fuiſti
digna portaē p̄cium mūdi. Dulce
lignū dulces clauos dulcia ferēs
pōdera. ſalua p̄ſentem caterua in tu
is laudib9 ↄgregatā ⁊ tuo vexillo
ſignatā. Statiqȝ crux i ſuo loco re
ſtituit ⁊ antiq̄ miracula renouāt
mortu9 quidā vite ꝛ̄ſtituit. duo de
cim ceci illūmāt. quatuor paralitici
curātur. decem leproſi mūdant. de
mones effugātur ⁊ varijs languo
rib9 plurimi liberantur. Exemplū
Apud ↄſtātinopolim iude9 eccāȝ
ſancte ſophie ingreſſus quādaȝ
imaginē crucifixi ibidem ↄſpexit
Qui ſe ibi ſolum ↄſiderās gladio
ſuo ipſȝ i gutturē pcuſſit ſtatiqȝ inde
exiuit ſāguis ⁊ iudei faciē ⁊ caput
aſpſit. Qui territ9 imaginē ad pu
teū p̄cipitauit ⁊ aufugit. Quidaȝ
autē xp̄ian9 eidēȝ obuiauit ſibiqȝ
dixit. vn̄ venis iudee aliquē hoīem
occidiſti. Et ille falſū eſt Cui rurſū
hō ille dixit. vere vere homicidiū p
petraſti ⁊ iō ſanguine aſpſus es.
Ac iude9 ait. vere mḡn9 eſt de9 xp̄i
anorū ⁊ fides veſtra firma ⁊ vera.
Nequaq̄ eīm occidi hoīem:ſ ima
ginē xp̄i pcuſſi: ⁊ ↄtinuo de guttu
re ei9 ſāguis emanauit. Duxit au
tem iude9 illū hoīem ad puteū ⁊ ſā
ctā imaginē extraxerūt ⁊ iude9 ba
ptiſat. plaga autē vt fert adhuc
hodie in gutture ei9 cernit. Roge9

De eodem.
Sermo. lxiij.

Ego ſi exaltat9
fuero a terra ōmia trahā
ad meipm. Joh. xij. Hoc factum
eſt in paſſiōe chriſti: vbi chriſt9
exaltatus fuit in cruce ⁊ quātum
in eo fuit ōmia ad ſe traxit. id eſt
ad hominē ꝓpter quem omnia fa
cta ſunt ⁊ omniū hominū genera
Sciendū autem q̄ domin9 trahit
homines multis modis Primo p
gratiam inſpiracōnis. Johā. vi.
Nemo poteſt venire ad me niſi pa
ter meus traxit eum Aug9. Ille ve
nit ad dominū quem gratia dei p̄
uenit. Sic traxit domin9 mariam
magdalenā dando ei gratiam: vt
ad ſui cognicōnem veniret ⁊ com
pūcta veniam poſtularet. Greg9.
Quid miramur fratres mariā ve
nientē an chriſtum ſuſcipientē.
Nam ipſe per miſericordiam tra
xit eam intus. qui eam per man
ſuetudinem ſuſcepit foras. Sic eti

am dn̄s traxit petrum̄ qn̄ eum ter
negauerat: q̄ reſpexit eū oculiſ mi
ſericordie ⁊ gratie ſue ⁊ tunc ↄpū
ctus flere cepit. Et quaē nō traxit
ſic iudam. Augꝰ. Magne gratie
cōmendatio. nemo venit niſi tra
ctus Ruē trahat ⁊ quē nō trahat
Quare iſtum trahit ⁊ q̄re illū non
trahat. noli velle iudicare ſi non
vis errare. Sꝫ poſſet aliq̄s dicere.
nemo venit niſi tractus ⁊ q̄uo poſ
ſum venire niſi gratia xp̄i traxerit
me. Audi q̄d dicat Augꝰ. Si non
traheris ora vt traharis. Ora ergo
dominū cum ſponſa dicens Cant.
p̄. Trahe me poſt te. quaſi diceret
O dn̄e trahe me gratiā ⁊ miſericor
diā tuam inſpirando. mihi veram
cōtricōem meorū delictorum ⁊ ꝑfe
ctam cognicōem meorū peccatoꝝ
tribuendo. Scđo trahit ꝑ flagella
tribulacōnis. Oſee. xi. In funicul
adaꝫ trahā te ⁊ in vinculis carita
tis Funiculi adā ſunt tribulacōes
⁊ afflictiōes. fames. ſitis. labor. do
lor. frigꝰ. eſtꝰ infirmitas ⁊ hmōi.
iſti dicūtur funiculi adam: quia ꝑ
iſta flagellatꝰ fuit adam propter
peccata ſua ⁊ tractꝰ ad penitētiam
dicūtur etiaꝫ vincula caritatis: q̄
talia immittit dominꝰ ſuis ex cari
tate. Apoca. iij. Ego quos amo ar
guo ⁊ caſtigo. Ad hebre. xij. Quē
deus diligit caſtigat. flagellat au
tem omēm filium quem recipit.
Augꝰ. Si exceptus es a paſſione
flagellorū. exceptus eris a numero
filioꝝ. Hoc modo traxit dominꝰ
beatum paulū quem cum ꝑcuſſiſ
ſet; reſpōdit. Domīe quid me vis

facere. Exemplum de filio ꝓdigo
qui redire noluit ad p̄rēꝫ: ſed orta
fame neceſſitate compulſus venit
Luce. xv. Sic factū eſt de ioab qui
noluit venire ad abſalon donec mit
teret ſeruos ſuos ⁊ ſuccenderet eiꝰ
ſegetes. ij. Reguꝫ. xiiij. Sic adhuc
multi ſunt qui non curant ire ad
deum niſi tribulationes ⁊ infirmi
tates cogent eos. Pſal. Multipli
cate ſunt infirmitates eorum poſt
ea accelerauerūt. Iteꝫ aliud exem
plum. Miles quidam egrotus ro
gauit quēdam ſanctum virum vt
oraēt ꝓ eo vt ſanus fieret. Et que
ſiuit vir ſanctus vtrū deuotior eēt
in infirmitate: vel in ſanitate. Reſ
pondit in infirmitate frequētius
deum inuoco q̄ in ſanitate. tūc em̄
ſepe obliuiſcor eius. Reſpōdit vir
ſanctꝰ. orabo deum vt ſeruet te in
illo ſtatu in quo melior es. ⁊ ē. Ille
in infirmitate manens. penitenti
am egit: ⁊ vitam in bono finiuit.
Tercio trahit nos dominꝰ ꝑ dona
caritatis. Ihere. xxxi. Caritate ꝑpe
tua dilexi te: ideo attraxi te. Deus
dilexit nos ꝑpetua caritate: ⁊ hoc
oſtēdit ꝑ plura ⁊ diuerſa dona q̄
contulit nobis. Ecci. xvij. Dedit de
us homini ōniuꝫ poteſtatem que
ſunt ſup terram. Vnde deus crea
turas cōdidit vt haberet: vnde ho
mini benefaceret. Hugo. O homo
reſpice vniuerſum mūdum ⁊ cōſi
dera ſi aliquid eſt q̄d tibi non ſer
uiat. Omnis natuā omnis creatu
ra ad hūc finem curſum ſuum di
rigit: vt vtilitati tue deſeruiat. hoc
celuꝫ. hec terra. hoc mare. hic aer.

⁊ oīa que in eis ſunt.ſ.ſol.luna.
ſtelle ⁊ planete. oīa tibi famulā
tur. vide q̄tum te amauit q̄ tantū
tibi dedit. Hec dona dilectōis me
rito debent nos trahere ad deum.
Quarto trahit dominꝰ ꝑ beneficia
paſſionis Jo.xij. Ego ſi exaltatus
fuero de terra.ſ.in cruce. oīa atrahā
ad me .i. oēm hoīem: qꝛ pro omni
hoīe ſuſtinuit paſſiōem ⁊ oīs
paratus eſt recipe ⁊ ad ſe trahere q̄
voluīt. ſiue ſit paup. ſiue diues. ſi
ue ſanus. ſiue infirmꝰ. ſiue iudeꝰ.
ſiue paganꝰ. Ideo non in ciuitate
ſ; in ꝯmuni campo crucifigi voluit
vt oībꝰ ꝯmunis eſſet tanq̄ flos
campi q̄ ab oībꝰ ꝯmunit̄ habet
p̄t. vnde dicitur Eccū.xxiiij. Tranſite
ad me oēs qui ꝯcupiſcitis me.
Et dicit oēs ⁊ nullū excipit. Certe
iſtud beneficiū paſſionis merito
nos trahere debet ad deū. Bern. O
q̄ gratuita dilectio ⁊ inaudita ca
ritas. rex glorie ꝓ deſpectiſſimo ver
miculo crucifigi voluit. Quis audi
uit vnq̄ talia ⁊ quis vidit ſimile.
vix enī quis ꝓ iuſto moritur. Ip
ſe autē ꝓ iniuſtis ⁊ inimicis mor
tuus eſt. Augꝰ. Vide homo qua di
lectōne dilexit te deus vt eius veſti
gia imitaris. ꝓ te pauper factꝰ eſt
in mundo vt te ditaret in celo. ꝓ te
captꝰ eſt vt te de captiuitate liberā
ret dyaboli. pro te ligatꝰ eſt: vt te
de flagellis eterne ire eriperet. pro
te iudicatꝰ eſt: vt te a iudicio eter
ne damnacōis eripet. pro te coro
natꝰ eſt vt te coronaret in celis. ꝓ
te vulneratꝰ eſt medicus: vt ſane
ris egrotus. ꝓ te crucifixꝰ ē tuas
ꝯcupiſcentias ꝑ hoc delendo. pro
te mortuꝰ eſt: vt te a mortuis ſuſci
taret. Rogemus.

De ſancto Matheo aplo.
Sermo .lxiiij

Surgēs ſecutꝰ
eſt eū. Mat.ix. Notandū qꝛ
btūs mathęꝰ ſecutus eſt dn̄m q̄tu
or modis. quibꝰ ⁊ nos eū ſequi de
bemus.ſ. celeriter. ꝯuenienter. le
tanter. ⁊ pſeuerāter. Primo ſecu
tus eſt eū celeriter. qd̄ patz in hͦ
qꝛ ſtatim ſurrexit ⁊ ſecutꝰ eſt euz.
Eccū.v. Ne tardaueris ꝯuerti ad
dominū ⁊ ne differas de die in diē.
Debemꝰ autē accelerare ꝓpter tria.
Primo ꝓpter mortis acceleracōem
Eccū.xiiij. Memor eſto qꝛ mors nō
tardat. Bern. Certum eſt qꝛ mori
eris: ſ; incertum qn̄ vel vbi. vbicū
q; mors te expectat. tu q; ſi ſapiēs
fueris vbiq; eaz expectabis. Scdo
ꝓpter ianitoris expectacōem. Lu.
xiij. Cōtendite intrare ne.ſ. cum fa
tuis virginibus excludamini. Qui
enī venerit qn̄ hoſtium clauſuz fu
erit. illi dicet̄ ſicut fatuis virginibꝰ
Mat.xxv. Amē amen dico vobis:
neſcio vos. Tercio accelerare debe
mus ꝓpter amicabilē deivocacōez
Quia dicit. Mat.xi. Venite ad me
oēs qui laboratis ⁊ onerati eſtis
⁊ ego reficiā vos. Eccū.xxiiij. Veni
te ad me oēs qui ꝯcupiſcitis me
Certe ſi rex clamaret qꝛ oēs qui
ad euz venire vellēt de auro q̄tum
cuiq; habere vellent daret. oēs ſe

ſtinaret. Sz rex celeſtis pmittit ſe
ipm ad ſe venientibꝰ daturū. ideo
merito accelerare debemꝰ. Scdo ſe
cutꝰ eſt eum. b. mattheꝰ ↄueniēter
qꝛ relictis ōibꝰ rebus tempalibꝫ
ſecutꝰ eſt paupez xp̄m. ſecutꝰ eſt
eū paup: qꝛ ſciebat ꝙ tempalia
ſūt onera impedientia ad ſequēdū
xp̄m. vn̄ dicebat petrus Mat. xix.
Ecce nos re. om. ⁊ ſe. ſu. te. Exēplū
de adoleſcente q̄ noluit bonis tem
poralibꝰ reſiſtere. Req. in ↄuerſiōe
ſancti pauli. Tercio ſecutꝰ eſt euz
letanter. qđ patz in hoc: qꝛ fecit ei
cōuiuiū magnū in domo ſua. Ita
⁊ nos letanter ⁊ libēter ſequi debe
mus dominuz. non coacte: qꝛ coa
cta ſeruitia non placēt deo. Pſal.
Seruite domīo in leticia ⁊ exultati
one ⁊c. Ruarto ſecutꝰ eſt eum pſe
ueranter vſqꝫ ad finem vite ſue Ma
th. x. ⁊. xxiiij. Rui pſeuerauerit vſ
qꝫ in finem hic ſaluꝰ erit. Remigi
us. Non inchoantibꝰ: ſed perſeue
rantibꝰ premiū attribuit. Judas
ſecutꝰ fuit cum mattheo: ſꝫ non per
ſeuerauit: ideo ſaluꝰ factꝰ non eſt
Btūs autem mattheꝰ perſeuerauit
vſqꝫ ad mortis pꝑeſſiōem. Nam
de vita ⁊ morte eius legitur ſic. Cū
in ethiopia predicaret in ciuitate
Nadaber inuenit ibi duos magos
ſ. Zaroes ⁊ Arphaxat qui hoies
magica arte deludebāt vt quoſcū
qꝫ vellent membrorū ſanitate pri
uare videbātur: ⁊ faciebāt ſe pro
diis adorari. Mattheꝰ autem apo
ſtolus p̄dictam ciuitatem ingreſ
ſus. apud eunuchuz candacis re
gine quem philippꝰ baptiſauerāt
hoſpitans. ita magorū maleficia
detegebat ꝙ quicquid illi hominibꝫ
in pniciem faciebāt. hoc ipſe uer
tit in ſalutē. Eunucho autē ſanctū
mattheuz interrogāte quomō tot
linguas loqueretur ⁊ intelligeret
exponit ei mattheꝰ quomō ſpiritu
ſcō deſcendēte oīm linguaꝝ ſciam
ꝯcepiſſent. vt ſicut illi qui p ſuper
biam turrim vſqꝫ in celū edificare
volebant. pre cōfuſione linguaꝝ
ab edificio ceſſauerūt. ſic ⁊ apoſto
li p omnem linguarū ſcientiā tur
rim non ex lapidibꝰ: ſed de virtuti
bus cōſtruerent p quaz omnes q̄
crediderint in celū aſcendant. Tūc
venit quidā dicens: magos cum
duobus draconibꝰ aduenisse qui
ignem ſulfureum ex ore ⁊ naribꝰ
euomentes cunctos homines occi
debāt. Apoſtolꝰ autē ſigno crucis
ſe muniēs ad eos ſecurus exiuit.
quē mox vt dracones viderūt. an
te pedes eius protinꝰ dormierūt: ⁊
dixit magis. Vbi eſt ars veſtra.
Excitate eos ſi poteſtis: ⁊ niſi ego
pro vobis dn̄m exoraſſem ipi vos
iaz occidiſſent. Et p̄cepit dracōi
bus in nomie domini vt abirent:
⁊ neminē lederent. Poſt hoc cepit
apoſtolꝰ de gloria paradiſi p̄dica
re. Et ſubito regis egipti filiꝰ eufra
ten mortuꝰ nūciatur. quem cum
magi ſuſcitare nō poſſent dixerūt
regi. ꝙ in deorum cōſortium raptꝰ
eſſet: ⁊ ideo ſimulachrū ⁊ templū
ei cōſtruere deberet. Et aduocatus
apoſtolꝰ. ſtatim oracōne fuſa euz
ſuſcitauit. ꝓpter qđ rex miſit p vni
uerſas puīncias ſuas dicens Ve

mitte ⁊ videte deū in effigie hoīs la
tentē. Et venerūt cum coronis ⁊ au
ro volentes ei ſacrificare. Et reſpon
dit matheꝰ Ego non ſum deꝰ: ſꝫ ſer
uus dñi noſtri iheſu xp̄i. Obtule
rūt ergo ei aurū ⁊ argentū de q̄bꝰ
magnā ecclīam fabricauit in q̄ tri
ginta tribꝰ annis ſedit ⁊ totā ethi
opiā ꝯuertit. Rex vero egippꝰ cum
vxore ſua ⁊ tō familia baptiſatus
eſt: ⁊ epigeniā filiam regis ſacro
velamine induit ⁊ ꝯſecrauit ⁊ plꝰ
q̄ ducentis virginibꝰ p̄fecit. Mor
tuo illo rege hyrtacus ſibi ſucceſ
ſit. Qui ꝯcupiſcens epygeniā. ꝓ
miſit apoſtolo dimidiū regnū: vt
faceret eam in ꝯiugiū ſibi ꝯſenti
re. Cui apl's ait ꝙ die dñica ad ec
cleſiā iret ⁊ p̄ñte epygenia cū cete
ris virginibꝰ q̄ bona ſint iuſta ꝯ
iugia audiret. Gauiſus ergo ad
eccām venit Tūc cepit apoſtolꝰ de
ꝯiugio predicare ⁊ ip̄m multum
ꝯmēdabat ⁊ hoc regi optime pla
cebat ꝙ epigenie vellet ꝑſuadere
ꝯiugium. Deinde impato ſilen ꝯ
ſermōem repeciit dicens. Cum bo
num ſit matrimoniū ſi ſaluo fede
re teneat. bene ſentitis aſtātes ꝙ
ſi regis ſponſā aliq̄s ſeruorū vſur
pare p̄ſumeret non ſoluz regis of
fenſam: ſꝫ mortez inſimul mereret
non ꝙ vxorem duxiſſe ꝓbatur: ſꝫ
ꝙ ſponſam domini ſui accipiens.
eius matrimoniuz violaſſe ꝯuin
citur Ita ⁊ tu rex. ſciens epygeniā
eterni regis ſpōſam effectā. quō
poteris ſponſam potentioris te tolle
re ⁊ tuo mrīmonio copulare. Quo
audito rex pre ira inſaniēs receſſit

Beatus autē matheus virginem
in domino ꝯfortauit. Poſt miſſa
rū autē ſolennia rex ſpiculatorem
miſit q̄ iuxta altarē apoſtolū ſtan
tē miſſo a tergo gladio interfecit
Rex vero cum ꝑ matronas ad eaꝫ
directas. neq̄ per magos potuit
epygeniam aliquatinꝰ immutarē
totam domū eiꝰ igne copioſo val
lauit vt ipſaz cū ceteris virginibꝰ
ꝯcremaret. Apoſtolꝰ autē eis ap
parens omnē ignem de domo eꝰ
excuſſit. qui erūpens palacium re
gis inuaſit. Et ſolo rege cum filio
vix euadēte cūcta ꝯſumpſit. Sta
timq̄ filiꝰ eiꝰ arreptꝰ a demonio
patris crimina ꝯfitens ad ſepul
chruz apoſtoli ꝓperauit. Pater ve
ro turpiſſimꝰ leproſus effectꝰ cum
curari non poſſet ꝓprio gladio ſe
interfecit. populꝰ autem frēm epy
genie ab apoſtolo baptiſatum re
gem ꝯſtituit. qui ꝑ ānos. lxx. re
gnauit: ⁊ filiū ſuum ſibi ſubſtitu
ens xp̄ianū cultuz magnifice am
pliauit ⁊ totā ethiopie ꝓuinciam
eccleſiis xp̄i repleuit. Zaroes aūt
⁊ arphaxat ab ea die qua apl's
regis filiū ſuſcitauit in ꝑſidem ꝯ
fugerūt. Sꝫ ſymon ⁊ iudas ibidēꝫ
eos vicerūt. Rogemꝰ

De ſancto Mauricio ⁊ ſociis ſuis Sermo. lxv.

Beati qui ꝑſe
cutionem paciūtur ꝓpter
iuſticiam: quoniā ipſorum eſt re
gnū celorū. Mat. v. In verbis iſtis

facit dominꝰ duo · Primo hortatur
nos ad ſuſtinendū tribulacōnes
ibi. Beati qui pſecucōnem paciū
tur· Secūdo promittit ſuſtinētium
retribucōem ibi· Quoniā ipſorū
eſt regnum celorū· Circa primū no
ta q̄ pſecucōnes ſuſtinere debemꝰ
ppter multa· primo q̄ p hoc a pe
na futura liberamur· Gregꝰ Idcir
co dominꝰ q̄buſdaꝫ hic parcit vt in
eternum feriat ideo hic ferit vt in
eternū parcat. Augꝰ· Hic vre hic
ſeca vt in eternū parcas Exemplū
de diuite et laſaro. Luc· xvi· Secun
do per hoc peccatorem excecatū ad
ſui cognicōnem pducit· Gregoriꝰ
oculos quos culpa claudit pena
aperit· De iſtis duobꝰ require dnī
ca· vij· poſt trinitat· in ſermōe Ob
ſecro vos · Tercio p tribulacōem
et pſecutiōem homo adquirit reg
num celorū Vnde in verbo pposito
Beati qui pſecucōnem paciūtur·
ac· Actu· xiiij· Per multas tribula
tiones oportet nos intrare in regnū
celorū· Hoc modo beatus maurici
us et ſocij eius in regnum celorū in
trauerūt· vnde de eis ſic legitur· Dy
ocleciannꝰ et maximianꝰ volentes
fidem penitus extirpare· miſerunt
nūcios ad omnes prouincias vt
ydolis immolarent xp̄iani autem
remiſerūt nūcios ſine honore Tūc
irati impatores miſerunt litteras
vt oīs apti armis bellicis romā
venirent Tunc thebei cōgregati le
giōem miſerūt ad impatores: vt
in bellis iuſtis imperatorem iuua
rent· cōtra xp̄ianos autem nequa
q̄ pugnarent· Mauricius autē erat
dux eorū· Cumq̄ romam veniſſent
dyocleciannꝰ aſſumpta legione cū
multis alijs cōtra gallias pceſſit·
Cum autē montes alpium tranſi
rent· precepit impator vt omnes
ydolis immolarent Thebei hoc au
diētes octo miliaribꝰ ab exercitu
receſſerūt· Tūc impator miſit eis
nuncios vt dijs immolarent aut
oēs decollarentur · Tunc oēs
vnus ante aliū feſtinauit ad mor
tem: et ſurgens mauriciꝰ ait· Con
gratulor vobis q̄ omnes pro fide
mori parati eſtis · Si ergo vobis
placet tale reſpōſum remandemꝰ·
Milites ſumꝰ impator tui et ad de
fenſionē reipublice arma ſuſcepi
mus: ſꝫ fidem xp̄i nullatenꝰ deſere
mus · Quo audito impator iuſſit
mauriciū decollari Quo facto exu
periꝰ ſignifer vexillum arripiens
et ſtans in medio ipſorum dixit·
Glorioſus dux noſter mauricius
de noſtro cū cōmilitonū gloria eſt
locutus · ne exuperius ſignifer no
ſter ideo hec arma arripuit: vt ta
libus reſiſtamus · proijciāt dexte
re vrē arma carnalia et armemur
virtutibꝰ · Et talia ſi placet remit
tamus ceſari· Milites impator ſu
mus tui· ſerui autem xp̄i· tibi debe
mus miliciā. illi autem innocētiā
A te laboris ſtipēdium· ab ipo vi
te ſuſcepimꝰ exordium· omnia pro
ſo tormēta ſuſcipe parati ſumꝰ: et
ab eiꝰ fide nunq̄ diſcedemꝰ· Tunc
impiꝰ ceſar iuſſit ſuū exercitū.ſ.
totam legiōem circūdare· ita vt nō
vnꝰ euadere poſſet· Vallātur ergo
milites xp̄i a militibꝰ dyabolica ne

phādis manib⁹ trucidant̄. pedibꝫ
equoꝝ ꝯculcātur ⁊ xp̄ō p̄ciosi mār
tires ꝯſecrant̄. Dei tñ nutu plures
euaſerūt qui alibi fidē xp̄i dilata
uerūt. Cum autē p̄dam diuiderent
⁊ inuicē epularent̄. ſenē quēdam
Victorē noīe ex caſu trāſeuntē ad
ꝯuiuandū inuitauerūt. Ille autē req̄
rere cepit quōo int̄ tot occiſos epu
lari poſſent. audiuit a quodā q̄ p
fide xp̄i occiſi eſſent. Tūc ille vehe
mēter ſuſpirās ait. O utinā cū il
lis occiſus fuiſſem. Cū aūt percepiſ
ſent q̄ xp̄ian⁹ eēt mox eū occiderūt
Paſſi āt ſūt circa ānos d.cc.lxxx.

De ſcō michaele. f.lxvi.

OMnes ſūt ad
miniſtratorij ſp̄us i mini
ſteriū miſſi ꝑpter eos q̄ capiūt he
reditatē ſalutis. Ad hebr. p̄. In ver
bis ꝑpoſitis tangit ap̄ls miniſteri
um angeloꝝ qd nobis exhibent:
vt ſic ad eoꝝ laudem ꝓuocemur.
Sciendū autē q̄ angeli miniſtrāt
nobis multis mōis. Primo: q̄ ab
inimicis nos cuſtodiūt ⁊ defendūt
.ſ. a demonib⁹ q̄ tantū nob̄ nocere
non pn̄t q̄ntum vellēt ſi pmitterēt
vn̄ pſ. Angel' ſuis mādauit de te
vt cuſtodiāt te in ōmib⁹ vijs tuis
Bern. Rn̄ pius ⁊ bon⁹ es dn̄e. qui
nō es ꝯtētus noſtrorū fragilitate
muroꝝ: ſꝫ ipſis hoībus cuſtodijs
angeloꝝ cuſtodiā ſupponis. Hac
cuſtodia angeloꝝ bn̄ indige⁹: q̄
multi ſūt inimici noſtri q̄ odioſe
inſidiant̄ nobis in omni loco. Pſ.
Reſpice inimicos meos: qm̄ multi
plicati ſunt: ⁊ odio iniquo oderūt
me. Et ſicut aliquib⁹ ſanctis mon
ſtratū eſt. freq̄nt̄ volāt circa nos
ſicut innumerabiles muſce ⁊ ſicut
radi⁹ ſolis minutiſſimis pulueri
bus plen⁹ eſt ſic aer malignis ſpi
ritib⁹ Bern. Si boni a nob̄ ſe elon
garēt. impetū malignoꝝ ſpirituū
null⁹ ſuſtinē poſſet. Ieronim⁹. Non
enī poſſet tuta eſſe ōnis caro. niſi
cuſtodia angeloꝝ muniret̄. Iſtud
figuratū eſt Thob. viij. vbi dicit̄
q̄ angel⁹ ligauit demonē in deſer
to ne qd Thobie noceret. Cui⁹ eīi
religatio nihil eſt niſi ptātis eius
refrenacō. Et q̄ angeli nos ab ini
micis noſtris cuſtodiūt. iō meri
to nos eos honorare debem⁹. Scdō
q̄ angeli in peccādo nos impediūt
ne homo tantū peccet q̄ntum deſide
rat. Hoc figuratū eſt Numer. xxij
vbi dicit̄. Q̄ cum balaam iret: vt
maledicēt populo iſrahelitico. ſte
tit angel⁹ contra eum euaginato
gladio dicens. Ego veni vt adūſa
rer tibi. Nā puerſa eſt via tua mi
hiq̄ꝫ cōtraria ⁊ ſic impediuit illud
pctm̄ qd cōcepat ⁊ non expleuit.
Si aūt pctōr adeo induratus fuerit
q̄ peccare nō deſiſtit. angeli dolēt
⁊ ſe dolere oſtendunt. non q̄ dolo
ris ſint capaces: ſꝫ vt miſeris oſtē
dant q̄ntum pro peccatis dolere de
beant ⁊ q̄nta bona pro peccatis per
diderūt. vn̄ legitur cū ſanct⁹ iohā
nes euāgeliſta quendam a morte
ſuſcitaſſet dixit ille quibuſdā qui
manifeſto beato iohāni cōſentire
nolebāt. Ego vidi o miſeri āgelos

veſtros flētes ⁊ demōes gaudētes
Et vere multū nobꝫ ↄpaciūtur qn̄
peccam⁹. vn̄ dicit ẏſai. xxxiij. An
geli pacis amare flebūt ⁊ tantū
dolēt de pctīs noſtris ꝙ ſi poſſent
flere. vtiqꝫ flerent. ſic ſiliter qn̄ pec
cator ↄuertit letant. Lu. xv. Dico
vobis gaudiū eſt angel dei ſuper
vno peccatore pn̄iaꝫ agēte Tercio
angeli ad bn̄ opandū nos excitāt
Iſtud figuratū eſt. iij. Re. xix. de he
lia q̄ cū dormiret ſub iunipero. exci
tauit eū āgel⁹ dicēs. Surge come
de. grādis em̄ tibi reſtat via. q̄ ſur
gens reperit ad caput ſuū ſubcine
riceū panē ⁊ vas aque. Et cū come
diſſet ⁊ bibiſſet. ābulabat in for
titudīe cibi illi⁹ vſqꝫ ad monteꝫ
dei oreb. Helias interp̄tat̄ p̄culēs
⁊ ſignificat pctōrem qui ad terrā
eſt īdinat⁹ ⁊ nō ad celeſtia. Oreb
interp̄tat̄ menſa ⁊ ſignificat ↄui
uiū qd eſt in monte celeſti vbi be
ati de mēſa delicijs ſempiternis p
fruūtur. Peccator autē volens ad
eū ꝑficiſci. debet ſurgere a delectati
onib⁹ h⁹ mūdi in quib⁹ dormiuit.
qn̄ euꝫ angel⁹ excitauit. Hoc fit ꝙ
talis ↄgnitio mentē pulſat. O me
miſeꝝ. in pctīs multis ⁊ magnis
multis ānis iacui. q̄d erit auxiliū
anime mee. Ve m̄ q̄d vn̄ debo ſum
mo iudici. neſcio vtrum hodie vel
cras moriar. Qn̄ tal̄ cogitatio vel
ſimilis mentē hoīs pulſat. hoc eſt
excitatio angeli Tūc ſtatim hō dꝫ
ſurgere ⁊ comedere ſubcinericeū
panē p quē ſignificat̄ pn̄ia ꝑ pec
catis faciēda. ſi autē dur⁹ eſt iſte
panis ↄfortat nos angel⁹ dicens

ſurge comede ⁊ ↄfortare. grādis ei
tibi reſtat via. ſi viriliť pambula
ueris ad montē dei. i. ad regnū dei
trāſmeabis. Bern̄. Curram⁹ non
paſſib⁹ corpis: ſꝫ affectib⁹ ſuſpiri
is ⁊ deſiderijs: qꝛ non ſolū angeli.
ſꝫ angeloꝝ domin⁹ ⁊ oīs celeſtis
curia nos expectat. Sic pꝫ quō an
geli nos cuſtodiūt ab hoſtib⁹ no
ſtris. ſ. demonib⁹ ⁊ retrahūt nos
a pctīs Excitant nos in bonis opi
bus exercēdis hoc faciūt: vt ſalui
ſiam⁹. ſi inſup peccare n̄ deſiſtim⁹
apud ſūmū iudicem nos excuſāt
Bernhard⁹ Angelo tuo reuerenti
am exhibe. nec audeas illo pn̄te.
qd me pn̄te nō auderes. Exemplū
in mōcbo. Req̄re in feſto ſcōꝝ phi
lippi ⁊ iacobi in f. Stabūt iuſti in
mag̃. Nota ꝙ nouem ſunt ordies
angeloꝝ. prim⁹ vocat̄ ſeraphin ⁊
interp̄tat̄ ardens. Quia āgeli de il
lo choro in dīuo amore magis in
caleſcūt. De hoc ordie erūt viri ↄtē
platiui q̄ dīuo amori ſūt dediti vt
viri clauſtrāles. Huic ordini oppo
ſit⁹ eſt ordo demonū inordinatus.
imo vt veri⁹ loquar exordo. q̄ huic
officio ſunt deputati vt hoīes arce
ant ab amore dei ⁊ primi ⁊ inuitēt
ad amorē mūdi Iſte ↄuētus ficto
vocabulo p̄t dici p⁹ ſeraphin. De
iſto conuentu erūt illi qui ꝑponūt
amorē mundi ꝑ amore dei. p̄cedit
auteꝫ ſcd̄m choꝝ: qꝛ p⁹ dilectōem
dignior ⁊ fructuoſior eſt ſcientia.
Secūdū locū obtinet ille ordo qui
p⁹ ſeraphin pleniorēꝫ ſcīam de di
uinis hꝫ q̄ dicit̄ cherubin. Et āge
li de hoc ordie ſūt deputati ad hoc

officiū: vt hoīes moueāt ad dīno
rū intelligentiā. Iſti autē ſūt ꝙ ſa
cram paginā ſtudēt. intuitu dei in
hoc ordine erūt. Ille autē ꝯuētus
demonū qui hoīes arcet a ſcientia
dei. cherubin eſt oppoſitꝰ. vn̄ anti
cherubin dici p̄t. De hoc ꝯuētu erīt
mali ꝙ potiꝰ ſtudent in prudētia ſe
culi ꝙ̄ in ſciētia dei. Sunt autē alij
ſpūs qui cū diſcernēdi habeāt ſci
entiā inter bonū ⁊ malū hij ſortiti
ſunt ſpēale officiū vt hoīes ad diſ
cernendū ⁊ iudicādū inter bonum
⁊ malū inuitēt. hij tercij ꝯſtituūt
ordinē qui throni dicitur. non ſo
lū autē ꝙ iudicēt: ſꝫ a miſterio iu
dicādi throni dicitur. Iſti ordini
deꝰ iudicia ſua reuelat ꝙ̄ exercituꝰ
erit in celo ⁊ in terra. Per eū etiaꝫ
hoīes ad iudicia ſua inuitat. vt iu
ſte iudicēt ⁊ a libra iudicij non de
clinēt. De hoc ordīe erūt illi ꝙ iuſte
ſn̄iam ferūt. nec a tramite iuſticie
recedūt. Huic ordini oppoſitꝰ eſt il
le ordo demonū ꝙ ad hoc deputati
ſūt vt hoīes ſeducāt ⁊ a libra iuſti
cie declinare faciūt. De eoꝝ ordine
erūt p̄lati ⁊ pn̄cipes qui nō obſer
uāt ordinē iuſticie. Nō ꝙ nō ideo
cherubin ⁊ ſeraphin preponūtur
thronis ꝙ digniores ſint: ſed ꝙ fru
ctuoſiores ſūt: ꝙ ea conſequūtur fru
ctū beatitudis ⁊ iō primo loco ſerā
phin ponit. Et ꝙ ex ſcientia ema
nat iudiciū. ideo pꝰ cherubin ꝙ̄ di
cit plenitudo ſciē ponūtur throni
Sūt ⁊ alij ſpūs ſupioribꝰ ſpiritibꝰ
obediētes ⁊ inferioribꝰ impantes
qui ſicut hn̄t in munere vt inferio
ribus ordinibꝰ impent. ita hn̄t in
miniſterio vt hoīes mouēāt vt ſu
is ſuperioribꝰ obediāt. Hij q̄rtum
ordinem ꝯſtituūt qui dicitur dn̄a
tio: ꝙ etiā in inferioribꝰ ordinibꝰ
dominātur: et quomō diuinis ſit
obediendū ab eis docemur. De hꝰ
ordine erunt illi qui ſuis p̄latis re
gulariter obediūt ⁊ ſuis inferioribꝫ
racōnabiliter imperāt. Huic ordi
ni oppoſitꝰ eſt ille ordo demonuꝫ ꝙ̄
homīes ad inobediendū inuitant
De illo collegio erūt illi homines
qui ſuis ſuperioribꝰ ex cōtumatia
ſūt inobediētes ⁊ ſuis inferioribꝰ
irracōnabiliter impantes. Sunt
alij angeli qui poſt dn̄ationē infe
rioribꝰ impant ⁊ dn̄antur ⁊ huic
miniſterio ſūt deputati vt homīes
inuitant ad vſuꝫ pn̄cipādi. eoſqꝫ
vſum ⁊ formā principādi docent
⁊ ex hoc dicūtur pn̄cipatꝰ De hoc
ordine erūt illi hoīes qui iuſte ſub
ditos ſuos regūt. Huic ordini op
poſitꝰ eſt quidā ordo demonū qui
hominibꝰ ſuggerūt vt nō regimē:
ſꝫ tyrānidem in ſuos ſubditos exē
ceant. De eoꝝ ꝯſortio erūt illi qui
potiꝰ ſubditis ſuis p̄eſſe ꝙ̄ ꝓdeſſe
volūt. Sunt ⁊ alij angeli qui hn̄t
ptātem ⁊ in munere ſortiti ſūt: vt
demōes terreāt ne tantaꝫ maliciā
exerceāt in homīes ꝙ̄ tam exercere
vellēt: ⁊ ne temptēt hoīes vltra ꝙ̄
ferre poſſent. hn̄t etiaꝫ in miniſte
rio: vt doceāt hoīes reſiſtere temp
tationibꝰ demonū. Et hij dicūtur
ptātes. De hoc ordine erūt illi qui
bonos cōtra malos defendūt ⁊ pꝛ̄
uis ſuggeſtionibꝰ reſiſtūt ⁊ alios
ad reſiſtendū inſtruūt Huic ordini

oppoſitꝰ eſt q̄dam ↄuentus demo
num q̄ iſtis ingͣtum pn̄t reſiſtūt.
De eoꝝ ↄuentu erūt illi hoīes qui
mala hoibꝰ ſuggerūt. Sūt ⁊ alij q̄
hn̄t in munere vt eoꝝ miniſterio
fiāt miracula ⁊ eis mediantibꝰ fi
ant virtutes ab hoibꝰ. Hij adeſſe
credūtur in altari cū panis muta
tur in corpꝰ xp̄i. Hij ↄſtituūt ordi
nem q̄ dicitur virtutes Illi erūt de
hoc ordie quibꝰ ſpēaliter datū eſt
facere miracula ⁊ mirabilia Huic
ordini oppoſitū eſt quoddā colle
giū demonū quorū miniſterio ho
mines illudūtur. De eorū ↄuentu
erūt illi qui eoꝝ p̄ſtigijs ⁊ ḋmati
omibꝰ intendūt. Sūt ⁊ alij angeli
qui hoc acceperūt in munē ꝙ eis
maiora celeſtia arcana reuelātur
q̄ circa hoies ſunt exhibēda. Et hij
miniſterio acceperūt vt ea hoibus
nūcient. Et hij ↄſtituunt ordinē q̄
dicit̄ archāgeli. De quoꝝ ordine
erūt illi qui bona intencōe altioā
hoibꝰ de deo p̄dicant. Huic ordini
eſt ↄtrariꝰ ille ordo demonū qui ho
minibꝰ aboīabilem hereſim pſua
dent. De eoꝝ ↄuentu erūt illi here
tici q̄ aboīabilia documēta de deo
fingūt. Sūt ⁊ alij angeli q̄ hoc ac
ceperūt in munere ꝙ eis a dn̄o mi
nora reuelant̄ ⁊ hec eadem hoibꝰ
nūciāta ad exercēda officia circa
ſtatū hoim mittūtur. Hij ↄſtituūt
ordinē qui dicit̄ angeli. Et hij cre
dūtur eſſe deputati hoibus ad cu
ſtodiā. De hoc ordine erūt illi qui
bn̄ ſubditos ſuos ↄſeruant. Huic
ordini oppoſitꝰ eſt ille ↄuentus de
monū qui nimiꝰ aboīabilia ⁊ ſecu
laria de deo hominibꝰ ſuggerūt. De
hoc ↄuentu erūt illi minores here
tici qui p maiores decipiūtur

¶ De eodem ſ. lxvij

ANgeli eoꝝ ſp
vident faciē pr̄is mei q̄ in
celis eſt. Mat. xviij. In verbis iſtis
duplex vis angeloꝝ deſcribit̄ Pri
mo vis admiſtratiua q̄ miniſtrāt
nobis ex caritate. Scd̄o vis cōtem
platiua q̄ fruimur ḋina claritate.
Primū tangit̄ ibi Angeli eoꝝ Jō
ei dicūtur angeli noſtri: ꝙ nobis
miſtrant. Secundū ibi. Semp vi
dent faciē pr̄is mei q̄ in celis eſt Ex
hoc pꝫ ꝙ vbicūq̄ ſūt angeli ſemp
vidēt faciem dei. Alioquin ſi in ter
ra eſſent ⁊ nō poſſent videre faciē
dei cum pena miniſtrarent nobis.
nūc autem miniſtrant cū magno
gaudio: ꝙ noſtrā ſalutem procu
rant ⁊ viſione dei nō priuātur. Nō
ꝙ angeli ſunt nobis valde ncār̄ij
⁊ hoc ꝓpter qn̄q̄. Primo: ꝙ nos ſu
mus debiles. ipſi autē fortes. ideo
nos cuſtodiunt ne a dyabolo vin
camur. Scd̄o: ꝙ nos ſumꝰ inſipiē
tes. ipſi autē ſapiētes. ideo nos do
cent ne nos decipiamur. Tercio:
ꝙ nos ſumꝰ mali. ipſi boni. ideo ꝓ
nobis orāt vt exaudiamur. Quar
to: ꝙ nos ſumus turbati. ipſi leti
ideo de tribulacōe nos eripiūt vt
cōſolemur. Quinto: ꝙ nos a deo
elongati ſumꝰ. ipſi vero ꝓpinqui.
ideo nos ad celū ducūt vt deo eter
nalit̄ pfruamur. Prio dico ꝙ nos

ſum⁹ debiles ipſi vero fortes . ideo
nos cuſtodiūt ne a dyabolo vīcea
mur. Audi ꝙ debilis fact⁹ eſt hō p
pctm̄ in pſona gn̄is hūani vt dici
tur Treñ . p̄ . Infirmata eſt virtus
mea dedit me domi⁹ in manu de q̄
non potero ſurgere. Ante pctm̄ hō
erat fortis: ꝙ dyabolo ſi voluiſſet
ſine oī difficultate reſiſtē potuiſſꝫ
Poſt pctm̄ vero adeo debilitatus
ē ꝙ cū mag̃ difficultate vix reſiſte
re p̄t . ideo indiget magno adiuto
rio ꝓpter qd de⁹ deputauit homini
fortes angelos vt ipm̄ cuſtodiāt
Pſ̄ . Bn̄dicite dn̄o omnes angeli
eius potētes virtute . Audi de forti
tudine angeloꝝ ſcriptum eſt hic.
yſa . xxxvij . Cū aſſyrij vallaſſent
iheruſalem . egreſſus angel⁹ dñi p
cuſſit de aſſyrijs centū octoginta
qnq3 milia . Ergo o hō noli timere
ſi fragilis es ad reſiſtendū dyabo
lo . fortes habes angelos adiuto
res . illos honora . hos inuoca vt te
adiuuent . te cuſtodiāt ſicut p̄cep
tum eſt eis . Pſ̄ . Angelis ſuis mā
dauit de te vt cuſtodiāt i te oīb⁹
vijs tuis . Cōſidera hic caritatē dei
qui celeſtes āgelos deputauit ad
hoc vt te cuſtodiāt: ⁊ p te ɔtra dy
abolū pugnāt Apoc̄ . xij . Factū eſt
p̄lium magnū in celo ⁊ in ecc̄ia.
michael ⁊ angeli ei⁹ preliabātur
cū dracone: ⁊ draco pugnauit ⁊
angeli eius ⁊ nō valuerūt neq3 in
uent⁹ eſt locus eoꝝ ampli⁹ in celo
Glō . Non valuerūt remouere au
xilia angeloꝝ ⁊ non potuerunt ec
cleſiā dei deicere in pctm̄ . Cogita o
homo ꝙtum te de⁹ diligat q̄ ange
los in adiutoriū tibi deſtinat . Et
ꝙuis vn⁹ ſit deputat⁹ qui te cuſto
diat oēs tn̄ ɔcorditer te adiuuāt .
ſiue deū p te orando . ſiue demōes
a te fugādo . Et ideo honora ange
los ⁊ noli deſperare . Si enī multi
ſūt demōes qui te impugnāt . plu
res ſūt angeli q̄ te adiuuāt . Sicut
p̄figuratū eſt . iiij . Re . vi . vbi legit̄
ꝙ cū rex ſyrie cū magno exercitu
circūdediſſꝫ dothaim . miniſter he
lizei vidēs hoc timēs dixit . Heu do
mine q̄d faciemus . At ille rn̄dit
Noli timere plures enī nobiſcum
ſūt ꝙ cum illis . Et ecce mōs plen⁹
equoꝝ ⁊ currū igneorū in circui
tu helizei . Rex ſyrie ſignificat dya
bolū qui eſt rex ſup oēs filios ſu
pbie . Syrie interp̄tat̄ ſublimitas
Rex iſte ſupb⁹ cū exercitu . ſ . demo
num circūdat dothaim ⁊ mūdum
in quo eſt defect⁹ multorū bonorū
Dothaim interp̄tatur ſufficiēs de
fectio . Heliſe⁹ qui interp̄tatur ſal
uator dei ſignificat xp̄m cuius mi
niſter eſt quilibet xp̄ian⁹ qui non
debet timere exercitū demonū: ꝙ
mōs ⁊ eccleſia preſens . plen⁹ eſt
equoꝝ ⁊ currū igneoꝝ ⁊ angelo
rū adiuuātium hoīes . Et cōparan
tur angeli equis: ꝙ fortes ſūt ⁊ ig
neis curribꝫ: ꝙ velociter mouent̄
ad adiuuādū homines . Secūdo dico
ꝙ nos ſum⁹ inſipiētes . ipſi autē
ſapientes ⁊ ideo docēt nos ne deci
piamur . Audi quid ꝓpheta dauid
dicit de inſipientia hominis . Ho
mo cum in honore eſſet non intel
lexit . cōparat⁹ eſt iumētis inſipiē
tibus ⁊ ſimilis fact⁹ eſt illis . Vnde

cōꝑatur homo iumētis inſipiē‍ti
bus: q̄ ad inſtar iumētoꝝ delecta
bilia querit. ꝓſētib⁹ inheret. de fu
turis nō cogitat. Inter bonū ⁊ ma
lū non diiudicat ⁊ ideo de facili poſ
ſet decipi. ſi de⁹ ſapientes angelos
qui eū doceant nō deſtinaſſet ſibi
De quoꝝ ſapientia dicit̄. Eccī. p̄.
Prior omni creato eſt ſapiētia ꝟ
angelica natura. dicit Glō. q̄ nō
prioritate tēpoꝝ ipſoꝝ p̄cedit: ſed
dignitate oēm creaturam p̄cedit.
In angelis magna eſt ſapiā. ideo
nos docēt ne decipiamur Vn̄ cum
de piculis mūdi. ſ. de occulta impu
gnacōe dyabolica de apta pſecuti
one antixp̄i multa ſcripta eſſent
in apocalipſi. ne in hiis hoīes deci
piātur dictum eſt in fine. Ego ihe
ſus miſi angelū meū teſtificarē vo
bis hic i eccleſia ad hoc. ne ſuppleꝰ
decipiamini Tota intēcio demonū
verſatur circa hoc vt decipiāt hoi
nes Ihere. xliiij. Perſeq̄mur euꝫ ſi
quo mō decipiatur: ⁊ p̄ualeamus
aduerſus eū ⁊ cōſequamur vlcio
nem ex eo. Si vis eorum aſtucias
euadere honora āgelos vt doceāt
te qualiter valeas eis reſiſtere de
ſeruire ⁊ pctāvitare ⁊ in bono pſe
uerare Tercio dico q̄ nos ſumus
mali. ipſi autēꝫ boni. ideo ꝓ nobis
orāt: vt exaudiamur. De malicia
homis dicitur ad Rōs. iij. Omēs
peccauerūt: ⁊ egent gratia dei. Om
nes pctm̄ originale in vtero cōtra
trahunt ⁊ heu multa pctā mortalia
poſt modū ſupaddunt ꝓpter que
indigni ſūt vt exaudiātur Treñ.
iij. Nos inique egim⁹ ⁊ ad iracun

diam ꝓuocauim⁹ idcirco tu inexo
rabilis es. Sancti vero angeli boni
ſunt: q̄ nunq̄ peccauerūt. Thob.
v. dixit thobias ad vxorem ſuam
Credo q̄ angel⁹ dei bonus comitet̄
ei ⁊ bene diſponet ōnia q̄ circa ip
ſum geruntur. Et q̄ ipſi boni ſūt idō
ꝓ nobis orant Zach. p̄. dixit an
gelus. Domīe exercituuꝫ vſq̄ quo
nō miſereberis iherl'm ac vrbiū iu
da quib⁹ iratus es. Audi o homo
ſi times q̄ de⁹ non exaudiat p̄ces
tuas. inuoca angelos vt ꝓ te orēt
⁊ exaudieris Ad hoc enim angeli
ſolent orantib⁹ aſſiſtere vt eoruꝫ
oracōes deo offerāt. vnde angelus
dixit Thobie. xij. Qn̄ orabas cuꝫ
lacrimis ⁊ ſepeliebas mortuos.
ego oracōem tuam obtuli domīo
Tūc angel⁹ oracōnem deo offert
qn̄ deuocōem noſtrā videt ⁊ nobiſ
cū deū orat vt nos exaudiet. Mul
tuꝫ ergo debes hōrare angelos in
terris vt ꝓ te orēt in celis. Qrto di
co q̄ nos ſum⁹ tribulati: ipſi vero
leti Idō nos ꝯſolant̄ ⁊ a tribulacōe
nos eripiūt. Multas tribulacōes
ſuſtinet homo in hoc mūdo. Idō
dicit ꝓpheta. Tribulacōes cordis
mei multiplicate ſūt. de neītatib⁹
meis erue me Quia homo mltas
tribulacōes patitur. ne ōmino de
ſolet̄ Ideo miſericors de⁹ angelos
ſibi mittit qui eū ꝯſolant̄. Vnde
cum thobias triſtis ⁊ meſt⁹ dice
ret angelo. Quale michi gaudiū
eſt qui in tenebris ſedeo ⁊ lumē ce
li non video. Ait angel⁹ ad eum.
Forti animo eſto. in ꝓximo eſt vt
a deo cureris Thob. v. Iſtud figu

ratū eſt Actuū .xij. vbi dicitur Qꝫ
cuꝫ petrꝰ eſſet in carcere poſitus ⁊
vinculis cōſtrictus. Ecce angelus
domini aſtitit ſup̄. tanꝙ̄ letus ꝯſo
lator ⁊ lumē refulſit i habitaculo
carceris. qui ipm̄ a vinculis ⁊ car
cere liberauit. Carcer iſte mūduꝫ
ſignificat. Due cathene q̄bꝰ petrꝰ
vinctꝰ fuit ſignificāt duplices mi
ſerias quibꝰ in hoc mūdo tribula
mur. ſ. interiores in animo que ſūt
timor. triſticia. ſolicitudo ⁊ hmōi
⁊ exteriores in corpore que ſunt fa
mes. labor. morbus. mors ⁊ huiꝰ
mōi. Si vis ab hijs tribulacōibꝰ
eripi. honora angelos ⁊ eripient
te. Hic ſemiplene ſunt. ſ. exhortan
do ꝑ paciētiaꝫ ꝑ quā miſerias hu
ius mundi ſuauiter toleras. Et in
morte plene. ſ. ab ōni miſeria libe
rādo: ita vt nunꝙ̄ ampliꝰ ſuſtine
as. Hoc erit qn̄do in extremis an
geli ad te venient ⁊ ad celeſteꝫ glo
riam ꝑducent. tūc vere poteris di
cere. Nūc ſcio vere: ꝙ miſit dominꝰ
āgelū ſuū ⁊ liberauit me de manu
herodis .i. dyaboli ⁊ de ōni expecta
tione plebis iudeorū .i. maloꝝ ho
minū qui expectabāt diem vt me
tribularent. Quito dico ꝙ nos ſu
mus a deo elongati. ipſi deo ꝓpinq̄
ideo nos ad celum ducūt vt deo ꝑ
fruamur. De elongacōne noſtra
dicit ꝓpheta Ecce elongaui fugiēs
et manſi in ſolitudine. Tunc ho
mo elongauit ſe a domino quādo
ꝑ peccatū a deo receſſit. Tunc vero
in ſolitudine manſit quādo ad mi
ſerias huiꝰ mundi deiectus fuit ⁊
ſic deiectus eſt a celo. elongatꝰ eſt
a deo ⁊ peregrinꝰ factus eſt in hoc
mūdo. Angeli vero ſunt corā deo.
Thobie .xij. dixit angelus. Ego ſū
raphael angelus vnus ex ſepteꝫ
qui aſtamus ante dominū. Per ſe
ptem accipe omēs: ꝙ ſeptenariꝰ
numerus ſignificat vniuerſitatē.
propter hoc ꝙ omne tempus ꝑ ſe
ptem dies decurrit. Iſti ergo ange
li aſtant deo tanꝙ̄ ꝓpinqui: ⁊ ideo
poſſunt nos qui elongati ſumus
ab eo celū ꝑducere. Vnde officiuꝫ
angeloruꝫ eſt animas ad celū du
cere. ſicut habet Lu .xvi. Factū eſt
vt moreretur mendicus ⁊ portare
tur ab angelis in ſinu abrahe. Co
gita ſi poteris eſtimare ꝙ̄tam leti
ciā habebit anima quādo egredi
tur de corpore ⁊ a ſanctis angelis
aſſumitur: ⁊ cuꝫ ymnis ⁊ canticis
ad celum ꝑducitur. Si ergo ſerui
eris deo ⁊ angelos eiꝰ honoraueris
ipſi ad te in extremis venient ⁊ ad
celum ꝑducent. Cōſulo tibi vt ho
nores angelos ⁊ p̄cipue michae
lem quem cōſtituit dominꝰ princi
pem ſup omēs animas ſuſcipien
das. ſicut canit eccleſia. Audi pec
cator qui deo non ſeruis. nec ange
los honoras quid eueniet tibi. In
extremis boni angeli te deſerent.
mali te ſuſcipient: ⁊ ad infernū ꝑ
ducent. Vnde Beda ſcripſit in ge
ſtis romanoruꝫ de quodam iuue
ne. qui cum infirmaretur venit ad
eum rex ⁊ monuit: vt cōfiteretur.
Require dominica ſexta in ſermōe
Gaudiū eſt angelis.

Dilect⁹ deo ꝛ ho
minib⁹ Ecci.xlv. Verbuz
iſtud ꝯgrue pōt exponi d beato ihe
ronimo quē de⁹ dilexit in vita ſua
qd bene oñdit p multa ſigna dile
ctōis. Primū ſignū dilectōis fuit.
ꝙ eū ſicut pater dilectū filiū ſuum
correxit Ad heb.xij. Quē de⁹ diligit
caſtigat. flagellat enī oēm filiuz
quē recipit. puer.xiij. Qui pcit vir
ge odit filiū. qui autē diligit eum
inſtāter erudit Aug⁹. Si exceptus
es a paſſione flagelloꝝ exceptus
es a numero filioꝝ Q̄uāt dn̄s cor
rexit eū patz in ei⁹ legenda vbi ſic
legitur. Beat⁹ iheronim⁹ euſebij viri
nobilis fili⁹. cuz adhuc eſſet pu
er romā adijt ꝛ litteris grecis he
braycis ꝛ latinis plene erudit⁹ ē
in diuinis libris ſtudebat die ac no
cte. Quodā tempe cuz libros ſecu
lares ꝛ gētiles ſtudere inciperet ꝛ a
diuinis abſtrahere. dn̄s eum corri
puit hoc mō. Cū tantū amorez ad
libros pħorum haberet. ꝙ littere
ꝓphetaꝝ ꝛ ſacraꝝ ſcripturaꝝ ſibi
nihil ſapent in q̄dragesima ardē
ti febre infirmari cepit: ꝛ rapt⁹ vi
ſuz eſt ei vt ante tribunal iudicis
traheret̄. interrogat⁹ autez cuius
ꝯdicionis eſſet. rn̄dit xp̄ianus
ſum. Rn̄dit iudex. nō es xp̄ianus.
mētiris: ſed ciceronianus. vbi libros gentiliū amas
vbi eſt theſaur⁹ tu⁹: ibi eſt ꝛ cor
tuū. Tunc iudex iuſſit eū diutiſſiē
cedi. Ac ipſe clamare cepit Miſere
re mei dn̄e miſerere mei. Qui aſta
bant p̄cabātur vt daret ei veniā.
Ipſe autē iurare cepit ꝛ dicere. do
mine ſi vnq̄ habuero codices ſecu
lares fac mecū ſicut vis. In hec er
go v̄ba iuramēti ſubito dimiſſus
eſt ꝛ ſubito reuiuiſcit ꝛ inuenit ſe
totū lacrimis pfuſū ꝛ plagas ver
berū reperit in cute: ꝛ ex tūc libros
gentiliū depoſuit ꝛ diuinis ſcp̄turis
inherebat. Sic pz primū ſignū di
lectōis ꝙ euz pr̄ de ſuo errore corre
xit. Scd̄m ſignuz dilectōnis ē ꝙ ei
in hac vita tribulacōes ꝛ pſecuti
ones immiſit vt in futurā vita ſibi
pceret Apoc.iij. Ego quos amo ar
guo ꝛ caſtigo Greg⁹ Niſi de⁹ corre
ctis hereditatē dare diſponeret. ne
quaq̄ erudiē p moleſtias curarz
Ido hic quibuſdā parcit vt in et
nū feriat. Ideo autē hic ferit non
pcendo vt in eternum pcat. Aug⁹
Hic vre hic ſeca vt in eternū pcas
Exēplū de diuite ꝛ laſaro. Lu.xvi.
Ideo ex caritate pmiſit hic dn̄s be
atū iheronimū tribularia pſecuti
ones pati vt ſibi in eternū pceret.
vn̄ de eo legitur ſic. Dum eſſet ihe
ronim⁹ annoꝛuz viginti nouē in ro
mana ecclā cardinalis ordinat⁹ eſt
mortuo autē papa liberio Jheroni
mus dign⁹ ſūmo ſacerdotio ꝓcla
mat̄. Sz dum quorūdam clerico
rū laſciuiam increparet. illi de no
cte illo neſciēte veſtez mulieris ſu
p lectū eius poſuerūt. quā ipſe in
tenebris arripiēs induit ſuaz eſti
māſ ꝛ ad choꝝ pceſſit. hoc āt ideo
fecerūt vt mulierem in lecto habu
iſſe putaret̄. Ille autem eoꝝ odiū
ꝯſiderās. abſceſſit ꝛ eremū intra

uit· vbi ꝓpter deū multa ſuſtinuit·
ſacco indutꝰ erāt· exuſtꝰ a ſole tan
ꝗ ethiops· difformis erat· humo
iacebat· quotidie flebat· et potus
eiꝰ parcus erat· Cūq3 ibi q̄driēniū
ꝯpleuiſſet· bethleē rediit et iuxta p̄
ſepe dn̄i cellā faciēs multos diſci
pulos ꝯgregauit· multos libros
ſcripſit· et ·lv· ānis in labore ſcribē
di· dictādi· docendi vitā ducēs et vſ
q3 ad finē vite virgo ꝑmāſit Tan
ta demq3 laſſitudīe fatigatꝰ eſt vt
in ſtratu ſuo iacēs· funiculo ad trā
bem ſuſpēſo ſe leuauit vt. ſ. officiū
monaſterij ꝓut poterat: exhibēt
Quadā vero die leo quidā claudi
cās monaſteriū intrauit et cū mo
nachi fugerēt· Jheronimꝰ ei obuiā
iuit et leo ſibi pedē leſum oſtēdit et cō
uocatis fratribꝰ dixit vt pedē eius
abluerent qd cū feciſſent inuene
rūt eum diuerſimode vulneratū·
adhibitaq3 cura conualuit et cū do
mitꝰ eſſet cum eis hītauit· tūc ihe
ronimꝰ iniūxit ei officiū: vt aſinū
quē hēbat qui lignum de nemore
portabat cuſtodiret et ad paſcua
duceret et reduceret Quadā die dū
paſceret aſinꝰ· leo obdormiuit et
mercatorēs trāſeuntes aſinū acce
perunt· Euigilans autē leo· triſtis
ad monaſteriū acceſſit et pre vere
cūdia introire nō audebat· mona
chi putabāt ꝙ aſinū deuoraſſet et
non dabāt ei cibū ſicut ꝯſueuerūt
ſ3 dixerūt· vade et reliquā ꝑtem aſi
ni deuora Tūc officiū aſini iniūxit
leoni· Ac ille ligna ſibi īpoſita pa
ciēter portabat· Quadā die dum
eſſet in agro vidit mercatores cū
aſino ſuo et multis camelis veniē
tes et aſinꝰ p̄cedebat et oēs cameli
ꝑ longū funiculū copulati· oīes
cū vt moris ē in illa regione ſeq̄bā
tur Tūc leo horribiliť rugiens oc
currit et aſinū ſuum cauda fortiter
percutiens ad monaſteriū eū fuga
uit ſeq̄ntibꝰ oībꝰ camelis· Cūq3
leo ad clauſtꝝ veniſſet· cepit letꝰ
diſcurrere et ſingulorꝝ fratrū veſti
gijs ꝓſternē et cauda ſua alludere
Jheronimꝰ autem mercatorēs benig
ne ſuſcepit et veniā poſtulantibꝰ di
xit· vt ſua ſuſcipent et aliena non
vſurparēt· Rogabāt ergo beatū
iheronimū vt dimidietatē olei acci
pet· quibꝰ tandē coactꝰ aſſenſit et
accepit· Promiſerūt etiā ſibi et ſuis
fratribꝰ ſingulis ānis oleū datu
ros et heredes eorꝝ facturos.

¶ De ſcō luca euāgeliſta F. lxix

Nimis honora
ti ſūt amici tui deꝰ· Dauid
videns gloriā magnā quā modo
ſancti acceperūt in celo ammirās
verba iſta dixit· Nimis honorati
ſunt· Amici autē dei fuerūt apl'i et
euangeliſte· de q̄rꝝ nūo fuit beatꝰ
lucas euāgeli· qui oīa q̄ fecerūt
ad voluntatē dei fecerūt· Sꝫ videamꝰ
qui ſunt amici eius Certe ſalomō
dicit ꝓuer· xxij· Qui diligit cordis
mūdiciam habebit amicū regem·
valde vtile eſt habere amicū regē
celeſtē qui pōt defendere hoīes et di
tare: qꝛ eſt potens et largꝰ· Nec mi
rum ſi diligit mundos miniſtros·
cū legatᷣ ꝙ virgines miniſtrāt ei

⁊ ſequūtur eum quocūqꝫ ierit. ho
mines etiā diligūt mundos mini
ſtros qui eū dño ſuo tēpali mi
niſtraret cū manu ſordida. nō ha
beret ꝑ bono. ſic nec in celo dñs. Et
ꝙ beat9 lucas fuit mūdus miſter
de quo legitur ꝙ nunꝙ̄ vxorē ha
buit ſine crimie vixit vſqꝫ ad mor
tem. ido merito appellat eū amicū
xp̄i. In ſacra autē ſcriptura legit̄
ꝙ appellati ſūt quatuor amici dei
ꝑ quos quatuor genera hominū
ſignificant̄. Primus fuit abrahā de
quo legit̄. Credidit deo abrahā: ⁊
reputatū eſt ei ad iuſticiā ⁊ amic9
dei appellatus eſt. Certe dictū eſt
ei. Egredere de terra tua ⁊ de cogna
tione tua ⁊ veni in terram quā mō
ſtrauero tibi. qđ ipſe ad manda
tum dñi ſtatim adimpleuit. Per
abrahā ſignificātur religioſi qui
egrediūtur de t̄ra in qua nati ſunt
⁊ de cognacōe ſua ⁊ intrant religi
onem. tales ſūt amici dei: ꝙ ſemꝑ
dēt eſſe cū eo in domo ſua. hos vo
cat amicos. vñ ōnia mea tua ſūt
q̄ſi dicat: ꝙ dimiſiſtis pr̄em ⁊ ma
trē ⁊ ōnia veſtra. me habebitis ⁊
ōnia mea ⁊ regnū celoꝝ. Itē abra
hā fuit obediens in immolacōe fi
lij ſui. Sic religioſi ſunt obediētes
ſicut patet: ꝙ ſi mittūtur a ſuperiori
bus ſuis mille miliaria oꝑtet eos
ire ꝓpter obedientiā quā ꝓmiſerūt
Si igitur vis vt domin9 ſit amicus
tuus tūc ſis obediēs prelatis tuis.
cōfeſſorib9 tuis: et plebanis in bo
no. Alter amicus fuit moyſes de
quo legitur ꝙ loquebat̄ cum deo
vt amic9 cum ſuo amico Per quē
ſignificātur doctores ⁊ ꝑ́dicatores
ſancti. tunc loquūtur cum deo q̄n
ſcripturas ſacras exponūt. De mo
yſe dicitur ꝙ eduxit populū de egi
pto. ſic ipſi ducūt populū ꝑ doctri
nā de tenebris peccatorū in deſer
tum penitētie vt poſtmodū intrēt
in terram ꝓmiſſionis ⁊ regnū ce
lorum ⁊ hoc ꝑ lucernam verbi dei.
Unde quando homo intrat de no
cte domū ſuam ⁊ habet lucernam
tūc videt omnia que in domo ſūt.
Sic etiā lucerna verbi dei. quando
intrat cor tanꝙ̄ domū peccatoris
qđ eſt tenebroſū ꝑ peccatū vidit
omnia que fecit quib9 offendit ſu
um creatorē Tercius amicus fuit
iohānes baptiſta. de quo legitur
ꝙ adhuc exiſtens iuuenis intra
uit deſertū vt ſe ēē a peccato cuſto
diret. Per hūc ſignificantur pecca
tores qui intrāt deſertum ⁊ penitē
tiam. Hec enim fuit prima ꝑ̄dica
tio iohānis baptiſte. Penitētiā
agite appropinquabit enī regnū
celorū: ⁊ nō dicit appropinquabi
tis regno celorū: ſꝫ appropinqua
bit regnum O ꝙ̄ remote eſt pecca
tori ꝙ vt dicitur: ꝙ ſi homo viue
ret ſeptē milibus annorū ⁊ ſeptin
gētis: ⁊ quotidie iret. xl. miliaria
non poſſet illuc venire. Sed ꝙ̄ cito
agit penitētiā tunc valde ꝓpe eſt ei
ꝙ in ictu oculi ibi erit ſi morit̄ per
acta penitētia. Si ergo vis ꝙ xp̄us
ſit amicus tu9 age penitētiam pro
tuis peccatis. Quart9 amicus fuit
laſarus. vnde dixit xp̄s. Laſarus
amicus noſter dormit. vnde iuit
ad ipſum tanꝙ̄ ad amicū licet fe

terre ⁊ ſuſcitauit a mortuis. Per la
ſarū ſignificat̄ pctōꝛ qui tūc mori
tur: qñ pctm̄ moꝛ̄le cõmittit ⁊ fetet
deo ⁊ āgelis eiꝰ pluſq̄ aliqđ cada
uer. Vñ cum q̄daꝫ eremita trāſiret
cū quodā angelo p q̄ddā deſertū
circa viaꝫ iacebat q̄ddā cadauer
putridū ⁊ fetidū valde. tūc eremita
fugit fetoreꝫ ⁊ obſtruxit ſe. āgelꝰ
autem p̄ceſſit. Poſt hec occurrēs
eis iuuenis pulcherrimꝰ. tūc ange
lus fugit eū: ⁊ obſtruxit faciē ſuā
ante eū. de quo eremita cepit āmi
rari. Cui angelꝰ. Iſte iuuenis cui
occurrimꝰ lꝫ pulcher ſit in corpe ē
tñ mortuꝰ eſt in anima ⁊ plꝰ fetet
deo ⁊ āgelis q̄ aliqđ cadauer mor
tuū. In ſignū huiꝰ legitur ꝙ ipē di
ligit pctōres penitētes. Legit̄ de ip
ſo ꝙ ipſe ſemp erat cū pctōribus
cū ipſis manducās ⁊ bibēs. vñ cū
q̄daꝫ vice arguerent eū iudei ꝙ cū
pctōribꝰ manducaēt ⁊ biberet. Rñ
dit. Non veni vocare iuſtos: ſꝫ pctō
res ad pñiam ⁊ ideo q2 eos dilexit
multa fuit paſſꝰ ꝓ eis. Ad vltimū
amarā ſuſtinuit mortē. Et ideo ſi es
pctōꝛ noli deſpare: q2 hēs fidelem
amicū. ſ. xp̄m. qui dū te velis hic ꝯ
uertere ad eū. in futuro tanq̄ ami
cū honorabit te. Et iō dicit ꝓpheta
Nimis honorati ſūt ⁊c̄. Et q2 btūs
lucas fuit amicꝰ xp̄i. ideo eū in pñ
ti honorauit ⁊ in futuro. plꝰ alijs
honorauit eū xp̄s: q2 fecit eū ſuuꝫ
nūcium. Ipm̄ etiā cum alijs. lxxij.
diſcipul̄ ſuis ad p̄dicanduꝫ miſit
ante faciē ſuā. Item honorauit eū
ſpūſſanctꝰ: q2 ſuꝰ mūdiſſimꝰ tha
lamꝰ fuit. vñ legit̄ ꝙ obijt plenꝰ
ſpūſancto. Itē honorauit eū mat̄
dei: q2 fuit ſuꝰ ſpēalis capellanꝰ cui
ip̄a virgo occultiſſima reuelauit
de ſalutacōe angelica ⁊ alijs mul
tis ptinētibꝰ ad nātatem filij ipm̄
edocuit. Itē honorauerūt eū angeli
q2 ipm̄ tanq̄ amicū dei ad ꝯuiuiū
celeſte trāſtulerūt. Ad qđ nos ⁊c̄.

De. xi. milibꝰ virginibꝰ Sermo. lxx

Qe pate erāt

intrauerūt cū eo ad nupti
as. Mat̄. xxv. Per nuptias iſtas
intelligit̄ regnū celoꝝ ad qđ nullꝰ
intrare p̄t niſi ſit patus. Sciendū
autē ꝙ pati debemꝰ eſſe ad multa
Primo debemꝰ eſſe pati ad ſeruiē
dum deo. p̄. Re. vij. Prepate corda
veſtra deo: ⁊ ſeruite illi ſoli. Debeꝰ
ē go pati eſſe ad dei ſeruitiū p mū
diciaꝫ cordis. Videmꝰ enim ꝙ rex
terrenꝰ vel princeps non vult ha
bere ſeruū vel ancillaꝫ immūdam
in ſeruicō ſuo. Multomagis rex ce
leſtis vult habere ſeruos mūdos.
Leuit̄. xix. ⁊ xx. Sancti eſtote ⁊ mū
di ſicut ⁊ ego ſanctꝰ ⁊ mūdus ſū.
pš. Ambulans in via immacula
ta hic michi miniſtrabit. Vnde
Bern̄. ad quādam virginē. Ama
mūditiam ob quam amaueris a
deo. Hanc mūditiam beata vrſula
amauit: vt ſe p̄pararet ad ſeruiē
duꝫ ſoli deo. vnde de ea legitur ſic.
In brithania erat quidā rex chri
ſtianus nomine Maurus habēs
filiam nomine vrſula. que adeo

pulchra erat ſapiēs ⁊ honeſta. ꝙ
fama eius ꝑ totū mūdum reſona
bat. Rex autē anglie adhuc gēti
lis miſit nūcios ad patrem vt eā
filio ſuo in cōiugē copularet. Quo
audito pater turbat̄ ꝙ gentili fili
am ſuā tradere deberet: ⁊ ſi ſibi eā
negaret inimicicias cōtra eum ꝓ
uocaret. Miſit autē dominꝰ in men
te virginis ꝙ patri ſuo dicēt ꝙ ei
cōſenſum p̄beret. tali cōditione ꝙ
ipſe rex anglie mitteret ſibi. x. vir
gines electiſſimas de regno ſuo ⁊
cuilibet v̄gini mille v̄gines aſſoci
aret. ita ꝙ ipſamet. xi. eſſet ⁊ que
libet earū i comitatu ſuo mille vir
gines haberet ⁊ ſic in vniuerſo fi
erent vndecim milia: ⁊ ꝙ filiū ſuū
faceret baptiſari ⁊ tribꝰ annis in
fide inſtrui ⁊ poſtea eam duceret.
Quo audito iuuenis letus efficit̄
⁊ baptiſatur. Congregātur vndi
qȝ virgines ⁊ ad vrſulam ducūtur
pat̄ vero aſſignauit eis viros diſ
cretos ⁊ honeſtos qui eas cuſtodi
ebant ⁊ neceſſaria miniſtrabant.
Cūqȝ tot virgines ↄgregate eēnt
⁊ fama ꝑ totum mūdum volaret
vndiqȝ viri ⁊ mulieres clerici ⁊ lai
ci ad tam grande miraculū cōcur
runt. multi epi ⁊ prelati aduene
rūt. ⁊ pantulus eps baſilienſ af
fuit. ⁊ ſancta geraſina regina ceci
lie cum quatuor filiabus ⁊ vno fi
lio. relicto regno ſuo eis eſt cōiun
cta. Vrſula autē omnes virgines
ad fidē cōuertit. Preparata autē cō
pia ⁊ multitudine nauiū vento ꝓ
ſpere flante ſub vnius noctis ſpa
cio ad portum gallie qui ſciuella

dicitur ⁊ inde coloniā ꝑuenerunt
ibi apparuit vrſule angelꝰ domini
dicens. ꝙ deberet ire romā ⁊ oēs
pleno numero redirent ⁊ ibi coro
nam martirij recipe. Inde igitur
romā tendētes ad vrbem baſileā
applicuerūt ⁊ ibi relictis nauibus
romam pedeſtres ꝑuenerūt. Ad q̄
rum aduentū cyriacus papa val
de gauiſus. cū ipſe de britania na
tus eſſet ⁊ multas cōſanguineas
inter eas haberet. ipſas cum ma
gno honore ⁊ cum toto clero ſuſce
pit. In ipſa ergo nocte reuelatum
ē pape ꝙ ipſe cum virginibꝰ pal
mā martirij eſſet accepturus. Ip
ſe autē hoc apud ſe celans coram
cardinalibꝰ dignitatē ⁊ officiū re
ſignauit. Sed cum oēs cōtradi
cerent ⁊ maxime cardinales ⁊ fatu
um iudicarent ꝙ poſt fatuas mu
lierculas ire vellet. nullatenus ad
quieuit ⁊ quēdam virū ſanctū qui
ametus dictus eſt loco ſui in ponti
ficem ordinauit. Et ꝙ ſedem apo
ſtolicā inuito clero reliquit nomē
ſuum de cathalogo pontificū dele
uerūt. Duo autē principes roma
norū. ſ. maximus ⁊ africanꝰ vidē
tes multitudinē que eas ſequeba
tur timētes ne nimis fides xp̄iana
creſceret. miſerūt nūcium ad iuli
um principem vt ipſe cōgregato
exercitu cum venirent coloniā eas
trucidaret. Beatꝰ igitur cyriacus
papa ⁊ vincentiꝰ cardinalis ⁊ iaco
bus eps anthiocen: et multi alij
epiſcopi vrbem romanā cum vir
ginibus ſūt egreſſi. Ereus autem
ſponſus vrſule manens in britha

nia. p viſiōem angelicā admone
tur vt matrē ſuā hortaret᷑ fieri xp̄i
anā. Nam pr̄ eiꝰ in primo anno q̊
xp̄ianꝰ factus fuerat. mortuꝰ eſt ⁊
ereus eidē in regno ſucceſſit. Cum
ergo p̄dicte virgines a roma redi
rent. Ereus a dn̄o admonet᷑ vt ꝓti
nus ſurgēs ſponſe ſue occurrat vt
ibi cū ea coronā mr̄tirij ſuſcipiat.
Ipſe mox fecit baptiſari matrem
ſuā ⁊ cum ipſa ⁊ ſorore ſua floren
tia ⁊ ep̄o demēte dictis virginibꝰ
eſt adiūctꝰ. Marthulꝰ quoqꝫ ep̄s
grecie ⁊ neptis ſua cōſtantia filia
regis ↄſtantinopolitani āmoniti.
virgībꝰ ſunt adiūcti. Omnes igit᷑
p̄dicte virgines cum p̄dictis ep̄is
coloniā redeunt. quas barbari vi
dētes ſup eas irruerūt ⁊ oēs occi
derūt. Cum autē ad beatā vrſulaꝫ
ceteris virginibꝰ occiſis veniſſent
videns pn̄ceps pulchritudinē eꝰ
nimiā. obſtupuit ⁊ cōſolans eam
ſup necē virginū ⁊ ꝓmiſit ſibi ſi fi
dem renueret. vellet eā in vxorem
ducere. Sꝫ cū illa penitꝰ reſpuiſſet
ipſe ↄtemptū ſe videns. directa ſa
gitta eam trāſfixit. Quedā autem
virgo noīe cordula timore pterri
ta in naui nocte illa ſe abſcōdit: ſꝫ
in craſtinū ſponte ſe morti offerēs
mr̄tirij coronam ſuſcepit. Sꝫ cum
eius feſtū non fieret eo ꝙ cū alijs
paſſa nō eſſet Ipſa pꝰ longū tem
pus cuidā recluſe apparuit p̄cipi
ens vt poſt feſtū vndeciꝫ miliū vir
ginū ſequenti die feſtuꝫ eius reco
latur. Paſſe ſunt autē anno dn̄i.
cc.xxxviij. Exemplū. Religioſus q̄
dā cum has virgines in deuotiōe
multa haberet. q̄dam die dū grauit᷑
infirmaret᷑. vidit quādaꝫ virginē
pulcherrimā ſibi apparentē ⁊ ſi eā
cognoſceret inq̄rentē. Qui duꝫ ad
eius viſiōem miraret᷑ ⁊ ſe nequaꝗ̄
ipſam ↄgnoſcere fateret᷑. Illa ait.
Ego ſum vna virginū erga quas
habes tantā dilectōem ⁊ dilectōis
affectū ⁊ vt inde mercedē accipias
Si amore ⁊ honore noſtri vndecies
milies orōem dn̄icam dixeris. in ho
ra mortis in ꝓtectōem ⁊ ſolacium
nos habebis. q̄ diſparente ille ꝗ̄ citi
us potuit hoc impleuit. Statiqꝫ vo
cato abbe fecit ſe inungi. q̄ cuꝫ in
ungeret᷑ ſbito exclamauit vt fuge
rēt ⁊ venientibꝰ ſacris v̾ginibꝰ locū
darent. Quē cū abbas q̄d hoc eēt
interrogaret ⁊ ille ꝓmiſſiōem v̾gi
nis p ordinē enarraſſet recedētibꝰ
cūctis ⁊ paulo poſt redeūtibꝰ ip̄m
migraſſe ad dn̄m inuenerūt

In feſto ſymonis ⁊ iude
Sermo. lxxi

In occiſione gladij mortui ſūt. Heb. xi. Nota ꝙ multi
plex eſt gladiꝰ. Primꝰ eſt gladiꝰ
euāgelice p̄dicacōnis. Eph. vi. Su
mite gladiū ſpūs ꝙ verbū dei Gla
diū iſtū emiſit dn̄s aplis ⁊ ꝓbis: ⁊
p̄dicatoribꝰ. Yſa. xlix. Poſuit os
meū dn̄s tanꝗ̄ gladiū acutum: ⁊
valde acutꝰ eſt gladius iſte: q̄ ſci
dit pc̄tā ab anima. Ezechi. v. Fili
hominis aſſume tibi gladiū acutuꝫ
⁊ radentē pilos ꝙ pc̄tā. Per pilos
enim pc̄tā ⁊ crimīnoſe cogitacōes

intelliguntur. ſicut dicit glo. ſup
illo verbo. Omēs capilli capitis ve
ſtri numerati ſunt ⁊ omēs cogita
tiones ⁊ deſideria intellcūs veſtri.
Hec oīa enim abradet ab aīa vīa
gladius verbi dei. qꝛ aliqn̄ pctōꝛ
vadit ad eccām cum centū vel mil
le pccīs moꝛtibus ⁊ audito verbo
dei ꝯcipit ꝯtricōem ⁊ ab oībus ab
ſoluit. Item adeo acutus eſt gladi
us verbi dei: qꝛ ſecat hoīem a ſeipō
⁊ ſpm̄ a carne Hebre. iiij. Sermo
dei eſt efficatioꝛ ⁊ penetrabilioꝛ oī
gladio acutiſſimo. ⁊ ptingens vſ
qꝫ ad diuiſionem aīe ⁊ animalita
tis ⁊ ſpiritus. qꝛ p verbum dei di
uiditur aīalitas. ſicut carnalitas
a ſpū. ita qꝛ hō qui ſm carnez viue
re conſueuerat: relicta ⁊ abicā car
nalitate: ſpūaliter viuere incipit.
Adeo acutus eſt gladius iſte: qꝛ di
uidit filium a patre ⁊ filiam a ma
tre. Unde dn̄s ait math. x. Non ve
ni mittere pacē ſed gladiū. veni ei
ſepare hoīem aduerſus mr̄em ſuā
q. di. Affectus carnis qui eſt inter
filium ⁊ pr̄em ⁊ filiam ⁊ mr̄em ali
qn̄ trahit hoīem a deo ⁊ minuit
caritatem. Illum affectū inoꝛdina
tum volo amputare p gladium. ſ.
verbū dei. Quia aliqn̄ homo audi
to verbo dei accendit̄ in caritate dei
adeo qꝛ obliuiſcitur illius affectus
quē habuit ad pnt̄es ⁊ intrat re
ligionē. Ds ergo dicit. nō veni mit
tere pacē ſed gladiū: intelligendū
eſt de tali affectu qui hoīnem peni
tus trahit a deo. vel facit vt ei mi9
ſeruiat̄. Unde dicit glo. Nō ad hᵒ
veni vt inter hoīes carnales affcāis

ꝯſit in eū: ſed ſpūali gladio diſſo
tiem. Et licet iſte gladius ſit valde
acutus: tn̄ aliqui ſunt ita indura
ti qꝛ gladius iſte non pt̄ coꝛda eo
rum vulnerare. Jhere. v. Indura
uerunt coꝛ ſuum ſupra petrā. Mo
yſes pcuſſit petram bis cū virga:
⁊ fluxerūt aque. ⁊ iſti cūz gladio
dei pcutiunt̄ multotiens ⁊ tn̄ non
egreditur aqua ꝯpunctionis Gla
dium iſtum quidā poꝛtant ſupra
doꝛſum ſicut ruſtici ⁊ ſunt illi qui
audito verbo dei ſtatim reijciunt iſ
tud poſt tergū: ⁊ obliuiſcūtur que
audierunt. Ps. Proieciſti poſt ter
gum ſermones eius. Quidaꝫ hn̄t
hunc gladium inuolutū ⁊ incluſū
ſicut legit̄ de abimalech ſacerdote
q̄ habuit gladiū golie inuolutuꝫ
in domo ſua. Hi ſunt illi q̄ habent
verbum dei in ſcīa: ⁊ ſciunt predi
care ⁊ nolunt ⁊ abſcondunt ſcien
tiam. Quidam aūt hn̄t gladium
iſtum in oꝛe. ſicut incantatores q̄
accipiunt gladium in os ⁊ ludunt
cū eo. ſ. q̄ aliis verbuꝫ dei predicāt
⁊ ipſimet non opantur. Ps. Gla
dium in labiis eorum q̄s audiuit
Quidā hn̄t gladium in manu acci
ctum ſup femur. ſicut milites ad
pugnandū ꝓperantes. Illi ſunt p̄
dicatores q̄ hoc ipſum faciunt qd
aliis predicant. Canti. iij. Lectulū
ſalomonis ſeptuaginta foꝛtes vi
ri ambiunt: omnes tenentes gla
dios ⁊ ad bella doctiſſimi. vnuſqſ
qꝫ enſem ſup femur ſuū. Lectuluꝫ
ſalomonis eſt eccīa in qua verus
ſalomon. ⁊. xp̄s requieſcit. Iſtū am
biunt ſeptuagīta foꝛtes viri. ⁊ pre

dicatores. qui ſeptuaginta dicun
tur. qꝛ ſeptem opa mīe docent. ſe
ptem ſacramenta miniſtrant ⁊ a
ſeptē pccīs mortalib⁹ abſoluunt
ſeptē horis canonicis deū laudāt.
Gladiū iſtum viriliter ⁊ vtiliter ꝓ
uocauerunt iſti duo apli.ſ. ſimō
⁊ iudas. ſicut ptꝫ in eoꝝ legenda.
Scdꝰs gladius eſt ꝓprie vindicacō
nis. Iſtud figuratū eſt p gladiū
petri volentis ſe vindicare. Cui do
minus dixit math. xxvi. Mitte gla
dium tuuꝫ ī locum ſuum: quaſi di
ceret. Ceſſꝫ vindicta. exhibeas pa
cientiā: vt pacientiā nos doceat ⁊
non vindicām. Omnes enim q̄ gla
dium accipiunt: gladio peribunt
.i. qui gladiū accipiunt ⁊ vindcāꝫ
exercent ꝓpria autoritate. peribūt
gladio.ſ. de quo dicitur apoca. xix
Ab ore eius ꝓcedet gladius ab v
traqꝫ pte acutus .i. ſententia vltīa
q̄n dicetur eis. Ite maledicti in ig
nem eternum ⁊c̄. Iheremi. ix. Mit
tam poſt eos gladiū donec ꝯſumā
tur. Qui ſeipſos vidicare volūt gla
dio occiduntur. qꝛ nulli tantuꝫ no
cet ſicut illi qui odium in corde por
tat. Iſtud figuratum eſt p ſaul: q̄
ſeipſum gladio interfecit. Terci⁹
eſt gladius pſecutionis quo ma
li pſequūtur chriſtifideles. Et gla
dius iſte de quo dicitur in verbo ꝓ
poſito. In occiſione gladij ⁊c̄. Gla
dius iſte oſtenſus eſt iohāni apo
cal. vi. Exiuit alius equus rufus.
⁊ qui ſedebat ſup illū eſt ei datuꝫ
vt faceret pacē de terra ⁊ vt hoīes
ſeipſos interficerent. ⁊ datus eſt
ei gladius magnus. Per viſionē

illam oſt dn̄s iohanni pſecucōm
quā apoſtoli. martires ⁊ boni xp̄i
ani paſſuri eſſent a malis ꝓpter
xp̄m Gladius iſte eſt primo dat⁹
neroni. dyocletiano. decio. ⁊ ſic de
alijs. qui primo pſequebant̄ xp̄i
fideles. Inde datus eſt paganis ⁊
barbaris ⁊ alijs tirannis qui xp̄i
fideles pſequebant̄. Contra hūc
gladiū debem⁹ ponere crucem p ſcu
to. paſſionem xp̄i ⁊ pſecucōes
quas paſſus eſt ob amorem ei⁹
cogitando. Tren̄. iij. Dabis eis ſcu
tum cordis laborem tuū Gre. Om
nē laborem ſupuacuuꝫ ⁊ oneroſū
reputabit. qꝛ filiū dei p ſe crucifix
um videbit. Gladiū iſtum patien
ter ſuſtinuerūt iſti duo apoſtoli ſi
mon ⁊ iudas ⁊ in exēplo xp̄i robo
rati. Vnde ait dominus Ioh. xv. ſi
mund⁹ vos odit: ſcitote qꝛ me pri
orem vobis odio habuit. Et iteꝝ.
Si me pſecuti ſunt: ⁊ vos pſequen
tur. Et ſi ſermonem veſtrum ſerua
bunt ⁊ meū ſeruabūt. ſed hec om
nia facient vobis ꝓpter nomen me
um. vnde dicit ꝓpter nomen meū
Cū enim nomen xp̄i predicarent.
iudei eos pſequebant̄ ⁊ occidebāt
ſicut pꝫ in eoꝝ legenda. ſic patꝫ de
tribus gladijs. Prim⁹ eſt verbuꝫ
dei qd iſti apoſtoli predicauerunt
⁊ ꝯtra inimicos xp̄iane fidei viriti
ter dimicauerūt. ſicut patet in du
obus magis quos confuderunt. ⁊
in multis alijs quos ad fidē cōuer
terunt. Scdꝰs gladius eſt ꝓprie vin
dicationis quem iſti duo habue
runt. Qd ptꝫ in hoc. cum angelus
dei eis ꝓpoſuiſſet vt eligerent. aut

ĩmimicoꝝ ſuoꝝ repentinũ interitũ.
aut ꝓprium martiriũ. ſicut patet i
ſequenti ſermo. Et elegerunt poti
us mori ꝙ̃ inimicoꝝ interitũ. Ter
us eſt gladius pſecucõĩs quo ipſi
interfecti ſunt. Rogemus.

De eodem. F. lxxvij.

Si vos odit mũ
dus: ſcitote qm̃ me priorẽ
vobis odio habuit Jo. xv. Item
ſi me pſecuti ſunt: ⁊ vos pſequen
tur hoc ait dñs appropinquãte ho
ra ſue paſſiois ſue. In iſtis verbis
innuit dñs ꝙ mali ſp pſequuntur
bonos. hoc em̃ fuit ab inicio mun
di. Dyabolus em̃ odiuit ⁊ decepit
hoiem. Cayn odio habuit abel: ⁊
occidit eũ. cuius odij plures ſunt
rõẽs. Prima. ꝙ boni vitã malo ꝝ
deteſtãt ⁊ reprehẽdunt. Jo. vij.
Me aũt odit mũd9. ꝙ teſtim omi
um phibeo de illo ꝙ opa eius ma
la ſunt Amos. v. Odio habuerũt
correpcõem ⁊ pfecte loquentẽ abo
minati ſunt. Egra mens non ſuſti
net predicacõꝫ. Vnde dicit achab
rex iſrl' de michea. iij. Re. xxij. Ego
odi eum. ꝙ ꝓphetauerat mihi ma
la. Aug9 Oculis egris odioſa eſt
lux. Vñ dicunt mali Sap. ij. Gra
uis eſt nobis ad videndũ ꝙ diſſi
milis eſt alijs vita nrã. Jo. iij Qui
male agit odit lucẽ. Boni ſunt lux
q̃ lucent p bona exempla. Sed h°
non pñt videre mali. ꝙ odiũt eos
v Re. xviij. Fact9 eſt ſaul inimicus
dauid: ⁊ nõ rectis oculis inſpicie

bat dauid cunctis diebꝫ. ꝙ lupus
⁊ agnus non ↄueniũt. Eccle. xiij
Sicut lupus coicat cum agno: ſic
pctõr cum iuſto. Propter hãc ra
tionẽ iſti duo apl'i ſimon ⁊ iudas
odiũ ⁊ pſecucões ſuſtinuerunt ab
emulis ſuis. ꝙ vita illoꝝ diſſimil'
erat illis. Legit' enim ꝙ cũ ſimon ⁊
iudas predicãdo duas ꝓuincias
circuiambularẽt. ſ. meſopotamiã ⁊
pontũ ⁊ ſimon egiptũ. Deinde am
bo in pſidem venerunt ⁊ ibi duos
magos. ſ. zaroes ⁊ arphaxat inue
nerunt. Tunc varadach dux ba
bilonie ↄtra indos ad prelium itu
rus a dijs ſuis nullũ potuit habere
rñſum. Pergentes igitur ad fanũ
ꝓxime ciuitatis rñſuꝫ eſt eis ꝙ ꝓp
ter apl'os qui illuc venerunt: dij re
ſponſũ dare non poſſent Tũc dux
eos inq̃ri fecit ⁊ inuentos quinam
eſſent ⁊ vnde ⁊ qũare veniſſent req̃
ſiuit. Qui rñderunt. Serui ſumus
ihẽſu xp̃i: ⁊ venimus hic cã veſtre
ſalutis. Dux rñdit. Dum felix red
ſus fuero a prelio audiã vos. Cui
apoſtoli Nunc magis autẽ ↄgru
um eſt te cognoſcere illum: cuius
ope poſſis vincere. Qui rñdit. dijs
noſtris potentiores vos video: pre
dicite ergo mihi finẽ belli Cui apo
ſtoli. Vt deos tuos mendaces eſſe
cognoſcas: volum9 vt ipſi ſup h°
rñdeant. Tũc dij rñderunt magnũ
prelium futuꝝ ⁊ multũ populum
ex vtraq; pte morituꝝ. Tunc apl'i
ridere ceperunt. Dicit eis dux. Me
timor inuaſit ⁊ vos ridetis. Cui apo
ſtoli. Noli timere. ꝙ non ita erit.
Sed cras hora diei tercia venient

nuncij de india ad te ⁊ tue ſe ꝑ tāti
cum pace ſubijcient. Tunc pontifi
ces etiā riſum fecerunt ⁊ duci dixe
runt. Ad hoc iſti ſecuꝝ te reddere
volunt: vt dum incautus fueris:
ab aduerſarijs occuperis Cui apo
ſtoli. Non diximꝰ tibi expecta vnū
menſē: ſed vnū diem. ⁊ cras in pa
ce victor exiſtes Tunc fecit eos dux
cū magis ⁊ pontificibꝰ cuſtodiri vt
veritatem ꝓbaret. In craſtinuꝫ ve
nerunt nuncij pacem petentes vt
apoſtoli dixerunt Tunc dux iratꝰ
voluit magos cū pontificibꝰ occi
dere: ſed apoſtoli non ꝑmiſerunt.
Tunc duxit eos dux ad regem do
minū ſuum dicens. O rex iſti ſunt
dij latentes in forma hominū. Ma
gi autem venientes dixerunt eos
malignos eſſe: ⁊ ꝯtra regnū ſubti
liter cogitare. Dixit eis dux. ſi aude
tis cū eis ꝯfligite. Dicunt ⁊ magi.
Si vis videre poteſtatem nrām: ad
duc viros ſapientiſſimos. et nos
faciemus eos non valentes loqui
Cumqꝫ adducti eſſent viri ſapien
tiſſimi magi ꝑ artem magicā fece
runt eos mutos. ⁊ poſtea reſtitu
erunt eis loquelam. Deinde fecerūt
eos ariđos ⁊ immobiles. ⁊ iterum
reſtituerunt eis greſſum. Deinde
fecerunt eos cecos. ⁊ dixerunt ad
regem. Ecce nunc pꝫ ꝙ dij ſumus.
Tunc dux illos ꝯfuſos duxit ad
apoſtolos. Qui cū apoſtolos pan
noſos vidiſſent: eos in animo ꝯ
tempſerunt Quibus ſimon. ſepe
euenit: vt intra ſcrinia aurea ⁊ gē
mata vilia habeantur inclusa ⁊ in
ter viliſſimas et ligneas capſas:

ſunt gemmaꝝ monilia precioſa
ꝯpoſita Quicunqꝫ ergo alicuius rei
cupit eſſe poſſeſſor. nō magnope
geſtatoriū ſed ipſum qđ geſtatur
expectat. Promittite ergo vos ab
ydolorum cultura deſiſtere ⁊ ſoluꝫ
deum inuiſibilē adorare ⁊ nos ſig
num crucis in frontibꝰ veſtris fa
ciemꝰ ⁊ magos ꝯfutare poteritis.
Qđ cū feciſſent ⁊ in frontibꝰ ꝯſignati
eſſent: ad regē iteꝝ corā magis vi
riliter reſtiterūt. Tunc irati magi
fecerūt venire multitudineꝫ ſerpen
tum. ſtatimqꝫ ad iuſſum regis ve
nientes aplī: pallia ſua de ſerpen
tibꝰ impleuerūt ⁊ in magos ꝓiece
runt. Et cū ſerpentes carnē eoꝝ co
mederent ⁊ ipſi vt lupi vlularent:
rogauit rex ⁊ alij q̄ aderant aplōs
vt ꝑmitterent eos a ſerpentibꝰ oc
cidi Qui rñderunt. Non ſumꝰ miſſi
occidere: ſꝫ viuificare. Et preceperūt
ſerpentibꝰ ꝙ omne venenuꝫ qđ in
fuderant illis retraherent. ⁊ ad lo
ca ſua redirent. ⁊ maiores cruciatꝰ
ſēſerunt magi cuꝫ ſerpentes vene
num retraherent: q̄ꝫ antea cuꝫ car
nes comederent. Cūqꝫ ergo tribus
diebꝰ ſine potu. cibo ac ſomno do
loribus nimium cruciati fuiſſent:
apoſtoli ad eos venientes dixerūt.
Surgite ſani ⁊ habebitis liberam
voluntatem faciendi quicqđ vul
tis. Non enim vult deus coacta ſer
uicia. Illi aūt in duricia ꝑſeueran
tes: ꝯtra eos ꝯmouerunt totā ba
biloniam Venientes aūt ad ciui
tatem Zunamir: vbi erant ſeptu
aginta idoloꝝ pontifices. hos con
tra apoſtolos ꝯcitauerunt. Cum

autem ꝑ totam ꝓuĩnciam apoſto
li ambulaſſent: venerunt ad pre
dictam ciuitatem. Pontifices autẽ
eos ceperunt. et ad templũ ſolis ꝑ
duxerunt. Demones aũt clamare
ceperunt. Quid nobis et vobis apo
ſtoli dei viui Ecce in ingreſſu veſtro
flammis exurimur. Angelus aũt
dñi apparuit apl'is dicens. vnum
de duobus eligite Aut hoꝝ pontificũ
repentinũ interitũ. aut veſtꝝ mar
tiriũ Illi aũt elegerunt mag̃ mori
ꝙ ꝙ illi perirent morte repentina.
Facto aũt ſilentio apl'i dixerũt vt
ſciatis ꝙ hec ydola demonib9 ple
na ſunt: ecce eis imꝑamus vt exe
ant et ydola ↄfringãt. Statimq; duo
ethiopes nigri et nudi de ſimula
cris exierunt. et confractis ydolis
cum maximo vlulatu receſſerunt.
Quod videntes pontifices: in apoſto
los irruerunt: et eos ꝓtinus occide
runt. Et ſtatim facta ſunt tonitrua
et templũ ſciſſuꝫ eſt. et illi duo ma
gi ictu fulminis in carbones ſunt
ↄuerſi. Rex aũt aploꝝ corpa honori
fice ſepeliuit. et eis eccłiam fabrica
uit. Sic patet quõ mali ꝑſequunẽ
bonos ꝙ vita diſſimilis eſt eis. Se
cunda ratio quare mali ꝑſequun
tur bonos eſt. ꝙ mundũ fugiũt.
et deo ſeruiunt. ij. Thimo. iij. Qui
pie et religioſe volunt viuere ꝑſecu
tionem patient: ergo ait domin9
in verbo ꝓpoſito. Si de mundo eſtis
qd ſuũ eſt diligitis. Sed ꝙ vos de
mundo nõ eſtis: ſed ego vos elegi
de mundo ꝓpterea vos odit mund9
De ſcõ iuda qui eſt thade9 legitur
in hiſto. ſcolaſti. ſic. Abagar9 rex

in die xp̃o epiſtolam talem miſit.
Abagarus enchanie filius ſalua
tori beato q̃ apparuit in locis iho
ſolimitaꝝ ſalutẽ. Auditum mihi
eſt de te et ſanitatib9 quas facis ꝙ
ſine medicamẽtis aut herbis fiãt
iſta ꝑ te et ꝙ verbo facis cecos vide
re. claudos ambulare. mortuos re
uiuiſcere. quib9 omnib9 auditis:
de te ſtatui in animo meo vnũ eſſe
e duob9. aut ꝙ ſis deus et deſcende
ris de celo vt hec facias Aut ꝙ fili
us dei ſis qui hec facis: ꝓpterea ſic
ſcribẽs: rogo te vt digneris fatiga
ri vſq; ad me. et ab egritudie qua
diu laboraui me curare. Nã et illud
ↄperi ꝙ iudei murmurant aduſus
te. veni ergo ad me. ꝙ eſt mihi ꝑ
ua ciuitas et honeſta: que vtriſq;
ſufficiet. Domin9 aũt in hec verba
ſibi reſcdit. Beatus es. ꝙ credidiſti
in me: cũ ipſe non videris me Scri
ptum eſt enim de me. ꝙ hi qui me
non vident: credent et hi qui me vi
dent non credent. De eo aũt ꝙ ſcri
pſiſti ad me vt veniam ad te: ſcias
ꝙ oportet me hec omnia adimple
re ad que miſſus ſum. et poſtea re
cipi a quo miſſus ſum Cum autẽ
aſſumpt9 fuero: aliquem de diſci
pulis meis mittam ad te: q̃ curet
et viuificet te. Videns autem aba
garus ꝙ xp̃m preſentialiter videre
non poterat: pictorem quendã ad
eum miſit vt ei imaginem ſuam fi
guraret. Qui cum ad eum veniſſet
ꝓpter nimium ſplendorẽm de ipſi9
facie ꝓcedentẽ: in ipſum reſpicere
clare non valebat Quod videns domi
nus lineũ pannũ a pictore accepit

⁊ faciei ſue imponens ſuiipſiꝰ ima
ginem eidē impreſſit ⁊ regi deſtīa
uit. Predcā aūt epiſtola dn̄i tan
te virtutis extitit: vt in illa ciuita
te nullꝰ hereticus vel paganꝰ viue
re potuit: nec tirannꝰ ei nocere. Nā
ſi aliqn̄ aliqua gens ꝯtra ciuitatē
illam ſurrexit infans ſupra portā
ſtans ep̄lam illam legit. ⁊ eadem
die hoſtes aut territi fugerūt aut
pacem fecerūt. Hoc quondā verū
fuit: ſed poſtmodū ciuitas illa eſt
deſtructa ꝓpter inhītantium pctā.
Poſt aſcenſionē ergo dn̄i diuiſis
apoſtolis: miſſus eſt thadeus ad
abagarꝝ regem ſicut dn̄s ei ꝓmiſe
rat. Q̄ cū veniſſꝫ ad eū ⁊ diſcipulū
xp̄i ſe dixiſſꝫ ſibi ꝓmiſſū vidit ab
agarus quendā mirꝝ ⁊ diuinum
ſplendorem: ⁊ adorauit eum dicēs
Vere diſcipulus es xp̄i iheſu filij
dei viui: q̄ mihi ꝓmiſerat. mittam
tibi aliquē de diſcipulis meis qui
te curet: ⁊ vitam preſtet tibi. Cui
thadeus. Si in xp̄m credideris om
nia cordis tui deſideria obtinebis
Cui ille. Credo vere. ⁊ iudeos q̄ cru
cifixerunt eū libenter trucidarem
ſi poſſem. Cuꝫ ḡ abagarus lepro
ſus eſſet: thadeus ep̄lam ſaluato
ris xp̄i iheſu accepit. ⁊ cū ea facieꝫ
eius fricauit ⁊ ſtatim ſanatꝰ eſt.
Cum aūt thadeꝰ ibi pp̄lm ꝯuertiſ
ſet: ibat in meſopotamiā. ⁊ tandē
venit ad ſimonē: ⁊ cū eo in ꝑſidem
ꝓperauit. Quid autem ibi perege
runt. require ſupra in ſermōe pre
cedenti. Rogemus.

De omnibus ſanctis
Sermo. lxxiij.

Sapientia edifi
cauit ſibi domū ⁊ de dono
⁊ operibꝰ ſapie. Prou. ix. Quis me
lius potuit ſcribere ꝙ ille q̄ fuit q̄ſi
filiꝰ ſapientiſſimꝰ hoīm. ſ. ſalomō
Hoc qd premiſſuꝫ eſt verbū ſapi
entiſſimi hoīs ſalomonis q̄ ſpū
dei predocet. preuidet ⁊ premrāt q̄
liter deus ſcām eccām in terris eēt
edificaturus. d. Sapia .i. diuina ſci
entia. De qua dr̄ eccī. xxiiij. Ego ſa
pia in altiſſimis hito. Edificauit ſi
bi .i. beneplacito ſuo domū .i. ſcām
eccām. excidit colūnas ſeptē. Pri
ma colūna eſt xp̄s filiꝰ dei viui. et
eius mr̄ virgo maria Scda angeli
⁊ reliqui nouem ordies angelorꝝ
⁊ ſupernorꝝ ciuiū. Tercia patriar
che ⁊ ꝓphete. Quarta ap̄li ⁊ euāge
liſte. Quinta martires. Sexta con
feſſores. Septima virgines. Et de
his vij. columnis edificatꝰ eccā Vn̄
ps̄ Iherl'm que edifi. vt ciui. cuius
ꝑticipatio eius in idipſū. Huic ve
ro ꝯcordat qd dn̄s in euāgelio ho
dierno ait. ponens octo beatitudi
nes. ſed qꝛ vltima hꝫ cū prima eā
dem remuneracōꝫ: ideo vltima cuꝫ
prima ꝑ eadē p̄t reputari. Ad vtrā
qꝫ tn̄ dr̄. Qm̄ ipſorꝝ eſt regnū celo
rum. Hec btitudo ꝯuenit p̄mo xp̄o
⁊ mr̄i ſue ſicut dictuꝫ eſt. quorum
pauptas magna fuit. qd pꝫ ex eo
qꝛ xp̄s dicit. Vulpes foueas ha.
⁊ volucres celi nidos ⁊c̄. Ecce paup
tas xp̄i. Pauptas beate v̄ginis ſa

tis apparet ex eo. ꝙ ſe hūilē ancil
lam appellauit ⁊ ꝙ ſacrificiū diui
tum in purificacōe non obtulit: ſꝫ
pauperū. Huiꝰ beatitudis merces
oñditur cū dicitur. Qm̄ ipſoꝝ eſt
regnū celoꝝ ⁊ matris ſue ⁊ cui fer
re pōt. reſtat ergo ꝙ qui vult cele
ſtis regni pticeps fieri. eoꝝ auxi
lio ad regnū celoꝝ puemat ⁊ hec
eſt prima colūna in ſancta eccīa.
Scḋa eſt cōueniens ſecūde colūne
cū dicitur. Btī mites. hec ꝯuenit ce
leſtibꝰ ſpiritibꝰ qui malis angel̄
apoſtatantibꝰ. in lite cōtra deum
manentibꝰ. ſine lite ⁊ mitibꝰ pſe
uerātibus: ⁊ ideo acepti ſūt merce
dem q̄ eis aſcribit̄ Qm̄ ipſi poſſide
būt terram ſup̄. viuētium ⁊ vitaꝫ
eternā. quā alij abiecti in infernū
pdiderūt: ⁊ hec eſt ſecūda colūna
Tercia btītudo ꝯueniēs eſt tercie
colūne que eſt. Btī qui lugēt. hec
ꝯuenit pr̄iarchis ⁊ ꝓphetis ꝙ luge
bant ꝙ differebat̄ aduentus dn̄i
ſaluatoris. ⁊ iō merces eoꝝ eſt ꝯ
ſolatio. Quia xp̄s venit ⁊ inferno
fracto eos redemit. ipſi ꝯſolati ſūt
⁊ hec columna domꝰ illius tercia
appellat̄. de qua fecit domū a prin
cipio. ſ. ſancte eccleſie. Qr̄ta beatitu
do ꝯueniēs eſt quarte colūne que
eſt. Beati qui eſuriūt ad iuſticiā.
non ſolū carnalem cibū vel potū:
ſꝫ ſalutē omniū quorū merces eſt
ſaturitas. Quia ōibꝰ in xp̄o crede
tibus ipſi ſaturati ſūt. ps̄. In om
nem terrā exiuit ſonus eoꝝ. hec
eſt colūna quarta ſancte eccleſie.
Qn̄ta beatitudo eſt cōueniēs quin
te colūne que eſt. Beati mūdo cor
de. quorū cor ſide mūdatum eſt: ⁊
a qua ſanguinis pfuſum factū eſt
ōmino mūduꝫ. Hijs datur ꝓ mer
cede viſio xp̄i ſicut legit̄. De beato
ſtephano q̄ ait Video celos aper
tos ⁊ ihesuꝫ ſtantē a dextris virtu
tis dei: ⁊ hec eſt qn̄ta columna ſan
cte eccleſie. Sexta btītudo eſt ꝯue
niens ſexte colūne que eſt. Beati
miſericordes. Et ꝯuenit ꝯfeſſoribꝫ
qui p opa miſericordie vitaꝫ eter
nam meruerunt quibꝰ dicturꝰ eſt
dn̄s Venite bn̄dicti in regnū. ⁊c̄.
Ipſorū merces qm̄ ipſi miſericor
diam cōſequētur. p quā in regnū
celoꝝ vocabūtur ⁊ hec eſt ſexta co
lūna. Vltima beatitudo cōueniēs
eſt vltime colūne que eſt. Btī pa
cifici. hec ſunt virgines q̄ pacē ha
buerūt in mundo non loq̄ntes cū
carne ꝓpria que eis repugnauit p
luxuriā: ⁊ ideo hāc mercedē recipi
unt ꝙ filij dei vocabūtur. hec eſt vl
tima colūna quā a pn̄cipio ſeculi
cepit edificare nec ad finē mūdi ꝯ
ſūmabit Imploremꝰ ergo primā
colūnam q̄ eſt xp̄s ⁊ mater ſua vt
regnū celoꝝ qḋ ipſoruꝫ eſt velint
nobis impti. Rogemꝰ angelos.
pr̄iarchas. ⁊ ꝓphetas. apl̄os. euā
geliſtas. mr̄es. ꝯfeſſores ⁊ v̄gines
vt ipſis intercedētibꝰ in illa die do
mū pcipe mereamur quaꝫ ſapia
edificauit. vbi dn̄s eſt domeſticꝰ
vbi eſt req̄es eterna. lux ppetua.
qḋ intercedentibꝰ oībꝰ ſc̄is iſbs xp̄s
filiꝰ dei viui pſtare dignet̄ Amen

¶ De eodem

Vides ihesus turbas aſcēdit in montē Mat. v. In euāgelio hodierno nos docet dominus octo btitudines q̄ debet homo habere q̄ ad eternā vitam vult puenire. Iſti fūt figurati per octo gdus quos vidit ezechiel. p q̄s aſcendebat in teplū. Ezech. xl. Prima eſt pauptas ſpūs ⁊ hūilitas qui ſe paupes ⁊ viles reputant q̄uis terrenā ſubſtātiā habeāt. Sic paup fuit iob. dauid ⁊ multi alij q̄ lʒ multa bō tempalia herent minime tñ eā amauerunt nec in eis ſupbierūt: ſʒ ſpū humiles ⁊ paupes fuerūt. Vel pauptas ſpūs eſt volūtaria pauptas qui ꝓpter deuʒ volūtarie ōmia reliquerūt. De q̄bꝰ dicit Mat. xix. Omnis q̄ reliqrit domus agros prēm vel matrē. ſorores vel frēs. aut vxorē. aut liberos ꝓpter nomē meum. centuplū accipiet ⁊ vitam eternā poſſidebit. Secunda beatitudo eſt mititas. De q̄ dicit. Beati mites: qm̄ ipſi poſſidebūt terrā. Mites ſm gloſam ſunt qui cedūt a malo ⁊ viuūt in bono maliciq; rancorem ⁊ irā nō admittunt: ſʒ omnia equaliter tolerant ſicut iob: ⁊ alij ſancti. Hanc virtutē docuit ille magnus magiſter dominus noſter. Mat. xi. Diſcite a me q̄ mitis ſum ⁊ humilis corde. de q̄ Eccī. xiiij. Btūs vir qui non eſt lapſus in verbo oris ſui ⁊ non ſtimulatus eſt in triſticia. Glō. Qui verbū cōtentionis nō habet in ore nec triſticiā rancoris in corde. hic mitis eſt ⁊ poſſidebit vitam eternā. Tercia btitudo eſt luctus p pctīs. De qua legit. Beati q̄ lugent: qm̄ ipſi cōſolabūtur. Luctꝰ intelligit hic qui fit ꝓpter pctā ⁊ non ꝓpter tpale damnū nec pro morte amicorū. Iheronimꝰ. Qui pctōr eſt pctā ſua defleat ⁊ amodo peccare caueat. Gregꝰ. Qui pctā ſua plangit nec tam̄ deſerit pene grauiori ſe ſubicit. Ber. Luctus eorū qui pſeuerātiam nō habēt nō merentur ꝯſolacōnem. Alios inquit lugētes video: ſʒ ſi de corde ꝓcederent lacrime non tā facile ilico ſoluerent in riſum. Nūc autē cum abūdantiꝰ ocioſa ⁊ ſcurrilia verba profluant q̄ priꝰ lacrime. hos de hijs eſſe non arbitror quibꝰ ꝯſolatio diuina ꝓmittitur. q̄n quidem poſt illas tam facile vitis cōſolacō admittitur. Delicata eſt enī delectatio diuina. non dabit admittentibꝰ aliena. Hāc terciaʒ beatitudinē hūit. Petrus ⁊ maria magdalena ⁊ ideo ꝯſolacōem diuinam meruerūt in hac vita. Quarta btitudo eſt deſideriuʒ iuſticie. de q̄ ſequit. Beati qui eſuriūt ⁊ ſitiunt iuſticiā. Juſticiā eſurit qui ſm iuſticiā dei cōuerſari deſiderat. Sitit iuſticiā qui ſcientiā eius acquirē cupit. talis ſaturabit largitate remunerātis dei qm̄ maiora erūt p̄mia q̄ ſanctorū deſideria. Glō. Juſticia eſt reddere vnicuiq; qd ſuuʒ eſt, deo. p̄rio ⁊ ſibimetipſi. vel eſuries ſiue ſitis iuſticie eſt vehemēs deſideriū iuſticie ⁊ veri boni. de q̄bꝰ Ps. Queadmoduʒ deſiderat ceruꝰ ad fontes aquarū ⁊c̄. Et talis ſitis ſiue eſuries ſaturabit in vita eter-

ſia. Quīta beatitudo ē miſericordia
de qua ſubdit. Beati miſericordes
qm̄ miſericordiā ↄſequētur. Remi
gius. Miſericors dicit quaſi miſe
rū cor hn̄s: qꝛ alteriꝰ miſeriā qua
ſi ſuā reputat ⁊ de malo alteriꝰ q̄ſi
de ſuo dolet. Opa miſericordie ſep
tem ſunt carnalia ⁊ ſeptē ſpūalia
inter q̄ vltimū eſt iniurias ſuſtine
re ⁊ hoc dicitur opus mīe: qꝛ rn̄ſio
mollis frangit irā ⁊ hoc eſt pium
opꝰ. Tales ↄſeq̄ntur miſericordi
am a deo qn̄ dicet eis Venite bene
dicti ⁊c̄. Sexta beatitudo eſt mūdi
cies cordis de qua dicit. Beati mū
do corde: qm̄ ipſi deū videbūt Mun
di corde ſunt quos nō arguit cōſci
entia peccatoꝝ. vnde Jhere. iiij. La
ua a malicia cor tuum. Pſ. Quis
aſcendet in montē domini aut q̄s
ſtabit in loco ſancto eius. Jnno
cens manibꝰ ⁊ mundo corde. Debe
mus autē mundare cor tribꝰ mo
dis. Primo p lacrimaꝝ effuſiōez
Augꝰ. Penitentes quicq̄d ſordis
poſt baptiſmi purificacōem ↄtra
xerint. oportet vt abluāt cum lacri
mis ↄtritionis. Bernh. Exite lacri
me exite. aperiātur cataracte mi
ſeri capitis ⁊ nō erūpant gutte la
crimaꝝ: ſꝫ flumia ſi forte ſufficiūt
abluere maculas q̄ iraꝫ dei merui
Scd̄o debemꝰ mūdare p ſufficientē
cōfeſſionē. vnde Bernh. ad quan
dam virginē Ama mūditiam ob
quem amaueris. ama cōfeſſiōem
ob quam mūdaueris. Jdem Vbi
frequens confeſſio ibi decor ⁊ pul
chritudo. Tercio debemꝰ munda
re cor p verbi dei auditiōem. Joh.
xv. Jam vos mundi eſtis ꝓpter ſer
monē quē audiſtis. Sepe eñ con
tingit qꝛ peccator audit verbuꝫ dei
de quo cōcipit tantam cōtritionē
qꝛ ſi habēt mille peccata mortalia
dominꝰ ei ōmia dimitteret Septima
beatitudo eſt pacificatio. Vnde ſe
quitur. Beati pacifici quoniā filij
dei vocabūtur. pacificus eſt q̄ ha
bet pacem ad deuꝫ ad ꝓximū ⁊ ad
ſeipm̄ Ad deum habet. qui nō reſi
ſtit ei peccando Job. ix. Quis reſti
tit ei ⁊ pacem habuit. Et cum ꝓxi
mo debemꝰ habere pacem. Ad ro
manos. xij. Cum ōmibꝰ ſi fieri pōt
paceꝫ habētes. pſ. Cum hijs qui
oderūt pacem eram pacificus Jtē
debemꝰ pacē habere ad noſmetip
ſos. qd̄ fit quādo omnes motus
carnis racōni ſubiūgimꝰ: ⁊ vicia
que ledūt ↄſcientiam extirpamꝰ.
Jſtam pacem nō habent peccato
res. yſa. xlviij. Nō eſt pax impijs
qꝛ ſemp habent leſam cōſciētiam
Sapi. xvij. Semp p̄ſumit p turba
ta conſcientia. ⁊c̄. Jheronimꝰ. Quid
prodeſt ꝓ te alios pacificari cum
in tua cōſcientia iam ſint bella vi
cioꝝ. Octaua beatitudo eſt pſecu
tio ꝓpter iuſticiā de qua ſubditur
Beati qui pſecucōnem paciuntur
propter iuſticiā. Hoc modo xp̄s
nos p̄ceſſit: ⁊ ſic oportet nos euꝫ
ſequi Johā. xv. Si me pſecuti fue
rint ⁊ vos perſequentur. Hoc mo
do omnes ſancti ſunt eum ſecuti.
Jheronimꝰ. Quis ſanctoꝝ ſine tri
bulacōne coronatus eſt.

Amor dei cum amore mundi nō congruit nec ad ſocietatem filioꝝ dei ꝑtinet
Qui ſe a carnali cogitacione non diuidit

De eodem F. lxxv

Beati qui pſecu
tionē patiūtur ꝓpter iuſti
tiam: qm̄ ipſoꝝ eſt regnū celorū.
Mat. v. Nota ꝙ regnū celorū dat
multis generib⁹ hoim. Primi ſūt
pſecucōes ⁊ tribulacōes ſuſtinen
tes. de quib⁹ in verbo ꝓpoſito vnde
Actu. xiiij. Per multas tribulacō
nes optet nos intrare in regnū ce
loꝝ. ij. thimo. ij. Etiāſi ſuſtinem⁹
cōregnabim⁹. Lu. xxij. Vos eſtis
q̄ pmāſiſtis mecū in tribulacōibꝫ
meis ⁊ ego diſponā vobis ſicut diſ
poſuit m̄ pater regnū: vt edatis ⁊
bibatis ſup̄ menſā in regno meo
Iſto mō oms ſancti regnū celoꝝ
ad quiſierūt Ihero⁹ Quis ſanctoꝝ
ſine tribulacōne coronat⁹ eſt. Se
cūdi ſunt paupem vitaꝫ hn̄tes de
q̄bus in euāgelio pn̄t. Bt̄i paupe
res ſpū qm̄ ipoꝝ eſt regnū celoꝝ.
Ber. Non pauptas virtus ꝯputa
tur: ſꝫ amor pauptatis. Demqꝫ be
ati paupes nō rebꝫ: ſꝫ ſpū iudican
tur. Glō. paupes ſpū ſunt q̄ nihil
hn̄t ⁊ omnia poſſidet. Iaco. ij. Nō
ne de⁹ elegit paupes in hoc mūdo
diuites in fide ⁊ heredes regni. Au
g⁹. Pauptate emit̄ regnū celorū.
tantuꝫ valet ꝙ̄tum habes. Tercij
ſunt ſeipōs humiliantes Mat. xix.
Sinite puulos ⁊ hūiles ſine refu
tacōe venire ad me. taliū eſt enim
regnū celorū Mat. xviij. Acceſſert
diſcipuli ad iheſum dicētes. queꝫ
putas maiorē eſſe in regno celoꝝ
Aduocās iheſus puulū ſtatuit in
medio eoꝝ ⁊ dixit eis. niſi cōuerſi

fueritis. ſ. a veſtra electōe ⁊ efficia
mini ſicut puuli ⁊ hūiles nō intra
bitis in regnū celoꝝ. Bern̄. Hūili
tas eſt via ad regnū celoꝝ. p hūi
litatem aſcende ad ſublimitatē: qꝛ
hec eſt via ⁊ nulla alia ab ea. qui
aliter vadit pocius cadit ꝙ̄ vadit
Exemplū in lucifero. Quarti enim
ſunt volūtatē dei libenter facientes
Mat. vij. Non em̄ ōnis qui dicit
mihi dn̄e domine intrabit regnū
celoꝝ: ſꝫ qui facit volūtateꝫ patris
mei q̄ eſt in celis. ipſe intrabit re
gnū celoꝝ. Glō. Iter regni dei eſt
obediētia. Que autem ſit volūtas
dei docet apoſtol⁹ p̄. Theſſꝫ. iiij. vo
lūtas dei eſt ſanctificacō vrā ⁊ mū
dicia Math. v. Beati mūdo corde:
qm̄ ipſi deum videbunt. Ps. Quis
aſcendit in montē dn̄ice. Itē volū
tas dei eſt miſereri primo Math.
ix. ⁊. xij. Miam volo ⁊ nō ſacrifici
um ⁊ miaꝫ magis ꝙ̄ ſacrificiū ali
qd ſine mia. Prou. xxi. Facere mi
ſericordiā magis placet deo ꝙ̄ ſa
crificiuꝫ. Quicūqꝫ ergo volūtatem
dei fecerit regnū celorū poſſidebit.
qn̄ dicet̄ Venite bn̄dicti. Eſuriui ⁊
dediſtis mihi manducare. Quinti
ſunt de pctīs penitētiam agentes.
Mat. iij. Penitētiā agite appropi
quabit ei regnū celoꝝ. Ezec. xviij
Si impius egerit pniam de pctō
ſuo ⁊ fecerit iudiciū ⁊ iuſticiā vita
viuēt ⁊ non morietur. Exemplū de la
trone q̄ pniam agēs dixit Memē
to mei dn̄e. Cui dn̄s. Amē dico ti
bi hodie mecum eris in paradiſo
Sexti ſunt de deo cogitantes Sap.
v. dicitur de viris iuſtis Cogitatio

eorū apud deum altiſſimū. ideo ac
cipiēt regnū ⁊ dyadema ſpeciei de
manu dn̄i. puer. x. Deſideriū ſuū
dabit͛ iuſtis Eccl̄i. xxiiij. Tn̄ſite ad
me om̄es qui cō cupiſcitis me ⁊ a
generacōib⁹ meis implemini. Se
ptimi ſunt pſeuerātes. Luce. xxij.
Vos eſtis qui manſiſtis mecū in
tribulacōib⁹ meis ⁊ ego diſponā
vobis ſicut diſpoſuit michi pat͛ re
gnū Bern̄. Sola pſeuerātia ſingu
laris ſūmi regis eſt filia. Illa enī
ſola eſt heres regni celeſtis Apo c.
ij. Eſto fidelis vſq̄ ad morte ⁊ ha
bebis coronā vite. Math. x. Qui p
ſeuerauerit vſq̄ in finē hic ſaluꝰ
erit. ſupple in regno celoꝝ. Omniū
ſanctoꝝ feſtiuitas q̄tuor de cauſis
celebratur. Primo ꝓpter cuiuſdā
templi dedicacōem. Romani enī
cū vniuerſo orbi dn̄arent͛. tēplū
quoddā maximū ↄſtruxerūt ⁊ in
eo ydolū ſuum ſtatuerūt: ⁊ ōniū
ꝓuinciarū ydola in circuitu: reſpi
cientia ydolū romanorū. Si autē
aliqua ꝓuincia bellare vellet. ydo
lū illius ꝓuincie ydolo romanoꝝ
dorſum vertebat. innuēs q̄ ab eiꝰ
dominio receſſiſſet. Cōciti ergo ro
mani ad illam ꝓuinciā copioſū
exercitū deſtinabant ⁊ eos ſubiu
gabāt. Inſup ſingulis dijs ſpecia
le templū edificabant. Sꝫ q̄ ꝓpter
multitudinem ōnia ydola ſpecialia
tēpla habere nō poterant. ad ma
iorē ſue veſanie cōtentacōem vnū
templū ceteris mirabilius edifica
bāt ⁊ ſublimius in honorē omniū
deorum erexerunt ⁊ Pantheon qđ
ſonat totꝰ deus vocauerūt. A pan

qđ eſt totū ⁊ theos deus qđ eſt to
tus deus. Fundamētum ergo tem
pli ſpericū ponitur. vt ex ipſa for
ma deorū eternitas cognoſceret͛.
Sed q̄ latitudo teſtitudinis inſu
ſtētabil͛ videbatur cum ſupra ter
ram in edificio aliq̄ntulum ꝓceſſiſ
ſent. totū intus terra replebāt ſi
mul vt dicitur cū terra denarios
iaciētes ⁊ ſic quouſq̄ p̄dictum tē
plū eſt mirabiliter conſummatū
Tūc data licentia. vt quicūq̄ ter
ram aſportaret. totam quā in ipſa
terra inueniret pecuniā ſua eſſet.
Feſtine turba ꝓperat ⁊ ipm̄ tēplū
euacuat. Deniq̄ romani pineam
eneā ⁊ deauratam fabricāt ⁊ in ſū
mitate collocāt. in qua om̄s ꝓuin
cie miſerabilit͛ erant ſculpte. Ita
vt quicūq̄ verſus romā veniret q̄
in ſua prouincia eſſet ſcire poſſet.
Hec autē pina ꝓcedente tempe in
deccidit: ⁊ in p̄dicto templo in ſū
mitate remāſit. Tempe autem cu
iuſdam impatoris cum romani fi
dem dn̄i recepiſſent. Bonifaciꝰ pa
pa quartꝰ circa ānos domini. M.
c. v. p̄dictum templum in honore
beate marie ⁊ ōniū martiꝝ ↄſecra
uit ⁊ locū ſancte marie ad mr̄es
appellauit. nūc autē a ꝓplo ſācta
maria rotunda appellat͛. Secūdo
eſt inſtituta ꝓpt͛ obmiſſorū ſupple
tiōem. multos enī ſanctos obmiſi
mus de q̄bꝰ nullā feſtiuitatē ſiue
memoriā fecimus: q̄ tot ſunt ⁊ tē
pus breue eſt q̄ om̄es ſpecialiter
pagere nō poſſumꝰ. Ideo modo inſi
mul eos honoremꝰ. Tertio ꝓpt͛ ne
gligentiarū explecōnem. licet enī

paucoꝝ ſāctoꝝ feſta pagim⁹ ad
huc illa pauca negligēter facim⁹
Quicq̄d ergo neglexim⁹ hoc mō
ſupplere debem⁹ Quarto ꝑpter faci
liorē orationū noſtraꝝ impetrati
onē· vt ſicut hodie honoram⁹ oēs
ſanctos vniūſaliter ſic ipſi ꝑ nob
intercedāt: ⁊ iſtd dn̄s reue lauit ꝑ
miraculū Cui em̄ in hac n octe cu
ſtos ſancti petri ex deuotiōe ōmia
altaria circuiſſet ⁊ oraſſet ante al
tare ſancti petri obdormiēs rapit̄
extra ſe: ⁊ vidit deuȝ in ſublimi ſo
lio ſedentē ⁊ beataȝ virginē mariā
cū multitudine virginū venientem
Johānem baptiſtā cum patriar
chis ⁊ ꝓphetis· Beatū petꝝ cuȝ apo
ſtolis diſcipulis ⁊ euāgeliſtis· p⁹
ea turbā militū ⁊ martiꝝ· Deinde
turbam innumerabiliū ſanctoꝝ
Tūc beatus petr⁹ inchoauit canti
cū ⁊ oēs ꝓſeq̄bātur laudantes ⁊
bn̄dicentes deū· Et dixit angel⁹ cu
ſtodi· hodie oēs ſancti dei deuȝ be
nedicūt ꝑ honore ſibi exhibito in
mūdo· Deinde duxit eū ad ſtagnū
ardētem vbi vidit hoīes· alios ad
genua· alios ad pectus· alios ad
collum cruciari· iuxta quos vidit
vtriuſq; ſexus hoīs ad mēſaȝ ſedē
tes· pulchre veſtitos ⁊ epulantes
⁊ vidit alios famelicos ⁊ nudos
elemoſinā petētes· Et dixit ei Iſtd
eſt purgatoriū· Illi q̄ ad collū in
ſtagno ſūt· ſunt illi q̄ pn̄iam ſibi
iniūctam ante mortē non fecerūt·
Qui autē ad pect⁹ pn̄iam ꝑ parte
egerūt· Qui autē ad genua fere to
tam ꝯpleuerūt· Qui mēdicāt nullū
hn̄t niſi fidelium cōes orōes· Abū

dātes autē ſunt ille anime q̄b⁹ ꝑ
amicos ⁊ ꝑ ſuffragia ſubueniuntur
Dic ḡ pape ꝯſequēti die oīm ſan
ctorū inſtituat agi memoriā oīm
aīaꝝ vt ſalteȝ gn̄alia ſuffragia hē
ant q̄ ſpālia hēre non pn̄t·

In feſto animarū
Sermo·lxxvi·

Miſeremini mei
miſeremi mei ſaltem vos
amici mei: q2 man⁹ dn̄i tetigit me
Job·xix· verba ꝑpoſita dixit btūs
iob in pſona aīe i purgatorio exi
ſtētis ⁊ auxiliū noſtꝝ implorātis
Sciend autē q̄ tria gn̄a hoīm ſūt
que ad purgatoriū deſcēdūt· Pri
mi ſūt qui pn̄iam ſuā ꝑ pctīs ſibi
iniunctā ante mortē non ꝯpleuerūt
q̄cquid em̄ purgatorio ardet hoc
aū neglexerūt· niſi tn̄ ante morteȝ
hēant tantā cordis ꝯtricōem que
ſufficere poſſit ad delend pctā: q2
cordis ꝯtritio eſt maxima ꝑ pctīs
ſatiſfactio ⁊ maxia pctōꝝ deletio
Ihero⁹· Ante deū non tantū valet
mēſura tpis q̄ꝫ tū doloris· Tantaȝ
poſſet hō habere cordis ꝯtricōȝ in
vna hora q̄ ſi mille pctā mortlia ꝯ
miſiſſet omnia grā diuina relaxaēt
Sicut pȝ de latrone pn̄iam in cru
ce agēte Qui ait memēto mei dn̄e
dn̄e dū veneris in reg· tuū Et rn̄dit
dn̄s· Amen dico tibi hodie mecū
eris in padiſo· Qui vero nō habu
erint tantā ꝯtricōeȝ que poſſit ſuf
ficere ad pctōꝝ deletionē ⁊ moriū
tur aū pn̄ie iniūcte explecōeȝ: niſi

vero eoꝝ ſatiſfactō ab aliquibus
caris ſuis facienda aſſumatur ni
hilominꝰ ipſe manebit in purga
torio donec illi penitētiam totalit̄
egerīt. Cum quidā enormiſſimū
peccatum cōmiſiſſet ⁊ cōfiteri non
auderet deſperauit. Quidā amicus
eiꝰ inſtinxit eum vt ad papam ro
mam ꝓperaret. ꝓmittēs ꝙ ſi ante
cōpletionem penitētie decederet. ip
ſe pro eo ſatiſfacere vellet. Iniūcta
eſt ei ergo penitētia talis: vt tribꝰ
ānis tria regna ꝑambularet ⁊ nō
niſi vna nocte in vna villa morari
deberet. Cumq̄ inchoaſſet pn̄iam
cepit egrotari ⁊ mortuꝰ eſt. Sociꝰ
autē eius ſicut ꝓmiſerat ſatiſfacti
onem ꝓ eo acceptauit. In fine ve
re primi āni apparuit ei defunctus
in tercia ꝑte ſui corpis niue candi
dior. in duabꝰ ꝑtibus pice nigrior
dicens ꝙ in ꝑte illa que nigra eēt
miſerabiliter torqueret: ⁊ in alia
non. Secūdo anno apparuit in du
abus ꝑtibus albus ⁊ in tercia ni
ger. In tercio āno totus albꝰ gra
tias agens de ſua liberacōe. Item
aliud exēplū. Quedā mulier mor
tuo viro ſuo depaupata deſpāuit
Cui apparuit dyabolꝰ ꝓmittēs ei
multa bona ſi eius volūtati obedi
ret Illa promiſit. Ac ille. Fac vt vi
ros religioſos allicias vt tecū for
nicētur: ⁊ paupes recipe ⁊ eos de
nocte eīce de domo tua. orātes in
ecclā ſtude impedire: ⁊ nūꝙ̄ ꝯfitere
q̄d ⁊ fecit ⁊ ſupra modū ditata eſt
Cum autē morti appropinq̄ret fili
us eius ad ꝯfitendū eam monuit
Illa rn̄dit ſe ꝯfiteri non poſſe expo

nens ei totū factū. Sed cum ille la
crimando ei inſtaret ⁊ ꝓ ea ſatiſfa
cere ꝓmittens. illa cōpuncta miſit
pro ſacerdote. cū ergo redirent in
uenerūt eam mortuā. Tunc filius
pro ea ꝯfitens: ⁊ penitētiam ſeptē
nem cōplens vidit matrem ſuā cū
magna claritate grās ſibi referen
tem. Secūdi qui ad purgatoriū
deſcendūt ſunt qui ſatiſfactōez in
iūctam compleuerūt: ſꝫ illa penitē
tia ex ignorātia aut etiā negligē
tia ſacerdotis inſufficiens fuit. hij
enī totū in purgatorio cōplebunt
q̄cquid in hac vita minꝰ fecerunt
Deꝰ qui menſuras penaꝝ nouit ⁊
pctōꝝ. penaz ſupaddit ſufficientē
ne aliq̄d pctm̄ maneat īpunitū.
Si tn̄ ante mortez tantam habeat
cōtricōnem que ſufficere poſſit ad
deletiōem peccātoꝝ. liber trāſibit
ad regnuz celoꝝ: qꝛ hoc ſemp ad
addendū eſt ꝙ poteſt eſſe tanta ꝯ
tritio ꝙ ſi homo multa pctā morta
lia cōmiſiſſet diuina miſericordia
totū relaxaret. Exemplū latro quī
dā vidit religioſos ſiluā intraē in
qua latitabat ⁊ ad penitētiam du
ctus cucurrit poſt eos clamās: vt
eius confeſſiōem audirent. Ac illi
territi fugere ceperunt. Ac ille cur
rēs poſt eos cecidit de rupe: ⁊ fracto
collo expirauit. Et viderūt illi ange
los venientes ⁊ animā eius ad celū
deferētes. Tercij q̄ ad purgatoriū
deſcendūt. ſunt qui ſcd̄m aplm̄. lig
nū fenū ſtipulaz ſecū portāt. Per
que ſignificātur pctā venialia q̄
ſunt magꝭ mediocria ⁊ ꝑua. ꝑ ſti
pulam que nō habꝫ magnū calo

dem ſignificant̄ venialia pua: per
fenū q̄d habet ignē ⁊ calorē ſigni
ficant̄ mediocria pc̄tā venialia. p
lignū q̄d multo fortius ardet q̄ꝫ fe
nū ſignificantur magna venialia
pc̄tā. Sꝫ poſſet homo tantuꝫ de ſti
pulis feno ⁊ lignis cōponere: vt
magnꝰ ignis fieret. Sic p̄t homo
tanta venialia ꝯtrahere q̄ꝫ magnū
purgatoriuꝫ ſuſtinebit. Sic legit̄
de puella quadā que cum fuiſſet
q̄ndecim diebꝰ defuncta apparuit
cuidā dicens q̄ꝫ multuꝫ diu fuiſſet
in purgatorio ꝓpter vnam cantile
nā malaꝫ quā audierat cū delecta
tione cantare. ideo nō puipendāt
homines pc̄tā venialia: quia ſepe
ſunt magna q̄ pua videtur. Exem
plū duo ſocij religionē intrauerūt
⁊ ſe mutuo dilexerūt. Cumq̄ꝫ vnus
eoꝝ egrotaret: ⁊ morti appropinq̄
ret venit ſocius eius flens rogans
euꝫ ſi poſſet q̄ꝫ de ſtatu eius ſibi re
uelaret. Mortuꝰ ergo ille apparuit
ſocio ſuo dicēs. q̄ꝫ in magnis penis
purgatorij eēt. Cūq̄ꝫ quereret cau
ſam dixit. cū mihi noui ſocci darē
tur de veſtiario. antiquos abſcon
di ſub lecto meo ⁊ nō reſtitui ſicut
debui: ⁊ iō vror. Sꝫ vade ad lectum
meuꝫ accipiens reporta abbati ⁊
roga vt cōmittat me orōibꝰ fratꝝ.
Cum ergo ſtatī abbati reuelaſſet
⁊ frēs pro eo oraſſent iteruꝫ appa
ruit ei dicēs ſe eſſe liberatū. Sic ḡ
p̄tꝫ de tribꝰ generibꝰ hominū qui
ad purgatoriū deſcendūt. Iſti ḡ
noſtrū iuuamen implorāt dicen
tes Miſeremini mei ⁊c̄. Sunt autē
diuerſa ſuffragia quibus iuuari

pn̄t. Primuꝫ eſt corpis xp̄i obla
tio. De quo ponit Greḡ. exemplū
in dyalogo. Quidā monachꝰ ſuꝰ
nomie Iuſtꝰ ad extremū ſuū veni
ens tres aureos ciphos occulte ha
buiſſe indicauit. Factus autē Gre
goriꝰ ad terrorem alioꝝ iuſſit cor
pus eius cū aureis ciphis in ſter
quilinū pici ⁊ ſepeliri ⁊ p̄cepit cui
dā vt ſingulis diebꝰ ꝓ eo miſſaꝫ
celebraret. Q̄d cum feciſſet. tercia
die apparuit dicēs ſe eſſe liberatū
Itē aliud exemplū. cum quidā ar
gentū foderent in rupe. rupis cecidit
⁊ omēs extinxit. Vnus autē eorū
in q̄dā ꝯcauitate iacuit ſine leſio
ne quē vxor eius exiſtimans mor
tuum. fecit ſingulis diebus ꝓ eo
miſſam legi: ⁊ obtulit vnū paneꝫ
⁊ mēſuram vini cum candela. Dia
bolus autē apparens ei tribus di
ebus cuꝫ ad eccām ire vellet in ſpe
cie hominis dicens Miſſa eſt cele
brata ⁊ ſic tribꝰ diebꝰ nihil fecit.
Quidā auteꝫ poſt hoc in p̄dicta ru
pe fodiens audiuit quādā vocem
ſubtꝰ dicēte. percutias plane: q̄ꝫ ca
piti meo magnus lapis imminet
⁊ cum ille tremēt ⁊ plures vocaſſꝫ
iterū fodit ⁊ ſimileꝫ vocem audiuit
Qui a latere fodiens vſq̄ꝫ ad ipſū
perueniēs ſanum ipſum extraxit
Cum auteꝫ quereret quomō tam
diu vixiſſet. dixit q̄ꝫ ſingulis diebꝰ
ſibi oblatus fuiſſet vnus panis ⁊
menſura vini cum candela niſi tan
tum tribus diebus. Quod vxor
eius audiens cognouit q̄ꝫ dyabo
lus eam decepat q̄ꝫ miſſaꝫ pretere
miſerat. Secūdo liberātur anime

ꝑ elemoſinaꝝ largicōem Vnde le
giť.ij.macħ.xij. Vir fortiſſimꝰ iu
das collacōne facta.xij.milia dra
gmaſ argēti miſit ihēroſolimā of
ferri ea ibi ꝓ peccatis mortuorum
Vnde legiť in vita ſancti iohis ele
moſinarij ꝙ docebat hoīes libenť
elemoſinas dare ponens exēplū.
ꝙ quidā captus a pagāis teneba
tur in vinculis. Parentes aūt eius
exiſtimantes ipſū mortuū ſingulꝭ
annis quatuor ſtipes pro eo pau
peribꝰ erogabāt. ⁊ ſꝑ illis diebꝰ
venit quidam candidiſſimꝰ iuue
nis ⁊ oīa vīcula ſua ſoluens ipſū
abire precepit. Jlle aūt timens nō
audebat Tandē ꝯfidens in deū abſ
ceſſit. ⁊ reuertens ad pntes ſingu
la que ſibi acciderant enarrauit.
⁊ inuentū eſt ꝙ eiſdē diebꝰ abſo
lutus eſt qñ ꝓ eo elemoſina daba
tur. Jn hoc pꝫ quantū elemoſina
vꝫ ꝓ defunctis. Tercio adiuuanť
ꝑ viuoꝝ orōnem. Exemplū. Scola
ris quidā qñcunqꝫ cimiteriū trāſi
bat: ſemꝑ ſpeciales orōes ꝓ defun
ctis dicebat. Cūqꝫ mortuus eſſet ⁊
dictis vigilijs ſacerdos diceret. Re
quieſcat in pace. rñderunt oīa cor
pora alta voce. amen. Jtem aliud
exemplū. Miles quidā quotiens
cimiterium ꝑtranſiuit: orōnes pro
defunctis dixit. Qui miles cuꝫ ꝑ ini
micos ſuos deberet captiuari. fugit
ad cimiteriū ⁊ ꝯtinuo mortui ſur
rexerunt vnuſquiſqꝫ inſtrm̄ ſuum
manu tenens: q̄ſi illum defendere
vellent. quo viſo: illi territi fuge
runt. Quarto pñt iuuari ꝑ ieiuni
um. pꝫ de illo q̄ ꝓ peccatis ſue ma

tris ſeptē annis ſatiſfecit. vt ꝗ. in
eodem ſer. Jtem pñt iuuari ꝑ cru
cis aſſumpcōem qñ papa dat ali
cui crucē ꝓ tribus vel quatuor ani
mabꝫ. Exemplū. Cū enī quadā vi
ce crux predicaretur: quidā tranſiēs
ꝑ ſiluā habuit obuiā tres equos
nigros ſeſſuri cū mordentes. poſtea
venit quartus in quo ſedit hō miſe
rabiliter clamans ⁊ q̄ſiuit vtꝝ ne
vidiſſet aliquos in equis nigris.
Rñt ſe tm̄ vidiſſe equos ⁊ nō ſeſſo
res. Et tunc ille miſerabiliter clā
re cepit. O me miſerū q̄ oī auxilio
ſum deſtitutus. Cūqꝫ quereret cau
ſam fletus. rñdit. Tres ſocios ha
bui ante paꝝ tps qui inſidebant
equis nigris: ⁊ fuerunt demones
q̄ eos cruciabant. ꝓ quibus amici
eorū crucem acceperunt. ⁊ ipſi ſūt
liberati. Ego aūt miſer nullū ami
cum habeo in mundo: qui pro me
crucem accipiat. Tunc ille miſeri
cordia motus: flexis genibꝰ in ter
ra: vouit deo ꝙ pro eo crucem acci
peret: ſi eum dominꝰ liberaret. Sta
tim ille diſparuit cum magno lu
mine. gratias egit. ⁊ in eodem lo
co oſſa hominis candidiſſima ce
ciderunt. equus autꝫ vlulatu ma
gno receſſit.

De eodem. F. lxxviij.

Miſeremini mei ſaltem vos amici mei ... — Mittite eis ꝑtez
qui non preparauerūt ſibi
Neemie. viij. Jn iſtis verbis horta
mur ꝑ ꝓphetam ad ſuffragia faci
enda ꝓ defunctis. Circa ſuffragia

dero facienda notanda ſunt tria.
Primū eſt q̄bus ꝓſunt ſuffragia.
Circa qđ ſcire debemus ꝙ non ꝓſūt
his q̄ ſunt in celo qꝛ non indigēt
ſed cedunt in meritū orantis. Pſ.
Orō mea in ſinu meo ɔuertet̄. nec
ꝓſūt illis q̄ ſunt in inferno. Aug⁹
Si ſcirem prēm meū eſſe in infer
no nō pl⁹ orarem ꝓ eo q̄ꝫ ꝓ dyabo
lo Proſūt aūt his q̄ ſunt in purga
torio ſed non eq̄liter. nā magis ꝓ
ſunt illis ꝓ quib⁹ ſpecialiter fiunt
Si aūt fiunt in ɔmuni: ꝓſunt illis
q̄ plus meruerīt in hac vita vt eis
ꝓdeſſent. ſ. his qui plus de mīa et
caritate habuerunt. tales plus de
mīa ɔſequentur. Pueri baptiſati
martires viri ꝑfecti ⁊ valde boni ſe
cum cremabilia nō ferunt. vt ait
aug⁹. Si quis ꝓ iſtis ſuffragia fa
ceret: eis iniuriā faceret. qn̄qꝫ tn̄
orōnes ⁊ ſuffragia ꝓ valde bono fa
cta cedunt ad meritū facienti. Vn̄
pſ. Orō mea in ſinu meo ⁊c̄. Scđꝫ
eſt quoꝝ ſuffragia ꝓdeſſe poſſunt
Sciendū autem ꝙ oportet fieri ab
hijs q̄ ſunt in caritate ⁊ ſine pcō̄
mortali ſi eſt in peccato mortali: de
functis non pōt ꝓdeſſe. Iſtud eſt
intelligendū de omnibus ſuffragi
is: excepta miſſa que tantū valet
a malo ſacerdote: quantū a bono.
hoc eſt intelligendū ad eucariſtie
oblationem. qꝛ corpus xp̄i a ma
lo ſacerdote violare non poteſt Au
guſti. Difformitas medici non im
pedit effectum medicine. ſic mali
cia ſacerdotis non impedit effectū
corpis xp̄i qn̄ orat ꝓ defunctis pro
quibus immolatur. Oracōes au
tem quas facit malus ſacerdos ſ exi
ſtens in pcō̄ mortali non exaudit
deus. Jo. ix. Scimus qꝛ peccatores
non exaudit deus Qꝫ ſuffragia fa
cta a malis non ꝓſunt: ptꝫ per exē
plum require dn̄ica. vij. in ſermo.
Stipendia pccī. Tercium eſt quo
mō ſuffragia ꝓ peccatis facta ſciri
pn̄t. ⁊ hoc ſ̄m auguſti. tribus mo
dis. ſ. p diuinam reuelacōnem. per
angeloꝝ manifeſtacōem. ⁊ p aī
maꝝ hic exn̄tium intimacōem. q̄
cum illuc veniunt eis hec ⁊ ſimilia
nunciare pn̄t. Item pn̄t ſcire p pe
naꝝ mitigacōem cū ſentiunt pena
rum mitigacōm: ſuffragia ꝓ ſe fie
ri cognoſcūt. Quartum eſt quare
dn̄s mittit aliqn̄ apparere aīas
⁊ ſuffragia petere. hoc facit ꝓpter
tria. Primo ꝓpter eorum celeriorē
liberationem. ſ. vt poſſint alijs ſu
am indigētiā reuelare ⁊ ſuffragia
petere: ⁊ celerius de pena liberari
Exemplum. Quidā piſcatores the
obaldi epī in autumno magnū
fruſtū glaciei prendiderūt. Quod
cū dn̄o ſuo portaſſent ⁊ pedes ſuos
ſuppoſuiſſet: audiuit vocē hoīs in
ea. Cūqꝫ adiuraſſet eum vt diceret
quis eſſet: rn̄dit. aīa ſū ⁊ crucior in
hac glacie. Et q̄ſiuit quō iuuari
poſſet rn̄dit. ſi. xxx. diebus ɔtinue
triginta miſſas ꝓ me celebrares:
liberarer. Cūqꝫ eps dimidietatē
miſſarū dixiſſet: dyabolica ſugge
ſtione ɔtigit ꝙ hoīes illius ciui
tatis inter ſe bella mouebant. Vn̄
devocatus epūs ad ſedandam diſ
cordiam miſſam pretermiſit. Itē
reincipiens cū iam duas ptes cō

pleuiſſet exercitus magnus vt vi
debat̄ obſedit ciuitatē ⁊ ꝯpulſꝰ
miſſam pretermiſit Tertio deinci
piens cū omnes ad vltimaꝫ cōple
uiſſꝫ tota domꝰ epi· eſt accēſa ⁊ cū
hoc ſibi diceretur Rn̄dit. Si tota ci
uitas cōburi deberet miſſaꝫ non p̄
termittam Qua celebrata glacies
tota diſſoluta eſt ⁊ anima eſt libe
rata· Ignis tanꝙ̄ fātaſma deceſſit
Scd̄o ꝓpter noſtram inſtructionē
.ſ. vt magnā penam infligi pctōri
bus cognoſcamꝰ Exemplum Cuꝫ
abbas quidaꝫ moriēs interogare
tur quis eis vtilius i abbatē cōſti
tui poſſit, motus carnali dilectōe
conſuluit vt nepoteꝫ ſuum ſubſtitu
erent· quod ⁊ factum eſt. Cum au
teꝫ eius nepos cōſtitutus quadaꝫ
vice ſtaret in orto ſuo iuxta fonteꝫ
audiuit vocē auunculi ſui lamētabi
liter de pena ſua cōquerentē Cū āt
ille quereret cām· rn̄dit· qꝛ te in ab
batē ſubſtitui pcuraui Cū diceret
quō in fōte i tātū poſſꝫ cruciai Cui
ille affer mihi cupreū cādelabrū de
altari et impone huic fonti· qd̄ cuꝫ
feciſſet tanꝙ̄ cera liquefactū ē Sta
tim ille prelaturā reſignauit ⁊ p il
lo orauit. tandē apparuit ei dicens
ſe eſſe liberatū· Itē aliud exemplū
Mgr̄ ſilo habuit pſiſꝰ quēdā ſcho
lareꝫ morienteꝫ quē ipē rogauit vt
ad eū veniret ⁊ de ſtatu ſuo ſibi in
timaret. q̄ apparuit ei cū capa de p
gameno facta· tota de ſophiſmati
bus ſcripta ⁊ interiꝰ tota ignea Et
dixit hec capa plus me p̄mit ꝙ̄ ſi
vnā turrim ſup collū haberē· quā
debeo portare ꝓpter vanā gloriam
quā de mea ſciēcia habui· Sed cū
mgr̄ penā facileꝫ iudicaret dixit ei
vt manuꝫ extēderet· Quo facto ille
guttā ſui ſudoris emiſit q̄ ſtatī q̄ſi
ſagitta manū eius pforauit· ſtatī
ille territus religionē intrauit· Ter
tio ꝓpter culpe in loco ppetratōneꝫ
ſm̄ Augꝰ· Anime ſepe puniuntur
in locis vbi pctā ppetrauerūt· Ex
emplū ſacerdos quidā dū balneū
intraret ſemp inuenit quendā vi
rū incognitū ſibi miniſtrantē qua
dā die obtulit ſibi vnuꝫ panē p la
bore Qui rn̄dit ei pater· anima ſuꝫ
cuiuſdam balneatoris ⁊ ago pur
gatoriū in hoc loco vbi pctm̄ cōmi
ſi· ſed rogo vt offeratis hūc panē
deo et oretis p me ⁊ tūc ſciatis me
liberatū eſſe qn̄ me h amplius nō
inuenietis. Sacerdos vero p eo p
vnam ebdomadā miſſas celebra
uit et rediens ipſum non inuenit
amplius Rogemus ergo.

¶ De ſancto martino. ſ. lxxviij.

Ecce ſacerdos
magnus q̄ in diebus ſuis
placuit deo Eccī. xliiij. In verb iſtis
ꝯmēdat̄ btūs matinꝰ a magnitu
dine ſanctitatis p quā placuit deo
Sciendū ꝙ in beato martino mlta
inuenimꝰ ꝓpter q̄ deo placuit cuiꝰ
exempla imitari debemꝰ Primū ē
miſericordia Prouer. xxi. Facere
miaꝫ magis deo placet ꝙ̄ victima
Mat. ix. Miam volo ⁊ nō ſacrificiū
⁊ miſericordiā magis volo ꝙ̄ ſacri
ficiū ſine miſericordia. Rō autem
quare deo tm̄ placet mia eſt hec.

R

quia ipſe naturaliter miſericors ē
et ideo maxie ſibi placet miſericor
dia Augꝰ. Nihil eſt ꝙ nos deo ita
caros efficit ſicꝰ pietas ⁊ miſericor
dia. Hanc virtutem habuit beatꝰ
martinus Nam de eo legitur dum
adhuc eſſet miles ⁊ nondū bapti
ſatus. quodam die quēdam pau
perem nudum obuiā habuit. quez
cū multi preceſſiſſent ⁊ ſui miſerti
non fuiſſent. vidit eū beatus mar
tinus ⁊ miſertus eſt eius. ingemu
it ⁊ penes ſe nihil habens niſi vnā
veſtē. extracto gladio eam diuiſit
vnam ptē dedit et alia pte rurſus
induit. Cūqꝫ truncato pallio ince
deret. aliqui eū deridebant aliqui i
gemiſcebant ꝙ ſimilia nō fecerāt
Sequenti nocte. vidit beatꝰ marti
nus xpꝫ indutū pte clamidis qua
nudū veſtiuit dicentē ad angelos
Martinꝰ adhuc cathecuminꝰ hac
me veſte cōtexit. Cum autē factus
eſſet epūs. omnia que habere po
tuit pauperibus erogauit Quadaz
die dum ad eccleſiā iret. paupem
nuduz cōſpexit ⁊ miſericordia mo
tus dixit dyacono ſuo vt paupem
veſtiret Sed cuz ille facere diſtulit
beatus martinus ſacrariū intrās.
ſolam tunicam quam habuit nul
lo ſciente pauperi tribuit. et capa
ſua ſe contexit. dyaconus autē nō
intelligens eum eſſe nudum cuz eſ
ſet cum capa tectus reſpondit nul
lum paupem adeſſe. Cui ille. defe
ratur michi veſtis ⁊ pauperez veſti
endum inueniam Cum autem dy
aconus inſtaret ꝙ ad miſſam cele
brandā procederet. Reſpondit nō
poſſum procedere niſi pauper veſti
atur Ille indignans ad forum iuit
tunicam vilem antiquam et breuē
pro quinqꝫ denarijs emit et ad pe
des eius cum indignacione proie
cit. quam beatus martinus ſecrete
induit. cuius manice vſqꝫ ad collū.
longitudo vſqꝫ ad genua pcedebat
et tunc procedebat ad miſſam. Dū
autem miſſam celebraret globus
igneus id eſt ſpiritusſanctꝰ in ſpe
cie ignis ſuper caput eius apparu
it. Cum autem manus lauaret vt
moris eſt quia brachia macellen
ta habuit et parue manice prepa
mentoriuz deorſum cadebat Et qa
manice tunice ſue breues erāt. bra
chia vſqꝫ ad collum nuda apparue
runt Statim angeli affuerunt ⁊ te
gmēta aurea et gēmata attulerūt
et brachia eius nuda cooperuerūt
Sic patet quantuz miſericors fuit
beatus martinus ad pauperes. et
non ſolum ad pauperes ſed etiaz
ad peccatores. Quia omnes volen
tes confiteri ad compaſſionis ſinū
recipiebat. Quadam vice dyabolꝰ
eum reprehendebat ꝙ lapſos ſta
tim ad graciam recepit Cui reſpon
dit. O miſerabilis ſi tu ipē ab homi
num infeſtacōne deſiſteres et te fa
ctorum tuorum peniteret. ego con
ſiſus in domino xpi miſericordiaz
pollicerer Et non ſolum miſeicors
fuit ad homines. ſed etiam ad bru
ta animalia. Vidit enim quadam
die canes inſeqꝫ leporem ſiue lepu
ſculum. miſericordia motus prece
pit vt deſiſterent ab inſecucōe ani
malis. ⁊ ſtatim canes quaſi vincti

ſteterunt demon quandaꝫ vaccā
intrauit ⁊ eam vexauit · ⁊ precepit
ei beatus Martinus dicens · Diſce
de a pecude ⁊ innoxium animal grē
uāre deſiſte · Tunc demon protinꝰ
diſceſſit ⁊ vacca ad pedes eius pro
ſternit ⁊ ad impium eius cū ōni
manſuetudine ad gregem reuerti
tur Secūdū quod reddit deo homi
nē placidū eſt humilitas Judith ·
ix · Dn̄e humilium ⁊ manſuetorūꝫ
tibi placuit deprecacio · Jheroꝰ · Ni
hil eſt ꝙ nos deo ita caros facit ꝙ̄
ſi vite merito magni : humilitate ſi
mus infimi Bern̄ · In alto nō altū
ſape ſed humilibꝰ cōſentire · nihil
eſt deo carius · nihil hominibꝰ cari
us · nō eſt magnū in abiectōe hu
milem eſſe · magna ꝓrſus ⁊ raraꝰ
tus humilitas honorata Hāc vtu
teꝫ habuit beatus martinus quia
magnus fuit · tamen humilem ſe
fecit et reputauit Naꝫ de ipſo legi
tur Pater ſuus fuit tribunus ſub
cōſtantino ⁊ iuliano impatoribꝰ
Cum autem precepiſſent impato
res ꝙ veteranorum filij pro paren
tibus militarent · martinus cū eēt
annorū · xv · ⁊ ad militanduꝫ pro
patre vrgeretur · erat tante humi
litatis ꝙ tantū vno ſeruo cōtentꝰ
eſſe voluit · Cui et ille ſeruiēs ſepiꝰ
calciamēta extrahebat ⁊ pedes ter
gebat · Cum aūt eps factꝰ eſſet · in
uitus accepit dignitateꝫ illam · in
dignū ſe reputans · Cum āt homi
nes magnū honorē ſibi inferrent ⁊
eum ſepius viſitarent · extra vrbeꝫ
fere duobus miliaribꝰ conſtruxit
monaſterium vbi cū decem ⁊ octo
diſcipulis in maxia paupꝑtate · hu
militate ⁊ abſtinēcia ꝑmāſit · Qua
dam vice quēdam leproſū cunctis
horribilem obuiam habuit · ac ip
ſe humilians oſculatus eſt euꝫ ⁊
ſtatim mundatus eſt In cella vbi
morabatur nunꝙ̄ ſedes viſa ē ſed
ſemp in terra rēſidebat · In ecc̄ia eū
nemo vnꝙ̄ ſedere ꝯſpexit · In equo
ſplendido ſicut ſolent domini nun
ꝙ̄ conſueuerat equitare ſed in vili
aſino Quadaꝫ die duꝫ in vili aſino
et veſtitu vili equitaret ⁊ ſine fami
lia tāꝙ̄ paup homo · occurrerūt ei
alij in equis · cumqꝫ eū in aſino ſede
re viderent expauefacti ſunt · ac illi
de equis ſalientes ⁊ beatum mar ·
arripientes fortiter ꝑcuſſerunt · ig
norantes ꝙ ipſe eſſet · ac ille mutꝰ
terga cedentibus prebuit et ꝓpter
hoc illi magis furiebant eo ꝙ ipſe
tanꝙ̄ non ſenciēs cōtemnere vide
batur Cumqꝫ abire vellēt equi ad
fixi ſunt terre vt q̄ntumcūqꝫ ꝑcute
rent · velut lapides immobiles ꝑſi
ſtebāt quouſqꝫ ad viꝝ ſanctū redi
rent ⁊ pctm̄ ſuuꝫ qd ignoranter in
ipſum fecerāt ꝯfeſſi ſunt Tunc bea
tus martinus dedit eis licenciam
abeūdi Terciū qd placet deo in ho
minibꝰ eſt vera fides Eccl̄i · ꝑ Bn̄pla
cituꝫ eſt deo fides Ad heb · xi · Sine
fide impoſſibile eſt deo placere Si
homo haberet ōnes vtutes ⁊ fideꝫ
nō haberet · nō placeret deo Aug ·
ſine fide omnis labor vacuus ē · hoc
ſciuit btūs mar · ideo fidem in uitis
pentibus recepit · vn̄ de eo ſic legit
Parentes ſui gētiles erāt ⁊ cuꝫ eēt
annoꝝ duodecim inuitis pentibꝰ

ad eccleſiã cõfugit ⁊ ſe cathecumi
nũ fieri poſtulauit· ſic eñi erat cõ
ſuetum illis temporibus· Cum aũt
eſſet annoꝝ ·xviij· baptizatus ẽ·
deinde relicta milicia ad hylarium
epm̃ perrexit ⁊ ab eo acolitus eſt or
dinatus Et per ſomnium dictum ẽ
ei q̃ ad parentes ſuos iret et eos
ad fidẽm ꝯuerteret· Cumq̃ pgeret
inter alpes· incidit inter latrones·
et cũ ſecurim vnus in capite eius
vibraſſet ictum ferientis alter ſuſti
nuit· vinctis tamen poſt tergũ ma
nibus vni eoꝝ ad cuſtodiendum
traditur· Interrogante autẽ ei la
trone ſi non timeret· Rñdit nunq̃
ſe fuiſſe ita ſecurũ· q2 ſciret miſeri
cordiã dei in tribulacõibus ma
xime affuturã· Incipiẽs ergo fidẽ
latroni predicauit ⁊ ipm̃ cõuertit·
Qui martinũ ad viam reducens vi
tam laudabilem poſtmodum du
xit· Cum vero mediolanũ pteriſſꝫ·
dyabolus ſibi in ſpecie humana af
fuit querens quo pergeret· Rñdit q̃
me dñs duxerit· Ac ille quocunq̃
ieris dyabolus tibi aduerſabitur
Martinus rñdit Dominus michi
adiutor nõ timebo· ille ſtatim eua
nuit Et veniẽs ad parentes· matrem
ad fidem conuertit· patre in errore
pmanẽte Incepit autẽ beatus mar
tinus fidem publice predicare· Cũ
autẽ hereſis arriana p totũ mũdũ
pullularet· Beatus martinꝰ viriliẽ
obſtitit ⁊ ob hoc publice ceſus et
de ciuitate eiectꝰ ⁊ rediens medio
lanũ monaſteriũ ſibi ꝯſtruxit· Sꝫ
ab arrianis inde ẽ eiectꝰ· Deinde epſ
eſt electꝰ ⁊ ſe morti exponẽs virili
ter obſtitit· Dum quoddã templũ
ydoloꝝ deſtruerẽ vellet ⁊ pagani ei
reſiſterẽt· Tũc p triduũ cilicio te
ctus ⁊ cinere· ieiunauit vt deꝰ tem
plũ euerteret exorauit· Tunc duo
ãgeli ſcutis et haſtis armati vene
rũt in forma militũ· dicẽtes ſe miſ
ſos martino in ſubſidiũ Quo audi
to gẽtiles reſiſtere ei nõ pſumẽtes
et multi eoꝝ ad fidẽ ꝯuerſi ſũt Itẽ
cũ in alio tpe fanũ qddam deſtrue
ret gentibꝰ cõtradicentibꝰ· vnus
euaginato gladio ad eũ cucurrit·
Et beatus martinꝰ nudã ceruicẽ ei
exhibuit· Sꝫ cũ ille manũ extẽderet
vt eũ percuteret· mox iruit ad terrã
et pſtratus veniã poſtulauit Itẽ
alio tpe ſimile ꝯtigit cum ydola de
ſtrueret ⁊ qdam eũ cultro ferire vel
let in ipo ictu cultrũ de manu eiꝰ ex
cuſſũ nõ ꝯpuit· Sic pꝫ quõ beatꝰ
martinꝰ pfectus fuit in fide miſeri
cors· ⁊ humilis· ⁊ ideo deo placuit
In hiis debemꝰ eum imitari ſi deo
cupimꝰ placere· rogemꝰ ergo·

¶ De ſancta elizabet. ſ·lxxix·

Tota pulchra
es amica mea ⁊ macula nõ
eſt in te· Cãtico· iiij· In hiis verbis
cõmẽdat dñs ſponſã ſuã Eliſabet
a pulchritudine interiori q̃ ornat aiã·
nõ ab exteriori q̃ nõ eſt neccãria ad
ſalutem Sciendũ autẽ q̃ pulchri
tudo anime conſiſtit in virtutibꝰ q̃
ornant aiam ⁊ faciũt eã celeſti ſpõ
ſo amabilem· Prima virtus eſt ca
ritas Scd̃a caſtitas Iſte due virtu
tes faciũt animã pulchram ⁊ deo
placidam Sap· iiij· O q̃ pulchra

eſt caſta generacō cū caritate. qua
ſi diceret. o ꝙ̃ pulchra ē coraȝ deo
anima illa q̃ accenſa ē diuina cari
tate ⁊ cum hoc eſt caſta Caritatē ꝑ
fectā habuit eliſabeth. nā deuȝ ſu
ꝑ omnia dilexit ⁊ ideo eā dn̄s ecō
tra dilexit Prouerb. viij. Ego dili
gentes me diligo ⁊ q̃ mane veniet
ad me ⁊ qui in iuuētute q̄ſierit me
inueniet me. ſic fec̄ btā eliſabeth
que ab infancia deuȝ maxime dile
xit. vñ de ea ſic legit̄. ꝙ cū eſſet qñ
ꝙ annoꝝ ecc̄iam orandi cauſā ſe
piſſiē intrauit. ludos pueriles ma
xime vitabat. Et licet pſalteriū nō
ſciret. tamen corā ſe expandit ⁊ ali
os ad orandum ꝓuocauit. ⁊ vt nē
mo eā velut occupatam ad ludum
traheret. vel in orādo impediret. ſe
pius ī ludis venias ⁊ genuflexiōes
faciebat. cuſtodiēs ne alij cōſiderā
rent. Cum maritū duxiſſet. licet in
uite de nocte ſurrexit neſciente viro
ſuo ⁊ orauit. ⁊ ipſa cū vna ancilla
ita ordinauerat vt ſi horā obdormi
ret eam ꝑ pedē trahēs excitaret. q̄
dam vice dum pedeȝ domine ſue tā
gere vellet. tetigit pedem domini. Et
cū ille excitatus queſiuit quaē hoc
factum ſit. hoc fuit ſibi intimatum
et ſuſtinuit patienter. Cū aūt vir
eius aberat cū celeſti ſpōſo in ora
tione ꝑnoctabat. Et ideo ei ſigna
dilectionis mutuo oſtendit. quia
ſepius ei in cōtemplacōne apparu
it ⁊ cum ea loquebatur. Quadam
eniȝ die dum veniret de ecc̄ia ex de
bilitate in gremium ancille ſue ſe
poſuit ⁊ reſpiciens ꝑ feneſtraȝ. vi
dit celum apertum ⁊ ihm ad ſe incli
natuȝ ⁊ vultū ſereniſſimū ſibi oſtē
dentem Ipſa vero huiꝰ viſionis dl'
cedine repleta tanta hilaritate per
funditur vt mirābiliter rideret. tan
dē ab eius aſpectu ihēſus ſe abſtrā
hit ⁊ ſubito ipſa lacrimabat̄. Cui
iteruȝ ſe oſtendens dn̄s dixit Eliſa
bet ſi tu vis mecuȝ eſſe. ego vero te
cum ero. hoc tamē non audiebat
ancilla. Eliſabeth. alta voce rn̄dens
dixit. Ita. dn̄e ſi vis eſſe mecuȝ ego
ero tecū ⁊ me a te nūꝙ̃ ſepabo. Qd
cum audiret ancilla interrogabat
cuȝ quo loq̄retur. tūc reuelauit an
cille rogans vt nulli diceret. Itē cū
oſſa viri ſui d̄ tranſmarinis ꝑtibꝰ
reducerentur ⁊ ipſa ea recipet ait.
grācias tibi ago dn̄e ihēſu q̃ dulciſ
ſimi ſpoſi mei oſſa remiſiſti. ⁊ licet
multum eum amauerim. tamē ꝓp
ter amorem tuuȝ eo libenter careo
Vt autē totum amorem ſuuȝ in de
um dirigeret. rogauit dominuȝ vt
omnium temporaliuȝ cōtemptum
ſibi donaret ⁊ dilectōnem filioruȝ
ſuorū vltra ꝙ̃ nc̄ē eſſet ab ea euel
leret ſic audiuit vocem ſibi dicentē
Eliſabet exaudita eſt oratio tua.
Sic patet de p̄ma virtute que eam
pulchram ⁊ deo amabilem facie
bat. ſ. caritas Secunda virtus que
facit animā pulchram ⁊ deo corā
⁊ amabilem eſt caſtitas ⁊ mundi
tia cordis. Prouerbi. xxij. Qui dili
git cordis mūditiam habebit ami
cum r̄gem. ſ. celeſtem Hāc mundi
tiam habuit beata eliſabet. Sed
pater eius rex vngarie. eam lant
grauio turigie lodewico noie licet
inuite copulauit et licet precepto

patris obediuit. tamen ex cōſenſu
cordis nunq̄ virum cōcupiuit idō
potuit bene dicere cū zara Thob.
iij. Tu ſcis domine quia nunq̄ cō
cupiui virū. ſed mundam ſeruaui
animam meā ab omni cōcupiſcen
cia. Vnde poſt mortē viri nullomō
voluit alteri copulari. Cum eni; q̄
dam ep̄s eius cognatus ipſā alte
ri copulari vellet. incōſolabilit̄ fle
uit dicens. Et ſi aliter euadere non
potuero. ego mihi pſonalit̄ naſu;
abſcindam. vt nullus viro cu; me
curabit. Et vt caſtitatem ſeruaret
corpus ſuum multis ieiunijs affli
gebat. et a puellis ſuis virgis hor
ribiliter cedi iuſſit. ſic patet de ei⁹
caſtitate. Tertia virtus que facit
animā pulchram a deo acceptam
eſt humilitas Judith. ix. Domine
humilium a manſuetorū tibi pla
cet deprecatio. Ihero⁹. Nihil eſt q̄
nos deo ita caros facit q̄ ſi vite me
rito magni. humilitate ſimus infi
mi. Eccī. iij. Quanto maior es tāto
humilia te in omnib⁹ et inuenies
graciam apud altiſſimū Sic fecit
beata eliſabet Ipſa enī fuit magna
ſcd̄m ſeculi dignitatē q̄ filia regis
vngarie et vxor lantgrauie. tn̄ vi
liorem ſe reputauit q̄ aliquā ſua
rū ancillarū. Nā ancillis inhibuit
ne eā dn̄am vocarent. Ad hoſpita
le adhuc viro ſuo viuēte ſepe iuit a
pedes paupum lauabat a ſimilit̄
ſcutellas a vtē filia coq̄ne lauabat.
infirmos abluebat. leproſos q̄s
nullus tāgere volebat ipſa tracta
bat. Mortuo viro ſuo religioſū ha
bitum induit. veſtes nigrās a albi

doloris fecit. Pater vero rex vnga
riea udiens de eius paupertate co
mitē vnum illuc miſit qui ea; redu
ceret. Qui videns eā in tam vili ha
bitu ſedentē a flentem ſic ait O nū
q̄ filia regis ſic iret. Cum multu;
inſtaret vt ad patre; rediret. Illa
omnino recuſauit dicens. ſe poti⁹
velle paupem vitam ducere. q̄ bo
nis omnibus abūdare. Quarta
virtus que facit anima; pulchrā
eſt paciencia vt homo libēter ſuſti
neat tribulationem a deo miſſam
quod eſt ſignum dilectōis. Apoc.
iij. Ego q̄s amo arguo a caſtigo.
Greg̃. Electi filij dei ferire paterna
dilectōne et correctōne deſiderant
et dolorem vulnerum medicinam
putant ſalutis. Talis fuit btā eli
ſabeth que omnia aduerſa liben
ter ſuſtinuit. Du; enim vir eius in
tranſmarinis partibus mortuus
fuiſſet. vaſalli eius q̄ caſtra a mu
niciones eius poſſidebāt dicebāt.
q̄ diſpenſatrix bonorum nimis eſ
ſet prodiga. et quodam ſero eiece
runt eam cū pueris ſuis de caſtris
ſuis a de omni poſſeſſione ſua Ad
ueniente autem nocte in domo cu
iuſdam tabernarij: vbi porci iace
bant ſe cū pueris ſuis recepit. me
dia nocte cum fratres minores ma
tutinas pulſarent. iuit ad clauſtꝝ
eorum agens deo grās pro ſua
tribulacōe rogans fratres vt Te
deum laudamus cantarent. Die ſe
quenti vaſalli ordinauerūt ſibi ho
ſpicium in domo emuli ſui. cum eā
hoſpes a hoſpita grauiter ſuſtinu
iſſent a nimis moleſtarent valefa

ciens parietibus dicēs · libēt hoīb9
valefacere; ſi inueīrem · Cū ſic com
pulſa ab illo loco recedere vellet ⁊
per quoſdā lapides ī via lutoſa trā
ſiret occurrit ei quedam vetula cui
mlta bñficia ſepe fecerat · q̄ paup
⁊ deiecta erat dedignabatur ſibi ce
dere Sed beata eliſabet ſibi cedere
volens in lutuꝫ cecidit ⁊ ſurgēs ve
ſtimentū ſuū vidēs gaudēs erit · Et
q̄ ſic v̄tutib9 abūdabat · iō dñs eā
ad gaudia ꝑpetua īuitabat Cū āt
appinq̄ret temp9 q̄ dñs dilectā ſu
am ad ſe recipere vellꝫ · dū febrib9
egrotaret ⁊ ad pariete v̄ſa iacēt · au
diuit ācillam dulciſſime cātantem
tunc ⁊ ipſa cātare cepit · Cūq̄ꝫ que
reret ab ancilla quare cātaret · ait
Auicula quedā tā dulciter canta
uit vt me ad cātū ꝓuocauit Auicu
la illa credit fuiſſe angel9 ei9 q̄ ei
eterna gaudia nunciauit · Deinde
dyabolus affuit ſi forte ī ea aliq̄d
inueniret · Quē illa vidēs Fuge fuge
fuge trib9 vicib9 exclamauit · Ap
propinquante autem media nocte
dixit · Ecce appinquat hora in qua
oῗs de9 aīcos ſuos ad celeſtes nu
pcias inuitauit · deiñ miſit ſpm̄ An
no dñi · M · cc · xxvi · Ex corpe ei9 ſu
auiſſim9 odor emanauit Eadem ho
ra auicule mlte viſe ſunt ſup̄ eccle
ſiam quas nunq̄ꝫ homo viderat q̄
tam dulcit̄ cantabāt · ita vt oēs mi
rarentur · q̄d credit̄ fuiſſe chori an
geloꝝ animam eius deducētes · Cū
q̄ꝫ corpus eius depoſitū eſſꝫ · oleo
ſicut corp9 beati nicolai redūdauit
vbi infirmi ſunt curati · leproſi mū
dati · ceci illuminati · claudi ſanati ·
⁊ demoniaci liberāti · Rogem9 ergo
ſanctam elizabeth

De preſentacōne virginis glorioſe
ſermo · · lxx ·

Ponite arcam

in ſāctuariū templi quod
edificauit ſalomō · Scribunt̄ v̄ba
hec originalit̄ · ij · Paralip̄ · xxxv · ⁊
fuerūt v̄ba viſioīs · Joſie regis ho
mi · ad ſui temporis leuitas veteris
teſtamēti · quos iuſſit arcā in tem
plo dei p̄ſētare · Nā ſecūdū nicola
um de lira · mlto iam tempore ante
q̄ꝫ ipe regnarꝫ arca dñi extra tem
plū conſtituta fuit · q̄d Joſias rex
īdignū exiſtimās eaꝫ poni in tem
plū iuſſit · Qd quidē factū conueni
ens fuit figura ei9 q̄d hodie factuꝫ
eſt in beatiſſima virgine maria · q̄
verā viua ⁊ ſacratiſſima arcā · exti
tit ī qua eterni pr̄is celeſtis filius
vnigenitus incarnari voluit · nouē
q̄ꝫ menſib9 clauſus fuit · Quā digniſ
ſimā viuaꝫ arcā virginē benedcāꝫ
cū ſui ſancti parentes vſq̄ꝫ ad tem
pus ablactacōnis in domo ſua ex
tra ſcilicet templum ſolicite nutri
uiſſent · Jam nunc nullibi iudica
runt tam digne ⁊ honorifice reponen
dam ⁊ conſeruandam ſicuti in ſa
cratiſſimo dei templo illo in iheru
ſalem · Ad quod ſe eandem preſen
tandam ſancto ſuo voto duduꝫ an
te obligauerunt · ⁊ hodie publice ⁊
ſolenniter ſatiſfecerunt id adimplen
do · Vnde pſalmus · Vouete ⁊ red
dite domino deo veſtro · Et iterum ·
Redde altiſſimo vota tua · Eccleſi · v ·

Ei q̄d vouiſti deo ne moreris reddere
re. Sic ergo fecerūt quēadmodū in
verbis thematis ſonuit eaʒ in tem
plū ponebāt vt ait thema. Poſite ar
cā. ec̄. Sciēdū autē q̄ in preſēti ſer
mone q̄tuor ſunt p̄ncipalit̄ notan
da. Primo cōgruens hui⁹ feſtiui
tatis inſtitucō Scdo dicet̄ vn̄ ſump
ſerit ſibi p̄ſēs feſtum nomē ⁊ origi
nē ⁊ q̄uo facta ſit hodierna preſēta
cō. Tercō vt magis pateat hui⁹ fe
ſti vtilitas ponent̄ cē rōnabiles p̄
ſētacōis. Quarto q̄uo ſe habuerit
beatiſſima v̄go in illo ſtatu ad quē
nunc d̄putata extitit. Pro p̄mo er
go aduertēdum eſt q̄ feſtiuitates
glorioſiſſime v̄ginis marie nō ſunt
aliud q̄ quedā celebres annue di
es ɔmemoracōis quorūdaʒ p̄cipu
orum que in ea ſiue circa eam geſta
ſunt. Cum ergo hec eadē acta ppter
que ei feſtiuat̄ magis cōſtat in ſa
luteʒ ⁊ vtilitatē toti⁹ generis huma
ni pegiſſe. Jō merito ab omnib⁹
debet ɔmunit̄ ei⁹ feſtiuitas cū reue
rentia ānue pagi ⁊ ɔmemorari ne i
grati inueniamur ſup tantis bn̄fi
ciis ipenſis. Eſt itaq̄ p̄ſentacō bea
te marie. mirific⁹ grōſus ⁊ bn̄ficus
act⁹ poſt ei⁹ natiuitatē Quaē ergo
min⁹ feſtiuari deberʒ q̄ ipſa ei⁹ na
tiuitas. ɔpenſatis hiis tribus iam
enumerandis. Primo ſi v̄ginis be
nedicte natiuitas ſcā extitit nō mi
nus ſancta fuit ei⁹ p̄ſentacō qr ea
dē v̄go que in mūduʒ ſancta ē nata
Eſt poſtea nō min⁹ ſʒ eque vel ma
gis ſancta in templū preſentata a
ſuis pentibus non min⁹ ſanctis q̄
tūc eſſent cū ipa naſceret̄ Ecce ſācti

tatē tā p̄ſentate q̄ p̄ſentātiuʒ pſo
narū. vide etc̄ loci ſāctitatem qr ad
tēplū tūc tp̄is in orbe teraꝝ ſciſſimū
puto ſalomonis. Scdo. Si v̄ginis
natiuitas fuit ad ſaluteʒ generis
huāni. nō min⁹ eius p̄ſentacō. cuʒ
ipa in hoc templo materiali ſuum
ſciſſimū templū aptauit p̄pauit ⁊
dignificauit vt eſſʒ dignū habita
culū filii dei in quo incarnari volu
it Tercō ſi virginis marie natitas
fuit g̃cioſa vt in ei⁹ feſto canit̄. non
min⁹ ei⁹ p̄ſentacō. quicq̄d ei g̃cie
meriti ⁊ dignitatis ac diuini mune
ris benedcā v̄go ex illa ei⁹ in tem
plū preſentacōe ⁊ ſubſequēti inibi
habitacōne atq̄ cōuerſacōe conſe
cuta eſt. totuʒ nobis ceſſit in mag
nū nrē ſalutis bn̄ficiū. ptʒ ex hiis
q̄ ſimil̄ ſit feſtiuandi racō vtriuſq̄
tam natitatis q̄ preſētacōis. Pſe
m⁹ iā ei⁹ hodierne feſtiui tatis cō
gruētiā. cui⁹ figurā habem⁹ in vete
ri teſtō. ii. Reguʒ ſexto. q̄ dauid re
ducēs arcā dn̄i de domo Obededom
ad ciuitatē ſuā. hoc fec̄ cū magna
ſolēnitate. oī domo iſrahel ad hoc
ɔgregatā. ⁊ erat ibi magna iubi
lacō ⁊ ſolēnis ſacrificiorū oblacō
Si g̃ tāta ſolēnitas fiebat qn̄ illa
lignea arca in domū dauid preſen
tabat̄ q̄ fuit figuā hui⁹ p̄ſentacio
nis quanto rōnabili⁹ ē ecce ſolēni
ſādū in die p̄ſentacōis v̄gis marie
i tēplū ſiue domū di oīpotētis. mlt
to eni p̄ſtancior eſt veritas q̄ figu
ra lux q̄ vmbra Non etiam dauid
rex ⁊ pp̄heta iubilaſſet cum tanta
ſolennitate ante arcam que vtiq̄
lignum erat licet auro circumtectuʒ

ſi non in ſpiritu ꝓphetico ſignatum
honoraſſet. attendens veram viuã
archam dei ſignatam ⁊ figuratã
per illã ſui tempis archam teſta
menti. Cõſideremꝰ etiam cariſſimi
plenius correſpondentiã iam dicte
figure ad figuratum. Sicut enim
lignea archa predicta i ſe contine
bat tabulas veteris teſtamẽti. ita
noſtra arca viua ad hoc erãt fabri
cata ⁊ i templum preſentata vt ido
nea fieret continere duas tabulas
noui teſtamenti. hoc eſt corpus ⁊
animam domini noſtri ihesu criſti
huius arce virginis ſcilicet marie
in templum preſentacõem ⁊ ibidẽ
inhabitacõem preuidebat in ſpiri
tu dauid dicens Quis aſcendet in
montẽ domini aut quis ſtabit in
loco ſancto eius. Et reſpõdit Inno
cens manibus ⁊ mundo corde. qd
de nullo homine puro dici poteſt q̃
de glorioſa virgine maria. quis ei
ſic innocens ⁊ mundus corde ſicut
ipſa cum nemo ſit mundus a ſor
de Vnde. i. iohann. Si dixerimus
quia peccatum non habemus ipſi
nos ſeducimus. ⁊ veritas in nobis
non eſt. Et ſecundum auguſtinũ
omnium preter ipſam virginẽ ma
riam hoc ſit dicere verum. Habemꝰ
etiam huiuſmodi ſimile in nouo teſta
mento videlicet in feſto purificacõ
nis eiuſdem virginis. ob hoc enim
eccleſia precipue celebrat idem fe
ſtum purificacõis. q2 ea die maria
virgo infãtulum filium ſuum ihm
preſentauit in templum vt ſiſteret
⁊ offerret eũ domino. Cur ergo nõ
etiã ſimiliter celebraret eccĩa diem
illum hodiernũ quando ipſe nõ ſo
lũ a parentibus ſuis eſt preſẽtata
ſed etiã ipa ſemetipſã preſẽtauit
in templum vt ſiſteret ſe dño. Quas
cõgruẽtias attẽdens modernꝰ ſum
mꝰ põtifex ſãctiſſimꝰ dñs paulus
ſecũdꝰ ad iſtanciam pricipũ Thu
ringie hãc feſtiuitatẽ in eorũ terris
celebrandã mature admiſit. cõceſ
ſit. ⁊ ꝓbauit ⁊ ꝯfirmauit ac etiam
idulgentiis ſpecialibꝰ dotauit. Q3
etiam attẽdentes reuerendiſſimi in
criſto patres domĩ archiepi. Mo
guntinenſis Treuerenſis. ⁊ deinde
colonienſis. eãdẽ feſtiuitatẽ etiam
i ſuis dyoceſibꝰ populariter celebrã
dã inſtituerũt. et tantũ de principa
li primo. Quo ad ſecundum mem
brũ diuiſionis ꝯgruit aliqua d̾ pa
rentibus virginis glorioſiſſime in
ducere Vñ legit̃ in aurea legenda
q felices illi parentes v̾ginis bñdcẽ
Ioachim ⁊ Anna ambo iuſti ⁊ ſan
cti ſine reprehenſione in omnibus
mandatis domini incedentes vigin
ti annis in matrimonio cohabitã
tes prolem non habuerunt. Et ro
gauerunt in ſuis deuotis oracioni
bus ⁊ obſecracionibus altiſſimũ
q̃tenus dignaretur eis fecunditatẽ
concedere ⁊ prolem dare. Nouerũt
itaq3 domino. ſi eis ſobolem conce
deret eã eius ſeruicio omnino mã
cipare vellent. Venit tandem ange
lus a deo miſſus ipſoſq3 conſolatꝰ
eſt nunciauit eorum preces exau
ditas. eiſq3 felicem prolem ſcilicet
filiam ꝓmiſit addidit ſibi nomen
⁊ q̃ digna. ſancta ⁊ glorioſa eſſet
futura intimauit. Adiecitq3 quo

modo ipā futura mater filij dei fiel
deberet. Felices igitur illi cōiuges
huiuſmōi diuinū ꝓmiſſum patiēt
⁊ hilariter in bō ſpe expectabāt ad
impleri. Itaqꝫ anna decurſiſ nouē
menſib⁹ huiuſmōi ꝓmiſſaꝫ filiaꝫ fe
licē mariaꝫ que in vtero eiuſ ſancti
ficata eſt pepit. Et vt angel⁹ iuſſe
rat mariā vocauit. quā āna cū om
ni ſtudio educauit vſqꝫ ad temp⁹
ablactacōis. Hec eſt illa genera
cō de qua ſcribitur. Sapien. iiij. O
q̄ pulchrā eſt caſta generacō cuꝫ
caritate. Hec breuit̄ in laudem p̄n
tum v̄ginis generoſe ſūt dcā. Quos
⁊ nos oēs honorare ⁊ inuocare de
bem⁹ Rogātes vt xp̄m ſuuꝫ nepo
tem ꝓ nobis fidelit̄ exorent. Venio
igit̄ ad hui⁹ membruꝫ principale
Vnde ſcꝫ ſumpſerit nomen ⁊ origi
nem p̄ſens feſtum. Completo igi
tur poſt trienniū ablactacōis tem
pore ſācti parentes benedictā filiā
ambo in templū p̄ſentauerunt cuꝫ
oblacōnib⁹. Audi ergo quid acci
dit arduí miraculi anteq̄ ipſi aſcē
derent in templū Erant ante tēplū
q̄ndecī grad⁹ aſcēſionis. nam qꝛ tē
plum in mōte erat cōſtitutū. alta
re holocauſti quod forinſecus eāt
adiri non poterat niſi p̄ huiuſmōi
gradus In horū imo virgineꝫ con
ſtituerunt. volentes ſe ⁊ ſua ſacrifi
cia p̄re pare ad aſcenſum Quid acci
dit. Medio tempoē virgo benedcā
cunctos illos gradus ſine adiutorio
alicuius aſcendit ita expedite ⁊ velo
citer. ac ſi iam pfecte etatis eſſet n̄
retroſpiciens. Et vt Epiphani⁹ do
ctor grecus dicit. ſtupētib⁹ cunctis

qui aderant ad arā ſine adiutorio
aliorum venit. ſeipſam domino deo
preſentans ⁊ offerens Vnde bene
cantitur de ea. Quod negatum eſt
nature tu virtutum agis iure ⁊ po
tes gracia. Nunc vt ait magiſter ī
ſpeculo hiſtoriali. Parentes virgi
nis ſacrificio ſuo facto ſecundum
morem legis. et voto ſuo iam perfe
cto. filiam ſuam preſentatam ītra
ſepta templi cum alijs virginibus
ibidem in dī ſeruicio educandis di
miſerunt. et ipſe poſt grates deo
redditas in domū ſuam reuerſi ſūt
Poſt quos parentes virgo bene
dicta nūquid more puule defleuit
Attendant igit̄ parentes quomō
ſuas ꝓles ad dei cultuꝫ ⁊ famulatū
inſtruere debent quoīaꝫ ſi negligē
tes reperti fuerint arguet eos dn̄s
d̄ culpa. De tercio huius principa
lis ſcilꝫ d̄ cauſis racōnabilib⁹ pre
ſentacionis reſtat dicere. Eſt itaqꝫ
prima cauſa vt ſancti eius paren
tes ſuo ſancto voto de quo dictum
eſt ſupra ſatiſfacerēt. Secūda cau
ſa eſt vt parentes virginis angeli
ce iuſſioni in hoc obtemperarent.
Nam vt legitur in aurea legenda
angelus domini dū eam nūciauit
naſcituram ait non forinſecus int̄
populares. ſed in templo domi mo
rabitur ne quiſpiam de ea ſiniſtrū
aliquid ſuſpicetur Tercia cauſa ē
quia cum benedicta virgo eſſꝫ gra
cia plena ⁊ cunctis hominibus ab
undanci⁹ dotata. decuit vt ait bea
tus Ihero⁹. in ſermone. Eam null̄
vſibus eſſe mancipandam niſi di
uinis Cū igit̄ templū dei ad hoc or

dinatū ſcēm ſita & dicatū vt diuino
ſeruiat cultui decuit mariā in illd
preſētari. vnde ꝓpheta ait Domum
tuā decet ſāctitudo dñe. et iterū. ſan
ctificauit tabnaculū ſuuz altiſſim⁹
Qua ratione vltia cā eſt vt tam nobi
lis theſaurus et tam ꝑcioſuz deno
diū in loco ſibi magis cōgruo repo
neret. ipſa eniz eſt arca viua. que
ad inſtar arche veteris teſtamenti
locari debet in templo. vbi thema.
Ponite archā. ⁊c̄. Pro quāto ad vl
tīo huiꝰ ꝑncipali . quō ſcʒ ſe habu
erit bīīdcā vgo poſt ſuā preſenta
tōem in templo. Pro quo ſciēdum
ꝙ bīīdcā vgo in templo q̄i in ap
tiori et ɔueniētiori loco eſt adducta
vt in dies magis magiſ ꝗ diſponē
tur. aptaret et dignificaretur ad id
qd erat futurā. Debuit ei fieri et ſuo
tempoē eē digniſſimū templū filij
dei in quo voluit incarnari. ideo di
gne in templū preſentat intus ha
bitatura et ɔuerſatura. vbi poterāt
in lege dñi et in diuinis ſcripturis
pleniꝰ erudiri. ſic decebat vgīnē ſā
ctaʒ que ɔmunē cū deo patre habi
tura erat filium. ſegregataʒ eē ab
alijs hoibꝰ et a mūdo et dicatā ſoli
deo Erat maria in āmiracōeʒ oibꝰ
que cū triuʒ tantū eſſet ānorū taʒ
maturo greſſu ambulabat. ita p
fecte loquebat et di laudibꝰ inſiſte
bat vt nō infantula putaret ſʒ q̄ſi
adulta eēt ita ī oroībus pſiſtebat
Et ſplenduit eiꝰ facies vt vix potu
iſſet in eius faciem q̄ſq̄ꝫ intendere.
Bene ergo de ea pōt dici illd. Eccle
l. Quaſi luna plena in diebus ſuis
lucet et quaſi ſol refulgens ſic illa

refulſit in templo dei. Legimꝰ etiā
ꝙ dū ipſa horis ɔgruentibꝰ operi
ri manuū inſiſteret ſic cetere virgi
nes oīa que antique mulieres vix
facere poterant iſta in teneritate ex
plebat. Ecce cariſſimi in hijs omni
bus opata eſt gr̄cia qd nō habuiſ
ſet natura. Ideo hodie canit in anti
phona. Radiat gr̄ia iā in puella et
ſapia refulget ī puula Virgo glo
ſa vt legimꝰ. In templo dei preci
pue hec tria exercebat ſcʒ vehemē
tiā ſci deſiderij. ſeruorem deuocōis et
puritatē orōis q̄bꝰ attigit fōtē illū
ſublimē totiꝰ gr̄cie. Sic ei ſcriptum
eſt Ecci. xxxv. Orō humilis nubes pe
netrat. Et quis humilis. ſi non maria
humilis. Et quis iuſtꝰ. ſi non maria
iuſta. Canit ei de ipſa. Ex te ortus
eſt ſol iuſticie xp̄s deꝰ nr̄. De hac
eēt vgīnis in tēplo ɔuerſacōe. dicit
Beatꝰ Ihero. in quadam epl̄a ad
cromatiū et heliodoꝝ ꝙ btā vgo hāc
regulā ſibi ſtatuit. vt a mane vſqꝫ
ad terciā orōnibꝰ inſiſtereʒ. a tercia
vſqꝫ ad nonā opei manuum vaca
bat notāt textrino. veriſimilit ad
tēpli ornatū ſubtiliora ꝑparando
A nona ab orōne non recedebat q̄
uſqꝫ angelꝰ ſibi apparēs eſcā ei da
ret. ita vt vigilijs inueniret ꝑor. i ſa
piētia legis de eruditior. in vera hu
militate humilior. in carmībꝰ dauiti
cis elegantior. in caritate gratior
in omni puritate purior. in omni
actione. et in omni virtute perfecti
or Erat enī conſtans et immobilis
Hanc iraſcentē nemo vidit vel au
diuit vnq̄ꝫ. omnis ſermo eius ita
erat gracia plenus vt ɔgnoſceret

in lingua eiꝰ deꝰ ſemp in oꝛone ac
ſtructōne legis dei pmanebat q̄ti
die at eſca quā de manu āgeli acce
pat ipſa tm̄ reficiebat. ⁊ eſcā quā
a pontificibꝰ tēpli recipiebat pau
pibus diuidebat. Sic ḡ creſcebat
puella puula. ſuauis ſine macula.
prudēs ⁊ decoā vt eſſ; vniuerſis in
cōpabilis et nulla ſibi ſimilis. fie
retqꝫ caput vͦginuꝫ excedēs laudes
angeloruꝫ ⁊ hominū. Dicamꝰ ergo
deuote eā inuocātes. O hominum
et angeloꝝ dn̄a. aduocata noſtra
potiſſiā. ⁊ ſūmo noſtro iudici gra
tiſſima. nob̄ ſeruis tuis relaxa cri
mina. et mētes nr̄as illumina. coꝛ
da noſtra in bono tepida fac vt fi
ant in deo feruida. noſtro tremēdo
iudici te hodie p̄ſentans ꝓ nob̄ lo
quaris bona. ⁊ auerte indignacio
nem ſuaꝫ a nobis. vt te interueniē
te h̄ in preſenti eius graciā. ⁊ poſt
hāc fragileꝫ vitā felicitatē eternā.
q̄d nobis preſtare dignet̄. Amen.

¶ De ſancta cecilia. F. lxxxi.

MVlier diligens
eſt corona viro ſuo Prouer
bio. xij. vel mulier timēs deuꝫ lau
dabitur Puer. xxxi. Iſta vͦba pn̄t
exponi cōgrue de btā Cecilia que
p diligenciam viro ſuo valeriano
obtinuit eternā coronā. Pn̄t etiaꝫ
exponi ſpūaliter de q̄libet fideli ani
mā que hꝫ viꝝ xp̄m que p diligen
ciā ſuā ptm ſeipſa viro ſuo adq̄re
re vitā eternā ⁊ coronā ſēpiternaꝫ
Sciendū aūt ꝙ tria ſunt q̄ cuꝫ dili
gencia facere debemus Primo de

bemus mandata dilibenter cuſto
dire. Deut. viij. Omne mandatum
q̄d tibi p̄cipio caue diligēter vt fa
cias vt poſſis viuere. In iſtis verb̄
oſtendit dominus qualiter vult vt
ſibi ſeruiatur ⁊ quale p̄mium vult
dare. Vult eniꝫ vt ſeruiamꝰ ei inte
graliter ⁊ pfecte. ido dic̄ Omne mā
datū. Si eniꝫ homo in vno peccaret
⁊ omnia alia ſeruaret nihil ſibi ꝓ
deſſet ad vitam eternaꝫ. vn̄ ſcriptū
eſt Eccīs. ix. Qui in vno peccat mul
ta bona perdit. vult ergo vt ſeruia
mus ſibi diligēter ⁊ ſolicite ⁊ non
tepide ⁊ negligenter. vn̄ ſcriptum
eſt Deut. viij. Caue diligēter vt faci
as. quaſi diceret. Maledictꝰ homo q̄
facit opa dei negligent̄ Pſal. Ma
ledicti qui declinant a mādatis tu
is Premiū autē mandata ſua ſuā
tibus diligent̄ ꝓmittitur cuꝫ dī vt
poſſis viuere Mat. xix. dixit adole
ſcens ad ih̄m. Magiſter quid faci
ām vt vitā eternam habeā Ait ille
ſiis Si vis vitā ingredi ſerua man
data. Sic ſeruauit btā cecilia. q̄ di
ligenter mādata dei ab infancia ſ̄
uauit. ideo meruit vitā eternāꝫ Se
cūdo debemꝰ libenter bn̄ficia dei no
bis facta cogitarē Deut. vi Caue ne
obliuiſcaris domini dei tui q̄ edu
xit te de t̄ra egipti de domo ſeruitu
tis. quando ſcꝫ ꝑ paſſionem nos li
berauit de tenebris inferni ⁊ de pote
ſtate pharaois ⁊ diaboli Iſtō debe
mꝰ diligent̄ cogitare Eccīaſti. xxix.
Graciaꝫ fideiuſſoris tui ne obliuiſ
caris. dedit enim ꝓ te animam ſu
am. fideiuſſor ille eſt chriſtus To
tus mundus captiuus tenebat̄ a

dyabolo ꝓpter peccatum pͥmi parē
tis ꝛ nullus erat ī mundo qui nos
redimere poſſet. Filius autem dei ie
ſus criſtus fideiuſſor noſter fact⁹
eſt vt nos redimeret. Sꝫ poteſt ho
mo ꝓ tam magnis rebus fidem ſu
am prebere. ꝙ oportet eū aliquan
do domū ꝛ hereditatem ꝛ q̄n̄qꝫ vitā
ꝓ redēpcione exponere. Sic fecit fi
deiuſſor noſter. vnde dicit Ihere. x
ij. Reliqui domū meam. dimiſi he
reditatē. dedi dilectam animā me
am. i. vitam meā in animaꝫ inimi
corum eius. Hugo. O homo cogita
diligenter quantū te deus dilexit.
olim cum non eſſes dilexit te vt cō
deret. cū pietas factus eſt homo vt
te redimeret ꝛ humiliauit ſe vt refor
maret ꝛ oſtenderet quantū te dili
geret. non niſi moriendo a morte te
liberaret Iſtd diligent̄ cōſiderauit
btā cecilia. Vn̄ legit̄ d ea Cecilia
v̄go glorioſa ex nobili genere ro
manorum orta ꝛ ab ipſis cunabul̄
in fide criſti nutrita. euāgelium cri
ſti ſemper gerebat in pectore ſuo
ꝛ ea que ſcripta ſunt ī euangelio
de criſto ſcilicet de paupertate. na
tiuitate paſſione ſemper in corde
ſuo gerebat ꝛ a colloquijs diuinis
ꝛ oracōnibus non ceſſabat. et vt
dn̄s ſuā caſtitatem cōſeruaret con
tinuo exorabat. Cum autēz cuidā
nobili deſponſata fuiſſet noīe valē
rian⁹ ſemp cogitabat qualiter do
mino ſuā pudiciciā ſuarꝫ ꝛ iduēs
ſe cilicīo ad cutē deſup auratis veſti
bus ornabatur. Cū in domo parē
tū ſuoꝝ nobilium diuerſa genera
muſicorū reſonabāt. cecilia in cor

de ſuo ſoli domino decātabat dicēs
Fiat cor meuꝫ ꝛ corpus meum im
maculatum vt non confundar. Et
biduanis ac triduanis ieiunijs o
rans cōmendabat domino ſuam
pudiciciam. Sic patet qualiter di
ligenter beneficia ꝑaſſiōis xpi re
cogitabat Tertio debemus diligē
ter ignorantibus viaꝫ virtutis oñ
dere ꝛ docere. De hac diligencia di
citur Actuum. xviij. Apollo feruēs
ſpiritu loquebatur et diligēter do
cebat ea que ſunt ihesu. Sic beata
cecilia. diligenter docebat virum ſu
um infidelem ꝛ ad fidem conuertit
Vn̄d bene figurata eſt p mulierē
illam q̄ drachmā pditaꝫ q̄ſiuit do
nec inueniret illaꝫ. drachma pdita
pōt intelligi d aīa valeriani quā ce
cilia diligenter queſiuit quādo eū
diligenter inſtruxit ꝛ eam inuenit
quādo eam ad penitenciā ꝛ ad ba
ptiſmū reuocauit Nam de ea legit̄
ſic. Venit nox in qua ſuſcepit cum
ſponſo ſuo cubiculi ſecreta ſilencia
et ita cecilia euꝫ valerianum alloq̄
tur dicēs. O amātiſſime iuuenis.
ſecretū habeo tibi dicere dum iura
ueris illd obſuare ſecrete. iurāt va
lerianus Ac illa Angelū dei habeo
apd me q̄ nimio zelo cuſtodit cor
pus meum. et ſi tetigeris me te in
terficiet. Si autē cognouerit ꝙ me
caſto amoꝛē diligis. diliget te Cui
ille. Si vis vt credaꝫ verb tuis oñde
mihi angeluꝫ. ꝛ ſi vere probauero
ꝙ angelus ſit faciam qd hortaris
Si autē viꝝ alium diligis. te ꝛ illū
gladio feriam. Cui cecilia. Si in ve
rum deū credideris et te baptiſari

S v

ꝓmiſeris ipſuꝫ videre valebis. Va
de igitur in tercium miliarium ab
vrbe ad viam que appia nuncupa
tur ⁊ pauperibus quos ibi inue
nies dices Cecilia me miſit ad voſ
vt oſtendatis mihi vrbanum epi
ſcopū ⁊ illi dices oīa verba mea
⁊ cū ab illo baptiſat9 fueris et ad
me redieris angelum dei videbis.
Tunc ꝑrexit valeian9 illuc ⁊ c͛dm
p̄cedentia ſigna inuenit ſcūm vrba
nuꝫ Cumqꝫ ſe cū ſtaret ⁊ verba ceci
lie reuelaret. apparuit ei quidaꝫ ſe
nex in veſtibus albis tenens libꝝ
aureis litteris ſcriptū. Quē videns
ille cecidit territus ad terram. quē
cū ille leuaſſet fecit eū legere. vn9
deus. vna fides. vnum baptiſma.
vnus domin9 ⁊ pater omniuꝫ qui
ſuper omnes ⁊ ſuper omnia et ī om
nibus nobis. Cumqꝫ legiſſet dixit
ei ſenex. Credis illa eē Ille ait. Nō
eſt aliud quod verius credi poteſt
Statim ille diſparuit Et beat9 vrba
nus ipſum baptiſauit ⁊ ad ceciliā
remiſit Qui rediens inuenit ange
lum cū ea in cubiculo loquēteꝫ. An
gelus autē habuit duas coronas
de liliis ⁊ roſis. vnam cecilie tradi
didit alteraꝫ ſibi dicens Coronas
has immaculato corꝑe ⁊ mundo
corde cuſtodite. qꝛ illas de paradi
ſo dei attuli. nec vnq̄ marceſcent
nec odorem amittent. nec ab aliis
niſi quibus caſtitas placuerit vi
deri poſſunt Tu autē valeriane qꝛ
verbis cecilie credidiſti pete quod
cūqꝫ volueris ⁊ accipies. Cui ille.
nihil ī hac vita deſidero. niſi qꝛ fra
ter meus tiburcius etiā ꝯuertatur

Cui angelus Ita fiet ⁊ ambo coro
naꝫ martirii accipietis. Tūc frater
eius tiburcius venit dicens. Miror
vnde odor roſarum ⁊ liliorū veniat
Cui valerian9. Coronas de roſis ⁊
liliis habem9 quas videre non po
tes niſi in criſtū credens baptiſat9
fueris Tunc cecilia incepit eū in fi
de docere et de criſto mlta dicē At il
le. q̄ ſic nō credit peit9 ꝑibit. Et ip̄e
orabat dicēs. Miſerere mei ⁊ ꝑduc
me ad baptiſmū. q̄ cū eēt baptiſa
tus dixit ſe angelū in baptiſmo vi
diſſe. Tūc tiburcius ⁊ valerian9 ce
perūt xp̄ianos quos almachi9 oc
cidit ſepelire. quos cū ille argueret
reſponderūt ſe eē xp̄ianos. ꝓpt qđ
fecit ip̄os decollari. ⁊ q̄dam vir noīe
maxim9. vidit aīas eorū ab ange
lis in celū portari Statī credēs bap
tiſat9 eſt. quē fecit almachi9 plūba
tis cedi quouſqꝫ exhalaret. Deinde
adducta ē cecilia. cū diis ſacrificarē
nollet iuſſa eſt decollari. Cūqꝫ appa
ritores flerēt qꝛ taꝫ pulchra puel
la ſe morti traderet. Illa dixit. Boni
iuuenes ſic nō eſt vitaꝫ ꝑdere ſꝫ mū
tare. dare vitā trāſitoriā ⁊ recipere
eternā Et īcepit de vita et͛na p̄dica
re qꝛ iuuenes illi ⁊ pl9 q̄ꝫ. cccc. hoīm
baptiſma ceperūt. Tūc almachius
vocās ceciliā dixit. Cui9 cōdicōnis
es. Que reſpondit nobiliſſima ⁊ nul
lius ꝓpria. libera ſū. Cui almachi9
ignora cuius poteſtatis ſum. Illa
dixit. Poteſtas tua ē quaſi veſica
vēto plēa quā ſi acus pupugerit
in nihilū rediget. Amalchi9 ait. ī
felix. ignoras quoniā habeo pote
ſtatem mortificandi et viuificandi

Cui illa nūc ꝓbabo te eſſe mentitū
viuentes ēi poteris mortificaē· mor
tuos autem nō potes ſuſcitare Cui
almachius. depone amētiā tuam
⁊ ſacrifica dijs Cui cecil'· tu inſanꝰ
es. q̄ lapides dicis eſſe deos tuos.
Tunc iratꝰ almachiꝰ iuſſit eam ꝑ
integrā noctē i bulliēti oleo cruci
ari in quo q̄ſi in loco frigido illeſā
permanſit. Qd audiens almachi
us iuſſit ibi eam decollari· quam
ſpiculator tribus ictibus in collo
ꝑcuſſit tamē caput eius amputaē
nō potuit Et q̄ d̄cretū erat ne q̄rtū
ictū decollandꝰ ēciperet eā ſemiuiuā
carnifex reliq̄rat· Per triduū autē
ſupuiuens oīa q̄ hēbat paupibꝰ
tribuit. ⁊ oēs quos ad fidem ꝯuer
terat vrbano epō ꝯmēdauit ⁊ in do
mino req̄euit Scūs autē vrbanus
corpꝰ eius ſepeliuit ⁊ domū eius vt
rogaueāt in ecc̄iā ꝯſecrauit. Paſ
ſa ē aūt circa ānos domini. cc. xxiij

De ſcā katherina. F. lxxxij

Dilectus meus michi ⁊ ego illi Cañ. ij. In
iſtis verbis notatur mutua dilectō
que erat inter xp̄m ⁊ ſponſā ſuam
katherinā Sciēdū aūt q̄ b. kathe
rina xp̄m tripliciē dilexit Primo in
hoc q̄ ꝯtumeliā xp̄o factā ſuſtinē
nō poterat Ancelmꝰ q̄ꝫ to q̄ſ alium
diligit tanto de bono eiꝰ gaudꝫ ⁊ de
malo eius ꝯturbat ⁊ hoc ꝓprie dici
tur zelꝰ. Hāc dilectōnem hūit ma
thathias de quo dī ꝑ. Macha. ij.
cū videret iudeum ſacrificare idolis
in ꝯtumeliā dei· zelo accēſus eū int
fecit. Hunc zelū habuit etiā btā
katherina. Vñ de ea. legit btā ka
therina erat coſti regis filia. et pa
rentibus ſuis defunctis in palatio
ſuo cum alijs reſidebat ⁊ ſoli xp̄o
ſuiebat. Maxenciꝰ aūt alexādriā
veniens omnem ppl'm conuocauit
vt ydolis immolarent Quod cū di
dicisset btā katherina zelo diuini
amoris accēſa illuc ꝓperauit ⁊ au
dacter impatori dixit. Si deum cre
atorem tuū agnoſceres merito te
ſalutare deberē. nūc aūt q̄ deū tu
um nō cognoſcis ſꝫ idola colis. iō
nulla dignus es ſalutacōne. Stās
q̄ꝫ ante ianuā templi ꝑ varias con
cluſiones ſilogiſmorū. allegorice
⁊ methaphorice diſerte ⁊ miſtice
multa cum ceſare diſputauit. Deīn
de rediens ad commune colloq̄um
dixit. hec tibi tanq̄ꝫ ſapienti ꝓferre
curaui. Nūc ergo quare incaſſum
ꝯgregaſti hanc multitudinē ad co
lendam ſtulticiam ydolorū. Mira
ris hoc templū manu artificū ope
ratū Miraris ornamenta precioſa
que velut puluis āte faciē venerūt
Mirare pociꝰ celū ⁊ terram mare ⁊
omnia que in eis ſunt. Miraē orna
menta celorū ſolē videlicꝫ ⁊ lunā
⁊ ſtellas Mirare inq̄ꝫ curſum eorū
quomō ab inicio mundi vſq̄ꝫ ad fi
nem currūt Et cogita quis ſit qui
talia creare poſſit. ⁊ inueníes q̄ dij
tui qui ſūt lapides ⁊ ligna talia ñ
fecerunt. ſꝫ vnꝰ eſt verus deus qui
talia creauit ex nichilo ⁊ oēs alij
ſunt demonia Ipſe verus eſt deus
qui omnia creauit ⁊ d̄ celo deſcēdit
⁊ factꝰ eſt hō ⁊ ſāguine ſuo nos re

mit de morte eterna·hoc eſt iheſus
criſtus quem criſtiani colunt·Ad
hec rex ſtupefactus ait Sine o muli
er·ſine nos finire ſacrificiū noſtrū
⁊ poſtea te audiemꝰ·P̄cepit ergo
eam ad palaciū duci ⁊ diligenter
cuſtodiri·admirans nimium eius
prudentiam ⁊ corporis pulchritu
dinē·Erat eniꝫ ſpecioſa valde ⁊ in
credibili pulchritudīe omniū ocu
lis admirabilis videbatur·Veni
ens igitur ceſar ad palaciuꝫ·dixit
katherine Audiuimꝰ tuam eloquē
ciā ⁊ mirati ſumꝰ tuaꝫ prudentiam
ſed in deorum ſacrificijs occupati
omnia plena intelligere nequimꝰ
nunc autē ab inicio ꝓgeniēꝫ tuam
requirimꝰ Et ſcā katherina ad hec
Scriptū eſt·Non te collaudes ne te
culpaueris ipſe·Hoc faciunt ſtul
ti quos gloria vexat inanis·Cōfi
teor tamen meam ꝓgeniem·nō tu
more iactātie·ſed huīilitatis amo
re·Ego ei ſuꝫ katherina Coſti filia
quē q̄uis in purpura nata et libe
ralibꝫ diſciplinis nō mediocrit̄ in
ſtructa·hec tamē omnia ꝯtempſi ⁊
ad dn̄m ihm̄ cōfugi·Dij aūt quos
colis nec te nec alios iuuaē pn̄t Cui
rex ſi iſta eſt vt aſſeris·Ergo totꝰ
mūdus errat ⁊ tu ſola veruꝫ dicis·
cū tamen ī ore duorū vl' triū omne
teſtimoniū ꝯfirmet̄ Si āgelꝰ eſſes
ſi celica virtus·adhuc tibi credere
nemo deberet·quanto minꝰ cum fe
mina fragilis eſſe ꝯproberis·Cui
illa Ne obſecro ceſar a furore te vin
ci ꝑmittas·In ſapientis animo nō
ſtat turbacō dira·tu ſi aīo rexeris
rex es·ſi corpore ſuus es·Videns

autē ceſar ꝙ eius ſapie obuiaē nō
poſſet·mandauit occulte ꝑ oēs ꝓ
uincias vt oēs ſapientes ſeculi ad
pretoriū alexandrie feſtinant veni
rent·Adducti ſunt ergo de diuerſ
ꝓuincijs quinq̄ginta oratores·q̄
omnes mortales in omni mūdana
ſcientia ⁊ ſapiētia excellebāt·Qui
bus interrogantibꝰ cur de tā ēmo
tis locis euocati fuiſſent Rn̄dit ce
ſar·eſt apud nos puella ſenſu et
prudentitia incōparabilis·q̄ oēs
ſapientes cōfutat ⁊ deos noſtros
demones eſſe affirmat quā ſi ſupe
raueritis cū hōre magno ad ꝓpria
remeabitis· Ad hoc vnus indig
natꝰ ſtomachanti animo rn̄dit O
magnum imperatoris concilium·
qui ob vniꝰ puelle cōflictuꝫ ſapien
tes huius mundi de remotis ꝑtibꝰ
aduocauit·cum vnus ex nōſtris
clientibus eaꝫ leuiſſime poterit cō
futare·Et rex poteram quidem ⁊ vi
hanc ad ſacrificiū impellē ſed me
lius indicaui vt veſtris argumen
tis penitus confutaretur· Cui illi
dixerunt·Adducatur ergo coram
nobis puella vt ſua temeritate con
iuncta nunq̄ ſe ſapientes vidiſſe
agnoſcat preter hodie·Sed cum v̄
go certamen quod ſibi īminebat
didiciſſet·totaꝫ ſe domino commē
dabat·Sic ptꝫ prima dilectō quaꝫ
habuit Kathe·quia cōtumeliam
domini ſui audire non poterat·Cō
tra hanc dilectōneꝫ oſtendit ei do
minꝰ dilectōnem ſuam qua eaꝫ ecō
tra dilexit·in hoc ꝙ ei angelum de
celo miſit·Veniens ad eaꝫ angelꝰ
conſolans eam dixit·Conſtans·

eſto quia dominus tecuꝫ eſt. Quin
quaginta enim ſapientes adducti
ſunt vt tecum diſputent. ſꝫ dñs da
bit tibi ſapientiaꝫ cui nullꝰ reſiſte
re poteſt. Inſup omnes ad fideꝫ cō
uertens ipſos ante te ad regnum
celorum per palmaꝫ martirij deſti
nabis Sequēti die btā Ka. ante re
gē ducitur ⁊ dixit impatori. Quali
iudicio contra vnā puellaꝫ q̄nqua
gīnta oratores appōnis. quos ⁊ ꝓ
victoria remunerandos ꝓmittis ⁊
me ſine ſpe mercedis pugnare cō
pellis erit tñ mihi dominus ihs cri
ſtus qui eſt ſpes ⁊ corona ꝓ ſe cer
tanciū. Verum cū oratores deū fie
ri hominē aut pati impoſſibile dice
rent. virgo hoc a gētilibꝰ predictū
eſſe oſtendit. Naꝫ plato aſtruit de
um circūrotundū ⁊ decurtatum Si
billa quoqꝫ ſic ait. Felix ille deus
ligno qui pendet ab alto. Cum er
go virgo cum oratoribus ſapien
tiſſime diſputaret ⁊ deos aptis ra
tōnibus cōfutaret. obſtupefacti il
li. ⁊ quid dicerent nō inuenientes
muti penitꝰ ſunt effecti. Tūc iratꝰ
rex vehementer Cui vnus eorū ait
Scias o rex ꝙ nunq̄ aliquis ꝯtra
nos ſtare potuit quin ꝯtinuo vince
retur Hec autē puella que ſpū ſan
cto r̄pleta eſt ſic nos ꝯuicit vt nos
ei r̄ſpondere nō poſſumꝰ ⁊ fatemur
eam veruꝫ dixiſſe ⁊ nos omnes cre
dimus in vnum verū deum iheſum
criſtum. Audiēs hec tirānꝰ nimio
furore ſuccenſus. omnes in medio
ciuitatis iuſſit cremari. At virgo ip
ſos cōfortans ad martiriū cōſtan
tes effecit ⁊ de fide diligēter iſtruxit

Et cum dolerent ꝙ ſine baptiſmo
decederēt. virgo rñdit. ne timeatis
quia effuſio veſtri ſanguinis vobꝭ
baptiſmꝰ reputabitur. Cum ergo
ſigno ſancte crucis muniti flāmis
fuiſſent iniecti. ita animas domino
reddiderunt vt nec capilli nec veſti
menta eoruꝫ ab igne lederentur Se
cundo dilexit beata ka. xp̄m in hoc.
ꝙ omnia bona mundi ꝓpt̄ eum cō
tempſit. Vnde ſequit̄. poſt hoc im
perator furorem ſuuꝫ temperans vir
ginem blandicijs ⁊ promiſſis im
molare volens ait. O virgo gene
roſa conſilijs meis adquieſce ⁊ ſe
cunda poſt reginam meam eris in
regno meo. Cui illa. deſine talia lo
qui. ego enim me ſponſaꝫ criſti tra
didi ⁊ ab eiꝰ amore nec blandimē
ta nec promiſſa nec tormenta pote
runt me auertere. Tunc iratus fec̄
eam denudari ⁊ ſcorpionibꝰ cedi ⁊
ceſam in obſcurum carcereꝫ indu
di ibiqꝫ duodecī diebꝰ cruciari. Sic
patet ſecunda dilectō quā habuit
btā ka. ad criſtum. quia ꝓpter eiꝰ
amorem omnia cōtempſit. verbe
ra ⁊ carcerem ſuſtinuit Contra hoc
oñdit ei xp̄s aliam dilectioneꝫ et
maiorem q̄ ante. Naꝫ ante miſerat
ei āgelū ad cōſolandū mō venit ad
eā criſtꝰ cū magno lumīe conſolans
eā ⁊ dixit Agnoſce filia creatorem
tuū ob cuiꝰ amorē talia ſuſtinui
ſti. cōſtans eſto qꝛ ego tecū ſuꝫ et
ſic diſparuit ꝑ duodecī aūt dies co
lūba de celo ei cibū apportauit. Ac
cidit aūt vt īpator ꝓpter negocia q̄
dā exiret ⁊ regia cū porphirio me
dia nocte ad carcerem venit ⁊ vidit

carcerē; cū magno lumine ⁊ ange
los dei vulnera eius pungentes.
Quibꝰ virgo p̄dicans xp̄m ad fi
dem eos cōuertit ⁊ porphiriꝰ cū
ducentis militibꝰ baptiſma ſuſce
pit Tercio dilexit beata ka. xp̄m
in hoc. ꝙ ꝓpter amorē eius mortē
ſuſtinuit vn̄ legit̄. Reuerſus ꝙ rex
fecit eā corā ſe duci. dixitqꝫ ei. De
duobꝰ vnū elige. Aut diis ſacrifi
cans viuas ⁊ regina ſis. Aut diuer
ſis ſuppliciis te interire faciā. Que
ait. Quecūqꝫ enim potes excogita
⁊ non differas: qꝛ carnē meā ⁊
ſanguinē meum xp̄o ſponſo meo
offerre deſidero. qui ſeip̄m i cruce
ꝓ me obtulit Tūc q̄dā prefectꝰ fu
renti regi perſuaſit vt q̄tuor rotas
ſerris ferreis ⁊ clauis acutiſſimis
circūſeptas p̄pararet vt eā tam hor
ribile tormentū deſecarēt ⁊ ceteros
xp̄ianos tam dire mortis exēplū
terreret. Ordinatūqꝫ eſt vt due ro
te vno ordine voluerentur. due au
tem ecōtrario impetu agerentur.
Tūc orāte virgine angelꝰ dn̄i tā
to impetu rotas illas concuſſit: vt
quatuor milia gentiliū interirent
Regina ergo currēs regē increpa
uit ⁊ ſe xp̄ianā fatet̄. Rex ergo ira
tus p̄cepit eam ſtatim p̄mo extra
ctis mamillis decollari. Iterū dixit
rex ad virginē. Sacrifica diis ⁊ re
gina eris. aut caput tuū amittes
Cui illa. fac quecūqꝫ animo conce
piſti. parata ſum omnia ꝓpter deum
ſuſtinere. Sic p3 tercia dilectio be
ate ka. que morti ſe expoſuit ꝓpter
xp̄m. Cōtra hanc dilectōem exhi
buit ſibi xp̄s maximā dilectōem

in hoc ꝙ in hora mortis ſue aſſuit
⁊ animā ſuam in regnū celorū p
duxit ⁊ corpꝰ eius ab angelis ad
montē ſynai portari iuſſit vnde ſe
quitur. Cū beata ka. ad locū paſ
ſionis veniſſet. flexis genibꝰ ⁊ ere
ctis oculis in celū orauit dicēs. O
dn̄e ihesu xp̄e ſpes ⁊ ſalus omniū
in te credentiū. obſecro te vt quicū
qꝫ paſſionis mee memoriā egerit
ſiue in exitu anime ſiue in neccitate
me inuocauerit. tue ꝓpiciationis
cōſequatur effectū. Facta eſt vox
de celo dicēs. Veni dilecta mea co
lūba mea ecce tibi ianua celi aper
ta eſt. Nam ⁊ hiis qui paſſiōem
tuā celebrauerint opē de celis in
neccitate ꝓmitto. Hoc dicto collum
extēdit ⁊ eſt decollata. Fluxitqꝫ lac
de corpe eius ꝓ ſanguine in ſignū
pure v̄ginitatis ſue. Angeli autē
corpꝰ eius in aera ſubuehētes. ad
montē ſynai itinere pluſꝙ viginti
dierū deduxerūt ⁊ ibidē honorifice
collocauerūt. Ex cuius oſſibꝰ inde
ſinēter oleum manat qđ cunctoꝝ
debiliū membra ſanat. Paſſa eſt
autē circa ānos domini. ccc. x. Ro
gemus.

Paratꝰ cōtinēs

ſermones de ſanctis p anni circulū
Explicit feliciter.

Tabula ſiue directorium ſermonũ pati de materijs ẜm alphabeti ordinẽ i quolibet ſermone ↄtẽtis ad dei laudem incipit feliciter

Abſtinẽtes et macerãtes carnẽ ſuã moriunt ſpũalit ꝑ domio Sermone. lxv.
Abſtinendum eſt ab vxoribus certis tpib9 ⁊ locis ⁊c̃. ẜ.xxxiiij
Abſtinencia carnaliũ deſideriorꝫ duo faciunt. ẜ.lxxxiij.
Acidia facit homini multa mala. ſermone. xcvi.
Acidioſos ad amorem accendere mittitur ſpũſſcũs. ẜ.xciij.
Aduentus domini quadruplex. ſermone. ꝑmo.
Aduentui dñi in mentem ſũt tria neccãria. ſer.xv
Aduentũ dñi debem9 expectare tribus modis. ẜ.ci
Aduerſa libent ſuſtinere debem9 intuitu paſſiois xp̃i. ẜ.lxxxi
Agnus dei ieſus ſeptem vicib9 ꝓ nobis fudit ſanguinem ſuum. ſermone. .xxv.
Agno veteris teſtamenti cõpatur xp̃s. ẜ.lxxij.
Agni paſchal̃ immolacio. ſermone. ẜ.lxxvij
Ale due quibus volaẽ debem9 poſt chriſtum. ſunt duplex caritas ſermone xc.
Ambulare bñ volẽti homini mltã ſunt neccãria. ẜ.cxxxiij.
Ambulare volentib9 ad vitam eternã plura ſũt neccãria. ẜ.diij
Angel̃ in celo expediẽs fuit mors xp̃i. ẜ.lxix.
Anie dãnate ſup oia deplorant tẽpus neglectũ. ſer.ij.
Animam hoĩs implere non ſufficit orbis terrꝫ. ſer.xlviij.
Anima vna vix ſaluat̃ inter decẽ ſermone. lv.
Anima fidelis eſt vinea dei ſermone lvij.
Animam ſuaꝫ occidit homo trib9 modis. ſermone.diiij
Antixp̃s quatuor modis decipiet homines. ſer.ix.
Appetũtur multa ab hominib9 ſermone. cxxxvi.
Aquam multiplicẽ dat domin9 ſermone. lxi
Aquila ⁊ accipiter qũo renouant̃ ſer. .lxxviij.
Aquile ↄpatur xp̃us ꝓpter ei9 proprietates ſer.xc.
Arguentes habet hõ ꝓpriã cõſcienciam. deũ ⁊ ꝓximũ. ẜ.lxxxv.
Arguit de9 hoiem tripliciẗ. ibidem
Aſcenſio xp̃i fuit tribus iocunda. ſer. xci.
Auaricia excẽcat hominez. ẜ.lxiiij
Auaricia facit hominem omnia deſiderare. ẜmone.xcvi
Audire debet homo aurib9 mẽtis ſue tria cum iuxta crucẽ ſteterit ſermone. lxxvi
Audiũt vocẽ domini quatuor genera hominum. ſer.cxv.
Baptiſta iohãnes cõmendat̃ i tbus a criſto. ẜ.xij.
Baptiſauit iohãnes xp̃m ẜ.xxvi.

Baptiſmatis aqua ē hoīni ad ſa
lutē neccāria. ſ.lxi.
Benignitas dei circa pctōres mag
na eſt. ſ.lxvii.
Beſtie tres ſunt que legūt oues
infeſtare. ſ.lxviii.
Beſtie quatuor prudētes ſer.cxlv.
Bona p bonis reddentes mali non
ſunt. ſ.xxxv.
Bona p malis reddentes ſunt op
timi. Ibidem.
Bona tēpalia ſunt tanq̄ corpis ve
ſtimenta. ſ.lxi

Caritas eſt no
bis neccāria pp̄t mlta ꝗ ipa
eſt mater v̄tutū. ſer.xxxix.
Caritatem ſeruare volētib⁹ duo ſūt
neccāria. ſer.xlvi.
Caritas patris ꝯſiſtit in tribus
Sermone. cv
Caritatis octo ſunt ſigna
ſermone. cxlix.
Cathena eſt duplex. ſer.liii
Clamor triplex legitur i ſacra ſcri
ptura. ſer.xlv.
Cena dn̄i quō facta ſit. ſer.cvi
Cecus eſt pctōr nō vidēs inferni pe
nam. ſer.lix.
Credo in deū exponitur per totum.
ſermone. ci.
Cicatrices vulnerū ſuorū ſuabit
xp̄s in iudicio ꝓpter multa ſermo
ne. xxiii.
Circūciſio inſtituta fuit contra ori
ginale pctm̄ ſer.xxv.
Ciuitatis in alto poſite ſunt q̄tuor
ꝯmendabilia. ſer.lxii
Ciuitas celeſtis ꝯmendatur in mlt
tis. Ibidem.
Cogitacō hominis verſari debet cir
ca quatuor. ſer.cxliiii
Colūba habet ſeptem ꝓprietates
ſermone. xxvi.
Colūbe ſpeciem ſpūſſcūs accipere
quare voluit. Ibidem.
Compaſſionem in nobis ꝓuocan
cia ſunt tria. ſer.lxx
Confeſſionis v̄tus eſt magna ſer
mone. xxix
Confeſſionem in nobis ꝓuocācia
mlta ſunt. ꝛ plura alia de cōfeſſio
ne. ſermone.lxxxviii.
Confeſſioni ꝙ ſit recta ſunt mlta
neceſſaria. ſer.cxxx.
Coniugium mltas requirit cōdici
nes ſer.xxxiiii
Conſciēcia mala. nulla pena gra
uior: ſer.xciii.
Corpus chriſti qualiter accipe de
bemus. ſermo.lxxvii.
Corpus chriſti recipiens qualis
eſſe debet. ſer.lxxviii
Corripiendi ſunt proximi duplici
ter ſermone. lxxxv.
Cuſtodire debet homo quinq̄ ſen
ſus ſuos ne intret pctm̄. ſer.lvii
Cūrrere debemus quatuor modis
vt ꝯprehendamus ſer.xli
Crux chriſti cōparatur naui ꝓpter
quatuor. ſer.xxxviii

Damnatorū pe
ne ſunt decem ſmone xl.
Damnū multiplex incurrit homo
per peccatum. ſer.cxix. ꝛ cxxii.
Dat chriſtus abundant neceſſan
tera largiter. ſer.lxxxix
Deſperare ſolēt quatuor genera ho
minum ſer.ci.

Detractionē vitare debemus ꝓpter multa. ⁊ ibidē vide multa de detractoribus. ſ. lxxxvi.
Detractor etiam dr̄. fur. ſ. c.
Dyabolus plus tēptat deo ſeruire incipiētes ꝙ alios. ſ. li.
Dyaboli temptacōni reſiſtendum eſt multis modis. ibidez.
Dyabolus facit ſic circa hominē ſicut lupus circa ouē. ſ. lix.
Dyabolus multis modis temptat homines. ſ. cxlvij.
Diem mortis timere debem⁹ ꝓpter tria. ſermone. clv.
Dilectōem ſuā oſtēdit nobis xp̄s multis modis. ſer. cvij.
Diligere debem⁹ ꝓximū tripliciter ſermone. cx.
Diligend⁹ eſt de⁹ tribus modis. ſermone. cxlij.
Diligere debem⁹ deum quatuor modis. ſer. cxxxij.
Dimittit chriſtus tribus modis. ſermone. xx.
Diuicie pungūt animā ſicut ſpine ſermone. xlv.
Diuicie ſunt cōtemnēde propter multa. ſer. cviij.
Dolor tam amarus nunꝙ fuit ſicut xp̄s ſuſtinuit. ſer. lxxv.
Dona ſeptem ſp̄ūſſancti contra ſeptem pc̄ā mortalia. ſer. xcvi.
Dormire dr̄ homo exiſtens in pc̄ō mortali ꝓpter multa. ſer. iij.
Ebrioſi ⁊ guloſi non ſunt xp̄i. vide exemplum. ſer. lxxxij.
Ecc̄ia dicitur vinea dei. ſer. lvij.
Elephas ſignificat quēlibet iuſtum ſermonē. cxvij.
Excecāt hoīes quīqꝫ vicia ſ. lxiiij.
Exēpla diuerſa miſit ⁊ adhuc mittit nobis deus. oſtendencia dilectionis ſue ſignum erga nos. ſermone. xcviij.
Eukariſtie ſacramētuz vide. ſermone. xvi.
Facies dei ſuper oia deſiderābilis ē ꝓpter tria ſermone. xiij.
Fatuitates hominuz oſtēduntur in tribus viris. ſer. xiiij.
Febris ſignificat peccatū mortale ſermone. cxlviij.
Fenū eſt ōmis hō. ſer. xliij.
Flere debe⁹ multiplicit ſer. xxxiij.
Flere debem⁹ libenter ꝓpter fletus vtilitatem. ſer. cxxvi.
Fides necāria eſt nobis ꝓpter multa. ſer. ci.
Fiduciā noſtram ponere debem⁹ in deo. ſer. cxxix.
Filij parentib⁹ ꝙ non ſubueniāt multum diſplicet deo. ſer. lx.
Filius ſequitur patrem ꝓpter duo. ſermone. lxviij.
Furum tria ſunt gn̄a ſer. c.
Gaudiū ē multiplex. ſer. xiiij.
Gaudere in delicijs mūdanis eſt malū ꝓpter tria. ſer. xiiij.
Gaudia mūdana fugiētes cōſolatur de⁹. ſer. xx.
Gaudio duplici conſolatur ſuos dn̄s. ſer. lxxxiij.
Gaudium ſp̄ūale puenit ex trib⁹ et multa ibidem de gaudio. ibidez.

Gladius ſignat vltimā ſentenciā iudicis. ſer. lv.
Grās agere debemuſ deo de q̄tuor. ſermone. cxli.
Gloriantur multi multiplicit. ſed male. f. xliiij.
Gula facit ſenſus hebetes. ſermōe. cxvi.

Homo habet

tres hoſtes qui ſemp̄ inſidiantur ei. ſer. iij.
Hominū tria genera ꝯſolat deꝰ. ſermone. xx.
Hominem fieri filiuz dei multa faciunt. ſer. xxij.
Homo tria debet oſtendere. ſermone. cxxxiiij.
Honorare debemꝰ xp̄m multiſ modis. ſer. lxxi.
Hoſtes tres ſunt anime. ſermone lxiij.
Hoſtem triplicem habemus. ſermone. lxv. et f. ci
Humilitatiſ tres ſunt gradus. ſermone. xvi.
Humiliauit ſe filiꝰ dei q̄nq3 modis in natiuitate. f. xix.
Humiles et abiectos ꝯſolatur deꝰ ſermone. xx.
Humilitas eſt triplex. f. xxxij. et ſermone. cxxxix.
Humilitatem ꝓuocancia ſunt multa. Ibidem.
Hūilitas et ꝯfidēcia reſiſtūt tēptacōnibꝰ dyaboli f. li.
Humilitatis vtilitas eſt multiplex ſermone. cxi.

Ieiunium fugat tē

ptacōem dyaboli. f. li.
Ignorancia eſt triplex. ſermone. ciij.
Ignis ſignificat concupiſcenciam ſermone. lv.
Illuſus fuit chriſtus corā multis. ſermone. lxxiij.
Incarnacio dei fuit mirabilis ꝓpt duo et plura alia. f. xxxi.
Ingr̄titudo eſt mala beſtia. ſermone. cxli.
Inimicorum dilectio facit hominē filium dei. f. xxij.
Inuenitur xp̄s a tribꝰ generibus hominum. f. xvij.
Inuenire volens deum. tria debet habere. Ibidem.
Inuidia et ira excecant hominē ſermone. lxiiij.
Ira duplex bona et mala et multa ibidem de ira. f. cxviij.
Iudicium extremum timendū eſt ꝑter multa. f. xix.
Iudicio extremo fiēt terribilia ſermone. decimo.
Iudicium duplex. f. xi.
Iudici fuit xp̄s p̄ntatus ſeruicibꝰ ſermone. lxxiiij.
Iudicij diem timere debemus. Sermone. xlv.
Iurare valde malū ē f. xxviij.

Lacrimarū mul

ta vtilitas. f. cxxvi.
Lapidi cōpatur peccatum propt multa. f. lxvij.
Lauari debemus propter tria. ſermone. liiij.
Lepra ſignificat immundiciā peccati. f. liiij. et. cxxxiiij.

Lingua habet aromata ſua.
ſermone. primo.
Linguam nr̃am refrenare debem⁹
a tribus ſ.lxxxvi
Liberalitas ⁊ pietas ihesu excedit
oim̃ criminum qualitatem. quãti
tatem ⁊ immenſitatem. ſ.xxviij
Loquens debet attendere quatuor
ſermone lxxxiiij.
Loquendi rõ quadriptita. Ibidẽ.
Lucem videre non pñt tria generã
hominũ ſer.xxvi.
Luci compatur christus propter
multa. Ibidez.
Lux ⁊ lumen dĩnt. ſ.xx.
Luxuria excecat hominem. ſ.lx
iiij. ⁊ ſmone.xcvi.
Luxuria fugienda eſt ꝑpter mul
ta ſer.cxxiij

Mandata dñi de

tem ſunt. ſ.cxxxi.
Manſuetudinis viam ambulare
debemus ſ.cxxxix
Manus habet aromata ſua.
ſermone. primo.
Manus ſuas oñdit xp̃us in cruce
multis modis. ſ.xxxvi.
Manus domini ſũt quadruplices
ſermone lxxx.
Mari mũdus compatur propter
duo ſ.lxiij.
Maria habuit tres amariſſimos
dolores in paſſione xp̃i ſ.lxxv.
Maria virgo triplicẽ cordis ama
ritudinẽ habuit. ſ.lxxvij
Mendacium vitarẽ debemus ꝑpter
multa. ſ.xxxvij.
Mendacioꝝ octo ſunt genera
ſermone lxxxvi.
Mirabiliſſima dei ſup oĩa duo ſũt
q̃uis ſatias infinita. ſ.xxxi.
Mĩe opa ſunt ſeptem. ſ.xviij.
Miſericordia facit hominem filiũ
dei. ſer.xxij.
Miam ſuam oñdit xp̃s circa nos
multis modis. ſ.xxiiij.
Miſericordes debemus eſſe in tri
bus. ſ.xxix
Miſericordie ſunt multe vtilitates
ſermone ſ.cxiiij.
Miſſe expoſitio ſatis pulchra.
ſmone ſ.lxxiiij
Mori non poſſunt damnati.
ſermone xl.
Moriuntur quidam in domino. q̃
dam ꝑ domino. quidam cuz domi
no. ſ.lxv.
Mors timenda eſt ꝑpter multa.
ſermone dv.
Mors eſt quadruplex ſ.cxxi.
Mors xp̃i expediens fuit tribus
ſermone lxix.
Mortem xp̃i aggrauãtia ſunt qua
tuor ſ.lxxiij.
Mulieres tres ſunt. mens. lingua
⁊ manus ſer.pri.
Mundicia valde placet domino.
ſermone xxix.
Mundicia adquiritur duob⁹ mo
dis. Ibidem.
Mundari debemus a pctõ. ⁊ hoc
multis modis. ſ.liiij.
Mundus impugnat nos tribus
vitijs. ſ.ixxix.
Murmurare quõ dicitur q̃ ad reg
num celoꝝ vocantur. ſ.xliij.

NAuis ſigt͞ cru
cem xp̄i multiplici racōne
ſermone. xxxviij.
Nēītas q̄dꝛuplex q̄ ſolet homines
ad damādū ꝓuocare. ſ.lv.
Nubencium qualitas requirit tria
et multa alia de matrimonio ⁊c̄.
ſermone. xxxiiij.
Nubat⁹ fuit xp̄us dupliciť.ſ.lxxij
Num⁹ ſig̃ficat aīaȝ. ſ.cxxxiiij.
Nupcie ſūt duplices. ſ.xxxiiij.

OCium ⁊ pigri
cia vitanda ſunt propter
multa. ſer.xliij.
Ociū multa mala inducit.et pluri
mum homini nocet. Ibidē.
Oculis interiorib⁹ videre debemus
filiū dei in duplici ſpē. ſ.xix.
Opera miſericordie ſunt ſeptem.
ſermone. .xviij.⁊.cxx.
Operacōnis virtuoſe eſt bonus the
ſaurus. ſ.xlviij.
Operari debemus libenter ꝓpter ma
lum ocij. ſ.cxxxv.
Oracio deuota repellit temptacio
nem dyabolicā. ſer.li.
Orare deum habemus nēc ꝓpť duo
ſermone. .lxxxix.
Oracionē in nobis ꝓuocare debent
multa. ſ.cxv.
Oues ſequuntur paſtorem propť
duo. ſer.lxviij.
Ouis cōparacio ad xp̄m. ſ.lxix.
Oues ſuas cognoſcit xp̄us ex qua
tuor ſignis. ſ.lxxxij.

PAnes quinqꝫ
ſpūales quib⁹ cibať aīa.
ſermone. .cvi.
Panes ſeptē. ſer.cxx.
Paratus fuit fili⁹ dei ad oīa ſuppli
cia vt nos liberaret. ſ.p̄.
Parentēs debem⁹ honorare duob⁹
modis. ſ.lx.⁊.cxxxi.
Paſcit oues ſuas xp̄s multiplici
ter. ſer.lxviij.
Paſſio x̄ expediēs fuit hoīb⁹ ī mū
do.⁊ hoc in multis. ſ.lxix.
Paſſionez xp̄i in mēoria tenere de
bem⁹ ꝓpter tria. ſer.cxvij.
Paſſio xp̄i reduciť nobis ad me
moriam ꝓpter tria. ſ.lxxxi.
et ſer.cxxvij.
Pi nī ē de⁹ ꝓpť q̄tuor rōes. ſ.xlix.
Pacienciā diligē debem⁹ ꝓpť eius
multiplicē vtilitatē. ſ.xlvi.
Pctōr quilibet eſt mutus.cecus et
obſeſſus. ſer.lix
Pctā principaliter ſunt qn̄qꝫ q̄ ex
cecant hominē. ſ.lxiiij.
Pctōr excecatus viciorū ſordib⁹.
multis modis illuminať. Ibidē
Pctōrem ſanat xp̄s trib⁹ modis.
ſermone. .cxlviij.
Pctōr ſignificať p lazaꝝ mortuuȝ
ꝓpter duo. ſ.lxv.
Pctm̄ cōparatur lapidi ꝓpter mul
ta. ſer.lxvij.
Pctā mortalia ſūt ſeptē ſ.xcvi.
Pctā vitarē debem⁹ ꝓpter mlťiplex
malum. ſ.cxxij.
Peccant homines tripliciť ſ.ciij.
Pctm̄ in ſpm̄ ſanctū eſt q̄druplex.
ſermone. .ciij.
Pecunie theſaurus ē cōtemnend⁹
ꝓpter quatuor. ſ.xlviij.
Pēa dānandoꝝ ē multiplex.ſ.xl.
Pena paſſiōis xp̄i fuit multiplex.

ſermone. .lxx
Penitētes nos facere debent tria. ſermone. .l.
Pn̄a multas hȝ vtilitates. ibidē
Pn̄aȝ plura ſunt q̄ puocant in nobis. ſ.cxij.
Petūt homines quatuor mōis qđ ſolent impetrare. ſ.lxxxvij.
Preceptorȝ dei decē expoſicō ⁊ tranſgreſſio p exēpla ſ.xxviij.
Peregri⁹ quō ābulat. ſ.lxxxiij.
Preparare debem⁹ nos q̄druplicitez ad q̄druplicē x̄ aduentū. ſ.iij.
Portatores q̄tuor hoīes portantes ad infernū. ſ.cxxxviij.
Ptātem multiplicem oñdit dn̄s. ſermone. .ciiij.
Prudentes quatuor creature reperiuntur. ſer.cxlv.
Prudencia bō ⁊ malā. ſ.xcij.

Querere chriſtū
volēti ea ſūt nc̄aria. ſ.xxx
Querend⁹ ē xp̄s trib⁹ mōis. ibidē
Querere debem⁹ regnū dei. qz nihil melius. ſ.cxxxvi.

Racionē opor
tet reddere de oib⁹. ſ.cviij.
Racōem reddere debem⁹ de multis. ſermone. .cxxiiij.
Recidiuacio multa mala facit. ſermone. lxxviij.
Reges tres in monte viderunt ſtellam ⁊c̄. ſ.xxvij.
Regnū celorū cōmendatur p quatuor cōdiciones ſ.lxij.
Regnum dei querendū ē. qz nichil melius. ſ.cxxxvi.
Relinquē debem⁹ duo. ſ.cxvi.
Renouari dȝ homo ſpūaliter q̄tuor modis. ſ.lxxviij.
Res aliqua ſolet diligi quatuor de cauſis. ſ.cxlij.
Reuertere quaƚ dicitur ꝓpter quatuor racōes. ſ.quinto.
Rex xp̄s eſt potēs. eſt iuſtus ⁊ liberalis. ſer.xxviij.

Sacramenti ve
nerabilis fidem hr̄ē debe⁹ ſermone. lxxvij. ⁊ cvi.
Sanguinem ſuum fudit xpus ſepties. ſ.xv.
Sanguinis xp̄i multiplex vtilitas ſermone .lxvi.
Stat dn̄s trib⁹ modis. ſ.xlvij.
Seruū ihēſu xp̄i faciunt hominem multa. ſ.cxxv.
Signa qn̄decim p̄cedencia iudiciū extremum. ſer.ix.
Signū multiplex accipe poſſum⁹ in filio dei. ſ.xxiij.
Scripta tria ſunt q̄ reddunt tribulacōem dulcem. ſ.vi.
Spūſſanctus miſſus fuit. ⁊ mittiƚ multis modis. ſ.xciij.
Spūſſanctus datus eſt ⁊ daƚ multis gn̄ibus hoīm. ſ.xcvij.
Spūſſanctus in multiplici ſpecie eſt miſſus. ſer.xciiij.
Spūſſanct⁹ eſt vtilis ⁊ nc̄arius peccatorib⁹ ⁊c̄. ſer.xcix.
Spūs duplex. bonus ⁊ malus. ſermone. .xcvi. ⁊ ſer.cij.
Somn⁹ duplex. .iij.
Somn⁹ nature eſt reprehenſibilis qn̄qz modis. Ibidē.
Soni dulciſſimi reſonabant de cithara xp̄i. ſer.lxxij.

Superbia excecat hominem. ſermone. lxiiij.
Supbia ē duplex ſ. cxxviij.
Superbia nocet homini in multis ſermone. cxl. (ſ. cxxx.
Surdus et mutus ſigt pctōrem.
Surgere debemus a duplici ſomno. ſer. iij.
Surgere debemus ad quatuor. ſermone. liij.
Suſpicionis iudicium vitandum eſt ꝓpter tria. ſ. xi.
TRadidit ſpiritusſanctus et etiā alij xp̄z in mortem. ſ. lxxv.
Temp⁹ neglectū maxīe deplorāt anime dānate. ſ. ij.
Tēpis oportunitas nos dz ꝓuocare ad pn̄iam ſermone. l.
Temptationi dyaboli debemus reſiſtere multis modis. ſ. cx. et ſermone. cxlviij.
Tenebroſitas ē ſeptia pena dānatorum. ſer. xl.
Terra ⁊ maria mouetur per tria. ſer. lxxv.
Theſaur⁹ ē q̄druplex. ſ. xlviij.
Timor dn̄i eſt vtilis ad multa. ſermone. clij.
Tribulacōes libēter ſuſtinere debemus ꝓpter multa. ſ. cxiij. et ſer. cxxxviij.
Trinitatis ſancte miſteria a beneficia vide. ſ. cv.
VEritas eſt quadruplex. ſ. cxliij.
Verbū dei audiētes quales ſunt. ſermone. xcv.
Verba xp̄i octo in cruce prolata. ſermone. lxxiiij.
Veſtis eterne glorie eſt quadruptita. ſ. xviij.
Vias tres docet nos dominus. ſermone. cxxxix.
Viā quadruplicē docet nos xp̄s. ſermone. clij.
Videbitur xp̄us duobus modis ī futura vita. ſ. xix.
Vidz deus ōnes homines in p̄ſenti vita q̄druplicit̄. ſ. cxlvi.
Vindictā in corde docemur ñ tenē et multa ibi d vindicta. ſ. xxxv.
Vinea eſt triplex. ſ. lvij.
Vitam ſuā dedit xp̄s ꝑ nob̄ q̄tuor modis. ſer. lviij.
Vita pn̄s ē pegrinacō ꝓpter tria. ſermone. lxxxiij.
Viuere debemus in xp̄o q̄tuor modis. ſ. lxv.
Vocat nos dn̄s ad regnum celorū multis modis. ſer. cx.
Voluntas dei eſt multiplex. ſermone. xxix.
Voluntas dei conſiſtit in tribus. ſermone. liij.
Voluntatez dei faciēs triplicē vtilitatē cōſequit̄. Ibidez.
Vox triplex in aduētu x̄ ad iudicium audiet̄. ſ. xci.
Vſure vide exempla. ſ. c.
Vtilitas multiplex fuit in ſanguine xp̄i ſ. lxvi.
XPūs venit in hūc mūdū ꝓpt̄ mlt̄a. ſ. v.
Xp̄s cōpatur trib⁹ pulcherrimis viris. ſ. abſolom moyſi et ioſeph ſermone. xiij.

Xp̄s multis modis oñdit humili
tatem ſuam: ſ·xvi·
Xp̄s cōpatur luci ꝓpter multa·
ſermone· ·xxi·
Xp̄z nō inueniunt tria gn̄a homi
num· ſer·xxx·
Xp̄i natiuitas manifeſta fuit q̄tu
or mirābilib⁹ ſignis· ſer·xxxi·
Xp̄s extēdit manum ſuam in cru
ce multis modis· ſer·xxxvi·
Xp̄s venit in mundum q̄tuor mo
dis· ſer·lvi·
Xp̄m debem⁹ ſequi quinq3 mōis·
ſermone· lxviij·
Xp̄s triplicem grām nobis ex
hibuit· ſer·cv·
Xp̄s corpus ſuum ꝓ nobis tradi
dit duob⁹ modis· ſ·cvi·
Xp̄s fudit ſanguinem ſuum duo
bus modis· ſer·cvi·

Et ſic ē finis laus
xp̄o neſcia finis.

- 08146-1
17480
- P a 23 d

JA480
P223d
1-SIZE


PAL